ANNALES MINORUM

AUCTORE

A. R. P. F. LUCA WADDINGO

HIBERNO

Ejuſdem Ordinis Chronologo.

ANNALES
MINORUM
SEU
TRIUM ORDINUM
A S. FRANCISCO INSTITUTORUM

AUCTORE

A. R. P. LUCA WADDINGO HIBERNO

S. T. Lectore Jubilato, & Ordinis Chronologo.

TOMUS OCTAVUS

Editio secunda, locupletior, & accuratior

OPERA, ET STUDIO

R.^mi P. JOSEPHI MARIÆ FONSECA AB EBORA
S.T.Lect. Jub. S.& U.Inquisit. Consultoris, S.C.Consistor.Vot. Episcop. Examinat, Ord.Min.in Cismont.Fam.tam Observ.quam Refor.& Discalc.Comiss.Gen.&c.

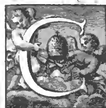
ROMÆ Typis Rochi Bernabò MDCCXXXIII.)(*Superiorum permissu.*

CUM PRIVILEGIO SUMMI PONTIFICIS.

SANCTISSIMO
D. N. D.
CLEMENTI XII.
PONTIFICI OPTIMO MAXIMO

FR. JOSEPHUS MARIA FONSECA EBORENSIS
Ordinis Fratrum Minorum de Observantia
FELICITATEM

UM *in edendo volumine octavo nostrorum Annalium, quod ex pristino more, institutoque Tuo nomini inscriberem, argumentum de Te dicendi quæsiissem,* BEATISSIME PATER, *subivit repente animum*

comitas illa, affabilitaſque ſermonis, qua optimus idem, & humaniſſimus Princeps tecum loquentem mirum in modum afficere ſoles, deque maximis rebus ſæpenumero diſſerentem humaniſſime confirmare. Quod cum Pontifici Maximo, Chriſti Vicarium in terris gerenti, cumprimis laudabile, & honeſtum, tum vero mihi illuſtre eſſe, & glorioſum, nemo eſt, qui non videat. Laudabunt itaque alii in Te prudentiam, uſumque rerum, & in ſumma fortuna ſine faſtu gravitatem, ſine indignitate ſummiſſionem; alii magnitudinem animi in rebus arduis capeſſendis, conſtantiam in promovendis; alii ſublevatas egentium anguſtias, omniumque tutelæ, commodis, ornamentis omni ratione conſultum; alii demum pietatem in ſuperos, &, quod ſuper omnia mirandum, adeo ſalubri temperamento miſtam juſtitia lenitatem, ut, cum utramque colas propemodum ex æquo, neutra tamen alteri officiat. Hæc, inquam, in ore omnium, qui Te propius noverunt,

ita

ita versantur, ut, ea si velim oratione complecti, supervacuo labore jactandus sim, quæque vulgandis prioribus libris horum Annalium ipse tam sæpe commemoravi, ad fastidium repetiturus. Nunc, quando ad ea beneficia, quæ mihi plurima, & maxima contulisti, illud adjungis, ut non modo iis de rebus, quæ ad Ordinis dignitatem pertinere videntur, agas mecum familiarissime, sed etiam multas, & graves, in quibus Ecclesiæ, Sedisque Apostolicæ ornamenta vertuntur, pro meo munere pertractantem libenter excipias; hanc voluntatis erga me Tuæ significationem justis honoribus celebrare, & ad hominum commendationem hisce litteris propagare non prætermittam. Cum enim summi beneficii loco id numerandum existimo, tum vero ipsum memoria colere sempiterna, in eoque magnopere mihi placere, quem videlicet ipso dignum es arbitratus, deinceps instituam. Faxit Deus Optimus Maximus, ut & hujusmodi caritatis officiis

quam

quam diutissime frui mihi contingat, productaque ad longissimum tempus ista viridi Tua senectute, non modo Te gravissimis de rebus sapientissime disserentem, sed etiam magnorum Principum animos, qui ad dissidium inclinare videntur, aliquando conciliantem Christianus Orbis intelligat.

ERU-

ERUDITO LECTORI.

OBSERVANTIUM Familiæ, quæ paucis annis amplificata totius orbis provincias feliciter occupavit, progressus, cognomenque persequitur in hoc volumine Lucas Waddingus; quique evangelicæ paupertatis cultu præstantes viri in eam nomen dederunt, ancipiti eos nomine reformatos appellat. Quod cum intelligis, cave illud existimes, novum plane institutum eo nomine designari; adeout Observantes præcipua capita disciplinæ, quam tum Ordo teneret universus, suis legibus immutarint, ac novum quoddam vivendi genus ita instituerint, ut exoticas species, coloresque propemodum peregrinos honesto corpori affinxerint. Id enim seculo sextodecimo ab recentibus *Reformatis* perfectum est; qui propterea istiusmodi appellatione ab Observantibus distinguuntur. Eo videlicet *Reformatorum* consilia spectasse videntur, ut non modo graviora præcepta, quæ sanctissimus Conditor olim vulgavit, &, si forte neglecta fuerint, noxam culpæ lethalis Franciscanis inurunt, servanda sibi proponerent (id enim semper ab Observantibus etiam factum, qui jam inde ab Ordine condito ad eam normam se componentes, paupertatis eximio cultu excelluerunt) sed veteribus in-

Decretalis *Exiit qui seminat*. Rursus alia Decretalis *Exivi de Paradiso*.

Bulla Leonis X. *Ite & vos in vineam meam*.

inſtitutis multa ipſi decreta, canoneſque ſubjicerent, quibus aſperum quoddam, priſcoque illo ſeverius vivendi genus induceretur. Atqui alia vis eſt ejus vocabuli, eidemque alia notio ſubeſſe poteſt ab illa, quam memoravi, longe diverſa. Nam & aliquid reformare dicitur is, qui illud ipſum in priſtinam formam, ac dignitatem reſtituere quoquo modo contendit. Cujus rei exemplum ſuppeditat optimus auctor latinitatis Ovidius, Metamorphoſeon libro undecimo illis verbis *Dum, quod fuit ante, reformet*. Itaque Obſervantium Familiam Minorum Ordinem reformaſſe prudens quiſque exiſtimarit, quod diſciplinam a majoribus traditam, dein longa ætate, ac deſuetudine in pleriſque provinciis labefactatam ſuis legibus inſtauravit. Quod Te monitum volui, candide Lector, ut ne, audito *Reformationis* vocabulo, inſtituti cujuſpiam novitatem in hac ipſa Familia ſuſpicarere.

REIM-

REIMPRIMATUR

Si videbitur Reverendissimo Patri sacri Palatii Apostolici Magistro.

N. Baccarius Episcopus Bojanensis Vicesgerens.

REIMPRIMATUR

Fr. Jo. Benedictus Zuanelli Ordinis Prædicatorum sacri Palatii Apostolici Magister.

AN-

ANNALES MINORUM.

ANNO CHRISTI 1347.	CLEMENTIS VI. ANNO 5. & 6.	LUDOVICI IV. IMP. ANNO 33. & 34.	RELIGIONIS MINORUM ANNO 140.

ARGUMENTUM.

Avet Pontifex scire quid agatur circa errores Armenorum. Amandatur ad Siculos Gerardus ex Minorita Patriarcha Antiochenus. Pacis ineundæ inter Reges Siculos cum aliis delegitur sequester frater Landulphus Archiepiscopus Amalphitanus. Instituuntur Inquisitores. Frater Petrus Patricellus conscribit milites, & ducit contra Sarracenos. Creantur Episcopi. Ivo Britannus Sanctis adnumeratur, & honoribus cumulatur. Moritur Ludovicus Bavarus, & Bonagratia Bergomensis; agiturque de Guillelmi Occhami pœnitentia & doctrina. Additis domiciliis, dilatatur Sodalitium.

I. IXIMUS in superiori tomo, & anno proxime elapso, missos a Pontifice cum plenæ legationis officio, ad examinandam, & stabiliendam doctrinam Catholicam in Armenia fratrem Antonium Minoritam Episcopum Gaetanum, & Joannem Electum Coronen. quos incolumes eo pervenisse in mense Martii hujus anni per eorum litteras percepit. At cum cordi haberet, & summe desideraret profectum fidei, neque quid amplius actum esset, intellexerit, deperditis fortassis, aut interceptis eorum litteris, statuit Clemens per suas, illos ad agendum & scribendum excitare. Dedit itaque sequentes tum ad ipsos, tum ad Armenorum Regem epistolas. Cupit scire Pontifex quid ejus legati agant in Armenia.

Venerabili fratri Antonio Episcopo Gaetano, & dilecto filio Joanni Electo Coronen. Apostolicæ Sedis Legatis.

II. *QUanto negotia fidei, ad quorum promotionem vos, sub spe divini favoris, ad Armeniæ partes duximus hactenus destinandos, sunt amplius cordi nobis, tanto desideramus attentius, vos in commissæ vobis legationis officio prosperari, ut eo, cujus in hac parte negotium agitis, actus vestros & opera dirigente, ac efficaciam præstante sermoni, ex laboribus vestris fructus utiles & desiderati proveniant, ad Dei, & Ecclesiæ suæ sanctæ laudem & gloriam, ac salutem fidelium animarum;* Ex lib. secr. ann. 6. epist. 402.

 pro-

propter quod summo studio cupimus de successibus vestris, utinam pro voto felicibus, per frequentes litteras effici certiores. Cum autem ad prædictas partes, de mense Martii proxime præterito, vos intellexerimus pervenisse, nec ex tunc aliqua nova perceperimus, qualiter vobis in negotiis successerit memoratis, discretionem vestram attente requirimus, & hortamur divinæ remunerationis obtentu, vobis expressius injungentes, quatenus ad promotionem utilem negotiorum hujusmodi, tamquam viri diligentes, & providi, sollicite laborantes, detis operam efficacem, quod omnes de partibus ipsis, promotionis vestræ studio, gratia divina favente, tenebræ pellantur erroris, & lumen resplendeat Catholicæ veritatis, qualiter hucusque profeceritis posse proficere creditis, nobis distincte & particulariter describentes. Poteritis enim quoties volueritis scribere, litteras vestras venerabili Fratri nostro Episcopo Paphen. in Cyprum transmittere, ut inde nobis huc per eum postmodum dirigantur. Datum Avenione VIII. Kalend. Octob. anno VI.

Carissimo in Christo filio Constantio Regi Armeniæ Illustri.

Ibid. epist. 410.

III. *DIlectus filius nobilis vir Constantius miles, & nuncius tuus, lator præsentium, ad nos, & Sedem Apostolicam destinatus, quem & litteras tuas nobis præsentatas per ipsum, contemplatione tua, & ipsius militis bonitatis obtentu, grate recepimus; expositis nobis per eum prudenter & provide iis, quæ per ipsum exponenda nobis ei commiseras, quæ benigne audivimus & intelleximus diligenter, asserens, se ad carissimos in Christo filios nostros Philippum Franciæ, & Eduardum Angliæ, Reges Illustres litteras tuas deferre, ac eis aliqua exponere pro tui parte debere, se contulit ad eos. Post cujus ad nos reditum expectavimus venerabilis fratris nostri Antonii Episcopi Gajetan. & dilecti filii nobilis Viri Electi Coronen. Apostolicæ Sedis Legatorum, per nos ad te ac partes ipsas, pro Dei, & Catholicæ fidei negotiis hactenus transmissorum super hujusmodi negotiis habere responsum, ut ad missas nobis litteras tuas præfatas, & ea quæ præfatus miles nobis exposuit, ut præfertur, plenius tibi respondere possemus. Nos postquam prædicti Legati nobis scripserunt, quod ad te ac partes ipsas applicuerant, nihil nobis, de quo valde miramur, innotuit qualiter in commissa eis legatione profecerint, & quid hucusque fuerint operati. Cumque navis quædam ad partes navigatura præfatas, esset parata & disposita ad discessum, idem Nuncius considerans se posse discedere, commode in eadem transfretare, recedendi a nobis petita licentia, ad præsentiam tuam ducit se præsentialiter referendum. Rogamus itaque Serenitatem tuam & attentius in Domino exhortamur, quatenus prudenter considerans, quod nulli est absque fidei gratia salus, quodque figura mundi hujusmodi præterit velut fumus, præfatis legatis in officio legationis hujusmodi, eis pro ipsius fidei negotiis, ut præfertur, ac tuæ, subditorumque tuorum animarum salute, commisso, tamquam Princeps Catholicus, & Evangelicæ veritatis amicus, tui favoris auxilio potenter & patenter assistas, ut ipsi in hujusmodi officio tuo fulti præsidio, ad Dei, & Ecclesiæ sanctæ Catholicæ sponsæ suæ laudem & gloriam, sic se possint utiliter exercere, quod omnis erroris & schismatis de partibus ipsis fugata caligine, lumen Catholicæ veritatis effulgeat, tuque ipsos subditos tuos non solum temporaliter regas & dirigas, sed eis ad æternæ vitæ gaudia salubriter præbuisse Ducatum per laudabilium operum studia comproberis. Si enim, prout desideramus attentius, & de tuæ fidei speramus sinceritate, talibus te studiis applices, talibus operibus, ut te-*

Cõmendat Constantio novo Regi fidei negotium.

teneris, insistas, ille Rex Regum, per quem vivis & regnas, te, regnumque tuum ab omnibus præservabit adversis, vota tua continue fœcundabit prosperitate successuum, solium tuum stabiliet, & Crucis hostes ad ejusdem fidei, ac tuum, dictique Regni exterminium anhelantes, dexteræ suæ virtute prosternentur, tuque nostrum, & ejusdem Ecclesiæ ac Catholicorum Regum, & Principum, in tuis opportunitatibus auxilium & favorem adesse tibi efficaciter senties per effectum. Datum Avenione VI. *Kalend. Octobr. anno* VI.

IV. In Trinacria, sive insula Siciliæ, regnabat hoc anno Ludovicus puer decennis; sed cum tantæ Regni moli per ætatem non esset idoneus, Joannes Dux Randatii patruus, Friderici Regis filius, Petri fratris Regis defuncti testamento, & procerum consensu, Vicario nomine, Regnum magna moderabatur prudentia. Aderat etiam Elisabethæ Petri conjugis, & Ludovici genitricis, in rebus rite administrandis, summa vigilantia & sollicitudo. Agebant hi cum summo Pontifice, amandatis eruditis Oratoribus, ut sublato hoc anathemate in Siculos lato, liceret Ludovico ex beneplacito Sedis Apostolicæ illud Regnum pacifice possidere, quibus ille destinavit Gerardum Patriarcham Antiochenum, & Ecclesiæ Catanensis administratorem, olim Ordinis Minorum Ministrum Generalem, ut de his responderet & tractaret, datis sequentibus litteris honorariis. Amandatur ad Principes Siculos frater Gerardus.

Dilectæ in Christo nobili mulieri Elisabethæ, relictæ quondam Petri primogeniti clar. mem. Friderici Regis Trinacriæ, ac dilecto filio nobili viro Joanni ejusdem Regis nato.

V. *Cum venerab. frater noster Geraldus Patriarcha Antiochenus, ad partes insulæ Siciliæ, pro visitanda Ecclesia Catanien. Apostolica sibi auctoritate commissa, & quibusdam suis aliis peragendis negotiis, cum gratia nostræ benedictionis accedat; nos ipsum quem distributor gratiarum omnium multis dotavit meritis, & copiosis virtutibus insignivit, ac dictam Ecclesiam Catanien. ipsiusque bona jura, & negocia, nobilitati vestræ, sinceris affectibus commendamus. Et quia de ipsius Patriarchæ fidelitate ac probitate plene confidimus, quædam super tractatis nuper cum Ambassiatoribus vestris, ad nos, & Apostolicam Sedem destinatis, pro parte nostra vobis referenda, sibi duximus imponenda, cui velitis, quæsumus, fidem super illis credulam adhibere, ac ei ad nostram præsentiam, dante Domino, satis de proximo reversuro, vestræ intentionis beneplacitum nobis per eum reportandum seriosius aperire, nisi per alios vestros Ambassiatores & Nuncios illud antea duxeritis declarandum. Datum Avenione* XV. *Kalend. Septemb. anno* VI. Ibid. epist. 158.

VI. Regebat Siciliæ sive Neapolis Regnum Joanna illa, gloriosissimi Roberti Regis infelix neptis, & optimi Principis Caroli indigna filia; de qua vindictam sumpturus Ludovicus Pannoniæ Rex, ob Andreæ fratris sui Germani, & Joannæ conjugis, scelestissimam mortem (nam & illa sceleris particeps dicebatur) victrices copias Regni penetralibus intulerat; eaque occasione arrepta, Joannes Dux Randatii, Insulæ Trinacriæ administrator, misit Raymundum Peraltam, qui insulam Liparim occuparet, oras Capuanas infestaret, & Joannam in summas redigeret angustias. His cladibus Regina perterrita, ne, hinc Siculo, illinc Hungaro contra irruente, Regnum amitteret, desponsato sibi Ludovico Tarentino Principe, de stabilienda pace cum Siculis operose cogitavit. Vocato itaque Peralta, dato salvo con- Zurita lib. 8. c. 18 Mon. Arch. Reg. Neapolit. 1.

ducto, & sponsione de fide servanda, agit cum eo de sedanda inimicitia, & tollendis hostilibus incursionibus. Mox convocato Principum consilio, omnium assensu, antequam Neapoli Avenionem solveret, delegit pacis vel induciarum Oratores, fratrem Landulphum Carraciolum Archiepiscopum Amalphitanum, nobilem virum Alexandrum Brancacium, & Bernardum Alferium. Ipsum legationis instrumentum ex Archivo Regio Neapolitano mihi transmissum, ad majorem rei claritatem, & fidem, hic subjungo.

Frater Landulphus & alii nuncii pacis inter Siculos.

Reg. an. 1347. * For. 1346.

VII. *Nos Regina Joanna sub die* XXVII. *Septembris primæ indictionis anno* MCCCXLVII. * *confisæ de fide, prudentia & circumspectione, & legalitate Reverendi Patris fratris Landulphi Archiepiscopi Amalphitani: necnon nobilis viri Alexandri Brancacii de Neapoli militis, Bernardi de Alferio Juris civilis professoris, Consiliariorum, & familiarium, cum deliberatione & matura consultatione Illustrissimi Ludovici de Tarento, Regni Siciliæ Vicarii Generalis, Reverendi Domini viri nostri, & Roberti Imperatoris Constantinopolitani, Achajæ & Tarentini Principis, necnon spectabilium Caroli Ducis Duratii, Ludovici, & Roberti, fratrum ipsius, ac Philippi de Tarento fratris dicti Imperatoris, carissimorum Fratrum nostrorum, astantibus principalibus, & præcipue Magnatibus Regni, præfatos, Archiepiscopum, Alexandrum, & Bernardum præsentes, fecimus & constituimus nostros veros & legitimos procuratores, & nuncios speciales, ad conferendum se in insulam Siciliæ, ad præsentiam generosi juvenis Domini Ludovici de Aragonia, ipsius insulæ Siciliæ Detentoris, necnon & excellentis Dominæ Elisabethæ, genitricis suæ, ac generosi viri Domini Joannis Ducis ad tractandum, transigendum, & firmandum, nomine, & pro parte nostra, hæredum nostrorum cum Illustri ipso Domino Ludovico, & hæredibus suis, dicta Domina genitrice sua, dictoque Domino Joanne Duce, concordiam; & pacem inviolabiliter servandam, prout melius convenire poterunt, & Deus ministraverit, ut fieri possit, dantes omnimodam potestatem transigendi, & firmandi concordiam & transactionem, Sanctissimi in Christo Patris & Clementissimi Domini Clementis divina providentia universalis Ecclesiæ summi Pontificis, approbatione, beneplacito, mandatis semper salvis.*

Fazel. cit. Zurita citat.

VIII. Dum nihil transigi poterat absque Pontificis assensu, conjicio Landulphum Sicilia Avenionem avolasse, referunt enim alii, a Pontifice simul cum Sandalo Imbriada genere nobili, patria Neapolitano, ad Joannem Ducem Randatii pro induciis, dum perpetua pax stabiliri non potuit, firmandis amandatum. At Dux, recusata belli intermissione, ut inquieta, & plerumque perfida, certam perpetuamque pacem petiit, ad quam ut Romanum Pontificem flecteret, per eosdem Nuncios bona Ecclesiastica, quæ hactenus occupaverat, suo juri restituit. Quibus ita remissis, officiosa legatorum relatione atque opera, pax demum inter Joannam, & Ludovicum Regem, omnesque Siciliæ proceres anno salutis MCCCXLVII. pridie ... Novembris his pactis inita est. Ut Siciliæ Regnum perpetuo apud Ludovicum esset, pro annuo censu ad unciarum tria millia Romano Pontifici in festo Apostolorum Petri & Pauli, Reginæ Joannæ nomine pendenda teneretur. Ut idem in Regnum Neapolitanum, quandoque ab hoste invaderetur, classem triremium quindecim ad trimestre cum soluto milite auxiliarem mitteret. Joanna vero Regina jus, si quod in Sicilia, & insulis objacentibus habeat, Ludovico in perpetuum cederet. Romanus quoque Pontifex Siculos, & Regem a duris, & præteritorum annorum censibus absolveret, pacemque probaret. His legationibus egregie perfunctus Landulphus, aliis Regni muneribus cohonestatus est, præsertim logothetæ & prothonotarii (quæ

Idē Regni Neapol. Logotheta.

(quæ magna etiam hoc tempore inter Siculos est dignitas) uti constat ex instrumento Regii Archivi, quorum unum post biennium datum in favorem Anzolini Spatiani de Surrento, ita terminatur: *Data Neupoli per venerabilem Patrem fratrem Landulphum sacræ Theologiæ Doctorem, Archiepiscopum Amalphitanum, Logothetam, & prothonotarium Regni Siciliæ, anno Domini* MCCCXLIX. *die* XXVI. *Martii* II. *Indictione Regnorum nostri Regis anno primo, nostræ vero Reginæ anno septimo*. Hinc constat, errorem irrepsisse in cathalogum Archiepiscoporum Amalphitanorum, uti alias insinuavimus, dum asseritur Landulphum annos dumtaxat octo illam rexisse Ecclesiam. Si enim anno MCCCXXXI. uti constanter diximus ex ipso diplomate Pontificio, translatus est a Stabiensi ad Amalphitanam, & anno MCCCCXLIX. Archiepiscopus nuncupatur Amalphii, non octo, sed fortassis decem & octo annis illi præfuit Ecclesiæ. Virum hunc valde laudat Pisanus a doctrina, & scriptis voluminibus, asseritque magnum fuisse prædicatorem ad clerum & populum.

Quot annis vixit. *Ann. 1331. n. 6.* *Pisan. conf. 11. in Prov. Ter. lab.*

IX. Inquisitores duos invenio hoc anno auctoritate Apostolica institutos, unum immediate ab ipso Pontifice in Civitate & dominio Florentinis, Michaelem Lapi Florentinum, amoto, sed cum honoris incremento, Petro de Aquila, cui magna intercessit cum Florentinis, quam supra narravimus, simultas; alterum a Bertrando Cardinale, Sedis Apostolicæ Legato, & Vicario Generali in Italiæ Provinciis, Romanæ Ecclesiæ subjectis, in valle Spoletana, seu Provincia sancti Francisci fratrem Joannem Jacobi Hispellatem. Utriusque institutionis subnecto instrumenta.

Fr. Michael Inquisitor Florentiæ. *Ann. 1346. n. 4.* *Frater Joan. in valle Spoletana.*

Dilecto filio Michaeli Lapi de Florentia Ordinis Fratrum Minorum.

X. L*icet ubilibet Sedis Apostolicæ diligentia adversus hereticæ pravitatis labe respersos, quorum nequitia serpit ut cancer, ne in aliorum perniciem sua venena diffundant, libenter remedium exhibeat opportunum; tamen in civitate ac diœcesi Florentina, aliisque civitatibus, & diœcesibus, nec non castris, locis, villis & terminis infra Provinciam Tusciæ constitutis, in quibus personæ Ordinis Minorum, cujus professor existis, Inquisitores pravitatis ejusdem per Sedem Apostolicam deputati, Florentiæ communiter residentes, consueverint super pravitate prædicta inquisitionis officium exercere: ex specialis benignitatis affectu, præcipue cupimus, ut negotium fidei jugi profectu, evulsis & eradicatis erroribus, prosperetur, ac fides Catholica fortius elucescat. Ad quod per nos & alios desiderantes attentius vigilare, talemque ad hujusmodi negotium fidei ibidem efficaciter promovendum, deputare personam, cujus honesta conversatio exemplum tribuat puritatis, ejusque labia erudita doctrinam fundant veræ sapientiæ salutarem, ut ejus sacro ministerio, omne fermentum labis hujusmodi expurgetur, ad personam tuam, quam sinceritate religionis, & fidei maturitate, morum & litterarum scientia Dominus insignivit, nostræ considerationis intuitum dirigentes, ac Inquisitorem ejusdem hereticæ pravitatis in eisdem civitatibus, ac diœcesibus, castris, locis, villis, & terminis, auctoritate Apostolica, usque ad biennium deputamus, discretioni tuæ per Apostolica scripta mandantes, tibique in remissionem peccatorum injungentes, quatenus in caritate Dei, hominum timore postposito, virtutem spiritus induens ex alto, prædictum inquisitionis officium in eisdem civitatibus, & diœcesibus, castris, locis, & villis, ac terminis, prout tanti negotii utilitas suadebit, sub spe mercedis æternæ, sic efficaciter prosequi, & exequi studeas diligenter, ut per sollicitudinis tuæ* pru-

Ex lib. 2. par. 2. ann. 5. epist. 504.

prudentiam, radix pravitatis ejusdem exinde penitus evellatur; & vinea Domini, exterminatis vulpeculis, quæ perversis morsibus demoliuntur eamdem, fructus afferat Catholicæ puritatis, in hujusmodi negotio processurus, tam secundum indulgentias & privilegia, Inquisitoribus pravitatis ejusdem, in eisdem partibus, auctoritate Apostolica, deputatis, seu officio inquisitionis hujusmodi ab eadem Sede concessa, quam secundum canonicas sanctiones. Per hujusmodi autem deputationem de tua persona hujusmodi inquisitionis officio per nos factam, locorum Ordinariis, quo minus ipsi inquisitionis officium super labe prædicta, prout volunt canonicæ sanctiones, exercere valeant, nec non prædictis, vel quibuscumque aliis privilegiis, dictis Ordini vel Inquisitoribus, seu officio, si quæ sunt eis ab eadem Sede concessa, nolumus præjudicium generari. Datum Avenione v. *Kalend. Maii anno* v.

Bertrandus miseratione divina, tituli sancti Marci, Presbyter Cardinalis, Apostolicæ Sedis Legatus, ac Terrarum & Provinciarum Romanæ Ecclesiæ in partibus Italiæ consistentium Reformator, & Vicarius Generalis, dilecto in Christo fratri Joanni Jacobi de Spello Ordinis Fratrum Minorum salutem in Domino.

Ex Arch. Assis. XI. *Inter sollicitudines varias quibus ex officio injunctæ nobis legationis adstringimur, sollicite cogitare nos convenit, ut officium hæreticæ pravitatis exerceatur sollicite, & personis talibus committatur, quod eorum sacro ministerio, errantes ad lumen redeant veritatis. Nuper siquidem Sanctissimus Pater & Dominus noster, Dominus Clemens, divina providentia Papa VI. nos ad regnum Siciliæ, & totam terram ipsius Regni citra Farum & Tusciæ, ac nonnullas alias partes & Provincias in litteris ipsius Domini Papæ, nobis super nostra legatione concessis, specialiter nominatas, commisso nobis plenæ legationis officio, in eisdem, pro urgentibus & arduis Ecclesiæ Romanæ negotiis destinans, nobis concessit suas Apostolicas litteras in hæc verba.* Clemens Episcopus servus servorum Dei, dilecto filio Bertrando tituli sancti Marci Presbytero Cardinali, Apostolicæ Sedis Legato, salutem & Apostolicam benedictionem. Plenam de tuæ probitatis & circumspectionis prudentia, & donis virtutum tibi concessis a Domino fiduciam obtinentes, te ad regnum Siciliæ, ac terras & provincias Ecclesiæ Romanæ immediate subjectas, ceterasque partes alias Italiæ, plenæ legationis officio, & aliis negotiis tibi per nos commissis, variis & diversis, de Fratrum nostrorum consilio, providimus destinandum. Cupientes itaque negotium fidei sic sollicite ubique dirigi, quod nihil circa illud inhonestum committatur, quomodolibet vel sinistrum, ut per te, vel alium, seu alios, de Inquisitorum hæreticæ pravitatis, infra terminos legationis tuæ constitutorum, excessibus inquirere, ac de illis quibusvis conquerentibus justitiam facere, ac illos, de quibus tibi videbitur, a suis officiis removere, & alios substituere valeas: contradictores per censuram Ecclesiasticam, appellatione postposita, compescendo, plenam tibi concedimus, tenore præsentium, potestatem. Datum Avenione IV. Idus Augusti, Pontificatus nostri anno v. *Quarum litterarum Apostolicarum auctoritate, te, quem largitor gratiarum omnium litterarum scientia, & aliis multis virtutibus, sicut fide dignorum testimonio accepimus, laudabiliter insignivit, & in cujus affectu, sicut firmiter credimus, specialiter geritur, quod fides Catholica, extirpatis erroribus, suscipiat incrementum, Inquisitorem hæreticæ pravitatis Provinciæ sancti Francisci, Vallis Spoleti, usque ad Apostolicæ Sedis beneplacitum, atque nostrum constituimus te-*

tenore præsentium, ac etiam ordinamus, cum omnibus juribus, honoribus, & privilegiis, a jure, vel a Sede Apostolica, seu quibuscumque aliis concessis Inquisitoribus illarum partium hæreticæ pravitatis: recepto prius a te corporali juramento, quod officium ipsum ad honorem Dei, sanctæque Romanæ Ecclesiæ, & exaltationem Catholicæ fidei, diligenter & salubriter exercebis. Dantes tibi, eadem auctoritate, præsentium tenore, plenariam potestatem infra dictam Provinciam inquirendi contra quoscumque hæreticos, vel de hæresi quomodolibet suspectos, receptatores, & defensores eorum, ipsosque capiendi & detinendi, condemnandi, absolvendi, liberandi, ac omnia alia & singula faciendi, quæ ad hujusmodi Inquisitionis officium de jure pertinere noscuntur. Mandantes, eadem auctoritate, tenore præsentium, universis & singulis ejusdem Provinciæ Archiepiscopis, Episcopis, Abbatibus, Comitibus, Baronibus, Militibus, Capitaneis, Generalibus, & Officialibus universis, & eorum Vicariis, ceterisque Ecclesiasticis, & secularibus personis, sub excommunicationis, suspensionis, & interdicti pœnis, ut tibi in iis, quæ ad bujus inquisitionis officium pertinere noscuntur, benigne pareant & intendant, ac cum per te requisiti extiterint, dent per se, & alios, prout opportunum fuerit, consilium, auxilium, & favorem. Nos enim sententias sive pœnas, quas rite tuleris, ratas, & gratas habebimus, ipsasque faciemus, auctore Domino, inviolabiliter observari. Per præsentem autem commissionem nostram, nolumus, nec intendimus Inquisitori, alias per nos in dicta Provincia deputato, in aliquo derogare, quo minus idem Inquisitor officium ipsum possit & valeat, sicut prius, libere exercere. Datum Ariani IX. *Kalend. Septembris, Pontificatus ejusdem Domini Clementis Papæ VI. anno* VI.

XII. Institutus hoc anno Sacellanus Pontificius frater Guillelmus Garisandus;& raro exemplo concessa est facultas fratri Petro Patricello Fanensi, laico, seu converso Ordinis Minorum conscribendi milites, eosque conducendi ad partes ultramarinas,& belligerandi adversus Turcas, contra quos, priusquam suum nomen daret Minoribus, duxerat competentem numerum armigerorum, atque inter hos viginti unum ex suis consanguineis, & in frequentibus, quos habuit cum Sarracenis congressibus,ceciderunt duo Fratres ejusdem, unus nepos: & quinque consanguinei, *Zelus amoris.* VII. Idus Julii. Fr. Petrus Patricell. ducit milites contra Saracenos.

XIII. Creati sub hoc anno Episcopi, Balezensis, forte * Palechiensis, sub Archiepiscopo Antibarensi in Dalmatia frater Gerwicus per mortem Guillelmi: *Licet continuata*. III. Nonas Martii. Sancti Angeli, sub Archiepiscopo Compsano, in regno Neapolitano, frater Petrus sacræ Theologiæ Magister, per translationem Laurentii ad eumdem Archiepiscopatum Compsanum: *Quam sit honusta dispendiis*. II. Idus Februarii. Archiepiscopus Ravennaten. in Æmilia per translationem Nicolai ad Ecclesiam Patracen. frater Fortanerius Vassallus, Minister Generalis Ordinis Minorum: *Romani Pontificis*. IX. Kalend. Novembris. De hac promotione ita loquitur Hieronymus Rubeus in sua historia Ravennate: *Nicolaum Ravennatem Archiepiscopum in aula Pontificia commorantem, Clemens Pontifex per idtempus, Patracensem Antistitem creavit, Ravennatique Ecclesiæ Archiepiscopum præfecit Fortanerium Vasslli, Franciscani Ordinis Generalem Ministrum, quem plerique Sertorium etiam vocant; & Ursinæ gentis fuisse Matthæus Villanus auctor est, domo Britannum, ex oppido Galeaso, divinarum litterarum peritissimum, earumque editis doctissimis libris, clarissimum interpretem: hunc tamen aliqui Valvensem, & Aquitanum dicunt. Statim autem scriptis ad populum civitatis, diœcesisque Ravennatis*. IX. *Kalend. Novembris*

* *Vide Baron. ann.* 1061.

Fr. Gervvicus Episc. Balezen.

Fr. Petrus S. Angeli.

Fr. Fortanerius Archiep. Ravennat.

Rub. lib. 6. hist. Raven. an. 1347.

bris Pontificatus anno VI. *Avenione*, *litteris Pontifex hortatur*, *jubetque*, *ut ipsum designatum Archiepiscopum honeste excipiant*, *benigne complectantur*, *& illi*, *ut decet*, *obediant*. Multa etiam fucceffivis annis de eo fcribit, quatenus egregie fuam rexerit Ecclefiam, partes defenderit Pontificias contra Gibellinos, ad Patriarchatum translatus fit Gradenfem, retenta tamen adminiftratione Ecclefiæ Ravennatis; Regem Aragonum, & Refpublicas Venetam, Genuenfemque, belligerantes ad concordiam reduxerit, multa prudenter ex commiffione Ægidii Albornotii Legati Pontificii in locis ad Aquilejenfem, Gradenfemque Patriarchatum, & ad Ravennatem Provinciam fpectantibus, præftiterit, & tamdem affumptus fit ab Innocentio VI. ad Cardinalatum. Unde vero gentis Urfinæ aut patriæ Britannicæ dicatur, non fcio, cum omnes, quos viderim, auctores Valvenfem Aquitanum fuiffe affirment; præter Ciaconum, qui minus probabiliter Gualenfem ex Cambria Angliæ Provincia oriundum affeverat. Minus etiam verum eft, quod Petrus Rodulphus, eumque fecutus Ciaconus, afferit ex Epifcopo Maffilienfi, factum Archiepifcopum Ravennatem, præterquam enim quod aperte referat Pontifex in fuo diplomate, fe illum ab officio Miniftri Generalis immediate ad Ecclefiam Ravennatem evehere, vel ipfe Rodulphus in ferie Generalium breviter ejus vitam referens, nullatenus hujus Epifcopatus Maffilienfis meminit, fed electum ait Miniftrum Generalem Maffiliæ, non vero Maffiliæ Epifcopum fuiffe. Alium invenio hoc anno Archiepifcopum Tarraconenfem fratrem Sancium Lopefium de Ayerve Regis Aragonii Petri IV. confanguineum, Confeffarium, & Confiliarium, quem paulo antea diximus creatum Epifcopum Tirafonenfem. Hoc anno in graviffimis regnorum Aragonii & Valentini tumultibus, ejus ad Archiepifcopatum jam evecti, operam & confilium frequenter adhibuiffe Regem, teftantur ejufdem gentis Annales, & fub Innocentio VI. hærefim Berengarii de Montefalcone condemnaffe fcribit auctor Directorii Inquifitorum.

Quis & qualis fuerit hic Fortanerius.

Rodul. fol. 112.

Fr. Sancius Archiep. Tarraconen.

Ann. 1343. *n.* 12.

Zurita l 8. *c.* 15. *Direct. par.* 2. *q.* 31. *n.* 8.

XIV. Præmonuimus alias, hoc anno Clementem Pontificem Sanctorum numero folemniter adfcripfiffe fanctum Ivonem presbyterum & confefforem ex Britannia oriundum, præmiffo longo examine fanctitatis & miraculorum; & ex Laurentio Surio, diximus id factum die XIX. menfis Maii: at litteræ denunciatoriæ canonizationis datæ ad Philippum Regem Galliarum, qui plus omnibus pro ejus gloria laboravit, diem præfcribunt decimum fextum Junii. Fortaffis collatis Patrum fuffragiis in folemni Cardinalium confenfu, compertum eft XIX. Maii, dignum effe qui in Sanctorum catalogum referretur, & demum XVI. Junii ita folemniter fit pronuntiatum. Ipfum diploma ad Regem miffum hic ex monumentis Vaticanis exhibeo, & aliud ad Epifcopum, & Capitulum Trecoren. circa transferendum, & nobilius collocandum corpus ejufdem fanctiffimi Confefforis. Peculiarem & folemnem Canonizationis bullam, in qua vitæ decurfus & præcipua ejus magnalia, fub compendio referantur, uti exhiberi folent in aliorum Sanctorum Apotheofi, invenire non potui in regefto Vaticano, neque alibi; quin potius crediderim non fuiffe emiffam, fed neglectam a Procuratoribus Britannis.

Ann. 1303. *n.* 32.

Canonizatur S. Ivo.

Cariffimo in Chrifto filio Philippo Regi Franciæ Illuftri, *falutem & Apoftolicam benedictionem*.

Ex fecret. hujus ann. num. 58.

XV. A*D fpiritualis gaudii*, *& confolationis augmentum patefieri regali excellentiæ volumus per præfentes*, *quod nos fuper negotio canonizationis almi Confefforis Domini Jefu Chrifti*, *Ivonis videlicet*, *quondam Pre-*

Presbyteri diœcesis Trecorensis; pro qua tua sublimitas instanter hactenus nos rogavit, in nomine Domini procedentes, die sextadecima præsentis mensis Junii, examinatione diutina, prolixa providentia & matura, sicut exigit tanti negotii arduitas, præcedente, præfatum Sanctum, qui vitam sanctam piis exuberantem operibus, castigando, & in servitutem redigendo carnem suam, spiritum non sine multis & magnis austeritatibus gessisse pœnitentialibus, dum in humanis ageret, multorumque coruscatione miraculorum, tam in vita, quam post felicem ipsius transitum claruisse, manifestis probationibus fuit repertus, præsente fidelis cleri & populi multitudine copiosa, observataque solemnitate, quæ consuevit in talibus observari; ad laudem & gloriam divini nominis, ac consolationem fidelium, & maxime regni tui, de quo traxisse noscitur originem, ac tui, & ejusdem regni exaltationem honoris, de consilio Fratrum nostrorum, canonizavimus, & Sanctorum catalogo adscribendum curavimus: & ut Sanctum deinceps a fidelibus venerari... Primo: festum ipsius die decima nona mensis Maii, quo ejus anima mole carnis exuta, cælos petens, cum stola gloriæ, cælestibus civibus est conjuncta, statuentes a fidelibus annis singulis celebrandum. Secundo: ad ipsum quidem Sanctum ingentem devotionem gerit partium istarum populus, & jam multi ad ipsius suffragia devotis orationibus & emissis votis in humilitate spiritus recurrentes, exinde sanitatum & alia remedia super suis justis petitionibus reportarunt, & reportare non desinunt incessanter. Tertio: ex his nempe tibi, fili carissime, adaugeri debet proculdubio magnæ spiritualis lætitiæ incrementum, & inde teneris Deo assurgere, ad gratiarum devotas & humiles actiones, qui tibi talem, de regno tuo, in quo etiam corpus requiescit ejusdem, patronum & intercessorem in sua curia cælesti concessit, ad quem super tuis necessitatibus, ut divinam tibi propitiationem apud Regem æternum, qui omnia palmo concludit, obtineat, recurrere poteris, sicut credimus confidenter. Datum Avenione XI. *Kalend. Julii, Pontificatus nostri anno* VI.

Venerabili fratri Episcopo, & dilectis filiis Capitulo Trecoren.

XVI. *Laudabilis & longævæ observationis exemplo, imitatione digna decrevit antiquitas dies, quibus primum Sanctorum corpora de ipsorum tumulis transferuntur, festivitate celebri venerandos, ut juxta sacræ paginæ veritatem*, de loco suo laudibus pullulent ossa Sanctorum, *& sicuti in tempore suo tritici acervus infertur, sic Sancti, prius congesta opera recolenda, sepulcrum in abundantia gratiæ comperiantur ingredi, dum post præsentis vitæ pressuras, præmia patriæ cælestis inveniunt, & non solum eorum spiritus in caritate veri luminis, & secreto æternæ gloriæ occultantur, horreum, quasi conservationis ingressi, sed & eorum corpora licet adhuc terrea, de humilitatis tumulo ad venerationis cumulum eriguntur. Profecto translationem hujus mystice præfigurasse videtur ille accrescens, & decorus aspectu, qui de hoc seculo transiturus Fratres adjurans, ad promissionis locum ex Ægypto, sua petiit ossa transferri. Nos igitur novi Sancti, Sanctorum noviter aggregati collegio, & signorum insignium præclari congerie, beati videlicet Ivonis Confessoris olim Trecoren. diœcesis Presbyteri, translationem volentes solemniter celebrari, auctoritate Apostolica, præsentis tenore concedimus, ut corpus Confessoris ejusdem congrua temporis opportunitate captata, convocatis clero & populo Trecoren. cum debita solemnitate, ac honorificentia digna, ad locum transferatur idoneum, diem translationis hujus, quem perpetuis temporibus celebrandum fore decernimus, festivis solemniis ce-*

Ex lib. 5. part. 1. ann. 7. de diversis epist. 469.

Eccli. 49. 12.

Gen. 50. 24.

lebrantes. Ut autem eo plenius ad solemnitatem hujusmodi fideles Christi conveniant, quo ibidem meritis dicti Sancti uberioris retributionis gratiam se conspexerint præmiari. Nos de omnipotentis Dei misericordia, & SS. Petri & Pauli Apostolorum ejus auctoritate confisi, omnibus vere pœnitentibus & confessis, qui causa devotionis ad ejusdem Sancti corpus, die, quo transfertur, accesserint, septem annos, & septem quadragenas; iis vero, qui ex tunc annuatim in die traslationis ejusdem, unum annum, & unam quadragenam; & his etiam, qui in octavis, & per octavas dierum hujus Ecclesiam ipsam devote duxerint visitandam, centum dies, videlicet singulis translationis & octavarum ipsarum diebus, quibus Ecclesiam ipsam visitaverint, ut præfertur, misericorditer relaxamus. Datum Avenione IV. *Idus Maii anno* VII.

Crantzius lib. 9. Metrop. cap. 34.

XVII. Albertus Crantzius affirmat, quod Ivo angelica fuit continentia: cui servandæ, vitam suam a vino, & ab esu carnium omnino conservavit intactam: corpus cilicio operuit; jejuniis, vigiliis, & orationibus, disciplinas miras, plusquam monasticas, adjungebat; nudam pro cubili terram luteam, rigidum saxum pro cervicali, sacræ Bibliæ volumen, quod indesinenter portabat, capiti aptabat, suamque omnem cum pauperibus, quos procurando defendebat, conversationem duxit humillimam. Extant versiculi ejus laudem utcumque perennantes.

Ivo Pater, Legum Custos, Protector, & amplum
Egregiumque decus: cui se debere fatentur
Jura, tuo toties jam debellata favore.
Promptus eras justas miserorum sumere causas.

Moritur Ludovicus Bavarus.

XVIII. Obiit hoc anno in die sancti Gereonis martyris, V. Idus Octobris Ludovicus Bavarus, qui totos ferme triginta quatuor annos Cæsaris nomen & Imperium retinuit, frustra contradicentibus tribus summis Pontificibus, Joanne XXII. Benedicto XII. & Clemente VI. qui summa solemnitate multis in eum latis sententiis, censuris Ecclesiasticis innodarunt, & Imperiali dignitate privatum declararunt. Quidquid sit de causæ æquitate, de qua multi controvertunt auctores, vel ipse infelix Ludovici exitus, timendas esse monet sive justas, sive injustas summorum Pontificum, qui Dei vices gerunt in terris, canonicas censuras; & consultius esse aliquid sui juris relaxare, quam cum sacris potestatibus irreverenter contendere, obductoque conscientiæ callo, illorum sententias non vereri. Ibat venatum Ludovicus die præfata, ut agitato & incalescente corpore, veneni, cujus epoti laborabat indiciis, malum superaret. Occurrit Ursus in nemore prope Monasterium Furstenuelt, in quem vehementiore impetu incursans, ex equo delapsus, ad gravem corporis collisionem secuta apoplexia, diem obivit. Inde delatum corpus ad Monasterium Undensfordense, mox ad oppidum Monacense tumulatum est in Ecclesia Parochiali sanctæ Mariæ Virginis, in sepulcro primæ suæ contoralis. Pœnituisse, & contritionis signa in brevi illo vitæ transitu exhibuisse plures affirmant, pauciores negant Auctores. Hoc eodem anno in Aragonia decessit alius Princeps Aragonius religioni summe devotus, Jacobus Infans, Alphonsi IV. Regis filius, non sine suspicione propinati etiam veneni, dolo sui fratris Petri Regis, qui eum a regni hæreditario jure proscribere volebat, ut in eo Constantia filia succederet, sepultus est Barcinone in Templo Fratrum Minorum.

Vid. Herwar. an. 1347. n. 18. & seqq.

Et Jacobus Infans Aragonius.

Zurita lib. 8 cap. 18.

Item Fr. Bonagratia Bergomas.

XIX. Eodem anno, quo Ludovicus Bavarus, obiisse acerrimos ejus defensores Guillelmum Occhamum Anglicum, & Bonagratiam Bergomatem, illum IV. Idus Aprilis, hunc III. Kalend. Julii, & sepulturam accepisse

Mo-

Monachii ad suos Consodales, referunt Cronica Argentinensia apud me MSS. Quidquid sit de Bonagratia, mihi palam constat, ex diplomate Pontificio statim producendo, Occhamum etiam anno MCCCXLIX. vixisse, remisisse antiquum Ordinis sigillum, quod penes Cæsenatem erat, ad Guillelmum Farinerium paulo antea electum Generalem Ordinis Ministrum, & humiliter sui errati veniam petiisse. Falsum ergo esse deprehenditur epitaphium ejusdem Monachii in odæo Fratrum ita exaratum: *Anno Domini* MCCCXLVII. X. *Aprilis obiit eximius Doctor sacræ Theologiæ frater Guillelmus dictus Occham de Anglia*. Et falsissimum atque ab aliquo otioso illusore effictum Capuanum alterum in hunc modum: *Hic jacet corpus excellentissimi Doctoris, & inceptoris Occham Anglici Ordinis Minorum, qui obiit hic tempore Joannis Papæ XXII. & Domini Regis Roberti, & hic composuit dialogum de potestate Ecclesiæ. Obiit autem die* XX. *Septembris anno* MCCCXX. Nihil enim tunc minus venit in mentem Occhamo, quam Pontificis contraire voluntati, qui eo tempore legebat Oxonii, & octavo post anno fuga elapsus est Avenione, Pontificis declinans iracundiam, uti suo loco narravimus. Quo autem certo anno obierit non plane constat, neque quo sit loco sepultus. Si conjecturis uti liceat, dixerim circa annum MCCCL. decessisse; non enim post annum hunc ejus invenio apud Auctores mentionem, & anno MCCCXLIX. vixisse jam dixi.

An ité tunc Occhamus & ubi.

Tom. 7. an. 1328. n. 17.

XX. Sepultum communiter asserunt Auctores in Odæo Minorum Monachii; Gonzaga Carinolæ sive Caleni Campaniæ felicis urbis diem clausisse extremum scribit; Rodulphus, Willottus & alii, fatis cessisse volunt in urbe Capuana. Nescio quid hic in tanta opinionum varietate, & constanti uniuscujusque assertione judicaverim, nisi ita velim suspicari, quod non hic Guillelmus de Anglia cognomento Occhamus, sed alius Guillelmus de Anglia, quem anno MCCCXXX. diximus evectum ad Episcopatum Juvenacen. in regno Neapolitano, forte mortuus sit Carinolæ aut Capuæ, vel Carinola Capuam translatus, & ex similitudine nominis cum uterque dictus sit, *Guillelmus de Anglia*, decepti posteriores adscripserint Occhamo epitaphium. Ita puto probabilius nodum hunc extricari; si vero hæc solutio non placet, aliam adhibeo. Quid si proponam ipsum Occhamum vere Carinolæ mortuum, dehinc Capuam translatum? Monacenses vero posterioris seculi hujus rei ignaros, judicasse hominem, qui tot annis suo adhæserat Imperatori, & Monachii vixit continuo, Monachii etiam obiisse, putantes acerrimum Joannis XXII. & duorum successorum Pontificum Ludovico Bavaro adversantium, redargutorem, non nisi apud eumdem Ludovicum suæ temeritatis & inobedientiæ protectorem, securum esse potuisse, nec voluisse in Italia, aut alibi se credere Pontificiis, atque ita excogitarunt illud epitaphium. Sed ejus falsitas palam apparet ex litteris Vaticanis, in quibus conceditur, ut veniam & absolutionem anno MCCCXLIX. petenti imperitiretur Minister Generalis infra annum a datis litteris, juxta formam in eisdem contentam. Ut autem illam obtineret, & præsens professionem emitteret reconciliationi præmittendam, dixerim eum ad Generalem tunc in Italia hærentem (quippe paulo antea Veronæ electum) accessisse, reconciliatum, salutarique pœnitentia affectum, amandatum fuisse ad Carinolæ devotum Cœnobium, SS. Francisci & Juniperi incolatu ac vestigiis sacrum, ut reliquos dies suos in amaritudine cordis, & errati pœnitudine transigeret. Humili hoc loco defunctum fortassis Patres decreverunt eum ad celebriorem civitatem, & nobilius Cœnobium transferre. Qui postea lapidem sepulcralem, & epitaphium addidere, in mortis loco & tempore valde sunt de-

Gonza. in Prov. Terr. labor. Con. 11.
Rodul. fol. 319.
Willot. de script.

decepti. Et ſane dum ipſe nuper Capua Neapolim tranſiiſſem, vidi lapidem a primo quo jacebat loco in choro pone altare, translatum ad parietem e regione dextri cornu altaris, & caracteres eſſe recentioris inciſionis & formæ, quam in re adeo vetuſta & controverſa fidem ullam poſſint vendicare. Has libuit de utroque dubio temporis & loci non irrationabiles, neque omnino improbabiles adhibere conjecturas.

Pœnituit ſub mortem.

XXI. Sed & de pœnitentia, & illius tempore alia eſt difficultas; reſipuiſſe tamen, pœnituiſſe, ac ſub mortem, vel paulo ante a cenſurarum vinculis abſolutum fuiſſe ſcribunt boni Auctores. Trithemius: *Manſit excommunicatus cum excommunicato Ludovico, uſque ad finem vitæ ſuæ, & in morte tamdem abſolutus fuit*. Ciaconus: *obiit in Bojara pœnitens, anathemate ſolutus*. Trithemii verba mutuatus eſt Pitſeus, & Nicolaus Sanderus. Petrus Maturus: *Sunt qui dicant, teſte Tritbemio in Chronicis, tum circa finem vitæ ſuæ recognoviſſe ſuum errorem, & Apoſtolicæ Sedis gratiam impetraviſſe*. Horum aſſerta confirmat, ac ante mortem reſipuiſſe, manifeſte indicat graviſſimum monumentum Vaticanum, quod ad liberandum Occhamum a multis inſerviet calumniis.

Tritbem. de ſcriptor. Ciacon. in Joan. XXII. Pitſ. ad an. 1347. Sander. de viſib. monar. lib. 7. an. 1324. Matur. in notis ad Antonin. Chronic. tit. 21. cap. 5. §. 2.

Dilecto filio Miniſtro Generali Ordinis Fratrum Minorum.

Ex 2. lib. an. 8. epiſt. 1343.

XXII. P*Etitio pro parte tua, & dilectorum filiorum Capituli Generalis tui Ordinis, nobis exhibita continebat, quod aliqui Fratres veſtri Ordinis, quamvis pauciſſimi, qui quondam Michaeli de Ceſena, & Ludovico de Bavaria obedierunt, & ſpecialiter Wilhelmus de Anglia, dicti Ordinis Profeſſor, in Monachio remanſiſſe noſcuntur; idemque Wilhelmus ſigillum antiquum dicti Ordinis, quod diu habuit, tibi remiſit, & tam ipſe, quam alii dicti Fratres reſidui, ab excommunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti ſententiis, atque pœnis, in tales per proceſſus Apoſtolicos promulgatas, quas iidem Wilhelmus, & alii Fratres adhærendo, ſeu obediendo Michaeli, & Ludovico prædictis, incurrerunt, deſiderant ſe abſolvi, ſuntque parati noſtris, & ejuſdem Eccleſiæ mandatis obedire. Quocirca pro parte tua & ipſorum Capituli nobis extitit humiliter ſupplicatum, ut eiſdem Fratribus, qui ad Romanam Curiam, ſicut aſſerunt, commode venire non poſſunt, ipſorumque ſtatui ſuper hoc providere de benignitate Apoſtolica dignaremur. Nos itaque votis eorum volentes annuere in hac parte, veſtris ſupplicationibus inclinati, diſcretioni tuæ, de qua ſpecialem in Domino fiduciam gerimus, Wilhelmum, & alios Fratres prædictos eidem Eccleſiæ reconciliandi, eoſque a dictis ſententiis atque pœnis, juxta formam per nos ſuper hoc ordinatam, ac de verbo ad verbum præſentibus annotatam, infra annum a data præſentium, ſi hoc humiliter petierint, abſolvendi, plenam & liberam concedimus, auctoritate Apoſtolica, tenore præſentium, facultatem. Forma autem abſolutionis talis eſt. Ego N. Ordinis Fratrum Minorum Profeſſor, confiteor me tenuiſſe & tenere fidem Catholicam, credere, & tenere, quod credit, tenet, & docet, ſancta Mater Eccleſia Romana, ac credidiſſe, & adhuc credere, quod non ſpectat ad Imperatorem Papam ſeu Summum Pontificem deponere, & alium eligere, vel creare, ſed hoc hæreticum reputo, & hæreſim damnatam per Eccleſiam ſupradictam. Inſuper ad ſancta Dei Evangelia juro, quod ſtabo & parebo mandatis Eccleſiæ, & Domini noſtri Papæ, ſuper illatis injuriis, & contumaciis, fautoriis, & aliis, implicite vel explicite per me conſeſſatis & non confeſſatis, ac ceteris pœnis & ſententiis, quas incurri, ab homine, vel a jure, propter præmiſſa, & ea tangentia. Et quod Domino*

Papæ,

Papæ, qui nunc est, & ejus successoribus canonice intrantibus fidelis ero de cetero, eisque debitam obedientiam & reverentiam exhibebo, nec hæresibus, erroribus, opinionibus, seu rebellionibus contra dictam Ecclesiam Ludovici quondam de Bavaria, & Michaelis de Cæsena, vel fautoribus suis, sive ei adhærentibus, aut ejus sequacibus in rebellione dictæ Ecclesiæ, seu aliis hæreticis, ac schismaticis adhærebo, aut cum eorum sequacibus per dictam Ecclesiam denotatis, deinceps ero, nec eis, seu aliis quibuscumque dabo contra Romanam Ecclesiam, consilium, auxilium, vel favorem, directe vel indirecte, publice vel occulte, nec cum quocumque in præfatæ Ecclesiæ rebellione existenti faciam alligationem, conspirationem, sive ligam. Datum Avenione VI. *Idus Junii anno* VIII.

XXIII. Mirum & feralem in modum ejus manes acerbissimis exagitat verbis Bzovius, incentorem omnium malorum vocat, quippe quod Ludovicus Bavarus quidquid in Romanam Ecclesiam peccaverit, auctore atque consultore Occhamo, commiserit; ex Conrado Maidenburgensi Parocho Reginoburgensi, auctorem scelerum, cultorem tenebrarum, hæresiarcham, & depravatorem tum Philosophiæ, tum Theologiæ appellat: *Ejus scripta Satanæ*, inquit, *exarata calamo, cum Franciscanorum plurimi tutarentur, Religionem Minoritarum in tantum discrimen adduxerant, ut de illa, quemadmodum ante aliquot annos Templariorum, Joannes Pontifex serio cogitaverit, nec nisi Divi Francisci tam admirandæ sanctitati, ne universam extirparet, concessit*. Omissis reliquis acrimoniis, & verbosis injuriis, tria hæc examinare lubet: An scilicet Occhamus auctor & incentor fuerit omnium malorum, quæ Ludovicus in Ecclesiam peccavit? An hæresiarcha, & depravator tum Philosophiæ, tum Theologiæ? An ob ejus scripta cogitaverit Joannes de delendo Minorum Instituto?

Bzov. an. 1347. n. 36.

Graves in Occhamum calumniæ.

XXIV. Atque ut a primo initium sumamus. Præcipua mala & malorum omnium capita, quæ in Pontificem Romanum Joannem Ludovicus excogitavit & perpetravit, fuerunt administratio Imperii in Italia ante Pontificis assensum, imo contra ejus voluntatem; appellatio a Pontificis sententia, qua irrita & nulla voluit, quæ, ipso contradicente, fecit Ludovicus Imperatoria potestate; protectio Viecomitum in Lombardia, & factionis Gibellinæ in Italia; accusatio & depositio ipsius Joannis; intrusio Petri Corbarii; sua per Antipapam coronatio; & quæcumque alia, quæ suo excidio vidit Italia, usque ad annum MCCCXXVIII. Hæc illa scelera graviora, & reliquorum origo; hæ illæ diuturni incendii flammæ majores, quas nullatenus potuit incendere Occhamus, qui usque ad illud tempus Pontifici addictus, & in ministeriis sui Ordinis occupatus, vel Parisiis, vel Oxonii legens, aut Provincialatus in Anglia exercens officium, nihil horum scire potuit antequam fierent, & publico rerum eventu in exteras diffunderentur nationes. Quomodo ergo horum malorum auctor & incentor potuit esse Occhamus, aut illa persuadere Ludovico, qui nonnisi postquam facta sunt, metu impendentis mali, quod sibi a Joanne parari suspicabatur, dilapsus est ab ejus conspectu, & ad castra fugit opposita? Hæret Avenione in Gallia apud Pontificem Occhamus, Ludovicus in Italia; antequam Occhamus Avenione discedit, hæc mala auspicatur, prosequitur & ad exitum perducit Ludovicus, & tamen non est malum, quod non faciat Occhamus, malum omne pendet non ab Aquilone, sed ab Avenione, dum ibi residet Occhamus. Mira prorsus Occhami virtus, qui incendat ad omnia mala hominem in remotissimis regnis distantem; qui auctor & consultor sit scelerum Lu-

Diluuntur.

do-

dovico, quem nonnisi post patrata, vel a longe salutavit, vel numquam conspexit!

XXV. Secundo neque hæresiarcham, neque cultorem tenebrarum, aut depravatorem Theologiæ, & Philosophiæ fuisse probant honorifica bonorum auctorum testimonia. Atque ut turpiorem hæresis maculam prius abstergam, Christianas illorum præmitto excusationes, qui quamvis petulantiam, temeritatemque, atque, ut amplius dicam, insaniam, qua contra Joannis constituta & personam manifestas evomuit ineptias, condemnant, tamen ab hæresis infamia volunt immunem. Nicolaus Sanderus: *Licet Occhamus, inquit, contra Papam scripserit, tamen sine omni controversia, velut contra hominem, non autem velut contra Ecclesiæ Romanæ fidem, auctoritatemve scripsit. Nam alioqui fidem suam de Romana Ecclesia apertissime confitetur in prologo libelli, quem scripsit de Sacramento Altaris.* Jacobus Gualterus: *Michael de Cæsena, cum Gulielmo Occham censura Ecclesiastica ob quandam propositionem ictus; licet neuter, quod sciam, se ab Ecclesia Catholica discessionem facere professus sit.* Petrus Maturus: *Licet Occhamus contra Joannem XXII. quæ in indice librorum prohibitorum reprobantur, scripserit, tamen non tam in Pontificem Maximum, quam in Joannem XXII.* (sive potius Jacobum de Caturco, quem semper ita nominabat) *invectus est.*

Sander. cit.

Gualterius seculo 14. col. 11. & in collat. c. 6.

Matur. cit.

XXVI. Expono etiam rem hanc omnium Theologorum judicio, quorum nemo hæretici, aut hæresiarchæ excogitatam nomenclaturam Occhamo tribuit: quin collectores fidelium scriptorum, qui pro veritate testimonium dixere, suasque fidei, & Ecclesiæ lucubrationes dedicarunt, in classe Theologorum, suo, neque infimo loco constituerunt Occhamum. Consulendi in hoc potissimum Bellarminus, Trithemius, Possevinus, & alii, qui Occhami temeritatem & irreverentiam in Joannem XXII. commissam merito castigant, non damnant fidem: erravit porro stylo, non scopo, ut qui veritatis defensionem suscipere visus est, stylum tamen idoneum non accomodavit, atque in personam Joannis XXII. insanivit magis, quam aliquid in fidei subversionem prudens excogitavit. Id ergo concesserim, ultra debitæ subjectionis, temperantiæ, caritatis, reverentiæ, & obedientiæ leges prætervectum fuisse; Ecclesiæ tamen Romanæ fidem, & religionem certo tenuisse cursu, ut nec novas contra eam hæreses excogitarit, nec veteres, & jam damnatas restaurarit, unde hæresiarchæ vel simul, vel seorsim consurgit appellatio.

XXVII. Quatuor speciatim graviora objiciuntur Occhamo. Primum: Quod Concilium OEcumenicum supra Papam esse affirmaverit, & a Papæ sententia ad Concilium appellare liceat. Secundum: Quod Imperator in sua exercenda potestate non dependeat a Pontificis confirmatione, eamque ex sola electione ei conferri, neque Imperatorem superiorem habere in temporalibus. Primum licet falsum & erroneum existimem, non tamen hæreticum, dum multi sint viri Catholici, qui ita scripserunt, atque adhuc mordicus sustineat Parisienses. Pro secundo videri possunt Navarrus, & Bellarminus, qui non adeo aspere istud condemnant. Tertium falso imponitur, videlicet, quod defenderit hæresim Fratricellorum, in quo erravit Pitseus, & alii: sed nos largius suo loco ostendimus, defendisse solum paupertatem professam sui status, & regulæ Franciscanæ, simul cum declarationibus Romanorum Pontificum, & decisione Capituli Generalis Perusini, quæ desumpta est ex decretali Nicolai III. super hoc promulgata, *Cap. Exiit, qui seminat de verb. sign. In 6.*

Navar. relect. in c. Novit de judiciis not. 3. illat. 1. Bellar. lib. 5. de Rom. Pont. c. 4.

Pits. cit.

XXVIII. In

XXVIII. In quarto Occhamum non defendo, quatenus sine reverentia, & sobrietate impugnavit Joannem XXII. Pont. Max. de variis erroribus eum imprudenter, & impie traducens, in quo velut arrogantem, rebellem, schismaticum, suique sensus, affectatæ vindictæ, vel indiscreti zeli spiritu percitum damno: ideoque ea quæ in Joannem scripsit recte prohibita sunt. Doctrinam tamen ullam ab Ecclesia damnatam pro hæresi, eum pertinaciter in his, aut aliis operibus asseruisse nequaquam reperio; docuit quidem in illis operibus contra Joannem scriptis multa intolerabilia, in commentariis vero Philosophicis, & Theologicis, qui in Scholis leguntur aliquas opiniones minus probabiles, in quibus tamen sectatores habuit, & inoffenso pede currunt in Schola Theologorum ejus placita, sine hæresis, aut gravioris notæ censura.

XXIX. Nec movere quemquam debet, quod hic, aliique complices in sententiis contra eos latis appellentur hæretici, seu tales declarentur; hoc enim ex quadam præsumptione, & gravi suspicione, non ob aliquam doctrinæ hæreticæ adsertionem, provenit. Atque hæ sententiæ eum dumtaxat in hoc effectum sortitæ sunt, quem manifestata intentione, & declarata, & satis probata veritate, potuerunt habere & debuerunt; sicut ipsa comperta veritate, interiit præsumptio. Sed ne quis ad appellationem hæretici lectam in Pontificis decretalibus, & sententiis contra eum latis, scrupulose subsistat, idem noverit variis modis aliquem dici hæreticum, duodecim enumerat Turrecremata in summa de Ecclesia lib. 4. part. 2. cap. 12. Tabiena in summa verb. *Hæreticus* num. 5. Zanchinus de hæreticis cap. 2. decem ponit; plurimos recenset Carrerius tract. de hæretic. num. 6. Paulus Grillandus tract. de hæretic. quæst. 1. Et Gondisal. tract. de hæreticis quæst. 1. Canones vero octo modis communiter hæreticum dicunt: videatur repertorium Inquisitorum verb. *Hæreticus*. Inprimis quilibet excommunicatus hæreticus dicitur. 4. *quæst.* 1. *quod autem*. Item Simoniaci. 1. *quæst. quisquis*. Item qui adversus Romanam Ecclesiam agit. *dist.* 22. *cap. omnes*. Impugnavit etiam Occhamus Pontificis constitutiones, in quo non modicæ suspicionis præsumptio fuit: sed ut superius ostendimus, impugnationis origo fuit defectus intelligentiæ, seu veræ interpretationis constitutionum, non diversitas sensus, non dispar sententia; atque adeo impugnatio, quæ specietenus & verborum strepitu, non sensu repugnare videtur, nec falsam doctrinam continet, nec contra veram decretalis sententiam procedit, Nicolai & anteriorum Pontificum sustinens constitutiones. *Tom. 7. an. 1328. n. 10.*

XXX. Neque vero depravatorem Theologiæ (quod Bzovii additamentum est, ad maledicentiam Conradi, ab Aventino relatam) aut Philosophiæ fuisse Occhamum, probant ipsa ejus scripta Philosophica & Theologica, quæ passim in Scholis leguntur, approbantur, commendantur; confirmantque destinata sibi subsellia in quibusdam Orthodoxis Academiis, ex quibus solæ Occhami sententiæ tum Philosophicæ, tum Theologicæ, designatis stipendiis edocentur. Ejus doctrinam fere in omnibus æmulatus est Gabriel Biel ipso teste, legitque publice in Universitate Tubingensi: *Cum nostri* (inquit in prologo sententiarum) *propositi sit, dogmata & scripta venerabilis inceptoris Guillelmi Occham Anglici, veritatis indagatoris acerrimi, circa quatuor sententiarum libros, abbreviare tentabimus, divino aspirante ductu &c.* De illius eruditione & scriptis, valde dissimile ferunt testimonium, qui scriptores recensent Ecclesiasticos. Trithemius eum vocat virum in divinis Scripturis eruditum, & in Philosophia Aristotelica nobiliter ductum, ingenio subtilem, & clarum eloquio. Joannes Pitseus: *Vulgo salutari*

Quid judicandum de Occhami doctrina. Aventin. lib. 7. histor. Bojarior.

Biel in prologo.

Trith. cit.

Pits. cit.

lutari solebat : Venerabilis inceptor , & singularis Doctor . Partim de rebus Philosophicis, partim de Theologicis doctissime scripsit & copiosissime . Petrus Rodulphus : *Occhamus primo Provincialis Angliæ , inter ceteros familiæ Franciscanæ alumnos , ob singularem ejus doctrinam & eruditionem , flos modernorum , & Venerabilis inceptor appellari meruit . Fuit enim caput Nominalium , & doctrinæ illorum propugnator ; Doctor sane clarissimus , cujus doctrinam æmulatus est fere in omnibus Gabriel Nominalis . Fuit autem Guillelmus vir in divinis Scripturis eruditus , in Philosophia & liberalibus disciplinis ita præstitit , ut suo tempore non haberet æquales , præsertim vero in sacris litteris , atque demum in sacra Theologia non modo versatus , verum etiam fuit nobiliter doctus .*

Rodul. cit.

XXXI. Non eam ego sumo Provinciam, ut velim omnes libros Occhami defendere , & quidquid scripserat , commendare ; imo aperte condemno , & ex corde detestor omnia , quæ in Joannem Pontificem insolenter evomuit . Theologicis censuris dignum existimo opus nonaginta dierum , atque aliud , quod dialogum inscripsit , mature & merito interdicta in Indice librorum prohibitorum,opuscula de paupertate Apostolorum,de potestate Imperatorum & Pontificum , de electione Caroli IV. & alterum , cui titulus: *Vindex pacis Christianæ*, quorum duo posteriora nondum edita scripsisse testatur Aventinus , in quibus nimium extollit Imperatoriam , & deprimit Pontificiam potestatem , eo dumtaxat fine , ut Ludovici , cujus lateri adhærebat , dignitatem contra Pontificios tueretur . Illud solum velim , quæ communi scholasticorum methodo vel scripsit in Aristotelem , vel in libros sententiarum , aut elaboravit absque bile ante indignationem conceptam contra Joannem Pontificem , catholica esse & in scholis recepta absque acri censura , & proinde immerito atque injuste depravatorem dici Philosophiæ seu Theologiæ . In duobus tantum præcipue peccavit Occhamus , ad quæ ceteri reducuntur errores , ut nimis ardenter suam de paupertate Christi opinationem urserit contra Joannis sententiam , perperam a se intellectam , & Ludovicum in omnibus sive per fas sive per nefas defendere voluerit . Atque summa normulæ , qua reconciliandus abjurare deberet , ad posterius hoc crimen tota ferme reducitur .

Aventin. cit.

XXXII. Ad tertium illud Bzovii accedo , & ostendo omnino falsum esse , quod Joannes serio cogitaverit de extinguenda Religione Minorum , quia plurimi ex iis tutabant scripta Occhami . Quinam fuerint hi plurimi , nescio . Scio Cæsenatem dumtaxat cum Occhamo , Bonagratia Bergomate , Henrico de Halem , & Francisco Asculano ad Ludovicum transfugisse , & Monachii hæsisse; duo posteriores redierunt in gratiam Pontificum ut ex publicis monumentis ostendimus ; & ex forma abjurationis apparuit , in iis solum offendisse Pontifices , quod paupertatem suam , & Ludovici auctoritatem nimis contentiose & arroganter sint tutati . Duo remanebant Occhami collegæ , neque alios scio , qui de hac re scripserint , aut ejus scripta defenderint . Novi Pontifices in suis sententiis contra Ludovicum fulminatis , quas Bzovius serio transcripsit ; de his dumtaxat fuisse conquestos , quos in litteris modo relatis vocat *paucissimos* . Ostendi etiam ex ipsius Joannis confessione litteris exarata , paucos dumtaxat fuisse , qui sibi non obtemperaverint , qui supplicii inferendi timore aufugerint . Ordinem vero ipsum generaliter ubique , paucis , iisque vilibus exceptis , prompte & plene suis paruisse mandatis , & interdicta ab eo publicata servasse , ubi vero non potuerunt, fugisse ad alia loca tutiora, & Inquisitores hæreticæ pravitatis Ordinis Minorum severe egisse contra Petri Corbarii & Cæsenatis sectatores , ac de-

Hoc ann. n.22.

Tom.7. an.1329. n.2. & seqq.

demum Provinciales omnes, spretis mortis periculis, ad comitia generalia Parisiensia Cæsenatem depositúros, ad Pontificis ejusque Vicarii, Cardinalis Bertrandi præceptum properasse: *Numquid* (tamdem inquit ipse Pontifex ad Joannam Galliæ Reginam) *per hæc meruit dictus Ordo nostram indignationem, seu potius nonne promeruit merito gratiæ & favoris augmentum?* Hæc ne indicia destruendæ religionis, aut verba videntur Pontificis, qui serio de illa cogitat extinguenda? Alia multa per singulos annos subsequentes Pontificatus Joannis lector prospiciet, summæ ejus in universum Sodalitium propensionis argumenta.

XXXIII. Postremo ut horum misellorum causam absolvam, subjungo Marci Ulyssiponensis, Portuensis Episcopi (quem suæ narrationis subdit auctorem Bzovius) piam & fraternam admonitionen, ne tot scelerum, quot ex Bzoviano calamo profluxerunt, rei videantur: *Porro*, inquit, *fratres illi non ex appetitu carnis, neque ex concupiscentia oculorum se moverunt, quia ante & post censuram contra ipsos latam, valde religiose vixerunt, mortuique sunt in Bavaria ditione dicti Imperatoris, famamque de se nomenque reliquerunt bonorum religiosorum inter Ecclesiasticos & seculares. In primis certe propter zelum, & amorem Apostolicæ paupertatis, & propter honorem, & reputationem status eorum, & regulæ professionem se moverunt, licet in initio se aliquantum indiscrete gesserint, & causam deinde nimio propriæ opinionis amore inducti, prosequuti sint. Quare misericordia digni sunt, & cuilibet timendum est, quia scriptum est:* Qui se stare existimat, videat ne cadat.

Marc. lib. 8. cap. 14.

1. Cor. 10. 12.

XXXIV. Diximus superius, Fortanerium Vassallum Generalem Ministrum ad Archiepiscopatum Ravennatensem, in Æmylia nobilem, evectum: eodem vero die, quo a Pontifice ad hanc dignitatem delectus, institutus est Vicarius Generalis ut Sodalitium, quod usque ad illud tempus laudabiliter rexit, etiam usque ad futura comitia generalia, anno sequenti celebranda, gubernaret: *Attendentes quod rerum* IX. Kalend. Novemb. Alia etiam indulsit circa celebrationem ejusdem capituli, circa mittendos ad studia generalia Fratres, & institutiones Provincialium, aliorumque qui dictis comitiis debeant interesse: *Ad statum Ordinis*, XIII. Kalend. Decemb. In inveterata controversia inter fratrem Richardum Episcopum Ossoriensem, & Alexandrum Dublinienfem, quam sæpius alias insinuavimus, procedere volens Pontifex, citari fecit coram se in curia Alexandrum, & commissionem dedit Archiepiscopis, Cassellen. & Electo Armachano, ut contra eum inquirerent: Richardum vero & diœcesim sibi commissam ab omni ejus jurisdictione, dominio, & potestate exemit: *Romani Pontificis*, IV. Idus Aprilis „ Hoc anno frater Blasius ex Ecclesia Vicentina translatus est ad „ Reatinam. In illius Ecclesiæ monumentis ejus reperitur memoria usque „ ad annum MCCCLXVIII.

Hoc ann. n. 13. Fr. Fortanerius instituitur Ordinis Vicarius usque ad capitulum.

ADDITIO PATRIS LUCÆ WADDINGI. Fr. Blasius Episc. Vicentin & Reatinus.

XXXV. Concessa hoc anno facultas Vicario, & Fratribus in partibus Bosnen. recipiendi duo Cœnobia, unum in civitate sive Provincia Stagnensi, alium in Diaco Quinque Ecclesiensis Diœcesis: *Ex dono cælestis gratiæ* XII. Kalend. April. Horum locorum meminerunt, Pisanus, & Rodulphus, primi in Custodia Dulmnæ, secundi in Ussojæ. Ad preces Eduardi Regis, & Philippæ Reginæ Angliæ concessit Fratribus Provinciæ Angliæ similem facultatem recipiendi locum in Villa nuncupata Prava-walsingham. Norvicen. Diœcesf. *Ex dono cælestis gratiæ*, IV. Kalendas Octobris. Hujus loci meminit Nicolaus Harpsfeeldius in cathalogo religiosarum ædium Angliæ, fundatumque asserit sub titulo beatæ Mariæ per Edmondum Comitem Marchiæ,

Conv. Stagnen. Conv. Diaci.

Convent. Pravæ-walsinghami.

chiæ, & Elisabetham de Burgo, & Monasterium prius extitisse nigrorum Canonicorum. Hunc locum vocant præfati Auctores corrupte Balfingin sub Custodia Cantabrigiæ. Hoc anno constructus sub titulo sanctissimæ Trinitatis Conventus in Villa Galgignani, districtus & Episcopatus Patavini, a nobili heroina Rigoborna, relicta nobilis viri Domini Petri de Carraria, qui testamento legavit facultates ut construeretur. Tradidit illa solemni juris adstipulatione, coram Francisco de Capellis Notario, hoc anno die 11. Septembris, domum & annexam Ecclesiam fratribus Joanni de Plebe Sacci Custodi, & Regrandino noviter instituto Guardiano.

Conv. Galgighani.

XXXVI. Petro Bertrandi Cardinali tituli sancti Clementis concessa licentia ædificandi in castro Annoniaci, suæ nativitatis loco Viennen. Diœc. in fundo proprio infra parochiam Ecclesiæ beatæ Mariæ, Monasterium Clarissarum, sub titulo beatæ Claræ & sancti Francisci, ac cura & regimine Fratrum Minorum: *Attendentes quam meritorium* x. Kalend. Maii. Hujus Monasterii meminerunt Genebrardus, & Jacobus Gualterius, qui Cardinalem dignis efferunt encomiis, atque inter alia egregia ejus opera, quæ ex tabellis Archivi Collegii Parisien. ab eo fundati, recenset Genebrardus, ait duo erexisse & dotasse in prædicta Villa sacella, unum in Templo Franciscanorum, alterum in Prioratu ejusdem Villæ. Monuimus alias, nobilem virum Humbertum Delphinum Viennensem Monasterium Clarissarum fundasse in castro suo Iseroni, ut prius cogitaverat, & a Pontifice sibi permitti petierat, sed in Urbe Gratianopolis hoc anno extruxisse, quod ipsum refert diploma Pontificium: **Ob devotionem sinceram* XVIII. Kalend. Januar. Hujus loci originem se nescire fatetur Gonzaga, reformatum tamen fuisse narrat a Sororibus Coletanis. Habitabant hoc tempore Ravennæ aliquot Sorores Tertii Ordinis sancti Francisci ad Oratorium sancti Pauli, in loco vulgariter nuncupato *dominæ Benevenutæ*, petieruntque, ut sibi liceret eo loci Monasterium ædificare, in quo ipsæ, & quæ accederent, regulam servarent sanctæ Claræ. Commissum hoc anno negotium Archiepisc. examini, an expediret? *Pia vota fidelium* x. Kalend. Novembr. Quid retulerit Archiepiscopus, sitne postea fundatum Monasterium, non invenio in historia Ravennate.

Monast. Annoniaci.

Genebr. libr. 4. chron. ad hunc ann.

Gualt. seculo 14.

Ann. 1345. n. 18.

Mon. Gratianopolis.

* Non hoc initium Diplomatis, sed *In his, quæ animæ tuæ.* Ipsum, juxta Patris Waddingi monita, ad Ann. 1469. nos ex Vaticani Monumentis excerptum, damus additum in hujus Tomi Regesto.

XXXVII. Indulsit Pontifex ut nobilissima fœmina Margarita de Montecathesio, neptis Reginæ Aragoniæ Elissendis, cum duabus sociis Sanctimonialibus transiret de Monasterio Corporis Christi Neapolitano ad Petralbense prope Barcinonem, ab eadem Regina fundatum: *Pro parte dilectæ*, VIII. Kalend. Martii. Concessit Joannæ Reginæ Franciæ, ut Monasterium de Moncello Beluacen. Diœc. ab ipsa & conjuge Rege Philippo, uti alias diximus, constructum, visitent, corrigant, & reforment confessarii tantummodo ipsius Reginæ, & quæ ipsam sequentur, Reginarum, dummodo professionis fuerint Franciscanæ, & ad dignitates non ascenderint Ecclesiasticas: *Eximiæ devotionis*. Kalendis Maii. Supradicto nobili viro Humberto Delphino Viennensi, qui apud Minores habitare solebat Avenione, tribuit omnem facultatem super ædes, quas in prædicto Monasterio incolebat, ne scilicet Cardinalibus, aut aliis personis, absque ejus assensu dari possent: *Ob devotionem sinceram*, XVIII. Kalend. Januarii. Scripsit Abbatissæ Monasterii Corporis Christi Neapolitani, ut in ejusdem ædis Monialem reciperet nobilem mulierem, Agnetem de Larat Comitissam Coriliani, de qua nos egimus superius: *Apostolicæ Sedis* III. Kalend. Novembr.

Varia indulta.

Ann. 1312. n. 14.

Ann. 1345. n. 15.

SUP-

SUPPLEMENTUM P. ANTONII MELISSANI DE MACRO.

,, I. DUm anxie expectat Pontifex rescire suorum Legatorum, quos
,, anno præterito ad Armenos miserat ob fidei profectum, gesta,
,, Roma Avenionem celerrime fama Nicolai Renzii Civis Romani teme-
,, rarios ausus detulit: hic audacter, ac repente occupato Capitolio, & Se-
,, natoribus nomine Pontificis Urbem regentibus expulsis, summaque cum
,, gratia, & dexteritate sibi lucratis omnium animis, subdole nimis Nicolai
,, Severi, & Clementis Tribuni, libertatis, pacis, & justitiæ, necnon illu- *Dugl. par. 4. fol. 400.*
,, stris liberatoris sacræ Romanæ Reipublicæ nomine, regnare cœpit: ac ta-
,, liter fecit, & operatus est, ut ex omnibus Italiæ partibus Nuncios pro
,, amicitia, & pace secum habenda, receperit. Clementi scripsit, & redi-
,, tum in Urbem infra annum indixit; aliter se novum Pontificem creatu-
,, rum. Luduvicum, & Carolum, ambo Imperatores, Romam acivit, de-
,, monstraturos quo jure titulos Imperiales præseferrent. Sed ejus tanta
,, gloria, & sublimitas ephimera fuit; etenim cum se imparem tanto oneri
,, cognosceret, fractis animi viribus, elatitate cordis repente deperdita, a
,, nemine impetitus, a nemine expulsus, clam Roma, veste mutata, fugiens,
,, ad Carolum in Boemia (etenim ita bene sperabat) se recepit; a quo ta-
,, men receptus Avenionem ad Papam transmissus est. Interea vero Pon- *Lit. Pont.*
,, tifex transmissa dispensatione pro quodam fratre Vitale ad Guardianum
,, Sorlatensem: *Apostolicæ Sedis &c.* XVI. Kalend. Februarii; & Eleonoræ *Indic. ex Vatic.*
,, concesso ingressu Monasterii Eixymi, *Hyesmes* Civitatis olim Episcopalis
,, Galliæ Celticæ in Normandiæ, & Perticensis communibus finibus, inter
,, Lexovium & Sagium proximas urbes, Alenconio etiam proximæ, &
,, Argentano Oppido propioris, a Lutetia Parisiorum in eorum XXXIII. M.
,, distantis; nunc Sagium vicinam urbem Sede Episcopali translata, Oppidi
,, non obscuri. Universos Christifideles ad arma in Sarracenos, sacram enim
,, in Syriam expeditionem urgebat, expedito brevi: *Sicut multorum &c.*
,, XVI. Kalend. Aprilis exhortatus est. Ac subinde Joanni, & Joannæ pari-
,, ter Monasteriorum ingressu concesso: *Devotionis vestræ &c.* VIII. Kalend.
,, Maii. Eodem tempore cum Monialibus Clarissis Monasterii de Moncello
,, super quædam dispensavit: *Sedis Apostolicæ &c.* & Capellanis ejusdem
,, nonnulla præscripsit: *Matris Ecclesiæ &c.* Commendavit etiam Angliæ
,, Regi Eduardo fratrem Guillelmum: *Cum dilectus &c.* III. Idus Maii;
,, quem paulo pust suum Capellanum instituit: *Virtutibus clarens &c.* IV.
,, Kalendas Novembris: & fratrem Petrum Patricellum a Fano, Laicum,
,, seu Conversum, cui (ut inquit Waddingus) raro exemplo paulo ante, VII.
,, nempe Idus Julii, concesserat milites conscribere, eosque in partes ul-
,, tramarinas ducere, & adversus Sarracenos belligerare, altero diplomate
,, visitandi Terram sanctam cohonestavit: *Tuæ devotionis &c.* VII. Idus Ju-
,, nii. Hic tanto fidei zelo actus est, qui antequam suum nomen dedisset
,, Minoribus, militum competentem manum duxerat in Turcas, inter quos
,, viginti unum ex suis consanguineis habebat, & in frequentibus, quos ha-
,, buerat cum Sarracenis, congressibus, duos Fratres, nepotem unum &
,, quinque eorumdem suorum consanguineorum amiserat. Placuit tamdem
,, summo Pontifici, ut Agnes Comitissa reciperetur in Monasterio Corporis
,, Christi Neapoli: *Cupientes vitam &c.* III. Kalend. Novembris, & eodem
,, tempore indulsit eidem quasdam servitrices: *Devotionis tuæ &c.*
,, II. Interea Joannem a Damasco Tertii Ordinis sancti Patris Francisci alu- *Joannes a Damasco Tertii Ordinis martyr.*

„ alumnum pro Christi fide innumera tormenta, ludibria, & contumelias „ passum, tamdem horrendo mortis genere interemptum hoc anno, scribit „ Nicolaus Antissa.

Moritur Ludov. Imp.

„ III. Annus hic memorabilis est morte Ludovici Bavari, qua audita „ Carolus Boemus filius Joannis, quem prædiximus electum, & a Pontifice „ confirmatum Regem Romanorum, Ratisponam, Germanis *Regensburg*, „ in Bavaria inferiori ad Danubium, ubi comitia imperialia haberi solent, „ convolavit, & ut Imperator exceptus. Adversarios habuit Ludovici hæ„ redes, Henricum Archiepiscopum Moguntinum, Palatinum Rheni, & „ Saxoniæ Ducem, qui non canonice electum fuisse contendentes, Eduar„ dumAngliæ primo,quo renuntiante,postea FridericumMarchionem Misnæ, „ in Imperatorem elegerunt, sed frustra; prævaluit enim Carolus; qui ta„ men lue illa universali grassante, quam Annalista describit, res Imperii „ pro voto stabilire non poterat. Memorabilis est etiam hic annus ob tu„ multus bellicos Ludovici Pannoniæ Regis in Regno Neapolitano contra „ Joannam, quæ in Provinciam Galliæ sibi subditam aufugerat: quo tem„ pore Querium, sive Cherium, Cherascum, Mons Regalis, & Cuneus „ apud Pedemontanos, penes quos præfata dominabatur, ejus excusso „ jugo, Amedeo VI. Comiti Sabaudiæ sese dedidere, qui redux Chambe„ rium anno sequenti, cum suis proceribus torneum publicum, festivum ac „ solemnem hac de causa celebravit; cujus historiam coloribus descriptam „ posteris ibidem in Ecclesia Fratrum Minorum voluit: ultimis tamen his „ temporibus Fratres, dealbata Ecclesia, eam deleverunt.

Carol. electus domin.

„ IV. Frater Petrus,hæc inter,Provinciæ Boemiæ & Poloniæ Minister „ anno superiori infirmitate prægravatus suum Vicarium instituit fratrem „ Franciscum Regentem Pragæ; ipse vero hoc anno Cracoviæ obiit, sepul„ tus ad suos ibidem. Ecclesia Conventus Cracoviensis usque ad hunc an„ num sub titulo sacratissimi Corporis Christi perseveravit: sed postquam, „ ut scribit Miechovius quidam nequam & famelici Latrunculi sub octavis „ Corporis Christi anno eodem MCCCXLVII. de Ecclesia parochiali omnium „ Sanctorum Cracoviæ, delatorium divinissimi Sacramenti *vulgo monstran„ tia* furto abstulerint, compertoque quod esset æreum, illud in paludem „ Mothæ arbustis plenam,ab Ecclesia sancti Laurentii, tunc in Villa Bavol „ parochiali non longe distante, & nunc Casimiriæ ad Cracoviam extante, „ projecerunt: & cum plures mortalium luminaria die, noctuque in palude „ relucentia viderent, re hac prodigiosa delata ad Petrum Falconium „ Episcopum tunc Cracoviæ, & ad Regem Casimirum Magnum, inde au„ ctoritate publica, indicto prius triduano jejunio, cum processionibus per „ totam urbem nominatis, paludem Episcopus cum Clero, Rex cum po„ pulo adeuntes, delatorium, seu ferculum, cum divinissimo Sacramento „ invenerunt; illudque ad Ecclesiam Sanctorum omnium, unde erat abla„ tum, retulerunt. Tunc Casimirus Rex in loco inventionis, quamvis cœ„ noso & paludinoso, illico vovit Ecclesiam in honorem & titulum Corpo„ ris Christi se fundaturum, quod sequenti anno nobilem chorum & sacra„ rium cocto latere extruens,opere consummavit. Parochia, quam ex anti„ quo Ecclesia sancti Laurentii habebat, ei adjuncta; calicibusque, ac ap„ paratibus, crucibus, ceterisque clenodiis, munificentia regia adornavit: „ & titulum Corporis Christi, quo Ecclesia sancti Francisci a primeva sui „ fundatione illustrata fuerat, Fratribus pretio, precibus contentatis, ut „ solidior sua fundatio permaneret, abrogari, & extingui procuravit. Vil„ la Bavol in suam proprietatem traducta, quam de suo nomine Casimiriam nun-

Miraculum SS. Sacramenti in Cracovia.

Ecclesia nova construitur sub titulo Corp. Chr.

„ nuncupavit, & muris coctilibus communivit. Hæc ex Miechovio. Ab hinc
„ dicta Ecclesia Minorum titulo sancti Francisci cœpit nuncupari, sola in
„ memoriam prioris tituli Corporis Christi, celebratione processionum re-
„ licta, quæ usque ad hæc nostra tempora, per ambitum claustri hebdoma-
„ datim, omnibus diebus Jovis celebrantur, cum expositione sanctissimi
„ Sacramenti in pixide. Interea fatis functo præfato Ministro, frater Fran-
„ ciscus, quem suum Vicarium instituerat, in comitiis habitis Opaviæ hoc
„ eodem anno in Ministrum Provincialem electus est.

ARGUMENTUM.

Auspicatur suum Imperium Carolus IV. moleste tamen ob factiones contrarias, & grassantem ubique pestilentiam. Laborat Raymundus de Basso in pacificanda Aragonia, & in Provincia Pontificis nomine gratulatur alius adventui Joannæ Siculæ Reginæ. Cumanis intra fines Hungariæ destinantur Prædicatores Minoritæ. Instituuntur Episcopi. Celebrantur Comitia Generalia, & Minister deputatur Guillelmus Farinerius. Multiplicantur Domicilia.

I. Auspicamur Caroli Imperium ab hoc anno propter rationes superius allatas, quod tamen turbare intentarunt, qui Bavari defuncti partes tuebantur, filii, amici, consanguinei. Capita factionis erant Ludovicus Marchio Brandeburgensis, Robertus Comes Palatinus Rheni, Henricus novus Saxoniæ Dux, Henricus exauthoratus Archiepiscopus Moguntinus, qui, legatione decreta, Anglorum Regem Eduardum inducere tentarunt ad Regnum Romanorum, & Imperium capescendum. Ille vero gratiis habitis, cum se excusaret dicens, haud sibi integrum fore contra stimulum calcitrare, ad eamdem dignitatem invitarunt Fridericum Marchionem Misnensem, oblata ei in matrimonium Beatrice, Ludovici relicta. Sed neque is tantam dignitatem pensi fecit; quare mense Februario coeuntes, Regnum, & Imperium Gunthero Comiti Svuartzenburgio detulerunt. Non detrectavit hic, sed copiis quam maximis contractis, Francfordiam obsedit: propinato vero a medico veneno, cum neque se posse diutius vivere, neque bello gerendo parem se esse præsensisset, in manus Caroli Regis, cum reliquis citra effusionem sanguinis venit, liberum ei Regnum reliquit, ipsumque Regem consalutavit, nec diu post finem fecit vivendi.

Anno 1346. n. 9. Factiosi homines turbare conantur imperiū Caroli IV. *Dubrav. lib. 22. Cuspinia. in Carolo.*

II. Malum aliud Carolum afflixit & impediit, ne res Imperii pro voto stabiliret, sævissima lues, quæ a Schytis Hyperboreis incipiens, ferme omnes oras maritimas pervasit, magnamque indigenarum partem absumpsit. Nec enim Pontum tantummodo, Thraciam, Macedoniam, sed etiam Helladem, insulas omnes, Ægyptum, Lybiam, Judæam, Syriam, Italiam, Hispaniam, Germaniam, & Orbem fere universum, in circuitu per mensa, ac pervagata est. Sic autem erat incurabile malum, ut neque ulla dieta, neque robur corporis posset resistere, cum omnia æque valida, ut imbecilla corpora prosterneret, quique maxima impensa curabantur, non secus ac pauperrimi moriebantur. Quod si quis etiam ante aliquantum ægrotaret, omnia in illud morbi genus se exonerabant, tota medicorum ars mussabat, neque ullum undecumque certum auxilium inveniebatur; quod enim uni salutare, alteri idem patienti erat venenum. Unde maxime intellectum est, non humanæ naturæ quiddam agnatum aut conveniens,

Cantacuzen. lib. 4. histor. c. 8. Sævissima lues universum orbē pervagatur.

sed

sed divinitus immissum fuisse supplicium, multique inde ad sanitatem mentis conversi, meliores evaserunt, non illi modo, qui ea peste morte occubuerunt, sed quotquot ea liberati vitam retinuerunt. Tunc enim vitiis derelictis, virtuti studebant, & multi facultates suas in pauperes distribuebant, etiam priusquam a morbo illo invaderentur. Scribit Petrarcha, pestilentia hac grassante, non hanc, aut illam partem terrarum, sed universum fere orbem sine habitatoribus remansisse, & vacuas domos, derelictas urbes, squallida rura, arva cadaveribus angusta, horrendam vastamque toto orbe solitudinem attulisse. Sacris Religiosorum domiciliis stragem magnam hoc malum invexit, extinctis disciplinæ regularis magistris, & melioris notæ Senioribus. Hinc cœperunt Monastica Sodalitia, præsertim mendicantium, quæ eousque virtute, & doctrina florebant, tepescere & relaxari, tum deficientibus illustribus viris, tum relaxato miserandis calamitatibus regularis observantiæ rigore, qui reparari non potuit ab adolescentibus, & promiscua multitudine, quam absque necessario delectu receperunt, qui magis domos vacuas repleri, quam deperditam disciplinam restaurare curaverunt. Præ ceteris nostri Sodalitii viris illustribus, qui ex hoc epidimiæ morbo decesserunt, obiit Gerardus Odonis Patriarcha, olim Ordinis Generalis Minister, in Urbe Cataniæ, cujus diœcesis erat administrator.

Petrar. ep. 47.

Antonin. tit. 21. c. 5. §. 1.

Moritur Gerardus Patriarcha.

III. Hoc tempore omnia susque deque agebantur in Regnis Aragonio, & Valentino, conspirantibus populis contra Petrum Regem, vendicandæ, retinendæque libertatis, & pristini defendendi juris privilegiorum prætextu. Concitabat populos Jacobus Comes Urgelitanus, Regis frater, propter translatum a se in Petrum Exericam, virum nobilem, honorificum munus procurationis Regni Valentini, & declaratum jus hæreditarium in Regno succedendi Constantiæ Regis filiæ, quod sibi deberi Jacobus affirmabat. Obiit in hac tumultuosa lite Jacobus, uti superius diximus, sed uno avulso ramo, non deficit alter; nam Ferdinandum Jacobi, & Regis fratrem, altera tamen genitrice Leonora Castellæ Regis sorore, ortum, ex Carpetanis evocatum, Ducem sibi unionis factiosæ conspiratores adsciscunt, & ille in se translata jura omnia procurationis, & successionis Regni, quibus Jacobus inhiabat, contendit. Cum omnia tanta seditiosorum hominum audacia nutare, & ruere viderentur, Clemens Pontifex semel atque iterum pacificatorem misit Guidonem Abbatem Monasterii Amerien. Ordinis sancti Benedicti, Gerunden. diœces. Sedis Apostolicæ Nuncium, cui diligenter & operose in stabilienda concordia adlaboravit Raymundus de Basso Minister Provincialis Fratrum Minorum in Aragonia. Hujus laudabile studium reformandæ pacis sequenti commendat Pontifex Epistola, amplius injungens, ut eidem Nuncio denuo hoc opus prosecuturo adsistat.

Tumultuantur Aragonii.

An. 1347. n. 18.

Frater Raymundus studet pacificare.

Dilecto filio Raymundo de Basso Ministro Fratrum Ordinis Minorum, Provinciæ Aragoniæ, secundum morem dicti Ordinis.

IV. *Dilecti filii Guidonis Abbatis Monasterii Amerien. sancti Benedicti Gerunden. diœc. Apostolicæ Sedis Nuncii, grata nobis admodum relatione cognovimus, quod tu sibi in negotio in Regno Aragonum reformandæ concordiæ, pro quo misceramus eumdem, tamquam cooperator fidelis & providus, fideliter & utiliter astitisti, de quo devotionem tuam dignis prosequimur actionibus gratiarum. Cum autem ipsum ad partes ipsas pro sedanda, præstante Domino, periculosa & damnosa discordia, quam pacis æmulus susci-*

Ex lib. secr. an. 6. ep. 1031.

scitavit, & concordia reformanda eumdem Abbatem, cujus notæ tibi sunt virtus & probitas, providerimus destinandam, devotionem tuam attente rogamus, tibi, tuæ salutis obtentu, nihilominus injungentes, quatenus sic eumdem Abbatem tuis salubribus consiliis dirigas more solito, & informes, sicque sibi efficacibus auxiliis, & studiis promotionis, pro nostra, & Apostolicæ Sedis reverentia, faveas & assistas, quod eo, qui pacis auctor est, desuper infundente virtutem, ac tuo cooperante studio fructuoso, præfatus Abbas in commisso sibi hujusmodi ministerio, ad laudem Dei, & Ecclesiæ suæ sanctæ, ac tranquillitatem & pacem carissimi in Christo filii nostri Petri Regis Aragonum illustris, dictique Regni, ac regnicolarum ipsius, sicut speramus, & cupimus, prosperetur. Datum Avenione XII. *Kalendas Februarii anno* VI.

V. Joanna Regina Siciliæ timens sibi malum præparari a Ludovico Pannoniæ Rege, quem in Regnum Neapolitanum cum ingenti exercitu advenisse diximus anno superiori, aufugit cum viro suo Ludovico Principe Tarentino in Galliam Pontificis opem imploratura, & in Provincia sibi subdita commoratura, donec tumultus Regni componerentur. Ejus adventui gratulaturos, & de seriis negotiis acturos misit Pontifex Petrum Gardæ gravem & doctum Minoritam, cum duobus Viris nobilibus, quorum nomina sequens dabit diploma. *An.1347. n.6.* *Frater Petrus Nuncius ad Joannam Reginam*

Carissimæ in Christo filiæ Joannæ Reginæ Siciliæ illustri.

VI. *INtelleximus per aliquas litteras destinatas nonnullis personis apud Sedem Apostolicam constitutis, te in Provinciam advenisse. Sane licet tibi, carissima filia, super tribulationibus & angustiis, quæ adversus te sunt in Regno Siciliæ suscitatæ, de quibus nos etiam informati sumus, paterna compatimur affectu. Gaudemus tamen quod omnipotens Dominus ad populum tuum dictæ Provinciæ fidelem utique & devotum, te superatis quibuscumque periculis, incolumem sanamque perduxit. Tu quoque prudenter attendens quod magnanimitas regia in adversitatibus comprobatur, confortteris in Domino, sperans, quod ipse qui serenum post nubila, & post fletum atque mæstitiam, exultationem & lætitiam impartitur, his finem imponet, & tibi de opportuno remedio, ad quod nos etiam diligenter & sollicite laborare proponimus, sicut de sua benignitate confidimus, providebit. Cæterum dilecto filio Petro Gardæ Ordinis Fratrum Minorum, & nobilibus Viris Berengario de Borbone Avenionen. diœcesi. ac Sorgio Domini Orsonis Neapolitano militibus, exhibitoribus præsentium, aliqua referenda tibi oretenus duximus imponenda. Datum Avenione* VII. *Kalendas Februarii anno* VI. *Ibid. ep. 1051.*

VII. Instituit hoc anno Pontifex Sacellanum suum fratrem Matthæum de Ragusia; & Ministro Provinciæ Hungariæ, ut ad prædicandam fidem Catholicam Cumanis, aliisque Populis infidelibus intra fines Regni Hungariæ constitutis, quibus veritatis lumen jam cœperat illucescere, viros doctrina, eloquentia, & morum integritate præstantes destinaret, in hunc modum delegavit. *Mittuntur Prædicatores ad Cumanos.*

Dilecto filio Ministro Fratrum Ordinis Minorum Provinciæ Hungariæ secundum morem dicti Ordinis, ejusque successoribus.

VIII. *QUantum negotium fidei Catholicæ, extra quam non est alicui gratia neque salus, inhæret specialius cordi nobis, tanto illud prosperari salubrius, & ad profectionem ejus personas industres,* *Ex sec. an. 7. ep. 68.*

stres, & providas deputari summopere affectamus. Attendentes igitur, quod in partibus Cumanen. & aliarum plurium Nationum infidelium infra fines Regni Hungariæ constitutis, eo qui salutis auctor, & lumen de lumine, verus Deus est illustrante, lumen ipsius fidei illucescere jam cœperit, multis ex infidelibus ipsis, ad ipsius agnitionem fidei jam conversis. Nos desiderantes attente, ut hujusmodi novella plantatio, irrigante Domino, continuum recipiat incrementum; discretioni vestræ per Apostolica scripta mandamus, quatenus ad informandum & instruendum gentes easdem, quæ ipsius fidei documenta non norunt, & illos etiam, qui ejusdem fidei Sacramentum, inspirante Domino, susceperunt, in fide hujusmodi roborandum, aliquos ex Fratribus Ordinis vestri, qui Deum timeant, & ipsius fidei noverint rudimenta, ad dictas partes destinare curetis, ut his, qui fidem jam cognoscunt, eamdem custodiant agnitam, & alii ad agnitionem illius induantur salutaribus Fratrum institutionibus, & monitis eorumdem. Datum Avenione II. *Kalendas Junii anno* VII.

Fr. Richas. Archiep. Nazarenus.

IX. Assumpti ad infulas Pontificias qui sequuntur Minoritæ: ad Archiepiscopatum Nazarenum in Regno Neapolitano, per obitum Duranti, frater Richardus: *In eminenti Sedis Apostolicæ*, VI. Idus Decembris. Ad Episcopatum Accien. in Liguria sub Archiep. Januen. per obitum Nicolai, frater Franciscus de Querso: *Quam sit onusta periculis*, III. Idus Februarii. Ad Calven. sub Archiep. Capuano in Regno Neapolitano, per obitum Joannis etiam Minoritæ, frater Petrus de Briva: *Militanti Ecclesiæ*, VII. Idus Januarii. „ Obiisse autem fratrem Joannem anno præcedenti „ sub mense Junii, constat ex ejus Epitaphio in Æde sancti Laurentii Nea„ politana Ordinis Minorum in hunc modum: *Hic jacet V. P. D. Fr. Joan„ nes de Arpino Episcopus Calvensis, qui obiit anno Domini* MCCCXLVII. „ *die* VII. *mensis Junii.* „ Ad Assisiatem immediate Ecclesiæ Romanæ subjectum, per obitum Nicolai etiam Minoritæ, frater Bertrandus translatus ab Adjacen. *Prudentia Regis æterni*, XVIII. Kalendas Septembris. Ad Marcen. sive sancti Marci in citeriori Calabria, sub Archiep. Cusentino, per obitum Thomasii, frater Bertuccius de Citrano: *In eminentis Sedis Apostolicæ*, V. Nonas Octobris. Ad Gardien. Alteriæ in Regno Neapolitano, sub Archiep. Beneventano, per obitum Matthæi, frater Joannes: *Quam sit onusta*, III. Idus Julii. Ad Anconitanum Romanæ Ecclesiæ immediate subjectum per obitum Augustini, & cessionem Hugonis Electi, frater Lanfrancus de Solmertis: *Licet continuata*, V. Nonas Octobris. Ad Balneoregien. Pont. Rom. immediate subjectum per obitum Joannis, frater Joannes de Civitate Castellana: *Inter cetera*, XVIII. Kalendas Januarii. Ad Cæsenatem sub Archiepiscopo Ravennate in Æmylia, per obitum Bernardi, frater Guillelmus de Mirolis Bononiensis, Inquisitor hæreticæ pravitatis in Marchia Tarvisina: consecratus est anno sequenti: *Dum ad universas*, V. Nonas Octobris. Ad Comaculen. alias Comachen. vulgo *Comachio* in Insula ditionis Pontificiæ, situm sub Archiepiscopo Ravennate, per obitum Bartholomæi, frater Pax: *Regimini universalis Ecclesiæ*, VI. Idus Decembris. Obiit in itinere, dum e Curia proficisceretur ad suam Ecclesiam. Ad Thelesinum in Regno Neapolitano, sub Archiepiscopo Beneventano, per obitum Matthæi etiam Minoritæ, frater Dominicus: *Apostolatus officium*, IV. Idus Novembris. Ad Treventinum sub eodem Archiepiscopo, frater Petrus, per translationem fratris Jordani etiam Minoritæ ad Archiepiscopatum Messanen. *Creditæ nobis dispensationis*, III. Kalendas Junii. Ad Rappollen.

ADDITIO PATRIS LUCÆ WADDINGI.

Fr. Petrus Episcop. Calven.

Fr. Bertrand. Assisien.

Fr. Bertruc. sancti Marci.

Fr. Joann. Gardien.

Fr. Lanfrancus Anconitan.

Fr. Joan. Balneoregien.

Fr. Guillelmus Cæsenaten.

Fr. Pax Comachen.

Fr. Dominicus Thelesin.

Fr. Petrus Treventin.

len. in eodem Regno, sub Archiepiscopo Manfredonii, per obitum Gerardi, frater Nicolaus de Gryptamagnardi: *Superni dispositione consilii*, IV. Idus Novembris. Ad Vici-Aquen. alias Equen. in eodem Regno, sub Archiepiscopo Surrentino, per obitum Cæsarei, frater Jacobus de Sora: *Apostolatus officium*, V. Non. Octobris. Ad Adjacen. in insula Corsicæ, sub Archiepiscopo Pisano per translationem fratris Bernardi etiam Minoritæ ad Assisiatem, frater Philippus de Ursone: *Inter ea, quæ superna dispositione*, IV. Idus Novembris. Fr. Nicol. Rapollen. F. Jacob. Equen. Fr. Philipp. Adjacen.

X. Celebrata tum hoc anno (non sequenti ut habet Rodulphus) in Civitate Veronensi Comitia Generalia, præside fratre Fortanerio Vassalli Ordinis Vicario Generali, Archiepiscopo Electo Ravennate. Assumptus est ad Ordinis regimen, & ministerium generale frater Guillelmus Farinerius sacræ Theologiæ Magister, ac Minister Provinciæ Aquitaniæ. Acta hujus Capituli deperiere: refert dumtaxat Rodulphus, ejus decreto unitam fuisse Vicariam Scotiæ, Angliæ Provinciæ. Sed hoc factum esse scribit Marianus, anno MCCCLIX. in Comitiis Januensibus. Destinavit Pontifex Patribus Capitularibus gravissimas litteras, quas hic subjungo. Capitulum generale 50. Veronæ. Eligitur Minister Generalis Guillelmus Farinerius. Marian. lib. 4. c. 13.

Dilectis filiis Ministro, & Definitoribus, ceterisque Fratribus Ordinis Minorum, Veronæ in Generali Capitulo congregandis.

XI. *Summus omnium Magister & opifex, qui suam ædificavit Ecclesiam supra petram, & ne unquam fides ejus deficeret, exoravit, solita eam firmitate stabiliens, ipsam non solum ad ornatus decentiam, sed ad exigentiam inexpugnabilis firmitatis, religionum & Ordinum diversitate munivit, quorum Ecclesia ipsa fulta suffragiis, & quasi stipata cuneis bellatorum, velut* Castrorum acies ordinata terribilis, *cum hoste antiquo secura congreditur, & non solum ad confutandas spirituum malignorum insidias, sed ad apertos ascendentium ex adverso impetus superandos, imperterrita & immota consistit; sed inter ceteros spirituales congressus hujusmodi bellatores sacri vestri Ordinis professores, exercitus candidatus, ad illius honorem, qui est* candor lucis æternæ, *ab Ordinis ejusdem exordio, exercitio congressus hujusmodi vacasse instantius & efficacius institisse probatur; propter quod Ordinem ipsum speciali nimirum affectione prosequimur, & ad conservandam integritatem prosperi status ejus ardentius aspiramus. Et ideo universitatem vestram monemus, hortamur, & rogamus in Domino, per Apostolica vobis nihilominus scripta mandantes, quatenus in hoc salubri congregationis vestræ Capitulo, illis vacetis concorditer & unanimiter intendatis, per quæ semper, auxiliante Deo, servetur in vobis votorum concordia, & identitas animorum, ac saluti animarum vestrarum providere salubrius, & vestram, ipsiusque Ordinis famam illibatam conservare possitis. Ceterum licet speremus indubie, quod vos caritatis igne succensi, pristinum, quem erga vos gerimus, filiali devotione, recompensantes affectum, vestrarum nos orationum continua opitulatione juvetis, anxie tamen, & non sine gravi amaritudine animi attendentes, qualiter, peccatis exigentibus, universis fere orbis partibus guerrarum calamitatibus, quantis bellis atteritur, & intestinis odiis laceratur, proh dolor! populus Christianus, ac super inducta mortalitatis peste, senes, juvenes, magni, & parvi, subito & improvise tela vitæ succisa, quasi communiter de medio subtrahuntur; hujusmodi orationum vestrarum patrocinia instantius imploramus, attentius deprecantes, ut hoc, & procellas tempestatum varias nos circumdantium intuentes, & intumescentes fluctus undique,* filia- Ex secret. an. 7. epist. 22. Scribit Pontifex ad Capitulares. Cant. 6. 9. Sap. 7. 26. Commendat se eorumdem orationibus. Miser tunc orbis status.

stres, & providas deputari summopere affectamus. Attendentes igitur, quod in partibus Cumanen. & aliarum plurium Nationum infidelium infra fines Regni Hungariæ constitutis; eo qui salutis auctor, & lumen de lumine, verus Deus est illustrante, lumen ipsius fidei illucescere jam cœperit, multis ex infidelibus ipsis, ad ipsius agnitionem fidei jam conversis. Nos desiderantes attente, ut hujusmodi novella plantatio, irrigante Domino, continuum recipiat incrementum; discretioni vestræ per Apostolica scripta mandamus, quatenus ad informandum & instruendum gentes easdem, quæ ipsius fidei documenta non norunt, & illos etiam, qui ejusdem fidei Sacramentum, inspirante Domino, susceperunt, in fide hujusmodi roborandum, aliquos ex Fratribus Ordinis vestri, qui Deum timeant, & ipsius fidei noverint rudimenta, ad dictas partes destinare curetis, ut his, qui fidem jam cognoscunt, eamdem custodiant agnitam, & alii ad agnitionem illius inducantur salutaribus Fratrum institutionibus, & monitis eorumdem. Datum Avenione II. *Kalendas Junii anno* VII.

Fr. Richar. Archiep. Nazarenus.

IX. Assumpti ad infulas Pontificias qui sequuntur Minoritæ: ad Archiepiscopatum Nazarenum in Regno Neapolitano, per obitum Duranti, frater Richardus: *In eminenti Sedis Apostolicæ*, VI. Idus Decembris. Ad Episcopatum Accien. in Liguria sub Archiep. Januen. per obitum Nicolai, frater Franciscus de Querso: *Quam sit onusta periculis*, III. Idus Februarii. Ad Calven. sub Archiep. Capuano in Regno Neapolitano, per obitum Joannis etiam Minoritæ, frater Petrus de Briva: *Militanti Ecclesiæ*, VII. Idus Januarii. „ Obiisse autem fratrem Joannem anno præcedenti „ sub mense Junii, constat ex ejus Epitaphio in Æde sancti Laurentii Nea„ politana Ordinis Minorum in hunc modum: *Hic jacet V. P. D. Fr. Joan„ nes de Arpino Episcopus Calvensis, qui obiit anno Domini* MCCCXLVII. „ *die* VII. *mensis Junii*. „ Ad Assisiatem immediate Ecclesiæ Romanæ subjectum, per obitum Nicolai etiam Minoritæ, frater Bertrandus translatus ab Adjacen. *Prudentia Regis æterni*, XVIII. Kalendas Septembris. Ad Marcen. sive sancti Marci in citeriori Calabria, sub Archiep. Cusentino, per obitum Thomasii, frater Bertuccius de Citrano: *In eminentis Sedis Apostolicæ*, V. Nonas Octobris. Ad Gardien. Alteriæ in Regno Neapolitano, sub Archiep. Beneventano, per obitum Matthæi, frater Joannes: *Quam sit onusta*, III. Idus Julii. Ad Anconitanum Romanæ Ecclesiæ immediate subjectum per obitum Augustini, & cessionem Hugonis Electi, frater Lanfrancus de Solmertis: *Licet continuata*, V. Nonas Octobris. Ad Balncoregien. Pont. Rom. immediate subjectum per obitum Joannis, frater Joannes de Civitate Castellana: *Inter cetera*, XVIII. Kalendas Januarii. Ad Cæsenatem sub Archiepiscopo Ravennate in Æmylia, per obitum Bernardi, frater Guillelmus de Mirolis Bononiensis, Inquisitor hæreticæ pravitatis in Marchia Tarvisina: consecratus est anno sequenti: *Dum ad universas*, V. Nonas Octobris. Ad Comaculen. alias Comachen. vulgo *Comachio* in Insula ditionis Pontificiæ, situm sub Archiepiscopo Ravennate, per obitum Bartholomæi, frater Pax: *Regimini universalis Ecclesiæ*, VI. Idus Decembris. Obiit in itinere, dum e Curia proficisceretur ad suam Ecclesiam. Ad Thelesinum in Regno Neapolitano, sub Archiepiscopo Beneventano, per obitum Matthæi etiam Minoritæ, frater Dominicus: *Apostolatus officium*, IV. Idus Novembris. Ad Treventinum sub eodem Archiepiscopo, frater Petrus, per translationem fratris Jordani etiam Minoritæ ad Archiepiscopatum Messanen. *Creditæ nobis dispensationis*, III. Kalendas Junii. Ad Rappollen.

(Margin notes: Additio Patris Lucæ Waddingi. — Fr. Petrus Episcop. Calven. — Fr. Bertrand. Assisien. — Fr. Bertuc. sancti Marci. — Fr. Joann. Gardien. — Fr. Lanfrancus Anconitan. — Fr. Joan. Balneoregien. — Fr. Guillelmus Cæsenaten. — Fr. Pax Comachen. — Fr. Dominicus Thelesin. — Fr. Petrus Treventin.)

len. in eodem Regno, sub Archiepiscopo Manfredonii, per obitum Gerardi, frater Nicolaus de Gryptamagnardi: *Superni dispositione consilii*, IV. Idus Novembris. Ad Vici-Aquen. alias Equen. in eodem Regno, sub Archiepiscopo Surrentino, per obitum Cæsarei, frater Jacobus de Sora: *Apostolatus officium*, V. Non. Octobris. Ad Adjacen. in insula Corsicæ, sub Archiepiscopo Pisano per translationem fratris Bernardi etiam Minoritæ ad Assisiatem, frater Philippus de Ursone: *Inter ea, quæ superna dispositione*, IV. Idus Novembris.

Fr. Nicol. Rapollen.
F. Jacob. Equen.
Fr. Philipp. Adjacen.

X. Celebrata tum hoc anno (non sequenti ut habet Rodulphus) in Civitate Veronensi Comitia Generalia, præside fratre Fortanerio Vassalli Ordinis Vicario Generali, Archiepiscopo Electo Ravennate. Assumptus est ad Ordinis regimen, & ministerium generale frater Guillelmus Farinerius sacræ Theologiæ Magister, ac Minister Provinciæ Aquitaniæ. Acta hujus Capituli deperiere: refert dumtaxat Rodulphus, ejus decreto unitam fuisse Vicariam Scotiæ, Angliæ Provinciæ. Sed hoc factum esse scribit Marianus, anno MCCCLIX. in Comitiis Januensibus. Destinavit Pontifex Patribus Capitularibus gravissimas litteras, quas hic subjungo.

Capitulum generale 50. Veronæ. Eligitur Minister Generalis Guillelmus Farinerius.
Marian. lib. 4. c. 11.

Dilectis filiis Ministro, & Definitoribus, ceterisque Fratribus Ordinis Minorum, Veronæ in Generali Capitulo congregandis.

XI. S*Ummus omnium Magister & opifex, qui suam ædificavit Ecclesiam supra petram, & ne unquam fides ejus deficeret, exoravit, solita eam firmitate stabiliens, ipsam non solum ad ornatus decentiam, sed ad exigentiam inexpugnabilis firmitatis, religionum & Ordinum diversitate munivit, quorum Ecclesia ipsa fulta suffragiis, & quasi stipata cuneis bellatorum, velut* Castrorum acies ordinata terribilis, *cum hoste antiquo secura congreditur, & non solum ad confutandas spirituum malignorum insidias, sed ad apertos ascendentium ex adverso impetus superandos, imperterrita & immota consistit; sed inter ceteros spirituales congressus hujusmodi bellatores sacri vestri Ordinis professores, exercitus candidatus, ad illius honorem, qui est* candor lucis æternæ, *ab Ordinis ejusdem exordio, exercitio congressus hujusmodi vacasse instantius & efficacius institisse probatur; propter quod Ordinem ipsum speciali nimirum affectione prosequimur, & ad conservandam integritatem prosperi status ejus ardentius aspiramus. Et ideo universitatem vestram monemus, hortamur, & rogamus in Domino, per Apostolica vobis nihilominus scripta mandantes, quatenus in hoc salubri congregationis vestræ Capitulo, illis vacetis concorditer & unanimiter intendatis, per quæ semper, auxiliante Deo, servetur in vobis votorum concordia, & identitas animorum, ac saluti animarum vestrarum providere salubrius, & vestram, ipsiusque Ordinis famam illibatam conservare possitis. Ceterum licet speremus indubie, quod vos caritatis igne succensi, pristinum, quem erga vos gerimus, filiali devotione, recompensantes affectum, vestrarum nos orationum continua opitulatione juvetis, anxie tamen, & non sine gravi amaritudine animi attendentes, qualiter, peccatis exigentibus, universis fere orbis partibus guerrarum calamitatibus, quantis bellis atteritur, & intestinis odiis laceratur, prob dolor! populus Christianus, ac super inducta mortalitatis peste, senes, juvenes, magni, & parvi, subito & improvise tela vitæ succisa, quasi communiter de medio subtrahuntur; hujusmodi orationum vestrarum patrocinia instantius imploramus, attentius deprecantes, ut hoc, & procellas tempestatum varias nos circumdantium intuentes, & intumescentes fluctus undique, filia-*

Ex secret. an. 7. epist. 22.
Scribit Pontifex ad Capitulares.
Cant. 6. 9.
Sap. 7. 26.
Commendat se eorumdem orationibus.
Miser tunc orbis status.

filiali nobiscum compassione pensantes, illum, cujus imperio quiescunt fluctus, & flat spiritus procellarum, pulsetis precibus, & clamoribus excitetis, ut ipse, qui cum iratus fuerit, non obliviscitur misereri populo suo, quem sui pretiosi sanguinis aspersione redemit, misericordiæ suæ signum placatus aperiat, & guerris ac odiis quibuscumque sedatis, concordiam paret, tribuat pacem, pestem auferat, conferat & salutem; sicque orationum vestrarum suffragiis, nos, & ipsam Ecclesiam in tantis angustiis constitutos, potentiæ suæ dextera protegat & defendat, quod temporibus nostris eidem populo pax & tranquillitas optata proveniat, & tamdem cum Redemptor noster uniuscujusque merita lance discussionis æternæ libraturus advenerit, nos una cum grege nobis credito, cum benedictionis munere ad participium regni cælestis invitans, in dilecta sua tabernacula introducat. Denique, ut ex caritatis paternæ dulcedine fructum aliquem sentiatis, omnibus vobis vere pœnitentibus & confessis, in congregatione hujusmodi vestra præsentibus, & qui si potuissent, præsentes etiam extitissent, de omnipotentis Dei misericordia, & beatorum Petri & Pauli Apostolorum ejus auctoritate confisi, septem annos & septem quadragenas de injunctis vobis pœnitentiis, hac vice, misericorditer relaxamus. Illis ex vobis, qui hujusmodi durante Capitulo, aut ad loca revertentes eorum in via decesserint, auctoritate Apostolica, nihilominus concedentes, ut Confessor, quem quilibet eorum elegerit, omnium peccatorum suorum, de quibus corde contriti, & ore confessi fuerint, semel tantum in mortis articulo plenam remissionem eis in sinceritate fidei, & unitate sanctæ Romanæ Ecclesiæ, ac obedientia & devotione nostra, vel successorum nostrorum Romanorum Pontificum canonice intrantium, persistentibus, eadem auctoritate, concedat, sic tamen, quod idem confessor, de iis, de quibus alteri fuerit satisfactio impendenda, eam decedentibus hujusmodi, per eos si supervixerint, vel per alios, si tunc forte transierint, faciendam injungat, quam decedentes, vel alii prædicti facere teneantur. Datum Avenione IX. Kalendas Junii anno VII.

Conv. Tinei. Gonz. in Prov. S. Jacobi Con. 19. — XII. Ante hunc annum in Oppido Tinei, Ovetensis diœcesis in Hispania, extitisse Minorum domicilium constat ex inscriptione sepulcrali hoc ipso anno MCCCXLVIII. incisa. Traditio est, prius spectasse ad Templarias Moniales, atque his extinctis, vel alio translatis, transiisse ad Minores. A Patribus Conventualibus, sub quibus, egregiis Theologiæ Magistris & Concionatoribus aliquando floruerat, translata est ædes ad Observantes. In hujus Cœnobii Templo appensus est ensis famosi pyratæ, infensissimi Christianorum hostis, Adriani Barbarussæ, quem nobilis Vir Garsias Fernandius de Platea, una cum aliis quatuor insignibus Turcarum Ducibus gloriose occidit. In tanti facinoris memoriam & præmium a Carolo V. Imperatore, & Philippo II. Hispaniarum Rege cohonestatus est gentilitiis insigniis quinque capitum Turcarum, & a devicto illo celeberrimo prædone cognominatus est Barbarussa; non aliter, quam a debellata Carthagine Publius Cornelius Scipio dictus est Africanus; & ejus frater Lucius Scipio a devicto Rege Antiocho, Asiaque subacta, Asiaticus est nuncupatus.

Conv. Puteolanus. — XIII. Concessa hoc anno licentia ad preces Joannæ Reginæ Siciliæ Matthæo de Zoffo civi Puteolano, ut extra muros civitatis Puteolanæ Fratribus extrueret domicilium: *Sacer Ordo vester*, X. Kalend. Martii. Extruxisse tamen dubitaverim, dum in recensu nostrarum domorum, hujus non meminerint Pisanus aut Rodulphus. Similiter indultum nobili viro Arnaldo de Duraforti, Vicecomiti Laburti, Bajonen. diœcesis ut in suo castro de Fe-

Festo Podio Agennen. diœcesis, locum eisdem ædificaret: *Sacræ religionis*, v. Kal. Aprilis. Neque hujus etiam loci prædicti Auctores meminerunt. Facta etiam facultas Elisabethæ Reginæ, olim conjugi Petri Regis nati Friderici II. ac genitrici Ludovici, qui hoc anno regnabat, nec non Friderici III. qui ei in regno successit, ut in loco congruo Insulæ Trinacriæ, Cœnobium Minoritis ædificaret: *Eximiæ tuæ devotionis*, VII. Idus Julii. Quid si hoc illud Randacii Cœnobium, quod Reginam hanc incerto anno ex Rodulpho supra diximus extruxisse; an vero præter illud aliud ædificarit? Conv. Festi Podii.

„ XIV. Sub hoc tempus ædicula sanctæ Mariæ de Angelis per M. P. distans ab oppido Hortæ Dertosanæ diœcesis, olim spectans ad Milites Templarios, mox ad Rhodianos, deinde ad quosdam seculares, in Fratrum Minorum potestatem devenit; cui oppidani Fratrum usui commodum suis sumptibus addiderunt habitaculum. Demum ad recollectos translatum, ab eis postea dimissum est: quod ægre ferentes Oppidani apud Carolum V. egerunt, ut redirent. Hic per annos multos vixit Salvator Alphonsus, a longo incolatu ab Horta cognominatus, de quo nos sub annum, quo Religionem ingressus, & quo vita functus est, agemus opportunius. „ ADDITIO PATRIS LUCÆ WADDINGI. Conv. Hortæ.

XV. Annuit etiam libenter Pontifex votis prædictæ Reginæ Elisabethæ, ut duo Monasteria in Trinacriæ insula, ac nobili mulieri Eleonoræ de Gusman. Oxomen. diœc. alterum in loco congruo ædificarent. Ubi vero, vel quando, an item aliquando ædificarint, haud mihi compertum: *Eximiæ devotionis*, VIII. Idus Julii: *Ad ea libenter*, III. Nonas Martii. Buscoducis in Belgio Willelmus de Busco Gerlaci filius, nobilis miles, Toparcha Erpensis, Leodien. tunc diœcesis, domo, castro, & latifundiis pios in usus relictis, testamento condito anno MCCCXXXV. die XXVIII. Augusti, divam Claram bonorum suorum scripsit hæredem, ut ejus sectatricibus ibi conderetur Monasterium, & testamenti executorem Theodoricum Hornanum Cranenburgi Dynastam. Is Templum inchoavit anno MCCCXLIV. & reliquum opus prosecutus, in platea Hinthamensi juxta pontem, hoc anno licentiam obtinuit a Pontifice, ut juxta testatoris voluntatem omnia perficerentur: *In iis quæ animarum* V. Kalend. Junii. Porro virgines, evocatis e Cœnobio Coloniensi aliquot Monialibus ejusdem Instituti, quæ ceteris essent norma vivendi, anno MCCCXLIX. ingressæ sunt Cœnobium, & una conclusæ. Hoc anno ædificatum Fulginei in Umbria Monasterium sanctæ Mariæ Annunciatæ Sororum Tertii Ordinis sancti Francisci, fundatricibus Palma filia Vanni Monaldi mercatoris Fulginatis, & Monaldesca ejus sorore, nec non Simone Monaldo, filio prædictæ Monaldescæ, annuente Paulo de Nallo Trincio ejusdem civitatis Antistite. Monast. Buscoducis. Monum. MSS. Provin. German. inferior. Jacobil. de Episcop. Fulgin. pag. 125. Monast. Annunciatæ Fulginei.

XVI. Clarissis de Deneyo Elien. diœcesf. in Anglia, concessit Pontifex ne Decimas, aut alias solverent procurationes, easque suscepit sub immediata protectione Sedis Apostolicæ: *Laudabilis sacræ religionis*, XV. Kalend. Aprilis: *Religiosam vitam*, II. Kalend. Maii. Clarissis de Casseriis sancti Papuli diœcesis, ut gauderent omnibus privilegiis, & favoribus Ordini Minorum concessis: *Tenorem quarumdam litterarum*, V. Kalend. Aprilis. Monasterio Clarissarum de Pogeto univit Prioratum de Moncandono Caturcen. diœcesf. *Cupientes ut Monasterium*, XI. Kalend. Julii. Varia indulta.

SUPPLEMENTUM P. ANTONII MELISSANI DE MACRO.

„ I. IMperii in Occidente Caroli IV. Joannis Regis Boemiæ, & Comitis Lutzemburgii hoc anno primo, præter ea, quæ Annalista per- Litteræ Pontificiæ.

„ ſtringit, ex indiculo Petri de Alva & Aſtorga habetur, Pontificem
„ XVIII. Kalend. Februarii Iſabellæ de Flandria Monaſterii Beluacenſis
„ ingreſſum conceſſiſſe: *Devotionis tuæ &c.* Sed pro tranſitu Monialium de
„ Waterbech in Anglia, in diœceſi Elienſi diploma expediſſe: *Pro parte*
„ *veſtra &c* III. Nonas Februarii. Placet autem hic breviter harum Mo-
„ nialium Monaſterii initia commemorare; incrementa quoque, & muta-
„ tiones: illud Monaſterium de domo pietatis beatæ Mariæ Virginis nun-
„ cupatum, Dionyſia de Monte Caniſio Eduardi Regis Angliæ conſangui-
„ nea fundaverat; ut autem Monialium neceſſitudinibus opitularetur Bo-
„ nifacius VIII. ad preces ipſius Eduardi Regis & Monialium, unam de
„ Eccleſiis non collegiatis, in quibus præfata Dionyſia jus patronatus ſola
„ obtineret, quam ipſa vellet, cujus fructus, redditus & proventus valo-
„ rem annuum quadraginta marcharum ſterlingarum non excederet, con-
„ ceſſit & dedit anno II. ſui Pontificatus II. Nonas Junii anno MCCXCVI.
„ conceſſo paulo ante, III. ſcilicet Idus Martii ejuſdem anni, Abbatiſſæ &
„ Sororibus quodam privilegio amplo. Anno MCCCXXXIV. petentibus
„ Monialibus Eccleſiam de Bydinhem diœceſis Lincolnienſis, in qua jus
„ patronatus habebant, Joannes XXII. Icherio Concoreto, ſuo & Sedis
„ Apoſtolicæ in Angliæ regno Legato, pro informatione ſcripſit: quid po-
„ ſtea factum fuerit non apparet. Nobile poſtea Monaſterium egregia He-
„ roina Maria de ſancto Paulo Comitiſſa Pembrochii, in ſuo quodam loco
„ de Manerio nuncupato, de Deneyo, Elienſis etiam diœceſis, ſub titulo
„ de Miſericordia beatæ Mariæ conſtruxit pro eiſdem Monialibus, ſuffi-
„ cienterque dotavit: cui Clemens VI. anno MCCCXLII. datis indulgentiis
„ ejus Eccleſiam viſitantibus, anno ſequenti Abbatiſſæ & Sororibus ejuſ-
„ dem parochialem Eccleſiam de *Granteſdene.* diœceſis Lincolnienſis de
„ earumdem patronatu, cum omnibus juribus & pertinentiis ſuis indulſit.
„ Hoc autem anno ut prædiximus hic ſupra, ſuper tranſitu Monialium a
„ Monaſterio de Waterbech, ad novum de Deneyo Pontifex ſcripſit: quid
„ vero poſtea ſequutum fuerit, ſequenti anno clarius aperietur. Interea

Litteræ Pontif.

„ Blancæ Moniali electione Confeſſarii Minoritæ indulta: *Benigno ſunt &c.*
„ IV. Nonas Martii, & Joannæ Comitiſſæ, ſicut & Catarinæ Cameracenſi
„ Monaſterii ingreſſu: *Devotionis tuæ &c.* ambo, VII. Kalend. Aprilis.
„ Ut Fratres locum Angalmi in Sicilia recipere poſſent licentiam elargitus
„ eſt: *Ex dono cœleſtis &c.* VII. Idus Julii: & in ſuum ſacellanum fratrem
„ Matthæum de Raguſio elegit: *Virtutibus clarens &c.* VIII. Idus præfati
„ menſis.

„ II. In favorem autem ac utilitatem noſtrarum Clariſſarum Znoimæ.
„ Joannes Boemiæ & Poloniæ Rex, expedito regali diplomate, plura con-
„ ceſſerat ut dicebamus; nunc vero Carolus ejus filius Romanorum electus
„ Imperator & Boemiæ Rex, ſupplicationibus earumdem inclinatus, quæ
„ Pater conceſſerat, per novas ſuas litteras tenoris, qui mox ſequitur, non
„ tantum rata, ſed & confirmata voluit.

Carolus Dei gratia Romanorum Rex ſemper Auguſtus & Boemiæ.

Carolus Imperat. confirmat privilegia Clariſſarũ Znoimæ.

„ R*Ecognoſcimus, tenore præſentium, univerſis, quod pro parte Abba-*
„ *tiſſæ Conventus Sanctimonialium Monaſterii Znoymenſis, Ordinis*
„ *ſanctæ Claræ, devotarum noſtrarum dilectarum, nobis quædam litteræ reco-*
„ *lendæ memoriæ illuſtris Joannis, quondam Boemiæ Regis genitoris noſtri*
„ *cariſſimi fuerunt exhibitæ: & cum devota precum inſtantia humiliter*

ex-

„ *extitit supplicatum, ut ipsas dignaremur de innata nobis clementia, gratiosius confirmare, quarum tenor talis est: Nos Joannes &c.* Vide ad „ annum MCCCXXVII.

„ *Nos vero considerantes dictarum Sanctimonialium jugia servitia, „ quæ suis votivis orationibus, spretis hujus mundi delectationibus, sub Mo- „ nachali Regula, Domino nostro Jesu Christo Redemptori omnium, pro „ nostri regalis culminis exaltatione, nostra & omnium Fidelium salute, „ exhibent incessanter; propter quæ prædictas earum in hac parte pias sup- „ plicationes benigno favore prosequimur: advertentes etiam quod justa pe- „ tentibus non sit denegandus assensus, dictas ipsarum litteras, in omnibus „ earum clausulis, sententiis, & articulis, prout de verbo ad verbum præ- „ sentibus sunt intextæ, ratificamus, approbamus, innovamus, & de certa „ nostra scientia, auctoritate præsentium, confirmamus: volentes & mandan- „ tes easdem in antea ab omnibus prædicti regni nostri Boemiæ, & Marchio- „ natus Moraviæ, cujuscumque status, & præeminentiæ sint, vel fuerint, seu „ officiorum fulgeant dignitatibus, in præsenti vel futuris temporibus, fide- „ libus nostris dilectis, sub obtentu nostræ gratiæ, firmas, inviolabiles, & „ illæsas per omnia observari, tenore harum nostrarum litterarum, quas nostræ „ majestatis sigillo jussimus communiri. Datum Znoymæ anno Domini „ MCCCXLVIII. indictione prima, nonis Junii, regnorum nostrorum anno 1. „ per Dominum Cancell. dictæ Majestatis.*

Vide supra ad annum 1347.

„ III. Hoc item anno, die XVIII. Julii illustris Heroina Blanca Bur- „ gundica filia Roberti II. Ducis Burgundiæ, & Agnetis filiæ sancti Ludo- „ vici Regis Franciæ, uxor Eduardi Comitis Sabaudiæ &c. Vidua relicta „ Dyoni moritur: ibidem in Ecclesia Fratrum Minorum, & sepulcro præ- „ nobili suæ filiæ Joannæ de Sabaudia, Ducissæ Britannicæ sepelitur.

ARGUMENTUM.

Mittuntur Legati ex Minoritis & Prædicatoribus ad Cantacuzenum Imperatorem Constantinopolitanum pro uniendis Ecclesiis Græca & Latina: eorumque opera utitur Pontifex in aliis functionibus. Assumuntur ad Episcopatus plurimi Minoritæ. Miranda quædam facta referuntur ad aliorum instructionem. Ædificantur Cœnobia.

I. ACTUM alias diximus, de uniendis Ecclesia Latina & Græca, amandatosque Constantinopolim religiosos Viros, qui negotium urgerent. Missi sub hoc tempore ab Imperatoribus Græcorum Joanne Cantacuzeno, & Joanne Paleologo, Georgius Spanopulus Protovestiarius, & Sigerus Prætor populi, atque ex Latinis quidam Franciscus nomine, qui longo tempore Cantacuzeno inserviebat, Pontifici notus ac familiaris. Hi vero legationis suæ in eo maximam operam posuerunt, ut persuaderent Pontifici, Cantacuzenum propterea in bello usum Barbarorum ope contra Christianos (quorum plurimos occiderunt, & captivos duxerunt, quod ægerrime Clemens ferebat) necessitate compulsum, non quod ex animo Barbarorum communionem amplecteretur: deinde Pontificis animum excitarent, ut quam meditatus erat expeditionem contra fidei hostes in Oriente, opportune sub hoc Imperatore susciperet, promittentes, eum belli socium se adhibiturum, atque in omnibus auxilia præstiturum. Excepit Legatos hono-

Tom. 7. an. 1333. num. 19. & ann. 1343. n. 1.

Cantacuzenus Imperator Nuncios mittit ad Clementem.

Cantacuzen. lib. 4. histor. cap. 9.

Tom. 7. an. 1346. n. 15.

Remittit alios Pontifex.

norificentissime Clemens, & muneribus auctos dimisit, submisitque alios Guillelmum Mauracocchium Minoritam, quem diximus, ad Ecclesiam Chissinen. sub Archiepiscopo Cretensi assumptum, & Gaspertum ex Ordine Prædicatorum ad Cenetensem evectum. Vir erat uterque virtuti deditissimus, & in sacris profanisque litteris apprime versatus. Quare & in congressu erant festivissimi, & potenti pollebant sermone ad persuadendum. Hos Imperator perbenevole, & magno cum honore excepit, quotidieque cum illis jucunde collocutus est: ipsique operæ pretium maximum duxerunt, omnia quæ in singulos dies proposuisset, & super propositis disseruisset, toto illo tempore, quo apud illum mansissent, litteris consignare, ne e memoria elaberentur.

Summa Legationis.

II. Legationis hæc erat summa. Primum, cum bonis omnibus gratias agebant, quod junior Imperator Paleologus, ejusque mater ex domo Sabaudiæ illi curæ sint: cum, quæ nemo unquam expectasset, post sævum bellum, & inimicitias implacabiles, & criminatorum in illum scelus, non ad præterita respexerit, sed satis esse existimarit, si tantum belli causarum purus esse videretur: & quasi nihil novi intervenisset, pristinis moribus vixerit, statimque a morte Imperatoris Andronici benignam voluntatem ac sollicitudinem erga ejus filios susceperit. Præterea quod de bello Barbaris inferendo animum suum significavit. Et aliis quidem ante ipsum Romanis Episcopis fuisse id optatissimum: sibi tamen longe magis: crebroque ac multum super eo cum Italiæ Dynastis egisse, omnesque hortatum communiter ad opus, unde Christianorum libertas a barbaris asseratur: & quod ad se attineat, pecuniam, & copias quantas maximas possit, omninoque ad sumptus non modicos pro sua parte conferendos, paratum esse. Nunc etiam amplius, ejus Legatorumque verbis exarsisse: & gratias agere, cum se ad barbaros pro Christi fidelibus expeditione lacessendos adeo propensum demonstret. Quod si præter alia bona, quæ Græcis conciliare enitatur, etiam Ecclesias concordia devincire conetur, ut divulsa Christi membra per eum conglutinentur, non hominibus dumtaxat universis, sed cœlestibus etiam potestatibus, ipsique Deo id magnæ voluptati futurum.

III. Imperator, illi gratias agere de benevolentia, & quod ultro contra Barbaros Christianorum inimicos exarsisset, seque dupliciter hoc bello lætum esse; tum quia pro communi Christianorum utilitate gerendum sit; tum quia & ipse tam pulchrum hoc certamen certantium socius & commilito futurus sit. Sic enim se statuisse, & classe, & sumptibus, & armis, & equis, & quibuscumque rebus posset illos invadere, putareque se fore beatissimum, si in tali causa oppetere mortem contingeret. Quanto autem distractorum Christi membrorum conjunctio, atque consensus, & pax Ecclesiarum sibi desiderio ac studio sit, verbis se effari haud posse. Enim vero ad hoc tantopere ferri sese, & incitari, ut si pro concordia interfici oporteret, non solum interficienti jugulum, sed & gladium alacriter ipse porrigere vellet: aut si putaretur ipse exustus per cineres corporis sui, Ecclesiis consensum conspirationemque tributurus, ipsum se ante alios ligna in pyram, qua in cinerem redigeretur, impositurum. Attamen tale tamque magnum & admirabile, & unum instar omnium opus, non ita diligenter ac temere, & inconsulto fieri, sed antegressa indagatione multa, omnique sedulitate ad vere bonum cognoscendum adhibita, sic demum ea eligere oportere, quæ fidem germanam & tutam complecti videantur, ineptum quippe ac turpe videri de quibusdam fluxis & caducis consilia agitantes, quæ & adeptis haud ingens emolumentum, & frustratis leve damnum pariunt, in illis nullam diligentiæ par-

partem omittere, ne quod bonum apparet, amittatur, cum de cœlestibus, & de veritate dogmatum fidei quæstio est, parva tangi sollicitudine, & fidere sibi soli, perinde ac si solus ad tam sublimem cognitionem sit idoneus.

IV. *Cogenda ergo*, inquit, *in loco aliquo opportuno utriusque nationis synodus, in qua debeant convenire seniores in clero, atque in lege Domini exercitati. Cum vero Pontifex huc proficisci nequeat: & mihi tam longe ab Imperio discedere propter continentia bella, vicinosque barbaros, & Dynastas alios, nobis undique incumbentes, qui cum de fide nobiscum sentiant, tamen hostes se profitentur, non sit facile; si sacro Pontifici videbitur, ad locum aliquem maritimum, in medio utrorumque situm consensu deveniemus: ille cum Occidentis Episcopis, ego cum Patriarchis, eorumque Episcopis. Et in spe sum Deum benignitate sua adducturum nos in omnem veritatem, nec permissurum, ut negotio infecto, revertamur.* Ad extremum adjecit: *Si Papæ placeret Synodum colligi, celerrime ad se Nuncios mitteret; qui & annuisse illum, & de loco ac tempore, quando, & ubi congregari debeant, certiorem facerent. Sibi enim ad Patriarchas, aliosque Episcopos convocandos mora longiore opus fore.* — Petit Imperator cogi Synodum.

V. Hæc Imperator ad Legationem Papæ: quæ Legati Episcopi vehementer approbantes, & cum antea, tum decessuri; multis ab eo muneribus culti, in Italiam redierunt; ac Pontifici legationem renunciantes, multis Imperatorem laudibus prædicarunt: exaratasque a se ephemeridas ostenderunt. Papa itidem non se admodum a synodo abhorrere professus, celeriter misit, qui ei dicerent, consilium ejus se valde amplecti, conventum Episcoporum sibi esse in optatissimis, promisitque, consultis Episcopis, se tempus & locum ei significaturum, quo conveniant, & de conjungenda ac pacificanda Ecclesia inter se disserant. Tum & Imperator ex amicis Galatæ habitantibus Joannem Ordinis Prædicatorum ad Papam mittens, gratias egit liberales de propensa voluntate ac diligentia, quam super Ecclesiarum reconciliatione demonstrabat: petiitque rursum, ad rem eamdem incumberet, neu bellum Ecclesiæ illatum, quod tolli possit, per socordiam despiceret. — Probat Pontifex.

VI. Legationem hanc non semel refert, amandatosque Episcopos ter narrat Bzovius tribus annis distinctis, & cum prima vice ante quadriennium eos missos asseruisset, hoc ipso in quo nunc versamur iterum, sed verius, destinatos recenset. In iis vero amplius fallitur; primo, quod occasionem hos Episcopos mittendi sumpsisse Pontificem insinuet ex præmisso ab Imperatore Leonardo Bartholomæi Anconitano*genere, sed cive Constantinopolitano; secundo, quod per hos scripsisse dicat Pontificem ad Calo Joannem (quem monumenta Vaticana nominant Coloramum) Assanum Capitaneum urbis Constantinopolitanæ, ad Andronicum & Manuelem (junge Joannem ex regesto Vaticano) Assagnos, & Matthæum Cantacuzenum. Tertio quod præter illos Episcopos supranominatos, Cantacuzenus Imperator flagitaverit alios Nuncios cum ampliore facultate transmitti; & propterea Clemens in Orientem ire imperraverit Joannem Coronensium, & Antonium Caetanorum Episcopos. Citatque pro duabus primis assertionibus epistolas 148. 149. 150. & sequentes; pro tertia vero epistolam 39. secretorum hujus anni. Ex his ipsis epistolis hos corrigo errores, & primos ablegatos Episcopos Cajetanum scilicet & Coronensem anno MCCCXLVI. ostendo propter causas ibidem a nobis allegatas; Leonardi vero Anconitani mentio non occurrit nisi anno sequenti. Episcopi autem posteriores sua Legatione perfuncti sunt hoc anno, ut monumenta Vaticana a Bzovio citata & a me statim producenda

Bzov. ann. 1345. n. 14. Ann. 1346. n. 25. Ann. 1349. Corriguntur errores Bzovii circa hanc Legationem.
* *Forte Acconitano.*
Ann. 1346. n. 1.

da monstrabunt, licet Bzovio magis placeat asserere, missos fuisse anno MCCCXLV. & MCCCXLVI. Secundo non scripsit hoc anno per hos Episcopos Clemens ad nobiles viros Assagnos, vel Matthæum Cantacuzenum, qui Imperatoris Cantacuzeni erat primogenitus, sed sequenti, id dumtaxat significans, se jam misisse Cajetanum & Coronensem Episcopos, quod aperte constabit ex ipsis Pontificis epistolis 39. & sequentibus, quæ continentur non in libro secretorum hujus anni, sed sequentis, in quem incidit principium anni noni Pontificatus Clementis, quo hæ scriptæ sunt epistolæ: ex quibus etiam tertium errorem circa missionem horum posteriorum Episcoporum corrigere licebit. Do primas epistolas, quas Bzovius citat, & quæ Legationem hujus anni Chissimensi, & Cenetensi, multis privilegiis, quæ omitto, munitis, commendatam contingunt, reliquas daturus anno sequenti.

Venerabilibus fratribus Gaillelmo Chissimen. & Gasperto Ceneten. Episcopis Apostolicæ Sedis Nunciis.

Ex secr. ann. 8. epist. 148. VII. *Cum vos ad partes Romaniæ pro negotiis unionis Latinæ Grecæque Ecclesiarum, auctore Domino, promovendis, principaliter transmittamus, nos cupientes attentius negotium ipsum, summotis impedimentis quibuslibet, feliciter prosperari, in omnes & singulos ejusdem negotii turbatores & impeditores censuram Ecclesiasticam, non obstante si eis, aut eorum aliquibus, communiter vel divisim, a Sede Apostolica sit indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint, per litteras Apostolicas non facientes plenam & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem, exercendi vobis, & utrique vestrum plenam concedimus, tenore præsentium, potestatem. Datum Avenione Idibus Februar. anno* VIII.

Joanni Cantacuzeno Imperatori Græcorum illustri, gratiam in præsenti, quæ perducat ad gloriam in futuro.

Ibid. epist. 149. VIII. *Ad litteras plures, quas nobis sublimitas tua misit, quas benigne recepimus, tibi per venerabiles fratres nostros Guillelmum Chissimen. & Gaspertum Ceneten. Episcopos, Apostolicæ Sedis Nuncios exhibitores præsentium, viros atque probatæ virtutis, eminentis scientiæ, & in quibus timor Domini sanctus manet, providimus respondendum, serenitatem tuam attente rogantes, tibique sinceris affectibus suadentes, quatenus quæ dicti Nancii, vel alter eorum, tibi super contentis in hujusmodi litteris, & Ambassatis per tuos Nuncios nobis factis, & illa tangentibus, pro parte nostra retulerint, credas indubie, illaque sic, prout speramus & credimus, ad effectum debitæ prosecutionis adducas, quo tuæ subditorumque tuorum saluti consulas, provideas & quieti. Datum Avenione Idibus Febr. anno* VIII.

In eumdem modum Joanni Paleologo Imperatori Græcorum illustri.

Dilecto filio nobili viro Francisco de Pettuxo Militi, sancti Flori Diœcesis salutem.

Ibid. epist. 150. IX. *Si consideres, fili, quantum tibi in præsenti accresceres ad famæ præconium, & in futuro adjicies ad meritum & salutem, si negotium unionis Latinæ & Græcæ Ecclesiarum, quas antiquo schismate intro-*

du-

ducto, divisionis caput & auctor scandali, qui primum schisma suscitavit in caelo, non sine damnatione innumerabilium animarum ab hactenus separavit, illo summo lapide angulari Christo Jesu, qui parietem utrumquo connexuit, operationibus tuis infundente gratiam, & promotioni praestante virtutem, per tuae discretionis studium finem perfectionis attigerit, ut speramus, profecto ad felicem tam salutaris operis consummationem nullis excitatus precibus, nullis exhortationibus provocatus, nullis praeventus monitis sponte curres, operarias manus appones, sollicitus convertes studia, impendes etiam & laborem. Siquidem, cum Evangelica veritate testante, majus gaudium sit Dei Angelis super uno peccatore paenitentiam agente, quam super nonaginta novem justis, quibus paenitentia non est opus, quantis illa caelestis aula perfundetur gaudiis, quanta jucundabitur laetitia, & quantis tripudiis exultabit, eisdem Graecis ad Romanae & universalis, ac unicae sanctae Dei Ecclesiae redeuntibus unitatem, super conversione tantae multitudinis peccatorum? Cum autem, fili, pro ipsius promotione Deo grati negotii, venerabiles fratres nostros Guillelmum Chissimen. & Gaspertum Ceneten. Episcopos Apostolicae Sedis Nuncios, exhibitores praesentium, viros utique probatae virtutis, eminentis scientiae, & in quibus timor Domini sanctius permanet, ad Joannem Cantacuzenum, & Joannem Paleologum Imperatores illustres, & Patriarcham Graecorum ipsorum, sub spe divini favoris, duximus destinandos; nobilitatem tuam monemus & hortamur in Domino, attentius deprecantes, tibique in remissionem peccaminum expressius injungentes, quatenus dictos Nuncios, vel eorum alterum, pro nostra, & dictae Sedis reverentia, benigne recipias, & eos circa hujusmodi eis commissum negotium promovendum feliciter, consiliis dirigas, auxiliis foveas, sibique assistas favoribus opportunis, ita quod, praestante Deo, negotium ipsum votivum ducatur ad exitum, tuque tanti particeps operis, famae gloriam & salutis praemia consequaris. Datum ut supra. In eumdem modum nobili viro Coloramo Assani, Capitaneo civitatis Constantinopolitanae. *Gratiam in praesenti, quae perducat ad gloriam in futuro.* In eumdem modum, mutatis mutandis, Patriarchae Graecorum. *Gratiam in praesenti &c.*

X. Jacobitarum etiam errores ab Eutychetis, Dioscori, Gnaphaei, & Severi obsoletis & detritis insaniis collectos, corrigere cupiens Pontifex, variis litteris Praedicatorum & Minorum superiores hortatus est, ut ad eos mitterent ex suis Consodalibus, qui errantes in viam reducerent veritatis. Ad eumdem vero Pontificem hoc anno nobilis vir Conradus de Aquaviva, Comes sancti Valentini, Roberto clarae memoriae Regi Siciliae olim devotus & familiaris, qui sub hoc tempore partes sequebatur Joannae Reginae, ejusdem Regis neptis, misit avunculum suum fratrem Philippum de Massa, ut explicaret Regni statum & discrimen; cui per eumdem Nuncium Pontifex rescripsit, ut illam fidei & devotionis constantiam, quam erga Robertum & progenitores ostendit, servaret etiam erga ejusdem Regis haeredes & successores: *Venientem nuper.* VI. Idus Februar. Invenio hoc anno assumptum fuisse ad gradum magisterii Parisiis virum utique doctum & nobilem, fratrem Giraldum Grimaldum Provinciae Aquitaniae, de qua re dedit Pontifex litteras ad Cancellarium Parisiensem: *Sicut debetur benemeritis.* VI. Idus Junii.

Mittuntur magistri fidei ad Jacobitas. Frater Philippus Nuncius ad Pontificem.

Frater Giraldus promovetur ad magisterium.

XI. Assumuntur hoc anno ad Ecclesiarum regimina multi Minoritae. Ad Archiepiscopales, qui sequuntur. Ad Matrigen. in Regno Zechiae, sub Patriarcha Constantinopolitano, frater Joannes, ex eisdem partibus oriundus, per Minoritas e pueritia in fide Catholica instructus: *Cum sit ars artium.* IX. Ka-

Fr. Joann. Archiepisc. Matrigen.

Frater Franciscus Corinthien.
Kalend. Maii. Ad Corinthien. sub eodem Patriarcha, per translationem Jacobi ad Tarentinam, frater Franciscus de Massa: *Officii nostri debitum*. IV. Kalendas Aprilis. Ad Hieropolitanam sub eodem Patriarcha, per translationem Antonii etiam Minoritæ ad Archiepiscopatum Duracen. frater Stephanus de Larolo: *Pastoralis officii*. VIII. Idus Julii. Ad Duracen. sive Dyrachiensem in Macedonia, per obitum Angeli, frater Antonius translatus ab Hieropolitana: *Prudentia Regis æterni*. VIII. Kalend. Junii. De hujus Antonii virtute & pietate alias quædam præmisimus.

Fr. Stephan. Hieropolitan.
Fr. Anton. Duracen.
Ann. 1305. n. 4.

Fr. Jacobus Episcop. Litteren.
XII. Ad Episcopales, quos hic subjungo; ad Litterensem in Regno Neapolitano, sub Archiepiscopo Amalphitano, frater Jacobus de Joa, per obitum Petri: *Apostolatus officium*. XVII. Kalendas Aprilis. Ad Bosnensem in Hungaria, sub Archiepiscopo Colocensi, per translationem Bon-Joannis ad Ecclesiam Firmanam, frater Peregrinus de Saxonia, quem alias diximus constitutum Vicarium Fratrum in Principatu Bosnensi per Gerardum Odonis Generalem Ministrum: *Dum ad universas orbis Ecclesias*. V. Kalendas Februar. Virum hunc *profectò sanctissimum* vocant Annales Pannonici, ejusque opera ajunt, Patarenos in Bosna, qui variis erroribus impliciti in deperditam impietatem inciderant, fuisse conversos. Ad Leghlinen. in Hibernia sub Archiepiscopo Dublinien. frater Thomas de Brakenberg, per obitum Guillelmi a sancto Leodegario: *Inter cetera* XIII. Kalend. April. Obiisse hunc anno MCCCLX. Mense Julio, refert Cathalogus Episcoporum Leghlinensium. Ad Aquinatem in Regno Neapolitano frater Thomas de Bojano, per translationem Jacobi ad Bitontinam: *Creditæ nobis dispensationis*. III. Kalend. April. Ad Ruben. in Regno Neapolitano sub Archiepiscopo Baren. frater Stephanus, per obitum Joannis: *Apostolatus officium*. VII. Kalend. Februar. Ad Syben. in Regno Zechiæ, sub Archiepiscopo Matrigen. frater Thomas de Birago primus Episcopus illius Ecclesiæ, quam tunc in Cathedram, & locum ipsum Sybæ populosum valde in Civitatem Pontifex erexit: *Romani Pontificis*. XI. Kalend. Junii. Simili diplomate, & eodem die ad Lucucen. in prædicto Regno, tunc pariter in cathedram erectam, frater Jacobus de Ponteturno. Ad Bergomen. in ditione Veneta, sub Archiepiscopo Mediolanen. frater Lanfrancus de Salmertis translatus ab Anconitana, per translationem Bernardi ad Brixiensem: *Quam sit onusta dispendiis*. X. Kalend. Novemb. Hunc de Salvettis cognominat Bartholomæus de Peregrinis in sua vinea Bergomensi, & civem asserit Bergomensem; sed in eo errat, quod ad hanc Ecclesiam assumptum dicat per obitum Bernardi, cum diploma Pontificium expresse asserat, hunc translatum ad Ecclesiam Brixiensem. Obiisse ait Lanfrancum anno MCCCLXXXI. die IV. Aprilis; & consecrasse Ecclesiam sanctæ Marthæ anno Domini MCCCLVII. Episcopatus septimo, Ecclesiam sanctæ Mariæ de Basella Ordinis Prædicatorum anno MCCCLXI. Episcopatus undecimo, Ecclesiam sancti Gotardi de Columbina Ordinis Servorum anno MCCCLXXIV. Episcopatus XXI. Ecclesiam vero sancti Francisci longe antea consecratam scribit, videlicet anno MCCXCII. die XXVII. Augusti a Roberto Bungo Cive Bergomensi. Ad Arien. sub Archiepiscop. Creten. per obitum Lazari, frater Raymundus de sancta Lucia: *Inter curas multiplices*. VIII. Idus Julii. Ad Milopotamen. sub eodem Creten. per obitum Nicolai etiam Minoritæ, frater Jacobus de Ponto: *Pastoralis officii debitum*. VIII. Idus Julii. Ad Kissauren. sub eodem Creten. per translationem Nicolai ad Vestanam in Regno Neapolitano, frater Guillelmus Emergavi sacræ Theologiæ Magister: *Ecclesiarum omnium regimini*. XV. Kalend. Julii. Ad Archadien. sub eodem Creten. frater Raphael, per obitum alterius Raphaelis:

Frat. Peregrinus Bosnen.
Bonfin. de rebus Ungar. decade 2. lib. 10.
Fr. Thomas Leghlinen.
Frater Thomas Aquinaten.
Frater Stephanus Rubin.
Fr. Thomas Syben.
Fr. Jacobus Lucucen.
Frater Lanfrancus Bergomen.
Peregrin. de Episcop. Bergomen. c. 46.
Ibid. c. 42.
Fr. Raymundus Arien.
Fr. Jacobus Milopotamen.
Fr. Guillelmus Kissauren.
Fr. Raphael Archadien.

Ec

Ecclesiarum omnium curam. VIII. Idus Julii. Peculiaris debuit esse Cretensium erga Minoritas affectus, vel gravis aliqua causa subesse Pontifici, ut eodem tempore simul quatuor unius Metropolitani crearet suffraganeos. Ad Abien. sub Patriarcha Constantinop. frater Joannes de Montesono, per translationem Adami ad Cataren. *Inter cetera*. VIII. Idus Julii. Ad sanctæ Justæ in Insula Sardiniæ, sub Archiepiscopo Arboren. per obitum Jacobi frater Palaczinus de sancto Petro: *Regimini universalis Ecclesiæ*. IV. Nonas Septembris. Sub hoc anno alium recenset Rodulphus sui Instituti Episcopum Venetiarum fratrem Joannem Barbum, cujus etiam sub eodem anno meminit Leander Albertus, licet non exprimat Institutum.

Fr. Joannes Abien.

Fr. Palaczinus S. Justæ.

Fr. Joannes Venetus.

Rodul. fol. 271. Leander. in descrips. Venetiæ.

XIII. Miracula aliquot & visiones hujus temporis ad sancti Francisci commendationem, & aliorum instructionem, hic non pigebit breviter referre. Quidam mercator, & civis Assisias in fœdam & horribilem incidit lepram, qua ne alios inficeret, extra Civitatem factus est. Habuerat ille duos carissimos amicos, unum Fulginii, alterum Perusii; utrumque convenit, ut e domo propria a suis concivibus ejectum pro antiqua necessitudine sub tecto reciperet. Omnia se ministraturos lepræ curandæ dixerunt, & vitæ commode transigendæ: id dumtaxat sibi haud integrum sub domum recipere, ne civibus displiceret, aut domesticos offenderet. Hac desperatus repulsa, Assisium rediit sub noctis crepusculo; sed dum pontem, qui magno Minoritarum subest Cœnobio, transiret, offendit agricolam stramenti fasciculum in urbem deportantem. Interrogavit an illo se onere levare, & stramen ac funem vendere placeret? Ille, pacta pecunia, utrumque dedit, hic vero, abjecto stramine, transiliens muros Fratrum, ex densa quercu, injecto ad collum fune se suspendit. Adfuit tamen misello Dei misericordia, apparente ei sancto Francisco, qui, rupto fune, blande in terram deduxit, & increpavit, quod desperaverit, quod locum sibi sacrum infanda nece voluerit temerare. Ducta deinde per universum corpus salutari manu, hominem a lepra mundavit, & ad sancte vivendum interioribus motibus excitavit. Ad hæc summo mane Civitatem ingressus, omnium stupore coram Magistratu apparuit nitidus & sanus, quem paulo antea tamquam leprosum & contagiosum a se expulerunt: auditoque prodigioso eventu, eum comitati sunt urbis optimates ad sancti Francisci basilicam, tantum miraculum celebraturi. Ille vero deinceps totum se addixit sancti Patriarchæ obsequio, neque amplius recessit e Monasterio, assumpta in se cura sacræ supellectilis, & quæ ad cultum spectabant divinum.

Chron. antiqua Marian. lib. 4. c. 11.

S. Franc. quemdam e suspendio liberat.

XIV. In Conventu Massiliensi sub hoc tempore decesserunt uno eodemque anno Custos, & Lector Cœnobii, quorum uterque magnos habebat cumulos librorum. Accessit ex alia Provincia quidam pius Frater sancti Ludovici corpus ibidem requiescens, invisurus. Dum noctu oraret in Ecclesia, vidit solemnissimum erigi tribunal, in quo Christus præsidebat; assidebant vero coelites suis ordinibus distincti. Ducti sunt ad judicium prædicti Custos, & Lector, manibus post tergum ligatis, præcedentibus mulis duobus libris onustis. Interrogati cujus fuerint Instituti? responderunt, Franciscani. Deinde Christus Francisco, *Tui*, inquit, *fuerunt: tibi remittimus judicandos*. At ille reverenter in se causa suscepta, quæsivit, *quid sibi vellent tot libri? Nostro* inquiunt, *inserviebant usui*. Quibus ille secundo: *fecistis quod hi docebant codices?* trementes responderunt, *Non*. Tulit Franciscus sententiam. *Quia ad pompam & vanitatem libros aggregastis contra sanctam paupertatem, nec quod Dominus, in cujus statis conspectu, præcepit, aut hortatus est in his libris, fecistis, & degeneres vos probastis* filios,

Ibidem.

Condemnantur ociosi librorum cumulatores.

filios, vos, vestrique libri æternis deputantur carceribus. Quibus prolatis, magno hiatu aperta est terra, & deglutivit homines, atque jumenta; dissolutoque judicio, evanuerunt cœlites ab oculis devoti Fratris, ex angulo cum timore, & stupore cuncta conspicientis.

Ibidem. Pœna mulieris vanæ, & negligentium Parochorum.

XV. Vidit alter in provincia Siciliæ summo mane ad Ecclesiam accedentem mulierem nudam, Hetruscis sandaliis, sive crepidis variegatis incedentem, duosque lupos vultibus demissis eamdem comitantes. Oratione præmissa, recedentem interrogavit Frater, quænam esset? quare ita incederet? quid collaterales lupi mysterii protendebant? Respondit illa suspirans: *mulier fui nobilis, sed vana, tota luxui, choreis, & solatiis dedita: sub mortem contrita resipui, rite peccata confessa veniam a Domino impetravi, hac dumtaxat injuncta pœnitentia, ut quæ byssinis, & auratis induebar vestibus, nunc nuda erubescam, neque alia patior tormenta, datis mihi contra incendium, quod pati dolebam, his crepidis, quas olim neglectas, & sub lecto projectas pietate commota, & caritatis æstu succensa cuidam pauperi mea manu porrexi. Ferales, quos vides, socios, erant duo parochi, qui, dum pastorum, ac canum fungi deberent officio, & clamare ac latrare, ut lupos diabolos animabus insidiantes, arcerent, complacebant mihi & aliis, & ne nos contristarent, potius vitiis nostris, & vanitati applaudebant, quam contraibant. Propterea hanc tulerunt sententiam, ut luporum speciem ferant, qui luporum magis, quam pastorum præ se vitam ferebant*. His dictis statim evanuit.

Ibidem. Vana ornamenta Diaboli sunt instrumenta.

XVI. Huic similis altera in vanitatibus, sed dissimilis in pœnitentia. Parisiis confitebatur cuidam Minoritæ quædam egregiæ formæ, margaritis intertexta capillos, & pompaticis vestibus induta. Sæpius admonita ut vana illa ornamenta deponeret, & securius Deo sub honesto habitu deserviret, noluit acquiescere. At Confessarius opportune importune monere non destitit, ut sibi a laqueis illis caveret, adjecitque minas & terrores ignis æterni, quo hujusmodi conflagrantur vanitates: atque inter cetera cum fervore dixit, ornamenta illa laqueos esse diaboli, quibus animas solet irretire, & arma, quibus Christo, & ejus ministris bellum consuescit inferre. Percussa illa divini timoris spiculo, & sacro æstu agitata respondit: *Ego, Reverende Pater, corde compuncta verum esse perspiciens quod mihi denuncias, Deum Optimum humiliter rogo, ut quod super me est contra suam voluntatem, quoquomodo ad Diabolum spectans, auferatur a me, & Diabolus tollat quod suum, ne coinquinetur, quod Dei est*. Ut dixit, obumbrata est densa caligine, apparuitque manus singula tollens vana ornamenta, & vox audita est dicentis; *hæc sunt vexilla mea*. Disparuitque caligo, & caliginosus prædo, sua secum auferens spolia, & mulier deinceps in honesto habitu piis se dedicavit obsequiis.

Ibidem. Preces efficaces fœminæ peccatricis.

XVII. Mirabilis est hæc alterius fœminæ dissolutæ conversio. Quidam Minorita solebat se omnium orationibus commendare. Obviam habuit in porta Civitatis mulierem peccatricem, atque hanc oravit, ut pro se precaretur, cui illa: *quid tibi, bone Pater, proficient orationes fœminæ, quam probe nosti indignam, quæ a Domino exaudiatur?* *Nihilominus*, inquit Frater, *ora pro me talis, qualis es, sacratissimam Virginem Mariam; fortassis preces tuæ, & tibi, & mihi proficient*. Discedente Fratre, conspexit illa super januam imaginem Dei Genitricis ulnis infantulum Jesum gestantis, & genuflexa recitavit pro Viro religioso salutationem Angelicam. Statim visus est vultus imaginis Virgineæ ad filium se convertere, & deprecari, ut misellam pro Religioso deprecantem exaudiret; Filius vero ita Matri respon-

ſpondere: *quomodo inimicam exaudiam pro amico?* Cui Mater, *Fili, fac de inimica amicam amore amici, & ſic rogantem inimicam exaudias pro amico*. His auditis mulier in ſe reverſa, ſurrexit contrita, ipſique mox Fratri ſua peccata integre confeſſa, egit pœnitentiam vitæ male tranſactæ.

XVIII. Hoc anno extructum Cœnobium ſancti Nicolai in Civitate Stamni, quæ triginta milliaribus diſtat a Raguſio, per quoſdam Minoritas Boſnenſes, qui urbem, & regionem adjacentem plurimis ſchiſmaticis, & hæreticis Patarenis expurgarunt: Qua de cauſa hic locus plurimis annis ſuberat Patribus Conventualibus Vicariæ Boſnæ Argentinæ, quamvis nunc ſpectet ad Provinciam Raguſinam, & Patres Obſervantes, licebatque incolis ex Summorum Pontificum conceſſione, Sacramenta omnia fidelibus miniſtrare. Objerunt hic pii viri Andreas a Sardinia, & Joannes ab Anglia, quorum uterque cum linguam neſciret Illyricam, Illyrice tamen divino ſpiritu dictante, concionabatur. Miracula edidiſſe feruntur, præſertim nobilem quemdam lumine oculorum ex infirmitate captum, admotis ex eorum ſepulcris ad oculos pulveribus, viſum recepiſſe. *Gonz. in Prov. Raguſ. Con. 2.* Conv. Stamni.

XIX. Cremæ diœceſis Placentinæ, nobilis Caſtri, Cœnobium ante paucos annos extructum ſub Fortanerio Vaſſallo, dum Patres Prædicatores hoc anno dirui vellent, allegantes non diſtare a ſuo Conventu tot cannarum menſura, quot decreta præſcribunt Pontificia, litigantes compeſcuit Pontifex ſtabile volens ædificium: *Laudabilis veſtra Religio*. II. Kalendas Maii. Hujus loci meminerunt Piſanus, & Rodulphus in Provincia Mediolanen. & Cuſtodia Brixienſi. In eo floruiſſe aliquos Magiſtros, Viros eruditos & graves, ſcribit Rodulphus: atque inter hos Maximianum Beniaminum Paduæ hæreticæ pravitatis Inquiſitorem, quem Sixtus V. Eccleſiæ Clodienſi præfecit. „ Sub annum MCCCXLIV. Rogerius Caccia Epiſcopus „ Placentinus Fratres in Caſtrum introduxit, & ſub annum MCCCLXIX. „ Urbanus V. conceſſit Eccleſiam Parochialem ſanctiMichaelis, conſentien„ tibus Dominis de Benzona, ad quos ſpectabat Jus-patronatus. Conv. Cremæ. ADDITIO Patris Lucæ Waddingi.

XX. Diximus alias nobilem mulierem Mariam de ſancto Paulo Comitiſſam Pembrochii, Ademari de Valentia Comitis relictam, ædificaſſe Clariſſis Monaſterium, in caſtro de Waterbeck Elien. diœceſ., & poſtea tranſtuliſſe Sanctimoniales ad aliud a ſe conſtructum in manerio ſuo de Deneyo. Primum itaque poſt aliquas Monialium ſuperatas controverſias, hoc anno Fratribus adjudicavit: *Ad fructus uberes*. III. Nonas Februarii. Aliud eiſdem fabricaſſe in loco Lippen. Cenadien. diœceſis Eliſabetham Hungariæ Reginam diximus alias, quod Bonfinius tribuerat marito Carolo Regi. At vero Reginæ potius tribuendum probat diploma Pontificium hujus anni, quo prædicti Cœnobii Eccleſiam viſitantibus aliquæ conceduntur Indulgentiæ: *Splendor paternæ gloriæ*. XI. Kalend. Aprilis. Ad Lutram oppidum Wormatienſis diœceſis, præextitiſſe Fratrum Cœnobium probat diploma aliud, quo Pontifex concedit ut Fratres iidem litigantes cum Præmonſtratenſibus circa jus ſepulturæ, compromittant in Gerlatum Archiepiſcopum Moguntinum: *Exhibita nobis*. XII. Kalend. Februarii. Ante hoc tempus poſſediſſe Clariſſas Monaſterium in Ruthenis Zunermen. diœceſis, probat diploma Pontificium, quo ratam vult electionem factam de Beatrice de Magnipolo in Abbatiſſam ejuſdem Monaſterii, non obſtante, quod ad trigeſimum ætatis annum non pervenerit: *Apoſtolicæ Sedis benignitas* VI. Idus Junii. *An. 1342. n. 63.* Conv. Waterb. Conv. Lippen. *An. 1327. n. 17.* Conv. Lutræ. Monaſt. Ruthenen.

SUP-

SUPPLEMENTUM P. ANTONII MELISSANI DE MACRO.

Litter. Pontif.

Wadd. ad hunc annum n. 1.

„ I. JOannæ de Bellovifo Moniali non tantum indulfit Pontifex altare portatile: *Devotionis finceræ &c.* II. Nonas Februarii; fed etiam per aliud Breve: *Devotionis tuæ &c.* ejufdem temporis, pro fuis neceffitudinibus mulierem. Guillelmo vero Mauracocchio Minoritæ Epifcopo Chiffimenfi fuffraganeo Archiepifcopi Cretenfis, quem una cum Gafperto ex Ordine Prædicatorum Epifcopo Cenetenfe ad Imperatorem Græcorum Joannem Paleologum legabat, præter falvum condnctum, Idibus Februarii expeditis diplomatibus: *Cum venerabilem &c. Cum vos &c.* plura conceffit, ut interpretes feligere, reconciliare Apoftatas a fide, & alia. Fratri Lanfranco Epifcopo, quem ab Ecclefia Anconitana ad Bergomenfem tranftulerat, facultatem teftandi: *Quia præfentis &c.* IV. Idus Aprilis. Et Miniftro Generali Ordinis recipiendi quatuor loca licentiam dedit: *Gerentes ad vos &c.* VI. Idus Junii, cum nonnullis aliis favoribus impertitis.

Alexander ex Tertio Ordine Epifcop. floret.

Bajard. ex Andr. Bonfant. in Tab. SS. Tertiar.

Joanna Regina Græcorum.

Amedei IV. Sabaudi filia.

Wadd. ad ann. 1331. n. 19.

Wadd. ad ann. 1347.

„ II. Andreas Bonfanti commemorat quemdam Alexandrum Epifcopum, ac tertii Ordinis fancti Patris Francifci alumnum, virum follicitudine paftorali, pietatis, ac fanctitatis operibus clarum hoc anno obiiffe; & Buadefcam Lucenfem Tertii Ordinis; & illum meritis, & virtutibus cumulatum in Tufcia migraffe ad Dominum XVI. Kalend. Februarii MCCCXLIX. Sed Cornelius Florentinus in fua tabula, Joannam Græcorum Reginam Viduam, ac Tertii Ordinis alumnam, generis nobilitate, perfectione, ac vitæ fanctitate laudatam, debitum naturæ folviffe pariter hoc anno enarrat. Fuit hæc Heroina Græcorum Imperatrix, Amedei IV. Comitis Sabaudiæ, ex Maria Antonii Brabantiæ Ducis filia, tertia uxore fexto progenita loco; hæc enim Sabaudo fex filias dedit, Bonnam, Beatricem, Mariam, Catarinam, Blancam, & Joannam, de qua loquimur: quæ Græcis Anna nuncupata, & Andronico Paleologo Conftantinopolitano Imperatori nupta, eidem Joannem, & Manuelem filios peperit. Quantæ virtutis chriftianæ fuerit hæc Heroina, id facile probat, evidenterque oftendit, quod inter aulicas illecebras, & in fupremo imperii orientalis faftigio collocata, nil numquam vanitatum fumi contraxerit, quo ejus fidei candor, vel optimorum avita morum puritas, & fplendor obumbrari poffent: fuis temporibus, ut etiam, peccatis exigentibus, nunc Græci ab Ecclefia Romana turpiter divifi, huc illuc, falfarum opinionum, errorumque turbine agitati impellebantur: ipfa vero honorem Dei, & Chrifti Jefu Ecclefiæ unitatem zelans, Andronicum Imperatorem duxit, ut Romani Pontificis primatum conhteretur, & unitatem utriufque Ecclefiæ defideraret. Quamobrem fratrem Gratiam a Gerardo Miniftro Generali cum aliis miffum, fed Conftantinopoli in obfequio Imperatricis detentum, cujus etiam opera eam veritatem didicerat, ad Pontificem Joannem XXII. mifit, rogans per eum ut virum gravem remitteret, qui unionem & amicitiam Græcorum conciliaret, miniftrofque adhiberet, qui veræ doctrinæ femitam edocerent. Negotium iftud grave nimis, & non facile abfolvendum plurimum temporis terebat; ipfa vero Imperatrix maxime follicita, cujus cordi nil hac unione gravius hærebat, Fratrem Manentem Vicarium Orientis Minoritam, fibi familiarem, virum gravem, & prudentem in Occidentem legavit, ut de unione cum Pontifice ferio tractaret: is vero audito pientiffimæ Im-

pe-

„ peratricis Nuntio, decreverat eo destinare fratrem Fortanerium tunc
„ Vicarium Generalem Ordinis Minorum, cum aliquot Magistris, & viris
„ doctis ejusdem Instituti: at dum instarent Comitia generalia Ordinis,
„ & opportunum videretur ipsum Constantinopolis Patriarcham amandare,
„ mutato consilio, Henricum ablegavit. Scripsit nihilominus Guardiano,
„ & Fratribus de Pera, e regione Constantinopolis commorantibus, ut Le-
„ gato, & personis a se illuc destinandis, in hoc peragendo gravissimo
„ negotio, diligenter assisterent. Ex his Joannæ Imperatricis zelus Catholi-
„ cæ religionis, & animarum salutis apparet. Pingonius refert eam obiisse
„ Constantinopoli anno MCCCXLV. ibique sepultam: verum cum in rela-
„ tione Legatorum Clementis VI. ad Joannem Cantacuzenum, & alterum
„ Joannem Paleologum Imperatores, quam Waddingus exhibet hoc an-
„ no MCCCXLIX. num. 12. legam quod ipsi primum cum bonis omnibus
„ gratias agerent, juniorem Imperatorem Paleologum, ejusque matrem ex
„ domo Sabaudiæ Cantacuzeno curæ essent: reliquum est asserere, etiam
„ ad hunc annum Joannam suos protraxisse dies.

„ III. De Monasteriis duobus, primo de Waterbech a Dionysia
„ Eduardi Regis consanguinea fundato, & secundo de Deneyo a Maria de *Supr. ad annum 1348. num. 1.*
„ sancto Paulo Comitissa pro iisdem Clarissis constructo, supra dicebamus:
„ nunc restat ad pleniorem intelligentiam ex diplomate Apostolico: *Ad*
„ *fructus uberes &c.* a Waddingo relato, horum duorum finem aperire,
„ ut promisimus. Non longe a primo suum de Deneyo Maria Comitissa a
„ sancto Paulo canonice fundaverat, sufficienter dotaverat, & Abbatissæ,
„ nec non Monialibus, ut se, priore relicto, transferrent ad istud, in-
„ eoque perpetuo remanerent, donaverat. Sequuta translatione Abbatis-
„ sæ, & majoris partis Monialium, in Monasterio de Waterbech, reliquæ
„ de voluntate Abbatissæ, & aliarum se transferentium, accedente pariter
„ consensu Generalis, & Provincialis Ministrorum, pro custodia ne ad
„ manus deveniret Laicorum, remanserunt; quæ postea mutata voluntate,
„ ad Monasterium de Deneyo non tantum recusarunt se transferre, sed
„ etiam de facto ibi in Waterbech Abbatissam elegerunt, aliasque de novo
„ Moniales receperunt; & inde lites, brigæ, & scandala suborta sunt:
„ quibus auditis Pontifex, Episcopo Eliensi commisit, ut cognita veritate
„ quod res ita esset, eidem Abbatissæ in Waterbech executionem, & ad-
„ ministrationem Abbatialis regiminis interdiceret, & eam cum aliis So-
„ roribus ad Monasterium de Deneyo transferret, cui etiam bona stabilia,
„ & mobilia quæcumque primo de Waterbech applicaret; deputaret nihi-
„ lominus Custodem loci presbyterum, qui ibidem sacra celebraret. Sed
„ Abbatissa cum reliquis ædem præfatam Fratribus dare intendebant, &
„ accedente Pontificis auctoritate, paratæ erant eam intentionem execu-
„ tioni mandare: quamobrem ex parte Fratrum supplicatum est Pontifici,
„ qui Monialium & Fratrum votis clementer assensit: sicque Monasterium
„ Pietatis beatæ Mariæ Virginis in Waterbech transiit ad Fratres, tran-
„ slatis Monialibus ad alterum de Deneyo, sub titulo Misericordiæ beatæ
„ Mariæ Virginis.

ARGUMENTUM.

Jubentur Episcopi alias ad Armenos missi, ad Cantacuzenum Imperatorem Græcorum deflectere. Alii ex Prædicatoribus & Minoribus destinantur pacificatores in Aragoniam & Cataloniam. Minoritas aliquot deputat Pontifex domesticis obsequiis. Cardinalem creat fratrem Pastorem Archiepiscopum Ebredunensem, & alios assumit ad infulas Pontificias. Jubileum indicitur universale, & corpus transfertur sancti Antonii. Moritur beatus Franciscus Cicus miraculis clarus. Guillelmus item Malaspina. Philippus Galliæ, & Alphonsus Castellæ Reges. Florent viri docti. Extruuntur Cœnobia.

An. 1349. n. 6.

Legati Armenorum jubentur ire Constantinopolim.

I. DIximus anno superiori, Antonium Cajetanorum & Joannem Coronensium Episcopos alias ad Armenos missos, etiam ad Joannem Cantacuzenum Græcorum Imperatorem amandatos, vel ex præcipua sua illa ad Armenos legatione deflectere jussos, ut agerent cum Imperatore de quibusdam negotiis Pontifici explicatis per Leonardum Bartholomæi Anconitanum, civem Constantinopolitanum; & spopondimus ipsas tabulas Pontificias nos producturos, ex quibus convincerentur errores, quos anno præcedenti insinuavimus; quas hic exhibemus.

Joanni Cantacuzeno Imperatori Græcorum illustri, gratiam in præsenti, quæ perducat ad gloriam in futuro.

Ex secr. an. 9. fol. 39.

II. *VEnientem ad nos dilectum filium Leonardum Bartholomæi de Ancona civem Constantinopolitan. nuncium tuum, familiarem nostrum exhibitorem præsentium, & litteras tuas nobis exhibitas per eumdem, contemplatione tua benigne recepimus, & quæ ipse pro parte magnitudinis tuæ nobis exposuit viva voce audivimus & intelleximus diligenter. Super quibus eidem magnitudini respondemus, quod nos jam dudum Venerabiles Fratres nostros Joannem Coronen. & Antonium Gajetan Episcopos Apostolicæ Sedis Nuntios, super hujusmodi nobis per litteras & Leonardum prædictos, sicut præmittitur, intimatis, ad te duximus destinandos, quibus tuum secure aperire animum, & per quos tuam significare nobis fiducialiter poteris voluntatem. Datum Avenione IV. Kalend. Julii anno IX.*

Mittuntur pacificatores in Aragoniam.

III. Deinde simili tenore verborum scripsit Pontifex ad Matthæum Cantacuzenum primogenitum prædicti Imperatoris; & ad nobiles viros Andronicum Assagnum, & Joannem, ac Manuelem ejus filios milites Constantinopolitanos, quibus denunciat, se jam misisse pro dictis negotiis præfatos Episcopos. Missi etiam hoc anno pro pacificandis rebus Aragoniæ & Cataloniæ, rebusque aliis cum Petro Rege tractandis Parisius.... Ordinis Prædicatorum Provincialis regionis Provinciæ, & Rogerius de Palheriis, Ordinis Minorum, sacræ Theologiæ Magistri. Extant de hac legatione Pontificis litteræ datæ ad universos illarum partium Archiepiscopos, Episcopos, Abbates, & reliquos Prælatos, ut eis de sufficienti commeatu, & salvo conductu provideant.

Ibid. fol. 109.

Fr. Michael Inquisitor Aquilejen.

IV. In Provinciis Aquilejensi & Gradensi Raymundus Abbas, Apostolicæ Sedis Nuncius, auctoritate Pontificia sibi in hac parte specialiter commissa, amoto Petrino Ordinis Minorum ab officio Inquisitoris contra hære-

ti-

ticam pravitatem, subrogavit Michaelem Pisanum ejusdem Instituti virum, quod speciali diplomate, auctoritate Apostolica Pontifex voluit confirmatum: *Honestis petitionibus*. Kalend. Octobris. Instituti Cappellani Pontificii hoc anno frater Andreas de sancto Severino, Joannæ Reginæ Siciliæ fidelis & familiaris, uti monumentum habet Vaticanum; frater Seguiranus de Janua; frater Robertus Boyselli, cui etiam commissa visitatio & correctio Monasterii de Moncello Ordinis sanctæ Claræ Beluacen. diœcesis; frater Hugo de Scura, & frater Antonius de Pectorano. Admissus ad magisterium Parisiense ex Pontificis decreto, frater Robertus Foret, vir doctus: creatus etiam Pœnitentiarius Apostolicus frater Joannes de Canali Mutinensis, quem in suis litteris Pontifex plurimum commendat. Recepi nuper ex Pœnitentiaria Lateranensi nostrorum Consodalium vetustum volumen pergamenum, in quo collecta erant regulæ, constitutiones, privilegia, & jura antiqua eorum, qui Pœnitentiarii Apostolici deputabantur in Urbe. Assumpti indiscriminatim ex omnibus Ordinibus, & aliquando ex clero seculari, unum conficiebant collegium, in quo multis eminebant titulis & privilegiis, neque admittebantur absque prævio examine, & gravibus præmissis cæremoniis. *Sacellani & Pœnitentiarii Apostolici.*

V. Fecit hoc anno mense Decembri ordinationem Cardinalium Clemens Pontifex, inter quos creavit fratrem Pastorem de Serra Scuderio, ex Episcopo Assisiate, uti alias diximus, Archiepiscopum Ebredunensem. Hunc de Albernaco cognominant Rodulphus, & alii; sed ex Monasterio in quo educatus est, hoc cognomen sortitum fuisse, indicat Ciaconus; errat tamen in titulo sanctorum Silvestri & Martini in montibus tit. Equitii, dum Pontifex paucis a creatione diebus, x. Kalend. Januar. datis ad eum litteris, ex titulo sanctorum Marcellini & Petri eumdem appellat. Litterarum istud initium. *Fr. Pastor, creatur Cardinalis.* *Ann. 1339. n. 2. Rodul. fol. 221. Ciacon. in Clement. 6.*

Dilecto filio Pastori tituli sanctorum Marcellini & Petri Presbytero Cardinali.

VI. *Nuper propter clara virtutum tuarum insignia, & grandium tuorum excellentiam meritorum, & alia dona quibus te Dominus insignivit, ad supportandum nobiscum, & cum Fratribus nostris sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalibus, universalis Ecclesiæ onera, te olim Archiepiscopum Ebredunen. a vinculo, quo Ebredunen. Ecclesiæ, cui tunc præeras, tenebaris, de dictorum Fratrum consilio, & Apostolicæ potestatis plenitudine absolventes, in sanctæ Romanæ Ecclesiæ Presbyterum Cardinalem, auctoritate Apostolica, duximus assumendum. Cum igitur, prout hujusmodi Cardinalatus tui status exigit, sufficientem & condecentem proventuum non habeas facultatem, & propterea congruum existimantes fore tuis opportunitatibus providendum &c.* Hoc diploma aliisque multis ad eum directis, conferuntur ei facultates magnæ, canonicatus & pinguia beneficia, per quæ juxta dignitatis suæ gradum competenti vivat decore. Fuit vir doctus & compositæ eloquentiæ, scripsitque in sacros & prophanos libros plurima commentaria. Decessit anno MCCCLIV. Avenione v. Nonas Julii. *Ex 1. par. lib. 1. ann. 9. epist. 351.*

VII. Assumpti ad Ecclesias regendas hi, qui sequuntur. Ad Archiepiscopalem Capuanam frater Vesianus Ronlandus, ea Episcopo, uti alias diximus, Eugubino, per obitum Richardi: *Romani Pontificis*. XVIII. Kalend. Julii. Anno sequenti institutus est Rector Campaniæ & Maritimæ, uti tunc amplius referemus; ejusque opera in gravibus negotiis usi sunt, Ludovicus & Joan- *Fr. Vesian. Archiep. Capuanus.* *Vide Mich. Monach. in t. Sanctuar. Capuan.*

& Joanna Reges Siciliæ, quorum familiaris nuncupatur in eodem Regesto. Ad Valvensem Episcopalem in regno Neapolitano frater Franciscus, per obitum Landulphi: *Quam sit onusta*. XVI. Kalend. Februar. Ad Waterforden. in urbe nostra nativa in Hibernia, sub Archiepiscopo Casselen. frater Rogerius Cradok, per mortem Richardi: *Quam sit onusta*. VI. Kalendas Martii. Ad Suessanam in Campania sub Archiepiscopo Capuano, frater Jacobus Petrucii, per mortem Alexandri: *Suscepti curæ regiminis*. IX. Kalendas Junii. Ad Giraclen. olim in insula Sardiniæ, sub Archiepiscopo Turritano, frater Franciscus, per obitum Joannis: *Apostolatus officium*. VI. Kalend. Decemb. Ad Gravinen. in regno Neapolitano, per obitum Berardi frater Joannes de Gallinaro: *Dum ad universas*. IX. Kalendas Junii. Ad Eugubinam Romano Pontifici immediate subjectam, frater Joannes, per translationem fratris Vesiani supra nominati ad Capuanam: *Romani Pontificis*. XIII. Kalend. Decembr.

Fr. Franc. Episcop. Valven. — *Fr. Roger. Waterforden.* — *Fr. Jacob. Suessanus.* — *Frater Franciscus Giraclen.* — *Fr. Joan. Gravinen.* — *Fr. Joan. Eugubin.*

Annus Jubilæi.

VIII. Hoc anno concurrerunt in urbem plurimi Fratres Indulgentias lucraturi magni Jubilæi, quod in centesimum quemque annum celebrandum instituit Bonifacius VIII. & Clemens VI. instanter efflagitantibus Romanis, hoc ipso anno ad quinquagesimum reduxit, misso prius in Urbem Annibaldo Ceccano Romano Cardinale Tusculano, qui quod antea statuerat, publicaret, & confluentium populorum immensæ multitudini abundanter provideret. Eidem adfuit, & suam operam tunc in Urbe adjunxit, Guido de Monteforti Lemovicensis Gallus tituli sanctæ Cæciliæ, postea Portuen. non Bononien. Episcopus, ut ex manifesto errore aliquando irrepsit, Legatus missus in Lombardiam, Regnum Neapolitanum, & Hungaricum, & alias partes, qui dum insigne beneficium vitæ in manifesto mortis discrimine a sancto Antonio mirabiliter conservatæ profiteri vellet, Patavium se contulit. Illic hoc anno XV. Februar. secundam fieri curavit translationem corporis ejusdem Divi ad arcam argenteam, & magnæ capitis partis ad pretiosissimam thecam, suis sumptibus affabre elaboratas.

Tom. 4. vide anno 1263. n. 10. — *Transfertur corpus sancti Antonii.*

IX. Hoc anno decessit prope civitatem Pisauri, in Monte sanctæ Mariæ Granarii, in senectute bona vir Dei beatus Franciscus, vulgo *Cichus*, tertii Instituti sancti Francisci. Natus in prædicta urbe, Dei præventus gratia, ab adolescentia cœpit Deum timere & revereri, mortuisque parentibus, bona sua pauperibus distribuere, ac serio cogitare, quo vitæ genere, securius possit suam operari salutem. Adolescentioris factus ætatis anno MCCC. decrevit seculi laqueos evitare, & sub Pœnitentum Ordine a sancto Francisco instituto, vitam agere solitariam extra civitatem, in locis ab hominum consortio remotis. Mox ad exemplum sui Institutoris tres Ecclesiunculas erexit, primam prope flumen ad P. M. extra urbem Fanensem, sanctæ Mariæ de Almetero nuncupatam, adjuncto etiam parvo Xenodochio, cujus per plurimos annos Fratres Observantes erant curatores, sed ob adversam aeris temperiem decedentibus, successerunt Patres Conventuales. Secundam, adlaborante socio fratre Petro, construxit prope Pisaurum, ea via, qua Fanum tenditur, sub titulo sanctæ Mariæ Montis Granarii, ubi diem clausit extremum, & postea inhabitarunt Fratres Servitæ. Tertiam prope eamdem civitatem in monte sancti Bartholomæi, ad quam frequenter oraturus accedebat. Hic divinis contemplationibus diebus multis intentus, magno suæ pietatis ardore concitavit erga se diaboli invidiam, qua ita hostis crudeliter exarsit, ut Eremitorium & Eremitam simul pessundare cogitarit. Præruptam ex vertice montis ingentem rupis molem in subjectam domunculam, horribili præcipitio contorsit, credens ita ædiculam sedibus convellere, & lar-

Marian. in append. lib. 2. Vita MSS. B. Francisc. Cichi victutes. — *Fit tertii Ordin. sancti Francisci.* — *Tres Ecclesias ædificat.* — *Struit ei diabolus insidias.*

latitantem Eremitam ruinis opprimere. Sed Dei gratia aliter factum est; nam tota illa moles suo pondere substitit prope muros Eremitorii, neque fragore aut collisione irruentis rupis potuit Eremitam ab oratione removere.

X. Hic in sanctis exercitiis perseverantem multi secuti sunt magistrum, quibus monita dabat salutis, & vitæ spiritualis exponebat rudimenta, teneros adhuc in schola virtutis gravioribus solidabat disciplinis, & in Eremo retinebat ab hominum consortio remotos. Ibat ipse per Castella & vicos eleemosynas & necessaria collecturus, reportabatque abundanter vitæ pœnitentis alimenta, certatim offerentibus piis hominibus, illius tractus colonis, qui magnam de eo conceperant opinionem, & beatos se reputabant si vel fimbriam vestimenti liceret contingere. Excrescentibus postea oblationibus, non solum suis providere, verum & puellas nubiles decenter collocare, in vinculis constitutos redimere, & sacras ædes vetustate labentes pie cogitavit restaurare. His misericordiæ addictus operibus, & si plurimum insudaret, multosque subiret labores in superandis, quæ offerebantur, difficultatibus, pœnitentiæ rigorem nullatenus remisit, perpetuo usus pro indusio lorica, aut aspero cilicio. Semel Pisauri accedens ad pii viri sibi familiaris ædes quidquam in hæc pietatis opera mendicaturus, vidit mensæ inferri porculum lactantem, ejusque intuitu & olfactu excitatus concupivit & gustum. Jussus invitatis assidere renuit, sed partem hujus ferculi asportandam admisit. Domum egressus considerans, quam facile carnis concupiscentiæ consenserit, se vehementer increpavit, & ad tuguriolum reversus, portionem illam, quam accepit, arculæ inclusit, donec vermibus tota scateret. Post aliquot dies dum fœteret, atque oculis naribusque displiceret, inquit: *En, gluto, comede nunc, quod immoderate concupieras; nunc suave est pulpamentum, & tenera buccella; jam si placet manduca*; fricatisque oculis, naribus, & ore, carne fœtenti, ita gulæ vicit in se vitium, ut deinceps non sit ausus eum hostis ad simile certamen provocare.

Dicat se pietatis operibus.

Punit in se gulæ irritamentum.

XI. Ivit cum sociis Assisium Indulgentias diei Portiunculæ lucraturus: sed dum reverteretur, Perusini cives ejus fruendi desiderio, vel invitum detinuerunt. Doluerunt discipuli se magistri privari comitatu & disciplina, tristesque abeuntes ille consolatus est, promittens se illos præcessurum & reperturum Pisauri. Ita factum est; nam ad illam accedentes urbem hilares invenerunt, quem Perusii dolentes reliquerunt. Nobilis quidam Ariminensis ex domo Philippi Malatestæ, misit viro Dei anguillas duas prægrandes, salitas & infumatas. Sed infidelis nuncius unam sibi retinere decrevit, transiensque per silvam, tuguriolo Francisci proximam, eam appendit ad proceræ quercus truncum, donec rediret; oblata altera Viro Dei, dum sibi servatam vellet resumere, vidit pro anguilla horrendum anguem per arborem serpentem. Hac mira metamorphosi corde compunctus rediit ad pium Eremitam, peccatumque confessus, veniam reportavit intentæ fraudis, & dono accepit, quam abscondit, anguillam. Reversus ad furti locum invenit ea specie & modo, quo appendit, piscem, obstupuitque ad duplex miraculum, reveritus divinam in pio Viro virtutem.

Longum iter cōficit mirabiliter.

Duplici miraculo compungit sibi illudentem.

XII. Ægrotantem dum vellent meliori cibo reficere, occiderunt socii gallum gallinaceum, qui non solum nocte media, sed ad singulas ferme horas eum suo cantu excitabat ad laudes divinas. Admiratus ille, quod toto die non audiverit canentem, interrogavit quid suo acciderit monitori? Occisum & implumem, ut sibi coqueretur, referentibus dixit: *Afferte mihi, quem injuste occidistis: non ita erant solvendæ diurnæ & nocturnæ hujus volucris hortationes; lingua mei me monebat officii, & vos elinguem fecistis.*

Gallum occisum revocat ad vitā.

Deinde manibus acceptum: *indigne*, inquit, *Frater galle tecum actum est, tu me e somno mortis imagine, vocabas ad vitam, ego communem nostrum deprecor auctorem, ut tibi nunc vicissitudinem reddat, & vitam refundat inhumaniter ereptam*. His dictis, plumis subito renatis, vivus evolavit, & cantum solitum reassumpsit. Recuperata valetudine, dum a Pisaurensibus pro supradictis misericordiæ operibus, eleemosynas peteret, duo petulantes viri ei improbe insultarunt, dicentes, ad usus proprios, & occultum lucrum eum importune collegisse tot stipendia caritatis, atque ex eis multas thesaurizasse pecunias. Non permisit Deus innocentiam sui famuli maculari, sed statim utrumque gravi affecit supplicio; unus toto corpore exaruit, alter in perpetuum penitus obmutuit.

Puniuntur miraculose ei obloquentes.

XIII. Tandem postquam annis quinquaginta fideliter & indefesse suo servierat Creatori, ultima correptus infirmitate, in loco supradicto Montis Granarii, perpessis patienter doloribus, & pie receptis Sacramentis, placide obdormivit in Domino. Ejus corpus in urbem Pisauri delatum est, & in Ecclesia Cathedrali, sub altare Dei Genitricis Mariæ honorifice sepultum est, Deo ejus sanctitatem multis illustrante miraculis. Illud præ ceteris insigne, quod Elisabetham heroinam Domini Malatestæ de Malatestis uxorem, diutino & gravi tibiæ dolore laborantem, emisso voto de ejus honorando sepulcro, repente curarit. At illa voti oblita, & accepti beneficii immemor, quantumvis multi elaberentur dies, neque Deo, neque Dei famulo laudem dedit, neque quod promiserat, adimplevit. Tormentis extorta ingratæ fœminæ confessio, & vi oportuit, quod sponte noluit, fateri suæ salutis mediatorem Franciscum, immissis iterum pristinis, sed vehementioribus dolorum aculeis. Magnis clamoribus & lacrymis suam detestata ingratitudinem, veniam poposcit, votum reiteravit, & reddidit, ac Dei misericordia perfectam consecuta est sanitatem. Singulis annis dum vixit, in memoriam bis acceptæ salutis, in die anniversario obitus ejusdem sui benefactoris, magna solemnitate ejus transitum coli curavit, convocatis omnibus totius urbis Clericis & religiosis.

Moritur & sepelitur Pisauri.

Claret miraculis.

XIV. Obiit hoc tempore Parmæ frater Guillelmus, filius Marchionis Malaspinæ, cujus initiatio inter Minores a magno sancti Francisci miraculo sumpsit exordium. Irruperunt hostes in Castrum paternum, Marchionem & Fratres crudeliter occiderunt, & ne quidquam ejus superesset posteritatis, Guillelmum hunc infantulum quinquennem per fenestram excelsæ turris, matre conspiciente, projecerunt. Illa vero carum sui uteri pignus magnis vocibus sancto Francisco commendavit. Discedentibus inimicis post illatam cladem, noctu ad arcis januam clamavit infantulus petens sibi aperiri. Ad filii vocem accurrit mœsta mater, & illæsum contuita, lætitia exultans interrogavit; quomodo in tam alto præcipitio non sit contritus? *Ad tuas*, inquit, *clamorosas preces accurrit quidam habitu Minoritico indutus, quem ex vultu & plagatis manibus omnino suspicor fuisse ipsum Minorum institutorem Franciscum, & in manibus portavit me, ne forte offenderem ad lapidem, aut læsionem ullam reciperem, donec suaviter, tamquam si in culcitra dimitterer, me in terra constituit*. Protinus illa; *huic ergo tuæ vitæ conservatori, ego reliquam consecro, & quantum in me est, ego te illius devoveo Instituto*. Grandior effectus, matris votum & desiderium implevit, in civitate Parmensi, sed parum supervixit magna illa pestilentia sublatus. Obierunt etiam hoc anno Reges duo Ordini Minorum addictissimi, Philippus Valesius Galliæ Rex hujus nominis sextus, sancti Ludovici nepos, anno sui regni XXII. cui Joannes filius successit, excelso generosoque vir animo, mini-

Frat. Guillelmo Malaspina mirabiliter initiatur. Marian. lib. 4. c. 13.

Moritur Philippus Galliæ Rex.

nime omnium simulator; & Alphonsus Castellæ Rex eo nomine undecimus, die Martii XXVI. dum Heracleam Maurorum oppidum obsideret, anno ætatis XXXVIII. reliquias Mahumetanorum in Hispania excisurus si vita longior contigisset. Hujus sceptrum Petrus filius excepit, corpus vero Hispalim delatum, in sacello Regum conditum, & Minorum habitu contectum, uti ipse vivens decrevit, ob summum erga eorumdem Institutorem affectum „ Hoc „ etiam anno vir insignis Annibaldus de Ceccano Campanus Henricus „ S. R. E. Cardinalis Tusculanus, Archiepiscopus Neapolitanus, multis „ legationibus ad Reges, & Urbis præfectura perfunctus, moritur in Cam- „ pania, & Romam, unde exierat Neapolim profecturus, relatus sepelitur „ in habitu Minorum, sicut ipse statuerat in Basilica Vaticana.

Et Alphonsus Castellæ.

ADDITIO Patris Lucæ Waddingi.

XV. Sub hoc tempore multi ex discipulis Joannis de Vallibus, de quo superius egimus, adhæserunt fratri Gentili de Spoleto laico, seu, ut vocant, converso, & summo conatu aspirantes ad perfectam Regulæ Observantiam & Ordinis reformationem, intercessione quorumdam nobilium virorum, causasque exponente fratre Gentile, obtinuerunt quatuor Cœnobiola sibi concedi, in quibus libere absque Ministri Generalis aut aliorum superiorum contradictione, liceret Pontificia auctoritate & protectione vivere simpliciter secundum Regulæ præscriptum. Generavit tamen postea privilegium hoc turbas & discordias in Ordine, quas suis annis referemus. Ipsum concessionis diploma, ad majorem postea enarrandarum rerum notitiam, hic subjicio.

An. 1334. n. 24. Frater Gentili Spoletano & Sociis conceduntur quatuor Cœnobia.

Dilectis filiis, Carceris, & Montisluci, necnon Eremitæ, ac Jani locorum Guardianis seu Vicariis, & Conventibus Ordinis Fratrum Minorum Assisinat. & Spoletan. Diœcesis.

XVI. *Bonorum operum, quæ beati Francisci Confessoris, patroni vestri pia studia imitantes jugiter exercetis, fructus uberes, quos velut rami fructuosæ arboris incessanter producitis, attendentes, dignum ducimus, ut illa vos prærogativa favoris & gratiæ prosequamur, per quam ab omni perturbatione ac inquietudine liberi & immunes eo quietius & devotius creatori omnium obsequium impendatis. Cum itaque, sicut dilectus filius Gentilis de Spoleto, Ordinis Fratrum Minorum pro parte vestra nobis exposuit, vos cœlestium desiderio afflati, ejusdem Confessoris regulam, in ea puritate & simplicitate primæva, in qua ipse illam scripsit, & edidit, inviolabiliter & illibate servetis, & servare imposterum proponatis. Nos laudabile vestrum in hac parte propositum commendantes in Domino, illudque favore Apostolico prosequentes, vestris supplicationibus inclinati, vobis, & successoribus vestris, Guardianis, seu Vicariis, & Fratribus locorum ipsorum in perpetuum indulgemus, ut vos, & ipsi possitis libere, ac licite hujusmodi regulam, simpliciter in primæva puritate hujusmodi inconcusse servare, nec aliquis Superior vel Prælatus dicti Ordinis, in hujusmodi observatione vos impetere, perturbare, aut molestare præsumat, & quod singulis eisdem locis, singuli duodecim Fratres dicti Ordinis assumendi de Ordine ipso, vel recipiendi de seculo, ac deputandi in locis eisdem, & eorum quolibet, sicut quotiens fuerit opportunum, per Ministrum seu Vicarium dicti Ordinis Provinciæ sancti Francisci, qui erunt pro tempore, vel eis impeditis, aut super hoc requisitis, tamen recusantibus vel nolentibus, aut contemnentibus, seu differentibus exequi per Guardianum seu Vicarium dicti loci Carceris, qui tunc erit, sub hujusmodi Observantia Regulæ possint perpetuo commo-*

Ex 2. par. lib. 1. ann. 9. epist. 939.

morari; quodque Minister idem de singulis idoneis Guardianis ac Fratribus eorumdem locorum eisdem dictorum singulorum locorum Fratribus providere, quotiens casus opportunitatis exegerit, teneatur. Non obstantibus constitutionibus, indulgentiis, & privilegiis, aut declarationibus Apostolicis, ac statutis, & consuetudinibus ejusdem Ordinis, juramento, confirmatione Apostolica, vel quacumque firmitate alia roboratis, contrariis quibuscumque, etiamsi de illis & eorum totis tenoribus specialis & expressa, ac de verbo ad verbum esset in præsentibus mentio facienda. Nulli ergo &c. nostræ concessionis &c. Datum Avenione Idibus Decembris anno IX.

Florent in Anglia. Fr. Joann. Guentus. *Pits. de scriptor.* Fr. Robert. Leicestrios. Fr. Joann. Rodington. Major de gestis Scotorum. Fr. Radul. Radiptorius. *Tom. 2. an. 1234. n. 14.* Fr. Joann. Saxo & frater Joannes Erfordius.

XVII. Floruerunt hoc tempore in Anglia frater Joannes Guentus, in Cambria Britannorum sanguine natus, Oxoniensis in Theologia Doctor, & ibidem inter suos consodales Professor, mox Minister Provincialis; Robertus Leicestrius in omni genere concertationis scholasticæ apud Oxonienses exercitatissimus. Inter suos aliquot annis publice docuit magna cum laude, & majore per universam Angliam prædicavit, quo nomine illum mire regni optimates venerabantur; Joannes Rodingtonus, Patria Lincolniensis, quem immerito aliqui faciunt Monachum Benedictinum, cum vere Franciscanum induerit habitum in Cœnobio Stanfordiensi. Oxoniæ Philosophiam & Theologiam didicit, Parisiis plene absolvit. In patriam reversus per alia sui Ordinis officia tamdem ad totius Provinciæ regimen pervenit. Radulphus Radiptorius Oxoniensis Doctor, a sermonis elegantia & linguæ promptitudine vulgo nuncupatus, *Facundus Apollo*, varios in utriusque testamenti libros scripsit commentarios. Hunc superioris seculi initio constituisse Marianum, sed verius hoc tempore recensendum alias, admonuimus. In Germania illuxerunt frater Joannes de Saxonia, vir Juris canonici & Theologiæ moralis peritissimus, ac Joannes Erfordius patria Thuringus, vir in utroque jure clarissimus.

Conv. Bajonæ. *Gonza. in Prov. Aquitan. antiqu. Con. 13.* *Ann. 1256. n. 31.* Conven. Montagnaux.

XVIII. In urbe Bajonæ, alias Aquæ Augustæ nuncupata, Aquitaniæ munitissima, ad Garumnam fluvium, circa hunc annum Gallorum Rex, sive Philippus Pater, sive Joannes filius, Minoribus Cœnobium construi curavit. Paruit Patribus Conventualibus usque ad annum MDXXII. quo sub Francisco I. Rege ita petente, & Leone X. ita præcipiente, transivit ad Patres Observantes. Ex hoc Conventu prodiit vir doctissimus Bertrandus sive strabo de Bajona, cujus alias mentionem egimus, vir in divinis & humanis litteris apprime versatus. Concessit hoc anno licentiam Pontifex Ministro Generali recipiendi Conventum, juxta castrum de Montagnana Patavinæ diœcesis; cujus meminerunt Pisanus & Rodulphus, in Provincia sancti Antonii, & Custodia Paduana: *Sacræ Religionis*, II. Kalend. Novembris.

Conv. de Inish. *Monum. MSS. Prov. Hibern.*

XIX. Ex quibusdam Indulgentiis hoc anno concessis visitantibus Ecclesiam Fratrum Minorum de Inish-Cluainramada Provinciæ Hiberniæ in diebus SS. Francisci & Antonii, constat aliquanto hoc tempore esse antiquiorem. Situs est hic Conventus in Tuomonia Comitatu Clarensi, Provincia Cassellensi, & diœcesi Laonensi, ad ripam fluminis vulgo, *Fergus* nuncupati, dictus a loco fundationis de Inish, a castro adjacenti Principis familiæ Obrien. de Cluainramada. Inter primarias Provinciæ ædes a structura, amplitudine, frequentia Fratrum, & situs commoditate numerabatur. Integra adhuc & sine mutatione formæ aut structuræ conservatur liberalitate Comitum Tuomoniæ, ejus familiæ Principum & hæredum, qui hanc majorum memoriam etiam post Monasteriorum suppressionem, intactam esse voluerunt. Fundatores fuerunt illius familiæ Principes inter regni primarios notissimi, rerum gestarum gloria, generis nobilitate, & pietate maxime in re-

religionem Franciscanam, clarissimi. Ex Conventus antiquitate conjiciunt aliqui, primum auctorem fuisse Donatum vulgo dictum *Caribreach*, qui fundasse fertur Conventum sancti Dominici Limiricen. & plura alia suæ pietatis monumenta reliquit. Hic fuerit, vel alius, trium annorum vectigalia quædam sua in Tuomonia ædificando huic Monasterio applicuit, quo temporis spatio extructum perhibetur. In Templo sepeliuntur integræ nobiles familiæ Mac-giollariobhaid, Clanceorum, Nellanorum, & aliorum. In sacello sancti Michaelis consurgit mausolæum Comitum prædictorum ex marmore polito subtus concameratum. In choro, quem primum extruxit nobilis fœmina Morina filia Principis familiæ, uxor autem Mac-mathganna, conspiciuntur ejusdem gentis & Baronum de Insicuin sepulcra: Morinæ vero maritus Terentius, aliud sibi, & toti suæ familiæ posuit in Conventu Minorum Ascetin. & tertium in Ecclesia Parochiali beatæ Mariæ de Cluanderala; utriusque autem conjugis pietatem commendat duodecim Ecclesiarum parochialium fundatio & dotatio, ut constat ex MSS. veteri codice asservato in castro prædicto, de Cluanderala suæ ditionis, pagina liminari.

XX. In hoc Conventu floruit circa annum MCCCCXL. frater Fergallus O Treain dictus a contracta statura parvus, vir probatæ vitæ, de quo illud tam pium, quam mirabile refertur, quod Principi Cornelio, a Naso cognominato, ob vulnus in prælio receptum morienti, propter dissolutam vitam, & gravia commissa peccata desperanti, nec sacramentaliter confiteri volenti, hac ratione pœnitentiam, & in Dei misericordia fiduciam ingessit. Præmissa longa oratione, sic hominem adorsus est: *Ut quid, vir christiane, ultro te hosti tradis? quid in desperationis barathrum temet ipse præcipitas? Quid dubitas? plura opera bona pro te clamant ad Dominum; sanctus Franciscus cui plurima in filios contulisti beneficia, intercedit gentilitius patronus; Catholice crede majorem Dei esse misericordiam tua iniquitate: atque ut ampliorem assumas veniæ spem, ego ultro addo, quæcumque bona in vita mea unquam egerim, tibi renuncio, ut cum eis compareas coram patre misericordiarum liberali retributore; quæcumque autem peccata tua in me ipsum recipio solvenda, responsurus pro illis coram judice, & animam meam oppignoraturus pro tua, spondens insuper ex parte divinæ clementiæ hoc ratum & validum fore, quod adstipulavi. Nihil dubites, animose & alacriter consentias in pactum.* Ad hæc moribundus quasi ex lethargo sibi restitutus consensit, animum, Dei peculiari gratia, resumpsit, peccata fassus multa exhibuit signa contritionis, & pie inter psallentium Fratrum choros animam exhalavit.

Fr. Fergallus O Treain desperato pie ingerit fiduciam.

XXI. Statim Vir devotus se in cellam recepit, & per integras viginti quatuor horas janua clausa hæsit in continuis precibus & lacrymis rogans Deum, ut defuncti misereretur. Orationis virtutem & efficaciam eadem ipsa hora Deus revelavit cuidam Anachoretæ quinquaginta ferme milliaribus in civitate Lismorensi distanti. Cum enim is in sacro, cui Comes Desmoniæ interfuit, pervenisset ad memoriam defunctorum, paululum cunctabundus in modestum risum effusus est, quod admirationi fuit omnibus circumstantibus & Comiti potissimum. Persoluto ergo mysterio, risus causam interrogavit; cui anachoreta suspirans: *Væ*, inquit, *angustiæ cordis nostri, quam liberalis & extensa ad benefaciendum Dei manus; in donis suis arctatur, cum parciores simus in petendo, quam ille in largiendo. Heri circa illam ipsam horam mortuus est Princeps Obrien Cornelius, pro cujus anima salvanda, quidam frater Franciscanus in Monasterio de Inish a mortis hora usque ad hanc continuo & enixe oravit tanta virtute, ut si aliis etiam pluribus

bus animabus suffragia applicuisset, procul dubio omnes a Purgatorii pœnis liberasset. Voluit Comes experiri an hæc vera essent, & expedito nuncio comperit ita esse, sicut Anachoreta narravit.

XXII. At si forte quispiam reprehendat factum illius religiosi viri, quasi nimis temere, aut æquo confidentius egerit, attendat manum Domini non esse abbreviatam, & pluribus viis nosse misereri. Ex ipsius instinctu, servi sui ad salutem aliorum plura & dicunt & faciunt, quandoque præter cursum ordinarium, quibus peccatores excitant ad pœnitentiam. Nec desunt exempla: Chronicis Ordinis Cistercien. refertur quomodo desperantem Fratrem confirmaverit sponsio similis sui Abbatis, qui se fidejussorem pro ejus statuit salute. Abraham Abbas, lapsam neptem reduxit ad pœnitentiam, spondens se pro peccatis ejus satisfacturum. Cujusdam Eremitæ pactum nostro casui simillimum, si non idem, refert auctor speculi exemplorum, quo omnia bona sua per cambium Eremita cuidam peccatori lubrico & desperato renunciavit, atque ex adverso omnia ejus peccata in se ipsum assumpsit; quibus in confessione revelatis & absolutis, e vita peccator abiit, ac post mortem Eremitæ oranti apparuit, gratias agens, & asserens, se in loco esse salutis: *Et quid*, inquit Eremita, *de meis operibus constitutum? Tibi*, inquit, *manent ad coronam duplicata ob magnam, quam in me exercuisti caritatem.* In his ergo & similibus operibus Domino cantemus, *quoniam longanimis & multum misericors est, & misericordia ejus super omnia opera ejus.*

Chron. sive exor. Cister. cap. 30.
Vita Patr. in vita B. Abrahami.
Specul. exemplorum exemp. 11.
Psal. 102. 8.
Psal. 144. 9.

XXIII. In hoc Conventu de Inish fuit ultimum sacræ Theologiæ studium in Provincia Hiberniæ, & alterum in Cœnobio Cnocferargus, ante suppressionem sacrarum ædium per hæreticos, quorum aliquot alumni superstites vixerunt, donec ex Hispania, Gallia, & Collegio Lovaniensi suppetias receperunt. Ex hoc loco primum expulsi sunt Fratres, per gubernatorem Conaciæ Richardum Bengam Anglum hæreticum, & gravem fidei Catholicæ persecutorem, qui Conventum destinavit publicis judiciis exercendis, protracta in refectorio fornice circa medium, sub qua incarcerati tenebantur, & desuper erecto tribunali; in quo judices & assessores conveniebant. Circa annum MDL. illuc introducta est reformatio regularis Observantiæ.

Conv. Coinhe.

XXIV. Ab hoc Conventu distat quatuor milliaribus alius de Coinhe nominatus, fabricatus ignoto nobis tempore * ab illustri familia de Cloinmiena Marra, quæ primum in prædicto Conventu de Inish sepulturam habebat. Extructus est totus ex marmore polito, in Cloincolen ditione prædictæ familiæ, loco amœno ad ripam præterlabentis rivuli. In eo est sepultura Dynastæ, & aliorum, tam familiæ nobilium, quam aliorum illius districtus. Expulsi sunt inde Fratres per præsidium militare Anglorum, quod Conventum stationis & munitionis loco occupavit, sed quidam nobilis dictus Donatus Obrien armata manu tam præsidiarios quam ipsum Conventum incendio destruxit, ita ut nihil præter muros extaret, qui firmitate operis incendii vim superarunt, sed ante aliquot annos liberalitate fundatorum, & aliorum nobilium restauratus est, in eoque Fratres habitare cœperunt, donec edicti Regii hoc anno quo scribo, publicati contra Religiosos rigore, sunt dispersi. Horum locorum meminit Joannes Clin Provinciæ Hiberniæ alumnus in descriptione Conventuum. In hunc ipsum annum produxit, sua Chronica a Christi Nativitate, sed multis post annis supervixit; refertur enim in monumentis Hibernicis ad me missis inter Provinciales Ministros Hiberniæ, sub anno MCCCCV. nisi fortassis error in notis irrepserit.

* *Tempus fundationis hujus Cœnobii Auctor ad ann. 1433. n. 21. recenset.*
Monum. citata.
Fr. Joann. Clin.
Vide ann. 1336. num. 17.

XXV. Hoc anno, obtenta a Clemente facultate, quam Innocentius VI. con-

confirmavit, Alphonsus Gaufredus a Thenoiro Hispanicæ classis præfectus, & Elvira Alvarez conjux, Clarissis commodum Monasterium, intra mœnia oppidi Moguer in provincia Bethica extruxerunt, & annuis redditibus instruxerunt. Hujus Parthenonis disciplina & incolarum virtus adeo per illas regiones diffusa est, ut certatim contendant nobilissimæ virgines in contubernium admitti. Quamobrem ne crescente numero locus ultra modum gravaretur, a pluribus summis Pontificibus cautum est, ne ultra quinquaginta Sororum collegium accrescat. Decedente itaque una, statim non deficit, quæ substituatur, contendentibus e vestigio multis nobilissimis virginibus ut hanc gratiam sortiantur. Gonza. in Prov. Bethica Monast. 5. Monast. Moguerii. Varia Indulta.

XXVI. Frequentibus & largis Indulgentiis concessis, hoc anno Pontifex fideles invitavit, ut Ecclesiam Monasterii Clarissarum veteris Budæ, Vesprimien. diœcesf. ab Elisabetha Regina, uti alias diximus, constructi inviserent: *Splendor paternæ gloriæ*. vi. Idus Aprilis. Monasterio beatæ Mariæ Angelorum de Casseriis, diœcesis sancti Papuli univit hoc anno Pontifex Ecclesias parochiales de Casseriis, & de Bellostatu invicem canonice annexas: *Et si ex injuncto nobis*. ii. Kalend. Junii. Ann. 1314. n. 36.

SUPPLEMENTUM P. ANTONII MELISSANI DE MACRO.

„ I. Quam magnificaret Pontifex fratrem Pastorem de Serrascuderio, „ ex Episcopo Assisiate Archiepiscopum Ebredunensem, creatum „ Presbyterum Cardinalem tituli SS. Marcellini, & Petri „ mense Decembri, plurium & pinguium beneficiorum collatio demonstrat: „ non enim tantum suis comensalibus recipere quotidianas distributiones „ indulsit: *Digne agere &c.* x. Kalend. Martii; at etiam ipsimet duos „ Prioratus Vivarienses, & sancti Petri de Romulis, cum tertio Monasterii Montis Exulis concessit, contulitque Canonicatus plures, nempe in „ Ecclesiis Lugdunensi, Aquensi, Carpentoracensi, cum aliis beneficiis „ in diœcesibus Svetonen. Aquen. Lugdunen. Andegavensi, addita etiam „ facultate testandi, pluribus diplomatibus expeditis, & a Petro de Alva, „ & Astorga indicatis. Provinciæ vero sancti Francisci Ministro executoriali quadam commissa: *Dudum adversus &c.* v. Kalend. Martii; Mariæ „ Comitissæ de Flandria ingressum Monasterii de Moncello: *Eximiæ „ tuæ &c.* v. Nonas Octobris indulsit. Liberæ Pontif. Indic. ex Vatic.

„ II. Interea in Hispania frater Alphonsus a Soto Majore, vir sanctitate insignis, qui disciplinis cruentis corpus in servitutem redigebat, plurimumque orationi vacabat, oculis in omnium hoc anno florebat, ut „ Ludovicus Pizzamiglius notavit. Hoc etiam tempore claruit frater Otto Dalmatinus plurimis conspicuus miraculis: etenim quemdam nomine „ Petrum habentem apostema in gutture, invocatus apparens, ab eo morbo liberavit. Joannem Ecclesiæ sanctæ Mariæ Priorem habentem brachium deficcatum, & manum contractam ad sanitatem perduxit. Puellam „ nobilem de Pola habentem crus contractum; nec ambulare valentem integritati naturæ restituit. Aliorum pedes retortum complanavit. Martinum ab umbilico infra paralyticum, & contractum sospitati dedit. Pueri „ os retortum ad aurem usque, in locum & formam condecentem reduxit. „ Mariæ oculorum lumine privatæ visum restituit; & cœcum puerum illuminavit. Mulieri cuidam mutæ loquelam præstitit; plures etiam alios a „ diversis infirmitatibus eripuit. Jacet in Conventu Polæ in Istria. Fr. Alphonsus a Soto Majore floret. Fr. Otto Dalmatin. miraculis corruscat & enarrantur.

ARGUMENTUM.

Examinantur responsa Armenorum circa articulos fidei sibi propositos. Amandatur frater Fortanerius Vassallus ex Minorita Archiepiscopus Ravennas, & Patriarcha Gradensis, ad pacificandos Venetos, & Genuenses. Fratri Antonio Archiepiscopo Dyrrachino demandatur cura procedendi contra hæreticos Albaniæ, Sclavoniæ, aliarumque partium. Frater Vesianus Archiepiscopus Capuanus instituitur Rector Campaniæ, & Maritimæ. Celebrantur Comitia Generalia. Sopitur controversia contra Minores in Boemia exorta, refertur que alia Barcinonensis, circa Sanguinem Christi. Moritur beatus Conradus Placentinus, cujus gesta referuntur. Creantur Episcopi. Committitur examen vitæ, & miraculorum sancti Elzearii quibusdam Prælatis. Extruuntur Cœnobia.

I. Ante decem annos curam suscepisse Benedictum Pontificem, è finibus Armenorum errores plurimos, quibus involvebantur, arcendi, eamque minime intermisisse ejus successorem Clementem, haud uno diximus loco etiam tomi præcedentis;& demum amandatos in Armeniam Antonium ex Minorita Episcopum Cajetanum, ac Joannem Electum Coronen. Sedis Apostolicæ Legatos, qui universæ Gentis doctrinam examinarent, & veritatis Evangelicæ cribro repurgarent. Legatione perfuncti dum redeunt, & copiosam fidei professionem a Patriarcha, seu Catholicon Armenorum, *Consolatore* appellato, tabulis publicis contestatam reportant, moritur Antonius in ipso itinere, & Joannes in suscepti, ac completi laboris præmium ad Archiepiscopatum evehitur Pisanum. Hoc ipso anno Avenione suæ legationis rationem reddit, & tabulas exspandit. Pontifex vero ne in re tanti momenti, quanta est salus integræ nationis, quæ veræ fidei puritate fovetur, subdolum aliquid esset, aut falsum, quas misit Armenus tabulas dedit revidendas S. R. E. Cardinalibus, nonnullis Patriarchis, Archiepiscopis, Episcopis, aliis Prælatis, sacræ Theologiæ Magistris, & decretorum Doctoribus. Ex varia tot scrutatorum sententia visum est non satis expressisse Catholicon. quid circa aliquos sentiret articulos, in aliis subobscure, in multis diminute locutum. Minutim itaque circa singula denuo interrogandum voluit Pontifex, missa prolixa instructione ad Patriarcham Hierosolymitanum, Archiepiscopum Nicosien. ad Episcopos Paphen. & Nimotien. scriptis etiam epistolis ad eosdem, & Constantinum Regem Armenorum, quas hic exhibeo. Interrogatorii formulam longam nimis omitto, quam aliunde, si libet, licet excipere.

Examinantur responsa Armenorum. — *Non probantur.* — *Vide Bzov. hoc anno num. 11.*

Constantino Regi Armeniæ illustri gratiam in præsenti, quæ perducat ad gloriam in futuro.

Ex lib. secr. an. 10. fol. 81.

II. *Sicut, ut credimus, memoria tua tenet, jam dudum percepto, quod Catholicon. & Ecclesia Armenorum in fide Catholica, quam tenet, docet, & prædicat sancta Romana mater Ecclesia, extra quam nulli est gratia, nulli salus, aliqualiter vacillabant; nos illius, cujus, licet immeriti vices in terris gerimus, & qui salutem omnium quærens, neminem perire vult, exemplo commoniti, cupientes quod ipsi Catholicon. & Armeni in eadem vera fide solidius roborati, antiqui hostis, qui primum schisma suscitavit in cælo, confutatis fraudibus, & tentationibus superatis, verum lumen* Ca-

Catholicæ veritatis agnoscerent, & unitati Romanæ Ecclesiæ aggregati, fierent hæreditatis dominicæ cohæredes, Venerabilem fratrem nostrum Joannem Archiepiscopum Pisanum, tunc electum Coronen. & bon. memor. Antonium Episcopum Gajetan. viros utique, sicut experientia didicisti, multarum virtutum meritis plenos, timentes Deum, & in lege ejus plenius eruditos, commisso eis per nos plenæ legationis officio, ad partes ipsas sub spe & fiducia ejus, qui concordiam in sublimibus suis parat, & parietem utrumque connexuit, duximus destinandos, ut corda in fide ipsa debilia salutaris doctrinæ pabulo refoverent, solidarent vacillantia, & solidata fortius roborarent. Qui calcatis maris & terræ periculis, ac laboribus spretis, postquam ad partes ipsas, duce Domino, pervenerunt, suscepti ministerii partes, sicut Dei ministri devote ac fideliter exequentes; demum dum ipsi super articulis certis, quos eidem Catholicon. per Joannem & Antonium præfatos direximus, ut ipse, ac Armeni prædicti per illos ad veram agnitionem ipsius Catholicæ fidei vestigio recto protraherent, quibusdam ab eodem Catholicon responsionibus habitis, ad eamdem Sedem Apostolicam remearent; idem Antonius in sui prosecutione itineris, jubente Deo, soluto naturæ debito; in domino requievit. Tandem Joanne ad nos redeunte præfato, & ab hujusmodi prædicti Catholicon responsionibus ad memoratos articulos habitis ab eodem, ipsisque per nos una cum Venerabilibus Fratribus nostris S. R. E. Cardinalibus, & nonnullis Patriarchis, Archiepiscopis, & Episcopis, ac aliis Ecclesiarum Prælatis, & viris Ecclesiasticis, Magistris in sacra pagina, & Doctoribus decretorum, diligenti, & sana examinatione discussis, comperimus earum aliquas obscuritatis nube velatas, quasdam implicitas, & quasdam scriptorum forsitan, aut interpretum vitio, veritati Catholicæ repugnantes. Dei ergo, cujus perfecta sunt opera, fiducia roborati, & freti auxilio, nolentes imperfectum deseri, quod, pro tot tantorumque salute, dedit divina bonitas incohari, ad hujusmodi responsiones ipsius Catholicon quasdam interrogationes salubriter, & cum magna deliberatione formari fecimus, & eidem Catholicon per alias nostras litteras destinavimus, ad quas singulis singulas, cum sint in ipsius fidei veritate firmatæ, per eumdem Catholicon non sub obscuritatis nube, aut duplicitatis pallio, vel sub incertitudinis, vel imperfectionis cujuspiam detrimento, sed nude, clare, pure, & aperte volumus responderi, ut zelus suus ad eamdem fidem non obliquus, sed rectus appareat, & sic ipse inoffenso vestigio, & recto calle fideliter gradiens, æternæ lucis, quæ Christus est, splendore lustratus, erroris cujuslibet se gaudeat amisisse caliginem, ac tamdem Armenorum populo parans salutis pabulum, & ducatum, una cum eis ad sancta sanctorum mentibus purificatis introeat, æternæ beatitudinis indeficientibus gaudiis perenniter potiturus. Quapropter serenitatem tuam monemus, requirimus, & hortamur in Domino, tuæ salutis obtentu attentius obsecrantes, quatenus prudenter attendens, quod Catholicorum Principum opus est pro augmento Christianæ religionis, & fidei, labores amplecti, curas suscipere, sollicitudines non vitare, apud eumdem Catholicon, quod salutaribus monitis, & exhortationibus nostris obtemperans, non in corde & corde, sed pure & simpliciter, & secundum exigentiam Catholicæ veritatis, eisdem interrogationibus respondeat, & responsiones suas jurisjurandi adjectione confirmet, pro divinæ majestatis reverentia, nostræ interventionis obtentu, & tua insuper consideratione salutis, efficaciter & solerter insistas, ut eo cum universo Armenorum Clero, & populo tuo felici tempore hujusmodi reaggregati unitati Ecclesiæ memoratæ, obstruantur ora obloquentium plurium Catholicorum, etiam Armenorum, qui Catholicon ipsum, & Ar-

& Armenos alios, non in veritatis simplicitate, sed fictione quadam ipsius fidei negotium prosequi, imo quod detestabilius est, & amplius deploramus, communicatam eis per legatos ejusdem Sedis salutarem doctrinam ipsius fidei, in contemptum & derisum habuisse firmiter asseverant; tuque tanti boni procurator & auctor, claris attollaris ubique praeconiis, & solium regni tui in terris stabilius robores, & cum tempus resolutionis advenerit, ad participium aeternae gloriae in regno caelesti cum sanctis & electis Dei, ab eo per quem regni sceptra suscepisse ac gerere nosceris, admittaris: pro certo sciturus, quod nos, qui salutem tuam, & tui subditi populi in hac parte prosequimur, & simpliciter quaerimus, te regnumque tuum non solum spiritualibus gratiis, sed etiam temporalibus favoribus, atque subsidiis disponimus, praestante Domino, multipliciter confovere. Quod ut ex nunc aliqualiter sentias, de pecuniis Apostolicae Camerae sex millia florenorum in regno Cypri, tibi, seu procuratori tuo mandavimus exhiberi. Datum apud Villam novam Avenion. dioecesis XVIII. *Kalend. Octobris anno* X.

Venerabilibus fratribus Guillelmo Patriarchae Hierosolymitano, & Philippo Archiepiscopo Nicosien. & Odoni Paphen. & Leodegario Nimotien. Episcopis.

Ibid. fol. 81. III. *Sicut in litteris, quas mittimus Catholicon Armeniae, quas vobis una cum praesentibus destinamus, videbitis particularius & clarius contineri. Catholicon ipse ad quosdam articulos, quos ei pro corroboratione, & instructione sua, & Ecclesiae Armenorum obedientium sibi in fide Catholica, per venerabilem fratrem nostrum Joannem Archiepiscopum Pisanum, tunc Electum Coronen. & bon. mem. Antonium Episcopum Gajetan. tunc Legatos Sedis Apostolicae transmisimus, hactenus nobis minus sufficienter, & minus clare, minusque plene respondit. Unde nos piae caritatis instinctu, cupientes ipsos aeternae damnationi subducere, & ad viam, favente Domino, reducere veritatis, praefatum Catholicon per easdem litteras exhortamur, ut ad ipsos articulos clare nobis, & non sub involucro, aut duplicitatis pallio debeat respondere. Cum autem hic personam, quam mittamus illuc, propter magnam distantiam invenire facile non possimus; nec velimus Dei, cujus perfecta sunt opera, feliciter inchoatum negotium, & eo praestante, felicius consummandum, relinquere imperfectum, fraternitati vestrae per Apostolica scripta districte praecipiendo mandamus, quatenus vos, vel tres, aut duo vestrum, aliquem, vel aliquos viros probos, zelum Dei habentes, quos ad explicationem tanti negotii sufficientes, & idoneos esse noveritis, ad memoratum Catholicon mittere festinetis, qui ab illo, cum ea, qua decet gravitate, prudenter & provide responsiones exigat ad hujusmodi articulos, non circumfusas velamine, sed lucidas, & apertas, ut qualis sit ejus ad Catholicam fidem zelus, an scilicet obliquus, an rectus, documentis manifestioribus* Psal. 118. v. 105. *cognoscamus. Et ubi, sicut de dignatione divina confidimus, ille pater luminum Christus Jesus lucernam ponens dicti Catholicon pedibus verbum suum, sic eum gratiae suae dono repleverit, quod ipse Catholicon nostris salutaribus monitis excitatus, errorum tenebras respuens, & videns clare mentis intuitu lumen vitae, ad articulos ipsos responderit clare, aperte, & lucide, prout expedit, & speramus, quia non spiritualibus, sed & temporalibus quoque auxiliis Catholicon ipsum, & Armenos alios, ipsius fidei nostrae robore confirmatos, intendimus, Deo propitio, confovere, tu frater Episcope Paphen. de pecuniis Camerae nostrae per te collectis, & in antea colligendis, sex millia flore-*

florenorum auri, de consilio vestrum fratres Patriarcha, & Archiepiscope, ac Episcope Famagustan. aut duorum ex vobis, Catholicon prædicto, & Regi Armeniæ illustri, aut eorum procuratori, pro ipsis tradere, ac assignare procures. Nos enim tibi prædicte Episcope Paphen. pro quitatione, & absolutione tua, de his, quæ de hujusmodi pecuniis, dictis Catholicon, & Regi tradideris, plene sufficere volumus testimoniales litteras eorum ex vobis, prædicti Patriarcha, & Archiepiscope, ac Episcope Famagustan. de quorum consilio tu Episcope Paphen. præfata illa duxeris assignanda. Rescripturi per litteras vestras nobis quantocius quæcumque in præmissis, & circa ea quomodolibet egeritis particulariter & distincte. Datum apud Villam novam Avenion. diœces. x. *Kalend. Octobris anno* x.

IV. Crudele, & plusquam hostile, hoc tempore, bellum tertium inchoatum est inter Venetos, & Genuenses; licet enim paucos ante annos pacis, & amicitiæ fœdus sanxierint, & ab armis, injuriisque cessatum sit, tamen animos, tot veteribus odiorum causis, ac perpetua æmulatione inter se infensos, haud quaquam conjunxerant. Erant tum utrique nationi in Pontum Euxinum frequentia, & opulenta mercatoriæ negotiationis commercia, quorum causa cum magna hominum utriusque nationis multitudo in easdem urbes quotidie conflueret, multæ, ut fit in contractibus & permutationibus, verborum contentiones exoriebantur, quas vetus æmulatio, atque insita odia, tum autem ejusdem quæstus studium, quo nihil potentius est ad animos hominum disjungendos, accendebant, ut res sæpe ad jurgia, & contumelias procederet, quin etiam interdum ad rixas, & injurias veniret. Genuenses in his audentiores, quippe domi suæ; urbem enim Capham, ac multa præterea Oppida, in toto ambitu Euxini maris imperio obtinebant, in quibus fere omnia commercia exercebantur. Hinc ad ulteriora, ad deprædationes, ad hostiles congressus, ad urbium depopulationes, & incendia deventum, instructisque classibus sæpius dimicatum ad Euboeum Bosphorum, inter Hellespontum & Peram, ad Sardiniam in mari Mediterraneo, ad Sapientiæ Peloponneso adjacentem insulam, donec attritis viribus ex acceptis illatisque cladibus, in pacis fœdera erat conveniendum. Petrum Aragoniæ Regem, & Imperatorem Constantinopolitanum Cantacuzenum in auxilium advocaverant Veneti; Joannem Vicecomitem Mediolanensium Antistitem, & Regulum, Genuenses, atque horum societate, ita creverant classes, & bellorum apparatus, ut non inter duas Respublicas de mercatoriis negotiationibus, sed inter summos, multosque Principes de integris Regnis controverti videretur.

Justin. lib. 3. rerum Venet. Fogliet. lib. 7. histor. Genuen.

Bizar. lib. 6. ejusdem gentis.

Initia belli inter Genuen. & Venetos.

Inter eos valde sævitum.

V. Hæc ut averteret mala, atque a Christianorum, qui in Oriente vivebant, cervicibus servitutis jugum, a Sarracenis hac occasione intentatum, mature declinaret Pontifex Clemens, misit ad Venetos, & Genuenses fratrem Fortanerium Vassallum, quem ex Ministro Generali Ordinis Minorum diximus assumptum fuisse ad Archiepiscopatum Ravennatem (ex quo hoc anno ad Patriarchatum Gradensem translatus est) scriptis, quas subjungo, litteris, additisque aliis ab Bertrandum Archiepiscopum Genuen. Nicolaum Episcopum Castellanum, sive Venetum, ad omnes Ecclesiarum, & Religionum Prælatos, ut in hac pace stabilienda suam opem adhiberent; & demum ad Obizonem Marchionem Estensem, Fortanerii amicum, qui ejus sumptibus occurrit, non solum solvendo quæ illi debebat ratione terræ Argentæ ad Ravennaten. Ecclesiam spectantis, & aliquot jurium, quæ prædicta habebat Ecclesia in civitate Ferrarien. verum etiam ex suo

Mittitur pacificator frater Fortanerius Minorita.

An. 1347. n. 13.

suo ærario subministrando pecunias. Diu laborandum fuit Fortanerio inter utramque Rempublicam ad pacis fœdera revocandam; quare non uno hoc anno, sed & sequentibus harum turbarum recurret memoria.

Venerabili fratri Fortanerio Patriarchæ Graden. Apostolicæ Sedis Nuncio.

Ex lib. secret. an. 10. fol. 106.

VI. *Gravit inter dilectos filios nobiles viros Ducem Venetiarum, & Gubernatorem Januen. necnon civitatis Januen. & Venetiarum Communia, procurante pacis æmulo, suborta dissensio amaricat graviter mentem nostram, pungit animum, & viscera quæque conturbat; In ea namque particularia dissidentium partium damna, dispendiaque deflemus; in ea communia Catholicæ fidei detrimenta; in ea Christiani populi maxime partium Orientis pericula deploramus. Quis enim zelator Christiani nominis, & honoris non defleat eos invicem dissidere, ac per dissensionis hujusmodi periculosæ, ac dispendiosæ discrimina debiliores effici, quos ad exaltationem & tutelam fidei, & populi prædictorum gratiosos pugiles patenter aspexit? Quis non universalia detrimenta & pericula eorumdem fidei & populi defleat, in quos pagana gens, captata hinc opportunitate nocendi, velut effrenis sævit immanius, furit licentius, & liberius debacchatur? Merito itaque ad ipsam perniciosam supputandam discordiam, & radices ipsius, ne venenosis ex ea succrescentibus surculis, priora detrimenta restauret, funditus evellendas, & pacem propagatricem, & matrem bonorum omnium reformandam inducimur, & ab intimis præcordiis excitamur; ut dissidentes iidem pace mutua gaudeant; & ipsa pagana gente a persecutionis impetu refrænata, dem populus Christianus ab angustiis, & pressuris, eis per usum veteribus, & per augmentum novis, utcumque respiret. Ideoque fraternitati tuæ, de qua in magnis & arduis multa experientia, & claris operum titulis approbata, plenam in Domino fiduciam gerimus, per Apostolica scripta mandamus, quatenus ad partes illas, sub spe illius, qui concordiam in sublimibus suis parat, & ad cujus nutum stat spiritus procellarum, te personaliter conferens, studeas salutaribus monitis, & salubribus inductionibus tuis, juxta datam tibi a Domino gratiam & virtutem, succidere hujusmodi pestilentem omnino discordiam, ac radices illius extirpare funditus, studeas discordes ipsos ad concordiam sollicite revocare. Ut autem in præmissis, eo favorabilius & facilius, auctore Domino, cujus in hac parte negotium agitur, prosperetis, quo majori fueris per nos potestate munitus, tibi tractandi, & ordinandi pacem, & treguas indicendi, & treguas, & pacem hujusmodi opportunis firmitatibus spiritualibus, & temporalibus roborandi; quascumque insuper uniones, colligationes, confœderationes, pacta, & promissiones, per quoscumque facta & inita, quatenus executioni præmissorum, aut aliquorum, vel alicujus ex eis, directe, vel indirecte derogare possent, etiamsi juramentorum interpositionibus, & pœnarum adjectionibus vallata sint, dissolvendi & irritandi, ac juramenta, & pœnas hujusmodi relaxandi. Turbatores quoque, & impeditores, & violatores pacis, & treguarum hujusmodi; necnon contradictores quoslibet, & rebelles, cujuscumque status, ordinis, gradus, & præeminentiæ fuerint, etiamsi Pontificali, seu Imperiali, vel Regia, aut quavis alia præfulgeant dignitate, per censuram Ecclesiasticam, appellatione postposita, compescendi: non obstant. si aliquibus communiter, vel divisim a Sede Apostolica sit indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per litteras Apostolicas non facientes plenam & ex-*

expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem, plenam concedimus, tenore præsentium, facultatem. Sic igitur in præmissis omnibus te exhibeas, sicut de virtutum tuarum meritis plene confidimus studiosum, sicque diligentem etiam te impendas, quod ex operum tuorum seminibus fructus gratos & utiles colligamus, tuque tanti boni promotor, & actor, clarè attolli famæ præconiis, & æternæ gloriæ consequi præmia merearis. Datum apud Villam novam Avenionensis diœcesis IX. Kalendas Novembris anno X.

Dilecto filio nobili viro Andreæ Dandulo Duci, & Communi Venetorum.

VII. *Mara nobis est merito discordia gravis, quam inter vos, & dilectos filios nobilem virum Joannem de Valente Gubernatorem, & Commune civitatis Januen. pacis æmulus suscitavit. In ea namque particularia nostra, & illorum incommoda, & damna deflemus, in ea communia fidei Christianæ dispendia & pericula, quæ non tam verisimiliter, quam palpabiliter imminere sentimus, proh dolor! deploramus. Quibus more patris amantis, quem non prætereunt filiorum incommoda, obviare salubriter cupientes, apud vos & illos, pro hujusmodi, præstante Deo, supputanda discordia, & concordia reformanda desudavimus; sicut memoria, ut non ambigimus, vestra tenet, iteratis sæpe vicibus, accersitis etiam utriusque partis coram nobis propterea nunciis, nunc verbo, nunc litteris, nunc etiam adhibitis nunciis diligenter. Et quamvis eodem pacis æmulo satagente, instantia nostra in prosecutione tam salubris & utilis negotii obtinere nequiverit desiderii nostri votum; sperantes tamen de nostri gratia Redemptoris, quod ipse potentiæ suæ virtute, machinamenta, & dolos hominis inimici prorsus annihilans, artemque fallens, & tam gravibus quam ejusdem fidei obvians detrimentis in hujusmodi supputatione discordiæ, ac pacis sibi gratæ, ut credimus, & mundo perutilis, sicut scimus, communibus nostris & fidelium Christi votis misericors condescendet, venerabilem fratrem nostrum Fortanerium Patriarcham Graden.* Honorabile Ecclesiæ Dei membrum, virum utique magnæ virtutis, eminentis scientiæ, probitatis expertæ, industriæ singularis, pacis amicum, & concordiæ zelatorem, quamquam grata nobis, & utili præsentia ejus careamus inviti, *ad vos, & dictos Gubernatorem & Commune, deliberatione consulta, providimus destinandum. Quocirca universitatem vestram monemus, requirimus, & hortamur attente, rogantes ac per viscera misericordiæ Dei affectuosius obsecrantes, quatenus hæc & alia, quæ consideratio vestra, sicut prudentum virorum, indiscussa non præterit, attenta meditatione pensantes, ipsius Patriarchæ, seu nostra potius per eumdem, salutaria circa hæc monita devote suscipere, & eis, sicut de bonitate vestra confidimus, sic prompte, sicque liberaliter, & effectualiter acquiescere studeatis, quod eo qui pacis, & salutis actor & auctor est, annuente, imminentibus finis imponatur omnino malis atque periculis, & futuris, quæ Deus avertat, salubriter obvietur; sicque vos, & dicti Gubernator & Commune optatæ quietis & pacis dulcedine perfrui valeatis; & ex unitate & concordia vestra Christianus populus partium Orientis, quem ex vestra, & dictorum Gubernatoris & Communis dissensione, opportunitate captata, immanius persequitur, & affligit durius furor Paganicæ feritatis, lætati respirent, & in eorum opportunitatibus ac necessitatibus multis præsidia vestra solita sentientes, persequentium dolos & machinamenta confutent, ac nomen ve-*

Ibid. fol. 105.

Laudatur Fortanerius.

vestrum, fama celebre, minorationis detrimenta non sentiat, sed felicibus successibus semper adauctum sit, eidem dictarum partium Orientis pusillo utique populo gloria, & tutela sit, & persequentibus illos terror. Datum apud Villam novam Avenion. Diœcesis. IX. Kalendas Novembris anno X. In eumdem modum, mutatis mutandis: dilecto filio nobili viro Joanni de Valente Gubernatori & Communi civitatis Januen.

Hæretici Sclavoniæ & Albaniæ. *Regest. Vatican. lib. 2. ann. epist. 10. 2. Kalend. Septemb.*

VIII. Erant hoc tempore plurimi Hæretici, & Schismatici in nonnullis Rasciæ, Albaniæ, Sclavoniæ, aliisque adjacentibus partibus, qui inconsutilem Christi tunicam dividere & lacerare conantes, ac perniciosa schismata suscitantes, novas inducebant sectas, variosque seminare moliebantur errores, præsertim circa processionem Spiritus sancti, quem a solo Patre dicebant spiratum, circa Sacramentum Eucharistiæ, quod non in azymo, sed in fermentato conficiendum ita pertinaciter docebant, ut azymi panem consecratum blasphemiis insequi, & manibus deturpare, pedibusque conculcare infane non vererentur. Præter hæc dicebant, formas Baptismatis & Confirmationis juxta ritum, quem Romana observat Ecclesia, falsas esse & sacrilegas, eamdemque asserebant Ecclesiam in aliis multis turpiter aberrare. Hos itaque mali seminis & lolii satores jussit Pontifex a finibus Christianorum arceri, scriptis litteris ad Antonium ex Minorita primum Hierapolitanum, deinde Duracen. Archiepiscopum, ad Eliam Ragusinum Antistitem, & Bartholomæum Traguriensem Episcopum.

Jubetur frater Antonius Minorita & alii eos profligare. *Vide ann. 1349. n. 11.*

Anno 1350. n. 7. Fr. Vesianus Rector Campaniæ.

IX. Institutus est hoc anno frater Vesianus Rodlandus, quem diximus ex Minorita ad Ecclesiam Eugubinam, & Archiepiscopatum Capuanum evectum, Rector Campaniæ & Maritimæ, cum plena potestate discordias, lites, bella componendi, abusus tollendi, delicta puniendi, & singulas bona regiminis causas obeundi. Multa hujus sibi commissæ auctoritatis exscripsimus instrumenta, quorum præcipua dabimus in regesto. Pœnitentiarius Apostolicus creatur in Urbe frater Jacobus Joannis Joli de Civitella. Sacellani Pontificii Guillelmus de Viveriis, & Joannes Galletus Hispalensis. Frater Petrus Patricelli Fanensis, quem alias diximus obtinuisse licentiam colligendi & ducendi milites contra Sarracenos, hoc anno transfretaturus commendatur Andreæ Dandulo Duci Venetorum, Raymundo Episcopo Morinen. Apostolicæ Sedis Legato, & Magistro Hospitalis sancti Joannis Hierosolymitani.

Fr. Jacob. Joan. Joli. Fr. Guillelmus de Viveriis. Fr. Joannes Galletus. *Ann. 1347. n. 12.* Frater Petrus Fanensis.

Capitulum Generale 51. Lugduni. Officiũ translationis sancti Antonii & B. Ivonis. *Ann. 1350. n. 8. Tom. 6. an. 1301. n. 23. & ann. 1347. n. 14.*

X. Celebrata hoc anno comitia generalia Ordinis Minorum per Guillelmum Farinerii religionis primicerium in civitate Lugdunen. in quibus decretum est, ut die XV. Februarii ritu duplici fieret officium divinum de translatione sancti Antonii nuper peracta, necnon de beato Ivone sub ritu semiduplici die XXVII. Octobris quo translatum est ejus corpus ad locum nobiliorem, uti alias relatum est. Ad comitiorum Patres dedit Pontifex more suorum prædecessorum, quas hic addo litteras, in quibus paterna pietate suadet electoribus meliora.

Dilectis filiis Generali, & aliis Provincialibus Ministris, ceterisque Fratribus Ordinis Minorum, Lugduni in generali eorum Capitulo convenientibus.

Ex lib. secret. anno v. epist. 178. Scribit Pontifex capitolaribus, ut Ordinis profectui consulant.

XI. *Militantem Ecclesiam, cui, quamquam insufficientibus meritis, auctore Domino, præsidemus, ut in agone certaminis mundi hujus, in quo militantis experitur angustias, & adversus antiqui hostis molimina*

na labore incessabili fatigatur, invicta persisteret, & hostis machinamenta superaret ipsius, Salvator noster, qui solus fundavit eamdem, & supra petram fidei mox nascentis erexit, quique portas inferi adversus eam prævalere non sinit, velut castrorum inexpugnabilibus & terribilibus aciebus diversorum Ordinum, inter quos vester dignæ laudis præconia meruit, firma stabilitate vallavit. Ipsius namque vestri Ordinis professores doctrina clari, religione conspicui, sanctitate venerabiles, & insignes gratia meritorum, contra dolosas hostis ejusdem insidias, & ad ipsius artes omnimode confutandas orationum studio jugiter decertantes, quod ad fidelium salutem proficiunt amplius, & adjiciunt potius ad meritum eorumdem; nosque ad augmentum honoris, & status ipsius Ordinis quodam debito provocant, & inducunt. Quapropter devotionem vestram requirimus, & hortamur in Domino, vobis nihilominus injungentes, quatenus in hoc congregationis vestræ sanctæ Capitulo, iis detis concorditer operam, iis unanimiter & salubriter intendatis, per quæ unius moris in domo Domini habitantes, saluti animarum vestrarum salubrius, & integritati famæ sincerius consulatis. Ut autem paternam, quam erga vos gerimus cognoscatis in spiritualium largitione munerum, utrimque utilem caritatem, omnibus vobis in Capitulo ipso præsentibus, & iis etiam qui venientes ad illud legitimo impedimento detenti, illuc pervenire minime potuerint, vere pœnitentibus & confessis septem annos, & septem quadragenas, de injunctis vobis, & eis pœnitentiis misericorditer relaxamus. Ceterum licet credamus indubie, quod vos affectionem nostram ad vos, filiali vicissitudine compensantes, imbecillitatem nostram orationum vestrarum opitulatione juvetis; tamen attendentes ea nos tanto nunc indigere peramplius, quanto hostis idem, permittente Deo, in pelago mundi hujus licentius debacchatur, illum, suscitatis fere ubique gravibus commotionum turbinibus, ac fluctibus agitando, quantoque adversus eamdem Ecclesiam, & jura illius, per infidelia membra, & ministros ejus, tyrannos scilicet, nequius malitiæ suæ venena diffundit; exhortationibus nostris adjicimus, attentius obsecrantes, ut apud eumdem Salvatorem nostrum pro peccatorum nostrorum multitudine dormientem, devotis precibus insistatis, ut ipse per intercessionum vestrarum merita excitatus, intumescentes fluctus hujusmodi, dexteræ suæ potentia comprimat; & satagentis adversus eamdem Ecclesiam elisa superbia, sic nos Ecclesiam ipsam ad honorem suum, & salutem commissi nobis populi regere, pro sua pietate concedat, quod cum tempus resolutionis advenerit, una cum eodem populo ad sancta sanctorum purificatis introire mentibus mereamur. Datum apud Villam novam Avenion. Diœc. VIII. *Idus Maii anno* IX.

XII. Hoc tempore Plebani, ac Rectores Ecclesiarum, eorumque locatenentes in Boemia, variis modis Minoritas divexabant circa administrationem Sacramenti Pœnitentiæ, reassumentes easdem assertiones, quas in hac causa alias condemnaverat Joannes XXII. in Joanne de Poliaco, edita extravagante: *Vas electionis*, quæ habetur in corpore Juris *tit. de hæreticis in extr. communibus*. Hanc ergo constitutionem suis litteris insertam revalidavit Clemens, ejusque executionem commendavit Archiepiscopo Pragen. & Cracovien. ac Olomucen. Episcopis. In controversia fratris Richardi Episcopi Ossorien. cum Alexandro Archiepiscopo Dublinen. suo metropolitano aliqua fuisse decreta, diximus alias; exemptumque Richardum ab Alexandri jurisdictione. Sed cum hoc anno substitutus sit Joannes Alexandro paulo antea defuncto, in pristinum statum restituta sunt omnia, & com- Decreta libera confessio Minoritis. Fr. Richardus Episcopus Ossorien. restituitur jurisdictioni Metropolitæ. Tom.6. an.1335. n.5.

missum Joanni, ut inquireret in hæreticos ex Diœcesi Offoriensi transfugas, qui ad Dublinen. se receperant.

Direct. Inquis. par. 2. q. 10. n. 1. Diagus de Prov. Aragon. Ordin. Prædicat. l. 1. c. 31.

Cõtroversiæ de sanguine Christi origo.

XIII. Gravior fuit alia controversia, quæ Barchinone hoc anno exorta est inter Patres Prædicatores & Minores. Dum enim aliqui in prædicta civitate assererent, & publice prædicarent, sanguinem Christi in passione effusum, a divinitate fuisse separatum, & proinde non esse in triduo mortis adorandum cultu latriæ, atque id ipsum ex rostris in suo Monasterio doceret frater Franciscus Bajuli, Minoritarum Guardianus, feria sexta Parasceves die XVII. Aprilis; Nicolaus Rossclli tunc in Regno Aragoniæ Inquisitor per suas litteras monuit Joannem Morlandinum Vasconem Lemovicensem, ex Magistro Generali Ordinis Prædicatorum, a suo avunculo Clemente VI. anno proxime elapso, simul cum Pastore Ordinis Minorum, ad Cardinalatum & sanctæ Sabinæ titulum assumptum. Hic rescripsit se vivæ vocis oraculo accepisse in mandatis a Pontifice, die XX. Julii, ut ad palinodiam cogerentur, qui ita prædicaverant, judicatumque fuisse omnino hanc opinionem pro hæretica censendam. Compacto processu, Nicolaus Inquisitor solis litteris Joannis Cardinalis innixus, severe contra Guardianum egit, atque ut revocaret quæ circa quæstionem hanc prædicaverat, in Curia & præsentia Episcopi Barcinonensis effecit.

XIV. Ita tunc absque magno strepitu & tumultu peractum, conclusumque negotium, revixit tamen post centum & tredecim annos, eamdem apud Brixienses anno MCCCCLXII. prædicante opinionem beato Jacobo Piceno, a Marchia communiter nuncupato, eamdemque a Clemente VI. condemnatam tamquam hæreticam, acriter contendente Jacobo Brixiensi Ordinis Prædicatorum in Lombardia Inquisitore. Ventum est ad asperas lites, & publicas coram Pio II. disputationes, de quibus suo tempore fusius agemus; neque quidquam solidius potuit produci, ut condemnata diceretur illa sententia, quam Cardinalis epistola & Rosselli processus. At hæc ipsa tot passa sunt exceptiones; ut post longam & molestam disceptationem, & severum omnium qui in Curia aderant, Doctorum Virorum examen, a turpi hæresis nota, quam adversarii impingebant, Pius Pontifex gravissimo diplomate beatum Virum optime de Ecclesia, & fide Catholica meritum, liberaverit; deinde utrique parti silentium indixerit; & demum Anconæ, anno MCCCCLXIV. Kalend. Augusti, octiduo ante mortem emisso altero, quod Laertius Cherubinus transcripsit, auctoritate Apostolica statuerit & ordinarit, quod *nulli Ordinum Minorum, aut Prædicatorum deinceps liceat de supradicta dubietate disputare, prædicare, vel publice, aut private verbum facere, seu aliis suadere, quod videlicet hæreticum, vel peccatum sit tenere, vel credere, sanguinem ipsum sacratissimum, ut præmittitur, triduo passionis ejusdem Domini nostri Jesu Christi ab ipsa divinitate quomodolibet fuisse, vel non fuisse divisum vel separatum, donec super dubietatis hujusmodi decisione, quid tenendum sit, fuerit per Sedem Apostolicam definitum.* Mandavit *propterea universis, & singulis eorumdem, & aliorum quorumcumque Ordinum, per totum orbem constitutis Fratribus, cujuscumque status, gradus, vel conditionis existant, præsentibus & futuris, sub excommunicationis latæ sententiæ pœna, quam ipso facto incurrent, & a qua nisi in mortis articulo constituti, non nisi per Pontificem Romanum absolvi possint, ne contra statutum, & ordinationem prædictam venire, aut facere, vel tentare quoquomodo præsumant*; injungitque superioribus Ordinum, ut diligentissima cura hæc observari procurent.

Nihil est in ea definitum.

Suar. in 3. par. tom. 1. disp. 15. sect. 6. Vasq. ibid. disp. 16. c. 4.

XV. Ad tam apertam Pontificis sententiam miror, aliquos recentiores adhuc

adhuc contendere, Clementem controversiam hanc definiisse, eamque doctrinam condemnasse, quæ asserebat sanguinem in triduo mortis a divinitate sejunctum fuisse, cum nihil proferre possint huic suæ aversioni stabiliendæ, præter unicas illas Joannis Cardinalis Dominicani litteras, quibus plura opponit Franciscus de Ruvere Cardinalis Franciscanus, qui & postea Sixtus IV. & libellum, sive processum compactum ab Inquisitore item Dominicano, quem perperam Gabriel Vasques dicit ex mandato Clementis per litteras Apostolicas efformatum; cum ejus exemplaria extent, neque ulla ibi conspiciantur brevia aut bullæ, sive diplomata Pontificia, præter unam illam Cardinalis epistolam; atque hanc solam allegavit pro definitionis fundamento Inquisitor supradictus Brixiensis, dum vehementer causam urgeret contra beatum Jacobum Picenum. Adde, Dominicum de Dominicis ferme illius ætatis virum doctum in libro, quem de Sanguine Christi scripsit, asserere decretum Clementis authenticum non esse, neque ex probatis testimoniis constare; & certe libellus sive processus a Rossello efformatus nulla alia fide, quam Rosselli constat, neque Notarii syngraphia, neque publici alicujus ministri testimonio roboratur. Unde non mirari non possum, Silvestrum Prieratem affirmare, sine dubio ullo Clementem prædictam propositionem damnasse, & quod magis mirum est, condemnationem, & retractationem Barcinone factam per Inquisitorem prædictum, approbatam fuisse a Pio II. expressis enim verbis id ipse negat Pius in litteris seu brevi ad beatum Jacobum supradictum transmisso. Quia, dum hic conquereretur ad preces adversæ partis ex commissione Pontificia, Barcinone Prælatum quemdam processum illum sua auctoritate roborasse, & propterea a quibusdam judicatum, sententiam suam jam esse condemnatam, ipsumque a multis haberi & prædicari pro hæretico; ita Pius respondit.

Ruver. tract. de Sanguine Christi

Vas. cit. n. 14.

Silvest. in rosa aurea tract. 3. q. 31.

Pius Episcopus &c. Dilecto filio fratri Jacobo de Marchia &c. Dilecte fili salutem, & Apostolicam benedictionem.

XVI. *Scripsisti te valde anxiari propter materiam illam Sanguinis effusi Domini, & Salvatoris nostri, quæ in nonnullis locis vulgari dicitur tamquam decisa, & determinata a nobis contra tuam sententiam & prædicationes. Miramur de hoc, nec scimus unde talis fama surrexerit. Nos enim materiam ipsam huc usque non determinavimus, nec propter varias occupationes determinare potuimus, sed, Deo dante, id facere intendimus, cum primo opportunior aderit occasio, nec tot occupationibus crimus distenti. Ne autem existimes, nos honorem tuum, & famam negligere, quandoquidem scribis, a Mediolano usque Veronam publice prædicatum, te esse Hæreticum: volumus ut venerabili fratri nostro Episcopo Veronensi scribas, cui nos etiam præsentes mandamus, ut quæ in hac materia prædicata sunt, in scriptis redigat, ac in forma authentica ad nos transmittat. Nam si prædicatores minus honeste in prædicatione se habuerint, & aliquid de te dixerint, quod dicendum non esset, ostendemus eis id nobis displicuisse, nec eorum trangressio erit impunita. Quod autem attinet ad authenticationem illius sententiæ seu processus Barcinone celebrati, factam per Prælatum illum, cui ea res a nobis commissa fuit, scias eam non ideo factam, ut per ipsam fides aut auctoritas adiiceretur hujusmodi sententiæ, seu processui: sed ut testimonium quoddam esset rei gestæ, hoc est, ut non deperiret ejus facti, qualecumque esset, notitia; nec enim fuit intentionis nostræ propter commissionem confirmare, aut approbare sententiam, aut processum. Cum enim pro*

Ex ipso autographo.

pro parte Fratrum Prædicatorum nobis supplicatum fuisset, ut eos authenticari facere vellemus, negare non potuimus, quin causam committeremus. Commissarius vero judicavit, quemadmodum jam vidisti. Proinde non turbetur cor tuum, neque formidet, sis animo quieto, nec scandalizetur ex hoc mens tua; nam sinceram caritatem tuam novimus, nec ignotus est nobis zelus tuus. Persevera in fide optima, quam Deus scrutator cordium bene novit, nec te moveant vulgi rumores, aut voces calumniantium. Satis est Deo conscientia tua, potesque contentari, quod nos paternam de te opinionem concepimus, & conceptam retinemus. Ad Capitulum tui Ordinis proxime celebrandum, contenti sumus ut accedas, & ea agas, quæ Deo placita sunt, & honori Ordinis, ac saluti animæ tuæ conducant. De accessu autem ad Ducem Venetiarum contentamus, & hortamur ut accedas. Scimus enim esse Principem bonum, & Dei timoratum. Putamus non nisi ex bona, & honesta causa te alloqui, & videre velle, tuumque ad illum accessum utilem fore existimamus. Datum Macorati Senen. Diœc. sub annulo Piscatoris, die XXVIII. *Aprilis anno* MCCCCLXIV. *Pontificatus nostri anno* VI.

XVII. Viden ergo ex his ipsis Pii Pontificis verbis, & ex litteris octiduo ante mortem datis, nihil in hac re definitum, atque adhuc observari præceptum Apostolicum circa silentium utrique parti impositum, ita ut tribus elapsis seculis nemo utriusque partis audeat obstrepere, neque adversæ sententiæ tutoribus liceat hæresim istius opinionis defensoribus objicere? Adde, doctorum virorum fuisse, & adhuc esse doctrinam hanc, nempe, sanguinem in passione effusum non fuisse hypostatice unitum in triduo, neque adorandum latria. Ita Durand. Franciscus Mayronis, Richardus, Gabriel, Abulen. & multi graves auctores, qui eam totis viribus defenderunt, dum sub Pio II. hæc agitaretur controversia. Deinde quod magis urget, vel illi ipsi qui condemnatam hanc contendunt sententiam, laborant in assignando fundamento, cui inniti possit Pontifex, ut eam condemnaret. Verum enim vero facile non est assignare firmum aliquod fundamentum, quo nixus Pontifex prædictam veritatem definierit; nam ut aliquid tamquam certum fidei dogma declararetur, oportebat aut ratione, aut auctoritate scripturæ, aut traditione aliqua niti; difficile autem est aliquid horum ostendere, ex quo talis definitio depromi potuerit. Quod vero aliqui ad rationes confugiant Philosophicas, ideoque afferant, sanguinem unitum fuisse hypostatice verbo Dei, quia vivit, vel quia pars essentialis est corporis, inane sibi statuerunt definitionis fundamentum. Ita enim hæc controversa, & incerta sunt inter Philosophos, & medicos, atque ipsos Theologos, ut hæc ipsa magis incerta sint, quam unionis hypostaticæ conclusio, quam ex illis velint inferri. Et certe sanctus Thomas cum optimis suæ scholæ magistris, Bonaventura, Alensis, & alii sanguinem vivere negant expresse. Cum igitur hoc in controversiam vertatur, & longe probabilius judicetur, sanguinem non vivere, non potuit Pontifex labili & instabili huic fundamento gravem definitionis Catholicæ molem superextruere.

Sententiam negativam, defendũt celebres Doctores. *Durand. in 4. d. 10. q. 1. Mayron. d. 43. & serm. qui incipit: memoriam fecit. Rich. in 3. d. 2. art. 2 q. 1. Gabriel. in Cant. lib. 53. & in 4. d 44. q. 1. Abul. parad. 2. cap. 2. 40. & seq. Vasq. cit. cap. 5. n. 18.*

Affirmativæ definiendæ nullum est fundamentũ.

Thom. 3. p. quæst. ult. art. 1. ad 3. Bonav. in 4. d. 44. art. 1. q. 1. ad 2. Alen. 2. par. q. 92. memb. 7.

XVIII. Illa etiam ratio, vulgaris axiomatis ex Damasceno desumpti: *Quod semel assumpsit, numquam dimisit*: multas admittit explicationes & solutiones. Nonne & caro præputii, de qua docte Toletus, in terra dimissa est, & sub summorum Pontificum oculis & Romanæ Curiæ conspectu reverenter custoditur, & digne celebratur? Nonne quotannis in Reverendissimorum Cardinalium conspectu in feriis Paschalibus ostenditur, in Basilica Lateranensi, & Latino atque Italico præconio ex alto suggesto populo pro-

Tolet. in cap. 2. Lucæ.

proponitur adorandus sanguis & aqua, qui ex Christi morientis latere effluxerunt? Nonne ex eodem sanguine partes aliquas asservari in Mantuana, Brugensi sancti Basilii, & aliis Ecclesiis multi, iique graves tradunt historici? Et quod amplius est, ita ipsi fatentur sancti Thomæ discipuli, præsertim Cajetanus, qui in hunc finem sanguinem discriminat naturalem, & nutrimentalem, & Silvester, qui sæpe dicti Pii II. bullam refert ad Abbatem Monasterii sanctæ Mariæ Xantonen. diœcesis. in qua ita habetur: *Petitio exhibita continebat, quod licet tanto tempore cujus memoria non existit, in Ecclesia dictæ domus, ut pie creditur, quædam portiuncula pretiosi sanguinis Domini nostri Jesu Christi in ligno Crucis pro redemptione humani generis salubriter effusi* &c. Et infra; *Nos igitur, qui de prædictis certam notitiam habemus, attendentes quod veritati fidei nullatenus repugnat affirmare, Redemptorem nostrum de sanguine præfato, ob ipsius passionis memoriam, aliquam partem in terris reliquisse* &c. Cajetan. in 3. p. q. 54. art. 2. Silvest. cit.

XIX. Quod vero alii adducant plurima loca, tum ex sacra Scriptura, tum ex SS. Patribus, in quibus sanguini Christi effuso, nostrorum remissio peccatorum, & reliqua subsequentia beneficia tribuuntur, parum urget, quia omnia ista sanguini appropriantur, non quod per solam sanguinis effusionem, salvati & liberati simus; cum & alia fuerint in Christo opera meritoria nostræ salutis, atque per sudorem & lacrymas, sicut & per sanguinem nos ultimate salvare potuisset, si vellet; sed quia omnia ejus merita terminata, & consummata sunt in morte & passione. Unde ad mortem Christi principaliter hæc referuntur; ad sanguinis vero effusionem, tamquam ad medium, per quod mors subsecuta est, sicut & Cruci hæc ipsa beneficia, tamquam instrumento tribuuntur. Quod si etiam de ipso sanguine hæc principaliter dici contendatur, non exinde hæc unio hypostatica post effusionem concludetur. Certum enim est, hæc omnia ei competere, & Christum virtutem hanc omnem ei communicasse in ratione meriti, dum libens & lubens adhuc vivens sponte effundebat suum sanguinem, & ipse animam suam pro nobis ponebat. Tunc vero ei unitum hypostatice admittent, qui Christum sanguinem immediate assumpsisse concedunt; negabunt tamen hanc unionem, aut meriti rationem remansisse in sanguine effuso, quando jam completa erat totius meriti ratio, & sanguis ille jam sparsus non potuerit nobis prædicta beneficia & dona conciliare. Sufficit enim quod ante effusionem actualem unitus fuerit divinæ personæ, ut effusio ejus deificata, & tot beneficiorum largitrix esse dicatur. Ita expressit Augustinus: *Tunc enim*, inquit, *sanguis ille, quoniam ejus erat, qui nullum habuit omnino peccatum, ad remissionem nostrorum effusus est peccatorum* &c. Ubi valorem meriti non ex re oblata, sed ex dignitate offerentis desumi docuit, *quia*, scilicet, *tunc sanguis ejus erat, qui nullum habuit omnino peccatum*, & ei unitus erat, dum effundebatur. Augustin. 13. de Trinit. cap. 15.

XX. Atque ipsi adversæ sententiæ tutelares ita infirma hæc loca esse agnoverunt, ut ad alia excogitanda recurrerint, præsertim Gabriel Vasques, qui firmum hujus definitionis fundamentum a nonnullis ex suis approbatum, se collegisse gloriatur ex 6. synodo, act. 16. ubi damnatur hæreticus quidam Constantinus, quod dixerit sanguinem fuisse in morte a Christo dimissum, & ex eadem synodo act. 8. ubi probatur, confessio Macharii Antiocheni Antistitis, licet Monothelitæ, in eo quod dixerit, Christum assumpsisse carnem & sanguinem: & ex Concilii Alexandrini epistola, quæ est 10. apud Cyrillum recitata, & approbata in Concilio Ephesino, & Chalcedonensi, anathematismo 5. ubi dicitur, Verbum divinum particeps factum carnis, & san- Vasq. q. citat. c. 6. n. 18.

ſanguinis. Atqne alias ſimiles locutiones affert ex eodem Cyrillo, Nazianzeno, & quibuſdam locis ſacræ Scripturæ, quæ omnia veriſſima ſunt, & ab omnibus concedenda, quia Chriſtus non ſolum carnem aſſumpſit, ſed & ea quæ ad integritatem carnis, & corporis ſpectabant, inter quæ ſanguis, tamquam pars præcipua, computandus eſt. Ultra hæc, omnes has locutiones in rigoroſo ſenſu, quem Vaſques intendit, admittent facile, qui Chriſtum immediate ſanguinem aſsumpſiſse, & ſibi hypoſtatice uniſse fatentur; attamen facile conſequentiæ vim effugient redeundo ad principale aſsertum, negantes hanc unionem in triduo permanſiſse in illa parte ſanguinis effuſi, & iiſdem rationibus argumentum elident, quibus repellere ſolent commune illud ſnpra relatum axioma Damaſceni, quo contenditur, Chriſtum nihil dimiſiſse ex iis, quæ ad unionem hypoſtaticam aſsumpſit. Quod vero attinet ad Conſtantini condemnationem, ea merito proclamata eſt, ut ipſe Vaſques admittit, quia non ſolum ſanguinem, verum & carnem, & voluntatem humanam Chriſtum exuiſse palam confeſsus eſt in Concilio. Unde partim damnatus eſt tamquam Manichæus, qui videbatur in Chriſto veram negaſse carnem, partim tamquam Monothelitarum (contra quos præcipue illa ſynodus coacta eſt) aſsecla, qui unam tantum in Chriſto confitebatur voluntatem. Non itaque in eo ſenſu condemnatus eſt, quod peculiariter dixerit, ſanguinem in morte effuſum, ab hypoſtaſi ſeparatum fuiſse, ſed quod omnino ſanguinem univerſum ſimul cum carne eumdem exuiſse dixerit, ut conſequenter præcipuum ſuum errorem, de quo examinabatur, veroſimilius inferret, nimirum, unam tantum in Chriſto remanſiſse voluntatem.

XXI. Patet ergo, nihil hucnſque in hac controverſia aperte definitum eſse, quod largius hic præmonere & probare voluimus, tum ut Guardiani Barcinonenſis honori nunc conſulatur, tum ut iterum eamdem reaſsumere provinciam non cogamur, cum de hac ipſa controverſia, vehementi animorum commotione ſub Pio II. agitata, diffuſior ſermo in gratiam, & tutelam beati Jacobi a Marchia ſit inſtituendus. Bzovius ſectariorum, ſive hæreticorum nomine inſectatur eos, qui hoc tempore quæſtionem hanc in Aragonia, ſive Catalonia primum moverunt, eorumque errorem doctiſſimis argumentis confutaſſe Roſſellum Inquiſitorem affirmat. Sed mirum eſt, cur hæc doctiſſima ejus confutatio non apparuerit in ejus de hac ipſa re libello, ſive proceſſu in medium producto, & Barcinone Avenionem uſque ducto; aut ſi apparuit, quomodo tali innixus confutatione Pius non condemnaverit a Roſſello doctiſſime confutatam, & a Clemente condemnatam opinionem? Demum in eo erravit, quod non hoc anno, ſed ſequenti hos ſectarios in Aragonia detectos eſſe recenſeat, cum hoc ipſo & prædicatio, & quam prætendit confutatio, & condemnatio contigerint.

Bzov. ann. 1352. n. 19.

XXII. Hoc anno ex humanis abiit beatus Conradus Confalonerius Placentinus, de quo multa congeſſimus eo anno, quo Tertium ſancti Franciſci ſubiit Inſtitutum; reliqua hic adjiciemus, quibus magis viri ſanctitas eluceſcet. Futuros eventus cœlitus prævidiſſe hæc argumenta monſtrabunt. Miſerat ei quondam Bartholus amicus duo vini vaſcula, famulus unum dedit, alterum ſibi abſcondit: fraudis haud ignarus Conradus infidum nuntium corripit, monetque amice parati ſibi periculi, in ipſo illo vaſe, quod ſibi retinuerat. Accedit ille ad locum ubi furtum abſconderat, & detecto vaſe, ex orificio anguis proſiliit; non nocuit tamen, dum hic a ſervo Dei præmonitus periculum declinavit. Viſum veniebat ex civitate Conradum quidam amicus, & ſerenum pacatumque cœlum repente nubibus cœpit obduci, tem-

Campus in vita B. Conradi cap. 8. & ſeqq. legendæ duæ MSS. Tom. 6. an. 1315. n. 20.

B. Conradus Placentinus moritur. Futura prædixit.

tempestate turbari, tonitruis mugire, & fulguribus passim minitari; vir totus pavidus in vicini montis antrum se recepit, ubi dum aliquanto tempore subsistit, itineris labore, & curis fessus obdormit. Revelatum hoc Conrado, & hominem fulmine periturum, si longam ibi trahat moram. At ille in genua provolutus, veniam amico exoravit, festinansque ad locum accessit; expergefactum periculi admonuit, pœnitentiam commissi cujusdam errati persuasit, atque incolumem domum remisit; sed mox ut recessit, fulmen in eum locum emissum periculum probavit. Laurentius Cardus per filium quædam ei mittebat legumina, cui humani generis inimicus viam ad Eremitæ speluncam nescienti, se offert ductorem; simpliciter, & puerili candore sequentem, super præruptam rupem, unde certum imminebat præcipitium, constituit, & statim evanuit. Ita derelictus puerulus flere, ejulare, cœleste invocare cœpit auxilium, & protinus periculum Conrado oranti divinitus fuit revelatum, qui ex antro accurrens, adolescentulum ex opposita profundissimæ vallis parte consolatus, mox ab horrendo liberat præcipitio. Miserat ei integrum caseum Nicolaus Valsallus per Conradum filiolum (ita omnium primum inter Netinos appellatum, quia e Baptismatis fonte eum beatus Conradus elevavit) sed reluctabatur uxor, dimidiatum Eremitæ sufficere, & se reliqua parte domi indigere causata. Piam mariti voluntatem, & uxoris contradictionem in oratione Conradus edoctus, dissecto caseo, medium in pauperum usum servavit, medium matrifamilias remisit. Ab alio amico invitatus ad prandium ire recusavit, dicens, Dei servos a conviviis procul esse debere, & prædicens, quos ille sibi paraverat pisces, a fele esse comesos. Regressus homo domum, ut Vir sanctus prædixerat, evenisse conspexit.

XXIII. Facilius sane fuit Conrado ista perpetrare, & alios a periculis, quam se ab ejusdem occulti hostis molestiis liberare: modo etenim Veneris flammas subjiciebat, modo gulæ irritamenta objiciebat, & sæpissime mundi oblectamenta adjiciebat, ut ab illa perpetuæ abstinentiæ, & continuæ orationis, quam sibi constituit, norma, ad molliora reduceret. Omnes tamen tentationes Conradus Dei gratia superavit, & in frequenti certamine semper victoriam reportavit. Ingessit ei dœmon carnis suillæ, mox gallinæ, tertio dulcis placentæ desiderium; omnia hæc ab amicis accepit, sed timens hæc gulæ irritamenta, & ab hoste suggesta, in antro suspendit, donec vermibus scaterent; tunc nasum & os admovebat, ut nauseam & horrorem incuterent, quæ prius appetitum provocabant. In hortulo cavernæ contiguo plantaverat ficum, quæ post biennium fructus produxit: decerpsit ille ficum unam, ut labores manuum suarum manducaret, sed non bene sibi erat; nam sensit statim gulæ pruritum, & hostis tentationes, ut rigidam, quam sectabatur abstinentiam, mitigaret, & absque delectu vel scrupulo quæ ministrabat hortulus, in cibum admitteret. Insidias hostis ut declinaret, exuta protinus segmentitia & rudi tunica, tamdiu nudos artus in vepribus, & rubetis volutavit, donec cruentato, & lacero corpore desiderium ficuum, & cogitatio omnis relaxandæ abstinentiæ procul abscessit. Hoc inexpectato facinore Dœmon confusus, ei visibiliter apparuit, & conviciis opprobriisque cruentatum affecit; quæ dum ille patienter orans, & psallens contemnit, amplius confusus tentator evanuit. Varie tentatur, & semper vincit.

XXIV. His virtutibus, & constanti vitæ genere, ejus fama longe lateque divulgabatur, cujus veritatem ut præsens ipse exploraret, Jacobus Episcopus Syracusanus Netum venit, ad antrum perrexit. Aberat tunc Conradus, expectabat Antistes donec rediret, antrumque perlustrabat, ut ex ha- Invisit eum Episcopus Syracusanus.

habitaculo, incolæ vitam & mores, ſecreto quodam examinis genere, perſcrutaretur. Angulos omnes, & antri latibula ſcrutatus, ſupellectilis nihil, cibi nihil, potus nihil, præter aquam cœnoſam in curcurbita ſervatam invenit; ſpeluncam nudam abſque arte, aut opificio præparatam, ſine lecto, aut ſcamno, omnibus patulam, & apertam conſpexit. Antro egreſſus Conradum revertentem ut vidit, concito gradu obviam perrexit, ille vero genuflexus Epiſcopum reverenter excepit, & benedictione impetrata, cum eo de rebus divinis gratum protraxit alloquium. Prandii jam advenerat tempus, juſſitque Epiſcopus famulos, ut menſam ſternerent, & quos portaverant cibos apponerent, cupiens Conradum hac ratione adſiſcere convivam. Dum vero aſſidere vellent, ſubridens Epiſcopus: *Nihil*, inquit, *frater Conrade tu habes in cella, quod hoc noſtro inferas convivio: ego venio in domum tuam te viſurus, & nihil tuis exhibes hoſpitibus?* Alacri animo & hilari facie. protinus exurgens Conradus reſpondit: *expecta parumper domine, videbo an aliquid hic intus lateat in noſtro architriclinio: & ſtatim regreſſus quatuor candidas calenteſque placentas, guſtui gratiſſimas, reportavit*. Ad hæc obſtupefactus Epiſcopus, in genua provolutus, panem tamquam de cœlo miſſum reverenter accepit, guſtavit, & vidit, quam ſuavis eſt Dominus, & beatus hic vir, qui confidit in eo.

Mirabiles ei porrigit panes.

XXV. Miraculum hoc dum ubique divulgaret pius Antiſtes, & ſanctimoniæ excellentiam deprædicaret, quidam, ut fit, irridebant, alii detrahebant ejus virtuti, alii ſubdubitabant. Irriſores ut periculum facerent; vel Eremitam ſupplantarent, moleſta prece & importuno conatu obtinuerunt ſub ſpecie pietatis ut ſecum die veneris pranderet. Nihil obſonii præter carnes appoſitum, quas ut Conradus manducaret, qui invitarunt verbis & exemplo ſuadebant. Irridentes Deus irriſit, & ſervum ſuum magnificavit; quidquid enim illi manducandum proponebant, occulte convertebatur in piſcem, atque ita abſque ſcrupulo alacriter illis conveſcebatur. Expleto epulo, nebulones ſuo inſultabant convivæ, virtuti detrahebant, & pietatem irridebant, utpote qui guloſe carnes feria ſexta, abſtinentiæ ſacra, manducaverit. Ille ut impietatem malignantium confunderet, ſublata mappa, ſpinas & ſquammas a ſe repoſitas detexit, & illorum prava conſilia fraterne redarguit. Ad antrum regreſſus incidit in venatores quoſdam petulantes, qui ultro malis verbis & multis verberibus innocuum affecerunt. Ut beneficium pro injuria redderet, & vinceret in bono malum, miſericordia prius a Domino pro malefactoribus implorata, eſurientibus panes attulit, ſibi Angelorum miniſterio delatos, & unicuique integrum donavit, monuitque ut ſtatim illo abſcederent loco, ne ab iis, qui ſibi illatas injurias noverant, damnum ullum reciperent. Hominis caritatem & humilitatem admirati ſtatim abierunt; ſed prævenit fama inſolentis injuriæ, quam ut ulciſceretur urbis Magiſtratus, in vincula omnes conjecit, accerſitumque Conradum interrogavit, an illi eſſent, qui verbis & factis offenderunt? At ille nolens injuriam reddere, quam antea remiſit, neque etiam ſuam lædere mendacio conſcientiam, dixit intus & foris hos alios eſſe ab iis, qui in ſe irruerunt; intelligens alium eſſe a venatorio, quem tunc gerebant, habitum externum, & mentem omnino jam eſſe mutatam. Sed quibus homo pepercit, Deus non ignovit, paulo poſt ultus ſui ſervi injurias miſero omnium interitu.

Irriſores miraculoſe confundit.

Pro injuriis rependit beneficia.

XXVI. Paulo ante mortem Syracuſas profectus, ut vitam omnem & conſcientiam Antiſtiti aperiret, & benedictionem reportaret, prope palatium plurimis aviculis ejus adventui gratulantibus circumdatur, ſpectantibus Epiſcopi miniſtris. Re ad Pontificem delata, gaudens & exultans in occurſum

Aves ei applaudunt.

sum ejus descendit, amice & reverenter excepit; si quos habebat reatus præsentis, & transactæ vitæ culpas confitentem audivit, caritative refecit, libenter benedixit, sed ægre dimisit. Ad eremum regredientem, non procul ab Hiblæa iterum volucres circumeunt, & tamquam ad se revertenti alis applaudunt, & modulamine congaudent. Videt hæc, qui transibat viator, & Hiblænsibus narrat, quibus novum non erat multa de Conradi virtutibus audire. Non minus celebre erat apud eos Viri nomen, quam apud Netinos, neque minus ad se aliquoties divertentem venerabantur; imo eousque in utroque populo crevit opinio de homine concepta, ut turmatim sequerentur, amplexarentur, vestem oscularentur, & in reliquias dissecarent, ut amplius non ei liceret interdiu sed noctu venire in ædem beati Petri Apostoli Netinam, ubi Confessarius habitabat. In antro extruendæ aræ Christo crucifixo saxum ingens excidi curaverat, quod dum extrahere advocati agricolæ non possent, admota ille manu, nullo labore in campum eduxit; ne vero absque præmio abirent, ex frigido antro calidos panes asportavit, & suis auxiliatoribus distribuit. Ad duplex miraculum obstupefacti Deum laudarunt, & unus se ejus credidit disciplinæ. Per biennium bene currebat, & Magistri sectabatur vestigia; sed submittente faces libidinis, *qui prunas facit ardere*, post aliqualem luctam succubuit, uxorem ducere decrevit, & Conrado consilium aperuit. Immissum a diabolo monet Magister, & in eremicolatu conatur obsirmare: sed dum frustra laborat, tria imminere monet pericula; vix priora evasurum, sed tertio adversæ hastæ casurum. Singula prout Vir Dei prædixit, evenerunt, & lethali accepto vulnere, sero resipuit, pœnituitque sanctum præceptoris consilium non admisisse.

Saxũ ingens nullo labore movet.

Panem divinitus ministrat.

Discipulo retrocedenti malum exitum prædicit.

XXVII. Siciliam alioqui fertilissimam, frugum parentem, & locuples Italiæ horreum, miseranda annonæ penuria invasit; ubique pallentes facies, fame labescentes homines, squallida rura, rerum omnium penuria conspiciebatur. Nonnulli ad Conradi antrum confugiunt, illius precibus & meritis divinam imploraturi clementiam; inedia confectis vir pius compassus oravit, ut pereuntis populi Deus vellet misereri, nolletque in ira sua continere misericordias suas, & præsentibus, qui fame peribant, præsens etiam adhiberet remedium. Angelorum ministerio ex cœlo dimissos panes conspicit, quos indigentibus distribuit, & succedentibus his aliis, atque aliis avide, ut fit, ad suæ egestatis remedium concurrentibus, indefessus exhibuit, ita ut antrum inexhaustum promptuarium, vel in manibus multiplicari aut nasci panes, videretur. Inter eos quos pavit adolescens quidam mortali gravabatur reatu, cœlitusque edoctus Conradus videt ei mortis imminere periculum. Ad parentes in agro laborantes accedit Vir Dei, monetque ut filii caveant periculo, atque agant, ut conscientiam sacramentali expiet confessione. Ita factum, regressoque adolescente, repentina exorta est tempestas, & e cœlo ejaculatum fulmen terram concussit prope pedes ejus: cujus metu pene mortuus in terram cecidit adolescens. In se reverso, parentes cum filio gratias Deo reddiderunt; agnoveruntque hoc illud periculum esse, quod Conradus prædixit, cujus etiam meritis tribuerunt ipsam mortem evasisse.

In magna penuria subvenit indigentibus.

Juvenem a peccato&mortis periculo liberat.

XXVIII. Instabat jam exoptata dies, qua post tot certamina, & reportatos ex hoste triumphos, repositam coronam justitiæ justus Judex erat redditurus, vel sua dona remuneraturus. Ab Angelo præmonitus temporis & horæ, Netum ad Confessarium abiit, expiata conscientia, cœleste pabulum sumpsit, rogavitque pium Sacerdotem, ut perendie in eremum ad se veni-

Prædicit suum obitum.

Et futuram circa funus controversiam. ret. Ita facienti Vir sanctus imminentem sui transitus horam revelavit, aperuitque funeris consilium: prædicens ita fore ut Hyblæi ac Netini, intra quorum fines commorabatur, de cadavere contenderent, atque armis vellent controversiam dirimere: *Sed per Dei gratiam*, inquit, *nullius sanguis effundetur, tuaque prudentia arma deponent, & saniori consilio contentionem absolvent*. Se vero velle in sancti Nicolai Ecclesia Netina sepeliri declaravit. Ad hæc sacerdos totus in lacrymas abiit, summopere dolens ad sancti Viri recessum, statuitque ab eo non recedere donec corpus in urbem

Sancte moritur. deferret. Conradus horam imminere præsentiens, levicula febre correptus, coram Christi crucifixi imagine genua nuda curvavit, se suosque Netinos Domino obnixe commendavit, ac paulo post absque mortis angustiis, mirabili splendore locum illustrante, animam reddidit Creatori, die Dominica xix. Februarii, hoc ipso anno, ætatis sexagesimo primo, a suscepto pio Instituto trigesimo sexto. Fulgore perterritus sacerdos, ad sanctum Virum accessit, genuflexum, reliquo corpore erectum, ad orantis modum conspexit, &

Miracula post obitum. vita functo lacrymis & luctu parentavit. Non prius obierat, quam Hiblææ & Netinæ campanæ nullo trahente, sonuerint, & certissimo hoc argumento persuaserit sibi uterque populus Conradum ex hac vita in cœlum emigrasse. Concurrerunt omnes ad antrum corpus veneraturi: genuflexum & recto corpore conspiciunt, exortaque controversia circa sepulturæ locum, contendentibus utrimque sibi hoc pignus deberi; ventum est ad arma, atque ulterius ad pugnam; sed Conrado protegente, nullus occisus aut læsus est, imo mirabiliter, quas emittebant eminus sagittas, in pharetra reconditas inveniebant. Interim Confessarius in arca cadaver decenter collocatum, in medium producit, monetque frustra pugnari circa tollendum corpus ejus, qui pugnas ipsas prævidit, & controversias, palam explicata sua voluntate, moriens decidit: *Mittite*, inquit, *arma quæ frustra vibratis, ecce corpus in medio positum, quo ferri velit, ipsum ostendet; probent primo Hyblænses; deinde Netini, an efferre possint, vel efferri se ipsum permittat, & certe videbitis quid ipse statuerit, atque paulo ante mortem mihi declaravit*. Placuit propositio, ut illi sepeliendum acciperent, quibus loculus cederet, sed Hyblænsibus adeo gravis fuit, ut omnem operam perdiderint, nec loco quidem dimovere potuerint, & Netinis adeo leve, ut statim in humeros extulerint, atque in urbem alacres exportarint.

Sepelitur apud Netinos in urbe sancti Nicolai. XXIX. Voluerunt aliqui ut sepeliretur in templo sanctæ Mariæ a Castro, quod nunc a Crucifixo nuncupatur, sed illuc deferre nequibant, ardenterque conantibus Confessarius dixit, in vanum eos laborare, dum ipse Vir Dei manifestavit, in Ecclesia sancti Nicolai, se velle sepeliri. Elevantes itaque duo viri loculum nullo labore & levissimo pondere tulerunt in prædictam Ecclesiam, funus deducentibus, & curantibus totius populi ordinibus. Illic reconditum in adyto seu sacrario, multis cœpit clarere miraculis; nam herniosi multi, cœci, claudi, surdi, muti, aliisque morborum generibus oppressi, pristinæ sanitati sunt restituti. His commoti Siculi, undique convolabant sanctum corpus veneraturi, & suis malis remedia imploraturi. Tot Vir sanctus devote invocantibus exhibuit, ut æquum ducerent Netini præficere viros quatuor miraculis conscribendis, ne tantorum & tam frequentium memoria deperiret. Compactus libellus a viris prudentibus & piis, Conrado familiaribus, appositus est ad ipsum ejus corpus, & diligenter cu-

Ejus dies festivus. stoditum in sacrario. Deinde ob crebra quæ patrabat miracula, sub annum MCCCCXXV. publico decreto constituerunt Netini, in die anniversarii ejusdem ab opere feriari, & reliquias venerari: deinde misso fratre Bernardino

Bri-

Brixienſi oriundo gente Placentina, Ordinis Prædicatorum, obtinuerunt a Leone X. ut ſolemni cultu celebrari, & coli poſſent ejus reliquiæ. At dum lætus rediret ad Netinos Bernardinus, & manticam aperiret prope civitatem, ut veſtes aliquas inde extraheret, vidit deeſſe, & ſe perdidiſſe Pontificis diploma. Anxius & mœſtus ad inopinatam jacturam litterarum Apoſtolicarum, pro quibus miſſus eſt, dubius hæret, an in urbem verecunde pergat, an iterum regrediatur, vel ut perditum diploma requirat, aut Romæ reficiat. Ita cogitanti & mœrenti apparuit Eremita venerandus, tertii Inſtituti ſancti Franciſci habitu contectus, mœſtumque conſolatus, non procul humi poſitum litterarum oſtendit faſciculum. Hunc ille lætanter attollens, invenit incluſum quod perdiderat breve Apoſtolicum, evaneſcente ſtatim ex oculis Eremita: ipſum diploma ſubjicio. Officio divino coli concedit Leo X.

LEO PAPA X.

Venerabili Fratri Epiſcopo Syracuſano, vel ejus Vicario in ſpiritualibus generali.

XXX. *Venerabilis Frater, ſalutem & Apoſtolicam benedictionem. Exponi nobis nuper fecerunt dilecti filii univerſi incolæ & habitatores terræ Neti Siracuſan. Diœceſis, quod jam centum ſexaginta annis & ultra elapſis, bon. mem. Conradus Placentinus de nobili genere procreatus, ad dictam terram accedens, in quodam eremitorio in certa ſilva prope dictam terram conſiſtente, uſque ad ultimum vitæ ſuæ eremitariam & laudabilem vitam duxit, ac ejus interceſſione, tam ante, quam poſt ejus obitum, plura & diverſa miracula Dominus noſter Jeſus Chriſtus inibi operatus eſt, ac operatur de præſenti, prout in diverſis inſtrumentis ſeu ſcripturis publicis deſuper de tuo, ſeu tunc Epiſcopi Syracuſani mandato confectis, plenius dicitur contineri. Propterea incolæ & habitatores prædicti, ob multa miracula perpetrata ab eo tempore citra, eumdem Conradum pro Beato venerati ſunt, & venerantur de præſenti, ac ejuſdem Conradi obitus vel certum alium diem ut feſtum obſervant, ac impoſſibile quodammodo foret, eos a veneratione & obſervatione hujuſmodi revocare. Cum autem nulli liceat quemquam pro Beato, abſque auctoritate Sedis Apoſtolicæ venerari, & propterea dubitant excommunicationis, & alias ſententias, cenſuras, & pœnas Eccleſiaſticas incurriſſe, ſupplicari fecerunt nobis humiliter dicti incolæ & habitatores, ut ſuper his opportune providere, de benignitate Apoſtolica, dignaremur. Nos igitur hujuſmodi ſupplicationibus inclinati, fraternitati tuæ per præſentes committimus & mandamus, ut de præmiſſis nobis expoſitis te diligenter informes, & ſi, ſervatis ſervandis, præmiſſa vera fore repereris, eoſdem incolas ac habitatores, ac eorum ſingulos ab hujuſmodi exceſſibus abſolvas in forma Eccleſiæ conſueta, eiſque, necnon aliis quibuſvis Chriſti fidelibus, ut eumdem Conradum prout alios Beatos nondum canonizatos venerari, illiuſque feſtum die per te deputanda celebrare, ac omnia & ſingula alia in præmiſſis, & circa illa neceſſaria, ſeu quomodolibet opportuna facere libere & licite poſſint & valeant, licentiam & facultatem perpetuo concedas, non obſtantibus Apoſtolicis, ac in provincialibus & ſynodalibus conciliis editis ſpecialibus vel generalibus conſtitutionibus & ordinationibus, ceteriſque contrariis quibuſcumque. Datum Romæ apud ſanctum Petrum, ſub annulo Piſcatoris, die* XII. *Julii anno* MDXV. *Pontificatus noſtri anno* III.

XXXI. Harum litterarum auctoritate, Jacobus Humanus Episcopus Scutarensis, sive Scodranensis apud Illyricos sub Turcarum dominio, Syracusani Vicarius, singula juxta litterarum Apostolicarum tenorem examinavit, & comperta veritate veterum ac recentium miraculorum, amplam fecit potestatem ejus festum colendi die obitus XIX. Februarii, ac reliquias quas ipse recognovit, & integrum corpus, quod vidit, per urbem circumducendi. Ejus litteras patentes exhibeo.

Guillelmus Raymundus Dei & Apostolicæ Sedis gratia Episcopus Syracusanus: Jacobus Humanus Dei & Apostolicæ Sedis gratia Episcopus Scutarensis, Abbas sancti Spiritus prope Calathanizettam, & ejusdem Domini Episcopi Syracusani Vicarius generalis, & ad infrascripta, virtute infrascripti Apostolici Rescripti, delegatus Apostolicus, omnibus, universis, & singulis Christi fidelibus utriusque sexus in hoc regno Siciliæ, præsertim totius diœcesis Syracusanæ, & signanter ingeniosæ Civitatis Neti Vicariis, Vicevicariis, Decanis, Archidiaconis, Cantoribus, Rectoribus, Præbendatis, Plebanis, & quibuscumque aliqua dignitate Ecclesiastica fungentibus, in hoc prædicto regno Siciliæ constitutis ad quos, seu ad quem præsentes quomodolibet pervenerint seu præsentatæ fuerint, salutem in Domino sempiternam. Dudum per Oeconomum & procuratorem universitatis ingeniosæ civitatis prædictæ Neti fuit nobis præsentatum quoddam Apostolicum rescriptum, omni qua decet, solemnitate expeditum, tenoris sequentis. Leo Papa X. &c. hic inserit Breve suprascriptum. Deinde subjungit. *Post cujus Rescripti præsentationem, & ea, qua decet, reverentia receptionem, fuimus per eumdem Oeconomum & procuratorem universitatis prædictæ ingeniosæ civitatis instanter requisiti, quatenus ad executionem ipsius procedere dignaremur. Nos igitur Jacobus Apostolicus delegatus qui supra, volentes, mandatis Apostolicis, prout tenemur, humiliter obedire, pro executione prædicti rescripti Apostolici, præsentatos nobis nonnullos testes, de mandato Dalmatii tunc Episcopi Syracusani similiter, & fideliter receptos numero supra quinquaginta ab annis triginta supra diligenter inspeximus, & recognoscere volentes reperimus, ipsos fide dignissimos deposuisse de vitæ sanctitate præfati Conradi, & de innumeris miraculis, eisque diversis, quæ per ejus merita & intercessiones dignatus est Salvator noster Jesus Christus operari, ab annis tunc numeratis, ut plurimum sexaginta, nunc vero nonaginta: addimus etiam quod præfatos testes pro majori parte tunc in senectute, nos vero in pueritia constituti recte cognovimus, Christianos scilicet, & Deum timentes, qui nullo pacto, nullaque ratione vel causa, testimonia sua nisi vera & certissima perhibuissent: attamen ut rem omnem exploratissimam haberemus, nec aliqua forte dubietatis suspicio quacumque ex parte oriretur, mandavimus ut aliquot alii denuo testes reciperentur, qui deponerent de miraculis recentioribus in hoc tempore sanctitatem ipsius Conradi approbantibus, ut quemadmodum ab antiquis & supra trigesimum unnum, ita & a modernis hominibus, eisque viventibus miracula, vitam, & sanctitatem ipsius Conradi declarantia experiremur. Oblati sunt nobis multi testes & quasi innumerabiles, ex quibus septem tantum delegimus, qui testimonia in scriptis perhibuerunt, quod miracula evidentissima, intercedente in dictum devotione, in suis propriis personis experti sunt, qui magnam & mirabilem diversarum ægritudinum sanitatem a Redemptore nostro Jesu Christo, mediantibus dicti Conradi meritis & intercessionibus, receperunt: hæc omnia agnoscentes noluimus in hac re diutius immorari, voluimus tamen veritati eique manifestissimæ obviare, ne calumniatores potius quam veritatis inquisitores videremur; cognovimus, vidimus,*

mus, & ipsa experientia prospeximus vitæ sanctimoniam, virtutem & prærogativam tanti Viri: unde mandata Apostolica prosequi volentes, ac non minus volumus, quæ debemus, cives, incolas, & habitatores hujus ingeniosæ civitatis Neti in majori Ecclesia sancti Nicolai congregatos, ac eorum singulos utriusque sexus, qui sine auctoritate Sedis Apostolicæ corpus ejusdem Conradi, licet Beati, venerantes in censuras Ecclesiasticas incidissent, ab omnibus hujusmodi excessibus, auctoritate Apostolica, qua in hac parte fungimur, in forma Ecclesiæ consueta absolvimus. Exinde cum Clero & populo processionaliter ad capsam, in qua corpus ipsius Conradi supra centesimum & sexagesimum annum repositum fuerat accedentes, capsam ipsam aperiri jussimus, qua reserata, tanta odoris fragantia per totum Templum illud diffusa est, ut omnium aromatum odoramenta ibi recondita viderentur, vidimus & manibus nostris contrectavimus, caput & brachium unum dumtaxat a corpore separatum, quod quidem brachium theca argentea coopertum, in ejus honorem populo ostendi religiose consueverat, reliquum vero corpus cum ceteris membris suis integris ad invicem cohærentibus, & annexis carne vestitum a die depositionis & obitus ipsius Conradi supra centesimum & sexagesimum annum, ut superius dictum est. Has itaque beatas reliquias, in eadem capsa iterum reconditas, cum Clero & omni populo processionaliter efferri jussimus, & honorifice conduci ad Templum sacratissimi Crucifixi, ubi Salvator noster Jesus Christus miracula evidentissima ostendere dignatus est; nam nonnallos, qui fracturas, & viscerum dissolutiones in inguine patiebantur, sub capsa reliquiarum devote orantes, statim sanitatum beneficia receperunt. Nos itaque, Apostolica auctoritate, qua in hac parte fungimur, tam ipsis habitatoribus prælibatæ civitatis Neti, quam omnibus quibuscumque aliis Christi fidelibus utriusque sexus, ut eumdem beatum Conradum, prout ceteros beatos Confessores nondum canonizatos, venerari, illiusque festum die XIX. *mensis Februarii, in quo die hinc migravit ad Dominum, per nos deputatum celebrare, & omnia & singula alia in præmissis, & circa præmissa necessaria, seu quomodolibet opportuna, facere libere & licite possint & valeant, licentiam & facultatem perpetuo concessimus; ac etiam quod dictum beatum corpus efferri, & processionaliter per civitatem ipsam Neti conduci possit quandocumque & quotiescumque necessarium seu opportunum Vicario cum Clero, & Magistratui cum populo civitatis ipsius pro tempore videbitur: non obstantibus Apostolicis ac in Provincialibus & Synodalibus conciliis editis, specialibus, vel generalibus constitutionibus, & ordinationibus, ceterisque contrariis quibuscumque. Unde ad futuram rei memoriam, & in præmissorum omnium & singulorum fidem & testimonium, has nostras patentes executoriales seu declaratorias litteras fieri jussimus, nostræ manus subscripsione munitas, & Pontificalis sigilli appendentis impressione roboratas. Datum in civitate ingeniosa Neti, in domo nostræ solitæ habitationis* XXVIII. *die mensis Augusti* III. *Indictione* MDXV.

Jacobus Humanus *Episcopus Scutarensis & Legatus Apostolicus, qui supra.*

Reverendissimus Dominus Episcopus mandavit mihi Don. Francisco de Aurifice Secretario,

XXXII. Propter has litteras anno sequenti, die prædicto mensis Februarii, solemnitas beati Conradi peracta est, summo omnium applausu, & de-

debita magnificentia. Circumductæ etiam per universam urbem sacræ ejus reliquiæ, occurrentibus ubique infirmis, vel male affectis. In Ecclesia sanctæ Claræ surdam ut audiret, effecit; in Templo sancti Michaelis paralyticam sanavit: prope ædem sancti Petri martyris virum Hyblænsem semimortuum, membrorum usu destitutum sanitati restituit; in ipsa æde corruente ob populi multitudinem pariete, & sepultis sub rudere plurimis, nullus læsus est. In sancti Francisci Ecclesia muto loquelam reddidit, & mulieri dysenteria laboranti, salutem. Ad Christi Crucifixi fanum, detecto devoto Crucis simulacro, omnes qui aderant herniosi, paralytici, muti, surdi, aliisque morbis affecti, convaluerunt, ingenti omnium stupore. Illud peculiare & mirum, quod dum e Templo sancti Petri Novi, ad sancti Petri martyris sacrum corpus efferretur, præ foribus cujusdam vetulæ ita ingravescebat pondus, ut deponi oportuerit, nec illinc dimoveri potuerit, donec stupescentibus omnibus ad rei novitatem, exiliit in medium muliercula, & Episcopo tradidit baculum dicens: *Forte hoc suum pignus beatus Conradus reposcit. Hic illius baculus erat, obtinuit, nescio qua forte, meus atavus; ejus filius, genitorque meus, magni semper fecerunt; infirmis apponebant, qui statim bene habebant; me quidem nunc judicat indignam, quæ tantam apud me rem habeam, vobis itaque cum corpore custodiendam consigno.* Non fefellit eam opinio, apposito namque baculo ad loculum, ita levitare cœpit, qui antea gravitabat, ut facile potuerit efferri. Hoc prodigio commoti, sive potius territi, qui fasciolas vel sphærulas precarias beati Viri habebant, ad Episcopum detulerant, quæ in eadem Ecclesia religiose servantur. Tamdem reductum corpus in Templum sancti Nicolai, pulchro & magnifico sacello in sui honorem extructo, conditum est in sepulcro deaurato, & capsa argentea.

Varia Viri sancti miracula.

Baculum suum repetit.

XXXIII. Crescente in dies erga eum totius populi Siculi devotione, visum est Magistratui Netino mittere ad Paulum III. Legatum, qui peteret, ut ubique extra civitatem Netinam, & diœcesim Syracusanam, ad quos ejus cultus diplomate Leonis videbatur restringi, liceret ei honores beati Confessoris indicere. Id obtinuit Legatus prævio miraculo; nam cum suam legationem & desiderium exponeret cuidam Comiti, Pontificis familiari, isque audiret beati Viri virtutem in herniosis curandis, impense commendavit ei filium suum eodem malo laborantem, admotisque reliquiis vestis Conradi puerulo, sanum extemplo recepit. Juvit hic, egitque causam apud Pontificem, relato miraculo, qui libenter ejus cultum ad reliquos Siculos his litteris extendit.

Ejus festum extendit Paul III. ad omnes Siculos.

PAULUS PAPA III.

Dilecto filio Vicario Venerabilis fratris Episcopi Syracusani, in spiritualibus generali salutem.

Ex Bulla originaria.

XXXIV. D*ilectus filius Sanctorius de Monacho, Abbas Monasterii beatæ Mariæ della Venia Ordinis sancti Benedicti; Messanæ diœcesis, in oppido seu civitate Noto Syracusanæ diœcesis commorans, proponi fecit nuper coram nobis, quod cum dudum postquam fel. rec. Leoni Papæ X. prædecessori nostro pro parte universitatis, hominumque dicti oppidi fuerit expositum, quod bonæ memoriæ Conradus Placentinus ad dictum oppidum accedens, ac volens vitam eremiticam ducere, quoddam eremitorium, sive Oratorium in quadam silva prope dictum oppidum sita, in quo Altissimo, quoad vi-*

ve-

veret, famulari valeret, elegerat; ibidemque eamdem vitam eremiticam, & laudabilem ducendo, usque ad extremum suæ vitæ diem permanserat, per illumque Altissimus, tam in vita, quam tempore obitus sui, & post dictum obitum, multa notabilia miracula inter Christi fideles operatus fuerat: idemque Leo prædecessor piis precibus incolarum oppidi prædicti inclinatus, tunc Episcopo Syracusano, ut de præmissis omnibus sibi, ut præfertur, expositis diligenter se informaret; & si per informationem ipsam reperiret rem ipsam ita esse, ut sibi propositum fuerat, servatis super iis, quæ de jure & consuetudine servari solita sunt, eisdem oppidi hujusmodi incolis, ac quibusvis aliis Christi fidelibus, ut eumdem Conradum, prout alios beatos Confessòres nondum canonizatos venerari, ac illius festum in die per ipsum tunc Episcopum, vel ejus Vicarium in spiritualibus generalem deputanda celebrare, omniaque alia & singula in præmissis & circa ea necessaria, seu alias quomodolibet opportuna facere & exercere libere & licite posset, auctoritate Apostolica, licentiam & facultatem perpetuo concederet, inter alia mandaverat: idemque tunc Episcopus, mandati hujusmodi vigore, facta per eum super iis, pluribus etiam antiquis fide dignis testibus examinatis, & aliis legitimis documentis præmissa attestantibus, visis diligenter, inquisitione, prædictum Conradum ejus meritis & intercessionibus, multis & diversis notabilibus miraculis inter eosdem Christi fideles operantibus, tam in eisdem vita & morte suis, quam post illius obitam prædictum multipliciter illustratum fuisse reperisset, omnibus & singulis ejus oppidi incolis ac quibuscumque aliis utriusque sexus Christi fidelibus, ut eumdem Conradum ad instar aliorum beatorum Confessorum nondum canonizatorum venerari, ac XIX. *die mensis Februarii, qua idem Conradus ad Dominum migravit, annis singulis celebrare, ipsiusque Conradi cadaver per dictum oppidum, intervenientibus Vicario, in spiritualibus generali Episcopi Syracusani pro tempore existente, ac Clero & populo ejusdem oppidi, processionaliter deferri libere & licite valeret, licentiam & facultatem etiam concesserat, prout in eisdem Leonis prædecessoris & tunc Episcopi Syracusani, inde successive confectis litteris dicitur plenius contineri. Quare pro parte ipsius Sanctorii Abbatis asserentis, ob magnum devotionis fervorem, quem ad dictum Conradum gerit, illum ab omnibus Christi fidelibus, etiam in aliis oppidis, civitatibus, & locis, etiam extra civitatem Syracusarum, & illius diœcesis prædictis commorantibus venerari, ac illius festum celebrari, se non modicum desiderare. Sed quia præfatus Conradus ab aliis Christi fidelibus prædictis hactenus veneratus, & illius festum celebratum forsan non extiterit, in hujusmodi suo desiderio ab aliquibus nimium scrupulosis, & juris ignaris, minus debite impediri, seu frustrari se posse tempore procedente formidat: Nobis fuit humiliter supplicatum, ut ad hujusmodi hæsitandi materiam submovendam, suæ, & dictorum aliorum Christi fidelium piæ devotioni consulere, eisque in præmissis de opportuno juris remedio providere, de benignitate Apostolica, dignaremur. Quocirca discretioni tuæ per Apostolica scripta mandamus, quatenus si inquisita per te super his diligentius veritate, rem ipsam ita esse repereris, prout superius est narratum, Sanctorium Abbatem, & alios utriusque sexus Christi fideles etiam extra dictum oppidum, ac civitatem & diœcesim Syracasanam, hujusmodi in quibusvis civitatibus, oppidis & terris & locis commorantibus, eumdem Conradum de cetero venerari, illiusque festum celebrari, ubi & quando eis placuerit, juxta formam litterarum eorumdem Leonis prædecessoris, & tunc Episcopi Syracusani desuper, ut præmittitur, editam, libere & licite nunties & declares, prout juxta casus hujusmodi successus fuerit de jure faciendum. Datum Romæ apud san-*

sanctum Petrum anno Incarnationis Dominicæ MDXLIV. III. *Kalend. Novembris, Pontificatus nostri anno* x.

XXXV. Permisso ubique in Sicilia ejus cultu, aræ multæ, sacella, & integra Templa in ejus honorem erecta sunt, celebreque per omnes civitates & oppida ejus nomen evasit. In Apuliæ etiam urbe Malfetta magnifice colitur tutelaris & protectoris nomine; neque indigne hoc titulo gaudet, dum semel civitatem mirabiliter ab hostium Gallorum irruptione super muros apparens liberavit, & sæpe aquæ penuria laborantibus copiosam pluviam emisit. Illuc furto allatum sacrum caput magna in veneratione habetur. Neti in ejus honorem per dies octo publicæ nundinæ aperiuntur, & bis in anno ei solemnitatem indicunt, die obitus, & XXVIII. Augusti in memoriam obtentæ primæ facultatis a Leone, quo apud Netinos fuit publicata. Tamdem hac nostra ætate crebrescentibus adhuc miraculis, & intercedentibus Ministro Generali & religiosis Patribus Capucinis, Urbanus VIII. omnibus sancti Francisci sectatoribus, ubique existentibus facultatem tribuit officium & missam in ejus honorem recitandi. Litterarum exhibeo exemplar.

Quam celebris ejus cultus?

Amplioorem indicis Urb. VIII.

URBANUS PAPA VIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

XXXVI. D*Omini nostri Jesu Christi, qui servos suos æternæ gloriæ præmio donat in cœlis, vices, quamquam immeriti, gerentes, ex injuncto nobis pastoralis officii debito, procurare tenemur, ut eorumdem servorum Christi debita veneratio in dies magis promoveatur, & laudetur Dominus in Sanctis suis: quamobrem fidelium quorumlibet, præsertim vero sub suavi religionis jugo Altissimo famulantium, votis, quæ peculiarem Sanctorum hujusmodi cultum respiciunt, libenter annuimus, prout conspicimus in Domino salubriter expedire. Sane nomine dilectorum filiorum Ministri Generalis, ac Fratrum Ordinis Minorum sancti Francisci Capucinorum nuncupatorum, nobis fuit nuper expositum, quod ipsi ex peculiari, quem erga S.Conradum Tertii Ordinis ejusdem S.Francisci, dum vixit, professorem, gerunt devotionis affectu, & ut alios Christi fideles ad ejusdem devotionis studium accendant, Officium de eodem sancto Conrado die ejus festo sub ritu semiduplici, recitare posse summopere desiderant: Nobis propterea humiliter supplicari fecerunt, ut de opportuna in præmissis licentia providere, de benignitate Apostolica dignaremur. Nos igitur Ministri Generalis, & Fratrum prædictorum laudabile ejusmodi desiderium plurimum in Domino commendantes, illosque specialibus favoribus & gratiis prosequi volentes, & eorum singulares personas, a quibusvis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris, & pœnis a jure, vel ab homine, quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodatæ existunt, ad effectum præsentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes, & absolutas fore censentes, hujusmodi supplicationibus inclinati, de venerabilium Fratrum nostrorum S. R. E. Cardinalium sacris Ritibus præpositorum consilio, ut de eodem sancto Conrado, die ejus festo, ab omnibus & singulis Ordinis Minorum sancti Francisci religiosis ubique existentibus, Officium sub ritu semiduplici, de communi unius Confessoris non Pontificis, juxta Rubricas Breviarii Romani, recitari libere & licite possit & valeat, Apostolica auctoritate, tenore præsentium licentiam & facultatem perpetuo concedimus, & indulgemus: non obstan. Constitutionibus &c. contrariis quibus-*

quibuſcumque . Volumus autem quod præſentium tranſumptis, etiam impreſſis, manu alicujus &c. ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ . Datum Romæ apud ſanctam Mariam Majorem ſub annulo Piſcatoris die XII. *Septemb.* MDCXXV. *Pontificatus noſtri anno* III.

XXXVII. Fuit Conradus ſtatura procerus, forma elegantiſſimus, aſpectu magnanimus, ſermone gravis & facundus. Scripſerunt ejus vitam tres auctores Netini; Antonius Venutus proſa Italica, Hieronymus Apulus verſu Italico, Vincentius Littarus Latine, ſub finem hiſtoriæ, quam concinnavit de rebus Netinis, qui etiam ſecundo ejus geſta deſcripſit carmine heroico, eleganti poemate in decem libros diviſo, appoſito titulo *Corradiadas*. Poſtremo diffuſe & candide ſcripſit Petrus Maria Campus Canonicus Placentinus amicus noſter, qui Romæ canonizationem optimi & omni laude digniſſimi Pontificis, beati Gregorii X. ſummo conatu urget, nomine Sereniſſimi Principis Ducis Parmenſis, & urbis Placentinæ. Paſſim hujus beati Viri mentionem agunt plurimi hiſtorici, præſertim qui de rebus Siculis ſcribunt; atque inter hos præcipui Fazelius, & Maurolicus, quorum elogiis univerſam claudimus hiſtoriam: *Præcipue vero* (inquit ille) *Urbs hæc* (Netina) *hodie beati Conradi Placentini miraculis, circa eos præſertim, qui herniam patiuntur, quotidie clari, ſepulcro nobilitatur. Anno* MCCCL. (ſcribit hic) *Conradus Netenſis eremita & peregrinus, pietate inſignis in pretio fuit.*

Ejus ſtatura.

Vitæ ſcriptores.

Fazel. decade 1. l. 4. c. 2.

Maurol. hiſtor. Sican. lib. 1.

XXXVIII. Aquenſis, & Arelatenſis Archiepiſcopi, aliquot ſuffraganei Eccleſiarum Prælati, Religioſi & nobiles, Provinciæ, ac Forcalquerii Comitatuum, miſſis Oratoribus ad Pontificem, ſupplicarunt, ut Elzeario Comiti Arianenſi, ante aliquot annos pie defuncto, honores ſolemnes Beatis debitos decerneret. Ille vitæ, ac miraculorum inquiſitionem commiſit Epiſcopis Carpentoraten. & Uticen. atque Abbati ſancti Rufi, his datis litteris, quas ſubjungo.

Venerabilibus fratribus Carpentoraten. & Uticen. Epiſcopis, ac dilecto filio Abbati Monaſterii ſancti Rufi prope Valentiam.

XXXIX. G*Randis nobis adeſt lætitia, miraque noſtra præcordia gaudiorum ſuavitate replentur, & a nobis magna gratiarum actionum, ac laudum Deo debentur impendia, dum cæleſtis Rex ipſe, ſub cujus ditione cuncta ſubſiſtunt, Sanctos ſuos per exemplaris vitæ doctrinam, & ſanctitatis merita venerandos, de præſentis vitæ carcere, ad æternam beatitudinem evocatos, crebris coruſcare facit miraculis, per quæ ſuos fideles, & in fidei conſtantia perſeverantes efficiat, & ad Sanctorum ipſorum ſectanda veſtigia, lucidaſque ſemitas incedendas, invitet apertius, quos de multitudine miſerationum ſuarum, ad eorum vult conſortium pervenire. Sane pro parte venerabilium fratrum noſtrorum Aquen. & Arelaten. Archiepiſcoporum, & nonnullorum Epiſcoporum Aquen. & Arelaten. Provinciarum, & dilectorum filiorum Prælatorum Eccleſiarum, Religioſorumque, & Baronum, & nobilium, ac Univerſitatum earumdem Provinciarum, & Provinciæ, ac Forqualquerii Comitatuum, pridem in Conſiſtorio propoſitum extitit coram nobis, quod recolendæ memoriæ Elzearius de Sabrano, Comes Ariani, ac Baroniæ Anſoiſii Dominus, de dicta Provincia Provinciæ oriundus, generis nobilitate præclarus, adeo in exemplari vita, & caſtitate perfecta, in hujuſmodi peregrinatione ſeculi, ejus abjectis voluptatibus, carniſque illecebris*

Reg. Vatic. lib. 3. par. 2. ep. 167.

Committitur inquiſitio miraculorum B. Elzearii.

 procul

procul pulsis, per castos mores, virtutumque placitos actus, Domino gratum famulatum impendere, ejusdem vitæ merito sibi ipsi, & aliis proficere studuit per exemplum, quod Omnipotens ipse Dominus virtutis suæ in eodem Elzeario opera manifestans, per sancta sua merita, in civitate Apten. in loco Fratrum Minorum, ubi corpus requiescit ejusdem, & alibi plures suscitavit mortuos, cæcos illuminavit, mundavit leprosos, surdis auditum, mutis loquelam, & paralyticis, ac contractis restituit sanitatem, honorans in terris, quem, ut pie creditur, coronavit in cœlis. Quare nobis fuit pro parte prædictorum humiliter supplicatum, ut cum de prædictis, quæ in dictis Provinciis, & Comitatibus quasi notoria, & manifesta fore dicuntur, posset fieri per fide dignos & solemnes Viros, ac factorum evidentia plena fides, super eis per aliquot probos viros mandaremus inquiri, ut veritate comperta, & certitudine habita præmissorum, cum non deceat eum apud homines sine veneratione relinqui, quem merita & miracula sanctum monstrant, ipsum dignaremur Sanctorum catalogo aggregare. Nos igitur, quos in certis festinos, & lentos convenit in dubiis inveniri, de prædictis notitiam non habentes, hujusmodi supplicationibus inclinati, discretioni vestræ, de quorum circumspectione plenam in Domino fiduciam obtinemus, de Fratrum nostrorum consilio, per Apostolica scripta committimus, & mandamus, quatenus vos, vel duo vestrum de vita, & meritis dicti Elzearii, ac ejus miraculis, & ceteris circumstantiis, circa interrogatoria, quæ sub Bulla nostra transmittimus interclusa, veritatem diligentius inquiratis, & nobis quæ super his inveneritis, scripta fideliter sub vestris sigillis, cum vestrarum litterarum, harum seriem continentium, testimonio intimare curetis. Datum Avenione Kal. Septembris anno x. Harum litterarum auctoritate compactus est processus, cujus summarium in Bibliotheca Vaticana num. 4018. perlegi.

Tom. 7. an. 1334. n. 24. Marian. lib. 4. c. 12. Jacobill. de Sanctis Fulginat.

Moritur B. Joan. de Vallibus.

XL. Mortuus est hoc anno, uti alias diximus, die IV. Aprilis beatus Joannes de Vallibus, ab oppidulo nativo ditionis Camerinæ, prope Collem Floridum ad radices montis Brulliani, ita cognominatus. A Minoribus Fulginatibus initiatus anno MCCCXXV. magna cura invigilavit suæ regulæ observandæ. Ad majorem perfectionem aspirans, assentiente Gerardo Odonis anno MCCCXXXIV. secessit in solitudinem prædicti montis, constituti olim sub dominio Trinciorum Fulginatum, nunc autem ab anno MCCCCLXXI. ex sententia Bernardi Cardinalis sanctæ Sabinæ Judicis Apostolici, sub jurisdictione Camertum. Hic, cooperantibus incolis Collis Floridi, erecto paupere tuguriolo, cum quatuor Fratribus suæ vitæ æmulatoribus vixit annos septemdecim in summa paupertate, abstinentia, & corporis maceratione. Dum hic quadam die contemplaretur virtutem & sanctitatem eorum, qui Deo veraciter inserviunt, sensit mirabiliter suavissimum odorem manantem ex corpore beati Ægidii Reggini viri optimi, XXVIII. M. P. dissiti Tuderti jacentis. Sepultus est ibidem honorifico, prout loci fert humilitas, sepulcro, relicto discipulis regularis observantiæ zelatoribus magno sui desiderio.

R. Rubeus in histor. Ravenn. lib. 6. an. 1351. An. 1347. n. 12. Fortaner. Vassallus Patriarcha Graden.

XLI. Fortanerium Vassallum, quem alias ad Archiepiscopatum Ravennæ ex Ministerio Generali Ordinis, diximus evectum, Clemens in Aula Pontificia hoc anno degentem, eo solutum nexu, quo prædictæ Ecclesiæ erat obligatus, ad Gradensem transtulit Patriarchatum, per obitum Andreæ; & quia ad retinendum pro dignitate statum, Patriarchatus Gradensis bona, haud satis esse probe noverat, cum eæ Ecclesiæ sint vicinæ, Ravennatem quoque illi commendavit, ejusque omnem administrationem commisit: *Romani Pontificis*, XIII. Kal. Junii. Et *Regimini universalis*, eodem die.

Frater Hugo de Scuria, Archiep. Colocen.

Paulo post frater Hugo de Scuria assumptus est ad Archiepiscopatum Colocen.

cen. in Pannonia per mortem Gregorii: *Summi dispositione Rectoris*, xii. Kalend. Julii. Et ad Panormitanum in Sicilia, per mortem Theobaldi, frater Rogerius de Palheriis sacræ Theologiæ Magister, quem alias missum diximus Nuntium & pacificatorem ad Aragonios: *Inter cetera*, xv. Kal. Decembris. Rogerium de Pulleris corrupte hunc appellat, & xxiii. hujus sedis Antistitem enumerat, sed cujus fuerit Instituti ignorasse visus est, Rochus Pyrrus in notitia, quam nuper emisit Ecclesiæ Panormitanæ. Fr. Rogerius Panormitan. An. 1350. n. 3.

XLII. Creantur hoc anno, qui sequuntur Episcopi; in Lesinen. sub Archiepiscopo Beneventano in Regno Neapolitano, per mortem Alberti, frater Andreas de Calvanico: *Ecclesiarum omnium*, xv. Kalen. Martii. In Scithien. sub Archiep. Cretensi, per obitum Andreæ, frater Joannes de Clavaxio: *Pastoralis officii*, x. Kal. Aprilis. In Resinen. sub Archiep. Ragusino, per obitum Nicolai, frater Duynus Spalatensis, qui anno sequenti translatus est ad Ecclesiam Catharensem: *Summi dispositione Rectoris*, v. Kal. Aprilis. In Coronen. sub Archiep. Patracen. per translationem Philippi ad Ecclesiam Hidruntinam, frater Joannes Raolcecus: *Pastoralis officii debitum*, xiii. Kal. Junii. In Forolivien. sub Archiep. Ravennat. per translationem Americi ad Bosanam, frater Bartholomæus de Sanceto: *In supremæ dignitatis*, eodem die. In Ajacen. in Corsica, sub Archiepisc. Pisano, per obitum Philippi, frater Vincentius de Sassaro: *Pastoralis officii debitum*, eodem die. In Agien. sub Archiepiscopo Creten. post obitum Antonii, frater Raymundinus: *Æterni Regis*, viii. Kal. Junii. In Balazen. sub Archiep. Antibaren. per mortem Gervici etiam Minoritæ, frater Andreas Citer: *Summi dispositione Pastoris*, Kal. Junii. In Scopiar. per mortem Joannis, frater Fridericus de Retersberck: *Regimini universalis*, vi. Idus Junii. In Vodien. sub Archiepiscopo Verien. per obitum Petri, frater Bonifacius Cepti Barcigrassi de Urbeveteri: *Inter cetera*, xv. Kal. Julii. In Laquedonen. sub Archiep. Comsano in regno Neapolitano, per obitum Francisci, frater Paulus de Interamne: *Inter sollicitudines varias*, eodem die. In Salpen. in eodem regno sub Archiep. Baren. per obitum Donati, frater Nicolaus: *Pastoralis officii*, v. Kal. Julii. In Avellina in eodem regno, sub Archiep. Beneventano, per obitum Nicolai, frater Raymundus: *Ad universalis Ecclesiæ*, eodem die. Fuisse hoc anno Episcopum Reatinum fratrem Blasium, quippe anno mcccxlix. huc translatum ab Ecclesia Vicentina, in qua sedit annis sex, testantur quædam monumenta illinc mihi transmissa. Fr. Andreas Episcopus Lesinen. F. Joan. Scithien. Fr. Duynius Resinen. Fr. Joan. Coronen. Fr. Bartholom. Forolivien. F. Vincent. Ajacen. Fr. Raymundin. Agien. Fr. Andreas Balazen. Fr. Fridericus Scopien. Fr. Bonifacius Vodien. Fr. Paulus Laquedonen. Frater Nicolaus Salpen. Fr. Raymundus Avellin. Fr. Blasius Vicentinus, postea Reatinus.

XLIII. Hoc anno extructus Conventus Minorum Zemenichius in Provincia Hungariæ sanctæ Mariæ; cum enim pia quædam matrona ex ultimis mariti tabulis teneretur palatium quoddam in prophanos usus fabricare; illa habito assensu Pontificio, commutavit mariti voluntatem in saniorem, & domum secularem in sacram, quam suis numeris absolvit, & supellectile donavit. Ante hunc annum constructus Conventus de Ware in Provincia Angliæ a nobili viro Thoma Wake, Domino de Lidell, milite Londoniense, quem ut reciperent, & inhabitarent Fratres, Pontifex hoc anno concessit: *Sacræ vestræ Religionis*, xii. Kal. Aprilis. Gonzag. in Prov. Hungar. S. Maria Conv. 1. Conv. Zemenichius. Conv. Waren.

XLIV. In oppido Aquen. Leodien. Diœc. proposuit nobilis vir Gerardus de Pomerio Monasterium construere Clarissarum, quod ut citius & diligentius absolveret, vovit se in primis cubiculis recludere, & ab illis non recedere, donec fundationem & dotationem perficeret. Dissentiebant vero ab hoc ejus proposito conjux & liberi, oportuitque opus parumper retardare, & a voto per biennium absolvi, quod Pontifex hoc anno indulsit: *Benigno sunt*, vi. Kal. Junii. Monumenta Coloniensis Provinciæ referunt, Monast. Aquen. Leod.

hoc in loco pie Moniales vivere sub prima Regula sanctæ Claræ; an Gerardus opus absolverit, non plane constat. Invenio hoc anno mentionem alterius Monasterii Clarissarum de Lourtinis, prope Parisios in quodam diplomate Pontificio, quo conceditur Joannæ uxori Joannis Taillefer civis Parisiensis facultas ingrediendi clausuram: *Devotionis tuæ*, III. Kal. Aprilis. Necnon tertii in Civitate Arboren. Insulæ Sardiniæ in altero diplomate, quo conceduntur indulgentiæ visitantibus Ecclesiam statutis diebus: *Splendor paternæ gloriæ*, IV. Idus Julii.

Mon. Lourtinen.

Mon. Arboren.

Mon. Veronen.

XLV. Monasterio sanctæ Claræ Veronensi de Campo Martio univit hoc anno Pontifex Monasterium alterum sanctæ Mariæ Magdalenæ, Ordinis sancti Benedicti, in redditibus diminutum, & in disciplina relaxatum, seu potius confirmavit unionem, jam pridem a Joanne Episcopo Veronensi factam: *Pastoralis officii*, XV. Kal. Julii. Clarissis de Graneyraco Ruthenen. Diœc. indulsit, ne decimas, aut alias solverent collectas: *Sacra Religio*, XVI. Kal. Aprilis. Clarissarum Valentiæ Abbatissis potestatem fecit, ut baculo pastorali uti possent, dum divina Officia solemniter celebrarentur: *Exposcit vestræ devotionis*, Idibus Maii.

SUPPLEMENTUM P. ANTONII MELISSANI DE MACRO.

Comitia generalia Lugd.

Pontif. concessiones.

„ Cum fatis cessisset Philippus Valesius, in Franciæ Regem ejus filius „ Joannes assumptus est; & Carolus Imperator, quod Ludovico „ Brandeburgensi, filio Ludovici IV. Imperatoris suppetias tulisset, obti- „ nuit ab eo lanceam, clavos, partem crucis, aliaque insignia Imperialia, „ quæ se penes a Patre habebat; quo tempore Guillelmus Farinerius Lug- „ duni in Gallia Comitia generalia celebrabat; ac interea Pontifex fratri „ Raynaldo Loca sancta visitandi licentiam concessit: *Tuæ devotionis &c.* „ XIV. Kal. Martii: & scriptis litteris pro fratre Petro de Montibus Inqui- „ sitore: *Sicut expedit &c.* Nonis Martii, duos Fratres in obsequium spi- „ rituale Mariæ de Villalobos, permisit: *Devotionis tuæ &c.* XV. Kalend. „ Junii; & Jacobæ de Columna Monasterii ingressum: *Devotionis tuæ &c.* „ XIX. Kal. Julii; sicut & postea Reginæ Hungariæ V. Idus Julii, & Joan- „ næ de Barro X. Kal. Decembris idem privilegium concessit.

ARGUMENTUM.

Frater Fortanerius Vassallus Patriarcha Gradensis pacem urget inter Venetos & Genuenses. Profligantur ex Provincia Ebredunensi hæretici. Instituuntur aliquot Magistri & Episcopi. Mortuo Clementi Pontifici succedit Innocentius VI. Propagatur multiplicatis domiciliis Institutum.

Frater Fortanerius pacificare conatur Venetos, & Genuenses.

I. Egit hoc anno frater Fortanerius Vassallus Patriarcha Gradensis quantum potuit, ut Veneti & Genuenses, quorum dissidia anno proxime elapso narravimus, invicem pacificarentur. Veneti vero gravius læsi, eam proferebant causam, ne ab armis recederent, aut pacis fœdus inirent, quod Petrum Aragonum Regem in auxilium contra Genuenses evocarint, neque integrum esset sibi arma deponere, aut quidquam componere absque ejus assensu; scripsit itaque Fortanerius Pontifici agendum omnino esse cum prædicto Rege, ut in concordiam utriusque gentis consentiret: ab eo enim præcipuum belli pondus, aut pacis commodum dependebat. Misit proin-

proinde Pontifex ad Petrum Regem Raterium Rogerii suum familiarem, ut non solum in pacem consentiret, verum etiam eamdem solerter promoveret. Dedit insuper litteras ad Petrum Comitem Montanarum de Pratis Jacobi II. Regis filium, mox Minoritam sanctissimum, ut Petrum Regem ad pacem ineundam inclinaret. Subjunxit alias ad Genuenses & Venetos, ut suos Nuntios ad se mitterent, cum plena potestate res componendi, aut inducias indicendi, ad quos Joannes Gallorum Rex nobilem virum Joannem de Millonio destinavit, ut subortam periculosam discordiam pacis interventu succideret. Epistolarum do exemplaria.

Venerabili fratri Fortanerio Patriarchæ Graden. Apostolicæ Sedis Nuntio.

II. *Litteris tuis paterna benignitate receptis, & quæ continebantur in eis pleno intellectu collectis, diligentiæ tuæ studium in commissis tibi negotiis admodum commendamus, ad quas tibi sub compendio respondentes, scire te volumus, quod licet timeamus probabiliter, carissimum in Christo filium nostrum, Petrum Regem Aragonum illustrem, cum requiretur per nos, ut paci & concordiæ dilectorum filiorum Januensium, & Venetorum assentiat, responsurum nobis, quod eisdem Venetis, cum ab eis super hoc requisitus fuerit, respondebit, & iidem Veneti præfatum Regem super hoc nec requisierint, nec requirant; tamen quia hujusmodi concordia, cogitantes anxie pericula, non solum partibus, sed toti populo Christiano, præsertim Orientalium partium, imminentia ex eadem, summe cordi nobis est, apud eumdem Regem, per litteras & Nuntios insistimus & damus operam efficacem, ut non solum hujusmodi concordiæ assensum præbeat, imo illius se constituat promotorem; & utinam Deus, in cujus manu sunt corda Regum, prædicti Regis animum ad concordiæ bonum habilitet, & disponat. Ceterum quia dicunt nobis aliqui, utile fore quod nos treguas, auctoritate Apostolica indicamus, & præcipiamus sub pœnis spiritualibus observari, sentias per honestos modos & vias, juxta datam tibi virtutem a Domino, si hoc eisdem Venetis gratum esset, & nos ab aliis proponimus hoc idem indagare, & quidquid inde nos reperire contigerit, tibi, ut super iis, quæ agenda fuerint instruaris, significabimus indilate. Datum apud Villam novam Avenion. Die x. Kalend. April. anno x.* Ex secret. an. 10. fol. 205.

Carissimo in Christo filio Petro Regi Aragonum Illustri.

III. *Cum apud dilectos filios Januensium & Venetorum Communia instaremus pro reformatione pacis, quam inter eos, peccatis exigentibus, non sine gravibus periculis Christifidelium, præsertim Orientalium partium, pacis æmulus vulneravit, utramque partem satis invenimus ad beneplacita nostra promptam, sed dicti Commune Venetiarum asserentes, se tibi specialis unionis fœdere junctos esse, responderunt, sine te super hujusmodi negotio aliquid deliberare non posse, propter quod idem negotium, quod dolenter referimus, & ferimus displicenter, remansit, & remanet in suspenso; sed nos in tam utili & necessario fidelibus ipsis negotio sperantes te velut Regem pacificum, promptum, & conformem nostris desideriis inveniri, Serenitatem tuam attente rogamus per viscera misericordiæ Dei, ac aspersionem ipsius pretiosi sanguinis attentius obsecrantes, quatenus quantum eisdem fidelibus ipsorum, præcipue Orientalium partium, favor decrescet,* Ibidem.

ret, quantumque adversus eos, & fidem Catholicam fervor accenderetur hostilis, si, quod avertat Dominus, ipsis invicem congredientibus partibus, contingeret alteram succumbere alteri, intra pietatis tuæ claustra revolvens, tantis malis, quanta ex ipsa nascitura timentur, amara discordia, pro divinæ majestatis reverentia, tuæ consideratione salutis, ac nostræ interventionis obtentu, studiosus occurras, & tanto bono, quantum ex concordia ipsa proveniet, quod ex te solum dependere noscitur, non solum consentiens faveas, quinimo ut ad ipsius tuæ salutis adjicias meritum, & ut famæ clarioris titulis attollaris, illius te constituas promotorem, super quo nobis per dilectum filium Raterium Rogerii servientem armorum, & familiarem nostrum, latorem præsentium, quem ad te signanter propterea mittimus, voluntatem tuam quam cum nostra speramus & cenemus indubie affectione concurrere, velit tua rescribere celsitudo. Datum apud Villam novam Avenion. Diœc. XII. Kalend. April. anno X.

Dilecto filio nobili viro Petro nato, clar. mem. Jacobi Regis Aragonum, Comiti Montanarum de Pratis.

Ibid. fol. 117. IV. *Quantum nobis cordi sit, nocivam discordiam, periculis multis plenam, quam peccatis exigentibus, inter dilectos filios Venetorum & Januensium Communia pacis æmulus suscitavit, omnino succidere, cum adhuc esses apud Sedem Apostolicam constitutus, satis ex verbis, quæ tecum super hoc habuisse recolimus, perpendere potuisti. Et ideo cum nos carissimo in Christo filio nostro Petro Regi Aragonum illustri, a quo ipsius negotii dependet effectus, scribamus juxta formam schedulæ interclusæ præsentibus annotatam, nobilitatem tuam, cujus, sicut fama referente percepimus, idem Rex libenter sanis consiliis acquiescit, attente rogamus, per viscera misericordiæ Dei affectuosius obsecrantes, quatenus apud memoratum Regem, quod nostris in hac parte precibus annuat, pro divinæ majestatis reverentia, tuæ consideratione salutis, publicæ utilitatis intuitu, & nostræ interventionis obtentu, des operam efficacem. Datum Avenione Nonis Aprilis anno X.*

Venerabili fratri Bertrando Archiepiscopo Januensi.

Ibid. fol. 106. V. *Cupientes amaræ discordiæ, quam, peccatis exigentibus, inter dilectos filios Januensium & Venetorum Communia pacis æmulus suscitavit, finem imponere, ac periculis gravibus, quæ non solum eisdem Communibus, sed universo Christiano populo, præsertim Orientalium partium, comminatur ipsa discordia, obviare, apud dictos Communia per litteras & nuntios nostros frequenter institimus, & ultimo venerabilem fratrem nostrum Fortanerium Patriarcham Graden. transmisimus ad eosdem, pro discordia hujusmodi supputanda. Sed quamquam utramque partium ad pacis bonum satis, eodem Patriarcha referente, percepimus inclinari; quia tamen dicti Commune Venetiarum sine consultatione carissimi in Christo filii nostri Petri Regis Aragonum illustris, cui, ut asserunt, specialis unionis fœdere juncti sunt, non posse in pacis negotio finem recipere se dixerunt, hujusmodi negotium adhuc remanet onustum multis gravibusque periculis, indecisum. Unde nos publicæ utilitatis intuitu, & ex speciali caritate, quam ad easdem partes, sicut speciales nostros & Ecclesiæ Romanæ devotos & filios, gerimus, affectionem nostram circa hoc favorabiliter prosequentes, ad eosdem Regem, & Commune Venetiarum, litteras & Nuntios nostros dirigimus, instantes efficaciter*

ficaciter apud eos, ut ipsi tantis ejusdem populi Christiani periculis & dispendiis in debitam considerationem adductis, ad concordiæ bonum præparent animos, affectus erigant, & dirigant voluntates, & speramus in eo, qui concordiam in sublimibus suis parat, quod ipse dictorum Regis & Communis Venetiarum animos benignitatis suæ rore perfundens, nostræ in hoc expectationi anxiæ pie, ac misericorditer condescendet. Et ideo fraternitatem tuam requirimus, & hortamur attente rogantes, tibique tuæ salutis obtentu expressius injungentes, quatenus apud dilectum filium nobilem Virum Gubernatorem, cui super hoc, juxta formam annotatam schedulæ interclusæ præsentis, scribimus, & dictos Commune Januen. des operam efficacem, ut ipsi nuncios suos ad nos cum sufficienti & pleno mandato ad tractandum, & faciendum pacem, & treguas ineundum inter eos & Commune Venetiarum, eosdem ad pacem & treguas hujusmodi spiritualibus & temporalibus pœnis ac firmitatibus aliis roborandum, ad nos mittere non postponant. Et ut de iis, quæ inveneris, idem Patriarcha notitiam plenam habeat, prout utilitati negotii credimus expedire; volumus & mandamus ut ea, quæ fient, memorato Patriarchæ, cui similiter scribimus, ut etiam quæ egerit tibi scribat, significes seriose, ut habita hinc inde agendorum notitia, possint sibi eædem partes de iis, quæ ordinanda fuerint, opportune ac certitudinaliter providere. Super his omnibus affectionem nostram dilectus filius Guillelmus de Langaillima serviens armorum & familiaris noster, lator præsentium, quem ad te dictosque Gubernatorem & Commune Januen. providimus destinandum, exponet plenius viva voce. Mittimus etiam tibi nostris litteris interclusam copiam litterarum, quas Gubernatori transmittimus antefato. Datum Avenione, XIV. Kalend. April. anno X.

EIDEM.

VI. *Carissimus in Christo filius noster Joannes Rex Franciæ illustris, sicut Princeps pacificus, desiderans inter dilectos filios Januensium & Venetorum Communia subortam discordiam, interventu pacis amabilis, omnino succidi, ad dictos Communia nobilem Virum Joannem de Millonio, militem, Consiliarium & familiarem suum, latorem præsentium transmittit ad præsens, cujus nos laudabile laudandumque propositum favore Apostolico prosequentes, fraternitatem tuam attente rogamus, tibi tuæ salutis obtentu expressius injungentes, quatenus eumdem militem pro divina & nostra, ac Apostolicæ Sedis reverentia, ipsius Regis intuitu, ac publicæ utilitatis obtentu, in executione tam salutaris, tamque utilis & Deo grati negotii sic informes & dirigas, sicque sibi auxiliis efficacibus faveas & assistas, quod per auxilium divinæ gratiæ, tuoque cooperante ministerio fructuoso, idem negotium ad optatum exitum perducatur. Datum Avenione* II. *Kalend. Aprilis anno* X. Ibid. fol. 216.

In eumdem modum Venerabili fratri Fortanerio Patriarchæ Graden. Apostolicæ Sedis Nuntio.

Dilecto filio nobili Viro Andreæ Dandulo Duci Venetiarum.

VII. *Cupientes irreparabilibus damnis, & jacturis gravibus, quæ orta inter te, & dilectos filios, tuam, ac Januensium Communia gravis & amara discordia non solum partibus illis, sed universaliter toti Christiano populo comminatur, remediabiliter obviare; ac sperantes quod tu votis nostris sicut filius benedictionis & gratiæ, in omnibus te conformans, in* Ibid. fol. 196.

tua

tum & eorumdem Communium concordia, tanto scilicet bono fidei Christianæ, a nostris non debeas beneplacitis discrepare, nobilitatem tuam attente rogamus, per viscera misericordiæ Dei affectuosius obsecrantes; quatenus animum tuum ad pacem habilitans, aliquem Nuntium tuum ad cariſſimum in Christo filium nostrum Petrum Regem Aragonum illustrem, cum quo fœdus diceris iniviſſe, transmittas, ut ipse tanto bono, quantum ex hujusmodi concordia speratur, auctore Domino, nasciturum, velit pietatis intuitu consentire, & nos etiam mittendo per te Nunt'os nostros, auctore Domino, adjungemus, ut eo præstante, damnis & jacturis hujusmodi occurratur, & speramus in eo, in cujus sunt manibus corda Regum, quod ipse præfati Regis animum sic disponet, quod in hac parte nostris & communibus fidelium Christi votis per desideratam concordiam satisfiet, super quo dilectus filius nobilis Vir Guillelmus Caracii familiaris noster lator præsentium, cui locuti sumus, tibi nostram aperiet plenius voluntatem. Datum Avenione IV. Kalend. Martii anno X.

VIII. Dum hæc ita Avenione pacifice tractarentur, in Oriente inter partes communi damno sævitum est. Veneti enim instructi triremibus quadraginta, acceptisque ab Aragonio triginta, Constantinopolim velitabant, ut reliquam classem ab Imperatore Cantacuzeno præparatam aggregarent. Sed in medio cursu, fœda tempestate orta, tota fere classis huc atque illuc disjecta est, atque una ex triremibus undis absorpta periit; ac pleræque aliæ male habitæ proximis littoribus impactæ sunt. Remittente demum tempestate, classe recollecta circa Bosphorum inter Constantinopolim & Chalcedonem, quamquam Cantacuzeni tertia classis se illis adjunxisset, infeliciter pugnarunt; cum pugna per totam noctem inter armorum, & incurrentium in se navium, ac decidentis imbris strepitum, pugnantium clamores, cadentium gemitus usque ad lucem protracta esset; quæ exorta fœdam & horridam rei faciem aperuit, mari sanguine rubente, ac scutis, telis, thoracibus, remis, malis, antennis, navium fragmentis, humanis capitibus, brachiis, cruribus, corporibus detruncatis, constrato. Victoria penes Genuenses fuit, triginta & octo triremibus captis, ac nonnullis depressis, quatuorque millibus hostium cæsis; in quibus fuerunt Pontius Aragonicæ classis præfectus; ex Venetis Pancratius Justinianus, & multi viri Patritii.

Cruenta pugna inter Genuenses & Venetos.

IX. Neque Genuensibus incruentum prælium, aut sincerum gaudium fuit, septingentis ipsorum cæsis, in quibus non exiguus numerus nobilium desideratus est, cujus damni major prope Genuæ, quam tantæ partæ victoriæ sensus fuit. Accepto itaque hujus miserrimæ cladis, & utriusque partis ingentis jacturæ nuntio, Pontifex in pacis conciliandæ studium diligentius incubuit, omnemque excogitavit modum, ut majora quæ imminebant damna propelleret. Aragonio, Venetis, & Genuensibus diem indixit Nativitatis beatæ Mariæ, quo convenire deberent eorumdem Nuncii coram ipso, ut pacis leges dicerent, & approbarent. At neque hoc anno belli incendium extinctum, neque semel postea pugnatum; sed tandem cruentissimis bellis defatigati, & alternis fatiati ruinis, unanimi voluntate pacis formulas, ac leges utrimque pepigerunt, eas curante & stabiliente Fortanerio Patriarcha sub Innocentio VI. qui pacificandis exulceratis animis omnem operam adhibuit. Clementis sub hoc anno datas litteras isthic exhibeo.

X. Ve-

Venerabili fratri Fortanerio Patriarchæ Graden.

X. R*Ecepimus nuper a cariſſimo in Chriſto filio noſtro Petro Rege Aragonum illuſtri, ſuper negotio pacis, quod tuæ promotioni commiſimus, litteras quaſdam, quarum copiam mittimus tibi præſentibus interclusam, & nos ad eas reſcribimus, ſicut in interclusa noſtris litteris ſchedula videbis clarius contineri. Quocirca fraternitatem tuam monemus, requirimus, & hortamur attente, per Apoſtolica tibi ſcripta mandantes, quatenus apud dilectum filium nobilem Virum Ducem Venetiarum, cui ſimiliter ſcribimus, juxta formam interclusæ præſentis noſtris litteris ſchedulæ annotatam, des operam efficacem, quod ipſe Nuncios ſuos cum pleno & ſufficienti mandato ad tractandum, faciendum, & roborandum hujuſmodi concordiam huc tranſmittat. Itaque in feſto Nativitatis B. Mariæ Virginis futuro proximo infallibiliter interſint, ut eis, & dicti Regis, ac dilectorum filiorum Communis civitatis Januen. Nunciis, quos ad nos etiam vocamus, convenientibus invicem, in tam utili & Deo grato negotio conſequamur deſiderii noſtri votum. Datum Avenione Idibus Julii anno* XI. *Ex ſecr. ann. 11. fol. 31.*

Cariſſimo in Chriſto filio Petro Regi Aragonum illuſtri.

XI. O*Ccurrunt frequenter noſtræ conſiderationis obtutibus amara diſpendia & pericula gravia, quibus propter diſcordiam tuam, & dilectorum filiorum civitatis Januen. & Venetiarum, Caſtellan. diœceſis Communia ſubjacet populus Chriſtianus; occurrit qualiter, peccatis exigentibus, partibus congredientibus invicem, multa Chriſtianorum millia in detrimentum fidei & fidelium, præſertim partium Romaniæ, fuerint nuper cæſa: quod nos eo pungit acerbius, eo ſauciat gravius mentem noſtram, quo tua, & Januen. ac Venetorum præfatorum potentia infidelium frænare ſuperbiam, & audaciam compeſcere conſuevit. Unde cum cariſſimus in Chriſto filius noſter Joannes Rex Franciæ illuſtris anxie hujuſmodi pericula & diſpendia cogitans, & ſicut Princeps Chriſtianiſſimus, eis cupiens obviare, apud te pro hujuſmodi ſuccidenda, Deo favente, diſcordia, & concordia reformanda, dilectum filium nobilem Virum Joannem Milonis militem exhibitorem præſentium, ad excellentiam tuam mittat: nos ipſius Regis laudabile in hac parte propoſitum ac ſtudium multipliciter in Domino commendantes, illudque Apoſtolicis cupientes interceſſionibus adjuvare, ſerenitatem tuam inſtanter & affectuoſe precamur, inſtantius obſecrantes, quatenus eumdem militem pro reverentia Dei, noſtræ interventionis obtentu, & conſideratione Regis ipſius, benigne recipere, ac in concordiæ præfatæ negotio, noſtris, & præfati Regis votis annuere ſerenitas ipſa velit. In hoc nimirum gratum Deo præſtabis obſequium, & nos, eumdemque Regem ad tua ſemper conſtitues beneplacita promptiores. Datum Avenione, Idibus Julii anno* XI. *Ibidem.*

Eidem Regi.

XII. D*Ilectus filius Raterius Rogerii ſerviens armorum, & familiaris noſter, lator præſentium, quem ad magnificentiam tuam pro negotio pacis inter te & dilectos filios Commune civitatis Januen. auctore Domino, reformandæ pridie miſimus, litteras tuas nobis ſuper hujuſmodi negotio, quas paterna benignitate recepimus, attulit, & quam benigne ipſum re-* *Ibidem.*

receperis, honoranterque tractaveris, seriose & prudenter expressit; super quo sinceræ devotionis affectum, qua nos, & Romanam Ecclesiam matrem tuam filialibus studiis revereris, & quæ in his, sicut & aliis clares, indiciis claruit, dignis prosequimur actionibus gratiarum. Ceterum quia hujusmodi negotium, damna, dispendia, & pericula gravia, quibus, occasione discordiæ tuæ ac civium præfatorum, subjacet populus Christianus, & præcipue Orientalium partium, attendentes, & memores quam graviter populum ipsum in congressu partium Dominus, peccatis exigentibus, diebus proxime præteritis flagellavit, gerimus summe cordi, apud pietatem tuam, & dilectum filium nobilem Virum Ducem Venetiarum, ipsosque Cives Januen. pro hujusmodi reformatione concordiæ providimus denuo insistendum, sperantes quod ille Rex pacificus, per quem Regio sedes in solio, quique mari & ventis imperat, & cessare facit spiritum tempestatis, tuum, & Ducis, ac Civium prædictorum corda gratiæ suæ liquore mollificans, disponet ad pacem, & ad concordiam preparabit. Et ideo serenitatem tuam monemus, requirimus, & hortamur attente rogantes, ac per viscera misericordiæ Dei, & aspersionem ipsius pretiosi sanguinis attentius obsecrantes, quatenus ea, quæ compendiose præmisimus, ex quibus plurima circumspectio Regia potest elicere, juxta pectoris tui claustra revolvens, & considerans quam gratum obsequium præstabis in hujusmodi concordia Deo tuo; & quam graviter ipsam offenderes, si, quod absit, bonum pacis, quam a te multi dependere asserunt, occasione tui contingeret impediri; aliquos viros probos, zelum Dei ejusque timorem habentes, cum pleno & sufficienti mandato ad tractandum & ordinandum, & opportunis firmitatibus roborandum hujusmodi concordiam super omnibus, quæ occasionem discordiæ præstiterunt, ad nos mittere sublimitas tua velit. Itaque in festo Nativitatis beatæ Mariæ Virginis futuro proximo infallibiliter sic intersint, ut ipsis tuis, ac dictorum Ducis & civium Nunciis, quos ad idem festum ad nos per speciales litteras & Nuncios etiam evocamus, convenientibus invicem coram nobis, hujusmodi negotium, præstante Domino pacis auctore, feliciter terminetur. Super quo nobis per eumdem Raterium, quem ad te propterea remittendum duximus, nobis quidquid agendum duxeris, rescribere serenitas ipsa velit, super negotio denique &c. Datum Avenione ut supra.

Joanni de Valente Gubernatori, & Consilio civitatis Januen.

Ibidem. XIII. *Dilectus filius Guillelmus de Languillia serviens armorum & familiaris noster, lator præsentium, quem ad magnitudinem tuam, pro negotio pacis inter vos, & carissimum in Christo filium nostrum Petrum Regem Aragonum illustrem, ac dilectum filium nobilem Virum Ducem Venetiarum, auctore Domino, reformandæ, pridie misimus, litteras vestras nobis super hujusmodi negotio, quas paterna benignitate recepimus, attulit, & quam benigne ipsum receperitis, & tractaveritis honoranter, seriose ac prudenter expressit. Super quo &c. (ut in præcedenti) feliciter terminetur. Ceterum quia memoratus Rex Aragonum, non solum occasione unionis & confœderationis factæ cum eodem Duce, sed occasione occupationis factæ per vos, ut asserit, de regno Corsicæ, & certis locis regni Sardiniæ; ac alias, contra vos querelam deducit, velitis Nuntiis vestris eisdem super his omnibus concordandi cum præfato Rege dare similem potestatem, ut nulla supersit occasio, quæ bonum pacis valeat impedire. Datum Avenione III. Idus Julii anno XI.*

XIV. In

XIV. In provincia & diœcesi Ebredunensi hoc tempore hæreticæ pravitatis pestis se occulte diffundebat, quare Clemens peculiari mandato præcepit Guillelmo electo Ebredunensi, cujus haud meminit Claudius Roberti in sua Gallia Christiana; & fratri Petro de Montibus Ordinis Minorum in prædicta, nec non Viennen. Aquen. & Arelaten. Provinciis Inquisitori, ut illas partes sedulo hac labe purgarent; scripsitque omnibus Prælatis & locorum Rectoribus, ut eis in hoc ministerio suas operas adhiberent.

Jubet Pontifex eliminari a Provincia Ebredun. hæreticos.

Venerabilibus Fratribus Archiepiscopis, & Episcopis, ac dilectis filiis Electis, Abbatibus, Prioribus, & aliis Ecclesiarum & Monasteriorum Prælatis, & Clericis Ecclesiasticisque personis, Secularibus & Regularibus, & Ecclesiarum & Monasteriorum ipsorum Capitulis, & Conventibus, ac nobilibus Viris Principibus, Ducibus, Marchionibus, Comitibus, Baronibus, ceterisque Dominis temporalibus, nec non Seneschallis, Ballivis, Justitiariis, & aliis Officialibus, Universitatibus quoque & Communitatibus Civitatum, Castrorum, & aliorum quorumcumque locorum, ad quos præsentes litteræ pervenerint, salutem.

XV. *Sicut expedit ad æternam promerendam salutem, fidei Catholicæ puritatem firmiter & inviolabiliter servare, sic profecto hæreticorum, qui perniciosis adinventionibus in eam satagunt inducere maculam, oportet audaciam refrenare, ut eis a suis temerariis ausibus Catholicorum favore cohibitis, nullus in eamdem fidem labia detractionis aperiat, nullus adversus eam virus evomat hæreticæ pravitatis, quæ tanto perniciosius officit, quanto sub mellis dulcedine mortis pocula fidelium puritati simplicium subministrat. Cum itaque, sicut displicenter accepimus, in quibusdam partibus diœcesis & provinciæ Ebredunensis, hujusmodi pravitas sic abundet, sicque hæreticorum multitudo excreverit in eisdem, quod fidelibus circumpositæ patriæ pestilens eorum vicinitas, quæ serpit ut cancer, & inficit ut venenum, gravia pericula comminatur, nosque hujusmodi obviare periculis, & eisdem fidelibus salutaria super his providere remedia, prout ex debito urgemur officii, cupientes, dilectis filiis Guillelmo Electo Ebredunen. & Petro de Montibus Ordinis Fratrum Minorum in prædicta, nec non Viennen. Aquen. & Arelaten. Provinciis Inquisitori hujusmodi pravitatis, auctoritate Apostolica deputato, dedimus in mandatis, ut per se, ac alios sic easdem partes hujusmodi pestifera labe purgent, quod, pravitatis ejusdem radice qualibet inde prorsus avulsa, fides clarius ibidem reniteat, & fideles iidem infectionis periculum non formident, Universitatem vestram monemus, requirimus, & hortamur, attente rogantes, ac vobis in virtute obedientiæ, ac sub excommunicationis pœna districte præcipiendo mandantes, quatenus eisdem Electo & Inquisitori, ac Officialibus, & ministris eorum, negotium ipsius fidei prosequentibus, sic assistatis consiliis, auxiliis, & favoribus opportunis, sicque ipsis Guidagium & securum conductum etiam vestris sumptibus, cum expediens erit, & super hoc requisiti fueritis, providere curetis, quod a Redemptore nostro, qui ejusdem auctor est fides, mercedis præmium, & nostræ plenitudinem gratiæ uberius consequi valeatis. Datum Avenione Nonis Martii anno x.*

Ex secr. ann. 10. fol. 198.

In eumdem modum dilectis filiis Seneschallo, & aliis Officialibus Provinciæ pro carissimis in Christo filiis nostris Rege & Regina Siciliæ illustribus.

In eumdem modum dilectis filiis universis Officialibus Dalphinatus Viennen. pro dilecto filio nobili Viro Dalphino Viennen.

XVI. Institutus est hoc anno Magister in sacra Theologia in Universitate Tolosana, in qua, nec non in aliis Academiis publice eamdem facultatem professus est, frater Joannes de Buco mox Ordinis Minister Generalis, ita præcipiente Pontifice fratri Rodulpho de Cornaco, Provinciæ Aquitaniæ Ministro, sacræ Theologiæ Magistro: *Sicut debetur bene meritis* IV. Nonas Februarii. Similiter scriptum est ad Cancellarium Parisiensem, ut ad eumdem gradum promoveret fratrem Austensium de sancta Columba, qui libros sententiarum tunc legebat Parisiis, & paulo post assumptus est ad Episcopatum Sarlaten. in Gallia: *Sicut debetur* II. Kalend. Aprilis. Ad Ecclesiam Catharensem in Dalmatia, sed Archiepiscopo Baren. in Apulia Suffraganeam, translatus est hoc anno frater Duynus a Resinen. ad quam promotum diximus anno præcedenti: *Quam sit onusta*. VIII. Kalendas Novembris.

Fr. Joannes de Buco magister instituitur.

Et Fr. Austensius de S. Columba.

Vide ann. 1367.

Fr. Duynus Episcopus Catharen.

XVII. Clemens Pontifex hoc anno VIII. Idus Decembris, die sancti Nicolai continua febri correptus, obiit Avenione, postquam Ecclesiam annis decem, mensibus septem, placide gubernasset, & dominium auxisset, empto Comitatu Venusino a Joanna Siciliæ Regina. Ab admirabili memoria & multiplici doctrina hominem commendat Petrarcha; alii ab affectu nimio in consanguineos, & parvo delectu in creandis Cardinalibus vituperant. Nostri haud parum ei debent, ex quibus Cardinales duos, Archiepiscopos, & Episcopos plurimos creavit. Vacavit sedes dies dumtaxat undecim; magnis enim itineribus Avenionem contendente Joanne Francorum Rege, ut suæ factionis Pontificem fieri curaret, Cardinales ne libertati Ecclesiasticæ Rex officeret, Comitia maturarunt; & XV. Kalendas Januarii, Pontificem designarunt Stephanum Alberti filium, Lemovicis in Aquitania, optimæ honestissimæque vitæ, mediocri genere ortum, sed non mediocris eruditionis fama conspicuum, prius in Romana Curia procuratorem, deinde Jurisconsultum & Judicem, mox Episcopum Noviodunensem, postea Claromontanum, demum Cardinalem SS. Joannis & Pauli, postremo Majorem Pœnitentiarium, & sacri Collegii Decanum, Episcopum Ostien. ac Veliternum. Innocentii deinceps nomen assumpsisse, quidam interpretantur, quod nemini nocere, sed omnibus prodesse secum constituisset.

Moritur Clemens VI.

Petrar. lib. 1. rer. memor. & 8. familiar.

Creatur Innocentius VI.

XVIII. Augustæ Taurinorum sacra Syndone illustris, in regione Pedemontana, construere decrevit hoc anno Fratribus domicilium Amadeus Comes Sabaudiæ, quod ut admitterent licentiam impertivit hoc anno Clemens Pontifex Ministro Generali: *Inter ceteros Ordines* XI. Kalendas Novembris. Ædem hanc vetustate collabentem nuper refecit Magister Ludovicus Pavesius de Pinarolo. Pertinet ad Patres Conventuales provinciæ Genuæ, & custodiæ Pedemontanæ.

Conv. Taurinen.

XIX. Alias diximus, Monasterium Clarissarum ædificatum ad castrum Gentiani, Acheruntinæ diœcesis a nobili heroina Aquilina de Montecolicola, & dotatum a Roberto de sancto Severino Comite Coriliani; sed cum timerent oppidani irruptionem inimicorum, ingruente bello inter Siciliæ, & Trinacriæ Reges, prædictus Robertus Monasterium destruxit, ne hostibus deserviret in fortalitium. Rebus compositis hoc anno, petiit a Clemente Pontifice absolutionem delicti, & licentiam ut aliud Monialibus in loco tutiori intra ipsum castrum ædificatet & obtinuit: *Petitio pro parte* III. Idus Februarii. Idem Pontifex indulsit Clarissis sancti Marcelli de Pogeto, prope castrum novum de Vallibus Caturcen. diœcesis, ut juxta concessionem eis factam ad preces olim Cardinalis Bertrandi sui fundatoris, quasdam decimas a laicis redimerent: *Devotæ religionis* X. Kalendas Maii. Clarissis beatæ Mariæ Angelorum de Casseriis confirmavit unionem & incor-

Tom. 7. an. 1327. num. 18. & ann. 1345. n. 15.

Monast. Gentiani.

po-

porationem duarum Ecclesiarum parochialium, alias eisdem a se concessam, non obstante quod pertinebant ad præsentationem Præpositi Ecclesiæ Tolosanæ, Ordinis sancti Augustini: *Exposcit vestræ devotionis* IX. Kalendas Augusti. Earumdem Ecclesiam visitantibus in die Assumptionis beatæ Virginis indulgentias concessit: *Dum præcelsa meritorum* VI. Kalendas Augusti.

SUPPLEMENTUM P. ANTONII MELISSANI DE MACRO.

„ I. Clemens hoc anno præter alia, quæ in Annalibus referuntur, Joannæ Moniali facta licentia transeundi ad Ordinem Cisterciensem: *Religionis zelus &c.* VIII. Idus Decembris, vivere desiit; ob admirabilem memoriam, multiplicemque doctrinam a Petrarcha commendatus; sed ab aliis ob nimium affectum in consanguineos, & parvum delectum in creandis Cardinalibus vituperatus. Nostri autem haud parum Clementi debent, quod ex illis Cardinales duos, Archiepiscopos, & Episcopos quamplures creaverit: vacavit Sedes dies dumtaxat XI. magnis enim itineribus Avenionem contendebat Joannes Franciæ Rex, ut suæ factionis Pontificem fieri curaret; quamobrem re cognita, & subodorata Regis intentione, ne libertati Ecclesiasticæ detraheretur, Comitia maturarunt, & XV. Kalend. Januarii Stephanum Alberti filium, Lemovicis in Aquitania natum, mediocri genere, sed non mediocris eruditionis conspicuum, Pontificem designarunt, & Innocentium VI. Christi Vicarium salutarunt: qui paucis post diebus F. Thomæ Minoritæ Episcopo Darensi pro certis negotiis rescripsit: *Decens reputamus &c.* II. Kalend. Januarii.

Clemens VI. moritur. *Wadd. ad hunc annum n.16.* Stephanus Lemovic. creatur Pontifex. *Indic. ex Vatic.*

„ II. Occurrit hoc anno Agnes nobilissima Virgo ex Bavarica domo oriunda, cui non minus quam Agneti Romanæ laudator Ambrosius conveniret. Habuit Ludovicum patrem Imperatorem, qui quadriennem Domino consecravit in Monasterio Anger. & eam commemorans noster Waddingus ait, consocias & comites novem habuisse Virgines, que illud ipsum Institutum subierint; vixisse in Ordine annis LII. obiisseque anno MCCCXCII. in Choro sepulta. Sed aliter habent Matthæus Raderus in Bavariæ sanctæ volumine secundo, & Bavaricæ gentis Annales: libeat ergo huc adducere, quæ pro commendatione Monasterii Angeriani familia a Radero referuntur his verbis: *Agnes Ludovico IV. Imperatore Bojo, & Margarita Augusta nata, post Christum anno* MCCCXLV. *biennio ante mortem Patris: alteroque post mortem ejusdem anno, quadrimula in sinum Christi delata est, apud religiosas Virgines divæ Claræ Monachii initiata, ipso Natali beatæ Virginis, ut in Sacrario innocentiæ inter sacras Virgines adolesceret. Ægre hoc habuerunt provinciæ proceres, cupiebantque, etiam abnuente Principe, Regiam Virginem ad disciplinam politicam; qui mos est, bodieque non paucorum cum cernunt eos, quos fortuna, vel claris naturæ ornamentis coluit, vel forma rara donavit, opibusque magnis auxit, vel Majorum imaginibus illustravit, vel ingeniis felicioribus nobilitavit, ad Religionis portum ex hujus pelagi tempestatibus appellere, eos ut omni ope, & opera præpediant: lippos, claudos, surdos, bardos, aliaque monstra hominum, Claustris Monachorum includenda; quod excellit Reipublicæ (hoc nomen improbæ menti suæ prætexerunt) reservandum.*

Wadd. ad ann. 1359. n.3.

„ III. *Virgo cum aliis novem Cœnobium ingressa, cum id agi videret, uti per vim Sacrario ext raheretur, Aris se admoveri jussit; ubi complexa utro-*

„ *utroque brachio sacrum Christi Tabernaculum, in quo sanctissimum ipsius „ in Eucharistia corpus custodiebatur, Christe sancte (inquit) noli permit- „ tere, ut unquam abs te avellar. Audit piam supplicantis vocem Deus; & „ ne sibi eripi posset, illam e vita mortali eripuit, cum repente pestilenciæ „ signa quinque in Virginis corpusculo apparuerint, quæ eamdem intra pau-* Chron. Provinc. Bavar. „ *cos dies extinxerunt, ut in omnem æternitatem apud Sponsum in cælesti „ thalamo, veluti accensum inter astra sydus, reluceret. Cives non ante „ fidem rei adjunxerunt, quam mortua renuntiaretur. Decessit Idi. Mart.* Ad annum 1357. „ *post Virginis partum* MCCCLII. *lilium e spinis intactum, Christo obla- „ tum* hactenus Raderus. Verum circa annum, quo Agnes a Radero „ dicitur quadrimula in sinum Christi delata, tabulæ manuscriptæ ipsius Coe- „ nobii concordantes, ajunt quadrimulam Deo dedicatam ann. MCCCXLIX. Ad annum 1401. „ tres annos inter Moniales consummasse, septennemque decessisse hoc „ anno MCCCLII. licet nonnulli eam in Monasterio quatuordecim annos „ egisse velint, & Waddingus quinquaginta duos.

„ IV. Waddingus ad huc annum refert Augustæ Taurinorum sacra Sy- „ node illustris in regione Pedemontana construere decrevisse hoc anno „ Fratribus domicilium, Comitem Sabaudiæ Amadum; quod ut admitte- „ rent, Ministro Generali Pontifex hoc anno licentiam impertiverit: *Inter* Wadd. ad ann. 1352. „ *ceteros Ordines &c.* XI. Kalendas Novembris. Nos autem præmonuimus „ alibi, Waddingum illius brevis Apostolici lectione allucinatum fuisse, ac „ ideo pro Augusta Prætoria Taurinorum Augustam perperam intellexisse: „ & quidem licet litteræ illæ Apostolicæ: *Inter ceteros &c.* habeant hæc ver- „ ba: *Sane petitio pro parte vestra, ac dilecti filii nobilis viri, Amedei Co- „ mitis Sabaudiæ, nuper nobis exhibita continebat, quod idem Comes de „ salute propria cogitans, & pie desiderans transitoria in æterna felici com- „ mercio commutare, ad divini cultus augmentum, pro sua suorumque pro- „ genitorum animarum salute in sua Civitate Augusten. in qua nulla domus „ Ordinum Mendicantium extitit hactenus, nec existit, unum locum cum „ Oratorio ac Cœmeterio, ac aliis necessariis officinis, in quo Fratres Ordinis „ vestri devote commorari perpetuo valeant, de bonis suis propriis construi „ facere de novo proponit. Nos itaque &c.* licet inquam non specificent hæc „ verba, nec distinguant Augustam Taurinorum ab Augusta prætoria, ni- „ hilominus cum supplicatio facta Pontifici nihil mendacii continere debeat, „ dum asserit nec hoc anno MCCCLII. existere in Augustensi urbe domum „ aliquam Ordinum Mendicantium; & longe ante hunc annum, ut proba- „ vimus, Augustæ Taurinorum tum Nostri, cum etiam Prædicatores Fra- „ tres mansiones fixissent, quod non ita de Augusta Prætoria probatur, nec „ probari potest, reliquum est ut de ista, & non de illa Apostolicæ litteræ „ intelligantur. Ministro ergo Generali & Fratribus fuit facultas eo brevi, „ ut in Civitate Augusta, in qua nulla adhuc erat Mendicantium domus, „ eam, quam Amadeus construeret, reciperent; cujusmodi utrumque fa- Top. Fer. „ ctum fuit. Est autem Augusta Prætoria vulgo *Aosta* Civitas Episcopalis, „ antiqua Salassorum Metropolis ad Duriam flumen, intra Alpium Grajarum „ & Penninarum, verius intra Alpium Grajarum, & Cotiarum angustias, „ quibus in Centrones iter est & Gallias, inter Eporediarum & Taranta- „ siam: ab Eporedia in circium ad XXX. M. P. a Taurinorum Augusta Me- „ tropoli duplo remotior: inter urbes Principatus Pedemontii non ignobi- „ lis; est enim commune emporium finitimarum gentium: fulget amplius, „ quod Augustani ducatus caput sit ab antiquis dictum.

AR-

ARGUMENTUM.

Frater Joannes Florentinus legatione fungitur pro magno Chamo Tartarorum Imperatore. Frater Petrus Fanensis instituitur Vicarius urbis Smyrnarum. Assumuntur aliquot ad infulas Pontificias. Mulieres illustrissimæ fiunt Clarissæ. Multiplicantur Cœnobia.

I. SUB hujus anni finem venit ex Tartaria frater Joannes de Florentia, de quo alias egimus, missus a magno Chamo, ad Pontificem Romanum datis litteris, obsequio & reverentia plenis. In iis aperte profitebatur bonam esse fidem Christianorum; omnesque hujus vitæ viros & mulieres sui dominii pleno subjiciebat Pontificis imperio, atque ut hujus doctrinæ magistros plures amandaret, rogabat. His auditis, plurimum exultavit Pontifex, scripsitque ad Patres in capitulo sequenti anno congregatos, ut religiosos aliquot pios & doctos in hoc ministerium segregarent, ex quibus aliquot Episcopos creare destinavit. Exortis tamen quibusdam turbis in Tartaria, legatio hæc & missio prorsus evanuit.

Marian. lib. 4. c. 11. Tom. 7. an. 1342. n. 11. Fr. Joann. Florētin. legatus Imperat. Tartarorum.

II. Christianorum rebus juvandis, & potentiæ confirmandæ in partibus ultramarinis non parum conduxit Civitas Smyrnarum in Asia, quam multo effuso sanguine, & magnis impensis de Turcarum manibus eripuerant. Negligentia vero Rectorum periclitari cœpit, & nutare, quod cum Innocentius percepisset, ei Vicarium præfecit fratrem Petrum de Fano Minoritam, armis, & bello in eisdem regionibus, ante religiosum susceptum Institutum, assuetnm, & a Clemente VI. item armis restitutum, militibusque in Orientem ducendis præfectum, uti superius narravimus, deinde ipsam Civitatem & Petrum Vicarium (cui in hoc munere successit Ursus Archiepiscopus Cretensis) Hugoni Regi Cypri, Andreæ Dandulo Venetiarum Duci, & Magistro Hospitalis sancti Joannis, his litteris commendavit.

Fr. Petrus Fanen. Vicarius Smyrnæ. *Ann. 1347. n. 12. Vide ann. 1359.*

Dilecto filio Petro de Fano Ordinis Fratrum Minorum professori, Vicario in Civitate Smyrnarum, salutem.

III. *LAudabilia tuæ devotionis studia, quæ pro fide Catholica in transmarinis partibus, sicut accepimus, exercuisti jugiter hactenus, & exerces, necnon & aliarum tuarum virtutum merita, super quibus fide dignorum commendaris testimonio, nos inducunt ut personam tuam congruis favoribus prosequamur. Hinc est, quod nos Vicariatus officium, quod in Civitate Smyrnarum olim gessisse dignosceris, tibi cum jurisdictione & auctoritate, emolumentis, & grangiis, quas, & quæ, tu & prædecessores tui in dicta Civitate Vicarii, qui fuerunt pro tempore, exercere, & habere consuevistis, & cum oneribus consuetis usque ad nostrum beneplacitum exercendum committimus, & te ad illud etiam deputamus. Nulli ergo nostræ concessionis & deputationis infringere &c. Datum Avenione* XI. *Idus Decembris anno* I.

Ex lib. 3. ann. 1. fol. 196.

Dilecto filio nobili viro Andreæ Dandulo Duci Venetiarum.

IV. *QUia sicut verisimiliter credimus, dilectus filius Petrus de Fano Ordinis Fratrum Minorum, quem nuper Vicarium Civitatis Smyrnarum duximus deputandum, pro negotiis emergentibus, fre-*

Ex lib. secr. fol. 246.

frequenter ad te recursum habebit, & in accessu & reditu ejus, auxilio tuo necessario indigebit, nobilitatem tuam attente rogamus, quatenus eidem Petro pro divinæ Majestatis reverentia, tuæ consideratione salutis, & nostræ interventionis obtentu, de navigio, in quo vehi possit, facias provideri. Datum Avenione IV. Kalend. Januarii, anno 1.

In eumdem modum, mutatis mutandis, dilecto filio ..... Magistro Hospitalis sancti Joannis Hierosolymitani.

Carissimo in Christo filio Hugoni Regi Cypri illustri.

Ibidem fol. 223. V. *MUltorum venientium de partibus transmarinis nobis infesta, molestaque relatio ad nostrum frequenter perduxit auditum, quod Civitas Smyrnarum, pro qua de infidelium Turcarum sævis eripienda manibus, tantum Christiani sanguinis fuit effusum, ob ipsius neglectam custodiam, & defectum rerum, quæ necessario requiruntur ad illam, gravibus periculis subjacet, & nisi opportuna diligentia remedia necessariæ provisionis acceleret, non tam verisimiliter quam probabiliter est verendum, ne in opprobrium nominis Christiani, & Christi fidelium, maxime regni tui, & partium prædictarum grave præjudicium, subjiciatur denuo eorumdem infidelium tyrannicæ potestati. Quod nos anxie cogitantes, & attendentes quod sicut nostra interest utilitatibus publicis providere, sic procul dubio nobis incumbit ex debito periculis eorumdem fidelium, per opportuna remedia obviare: ac desiderantes, attento tanto imminenti populo Christiano discrimini occurrere, Deo favente, salubriter, tantumque ab eo tollere opprobrium cupientes, Serenitatem tuam, cujus etiam in hac parte versatur specialiter interesse, monemus, requirimus, & hortamur in Domino, illam attente rogantes, ac per viscera misericordiæ Dei obsecrantes attentius, & sub interminatione divini judicii obtestantes, quatenus ea, quæ breviter & compendiose præmisimus, & alia plura, quæ consideratio provida indiscussa non præterit, & ipsa infidelium prædictorum vicinitas, ac audaciæ furentis insania te ignorare non sinit, diligenter attendens, & præcipue intuens, quantas infidelibus eisdem ex occupatione Civitatis prædictæ, si (quod absit) contingeret, favor accresceret, & quantus ex illa fideles concuteret ipsos pavor, quantaque illis mala spiritualiter & temporaliter evenirent, ad hujusmodi prædictæ Civitatis custodiam potentiæ tuæ dexteram benignus extendas, & in tribus millibus florenorum auri, qui juxta conventiones dudum inter matrem tuam Romanam Ecclesiam, & te, ac dilectos filios .... Magistrum Hospitalis sancti Joannis Hierosolymitani, & nobilem virum .... Ducem Venetiarum habitas in unione, quæ inter dictam Ecclesiam, & te, ac memoratos Magistrum & Ducem pro tuitione fidelium, ac repressione conatuum infidelium prædictorum hactenus facta fuit, sicut memoria tua tenet, ut non ambigimus, annis singulis te contingunt, sic tempus solutionis anticipes, ut speramus, quod nullum propterea circa hujusmodi custodiam possit imminere periculum, & ob defectum illius fideles ipsi discrimen aliquod non incurrant. Nos enim ex nunc tria millia florenorum, quæ pro uno anno, secundum conventiones easdem contingunt ipsam Ecclesiam, præfato Magistro Hospitalis exhiberi mandamus, & parati sumus reliqua exhibere temporibus debitis, dictosque Magistrum & Ducem ad exhibendum similiter alia sex millia florenorum eos contingentia, etiam per alias nostras litteras efficaciter exhortamur, intendentes quod Civitas ipsa per Capitaneum fidelem ac providum ad curam illius deputandum, nomine hujusmodi unionis debeat sicut sol-*

solitum est, cum diligentia custodiri, alioquin cum propter multiplicium, & inevitabilium sumptuum onera, quibus importabiliter quodam modo eadem Ecclesia premitur, & ipsius diminutionem, ac extenuationem redditum, quam malitia temporis, exigentibus peccatis, induxit, ad onus hujusmodi custodiæ subeundum per nos dumtaxat sufficere commode non possimus, de ipso apud Deum spectatorem omnium excusamus. Nos tibi nude ac aperte dicimus, quod soli non intendimus supportare illud, quod grave nobis quantumlibet, ut præmittitur, divisum in partes nos libenter offerimus subituros. Datum Avenione tertio Nonas Novembris, anno 1.

VI. Assumpti hoc anno ad Episcopatus, qui sequuntur Minoritæ: ad Maranen. in Corsica sub Archiepiscopatu Januen. frater Joannes de Castello, per obitum Raymundi: *Summi dispositione Rectoris*, VII. Idus Januarii. Ad Adrien. in Lombardia Transpadana, sub Archiep. Ravennate, per translationem Aldebrandini ad Mutinen. frater Joannes: *Et si cunctis*, XV. Kalendas Februarii. Ad Cithonen. sub Archiepiscopatu Atheniensi, per obitum Philippi, frater Antonius de Fario: *Summi dispositione Rectoris*, II. Nonas Aprilis. Ad Nizerien. in Rhodiorum insula, per obitum Joannis, frater Guillelmus Alboni: *Pastoralis officii debitum*, XIV. Kalendas Augusti. Ad Civitaten. in Sardinia, per translationem Thomæ etiam Minoritæ ad Callien. frater Gerardus: *Summi dispositione Rectoris*, V. Idus Novembris. Obiit hoc anno frater Lucas Episcopus Laudensis, quem anno MCCCXLIII. creatum diximus. Primus in illo Episcopatu insignitus est titulo Comitis.

Fr. Joan. Episc. Maranen. Fr. Joan. Adrien. Fr. Anton. Cithonen. Fr. Guillelmus Nizerien. Fr. Gerardus Civitaten. Frater Thomas Callien.

VII. Fuisse etiam alium præter hos, Episcopum Minoritam in Germania, suffraganeum Archiepiscopi Moguntini, habeo ex quibusdam monumentis Germanicis. Is fuit frater Albertus Bickling ex illustri & vetusto stemmate Comitum Bicklingensium, qui comitatus ab Erfodio quatuor ferme dissidet milliaribus, & mortuo in ipso die Pentecostes, anno MCCCCLXVII. Bartholomæo ultimo Comite de Bicklingen. in arce Gelesen. transivit ad Dominos de Werteren. Porro Albertus in Monasterio Minorum Erforden. diligenter in litteris & virtute instructus eam adeptus est apud Archiep. Moguntinum opinionem, ut illum sibi elegerit iis in partibus Vicarium & Suffraganeum. Consecratus Episcopus Iyprisensis, interfuit hoc ipso anno consecrationi templi beatæ Mariæ Erfordensis quam celebravit Theodoricus Episcopus Nevemburgensis. Aliud quidpiam ejus factum, & cujus Archiepiscopi fuerit Suffraganeus, constant ex hoc ejus diplomate: *Frater Albertus de Bickling Dei gratia Episcopus Iyprisensis Ecclesiæ, Vicarius in Pontificalibus reverendissimi D. Gerlaci Archiep. Moguntini, universis ad quos præsentes pervenerint, salutem in Domino sempiternam. Dedicationem capellæ omnium Sanctorum in Monte sancti Petri Erford. in die sancti Albani martyris annuatim & hactenus celebratam, in Dominicam proximam ante vincula sancti Petri transponimus in antea perpetuis temporibus celebrandam, eamque transpositam auctorizamus in nomine Domini per præsentes. Datum anno* MCCCLVIII. *tertia feria ante diem sancti Albani*. Reperiuntur aliquot ab eo gesta etiam sub anno MCCCLXVII. Quo autem certo anno obierit non comperimus.

Fr. Albert. Iyprisen.

VIII. Sub hoc tempus multæ nobiles Heroinæ sanctæ Claræ nomen dederunt, atque inter has non paucæ ex nobilissima & primaria familia Romana Columnensium, in Monasterio sancti Silvestri de Urbe, quod ab ipsis exordiis, quibus Clarissis traditum est, & corpore beatæ Margaritæ Columnensis decoratum, perpetuum fuit Seminarium nobilium Virginum hu-

Multæ nobiles Columnenses Clarissæ.

hujus Illustrissimæ gentis. Anno proxime elapso dedit Clemens facultatem Jacobæ de Columna nobili Heroinæ, quondam Bertoldi de Ursinis nobilissimi Principis relictæ Viduæ, intercedente Nicolao tituli sancti Vitalis Cardinale, cujus Jacoba erat neptis, ut semel quolibet mense prædictum Monasterium ingredi liceret, sororem suam, aliasque consanguineas visura.

Ex 2. p. lib. 4. an. 10. ep. 758.

In Vienna Austriæ Clarissam induit etiam sub hoc tempus, vel paulo post, Catarina Austriaca, de qua ita scribit Cuspinianus: *Albertus secundus, cognomine sapiens, Alberti I. Romanorum Regis filius, Comes ab Habsburg, Dux Austriæ, mira gravitate, & prudentia excellens, Christianæ pietatis amator singularis, Claudus ab aliis cognominatus, sive contractus. Præter masculos filios, genuit duas, Catarinam scilicet, quæ contemptis mundi illecebris, cælibatus studiosa, Monialis effecta est, & apud sanctam Claram Viennæ Abbatissa, secunda fundatrix effecta est.*

Cuspinian. in Austria pag. 642.

Catar. Austriaca Clarissa. *Vide infra an. 1365.*

IX. Hujus temporis partus est Conventus urbis Ambianensis, in Picardia munitissimæ, ad Parochiam sancti Remigii extructus, sub titulo sanctorum Apostolorum Andreæ, & Joannis. Chorum sive odæum construxit generosus vir Joannes Villanus; alii pulchra addiderunt sacella, præsertim illud, quod beatæ Mariæ de gratia consecratum est, in quo insignis ejusdem Virginis imago conservatur, multis maximi valoris gemmis & margaritis ornata, & reliquiis decenter conditis locupletata. Majorem claustri partem ædificavit Magister Adrianus de Hennencourt, Ecclesiæ Ambianensis Decanus. Ad chori dexteram jacet frater Nicolaus Sutor, ex Minorita Eboracensis Episcopus, sacræ Theologiæ Doctor, hujus Cœnobii alumnus & benefactor, vita functus anno MDXVII. Multi viri docti ex hoc loco prodierunt, atque inter hos Bernardinus Pollet, sacræ Theologiæ professor apud Parisienses, Franciæ provinciæ bis Minister, qui diem clausit extremum, dum Svessionensi præesset Cœnobio.

Gon. in Provin. Fran. Conv. 30.

Con. Ambianen.

Fr. Nicol. Sutor Eboracen. Episcopus.

Fr. Bernardin. Pollet.

X. Monasterii sanctæ Claræ, oppidi Carrionis Comitum in Castella, & Palentina diœcesi antiquior est origo, a quibusdam discipulis sanctæ Claræ (uti vulgaris fert traditio) deducta. Extructum prius ajunt in loco quodam solitario, procul ab hominum frequentia ad ædiculam vetustam beatæ Mariæ de Paramo. Dilabente tempore, & crescente Sororum numero, cum pauperie gravarentur, aliisque afficerentur incommodis, ad interiora prædicti oppidi sedem transtulerunt. Templum erat exiguum, & incultum, donec religiosissima Soror Ludovica ab Ascensione Abbatissæ fungens officio, Regis Philippi III. aliorumque Heroum sibi summe addictorum subsidiis, aliud pulchrum a fundamentis erexit, & sub sanctæ Claræ nomine Deo consecrari curavit, anno MDCXIX. Admirabilem in universa Hispania, in exteris regionibus, & ultimis Indorum finibus, hæc religiosa fœmina nacta opinionem, omnium sibi corda conciliavit, & animos pio nexu devinxit, ita ut maximi Principes, & Reges tamquam ad cœleste oraculum confluant, ejusque invisendæ gratia assidue ad hoc Monasterium accedant. De illius virtutibus, & mirandis operibus quidam multa scribunt, alii plurima referunt, alii consultius dum vixerit, celanda putant, & orandum *ut integer spiritus, & anima, & corpus sine querela in adventu Domini nostri Jesu Christi servetur, & tota firmusit in via Domini, & in veritate sensus sui, & scientia, & prosequatur eam verbum pacis, & justitiæ*; est etenim *perseverantia finis virtutum, earumque consummatio, totius boni repositorium, & virtus, sine qua nemo videbit Deum*. Floruerunt hoc in loco religiosissimæ Sorores Maria a sancta Clara, Elisabetha de Castanneda, Margarita de Prato, aliæque multæ, quarum suis temporibus memoria opportunius recurret.

Monast. Carrionis.

Ludovica ab Ascensione.

1. Thessal. 5. 23.
Eccl. 5. 12.
Bern. ep. 56.

XI. To-

XI. Tolosæ extra muros urbis pulchrum erat Monasterium Clarissarum; sed cum in illis partibus hostilis timeretur invasio, magna ex parte dirutum est a civibus, ne hostibus cederet in fortalitium, reliquerat Bernardus Episcopus Portuensis pecunias & domos, ut novum construeretur Monasterium. Dum vero commodiorem nactæ locum intra urbis mœnia ad parochiam Ecclesiæ beatæ Mariæ dealbatæ, inter carreriam Tolosanorum, & flumen Garonæ, illic sibi sedem constituere vellent, Pontifex hoc anno consensit: *Prudentum Virginum* xv. Kalendas Februarii. Albenacii etiam in Gallia, & diœcesi Vivariensi aliud præextitisse Clarissarum Monasterium mihi constat ex controversia orta inter Lombardam de Clavalhelis in Abbatissam electam, & Montelimium Ministrum Provinciæ, qui electionem irritam esse contendebat, duravitque hæc controversia usque ad ann. MCCCLXII. quo iterum conqueritur apud Urbanum V. prædictus Minister, præfatam Lombardam in Pontificia curia, & alibi divagari sub colore prosequendi sui juris contra Moniales, & Ministrum adversarium. Clarissis Monasterii veteris Budæ in Hungaria, ad preces Ludovici Regis, & Elisabethæ Reginæ fundatorum, confirmavit omnia bona temporalia a Regibus, & spiritualia privilegiorum, sive indulgentiarum a Pontificibus concessa. *Sancta vestra Religio*, & *Religionis vestræ* II. Kalendas Septembris.

Monast. Tolosanum.

Monast. Albenacii.

Ex lib. 5. an. 1. fol. 19. & lib. 1. an. 1. Urbani V. ep. 61.

Monast. Vet. Budæ.

SUPPLEMENTUM P. ANTONII MELISSANI DE MACRO.

„ I. Præter eos, quos recensuit Annalista, ad Episcopales infulas as-
„ sumptos ex nostris a Petro de Alva, & Astorga indicantur alii
„ duo, unus Frater N. creatus Episcopus Immolacensis: *Dum ad universas &c.*
„ III. Idus Januarii; alter vero Guillelmus ad Ecclesiam Conerensem as-
„ sumptus: *Apostolatus officium &c.* VIII. Idus Julii. Plura vero indulsit
„ Pontifex Isabellæ Moniali Clarissæ in Monasterio sancti Joannis Baptistæ
„ Moncelli in Belgio, & diœcesi Belluacensi, inter quæ sunt, ut possit ca-
„ meram specialem habere: *Ut eo Sedi &c.* sicut etiam Altare portatile:
„ *Sinceræ devotionis &c.* & sibi eligere Confessorem: *Devotionis tuæ &c.*
„ nec non mulierem secularem secum habere: *Ut eo Sedi &c.* non possit
„ vero ad Abbatialem dignitatem compelli; nec ad observantiam constitu-
„ tionum Ordinis, datis brevibus sub III. Idus Februarii. Blancæ pariter
„ Moniali nonnullas servas indulsit: *Eximiæ tuæ &c.* Kalendis Junii:
„ Monialibus vero Toletanis concessa Indulgentia: *Quoniam ut ait &c.*
„ IV. Kalendas Martii. Monialibus etiam Corporis Christi Neapolis quas-
„ dam gratias fecit: *Devotionis vestræ &c.* III. Nonas Augusti. Sed Mona-
„ steriorum ingressum permisit Methildi, & Eleonoræ: *Devotionis tuæ &c.*
„ at primæ III. Nonas Januarii, secundæ vero nonis Maii. Duas executo-
„ riales expedivit etiam, unam ad Custodem Provinciæ Burgensis: *Beni-*
„ *gno sunt &c.* Nonis Aprilis; alteram ad Guardianum Majoricensem: *Ve-*
„ *nerabili &c.* Idibus præfati mensis. Habetur etiam expeditum Breve:
„ *Devotionis tuæ &c.* Nonis Aprilis, pro fundatione & ingressu Monaste-
„ rii Palatini, de quo Waddingus paulo post agit. Ceterum ad Patriar-
„ cham fratrem Fortanerium pro quibusdam negotiis dato Brevi: *Exhibi-*
„ *ta nobis &c.* IV. Kalendas Novembris. Eodem tempore ad Ægidium
„ Cardinalem contra Fratricellos scripsit: *Romanus Pontifex &c.* ac etiam
„ contra eosdem ad Episcopum Caphensem: *Multa &c.* XII. Kalendas
„ Januarii.
„ II. In Hispania Mariam de Ortagno virginem, Tertii Ordinis san-

Litt. Pont.

Indic. ex Vatic.

Wadd. ad ann. 1354.

Vatic.

Maria de Ortagn. Virg. tertii Ordinis flore t.

„ sancti Patris Francisci alumnam virtutibus, præsertim humilitate, oratio-
„ ne, & contemplatione fulgentem, hoc anno bonis operibus cumula-
„ tam, labilis vitæ cursum gloriose consummasse, scripsit Andreas Bon-
„ fanti.

ARGUMENTUM.

Promovetur doctrina Romana in regno Rassiæ. Animadvertitur per Inquisitores Minoritas in sectam Fratricellorum. Assumuntur ad Episcopatus Minoritæ. Celebrantur generalia Comitia. Multiplicantur Monasteria.

Promovetur in Rassia doctrina Romana.

I. STEPHANUS Rassiæ Rex sub hoc tempus plurimum laboravit pro reducendis sibi subditis ad unionem Ecclesiæ Latinæ, & concordiam doctrinæ Catholicæ. Feliciter factum est, ut in Monasteriis Abbates, & Superiores, in Ecclesiis Episcopi, & Rectores instituerentur, qui Romanum ritum profitebantur, & fovebant. Supervenerunt tamen ex finibus vicinis Græcorum, a Patriarcha Constantinopolitano submissi, qui Romanæ fidei, & doctrinæ Antistites amoverunt, Monasteriorum prælatos destituerunt, ad sacramenta Baptismi, & Confirmationis rite a Latinis suscepta reiteranda coegerunt, & alia multa in odium Romani nominis perpetrarunt. Adhibuit quod potuit remedium Rex, laboravitque, ut in pristinum statum res Ecclesiasticæ reducerentur, & misit Apocrisarios ad Pontificem, qui peterent sibi mitti viros doctos & pios, ut opus bene inchoatum diligenter promoverent, deinde alia in augmentum nominis Christiani subjunxit, quæ ex ipsis litteris constabunt. Pontifex gratulabundus Apocrisarios excepit, remisitque ad Regem fratrem Bartholomæum Traguriensem Episcopum Ordinis Minorum, alias apud eum Nuncii functum officio, sociumque adhibuit fratrem Petrum Thomasium Ordinis Carmelitarum, Episcopum Pactensem, Petri Theutonici Minoritæ, uti alias diximus, successorem, qui auctoritate Apostolica omnia in ordinem redigerent. Litteras addidit ad Regem, ad Helenam Reginam, & Orosium filium, Regis etiam nomine insignitum, ad Joannichum Patriarcham, & alios illius Regni Optimates, partim dilabente altero anno, partim ineunte isto exaratas. Omnes hic exhibeo.

Fr. Barthol. Episcop. Traguriens. Fr. Petrus Episcop. Pacten: *Ann. 1346. Tom. 7. n. 25.*

Stephano Regi Rassiæ Illustri, gratiam in præsenti, quæ perducat ad gloriam in futuro.

Ex lib. secr. fol. 222.

II. P*Er dilectos filios nobiles viros Bossidarium Judicem generalem, & Nestegium Cephaliam Geren. ac Damianum de Catara civem Cataren. Apocrisarios, & Procuratores magnitudinis tuæ ad Nos, & Sedem Apostolicam diebus non longe præteritis destinatos, & præsentatas nobis per Apocrisarios ipsos litteras regias, aurea tua bulla munitas, nostro Apostolatui intimasti, quod audito quod quidam Ecclesiarum, & Monasteriorum Prælati regni tui, fideles ejusdem Ecclesiæ, erant Ecclesiis, & Monasteriis, in quibus canonice instituti fuerant, per quosdam abominationis filios, contra justitiam destituti, & quod alii quidam eisdem, ac aliis fidelibus S. R. E. Catholicæ & Apostolicæ in eodem Regno morantibus, injurias, & contumelias irrogarunt, & quosdam ex fidelibus ipsis ad reiterandum Baptismatis, & Con-*

& Confirmationis, per eos rite suscepta irreiterabilia Sacramenta, invitos coegerant, non sine gravi offensa Dei, & lesione fidei Christianæ; tu velut sincerus ipsius fidei zelator, & cultor id moleste ferens, ac gerens, prout debueras, admodum displicenter, & cupiens pro reverentia Redemptoris tui, qui ejusdem auctor est fidei, & pro salutis tuæ merito tantis malis provisionis tuæ studio salubriter obviare, sub indignationis tuæ pœna districte præceperas, Prælatos destitutos eosdem ad Ecclesias, & Monasteria ipsa, quibus fuerunt, sicut præmittitur, destituti, restitui cum effectu, sex Monasteriis tunc expressis dumtaxat exceptis, quibus de propriis Abbatibus ad evitanda scandala, & pericula imminentia tunc restitutio non poterat fieri, & ad quæ postmodum temporis opportunitate captata, illos restitui procurasti, quodque publice, ac patenter, & sub formidabilibus pœnis edixeras, quod nulla Ecclesiastica, secularisve persona Latinos, vel alios fideles ejusdem Ecclesiæ secundum verum & catholicam ritum ejus Babptizatos, & Confirmatos, rebaptizare, seu reconfirmare, aut eisdem fidelibus injuriam seu violentiam irrogare, sive ipsos persequi, vel molestare præsumeret quoquo modo; & quod omnes Episcopi Abbates, & alii Ecclesiarum, & Monasteriorum Prælati, Presbyteri, & Clerici seculares, & regulares fideles ipsius Ecclesiæ ubicumque, & quomodocumque in Regno detenti prædicto, restituerentur debitæ libertati, & ad Ecclesias, Monasteria, & Ecclesiastica beneficia sua qualibet libere, ac sine impedimento redirent, divina in eis celebrarentur officia, & prout alias ad eas pertineret, ministrarent eisdem, ac aliis Christi fidelibus, juxta Ecclesiæ præfatæ consuetudinem rectam, & observantiam salutarem, Ecclesiastica sacramenta, & quod licitum esset omnibus in dicto Regno morantibus fidem, quam ipsa Ecclesia tenet, docet, & prædicat, tenere libere, ac prout eis competeret, illam docere voce libera, & publice prædicare; & quod ut sinceriorem te probares verioribus argumentis ipsius Catholicæ fidei amatorem, eos, qui secundum hujusmodi vitam & formam Ecclesiæ prædictæ Baptismatis, & Confirmationis susceperant sacramenta, & vel vi, metuve coacti, sicut prædicitur, vel forsan errore devii, hujusmodi Sacramenta, juxta usum, imo abusum verius, & abominationem aliam damnabiliter iterarant, arbitrio eorum libertatique relinquens, ipsis ab hujusmodi reatu beneficium absolutionis impendi, eosque reaggregari unitati ejusdem Ecclesiæ devota mente petieras, ac pro studio procuraras, ac tamdem Ecclesiam ipsam Dominam, & Magistram Christianorum omnium, ac Romanum Pontificem universalem Christianorum ipsorum Patrem, & verum ipsius Christi Vicarium, ac beati Petri Apostolorum Principis successorem firmiter asserens, simpliciter confitens, & humiliter recognoscens, devota instantia supplicasti, ut tibi Apostolicæ benedictionis munus, per Apostolicas litteras mittere, & nihilominus destinare ad regnum ipsum aliquos viros probos, timentes Deum, & in lege ipsius plenius eruditos, qui venerabilis fratris nostri Bartholomæi Episcopi Traguriensis. dudum in partibus illis Apostolicæ Sedis Nuncii feliciter, favente Deo, inchoatis operibus prosecutionis adjicerent studium, per quod ad optatum perducerentur exitum, dignaremur, idemque Traguriensis. Episcopus, cujus relatibus adhiberi fidem per easdem litteras petiisti, nobis exposuit, quod tu populo Christiano partium Orientis, super afflictionibus, & persecutionibus duris, quibus eos Turcarum furor immanis indesinenter angariat, viscera pietatis regiæ ad compassionem aperiens, & ad opprobria exprobrantium nomini Christiano tollenda, & auferendam perfidam gentem credentium de finibus, attendens animi tui zelum, & excitans potentiam regiæ dignitatis, desiderabas ab eadem Ecclesia matre tua contra Turcas ipsos Ca-

Capitaneus ordinari, ut ipsius Ecclesiæ spirituali adjutus auxilio, & directus consilio, in virtute Altissimi, qui piis favet libenter operibus, gregem Domini, ipsum videlicet populum de luporum eorumdem scilicet Turcarum faucibus potenter erueres, & subactam jugo miserabilis servitutis Christianam absolveres libertatem. Quibus omnibus intellectis, exultavit cor nostrum in Domino, lætatus est spiritus, & mens ipsa in jubilum gaudii potioris erupit, ac eadem Ecclesia mater tua ei, qui ubi vult, spirat, & corda regum in manu suæ continet potestatis, quique hunc tibi formavit animum, & infudit affectum, suppliciter agens humiles gratias, & laudationum debita vota persolvens, ipsum oravit, & orat assidue, ut te in hac zeli rectitudine, in hoc fervore spiritus, in hac puritate fidei, in hac devotionis sinceritate conservet, diesque tuos, & longævos faciat, & post bella domini, ad quæ robur tuæ potentiæ animose & strenue obtulisti, feliciter consummata, in sua pace disponat, sicque tibi te, ac subditas tibi nationes regere, & gubernare concedat, quod post hujus labilis peregrinationis excursum, una cum eis ad Sancta Sanctorum puris introire mentibus merearis. Porro, fili carissime, post dictorum Apocrisariorum tuorum ad te reditum, affectionis, quam ad tanti boni felicem exitum nimiam gerimus, nos continua sollicitavit instantia, & eo nobis studium diligentiæ potioris indixit attentius, quo in rebus avide concupitis, sicuti frequenter experientia didicisse te credimus, ipsa quoque celeritas sæpe tarditas reputatur. Tamdem cogitantes & perquirentes cum omni solertia viros, quos tanti ministerii promotioni utili utiliter deputare possemus, inter ceteros, quos indagationi nostræ idoneos ad hujusmodi ministerium consideratio multiplex obtulit, idem Episcopus Tragurens. occurrit. Etenim ipse, cum sit tibi familiariter notus, & sicut eædem litteræ testabantur, pro meritis suis acceptus & carus, poterit efficacior promotor esse negotii, & pra eo quod tanto bono, bonum, Deo favente, dedit initium, ut illud ad finem, ipso dirigente ac promovente, perducat, instantius laborabit, cum ex more opifex quilibet consummationem sui afficiatur ad operis, & ad conservationem ejus sollicitus inducatur. Cui etiam venerabilem fratrem nostrum Petrum Episcopum Pacten. Magistrum in sacra Pagina, virum utique religiosum, vita & moribus, conversatione laudabilem, & plenum timore Domini dedimus socium, ac simul ambos ad te, ipsumque Regnum tuum sub fiducia ejus, qui concordiam in sublimibus suis parat, quique parietem utrumque connexuit, præsentialiter destinamus, ut ex sparso in eodem Regno per Episcopum Traguriens. eumdem semine verbi Dominici, vitalem segetem pullulantem doctrinæ salutaris aqua irrigent, succidant renascentium spinas errorum, evellant schismatum succrescentium tribulos, & seminatorum eradicent zizaniam scandalorum, sicque ex ejus segete diligentibus purgata cultoribus, dante illi domino incrementum, manipulorum multitudo, fidelium scilicet numerus copiosus messis in tempore colligatur, & fides ipsa, quam mediator Dei, & hominum Christus supra firmam Petri Petram, id est ipsam Romanam, Catholicam, & Apostolicam Ecclesiam, cujus ipse Christus caput, fundator, & rector est, sic firmiter stabilivit, sicque illam eidem Ecclesiæ inseparabiliter copulavit, quod licet multos ab ipsius Ecclesiæ corpore, fallente Diabolo, vel contagiosus hæresis morbus abiecerit, vel scissura damnati schismatis separarit, ipsius tamen fidei immaculata sinceritas apud eamdem Ecclesiam permanens, velut tritici granum in area, quod per paleæ purgatur abscessum, & lux fulgentis sideris, quæ irradiat per excussionem offuscantium nebularum splendidius, clarior elucescit, palmites suos ubique dilatans, figensque radices emicet purior, & fructus, quibus eadem mater Ecclesia,

quasi

quasi renascentis prolis numerositate fœcunda, auctori suo jucunditatis, & lætitiæ cantica replicet, in ubertate perducat. Quapropter serenitatem tuam monemus, requirimus, & hortamur in Domino, illam attente rogantes, tibique in remissionem tuorum peccaminum suadentes, quatenus eosdem Episcopos pro nostra, & Apostolicæ Sedis reverentia, benigne recipias, & favorabiliter prosequaris, ipsorumque salutaribus monitis, & doctrinæ devotius acquiescas, ac intuens, quod Dei nostri perfecta sunt opera, & quod juxta Evangelicam veritatem, non qui inceperit, sed qui perseveraverit, salvus erit, ipsius Redemptoris tui actiones pro viribus imiteris, ac in bono constanter opere perseverans, ad ipsius feliciter incboati negotii votivam consummationem sic velut diligens operator, solerter intendas, quod in eo, præstante Domino, & tuo cooperante ministerio studioso, nostris & communibus fidelium Christi votis, & expectationibus satisfiat, ipseque retributor omnium bonorum Deus, cujus est idem negotium proprium, & cui numquam sine remuneratione servitur, ejusdem Regni tui terminos ampliet, dilatet fines, thronum corroboret, & sceptra confirmet, ac tamdem te, subjectosque tibi populos cœlestis Regni faciat cohæredes. Nosque non solum in hujusmodi Capitaneatus officio, sed in quibuscumque aliis honestis, & licitis vota tua, quantum cum Deo poterimus, Apostolicis favoribus prosequemur. Datum Avenione IX. Kalendas Januarii anno II.

In eumdem ferme modum paucis mutatis, Helenæ Reginæ Rassiæ Illustri, & Orosio Regi Rassiæ.

Joannichi Patriarchæ Serviæ, gratiam in præsenti, quæ perducat ad gloriam in futuro.

III. *Mediator Dei, & hominum Christus Jesus in Petri petra, Romana videlicet, & Catholica, ac Apostolica Ecclesia omnium fidelium Christi Matre, quam solus ipse fundavit, & rexit, ac regit, & quæ super cunctas alias orbis Ecclesias obtinet, divina dispositione, primatum fidei, cujus idem ipse Christus auctor est, sic solide fundatam creavit, sicque illam insolubili vinculo, & inseparabili unione copulavit eidem, quod licet multos ab ipsius Ecclesiæ corpore, fallente Diabolo, vel contagiosus hæresis morbus abjecerit, vel scissura damnati schismatis separarit, ipsius tamen fidei immaculata sinceritas apud eamdem Ecclesiam inseparabiliter permanens, velut granum tritici, quod per abscessum paleæ purgatius remanet, & lux fulgentis sydcris, quæ apparet clarior per excussionem offuscantium nebularum semper purior elucescit. Hæc sane carissimus in Christo filius noster Stephanus Rex Rassiæ Illustris prudenter considerans, & dolens multos ex nationibus sibi subditis, ab eadem Ecclesia per scissuram inveterati schismatis, procurante seminatore scandali, patre doli, fuisse divisos, ac saluti multitudinis, quæ ignara itineris veritatis, per abrupta gradiens in præcipitium ruit, & quasi navis in mediis fluctibus sine remigio mergitur, desiderans providere, apud nos per litteras, & Nuncios suos suppliciter institit, ut ad partes ipsas viros aliquos timentes Deum, & in lege ejus plenius eruditos transmittere dignaremur, qui errorum inde tribulis extirpatis, & evulsis spinis quorumlibet scandalorum, in eis sererent semen vitæ. Nos autem præfati Regis hujusmodi pium desiderium, & laudabile propositum opportunius in Domino favoribus prosequentes, & sperantes in illo, qui verum est lumen de lumine, omnem hominem venientem in hunc mundum illuminans, quique lapis est angularis missus, ipsius Ecclesiæ fundamentum, parietem utrumque connectens, quod ipse de cordibus errantium quorumcumque ignorantiæ tenebras, virtutis* Ibid. fol. 115.

suæ

suæ potentia, effugabit, & illuminabis claritatis suæ luce oculos mentium eorumdem, ut gressus eorum ab invio retrahant, & dirigant in salutem, ac ad eamdem Ecclesiam universalem, omnium fidelium Christi matrem conversi incipiant Christo vivere, qui viventes mundo, ipsi Christo mortui comprobantur, venerabiles fratres nostros Bartholomæum Tragurien. & Petrum Pattien. Episcopos, Apostolicæ Sedis Nuncios, viros utique probitatis expertæ, profundæ scientiæ, probatæ virtutis, ac zelum divinæ legis habentes, ad Serviæ, Rassiæ, & Albaniæ Regna, & terras præfati Regis subjectas dominio providimus destinandos. Ideoque discretionem tuam monemus, requirimus, & hortamur in Domino, illam attentius deprecantes, tibique in remissionem tuorum peccaminum injungentes, quatenus prudenter considerans quod, sicut fides, quæ nonnisi una est, & in nullo potest esse sui dissimilis, apud eamdem Ecclesiam inseparabiliter (sicut præmittitur) permanet, sic qui extra ipsius Ecclesiæ communionem fuerit, est proculdubio extra fidem, & qui extra fidem manserit, divinæ gratiæ particeps esse non poterit, nec adoptionem recipiet filiorum, ac intuens, quod specialiter tibi, qui in grege Domini, ipsa videlicet multitudine, pastoris geris officium, quamquam illicite, cùm non per ostium, idest per ipsam Ecclesiam, in ovile ovium, sed aliunde intraveris, incumbit ex debito, ut prius viam veritatis intelligas, & custodias intellectam, & sic per illam incedens puris ac rectis gressibus, eidem gregi, vita, moribus, & doctrina ducatum præbeas ad salutem, sicque illum ad æternæ vitæ pastua introducas, dictos Episcopos tamquam Dei Ministros, pro divinæ Majestatis, ac nostra & Apostolicæ Sedis reverentia benigne recipias, honorifice tractes, ac favorabiliter prosequaris, & eorum salutaribus monitis, & doctrinæ devotius acquiescas, ipsisque in prosecutione tam salutaris, & Deo accepti negotii assistas consiliis, & auxiliis opportunis. Itaque negotium ipsum, præstante Deo, cujus est proprie proprium, & tuo cooperante ministerio studioso, votivum perducatur ad exitum, & eamdem Ecclesiam renascentis prolis multitudo lætificet, tuque a retributore bonorum omnium, cui numquam sine remuneratione servitur, mercedis præmium, æternæ vitæ gloriam percipere merearis. Datum Avenione IX. *Idus Januarii anno* II.

In eumdem modum quibusdam mutatis, nobili viro Decano Sava Scotratore Serviæ; nobili viro Gayco magno Logothetæ; nobili viro Oliverio Despoto Serviæ; magnifico viro Prælubo Cæsari Serviæ; nobili Viro Guilbe de Catara, Comiti Camerario Serviæ; nobili Viro Palmanio Theutonico, Capitaneo gentis Armigeræ, & universis Principibus, Comitibus, & Baronibus Serviæ &c.

Venerabilibus Fratribus Bartholomæo Tragurien. & Petro Pattien. Episcopis, Apostolicæ Sedis Nunciis.

Ibid, fol. 127. IV. *Inter cetera, quæ Apostolatus officio, cui quamquam immeriti, disponente Domino, præsidemus, imminent peragenda, illud potissime humeris nostris incumbit, ut schismaticorum & hæreticorum venena pestifera, quibus Catholicæ fidei puritatem conantur inficere, per nos & alios, prout locorum & temporum qualitas exigit, partes Apostolicæ sollicitudinis apponamus. Nuper siquidem rumor infestus ad nostrum, non sine gravi mentis turbatione, perduxit auditum, quod nonnulli iniquitatis filii, solo nomine se Christianos profitentes, fidei tamen Christianæ prorsus adversi in Regno Rassiæ & Albaniæ, & Sclavoniæ, ac aliis circumadjacentibus partibus inconsultilem*

tilem tunicam Domini nostri dividere & lacerare conantes, ac perniciosa schismata suscitantes, novas inducunt sectas, variosque seminare moliuntur errores, ex quibus ut aliquos recitemus, falso, & pertinaciter asserunt, Spiritum sanctum non a Filio, sed a solo Patre procedere; non attendentes, quod sicut sacrosancta Romana Catholica & Apostolica Ecclesia mater fidelium omnium, & magistra tenet & docet, ac Orthodoxorum Patrum, atque Doctorum Latinorum pariter & Græcorum habet incommutabilis & vera sententia, sacrique Concilii declarat auctoritas, idem Spiritus sanctus æternaliter ex Patre & Filio tamquam ex uno principio, unica inspiratione procedit. Item mendaciter asserunt contra ea, quæ præfata Romana tenet, & docet Ecclesia, corpus Christi non in azymo, sed in fermentato pane confici debere, & quod in azymo confectum est, esse denegant corpus Christi, illudque in suæ damnationis cumulum blasphemiis inclamare, deturpare manibus, & quod sceleratius est, conculcare pedibus non verentur. Dicunt etiam, formam Baptismatis & Confirmationis juxta ritum, quem prædicta servat Ecclesia, falsam esse, ac juxta formam hujusmodi baptizatos & confirmatos Baptismati & Confirmationi sic susceptis damnabiliter renunciare, & rebaptizari & reconfirmari compellunt. Præterea damnabili detestatione dicuntur asserere, eamdem Ecclesiam, cui universi Christianæ fidei professores subesse noscuntur, ejusque tenentur instituta servare, in plerisque aliis, quæ præsentibus exprimere non curamus, a veræ fidei tramite deviare. Intelleximus etiam, quod nonnulli Archiepiscopi, & Episcopi partium earumdem sacros Ordines indecenter & contra sacrorum Canonum instituta conferunt, & super matrimoniis contrahendis in gradibus prohibitis dispensare, contra instituta prædicta, propria temeritate præsumunt. Quodque religiosi quamplures mendicantium Ordinum commissum sibi fore ab Apostolica Sede in eisdem partibus legationis officium, minus veraciter asserunt, eoque prætextu nonnulla temere attentare præsumunt, in suarum & aliarum animarum periculum, & scandalum plurimorum. Cupientes igitur hujusmodi ejusdem orthodoxæ fidei, & animarum periculis, prout ex debito præmissi tenemur officii, opportunis & efficacibus studiis obviare, ac de vestræ circumspectionis industria gerentes in iis, & aliis fiduciam in domino specialem, fraternitati vestræ per Apostolica scripta committimus, & mandamus, quatenus vos vel alter vestrum ad loca dictarum partium, de quibus vobis magis expedire videbitur, vos personaliter conferentes, & contra errantes, præsumptores, & attentatores hujusmodi pro Ecclesia sancta Dei vos defensionis murum viriliter opponentes, præmissa schismata dissipare, sectas dissolvere, errores evellere, excessus corrigere, deformata reformare, & errantes ipsos ad veram ipsius Catholicæ fidei unitatem, & Ecclesiæ prædictæ ritus & mores reducere, quantum vobis inspirabit Altissimus, auctoritate nostra, fideliter studeatis, invocato ad hoc (si opus fuerit) auxilio brachii secularis. Contradictores quoslibet & rebelles, cujuscumque præeminentiæ, status, ordinis, vel conditionis existant, auctoritate nostra, per censuram Ecclesiasticam, appellatione postposita, compescendo. Quæcumque vero in præmissis duxeritis facienda, & quæ vobis alias circa hæc videantur agenda, nobis fideliter & solerter intimare curetis, ut super ipsis providere salubriter, auctore Domino, valeamus. Datum Avenione VI. *Kalendas Januarii anno* II.

Universis Archiepiscopis, & Episcopis, per Rassiæ, Serviæ, & Albaniæ regna constitutis, gratiam in præsenti, quæ perducat ad gloriam in futuro.

Ex lib. 4. epis. 11.

V. *Mediator Dei & hominum Christus Jesus in Petri petra, Romana videlicet & Catholica ac Apostolica Ecclesia &c. ut supra num. 3. usque ad* ideoque *universitatem vestram monemus, requirimus, & hortamur in Domino, vobisque in remissionem vestrorum peccaminum injungentes, quatenus prudenter considerantes, quod ad vos & alios Prælatos, ac viros Ecclesiasticos, qui in grege Domini, populo scilicet Christiano, pastoris vice fungimini, ex debito specialiter incumbit officii eidem gregi linguæ ministerio ducatum salutis ostendere, sibique pascua æternæ vitæ, directionis virga ministrare, eosdem Nuncios pro reverentia divinæ majestatis & nostræ, vestræque salutis obtentu benigne recipiatis, & favorabiliter tractetis, ac ipsorum salutaribus monitis, & doctrinæ devotius acquiescatis, sibique in prosecutione tam salutaris negotii, consiliis & opportunis auxiliis assistatis, ita quod hujusmodi negotium, vestro cooperante ministerio studioso, votivum perducatur ad effectum, vosque in præsenti famæ gloriam, & in futuro æternæ beatitudinis præmia consequi valeatis. Datum Avenione IX. Kalend. Januarii anno II.*

Temeritas Fraticellorum.

VI. Crescebat continue in Italia inter Principum commotiones, & populorum dissidia, temeritas & numerus Fratricellorum; disciplinæ namque Ecclesiasticæ rigor, & Episcoporum zelus languebat, absente in Gallia summo Pontifice, ac digladiantibus inter se hoc tempore omnibus Italiæ Provinciis. Multiplicavit in Provinciis Minoritarum curæ deputatis, Farinerius Generalis Minister contra nebulones hos ex sui Instituti viris Inquisitores, nec tamen sufficiebant ad comprimendam perversorum hominum insolentiam. Sui itaque muneris duxit Pontifex supplere per Ministros, quod ipse non poterat, & exterminare malam hanc sobolem, toties a suis prædecessoribus proscriptam. Dedit litteras ad Archiepiscopum Capuanum paulo antea ex Minoribus assumptum, ad Pisanum, ad Neapolitanum, ad Ægidium Cardinalem Albornozium Sedis Apostolicæ in Italia Legatum, ad Episcopum Caphensem in Chersoneso ad mare Euxinum; nam & illuc pestis ista penetravit. Exemplar Epistolæ ad omnes scriptæ hoc unum est, paucis mutatis.

Reprimitur ab Inquisitoribus.

Venerabili fratri Archiepiscopo Capuano.

Ex lib. 3. epist. 5.

VII. *Multa, nec immerito, mentem nostram amaritudo perfundit, cum audimus esse in populo Domini perditionis filios, & iniquitatis alumnos, qui a Christianæ religionis observantia deviantes, & volentes potius errore perire, quam in veritate proficere, in tenebris ambulant, & obcæcati lumine rationis, alios secum in ruinam trahere moliuntur. Sane rumor infestus nostrum noviter turbavit auditum, quod in tuis civitate, & diœcesi, atque Provincia nonnulli superstitiosi viri, Fratricelli vulgariter nuncupati, & etiam alii per planam viam veritatis, & justitiæ nescientes dirigere gressus suos, nec instituta Canonica observare curantes, sed lupinam rapacitatem ferentes interius, ut alios per indirecta, & invia in damnationis præcipitium secum trahant, veniunt in ovium vestimentis, temeritate propria officium sibi prædicationis usurpant, & contra ipsius Catholicæ fidei* ve-

veritatem novas inducunt sectas, majoresque errores damnabiliter seminant, edocent, & observant, per quod multos simplices simulatæ humilitatis habitu, fictisque sermonibus decipiunt & seducunt, aliaque plura animarum pericula parientia, sub quodam velamine sanctitatis, faciunt & committunt in divinæ majestatis offensam, præfatæ fidei, & Apostolicæ Sedis contemptum, & scandalum plurimorum. Hi sunt siquidem pseudofratres, a quibus veritas ipsa præcipit attendendum. Hi sunt quos Doctor gentium tantopere vitandos admonuit, dicens: Nemo vos seducat inanibus verbis. *Hi sunt qui juxta Psalmistæ vaticinium* nescierunt, neque intellexerunt, & ambulantes in tenebris erraverunt. *Nos itaque, prout ex debito tenemur pastoralis officii, huic morbo pestifero, ne sectatores Christianæ religionis inficiat, salubribus occurri remediis cupientes, fraternitati tuæ per Apostolica scripta mandamus, quatenùs ad hujusmodi pestilentem nequitiam, quæ serpit ut coluber, de dictis civitate, diœcesi, ac Provincia penitus extirpandam, in caritate Dei diligenter exurgens, contra ipsos viros nefarios nostra etiam auctoritate suffultus, secundum indulgentias & privilegia officio inquisitionis hæreticæ pravitatis concessa, simpliciter & de plano, sine strepitu & figura judicii inquiras efficaciter & procedas, eosque corrigas & punias, juxta Canonicas Sanctiones, invocato ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii secularis. Contradictores per censuram Ecclesiasticam, appellatione postposita, compescendo. Non obstante si aliquibus communiter vel divisim ab Apostolica Sede sit indultum, quod interdici, suspendi vel excommunicari non possint per litteras Apostolicas, non facientes plenam & expressam ac de verbo ad verbum de Indulto hujusmodi mentionem. Per hoc autem Suffraganeis tuis, ac Inquisitoribus ipsis hæreticæ pravitatis, in ipsis civitate & diœcesi ac Provincia, auctoritate Apostolica deputatis, quominus ipsi inquisitionis officium, super hæc prædicta contra præfatos, & alios, prout eædem volunt canonicæ sanctiones, valeant exercere, nullum volumus præjudicium generari. Datum Avenione* IV. *Kalendas Novembris anno* II.

Matth. 24. 5. Ephes. 5. 6. Psal. 81. 5.

VIII. Præter fratrem Petrum de Fano, quem diximus anno proxime elapso institutum Vicarium Smyrnarum, concessa est facultas fratri Pontio Sautolli, ejusdem Instituti viro, ut in prædicta Civitate commorari, duosque socios Religiosos, totidemque famulos in urbis custodiam habere posset, ob præstitum plurimum obsequium rei Catholicæ, in ejusdem urbis tutela: *Ingens devotionis zelus*, quarto Kalendas Octobris. Assumpti sunt hoc anno ad regendas Ecclesias aliquot Minoritæ; ad Archiepiscopalem Calaritanam in Sardinia, per obitum Joannis, frater Joannes de Aragonia alias præclaris functus muneribus, uti narravimus: *Militanti Ecclesiæ*, secundo Idus Februarii. Ad Bisinianensem in regno Neapolitano, & citeriori Calabria, Pontifici Romano immediate subjectam, per obitum Christophori, frater Joannes: *Militanti Ecclesiæ*, quarto Idus Maii. Ad Guardien. in eodem Regno, sub Archiepiscopo Beneventano, per obitum Benedicti, frater Petrus: *Pastoralis officii debitum*. Eodem die, frater Demetrius de Scutaro promotus ad Ecclesiam in ultramarinis partibus existentem, Clero & populo Christiano carentem, quod ille ignorabat, & consecratus remansit in sua Provincia Sclavoniæ inter Fratres, cui raro exemplo Pontifex indulsit, ut suæ religionis munera posset obire: *Religionis zelus*, quarto Kalendas Octobris.

Fr. Joan. Archi Calaritan. *Tom. 7. an. 1328. num. 11. & anno 1340. n. 10.* Fr. Joan. Episc. Bisinian. Fr. Petrus Guardien. Fr. Demetrius.

IX. Celebratum est hoc anno Capitulum Generale quinquagesimum secundum in Civitate Assisii, in quo decretum est, ut observarentur consti-

Capitulum Generale LII. Assisii.

tutiones sancti Bonaventuræ in duodecim capita distinctæ, additis quibusdam, aliis remotis in multis Comitiis, uti nos alias monuimus. Diligenter eas publicari curavit Generalis Minister, Guillelmus Farinerius, earumque invigilavit observantiæ, quamvis nihil suum illis immiscuerit, qua de causa constitutiones Farineriæ sunt appellatæ. Statutum insuper, ut a quibusdam peccatis (quorum numerus, & reservatio ab hoc tempore fuit semper solemnis in Ordine) nullus præter Ministros Provinciales, vel qui ab eis potestatem acciperet, posset absolvere. In his connumeratur contumax inobedientia, quam tunc incurrere religiosum dixerunt, quando, monitione trina præmissa, adhibitis congruis intervallis per diem naturalem, obedire detrectat. Præmisit autem ad Patres in Comitiis congregatos Pontifex istud diploma.

Tom. 4. an. 1260. n. 11.

Constitutiones Farineriæ.

Dilectis filiis Generali, & aliis Ministris, ac Fratribus Ordinis Minorum Assisii, in generali Capitulo eorum ibidem celebrando proxime convenientibus.

Ex lib. secr. fol. 76.

X. A*Mabiles fructus, quos sacer Ordo vester, velut pomerium quoddam divina manu consitum in agro militantis Ecclesiæ, in ubertate produxit hactenus & producit, in considerationem debitam adducentes, & suavitatis odorem ex operationibus vestris bonis, ac laudandis actionibus ascendentem, quo Ecclesia ipsa repletur, & recreatur assidue, odorati, de ipsius Ordinis statu prospere conservando sollicitamur assidue, & ut sublatis impedimentis quibuslibet, semper felicibus successibus augeatur, ingenti desiderio affectamus. Proinde universitatem vestram monemus, requirimus, & hortamur, illam attente rogantes, ac vobis in remissionem peccaminum injungentes, quatenus in hoc congregationis vestræ sanctæ capitulo, habentes Deum præ oculis, & humilis ac igniti ardore caritatis Patris, & Patroni vestri beati Francisci doctrinam & vestigia salutaria imitantes, iis vacetis sollicite, ad ea studiose operam impendatis, per quæ vobis maneat caritatis spiritus, dilectionis affectio vigeat, fiet unitatis vinculum, robur pacis abundet, & bonum concordiæ perseveret, sicque pia studia vestra in præsenti conquisitæ famæ testimonia clara custodiant, & in futuro ab eo (cujus obtentu mundo renunciantes immundo, ac secularia desideria abnegantes, sub jugo regularis observantiæ, quæ licet arcta, suavis & dulcis est, sobrie, pie, ac juste vivitis) æternæ gloriæ præmia mereantur. Sane quia in pelago mundi hujus reptilium numerus, peccatis exigentibus, sic excrevit, sic a regione deserti venientibus ventis, eodem concusso pelago, undæ superbiunt, lasciviunt fluctus, & procellæ turbinum intumescunt, quod nullum pene orbis angulum seditionum calamitas, guerrarum fremitus, & bellorum ærumna reliquerunt expertem, nos, qui meritis impares, & juribus inæquales, Petri navem gubernandam in eo, ex dispensatione divina dignanter, potius quam digne suscepimus, horum consideratione stupentes, in vobis, qui ad pedes Domini statis assidue cum Maria, & qui amici ejus per vitæ meritum facti estis, spei anchoram jacimus, & fiduciæ spiritum elevamus, precibus nostris hujusmodi adjungentes, ut eum, qui Draconem illum reptilium caput, & principem captivavit, quique mari & ventis imperat, & cessare facit spiritum tempestatis, vestris, quas velut justorum multum apud ipsum profuturas credimus, precibus & orationibus excitetis, ut ipse misericordiæ suæ memor, venena fugot nequitiæ, mitiget ventos, complanet undas, fluctus comprimat, & turbinum placet, ineffabilis potentiæ suæ virtute, procellas,*

las, sicque det propitius pacem, & paret benignius concordiam, quod populus Christianus factus unanimis, optatæ quietis opulentia gaudeat, & tranquillitatis plenitudine perfruatur. Nosque sic ipsi Ecclesiæ suæ utiliter præesse concedat, quod creditorum nobis copiosum numerum talentorum reddentes, cum adjectione fœnoris pinguioris, ab eorum creditore inter fideles servos ad gaudia sua recipi mereamur. Ceterum affectum caritatis, quem ad vos gerimus, cupientes aliquali spiritualium exhibitione munerum exhibere, omnibus vere pœnitentibus & confessis, qui in capitulo ipso præsentes fueritis, & iis etiam ex confratribus vestris, qui venientes ad illud impedimento præpediti legitimo, in eo interesse nequiverint, de ipsius Omnipotentis Dei misericordia, & beatorum Petri & Pauli Apostolorum ejus auctoritate confisi, septem annos & septem quadragenas de injunctis eis pœnitentiis relaxamus. Datum Avenione XV. *Kalendas Maii, anno* II.

XI. Ante hunc annum extructum ad Petricagii in Corsica oppidum, domicilium Fratrum Minorum, constat aperte ex sepulto ibidem hoc ipso anno quodam Minorita Anonymo, ab hæreticis pestiferæ sectæ quæ dicebatur Juvenalis, occiso. Prius substitit in loco humili, & insaluberrimo, mox ad alium eminentiorem, & meliorem oppido viciniorem, cui nomen Alexianum, translatum est. Magno miraculo quadam nocte auditæ sunt in aere voces duæ, altera his verbis: *Claude, dele, & dissipa*; altera ita respondens: *non possum, duobus Fratribus discalceatis mihi validissime resistentibus*; (vacabant forte tunc temporis duo Fratres Laici orationi, miseræ oppidanorum discordiæ, qua furebant condolentes, & pacem deprecantes) qua de causa crevit erga Fratres populi devotio, ut nihil non libenter eisdem impertiant. Illic jacet frater Stephanus a Reynoso Laicus, virtute & miraculis illustris.

Gonz. in prov. Corsicæ Con. 10. Conv. Petricagii.

Fr. Stephanus a Reynoso.

XII. Petiit & impetravit hoc anno Maria de Padilla, quondam Joannis Garsiæ militis Palentini filia (quæ tot excitavit in Hispania turbas, dum ejus amore Petrus Castellæ & Legionis Rex obcœcatus, Blancam Galliæ Regis filiam sibi desponsatam prius odio habuit, quam vidit) licentiam ædificandi Monasterium Clarissarum infra limites diœcesis Palentinæ, vel alibi infra regnum Castellæ seu Legionis; atque evocandi ex aliis Monasteriis primas Magistras: *Pia vota fidelium*, Nonis Aprilis: *Devotionis tuæ sinceritas*, eodem die. Anno insequenti inchoatum opus ad oppidum Astudilii, leucis quinque a Palentiæ urbe dissitum, Amasiæ Rege sumptus præbente, & evocatis e Monasterio Castri-Cæsaris primis fundatricibus, data ad hoc commissione custodi Burgensi: *Honestis supplicum votis*, eodem die. Addidit etiam Pontifex alias litteras ad ipsum Regem, ut pellice repudiata, & in illo Monasterio inclusa, quo reliquam vitam in pœnitentiæ, & virtutis operibus transigeret; tum Blancam uxorem bene haberet, tum Joannem Alphonsi Albuquerquium, & ceteros nobiles regni sui, quos dire insectabatur, benigne prosequeretur. Floruit semper hoc Monasterium arctiori, quam solet inter Urbanistas Sorores, observantia, & plurima Sororum pietate; atque ex eo missæ primæ fundatrices ad Monasterium Calabazani. Porro cum prædictum Castri Cæsareani Cœnobium a primo rigore, & disciplina deflexisset, hinc missæ reformatrices, quæ vices acceptæ primæ doctrinæ, & virtutis eum fœnore redderent. Inter missas emicuit Catarina de Mendoza, quæ in Abbatissam præfecta, Sorores omnes ad religiosum vitæ Institutum & arctiorem regulæ observantiam, anno MDLXXX. revocavit, & tandem ad Astudilianum suum Monasterium reversa, sancto fine quievit. Re-li-

Monast. Astudilii.

Monum. MSS. Provinc. Cicept.

Soror Catharina Mendozia.

ligiosa & pia est hic memoria Sororum Elisabethæ Salazariæ, & Annæ Abulensis, quarum suo tempore virtutes enarrabuntur.

Monast. Nolæ. XIII. Præextitisse multis ante hunc annis Monasterium Clarissarum in urbe Nolana, Campaniæ felicis mediterranea, sub titulo sanctæ Mariæ Jacobi, constat ex facultate hoc anno concessa nobili viro Nicolao de filiis Ursi Nolano, & Palentino Comiti, ruinosum & quodammodo collapsum reædificandi: *Devotionis tuæ sinceritas*, xi. Kalendas Septembris. Cœpit condere hoc tempore Sophia Philippi de Archangelis mulier Florentina Hospitale seu Xenodochium, de quo alias præfati sumus, Hierosolymis in Monte Sion, prope Monasterium Fratrum Minorum, cujus regimen, ipsa decedente, voluit esse penes Guardianum. Varia obtinuit pro pio hoc opere promovendo privilegia, quæ in regestum hujus voluminis congeremus, necnon alia complura diplomata edita in favorem Monasteriorum Clarissarum Moguerii in Provincia Bethica, & Metymnæ Pomerii in Burgensi, & Neapolitani Corporis Christi, de quibus suis locis disseruimus, & quæ de antiquitate Metymnensis Cœnobii diximus, his Pontificiis litteris confirmantur.

Hospitale Hierosolymitanum. Tom. 7. an. 1342. n. 39.

Tom. 6. an. 1318. n. 47.

SUPPLEMENTUM P. ANTONII MELISSANI DE MACRO.

„ I. ARuerni, Gallis *Clermont*, Civitas est Episcopalis sub Archiepiscopo Bituricensi, veteribus Augustonemetum Arvernorum nuncupata, ad Cemenorum montium radices in colle præcelso, ad præterfluentem fluviolum Tiretenum in Elaverim illabentem, Arverniæ Ducatus Metropolis & caput, elegans & nobilis, cujus ager collibus amœnis & fructiferis ornatur, a Biturgibus Metropolitana urbe in austrum ad XLII. M. P. gall. quasi tridui itinere recedens, a Lugduno in Occidentem bidui itinere distat. Hanc urbem ab anno MCCLXXIII. Conventum pro Minoritis a Guidone de Turre, Bononiensium Duce constructum admisisse enarrat Waddingus: at nihilominus hoc anno, XVI. Kalendas Septembris pro ædificatione Conventus ibidem breve expeditum fuit: *Pia vota fidelium &c.* forte ob aliquam rationabilem causam de uno in alium locum transferendus erat. Concessa Monasterio Tolosano indulgentia: *Ecclesiarum Monasteriorum &c.* Idibus Octobris, fratri Bartholomæo transitum ad Benedictinos Pontifex indulsit: *Religionis favor &c.* V. Idus Decembris.

Wadding. ad ann. 1327.

„ II. A Calagurio, *Calahorra* Hispanis, urbe Tarraconensi ad citeriorem Iberi fluminis ripam, frater Jacobus eximiæ sanctitatis vir, qui ob miracula patrata in maxima reverentia & veneratione in Provincia Mediolanensi habetur, hoc anno debitum naturæ solvit, ut scripsit Julius Magnanus. Memorabimus (decet enim Reginarum nostri Ordinis patronarum pietatem memorare) Constantiam Emanuelem, Joannis Emanuelis, Regis Ferdinandi cognomento Sancti filiam, quæ Petro cognomento Justo, filio Alphonsi IV. Portugalliæ Regis, & suo nepoti nupserat anno MCCCXXXIII. nuper defunctam, sepulturam nactam fuisse in Conventu sancti Patris Francisci de Santaren, & Petrum Regem ad secunda vota transfusse.

Frater Jacobus a Calagur. mirac. cl. Bier. Just. in hist. Hispal. l. 3. fol. 111.

A R-

ARGUMENTUM.

Congregatio Gentilis Spoletani penitus dissipatur & deletur. Florent multi pietate celebres. Creantur Episcopi, & alii viri insignes recensentur.

I. ÆGRE ferebant hoc tempore Ordinis Prælati intentatam ab Gentili Spoletano religionis scissuram, & peculiarem, quam meditabatur congregationem in quatuor illis humilibus domiciliis, quæ austerioris vitæ & strictioris Observantiæ Professoribus sub illius disciplina victuris, peculiari diplomate concessisse diximus Clementem. Timebant, his accessuros alios, & multiplicato numero, negotium facessuros universo Sodalitio, atque ex hac parva scintilla magnum oriturum discordiæ incendium, illo majus, quod alias sub Clemente V. & Joanne XXII. fuerat extinctum. Auxit indignationem, quod hi habitus viles in qualitate & forma ab aliorum veste difformes, per omnia similes ei, quam præferebant reformationis Narbonensis auctores, assumpserint; quod nihil sibi commune cum reliquis voluerint; quod omnem ferme Ministri Generalis auctoritatem excusserint. Collato itaque consilio in Comitiis generalibus anni præcedentis, volebant aliqui ut nomine totius religionis periculum futuri in Ordine schismatis exponeretur in pleno consistorio Cardinalium, iisdemque modis ageretur contra hos, quibus alias actum est contra Narbonenses. Restitit tamen Farinerius Minister Generalis, prudenter considerans querelas has & publicas coram Principibus disceptationes parere externorum admirationem, & diuturniorem atque acriorem domesticorum commotionem. Obtinuit itaque sua inter omnes auctoritate, atque officii eminentia, ut tranquillius in hac re ageretur, & sibi committeretur universa cura colligatos dissipandi, & exorientem congregationem supplantandi.

Patribus displicet congregatio Gentilis Spoletani. Dissipatur. Ann. 1350. n. 15.

II. Ut celerius faceret, & majori urgeret conatu, imprudenti & irreverenti facto causam ministravit Gentilis; dum enim Farinerius quiddam præciperet uni ex illius Consodalibus, atque hinc suæ circa exemptos auctoritati detrahi, Generalis vero potestati addi timeret Gentilis, arrepto Fratre & amoto a Farinerii præsentia dixit; nihil illi superesse in hos jurisdictionis, præsertim quoad incolatum humilium Monasteriorum, de quo tunc agebatur. Indignati, qui aderant, ad hujusmodi supremæ potestatis contemptum stimulos addebant, ut hominis tumor supprimeretur, & ficta, ut dicebant, revelaretur religio. Irato denique multa suggesserunt ab his patrari in manifestam Instituti ruinam, eos qui superiorum declinabant disciplinam, ad hos transire, spiritum libertatis inter eos dominari, & promiscue bonos ac malos, sanæ & corruptæ doctrinæ homines ab eisdem admitti. Cavendum proinde, & occurrendum suadebant in debili principio, ne multiplicato numero, malum invalesceret. Mature in his agere, & absque publico scandalo Ordinis obviare scissuræ volens Farinerius, exploravit secreto eorumdem vitas & gesta, quid domi agerent, quid foris tractarent, quos ad suum contubernium admitterent. Comperit eos receptasse aliquos hæreticos, vel in fide suspectos, sub spe tamen, ut illi asserebant, eos convertendi, sed in erroribus pertinaces vere abegisse, peccasse tamen, quod cum eis communicaverint in domo, mensa, lecto, & minime correctos, aut correptos dimiserint, neque ut oportebat, denunciaverint Inquisitoribus. Hoc tamquam fundamento reliquis malis substrato, exposuit Innocentio Pontifici pericula futuræ in Ordine scissuræ, & gravioris secuturæ discordiæ,

quam sub Clemente V. præcesserit, & facile obtinuit, ut Clementis VI. privilegium revocaretur, ac dissipata congregatione, ad Generalis Ministri, reliquorumque Superiorum obedientiam Fratres reducerentur. Deinde egit cum Ægidio Cardinale, in Italia Sedis Apostolicæ Legato, ut Gentilis caperetur, & cum duobus Fratribus, quos secum Romam ducebat, carceri manciparetur in Conventu urbis veteris, Provinciæ Romanæ. Ita in custodiam ducto præceptore & antesignano, ac anno sequenti mortuo coadjutore fratre Martino laico Fulginate, viro optimo, qui post mortem signis claruit, facile fuit reliquos reducere, & societatem dissolvere. Perseveravit tamen in aliquibus desiderium strictioris vitæ, & regularis observantiæ, quod inter reliquos pie, & absque querela conservarunt, donec alium obtinuerunt Ducem Paulutium a Trincis Fulginatem, qui majori modestia & prudentia ad felicem exitum, quod frustra & imprudenter tentarunt alii, tamdem perduxit. Exhibeo hic Pontificis diploma, quo prædecessoris irritum voluit privilegium.

Dilecto filio Ministro Generali, & Fratribus Ordinis Minorum.

Ex 1. p. lib. 2. epist. 354.

III. *Sedes Apostolica, pia mater, quietem & pacem desiderans filiorum, quæcumque inter eos litem generare possunt & scandala, libenter removet, & subducit. Olim siquidem felicis recordationis Clemens Papa VI. prædecessor noster volens dilectos filios Carceris, & Montis Lucii, necnon Eremitæ, & Jani Guardianos, seu Vicarios, & Conventus Ordinis Fratrum Minorum Assisinat. & Spoletan. diœcesis Apostolico favore prosequi, per suas certi tenoris litteras eis noscitur inter cetera concessisse, quod in singulis locis præfatis singuli duodecim Fratres dicti Ordinis assumendi de Ordine ipso, vel recipiendi de seculo, ac deputandi in locis eisdem, & eorum quolibet, sicut, & quotiens existeret opportunum per Ministrum, seu Vicarium Fratrum dicti Ordinis Provinciæ sancti Francisci, qui esset pro tempore, vel iis impeditis, aut super hoc requisitis, tamen recusantibus, vel nolentibus, aut contemnentibus, seu differentibus exequi per Guardianum, seu Vicarium dicti loci Carceris, qui tunc esset sub observantia Regulæ beati Francisci, possent perpetuo commorari, quodque Minister idem de singulis idoneis Guardianis, & Fratribus eorumdem locorum eisdem dictorum singulorum locorum Fratribus providere, quoties casus opportunitatis exigeret, teneretur. Cum autem, sicut exhibita nobis pro parte vestra petitio continebat, eorumdem locorum Guardiani, & Fratres prædicti, prætextu concessionis hujusmodi, a tua obedientia fili Minister Generalis, & Ministri Provinciæ supradictæ in plerisque se subtrahere moliantur, & nonnulla in recipiendis hujusmodi Fratribus in locis eisdem commiserint, & committant, ex quibus magna scandala, turbationem dicti Ordinis, & animarum pericula parientia, sunt secuta, & majora etiam timentur, nisi de opportuno provideatur remedio, eventura: Nos cupientes quod sacer Ordo præfatus, quem affectuose prosequimur, in visceribus caritatis, in Religionis integritate, unitateque servetur, cessentque in eo seditiones, & scandala, quæ dudum dissidiorum sator humani generis inimicus in illo (proh dolor!) seminavit, vestris in hac parte supplicationibus inclinati volumus, & auctoritate Apostolica decernimus, quod non obstante concessione præmissa, quatuor loca prædicta, in omnibus & per omnia, sint, & esse debeant in potestate, & sub obedientia Generalis, & dictæ sancti Francisci, secundum morem dicti Ordinis Provinciæ Ministrorum, qui pro tempore fuerint, sicut sunt alia loca Ordinis antedicti; ita quod nullus in dictis*

ctis quatuor locis, vel aliquo eorum pro Fratre de dicto Ordine, vel de seculo, per alium, quam per ipsos Ministros, seu alterum eorum recipi possit; & quod Guardiani, & Fratres, qui in locis eisdem pro tempore fuerint, in omnibus sint, & esse debeant subjecti dictis Ministris, ac eorum, & aliorum Prælatorum dicti Ordinis judicio & ordinationi, tam quoad habitum, tunicas, mantellos, & eorum quantitatem, formam, pretium, valorem, & alia concernentia ipsum habitum, juxta felicis recordationis Clementis V. Joannis XXII. & Benedicti XII. Romanorum Pontificum prædecessorum nostrorum super his editis deferendum, quam in quibuscumque aliis stare, & obedire omni modo teneantur, & nihilominus per eosdem Ministros, vel eorum alterum, prout quando eis expedire videbitur, de ipsis locis libere valeant amoveri. Nulli ergo nostræ voluntatis & constitutionis &c. Datum apud Villam novam Avenion. diœcesis xv. *Kalendas Septembris anno* III.

IV. Floruisse in variis Ordinis Provinciis viros aliquos virtute & pictate insignes, ex Pisano scribit sub hoc tempus Marianus, licet annos ætatesve, quibus illi vixerint aut obierint, non apponat. In Provincia Siciliæ, & Conventu Messanensi requiescit, inquiunt, frater Simon Aymonis in vita, & post mortem miraculis insignis, & frater Electus nobilis viri Andreæ filius, cui Christus in columbæ specie apparuit, atque ut secum pranderet, invitavit. Hic etiam non pauca patravit miracula. Panormi prope beatum Gerardum, cujus vitam diffuse scripsimus, jacet frater Joannes Bura prodigiis cœlestibus clarus; & Calatagirone frater Richardus, qui multos a variis infirmitatibus liberavit. In Provincia terræ laboris in Conventu Cajetæ frater Gerardus laicus, cui Christus in specie infantili eadem magnitudine, & decoro aspectu, quibus in brachiis ferebatur maternis, apparuit, & propriis manibus sacratissimam sui corporis tradidit communionem, uti alias diffusius narravimus. Ibi etiam requiescit ejus socius frater Simon, quorum reliquiæ, dum transferrentur ab Ecclesia superiori, sancto Francisco sacra, ubi sacram mirabiliter receperunt Synaxim, ad inferiorem sancti Ludovici, cœlesti lumine per noctes multas super templum coruscante, ostenderunt sibi displicuisse translationem factam, donec in pristinam sedem sunt restitutæ. In eadem Provincia, loco tamen incerto, jacet frater Joannes pia conversatione & virtutibus insignis.

[Margin: Viri pietate illustres. — Marian. lib. 4. cap. 12. — Fr. Simon Aymonis, & frater Electus. — Tom. 7. an. 1343. n. 19. — Fr. Joan. Bura, Frater Richardus — Fr. Gerardus. — Tom. 2. an. 1222. n. 9. — Fr. Simon. — Fr. Joannes.]

V. In provincia Dalmatiæ, & Conventu Briberii Custodiæ Jaderensis, frater Andreas Albanensis, qui post mortem in ipso meridie nullo ex custodibus vidente, apparuit duobus captivis, qui illum invocarunt, eosque a vinculis & carcere, janus & compedibus illæsis, liberavit. Tragurii in præfata Custodia frater Joannes de Buccho Albanus, vir magnæ austeritatis & virtutis, qui mortis suæ tempus & horam prædixit. Aqua, qua corpus ejus lotum est, multos ab infirmitatibus sanavit. Ejus socius frater Michael Albanus virtutibus, & pietate clarus requiescit in Conventu Chorsii Custodiæ Albanensis. In Provincia sancti Francisci, & Conventu Bevanii Custodiæ Spoletanæ, frater Nicolaus de Pater-noster, ita nuncupatus ob frequentem hujus orationis Dominicæ repetitionem, quam etiam obviis quibusque inculcabat, floruit etiam pietate, & cœlestibus prodigiis. In Provincia, & Conventu Bononiæ circa hoc tempus obiit frater Matthæus Faventinus, socius Michaelis Cæsenatis ante fugam Avenionensem; multa edidit vivens, & mortuus miracula.

[Margin: Fr. Andreas Albanen. — Fr. Joan. de Buccho. — Fr. Michael Alban. — Fr. Nicolaus. — Fr. Matthæus Faventinus.]

VI. Fratrem Petrum Fanensem, de quo sæpius locuti sumus, ob res bene gestas, & administratam urbem Smyrnensem in Asia, Pontifex hoc

[Margin: An. 1353.]

anno inter suos familiares connumeravit, & privilegiis affecit: *Virtutibus clarens* x. Kalendas Julii. Capellanum instituit fratrem Petrum de Martigniaco: *Virtutibus clarens* VIII. Kalendas Julii; & Episcopum in Ecclesia Dolien. in Insula Sardiniæ sub Archiepiscopo Calaritano, per obitum Saladini, fratrem Joannem de Bardaxino: *Inter cetera* VII. Kalendas Novembris. Ad preces fratris Rogerii Cradok Episcopi, uti diximus, Waterfordiensis, litteras exhibuit Joannis XXII. quibus unitas voluit Waterfordiensis & Lismorens. Ecclesias: *Provisionis nostræ* v. Kalendas Aprilis. Combussit hic duos impios de Clanballan, propter contumeliam prolatam in Virginem Mariam anno MCCCLIII. qua de causa orta est inter ipsum, & Archiep. Cassellen. magna discordia. Fratri Petro Salaminæ contulit Ecclesiam Catacensem in ulteriori Calabria, in qua sedit annis duodecim. Invenio in quibusdam hujus Ecclesiæ monumentis, præter hunc Petrum & Venutum, de quo alias egi, in eadem sedisse fratrem Joannem Jacobi, electum an. MCCCXV. & obiisse anno MCCCXVIII. Fratri Rogerio de Convenay, vel, ut aliis placet, de Chonnoe custodiæ Wigorniensis in Provincia Angliæ alumno, facultatem dedit commorandi in Custodia, & Conventu Londinensi: *Illa tibi benigno favore* IV. Idus Februarii. Hic ille est, qui post aliquot annos disputavit cum Richardo Armachano Antistite, pro statu mendicantium Ordinum, uti commodius suo loco enarrabimus. Quidam nostrates Hybernum asserunt, sed Anglum fuisse aperte constat ex hoc diplomate, & commisso sibi postea Anglicanæ Provinciæ ministeriatu.

[Margin: Fr. Joann. Episcop. Dolien. — Ann. 1350. n. 7. Unio Ecclesiæ Waterfordiensis & Lismoren. — Fr. Petrus Episcopus Catacen. — Tom. 6. an. 1309. n. 24 & an. 1325. n. 25. — Fr. Richardus Chonnoe. — An. 1357.]

VII. Hoc anno beatus Paulus Trincius Fulginas, in Cœsiensi deserto, & Provincia sancti Francisci, in aspero monte, pœnitentiæ exercendæ opportuno, & propterea sancto Institutori Francisco familiari, in commodum & devotum cœnobiolum reduxit tuguriolum ex arborum ramis ab eodem sancto Patriarcha constructum, sacravitque Deo sub titulo Annunciationis beatæ Virginis, ut ibi Tirones pie educarentur, & sanctæ paupertatis spiritum ex pauperrimi domicilii incolatu attraherent. Illic adhuc invisere licet speluncam, quam sibi orationis, meditationisque gratia beatus Pater Franciscus delegerat, & bina oratoria, unum beati Bernardini Senensis, alterum beati Francisci Papiensis, qui longo illic tempore vixit, & præter alia mirabilia opera quæ ibidem patravit, Angelum humanam indutum formam in admirandæ suæ caritatis testimonium pavit, & lupo sibi familiarissimo asellum in Fratrum usum quædam portantem domum reducendum commisit. In Ecclesia reverenter colitur devotissima beatæ Virginis imago, quæ a pio Tirone salutata, salutationem rependit. In sacrario servantur cingulum beati Bernardini Senensis, ac beati Jacobi Piceni pileolus & bacillus.

[Margin: Conv. Cæsinen. — Gon. in Prov. S. Fran. Con. 38. Rodul. fol. 303.]

VIII. Orta hoc anno gravi controversia inter Abbatissam, & Clarissas Tolosates, ac Rectorem Ecclesiæ sanctæ Mariæ dealbatæ, circa erectionem Monasterii intra limites prædictæ Ecclesiæ, quam Moniales, uti superius dixi, urgebant; tamdem quibusdam pactis conditionibus, inter se convenerunt; conventiones, & compositiones Pontifex confirmavit: *Iis, quæ pro Monasteriorum*, *Idibus Julii*.

[Margin: Monast. Tolosan. — Ann. 1353. n. 11.]

SUPPLEMENTUM P. ANTONII MELISSANI DE MACRO.

„ I. Reformationis initæ negotium Spoletani fratris Gentilis imprudentia perdidit, ut Annalista refert. Interea cum vero audisset Innocentius quemdam Franciscum Baroncellum Roma, abactis Senatoribus, Nicolai Rentii regiminis formam reassumpsisse sub nomine Tribuni, & Consulis

„ fulis Romani, nil cunctatus Nicolaum Rentium, quem captivum habe- Dogl. p. 4. fol. 402.
„ bat, vinculis solutum, in Baroncellum expedivit. Itaque Nicolaus No-
„ bilium ope, & partis plebis fretus, Baroncellum facile expulit; sed ite-
„ rum semet Consulem, ac Tribunum asseruit; verum Nobilibus & aliis
„ molestus, ab omnibus quærebatur ad necem; & cum neque Capitolium
„ tutum sibi præberet asylum, mutata veste, fugiens in manus inimicorum
„ incidit, qui eum in frusta discerpsere. Igitur mortuo Nicolao, Pontificis
„ jussu Senator annuus creatus est Guido Gordanus: quo tempore Farine-
„ rius Minister Generalis Ordinis, cum Ægidio Carillia Hispano Cardinale
„ in Italia Sedis Apostolicæ Legato egit, ut frater Gentilis capere-
„ tur, & cum duobus Fratribus, quos secum Romam ducebat, carceri
„ manciparetur in Conventu Urbis veteris provinciæ Romanæ.
„ II. Fratrem Nicolaum Umbrem, virum religiosissimum, & miracu- Fr. Nicol. Umber floret.
„ lis clarissimum, hoc anno in Patria sua decessisse, Thomas de Mantua in
„ suo catalogo commemorat.

ARGUMENTUM.

Ablegantur Nuncii Constantinopolim, ut Joannem Palæologum Imperatorem ad Ecclesiæ unionem admittant, prius acturi cum Ludovico Rege Hungariæ circa conversionem Rassianorum. Frater Michael Inquisitor Venetus strenue officium exercet. Frater Fortanerius Patriarcha Gradensis fortiter agit contra Sedis Apostolicæ inimicos. Creatur Cardinalis frater Guillelmus Farinerius, Ordinis Primicerius. Moritur beatus Martinus Fulginas miraculis clarus. Vita & gesta beatæ Michaelinæ Pisauriensis recensentur. Claret Guillelmus Bretonus; & progatur Institutum.

I. JOANNES Palæologus Græcorum Imperator, pulso armis Joanne Cantacuzeno, Imperii occupatore, sive vera sive ficta fide, sive sponte ad Ecclesiæ gremium currens, sive Turcarum potentiam sibi minitantem timens, solemni præstito juramento de obedientia præstanda Romano Pontifici, & subditis omnibus reducendis ad unionem Ecclesiæ Latinæ, misit hoc anno Paulum Archiepiscopum Smyrnensem, & nobilem virum Nicolaum Sigeros Apocrisarios, qui hæc Pontifici referrent & confirmarent, ac ab eo suppetias peterent contra hostiles Turcarum incursus. Nuncios benigne & honorifice suscepit Innocentius, & scriptis Imperatori litteris, animum addidit, ut in bono proposito perseveraret, ac facienti, quæ promittebat, pollicitus est suum Christianorumque Principum auxilia. Deinde Nuncios misit Constantinopolim, fratrem Petrum Pactensem Episcopum e Legatione Rassensi, de qua egimus paulo superius, reversum, & fratrem Guillelmum Ordinis Minorum Sisopolitanum Antistitem, quibus commisit, ut eam fidei confessionem, quam scripto conceptam ad Sedem Apostolicam miserat Imperator, publice coram omnibus, præsente Patriarcha, in Basilica Sapientiana, vel alia insigni, ore profiteretur. Quod ubi præstitisset, scribebat Innocentius Hugoni Regi Cyprio, Ludovico Regi Hungariæ, Rogerio de Pinibus Magistro, & militibus Hospitalis sancti Joannis Hierosolymitani, Joanni Gradonico Duci Venetiarum, & Senatui Populoque Genuensi, ut eum contra Turcas & rebelles armis, viris, pecuniis adjuvarent. Ad Patriarcham Græcorum, ad nobilem virum Gattelaxium Dominum Insulæ Metellini, ad maximum Caloferos, & Calojeros, ad præci-

[Margin notes: Palæologus affectat unionem cū Ecclesia Latina. — Eam promoturi mittuntur Nuncii. — An. 1354. n. 1. — Fr. Guillelmus Episc. Sisopolitanus.]

puos Dynastas & Imperii Ministros, ut gravissimum hoc negotium in Dei gloriam, & animarum lucrum promoverent. Præstat ex ipsis litteris rerum statum percipere, do hic præcipuas.

Magnifico Principi Joanni Palæologo Imperatori Græcorum illustri, gratiam in præsenti, quæ perducat ad gloriam in futuro.

Ex secret. hujus ann. fol. 140.

II. *Venerabilis frater noster Paulus Archiepiscopus Smyrnen. & nobilis vir Nicolaus Sigeros, Megateriarchi, & Apocrisarii magnitudinis tuæ ad Sedem Apostolicam venientes, quasdam clausulas, per quas eorum adhiberi fidem relatibus petiisti, & quasdam alias patentes litteras tuas aurea bulla tua, & imperialis manus subscriptione munitas, nobis tuo nomine obtulerunt, inter cetera continentes, quod tu, ut litterarum ipsarum verbis utamur, juraveras, tactis per te sacrosanctis scripturis ad sancta Dei Evangelia, & sanctam Trinitatem, Patrem, & filium, & Spiritum Sanctum, unum verum Deum, & tres personas, & per Jesum Christum Deum & Salvatorem nostrum, & per Virginem Dei Genitricem Mariam, ac per sanctam, & vivificantem Crucem Christi, ac per Apostolos, aliosque Sanctos, ac eidem insuper Archiepiscopo, nomine ac vice nostris recipienti promiseras, quod absque dolo, fraude ac defectu, toto posse, ac omnibus viribus tuis, & cuncto conatu esses fidelis, obediens, reverens & devotus nobis & successoribus nostris Romanis Pontificibus, & quod reciperes Legatos, & Nuncios nostros, & eorum cum omni reverentia & devotione, ac faceres toto posse, totoque conatu tuo, quod omnes populi sub tuo Imperio consistentes & tuæ jurisdictioni subjecti, sive essent Laici, sive Clerici cujuscumque conditionis & status aut dignitatis existerent, essent fideles, obedientes, reverentes & devoti nobis & successoribus nostris antefatis. Hæc, Princeps inclite, tuæ conversionis initia, hæc devotionis primordia, hæc firma fidei fundamenta, hujusmodi litteræ tuæ, ut præmittitur, continebant. Hæc iidem Apocrisarii vivæ vocis ministerio, clarius & seriosius retulerunt, humiliter supplicantes ut tibi velut de regione dissimilitudinis venienti effunderemus benedictionis Apostolicæ gratiam, panderemus paternæ dulcedinis gremium, & adversus insultus & impugnationes hostiles Turcarum infidelium, ac rebellium dictorum audatiam auxilii dexteram salutaris extendere dignaremur. In quorum lectione melliflua & placido auditu verborum, tanto nos & Fratres nostri sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinales, aliique Prælati exultavimus gaudio, tanta fuimus respersi lætitia, tantaque jucunditate perfusi, quanta vix intellectus capere sufficit, vix humana potest lingua narrare. Exultavimus siquidem in tuo diu desiderato & expectato reditu ad ipsius Ecclesiæ unitatem, exultavimus in conversione numerosæ multitudinis, quam, præstante Deo, & cooperante te, absque dubitatione speramus. Exultavimus quod malignus hostis, superatis fraudibus ejus, elusis arcubus & vinculis dissolutis, ingemiscit, & plangit plebis, quæ sub ipsius antea tyrannide fuerat, libertatem, & animarum millia, quæ gehennæ flammis cruciande immaniter expectabat, sentit, & videt paradisi gaudiis inferenda. Sed licet nobis & universis, qui Christiana professione censentur, una lætandi communis ratio, tibi tamen principalis est causa gaudendi, tibi exultationis materia singularis, tibi jubilationis occasio potior, tibi gloriæ principatus. Tu enim principii Princeps, tu minister hujus ministerii salutaris, tu hujusmodi opifex operis, tu promotor, tu populorum Dux, & director errantium, tu auriga, tu currus, tu illuminatus ab eo, qui omnem hominem venientem in hunc mundum illuminat, lucernam in te fidei & veritatis accensam, sic super candelabrum altius ponere satagis, ut

ut non solum tibi, sed habitantibus in regione umbræ mortis luceat ad salutem. Tu terreni regni gubernacula sic studes secundum beneplacita illius, a quo tibi concessa sunt, moderare, ut nationes, quæ imperio tuo subsunt, & temporaliter juste regens, & spiritualiter eas dirigens, eorum deliramenta, quibus hactenus, peccatis exigentibus, oculi eorum, ne lumen veritatis agnoscerent, tenebantur, pio laborat abjicere studio ab eisdem. Hæc sunt quæ regnantium sceptra clarificant, hæc principantium culmina erigunt. Hæc imperia roborant, hæc regna confirmant. Hæc certe Catholicorum fides Principum exigit, hæc requirit, fides enim est, qua in Principe pulchrius nil refulget, fides est, quæ justificat impios, fides est, quæ de impiis efficit sanctos, fides est, extra quam nulli est gracia, nulli salus, quæ cum una & indivisibilis sit, quisquis ab ea divisus est, abscissus est a salute. Age itaque & considera, quod si bonum opus in intentione fuerit, erit in perfectione, quod laudabile prosequaris, & ad finem usque perducas optatum. Considera quod si gaudium est coram Dei Angelis super uno peccatore pœnitentiam agente, *quantis curia illa cœlestis perstrepet gaudiis, quantis beata illa supernorum civium agmina laudum præconiis exultabunt in pænitentia & conversione tam innumerabilium populorum. Persta, satage, & labora ut ille, cujus perfecta sunt opera, perficiat benignus per te, quod per te dedit pius & misericors inchoare; una quæque enim res denominatur ab exitu, & sicut civilis sapientia clamitat, nihil actum videtur existere, cum superest aliquid ad agendum, ac juxta Evangelicam veritatem,* non qui incœperit, sed qui perseveraverit, salvus erit. *Ut ergo exitus acta probet, & nihil superesse penitus videatur, opere feliciter consummato, ac usque ad finem constantius perseverans salutis æternæ mercedem percipere merearis,* insta, *juxta doctrinam Apostoli, non solum* opportune, *si sufficit, sed etiam si expedit* importune. *Tunc enim læta tibi, & festiva celebritate præfata occurret Ecclesia, in adjutorium tuum intendet sollicita supplicationibus apud Deum, tunc tibi spiritualibus auxiliis aderit, tunc Principum Christianorum præsidia in tuum subsidium implorabit, ut eorumdem infidelium persecutione sublata, ac rebellium tuorum humiliata cervice, tibi & eisdem populis tuis hic pacis & quietis arrideat plenitudo, & in futuro cum sanctis & electis Dei gloria præstetur æterna. Ceterum, ut nostra tibi super his affectio certius & plenius pateat, & quod scriptura nequit compendiosa comprehendere, suppleat homo vivus, Venerabiles Fratres nostros Petrum Pacten. & Guillelmum Sisopolitan. Episcopos, Apostolicæ Sedis Nuncios, latores præsentium, viros utique pauperes spiritu, sed insignes virtute, & in lege Domini plenius eruditos, ad te ac partes ipsas providimus destinandos; & ideo serenitatem tuam monemus, requirimus, & hortamur in Domino, illam attente rogantes, tibique, tuæ salutis intuitu, injungentes, quatenus eosdem Nuncios, pro nostra & dictæ Sedis reverentia, benigne recipias, & eorum, & cujuslibet eorum salutaribus monitis, sicut speramus & credimus, acquiescas. Datum apud Villam novam Avenion. diœcesis,* XII. *Kalendas Augusti anno* IV.

Luce 15. 10.
Matth. 10. 22.
2. Timot. 4. 2.

Patriarchæ Græcorum, gratiam in præsenti, quæ perducat ad gloriam in futuro.

III. A*Gimus omnipotenti Deo grates, & gratias, quod ipse magnifico Principi, Joanni Palæologo Imperatori Græcorum illustri, pietatis suæ dono, salutis spiritum inspiravit, & sic mentis suæ tenebras, suæ visitationis gratia illustravit, quod Imperator idem, schismace ac erroribus, quibus antea tenebatur implicitus, abjuratis, ad sanctæ Romanæ Catholicæ at-*

atque Apostolicæ, & universalis Ecclesiæ gremium, ac ad unam, & indivi-
Hebr. 11. 6. *sibilem fidem ejusdem Ecclesiæ, extra quam, teste Apostolo, nulli est gratia, nulli salus, usus consilio meliore, conversus, Ecclesiam ipsam in suam & universorum Christi fidelium dominam, & per regenerationis lavacrum matrem, firmiter, & simpliciter recognovit. In quo quanto exultavimus gaudio, quanta fuerimus lætitia & jucunditate perfusi, difficile humana posset lingua narrare. Sed illud nobis ad lætitiæ cumulum potioris accrevit, quod te, cujus in omnibus idem Imperator, sicut fertur, consilio regitur, principalem salutaris hujusmodi credimus operis promotorem, quamquam scribentibus nobis super hoc multis Latinis, & Græcis ad gaudium, nulla nobis littera tua fuerit præsentata; quod vel ex incuria nunciorum, aut ex aliquo casu fortuito, non ex proposito credimus contigisse. Ut ergo fidei & credulitati nostræ testis accedat exhibitio operis & probatio veritatis, discretionem tuam monemus, requirimus & hortamur in Domino, illam attente rogantes, tibique tuæ salutis intuitu, expressius injungentes, quatenus prudenter considerans, quantis illa civium supernorum agmina gaudiis exultabunt in tua & ipsius Imperatoris, ac numerosæ multitudinis Græcorum conversione, quam, Deo*
Luca 15. 10. *propitio, consequi credimus & speramus, quando* Dei Angelis super uno peccatore agente pœnitentiam, majus quam supra nonaginta novem justis, qui non egent pœnitentia esse gaudium, *Evangelica veritas attestatur, hujusmodi salutare opus, præstante Deo, feliciter incohatum, usque ad ipsius felicem exitum, quod pius & misericors dignetur ipse concedere, operosis, & efficacibus assidue studiis prosequaris. Nosti enim, quod non qui incepit, sed qui perseveraverit, salvus erit, nec ignoras, quod si in intentione fuerit bonum opus, erit etiam in perfectione cum adjutorio Dei, cujus opera sunt perfecta. Cujusmodi pefectionem operis inter omnia desiderabilia mundi hujusmodi vehementissime cupientes, Venerabiles Fratres nostros Petrum Pacten. & Guillelmum Sisopolitan. Episcopos, Apostolicæ Sedis Nuncios, latores præsentium, viros quidem pauperes spiritu, sed virtutibus multis insignes, ad te ac Imperatorem ipsum, ac partes ipsas, sub spe divini auxilii & favoris, providimus destinandos, precibus & exhortationibus nostris hujusmodi adjungentes, ut eos benigne recipias, informes consiliis, & auxiliis foveas opportunis. Ita quod ex messe, quæ multa est, præstante Domino messis, & cooperante te etiam, manipulos plurimos ad aream deferre Domini feliciter valeamus. Datum apud Villam novam Avenionen. diœcesis, xv. Kalendas Septembris, anno iv.*

Dilecto filio nobili viro Francisco Gatteluxio, Domino Insulæ Metellini.

Ibid. fol. 164. IV. **P***Er litteras tuas, quas paterna benignitate recepimus, intimasti nobis, quod, inspirante Deo, & cooperante te, magnificus Princeps Joannes Palæologus Imperator Græcorum Illustris, una cum subjecto ei populo abjurare schisma, quo fuerunt ab unitate sanctæ Romanæ, ac universalis Ecclesiæ alieni, & ad hujusmodi unitatem redire ipsius Ecclesiæ proponebant. Super quo ingenti lætitia, & exultatione perfusi, ad perficiendum bonum hujusmodi, quod divina dedit inspiratio, per tuum & aliorum Catholicorum ministerium incohari, Venerabiles Fratres nostros Petrum Pacten. & Guillelmum Sisopolitan. Episcopos, Apostolicæ Sedis Nuncios, latores præsentium, viros quidem pauperes spiritu, sed locupletes multis virtutibus, providimus destinandos; & ideo nobilitatem tuam attente rogamus, quatenus eosdem Nuncios pro reverentia Dei, cujus gerunt negotium, & nostræ inter-*
ces-

cessionis obtentu, ac tuæ insuper salutis, suscipias propensius commendatos, ipsosque informes consiliis, & auxiliis atque favoribus prosequaris, ita quod tibi & aliis ædifices ad meritum & salutem. Datum ut supra.

V. Ab hac legatione Constantinopolitana jussus est frater Petrus paululum declinare ad Ludovicum Hungariæ Regem, cui ille paulo antea consilio fuit, ut arma moveret contra Rassianos. Cum enim illic apud Stephanum Regem legatione fungeretur pro Ecclesia Catholica, videretque eum plurima, quæ promisit Pontifici non observasse, quodque unionem cum Ecclesia Latina, cujus effictum desiderium venditabat, non ex animo cuperet, sed ut hoc titulo bellum averteret, quod illaturum Hungariæ Regem timebat, persuasit Ludovico, non aliter schismaticos reducendos, quam armis, & potius vi esse avertendos, quam sermone convertendos; atque hunc unicum superesse modum, ut Prælati Catholici e suis sedibus deturbati, restituerentur. Hac excitus spe rei Christianæ augendæ, & fidei Romanæ propagandæ, Ludovicus Rex per eumdem Petrum, & fratrem Stephanum Minoritam electum Zagabriensem, hoc anno postulavit, ut sibi liceret prædictum Rassiæ regnum occupare, spondens, jurejurando interposito, quod illud obedientiæ Sedis Apostolicæ subjiceret, Ecclesias schismate divulsas Romanæ uniret, hæreses extirparet, populos neque gladio, neque tributis gravaret, Principum aliorum jus in recuperatione illius non violaret, neque quemquam injuste offenderet, ac demum in potestatem Ecclesiæ, & Pontificis Romani in spiritualibus illud contraderet. Totum hoc constat ex diplomate regio asservato in Archivo molis Adriani.

Mittuntur Legati ad Hungariæ Regem.

VI. Assensit postulatis Pontifex, & Regem creavit Catholici exercitus Imperatorem contra schismaticos, concessis in sumptuum subsidium decimis trium annorum, rogavitque ut eumdem duceret contra Tyrannos Italiæ, bonorum Ecclesiasticorum usurpatores, Franciscum de Ordelaffis Forolivien. ac Joannem & Guillelmum de Manfredis cives Faventinos. Veneti vero, cum quibus longo tempore dimicavit Ludovicus, direptis, ereptisque ex eorum potestate totis ferme Dalmatia, Istria, & agro Foro-Juliano, ad retundendas vires Ludovici, fœdus inierunt cum Rege Rassiæ; quod ægre ferens Pontifex, Aquilejensi, & fratri Fortanerio ex Minorita, Gradensi, Patriarchis, atque Archiepiscopo Salzeburgensi commisit, ut Christianos omnes sub gravissimis censuris, a schismaticorum fœdere & societate revocarent; deinde modis omnibus laboravit, ut pacem æquis conditionibus inter Ludovicum & Venetos, componeret. Superatis itaque multis difficultatibus, atque obtenta Pontificis facultate, selectum conscripsit Ludovicus militem contra Rassiæ Regem, arces & munitissima quæque loca occupavit, ipsum Regem cœpit; sed cum postea in manus Ludovici, ex formula ab Innocentio præscripta, jurasset, inque fide & obsequentia tum Romanæ Ecclesiæ, tum Regum Hungariæ se futurum promisisset, magnifice donatus, regno reddito dimissus est. Omnia hæc peracta sunt, suadentibus & cooperantibus supradictis Episcopis, uti ex subjectis instrumentis licebit percipere.

Advocatur Ludovicus in Italiam contra tyrannos.

Bonfin. dec. 2. lib. 10.

Carissimo in Christo filio Ludovico Regi Hungariæ Illustri.

VII. *Quanta te, fili carissime, gratiæ suæ ubertate prævenerit distributor ille gratiarum munificus, Dei filius Jesus Christus, qui dat omnibus sine improperio affluenter, quamque præcordia tua*

Ex secret. hujus anni fol. 150.

tua suæ benedictionis imbre copiose perfuderit, luculenter patuit hactenus, & nunc manifestius innotescet. Ipse namque tibi adhuc juveniles annos agenti spiritum provectioris infudit ætatis, ipse adhuc tenello corpori tuo robustiorem spiritum inspiravit. Ipse tuum circa beneplacita sua direxit animum, firmavit cor, roboravit & mentem, ita ut non mollia quælibet aut levia, quibus, ut plurimum, implicari solet juventus illecebris multis obnoxia, complexus exstiteris, sed velut annis maturior, abhorrens delicias, & otia fugiens, ardua quæreres, appeteres strenua, interciperes magna, & virtuosa diligentius sectareris, nec satis fuit tibi famæ tuæ claræ nascentis auspicia intra Regni tui sinus latissimos contineri, imo ut nomen tuum longe lateque claresceret, peregrinas perlustrare Provincias, & adire nationes extraneas voluisti; in quibus licet more Principum, studueris ipsius famæ compendiis providere, principalis tamen ad hoc tua pia dirigebatur intentio, ut Conditoris, Redemptorisque tui beneplacitis, ætatis & operum tuorum primitias devotus offerres. Probasti hoc certe Lituanos, & Ruthenos infideles frequenter expugnans: hoc regni Rassiæ schismaticos, & hæreticos persequens demonstrasti. Quibus laudabilibus principiis tuis laudabile cupiens, Deo propitio, adjicere medium, illaque desiderans, ipso præstante, felici exitu terminari, per venerabilem fratrem nostrum Petrum Episcopum Patten. & dilectum filium Stephanum electum Zagabrien. Nuntium taum, & litteras regias nobis exhibitas per eumdem Nuntium, quas & cum benigne placideque recepimus, nobis noviter intimasti, quod tu moleste ferens injurias, contumelias & opprobria, quæ ipsi Redemptori tuo per eosdem schismaticos & hæreticos dicti regni Rassiæ, ac terrarum quæ Orosii se Regem Rassiæ nominantis, subsunt Tyrannidi, & quæ vicinantur eisdem, jugiter inferuntur, illaque ultrici dextera tua cupiens vindicare, ac desiderans ut schismaticorum & hæreticorum ipsorum allisa perfidia, ac confutatis, & eradicatis erroribus eorumdem, Christiana fides ubique clariore luce resplendeat, & nomen Domini Dei tui puris & devotis Catholicorum vocibus collaudetur, eosdem schismaticos & hæreticos, sub spe divini auxilii & favoris, expugnare constanti proposito decrevisti, humiliter supplicans, ut ad tam pii, tamque favorabilis executionem operis tibi spiritualis favoris præsidio assistentes, adversus illos Crucem, in cujus signo per virtutem ejus, qui pependit in illa, ipsius fidei hostes delere confidis, cum consuetis indulgentiis & remissionibus prædicari mandaremus, teque hujusmodi negotii Christiani, & populi proficiscentis ad promotionem illius Capitaneum generalem constituere dignaremur. His itaque, Princeps inclite, per quæ Catholicorum Principum, ex quibus ducis originem, prioris ætatis gesta magnifica in memoriam redeunt, & eis adjicitur multæ gloriæ titulus, lætanter auditis, & lætantius intellectis, magnificavit anima nostra Dominum, & noster in Deo salutari nostro spiritus exultavit, apud eum devotas preces & humiles effundentes, ut te in hoc fervore zeli, in hoc ardore spiritus, in hac sinceritate fidei per tempora longiora conservans, gressus tuos dirigat, actiones informet, processibus faveat, viribus vires adjiciat, tibi de solio sancto suo mittat benignus auxilium, & de sede majestatis ejus opportunis te indesinenter favoribus prosequatur, quatenus in brachio potentiæ tuæ, ac virtutis virga, infidelibus quibusque conversis, & schismaticis & hæreticis, pravitatis & errorum suorum abjuratis tenebris, sacrosancta Mater Ecclesia, toto terrarum orbe in Christi fundatoris, Rectorisque sui glutino adunata, una sit fides mentium, & pietas actionum. Votis igitur & petitionibus tuis in his, de Fratrum nostrorum consilio, gratanter annuimus, & hujusmodi ver-

verbum crucis in eodem regno tuo, & nonnullis partibus aliis, in conficiendis super hoc litteris exprimendis sub certis modis, formis & conditionibus, concessimus proponendum. Eja ergo pugil Christi, athleta Domini, miles fidei Christianæ, accingere gladio, tolle arcum & pharetram, sive arma in virtute illius, qui manus docet ad prælium, & digitos informat ad bellum, *in* Psal.143.1. *virtute, inquam, ejus, in conspectu cujus non est differentia*, in multis salvare vel in paucis, *& qui belli victoriam fortitudinemque largitur, fidem ipsam impugnantes impugna, aufer opprobria ipsi tuo exprobrantium Redemptori. Et quamquam teneamus indubie, quod tu, qui in remotis infideles & schismaticos persecutus es hactenus, & proponis persequi, ut præfertur, eos in ipso regni tui gremio pati non debeas, quoniam reprehensibile esset tibi, sustinere in propriis partibus, quod in aliis execraris; ut tamen fervens in hoc propositum tuum nostris exhortationibus fortius accendamus, serenitatem tuam monemus, requirimus, & hortamur in Domino, illam attente precantes, tibique, tui honoris ac salutis intuitu, paternis & sanis consiliis suadentes, quatenus prudenter attendens, quod ignis, cujus longe positi facile vitatur intendium, periculosus in proximo est, & serpentis morsus, & venena propinqui timenda sunt quam remoti, ante omnia pelle de Bosnen. & aliis dicti regni tui partibus hæreticam pravitatem; morbus enim infectivus est hæresis, & veluti serpens latenter inserpens, facile inficit, simplices maxime, nisi prudentium studio & peritia confutetur. Ceterum quia Dei negotia, licet diversa sint, ad unum & eumdem finem & exitum, mercedis videlicet æternæ præmium, diriguntur; nos attendentes ad hujusmodi negotia Dei ferventissimum zelum tuum, & reputantes divinæ dispensationis munere procuratum, ut in Italiam in manu forti hoc descenderes tempore, quo in ea damnationis filii, Franciscus de Ordelasfis Foroliven. ac Joannes & Guillelmus de Manfredis Faventin. Cives, velut hæretici sententialiter condemnati, ac nonnulli alii adversus Romanam Ecclesiam matrem tuam, abjecto timore Domini, & deposito amore filiali, rebellionis colcaneum erexerunt, tibi præter onus, quod aggredi, ut præfertur, intendis, ad laudis & mercedis tuæ cumulum onus aliud, generalis videlicet Capitaneatus officium, adversus Franciscum, Joannem, & Guillelmum eosdem, ac alios rebelles ipsius Ecclesiæ, qui sunt in omnibus terris ipsius Ecclesiæ in Italia constitutis, de dictorum Fratrum consilio, sub quibusdam modis & formis fiducialiter duximus imponendum. Ad quod præter honorem & salutem tuam hujusmodi, ac ipsius utilitatem Ecclesiæ, illa etiam consideratio nos induxit, ut omni de terris ejusdem Ecclesiæ abjecta tyrannide, ac rebellione repulsa, in promotione assumpti operis majora Christi fidelium sentias, juvante Domino, auxilia & favores. Et quoniam ratione oneris Capitaneatus ipsius per nos tibi adversus Franciscum, Joannem & Guillelmum ac rebelles eosdem, ut præfertur, impositi, magna sumptuum onera habebis de necessitate subire, nos tibi, ut illa commodius perferas, cupientes de alicujus subventionis auxilio providere, decimam Ecclesiasticorum redditum dicti regni tui, usque ad triennium tibi duximus liberaliter concedendam. Quæsumus itaque, ac hujusmodi precibus nostris instanter adjicimus, ut hujusmodi capitaneatus offitium adversus Franciscum, Joannem & Guillelmum ac alios rebelles eosdem acceptes placide, ac favorabiliter prosequaris, & rebelles ipsos cum, & de quibus per nos, seu venerabilem fratrem nostrum Ægidium Episcopum Sabinen. Apostolicæ Sedis Legatum, fueris requisitus, potenter expugnes; confidimus enim in potentia Domini, & de beati Petri Apostolorum Principis, cujus causam agimus, meritis & intercessione speramus,*

Reg.14.6. (margin, beside line "virtute, inquam, ejus...")

mus, quod cito rebellium ipsorum contumacia sub virtutis tuæ malleo conteretur, & elidetur omnino, & quod eis ad gratiam & sinum ipsius Ecclesiæ revocatis, idem Princeps Apostolici Ordinis, tui erit comes itineris, ac pro illius directione felici, & salute tua efficax apud Dominum, & assiduus intercessor, super quibus præfati Episcopus, & Electus tibi pro parte nostra loquentur plenius, quibus adhibere poteris plenam fidem. Datum apud Villam novam Avenionen. Diœcesis, tertio Idus Augusti, anno IV.

Venerabilibus Fratribus Aquilejen. & Graden. Patriarchis, & Archiepiscopo Salseburgen.

Ibid. fol. 152.

VIII. *Cum carissimus in Christo filius noster Ludovicus Rex Hungariæ illustris, tactus dolore cordis intrinsecus super injuriis, & opprobriis, quæ per schismaticos & hæreticos Regni Rassiæ, ac eidem regno partium vicinarum Christianæ fidei, quin imo Christo Domino, qui ejusdem fidei caput, & actor est, inferuntur, ad expugnandum hæreticos & schismaticos ipsos, & delendam de ipsis regno & partibus hæreticam pravitatem, animum regium potenter erexerit, & propositum regia virtute firmarit. Nos hujusmodi præfati Regis laudabile in hac parte propositum cupientes, Deo propitio, fructu operum adimpleri, & attendentes, quod, sicut habet multorum assertio, nonnulli solo nomine Christiani eisdem hæreticis præstant auxilium, consilium & favorem, mandamus quatenus vos, & quilibet vestrum per vos, vel alium, seu alios in omnibus locis, de quibus videritis expedire, inhibeatis expresse omnibus & singulis, qui Christiana professione censentur, quod nullus eorum per se, vel alium vel alios, directe vel indirecte, publice, vel occulte ipsis hæreticis & schismaticis, recipiendo ab eis stipendia, vel ministrando arma, seu quævis alia subsidia sive alias quomodolibet per terram vel aquam, præstent auxilium, consilium, adjutorium, vel favorem; eos omnes, qui suæ salutis & honoris prodigi contra jura & inhibitionem hujusmodi venire tentaverint generaliter, alios vero de quibus non legitime constiterit, specialiter, & nominatim expressos, declaretis incidisse in pœnas & sententias in tales, per Civiles & Canonicas sanctiones inflictas, & nihilominus in eos, auctoritate nostra, excommunicationis sententiam proferatis. Datum apud Villam novam Avenion. Diœcesis,* XVI. *Kalendas Augusti, anno* IV.

Dilecto filio nobili viro Joanni Gradonico, Duci Venetiarum.

Ibid. fol. 154. Veneti revocantur e fœdere Rassianorum.

IX. *Ad audientiam nostram pervenit, quod tu & dilecti filii Commune Venetiarum cum Dei & fidei Catholicæ inimicis, & hostibus Rege, aliisque Rassen. schismaticis & hæreticis manifestis, confœderationem iniisti & ligam, illamque juramentorum interpositionibus & pœnarum adjectionibus roborasti. Quod licet, attenta sinceritate devotionis & fidei, quam tu & dicti Commune semper ad Deum, qui ejusdem fidei actor est & caput, habuistis, credere facile non possumus; tamen tuis & dictorum Communis super hoc famæ & saluti consulere, paterna sollicitudine, cupientes, & attendentes quod hujusmodi liga inter carissimum in Christo filium nostrum Ludovicum Regem Hungariæ illustrem, qui Rassen. eosdem, ad extirpandum de partibus illis pravitatem hæreticam, favente Domino, expugnare proponit, & te invicem diffidentes, ad quorum pacem procurandam enitimur, seminarium majoris dissidii esse posset, nobilitatem tuam attente requirimus & hortamur, illam attente rogantes, tibique suadentes paternis*

con-

consiliis, & tuæ salutis intuitu expressius injungentes, quatenus ab omni auxilio, consilio, favore, ac adjutorio hæreticis et schismaticis ipsis, occasione hujusmodi confœderationis, seu ligæ, aut alterius cujuslibet pactionis quocumque titulo, seu nomine censeatur, præstando prorsus abstineas, et subditos tuos omnino compescas. Nos enim ligam, confœderationem, et quascumque pactiones alias inter te seu prædecessores tuos Duces Venetiarum, et dictos Commune initas, factas, et habitas cassamus, et irritamus, et nullius esse decernimus roboris, vel momenti, pœnas et juramenta hujusmodi relaxantes. Ceterum hujusmodi precibus nostris adjicimus, ut ea quæ venerabilis frater noster Petrus Episcopus Pacten. Apostolicæ Sedis Nuncius, lator præsentium tibi super hoc pro parte nostra retulerit, credas indubie, illaque ad effectum votivæ consummationis adducas. Datum apud Villam novam Avenion. Diœcesis, XVI. Kalendas Augusti, anno IV.

Carissimo in Christo filio Ludovico Regi Hungariæ illustri.

X. *Discordia, quam inter te & dilectum filium nobilem Virum Ducem Venetiarum pacis æmulus, peccatis exigentibus, suscitavit, eo nobis est, nec indigne, molestior, quo Dei negotiis, ad quorum promotionem, sicut Princeps Catholicus ferventer aspiras, contraria potius redditur, & nociva. Et ideo illam viis & modis omnibus succidere cupientes, dilecto filio Stephano Electo Zagrabien. Nuncio tuo apud Sedem Apostolicam constituto, locuti fuimus super illa, ipseque nobis placide plurimum, grateque respondit, quod tu, sicut pacis amicus, & confisus de justitia causæ tuæ paratus eras omnem discordiæ causam, quam cum Duce habes eodem, in manibus nostris libere ponere, & insuper gentes bellicas, quas adversus eum congregasti, effectualiter removere. Super quo serenitatem tuam meritis gratiarum actionibus prosequentes, & ex oblatione uberi uberiorem consequi indubie sperantes effectum, memorato Duci per alias nostras litteras scribimus super hoc, sicut vidimus negotio convenire. Quapropter Serenitatem eamdem instanter et affectuose precamur, fiducialiter expetentes, quatenus liberalem et gratam oblationem hujusmodi, sicut de tua filiatione plene confidimus, velis effectu grato et placido liberaliter adimplere. Speramus enim, quod omnipotens Dominus pacis actor, periculis, quæ ex discordia ipsa imminent populo Christiano, interventu pacis amabilis, finem imponet optatum. Super quo, ut affectionis nostræ plenitudinem percipias, clarius venerabili fratri nostro Petro Episcopo Pacten. et eidem Electo imposuimus aliqua tuo culmini pro parte nostra per eos oretenus exponenda. Et ideo precibus nostris adjicimus, ut relatibus Episcopi et Electi prædictorum in præmissis adhibeas plenam fidem. Datum apud Villam novam Avenion. Diœcesis, III. Idus Augusti, anno IV.*

Ibid. fol. 153. Invitatur ad pacem cum Venetis ineundam.

Dilecto filio nobili viro Joanni Gradonico Duci Venetiarum.

XI. *Sicut per litteras nostras, et venerabilem fratrem nostrum Bonjoannem Episcop. Firmanum Apostolicæ Sedis Nuncium significavimus tibi nuper, discordia, quam inter carissimum in Christo filium nostrum Ludovicum Hungariæ Regem illustrem et te, pacis æmulus suscitavit, molesta nobis est admodum, & eo tædiosior redditur, quo Dei negotiis, præsertim partium Orientis amplius est nociva. Ad succidendum itaque illam vias & modos sollicite perquirentes, a quibusdam Nunciis dicti Regis apud Sedem*

Ibidem.

Apostolicam constitutis, nuper audivimus, quod idem Rex paratus est in manibus nostris ponere libere omnem, quæ inter eum & te vertitur, quæstionem, & omnem, quem super terras tuas tenet exercitum, removere. Quapropter nobilitatem tuam attente requirimus, & hortamur, illam attentius deprecantes, ac tibi tuæ salutis intuitu expressius injungentes, quatenus ipsius Regis in hac parte considerans voluntatem, viam pacis & concordiæ non refugias, sed acceptes; nosti enim quod guerrarum prosecutio præter sumptuum onera, tristes ut plurimum exitus parere consuevit, cum nunc illum ferrum perimat, nunc gladius hunc absumat, & nunc subducat alius illum casus. Super quo, quia, sicut discretio tua novit, in talibus est periculosa dilatio, intentionem tuam nobis cum celeritate rescribas, crediturus iis, quæ venerabilis frater noster Petrus Episcopus Pacten. Apostolicæ Sedis Nuncius, lator præsentium tibi pro parte nostra retulerit in præmissis. Datum apud Villam novam Avenion. Diœc. IV. Idus Augusti, anno IV.

XII. Clades Venetæ supradictæ fortassis a divino provenere supplicio; Deus enim severus vindex est fidei orthodoxæ, quam in hoc saltem tunc læserunt, quod per eos factum est quominus quæsitores orthodoxiæ suo officio fungerentur contra hæreticos. Erat tunc in illa regione, & Marchia Tarvisina Inquisitor frater Michael Pisani, & quosdam Neophitos ex Judaismo conversos, sed in eumdem, aliasque hæreses relapsos in carcerem detrusit. Restiterunt ei quidam Ministri Joannis Gradonici Venetiarum Ducis, & sub confictio criminis colore sancti officii familiares a se captos tormentis affecerunt. Scripsit Avenionem contra potentis magistratus violentiam remedium recepturus. Monuit Pontifex Ducem non ferendi sceleris, mandavitque ut omne removeretur obstaculum sacri exercendi officii. Cunctationibus in longum trahitur remedium, oportuitque ut Avenionem ipse abiret Inquisitor; moritur interim Gradonicus, & succedit Joannes Dalfinus; hunc efficaciter monet Innocentius, ut illatam resarciat injuriam, ipsumque Michaelem Inquisitorem jubet, ne timeat a facie potentum, sed intrepide ubique suum exerceat officium. Cuncta his litteris explicantur.

Frater Michael Inquisitor punit hæreticos.

Impeditur a Venetis.

Dilecto filio nobili viro Joanni Gradonico Duci Venetiarum.

Ex lib. secret. fol. 56.

Jubet Pontifex omne removeri obstaculum.

XIII. *Ad audientiam nostram pervenit, quod licet nonnulli hæretici, qui de Judaicæ perfidiæ tenebris ad lucem veritatis Catholicæ solum se verbo converterant, quique hujusmodi perfidiam non deponentes, omnes diu sub nomine & habitu Christiano, pompis satanæ, quibus abrenunciaverant, ipso fallente, ad contumeliam susceptæ jam fidei, servierant & etiam serviebant, per dilectum filium Inquisitorem pravitatis hæreticæ capti pridie fuerint, & detineantur carceribus mancipati; tamen quidam ex subditis tuis tuum nomen & titulum prætendentes, sic se Inquisitori præfato pertinaciter opponere præsumpserunt, sicque per indirectum eisdem patenter hæreticis faverunt, & favent; quod Inquisitor idem in hæreticos ipsos, juxta canonicas sanctiones animadvertere huc usque nequiverit, & quod insuper fautores iidem familiares omnes Inquisitoris ipsius, sub eo colore confictio, quod ipsi in captione dictorum hæreticorum, quædam ex bonis ipsorum ceperant, eosdem per ministros tuos capi & quæstionibus tormentorum subjici procurarunt, non sine gravi & enormi fidei memoratæ injuria, & Apostolicæ Sedis contumelia & contemptu. Attendentes igitur, quam graves pœnæ spirituales & temporales adversus talia facientes per sanctiones easdem promul-*

muigatæ sint, & iis non solum te, sed quoscumque subditos & Ministros tuos implicari directè vel indirectè, nulla ratione volentes, nobilitatem tuam attente requirimus, & affectuosè precamur, quatenus prudenter considerans, quod Inquisitori præfato, cui pro ipsius reverentia fidei, favere te convenit, in aliquo obsistere aut ejus officium impedire, vel quod impediatur pati, puritatem tuam non deceret; immo eo culpæ accusaret te gravioris, quo majori potentia fultus es, & majori præemines ratione, eidem Inquisitori in executione hujusmodi officii sui nullum obstaculum, nullumque impedimentum patiaris inferri, immo ei, sicut teneris, efficaciter faveas, potenter assistas; ita quod omnipotenti Deo, qui ejusdem est actor fidei, gratus appareas, & in retributione justorum salutis æternæ rependia percipere merearis. Datum Avenion. Kalendis Maii, anno IV.

Venerabili fratri Episcopo Castellano.

XIV. *Dilecti filii Inquisitoris hæreticæ pravitatis in ipsis partibus, auctoritate Apostolica, deputati grata nobis insinuatione comperimus, quod tu sibi in executione favorabili commissi ei officii salutaribus consiliis, & efficacibus auxiliis adversus quosdam contra illud molientes aliqua, astitisti; super quo Fraternitatem tuam uberibus gratiarum actionibus prosequentes, illam attente precamur, quatenus sic eidem Inquisitori continuos favores, & auxilia consueta exhibeas, quod ipse ad laudem Dei, & honorem ipsius fidei commissum sibi officium hujusmodi utiliter exequatur. Datum Avenion. Kalendis Maii anno* IV. *Ibid. fol. 57.*

Dilecto filio Michaeli Pisani, Ordinis Fratrum Minorum Venetiis Castellanæ diœcesis, & in Marchia Tarvisina Inquisitori hæreticæ pravitatis, auctoritate Apostolica deputato.

XV. *Placuit nobis, quod super punitione, vel correctione illorum Neophitorum, quos Catholicæ fidei æmulus præcipitavit in hæresim, & quos carcere nostro Venetiis, Castellan. diœcesis tenes inclusos, ad Apostolicam Sedem accedens, nos consulere studuisti. Cum autem quid super hoc acturus sis, plenius didiceris instructus a nobis, discretioni tuæ per Apostolica scripta mandamus, quatenus ad partes illas te referens, adversus hæreticos ipsos in quocumque loco partium, in quibus es Inquisitor pravitatis hæreticæ deputatus, vel extra illas ubicumque videris expedire, solum Deum habendo præ oculis, officii tui debitum exequaris. Datum Avenion.* XVI. *Kalendas Octobris anno* IV. *Ibid. fol. 181.*

EIDEM.

XVI. *Ad audientiam nostram pervenit, quod Venetiis Castellanæ diœcesis, & in Marchia Tarvisina, ubi es Inquisitor pravitatis hæreticæ, auctoritate Apostolica deputatus, sunt nonnulli pravitatis hujusmodi labe respersi, contra quos hucusque officii tui pro eo exercere debitum distulisti, quod quorumdam potentum indebitis favoribus adjuvantur. Cum autem non sit deferendum homini contra Deum, discretioni tuæ, cujus nobis desidia nocitura multum molesta redditur vehementer, per Apostolica scripta districte præcipiendo mandamus, quatenus tam contra hæreticos ipsos, quam contra fautores & receptatores eorum omnes & singulos cujuscumque ordinis, conditionis, præeminentiæ, dignitatis, aut status extiterint, sic Deum solum, cu-* *Ibid. fol. 182.*

cujus causam agis, habendo præ oculis, hujusmodi officii tui debitum exequaris, quod nulla possit negligentiæ nota redargui, quin imo apud Deum æternæ gloriæ mercedem uberem, & nostræ plenitudinem gratiæ uberius consequi merearis. Datum ut supra.

Eidem.

Ibidem. XVII. *Molesta quorumdam insinuatio ad nostrum perduxit auditum, quod in locis, & partibus, in quibus es inquisitor pravitatis hæreticæ, auctoritate Apostolica, deputatus, sunt nonnulli Nobiles, & aliæ singulares personæ, nec non Universitates, & Communia Civitatum, Castrorum, Villarum, & aliorum locorum, quæ tuis in officio Inquisitionis pravitatis ipsius prædecessoribus, & præcessoribus, & tibi etiam obstiterunt in executione ipsius officii, in grave fidei Christianæ dispendium, Dei contumeliam, & Apostolicæ Sedis opprobrium & contemptum. Cupientes igitur hujusmodi morbo necessariam adhibere medelam, discretioni tuæ per Apostolica scripta mandamus, quatenus Nobiles, & personas, ac Universitates, & Communia prædicta omnia & singula, quod ab omni impedimento præstando tibi in ipsius executione officii, seu circa illam omnino desistant, per censuram Ecclesiasticam, & pœnas alias a jure statutas, auctoritate nostra, appellatione cessante, compellas. Non obstante si Nobilibus personis, Universitatibus, & Communitatibus ipsis, aut quibusvis aliis communiter, vel divisim a Sede Apostolica sit indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per litteras Apostolicas, non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem. Datum ut supra.*

Dilecto filio Nobili viro Joanni Dalfini Duci Venetiarum.

XVIII. *Quondam Joannes Gradonico Dux Venetiarum prædecessor tuus, dum viveret, per suas litteras scripsit nobis, quod ipse consideratione nostri, qui ei super hoc scripseramus, & pro reverentia fidei Christianæ, cujus dilatationem zelabat, paratus erat dilecto filio Michaeli Pisani de Venetiis, Ordinis Fratrum Minorum Inquisitori hæreticæ pravitatis, auctoritate Apostolica deputato, in executione officii Inquisitionis pravitatis ipsius, omne auxilium, omnemque favorem impendere, familiam suam dare, ac opportunam pecuniam pro expensis Inquisitoris, & officii prædictorum, juxta formam quarumdam litterarum felicis recordationis Nicolai Papæ IV. prædecessoris nostri super hoc, ut dicit, confectarum, integre ministrare. Et quia tenemus indubie, te in eis, quæ Dei sunt, & ipsius fidei augmenta respiciunt, præfato Joanni non imparem, sed majorem affectionem habere; Nobilitatem tuam attente ac fiducialiter deprecamur, quatenus ea, quæ idem prædecessor tuus liberaliter & fideliter obtulit, tu, qui sicut in honore, sic & in favore succedis eidem, liberaliter & favorabiliter exequaris. In hoc enim debitum tuum solves, nobis admodum complacebis, & gratum ipsi tuo præstabis obsequium Creatori. Datum Avenione* XIV. *Kalendas Octobris anno* IV.

Eidem.

XIX. *Dilectus filius Michael Pisani Inquisitor pravitatis hæreticæ in partibus ipsis, auctoritate Apostolica deputatus, retulit nobis inter alia, quod prædecessores tui Duces Venetiarum, & tu sibi in executione officii sui efficacibus ei semper auxiliis, & favoribus affuistis, & quod eo illi,*

illi, & tu ad Deum & nos, ac Romanam Ecclesiam matrem tuam ferbuisti, nunc ferbes affectu, quod in negotiis, quæ honorem fidei Christianæ concernunt, frequenter petitiones Inquisitoris prævenisti ipsius, & vota etiam superasti. Super quo devotionem tuam meritis laudibus, & debitis grotiorum actionibus prosequentes, illam attente rogamus, quatenus prudenter considerans quod ipsius negotia fidei etiam Dei sunt, qui ejusdem est fidei institutor ac actor: erga Inquisitorem, & negotia ipsa sic favores, & auxilia inchoata continues, quod ab ipso Deo mercedis æternæ præmium, & a nobis benedictionis, & gratiæ plenitudinem consequaris. Datum Avenion. xv. *Kalendas Octobris anno* iv.

XX. In Flaminia hoc anno frater Fortanerius Patriarcha Gradensis non impigre partes juvit Pontificias, Ægidio cooperatus Legato; præter ingentem namque pecuniarum vim, quam in tertii Legationis anni tributum, illi primo, deinde Pontifici in belli sumptus numeravit, continuo dum licebat; astitit Ægidio nulli parcens labori, quo minus Ecclesiæ jura redintegraret. Tulit horrendam in Ordelasfium, & Manfredios supranominatos Innocentius sententiam, quam dum intimare non potuit Legatus, Anconæ gravissimis impeditus negotiis, mandavit Fortanerio per litteras datas pridie Idus Februarii, ut Pontificium diploma in locis ad Aquilejensem, Gradensemque Patriarchatum, & ad Ravennatem Provinciam spectantibus, exequeretur. Quam vero de eo conceperit opinionem, in litteris expressit, hoc eum cohonestans elogio: *quem*, inquit, *Deus tomquam virum specialis scientiæ, & virtutis, in quo viget sensuum plenitudo, & fidei puritas, suæ dedit Ecclesiæ*. Integre commissum sibi onus complevit Fortanerius; rebelles & Tyrannos fidelium communione pepulit, explicato ex superiore loco Arimini justo judicio; illorum sceleribus, & sacrilegiis debito. Mox Malatestam, & Malatestam alterum filium, Hungarum cognominatum, sexcentosque præterea Ariminenses viros bonos crucis signum in divæ Columbæ æde suis manibus cruce signavit, Ravennatesque omnes mares, ac fœminas, quartum decimum annum superantes, ad parendum Romanæ Ecclesiæ, & Ægidii Legati præceptis sacramento obligavit. Certe his, aliisque auxiliis non parum juvit Legatum, ut omnem Flaminiæ regionem ad Pontificium reduceret obsequium.

Fr. Fortanerius rem promovet Pontificiam. Rubeus citat.

XXI. Fecit hoc anno x. Kalendas Januarii, feria sexta in quatuor temporibus Adventus, secundam Cardinalium creationem Innocentius Pontifex, inter quos creavit fratrem Guillelmum Farinerium de Gordonio Ministrum Generalem, tituli sanctorum Marcellini, & Petri presbyterum. Jussit tamen, ut Ordinem gubernaret, usque ad futura generalia Comitia; qua ratione factum est, ut generali ministerio fungeretur annis novem. Anno sequenti dedit ei Pontifex Prioratum de Lombenchiis Ordinis sancti Benedicti, diœcesis Appamiarum a Monasterio Manziazilis dicti Ordinis dependentem. Erat vir doctus, scripsitque libros multos sacros & profanos. Refert Paulus Cortesius, eum rogatu Ægidii Legati, libellum edidisse de mutuatitia negotiatione, ex quo facile intelligi possit, quot ex nundinum pretiis nummi in singula centena permutationis nomine exigi, & quando liceret. Mortuus est Avenione viii. Kalendas Septembris anno mccclxi. sepultus apud suos Consodales.

Fr. Guillelmus Farinerius creatur Cardinalis.

XXII. Moritur hoc anno miraculis clarus frater Martinus Fulginei, & sepelitur ad divi Francisci. Eodem anno ibidem obiisse beatum Matthæum Fulginaten. scribunt aliqui; alii anno mcclvi. decessisse affirmant; facile error

Jacobill. de Episcop. Fulginat. sub hoc anno. Moritur frater Martin. Fulginat. Et B. Matthæus.

error hujusmodi irrepsit in numeros, & pro 1256. aliqui 1356. vel vice versa reposuerunt.

B. Michaelina Pisaurien.

Marian. in append. lib. 2. Rodul. in ejus vita. Marc. 1. par. lib. 9. c. 17.

XXIII. Obiit hoc etiam anno, XIII. Kalendas Julii in ipsa solemnitate Pentecostes, beata Michaelina vidua Pisauriensis tertii Instituti sancti Francisci in eadem urbe, anno MCCC. nobili progenie Metellorum, patre Antonio Pardi progenita. In Baptismate pater Nicholausiæ nomen imponi tentavit, sed mater obtinuit, ut Michaelina vocaretur, veluti præsagiens frequens inituram cum diabolo certamen. Duodennis a parentibus nobili ex Malatestis copulata marito, & filium unicum enixa Pardinum, virum perdidit anno ætatis vigesimo. Venerat sub hoc tempus ex Syria Pisaurum pia & honesta fœmina, tertium sancti Francisci Institutum professa, quæ pietatis vacans operibus, & victum mendicans, eum perfectionis attigit gradum, ut cœlestibus intenta meditationibus tota absorberetur in Deum, & veluti terram fastidiens, mirifice in aerem efferretur. Fœminam virtutem conspicuam, & fama commendatissimam Michaelina induxit, ut secum habitaret, pudicitiæ testis esset, & magistra virtutis. Nihil Syræ magis cordi, quam suæ hospitis salus, atque ut beneficium rependeret hospitii, frequenter pro ea orabat, ut mundi contemptis illecebris, amorem omnem in Deum transferret. Dum ita deprecaretur, die Pentecostes extra se rapta, & a terra elevata, oculis in Deum fixis, immobilis hæsit totis horis antemeridianis usque ad vesperam, donec Michaelina a prece turbavit, dicens: *quare non comedis soror, & lætaris in hac maxima Pentecostes solemnitate? Pascha domini est, non licet, saltem non decet tristari, & corpus macerare jejuniis. Vis ut columna immobilis, tot horis rigere, & corporis despicere necessitates? Tempus lugendi, & tempus in Domino gaudendi. Hæc dies quam fecit Dominus exultemus, & lætemur in ea.* Syra ab oratione violenter avulsa respondit: *O si scires, amica hospes, donum Dei, & quam bonum & jucundum ejus interno frui colloquio, me ad hæc externa non revocares. Si & tu gustares quam suavis est Dominus, mundana omnia tibi amaricassent, & quidquid Deus non est, propter Deum omnino despiceres.* At illa: *frustra Soror mihi defæcatum Dei amorem persuades, dum filiolus unice dilectus meos occupat sensus, & divitiæ, quibus sufficienter abundo, meum deprimunt affectum, ne libere ad Deum ascendat. Si vis,* inquit Syra, *ab his liberari, Deum concordi prece rogemus, ut ipse animum tuum ab his nexibus solvat, & se expediat, tenellum & adhuc innocentem ad se trahat Pardinum, antequam malitia mutet intellectum, & fascinatio nugacitatis decipiat sensus illius.* Placuit propositum, & die sequenti summo mane in templum Minorum profectæ, coram Christi Crucifixi simulacro orantes, hanc audierunt vocem ab imagine delapsam: *Michaelina ego te hac cura, & amore levabo; filium ad me vocabo, et matrem mihi desponsabo.* Mox domum reversæ, puerulum languere, & deinde defuncti animam ab Angelis duobus in cœlum efferri conspexerunt.

Syra S. Francisci institutum professa.

Fit Comes Michaelinæ.

Michaelina rebus absolvitur terrenis.

XXIV. Hoc absoluta vinculo Michaelina facultates, propinquis & consanguineis aspere contradicentibus, erogavit in pauperes, vilemque tertii Ordinis sancti Francisci habitum induta, vitam vixit plane cœlestem. Caritatis operibus, & egenorum obsequiis totaliter addictæ Christus apparuit dicens: *misericordia in pauperes, infirmos, pupillos, et viduas præstita me tibi devinxisti; quod enim uni ex his minimis fecisti, mihi fecisti, sed et ego abundanter retribuam; tibi adero, te juvabo, ut per semitam quam elegisti constanter incedas, et non declines ad dexteram, neque ad sinistram, sed intrepide pergas per viam rectam, quæ ducit ad vitam.* Illa tremens genu-

Colloquio fruitur divino.

nuflexa, gratias humiles reddidit bonorum omnium auctori: *quæ huc usque*, inquit, *præstiti, non ego, sed tu ipse Domine fecisti; quid ego exhibui, quod reddas? a me misella, et boni totius indiga, quid potuit prodire, quod oculis tantæ majestatis complaceat? tua, piissime Pater, dona recipis, et dum hæc retribuis, tua munera coronas. Etiam ipsum benefaciendi studium a te prodit: fac ergo Domine ut velim, et faciam, neque permittas me aliquando a temetipso divelli*. Hoc excitata colloquio, majori conatu divinis se devovit obsequiis, nulla facultatum parte sibi relicta, in paupertate & egestate spiritu dives, summa voluptate ostiatim mendicabat. Multi repellebant injuriosis verbis, prodigam bonorum suorum dissipatricem, & fatuam appellantes; consanguinei aliquando verbis addebant verbera, quibus illa nihil amplius respondebat, quam juste se verberari propter pompam & vanitatem, quam in juventute sub pretiosis vestibus præferebat, & justum esse, ut propter delicta, quæ tunc commisit, vel mitissimum hoc ferret supplicium. Facultates in pauperes distribuit.

XXV. Ut in lasciviente ætate corpus servaret illibatum, ferro, cilicioque præcincta, catenis ferreis carnem edomabat, humi vel nuda in tabula cubabat, orationi flexis genibus tanta assiduitate vacabat, ut ex vulnerato poplite vermes scaturirent. Cibus & potus, ut plurimum panis & aqua, sed dum semel carnem assam concupisceret, & coram positam haberet, e mensa surgens, in cubiculo catenis ferreis aspere se flagellavit, donec, defluente sanguine, appetitus omnis abscessit. A conversionis primordiis Christo crucifixo vehementer compassa, & amoris ejus ignibus exardescens, locum in quo suus amor fuit crucifixus, decrevit invisere. Annis proinde maturior, nacta opportunitatem navigii, & honesti comitatus, transfretavit Hierosolymam, ubi loca omnia sacris Christi vestigiis, aut Sanctorum memoriis consecrata devote perlustravit. Ad locum Calvariæ montis, quo Christus in crucem actus est, adeo intense oravit, ut extra se longo tempore raptam omnes circumstantes expirasse putarent. In raptu hoc hærenti Christus apparuit, eamque tanta dulcedine replevit, ut suavi & potentissimo de rebus divinis eloquio præsentes ad stuporem excitarit. Ejus pœnitentia. Loca sancta Hierosolymorum invisit.

XXVI. Virtutibus & pietate illustrem amplius miraculorum gloria Dominus illustrare constituit. Nam Hierosolymis in patriam rediens, exorta sæva tempestate, brachiis in crucis modum extensis, oravit, & statim cum omnium admiratione, facta est tranquillitas magna. Pisauri cum gaudio & reverentia excepta, pauperi oleum petenti ex inani vase tribuit abundanter, & piæ fœminæ pauperculæ lecythum vacuum cœlitus obtinuit oleo optimo adimpleri. Cuidam vehementissimum capitis dolorem patienti, & capitis velum importune poscenti porrexit, statimque liberatus est ab omni ægritudine. Mulierem etiam diu eodem malo laborantem impositis capiti manibus repente curavit. Horribilem leprosum omnes procul faciebant, cujus copiosa scabies nauseam, & fœtor nimius molestiam omnibus ingerebat; sed Michaelina Christum in leproso contemplans, accurrit, brachiis strinxit, osculo donavit in maxilla lepra infecta. Ea parte statim convaluit pulchra obducta cute; quod dum illa perspiceret, caritate urgente, tamdiu osculari perseveravit, donec totus mundaretur. Mulierem etiam nobilem eodem morbo putrescentem oratione curavit. Miraculis coruscat.

XXVII. Cursu tamdem fideliter consummato, piis laboribus confecta migravit ad Christum Pisauri, anno LVI. suæ ætatis die supradicto, licet Rodulphus asserat obiisse die XVIII. Junii in dominica Trinitatis. Funus solemniter curatum in Ecclesia sancti Francisci, concurrente universo populo, & urbis Magistratu. Pulchro nunc gaudet sepulcro, apposito hoc epitaphio. Feliciter moritur.

pbio. *Divæ Michaelinæ ossa anno* MCCCLVI. *condita, ex tumulo vetustate exoleto exempta, Zoroastes Barignanus, & Hippolyta Leonarda uxor novo hoc monumento locanda curarunt anno* MDLXXX. Multis statim post mortem clarere cœpit miraculis; aliqua lubet hic recensere. Pandulphus nobilis Pisaurus ex longinqua Regione in patriam navigans, audiensque innumera Michaelinæ paulo antea defunctæ meritis patrari miracula, fidem referentibus denegavit. Accidit paulo post, ut magna tempestate navis periclitaretur, & unusquisque patronos cœlites advocaret; rogavit ille Michaelinam, ut succurreret, promittens se virtutum & prodigiorum fore præconem. Extemplo cessavit ventus, mare quievit, & Pandulphus deinceps suam liberatricem dignis extulit encomiis, & marmoreo donavit sepulcro in odæo Fratrum, quod renovari curarunt supradicti Zoroastes & uxor. Eodem anno Joannes Giannius Anconitanus, dum filius triennis gravi laboraret febre, & viscerum dolore, vovit, se visurum Michaelinæ sepulcrum, statimque perfecte convaluit puerulus. Nobilis quidam Pisaurus visu privatus, accessit ad tumulum, diu oravit, & tactis oculis cilicio, quo utebatur Michaelina, visum recepit.

Miraculis post mortem resplendet.

XXVIII. Anno MCCCLIX. frater Angelus Appulus, Incola Cœnobii Pisauriensis in mare demersus & mortuus, vel mortuo similis, ad littus deductus, consodalibus Pisauris, qui aderant, genibus flexis rogantibus Michaelinam, ut pro defuncto intercederet, convaluit, & domum incolumis rediit. Anno MCCCLIX. mense Septembri, Bartholum Septennem Agnetis Sascorbariæ filium, hebdomadibus quinque febricitantem, mater sanum recepit, dum votum emisit se ad Michaelinæ tumulum cereum magnum oblaturam. Eodem mense, similique modo salutem consecutus est bimulus infans ad preces Honettæ e monte Barocchio suæ genitricis. Sexto Octobris Antonius Simonettus Anconitanus deposuit coram Notario & testibus, se meritis ejusdem Dei famulæ a vehementi stomachi dolore liberatum. Die XXI. Novembris Antoniola e Corinaldo longo tempore a spiritibus immundis possessa, ad prædictum sepulcrum per vim tracta, fuit soluta.

XXIX. Anno MCCCLX. mense Junio Mitis Ariminensis fœmina, tnto corpore putrefacta, decidentibus carnis fragmentis, soluta partium compagine, & fœtorem undique emittens intolerabilem, Michaelinam deprecans, consolidata carne, & fœtore extincto, pristinæ restituta est sanitati. Eodem anno Berta, Ceccolini montis Lucii filia, a spiritibus malignis vexata, ad tumulum ducta, & cilicio Michaelinæ contacta, a molesta tyrannide fuit redempta. Anno MCCCLXII. Jacobum Venetum, & Nicolaum Ragusinum in mari periclitantes, sedata repente tempestate, e mortis faucibus Dei famula eripuit. Gaudiosam juvenculam longo morbo in mortis articulo constitutam; Joannem Rectorem Ecclesiæ sancti Martini Ravennæ a pestis labe; anno MCCCLXIII. Petrum puerum duodennem ex equo delapsum, & caballi ungulis attritum triduo insensibilem, mirabiliter curavit.

XXX. Anno MCCCLXIV. Boccacinum Immolensem, ab Hungaris hostibus captum, & vinculis ligatum, ruptis impedimentis, ab inimicorum potestate; Antonium, Blasii Forisempronienfis filium, a pestis ulcere mortali; anno MCCCLXV. Nicolettam, Mansuetæ Recinetensis filiam, a paralysi, qua per integrum laboravit annum, liberavit. Anno MCCCLXXI. Ceccolam ex Comitatu Urbinate miserabili infirmitate dissolutionis membrorum, & fœtore emorientem; Catarinam ex Comitatu Calliense morbo regio, quo quinquies, vel sexies die quolibet, unius horæ spatio affligtabatur; Anno

no MCCCLXXIV. Floram, Fusci filiam, ex Monte Gaudii peste ferme animam agentem; Anconitanos octodecim cymbula vi maris & venti in altum deductos, & certo naufragio pereuntes; anno MCCCLXXV. Lellam Foroliviensem, tribus annis surdescentem; Bartholum puerulum etiam Foroliviensem in mortis articulo constitutum salvavit. Anno MCCCLXXVII. ad fervidas preces Elisabethæ Ravennatis, infantulum, quem monstruosis membris informem peperit, post duorum ferme mensium spatium pulchra & perfecta membrorum dispositione donavit. His similia plurima miracula ultra nonaginta ex fideli testium depositione suis actis exceperunt Cecculus & Bernabuccius Pisaurienses Notarii. Scripserunt ejus vitam Anonymus coævus, Marianus Florentinus Latino sermone. Italico typis Ariminensibus anno MDLXXXV. edidit Petrus Rodulphus Tossinianesis, Hispano Marcus Ulisypponensis. Ejus vitam Pisauri editam, & in tabulis Pisauriensibus se legisse, eamque Ecclesiastico coli officio testatur Philippus Ferrarius in catalogo Sanctorum, ad undecimum Kalendas Julias.

XXXI. Obiit hoc anno apud Grimmosby in Anglia frater Guillelmus Bretonus antiquorum Bretonum stirpe in Cambria natus, teste Willotto, vir bonus & pius suo tempore celebris. Hic a teneris annis in studiis bonarum litterarum semper educatus, & sollicite instructus, in omni eruditionis genere peritus evasit; Poeta, Rhetor, Philosophus, denique Theologus insignis. Nam in his scientiis ita floruit, ut suo tempore paucos sibi pares habuerit, & vix quemquam superiorem. Doctissimis sui seculi viris carus erat, ejusque scripta, auctore adhuc vivente, non solum in Anglia, sed etiam in Gallia & Italia, multis magno erant in pretio. Quædam ejus opera tum Oxonii in Bibliotheca publica, tum in aliis privatis Angliæ, Galliæ, Italiæ reperiri adhuc dicuntur. Erat autem & in rebus sacris & profanis explicandis sollicitus vocabulorum interpres, multum interesse dictitans, ut quis cujusque verbi propriam & nativam significandi vim intelligat. Nam licet metaphoris, & aliis figuratis locutionibus uti possimus, tamen proprietatem sermonis ignorare nequaquam debemus. Multa igitur obscura vocabula in sacris maxime bibliis, dilucida interpretatione, clariora reddidit. Quo in genere quoddam opus ejus MSS. extat in Bibliotheca Augustinianorum Prioratus Montis-sancti in Lotharingia, quod de etymologiis sacrorum verborum agit, & licet prosa scriptum sit, tamen initium, seu proemium habet versu rythmico hexametro.

Moritur Fr. Guillelmus Bretonus. *Pitseus. Willottus.*

XXXII. Ante hunc annum originem accepit Conventus sanctæ Mariæ Magdalenæ de Specu cognominatus in Provincia Marchiæ, in montis declivio, prope fluvium Fiastræ, tribus ab oppido Montis-alti milliaribus. Ædificarunt Camertes patribus Clarenis cupientibus locellum habere solitarium, ubi contemplationi intenderent, & tirones educarent. Invius ferme, & inaccessibilis est locus, cui ob asperitatem, & abditum recessum tum Fratres, tum vicini accolæ *specus* nomen indiderunt. Derelictus a Clarenis in Minorum regularis observantiæ potestatem devenit, ibique nunc inhabitant, qui anachoreticam, & silvestrem vitam affectant. Inchoatum etiam hoc tempore Conventum Candelariæ oppidi a Pisauri Urbe III. M. P. dissiti, ex facultatibus beatæ Michaelinæ, de qua nunc egimus, referunt illius ædis monumenta. Floruit ibidem, & domum libris, aliisque rebus illustravit Magister Antonius de Candelaria, vir doctus, & illustris concionator. Obiit in patria anno MDCXIX. die XVI. Julii.

Conv. de Specu. *Gonza. in Prov. Marchia Conv. 26.*

Conv. Candelariæ.

XXXIII. Etiam hoc tempore præextitisse Monasterium Clarissarum in oppido Cherio Taurinensis diœcesis, mihi probat diploma Pontificium, quo

Monast. Cherii.

Abbatissæ confertur facultas assistendi suis parentibus morituris : *Honestis supplicum votis*. xii. Kalendas Junii. Prohibuit hoc anno universis Sedis Apostolicæ Nunciis, ne Monasteria visitarent Clarissarum, jussitque ut si quas pecunias prætextu visitationis jam factæ receperint, extemplo restituerent : *Licet vobis* xii. Kalendas Junii. Ludovico Regi Siciliæ scripsit, ut favorem præstaret Abbatissæ, & Monialibus Monasterii Corporis Christi Neapolitani : *Executores dati*. xiv. Kalendas Octobris.

SUPPLEMENTUM P. ANTONII MELISSANI DE MACRO.

Farinet. fit Cardinalis. *Indic. ex Vatic.* *Ex copia.*

„ I. HOc anno x. Kalend. Januarii feria vi. in quatuor temporibus „ Adventus, secundam Cardinalium creationem Innocentius „ Pontifex egit, inter quos creavit fratrem Guillelmum Farinerium de „ Gordonio Ministrum Generalem, tituli SS. Marcellini & Petri Presbyte- „ rum : attamen jussit Ordinem gubernare usque ad futura Comitia Gene- „ ralia ; concessa interim eidem quadam Abbatia : *Dum ad personam &c.* „ iv. Kalend. Januarii. Indulsit etiam ædificationem Conventus Tiniensis, „ vel Tinensis : *Sacræ Religionis &c.* iv. Kalend. Julii, ut indicat Petrus „ de Alva, & Astorga : & hunc puto esse eum, quem Pisanus provinciæ „ Boemiæ in septima custodia Lutomericensi sexto loco scribit. Blancæ „ autem Reginæ ingressus Monasteriorum licentiam fecit : *Devotionis* „ *tuæ &c.* viii. Idus Octobris.

„ II. Petrus Rodulphus Tossinianus ex Minorita Episcopus Senoga- „ liensis, cum in sua historia de quadragesimo Capitulo Generali Massiliæ „ celebrato anno mcccxliii. egisset, subjungit. Hoc tempore accidit „ Neapoli, quod quidam Eremita prædicans in Ecclesia nostra sancti Lau- „ rentii prædixit imminentem ruinam civitati die xxvi. Januarii. Franci- „ scus Petrarcha, qui ibidem aderat, tam diro nuntio territus, mansit illa „ nocte apud Fratres sancti Laurentii, utpote in loco urbis eminentiori. „ Quidam frater David vitæ sanctitate clarus, una cum aliis Fratribus cum „ reliquiis Sanctorum irruenti aquæ Neapoli obicem ponit ; siquidem in „ tantum mare excreverat, ut tota pene civitas videretur submergi : de qua „ re scribit Franciscus Petrarcha lib. 5. epistolarum suarum ad Joannem Co- „ lumnam sic inquiens: *Compatior tibi mea nobilis Parthenope : te enim puto* „ *ruituram ad* vii. *Kal. Decembr.* Beatus autem David, ut diximus, civitati „ Neapolitanæ ad excidium inclinanti, suis precibus opportune succurrit : „ migravit vero ad Dominum Neapoli in Campania pridie nonas Augusti, „ circa annum Domini mccclvi. Fratrem Jacobum vero a Bario Apulo- „ rum, sanctitate eximia nitentem, noster Gonzaga refert supremum diem „ clausisse apud Thuscos in Territorio Clusentino. Etiam Didacum a Singa „ Tertii Ordinis alumnum, sanctitate insignem, hoc anno vi. Kalend. Ju- „ nii in Thuscia occubuisse tradit Andræas Bonfanti.

Bajar. ex Gonzaga p. 1. fol. 95. in B. viris &c.

Fr. Jacobus a Bario claret. Item Didac. a Singa ex Tertio Ordine.

„ III. Bressensem regionem Comitatus *Varaz*, *Montrevil*, *Pont de* „ *Vaulx*, *Bagey*, & alios complectentem in diœcesi Lugdunensi, ac iis „ temporibus Comitibus Sabaudiæ obedientem, Burgis sua capitali civitate, „ Fratrum Minorum Cœnobium habuisse, ex quodam Indulgentiarum di- „ plomate concessarum visitantibus sacellum beatæ Mariæ Virginis, quod „ in Ecclesia dicti Cœnobii nobilis vir Geraldus Destres Dominus de Ra- „ quens, novit Waddingus sub Gregorio XI. anno mccclxxi. sed funda- „ tionis tempus, nec auctorem vidit ; utrumque autem nos aperimus : „ Amadeus VI. Sabaudiæ Comes &c. dictus Viridis quod plurimum in ve-

Wadd. ad ann. 1371.

„ vestibus hujusmodi coloris oblectari videretur, anno præterito proxime
„ Joanni Regi Francorum, in quem movebat ad Caletum Angliæ Rex
„ Eduardus, militum valida manu stipatus adfuit; at eo tumultu bellico
„ tunc, ut videbatur, pacato, cum suis ad propria rediit: erat autem non
„ tam belli, quam pacis & religionis amator: unde Burgis in Bressa, cum
„ Bonna Borbonia sua conjuge commorans, Cœnobium religiosis sancti
„ Francisci, quos plurimum diligebat ac venerabatur, hoc anno fundavit.
„ Quando interea Richardus Eduardi Angliæ Regis filius major natu in Bi-
„ turiges & Pictavos repente milites moverat, & grassabatur; & Joannes ex
„ adverso in eum properabat. Richardus non detrectabat pacem reddere &
„ accipere; quinimo nec restituere armorum vi ablata recusabat: at mala
„ Francorum sors irrita fecit ejus vota: commisso enim prælio apud Picta- *Dogl. p. 4. f. 403.*
„ vos sex millia periere Francorum, quingenti proceres, inter quos Joan-
„ nes Rex cum suo filio Philippo, facti captivi. xiii. Kalend. Octobris
„ anno mccclvi. a Richardo Burdigalam primo, & inde in Angliam,
„ omni tamen cum honore, introducti fuere. Carolus autem Joannis filius
„ re Patris male gesta, Parisios desuper agenda consulturus se recepit. Ibi-
„ dem in nostro Conventu pluries selectorum Parlamentariorum Comitia
„ fuere coacta; ac interea linguæ Occitanæ, & Provinciæ Narbonensis po-
„ puli misericordiores in captivum Regem habiti fuere. Etenim auctore
„ Comite Armignaco, prohibuerunt regionis incolas auro, argentoque
„ vel unionibus, seu insignis coloris vestibus in publico uti. Octo præterea
„ hominum millia ad belli societatem cum diurno stipendio, cusa nova
„ moneta, decreverunt; ac interim ut agi posset de pace duorum annorum
„ induciæ firmatæ fuere, quo tempore cum populo, Clerus & Regulares, *Infr. ad annum 1303.*
„ præsertim Minoritæ, in omni Occitania precibus publicis cœlum urge-
„ bant.

ARGUMENTUM.

Celebrantur Comitia Generalia in quibus eligitur frater Joannes Bucchius in supremum Ordinis Præfectum. Refertur molesta controversia Richardi Archiepiscopi Armachani Hiberniæ Primatis cum Regularibus Mendicantibus, ex cujus occasione indicatur alia in eosdem recens mota seditio. Floret Joannes Rupescissanus & defenditur a calumniis. Propagatur Institutum.

I. Guillelmus Farinerius Cardinalis, & Sodalitii Minorum Vicarius Generalis indixit hoc anno Comitia totius Ordinis celebranda Barcinone, in quibus electus est in Ordinis præfectum frater Joannes Bucchius Provinciæ Aquitaniæ sacræ Theologiæ Magister, & constitutum est ut festum translationis sanctæ Claræ tum a Minoribus, tum a Clarissis fieret secunda die Octobris, ne impedimento esset vigiliæ aut primis vesperis sancti Francisci, licet usque ad illud tempus celebrari soleret in ipso profesto S. Patriarchæ. Cautum etiam ut habitus Fratrum paupertatem tum in pretio tum in colore præ se ferant, & ne discriminentur undulis, aut guttis variegatis, & ne multo segmento, aut varietate vanitatem, inanemve gloriam concilient (namque in sordibus & segmentis aliquando etiam regnat luxus) neque mantelli sint rugati, sed simplicitati, & sinceritati Fratres studeant, omni prorsus curiositate semota. Marianus & Marcus Ulyssiponensis anno præ-

Capitulum Generale 53. Barcinone.

Marian. lib. 4. cap. 11.
Marc. 2. p. lib. 8. cap. 16.

Rodul. fol. 241. præterito hæc habita fuisse scribunt Comitia: verius Rodulphus hujus anni partum enumerat, quod aperte probant quas adjungo, litteræ Pontificiæ.

Dilectis filiis Ministris, & aliis Fratribus Ordinis Minorum Barchinone, in generali Capitulo eorum ibidem proxime celebrando convenientibus.

Ex lib. secret. anni 5. fol. 70.

Laudatur Ordo Minorum.

II. *In firmamento militantis Ecclesiæ, quod ipsius Ecclesiæ fundator, & Rector Christus Jesus, quasi stellarum varietate, diversorum Ordinum pulchritudine decoravit, sacer Ordo vester mira claritate refulget. Ipsius enim Ordinis Professores fama celebres, præclara vita & sanctitate prælucidi, Ecclesiam eamdem lætificant, dum sibi & aliis ædificant ad salutem. Digne igitur de præfati Ordinis prosperitate solliciti reddimur, & desideranter optamus, ut in eo pax vigeat, abundet quies, & tranquillitas augeatur, sicque Spiritus sanctus eorumdem professorum corda conciliet, & sui roris intima aspersione fœcundet, quod inter eos sit mentium rectitudo, sit votorum concordia, sit voluntatum unitas, sit puritas actionum. Et ideo universitatem vestram monemus, requirimus, & hortamur in Domino, per Apostolica vobis scripta mandantes, quatenus in hujusmodi congregationis vestræ Capitulo, iis detis operam studiis, iis operibus intendatis, per quæ odorem famæ vestræ diffundatis latius, & salutis æternæ uberiora merita consequi, Deo propitio, valeatis. Et quoniam in Generalis Ministri vestri electione, quæ in dicto Capitulo imminet facienda, petra scandali, divisionis, ac schismatis actor Angelus Satanæ ad scissuram vestram, sicut non ambigimus, eo machinas struet, & eriget fortiores, quo firmiorem & solidiorem vestram frequenter expertus est unitatem, hujusmodi exhortationibus & mandatis adjicimus, ut in hujusmodi electione solum Deum & Communem ipsius Ordinis, ac vestram utilitatem habendo præ oculis, postposita particulari affectione qualibet, illum vobis eligatis, constituatisque patrem, qui tantæ congregationi conveniat, & in filiorum sapientia gaudens, sicut vobis & eidem Ordini præerit, sic & prosit. Ut autem caritatis, quam ad vos & ipsum Ordinem gerimus, utcumque percipiatis affectum, de omnipotentis Dei misericordia, & beatorum Petri & Pauli Apostolorum ejus auctoritate confisi, omnibus vobis in Capitulo ipso præsentibus, & iis etiam ex Fratribus ipsius Ordinis, qui venientes ad illud, & impedimento legitimo præpediti, in eo interesse nequierint, vere pænitentibus & confessis septem annos & septem quadragenas de injunctis vobis & eis pænitentiis relaxamus. Ceterum, quia mare mundi hujus, in quo Petri navem impares meritis gubernandam suscepimus, suscitatis in eo ventis validioribus, tot procellis concutitur, tot turbinibus agitatur, totque undis altioribus inquietum est, ut navis ipsa pene ipsis in fluctibus naufragetur, devotionem vestram attente rogamus, & ex paterna caritate deposcimus; ut apud eum, qui mari, & ventis imperat, & cessare facit impetum tempestatis, devotis orationibus insistetis, ut ipse ad imperfectum nostrum convertens benignus intuitum, sic illum suppleat, sicque in ipsius navis regimine imbecillitatem nostram corroboret & confirmet, quod eam, adjuti munere gratiæ suæ, ad salutis portum conducere valeamus. Datum apud Villam novam Avenion. diœcesis VIII. Kalendas Junii anno V.*

Marian. lib. 4. cap. 13.

III. Magna excitata est sub hoc tempus tempestas in Anglia contra quatuor Ordines Mendicantes, prædicantibus quibusdam adversus hoc vitæ

ge-

genus, & asserentibus, non esse in statu salutis illius professores. Plurimis Ecclesiarum Prælatis & Parochis non displicuit improbum hoc adversantium studium; qui nimis ægre ferebant, privilegiis multis regulares a suo divelli imperio, apud Principes summo honore coli, populorum beneficentia abunde ali, commodis ædificiis multiplicari, doctrinæ & virtutis nomine passim communi clero præferri. Aliud magis pungebat, census decrementum; ministrantibus enim libere religiosis Sacramenta, præsertim Pœnitentiæ, quotidianum lucrum, & populi erga se studium sentiebant imminui. Obloquentes proinde non corripuerunt, nec Regulares protexerunt, sed secretis quibusdam machinis supplantare studuerunt, donec palam occurrendum fuit publicis Religiosorum querelis, & scriptis in suam defensionem libellis, in quibus suum Institutum conferebant, & præferebant statui Sacerdotum secularium. Procedente rixa, & conferta acie, diu dimicatum est, negatumque jus prædicandi, confessiones excipiendi, & mortuos sepeliendi quatuor Ordinum professoribus.

Mart. lib. 9. c. 16. Castillo. 2. par. lib. 2. c. 4. Platus de bono statu relig. lib. 1. c. 13.

Insurgunt aliqui in Anglia contra Mendicantes.

IV. Dum in hoc statu res versantur in Anglia, Richardus Radulphus Archiepiscopus Armachanus, Hiberniæ Primas, aliquot intulit molestias Fratribus Armachani, & Pontanensis Conventuum, tentavitque quoddam posterioris ædis ornamentum in suum palatium transferre. Verum urbis Prætor ex familia Batheorum a vi inferenda cohibuit, & Fratribus jus suum voluit illæsum. Hac irritatus repulsa, Anglicanas disceptationes expanso suscepit sinu, Mendicantium obsistere exemptionibus, & privilegiis primo cœpit, mox procedente altercatione & fervore contentionis, statum ipsum impugnare, Parochorum ex adverso jura fulcire. Guardianus Armachanus Regni Primatis auctoritate & pondere pressus, interposita appellatione, Avenionem citavit, & solerter fecit ut tam Regis Eduardi, quam Innocentii Pontificis mandato, comparere præciperetur. In Angliam igitur trajiciens, aliquos sermones in Mendicantes declamavit ad Templum sancti Pauli Londini, paupertatem & mendicitatem impugnavit, asserens turpe esse Christianis sua sponte mendicare, multo minus ad perfectionem pertinere. Perveniens autem Avenionem anno proxime elapso, hoc ipso multa sparsit contra religiosos, & tractatum exhibuit, cujus initium est: *Nolite judicare secundum faciem*, cui respondit docte & erudite in altero libello incipiente: *Confessio & pulchritudo in conspectu ejus*, frater Rogerus Coneroey Cambrensis, Minister Provincialis Angliæ, de quo supra instituimus sermonem. Extat uterque tractatus simul cum quæstionibus adversus Armenos, & sermonibus contra Mendicantes in codicibus anno MDXI. impressis Lutetiæ, de quibus ita Possevinus: *At cum Richardus hic, quem Armachanum vocant, caute legendus sit, tum præcipue Rogerus de Chonnoe* (alias Coneroey) *Ordinis Minorum perpendendus est, qui defensionem Mendicantium adversus eumdem Armachanum docte, & accurate conscripsit.*

Et Armachanus in Hibernia.

An. 1355. n. 6.

V. Porro in supradicto tractatu Armachani, & in alio opusculo & supplici libello ab eodem auctore de hac ipsa controversia confectis, & nuper anno MDCXXXIII. quorumdam studio Lutetiæ editis, graviora hæc deprehensa sunt; quod mendicitas voluntaria in religioso vitæ statu propter Christum suscepta, erat culpabilis, illicita, & damnosa. Quod Christus numquam mendicavit, nec mendicare consuluit, sed prohibuit. Quod voluntarie mendicare est contra jus humanum & divinum. Quod nec Alexius, nec Franciscus voluntarie mendicantes fecerunt, ut prudentes & perfecti, sed tantum ut devoti & pii, sicut Marcus (inquit) Evangelista pollicem sibi amputavit, ne cogeretur ad celebrandum Missæ sacrificium.

Errores Armachani.

Imperiti quidam hoc tribuunt S. Marco Evangelistæ, quod contigit Marco Anachoretæ: vide Baron. an. 45.

Quod

Quod solus Christus in quantum homo, fuit verus rerum omnium Dominus temporalis, quia solus Adæ in innocentiæ statu successit; verum quia rerum omnium temporalium invenit occupata dominia, noluit cum possidentibus litigare. Quod mortalis peccati reus non poterat in illo statu dominium alicujus rei justo titulo possidere. Quod audire confessiones erat contra mendicantium statum, nec privilegiis ad hæc datis uti poterant sine animæ suæ detrimento. Quod in sola parochia, præterquam in casu necessitatis, licebat confessiones excipere. Quod confessi Religiosis Mendicantibus a Sede Apostolica habentibus licentiam generalem audiendi confessiones, tenebantur eadem peccata semel in anno suo Parocho confiteri, si non ad obtinendam de remissis alias absolutionem, saltem ad observandum Ecclesiasticum statutum decretalis: *Omnis utriusque sexus*.

VI. Contra hæc multa objecerunt Procuratores Ordinum, & opposuerunt Richardum non recte in fide sensisse, quippe qui multa erronea, & temere dicta scripserit, ac protulerit, de quibus alias in Curia respondendum fuit sub Clemente VI. uti ipse in fine operis de quæstionibus Armenorum fatetur. Pontifex utriusque partis rationes mature discussurus, commisit causam examinandam quatuor Cardinalibus, videlicet Guillelmo Episcopo Tusculano, Petro sancti Martini in Montibus, Heliæ sancti Stephani in Cœlio Monte, & Francisco sancti Marci, titulorum presbyteris. Sed dum porrectis hinc inde multis libellis in longum causa protrahitur, & Religiosi varias patiuntur, præsertim in Anglia, molestias, scribit Pontifex, anno sequenti Pontificatus sexto, ad universos Archiepiscopos, & Episcopos prædicti Regni litteras, quas subjungo.

Venerabilibus Fratribus universis Archiepiscopis, & Episcopis in Regno Angliæ consistentibus.

Ex lib. commun. fol. 471. ep. 281.

VII. *Gravem dilectorum filiorum Prædicatorum, Minorum, Eremitarum sancti Augustini, & Carmelitarum Ordinum Fratrum querelam accepimus, continentem, quod ipsi tam prætextu quarumdam prædicationum in Regno Angliæ per nonnullos contra statum dictorum Fratrum, illum de facto depravantium, & condemnantium, & non esse in statu salutis falso asserentium, olim factarum, quam quæstionis, quæ inter venerabilem fratrem nostrum Richardum Archiepiscopum Armachanum ex parte una, & & Fratres prædictos ex altera super nonnullis articulis per partes ipsas hinc inde propositis, coram quibusdam ex venerabilibus fratribus nostris S. R. E. Cardinalibus ex commissione nostra apud Sedem Apostolicam pendere dignoscitur, in confessionibus Christifidelium audiendis, prædicationibus verbi Dei, & libera sepultura, necnon & eleemosynis eis fieri ab eisdem Fratribus consuetis, quas eis facere, asserunt mendaciter esse peccatum contra justitiam, impediuntur & etiam perturbantur in ipsorum Fratrum præjudicium, & maximam læsionem. Quare pro ipsorum parte fuit nobis humiliter supplicatum, ut providere ipsis super hoc paterna sollicitudine curaremus. Nos igitur æquum & congruum reputantes, quod hujusmodi lite pendente, nihil per alterutram partium in ipsarum partium & litis præjudicium debeat innovari; Universitatem vestram monemus, & hortamur attente per Apostolica vobis scripta mandantes, quatenus Fratres ipsos in prædictis confessionibus, prædicationibus, & sepulturis, ac eleemosynis non impediatis, nec per vestros subditos impediri etiam permittatis; per prædicta autem non intendimus liti prædictæ aliquod præjudicium generari, nec ea pendente, quidquam, ut præmittitur, volumus innovari. Datum Avenione Kalendis Octobris, anno* VI.

VIII. Diu

VIII. Diu duravit in Curia hæc controversia, neque quidquam publico judicio decretum est, præterquam quod, imposito silentio Armachano, Religiosis voluerit Pontifex jus suum integrum circa prædicationes, confessiones excipiendas, & liberas sepulturas, dato præcedenti diplomate, & multis exemplaribus ejusdem ad Prælatos illarum partium, in quibus hæc Regularibus negabantur. Renovavit etiam, atque ad petitiones Superiorum Regularium (ex quibus unus frater Hugo Bernardi Provincialis Minoritarum Hiberniæ) ex Pontificio Archivo edidit Constitutionem Joannis XXII: *Vas electionis* contra errores Joannis de Poliaco circa facultates & privilegia Regularium, præsertim circa confessiones excipiendas, quod & Thomas Walsinghamus testatur: *Adhuc*, inquit, *lite pendente, Fratres sua privilegia sicut per ante, sub data nova obtinuerunt*. Videns autem Armachanus nihil se profecisse, neque quidpiam favorabile sperare potuisse, dum diuturna plurium annorum cunctatione palam percepit, Cardinales Commissarios, & Pontificem sibi minus propitios, imo magis adversos edita & repetita decretali Joannis, quam ille summo studio urgebat, & in suis scriptis petebat revocari aut temperari, recessit in Belgium, fortassis illinc transfretaturus in Angliam, & in Montibus Hannoniæ fatis concessit die XVI. Decembris anno MCCCLIX. vel sequenti. Hinc translatum corpus (licet aliquos, de hac re dubitare referant Annales Hiberniæ apud Camdenum) opera Stephani Medensis Episcopi ad Ecclesiam sancti Nicolai in oppido Dundalci, ubi advenis, ut ferunt, parentibus ex inferiori Ulsonia, ea parte, quæ *Ruta* dicitur, prognatus, eo studio pietatis & doctrinæ profecit, ut adepto magisterii gradu in Academia Oxoniensi, mox Universitatis Cancellarius, deinde Archidiaconus Lichefeldensis, demum Archiepiscopus Armachanus & Hiberniæ Primas fit renunciatus. Multa docte scripsit, sed non fine nævo; acriter eum carpit Thomas Waldensis, *& caute legendum*, monet Cardinalis Bellarminus, *præsertim libro decimo contra Armenos*, *cap*.4. 23. 24. *& libro undecimo cap. 4. & serm.* 1. *& 4. in quibus locis multos errores habet de potestate Presbyterorum, de paupertate Christi, & de statu Religiosorum Mendicantium.* Durius cum eo agunt Lutzemburgus, Prateolus, Paulus Grysaldus Perusinus, & hæreticis connumerant; sed immerito; numquam enim ab Ecclesia discessit, cui omnia sua scripta corrigenda submisit, & plus peccavit intellectus exuberantia, quam voluntatis perversitate. Novi in Hibernia *sancti* nomen obtinuisse, & ex regesto Vaticano dabo aliquando, si Deo placuerit, inter monumenta Hibernica, quæ colligo, & in historiam redigere conabor, diploma Bonifacii IX. quo jubet examinari miracula, quæ ab ipso ferebantur patrata. Dignus profecto meliori nomine, quam passim inter Scholasticos audit, & qui utiliori studio in fine ætatis animum applicaret. Huic adhæsisse, & operam suam locasse Richardum Kilmentoniæ invenio in quibusdam monumentis MSS. Hiberniæ, atque eodem, quo Richardus anno in Anglia obiisse. Rogerus vero Antagonista obiit Londini anno sequenti.

Annal. Hiberniæ. Chron. Flasburii ad hunc annum.

Irritum Armachani studium.

Obiit re infecta.

Qualis hic Prælatus.

Walden. to. 1. de Sacram. Confirm. c. 114. & to. 5. tit. 7. cap. 61. & seqq. Bellarm. de Scriptor.

IX. Ab illo tempore viguit plurimum pax, & concordia in Clero Hiberniæ, cooperantibus Religiosis saluti animarum, & laborem beneficiis, atque honore compensantibus Prælatis Ecclesiarum, donec anno MDCXXXI. Lutetiæ quatuor Presbyteri seculares indigne, & injuste nomen, ac famam omnium Hiberniæ Religiosorum traduxerunt. Primus Patricius Cahil Miden. Diœcesis, ægre ferens indictum sibi exilium ab Archiepiscopatu Dublinen. per Antistitem regularem Minoritam, subscribentibus ejus exilio quinque diversarum Religionum Superioribus, Parisios abiit, & undecim obtulit propositiones censurandas Doctoribus Theologicæ Facultatis, quas passim ab

Recens in Regulares commota seditio.

Falso accusantur male doctrinæ.

ab Hiberniæ Regularibus doceri, prædicari, & familiariter proferri denunciavit. Adeo absurdæ & insanæ erant assertiones, ut vix credi queat ab hominibus insensatis, multo minus a viris religiosis & doctis, quibus regularia instituta florent in Hibernia, prodire potuisse. Desiderarunt itaque Doctores rem ferme incredibilem, aliorum probari testimonio, ne cito credentes, leves corde reputarentur. Convocavit ille, seu potius circumvenit amicos tres, duxitque, quo non putabant, ad Doctorum consessum, quorum reverentia perculsi, & repentina quæstione præoccupati, dixerunt se aliquas audivisse, alias quorumdam relatu regularibus aliquot imputari. His innixi testibus ex tempore magistri, dignis, ut plurimum, affecerunt censuris propositiones; hæresis, erroris, temeritatis, schismatis, aliisque hujus generis notis inurentes, singulis singulas affigentes, quas præfixo hoc titulo typis evulgarunt: *Censura propositionum ad sacram Facultatem Theologiæ Parisiensem allatarum per Dominum Patricium Cahil Rectorem sancti Michaelis Dublinensis, & obsignatarum per venerabiles viros Dominos Michaelem Cantuelem Procuratorem Provinciæ Momoniæ, Jacobum Fallonum Vicarium generalem Achadensem, Procuratorem Provinciæ Conaciæ, & Terentium Coghlanum J. U. D. Protonotarium, & Vicarium Apostolicum Civitatis, & Diœcesis Cluanensis, Hibernos: quas supradicti testati sunt, passim a Regularibus in Hibernia, tum in familiari sermone, tum in concionibus, & disputationibus publicari & prædicari*; deinde appositis propositionibus & censuris subdiderunt: *Actum apud Sorbonam in congregationibus publicis sacræ Facultatis Theologiæ Parisiensis, habitis diebus secunda & septima Januarii* MDCXXXI. *& confirmatum in Comitiis extraordinariis decimi quinti ejusdem mensis & anni, præsentibus sexaginta Doctoribus & amplius.*

X. Speciosi hi tituli, quibus nobiliter testes effulgent, majorem conciliarunt testimonio fidem, & facile persuaserunt Doctoribus verum esse, quod delator asseruit. Ne vero tanto honorum splendore aliorum oculi perstringantur, & facilius ducantur posteri ad credendum, quod honorifici hi testes confirmarunt, lectorem scire vellem, neque Cantuelem, qui paulo antea religiosum excussit jugum Societatis Jesu, quidquam per duos annos procurasse Provinciæ Momoniæ in Curia Romana, ad quam destinabatur ab aliquot Ecclesiarum Prælatis, sed acceptis pecuniis Lutetiam venisse, illic egregie hoc peracto negotio, in Hispaniam declinasse, & Prælatorum spem elusisse, qui antequam Romam pervenisset, procurationem datam revocaverunt, maxime Archiepisc. Cassellen. Provinciæ Metropolita. Neque Fallonum quidquam egisse pro sua Provincia Conaciæ, sed accepta mea opera ex Curia Romana Vicariatu Apostolico, sub illud ipsum testificationis tempus, revocatis a Prælatis procurationis instrumentis, in patriam rediisse; neque tertium Coghlanum Vicariatum possedisse, sed ductis hinc litteris Apostolicis, Parisiis hærentem testimonium dixisse in re, quam non noverat, quippe qui triennio aberat ex Hibernia; mox in patriam profectum Vicarii sedem ob aliqua impedimenta non impetrasse; Protonotariatum vero, & Doctoratum majori obtinuit impendio, quam studio. In Urbe per sesquiennium & amplius hæsit, cui profecto tunc modeste & laudabiliter se gerenti amicam operam exhibui. Credo sane minime suspicatum ullum ex testibus suum publicandum testimonium, neque in publicum abitura forum, quæ secreto agebantur consessu, multo minus tot turbas, quot adhuc perseverant, hinc orituras. Ita ipsi suis litteris partim ad me datis, partim ad alios missis protestantur, & valde se pœnitere, quod adeo facile se his immiscuerint, vel verius permiserint intra hunc labyrinthum includi.

Accusatores quales.

XI. Ete-

XI. Etenim ut religiosæ omnes Hiberniæ sodalitates hæc persenserunt, videruntque commune omnium nomen injuste traduci, admirati sunt, conturbati sunt, commoti sunt, & omnem moverunt lapidem, ut læsum redintegrarent honorem. Primum curarunt maculam eluere in theatro Parisiensi, ubi sordes contraxerant, & missis litteris protestati sunt, neque se propositiones illas protulisse, neque umquam in illo Regno audivisse ab ullo proferri; atque in majorem rei confirmationem omnium Ordinum Procuratores, specialiter ad hoc deputati, subscripserunt censuræ Parisiensi; solam unam exceperunt propositionem circa communionem Paschatis; quam ex probatissimis Theologis, & aliarum regionum consuetudine contendebant se posse fidelibus exhibere. Deinde ad subsellia Romana causam hanc voluerunt examinari, & expostulare calumniæ fabricatores. Obsecrarunt ut interrogarentur ipsius Regni Prælati circa rei veritatem: deinde si mendacium apprehenderetur, auctores corriperentur. Decretum itaque fuit, ut duo Archiepiscopi, totidemque Episcopi, quorum duo ex Clero seculari, duo ex regulari assumpti, factum inquirerent, & congregationi DD. Cardinalium sancti Officii renunciarent, atque interim ut turbæ sedarentur, colligerent, prohiberentque propositiones, affixasque censuras, quæ typis Parisiensibus omnium manibus circumferebantur.

Ægre ferunt Regulares calumniam.

XII. Venit interim Cahilus in Urbem, appellationem prosecuturus contra Dublinensem Antistitem circa indictum exilium, negatumque Rectoratum Ecclesiæ sancti Michaelis Dublinensis, quem Reverendissimi Domini Cardinales detineri præceperunt, donec adveniret Prælatorum informatio, constituta pro carcere Civitate; deinde quædam molientem contra fidem datam, ad ipsos sancti Officii carceres per aliquot dies reduxerunt. Sæpius interrogatus, varie & meticulose respondit, primo injunctum sibi ab aliis viris gravioribus hoc munus denunciandi; secundo nequaquam se Parisiensibus dixisse sub illa generali vocum comprehensione, has propositiones passim a Regularibus in sermonibus, disputationibus, & familiari colloquio doceri & prædicari, uti censura præloquitur Parisiensis, sed ab aliquibus Religiosis fuisse prolatas. Tertio duas, vel tres dumtaxat se exhibuisse Doctoribus, eorumque subjecisse judicio propositiones, reliquas subministratas ab iis, quos in testimonium vocavit. Sed in tribus his apertæ convictus est falsitatis: neminem enim ex gravioribus, videlicet Regni Prælatis exhibere, aut nominare potuit, qui hoc ei munus injunxerit, neque ullus ferme illorum fuit in universo Regno, qui vel non testificaretur sub suo sigillo & chirographo, se minime audivisse has propositiones, vel non expresse negaret, se hujus calumniæ construendæ, & denunciationis exhibendæ conscium fuisse, uti ipsorum ad me transmissæ litteræ demonstrant. Secundo potius credendum erat sexaginta & amplius Doctoribus Theologicæ facultatis, qui ita imprimendum, & præfigendum titulum jam relatum curarunt, quam Patritio suo periculo caventi in judicio constituto. His addo testimonia bonorum virorum Parisiis commorantium, quod propositiones ipso præsente, & assistente typis sint commissæ, & impressas ipse in Hiberniam, magno numero, transmiserit. Quod si aliter evulgarint Doctores, quam ipse denunciaverit, cur non curavit errorem expungi, & quod ipse deposuit, reponi? Tertio nullum alium delatorem præferunt propositiones præter ipsum solum; reliqui tres tamquam testes exponuntur in titulo; cur etiam & hunc errorem non fecit removeri, & constructores, vel consabricatores, non curavit appellari mendacii, qui testes dumtaxat vocantur ejus depositionis, si plures tribus a se delatis illi obtulerint propositiones?

Vocatur in judicium præcipuus seditionis auctor

nes? Subterfugia hæc facile fuit ex ipso denunciationis autographo apud Secretarium Parisiensem asservato refellere, ac prorsus tamquam inania Judices refellerunt.

XIII. Tamdem post multos menses receperunt Reverendissimi D. Cardinales supradictam quatuor Prælatorum informationem, & litteras patentes sigillo & chirographo munitas quatuor Hiberniæ Archiepiscoporum, & omnium ferme Suffraganeorum, in quibus solemniter testabantur in suis Diœcesibus, nihil hujusmodi doctrinæ publice, aut palam fuisse prolatum, neque se reperire potuisse, quantumvis diligenter inquisierint, Religiosum nullum, qui has propositiones, dempta quinta, serio docuerit. Decreverunt itaque sub mensem Januarium anni MDCXXXII. injuste traductis Regularibus omnino prohibendam esse omnem propositionum editionem, & dialogum quemdam, Nicephori appellatum, Gallico idiomate in odium & perniciem Regularium artificiose conscriptum, in Anglicum translatum, & Catholicis Hiberniæ dicatum, cujus exemplaria plurima in Hiberniam misit Cahilus, secreto subministrato altero alumnis Seminarii Hibernorum in Urbe, ab Eminentissimo D. Ludovico Cardinale Ludovisio S. R. E. Vicecancellario, & Hiberniæ Protectore erecti.

Decreta Cardinalium.

XIV. Hac mitigata tempestate, aliam excitavit nuperrime Paulus Harrisius Presbyter Anglus in urbe Dublinensi, ubi præfati Archiepiscopi spreta potestate, tres libellos infames in omnes Regulares scripsit, a sacra Congregatione Indicis nuper in Urbe proscriptos, Archiepiscopum, & aliquos ex Clero seculari sibi suisque moribus adversantes ad Proregis Angli Protestantis tribunale sisti impetravit, & quidquid a superioribus Potestatibus Ordinis Ecclesiastici præcipitur, contemnit, fretus potentia Proregis prædicti, & Ministrorum Protestantium, idque maximo totius Regni scandalo.

XV. Serio placuit isthæc enarrare, ne aliquando alii hæc objiciant Regularibus, dum inciderint in sententias & censuras Parisienses; quod si fecerint, hic habebunt innocui unde calumniam refellant. Solent turbulenti quidam spiritus odiosa quæque congerere, vetera novis addere, sepulta in apricum proferre, vulnus refricare, & si non prohibeantur, alias absterius maculas objicere. Nos spongiam offerimus, qua hujus controversiæ sordes diluantur, & veteres imitati Scriptores, qui turbas in Sodalitium Minorum, aliorumque Regularium a Guillelmo de sancto Amore, a Gerardo Abbatis Villæ, ab Armachano, & aliis excitatas suis monumentis consignarunt, scribimus, quæ vidimus, & manus nostræ contrectaverunt, non ut Cahilo aut complicibus noceamus, sed ut injuste offensos, ipsius facti veritate, defendamus.

Floret Joannes de Rupescissa.

Willot. in Athenis.

Trithem. de Scriptoribus.

Bzov. an. 1357.

XVI. Hoc tempore floruit Joannes de Rupescissa Minorita, quem secularis Philosophiæ ornamento clarum, & sacris litteris egregie instructum fuisse asserit Henricus Willotus; in divinis Scripturis admodum studiosum & eruditum, & secularis Philosophiæ non ignarum deprædicat Trithemius. Hoc tamen anno in carceribus Avenione detentum propter hæresim, & pseudoprophetias scribit Bzovius, auctorem sui asserti subdens collectorem magni Chron. Belgici. At duos hujus rei narratores producit collector, Petrum Harentalium, & Wernerum auctorem fasciculi temporum, & tertium adjungit Bzovius Henricum Rebdorfium. Hi vero reliquis scriptoribus minus favorabiles, hæresim minime impingunt; solus Harentalius de hæresi suspectum fuisse scribit, non alia de causa, quam quod multa prophetizabat de Antichristo, & Summis Pontificibus futuris, attamen subjungit: *multa de ejus prophetiis visa sunt evenisse*. Huic subscribit Froissardus Gallus: *Avenione*

Indigne traducitur.

Froissar. an. 1359.

nione (inquit) *quidam Franciscanus futurum prædixerat, ut & Ecclesiasticus ordo multa pateretur propter ambitionem, avaritiam, atque superbiam, & Gallia durissime affligeretur exterorum incursionibus, adeo quidem, ut nulla illius pars ab hoc malo tuta esset futura. Pontifex hanc in vincula conjecit, quod minus grata denuntiaret.* Et alibi, dum loquitur de tumultibus & discordiis Urbani VI. ac Clementis VII. semet invicem oppugnantibus ait: *Hæc nimirum simultas, & dissensio Pontificum in diversa studia rapuit omnes fere Principes & Reges, ut memoratum est. Hoc malum & alia multa, quibus aliquando premeretur Ecclesiasticus ordo, Franciscanus quidam Monachus Innocentii temporibus prædixerat, conjectus Avenione in vincula hoc nomine, & ni Scripturæ auctoritate, sua firmasset, capitis pœnam luiturus.* Adde his Meyerum de variis calamitatibus orbis loquentem: *Joannes* (inquit) *quidam Frater Minorita hæc omnia mala annorum in primis 46. 47. 48. & 49. prædixisse traditur, quem tamen Innocentius Pontifex apud Avenionem in carcerem ob vaticinia conjecit.* Et Willotum citatum ita scribentem futura multa vaticinatus est spiritu quodam prophetico cum Avenione esset incarceratus, quod acriter illius temporis vitia perstringeret; & Petrum Galatinum in commentario ad vaticinium quoddam Romanum penes me manuscripto, qui ad illa verba, *& involventur opinata gentium*, quæ Clementis VII. tempora designant, dum interpretatur judicari captionem Regis Franciæ Francisci I. in hujus rei confirmationem adducit vaticinium D. Vincentii Ferrerii, & fratris Roberti Ordinis Prædicatorum, ac tamdem hujus Joannis de Rupescissa in hæc verba: *Item Joannes de Rupescissa Ordinis Minorum in revelationibus, quas a Christo habuit, loquens de his, quæ ab anno* MDXX. *usque ad annum* MDXXX. *emersura erant, hæc inter alia dicit: In his annis timendus est gravissimus casus Regis, cujus robur & fortitudo supra modum diminuitur.*

Idem an. 1385.

Meyer.in Annal. Fland. an. 1359.

XVII. Postremo addo ipsum Bzovium sui oblitum, qui initio tertii sui tomi, ut probaret divino supplicio ortum gravissimum schisma sub Urbano VI. refert ex Paulo Æmilio hujus Joannis de hac re vaticinium; postquam enim Æmilius præmisisset, extitisse qui velut spiritu divino afflati, vates id præcinerent, subjungit, transcribitque Bzovius: *Joannes Theologus Minor, antequam Gregorio Pontifice purpura in Italiam remigraret, Avenione ductus in carcerem fuerat, quod ea in urbe gravibus concionibus, vitia temporum coarguere, veterique fabulæ novum commentum adjungere auderet. Fuisse diem per ambages dictitabat, qua cum omnia, quæ gignere natura potest, genera volucrum, jam in lucem edita, ac vestita suo quæque decore ornatuque essent, apparuerit divina specie avis, sed ea implumis, atque idcirco quæ volitare, seque alere vagando non posset: verum miraculo majestatis, miserationeque inopiæ adductas ceteras volucres, ne fame miseriaque periret, ex suo quamque corpore aliquid plumarum pennarumque revellisse, in illamque contulisse, quo ad cibum capiendum ferretur, victitaretque. Hanc ubi sese tanto honore dignitateque esse haberique sensit, fastu spiritibusque inflatam, tantam in se ceteris alitibus iram movisse, ut consensu spoliata, redactaque ad pristinam sit egestatem. Persimili ratione procerum Ecclesiæ ordinem divinitus institutum, sed initio inopem, deinde a mortalibus locupletatum, per superbiam, & quæ minime deceret, ætatem agere. Si odium judiciumque mortalium, ad quos venissent, minime vererentur, si quando opibus jam præstent, terrarum illis nullus metus, nullus pudor foret; at Deum cuncta acerrime intuentem, a quo ad hominum genus pietate, demissioneque animi imbuendum legati sint; tamdem timendum sibi ducerent, qui quo tardior, eo*

Bzov. an. 1378. n. 38.

Æmil. in Carolo V.

gra-

gravior, ultor futurus sit: Illum enim dexteram in proceres Ecclesiæ suæ fulmine armare, ut quod ab homine fieri nefas sit, ipse non exuat modo; sed ut exurat, scindat, dissipet. At proceribus Ecclesiæ sacræ minabatur, appetentesque penas denuntiabat. Regibus, Ducibus, Comitibus, ceteris terrarum Principibus parcebat? Minime; ille quidem, florente re Francica, sibique ante Pictaviensem cladem persidente Joanne Rege, non dubitavit vitia aulæ graviter publiceque increpitare; ipsique capiti rerum, Regi in primis, ingens, insolitumque malum canere.

Defenditur a crimine.

XVIII. Præcipuum ergo crimen & unica incarcerationis causa fuit, quod Antichristi tempora prope esse, & multa de futuris Ecclesiæ calamitatibus, quibus corrupti Ecclesiasticorum mores purgarentur, prædixerit, de quibus extat libellus in vinculis scriptus ad quemdam ex Cardinalibus. At circa hæc ipsa multa prædixerunt alii a Thoma Malvenda in suo de Antichristo opere citati, & præter hos Joannes Vincentinus, Manfredus Vercellensis, Hieronymus Savonarola sacri Ordinis Prædicatorii, atque omnibus clarius, & manifestius beatus Vincentius Ferrerius, qui non solum ubique in publicis concionibus, verum etiam scripta anno MCCCCXII. longa Epistola ad Benedictum XIII. quem verum putabat Pontificem, persuadebat certissime, certitudinaliter, & secure uti ipse loquitur, cito ac valde cito, & breviter affore Antichristi tempus, & mundi finem, sermonemque hunc, aut assertionem, ait, Dominum confirmasse sequentibus signis. Imo amplius variis rationibus in ea Epistola suadere nititur Pontifici jam tunc ante annos novem natum fuisse Antichristum. Neque tamen ob hæc censendus est hæreticus (uti de Rupescissano ait Bzovius) vir sanctissimus & clarissimus, juxta cujus sententiam dicendum erat, inquit ejusdem instituti vir doctissimus Malvenda anno MCCCCIII. Antichristum jam natum fuisse, sed pie, & benigne interpretandus, uti plerique fecerunt, scriptis non paucis Apologiis, *quæ tamen vix plane*, ait idem auctor, *piis & eruditis pectoribus satisfaciant*. Rupescissani autem prophetiæ habentur in Bibliotheca Vaticana in codice 4265. neque hæreses istas potui in eis reperire.

Malven. de Antichristo lib. 1. c. 37.

Idem cit. cap. 38.

XIX. Reliquis melius eum interpretatus est sanctus Antoninus ita loquens de hac ipsa epistola ab eo conscripta: *Reperitur autem quædam epistola ejus, in qua videtur dicere expresse Antichristum jam esse in mundo, cum tamen ab eo tempore, quo ista scripsit vel prædicavit, transierint jam anni quadraginta & ultra, nec dum apparet eum venisse. Et sic videtur non vera determinatio, seu prædicatio ejus de Antichristo. Ad quod dicendum est, quod ea, quæ circa hoc scripsit, & prædicavit, si sua verba sunt, opinative & non assertive dixit, non quidem mendacium dicendo, ad terrendum populos, quod perniciosum esset, nec Deus eget nostro mendacio, sed prout sibi videbatur ex testimoniis scripturarum secundum signa data, seu revelatione sibi facta, seu ab aliis ei relata. Quæ revelationes aliquando non ad plenum intelliguntur, & si intelligantur plene, sicut aliquando tempus determinate datum hominibus ad pænitentiam Deus abbreviat, ita & spatium vitæ abbreviatum propter demerita hominum, prolongatur, ut patet in Ezechia, cui additi sunt quindecim anni ad vitam suam*. Novit, *inquit Ambrosius*, Deus mutare sententiam, *scilicet comminativam*, si tu noveris mutare delictum. *Quod vero scriberet vel prædicaret: Adventus Antichristi & finis mundi cito erit & bene cito; non propter hoc determinabat tempus istud. Sed sub illo cito potest comprehendi tempus modicum, & multum. Nam cum Deus dixit per Aggæum Prophetam*: Adhuc unum modicum, & ego movebo cœlum & terram, & veniet desideratus cunctis gentibus: *quod de Christo intelligitur; tamen*

Antonin. tit. 23. c. 8. §. 4.

Ambros. lib. 2. in c. 1. Lucæ in fine.

Aggæi 2. 8.

tamen illud modicum fuit spatium quadringentorum annorum, & ultra. Et Joannes ait: Antichristus venit. *Et idem*: filioli, novissima hora est. *Et in Apocalypsi*, tempus prope est, ecce venio cito. *Non ergo propter hoc calumniandus, vel minus verax existimandus est, qui vir fuit doctrina, & vita Apostolicus.* 1. Joan. 2.18. Ibidem. Apoc. 1. 3.

XX. Neque vero solum hi posterioribus seculis de proximo Antichristi adventu, aut nativitate, & celeri mundi consummatione prophetarunt, verum ab ipso Apostolorum tempore, & succedentibus seculis, præcipui Ecclesiæ Doctores, & sancti Patres multa hujus generis prædixerunt. Tertullianus, Dionysius Alexandrinus, D. Cyprianus, Augustinus, Hilarius, Chrysostomus, Hieronymus, Gregorius, sanctus Martinus Papa, & alii, quorum sententias transcripsit Malvenda citatus, sed pio & gravi hoc explicat commentario: *Complura*, inquit, *sunt, quæ sanctissimos viros mirifice excusent. Primum enim Patres non certum aliquem, & præfinitum diem, aut annum designarunt adventus Antichristi, & finis mundi: sed Apostolico loquendi more, ut Joannes & Paulus dixerunt: jam novissimam horam adesse, fines seculorum devenisse, quod nimirum post Christum agatur ultima mundi ætas, in qua venturus est Antichristus. Deinde cum multi uni illi vero Antichristo variis temporibus præcurrerint anteambulones, suspicati sunt Patres haud longe subsequi ipsum omnium impiorum Monarcham: nec ob id culpandi sunt, quod instar solertium speculatorum, & vigilantium excubitorum oculis in adventum Antichristi acriter prætentis, tetra aliqua e proximo conspecta diræ persecutionis procella; animadversisque prope agminis Antichristi antegressoribus, Antichristum jam jam cum omni malorum exercitu appropinquare, signis in speciem clarissimis proclamarent: suspiciones enim istæ virorum cordatorum ac sedulo prudentium fuere, ingruentibus undique malorum sævis turbinibus, extremum illud malum orbis præsagientes. Nam quamvis secus ac illi sunt opinati contigerit, non propterea Patres sunt deridendi sed magis impendio laudandi, quod in adventum Antichristi attente vigilantes, ad quamlibet monstri feralis oblatam umbram, truculentam ipsam jam adesse bestiam perhorrescerent, populosque præmonerent. Insuper Patres interdum calore dicendi in concionibus ad populum, ut plerumque solet accidere, longius provectos, ad terrorem, minisque mortales in officio continendos, sæpius absque mendacio inculcare potuisse impendentem jam extremi Judicii diem, ut homines a flagitiis & sceleribus absterrerentur, salutisque perpetuæ curam haberent: imitatosque ritum Prophetarum futura, ac longe dissita, quod sublimioribus, & acutioribus oculis illa prospicerent, tamquam cominus posita, ac ferme præsentia prænuntiasse.* Malvend. citat. c. 36. in fine.

XXI. Horum exemplo pia aliqua adhiberi potuit inrerpretatio vaticiniis Rupescissani, idque benignius, & modestius, quam ut de hæresi, vir alioquin doctus traducatur. Quod vero conjectum in carcerem ab Innocentio Pontifice citati scribant auctores, monuerim Trithemium id tribuere sui Ordinis Ministris. At inde fortassis conciliandi, quod ille jusserit, hi præceptum executi sunt. Postremo quod Willottus, aut alius quispiam ait, Joannem hunc postea creatum Episcopum Parisiensem, error est ex nominis similitudine; fuit enim quidam hujus Ecclesiæ Antistes Joannes a Rupescissa nuncupatus, postea Rothomagensis, mox Vesuntinus Archiepiscopus, Patriarcha Constantinopolitanus, Cardinalis Vicecancellarius & Bononiæ Legatus, qui obiit anno MCCCCXXXVII. Nono Kalendas Aprilis, Dominica in Ramis Palmarum, quem proinde non immerito Claudius Roberti monet alium fuisse ab hoc nostro Rupescissano. Trithem. de script. An fuerit Rupescissan. Episcopus Parisien. Gallia Christian. de Arch. Vesunt. n.77.

XXII. Hoc

Fr. Joan. Episc. Senogall.

XXII. Hoc anno assumptus est ad Episcopatum Senogalliensem tunc immediate Romanæ Ecclesiæ subjectum, nunc sub Archiepiscopo Urbinate constitutum, non procul a mari Adriatico, frater Joannes de Pananires per obitum Ugolini: *Dum pastoralis officii*, Kalendis Decembris. Mortuo hoc ipso anno, mense Majo, Alphonso IV. Lusitaniæ Rege, Regina consors Beatrix, Sancii, eo nomine quarti Castellæ Regis filia, & Petri Lusitani Regis genitrix, habitum suscepit sanctæ Claræ. Ut vero facilius & melius institutum regulæque præcepta disceret, a Pontifice obtinuit facultatem duas ejusdem Ordinis Moniales in Magistras asciscendi: *Votis tuis*, septimo Kalendas Octobris. Obiit in eodem habitu Regina altera, Elisabetha, Eduardi III. Angliæ Regis mater, & sepulta est in templo Minorum Londini.

Beatrix Regina fit Clarissa.

Oddo Perus. c. 11. Harpsf. in hist. Angl. sec. 14. c. 15. Gonz. in Provin. Cantab. Con. 7. Conv. Bermei.

XXIII. Hoc anno constructum est a viris Principibns Tellio Alphonsi Regis Castellæ filio, & Joanna Nunnesia Joannis Cantabriæ Domini filia Cœnobium Minoritarum, non procul ab oppido Bermei, juxta mare Oceanum in pulchra planitie. Temporis diuturnitate dilabentem domum restaurarunt viri nobiles Gomezulus de Buition, & Ludovica Manrique conjuges, Barricanorum Comites, obtento ab Incolis Jure patronatus, & extructo sibi in sacello maximo pulchro mausoleo: primi enim fundatores sepulturam sibi delegerunt in Ecclesia matrice. Magno gaudent privilegio Pontificio hujus ædis confessarii, semel in vita sibi confitentes a quibuscumque gravissimis reatibus, paucissimis demptis, absolvendi. Concessa etiam hoc anno facultas nobili viro Eckingero de Sanerishem militi Diœcesis Herbipolen. ut in Oppido suo Notzhemi construere possit Minoribus ædificium: *Piis fidelium votis*, XIV. Kalendas Februarii. Fratribus Avenionen. indulsit Pontifex facultatem conducendi domum, quam ipse eis pro valetudinario donavit: *Petitionibus vestris*, Kalendis Maii; & Clarissis Altaripanis Tolosanæ Diœcesis domicilium suum bellorum incommodis destructum, alio transferendi: *Sacræ Religionis*, VI. Kalendas Maii.

Conv. Notzhemi.

SUPPLEMENTUM P. ANTONII MELLISSANI DE MACRO.

„ I. Fere nil nobis occurrit huic anno apponendum. Barcinone congregatis Fratribus ad Capitulum Generale per Guillelmum Farinerium Cardinalem, & Ordinis Vicarium Generalem, in Primicerium totius Religionis Seraphicæ electus fuit frater Joannes Bucchius Provinciæ Aquitaniæ, sacræ Theologiæ Magister, ut habetur in annalibus.

Capitul. General. Barcinonis.

ARGUMENTUM.

Moritur Joannes Generalis Minister. Substituitur Vicarius frater Guillelmus Farinerius Cardinalis. Habitum suscipit Minorum frater Petrus Aragonius, Jacobi Aragonum Regis filius. Pro fide tuenda viriliter occumbunt in Cayro duo Minoritæ. Consecrantur aliquot Episcopi, & multiplicantur Cœnobia.

Joannes Generalis Minister moritur.

I. JOANNES Minister Generalis, anno proxime elapso electus, dum universam Germaniam perlustrare tentat, & in Cœnobio Beluensi, Provinciæ Burgundiæ Comitia celebrat, intempestive moritur, die quinto Junii proximo post Dominicam Trinitatis, cum Ordinem uno anno gubernasset. Commissa iterum cura Sodalitii fratri Guillelmo Farinerio Cardinali sub

ſub titulo Vicarii Generalis: ille autem indixit Comitia Generalia habenda in æde Januenſi anno ſequenti, in quibus curam ex ſe transferret in novum Miniſtrum Generalem.

II. Sub hoc ſecundo Vicariatu Guillelmi (non ſub primo uti habet Marianus) habitum ſuſcepit, & vitam publice profeſſus eſt Fratrum Minorum, in Cœnobio Barcinonenſi, magno adſtante procerum conſeſſu, Petrus Aragonius. Erat hic filius Jacobi II. Regis Aragonum, cognomento Juſti, (non Petri III. uti habet Gonzaga) & Blancæ, vel Candidæ, Caroli Regis Siciliæ filiæ, ſororis ſancti Ludovici Epiſcopi; non Conſtantiæ (uti ſcribunt Marian. Gonzaga, & Marcus) Comes Ripacurtiæ, Montanorum de Pratis, & Baronatus Entencæ, Seneſchallus, & præfectus domus Regiæ in Principatu Cataloniæ, paulo antea conſtitutus a Petro IV. Rege ſuo nepote, Imperator claſſis, & exercitus ducendi in Jacobum Regem Balearium, mox regnorum Aragonii & Valentini, ac comitatus Barcinonenſis adminiſtrator, dum Rex ad Sardiniæ rebelliones comprimendas enavigaſſet, & demum anno præcedente regni Valentini Archiſtrategus, dum Petrus Caſtellæ Rex exitium rebus Aragoniis magnis illatis cladibus minaretur. Non ergo potuit anno præcedenti, & ſub primo Vicariatu Guillelmi habitum induere Minorum; ſed vel hoc anno, vel principio ſequentis id factum eſſe oportet fateri. Hinc etiam refellitur Bzovius, qui ejus initiationem ad annum MCCCLXVII. protrahit, cum vel ipſe referat jam Franciſcanum ante annos quinque viſionem habuiſſe de monendo Urbano V. ut Avenione relicta, Romam proficiſceretur; & anno præcedenti refert, eumdem Urbanum ei dediſſe brachium ſancti Ludovici ad Montem Peſſulanum deferendum. Porro de ejus monachatu ita ſcribit Hieronymus Blanca, gravis rerum Aragonenſium Hiſtoricus: *Petrus filius Jacobi Regis, Joannis Toletanæ Eccleſiæ Archiepiſcopi, Patriarchæ Alexandrini, & Terraconenſis Archiepiſcopatus adminiſtratoris Frater, Ripacurtiæ Comes, pietate ac religione inſignis fuit. Ipſo enim comitatu, qui jam diu Regis diademati ſubjunctus extiterat, a Patre donatus, Joanna uxore mortua Fuxenſis Comitis ſorore, cum filiis ex ea procreatis ampla ſua bona partitus, mendicitatem illis omnibus præferens, in Valentina (Zuritæ Barcinonenſi) urbe, beati Franciſci religionem ſuſcepit, ac in ea mira, & ſingulari paupertatis patientia ornatus, vixit & obiit.*

> *Marian. citat.*
> Fit Minorita Petrus Aragonius Princeps.
> *Gonz. in Prov. Catalon. Con. 2. Idem in Provin. Valent. Con. 1. Mar. citat. c. 20.*
> *Zurita lib. 6 cap. 40. lib. 7. c. 12. & lib. 9. c. 7.*
> *Bzov. an. 1367. n. 11. & 12. Idem ann. 1365. n. 6.*
> *Blanca in comment. rerū Arag. ſub Jacobo II.*
> *Zurita lib. 9. c. 18.*

III. Annis viginti, & ultra in Ordine vixiſſe ſcribunt Marianus & Piſanus. Quo autem modo ad hujuſmodi diſciplinam excitatus ſit, ſcribit Oddo Peruſinus: *Deſiderabat*, inquit, *rebus mundanis ſe abdicare, & ſub religioſo vitæ Inſtituto Deo ſervire. Orabat inſtanter in ſuo Caſtro Falceto, ut quid ſibi magis placeret, Deus aperiret. Apparuit in ſomnis Bernardus Brunus Miniſter provinciæ Aragoniæ, ſimul cum ſancto Ludovico Petri avunculo, aliiſque multis Fratribus Minoribus mira claritate fulgentibus, a quibus, præſertim a Ludovico, ſimul cum oſculo pacis accepit oraculum de ſubeundo Inſtituto Minorum. Statim obediit cœleſti imperio manifeſta viſione patefacto, & ſuſcepta veſte humili Minorum in pleno Nobilium, & Prælatorum conſeſſu, ac Pontificio indulto ante expletum probationis annum, ſolemni emiſſa profeſſione, evaſit vir non ſolum religione, ſed & doctrina inſignis, adeo ut in feſtivitate Pentecoſtes eruditum & gravem habuerit ſermonem ad Pontificem, & Cardinales. Quo certo anno obierit non eſt qui recenſeat. Reliquit poſt ſe filios Alphonſum Deniæ & Ripacurtiæ Comitem, Villenæ Marchionem, & Comitem Stabuli regni Caſtellæ, & primum Gandiæ Ducem, qui mortuo Martino Rege abſque hæredibus, ju-*

> Quo pacto initiatus.
> *Oddo in ſpeculo c. 11.*
> *Zurita lib. 8. c. 60.*

justo titulo prætendit sibi deberi regni successionem; Joannem Montanorum de Pratis Comitem, Baronem status Entencii, Seneschallum & Præfectum domus Regiæ inter Catalanos; Jacobum primum Dertusæ, mox Valentiæ Episcopum, demum S. R. E. Cardinalem, & Leonoram filiam unicam reginam desponsatam Petro de Lusignano Comiti Tripolis Syriæ, primogenito Hugonis Regis Cypri, & in regno successori. Illustrissimi parentis clarissima propago, sæpe recurret in sequentibus annis tanti hominis memoria.

Chron. antiq. Marian. citat. Moriuntur pro Christo duo Fratres, & unus tertii Ordinis.

IV. Hoc anno die quarto Aprilis gloriose occubuerunt pro fide Christi in Cayro Babylonis, frater Nicolaus de Monte Corvino, & frater Franciscus Provinciæ Terræ laboris alumni, cum Petro Romano oblato seu tertiario. Fidem abjuraverat Catholicam quidam Thomas Hungarus, ob militaris disciplinæ peritiam, & invictum pectoris robur Sultano gratissimus. Venit hic veteris fidei memoria excitus, visum loca sancta Hierosolymorum in hebdomoda passionis. Confabulatus cum prædicto Nicolao de veritate fidei orthodoxæ, magistrumque nactus, qui ferventer & efficaciter commissum objiceret errorem, & remedium persuaderet, divino æstu succensus dixit, tantam maculam non nisi sanguinis lavacro abstergendam. Ad martyrium sponte currenti ultro se dederunt Comites tres supradicti, ac Cayrum pervenientes Sultano, valde reluctantibus suoque caventibus periculo Christianis, qui in ea degebant civitate, intrepidi occurrerunt. Prior reliquis locutus Thomas, dixit: *Quamvis non sim dignus misericordia, quia Dominum meum Jesum Christum negavi, tamen major est ejus benignitas, quam mea iniquitas, quippe in benedictionibus dulcedinis me prævenit, & ad veritatis semitam, a qua deflexeram, me reduxit. Tu causa mei erroris, hi Magistri resipiscentiæ: tu vidisti publice abjurantem, hi contuentur in conspectu tuo Christum confitentem. Eja, humilis sum Christianus, non perfidus Sarracenus.* Ad hæc infremuit Sultanus, audivit tamen aliquantulum Nicolaum multa de veritate fidei Christianæ, & falsitate Mahometanæ magno spiritus ardore disserentem; sed mox præcepit religiosos in unum carcerem detrudi, in alium vero Thomam deduci. Missis deinde, qui fidem Hungari labefactarent, sed inaniter, ferventer pro eo orantibus Fratribus, quorum precibus ipse tribuit, ne inter tot illecebras, & minas vacillaret, post biduum ducti sunt ad Sultani conspectum. Hic variis modis tentati, cum constanter sectæ insultarent Mahometanæ, traditi sunt Cadino, Sarracenorum flamini, trucidandi. In duas partes secti, postea in frusta concisi igni injiciuntur, & reliquiæ a Christianis colliguntur eo avidius, quod super eorum corpora dum dissiccarentur & cremarentur, ingens fulgor effulsit, qui circumstantes omnes stupefecit.

Frat. Petrus Archiep. Smyrn.

V. Assumpti sunt ad Ecclesias regendas hoc anno, frater Petrus Placentinus ad Smyrnensem in Asia Archiepiscopalem, per translationem Pauli ad Thebanam: *Dum juxta pastoralis officii*, XI. Kalendas Februarii. Ad

Fr. Conradus Episc. Caffen.

Caffen. in Chersoneso ad mare Euxinum, Pontifici Romano immediate subjectam, frater Conradus de Pregoantia, per obitum Thadæi: *Dum juxta pastoralis*, IV. Kalendas Februarii. Ad Cæsenatem, sub Archiepiscopo

Fr. Vitalis Cæsenas.

Ravennati, per obitum Guillelmi etiam Minoritæ, frater Vitalis de Cæsena: *Inter cetera*, Idibus Aprilis. Ad Castren. in Apulia, sub Archiepiscopo

Fr. Franciscus Castren.

Hydruntino, per obitum Bernardi, frater Franciscus Joannis: *Dudum ad universas*. III. Nonas Octobris. Fuisse etiam hoc anno Episcopum Nebiensem fratrem Julianum Minoritam, constat ex facultate sibi concessa testamentum condendi: *Quia præsentis vitæ*, XVII. Kalendas Aprilis: & Camertem fratrem Marcum Minoritam ex ejusdem diplomate, quo dat facultatem, ut

Fr. Julianus Nebien. Fr. Marcus Camers.

con-

consecretur Ecclesia beatæ Mariæ Virginis urbis sancti Severini Ordinis Minorum. Admissus est hoc anno ad gradum magisterii Franciscus de Cardaliaco vir doctus, de quo infra, postquam sententias legit in universitate Parisiensi: *Viri sacræ lectionis* VIII. Kalendas Septembris.

Fr. Franciscus de Cardaliaco Magister. *Ann. 1363. & ann. 1364.*

VI. Obiit hoc anno Babroellæ, prope Buriam in Anglia frater Adamus Vodehamensis, diœcesis Wintoniensis, Comitatus Southamptoniensis, Guilelmi Occhami aliquando discipulus, & tamdem sacræ Theologiæ Doctor Oxoniensis. Eum suo Magistro Occhamo æqualem prædicat in eruditione Joannes Major. Pietate & doctrina celebris in multis sui Ordinis Cœnobiis Theologiam docuit, ad quem audiendum concurrebant etiam frequentes externi homines & seculares, adeoque percrebuit ejus fama, ut inter doctissimos sui temporis viros absque aliorum injuria reputaretur.

Moritur Adamus Vodeham. *Major de gest. Scotorum c. 21.*

VII. Multis ante hunc annis originem accepit Conventus Nivernii ad Ligerim fluvium extra muros, juxta portam de Ardilleriis, illic enim sepulta anno MCCLXXX. Jolanda Nivernensium Comitissa. Hoc tamen anno propter bella, quæ inter Galliæ & Angliæ Reges vigebant, ad terram dejectum est Cœnobium cum universis suburbiis, ne hostibus expugnandæ urbi essent adjutorio. Quinquennium post Margarita, filia Philippi quondam Regis Franciæ & Burgundiæ, Attrebati ac Flandriæ Comitissa, procurante ejus confessario fratre Joanne Pinaudi, Ludovicum filium Flandrensium & Nivernensium Comitem rogavit, ut qui probe & christiane a Fratribus in prædicto Cœnobio fuerat enutritus & instructus, & ab Jolanda prædicta ibidem sepulta originem duxerat, religiosis compateretur, & commodum construeret habitaculum intra mœnia civitatis. Maternis precibus acquiescens generosissimus filius, anno MCCCLXIII. in proprio Castro Nivernensi in fundo *Gloriette* nuncupato, domicilium, accedente Urbani V. consensu (cujus diploma sub illo dabimus anno) ædificavit, Fratres introduxit XVI. Aprilis, & benedici curavit Ecclesiam die octava Ascensionis Dominicæ XVIII. Maii ejusdem anni, per Joannem Episcopum Custodiensem. Ecclesiæ fundamenta jacta sunt anno MCCCLXXXI. mense Junio post octavam Corporis Christi. Suberat ædes hæc provinciæ Turoniæ, donec Ludovicus Gonzaga Nivernensium Dux de religione Christiana optime meritus, anno MDLXXXVI. die XXV. Octobris obtinuit a Sixto V. ut ad Provinciam Franciæ Parisiensis transferretur.

Conv. Nivernii. *Gonza. in Prov. Franc. Parisien. Conv. 22.*

VIII. Hoc anno etiam impediebatur propter bella, quæ vigebant inter Petros Castellæ & Aragoniæ Reges, fabrica sumptuosissimi Templi Franciscanorum Cæsaraugustæ, parumque abfuit, quin solo æquaretur, forti enim structura tunc ædificabatur prope urbis mœnia. Hortatus est hoc anno Pontifex, ut Fratribus Conventus Basilien. fideles subsidium exhiberent pro restauranda domo, quæ tota ferme deciderat ex terræmotus vehementi concussione: *Ecclesiarum*. VI. Nonas Martii.

Zurita lib. 9. c. 13. Conv. Cæsaraug. Ecclesia. Conv. Basilien. corruit.

IX. Quidam mercatores Germani ex voto Cœnobium exstruxerunt Dominicæ transfigurationi sacrum, inter Valentinos hortos in Hispania, nono ab urbe lapide, ad vicini montis radices, sub Instituto Canonicorum regularium sancti Augustini, & nomine vallis Jesu. Postea derelictum ad Fratres Minores transiisse anno MCCCLVIII. curante Joanne II. Rege Aragonio, scribit Gonzaga: sed vel mendum est in notis numerorum, vel tunc non regnabat Joannes II. qui non nisi anno MCCCCLVIII. suscepit regni gubernacula, atque tunc fortassis hoc loco donati sunt Franciscani * Habitavit olim tertio ab hoc loco milliari in pago cui Hispanice *Pulche* nomen est, vir quidam pius Minoritici Instituti amantissimus, qui Fratres illac tran-

Conv. Valentin. *Gonza. in Prov. Valent. Con. 13.* * *Hunc errorem magis habebis detectum ad annū 1459. quando iterum fiet hujus Cœnobii mentio.*

Fratrum benefactorem consolatur SS. Franc. & Anton.

ſeuntes humaniſſime excipiebat. Cum vero multis diebus Minorita nullus adventaret, gravi correptus infirmitate vehementer deſiderabat Religioſorum frui præſentia; apparuerunt Ordinis coryphæi Franciſcus & Antonius, animamque agentem conſolati ſunt, & paulo poſt placide magna ſpiritus hilaritate obdormivit in Domino. Obiit hoc in loco anno Domini MOLXXX. vir religioſiſſimus recolendæ memoriæ frater Hieronymus Steve, Sacerdos, omni virtutum genere excultus, qui ſæpius inter orandum adeo divinis contemplandis myſteriis immergebatur, ut nihil eorum, quæ circa ſe agebantur exterius, perſentiret. Erga pauperes immenſa ferebatur caritate, & præſago ſpiritu donatus plurima ventura certiſſime prædixit.

Fr. Hieron. Steve.

Tom. 4. an. 1275. n. 15. Conv. Thovartii.

X. Obiter meminimus alias Conventus Thovarci, ſive Thovartii diœceſis Pictavien. & Provinciæ Turonen. cujus origo ad annum hunc reducenda eſt, quo Pontifex conceſſit Miniſtro prædictæ Provinciæ facultatem domicilium iſtud a nobili viro Ludovico Vicecomite Thovartii, ſuis ſumptibus ædificandum, recipiendi: *Sacræ veſtræ religionis*. II. Kalendas Martii. Conceſſa ſimiliter facultas Miniſtro Provinciæ Franciæ, ut deſtructo primo Minorum habitaculo ad villam Pontiſaræ, Rhotomagenſis diœceſis, quod prope muros ſuper aggeres, & foſſam conſurgebat, ne hoſtibus imminentibus villæ expugnandæ deſerviret, aliud acceptaret conſtruendum infra clauſuram villæ & limites parochialis Eccleſiæ ſancti Petri, de qua translatione diffuſius nos alias locuti ſumus: *Sacræ veſtræ religionis*, VIII. Idus Junii. Eodem modo indultum Fratribus Provinciæ Bononiæ, ut transferre poſſint intra muros urbis Imolæ domum, ante multos annos extructam, ſed hoc tempore propter eaſdem bellorum cauſas deſtructam: *Iis quæ animarum*. X. Kalendas Novembris. Miniſtro & Fratribus provinciæ Apuliæ poteſtatem fecit, ut admitterent locum conſtruendum a nobilibus & incolis caſtri Acellarum diœceſis Rappollanæ: *Sacræ veſtræ religionis*, VIII. Idus Auguſti. Hujus domicilii mentionem non invenio apud Piſanum, vel Rodulphum; eodemque bullæ tenore & die, Miniſtro ac Fratribus Provinciæ terræ laboris conceſſit Conventum in caſtro ſancti Severini Salernitanæ diœceſis ab Epiſcopo Aleſanen. & caſtri Incolis, ædificandum.

Conv. Pontiſaræ.

Tom. 3. an. 1255. n. 23.

Conv. Imolæ.

Conv. Acellarum.

Conv. S. Severini.

Gonza. in Prov. Burgenſi Monaſt. 6. Monaſt. Veroladi.

XI. Veroladi in Hiſpania, oppidi diœceſis Burgenſis, honeſtæ aliquot fœminæ collegæ, religioſæ abſque regulæ norma viventes, hoc anno ab Innocentio VI. (non VIII. uti habet Gonzaga) Inſtitutum ſuſceperunt, & collatis in hoc opus facultatibus Monaſterium ſibi exſtruxerunt non procul a prædicti oppidi mœnibus, beatæ Mariæ de Bretonera Sacrum. Exorto tamen inter Navarræ & Caſtellæ Reges cruentiſſimo bello, Sorores Monaſterium dereliquerunt; quippe plus æquo militum injuriis expoſitum. Tamdem compoſitis inter Reges controverſiis, domicilium magna ex parte collapſum vir optimus frater Lupus de Salinis, obtenta Epiſcopi Burgenſis facultate, reſtauravit, evocatiſque ex Virvieſcano Cœnobio regularis vitæ Magiſtris, Virginibus replevit. Ædes firmiori denuo conſtruxit materia nobilis Virgo Maria a Velaſco Bernardini Comitis ſtabuli Caſtellæ filia, ſuoque illuſtravit monachatu, ſuſcepta ibidem humili veſte Clariſſarum, & vita ſanctiſſime tranſacta, meruit ſub mortem anno MDLVII. Apoſtolorum Principes Petrum & Paulum conſpicere. Obiit etiam hic, incerto anno, Caſildis Calderonia, admirandæ virtutis, humilitatis præſertim & patientiæ fœmina. Suppliciter a Deo petiit ut pœnas ſibi in purgatorio ferendas hic inferret, & paulo poſt igne ſacro a pedibus ad humeros uſque ſerpenti exaruit, & conſumpta eſt, dolores vehementiſſimos mira animi æquitate ſupportans.

Soror Maria a Velaſco.

Soror Caſildis Calderonia.

XII. Oc-

XII. Occurrit hoc anno memoria Monasterii Clarissarum de Ledone Salverii, Bisuntinæ diœcesis in diplomate Pontificio, quo Innocentius jubet remedium adhiberi gravibus damnis Monialium: *Petitio pro parte*, v. Nonas Martii. In supradicto castro Acellarum aliud ab ipsis oppidanis construi indulget: *Piis fidelium votis*, VIII. Idus Augusti, nec non in oppido de Moyraco Condomien. diœcesis, a nobili muliere Martha de Armaniaco, Domina castri de Lebreso: *Piis fidelium votis*, XV. Kalend. Novembris. Monast. Ledonis. Monast. Moyraci.

SUPPLEMENTUM P. ANTONII MELISSANI DE MACRO.

„ I. FRatre Conrado de Prægoantia ad Episcopales insulas Caffæ assumpto IV. Kalend. Februarii, paulo post, II. scilicet Idus Martii, pro Terra sancta Pontifex breve expedivit: *Tuæ devotionis*, & Annæ Imperatrici VIII. Idus Aprilis ingressum Monasteriorum indulsit: *Eximiæ tuæ &c.* Universam vero Germaniam Joannes Minister Generalis visitare decreverat; at interea dum in Conventu Beluensi provinciæ Burgundiæ Comitia celebrat die V. Junii proximo post Dominicam Trinitatis moritur; quamobrem commissa iterum cura religionis Cardinali Farinerio, hic nulla interposita mora, Comitia generalia indixit celebranda anno proxime sequenti in ædibus sancti Francisci Januæ. Aliquæ gratiæ Pontificiæ. *Indic. ex Vatic.*

„ II. Veroladi Oppidi diœcesis Burgensis in Hispania honestas aliquot mulieres collegas religiose & absque certa regula viventes, hoc anno a Pontifice Institutum suscepisse, & collatis facultatibus, Monasterium non procul a prædicti oppidi mœnibus beatæ Mariæ de Bertonera sacrum extruisse Waddingus refert; sed cujus regulæ Institutum sumpserint, non recenset: nos vero putantes gratum fore amatoribus antiquitatum, si rem dilucidaverimus, ex descriptione provinciæ Burgensis Patris Joannis Baptistæ Galeretæ mutuato lumine propositum expendimus.

„ III. A Burgis urbe præcipua in veteris Castellæ regno, inter subsolanum & Vulturnum novem circiter leucis Hispanis emensis, vallis quædam amena satis & frugifera occurrit, ubi Veloardum, vel Veroladum, seu etiam Belforadum oppidum, a quo ducentis quinquaginta passibus ea sacra ædes, de qua loquimur, abest. Præextiterat autem ibidem Ecclesia quædam Cathedralis, sub titulo nostræ Dominæ de Bertonera, sive Bretonera, cujus Imago sacra ad altare majus venerabatur; quam iis temporibus, quibus Mauri eas oras infestabant, pii Christifideles, ut ab eorum injuriis liberarent, absconderunt, ac ita plurimis annis delituit & interim derelicta Ecclesia in congeriem lapidum transiit. Tamdem opitulante gratia divina, ab iis regionibus procul abactis Mauris, eadem sacra Deiparæ Imago e diuturno latibulo prodiit, & quibusdam mulieribus apparuit, quæ amore vitæ collegialis in obsequium Reginæ Cœlorum succensæ, sub Innocentio VI. ejus auctoritate ad antiquas ruinas illius præfatæ Ecclesiæ sese recipientes, in iis parvam & humilem stationem, sed valde propriam ad fovendam vitam spiritualem a Mundi turbis semotam, proprio & communi ære sibi constituerunt. Porro piæ loci Incolæ recensitæ apparitionis Dominæ Nostræ solemne festum celebrarunt; & inde variis nominibus appellatæ fuere. Aliquando dicebantur Nostræ Dominæ Regum, quod ad altare majus beatissimam Virginem Deiparam suum Infantulum Regibus adorandum exhibentem Icon ostenderet, quo quidem nomine in quibusdam antiquis & publicis scripturis donatas fuisse etiamnum apparet: aliquando etiam Clarissæ dicebantur, sed addito Monumen. MSS. Prov. Burgensis.

no-

„ nomine Dominæ Nostræ de Bertonera. Ceterum in tribus diplomatibus „ Innocentii VI. in archivo ejus ædis, una cum Guidi Episcopi litteris „ custoditis, quibus regula sanctæ Claræ observanda conceditur, loci Antistita domus sanctæ Mariæ de Bertonera Priorissa nuncupatur. Hoc anno „ ergo ex sacræ Virgines, sub Regula sanctæ Claræ vivere cœperunt, regnum Castellæ tenente Petro Crudele: an vero sub regimine Fratrum? „ id omnino latet.

ARGUMENTUM.

Frater Bertrandus de Podio inquirit in fidei perduelles in Provincia. Creantur Episcopi. Celebrantur Comitia generalia, in quibus eligitur Minister Generalis Marcus Viterbiensis. Moritur Bartholus I. C. Minoribus addictissimus. Ædificantur Cœnobia.

I. IN regione Provinciæ aliqui Hæbræi, qui, abjurato Judaicæ cæcitatis errore, sacro Baptismate intincti Christianæ militiæ nomen dederunt, paulo post, veluti canes ad vomitum, ad perfidiam Judaicam, quam detestari videbantur, reversi sunt, & ne debitas luerent pœnas, in alias terras, & regna profugerunt. Hos infectari, capi, & puniri jussit Pontifex, amandavitque in Hispaniam fratrem Bernardum de Podio, sacræ Theologiæ Magistrum, hæreticæ pravitatis in illa Provincia Inquisitorem, qui hos perquireret, resque ponderosas & arduas cum Regibus Castellæ & Aragoniæ pertractaret, uti ex subjectis litteris apparebit.

Fr. Bernard. Inquisitor Provinciæ mittitur in Hispaniam.

Dilecto filio Bernardo de Podio, Ordinis Fratrum Minorum professori, Magistro in sacra pagina, hæreticæ pravitatis Inquisitori, in provincia Provinciæ auctoritate Apostolica deputato.

Ex lib. secr. fol. 134.

II. *ANxia nimis mente percepimus, nonnullos iniquitatis filios, & perditionis alumnos sponte relicto Judaicæ cæcitatis errore, per lavacrum regenerationis ad fidem Christianam conversos, eamdem fidem Catholicam abnegantes, ad prælibatam cæcitatem Judaicam, velut canes ad vomitum damnabiliter rediisse, qui se de tuæ Inquisitionis finibus, ad partes incognitas, vel distantes clandestine contulerunt, quod tanto magis reprobum & absurdum fore dignoscitur, quanto ex hoc Christi nomen sanctissimum intestina hostilitate detestabilius blasphemant. Nos igitur, qui sub nostris desideriis gerimus, et instantia multæ sollicitudinis excitamur, ut fides Catholica nostris prosperetur temporibus, et calamitas hæreticæ pravitatis de finibus fidelium extirpetur, adversus tales Neophitos novercales illo volentes remedio subvenire, per quod ipsorum compescatur temeritas, & aliis aditus committendi similia præcludatur; discretioni tuæ, de qua experimento laudabili in majoribus comprobata, fidem in Domino gerimus pleniorem ..... auctoritate Apostolica per censuram Ecclesiasticam, appellatione postposita, super iis summarie, & de plano, absque strepitu, & figura Judicii, vocatis evocandis, cum fideli diligentia & solerti, ubicumque fueris, plenius informandi, & si repereris ita esse, hujusmodi judaizantes ad præsens, ubicumque vivi fuerint adinventi, per te vel alium, seu alios capiendi, detinendi, incarcerandi, ducendi, & debite puniendi, & capi, detineri incarcerari, duci, & pu-*

& puniri debite faciendi, ubicumque videris expedire, & mortuos exhumare, & de sic exhumatis justitiam debitam, si nondum facta extiterit, faciendi. Contradictores quoque cujuscumque gradus, status, ordinis, vel conditionis existant, etiamsi Pontificali, vel qualibet alia Ecclesiastica, vel mundana dignitate præfulgeant, auctoritate Apostolica, per censuram Ecclesiasticam, appellatione postposita, compescendi, invocandique deinde ad hoc, si opus fuerit, auxilium brachii secularis, ac reliqua præmissa necessaria exercendi. Non obstante si aliquibus communiter, vel divisim a Sede Apostolica sit indultum, quod excommunicari, vel interdici nequeant, aut suspendi per litteras Apostolicas non facientes plenam & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi, & eorum nominibus, vel ordinibus mentionem, & quibuscumque aliis litteris, privilegiis, seu commissionibus Apostolicis, quibuscumque Inquisitoribus, seu quibusvis aliis, sub quacumque forma verborum concessis, per quæ præsentibus non expressa, vel totaliter non inserta, ac eorum effectus posset differri, seu alias quomodolibet impediri, & de quibus, quorumque totis tenoribus habenda sit in nostris litteris mentio specialis, seu si Ordini *tuo a Sede prædicta sit concessum, quod* Fratres *ejusdem* Ordinis *non teneantur se intromittere de quibuscumque negotiis, quæ ipsis per ejusdem Sedis litteras committuntur, nisi in eis de concessione hujusmodi plena & expressa mentio habeatur, plenam & liberam hujusmodi, prosecutione durante dumtaxat, tenore præsentium, concedimus facultatem. Per hæc autem non intendimus, ut Inquisitoribus quibuscumque, seu officiis eorumdem in ceteris præjudicium aliquod afferatur, nec eorum audientiis, vel debitis exercitiis detrahatur. Datum Avenione* XI. *Kalendas Octobris anno* VII.

Carissimo in Christo filio Petro Regi Aragonum Illustri.

III. *In desideriis nostris potissime geritur, & instantia multæ sollicitudinis excitamur, ut fides Catholica nostris prosperetur temporibus, & calamitas hæreticæ pravitatis de finibus fidelium extirpetur. Cum itaque nos dilectum filium Bernardum de Podio Ordinis Fratrum Minorum professorem, magistrum in sacra pagina, Inquisitorem hæreticæ pravitatis in provincia Provinciæ, auctoritate Apostolica, deputatum, inter alias ad Aragoniæ partes, & alias tibi subjectas pro magnis & arduis negotiis fidem Christianam tangentibus, destinemus, Magnificentiam Regiam paterno rogamus, & hortamur affectu, quatenus eumdem Inquisitorem propensius recommendatum tua Serenitas secum habens, ejus exhortationem in iis, quæ negotia prædicta contingunt, pro divina & nostra, ac Apostolicæ Sedis reverentia exaudias, & succincte jubeas expediri, ut idem Inquisitor in negotiorum ipsorum executione votiva valeat felicius prosperari. Nosque Celsitudinem tuam dignis in Domino laudibus attollamus. Datum Avenione* VII, *Kalendas Octobris anno* VII. Ibid. fol. 135.

Eodem modo ad Petrum Regem Castellæ, & Legionis Illustrem.

IV. Duos dumtaxat reperio hoc anno Minoritas ad Episcopatus assumptos, fratrem Petrum Fabri de Armoniaco, ad sancti Angeli in regno Neapolitano, sub Archiepiscopo Compsano, per obitum Roberti: *Sollicitæ considerationis*, II. Nonas Februarii. Fratrem Thomam Nimperquey de Seyno ad Chelmen. in Russia nigra, & regno Poloniæ, tunc sub Archiep. Gnesnensi diu vacantem: *Dum juxta Pastoralis*, XIII. Kalendas Junii. Institutus est hoc anno die VIII. Maii Inquisitor in Marchia Anconitana, in civitate Urbini, & in hujus diœcesi & Montis-Feretri, frater Franciscus Fabrianensis. Fr. Petrus Episc. S. Angeli. Fr. Thomas Chelmen.

V. In-

Capitulum generale 54 Januæ. V. Indixit hoc anno Farinerius Cardinalis Comitia in civitate Januensi, in quibus electus est die IX. Junii in festo Pentecostes frater Marcus Viterbiensis Provinciæ Romanæ alumnus, conspirantibus Italis, ut aliquando transiret ad ipsos sodalitii regimen, quod tot annorum diuturnitate stabilitum videbatur inter Aquitanos. In hoc Capitulo unita fuit propter rationabiles quasdam causas Vicaria Scotiæ paucorum Conventuum provinciæ Anglicanæ.

Vicaria Scotiæ unitur Provinciæ Angliæ.

VI. Florebat hoc tempore sancta Birgitta Sveca, & Dei mandato Roma Neapolim abiit, ubi a Regina Joanna, multisque nobilibus propter vitæ sanctitatem, multis est aucta muneribus & xeniis. Invisit in ea Civitate præcipua loca pia, atque inter hæc Monasterium Clarissarum strictioris instituti, a sancta Cruce nuncupatum; pridem a piæ memoriæ Sancia Regina constructum, ubi insigne, ceteris muneribus excellentius, donum capillorum Virginis Mariæ a religiosissima, & piissima quadam sorore Clara recepit, uti his ipsis verbis in ejus revelationibus refertur: *Cum sancta Birgitta in civitate Neapoli per aliquod tempus moraretur, misit pro ea Soror quædam Clara nomine, in Monasterio Monialium ad sanctam Crucem, & dixit ad eam: Habeo*, inquit, *reliquias de capillis Matris Dei datas mihi per Reginam sanctam, quas nunc tibi dabo, quia mihi inspiratum est divinitus, ut tibi eas committam. Et hoc tibi signum erit, quod vera loquor, quia cito moriar, & veniam ad Dominum meum, quem super omnia diligit anima mea. His autem dictis paucis diebus supervixit, & perceptis Sacramentis Ecclesiæ emisit spiritum. Igitur cum beata Birgitta dubitaret utrum capilli illi essent de capillis Virginis Mariæ, vel non. Tunc in oratione apparuit ei eadem Mater Dei, dicens: sicut verum est, & creditur, quod ego de Anna & Joachim nata sum, sic verum est, quod isti capilli creverunt in capite meo.* Hujus religiosissimæ sororis Claræ memoria omnino excidit, & solum hoc tantæ fœminæ vestigium reliquum est; digna profecto videbatur majori hominum commendatione, quæ digna visa est, cui Sancia Regina, quam non immerito *Reginæ sanctæ* nomine hæc Clara nuncupavit, adeo pretiosum credidit thesaurum, cui etiam cœlitus revelata est veritas capillorum, & mors brevi futura, denuntiatumque est, cui deberet sacratissimas tradere reliquias. Optimi illius seminarii religiosissimæ fuerunt alumnæ, quarum memoriam in benedictione, non in ore hominum, voluit Deus permanere.

S. Birgitta invisit Clarissas Neapoli.

Recipit piû munusculum.

In revel. extravag. cap. 49.

Moritur Bartholus I.C. insignis. VII. Obiit hoc anno insignis ille vir, quotquot Juri Cæsareo interpretando operam adhibuerunt, celeberrimus, Jurisconsultorum antesignanus, & Magister, Bartholus Sentinas, sive a Saxo-Ferrato; in hoc scientiæ genere orbis singulare prodigium, ita enim, quidquid alii scribant, & nos alias dixerimus, fert ratio temporum, & calculus annorum. Scribit namque probabilius reliquis Joannes Paulus Lancellotus eum natum an. MCCCXIII. & denatum anno XLVI. suæ ætatis, qui in hunc Christi recurrit. Adde quod testamentum condidisse asserat anno Domini MCCCLVI. triennio ante obitum; quo fit, ut hoc anno vitam terminasse concludatur. Inter nostros vero optimum locum, & Minorum monumentis celebrem memoriam multis titulis vendicavit, tum ex plurimo & perpetuo in Ordinem Franciscanum affectu, tum ex insigni opere *Minoritarum decisionum*, libris quatuor distincto, pro Minorum rebus elucidandis & tuendis conscripto an. MCCCLIV. uti vetustissimum apud me MSS. præfert exemplar, tum propter bona legata Fratrum Perusinorum, & Sentinatum Ecclesiis, tum propter creditum corpus templo Minorum Perusino, ubi annis immaturus, eruditione, judicio,

An. 1290. n. 17.

Lancelot. in vita Bartholi.

Quam sibi devixerat Minorum familiam.

cio, copiosissimis & immortalibus scriptis senex, cum commentarios moliretur in Jus Pontificium, & aliqua scripsisset Theologica, sepultus est, uti ipse caverat testamento; porphyretico lapide sepulcro superposito. Familia Alfana Bartholi gentilitia ab humili pavimenti loco in sublimem erexerat, effigiemque supremo cacumine collocari curavit, simplici hac adhibita inscriptione: *Ossa Bartholi*, subtus adhibito altero simulacro laudatissimi viri Alfani, Bartholi antenepotis.

VIII. Debuit sane omnem hunc affectum Ordini Minorum, ex quo suscepit Magistros duos, fratrem Petrum Assisiatem in humanioribus litteris, & Guidonem Perusinum in Geometricis, quorum primum ita laudat: *Ego habui unum Magistrum, qui me primas litteras docuit, qui vocabatur frater Petrus de Assisio: nunc vero in civitate Venetiarum vocatur frater Petrus Pietatis, sic dictus, quia locum ibi erexit, qui domus pietatis vocatur, ubi infantes expositi nutriendi recipiuntur. Vir est expertus, nullius hypocrisis, miræ sanctitatis apud me & omnes, qui eum bene noscunt. Cui gratias ago exemplo Aquilii Reguli* ff. de do. l. Aquilius, *qui dum me rexit, custodivit a lapsu, & Dei gratia, & sui doctrina me talem reddidit, quod in decimo quarto anno ætatis meæ in Civitate Perusii, sub domino Cy. de Pistorio jura civilia audire incepi, & ejus perseverante gratia, taliter continue studendo profeci, quod in vigesimo anno Bononiæ repetendo, & disputando publice de jure respondi, & demum, in vigesimo primo anno doctoratus fui, & ex multo amore, quem ad illius fratris Petri bonitatem gero, eum calamus hoc scribit, cordis oculus lacrymatur; ipseque vir venerabilis Petrus dixit mihi, quod plures ex illis pueris expositis aliis tradidisset hoc pacto, quod eos non aliter, quam ut filios observarent*. Secundum vocat magnum Theologum, universalem in omnibus, suum in Geometria Magistrum, collationibus spiritualibus plurimum se recreatum fatetur.

Habuit Magistros Minoritas. Bart. in l. quidam cum filium ff de verb. obligat.

Idem in proœm. tract. Tyberiadis.

IX. Concessit hoc anno Pontifex facultatem Ministro, & Fratribus Provinciæ Aquitaniæ, ut reciperent domum in castro de Brolio Caturcen. diœcesis, a Joanne Episcopo construendam: *Piis fidelium votis*. II. Kalendas Februarii. Nescio tamen an extruxerit, non enim hujus loci mentionem invenio apud eos, qui de nostris scripserunt domiciliis. Ægidio Albornotio Apostolicæ Sedis Legato repetente jura Ecclesiæ in Italia, & muniente Civitates fideles, multa tunc undique exarsere bella, diruta castra, dejectæ munitiones, Monasteria extra urbes posita solo æquata, partim hostili incursu, partim amica præventione, ne urbium & ipsorum Monachorum potius excidio, quam incolatui deservirent ab hostibus occupata. Inter hæc connumerandum venit Franciscanum urbis Novariæ Insubrum, citra Ticinum flumen versus Alpes sitæ, divo Lucæ Evangelistæ sacrum, cujus originem, extructionisque tempus huc usque scire non potuimus. Cum vero Galeatius Vice-comes, ut urbem, agrumque subjectum hoc ipso anno facilius retinere posset, multorum vicorum munitiones sustulisset, Monasterium hoc, & Ecclesiam destrui jussit, ne subsidiis castro ferendis esset impedimento. Monimentum Ecclesiæ mansit ædicula eidem Evangelistæ dicata prope castrum. Aliud tamen domicilium intra urbis mœnia recipiendi facultatem concessit hoc anno Pontifex: *Sacræ vestræ Religionis*. III. Idus Maii. Jussit tunc Galeatius Fratribus tradi locum intra urbem appellatum *Guasto de Cavallacci*, ubi Ecclesiam sancto Francisco sacram cum adjuncto Monasterio ex civium eleemosynis construxerunt. Fuit tunc urbis Episcopus Oldradus, qui Fratrum conatibus favit impense.

Conv. Brolii.

Conv. Novariæ.

Carolus Episc. in sua Novar. ad hunc annum.

X. Similiter ferme evenit Fratribus cœnobii Maliani, in Sabinis vici no-

Conv. Maliani.

Tom.4.ann.1266 n. 19. notissimi, de quo alias locuti sumus; nam multa bellorum incommoda passi, obtinuerunt hoc anno licentiam intra castrum se transferendi: *Vestræ devotionis sinceritas*, Nonis Novembris. Data est etiam facultas Marco Ministro Generali recipiendi Conventum in castro Somnini Terracinen. diœcesis, cujus meminerunt Pisanus, & Rodulphus in Provincia Romana, & Custodia Campaniæ: *Devotionis vestræ*, Nonis Novembris. Invisentibus sacellum sancti sepulcri in Cœnobio Minorum Carcassonæ in burgo constructum Indulgentias hoc anno largitus est Pontifex. Diximus alias Monasterium Clarissarum anno MCCCCLXXXVIII. Fratribus Carcassonen. cessisse, hujus autem primi Cœnobii Fratrum in Burgo constructi originem, aut tempus non potuimus invenire. Varia concessit hoc anno privilegia Innocentius Monasteriis Clarissarum veteris Budæ Vesprinien. diœcesis in Hungaria, Deney Elien. diœcesis in Anglia, & de Albenatio Vivarien. in Gallia, cujus aliunde ampliorem non comperimus notitiam. Ad preces multorum superiorum in Anglia, & fratris Hugonis Bernardi Ministri Provincialis Hiberniæ, jussit Pontifex dari ex Archivo Apostolico exemplar constitutionis: *Vas electionis* editæ a Joanne XXII. contra Joannem de Poliaco, circa confessiones secularium libere a regularibus audiendas, uti diximus superius; tunc enim circa hæc vexabantur Religiosi occasione desumpta ex controversia Armacani cum Regularibus: *Tenorem cujusdam*. II. Idus Julii. Hunc Hugonem Bernardum eumdem esse puto cum Hugone de Hibernia, quem monumenta Hibernica ad me missa floruisse referunt, anno XCCCLX. & peragratis multis orbis partibus, amplum itinerarium scripsisse.

Marginal notes: Conv. Somnini. — Conv. Carcassonæ. — Tom.5.ann.1290 n.34. — Varia privilegia. — Fr. Hugo de Hibernia. Anno 1357. n. 8.

SUPPLEMENTUM P. ANTONII MELISSANI DE MACRO.

„ I. IN Comitiis generalibus Januæ coactis a fratre Guillelmo Farinerio „ Cardinali, in totius Ordinis Ministrum die IX. Junii in festo Pente„ costes electus est frater Marcus Viterbiensis, Provinciæ Romanæ alum„ nus. Ludovico, & Joannæ Siciliæ Regibus scripsit hoc anno Pontifex „ contra Fratricellos bona Ecclesiæ occupantes, pravámque doctrinam „ disseminantes: *Cum ad audientiam nostram &c.* X. Kalendas Maii: & „ datis litteris pro Monasterio veteris Budæ circa administrationem Sacra„ mentorum: *Devotionis vestræ &c.* II. Kalendas Januarii: constructionem „ Monasterii sancti Angeli Taracinensis indulsit: *Vestræ devotionis &c.* no„ nis Novembris. Porro Tarracina, ante *Anxur*, Italis Terracina, Civi„ tas Episcopalis Latii, maritima, antiqua, apud Ufentis fluminis ostium „ & Pontinam paludem, haud longe a lacu fundano, ultra circium promon„ torium; in Regni Neapolitani confinio, a Fundis prima ejus Regni urbe „ in circium X. M. P. ab urbe Roma in eurum LVIII. a Gajeta XX. a Si„ gnia XII. urbs Modica, cum arce satis firma elongatur. Habuisse Con„ ventum Fratrum Minorum etiam ante annum MCCXCII. ex quibusdam „ Indulgentiis concessis eo anno probatur.

Marginal notes: Marcus de Viterbio fit Minister Generalis. — Indic. ex Oder. n. 5. — Ex Vatic. — Wadd. ad ann. 1292. n. 14.

„ II. Leonardum de Civitate nova, doctrina & sanctitate insignem „ floruisse in Territorio Firmano hoc anno MCCCLIX. habetur in quodam „ Theatro Minoritico R. P. Felici Francischino dicato, ut refert in suo „ Theatro Seraphico Bajardus. Hieremiam autem a Cortona Tertii Ordi„ nis alumnum, virtutibus & meritis insignem in Etruria hoc eodem anno „ Kalendis Septembris, Chombonus; sicut & Carolum a Monte Feltrio „ ejusdem Tertii Instituti in Italia VIII. Kalendas Decembris, Joannes de „ Torres. Sed Elisabetham Accoriam virginem Tertii Ordinis alumnam, quæ

Marginal notes: Bajardus. — Plures sanctitate florent. — De Viris &c. Tertii Ordinis.

„ quæ in magna victus, ac vestitus austeritate sanctissimam vitam duxit, ac „ tamdem meritis & virtutibus cumulata xi. Kalendas Junii migravit ad „ sponsum, miraculis ante & post obitum Illustris in Hispania, refert Ma„ rieta. Alteram vero Elisabetham Romanam virginem etiam Tertii Insti„ tuti, orationibus, & pietatis operibus jugiter intentam, sanctam Deo „ animam reddidisse vi. Kalendas Junii, scripsit Andreas Bonfanti.

ARGUMENTUM.

Mittuntur Theologi graves ad Universitatem Bononiensem. Moritur beata Delphina sancti Elzearii conjux, Tertii Instituti sancti Francisci. Aliarum piarum mulierum hujus Ordinis gesta commemorantur. Displicere Deo a Religione recessum, uno atque altero probatur argumento.

I. Deperditis monumentis registri trium posteriorum annorum Pontificatus Innocentii, aridam & jejunam oportet esse hujus temporis narrationem, dum graviora quæque ex actis Pontificiis depromi solita, latent, & cum pereuntibus libris, evanescunt. Missiones ad exteros, conversiones gentium, legationes ad Principes, institutiones Episcoporum, ex hac dumtaxat officina prodibant, observantibus nostris Scriptoribus tantum res magis obvias, humilia facta domestica, & gesta aliqua, non omnia neque potiora, Sanctorum. Dabimus ergo quæ nostri congesserunt, paucula sane & leviora, donec iterum clarior illucescat ex sydere Vaticano dies, quæ tenebras ignorantiæ depellat, & ampliori ministrata materia, pinguiorem historiam efficiat. Solum occurrit ex diplomate Pontificio, & monumentis Bononiensibus institutio studii Theologici in Academia illius urbis, eoque convenisse ex variis Universitatibus novem insignes Theologos, atque inter hos tres doctissimos Franciscanos, qui his elogiis recensentur in tabulis Universitatis. Magister Franciscus Adriani Bononien. vir Angelicæ vitæ. Magister Thomas de Farignano de Mutina Doctor utique moribus insignitus, & fidei zelator intrepidus. Magister Ludovicus de Venetiis urbanæ eloquentiæ Pater. Duo posteriores fuerunt postea Cardinales.

Jejuna horum annorum narratio, & quare?

Ex Arch. Acad. Bononien.

II. Hoc porro anno Kalendis Decembris moritur genere & virtute clarissima, virgo & vidua, nupta & immaculata, Delphina conjux sancti Elzearii Comitis Ariani, cujus vitam diffuse scriptam dedimus volumine præcedenti, anno ætatis octogesimo. Duodennem diximus viro desponsatam cohabitasse mundo corde, & corpore, thoro communi & impolluto, annis viginti sex, & conservata sua virginitate, virum induxisse, ut caste viveret & sancte. Demum optimi Principes quomodo in vita sua dilexerunt se, ita & in morte non sunt separati, jubente Delphina, ut sub habitu tertii Ordinis, quem profitebatur, sepeliretur prope viri sepulcrum. In uno eodemque tumulo ob sancti Viri reverentiam noluit apponi, multis namque miraculis, quæ Pontificia examinabantur, ut superius diximus, auctoritate, effulgentem, & publica sanctitatis opinione coruscantem, uti impense diligebat, ita summe venerabatur. Funus ejus curasse, vel honorasse visi sunt Angeli; ab eo enim tempore quo decessit, donec in Aptensi Cœnobio Minorum tumulo reclusa est, auditus est in aere suavissimus concentus diversorum instrumentorum ad musicæ regulas efformatus, adeo ut audientes mirifice recrearet, & in admirationem attraheret. Ex hoc cœlesti signo, & multis quæ patravit miraculis, omnes sanctitatem venerabantur, & brevi simul cum marito san-

Legen. MSS. Marian. citat. Marcus citat. c. 23. Tom. 6. an. 1316. 1319. Tom. 7. an. 1323.

Moritur sancta Delphina.

An. 1351. n. 38.

Sanctis adnumerandam non immerito expectabant. Plura hujus praeclarissimae Virginis facinora, qui scire voluerit, consulat ea, quae sparsim scripsimus in historia mariti.

III. Aliarum hujus tertii Instituti foeminarum, virtutibus & prodigiis nobilium, hic adjicimus memoriam, ne decidat; neque enim certum, quo vixerint, tempus potuimus invenire. Jacet Venetiis in Ecclesia sancti Raphaelis beata Lucia Veneta, in vita & post miraculis insignis. Magna coruscabant sanctitate Eugubii beata Francisca, & Valliserii beata Christina a sancta Cruce cognominata; in Oppido Balnei beata Joanna de sancta Maria, sepulta in Ecclesia Abbatiali XIV. M. P. a monte Alverniae sita, cujus festum ibidem solemniter celebratur die XXII. Januarii; & Signae prope Florentiam Joanna altera, quae dum in puellaribus annis oves custodiret paternas, & praevideret ex turbato obscuroque aere tempestatem grandinis, imbremque superventurum, ducto baculo, circulum effecit, oves intra ambitum reduxit, & a grandinis, pluviaeque injuria servavit, nulla intra circulum gutta decidente. Provectiori aetate habitum tertii Ordinis suscepit ex manu Guardiani Conventus Carminiani, & in vicina cella, vel cubiculo per reliquum vitae tempus se reclusit, ubi macerando corpori, orationibus, & contemplationibus divinis perpetuo intenta, multa patravit ante & post mortem miracula; atque inter haec dum in humanis ageret, puerum e mortuis revocavit. Ejus festum colitur feria secunda Resurrectionis.

B. Lucia Veneta. BB. Francisca, Christina a S. Cruce, & Joanna de S. Maria. B. Joan. Signensis.

IV. A religioso Instituto hoc tempore recedere cogitantibus, hic addo objectos terrores. Parisiensis quidam scholaris a Superioribus Minorum ad Sodalitium admissus, dum paratis omnibus, & religiosa, qua super indui deberet, veste praemissa, propositi poeniteret, nocte sequenti vidit in somnis se a diabolo rapi, & judicio sisti divino. Paratum sibi malum, & duram timeus sententiam, clamavit dicens: *Domine, miserere*. Cui Christus: *Quomodo tibi miserebor, qui quod mihi firmiter in tuo pectore promisisti, non vis adimplere?* Respondit misellus: *Quod vovi, Domine, libentissime reddam, modo nunc velis misereri*. Multa objiciente diabolo & tormenta minante, ita toto sudavit corpore & contremuit, ut semianimis in se reversus, sequenti die perrexerit ad Fratres, & Religionis jugum libenter subierit. In Provincia Terrae Laboris quidam tiro diebus multis a diabolo tentatus, ut dimisso religioso habitu ad seculum rediret, succumbens inimici molestiis tamdem decrevit opere complere, quod corde cogitarat. Ad ostium egressuro occurrit horribilis & ingens draco ex una parte, & ex altera diabolus; quibus conspectis, contremuit & expavit novitius, agnovitque hoc spectrum propterea a Deo propositum ne a sancta, quam proposuerat, vitae ratione resiliret, reversusque in cellam, statuit secum firmiter in religione permanere, evasitque postea insignis praedicator.

Chron. antiqua. Marian. citat. A Religione resilientes corripiuntur.

V. Piscinniani, oppidi Spoletanae Dioecesis incolae hoc anno, annuente Joanne Spoletano Episcopo, Minoritis concesserunt tuguriolum in amoeni collis jugulo inter condensas arbores aedificatum, quod Anachoretae quidam olim inhabitabant. Ruinam ex vetustate passurum oppidani refecerunt propriis sumptibus, & in commodum adaptarunt Conventum. Aedis constructionem & in Minoritas collationem postea approbavit Urbanus V. Innocentii successor.

Conv. Piscinniani.

SUPPLEMENTUM P. ANTONII MELISSANI DE MACRO.

Archiv. Mon. Alvern.

„ I. HOc anno ex archivo sacri Montis Alvernae habemus, Summum
„ Pontificem de ejusdem protectione breve expedivisse: *Licet cun-*

„ *cuncta &c.* III. Nonas Decembris: & Indulgentiam pro fabrica ejusdem
„ Montis concessisse: *Quoniam ut ait Apostolus &c.* XV. Kal. Decembris.
„ Joannes Ligur natione, qui post exactum inter Minoritas laudabiliter vitæ
„ curriculum, Albinganensem Ecclesiam, cujus regimini a Joanne XXII.
„ anno MCCCXXI. præpositus fuerat, doctrina, exemplis, & morum probi-
„ tate illustravit, hoc præcipue commemorandus, quod illius animum non
„ honores, aut tituli ab instituta vitæ austeritate distorserint, ut de eo scri-
„ bit noster Paulus Britius Albensis Antistes, hæc circa tempora migravit
„ ad Dominum. Alterum vero Joannem, maxima caritate erga egenos, &
„ infirmos præditum, vitæ sanctimonia & miraculis præclarum hoc anno
„ obiisse meminit Piquetus. Sed Franciscus Querinus nobili Venetorum *Bajard. ex Pi-*
„ genere natus, verus Dei servus, Minoriticæ militiæ quondam adscri- *quet. in Catal.*
„ ptus, præclaro virtutis & sanctitatis nomine fulgens, ad Patriarchalem *Viror. Illustr.*
„ Gradensis Ecclesiæ honorem evectus fuit. Ea in dignitate summo exem-
„ plo & vitæ innocentia conspicuus, non tantum omnium amorem, sed ob
„ patrata miracula in vita & morte, solemni cum laude venerationem asse-
„ cutus est: suo enim tempore adeo nomen ipsius claruit, ut etiam ejus
„ memoria in archivo Reipublicæ Venetæ conservetur, & ejus sacra Lipsa-
„ na in Ecclesia ipsorum Fratrum Minorum a pluribus seculis, super altare
„ divi Hieronymi devote coluntur & visitantur. A piis ejus intercessio apud
„ Deum invocatur, & gratiam experti in servo suo benedicunt Domino.
„ Obiit anno MCCCLX. ut notavit Cimarella. *Idem.*
„ II. Ad hunc usque annum Joannes Franciæ Rex, captivus Eduardi
„ Angliæ Regis fuit: nam hoc tantum anno apud Bretignacum non procul
„ a Castris sub Montelerico vicum, per conventionem tenoris sequentis
„ pax firmata fuit: *Anno gratiæ* CCCLX. *supra mille. Anglo omnis Pictavia,*
„ *Toarlus Bellavilla, Xantonas, Agena, Petragorium, Lemovicenses, Ca-*
„ *darci, Trabienses, Bigorii, Angolismi, Ruteni, Pontiniaci, Calisii, &*
„ *Guyenarum Comitatus, cum aliis adjacentibus vicis obvenirent; & ad*
„ *ipsius perpetuam ditionem, absque ulla juris, vel majestatis diminutione*
„ *cederent: ei quoque ter decies centena millia aureorum, statutis diebus*
„ *solverentur.* His ad hunc modum Caroli, filii Joannis nomine firmatis,
„ Eduardus Joannem Regem Calisium deducere promisit; unde liber, & nul-
„ lius rei obnoxius abire posset, datis ante omnia obsidibus, permissisque in
„ Angli potestate Rupella, & Guyenarum pertinentiis. Tres igitur millio-
„ nes nummorum aureorum Anglo solvendi cum essent, nec ad id sufficeret
„ ærarium Regium, a Regni Provinciis tanta summa emungenda erat, &
„ hæ quodcumque possibile non detrectabant. Inter autem Regni Provin-
„ cias Occitania præ reliquis suum in Regem animum, & studium singulari
„ liberalitate patefecit. Sed Occitanorum Ecclesiasticus Ordo, reliquos
„ ejusdem Provinciæ hoc in opere superavit, quod quidem facile ostendi-
„ tur eo, quod Religiosi Minoritæ solius Conventus Castrarum egerunt:
„ hi siquidem omnem suppellectilem pretiosam argenti, & ipsos etiam fun-
„ dos alienarunt, vendiderunt, & a propriis usibus subtraxerunt, factaque
„ ex his librarum Gallicarum quadraginta millium summa, eam ipse loci
„ Guardianus Delphino Carolo detulit. Verumtamen haud tantum postea
„ ea summa restituta fuit; sed amplius a Regia liberalitate octuaginta li- *Chron. MSS.*
„ bras in posterum ex ærario publico quotannis solvendas Fratres illius *Prov. Aquitan.*
„ Cœnobii lucrati fuere. Iis temporibus monetæ pretium mutatum fuit;
„ nam Mutonus (id enim monetæ aureæ nomen erat, quod Arietis effigiem,
„ quem Mutonem Franci dicunt, præseferebat) solidos triginta valebat.

III. In-

Inf. ad an. 1571. „ III. Interea Illustrissima Domina Adelhedis, nata de Vianden, & „ uxor Otthonis Comitis de Nassau, cum fatis cessisset, ut fundatrix „ Conventus Werflariensis, in ejusdem Ecclesiæ tumulo donata fuit hoc „ anno.

ARGUMENTUM.

Creatur Cardinalis frater Fortanerius Vassellus, Patriarcha Gradensis. Moritur frater Gonsalvus Saucii. Ejus gesta commemorantur.

Ciacon. in Innoc. Rubeus lib. 6. histor. Ravenn.

Fit Cardinalis Fr. Fortanerius Vassellus.

* *Alii Fortanerium Vasellum, alii Vassallum vocant; nil ergo mirum si Waddingus utroque modo eum appellare consueverit.*

I. HOc anno in quatuor temporibus decimo octavo Septembris Avenione Innocentius Papa creavit Cardinales, atque inter hos fratrem Fortanerium Vassellum * Patriarcham Gradensem, multis laboribus in Ecclesiæ obsequium, & Italiæ pacem perfunctum. Litteras, ea de re ab ipso Pontifice Avenione V. Idus Octobris scriptas, accepit Fortanerius, in quarum extrema pagella cum his verbis, ut ad se festinaret, hortaretur: *festina itaque fili, festina, & suavi jugo, levique oneri Domini colla submissurus attende, ut sicut honoris factus es particeps, sic oneris & mercedis participium fortiaris*: ipse, ut obediret, Avenionem proficiscens, de illius manu sacrum galerum accepturus, in itinere Patavii obiit, ibidem ad divi Antonii sepultus. Non potuit autem decessisse mense Septembri, uti scribit Ciacon. qui XVIII. Septembris creatus est Cardinalis, & non prius, quam sub fine Octobris, si non tardius, recipere potuit Pontificis litteras, VI. Idus Octobris scriptas, suæ promotionis enunciativas. Fuit vir doctissimus: scripsit super libros sancti Augustini de Civitate Dei, super Sententias, in sacram Scripturam. Sublatus est epidemia, quæ ferali modo grassabatur in Italia & Gallia, & viris optimis nostrum spoliavit Sodalitium. Scripsit Anonymus illius temporis auctor, in sola Provincia Aquitaniæ præter alios viros illustres hujus Instituti decessisse decem insignes sacræ Theologiæ magistros, Cardinales duos Fortanerium prædictum, & Farinerium, Archiepiscopos duos, totidem Episcopos, & binos Ministros, Papæ pœnitentiarium unum, lectorem alterum sancti Stephani sedis Tolosanæ, commendatissimum.

Plurimi viri illustres decesserunt hoc tempore in religione.

Chron. antiqua. Marian. citat. Marcus lib. 9. c. 14.

Moritur F. Gonsalvus Sancii, & qualis fuerit.

II. Obiit hoc anno in Conventu Aurienfi Provinciæ sancti Jacobi, & Custodiæ Auriensis, frater Gonsalvus Sancii, prius facinorosus prædo, postea vir sanctitate præclarus. Cum esset potens in seculo, bellicosus & audax, militaretque sub Petro Rege Castellæ, innocentum oppidanorum bonis deprædandis, & aruis incendendis totus intentus, facta est super eum manus Domini, inflicta gravissima infirmitate. Mortis metu perculsus, cœpit timere, & de peccatis conteri, quorum multitudini & gravitati ut satisfaceret, obtento vel potius extorto uxoris consensu, statuit deinceps si viveret, Deo servire sub Minorum Instituto. Recuperata valetudine, nomen dabat Franciscanis, sed revocante conjuge concessam facultatem, & causam urgente coram Episcopo, hærendum fuit, donec secundo evicit, persuasitque ut etiam illa sanctæ Claræ se subjiceret disciplinæ. Ipsæ ingressuræ abscidit flavos capillos, filiasque duas eidem devovit Instituto, ac filium unicum induxit, ut secum Franciscanis adscriberetur. Quas habebat facultates creditoribus distribuit, & quia non sufficiebant resarciendis damnis illatis, injecto ad collum laqueo, ad omnes abiit, quos offendit, & injuriarum veniam impetravit. Deinde in remissionem peccatorum pœnitentiæ exercendæ animum applicuit, solo habitu & cilicio contectus, nudis pedibus incedens,

Universam familiam induxit ad S. Francisci Instituta.

Cibus quotidianus erat panis & aqua, cella Ecclesia, lectus nuda humus, cervical lapis, aut lignum. Ejus exemplo conversi sunt multi Heroes ad meliorem frugem, & malefactores ad pœnitentiam, quorum aliqui in Conventu Lucensi cum eo ducebant vitam magis Angelicam, quam humanam. Inter hos erat frater Alphonsus Mirabelius, qui tam gravia sua reputabat peccata, ut reliquos homines judicaret innocentes, & se maximum omnium peccatorum, & si pueros aut servos vapulare videbat, illos innocenter pati, sibi illa infligi debere verbera asserebat. Fr. Alphonsus Mirabelius.

III. Gonsalvus vero continuis orationibus, & lacrymis addictus, humilitatis & caritatis opera circa omnes exercebat. Bis Romam & Assisium veneraturus sacrorum Apostolorum, & sui Institutoris vestigia nudis pedibus perrexit. Domum regressus prioris status, & nobilitatis oblitus, admirabili caritate, & sui contemptu circuibat mendicans pro Fratribus, vilia quæque cum gaudio & lætitia exercens officia. Tamdem in paucis annis multis virtutibus repletus, decessit in supradicto Cœnobio, sepultusque est prope beatum Joannem de Cambia, cujus vitam alias enarravimus. Ejus sanctitatem statim Deus multis comprobavit miraculis. Mulierem tertii Instituti sancti Francisci in profundum puteum collapsam, ne suffocaretur, visibiliter apparens, super aquas retinuit. Homines tres e carceribus oppidi Montis-Regii, cadentibus vinculis ex pedibus, & reserato ostio liberavit, incolumesque domum duxit, qui obstupentes consanguineis dixerunt se nescire, qua via ad propria redierunt, vel qua arte liberati sunt, nisi ad invocationem servi Dei Gonsalvi, & emissum votum de visitando ejus sepulcro, omnia sibi patuisse solutis compedibus. Tom. 6. an. 1309. n. 5.

IV. Ædificatum est hoc anno ad Aziliam in Gallia Narbonensi, & Provincia sancti Ludovici ab inclyta & pia fœmina Elisabetha de Levis, Aziliensium & Insulæ Jordanis Comitissa, Monasterium virginum, consecrata Ecclesia sub nuncupatione sanctæ Claræ, & instituta norma vivendi sub regula ab Urbano IV. præscripta, cujus clarior non occurrit notitia. Monast. Azilia. Conv. in Provin. S. Ludov. Mon. 7.

SUPPLEMENTUM P. ANTONII MELISSANI DE MACRO.

„ I. JOannes Mariana de Conventu Xeresii, quarto Provinciæ Beticæ scribens, hæc ait: *Floruit hic locus sanctis, religiosisque viris; quorum amore allecti multi Proceres & conversari, & sepeliri ibidem voluerunt.* Antiqua habet Sacella, Mausolea plurima; inter quæ præcipuum illud, quod ad dextrum majoris Altaris latus conspicitur beatæ Blancæ Castellæ Reginæ, cui sequens appositum est epitaphium. Conv. Xeresii.

„ *CHRISTO OPTIMO MAXIMO SACRUM*
„ *D. Blanca Hispaniarum Regina, Patre Borbonio,*
„ *Ex Inclyta Francorum Regum prosapia,*
„ *Moribus, & corpore venustissima fuit:*
„ *Sed prævalente ..... publice gloriose occubuit*
„ *Jussu Petri Mariti Crudelis an. salutis M.CCC.LXI.*
„ *Ætatis vero suæ XXV.*

Blancæ Castellæ Reginæ ibi tumulatæ epitaphium.

„ Laudatur præstantissima adolescentula a lectissima forma, a sanctissimis moribus, quæ immanem Mariti sævitiam amplius extollunt. Hæc Mariana.

AR-

ARGUMENTUM.

Moritur Innocentius VI. & succedit Urbanus V. Celebrantur Comitia generalia. Pro fide Catholica tuenda occumbunt gloriose duo praeclari Minoritae. Moritur frater Gentilis Spoletanus. Dilatatur Minorum & Clarissarum Institutum.

Moritur Innocentius Papa.

I. INNOCENTIUS suum Pontificatum perduxit etiam hoc anno usque ad mensem Septembris, quo sub pridie Idus hora nona noctis sequentis, magnis animi perturbationibus afflictatus, Avenione in Palatio Apostolico obiit postquam sedisset annis IX. mensibus VIII. diebus XXVI. praecedente atque significante, uti aliqui volunt, ejus mortem magna solis defectione. Corpus sepultum in Ecclesia Cathedrali Avenionensi S. Mariae de Donis, postea translatum est ad Monasterium S.Andreae Carthusianorum,a se prope Villam Novam magnis sumptibus constructum. Vacavit sedes non mensem unum, dies viginti sex, uti vult Ciaconus, multo minus annum unum, menses tres, uti scribit Genebrardus, sed dies dumtaxat quatuordecim, sicuti verius asseruit Panvinius, non computatis diebus obitus Innocentii, aut electionis successoris, non enim plures connumerantur inter pridie Idus Septembris, quo Innocentius decessit, & V. Kalendas Octobris, quo Urbanus successor electus est, postquam acriter, non tamen diu, inter se contenderunt Cardinales, unus & viginti in conclavi, volentibus quibusdam omnino Lemovicensem in Pontificem deligere: sed suis disceptationibus factum est, ut neque ex Lemovicis, aut ex Collegio Cardinalium ullus, sed extra eorum numerum, & absens eligeretur Grimaldus Grisatus (Guillelmum Grimoardi vocant alii) Grimaldi militis, & Amphilisiae Monferranae nobilis, & religiosissimae feminae, ac sanctae opinionem adeptae, natus in oppido Grisatro ditionis paternae, non longe ab urbe Mimatensi in Provincia Tolosana. Post juris civilis professionem in optimis Galliarum Academiis, Monasticam vitam professus in Monasterio Cluniacensi,Mimatensis Dioecesis, multis perfunctus muneribus, institutus ab Innocentio VI. primum Abbas Antisiodorensis, mox Massiliensis, demum Nuncius Apostolicus ad Vicecomites in Italia, & Reges in Sicilia. Dum hac fungeretur pro Ecclesia legatione, ad ejus supremum regimen evocatus est, missis litteris, quibus quam citissime redire jubetur, occulta interim electione, ne forte ab Italis detineretur. Avenionem perveniens pridie Kalendas Novembris, electionem probavit, & consecratus est, atque coronationis insignia suscepit VIII. Idus Novembris in Ecclesia Cathedrali. Mox dedit ad Ecclesiarum Praelatos, & Religionum Superiores litteras, in quibus potissima ex his, quae diximus, renunciavit. Ejusdem ferme sunt omnes tenoris. Do quas misit ad fratrem Petrum Minoritam Coronensem Episcopum,& Sedis Apostolicae Legatum in Oriente.

Succedit Urbanus V.

Marian. lib. 4. c. 13.

Venerabili fratri Petro Episcopo Coronen. Apostolicae Sedis Legato.

Ex lib. secr. fol. 5.

II. *SAlvator noster Dominus Jesus Christus humano generi,ex lapsu primi parentis miserabiliter perempti, compatiens, de superna gloria dignatus est ad terrena descendere, ubi sanctam & immaculatam Ecclesiam ordinavit, ipsamque in suis discipulis fide firmavit, spe erexit, & caritate perfecit, ac propriis eloquiis docuit, & instruxit exemplis, ut fideles in ea,*

velut

velut in Noe arca recepti, Salvatoris gratiam reperirent, eisdemque discipulis præfatam commendavit Ecclesiam, in ea beata Petro, quem Cephas appellavit, & suis successoribus in ejus persona constituens principatum, ut ex eadem Ecclesia iis, quæ dextera sua non plantasset, evulsis, illa plantarent, per quæ redemptum suo sanguine populum bonorum operum redderent sectatorem; prævidítque ac prædixit idem Dominus, præfatam Ecclesiam multas tribulationum angustias perpessuram, sed eam benigna pollicitatione confortans, sibi promisit suæ virtutis præsentiam assistricem; quod in prædicto suo Vicario præfigurans, ejus navem, in qua prælibata significatur Ecclesia, permisit jactari fluctibus, sed minime naufragari. Hæc siquidem sapientia Deitatis in ejusdem Ecclesiæ primordio peregit in signum, quæ usque ad hæc tempora continuavit multis experientiis veritatis, dum suis in terris Vicariis, & successoribus Petri, de laboribus ad quietem, & de hujus valle miseriæ ad cœlestis aulæ delicias, prout pie credendum est, evocatis, prælibatam Ecclesiam contristatam exinde, in magnisque periculis constitutam de substitutione successorum lætam reddidit, ejusque periculis misericorditer obviavit, prout semper hactenus, & etiam novissimis diebus ostendit. Nuper namque, videlicet II. Idus Septembris proxime elapsi, piæ recordationis Innocentio Papa VI. prædecessore nostro, viam universæ carnis ingresso, ejusque corpore cum solemnibus exequiis in Ecclesia Avenionen. deposita, ad locum alium, quem ipse, dum ageret in humanis, elegerat, postmodum transferendo, Venerabiles Fratres nostri sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinales tempore debita, secundum præcepta Canonum, Missarum solemniis in honorem Spiritus sancti eis in electione summi Pontificis, quæ facienda imminebat, per suam affuturi gratiam, devotissime celebratis, convenerunt insimul in Palatio Apostolico Avenionen. in quo idem prædecessor tempore sui obitus habitabat, de substitutione ejusdem Pontificis tractaturi, aliquibusque tractatibus in hoc præhabitis, prout tanti negotii qualitas requirebat, tamdem iidem Fratres ad nos, qui tunc in minori constituti officio certæ nunciationis ministerium a præfato prædecessore nobis injunctum, gerebamus in Italiæ partibus, intuitum dirigentes, nos in summum Pontificem, & Pastorem universalis Ecclesiæ concorditer elegerunt. Nos autem, qui sumus cinis & pulvis, ex hoc fuimus non immerito stupefacti, cum oculi nostri imperfectum nostrum evidenter cernerent, & nec vires corporis, nec virtutum merita, nec scientiæ donum, nobis suppeterent ad Apostolici culminis speculam conscendendum & gravissimam totius orbis sarcinam nostris debilibus humeris perferendam; cogitantes tamen, quod Ecclesiæ prædictæ diuturna vacatio, præsertim diebus istis quibus, peccatis exigentibus, totus fere orbis in maligno est positus, magna possent pericula generari, ac confidentes in Deo, qui nos, licet indignos, ad pascendum oves universi gregis sui elegit, quod sua consueta misericordia, ad ipsius laudem & gloriam, ac nostram & totius populi Christiani salutem, in ejusdem populi salubri regimine, dabit fortitudinem debili, indigno virtutem, & scientiam ignoranti; cum timore ac tremore divinæ voluntati paruimus, ac eorumdem Fratrum desideriis annuentes, fragilitatis nostræ colla jugo submisimus Apostolicæ servitutis, & hesterna die VIII. *Idus Novembris consecrationis & benedictionis munus, ac coronationis insignia recepimus, ut est moris. Ad præmissa igitur nobis necessaria obtinenda facilius, tuarum humilium precum suffragiis indigentes, fraternitatem tuam hortamur & obsecramus in Domino, quatenus debilitatem nostram apud Altissimum tuis devotis orationibus adjuves &c., comportans caritativo studio impositam nobis universalis oneris gravitatem, ut nos & tu auxiliis mutuæ carita-*

Matth. 8. 24.

tis adjuti, bonam de dicto grege superno Episcopo, & Pastori rationem reddere valeamus. Ceterum pergravem tuorum laborum sarcinam, sollicitudinis indefessæ solertiam, & variarum cogitationum anfractus, ætatis tuæ gravedini cumulatos, quibus pro felici statu, & honore S. R. E. cujus honorabile membrum existis, adeo vexaris assidue, quod dulcedinem quietis ignoras per experientiam, qua illos tecum quandoque communicavimus in minori officio constituti, certa scientia cognoscentes, tibi de illis paterne compatimur, & majoris astringimur vinculis caritatis, gerentes in votis ac proposito illa, Domino adjuvante, peragere, quæ tuis consolationi ac desideriis reddantur accepta, honorem ejusdem fraternitatis adaugeant, ac nostris & Ecclesiæ prædictæ subjectis, quos provide regis & protegis, expectatæ quietis tribuat incrementum. Datum Avenione VII. *Idus Novembris, anno* I.

Capitulum Generale 15. Argétiæ. Guilliman. de Episc. Argen. n.63. Rodul. fol.241.

III. Similes dedit litteras Urbanus ad Marcum Viterbiensem Ministrum Generalem, tunc ex Germania redeuntem, postquam Argentinæ in Alsatia, generalia Ordinis comitia celebravit hoc anno sub mensem Junii, concurrentibus Fratribus triginta supra octingentos, quos multis beneficiis publice & privatim affecit, & magnis est prosecutus impensis Joannes hujus nominis secundus, Episcopus Argentinensis, & urbis Magistratus, totque superfuerunt eleemosynæ ultro missæ, ut Cœnobii incolæ per integrum annum abunde haberent. Ibidem sancitum, ne ullus ad studium generale destinetur, nisi prius fuerit examinatus per quatuor Magistros promotores.

Marian. citat. Chron. antiq. Fr. Jacobus & Fr. Guillelmus martyres. Moritur Fr. Gentilis Spoletan. Ann. 1355. n. 2.

IV. Hoc eodem anno frater Jacobus de Florentia Archiepiscopus Zaitonensis, & frater Guillelmus Campanus Minoritæ pro fidei Christianæ confessione occisi sunt a Sarracenis in Medorum imperio, & alii duo ejusdem Instituti in odium nominis Romani interempti sunt ab hæreticis Nestorianis. Moritur hoc anno frater Gentilis Spoletanus, post multas ærumnas & labores susceptos, pro restauranda Ordinis disciplina. Dimissus ex carcere Urbis veteris in quem superius diximus conjectum, recessit in Conventum Brulliani ubi in pace pio fine quievit.

Fr. Joannes de Sparnaco.

V. Scribit Pontifex Urbanus, paulo post suam consecrationem ad Cancellarium Parisiensem, ut fratrem Joannem de Sparnaco provinciæ Franciæ, qui per sexennium sententias legerat in studio Rhemensi, admitteret pro iisdem legendis in Universitate Parisiensi, cum fratre Dionysio Foullechat ejusdem Instituti: *Viri sacræ lectionis.* XVII. Kalendas Januarii.

ADDITIO PATRIS LUCÆ WADDINGI.

„ Dionysius hic, vir acerrimi ingenii, æmulorum livore multas passus est calumnias, quare Romæ anno MCCCLXV. jussus reddere rationem aliquarum „ propositionum, coram Cardinalibus, Nemausensi, & Vabrensi negavit „ se tales protulisse, aut scripsisse, easque ex animo sine ulla difficultate „ retractaturum, si ipsius forent, sed, & cujuscumque essent, se libenter „ condemnare; similiter respondit Parisiis anno MCCCLXIX. coram Cardinale Belvacensi. „

Ecclesia vallis Josaphat. Tom.7. an.1342. num.29.

Intercedente Petro Aragonum Rege, concessit hoc anno Innocentius Ministro & Fratribus Provinciæ Terræ sanctæ facultatem pro construendo Monasterio prope Ecclesiam beatæ Virginis Mariæ in valle Josaphat, & foveam in qua Christus orans sudorem sanguineum emisit, atque pro restaurando Monasterio Montis Sion ducendi Hierosolymas homines trecentos, & necessaria instrumenta ligni, æris, vel ferri. Sed cum Innocentio paulo post decedente, diploma non obtinerent, licentiam confirmavit Urbanus, uti alias insinuavimus: *Rationi congruit.* VI. Idus Novembris.

Conv. Cigroni.

VI. Fundatur hoc anno Conventus Cigronis sive de Ciro in Provincia Ca-

Calabriæ, & custodia Cutronis, ubi floruit Magister Cosmus Malenus vir insignis, ter Minister Provincialis, sacri Concilii Tridentini Theologus. *Rodul. fol. 179.* Ædificatum extra oppidum ferunt a Covella Ruffa Principe Cutronis. Auxerunt & refecerunt Josephus Spinellus Tarsiæ Princeps, & Vincentius filius, Princeps & Marchio Cigronis. Dirutus est alter Conventus ad Bilbilim, oppidum in Hispania Tarraconensi celebre, vulgo *Calatayud*, diœcesis Tirasonensis, in dura illa obsidione, qua Petrus cognomento Crudelis Castellæ Rex Bilbilenses ad deditionem oppidi adegit. Extra muros extructus erat, ignoto anno & auctore; attamen ante annum MCCXLVIII. originem accepisse exinde judicatur, quod Innocentius IV. anno VI. sui Pontificatus, curam Clarissarum Monasterii sanctæ Agnetis ejusdem oppidi Fratribus commendaverit: paulo post translatus est ad interiorem partem muri civitatis, cui imminet; Ecclesiamque extruxit nobilis heros Gonsalvus Linnianus, oppidi Cetinæ dominus, in qua posito sibi pulchro mausoleo, sepultus est. Obiit hic vir insignis pietatis, frater Casulta nuncupatus, religiosis quibusque virtutibus excultus, cujus tanta vigebat fama sanctitatis, ut universi oppidani ad ejus funus confluxerint, & crines ac pauperem vestem in reliquias absciderint. Viget hoc in loco sacræ Theologiæ studium, & habetur ibi optime instructa bibliotheca.

Conv. Bilbilen. *Zurit. lib. 9. cap. 41. & 42. Gonza. in Prov. Arag. Conv. 4. Monumen. MSS. ejusdem Provinc.* *Fr. Casulta.*

VII. Invenio hoc anno mentionem Monasterii Clarissarum, sub titulo sanctæ Mariæ de la Gerra, sive Serra Montis-Albi Tarraconen. diœcesis, in diplomate, quo statutis diebus conceduntur Indulgentiæ invisentibus Ecclesiam: *Dum præcelsa meritorum*. VII. Idus Decembris, & Scorlinen. in diœcesi Wratislavien. in alio diplomate, quo confirmantur aliquæ donationes factæ per Bolhonem, & Henricum Duces Sleziæ, suæ Germanæ sorori Annæ Moniali ejusdem Monasterii: *Rationi congruit*. VI. Idus Novembris. Egimus alias de Monasterio Aquensi in Provincia constructo per Sanciam Reginam Siciliæ, prope muros urbis, sed propter ingruentia bella destructum hoc anno transferre cogitarunt intra ipsam civitatem, accedente Pontificis assensu: *Sacræ vestræ Religionis*. VI. Idus Novembris. Nobilem quemdam virum Guillelmum fundum novi Monasterii contulisse colligo ex alio diplomate hujus argumenti.

Monaster. S. Mariæ de Serra. *Monaste. Scotlinen.* *Monast. Aquen.* *Tom. 7. an. 1337. n. 11.*

SUPPLEMENTUM P. ANTONII MELISSANI DE MACRO.

„ HOc tempore in Hispania soror Joanna Hermosilla Virgo Tertii Ordinis Minorum florebat optimis moribus & virtutibus præsertim oratione, humilitate, & contemplatione splendens, ut Andræas Bonfanti notavit.

Joanna Hermosilla floret.

ARGUMENTUM.

Frater Marcus Viterbiensis Minister Generalis multos pacificat Principes in Italia. Inquisitores Minoritæ fidei puritati invigilant. Committitur examen vitæ & miraculorum beatæ Delphinæ. Creantur Episcopi. Multiplicantur domicilia.

I. MAGNIS, exitialibusque bellorum incendiis hoc tempore ardebat Italia, quibus extinguendis Pontifex usus est opera fratris Marci Viterbiensis, Ministri Generalis Ordinis Minorum, qui veluti Angelus pacis om-

Fr. Marcus Minister Generalis pacificat Principes Sabaudiæ.

omnes discordias mira dexteritate, & incredibili facilitate sedavit, idque uno anno præstitit inter tot Principes solus, cui longiori tempore haud plures sufficerent. Gravem ortam contentionem inter Amadeum Comitem Sabaudiæ, & Joannem Marchionem Montis-Ferrati, Comitis avunculum, sæva bella pariturам timuit Pontifex, atque ex alia discordia inter Joannem Vercellensem, & Joannem Astensem Episcopos, ac eumdem Marchionem prævidebat mala multa secutura, nisi celeri remedio caverentur. Misit ergo pacificatorem prædictum Ministrum, disceptantibus notum & acceptum, qui ut pervenit, omnem tempestatem, bellique motus placavit, uti ex subjectis Pontificiis litteris apparebit.

Dilecto filio nobili viro Amadeo Comiti Sabaudiæ.

Ex lib. secr. fol. 111.

II. *SEdis Apostolicæ pietas de filiorum suorum salute sollicita, illam quærit maternis affectibus, & diligenti sedulitate procurat, ipsorumque dissidiis solerter obviat, ex illis non immerito animarum & corporum pericula pertimescens. Nuper siquidem dolenter audivimus, quod pacis æmulus inter nobilitatem tuam, ac dilectum filium nobilem virum Joannem Marchionem Montis-Ferrati, avunculum tuum, discordiam suscitavit, de qua tanto magis dolemus, quanto inter te, & ipsum Marchionem, exigente debito sanguinis, firmius debet esse vinculum caritatis, quantoque exinde non solum vobis duobus, sed etiam multis aliis Christi fidelibus majora possent pericula provenire. Nos igitur tantis malis opportunis obviare remediis cupientes, de circumspectione dilecti filii Marci de Viterbio Ordinis Fratrum Minorum Generalis Ministri, Apostolicæ Sedis Nuncii, latoris præsentium, viri utique scientifici ac religiosi, quem utrique parti reputamus acceptum, plene confisi, eum ad tuam & dicti Marchionis præsentiam, ad extirpandam cum favore Auctoris pacis, præfatam discordiam duximus destinandum. Quo circa nobilitatem eamdem hortamur, & rogamus attente, quatenus monitis nostris, quæ tibi per eumdem Nuncium confidenter dirigimus, devotius acquiescens, ac prudenter attendens, quod in hac parte tua, & tuorum subditorum ac sequacium salus & commoda ex Apostolicæ potestatis diligentia procurantur, animum tuum ad reformandam pacem cum prædicto Marchione prompta voluntate disponas, dictamque pacem, quantum in te fuerit, facere non omittas, super quibus præfato Nuncio ea, quæ tibi ex parte nostra retulerit, credas indubie sicut nobis. Datum Avenione Kalendis Julii anno 1.*

In eumdem modum, paucis mutatis, scripsit Joanni Marchioni Montis Ferrati.

Dilecto filio Marco de Viterbio Ordinis Fratrum Minorum Generali Ministro.

Ibid. fol. 111.

III. *CUm nos de tua fidelitate & circumspectione confisi, te ad Lombardiæ, ac Pedemontis & Sabaudiæ partes, occasione discordiæ, quæ inter dilectos filios nobiles viros Joannem Marchionem Montis-Ferrati, & Amadeum Comitem Sabaudiæ suscitata dicitur, præsentialiter transmittamus, nostra tibi super concordia inter discordantes eosdem, auctore Domino, reformanda, vel treugis indicendis, per Apostolicas litteras potestate concessa. Nos attendentes, quod etiam inter venerabiles Fratres nostros Joannem Vercellen. ac Joannem Asten. Episcopos, & dictum Marchionem jam dudum graves discordiæ ac guerræ fuerunt, prout esse dicuntur ad præsens,*

sens, ac cupientes, quod super discordiis & guerris eisdem dictorum Episcoporum & Marchionis, concordia utrique parti commoda reformetur, discretioni tuæ super pacificatione præfatorum Episcoporum & Marchionis, seu etiam indictioni treuguarum, si (quod absit) ipsi Episcopi, & Marchio pacificari non possent, similem per omnia, prout in eisdem continetur litteris, concedimus potestatem. Datum Avenione III. *Nonas Julii anno* I.

IV. Has, inquam, controversias sopivit Marcus; sed supererat alia in regione vicina, ejusdem Marchionis Joannis cum Galeatio de Vicecomitibus, Imperiali Vicario in civitate Mediolanensi, Vercellensis Civitatis regimen exercente, circa quasdam terras Joannis Flisci Episcopi Vercellensis, a Marchione occupatas, quos ut ad pacem reduceret, datis his, quæ sequuntur, litteris Pontifex injunxit. *Vide Ferrerium de Episcop. Vercellen. n.84. Alios item Principes.*

Dilecto filio Marco de Viterbio Ordinis Fratrum Minorum Generali Ministro.

V. L*itteras tuas, per quas nostro Apostolatui reserasti, quod tu pacem, quam inter dilectos filios nobiles viros Joannem Marchionem Montis Ferrati, & Amadeum Comitem Sabaudiæ pro parte nostra diu tractaveras, nuper, auxiliante Deo, de voluntate partium promulgasti, facto prius per partes easdem in nos compromisso, de omnibus querelis & actionibus, quas alter eorum adversus alterum prætenderet se habere, recepimus, ac perlegimus cum lætitia pleniori; proinde Deo, qui est auctor pacis, & unitatis amator, & tantum bonum sua pietate concessit, gratias referentes, ac tuæ discretionis sollicitudinem multipliciter in Domino commendantes. Porro quia partes illæ nondum sunt a guerrarum sentibus expurgatæ, & adhuc inter præfatum Marchionem, & dilectum filium nobilem virum Galeatium de Vicecomitibus militem in civitate Mediolanensi Imperialem Vicarium, sæva guerra remansit, partes easdem depopulans, & vicinia sua contagione inficiens & conturbans, in votis gerimus inter ipsos Marchionem, & Galeatium, & inter cunctos Christi fideles ponere bonum pacis. Ideoque sperantes in Deo, quod ipse zelum tuæ circumspectionis ad pacem aspiciens, gratiam, quam tuis devotis, & studiosis affectibus in prædicto primo negotio tribuit, in isto secundo, cum non sit abbreviata manus ejus, etiam ampliabit, eamdem tuam discretionem hortamur attente per Apostolica tibi scripta præcipiendo mandantes, quatenus ex parte & auctoritate nostra, inter eosdem Marchionem & Galeatium, secundum discretionem tibi datam a Domino, studeas procurare, & ut efficacius hoc possis efficere, tibi super hoc per alias nostras patentes litteras mandatum dirigimus opportunum. Volumusque quod hujusmodi prosequendo negotium, litteris nostris super procuratione tibi a Clero exhibenda, cum ad hoc sufficiant, utaris ut prius. Datum Avenione* IX. *Kalendas Octobris, anno* I. *Ibid. fol. 254.*

Dilecto filio nobili viro, Joanni Marchioni Montisferrati.

VI. P*Er litteras dilecti filii Marci de Viterbio Ordinis Fratrum Minorum Generalis Ministri, Apostolicæ Sedis Nuncii hodie cum lætitia ingenti percepimus, quod ipse, qui ad hoc per nos fuerat destinatus, inter te, ac dilectum filium nobilem virum Amadeum Comitem Sabaudiæ, Nepotem tuum, inter quos pater scandali, hostisque humani generis zizaniam discor-* *Ibid. fol. 255.*

diæ

dia seminarat, die decimo septimo bujus mensis firmam pacem, de utriusque partis assensu, publice, ac solemniter promulgavit, facto prius in nos per te ac dictum Comitem de omnibus actionibus & querelis, quas alter vestrum adversus alterum se habere prætenderet, valido compromisso. De tanto igitur bono dato divinitus Deo datori gratias agimus, ac tuam devotam nobilitatem, quæ prout idem Nuncius nobis notificare curavit, suis, imo nostris salubribus monitis devote ac humiliter acquievit, multipliciter in Domino commendamus, offerentes nos paratos super iis, quæ inter vos restant cognoscenda & terminanda, secundum formam dicti compromissi, paternis studiis laborare. Porro quia partes illæ nondum sunt a guerrarum sentibus expurgatæ, & adhuc inter te, ac dilectum filium nobilem virum Galeatium de Vicecomitibus militem, in Civitate Mediolanen. Imperialem Vicarium, sæva guerra remansit, partes easdem depopulans, & vicinia sua contagione inficiens & conturbans, in votis gerimus inter te, & ipsum Galeatium, & inter cunctos Christi fideles ponere bonum pacis. Ideoque sperantes, quod idem Comes, qui Nepos tuus, ac cognatus Galeatii prædicti existit, & boni status utriusque vestrum debet esse dilector, erit, auctore Deo, faciendæ inter vos concordiæ utilis mediator, cum per nostras litteras hortati fuimus, & rogavimus, quod pro dicta pace per te, ac eumdem Galeatium, auctore Domino, facienda, velit interponere partes suas. Quocirca Nobilitatem eamdem hortamur, & rogamus attente, quatenus ad habendam rationabilem pacem cum dicto Galeatio, animum tuum devote disponas, ac præfati Nuncii, cui hoc nuper per Apostolicas litteras duximus specialiter committendum, monitis suis, imo nostris ex radice paternæ benevolentiæ diriguntur, acquiescere non omittas, ut qui diversis guerrarum turbinibus agitatus fuisti, securitate tui status, & pacis pulchritudine potiaris. Datum Avenione, IX. Kalendas Octobris, anno 1.

In eumdem modum, mutatis mutandis, ad Amadeum Comitem Sabaudiæ.

Dilecto filio nobili viro Galeatio de Vicecomitibus, militi Mediolanen. in Civitate Mediolanen. Imperiali Vicario.

Ibid. fol. 256. VII. *Pacem cunctorum Christi fidelium votis ardentibus cupientes, pro illa, in qua melius colitur auctor pacis, & salus provenit animarum, prout nobis ex alto permittitur, partes Apostolicæ sollicitudinis adhibemus. Sane cum inter nobilitatem tuam ex una parte, ac dilectum filium nobilem virum Joannem Marchionem Montisferrati ex altera, guerrarum discrimina, ex qua mala provenerunt innumera, & proh dolor! provenire non desinunt, multis, quod dolenter referimus, ingruerint temporibus retroactis. Nos cupientes in hac parte de opportuno remedio providere, ac de fide & circumspectione dilecti filii Marci de Viterbio, Ordinis Fratrum Minorum Generalis Ministri, Apostolicæ Sedis Nuncii in illis partibus consistentis, sibi damus per alias nostras litteras in mandatis, ut te, ac Marchionem præfatum ad pacem invicem ineundam inducere ex parte nostra procuret, & alia circa hoc expedientia faciat expressa in litteris prælibatis. Quare Nobilitatem eamdem hortamur, & rogamus attente, quatenus provide considerans quanta mala ex hujusmodi guerra proveniant, ad pacem rationabilem animum tuum studeas coaptare, dictique Nuntii utique fidelis & providi, imo potius Apostolicis monitis & consiliis devotius acquiescas. Deo, qui posuit pacem fines suos, exinde firmiter placiturus, ac tibi, & populis quos re-gis,*

gis, quietis & tranquillitatis dulcedinem præbiturus. Datum Avenione IX. *Kalendas Octobris, anno* 1.

Dilecto filio Marco de Viterbio, Ordinis Fratrum Minorum, Generali Ministro, Apostolicæ Sedis Nuncio.

VIII. *Pacis vinculum inter cunctos Christi fideles, quorum curæ divina dignatio nos præfecit, indissolubili unitate vigere, paternis desideramus affectibus, studioque sollicito, prout ex alto nobis permittitur, procuramus. Sed hoc nimirum inter illos studiosius procurare debemus, quorum longior, & perniciosior fuit discordia, ex eaque mala plura provenerunt hactenus, & provenire in futurum (quod absit) plurima & majora verisimiliter formidantur. Sane cum inter dilectos filios nobiles viros Joannem Marchionem Montisferrati ex una parte, ac Galeatium de Vicecomitibus militem Mediolanen. in Civitate Mediolanen. Imperialem Vicarium ex altera, pacis æmulo procurante, gravis & crudelis guerra tempore multo viguerit, ex qua mala plurima, tam animarum, quam corporum, rerumque lapsus (proh dolor!) sunt secuta, & sequi pejora, nisi obvietur eisdem, verisimiliter formidantur. Nos more pii patris de filiorum malis dolentes ab intimis, hujusmodi obviare discordiæ, & inter diffidentes eosdem pacem & concordiam reformari, intentis desideriis affectantes, ac de zelo pacis & circumspectionis industria tuæ discretionis, in iis & aliis gerentes in Domino fiduciam pleniorem, & qui in partibus illis Nuncius Apostolicæ Sedis existis, & in eis nostra auctoritate munitus, fecisti in alia discordia, adjuvante Deo, fructum pacis, ad præsentiam dictorum discordantium duximus accessurum. Quocirca discretioni tuæ per Apostolica scripta committimus & mandamus, quatenus ad partes easdem, de quibus expedire videris, te personaliter conferens, ac eisdem discordantibus, & eorum valitoribus & sequacibus, de quibus fuerit opportunum, innumera pericula animarum, & corporum rerumque damna tuæ nota prudentiæ, quæ ex dissentione hujusmodi, si (quod absit) procedat, ulterius, proculdubio resultarent, ex parte nostra diligenter exponens, eos, quos ad hoc per diversas nostras litteras clausas inde sibi directas, quas tibi cum præsentibus mittimus, & per te ipsis præsentari volumus, hortamur, viis & modis, quibus melius poteris, juxta datam tibi a Deo prudentiam, procures inducere, ut ad mutuam pacem, & concordiam, utique Deo gratam, eisdemque discordantibus, ac eorum subditis plurimum opportunam, suos animos habilitent, & inclinent ipsamque faciant firmis roborationibus stabilitam. Et si (ut optamus) Deus corda diffidentium eorumdem tetigerit, quod hujusmodi salubribus exhortationibus faciendo pacem & ad eamdem realiter acquiescant, ac de voluntate ipsorum processerit, quod pax ipsa, ut observetur irrefragabilius, auctoritate Apostolica roboretur, id auctoritate nostra faciendi, pœnis, & sententiis spiritualibus, de quibus tibi expedire videbitur, nec non & quasvis colligationes factas, seu initas causa vel occasione hujusmodi discordiæ nutriendæ, cum quibuscumque personis, seu Universitatibus, et iamsi juramentis, vel pœnarum adjectionibus, vel quibusvis firmitatibus aliis essent vallatæ, dissolvendi, irritandi, vacuandi, & annullandi, ac nullas, irritas, & vacuas nunciandi, utpote contra commune bonum pacis, in offensam Dei præsumptas, ac pœnas & juramenta hujusmodi, cum juramentum vinculum iniquitatis esse non debeat, relaxandi, & si (quod absit) dictos discordantes ad pacis firmitatem reducere non valeret, ne guerra ipsa in eorum, & etiam reipublicæ dispendium invalescat, cum ad nostri Apostolatus* Ibid. fol. 160.

tus officium pro animarum, de quibus debemus Altissimo reddere rationem, periculis evitandis pertineat, super iis, prout possumus secundum potestatem, nobis a Domino traditam, providere, cum de tractatu, & perfectione ejusdem pacis, quæ tunc haberi non posset, non sit pro futuro tempore desperandum, treuguas aliquas, pacis repræsentantes imaginem, usque ad certi & competentis temporis spatium duraturas, ut cessantibus interim hinc inde offensionibus, & commotionibus bellicosis, quæ viam dictæ pacis difficiliorem redderent, utilius & liberius possit reformationis concordiæ prædictæ tractatus alias suo tempore, Deo favente, procedere, inter diffidentes eosdem, ipsorumque subditos, valitores, sequaces, & cohærentes quoslibet, etiamsi Communia Civitatum, & Universitates oppidorum exstiterint, auctoritate nostra, indicendi, ac mandandi eas inviolabiliter observari, nec non contradictores quoslibet, & rebelles per censuram Ecclesiasticam, appellatione postposita, compescendi. Non obstantibus, si eis, vel eorum aliquibus, vel alicui, seu ipsorum, vel alicujus eorumdem Civitatibus, Oppidis, & locis, seu Communibus, aut universitatibus eorumdem a Sede Apostolica sit indultum, sub quacumque forma, vel conceptione verborum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari, aut eorum terræ Ecclesiastico interdicto supponi, quavis auctoritate non possint, & qualibet alia dictæ Sedis indulgentia generali, vel speciali cujuscumque tenoris existat, per quam præsentibus non expressam, vel totaliter non insertam, effectus earum impediri valeat, quomodolibet, vel differri, tibi plenam & liberam concedimus, tenore præsentium, facultatem. Datum Avenione IX. *Kalendas Octobris anno* I.

Dilecto filio Marco de Viterbio Ordinis Fratrum Minorum, Ministro Generali.

Ibid. fol. 264.

IX. *Super cunctas orbis Ecclesias (divina favente clementia) constituti, illarum debemus, ut possumus, detrimentis occurrere, ac quietis & pacis, sine quibus spiritualiter & temporaliter prosperari non possunt, commoda procurare. Sane cum dudum ad nostrum pervenisset auditum, quod dilectis filiis nobilibus viris Joanne, Marchione Montisferrati ex una parte, & Galeatio de Vicecomitibus milite Mediolanen: Civitatis Vercellen. regimen exercente ex altera, invicem discordantibus, & guerram facientibus hinc & inde, Venerabilis frater noster Joannes Episcopus Vercellen. asserens, Marchionem præfatum aliqua Castra suæ Vercellen. Ecclesiæ occupasse, & occupata tenere, & alias sibi, & eidem Ecclesiæ nonnulla damna, & injurias irrogasse, ac propterea volens defensioni suæ ac ejusdem Ecclesiæ providere, dicti Galeatii defensionis auxilium invocavit, ac recepit, guerræ hujusmodi se ac subditos Ecclesiæ præfatæ, cum magnis eorum dispendiis ac periculis immiscendo, ceterisque pactis & conventionibus super iis habitis cum eodem, propter quæ præfata Ecclesia, & ejus subditi magnis subjiciuntur continue discriminibus, & jacturis. Nosque de iis informati, ac eis obviare, ne propter præmissa, dicta collaberetur Ecclesia, cupientes; jam dictum Episcopum, ac Nuncios dictorum Marchionis, & Galeatii ad nostram præsentiam evocatos, super omnibus, quæ circa prædicta dicere vellent, audivimus diligenter; ac volentes in hac parte de opportuno, & salubri providere remedio, auctoritate Apostolica, ordinavimus, quod dictus Marchio castra per eum occupata, idemque Galeatius Bugellæ, & sanctæ Agathæ terras, seu castra ad eamdem Vercellen. Ecclesiam, seu ejus mensam Episcopalem spectantia, quæ dictus Galeatius detinebat, eidem Episcopo libere & expedite restituerent, dictisque*

que Episcopum , & Ecclesiam super iis , & aliis Castris , & juribus ipsius Ecclesiæ , & subditorum ejusdem de cetero non molestarent . Ipseque Episcopus neutri prædictorum Marchionis , & Galeatii , nec etiam eorum valitoribus , & quibus ullo tempore adhæreret , nec gentes eorum , vel alicujus ipsorum ad offendendum se mutuo proficiscentes per passus & terras dictæ Ecclesiæ permitteret pertransire , & dilecto filio Jacobo Albi Monasterii sancti Justi de Secusia Taurinen. diœcesis per Apostolica scripta mandavimus , quod ad dictos Marchionem , & Galeatium se personaliter conferens , eos ex parte nostra moneret & induceret , at eadem castra infra terminum competentem , de quo suæ discretioni videretur , libere & expedite restituerent Episcopo prælibato , & ipse Abbas post restitutionem hujusmodi eidem Episcopo districte inhiberet , ne alicui dictorum discordantium per se , vel suos Vassallos , aut alium seu alios , directe vel indirecte , publice vel occulte in dicta guerra , vel alia , quæ quocumque modo existeret , inter eosdem Marchionem , & Galeatium adhærere , vel alias de ipsa guerra se intromittere quoquomodo præsumeret , nec eos , seu gentes eorum , aut alterius eorum ad offendendum se invicem , ratione dictæ guerræ , vel alterius , quæ inter ipsos Marchionem & Galeatium existeret in futurum , euntes , per passus , & loca dictæ Ecclesiæ transire permitteret , eosdem Episcopum , & Marchionem , ac Galeatium , & quoslibet alios contradictores & rebelles , auctoritate nostra , appellatione postposita , per censuram Ecclesiasticam compescendo , prout in eisdem nostris litteris plenius continetur . Cum autem , prout audivimus , in hujusmodi restitutionis negotiis ex certis impedimentis processum usque ad finem debitum non existat . Nos qui nuper tuæ discretioni , ut inter dictos Marchionem , & Galeatium vice , & auctoritate nostra pacem tractare , ac , Domino adjuvante , facere , vel saltem treuguas indicere inter eos studeres , duximus per alias nostras litteras committendum , de tua fide , ac circumspecta prudentia in iis , & aliis gerentes in Domino fiduciam pleniorem , tibi , præsentium tenore , committimus & mandamus , quatenus super prædictis , sive hujusmodi pacem facias , sive inter ipsos discordantes treguas indicas , legitimo dicti Abbatis servato processu , si quem fecerit , in præmissis procedere non postponas . Contradictores & rebelles auctoritate nostra , appellatione postposita , compescendo per censuram Ecclesiasticam . Non obstantibus si eis , vel quibusvis aliis communiter , vel divisim a Sede Apostolica sit indultum , quod interdici , suspendi , vel excommunicari non possint per litteras Apostolicas , non facientes plenam & expressam , ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem . Datum Avenione v. Kalendas Octobris anno 1.

X. His pacificatis , ulterius pergendum erat sub finem hujus anni ad componendas litea , & sopienda sæva bella , quæ inter Florentinos , & Pisanos vigebant , quibus pacificandis Pontifex Innocentius miserat Petrocinum Archiepiscopum Ravennatem , & Urbanus Jacobum electum Marsicanum . Sed cum hi tumultus compescere , & bella sedare non possent , destinatus est Marcus , qui anno sequenti ad Pontificis votum impigre cooperatus , omnia absolvit , data etiam commissione , ut quædam jura Ecclesiæ Massanæ ab occupatoribus repeteret . Do litteras præcipuas hujus legationis , omissis plurimis ad Ægidium Cardinalem , Sedis Apostolicæ Legatum , ad Gabrielem Adornum Ducem Genuen. Pandulphum de Malatestis nobilem Ariminen. ad Senenses , Perusinos , Guidonem Arch. Januen. & alios Principes ac Prælatos , ut Marco assisterent , & auxiliis omnibus adessent , conscriptis . Pacem componit inter Florentinos , & Pisanos.

Dilecto filio Marco de Viterbio, Generali Ministro Ordinis Fratrum Minorum, Apostolicæ Sedis Nuncio.

Ex secr. ann. 1. fol. 15.

XI. *Pacis vinculum inter cunctos Christi fideles, quorum curæ divina dignatio nos præfecit, indissolubili unitate vigere paternis desideramus affectibus, studioque sollicito, prout nobis ex alto permittitur, procuramus, sed hoc nimirum inter illos studiosius procurare debemus, quorum fuit discordia longior, non solumque discordantibus ipsis, sed circumpositæ patriæ graviora produxisse, quotidieque producere dispendia comprobatur. Sane dudum inter dilectos filios Florentinæ, & Pisanæ Civitatum populos, gravis discordia suscitata, felicis recordationis Innocentius Papa VI. prædecessor noster ad tractandum, & perficiendum pacem inter discordantes eosdem venerabilem fratrem nostrum Petrocinum Archiepiscopum Ravennatem, Apostolicæ Sedis Nuncium, certa sibi super iis potestate concessa, ad partes eorumdem discordantium destinavit, dictoque prædecessore, sicut Domino placuit, vita functo, nos, divina favente clementia, ad apicem summi Apostolatus assumpti, pacem hujusmodi votis ardentibus affectantes, tam Archiepiscopum, quam discordantes eosdem super dicta pace tractanda, & auctore Domino, facienda per Apostolicas litteras duximus excitandos. Sed licet idem Archiepiscopus in hac parte longo tempore fideliter, & sollicite laborarit, tamen impediente pacis æmulo, ex ejus laboribus non potuit percipi fructus pacis, propter quod nuper per dilectum filium Jacobum Marsican. tunc Capellanum nostrum per partes illas transitum facientem, dictos populos iterato super hujusmodi facienda concordia duximus admonendos. Verum quia idem Archiepiscopus regimini suæ Ecclesiæ Ravennaten. in aliarum guerrarum discriminibus constitutæ, quam absque periculo diu nequit relinquere, cogitur superesse, & prosecutioni tractatus ejusdem pacis nequit intendere, prout existeret opportunum. Idemque Electus de nostro mandato ad partes alias pro aliis Ecclesiæ Romanæ negotiis profecturus, non habet circa tractatum eumdem diutius immorari. Nos de tua fide præclara, & circumspectionis industria, ac de zelo, quem ad pacem Christi fidelium novimus te habere, in iis, & aliis gerentes in Domino fiduciam pleniorem, te ad partes, & præsentiam dictorum discordantium propterea providimus destinandum. Quocirca discretioni tuæ per Apostolica scripta committimus & mandamus &c.* ut supra in alia Epistola sub numero 8. hoc anno usque ad finem. *Per hoc autem potestatem a dicta Sede præfatis Archiepiscopo, & Jacobo traditam non intendimus revocare. Datum Avenione* XI. *Idus Novembris anno* II.

Dilectis filiis Regimini, & populo Civitatis Florentinæ.

Ibid. fol. 30.

XII. *De statu vestro, multis guerrarum oneribus, & discriminibus involuto, ad pacis reducendo dulcedinem crebris meditationibus cogitantes, vestros, & dilectorum filiorum populi Civitatis Pisan. animos, qui huc usque, peccatis exigentibus, ad viam pacis flecti minime potuerunt, frequentibus monitionibus pulsare proponimus, more patris in anxietate continua ex filiorum dissidiis constituti, ut auctore pacis vestris, & Pisanorum eorumdem infundente præcordiis, corda saxea in carnea convertantur, & paternis monitis utique salubribus filiali promptitudine acquiescant. Sane sicut nostis, olim pro dicta pace Apostolicæ Sedis sollicitudo laborans, venerabilem fratrem nostrum Petrocinum Archiepiscopum Ravennaten. dictæ Sedis Nun-*

Nuncium, qui pro pace ipsa laboravit, diutius interposuit partes suas, nuperque per dilectum filium Jacobum, electum Marsicen. Nuncium ejusdem Sedis, vos, & Pisanos eosdem super concordia invicem facienda duximus excitandos. Verum quia idem Archiepiscopus regimini suæ Ecclesiæ Ravennaten. in aliarum guerrarum discriminibus constitutæ, quam absque periculo diu nequit relinquere, cogitur superesse, & prosecutioni tractatus ejusdem pacis nequit intendere, prout exigeret opportunum; idemque Electus de nostro mandato ad partes alias pro arduis Romanæ Ecclesiæ negotiis profecturus non habet circa tractatum eumdem diutius immorari. Nos de fide præclara, & circumspectionis industria dilecti filii Marci de Viterbio, Generalis Ministri Ordinis Fratrum Minorum, dictæ Sedis Nuncii, viri utique religiosi ac solliciti, zelum habentis ad pacem, & utrique parti fidi, cui nuper per nos pro sedandis certis aliis magnis bellorum turbinibus destinato, Deus gratiam tribuit optatæ fructum concordiæ reportandi, plene confisi, eum ad vestram, & dictorum Pisanorum præsentiam ad tractandum, & auctore Domino, faciendum dictam concordiam, cum plena & consueta potestate in talibus destinamus. Ipsum igitur ob nostram, & dictæ Sedis reverentiam, & suæ bonitatis considerationem gratanter suscipientes, ejus quæsumus aequiescatis devote monitis & mandatis, quæ pro nostra parte vobis duxerit facienda. Datum Avenione XI. Idus Novembris anno II.

In eumdem modum regimini, & populo Civitatis Pisanæ.

Dilecto filio Marco de Viterbio, Ministro Generali Ordinis Fratrum Minorum, Apostolicæ Sedis Nuncio.

XIII. *Cum te ad partes Tusciæ pro generalibus negotiis, & commodis dictarum partium præsentialiter destinemus. Nos cupientes, quod etiam pro particularibus negotiis Ecclesiarum, & profectibus studeas laborare, quia ad nostrum pervenit auditum, quod quædam Communia Civitatum, & Castrorum, ac etiam singulares personæ dictarum partium, nonnulla castra, terras, possessiones, & bona ad Ecclesiam Massanen. spectantia detinent occupata, & homines castri Plumbini, & aliæ personæ Ecclesiasticæ & seculares Massan. diœcesis venerabili fratri nostro Antonio Episcopo Massan. in iis, quæ spectant ad suam jurisdictionem spiritualem, & etiam temporalem obedire recusant, discretioni tuæ, præsentium tenore, committimus & mandamus, quatenus eosdem Communia, personas, & homines ex parte nostra moneas & inducas, ut eadem Castra, terras, possessiones, & bona dictæ Massan. Ecclesiæ, per eos, ut præfertur, occupata, dicto Episcopo libere relaxare, ac ipsi homines dicti Castri Plumbini, & aliæ personæ Ecclesiasticæ & seculares dictæ diœcesis debitam obedientiam exhibere procurent. Contradictores &c. Non obstant. si eis, vel eorum aliquibus a Sede Apostolica sit indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per litteras Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem. Datum Avenione XV. Kalendas Decembris anno II.* Ibid. fol. 6.

XIV. Erant hoc tempore Inquisitores contra hæreticam pravitatem in Arelaten. Aquen. Viennen. & Ebredunen. Civitatibus, ac Provinciis Minoritæ duo, frater Hugo Cardilionis, & frater Joannes Richardi, quibus, ut auxilio adessent, & consilio Principes, & Ecclesiarum Prælati, his litteris Pontifex serio injunxit. Fr. Hugo, & frater Joann. Inquisitores in Provincia.

Venerabilibus Fratribus Arelaten. Aquen. Ebredunen. & Viennen. Archiepiscopis, eorumque Suffraganeis, ac dilectis filiis eorumdem Archiepiscoporum, & Suffraganeorum Vicariis & Officialibus, nec non Abbatibus, Prioribus, Decanis, Præpositis, Archidiaconis, aliisque Prælatis, & Rectoribus Ecclesiarum.

Ex secret. an. 1. fol. 205. XV. *Etsi cunctis bonis operibus promptus favor a fidelibus debeatur, in negotio tamen fidei tanto debet promptior adhiberi, quanto magis noscitur opportunior, & quanto magis resultaret in Ecclesia Dei periculum, si deesset. Volentes itaque, prout statui sacræ fidei expedire dignoscitur, quod in dicto negotio dilectis filiis Inquisitoribus hæreticæ pravitatis a vobis & aliis Christi fidelibus efficaciter assistatur, ut negotium ipsum tanto procedat felicius, quanto majoribus favoribus fuerit communitum, abiiciaturque omnis tepiditas, & perniciosa negligentia, ex quibus magnum posset generari periculum, & scandalum in populo Christiano, vos requirimus, & hortamur attente, mandantes quatenus dilecto filio Hugoni Cardilionis, Ordinis Fratrum Minorum in Arelaten. Aquen. Viennen. & Ebredunen. civitatibus, diœcesibus, & Provinciis Inquisitori hæreticæ pravitatis, ejusque Vicariis & successoribus in executione officii inquisitionis hujusmodi, cum ab eis, vel eorum aliquo fueritis requisiti, prompte ac realiter præbeatis auxilium, consilium & favorem; & Dominos terrarum & locorum, in quibus consistitis, ad assistendum in eodem officio dictis Inquisitori, Vicariis, & successoribus vestris monitis & exhortationibus inducatis. Datum Avenione VI. Idus Junii, anno 1.*

EISDEM.

Ibidem fol. 225. XVI. *Sicut expedit ad æternam promerendam salutem, fidei Catholicæ puritatem firmiter, inviolabiliterque servare, sic profecto hæreticorum, qui perniciosis adinventionibus in eam satagunt inducere maculam, oportet audaciam refrænare, ut eis a suis temerariis ausibus, Catholicorum favore cohibitis, nullus in eamdem fidem labia detractionis aperiat, nullus adversus eam virus evomat hæreticæ pravitatis, quæ tanto perniciosius officit, quanto sub mellis dulcedine mortis pocula fidelium puritati simplicium subministrat. Cum itaque, sicut displicenter accepimus, in quibusdam partibus diœcesis, & provinciæ Ebredunen. hujusmodi pravitas sic abundet, sicque multitudo hæreticorum excreverit in eisdem, quod fidelibus circumpositæ patriæ pestilens eorum virulentia, quæ serpit ut cancer, & interficit ut venenum, gravia pericula comminatur. Nos hujusmodi obviare periculis, & eisdem fidelibus salutaria providere super iis remedia, prout ex debito urgemur officii, cupientes, dilecto filio Joanni Richardi Ordinis Fratrum Minorum in prædicta, nec non Viennen. Aquen. & Arelaten. Provinciis Inquisitori hujusmodi pravitatis, auctoritate Apostolica, deputato dederimus in mandatis, ut per se, ac alios sic easdem partes hujusmodi pestifera labe purget, quod pravitatis ejusdem radice qualibet inde prorsus avulsa, fides clarius ibidem reniteat, & fideles iidem infectionis periculum non formident: Universitatem vestram monemus, requirimus, & hortamur attente rogantes, ac vobis in virtute obedientiæ, ac sub excommunicationis pœna districte præcipiendo mandantes, quatenus eidem Inquisitori ac Officialibus & Ministris ipsius negotium ejusdem fidei prosequentibus sic assistatis auxiliis, consiliis, & favoribus opportunis, sicque ipsis de guidagio, & securo conductu etiam ve-*

stris

stris sumptibus, cum expediens erit, & super hoc requisiti fueritis, providere curetis, quod a Redemptore nostro, qui ejusdem actor est fidei, mercedis præmium, & nostræ plenitudinem gratiæ uberius consequi valeatis. Datum Avenione XVI. *Kalend. Augusti, anno* 1.

XVII. Hoc anno commissa cura Archiepiscopo Aquen. & Episcopis Vasionen. & Sistaricen. examinandi vitam, & miracula beatæ Delphinæ conjugis beati Elzearii Comitis Ariani, de cujus obitu, & virtute plura diximus superius, injunxitque, ne examen retardaretur, id suis perficerent expensis.

Committitur examen miraculorum B. Delphinæ. *Ann. 1360. n. 2.*

Venerabilibus Fratribus Archiepiscopo Aquen. ac Vasionen. & Sistaricen. Episcopis.

XVIII. N*Uper fraternitati vestræ super inquisitione vitæ ac meritorum, & miraculorum bonæ memoriæ Delphinæ de Podio Michaele Comitissæ Ariani, certam commissionem per Apostolicas litteras patentes duximus faciendam. Quia igitur personæ destinatæ ad hujusmodi pium negotium principaliter prosequendum ad faciendum vobis expensas in prosecutione dicti negotii sunt penitus impotentes. Nos nolentes, sicut nec velle debemus, quod propter defectum expensarum hujusmodi impediatur prosecutio supradicta, volumus & vos rogamus attente, quod pro reverentia Dei & ejusdem bonæ memoriæ, ac honore Apostolicæ Sedis & nostro, prosecutionem eamdem vestris propriis sumptibus faciatis. Datum Avenione* V. *Idus Martii, anno* 1.

Ex libro variorum ann. 1. 2. & 3. de diversis formis epist. 24.

EISDEM.

XIX. G*Loriosus Deus in Sanctis suis, faciens mirabilia magna solus, sic electos suos cælestis gloriæ participatione glorificat, ut eos etiam in terris inglorios non relinquat, per hoc constitutos in Ecclesia militante confortans, & ad exemplum amplectendæ imitationis ipsorum alliciens, & obstinatos, superbos & reprobos, qui vere insensati justos, & humiles caduca hujus vallis miseriæ contemnentes, habuerunt aliquando in derisum, & illorum finem fore sine honoris titulo putaverunt, manifesta argumentatione confundens; nam dum pro illis facit signa & operatur prodigia, clare monstrat, eos beatificatos in cœlis, & digne fore in seculo honore venerandos. Nuper siquidem pro parte dilectorum filiorum nonnullorum clericorum & nobilium, nec non Universitatum, Comitatuum Provinciæ, & Forcalquerii fuit propositum in consistorio coram nobis, quod recolendæ memoriæ Delphina de Podio Michaele Comitissa Ariani, de dicto Comitatu Provinciæ oriunda, generis nobilitate præclara, bonæ memoriæ Elzearii de Sabrano Comitis Ariani viri sui, quem Pater luminum bonorum actionum splendoribus, & multorum miraculorum operatione, prout fert fama publica, demonstravit illustrem, sequens vestigia, ut sicut per sacrum connubium una caro fuerunt effecti, sic uno spiritu, una gloria inseparabiliter jungerentur, adeo exemplari vita, & castitate perfecta, carnis abjectis illecebris, mundique voluptatibus relegatis, per castos mores, virtutum actus laudabiles, velut ancilla humilis & apis argumentosa deserviens, gratum Deo studuit reddere famulatum, sibi ipsi per vitæ meritum, & aliis proficiens per exemplum, quod omnipotens Dominus per ejusdem Delphinæ sancta merita in civitate Apten. ubi corpus requiescit ejusdem, plures suscitavit mortuos, cæcos illuminavit, mundavit leprosos, surdis auditum restituit, mutis loquelam, & paralyticis & contractis restituit sanitatem, eamdem Delphinam honorat in terris, quam, ut pie cre-*

Ibid. epist. 25.

Sapien. 5. 2.

creditur, coronavit in cœlis. Quare nobis pro parte dictorum Clericorum, Laicorum, & Universitatum fuit humiliter supplicatum, ut cum de prædictis vita, meritis & miraculis, quæ in dictis Provinciis & Comitatibus, quasi notoria, & manifesta fore dignoscitur, possit fieri per fide dignos & solemnes viros, ac factorum evidentiam plena fides, super eis per aliquos probos viros mandaremus inquiri, & demum veritate comperta, & certitudine habita præmissorum, cum non deceat apud homines sine veneratione relinqui, quam merita & miracula sanctam monstrarunt; ipsam dignaremur Sanctorum Catalogo aggregare. Nos igitur, quos in terris non festinos, sed graves convenit in dubiis inveniri, de prædictis notitiam non habentes, hujusmodi supplicationibus inclinati, fraternitati vestræ, de quarum circumspectione plenam in Domino fiduciam obtinemus, de Fratrum nostrorum consilio, committimus & mandamus, quatenus vos vel duo vestrum ad dictam civitatem Apten. vos personaliter transferentes, de vita & meritis dictæ Delphinæ, ac miraculis & ceteris circumstantiis, juxta interrogatoria, quæ vobis sub bulla nostra transmittimus interclusa, veritatem diligentius inquiratis, & quæ super hæc inveneritis scripta, fideliter sub vestris sigillis, cum vestrarum litterarum habitam seriem continentium testimonio, nobis intimare curetis. Datum Avenione III. *Nonas Martii, anno* I.

Ann. 1347. n. 12. Ann. 1351. n. 9. Ann. 1353. n. 3. & sequent. Ann. 1355. n. 6.

XX. Petrus Fanensis, de quo sæpius superius locuti sumus, & admissum diximus in numerum familiarium a Clemente & Innocentio Pontificibus, ab Urbano etiam inter eosdem hoc anno connumeratur, eidemque restitui jubet cura & industria Coloren. & Smyrnen. Archiepiscoporum, & Chiensis Episcopi bona erepta, dum Vicarium ageret civitatis Smyrnarum in Asia, cui in hoc munere successerunt Ursus Archiepiscopus Creten. & Præceptor domus Venusin. hospitalis Sancti Joannis: *Virtutibus clarens*. Nonas Aprilis: *Querelam dilecti filii* XVI. Kalendas Julii. Assumpti sunt ad magisterii gradus ex Pontificis præcepto frater Montolinus Minister Provinciæ Narbonensis, per fratrem Franciscum de Cardaliaco, de quibus incidit alias mentio: *Viri sacræ Religionis* III. Kalendas Aprilis, & Guillelmus de Prato Parisien. in Oxoniensi, & Cantuariensi Academiis Theologiam professus: *Religionis zelus* XV. Kalendas Decembris.

Ann. 1358. n. 5.

Frat. Manfredus Episcop. Chien.

Fr. Joannes Terracinen.

ADDITIO ALIORUM Ex MSS. originali Patris Lucæ Waddingi.

Frat. Alphonsus Firmanus.

Fr. Jacobus Fundanus.

Fr. Nicolaus Castren.

Fr. Thomas Callien.

XXI. Erat hoc tempore Episcopus Chien. in Ægæi maris Insula, tunc Genuensibus subjecta, frater Manfredus, ut ex diplomate Pontificio, quo conferuntur ei socii ex Ordine Minorum apparet: *Eximiæ devotionis* Kalend. Aprilis. Et Terracinen. in Campania maritima, & Provincia Romana, per obitum Jacobi, frater Joannes Ferrerii, prius a Capitulo electus, mox irrita electione, ab Urbano promotus X. Kal. Februarii. „ Archiepiscopus Cretensis, per translationem N. ad Patriarchatum Gradensem, frater Petrus Theutonicus translatus ex Episcopatu Coronensi II. Non. Martii „ Firmanus per translationem Bon-Joannis ad Ecclesiam Patracensem, frater Alphonsus de Tauro IV. Nonas Maii. Fundanus in Latio in via Appia, per obitum Leonardi, frater Jacobus Assisias Papæ Pœnitentiarius, III. Idus Augusti. Castren. per obitum Cornelii, frater Nicolaus de Varis, prius ab Innocentio VI. provisus, Pontificatus anno X. VII. Kalendas Septembris; mox confirmatus ab Urbano VI. Idus Novembris. Ad Calliensem etiam Ecclesiam assumptum fuisse hoc anno fratrem Thomam Sforatum Minoritam, & sub annum MCCCXXIX. præcessisse fratrem Albertum, ejusdem Ecclesiæ Antistitum catalogus ad me missus commemorat. Thomam autem postea translatum ad Ecclesiam Imolensem aliqui referunt ex ejus sepulcro in Templo Minorum Imolæ. „ Fuit autem antequam ad Calliensem assumeretur Ecle-

ADDITIO PATRIS LUCÆ WADDINGI.

„ clesiam, Episcopus Civitatensis; Callii quidem absolvit fabricam Cathe- „ dralis Ecclesiæ, & multa bona ibidem præstitit. Obiit anno MCCCLXXIX.

Fr. Thomas Episc. Civitaten.

XXII. Anno præterito diximus, Innocentium VI. & Urbanum V. concessisse Fratribus facultatem ædificandi Cœnobium prope Ecclesiam sanctæ Mariæ in valle Josaphat, & juxta locum, quo Christus orans Sanguinem evaporavit, ac ducendi illuc homines, resque fabricæ necessarias. Cum vero hæc fieri non possent absque assensu Sultani Babylonii, cujus potestati Palestina tunc erat subjecta, Joanna Regina Siciliæ, sive Regni Neapolitani, has litteras, quarum autographum Hierosolymis accepi, dedit, in quibus varia petit Fratribus privilegia concedi, ut his muniti facilius & opportunius ad Loca sancta, & Christi vestigia possint commorari.

Joanna Regina rogat Sultanum, ut Fratribus faveat.

Sublimi Domino Soldano Babyloniæ.

XXIII. *JOanna Dei gratia Regina Jerusalem & Siciliæ. Ducatus Apuliæ, & Principatus Capuæ, Provinciæ, & Forcalquerii, ac Pedemontis Comitissa, in Deo salutem, & in Christo Domino caritatem.*

In vestri memoria considerabiliter volventes, qualiter sublimis olim Soldanus prædecessor vester gerens ad claræ memoriæ Dominum Regem Robertum reverendum Dominum Avum nostrum, dum viveret, benevolentiæ specialis affectum, se sibi inter alios mundi Principes gratiosum exhibuit, & ad precum suarum exauditionem favorabiliter condescendit, concedendo sibi ex propria liberalitate & curialitate sua sepulcrum Domini nostri Jesu Christi, & locum Montis Sion, pro habitaculo seu residentia Fratrum Minorum, provisorum inibi per ipsum Dominum Robertum Regem Deo & Christo Domino famulari, confidentes ad Sublimitatem vestram recurrimus, illamque multum attente & cordialiter deprecamur, quatenus pro consolatione dictorum Fratrum, & pro consolatione Christianorum, ad residendum in locis præfatis ad famulatum Dei, cum majori animorum suorum quiete, velitis intuitu nostro infrascripta concedere Fratribus ipsis, quæ votis nostris multum grata veniunt, ac ipsis Fratribus residendi inibi opportunam securitatem adducunt, videlicet, quod ipsi Fratres, qui habitant in dictis locis Sepulcri Domini, & Montis Sion, habeant ab Eminentia vestra renovationem, seu novam concessionem habitandi, & residendi ubi habitant & resident, ac tenendi sanctuaria, quæ tenent sine molestia quacumque. Item quod possint construere domunculas aliquas, quas viderint pro majori habilitate habitationis ipsorum in Cava, quæ est ad latus Ecclesiæ Sepulcri beatæ Virginis, adjungendo, quod in ipsa Ecclesia sepulcri possint intrare libere ad orandum, & lampades accendendum ad eorum beneplacitum, sicut faciunt in Bethleem; & quod de cetero non scribantur, nec petantur bona, quæ ipsi Fratres, ac etiam peregrini habent, dum infirmantur, nec eis specialiter dictis Fratribus fiat talis oppressio sive offensa; quin imo de bonis suis libere disponere, sine impedimento vel obstaculo quocumque possint. Similiter Fratres ipsi in eorum domibus libere tenere victum & potum, & eis uti ad libitum, prout faciunt mercatores in Alexandria, & prout a lege Christianorum permissum est; & si per aliquem casum contingat, domos ipsorum Fratrum perscrutari, & victum vel potum secundum usum Christianorum ibi inveniri, quod nulla eis propterea fiat injuria, nec eis ad culpam aliquam imputetur, nec etiam ipsi Fratres teneantur ad solvendum aliquid Carsoribus; quin imo prohibeatur eis, ne aliquid petant, seu exigant ex ipsis Fratribus, cum non habeant unde vivant. De quibus omnibus velit mandare fieri duo privilegia: alterum assignan-

gnandum dictis Fratribus, & penes nos reliquum remansurum. Nos enim præmissorum concessionem ad magnam complacentiam habentes, tenebimur Sublimitati vestræ, ad quæ grata possimus, & placita vestris desideriis exhibere. Data Neapol. Anno Domini MCCCLXIII. *die* XXII. *Maii, Indictione* I. *Regnorum meorum anno* XXI.

Gonzag. in Prov. Terræ lab. Conv. 9. Conv. Minturnen.

XXIV. Ad Minturnas, vulgo *Trajetto*, Campaniæ Felicis oppidum, Rodericus Caetanus Fundorum, & Minturnensis Comes, hoc anno Conventum Deo sub sancti Francisci nomine sacrum exstruxit, quem Honoratus Caetanus successor a se auctum, & refectum curavit a Patribus Conventualibus ad Observantes, anno MCCCCLXXIX. transferri. Fuit postea oppidum a Turcis direptum, & Cœnobium majori ex parte exustum, sed paulatim a Fratribus restitutum. Constructum etiam sive inchoatum hoc anno die VIII. Novembris, alterum ad oppidum Molleani in Provincia Marchiæ, & Custodia Firmana, in quo claruit Magister Julianus Provincialis Marchiæ, egregius Doctor, qui plures annos Philosophiam in Maceratensi Academia professus est. Jacet in hoc loco beatus Jacobus de Falerone. Ad Alesti oppidum Diœcesis Nemausensis in Gallia, & Regione Provinciæ a multis annis habitarunt commode Fratres; sed bellorum, quæ longo tempore regionem hanc divexarunt, incommoda multa passos, dissipato, & destructo domicilio, Pontifex peculiari diplomate commendavit fidelium caritati: *Ecclesiarum*, Nonis Septembris. Concessit etiam facultatem, Conventum Nivernen. sub his bellorum motibus totaliter dissipatum intra urbem transferendi, sicuti superius præmonuimus, cujus fabricam anno MCCCLXXV. Gregorius XI. ut promoverent fideles, commendavit: *In iis, quæ ad perseverantiam* XIV. Kalendas Martii. Dedit auctoritatem fundandi Cœnobia tria in oppidis Ipsigri, Burelli, & sancti Lucidi, Biraticen. Militen. ac Cusentinæ Diœcesum, sub regimine Ministri Provinciæ Calabriæ: *Inter Ecclesiasticos Ordines* V. Kalendas Septembris. Visitantibus Ecclesiam Fratrum Minorum in urbe Fanen. statutis festivitatibus indulgentias impertivit: *Splendor paternæ gloriæ* XVIII. Kal. Julii.

Rodul. fol. 257. Conv. Molleani.

Conv. Alesti.

Con. Nivernen.

An. 1358. n. 7.

Conv. Ipsigri, Burelli, & S. Lucidi.

XXV. Facta item facultas nobili viro Rodulpho, Austriæ Duci, construendi Monasterium Clarissis extra muros oppidi Viennen. prope sanctum Theobaldum Diœcesis Pataviensis: *Iis quæ animarum salutem* XVI. Kal. Martii, & Clarissis oppidi Podutentiani Vigellen. Diœcesis in tractu Tarraconensi, ut inchoatum a se ante triennium Monasterium, ex consensu Hugonis Episcopi, inhabitare possint, & gaudere omnibus privilegiis Apostolicis, immunitatibus, & libertatibus, quibus alia Monasteria dicti Ordinis fruuntur: *Pia desideria votorum* III. Idus Martii. Clarissis Massiliensibus ut destructo propter adventantes hostes, amplo quod habebant, Monasterio extra muros urbis in loco dicto Nazareth, novum sibi ædificent intra civitatem: *Inter ceteras sollicitudinis nostræ* IV. Idus Maii. Statim opus suum inchoasse constat ex diplomate dato anno sequenti, quo eis conceditur libera sepultura, & potestas utendi omnibus privilegiis, quibus in priori gaudebant domicilio. Fundum concesserunt Joannes de Quinciaco, & Guillelmus a sancto Ægidio. Temporis decursu, laxatis aliquanto habenis regularis observantiæ, quam sub prima regula sanctæ Claræ profitebantur, reformatum fuit Monasterium anno MDXVI. per fratrem Ackardum Ministrum Provinciæ, evocatis religiosissimis Sororibus ex Monasterio Aquensi, a Sancia Regina Siciliæ constructo, quæ etiam huic Cœnobio multa concessit privilegia, atque uncias auri mille. Miror unde motus sit Gonzaga, ut asserat, hoc in loco Alexandrum IV. retu-

Monast. Viennen.

Monast. Podutentian.

Monast. Massilien.

Gonzag. in Prov. S. Ludov. Mon. 5.

retulisse sanctam Claram in Sanctorum numerum, cum Anagniæ id præstiterit, neque toto sui Pontificatus tempore extra Italiam abierit. Verum est, sub Alexandro hoc extitisse Monasterium, cui privilegia aliqua indulsit. Similiter fuit concessum Clarissis Biterrensibus ut intra civitatem se reciperent, dum propter hostiles incursus oportuit per septennium extra suum Monasterium, commorari: *Sacræ vestræ Religionis* XVIII. Kal. Septembris. Ita fecerunt commutatione facta prioris loci cum Canonicis Ecclesiæ sancti Euphrodisii, sicuti alias enarravimus. Monast. Biterren. Tom.5. an.1280. n.15.

SUPPLEMENTUM P. ANTONII MELISSANI DE MACRO.

„ I. HOc anno Amurates Magnus Turca fingens moveri in Bulgaros, „ sexaginta millibus armatorum stipatus, ope Januensium, transiit „ in Europam, Callipolim subjegit, & Andrinopolim, in qua sedem fixit, „ devicto Bulgarorum Rege, & Despota Serviæ, quem captum occidit, „ paulo post occidendus & ipse a Despotæ servo, mortis sui Domini vindi- „ ce. Cum interea Summus Pontifex, cui maxime cordi erat Terra Sancta, „ pro generali expeditione in Sarracenos, qui eam occupabant, Regem „ Francorum urgeret: *Dolenter referimus &c.* Kal. Aprilis: & cum eo Ca- „ rolum Imperatorem: *Descendens a Patre &c.* necnon Laurentium Cel- „ sum Venetorum Ducem: *Nobilitatem tuam &c.* ambo Kal. Junii; ma- „ gnis etiam & exitialibus bellorum incendiis cum eodem tempore arderet „ Italia, creato Apostolicæ Sedis Nuncio Marco Viterbiensi Ministro Ge- „ nerali, eidem ut Angelo pacis, difficile opus extinguendi bella commisit, „ datis, præter recensitas a Waddingo, pluribus litteris, præsertim pro „ Florentinis & Pisanis pacificandis: *Intellectis malis &c.* VI. nonas Junii. „ Item ad eumdem & fratrem Petrocinum Archiepiscopum Ravennatensem „ pluries de eodem pacis negotio scripsit, ut Petrus de Alva & Astorga no- „ tavit ex Vaticano Regesto. Præterea Dublinensi Archiepiscopo in Hi- „ bernia expedita quadam executoriali: *Ad Ecclesiarum &c.* Kal. Aprilis, „ XVI. Kal. Junii. Aliam Archiepiscopo Januensi circa solutionem quartæ fu- „ neralis scripsit: *Dudum inter &c.* Voluit etiam ad magisterium promotos „ fratres Guillelmum, Philippum, & Nicolaum de Agrigento, cum Stepha- „ no de Regula, viros in sacra pagina eruditos. Concessa vero Indulgentia „ pro Monasterii Massiliensis constructione in Provincia: *Ecclesiarum & „ Monasteriorum &c.* III. Idus Maii. Reginæ Hungariæ circa Monialium „ sanctæ Claræ decimas scripsit: *Dilectus filius &c.* II. Idus Septembris. „ Terremotu magno concussa terra, Monasterium in oppido Bejæ Diœcesis „ Eborensis in Lusitaniæ Regno maximum deliquium hoc anno subiit; to- „ tum enim corruit, nulla tamen sacrarum Virginum læsa, Regina Cœlo- „ rum, cui sub vexillo sanctæ Claræ fideliter inserviunt, eas protegente, „ quem casum stuporis plenum ut Urbanus V. audivit, famulabus Christi „ commiserans, sub XIII. Augusti annum unum & unam quadragenam In- „ dulgentiarum manus pias adjutrices, vel eleemosynas ad reædificationem „ ejusdem largientibus concessit, ut monumenta Provinciæ Algarbiorum „ testantur. Ceterum ex Petro de Alva & Astorga expeditum fuisse pro „ iisdem Monialibus hoc anno breve: *Exhibita nobis &c.* XVII. Kal. Junii, „ novimus.

Dogl. p. 4. fol. 404. Lit. Pont. Indic. ex Odor. n.15. 20. 21. Ex Vatic.

„ II. Beatum Simonem de Thorunio nostri Ordinis, virum devotum, „ verbique divini concionatorem eximium, & in vita pluribus miraculis „ clarum, hoc anno obiisse Culmæ in Prussia, & ibidem apud suos tumula- tum

B. Simon de Thorunio obit clarus miraculis. Sup. ad an. 1345.

„ tum fuisse die IX. Novembris; at ejus cineres & ossa beata ab hæreticis „ gloriam Sanctorum odio habentibus, anno MDXXVII. die XVI. Februarii „ extitisse combusta, vitamque ejusdem beati Viri manuscriptam in Ecclesia Collegiata Culmensi, sicut etiam vitam beati Joannis Lobedau itidem „ Thorunensis, conservari, ex Martino Baronio, Casimirus Biernaski refert.

ARGUMENTUM.

Laborat Generalis Minister in pacificandis Florentinis & Pisanis. Ad fœdus convocat Italiæ Principes contra iniquas societates Anglorum. In Provincia impigre laborant Inquisitores Minoritæ adversus Hæreticos, & Judæos. Creantur aliquot Episcopi & Ordinis Magistri. Frater Guillelmus Stabiensis pro fide occumbit. Gravi supplicio ostendit Deus quantum sibi displiceat infidelis promissio. Extruuntur Cœnobia.

Marcus Generalis ad pacificandos Florentinos & Pisanos missus.

I. OBOURATIS animis Pisani & Florentini hostiliter etiam hoc anno digladiabantur; neque Pontifici Urbano ejusve Nunciis pacem suadentibus aures flectere voluerunt. Diximus, gravem hanc provinciam bellantes pacificandi, commissam Marco Viterbiensi Ministro Generali sub fine anni præcedentis, quam dum per paucos menses exercet, nec statim explet, aut pacem superinduit, Pontifex moram omnem exosus, graviterque ferens propter Tusciæ commotiones retardari, aut impediri profectionem crucesignatorum in Orientem, & manipulos iniquarum societatum, de quibus statim, ex Gallia in Italiam irruentes, eo liberius ubique grassaturos, quo magis internis seditionibus florentes populi implicantur, currenti stimulos addit, ut negotium absolvat, datis his litteris ad ipsum Nuncium, missis aliis ad Pisanos & Florentinos.

Dilecto filio Marco de Viterbio Ordinis Fratrum Minorum, Ministro Generali, Apostolicæ Sedis Nuncio.

Ex secret. an. 2. fol. 95.

II. *Commissum per nos tuæ discretioni negotium sic in desideriis nostris assidue volvitur, sic optatum illius effectum desiderabiliter expectamus, quod tempus optatæ consummationis ejusdem negotii, licet ipsius difficultate pensata, sit breve, tamen nostro judicio multa videtur prolixitate protendi, & quia quid feceris cum dilectis filiis Florentin. & Pisan. Populis, seu deputatis ab eis super tractatu pacis inter ipsos, auctore Domino, reformandæ, nondum nobis curavisti rescribere, suspicamur ipsos in solita duritia permanere. Ideoque licet certi simus, quod omnem, quam potes sollicitudinem adhibes, ex abundanti tamen discretionem eamdem sollicitamus attentius, quatenus desiderii nostri ardorem moramque in hac parte admodum periculosam esse considerans, quanto sollicitius potes in negotio memorato procedas, dictos populos ad eamdem pacem ex nostra parte denuo, & instantius exhortando, nobisque frequenter rescribas quid in hoc feceris, & quid æstimes secuturum, & si tuæ circumspectioni appareat, quod aliud in dicto negotio possimus adhibere remedium, illud nobis non differas reserare, confestim, prout possibile fuerit, dante Domino, adhibendum. Datum Avenione Nonis Februarii anno II.*

Dile-

Dilectis filiis Antianis Populi, & Consilio ac Communi Civitatis Pisan.

III. *Devotionis vestræ litteras gratanter recepimus, in quibus inter alia, gratiarum actiones nostro Apostolatui retulistis, quod eramus de vestra pace, & prosperitate solliciti, & quod ad eas procurandas diversos Nuncios miseramus, vestramque bonam dispositionem ad pacem hujusmodi notificare curastis, offerentes vos beneplacitis nostris super dicta pace annuere reverenter, de quibus vestris dispositione, ac oblatione prædictis vestram filialem promptitudinem multipliciter in Domino commendamus. Verum, dilecti filii, quia propter locorum distantiam ad hoc nequimus, prout optamus, intendere per nos ipsos, illud dilecto filio Marco de Viterbio Ordinis Fratrum Minorum Generali Ministro, Apostolicæ Sedis Nuncio, prout nostis, duximus committendum; cujus salubribus monitionibus, & fidelibus inductionibus velitis cred.re & annuere sicut nobis, in proposito dictæ pacis habendæ perseverando constanter, & si videatis alium bonum modum, quem pro dicta pace adhibere possimus, illum nobis filiali fiducia referetis, prout nobis concedetur ex alto, quam cito fieri poterit, adimplendum. Datum Avenione* VII. *Idus Martii anno* II. Ibid. fol. 135.

Dilectis filiis Prioribus Artium, & Vexillifero Justitiæ, ac Communi civitatis Florentin.

IV. *Non parvum tædium expectationis habuimus, recogitantes lapsum longi jam temporis, quo dilectus filius Marcus de Viterbio, Ordinis Fratrum Minorum Generalis Minister, Apostolicæ Sedis Nuncius, vobiscum & cum dilectis filiis Populo Pisanorum, pro reformanda invicem concordia extitit immoratus, & pacis effectum minime sentientes, profecto dilecti filii, inexplicabilibus malis, & damnis gravissimis, quæ utrique parti & toti fere Tusciæ post adventum dicti Nuncii provenerunt continue, & formidandis periculis verisimiliter proventuris in posterum, cogitatis, non putabamus, sicut nec putare debebamus, super reformatione d.ctæ pacis, vel saltem super Treugis, pro non brevi tempore invicem faciendis, & inviolabiliter observandis, altercationibus, seu cavillationibus longis insisti, & tam necessariæ pacis negotium in commune dispendium protelari. Quare de hujusmodi dilatione tam nocua, paterna caritate dolentes ab intimis, & sæpius suspirantes, devotionem vestram quanto affectuosius possumus, rogamus, monemus & obsecramus in Domino, quatenus paternis precibus filialiter annuentes, ac consiliis, & monitis ejusdem Nuncii, viri fidelis & providi confidenter credentes, non differatis ulterius vel concordare super pace, vel si (quod absit) non posset cito dicta pax fieri, non differatis facere longas treugas, quarum tempore possit pax tractari commodius, & firmari vallationibus opportunis, circa quam speramus, & offerimus nos cum Dei auxilio in persona propria paterna sollicitudine laborare. Datum Avenione* III. *Nonas Aprilis, anno* II. Ibid. fol. 149.

V. Venit iterum in Tusciæ Provinciam Petrocinus Archiepiscopus Ravennas, compositis domi rebus satis tumultuosis, jussusque est in gravi hoc negotio Marco cooperari. Mox destinatis litteris ad Ægidium Episcopum Sabinensem, & Andruinum tituli sancti Marcelli Presbyterum Cardinalem, Sedis Apostolicæ in Italia Legatos, ut etiam adesent; tamdem feliciter om- Vid. sup. an. 1363 num. 10.

omnia absoluta sunt, firmissima pace stabilita. Pertinaces animos flectere, & dura corda emollire modis omnibus Pontifex tentavit; arguit, obsecravit, ac tamdem asperiori hac missa epistola increpavit, additis aliis multis, præsertim ad Cives Senenses & Perusinos.

Dilectis filiis Regimini & Populo civitatis Pisan.

Ibid. fol. 109. VI. *Licet circa curam cunctorum fidelium, quorum salutem & statum prosperum in utroque homine paternis desideramus affectibus, causis cogentibus continue distrahamur, ad vos tamen & dilectos filios Florentinos sæpe convertimus nostræ considerationis intuitum; & cum vos & eos ad pacem indurasse corda perpendimus, & admodum dolenter audivimus, agendo, & patiendo, quod amare referimus, sed tacere non possumus, nec debemus, diris castigationibus flagellari, & non solum utrisque vestrum, sed toti jam Tusciæ irreparabile præparari discrimen, ac multum impediri propterea passagium generale: proinde in angustia constituti multiplici adversus vos, & Florentinos eosdem, quibus similiter scribimus, clamare compellimur, tamquam ad illos, qui obaudire nolunt verba patris suavia, vobis & eis scripta, & relata benevole, sed aures cordium obstinate videmini obturasse. Ecce quidem jam est fluxum biennium, quo vestra & eorum Florentinorum bellicola discordia inchoata, tam felicis recordationis Innocentius Papa VI. prædecessor noster, quam nos per multiplicatas Apostolicas litteras, ex paternæ caritatis affectibus prodeuntes, & per Nuncios speciales & providos, vos & Florentinos ipsos ad pacis reformanda fœdera fuimus quasi jugiter exhortati, mala plurima, quæ, (pro dolor!) evenerunt hinc inde, conjecturæ verisimilitudine prædicentes, & ecce quod adhuc paterna monita videmini obaudire nolle, sicque damnum inferatis hostibus, sive recipiatis ab eis, malum semper aut in animabus, aut in corporibus, seu facultatibus sustinetis, & tantum est animæ malum deterius, quod postmodum in pœnarum perpetuitate sentitur, quanto illa, utpote sempiterna, caducum corpus sua dignitate sine comparatione præcellit. Redite itaque, filii, ad cor carneum, & saxeum molliatis, deponatis rancores & odia, quæ sicut successus utrinque hactenus produxerunt infaustos, sic infaustiores (quod Deus avertat) possent producere in futurum, animosque vestros ob timorem Dei, qui obstinatos abhorret, & dure animadvertit in duros, ac ob reverentiam Apostolicæ Sedis, & nostram ad concordiam disponatis, Venerabilis fratris nostri Petrocini Archiepiscopi Ravennatis, quem ad partes Tusciæ pro dicta concordia noviter rediisse percepimus, ac dilecti filii Marci de Viterbio Ordinis Fratrum Minorum Generalis Ministri, dictæ Sedis Nunciorum super pace hujusmodi monitis, & consiliis acquiescere studeatis, vestro & circumstanti, ac utinam non periclitanti patriæ sapienter providentes statui, & nostris ardentibus desideriis annuentes. Datum Avenione* III. *Nonas Junii anno* II.

In Eumdem modum dilectis filiis Regimini, & Populo civitatis Florentinæ.

Dilectis filiis Regimini & Communi Civitatis Senen.

Ibid. fol. 150. VII. *Redargutionum asperarum fremitibus dilectorum filiorum Florentin. & Pisan. civitatum meretur duritia increpari, ex eo quod sua corda sic effecerunt lapidea, sic inexorabilia in pacis negotio demonstrarunt, prout monstrare non desinunt, quod illa timor Dei, animarum pericula, malorum innumerorum perpessio, & præsertim exinanitio facultatum, periclitatio*

tatio totius circumstantis Patriæ, ac Apostolicæ Sedis reverentia, caritatisque intuitus, & Nunciorum dictæ Sedis sollicitudo sedula nequiverunt hactenus emollire: propter quæ ad tantam duritiam auferendam de fortiori remedio, videlicet majorum interventorum interpositione, duximus providendum. Scribimus siquidem Venerabili fratri Ægidio Episcopo Sabinen. & dilecto filio nostro Andruino, tituli sancti Marcelli Presbytero Cardinali, Apostolicæ Sedis Legatis, quod ipsi, vel alter eorum ad illas partes se transferre procurent, pacem, & concordiam inter dictas civitates ex parte nostra, & etiam ipsorum secundum grandem prudentiam eis datam, a Domino, tractaturi, & cum ipsius auxilio perfecturi, ac volumus, quod propter eorumdem Legatorum, vel alterius ipsorum præsentiam, commissiones factæ super iis Venerabili fratri nostro Petrocino Archiepiscopo Ravennati, ac dilecto filio Marco de Viterbio, Ordinis Fratrum Minorum Generali Ministro dictæ Sedis Nunciis non expirent. Quocirca universitatem, & sinceritatem vestram rogamus, & hortamur attente, quatenus pro reverentia Dei, & Apostolicæ Sedis ac nostra, nec non pro salute & tutela vestra, ac totius patriæ circumferentis, dictis Legatis, seu eorum alteri, ac etiam eisdem Nunciis eo casu, quo ipsi Legati, seu eorum alter ad partes Tusciæ venire non possent, pro tractanda & facienda dicta concordia, efficaciter assistatis, exinde a Deo præmium, civitatis vestræ quietem & pacem, ac a nobis benedictionis gratiam, & laudis præconium obtenturi. Datum Avenione VII. *Idus Julii, anno* II. *In Eumdem modum Regimini, & Communi civitatis Perusin.*

VIII. Dum in his versatur, & assidue laborat Marcus Generalis Minister, alio premitur onere graviori colligandi præcipuas Tusciæ & Lombardiæ civitates, & potentiam omnem status Ecclesiastici, cui præerant duo prædicti Legati, contra iniquas Comitivas vel societates, quas vocabant, in Italiam irruentes. Coaluerunt hæ impiæ gentis colluviones ex ingenti multitudine latrunculorum, per totam Galliam collecta ex reliquiis belli Anglicani ad hominum millia quadraginta, quæ hinc inde vagabunda, & prædabunda Franciam, Hispaniam, Italiam, Germaniam, ferro & flamma devastabat, spoliis & rapinis intenta, præsertim in oppidis & locis, in quibus arces non erant munitæ. Cum primo crevissent numero & audacia, Ducem sibi constituerunt, quem Archipresbyterum appellabant. Ipsa autem multitudo latronum, Societas magna, vel Anglicana, quod ex ea gente major pars, dicebatur. Portæ Civitatum per quas transibant, claudebantur, nec cuiquam egredi, aut eis occurrere integrum erat, dum omnes, quos in agris aut viculis comprehendebant, inauditis suppliciis trucidabant, nisi taxata pecunia se redimerent. Nulli tuto, nisi per eos dato salvo conductu, transire licebat, quem cuicumque dedissent, inviolabili firmitate servabant. Mulieres & Virgines, Moniales, & Juvenculas insatiabili genere libidinis constuprabant, multasque occidebant. Masculos juvenes in servitutem captivos abducebant. Urbes aliquas & oppida obsederunt, sed cum deessent machinæ ad expugnandum necessariæ, nulla ceperunt. Timore & rumore eorum præeunte adventum, mobilia quæque rustici & oppidani ad civitates & loca munita importabant, & villas urbesque apertas præsidio destitutas deserebant. Contra hos itaque injunxit Pontifex, ut Marcus Principes Italiæ convocaret, pactoque fœdere colligaret, & mox eamdem curam imposuit Petrocino Archiepiscopo Ravennati, postquam pax stabilita fuit inter Pisanos & Florentinos die XXX. Augusti.

Marcus Generalis Minister convocat Principes cōtra iniquas Societates.
Vide Trithem. in Chron. Hirsaug. & Spanhem. ad ann. 1362.

Di-

Dilecto filio Marco de Viterbio, Ordinis Fratrum Minorum Ministro Generali, Apostolicæ Sedis Nuncio.

Ex secret. an. 2. fol. 50.

IX. **N**Uper per alias nostras litteras tam dilectis filiis Florentinis, & Pisanis, quam tibi super pace, vel saltem longis treugis inter eosdem Florentinos, & Pisanos faciendis, direximus excitatoria scripta nostra, & quia pace, vel treugis hujusmodi, Domino favente, firmatis, magnum non solum Tusciæ, sed toti Italiæ de Comitivis gentium armigerarum periculum verisimiliter imminebit, discretionem tuam hortamur attente, mandantes, quatenus venerabilem fratrem Ægidium Episcopum Sabinen. & dilectum filium nostrum Andruinum tituli sancti Marcelli Presbyterum Cardinalem Apostolicæ Sedis Legatos, ac eosdem Florentinos & Pisanos, nec non alios Tuscos, ac dilectos filios nobiles Viros Marchionem Montisferrati, ac Regentes Civitates Mediolanen. Veronen. Paduan. Ferrarien. Mantuan. Januen. & alios, de quibus videris expedire, ad unicendum se contra Comitivas easdem ex parte nostra, requiras, moneas, & etiam exhorteris, secundum prudentiam a Domino tibi datam, nobis quid inde feceris, rescripturus. Datum Avenion. VI. Idus Aprilis anno II.

Venerabili fratri Petrocino Archiepiscopo Ravennat. & dilecto filio Marco de Viterbio Ordinis Fratrum Minorum Ministro Generali, Apostolicæ Sedis Nunciis.

Ibid. fol. 311.

X. **E**Xpectatæ lætitiæ jubilum nuper suscepimus per duas gratissimas vestras litteras, certitudinaliter intellecto, quod inter dilectos filios Florentin. & Pisan. Civitatum populos pax per vestram sollicitudinem procurata diutius, erat tum auctoris pacis auxilio reformata. Proindeque gratias humiles exsolventes Altissimo, vestram circumspectam, & laboriosam diligentiam laudibus dignis attollimus, ac plenis prosequimur actionibus gratiarum, vos hortantes attentius, ut &c. faciendam colligationem quarumcumque Potentum adversus impietatis alumnos, Sociales videlicet inhumaniter in Christianorum populum more infidelium debacchantes, consuetis vestris studiis intendatis, exinde a Deo præmium, ac nostram & Apostolicæ Sedis benevolentiam uberius obtenturi. Datum Avenione Idibus Septembris anno II.

Dilectis filiis Regimini, & Populo Civitatis Florentinæ.

Ibid. fol. 314.

XI. **L**Ætanter admodum nuper audivimus in Domino exultantes, quod Rex pacificus, & luminum pater, vobis, & dilectis filiis Regimini, & Populo Civitatis Pisanæ oculos mentales aperuit, ut relictis inimicitiarum, & guerrarum dispendiis, agnosceretis desiderabile bonum pacis. Et quamvis prius per plures litteras, & relationes quamplurimum fide dignas innotuisset nobis inter vos, & ipsum Populum Pisanorum desideratam per nos, ac diutius expectatam, pacem fuisse, auctore Domino, reformatam, tamen per litteras vestras, quas libenter recepimus, nobis nunciantes eamdem pacem fore utrinque firmatam, fuit in corde nostro lætitia renovata. Hinc igitur Universitatem vestram salubribus monitis exhortamur in Domino, ut pacem ipsam sic diligenter custodiatis, sicque firmiter, & inviolabiliter observetis, ut subintrare non possit inter vos, & Pisanos ipsos de cetero, qui

qui submiuistret causam scandali , vel rancoris , sed cum Pisanis eisdem habitatores , tamquam Fratres iu unum , fortiores sitis ad statum vestrum pacificum , & libernm conservandum . Ceterum exhortationibus nostris adjicimus , Universitatem vestram strictius obsecrantes iu Domino Jesu Christo , quatenus vos ad confœderaticuem cum prædictis Pisanis , & ceteris Italiæ Dominis , ac Populis , qui esse in hujusmodi confœderatione voluerint , quauto celerius poteritis , intendatis , ad comprimendum , vel expellendum de ipsis Itaiiæ partibus gentes pestiferas , qnas in societatem unam congregavit impietas , vos viriliter accingentes . Nos siquidem vos , & Universitatem vestram , tamquam uostros & Ecclesiæ Romanæ devotissimos filios, occurreutibus casibus, intendimus prosequi favoribus gratiosis . Datum Avenione XVI. *Kalendas Octobris anno* II.

Venerabili fratri Petrocino Archiepiscopo Ravennat. ac dilecto filio Marco de Viterbio Ordinis Fratrnm Minorum Ministro Generali , Apostolicæ Sedis Nunciis .

XII. *APostolicæ Sedis circumspecta prndentia de fidelium populorum statu sollicita , ad reprimendas insolentias transgressorum , eosdemqne populos , a malignantium incursibus protegendos libeuter appouit suæ remedia potestatis . Sane quanta Ecclesiarum , & Monasteriorum , aliorumque piorum locorum incendia hnjusmodi cædes , ac personarum Ecclesiasticarum , nec nou nobilium , & ignobilium exilia miseranda , violationes pudicitiæ matronarum , viucula , & carceres , rapinæ execrabiles , & destructiones secularium , & Ecclesiasticarum etiam facultatum , aliaque mala tam animarum , quam corporum , impietate quorumdam virorum crudelium , quos sub titnlo Comitivarum , seu Societatum immauitas congregavit , in Italiæ partibus pervenerint hactenus , & proh dolor ! provenire non desinaut , olim miserabilis experientia docuit , & docere non cessat , propter quæ , prout ad nos fide dignu relatio perveuit , venerabilis frater Ægidius Episcopus Sabiuen. ac dilectus filius noster Andruinus tituli sancti Marcelli præsbiter Cardiualis Apostolicæ Sedis Legati , ac in certis terris Ecclesiæ Romanæ iu partibus Italiæ consistentibus , eis divisim decretis , pro nobis , & ipsa Ecclesia in temporalibus Vicarii Geuerales , & illustrissima Principissa Joanna Regiua Siciliæ , uec non dilecti filii nobiles viri , nonnulli Duces , Marchiones , Comites , ac Vicarii , Gubernatores , & Populi Civitatum , Terrarum , & Castrorum partium Italiæ , ad obviandum hostilitatibus pravarum societatum hujusmodi , easque de ipsis Itaiiæ partibus profugandas , unionem seu colligationem invicem fecerunt , seu facere provida deliberatione procurant: sed prout habet relatio supradicta , nonnulla Communia Civitatum , & Universitates Oppidorum , Castrornm , & Villarum , ac singulares personæ dictarum partinm certas colligationes , & conventiones fecerunt , ac pacta inierunt cum dictis societatibus , uut aliqua ipsarum , seu Capitaneis , & Caporalibus earumdem . Quæ colligatioues, conventiones, & pacta fnerunt jurisjurandi , & nonnullarum aliarum dictorum Communium , & Universitatum singularum personarum præstatioue firmata , propter quæ hujusmodi unio , seu colligatio contra dictas societates detestabiles facienda multipliciter impeditur . Quare fuit nobis humiliter supplicatum , ut providere in hac parte de opportuno remedio dignaremur . Nos igitur hujnsmodi rationabili petitioni annuere intendentes , vobis , de qnorum circumspectione plenam in Domino fiduciam obtinemus , & utrique vestrum insolidum , quascumque confœderationes , so-*

Ibid. fol. 339.

cie-

cietates, colligationes, ac pactiones, & conventiones per quasvis singulares personas, cujuscumque status, gradus, ordinis, vel conditionis existant, etiamsi Pontificali, Regali, vel alia quavis præfulgeant dignitate, seu per Communia, & Universitates dictarum partium cum eisdem societatibus, seu Capitaneis, & Caporalibus earumdem, sub quavis forma verborum factas, & initas, vel imposterum faciendas, etiamsi juramentorum interpositionibus, & pœnarum adjectionibus, aut quavis alia fuerint firmitate vallatæ, per quas eædem societates in earum perversitatibus quomodolibet foveantur, seu per quas dictæ colligationi & unioni contra ipsas societates factæ, vel faciendæ, aliquatenus obvietur, auctoritate nostra, cassandi, annullandi, ac nullas & irritas decernendi, ac juramenta hujusmodi tamquam iniqua, cum vinculum iniquitatis esse non debeant, relaxandi, & eos, qui contra ipsa forsan venerunt hactenus, a perjurio hujusmodi, juxta formam Ecclesiæ absolvendi, ac eos ad integram statum, ac honorem & famam, in quibus erant, antequam contra ipsa juramenta venirent, restituendi, eisdemque quoque Communibus, & Universitatibus, & personis singularibus districtius inhibendi, ne imposterum hujusmodi confœderationes, societates, colligationes, pactiones, & conventiones cum eisdem societatibus, Capitaneis, & Caporalibus, de cetero facere, seu inire, aut factas, & initas servare præsumant. Contradictores quoslibet, & rebelles cujuscumque status, gradus, ordinis, vel conditionis existant, etiamsi Pontificali, Regali, vel alia quacumque præfulgeant dignitate, auctoritate prædicta, per censuram Ecclesiasticam, appellatione postposita, compescendi. Non obstantibus si aliquibus communiter vel divisim a Sede præfata indultum existat, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per litteras Apostolicas, non facientes plenam & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem, concedimus, tenore præsentium, facultatem. Datum Avenione XIV. *Kalendas Octobris anno* II.

An. 1363. n. Inquisitores Provinciæ procedūt contra Apostatas.

XIII. Impigre laborabant hoc anno, quos diximus superiori, Inquisitores hæreticæ pravitatis in Provincia, frater Hugo de Cardilione, & frater Joannes Richardi in persequendis hæreticis, & Judæis ex Christiana fide ad Judaismum reversis, quos ut Principes adjuvarent in fide tuenda & vendicanda, his litteris hortatus est.

Dilecto filio nobili viro Fulgoni de Agouto, Domino Vallium faltus, & Ollæ Provinciæ Senescallo.

Ex. secret. fol. 130.

XIV. D*ilecti filii Hugonis Cardilionis, Ordinis Fratrum Minorum, in Arelaten. & certis aliis Provinciis Inquisitoris hæreticæ pravitatis, relatione fideli didicimus, quod nonnullæ personæ utriusque sexus de Comitatibus Provinciæ, & Forcalquerii, quæ de hebraica cæcitate ad lumen venerant fidei Christianæ, ad eamdem cæcitatem ex seductione quorumdam Judæorum in dictis Comitatibus commorantium, damnabiliter sunt reversæ, & ut sint incognitæ, de ipsisque non possit justitia ministrari, de Comitatibus recesserunt eisdem, ad terras alias convolantes. Quare nobilitatem tuam rogamus, & hortamur attente, quatenus zelum Dei, dictæque fidei adversus hujusmodi detestabiles seductores assumens, in eorum, & quorumcumque hæreticorum captione, custodia, & punitione, ac alias dicto Inquisitori, suisque Vicariis in eorum officio exercendo te reddas favorabilem & benignum, eis de seculari brachio, quotiens requisitus fueris, efficaciter assistendo. Datum Avenione* VI. *Kalendas Julii anno* II.

In

In eumdem modum Amadeo Comiti Sabaudiæ, & Ademaro de Pictavia Comiti Valentino.

Dilecto filio nobili viro, Senescallo Provinciæ.

XV. *AD nostrum pervenit auditum, quod in terris tui regiminis, videlicet in montibus est quædam Vallis, in qua sunt nonnullæ personæ utriusque sexus infectæ labe hæreticæ pravitatis, contra quas per dilectum filium Joannem Richardi Ordinis Fratrum Minorum in sacra Theologia Magistrum, in illis partibus Inquisitorem pravitatis ejusdem, inquiri & procedi mandavimus, prout justitia suadebit. Quare nobilitatem tuam rogamus, & hortamur attente, quatenus eidem Inquisitori, ejusque socio, seu Vicario in iis, quæ circa tam sanctum negotium opportuna fuerint, efficaciter assistere, cum te requisierint, non postponas, eis de tuo seculari brachio providendo. Datum Avenione* XIV. *Kalendas Augusti anno* II. Ibid. fol. 155.

Dilecto filio nobili viro Amadeo Comiti Sabaudiæ.

XVI. *CUm dilectus filius Joannes Richardi Ordinis Fratrum Minorum, in sacra Theologia Magister, in partibus tui Comitatus Inquisitor hæreticæ pravitatis, ad partes ipsas, pro suo exercendo officio quandoque habeat declinare, tuam devotam nobilitatem requirimus, & rogamus attente, quatenus eidem, & suo socio, seu Vicario, sive Locum-tenenti, cum te, & gentes tuas duxerint requirendos, assistas, & per easdem tuas gentes assisti mandes & facias, favorabiliter, & benigne eis, cum necesse fuerit, tuum seculare brachium tribuendo. Datum ut supra.* Ibid. fol. 316.

XVII. Ad Ecclesiarum regimen assumuntur hoc anno, qui sequuntur, Minoritæ: frater Theobaldus ad Episcopatum Carronen. sub Archiepiscopo Edesseno, & Patriarcha Antiocheno, per obitum Salomonis, Idibus Novembris: frater Geraldus Roberti aliis de Rosci ad Amelien. sive Amerinum in Provincia Romana, per obitum Manni, Idibus Novembris: frater Jacobus Castellanus ad Marturanen. in Calabria sub Archiepiscopo Cosentino, per translationem Jacobi ad Ecclesiam Hydruntinam, VI. Idus Januarii: frater Gondisalvus de Gondisalvo ad Gadicen. & Insulæ viridis (hæc illa, de qua alias hæsitavimus) per obitum Sancii, IV. Idus Junii: frater Michael de Jadera ad Ausaren. sive Ossaren. sub Archiep. Jaderen. per obitum Bonifacii, XV. Kalendas Julii. Fuisse hoc anno Episcopum Venafranum in Regno Neapolitano sub Archiep. Capuano, fratrem Petrum de Bassiano, constat ex Catalogo Episcoporum illius Ecclesiæ apud me manuscripto.

Fr. Theobaldus Episc. Carronen. Fr. Geraldus Amerin. Fr. Jacob. Marturanen. Fr. Gondisalvus Gadicen. Tom. 7. an. 1345. n. 12. Fr. Michael Ausaren. Fr. Petrus Venafren.

XVIII. Promotos hoc anno ad sacræ Theologiæ magisterium refero, non quod tanti aut tam singulare reputetur, ubi familiare erat, hoc munus conferre, sed quod juvat ad cognoscendas personas, ad discernendum tempus, quo floruerunt, ad distinguendas Academias, in quibus legerunt. Stephanus de Regula promotus fuit in Romana Curia per Doctores ab ipso Pontifice deputatos. Frater Joannes Alberionis sacræ Theologiæ multis annis in studiis generalibus Montis-pessulani, & Massilien. professor, per Petrum Montolinum de Crota Ministrum Provinciæ. Frater Bertrandus de sancto Guillelmo similiter professor ad Montem-pessulanum, per fratrem Franciscum de Cardalhiaco sacræ Theologiæ Magistrum. Frater Nicolaus Casucchi de Agrigento Universitatis Parisiensis alumnus, in multis genera- Promoventur aliqui ad Magisterium.

libus studiis professor, per Marcum Viterbiensem Ministrum Generalem. Frater Philippus Zoriton in Cantabrigiæ, & Oxoniæ studiis professor, per prædictum fratrem Franciscum de Cardalhiaco. Frater Matthæus Solos Rhotomagensis, qui Parisiis & Rhemis per annos viginti sententiarum libros exposuit, per Cancellarium, & Doctores Parisienses Theologicæ facultatis.

Chronica antiqua Marian citatus.

Pro fide occumbit frater Guilelmus Stabien.

XIX. Frater Guillelmus Stabiensis, sive de Castello maris provinciæ Terræ laboris, hoc anno in civitate Gaza Palestinæ, dum fidem prædicat Christianam, & sectam condemnat Mahometanam, ab ipso Rege minis, & terroribus, deinde blanditiis, variisque pollicitationibus tentatur, ut quæ in Mahometem dixerat, revocaret, ac fidem abnegaret Christianam. Sed fortiter restitit, generose contemnens quæ proponebantur tormenta, & longe faciens divitias atque oblectamenta, quæ offerebantur, opprobriis & ignominiis affectum præcepit Rex medio corpore discindi, & dissectas partes simul cum Breviario, quod secum habebat, in cineres reduci. Ita factum, spectante innumera hominum multitudine invictam Martyris constantiam, conversis etiam quibusdam ad fidem Christianam.

ADDITIO Patris Lucæ Waddingi.

Fr. Mart. Ruiz moritur.

Marc. 3. p. l. 5. c. 64. Marieffal. 17. c. 10 Pisa. in hist. Tolet. l. 4. c. 24. & lib. 5. c. 16.

Ejus miracula.

„ XX. Moritur hoc anno die xxv. Augusti apud urbem Toletanam „ frater Martinus Ruiz, vir vere bonus, & solidæ virtutis, salutis anima- „ rum ferventissimus zelator. Ejus doctrinam, & bonitatem Dominus plu- „ rimis confirmavit miraculis. Triduo defunctum resuscitavit, & pueru- „ lum genitricis miseriæ, & lacrymis compassus, ad vitam revocavit. To- „ leto profectus, ut in oppido Populæ Montalbani prædicaret, transvadare „ non potuit Guadarramæ fluvium plus solito exundantem, prope ripam „ mulum mansuetum conspexit, qui se capi, & conscendi permisit, & ultro „ aquis commisit, quasi esset insidentem translaturus. Sed in medio flumi- „ ne, dum rapidis, insidisque voratricibus se immittit sessorem demersu- „ rus, Vir Dei dœmonem esse cognoscens, sola injecta collo chorda, seu „ fune præcintorio a cursu cohibuit, & in ripam compulit adversam. Ne- „ que vero postquam descendit, funem abstulit, sed tamquam camo & „ fræno maxillas ejus constrinxit, reluctantemque circumduxit quo pla- „ cuit, supponens multis diebus gravissimis oneribus, magnisque lapidibus „ fabricandæ Ecclesiæ, quam construebat. At dum in Ecclesia sancti Mi- „ chaelis prædictæ urbis Toletanæ concionatur, Fratres duo hospites sta- „ bulum ingressi, videntes animal, fune suffocari, & semianime uti finge- „ bat, jacere, detracto fune in pedes coegerunt. Ab illo potenti vinculo „ solutum magno hinnitu, multisque saltibus disparuit. Factum Martino „ concionanti revelatum, atque illum auscultanti populo indicavit. Obiit „ sanctissime in veteri Conventu sancti Francisci Patrum Conventualium, „ qui postea datus est Sororibus Instituti sanctissimæ Conceptionis, ibique „ conspicitur ejus sepulcrum in muro arcuato supra cratem Sanctimonia- „ lium ad latus Evangelii, & ex alia parte altare, in ejus honorem ere- „ ctum, imposita tabula, quæ aliquot ejus miracula repræsentat. In illa „ urbe, & Cœnobiis Provinciæ Castellanæ communiter depingitur, fictum „ illum mulum, verumque Diabolum chorda ligatum circumducens, adje- „ ctis istis ex Jobo verbis: *Extraxit Leviathan hamo, & fune ligavit.* „ Brachium ejus reverenter asservatur in Sacrario Cœnobii Regii sancti „ Joannis Toletani, habetque manus duos digitos erectos, aliosque con- „ tractos, ad modum benedicentis. De illo agit Gonzaga loquens de hoc „ Conventu, promittitque se amplius acturum relatione Monasterii Con- „ ceptionis Toletani, sed promissi videtur oblitus.

Job. 40. 20.

Gonz. in Prov. Castel. Con. 1.

XXI. Hoc

XXI. Hoc anno in civitate Massana provinciæ Tusciæ, Thadæus Cursi filium unicum peste laborantem ad Minorum Cœnobium deduxit, sancto Francisco obtulit, promisitque si ab imminenti morte liberaretur, eum sancti Patris filiis adnumerandum. Non prius votum emisit, quam filius perfecte convaluerit. Ille promissi haud oblitus, ægre tamen volens filium dimittere, cogitavit stulte non tam Deo mentiri, quam illudere, & filium post aliquot menses eo reductum, religioso habitu vestivit, & Fratribus aggregavit, sed statim repetiit, domumque reduxit, quasi sufficienter illis technis voto satisfecerit. At quantum Deo displiceat stulta & infidelis promissio, manifesto constitit indicio. Etenim in vigilia sancti Francisci ipse Thadæus decessit, anno sequenti ipso eodem die filius obiit, & tertio demum anno unica filia extincta est, nullo remanente ex Thadæi progenie. Tantum incussit timorem Civibus hoc evidens supplicium, ut nullus deinceps ausus sit filios Deo offerre, quin, prima oblata occasione, id opere compleret.

Marian.l.4.c.13. Chron antiq.

Castigat Deus sibi infide promittentes.

XXII. Extra villam Manuascha diœcesis Sistaricen. prope Alpes, in regione Provinciæ commodum habebant Minoritæ Cœnobium, sed incommoda bellorum, quibus miserabiliter Gallia vexabatur, perpessum, tamdem dirutum, & solo æquatum hoc anno IV. Idus Julii intra mœnia translatum est. Id potissimum curavit frater Joannes Donandus Eques Ordinis Hospitalis sancti Joannis Hierosolymitani, sancti Ægidii Commendatarius, & Balivus Manuascensis. Constructo a Fratribus oratorio, adjectum fuit Cœnobium ex eleemosynis prosapiæ Hugolini de Vacheriis, Volandi Rodorterii & aliorum, quorum sepulcris ornatur Ecclesia Deo consecrata sub titulo sanctæ Mariæ de Compassione. Irruente hæreseos rabie in Galliam prima ferme sacrilegia hic sunt commissa, ductore D. de Monaris crudelissimo Catholicorum persecutore. Inter tremenda, divinaque mysteria sacrum calicem e manu Sacerdotis hæretici rapuerunt, & quosdam ex Fratribus pedibus in profundum puteum suspenderunt, ut revelarent sacra vasa, & Ecclesiasticam suppellectilem. Multa passis occurrit pietas & devotio nobilissimæ, ac religiosissimæ Hæroinæ Comitissæ de Maille, socrus Comitis Claudii de Tenda, Religioni Franciscanæ plurimum addictæ.

Con. Manuascha

Gonz. in Prov. S. Ludov. Con. 15.

XXIII. Ante hunc annum extructum fuisse Conventum Minorum extra Ubetam, Bethicæ provinciæ civitatem, constat ex quodam testamento condito sub hunc annum, cujus exequendi cura committitur fratri Bartholomæo Hispalensi, hujus Cœnobii tunc Guardiano. Aliud porro monumentum nullum insigne occurrit, præter unum in Vaticano Archivo diploma Gregorii XI. quo anno III. sui Pontificatus, Christi MCCCLXXIII. licentiam impertit Fratribus alterum Cœnobium intra villam ædificandi, quia primum habitaculum Sarraceni regionem illam invadentes, funditus destruxerunt. Diploma dabimus in Regesto anno citato. Varia hic servantur diplomata recentiorum Pontificum, & aliud Joannæ Reginæ a Carolo V. & Philippo II. confirmatum, quo multa conferuntur privilegia receptoribus Fratrum itinerantium. Sacellum Expectationis beatæ Virginis multis summorum Pontificum commendatur indultis, & sacellum maximum potitur corpore pii viri Joannis Garidi tertii Ordinis sancti Francisci, magna virtutis, & sanctimoniæ opinione defuncti anno MDCXIV. die IX. Novembris.

Idem in Provin Granaten. Con. 2

Conv. Ubeten.

Joan. Garidus 3. Ordinis.

XXIV. In civitate Catari in Dalmatia collapso præ vetustate Monasterio Monialium, Ordinis sancti Benedicti, & extincto ibidem virginum Collegio, decreverunt Cives reædificare Monasterium, quod Clarissis inserviret. Hoc anno decretum approbavit Pontifex, modo Episcopus consentiret: *Piis votis fidelium*, III. Idus Decembris. Similiter concessit, rogante Joanne

Monumen. MSS. ejusdem Prov.

Monast. Cataten.

ne Franciæ Rege, qui sub hoc tempore versabatur in Anglia, ubi etiam diem obiit extremum, Leonello Principi, secundo genito Eduardi Regis Angliæ, Clarentiæ Duci, ut in suo manerio de Brusud Norvicen. diœcesis aliud Clarissarum construeret Monasterium, scripsitque Ministro Provinciæ Angliæ, ut vel ex Cœnobio Deneis Elien. diœcesis, vel ex alio primas evocaret hujus novi domicilii magistras: *Iis quæ divini cultus* & *Tuæ nobilitatis*, III. Idus Aprilis. Indulsit Matildi de Lancastria, nobili ejusdem regni Anglicani Heroinæ, olim nobilis viri Rodulphi Dufford uxori, quæ post viri obitum Ordinem Canonicarum sancti Augustini ingressa, in Monasterio de Campesse professionem emisit, ut transiret ad Ordinem sanctæ Claræ, cui ante matrimonium se adstringere volebat: *Religionis zelus*, III. Idus April.

Monaster. Brusudon.

Matildis de Lancastria.

SUPPLEMENTUM P. ANTONII MELISSANI DE MACRO.

Literæ Pontific.

„ I. FRatri Jacobo Assisinensi Episcopo Fundano, ut sibi in socium possit Ordinis eligere Fratrem, summus Pontifex XII. Kalendas Februarii concessit: *Devotionis tuæ &c.* & pro reædificatione hospitalis & Ecclesiæ Montis Sion scripsit: *Etsi Apostolica Sedes &c.* Kalend. Martii. Episcopo vero Conimbricensi in Lusitaniæ regno, pro quadam lite nostrorum Conventus Estremotii, duas ejusdem tenoris: *Exhibita nobis &c.* sub eadem data II. Nonas Aprilis expedivit: & recipiendi quemdam Conventum a Gamezio Albornozio oblatum licentiam fecit: *Inter ceteras &c.* XVII. Kalendas Junii: & cuidam fratri Thomæ, cujus Pontificales Infulas non novi, Archiepiscopale pallium misit: *Cum pallium &c.* VIII. Idus Junii. Ceterum nonnullos ad Magisterium posse admitti indulsit, nempe fratrem Franciscum a Ministro Generali II. Idus Martii, fratrem Joannem de Argentina, II. Nonas Junii, & fratrem Jacobum de Tolomæis, X. Kalendas Augusti. Sed fratri Matthæo libros sententiarum publice legere concessit: *Libenter illos &c.* VII. Idus Novembris. Nostris vero qui Peræ apud Constantinopolim morabantur, barbam nutrire permisit, ne a Græcorum moribus abhorrere viderentur: *Pro parte &c.* II. Idus Julii.

ARGUMENTUM.

Frater Marcus Generalis Minister urget fœdus Italiæ Principum contra societates Anglorum. Inquisitores Minoritæ impigre agunt contra hæreticos. Creantur Episcopi. Singulare artificium tormenti bellici excogitat frater Bertholdus Niger. Celebrantur Comitia generalia. Extruuntur Cœnobia:

Principes Italiæ convocat ad fœdera frater Marcus General. Minister. *Ann.1354 n.7.*

I. PACI & securitati Italiæ consulturus Urbanus Pontifex, confœderationem Principum Tusciæ, civitatum, exercituum quos regebant Ægidius & Andruinus Cardinales Legati, & Joannæ Reginæ Siciliæ, urgere non destitit hoc anno contra colligationes iniquitatis, & impias societates prædonum, quos supra descripsimus, scriptis sequentibus litteris ad Petrum Episcopum Florentinum, & Marcum Viterbiensem Generalem Ministrum, missoque Bucio Episcopo civitatis Castelli ad Joannam Reginam, & Cardinales præfatos Legatos.

Ve-

Venerabili fratri Petro Episcopo Florentin. ac dilecto filio Marco de Viterbio Ordinis Fratrum Minorum Ministro Generali, Apostolicæ Sedis Nunciis.

II. *Quoniam funiculus multiplex de facili ruptionem non suscipit, & virtus unita ad resistendum contrariis potentior invenitur, admodum censetur expediens, quod ad dissolvendum impietatis fasciculos multitudo piorum populorum glutino caritatis unita, unanimiter & potenter insurgat, ut justitia & potentia simul junctæ, possint, cum Dei auxilio, de impiorum cunctis triumphare. Sane, quia sicut omnibus est fere notorium, quarumdam malignarum Comitivarum hostilitates continue immaniter depopulantur Italiam; utile ac necessarium æstimatur, quod ad earum insolentias reprimendas, omnes civitates, terræ, seu castra Provinciæ Tusciæ primo invicem, & deinde ipsæ cum Romana Ecclesia ac excellenti Principissa Joanna, Regina Siciliæ Illustri, ac dilectis filiis Populo Romano, necnon aliis Communibus, & Viris Nobilibus, de quibus expedire videatur, usque ad certum tempus tam contra ipsas Comitivas, quam contra alios, qui eosdem, Ecclesiam, Reginam, Populum & civitates, eorumque subditos vellent offendere, insimul colligentur. Nos itaque ad discretionem vestram, dono prudentiæ, ac fidei claritate conspicuam intuitum dirigentes, vos una cum Venerabili fratre nostro Bucio Episcopo civitatis Castelli, Apostolicæ Sedis Nuncio, ad hoc per nos deputato, & etiam quemlibet vestrum in solidum ad tractandum & faciendum inter dicta Communia Tusciæ primo, & deinde inter ea & Venerabilem fratrem nostrum Ægidium Episcopum Sabinen. & dilectum filium nostrum Andruinum tituli sancti Marcelli Presbyterum Cardinalem dictæ Sedis Legatos pro dicta Ecclesia super hujusmodi colligatione facienda, a nobis potestatem habentes, & dictos Reginam, Populum, & Nobiles confœderationem, unionem, seu ligam adversus comitivas easdem & alios, qui præfatos Ecclesiam, Legatos, Reginam, Populum, Communia & Nobiles, seu eorum terras, & subditos vellent offendere, auctoritate Apostolica, tenore præsentium, deputamus, vobis autem prædicta mandantes, quatenus ad dictos Legatos, Reginam, Populum, Communia & Nobiles, sicut videritis expedire, vos conjunctim vel divisim personaliter conferatis, vel mittatis alios idoneos loco vestrum, eosque ad colligationem hujusmodi exhortemini, & inducatis ex parte nostra, secundum prudentiam a Domino vobis datam. Et ne aliqui, prætextu alicujus confœderationis factæ, seu pacti habiti cum perversis Comitivis eisdem, se a colligatione hujusmodi, toti reipublicæ utili, valeant excusare, vobis & cuilibet vestrum quasvis colligationes, pactiones, promissiones & obligationes factas, seu initas per quascumque personas, Communia, & Universitates cum hujusmodi societatibus, aut earum Capitaneis & singularibus personis de non faciendo contra ipsas, aut de dando eis gentes, arma, victualia, pecunias, ac passus, & salvum conductum, ac de receptando & defendendo eosdem, seu eis dando quomodolibet auxilium, consilium, vel favorem, & de non offendendo ipsos, seu quomodolibet faciendo contra eos, ac etiam si hujusmodi colligationes per personas dictarum Comitivarum de stando invicem & mutuo se juvando & defendendo, & de non separando sese sine aliorum voluntate, forsitan factæ forent, etiamsi juramentis vel pœnarum adjectionibus, vel quibusvis firmitatibus aliis essent vallatæ dissolvendi, irritandi, vacuandi, & annullandi, ac nullas, irritas, & vacuas nunciandi, utpote contra bonum publicum, in offensam Dei præsumptas; ac pæ-*

Ex lib. ann. 3. fol. 165.

ac pœnas & juramenta hujusmodi, cum juramentum vinculum iniquitatis esse non debeat, relaxandi, plenam concedimus, tenore præsentium, facultatem. Datum Avenione v. *Kalendas Junii, anno* III.

Inquisitores Minoritæ agant contra hæreticos. Ann. 1364. n. 13.

III. Audiens Porro Pontifex in Episcopatu Vivariensi nonnullas personas hæretica labe fuisse infectas, curam demandavit fratri Hugoni Cardilionis in eos inquirendi, scriptis litteris ad Ecclesiarum Prælatos, & locorum Dominos, ut Inquisitori assisterent; atque ut in Romana Curia procederet contra alios de labe hæretica plurimum suspectos, frater Stephanus de Regula, cujus alias meminimus, his præcepit instrumentis. Ann. 1364. n. 18.

Venerabili fratri Episcopo Vivarien. ac dilectis filiis universis Abbatibus, Prioribus, & Parochialium Ecclesiarum Rectoribus, aliisque personis Ecclesiasticis, nec non Dominis Terrarum, aliisque Nobilibus & Universitatibus civitatis & Castrorum, ac locorum diœcesis Vivarien. ad quos præsentes pervenerint.

Ex secr. fol. 57.

IV. *Ad audientiam nostram fide digna relatione pervenit, quod in civitate & diœcesi Vivarien. sint nonnullæ personæ utriusque sexus infectæ fermento hæreticæ pravitatis, contra quas per dilectum filium Hugonem Cardilionis Ordinis Fratrum Minorum in illis partibus Inquisitorem hæreticæ pravitatis, mandavimus inquiri & procedi, prout Justitia suadebit. Quia igitur idem Inquisitor super his vestris consiliis & favoribus indigebit, Universitatem vestram requirimus & hortamur attente, per Apostolica scripta vobis nihilominus præcipiendo mandantes, quatenus eidem Inquisitori & ejus locum tenenti, cum ab eis seu eorum altero fueritis requisiti, ob reverentiam Dei, & sacræ fidei, ac Apostolicæ Sedis & nostram, tribuatis liberaliter consilium, auxilium, & favorem, ut eis mediantibus, fidei præfatæ negotium votivis successibus prosperetur, & vos præter divinum præmium, nostram, & dictæ Sedis gratiam mereamini uberius obtinere. Datum Avenione* IV. *Non. Martii anno* III.

Dilecto filio Stephano de Regula, Ordinis Fratrum Minorum professori, sacræ Theologiæ Magistro.

Ex secr. f. 275.

V. *Cum, sicut accepimus, Petrus Garilbi de Publicis, & Alcelmetus de Revoeibeico, & Jacobus de Ostriaco, ac Hudinus Basdestuma, & Benedictus de Armantia Laici Taurinen. & Gebennen. ac Saonen. & Genuen. diœcesis in Romana Curia sint reperti de hæreticæ pravitatis labe plurimum diffamati, discretioni tuæ per Apostolica scripta mandamus & committimus, quatenus vocatis, qui fuerint evocandi, etiam apud Apostolicam Sedem, contra prædictos Petrum, Alcelmetum, Jacobum, Hudinum, & Benedictum super crimine hæresis prædicto inquiras & procedas, & justitiam facias summarie, simpliciter & de plano, sine strepitu, & figura judicii, ac omnia & singula exequaris, facias, & exerceas, quæ in præmissis & circa præmissa necessaria fuerint, aut etiam opportuna; invocato ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii secularis, contradictores per censuram Ecclesiasticam, appellatione postposita, compescendo. Non obstante si alias per te, alium, vel alios inquisitum & processum fuerit contra prædictos, & singulos de crimine prædicto, quavis auctoritate, etiam usque ad diffinitivam sententiam, & traditionem brachii secularis, quos processus, sententiam, & inde secuta pro ex-*

expressi habemus, & haberi volumus, seu si aliquibus communiter vel divisim a Sede Apostolica sit indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per litteras Apostolicas non facientes plenam & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem. Datum Avenione, IV. *Nonas Novembris, anno* IV.

VI. Fuisse hoc tempore Episcopum Ebronensem in Syria fratrem Ludovicum Minoritam constat ex diplomate, quo ei Pontifex indulget facultatem condendi testamentum: *Quia præsentis vitæ*, IV. Kal. Novembris. Fuit hoc anno Episcopus Montismaranen. in Regno Neapolitano, sub Archiep. Beneventano, frater Jacobus Cotelle, per obitum Nicolai, promotus sub finem anni præcedentis V. Kal. Decembris. Niseriensis, forte Nitiensis, frater Thomas de Nigro-ponte, per translationem Guillelmi, ad Archiepiscopatum Colocen. VI. Non. Martii. Sulcitanus in Sardinia, sub Archiepiscopo Calaritano, frater Leonardus electus a Capitulo, per obitum Francisci, sed irrita electione, confirmatus ab Urbano V. Kal. Novembris. Cotronen. in Calabria, sub Archiep. Rhegino, similiter electus a Capitulo frater Joannes per obitum Bernardi, mox reelectus a Pontifice, Nonis Septembris. Archiepiscopus demum Athenien. frater Franciscus Mi[i]ster Provinciæ Romaniæ electus a Capitulo, & a Pontifice reelectus XII. Kal. Septembris. Promotus est ad magisterium in facultate Theologica in ipsa curia per fratrem Franciscum de Cardalhiaco, præcipiente Pontifice, frater Joannes de Tunzenhem Argentinensis, postquam studuit Parisiis, & legit omnes libros Sententiarum in studio generali Argentinensi, & frater Jacobus de Tholomeis Inquisitor hæreticæ pravitatis in Tuscia, per fratrem Gabrielem de Vulterris ex commissione Pontificia.

Fr. Ludovicus Episc. Ebronen.
Fr. Jacobus Montismaran.
Fr. Thomas Niserien.
Fr. Leonardus Sulcitanus.
Fr. Joan. Cotronen.
Fr. Franc. Arch. Athenien.

VII. Hac tempestate floruit frater Bertholdus Niger Theutonius, bombardæ, sive tormenti bellici inventor. Is cum studio Philosophiæ diu operam dedisset, ac didicisset, duo corpora in eodem loco esse non posse, neque vacuum in rerum natura admitti; præterea quod ignis levius elementum majus sibi spatium vendicaret quam [illegible], & quod omnia ex elementis mixta corpora in ignem redigantur; hæc omnia ab Aristotele, & aliis naturæ scrutatoribus proposita, ipse experimento facto, clarius perspicere voluit. Itaque æreæ ollæ undique circumseptæ & obstructæ, sulphur & nitri pulverem imposuit, & ignem adjecit. Quo facto, cum materia ignem accepisset, naturali ratione olla frangitur, atque ignis & fumus ingenti sonitu, instar tonitrui in aerem spargitur tamquam in locum apertum & patentem, indicium futuri bellici instrumenti exhibens. Eo viso Bertholdus delectatus, pulverem bombardicum pari ratione conficere cœpit. Sciebat autem contraria contrariis expelli, & frigidum atque calidum in extremis summe esse contraria. Itaque ex nitro sive salpetra, & sulphure bene contritis pulverem confecit & carbones, nigredinis ergo, adjecit. Hoc pulvere arborum truncos disjecit, atque lapides, & globos miræ magnitudinis ex concavis & obstructis machinis instar fulminis ejecit. Hac ratione inventis inventa addens, primo machinas ligneas, deinde autem ferreas, atque æreas confecit, easque ex terribili, & hactenus inaudito sonitu Bombardas vocavit, e quibus globos lapideos, ferreos, & plumbeos ejaculatus, ostendit pernitioso ingenio, quomodo homines, muri, arces, urbes, & fortissima monumenta tamquam fulmine prosternerentur. Supervenere postea alii atque alii in dies artifices, qui id inventum sua industria auxerunt, magno fortitudinis & virtutis humanæ detrimento. Sub anno MCCCLXXX. his pugnandi machinis pri-

Aventin. l. 7. hist. Bojariæ.
Vergil. lib. 2. de invent. rer. c. 10.
Fr. Bertholdus inventor tormenti bellici.

primum usos fuisse Venetos in bello, quod ad fossam Clodiam cum Genuensibus gesserunt, scribit Polidorus Vergilius. At alios prius usos pulvere Pyrio, hisque tormentis bellicis probat ex diversis auctoribus Pontanus in historia Daniæ.

Pontan. l. 8. anno 1380.

Capitulum generale LVI. Florentiæ. *Marian. citat. Rodul. fol. 142.*

VIII. Indixit hoc anno Comitia generalia in Civitate Florentina Marcus Ordinis Primicerius, in quibus, jubente Pontifice Urbano, instituti sunt Baccalaurei in studio Tolosano, qui Sententiarum Magistrum interpretarentur, & statutis temporibus promoverentur ad gradum Magisterii, juxta morem Parisiensium, idque ex privilegio Tolosanæ Universitati concesso per Gregorium IX. & Innocentios IV. & VII. Errat circa hæc Comitia Rodulphus, dum Assisii habita enarrat, in iisque electum Generalem Ministrum Thomam Farignanum affirmat. Id enim factum est anno MCCCLXVII. Assisii, hoc vero anno Florentiæ coactus est generalis Conventus sub Marco Viterbiensi, uti vel ex ipsis litteris Pontificiis, ad Capitulum missis, plane apparet.

Dilectis filiis Generali ac Provincialibus Ministris, & Fratribus universis Ordinis Minorum, convenientibus in Capitulo Generali in Conventu Florentino, ejusdem Ordinis de proximo celebrando.

Ibid. fol. 95.

IX. *Ordinis vestri sacra Religio, quæ per universum orbem palmites fructuosos ac fœcundos emisit, nostram & Apostolicæ Sedis gratiam, & benevolentiam tanto specialius promeretur, quanto in vinea Domini, videlicet militante Ecclesia, cui, licet immeriti, auctore Domino, præsidemus, fructus dulciores producit, suavitatis odorem in conspectu Altissimi redolentes. Ejusdem itaque Ordinis incrementa desiderabilius affectantes, paterna reddimur caritate solliciti, ut vos ac ceteri Ordinis ejusdem in vera humilitate, sincera caritate, & plena obedientia persistatis, ut Dei filius, qui humilis servi formam assumpsit & pro nobis factus est obediens usque ad mortem, in vobis semper maneat, vosque manentes in eo, divinæ majestati plenos bonorum operum manipulos afferatis. Quare universitatem vestram monemus & hortamur in Domino, quatenus in vestri generalis congregatione Capituli, quod debetis de proximo celebrare, in humilitate spiritus, & puritate fidei, vestrarumque mentium oculos dirigentes ad Deum, apud ipsum devotis precibus insistatis, ut vos in suo beneplacito dirigat, ac vobis, & Ordini vestro cuncta profutura concedat. Vos quoque noxia cuncta, quæ offuscare possent ipsius Ordinis claritatem, sic submovere studiosis operibus, sic omnis inter vos discordiæ zizaniam exstirpare radicitus studeatis, quod existentes semper unanimitate concordes, mereamini præmium retributionis æternæ, dictique Ordinis famæ celebritas coram hominibus clarius elucescat. Ceterum, quia hujusmodi mundi mare, peccatis exigentibus, intumescentibus procellis undique agitatur, & Petri navicula, cujus gubernaculis indigni, & insufficientes viribus præsidemus, sæpe vehementi tempestate concutitur, exhortationibus nostris adjicimus, ut apud Deum, qui imperat ventis & mari, & cui omnes obediunt creaturæ, orationes devotissimas effundatis, ut Ecclesiæ suæ veram pacem concedat, & securam tribuat libertatem, sicque mentem, & manus nostras debiles roboret & confirmet, ut commissum nobis gregem salubriter gubernare possimus. Et tamdem hujusmodi miseræ vitæ cursu finito, ad cœlestis patriæ gloriam perducamur. Ut autem vos donis spiritualibus prosequamur, de omnipotentis Dei misericordia, & beatorum Petri & Pauli Apostolorum ejus auctoritate confisi, omnibus vobis in Capitulo*

lo ipso præsentibus, & iis etiam ex Fratribus dicti Ordinis, qui venientes ad illud legitimo impedimento detenti, in eo interesse nequiverint, qui estis & sunt in statu gratiæ, vel post dictum Capitulum eritis & erunt infra octo dies, septem annos & septem quadragenas de injunctis vobis & eis pœnitentiis misericorditer relaxamus. Datum Avenione v. *Idus Maii, anno* III.

X. Ex commissione quadam facta hoc anno in causa matrimoniali Guardiano Interamnensi se obtulit nobis occasio Conventus originem investigandi. Apud Rodulphum invenio emptam domum cum ambitu & fovea in loco dicto Rigo Amnigonum anno MCCLXV. eoque in loco sanctum Franciscum multa fecisse prodigia. Floruerunt ibidem frater Petrus de Podio ex nobili familia Cæsia, beatus Simon, sive Simoncellus ex nobili pariter prosapia Camporealis Interamnensis, & postremo hoc seculo Nuncius Angelus Fasellus, qui obiit anno MDXXXVI. sepultus prope suggestum, affixis his verbis: *Nuncius Angelus Fasellus Interamnas sacrarum litterarum Professor, qui omnem suæ vitæ cursum ita perfecit, ut præterquam quod summis dignitatibus hujus ordinis functus est, plus ne doctrinæ, eruditionisque, an bonitatis & religionis in eo extiterit, hominibus judicandum reliquerit.* Hunc sequutus est alter hujus nominis magister, qui prioris doctrinam & vitæ probitatem æmulatus est. Concessa hoc anno Ministro Burgundiæ facultas ut Conventum admittat extruendum a Joanne Vicecomite Maurianen. in loco dicto Cameræ, Maurianen. diœcesis suæ ditionis, accedente Amadei Episcopi consensu: *Sacræ vestræ Religionis*, XVI. Kalend. Martii. Hujus loci meminerunt Pisanus & Rodulphus, sub Custodia Lausanensi.

Conv. Interamnen. *Rodul. fol. 254. in Custod. Narniæ.* B Petrus de Podio. B. Simoncellus. Fr. Nuncius Angelus Fasellus. Conv. Cameræ.

XI. Ad Limosii villam in finibus Provinciæ, lanificio divitem, quam in duas dividit partes Alexium flumen, domicilium obtinuerunt extra muros ante multos annos Minoritæ. Sed illo ob quasdam causas derelicto, sub hoc tempore cœperunt aliud construere intra mœnia, cujus fabricam ut fideles promoveant, peculiari hortatur diplomate Pontifex: *Ecclesiarum fabricis*, II. Idus Martii. Ex sepulcri lapide conjiciunt aliqui hujus loci fundatores fuisse Dominos de Besim, quorum tumulus conspicitur prope altare Templi præcipuum, fundum concessit Antonius de Barilis, juxta antiquum sacellum Spiritus sancti. Hæreticorum rabiem senserunt Limosiani anno MDLXII. Kalend. Martii, postquam vario Marte dimicatum est, ductoribus hæreticis Domino de Novellis, ac Domino de sancto Colgato, viriliter resistentibus Catholicis, sed tamdem devictis, paulopost affuerunt auxiliares copiæ a Carcassona, & Tolosa missæ, ductoribus Poniasio Carcassonensi, & Petro Lupiano Catalano, qui villa impetita per dies viginti novem validissimis machinis, victores evaserunt, & hæreticos trucidarunt. Conventum dirutum & supellectile spoliatum restaurarunt Fratres eleemosynis oppidanorum, quos sibi sentiunt maxime propitios.

Conv. Limosii. *Gonz. in Prov. S. Ludov. Conv. 17.*

XII. Ex quodam instrumento initi contractus hoc anno die XXVI. Maii inter Fratres & Canonicos civitatis Borgiæ diœcesis Tirasonen. constat jam illic exstructum Minorum Cœnobium. Situm est in loco amœno, aquarum irriguis fertili & salubri, ad P. L. extra civitatem. Habet mediocrem Bibliothecam, & locupletem suppellectilem. Ad annum MDXCVI. orta lite circa jus sepulturæ inter Canonicos & Fratres, duabus sententiis a Judice conservatore, & alio per Nuncium Apostolicum Camillum Caetanum deputato, ac tertia per Ildefonsum Gregorium Archiepiscopum Cæsaraugustanum latis, decretum est, ut corpus Joannis Pellini a Canonicis per vim in Ecclesia parochiali sancti Michaelis sepultum, Fratribus restitueretur.

Gonza. in Prov. Arag. Conv. 6. Conv. Borgiæ. *Monumen. MSS. ejusdem Provin.*

Monast. Brugesicen. XIII. Scripsit Pontifex hoc anno Archiepiscopo Eboracen. ut suo nomine facultatem concederet nobili viro Willelmo de Lapole militi fundandi in territorio suo de Brugesion. super Hull. dioecesis prædictæ Eboracen. Monasterium Clarissarum: *Piis votis fidelium*, XVI. Kalend. Februarii. Similiter Monast. Maurianen. scripsit Episcopo Maurianen. ut Joanni Vicecomiti Maurianen. de quo paulo antea, permitteret aliud ejusdem Instituti fabricare: *Nuper pro parte*, Kalend. Januarii. In oppido de Jugosillarum in Hispania, vulgo *Oterodesillas* Monast. Tordesillarum. ut in plurimis comperio monumentis Pontificiis, nunc corrupte *Tordesillas*, ad fluenta Duriæ fluvii celeberrimi, dioecesis tunc Palentinæ, nunc Vallisoletanæ ab urbe Pinciarum per XV. M. P. dissito, ante hunc annum Petrum, cognomento Crudelem, Castellæ & Legionis Regem, Monasterium Clarissarum extruxisse, habito prius Gutterrii Episcopi Palentini consensu, & sufficienter dotasse pro alendis Monialibus quinquaginta, enarrant monumenta Pontificia: *Sinceræ devotionis affectus, & justis petentium desideriis*, Gonza. in Prov. Concept. Monast. 1. III. Kalend. Martii. Quo fit ut minus verum sit sub anno sequenti exstructum fuisse domicilium, ut scribit Gonzaga, converso proprio Regis palatio in Monasterium, nisi fortassis de ultimo operis complemento intelligendus sit. Ad pium hoc opus aggrediendum inductum precibus Beatricis filiæ idem scribit auctor, & monumenta MSS. provinciæ Conceptionis ad me missa, hanc & filiam alteram Catarinam Monasterium, collatis integris oppidis, prædiis, nemoribus, & silvis, amplis redditibus annuis locupletasse, & numerum auxisse Sororum. Adjuncti sunt in vicino habitaculo Fratres tredecim, qui Monialibus inserviant, sacramenta ministrent, & regularia edoceant Instituta. Religiosissime sub arcta vivunt disciplina Sorores, quo fit, Plurimæ hic floruerunt piæ Sorores. ut plurimæ ad eas accedant nobiles, & multæ pietate, & sanctitatis opinione ibidem floruerint. Recens est memoria Mariæ a Queto, quæ dum assidue meditaretur Christi Domini passionem, & copiosissimis lacrymis hominum defleret ingratitudinem, quod tanta sibi oblata gratia abuterentur, vocem coelitus delapsam audivit: *Mensa quidem parata est, & pecunia in promptu, qui colligere voluerit, colligat*. Illustris foemina soror Gaudegia hinc translata est ad regimen Monasterii Burgensis, quæ tanta emicuit virtute, ut plurima signa ediderit, & periclitantibus in mari tum in vita, tum post mortem apparuerit. Ginebra a Fonseca clarissimis orta natalibus, tanto fervore orabat, ut sæpissime extra se raperetur. Catarina Solisia, perpetuis vigiliis, jejuniis, & carnis maceratione plurimum commendatur. Anno MDXC. feliciter obierunt Catarina de Guevarra, cujus animam clarissima in coelum subvehi nubecula vidit Agnes Lopesia extasim passa, & Leonora Ulloa, in cujus decessu multæ Sorores concentum audierunt Angelorum: prædicta vero Agnes, post aliquot annos defuncta, meruit sæpe Christum infantulum sibi alloquentem excipere. Anno MDCXVI. ætatis suæ trigesimo, in Domino obdormivit Joanna de Ordaz omni virtutum genere præclara, cui, dum in continuo timore & tremore suam operaretur salutem, indicavit Dominus, se illi semper adfuturum, nec permissurum ut aliquando a se divelleretur per mortalis peccati reatum.

SUPPLEMENTUM P. ANTONII MELISSANI DE MACRO.

Wadd. ad ann. 1364. " I. Pessima colluvies latronum illa, quæ ex Anglico proxime præterito bello in Francos, ad quadraginta millia hominum, societas ma-
" gna & Anglicana dicta, excreverat, spoliis, rapinis, ac turpitudinibus
" intenta, plurima insolentia nedum Hispaniam & Germaniam, sed etiam

Ita-

„ Italiam, occaſionem præbentibus diſcordiis Principum, flammis, ferroque „ devaſtans, ſummi Pontificis præcordia lancinabat: inde ſiquidem non „ modo fortunæ & corporum, ſed etiam animarum plurima perditio exo- „ riebatur: quamobrem paci, & confœderationi Procerum, Dynaſtarum, „ Principum, Ducum, & Civitatum Italiæ aſſidue ſtudens Ægydium & An- „ druinum Cardinales & Sedis Apoſtolicæ Legatos, nec non Marcum Viter- „ bienſem noſtri Ordinis primicerium, ut id negotii maximi momenti pro- „ ſequerentur, & auxiliante Deo, conſummarent, hoc anno præcipue pluri- „ bus expeditis litteris Apoſtolicis urgere non deſiſtebat: quin etiam in „ eumdem finem Joannam Reginam Siciliæ, Conſilium & Commune Ja- „ nuenſium, Joannem de Comitibus Ducem Piſanum, Regimen Senen- „ ſium, Aretinorum, cum Prioribus Florentinorum, Comitem de Corba- „ rio, Nicolaum Marchionem Eſtenſem, Galeotum, & Pandulphum de „ Malateſtis, Populum etiam Romanum, paſtorali & paterna ſollicitudine „ anxius, quibuſcumque expeditis brevibus, a Petro de Alva & Aſtorga „ indicatis, movebat. Præterea Archiepiſcopo Piſano pro Abbatiſſa ſan- *Indic. ex Vatic.* „ ctæ Mariæ de Falesſo: *Habet venerabilis &c.* 11. Nonas Martii; Miniſtro „ Generali pro magiſterio fratris Urbani de Peruſio: *Viri ſacræ &c.* „ v. Idus Maii, & Epiſcopo Torcellano pro magiſterio fratris Petrocini de „ Mantua: *Viri ſacræ &c.* xvi. Kalend. Julii ſcripſit.

„ II. Monachii in Bavaria duo Patritii Monacenſes uterini fratres „ Henricus & Joannes cognomento Pitrich pro Sororibus tertiæ Regulæ „ ſancti Patris Franciſci propriis ſumptibus ædem hoc anno fundarunt, ut „ Chronica reformatæ Provinciæ Bavariæ docet. Hujus meminit Haroldus *Chronic. MSS. Prov. Bavar. et Monast.* „ in ſua epitome ad annum MCCCCLXXXIV. num. 38. tempore fundationis „ & fundatorum nominibus ſuppreſsis, expreſso tantum eorumdem co- „ gnomine. Ludovicus interea de Sabaudia, filius Amadei VI. Viridis *Ludovicus de Sabaudia ſepelitur apud Minor. Burgis.* „ nuncupati, & Bonnæ Borboniæ ejus conjugis, fato cedens, ex devotione, „ quam in ſanctum Patriarcham pauperum habebat, in Eccleſia Minorum „ Burgis in Breſsa ſepulturam elegit.

ARGUMENTUM.

Marcus Generalis Miniſter aſſidue Principes convocat adverſus prædonum ſocietates, Genuenſes inteſtino bello diſſidentes componit, & tamdem in tot laborum præmium purpura donatur. Nicolaus Cardinalis Reſſanus fit Ordinis Protector. Frater Petrus Aragonius Urbanum monet, ut Romam proficiſcatur. Carolus Auguſtus vocatis Minoribus, aliiſque Ordinibus, Pragæ Academiam inſtituit. Ludovicus Hungariæ Rex fidem in Bulgaria Minorum opera diſſeminat. Creantur Epiſcopi. Propagatur Religio.

I. NIHIL magis Urbanum hoc tempore premebat, quam Aglorum prædonum Societates, quæ etiam hoc anno Italiam infeſtabant, & terras Romanæ Eccleſiæ depopulabantur, diſsolvere, vel infirmare. Com- *Convocantur Principes Italiæ contra Societates Anglorum.* miſsa itaque poteſtate Florentino, ac civitatis Caſtelli Epiſcopis, & Marco Ordinis Minorum Generali Miniſtro, ut Reginam Siciliæ Joannam, vires Pontificii ſtatus, Reſpublicas, & civitates Italiæ confœderarent, atque ad armorum ſocietatem convocarent. Dum Florentini reliquis aſsociari detrectant vel cunctantur, & Andruinus Cardinalis, Sedis Apoſtolicæ Legatus eam peditum & equitum partem, quæ eum ex diſtributione Nunciorum, a

Pontifice institutorum, contingebat, exhibere recusat, mirum in modum crescebat potentia, & insolentia Societatum. Oportuit ergo ut Nuncios ad firmandum, Florentinos ad ineundum, Cardinalem ad corroborandum fœdus urgeret, & solemnem contra comitivas ipsas, earumque auxiliatores processum efformaret & ederet, datis his, aliisque multis, quæ prolixitatis evitandæ gratia omittimus, instrumentis.

Venerabilibus fratribus Petro Florentino, & Buccio Civitatis Castelli Episcopis, ac dilecto filio Marco de Viterbio, Ordinis Fratrum Minorum Ministro Generali, Sedis Apostolicæ Nunciis.

Ex secr. ann. 4. fol. 71.

II. *Dolemus ab intimis plus quam possumus exprimere per scripturam, quod de vestris laboribus optatam consolationem adhuc sentire nequimus, propter quod tam dilectis filiis Florentinis, in quibus dicitur esse defectus, in forma speciali, & aliis Communitatibus Tusciæ in communi, nostras litteras, quas ut eis mittatis, dirigimus, quarumque copias ad vestram informationem inclusas præsentibus, ac litteras ipsas, & processum, quem contra Comitivas impias fecimus, vobis per harum bajulum destinamus. Scripsimusque carissimo in Christo filio nostro Carolo Romanorum Imperatori semper Augusto, quod velit contra Comitivas easdem processum suum facere, prout ad imperialem pertinet potestatem, sibi nostri processus copiam destinantes, rogavimusque ipsum, quod scribat præfatis Communitatibus super colligatione hujusmodi, tanquam eis, & toti Reipublicæ saluberrima penitus facienda. Ceterum licet credamus, quod dicti Florentini, abjectis quorumdam seductivis consiliis, ducti prudentia solita, nostro beneplacito eis, & Italiæ toti perutili, acquiescent, tamen si, quod absit, ipsi in sua solita voluntate persistent, credimus expedire, ac volumus, quod cum aliis omnibus ad hoc vocatis colligatio ipsa fiat, & de ipsorum voluntate ante vel post, sicut circumspectioni vestræ, ac eis videbitur colligati, ab olim cum sancta Romana Ecclesia ad colligationem hujusmodi requirantur. Si alia utilia super iis per nos facienda discretio vestra putaverit, celeriter rescribatis, & Ambaxiatores existentes vobiscum curetis, quantum poteritis, usque ad perfectionem tam necessarii & utilis negotii retinere, ipsos & Dominos eorum super hoc ex parte nostra affectuosius deprecantes: prædictum autem processum vobis dirigimus, ut illum dictis Ambaxiatoribus ostendatis, sed alias solemniter non publicetis eumdem, quin imo ipsum mittatis venerabili fratri nostro Ægidio Episcopo Sabinensi Apostolicæ Sedis Legato, ut eum quando, & ubi sibi videbitur, faciat publicari. Datum Avenione Idibus Aprilis anno IV.*

Dilectis filiis Prioribus Artium, ac Vexillifero Justitiæ, ac Communi Civitatis Florentinæ.

Ibid. fol. 72.

III. *Immensi doloris aculeus nuper nostra viscera sauciavit, multorum fide dignorum insinuatione percepto, quod colligatio nonnullorum populorum Italiæ ad ipsorum defensionem adversus iniquitatis alumnos, viros sanguinum, depopulatores humani generis, appellatos Sociales, plus Ethnicis detestandos, per nuncios Apostolicæ Sedis tractata diutius, vobis ex certis causis, quas reputamus invalidas, non consentientibus, & per hoc indirecte impedientibus, in longo jam tempore deduci non potuit ad effectum, & quod du-*

ducatur in posterum quodammodo desperatur. Ex quo illam spiritualium, & temporalium malorum congeriem, quæ nec calamus scribere, nec lingua narrare valeret, prout vos, & omnes pene Italici populi, quod dolenter referimus, jam probastis, ventura probabiliter formidamus, & tali tempore vos, & alii quæretis ad hoc remedium, quod forsan non poterit inveniri. Licet igitur vos omnes in hoc non existimemus esse principaliter culpabiles, & pauci vestrum fore dicantur, qui hoc sanctum negotium ab ipsius principio, & deinde continue, prout sæpe a fide dignis audivimus, nescimus qua malignitate, nisi fuerint impedire, tamen culpa non omnino caretis, qui a paucis quorum potestis pravos affectus cognoscere, in omissione tam manifesti & publici boni permittitis vos seduci. Ea propter devotionem & prudentiam vestram paternis affectibus exhortamur, & obsecramus in Domino, quatenus provide attendentes ineffabilia bona ex colligatione hujusmodi, & mala ex contrario certissime secutura, quorum tamdem vos non credatis futuros expertes, sicut forsan aliquorum astutia astruere nititur, & vestris bonis sensibus suadere, vos multi viri prudentes bonum vestrum, & alias publicum diligentes, non permittatis vestram discretionem paucorum dicentium lucem tenebras, & tenebras lucem, dolositate seduci, sed eis ne prævaleant vestris evidentibus rationibus, & animis audacibus resistatis, non sinentes per omissionem tanti boni, præter offensam gravissimam Dei & hominum, & infamiæ maculam perpetuo non delendam, vicinos vestros, aliosque Italicos, & vos denique, vel forte cum eis in illud immergi periculum, cui non posset remedium adhiberi. Ceterum illos, qui ad promovendum dictæ colligationis negotium dederunt, & dabunt operam efficacem, præter divinam retributionem, quam indubie consequentur, habere proponimus, tamquam spirituales filios Apostolicæ Sedis favoribus commendatos, & facientes contrarium, quorum nomina scire intendimus, si in pertinacia sua persliterint, tam ipsi, quam sui descendentes, in detestationem tanti delicti carebunt gratiis & favoribus dictæ Sedis. Datum Avenione IV. *Idus Aprilis anno* IV.

Dilecto filio Andruino tituli sancti Marcelli Presbytero Cardinali, Apostolicæ Sedis Legato.

IV. *Colligationem providam & salubrem contra Comitivas futuras factam Florentiæ tam pro tutissima Custodia, & quiete omnium terrarum Romanæ Ecclesiæ, quam pro generali bono Italiæ, nuper audivimus jucundanter, & cum facta fuerit contra præsentes lætantius audiemus. Volumus igitur, & tibi districte præcipiendo mandamus, quod* 425. *equites, & totidem pedites, qui tibi pro terris Ecclesiæ prædictæ, quas regis, fuerunt per nuncios Apostolicæ Sedis, & Ambaxiatores Colligatorum a principio distributi, licet renitentiam feceris de eisdem, absque contradictione qualibet secundum dictæ colligationis formam, quam vidimus solemniter, offeras, ac exhibere permittas, ac destines & exhibeas secundum formam eamdem, & alia in dicta colligatione ordinata, prout te contingunt, præsertim in ipso principio, absque refragatione qualibet facias adimpleri. Nosque utrum tu, seu terræ ipsæ, quas regis, gravati sitis indebite, quam cito nos de gravamine informaveris, decernemus, & tam pro præterito tunc tempore, quam pro futuro te, ac terras easdem faciemus debite relevari. Sed decet & expedit, quod nostro pareatur penitus in hac parte præcepto, ac periculis & confusioni, quæ nobis hoc saluberrimum promoventibus negotium, ac tibi & terris eisdem ex impedimento, quod ob tuum defectum, quod absit, acciderent, per tuam* Ibid fol. 161.

tuam diligentiam obvletur; alioquin tuam in tam periculoso defectu non valentes, sicut nec debentes, inobedientiam, vel negligentiam tolerare in hac parte, providimus secundum tenorem præsentibus interclusum, nihilominus efficacius provisuri, prout viderimus expedire. Ceterum circumspectionem tuam nolumus ignorare, quod facta colligatione contra comitivas præsentes, ad eam pro majori cautela, & onere leviori requiri, & recipi volumus, & jam mandavimus nobiles de Lombardia, si venire voluerint ad eamdem, sed hoc prius tractari non videtur expediens, ut consueta impedimenta multis modis evitentur. Datum Avenione VI. *Idus Octobris anno* IV.

Processus contra Comitivas, de qua supra fit mentio.
Ad perpetuam rei memoriam.

Ibid. fol. 275.

V. *AD Romanæ Curiæ statum securum, & liberum conservandum, tanto diligentius decet attendi, quanto magis in ea Catholicæ fidei, & Ecclesiarum omnium sollicitudo geritur, & cunctorum Christi fidelium salus & tranquillitas procuratur, quantoque majora ex ipsius turbatione possunt discrimina verisimiliter evenire. Quis enim locus regiminis poterit esse tutus? Quis enim securitate gaudebit, si Christi Vicarius in sua Sede turbetur, & Fratres sui sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinales, ac Officiales, & alii Curiam sequentes eamdem, afficiantur incommodis, & periculis exponantur? Quomodo etiam Christi fidelibus ad præfatam Curiam pro animarum suarum salute, Ecclesiarum statu, assecutione justitiæ, & aliis innumeris & diversis agendis recurrentibus liber & tutus patebit accessus, si in circumvicinis eidem Curiæ partibus sæva malignorum rabies per incursus prædonicos immaniter debacchetur? Sane licet omnes, & singuli, qui venientes ad dictam Curiam, vel recedentes ab ea capiunt, spoliant, impediunt, vel molestant, sint per nostros, & nonnullorum Summorum Pontificum Prædecessorum nostrorum processus excommunicationis, & anathematis vinculo innodati, tamen peccatis exigentibus, nonnullæ catervæ malorum hominum, quæ de diversis mundi partibus congregatæ, se Societates appellant, impietatis laxatis habenis mundum affligunt, aliena bona diripiunt, & consumunt, prædictos, & alios etiam processus Apostolicos contra eos habitos damnabiliter contemnentes, fideles ipsos ad præfatam Curiam accedentes, & recedentes ab ea, nec non victualia, & alia bona, quæ ad ipsam Curiam deferuntur capere, detinere, ac prædari, ipsosque captos spoliare, & ad redemptionem compellere, ac bonorum depopulationes, rapinas, & incendia prope ipsam Curiam, & quasi ante nostros oculos perpetrare sæpius non verentur. Nos igitur præmissa in gravem divinæ Majestatis offensam, animarum periculum, derogationem fidei, detrimentum universalis Ecclesiæ, ac turbationem & impedimentum libertatis & securitatis Curiæ prælibatæ, ac nostram, & Apostolicæ Sedis contumeliam, & contemptum cedere attendentes, ac volentes, quantum cum Deo possumus, malis hujusmodi opportunis remediis obviare, auctoritate Apostolica, de dictorum Fratrum consilio, præsentium tenore, statuimus, districtius inhibentes, ne quis Princeps, Dux, Marchio, Comes, Baro, aut Nobilis alius, vel plebejus, aut quævis Communitas, vel Universitas cujuscumque Civitatis, Castri, Villæ, vel loci, quævis loca, vel partes per duas dietas propinqua loco, in quo prædicta Curia residet, vel imposterum residebit, ad hujusmodi captiones, detentiones, deprædationes, compulsiones, spoliationes, depopulationes, rapinas, incendia, vel earum aliqua perpetranda, aut impedimenta contra ipsius Curiæ, seu ad ipsam venientium, seu ab ea recedentium libertatem, & securitatem præstanda,*

da, armata manu intrare, aut in illis cum exercitu seu armigerarum comitiva gentium permanere, aut talia committentes voluntarie, scienter & dolose receptare, seu alia facere, per quæ tam Curia, quam venientes, & recedentes prædicti taliter coarctari, aut eorum libertas, & securitas impediri valeat, quoquo modo præsumat. Si quis autem contra constitutionem, & prohibitionem nostram hujusmodi temere veniendo, præmissa, seu eorum aliquid committere præsumpserit, seu committi mandaverit, vel procuraverit, seu ordinaverit, sicut reus criminis læsæ Majestatis perpetuæ sit infamiæ diffidatus, nihilominus & bannitus; sit intestabilis, ut nec testamenti liberam habeat factionem, nec ad alicujus bona ex testamento, vel ab intestato vocetur, quatenus ab omni successione repulsus, publicaque repulsa confusus, minus inveniat suæ malitiæ successorem; fiant habitationes ejus desertæ, & non sit, qui eas inhabitet, dentur cuncta ipsius ædificia in ruinam, & ut perpetuæ notam infamiæ perpetua ruina testetur, nullo tempore reparentur. Nullus ei debita reddere, nullus respondere in judicio teneatur, quidquid etiam in bonis invenitur ipsius, Fisci, vel Reipublicæ dominio applicetur, ut ex illis nil transmittat ad posteros, sed potius cum ipso quodammodo damnentur & sua. Si qua vero feuda, locationes, officium, vel beneficium spirituale, vel temporale ab aliquibus Ecclesiis obtinet, sit eis ipso jure privatus, quæ sic libere ad Ecclesias revertantur, quod Ecclesiarum Rectores de ipsis pro sua voluntate disponant. Quod si quis prædictorum filium, vel filios habeat, nepotem vel nepotes per rectam lineam descendentes, beneficiatum vel beneficiatos, quovis beneficio, etiamsi pontificalem adeptus, vel adepti fuerint dignitatem, sint eis ipso jure privati, spe promotionis omnino sublata. Nulli præterea talium filiorum, atque nepotum, ex virili sexu descendentium ab eisdem, alicujus aperiatur janua dignitatis, aut honoris Ecclesiastici, vel mundani, & ad alicujus loci regimen non ascendat, sit talia committentibus postulandi negata facultas, sit notorie judicatus, & quodlibet aliud officium, seu ministerium publicum interdictum. In judiciis, eorum assertio contra quemque nihil fidei, nihil credulitatis inveniat, & ad testimonium prorsus reddantur indigni; sit eis ad Ordines ascensus inhibitus; sit ad beneficium, vel officium Ecclesiasticum negatus accessus, & ut magis famosa sit eorum infamia, ad actus legitimos nullus eis pateat aditus, nulla porta pandatur eisdem super aliquo præmissorum, omni spe dispensationis adempta, adjicientes quod ex præmissis ipso facto excommunicationis sententiam incurrant, & quamdiu in sua contumacia perduraverint, singulis diebus Dominicis & festivis, pulsatis campanis, & candelis accensis, per omnes Ecclesiarum partes, in quibus infra dictas duas dietas prædicta facinora fuerint attentata, necnon Civitatum, & diœcesum vicinarum excommunicati publice nuncientur, nec ab alio, quam a Romano Pontifice possint absolutionis beneficium obtinere, nisi dumtaxat in mortis articulo constituti. Cum autem tales fuerint absolvendi, primo sufficienter & idonee caveant, quod inferendæ pœnæ parebunt, & auxiliante Domino, pœnitentias peragent injungendas. Deinde per omnes Ecclesias cathedrales infra dietas constitutas easdem, diebus Dominicis, & solemnibus incedant nudi coram populo, femoralia tantum habentes, & ferulas deferentes in manibus, cum quibus per easdem Ecclesias publice fustigentur, ituri postmodum ultra mare ibidem acturi pœnitentias per tres annos ad minus, nec exinde postmodum reversuri absque Sedis Apostolicæ licentia speciali. Ceterum volumus, & auctoritate prædicta decernimus, quod constitutio, & inhibitio nostræ hujusmodi perinde tempore publicationis earumdem, omnes & singulos in præmissis delinquentes arctent, quacumque constitutione contraria

non

non obstante, ac si eis intimatæ & insinuatæ præsentialiter extitissent. Ut autem præsentes constitutio, & inhibitio, ac omnia & singula in eis contenta, ad contra facientium, & aliorum omnium, & singulorum, quorum interest, deducantur notitiam, chartas sive membranas constitutionem & inhibitionem continentes easdem Ecclesiæ Avenionen. affigi ostiis, seu subliminaribus faciemus, quæ constitutionem & inhibitionem easdem, suo quasi sonoro præconio, & patulo indicio publicabunt, ut iidem contra facientes, & alii, quorum interest, qui ad eas non pervenerint, vel qui ignoraverint easdem, nullam possint excusationem prætendere, vel ignorantiam allegare, cum non sit verisimile quo ad eos remanere incognitum vel occultum, quod tam patenter omnibus est publicatum. Datum Avenione II. Idus Januarii anno IV.

Intendunt Nuncii paci Genuensi. *Vide Folietam, & Bizarr. ad hunc annum.*

VI. Tamdem Nuncii Florentinos ad fœdus stabiliendum attraxerunt, conscriptoque potente exercitu, gentem iniquam ab Italiæ finibus effugarunt. Sed dum in his magno versabantur studio, curas alias subire necesse fuit, nempe pacificandæ urbis Genuensis, quæ intestinis, & civilibus ardebat bellis, adeo ut extremum tenderet ad interitum, pugnantibus nobilibus adversus Adornium Ducem, & populares. His itaque ut succurrerent Nuncii, Cardinales Sedis Apostolicæ Legati, & Regina Joanna, sæpe scripsit Urbanus, donec turbulentos, & commotos animos ex parte sedarunt, & in meliorem statum res urbis reduxerunt.

Venerabilibus Fratribus Petro Florentino, & Buccio Civitatis Castelli Episcopis, ac dilecto filio Marco de Viterbio, Ordinis Minorum Ministro Generali, Nunciis Sedis Apostolicæ.

Ex secr. ann. 4. fol. 31.

VII. *Intuentes cum multa amaritudine cordis nostri statum Civitatis Januen. diris hostilitatibus, etiam iniquæ Societatis exterius impeti, & intestinarum discordiarum, quas incrementum dubitatur suscipere, scissionibus lacerari, ac propterea verisimili conjectura timentes, ne inde illi infaustus succedat eventus, ex quo tantæ Christianæ fidei, cujus custodia nobis, licet immeritis, a Domino est commissa, cujusque cives Civitatis ejusdem solent esse pugiles, & illius hostium persecutores acerrimi, & vicinis quoque partibus, præsertim Tusciæ, adeo grande periculum generetur, quod illi, si opportunæ provisionis remedia differantur in futurum, quod absit, non poterit obviari, eisdem civibus interne compatimur, & de utilis ac celeris subventionis auxiliis paterna sollicitudine cogitamus, occurritque nostræ considerationis indagini, esse gratum Altissimo, congruere caritati, qua debemus alterutrum diligere, & proximorum velut propriis jacturis & incommodis obviare, ac expedire admodum dictarum partium incolis, ut sicut eorumdem civium discrimen maximum, quod idem status multiplici agitatione vacillans, probabiliter comminatur, generalitatem contingit, sic eis generaliter succurratur. Quocirca æstimantes, quod colligatio, ad quam tractandam vos deputavimus, jam sit facta, aut fieri de proximo debeat, credimus toti Christianitati, & præsertim colligatis, seu colligandis hujusmodi expedire, ac consulimus, quod ipsi Januenses, saltem contra Societates iniquas, ad eamdem colligationem recipiantur benevole, ac eis contra Societates ipsas, a quibus magis premuntur, colligatorum auxilium destinetur. Volumus igitur, & vestræ discretioni mandamus, quod Ambaxiatoribus eorumdem colligatorum, seu colligandorum, ex parte nostra exponentes præmissa, eos verbotenus*

nus, & si opus fuerit, ipsorum Dominos personaliter ubi poteritis, alioquin per vestras litteras cum instantia requiratis, ut hujusmodi nostrum, quod salutare putamus, consilium filialiter recipere non postponant. Datum Avenione XII. *Kalendas Februarii anno* IV.

EISDEM.

VIII. *Diebus non longe præteritis circa statum Civitatis Januen. affectibus nostræ dilectionis infixæ paternæ considerationis oculos dirigentes, prout incessanter dirigimus, & ipsi Civitati constitutæ in multo periculo, de opportuni & celeris auxilii subveniri remedio cupientes, vobis scripsimus, quod nos existimantes colligationem, ad quam tractandam vos deputavimus, jam esse factam, aut de proximo fieri debere, credebamus toti Christianitati, & præsertim colligatis & colligandis hujusmodi expedire, ac consulebamus, quod ipsi Januen. saltem contra Societates iniquas ad eamdem colligationem reciperentur benevole, ac eis contra Societates ipsas, a quibus magis premebantur, colligatorum auxilium mitteretur, & propterea vestræ discretioni mandavimus, quod Ambaxiatoribus eorumdem colligatorum, seu colligandorum ex parte nostra exponentes præmissa, eos verbo tenus, & si opus esset, ipsorum Dominos personaliter, ubi possitis, alioquin per vestras litteras cum instantia requirere curaretis, ut hujusmodi nostrum, quod salutare putabamus, consilium susciperent reverentia filiali. Cum itaque præmissorum celerem adimpletionem tanto desideremus ardentius, quanto illa utiliora indubitabiliter reputamus, discretioni vestræ iterato mandamus, quatenus ut votis nostris in hac parte plenarie satisfiat, & quod ipsi Januen. recipiantur in omni liga, in ea forma, in qua alii sunt recepti, per vos & alios, quanto sollicitius poteritis laboretis, dilectos filios nobilem virum Ducem, & Commune dictæ Civitatis de his, quæ circa præmissa speraveritis, sæpius confortantes, & nobis per vestras litteras rescribentes. Datum ut supra.* Ibid. fol. 41.

IX. Dum præclarissimis his fungitur legationibus Marcus, Ordinis Primicerius, & summa cum laude obsequiis studet Apostolicis, honorifico coronatur munere, & Cardinalitia donatur dignitate XIV. Octobris, non Kalend. Januarii, uti aliquis sciolus recenter apposuit ad ejus sepulcrum, in epitaphio, in quo non immerito eum ab ingenti in omni virtute gloria, & a sanctitate vitæ commendat. Ita de eo Ciaconius. Frater Marcus Viterbiensis Ordinis Minorum XXII. Generalis Minister, creatus Genuæ anno MCCCLIX. Theologus, Presbyter Cardinalis tituli sanctæ Praxedis, successit in generalatu Ordinis fratri Joanni de Bucio. Ab Urbano V. Nuncius missus pro pace ineunda inter Ducem Sabaudiæ & Marchionem Montis-Ferrati, quibus pacatis, ablegatus est in Etruriam, ut Florentinos, & Pisanos fœdere conjungeret, & pacificaret, aspero bello decertantes: quod egregie præstitit: demum negotium ei datum est, ut Italicas cohortes uniret, ut mutuis fœderibus ictis, commune bellum instruerent in quasdam militum Transalpinorum manus, Societates vocatas, quibus pacatis, ob has res bene gestas Cardinalis ab Urbano V. creatur. De eo Paulus Cortesius: *A Marco Viterbiensi, cum multa præclara gesta feruntur, tum maxime ab eo est lex certa negociatoriæ præscripta vitæ, ex qua minus in agendo soleat animi excitari morsus.* Obiit Viterbii, III. Nonas Septembris; Rodulphus & Marianus ajunt mense Augusto, Anno MCCCLXIX. ibique apud Minores sepultus.

Fr. Marcus creatur Cardinalis.

Ciac. in Urb. V.

Rodul. fol. 122. Marian. lib. 5. cap. 1.

Rodul. fol. 122. Marian. lib. 5. cap. 1.

Felinus in cap. cum dilecta n. 9. de resp. Tiraquel. de jure Primogen. q. 19. n. 6.

Lepidum creationis præludiū.

X. Lepidum quid in hujus Cardinalis creatione accidisse referunt duo præclari Jurisconsulti, Felinus & Tiraquellus. Nimirum Urbanum Pontificem petiisse a fenioribus Patribus Ordinis, qui Avenione residebant, ut tres probatos, doctosque viros sui Instituti sibi præscriberent, ex quibus unum in Cardinalem posset deligere. Illi tres tantæ dignitati idoneos selegerunt, sed ne loco viderentur impares, quos meritis judicabant æquales, & qui primus nominaretur, dignior haberetur, fieretque reliquis præjudicium, non ordinatim, sed circulariter omnium nomina scripserunt; qua ratione dignosci non potuit, quem primum nominabant. Urbanus circulum conspiciens, & subridens: *Vos*, inquit, *ordinem communem pervertistis: ego pariter vestrum pervertam, exclusisque tribus in circulo conscriptis, Marcum hunc Viterbiensem creavit Cardinalem.* Petierat autem ante suam assumptionem Marcus per litteras nomine totius religionis Cardinalem aliquem Protectorem in locum Talayrandi Petragoricensis Episcopi Albanensis, ante annum defuncti. Dedit Pontifex Nicolaum de Ressa Gallum Lemovicensem, sanctæ Mariæ in via lata Diaconum, cui etiam Ordinis regimen commisit post creatum Marcum prædictum Cardinalem, inciso peculiari sigillo ad modum Vicarii Generalis Ordinis sodalitium ille rexit, usque ad Comitia generalia, ad quæ ipse anno sequenti Assisii Patres convocavit.

Ordinis Protector Cardinalis Ressamus.

Ann. 1358. n. 2. Magn. Chro. Belgicum.

Fr. Petrus Aragon. monet Pontificem ut Romam abeat.

XI. Frater Petrus de Aragonia, Jacobi II. Regis filius, de quo supra egimus, aliquot annis postquam Minoribus nomen dedit, statim a creatione Urbani Pontificis visionem a Christo habuit, qua jussus est, ut Papam Avenione discedere, & Romam proficisci, universalemque Ecclesiam in sanctis moribus reformare, admoneret. Hæc executurus Avenionem abiit, & omnia Pontifici suggessit. Illinc vero in Cataloniam redeunti dedit Pontifex brachium sancti Ludovici Episcopi, pulchra & pretiosa theca inclusum, ut per Montempessulanum transiens illud Minoribus consignaret, & cum veneratione reponi curaret. Petrus vero propter occurrentia negotia alia profectus via in Aragoniæ ditiones contendit, ubi dum paululum hæsit, nec Montempessulanum abiit, commoti Burgenses propter suspicionem ereptæ sibi rei pretiosissimæ, ad Pontificem miserunt, qui querelas exponeret. Dedit itaque Pontifex ad Petrum sequentes litteras, ante quarum receptionem jam sponte ad destinatum locum detulerat reliquias.

Jubetur brachiū S. Ludovici Montepessulanis dari.

Fratri Petro de Aragonia Ordinis Fratrum Minorum.

Ex lib. secr. an. 4. fol. 38.

XII. *Sacras reliquias brachii beati Ludovici Episcopi & Confessoris tuæ devotioni præclaræ tradidimus, ut in tuo itinere, quo eras tunc in Cataloniam profecturus, ad locum Montispessulani deferres, & ibidem faceres eum veneratione reponi, prout tibi duximus injungendum. Verum, sicut ex Burgensium dicti loci quæstione percepimus, tu hujusmodi mandatum nostrum, & locum præteriens, memoratum brachium in Cataloniam detulisti, de quo iidem Burgenses non modicum sunt turbati. Licet igitur æstimemus, quod hoc ex devotione feceris, ut aliquibus probis personis, in dicto Sancto devotionem habentibus, idem brachium demonstrares, tamen quia jam illis potuisti satisfecisse, & istorum conquerentium debes turbationem auferre, confestim religiosam discretionem tuam rogamus attente, mandantes quatenus præfatum brachium ad dictum locum Montispessulani non differas reportare, factum per nos tibi in hac parte mandatum efficaciter impleturus. Datum Avenione v. Kalend. Februarii, anno iv.*

Carolus Imperator Pragæ Academiā instituit.

XIII. Magno studio Carolus Imperator hæreditarii sui regni Boemiæ glo-

gloriam quærens, undique viros doctos ac pios accivit, per quos gentem illam tum religionis cultu, tum legum ac bonorum morum disciplina illustravit. Schola insuper liberalium artium ab eo hoc tempore Pragæ erecta, cum Pontifice egit, ut præciperet religionum maxime mendicantium, Superioribus, quatenus in eam civitatem destinarent viros eruditos, quorum doctrina & scholasticis dissertationibus scientiarum splendor clarius effulgeret. Fecit Urbanus, data hac epistola ad religionum Præfectos.

Dilectis filiis Minorum Ministro, ac Prædicatorum, Eremitarum sancti Augustini, & sanctæ Mariæ de monte Carmelo Ordinum Prioribus Fratrum, Provincialibus Provinciarum illarum, in quibus secundum morem singulorum dictorum Ordinum Regnum Boemiæ consistit: nec non Guardiano, Prioribus & Fratribus domorum Pragens. Ordinum prædictorum.

XIV. *Et si sacræ Theologiæ studio, per quam veræ, & catholicæ fidei, æternæque deitatis, & humanæ salutis, & summi boni habetur agnitio, sit ubilibet insistendum, in generalibus tamen studiis propter studentium multitudinem, & concursum circa ejus lecturam tanto diligentius decet attendi, quanto in eis ejusdem scientiæ veritas magis exquiritur, & si qua emergunt dubia, lucidius declarantur. Cupientes igitur, præmissorum intuitu, nec non consideratione carissimi in Christo filii nostri Caroli Romanorum Imperatoris semper Augusti, ac Boemiæ Regis illustris super hoc nobis humiliter supplicantis, quod generale studium, quod in qualibet licita facultate, ex Apostolicæ Sedis indulto viget in civitate Pragen. quæ in regno Boemiæ principaliter existit in facultate prædicta, per bonorum sufficientiam magistrorum tamquam nova plantatio floreat atque fructificet, discretionem vestram hortamur attente, quatenus ob divinæ majestatis & nostram, ac prædictæ Sedis reverentiam (quod etiam sine exhortatione aliqua facere debetis) in singulis domibus, seu locis vestris de civitate prædicta, doctos, sufficientes, & bonos in eadem facultate Magistros, qui ibidem in ea degant & doceant, juxta morem aliorum generalium studiorum, habere & tenere continuo studeatis, id tam per vos, quam apud superiores vestros sic fideliter & sollicite procurantes, quod inde optatus fructus proveniat, qui speratur. Nosque proinde vestram possimus in Domino diligentiam commendare. Datum Avenione* III. *Idus Novembris, anno* V. *Ex lib. com. an. 5. fol. 4. epist. 3.*

XV. Sub hoc tempus Ludovicus Hungariæ Rex in Bulgariam, ditioni Pannoniæ subjectam, reluctante Stratimiro eorum Principe, exercitum duxit, ubi bellum a sententia gestum est, siquidem Bodonium eorum urbem primo impetu obsessam, perbrevi obsidione occupavit. Stratimirum cepit, qui se vulgo Imperatorem appellari jusserat: deinde vix trium mensium spatio, universam Bulgariam in suam potestatem redegit. Stratimirus in Hungariam ductus, ad Gemlechium, Zagrabiensis Episcopi castellum, aliquandiu adhibitis custodibus, relegatus est. Deinde cum in manus Ludovici jurasset, se perpetuam fidem & obsequium Regi Pannoniæ præstiturum, magnifice donatus, reddito regno, dimissus est, qui recepta Bulgaria, quoad vixit, pactas conditiones, imperataque servavit. Deinde immissis verbi divini declamatoribus, præsertim ex Minoritis, gentem barbaris ritibus ac præstigiis infectam magna ex parte ad fidem Christianam convertit. Primum immissi per Vicarium Bosnæ, jubente Rege, & exhortante fratre Peregrino Episcopo Bosnensi, viro profecto sanctissimo, octo Minoritæ,

Bonfin. dec. 2. lib. 10.

Bulgaros in fide instruunt Minoritæ.

tæ, qui infra dies quinquaginta ultra ducenta millia hominum converterunt. Omnium nomina in tabulas reducta sunt, quæ Ludovicus Rex ad Ministrum Generalem misit, rogans ut multos mitteret ad messem magnam operarios. Ille vero scripsit, quas subjiciam litteras ad Ministrum Provinciæ sancti Francisci, legendas universæ Fratrum multitudini, quæ ad proxime futuram diem magnæ indulgentiæ Portiunculæ lucrandæ constitutam solebat quotannis convenire, ut intellecto felici fidei progressu, lubentius ad Dei opus prosequendum assurgerent. Bzovius missos etiam ad hanc messem Patres ex Ordine Prædicatorum narrat, nescio tamen unde id desumpserit; neque enim id excepit ex regesto Pontificio, ex quo ego aliquot diplomata circa hanc conversionem desumpsi, neque ex auctoribus sui Ordinis, qui nihil hujusmodi recensent; imo sanctus Antoninus, & Castillius candide hanc missionem, & conversionem a solis Franciscanis factam referunt, eoque ipso candore rem narrat Hieronymus Platus, ex quo suam narrationem & verba Bzovius transcripsit.

Bzov. ann. 1370. n. 11.

Anton. 3. p. tit. 24. §. 10. Castill. 2. p. cap. 19. Plat. de bon. relig. stat. lib. 2. cap. 30.

Carissime Minister.

XVI. *Hesterna die ab inclyto Rege Hungariæ Ludovico, & a Vicario Bosnæ quasdam litteras, omni spiritus jucunditate plenissimas, lætus accepi. Grandis prorsus meditationibus exardescere cœpit ignis & succensi ferveris prodire favillæ, & animatio quædam potens & valida ad conversionem infidelium populorum. Illis siquidem litteris intimatum est mihi quod recenter per servos suos Fratres nostri Ordinis Vicariæ Bosnensis tam magna & mirabilia Dominus operatur, ut quamvis multi sint numero, nullo tamen modo sufficiant currentes ad sacræ regenerationis lavacrum baptizare, & ministrare hominibus sacramenta. Unum e pluribus intimare cupivi; ad petitionem Christianissimi ac devotissimi Regis Hungariæ Vicarius meus Bosnæ ad illam patriam, regno ac Vicariæ contiguam, octo Fratres nostri Ordinis sibi subditos destinavit; qui infra quinquaginta dies ultra ducenta millia hominum baptizarunt. Et ne forte de numero scrupulus oriatur, jussu Regis omnes baptizati in scripturam publicam sunt redacti, illius tamen regionis, ut scribitur, necdum partem tertiam converterunt, sperant tamen firmissime aperiri eis ostium fidei, Domino Jesu Christo, quidquid residuum fuerit, in caulam dominicam congregante. Currunt cum suis gentibus Principes infideles, juvenes & virgines, senes cum junioribus turmatim confluunt ad baptisma, heretici similiter & schismatici ad veritatem fidei orthodoxæ, ad unitatem sacrosanctæ Romanæ Ecclesiæ revertuntur. Ipsorum etiam Sacerdotes atque Calogeri sub jugo fidei efficiuntur humiles, qui in sua hæresi nimis antea fuerant pertinaces. Ædificare voluerunt loca nostræ religionis quam plurima, ut fructus virtutis, unitatis & fidei perseveret. Igitur lætentur cæli, & exultet terra, & omnis lingua Dominum glorificet. Terra siquidem mota est, & cæli distillaverunt a facie Dei Sinai, pluentes his diebus solito abundantius pluviam bonam, quam segregavit Dominus hæreditati suæ, hæreditati utique Fratrum Minorum, ut non reperiatur vacua in eis lux Christi, sed eorum manibus repleatur multitudine gentium conversarum. Unum est tamen, quod spirituali huic gaudio doloris aculeum intermiscet: Messis quidem multa, sed operarii valde pauci. Ecce regiones jam albæ ad messem, sed non sunt qui sufficienter metant, & fructum in vitam æternam valeant congregare. Propterea mihi intimatum cum fletibus, quod si numerus Fratrum non augeatur, immensus fidei fructus negligitur, atque dimittitur,*

titur, & perduntur animæ, pro quibus Salvator pretiosum sanguinem suum fudit. Perditur tota illa Bulgaria populosa, quam Rex ille invictissimus Hungarorum dudum potenter obtinuit, & præcipue civitas illa Bindin, famosa nostris, & magna, & ubi Fratres in copiosiore numero destinentur. Patareni & Manichæi sunt amplius solito dispositi baptizari, & ad Christum verum lumen converti, si non deficerent, qui viam hujus luminis demonstrarent. Piissimus Rex præfatus cernens de multis nationibus, ac regnis multos in eodem sancto proposito, admiratione repletur & gaudio, devote postulans ut ex ipsis Fratribus partium diversarum ad duo millia transmittantur, quos valde religiose collocare disponit, adeoque zelo fidei catholicæ & conversionis infidelium fidelissimus Rex effervet, ut etiam proprium corpus vellet exponere, & pro conversione gentium se ipsum totum dare. Igitur exurgant viri religiosi, imitatores filii Dei, & fideles filii beati Francisci, & ad laborem messis viriliter se accingant, in exultatione metant, & in labores seminantium fideliter introeant, ut qui seminant, & qui metunt pro granis purissimis in horreo Domini congregatis, panem suavissimum in regno Domini & mensa Christi gloriose manducent. Tu vero Minister omnibus Fratribus convenientibus ad sacram indulgentiam Portiunculæ præsentes litteras distincte & intelligibiliter legi facias, seu legas, eosque quantum valeas serventer & efficaciter exhorteris, ac constanter inducas ad capiendum fructum tantæ salutis, ut cum omni promptitudine se disponant, eisque ex parte mea denuncies; ut si qui spiritu Dei tacti, illuc voluerint proficisci, ad meam præsentiam debeant alacriter & secure venire, ut obedientia & benedictione percepta, suum jactantes cogitatum in Domino, inspirationem dictam liberius & securius exequantur. Vale in Domino, & ora pro me.

XVII. Hoc anno diræ erant inimicitiæ inter prædictos Carolum Imperatorem Boemorum Regem, ac Ludovicum Hungarorum, qui gener Caroli fuerat, levibus quibusdam injuriis, ut fit inter vicinos populos excitatæ, sed Caroli convitio coram nuntiis Ludovici taxata matris fœminæ lectissimæ & honestissimæ pudicitia, sic auctæ, ut bellum utrinque magnis viribus appararetur. Ludovicus Casimirum Poloniæ Regem cum Russorum ac Tartarorum auxiliis, & per eum Sigismundum Danorum Regem, Boguslai Ducis Stolpen. propinquum in belli societatem pertraxerat. Carolus Boemiam, Moraviam, & Germaniam omnem ad arma concitabat. Hoc ubi Urbanus Pontifex accepit, de pace cum utrisque egit diligenter per Legatum suum fratrem Joannem Minoritam, virum prudentem & eloquentem, qui cum impigre jam ad Carolum, jam ad Ludovicum & Casimirum recurreret, Carolumque eo adduxisset, ut is satisfacturum se esse adversariis de convitio reciperet, mitigatis ea re Ludovici & Casimiri animis, non modo pacem inter inimicos reges, verum etiam affinitatem induxit, nempe ut Boguslai prædicti filiam, Casimiri ex filia (Cromero sorore) Elisabetham neptem, Ludovici consobrinam ex Amitali sorore susceptam, Carolus, cui tres conjuges Blanca, Mecellina, & Anna brevi discesserant, quartam duceret uxorem. Nuptiis tempus constituit Legatus Apostolicus, ita eum rogante Carolo, ad liberalia, quod vulgo Carnisprivium vocant, in civitate Cracoviæ. Convenerunt invitati a Casimiro Reges Ludovicus Hungarorum, Sigismundus Gothorum sive Danorum, & Petrus Cypriorum, Ponto & adverso Istro in Valachiam, & inde terrestri itinere per Russiam Cracoviam advectus: præterea Duces Otto Bavarorum, Zemovitius Masaviorum, Boleslaus Svidnicientium, Bernardi defuncti frater, Wladislaus Opolienfium,

Miechov. in Chr. Reg. Polon. lib. 4. cap. 10.

Cromer. de rebus Polon. lib. 12.

Fr. Joannes pacificat Romanorum & Hungarorum Reges.

sium, & Boguslaus cum sponsa filia. Ad extremum venit Carolus cum splendido comitatu. Cui venienti omnes Principes atque Reges cum Casimiro Cracovia ad unum milliarium obviam profecti sunt, & non modicum spatium pedibus progressi, quod dum idem facere Imperatorem cognoverant, amice inter se consalutarunt. Cum autem urbi appropinquaret Carolus, sponsam cum patre & magna puellarum ac matronarum caterva obviam habuit. Nuptiis demum diebus multis, apparatu vere regio peractis, & fœdere sempiterno, regulante cuncta Legato, inter Reges icto, & jurejurando firmato, missisque inter se ultro, citroque amplissimis muneribus, domos quisque suas diversi discesserunt, ad fines usque regni a Polonis proceribus deducti.

XVIII. Hoc anno creati sunt sequentes Episcopi. Litteren. in regno Neapolitano, sub Archiepiscopo Amalphitano, frater Robertus de Casalnovo, per obitum Jacobi, VI. Idus Junii. Croen. olim sub Archiepiscopo Dyrrachino, per obitum Gregorii, frater Andreas electus a Capitulo, sed irrita electione, a Pontifice creatus, VI. Idus Junii. Similiter ad Caurien. sub Archiepiscopo Compostellano, promotus frater Didacus, per obitum Roderici, IV. Idus Decembris. Ad Cavallicen. alias Caballicen. sub Archiepiscopo Lugdunen. frater Franciscus de Cardaliaco sacræ Theologiæ magister, per translationem Philippi ad Patriarchatum Hierosolymitanum, VIII. Kalend. Octobris. Ad Dimitacen. sub Patriarcha Constantinopolitano, per obitum Joannis, frater Joannes assumptus a Guillelmo Patriarcha, sed cum id ratum non haberet Pontifex, sua eum promovit auctoritate; VII. Kalend. Februarii. Ad Botrocen. sive Buthroten. sub Archiepiscopo Naupacten. frater Lazarinus ab Hermanno Archiepiscopo, similiter electus, sed ab Urbano reelectus, per obitum Francisci, V. Idus Februarii. Ad Archiepiscopatum Tharsen. per obitum Pontii, frater Joannes, VII. Kalend. Novembris. Ad Archiepiscopatum Nazarenum in regno Neapolitano, frater Guillelmus Beluaysius, per obitum Richardi, V. Kalend. Februarii.

Fr. Robert. Episcop. Litteren. — Frater Andræas Croen. — Fr. Didacus Caurien. — Fr. Francisc. Caballicen. — Fr. Joannes Dimitacen. — Fr. Lazarin. Botrocen. — Fr. Joannes Archiepisc. Tharsen. — Fra. Guillelmus Archiep. Nazaren.

XIX. Ait Rodulphus hoc anno exstructum Maceraten. Cœnobium in diœcesi & custodia Feretrana in Piceno. Aliud est hoc a Maceratæ urbis Cœnobio, de quo alias dictum est, constructum ex legatis a Dominis Benincasa Amatoris de Certalto, & Lancellotto Hieronymi Maceratensi, consentientibus Reverendissimo Domino Claro Episcopo Feretrano, & Sancte Parocho. Sancti Angeli, atque ædiculam parochiæ subjectam libere donantibus: uti constat ex Episcopi litteris eadem in æde asservatis. Habitasse tamen Fratres ante hæc in agro Maceratensi, in loco nuncupato Fagiola, ubi adhuc conspicitur sacellum sancti Bonaventuræ, quidam arbitrantur. Locum hunc illustravit Magister Bartholomæus Beccanus insignis concionator, hoc in oppido natus, a Gregorio XIV. ad Episcopatum Guardiæ Aprutinæ evectus, quo dimisso, rediit in patriam, ubi defunctus anno MDCX. in hoc Cœnobio, & suæ familiæ sacello sepultus est. Domum ferme omnem restituit frater Marinus Maceraten. qua de causa singulis annis ex provinciæ decreto illi Fratres parentant. Concessit hoc anno Pontifex licentiam mutandi Conventum Ortanum in patrimonio beati Petri ad alium locum tutiorem, imminentibus tot belli periculis: *Per Officiales*, XVII. Kalend. Septembris. Hoc anno memoria occurrit Monasterii Clarissarum sanctæ Mariæ de Fallesio diœcesis Massanæ, in quodam diplomate, quo Pontifex jubet Sorores solvere quasdam pecunias Antonio Episcopo Massano.

Conv. Maceraten. — *Tom. 5. an. 1391. n. 47.* — *Monumen. MSS. hujus Conv.* — Fra. Bartholom. Episc. Guardiæ. — Conven. Ortan. — Monast. Fallesii.

SUP-

SUPPLEMENTUM P. ANTONII MELISSANI DE MACRO.

„ I. FRatrem Petrum Patricelli de Fano, in Religione de numero conversorum, cui percupienti, ducendi milites in Sarracenos permissum fuerat, re fortiter & laudabiliter gesta, Vicariatu Smyrnæ donatum, auctumque subinde privilegiis, inter familiares Pontificis numeratum, voluit Urbanus hoc anno de certa pecuniæ quantitate provisum: *Dilecti filii &c.* VI. Kalend. Aprilis. Fratris Jacobi promotionem ad magisterium, fratri Homini Dei quoque commendatam, nonis Aprilis; sicut etiam fratris Joannis, Ubertino de Coriolano, VIII. Kalend. Septembris. Ceterum ad Rhenum in Alsatia, exortis inter Fratres & Clerum litibus super quarta funerali, ad Prælatos Spirenses diploma: *Frequentes hactenus &c.* XV. Kalend. Maii expedivit. Litteras etiam circa exactiones nostrorum Fratrum tertiæ Regulæ: *Dum sinceritatem &c.* XV. Kalend. Octobris; nec non alias pro iisdem ad Olivas Colonien. *Solet annuere &c.* XVIII. Kalend. Januarii. — Gratia Pontific. — *Wadd. ad ann. 1351. 1353. & 1355. n. 6.* — *Indic. ex Vatic.* — *Ex copia.*

„ II. Per hæc tempora Jacobus de Sabaudia Princeps Achajæ, avitæ devotionis in S. P. Franciscum hæres tenacissimus, sub mortem apud Fratres Pinerolii sepulturam sibi elegit, ut in supremæ suæ voluntatis tabulis, sub hisce verbis legitur: *Item sepulturam suam elegit in Cœmeterio Fratrum Minorum Ordinis beati Francisci, Conventus Pinerolii; videlicet in Capella per ipsum incho.ata ibidem, & ibi vult sepeliri secundum statum ipsius, ad ordinationem suorum executorum infrascriptorum; quibus Fratribus Minoribus, tam pro remedio animæ suæ & parentum suorum, quam pro facienda & construenda dicta Capella, una cum tumulo in quo vult sepeliri, tria millia Florenorum boni auri & magni ponderis, per heredem suum universalem infrascriptum solvenda semel dat & legat.* Conscriptæ fuerunt apud Ripolas in domo Villermi Domini, & inter alios testes ad easdem vocatos, fuerunt frater Joannes de Croso Ordinis Minorum, cum fratre Petro & Dominico ambo de Castromonte Ordinis Prædicatorum &c. anno Christi MCCCLXVI. Indictione IV. die XVI. mensis Maii. Hic Jacobus tres habuit uxores, primam Beatricem Astensem, sive Estensem, filiam Renaldi Marchionis Ferrariæ; secundam Sibillam a Baucio, a qua Philippum suscepit, & tertiam filiam Eduardi Domini Bellijoci, nomine Margaritam, quæ illi peperit Amadeum & Ludovicum. — Jacobus de Sabaudia eligit sepulturam in Ecclesia Minor. Pinerolii. — Legat pro eo Conv. tres mille florenos.

ARGUMENTUM.

Urbanus Pontifex a fratre Petro Aragonio monitus Romam proficiscitur. Ægidius Cardinalis Albornotius summe addictus, rebus in Italia præclare gestis, moritur. Habentur Comitia generalia, & eligitur in Præfectum Ordinis frater Thomas Farignanus. Floret frater Nicolaus Comes Perusinus. Instituuntur Episcopi. Recensentur plerique magistri & viri docti. dilatatur Institutum.

I. URBANUS Pontifex excitus divinis monitis, quæ anno proxime elapso sibi intimaverat, uti diximus, frater Petrus Aragonius, statuit Avenione discedere, & Romam, valde reluctantibus Gallis, proficisci. — *Anno 1366. n. 11* — Urbanus Romã proficiscitur.

Ve-

Magnum Chron. Belgic. an. 1363. Venit itaque Massiliam, ubi cum triremes, a Venetis submissas, conscendere vellet, eidem fratri Petro Pontificem comitanti, revelatum est, Pontificem si ad locum electionis reverteretur, futurum esse Josiam incipientem, & non perficientem, & paraturum locum schismati, paulo post venturo, in quo innumerabilia millia animarum perirent. *A fr. Petro Aragonio monitur.* Quod ille rursus Pontifici narravit. Solvit itaque Urbanus Massilia sub Idus Majas, & x. Kal. Junii cum xxv. triremibus Genuam appulit, ubi summis honoribus exceptus est. Secundo Kalendas ejusdem mensis abeuntem octo Ligustriæ triremes honoris ergo Cornetum usque concomitatæ sunt. *Apud Minores frequenter hospitatur.* Quarto Nonas Junii in eam urbem venit, & in Cœnobio Minorum ingenti lætitia & honore exceptus Joannem Columbinum, Ordinis Jesuatorum institutorem cum sociis circa propositam sibi vitæ rationem audivit, mox ad oppidum Tuscanellæ in Minorum item Cœnobio per Franciscum de Vincentiis iterum eorum conversionem & sanctum propositum excepit, Institutum approbavit, eosque tunicis albis vestivit. Ad xviii. Kalendas Julias Viterbium veniens, in Cœnobio etiam Minorum commoratus, Nuncios Caroli Imperatoris, Ludovici Regis Hungariæ, Joannæ Reginæ Siciliæ, Principes Italiæ, Oratores Romanos, & urbium confœderatarum audivit, & contra Barnabovem Vicecomitem, ac reliquos hostes Ecclesiæ ad ultimum Julii certis pactis conditionibus, eos sibi devinxit; demum ad xvi. Octobris Romam intravit suprema omnium gratulatione salutatus.

Moritur Ægidius Card. Albornotius. Mariana lib. 17. rer. Hispan. c. 7. II. Non multo post illam confœderationem Principum, die xxiv. Augusti, diem extremum Viterbii obiit Ægidius Cardinalis Albornotius Hispanus (cui plurimum nostrum debet Institutum, ob collata in Consodales toto suæ legationis tempore, & sub mortem plurima beneficia) vir domi, *Qualis & quantus vir.* forisque, toga & armis clarus, tribus Pontificibus Clementi & Innocentio VI. & Urbano V. carus; quippe qui Ecclesiæ Romanæ ditionem, quam in Italia varii tyranni occuparant, injuriaque abstulerant, felicibus armis restituit, iterque Romanis Pontificibus aperuit, ut Romam, veterem sacri Imperii sedem, repeterent. Tot arces, munitasque civitates devicit, & Ecclesiæ vendicavit, ut Cornetum appellenti Urbano, jussus reddere rationem administratæ legationis in Italia, plaustra clavibus onusta in conspectum objecerit, dicens, non aliud se computum observasse, nec rationem posuisse præter illas claves urbium & Arcium de tyrannis pro Sede Apostolica receptarum. Cineres Assisii in sancti Francisci æde præcipua (cui etiam ingentem vim pecuniarum, & locupletem supellectilem legavit) conditi, inde Hispaniæ motibus pacatis Petri Regis cæde, Toletum, ut ipse testamento cavit, relati sunt, atque in divi Ildephonsi templi maximi sacello compositi, tumulo marmoreo dicato. Pontifex omnibus, qui funus deferrent Ægidii, indulgentias permaximas, quantas scilicet visitantibus Basilicas sanctorum Petri, & Pauli Apostolorum, concesserat. Quamobrem populi feretrum successaturis veniæ peccatorum spe, toto itinere ab Assisio Toletum usque, obvii catervatim se effudere, & humeris per vices succollantibus corpus illius ab Italia in Hispaniam, & in sepulcrum detulere, Henrico Rege, Petri successore, etiam humeros supponente.

Minoribus, lisque gratis, addictus. III. Nostræ in eum gratitudinis argumentum fuit manifestum; quod per universum Ordinem solemnibus exequiis ei religiosi parentarint, quilibet sacerdos pro ejus anima tres missas legerit, quilibet laicus terceenties recitarit orationem Dominicam, & Religiosi juniores integrum psalterium. Ejus in Religionem nostram affectum & beneficia his verbis commendat Marianus: *Hic utique fuit nostri Ordinis Pater, & Dominus, Protector ma-*

magnus, & largissimus, ac ut ita dicam brachium Ordinis, & columna singularis. Præclarissimi hujus viri nomen, virtutem & dignitatem hæreditavit ejus pronepos Ægidius Albornotius, qui gravissimis functus muneribus in subselliis Hispaniis, ad purpuram evectus ab Urbano VIII. exorante Philippo IV. in Urbe invictæ virtutis, Christianæ sapientiæ, & pietatis ecclesiasticæ dignum exhibuit exemplar; nunc Principatum & regimen habet Ducatus Mediolanensis, cujus in me benevolentiam plurimis experior beneficiis. Commendatur ejus pronepos Card. Albornot.

IV. Romæ jam constitutus Urbanus honorifice excepit Paulum Patriarcham Constantinopolitanum, a Joanne Palæologo Imperatore pro unione Ecclesiarum cum aliis septem Oratoribus destinatum. Revertenti munera largitus, litteras etiam addidit ad omnes Principes, & Rectores urbium Orientis, ut sacro huic Ecclesiarum & animorum fœderi vellent cooperari. Id ipsum scripsit in hunc modum Fratribus Ordinum Prædicatorum & Minorum in ultramarinis partibus constitutis. Agit Pontifex de fœdere Ecclesiarum.

Dilectis filiis universis Fratribus Prædicatorum & Minorum in ultramarinis partibus constitutis, ad quos præsentes &c.

V. *Tractatum reconciliationis Græcorum cum sancta Romana Ecclesia Matre, ac Magistra cunctorum Christi fidelium, a qua ipsi Græci sunt damnabiliter separati, jam diu fuisse inchoatum, vos credimus non latere, cujus optatum finem tanto ardentius desiderare debetis, quanto plenius nostitis ex hoc proventurum indubie lucrum innumerabilium pereuntium animarum. Eapropter licet tanti boni vos avidos, & cooperatores etiam, prout vobis possibile redditur, æstimemus, ut tamen ad hoc eo promptiores sitis, quo ad id per Apostolica scripta fueritis excitati, vos hortamur in Domino per eadem scripta mandantes, quatenus venerabili fratri nostro Paulo Patriarchæ Constantinopolitano, latori præsentium, ejusmodi pium negotium multis laboribus, sumptibus, & periculis prosequenti, ad omnem ejus requisitionem in dicto negotio vestris consiliis, auxiliis, & favoribus, devota promptitudine assistatis. Datum Romæ apud S. Petrum* VIII. *Idus Novembris anno* VI. Ex secret. an. 6. fol. 11. Ep. 3.

VI. Nicolaus Cardinalis Protector Assisii die VI. Junii in festo Pentecostes Comitia generalia celebravit, in quibus omnium suffragiis electus est Minister Generalis frater Thomas de Farignano Mutinensis, vel ut aliis placet, Bononiensis, sacræ Theologiæ Magister, in Academia Bononiensi publicus Professor, egregius Concionator, & Bononiensis Provinciæ Minister. Capit. gener. 57. Assisii. Minister Gener. Fr. Thomas Farignanus.

VII. Hoc tempore floruit sub tertio Instituto S. Francisci frater Nicolaus, olim Comes Perusii, qui spreta generis nobilitate & Comitatu, apud Cetonii locum beato Ægidio sancti Francisci comiti familiarem, devotum construxit eremitorium triplici adjuncta Ecclesia, prima Salvatori, secunda beatæ Mariæ Virgini, tertia sanctæ Mariæ Magdalenæ sacra, ubi sub eadem professione discipulos congregavit, qui longa annorum serie illic perseverarunt; sed tamdem deficientibus, locus transivit ad Fratres Minores regularis observantiæ anno MCCCCLXXVIII. die II. Januarii, eum concedente Communitate Cetonensi, & acceptante Petro Paulo Senensi cognomento *Barba rubea*, Vicario Fratrum Observantium Provinciæ Tusciæ, ea conditione, ut fratres Nicolaum & Simonem Cetonenses tertii Instituti sectatores alerent, & dum viverent apud se retinerent. Vocatur nunc hic locus Conventus sanctæ Mariæ Pulchri-aspectus, vulgo *Belvedere*, alias de Saxo, & pertinet ad Marian. lib. 4. c. 11. Fr. Nicolaus comes Perusii. Conv. Cetonen. de Saxo.

ADDITIO Patris Lucæ Waddingi. *Jacobil. de SS. Gualdensib. An. 1333. n. 21.*

B. Petrus Eremita Gualdensis.

ad Tusciæ Provinciam. „ Ejusdem tertii Instituti vir sanctissimus frater „ Petrus Eremita Gualdensis, beati Thomasuccii vigintiquatuor anno„ rum, uti alias diximus, magister, hoc anno die XXIX. Junii decessit in „ eremo Montis Rigoli (vici scilicet territorii Gualdensis) ibidem sepultus „ a prædicto suo discipulo. Eremitorium, seu eremi sacellum postea in am„ plam excrevit Ecclesiam Parochialem sub invocatione beati Petri de Ri„ golo. Sed nuper anno MDCXXXV. diruta hac Ecclesia, per Rigolanos „ ædificata est altera major intra Rigoli vicum, in eaque celebratur Petri „ anniversarium; cujus corpus translatum est ad territorium Eugubinum, „ ibique prope territorium Gualdense reverenter asservatur in lapideo se„ pulchro, insculptis ad latus his pauculis verbis: *Fr. Petrus Gualdensis.*

Frater Austerius Episc. Sarlaten. & Nuncius. *An. 1352. n. 16.*

VIII. Invenio hoc tempore Episcopum fuisse Sarlatensem, sub Archiep. Burdegalensi in Gallia, fratrem Austerium Minoritam, quem Claudius Robertì vocat Austensium de S. Columba. Ille ipse est, de quo supra locuti sumus, & diximus ad sacræ Theologiæ magisterium promotum. Hunc ab Eduardo Principe Aquitaniæ, & Walliæ missum Nuncium ad Urbanum Pontificem ipso primo anno sui Pontificatus, & ab eo benigne receptum, comperio in ejusdem Urbani regesto: *Quia præsentis vitæ* VI. Kal. Aprilis.

Tomo 1. Regest. Vatic. ann. 1349. n. 11. Litter. Camer. fol. 240.

Fr. Theal. Siben.

Fr. Petrus Coronen.

Frater Matthæus Archiep. Panormitanus.

IX. Creati sunt hoc anno Episcopi, Siben. in regno Zechiæ, sub Archiepiscopo Matrigen. frater Thealdus, per obitum Thomæ etiam Minoritæ, XVI. Kalendas Decembris; & Coronen. in Peloponneso, sub Archiepiscopo Atheniensi, frater Petrus Cornarius nobilis Venetus, per translationem Pauli ad Ecclesiam Castellanam, XVIII. Kal. Maii. Archiepiscopus Panormitanus frater Matthæus de Cunis sacræ Theologiæ Magister, per obitum Martii, Idibus Novembris. Neutrius horum meminit Rochus Pyrrhus in notitia Ecclesiæ Panormitanæ, sed Arnaldo Meliori subjungit Ludovicum Venetum. Sane longe aliter se res habet, uti aperte constat ex registro Vaticano Urbani V. Arnaldo defuncto suffectus est Octavianus Episcopus Agrigentinas VI. Idus Novembris, Pontificatus Urbani anno I. Per obitum Octaviani substituitur Melior de Bevilaqua Canonicus Veronen. legum Doctor, in minoribus Ordinibus constitutus, XIII. Kal. Januarii, anno Pontificatus II. Decedente paulo post Meliore creatur Martius de Aretio Canonicus Neapolitanus, XVIII. Kal. Februarii anno III. Mortuo Martio substituitur Idibus Novembris anno V. frater Matthæus supradictus: an fortassis ille, quem Ursinum cognominat Pyrrhus. Mira sane apud eum sub hoc tempus & personarum, & annorum confusio; Arnaldo præmittit Octavianum qui subsecutus est Arnaldum & Meliorem, inter quos sedit Octavianus, unum constituit, Ludovicum Venetum Matthæo præponit, cum inter Matthæum, & Meliorem solus sederit Martius. Annos etiam creationum ita permiscet, ut nihil ferme suo tempore constet.

Magistri Ordinis.

X. Magistri electi sunt multi hoc anno: frater Urbanus de Perusio, qui Perusii & Venetiis cum laude publice Theologiam professus est; Petrocinus de Mantua, qui multis in locis eamdem prælegerat; Franciscus de Faucheriis, Trecen. Diœcesis, qui in Senonen. Antisiodoren. & Trecen. Cœnobiis; Nicolaus de Nigroponte Minister Romaniæ, qui Pisis, & Assisii docuit; Guillelmus Mayrn, qui in pluribus solemnibus Ordinis studiis; Joannes de Chenegeyo qui Parisiis; Michael Barcelli qui Lugduni per Septennium, Rogerius de Heraclia, qui in diversis Academiis libros legit sententiarum. Rodulphus Gazaguerra, & Laurentius de Plate.

Fr. Bartholom. Glaunvillus. *Pitseus de Script. Angl.*

XI. Floruerunt hac tempestate in Anglia frater Bartholomæus Glaunvillus, cognomento Anglicus ex illustrissima Comitum Suffolcensium familia ortus.

ortus. Ab ipſa adoleſcentia jugo Domini ſub regula ſancti Franciſci ſuſcepto, Oxoniæ, Lutetiæ, Romæ ſacris litteris operam dedit, in quibus Magiſterii lauream eſt conſecutus. Adhibitis optimis quibuſque & ſelectiſſimis tum naturalium, tum ſupernaturalium rerum interpretibus, ex utriuſque ſcientiæ inter ſe collatione miras oſtendit provenire utilitates, docuitque qua ratione Philoſophicæ diſciplinæ poſſint ac debeant Theologicis ancillari, ut ad imitationem populi Iſraelitici, quaſi ex Ægyptiorum ſpoliis diſcamus ornare domum Dei, & Chriſti ſponſam Eccleſiam. Nam per proprietates rerum naturalium ſubtiliter & dilucide explicatas, & concinne applicatas, incredibilem attulit lucem ad intelligendas difficiles & abſtruſas divinorum oraculorum vel prophetias, vel allegorias, vel quaſcumque figuras, omneſque ſacræ Scripturæ locutiones figuratas, longe quam ante eum quiſquam, reddidit clariores. Hunc igitur in finem ingens plane volumen in lucem emiſit, quod in ſe comprehendit ſuccum & medullam omnium pene probatiſſimorum auctorum, qui de illis materiis unquam ſcripſerunt.

XII. Frater Joannes Wichingamus, qui in Cœnobio Norvicenſi primum litteras humaniores, deinde Cantabrigiæ Philoſophiam & Theologiam didicit, atque in utraque profeſſione egregie profecit. Ad populum frequentes habuit conciones, ſuiſque auditoribus vitiorum fugam, & virtutis amorem magno zelo perſuaſit. Extant plura ab eo conſcripta monumenta. Gualterus Wiburnus poeſi & oratione ſoluta diſertus & facundus, pius etiam in Deum & ſanctos, maxime in Chriſtum & Chriſtiparam. Nam de utroque ſcripſit cum heroico carmine, tum verſiculis rithmicis, & alios libros ad poſteros tranſmiſit.

Fr. Joannes Wichingamus.

Fr. Gualterus Wiburnus.

XIII. Hoc anno probavit ſanctus Antonius Patavinus quam benigne excipiat preces ſibi addictorum. Eduardus Walliæ, & Aquitaniæ Princeps (quem perperam Joan. Mariana vocat Richardum) dum exercitum pararet in auxilium Petri Regis Caſtellæ ab Henrico fratre Regno expulſi, & Petro Burdegalenſi Medico imperaret, ut caſtra ſequeretur, ægre hic ferebat domum & familiam relinquere, atque in exteras terras inter armorum ſtrepitus, & bellorum diſcrimina proficiſci. Abiit itaque ad Minorum Cœnobium, atque in ſacello ſancti Antonii rogavit pro ſe rem ſacram peragi, deinde ſuas preces adjunxit, ut ſi expediret, proficiſci, ſin aliter, domi hærere efficaciter inſpiraret, vel ſigno aliquo indicaret. Bis ſancti Patris effigies, ipſo & ſacerdote conſpicientibus, caput agitavit ad modum reluctantis, vel quidpiam denegantis, quo territus prodigio, dum domum rediret, obvium habuit Principis Seneſcallum, qui narravit interne miro modo perſuaſum Principi, ne hominem divexaret, aut a domeſtica requie divelleret. Regreſſus ille ad Sancti tutelaris ſacellum gratias exhibuit, & multis præſentibus rem omnem recenſuit, & in ſcripta authentica redegit.

Vide Marian. catal. c. 7. & 8.

S. Antonius ſibi ſupplicantem exaudit.

Legen. MSS. S. Anton. c. 52.

XIV. Vir nobilis Albretenſium Dominus, ad Caſtrum-Geloſii, Aquitanorum oppidum, Cœnobium Minoribus hoc anno extruxit, quem & Neracenſe alias ædificaſſe narravimus. Ab hæreticis vero anno MDLXIX. ad ima fundamenta everſum eſt, cujus incolas ærumnis multis, fame, ſiti, plagis, opprobriis, carceris moleſtiis divexarunt; duos vero Petrum Veronienſem lectorem, & diſertiſſimum concionatorem, ac Joannem Moretum Sacerdotem ante fores templi beatæ Mariæ ex procera arbore laqueo ſtrangularunt.

Conv. Caſtri-Geloſii.

Gonz. in Provin. Aquit. recen. an. 18.

Tom. 5. an. 1291. n. 18.

Petr. Veron. & Joan. Moretus martyres.

XV. Hoc anno conceſſit Pontifex facultatem Miniſtro Generali recipiendi domicilium pro Fratribus in civitate Capricana, quam non aliam eſſe ſuſpicor, quam urbem præcipuam inſulæ Capreæ, vulgo *Capri*, arce Tiberii

Conv. Capricanus.

rii nobilis, in mari mediterraneo, e regione Surrentinæ civitatis; neque enim alterius sub hoc nomine urbis licet reperire vestigium: *In Ecclesiæ firmamento*. XVI. Kalendas Octobris. Aliud etiam Cœnobium in Insula Manniæ maris Hibernici, in villa sanctæ Columbæ, a Guillelmo de Monte-acuto, Comite Saresburien. Insulæ domino, fabricandum, indulsit Fratribus Provinciæ Hiberniæ accipere, dummodo accederet consensus Episcopi Soderensis, Insulæ Antistitis, qui olim jurisdictionem in omnes Hebridas insulas exercebat: *Intenta salutis operibus*. VII. Idus Decembris.

Conv. S. Columbæ.

Vide Camden. de insulis Britann.

XVI. Clarissas Monasterii Arelatensis suscepit sub patrocinio beati Petri, & Sedis Apostolicæ, quia Syndici, & cives minabantur, se post Pontificis in Urbem Romanam, quam tunc parabat, profectionem, eas expulsuros: *Sacrosancta Romana Ecclesia*. XI. Kalendas Maii. Clarissis Monasterii vallis gloriæ urbis Hispellatis, quædam suorum prædecessorum privilegia confirmavit: *Vestræ devotionis*. VII. Idus Julii.

Monast. Arelaten.

SUPPLEMENTUM P. ANTONII MELISSANI DE MACRO.

„ I. Fratris Petri de Aragonia Jacobi II. Regis filii monitis excitus, tamdem hoc anno Pontifex Avenione devenit Romam; proviso interea, ne sine licentia Ministri Fratres magisterium assumere auderent: *Licet Apostolicæ &c.* II. Nonas Januarii. Fratrem Guillelmum subinde Ordini restituit: *Dudum felicis &c.* XI. Kalendas Maii, quando Massilia sub Idus Majas solvebat: & X. Kalendas Junii, cum Genuam appulisset, Monachos Benedictinos, fratresque nostros Bellicardi inter se dissentientes composuit. IV. Idus Junii: *Ea, quæ judicio &c.* cum II. Kalendas ejusdem mensis octo triremium comitatu abiret Cornetum, & IV. Nonas ejusdem præfati mensis in eam urbem venit in Cœnobio Minorum exceptus: ceterum replicatis litteris Apostolicis, præfatam compositionem constabilivit. II. Kalendas Augusti: *Dudum cum inter &c.* ac nonnullos ad Magisterium dimisit, scriptis brevibus Cancellario Tolosano pro fratre Simone Brumo. XVI. Kalendas Septembris; Bertrando Ministro Tusciæ pro fratre Joanne. II. Idus Septembris, & Jacobo de Reate pro fratre Francisco. V. Kalendas Januarii. Percipiens autem plures nostrorum curis secularibus implicari, quod plurimum religiositati officiebat, ab iis eos removeri mandavit, edito brevi: *Intelleximus &c.* Kalendas Januarii.

Urbanus V. Avenione discedit.

Indic. ex Bullar. nostro fol. 74.

„ II. Casimirus Poloniæ Rex, Loctici filius, cognomento Magnus, per suos Oratores Avenionem missos Ecclesiam Metropolitanam in civitate Leopoliensi ab Urbano V. VIII. Idus Aprilis, sufficienter dotatam erigi, & fundari obtinuit, quod & factum est: Archiepiscopus enim Gnesnensis Jacobus Svinka, litteris sibi præsentatis, personaliter Leopolim adiit, & ex parochiali Ecclesia Leopoliensi, inspectante Casimiro Rege, & universa ejus militia, Archiepiscopatum erexit, primumque Archiepiscopum dictæ Sedis Christinum virum nobilem instituit & consecravit, ait Miechovius. Jacobus autem Scrobissevius Canonicus Leopoliensis in suo opere de Archiepiscopis Haliciensibus, ait de isto Christino, sibi indicatum eum prope Sanocum natum, & Religionem sancti Francisci professum genus duxisse ex Illustri Gozdavitarum familia, & apud Minores Conventuales Leopoli hæc pauca legisse: *Illustrissimus Dominus Archiepiscopus Haliciensis* MCCCLXVII. In Annalibus vero Leopoliensibus ita haberi: *Christinus primus Archiepiscopus Haliciensis Ec-*

Fr. Christinus consecratur primus Archiepiscopus Leopol.

Casim. Biern. ex Miech. l. 4. c. 26.

„ *Ecclesiam Metropolitanam sanctæ Mariæ Magdalenæ Haliciæ construxit;*
„ *prout facultates ferebant, dotavit: Prælatos & Canonicos instituit, &*
„ *quoniam nudos titulos gerebant, de sua mensa alebat egenos, & pupillos*
„ *sustentabat, doctrina clarus, ac bonis operibus plenus obit.* Hæc circa du-
„ bium est, an Christinus hic debeat vocari Haliciensis, seu Leopoliensis;
„ etenim Miechovius, cui assentitur Bielscius, qui Haliciam in Archiepi-
„ scopalem Sedem erectam non nisi anno MCCCLXXV. sub Ludovico notat
„ his verbis, ait: *Postea Ludovicus misit ad Papam, cupiens ab eo fieri au-*
„ *ctionem Episcoporum Russiæ, maxime animadvertens magnam copiam homi-*
„ *num, ritu Catholico initiatorum secundum Ordinem sanctæ Ecclesiæ. Hic*
„ *fundavit Episcopatum Præmiliensem, Wladimiriensem, & Archiepisco-*
„ *patum Haliciensem, ut scribit Duglossus, & antea Casimirus Rex jam*
„ *Archiepiscopatum Leopoliensem (præter quem alius ibi non est) institue-*
„ *rat.* Ita Bielscius: & Miechovius inquit: *Eodem anno (idest* MCCCLXXV.)
„ *præfatus Rex Ludovicus ad Gregorium Papam XI. missis Nuntiis in Ave-*
„ *nionem, Haliciense Oppidum Archiepiscopali, Præmiliense vero, Chel-*
„ *mense, & Waldzimiriense Episcopali honore insigniri obtinuit. Ad Me-*
„ *tropoliticam Haliciensem Ecclesiam Jacobus Polonus fuit consecratus, &*
„ *Sedi suæ Ecclesia græci ritus fuit assignata. Ad Præmiliensem vero Henri-*
„ *cus Fratrum Minorum, natione Alemanus, genere nobilis; primus Epi-*
„ *scopus fuit consecratus &c. Archiepiscopalis autem Sedes Halicii duravit*
„ *usque ad annum* MCCCCXIV. *quo per Wladislaum Jagellonem Regem*
„ *translata est Leopolim: ac tunc primum Ecclesia Lemburgensis, seu Leopo-*
„ *liensis facta est Metropolitana; & ipsa civitas aucta, & ornata Metropo-*
„ *litica dignitate, pro Lemberga Leopolis appellari cœpit: & quidem hæc cir-*
„ *ca Bielscius ad annum* MDXI. *inquit Joannes Rzeszouski in Haliciensem*
„ *Archiepiscopatum successit; quem postea transtulit Leopolim Halicia.*
„ Idem confirmat Okolscius dicens: *Joannes Rzeszouski Archiepiscopus*
„ *Leopoliensis, qui transtulit Sedem Halicia Leopolim anno* MCCCCXIV.
„ Ex relatione horum historicorum dubium est, an Christinus, de quo hic
„ agimus, debeat dici Archiepiscopus Leopoliensis, vel Haliciensis, cum
„ primum circa annum MCCCCXIII. Archiepiscopatus Haliciensis translatus
„ fuerit Leopolim, qui si ibidem præfuisset, frustra Halicia translatus
„ fuisset. Dubio respondet Casimirus Biernaski ex Stephano Damaleuvicio
„ in vitis Archiepiscoporum Gnesnensium, sub Jaroslao Archiepiscopo 28.
„ inquiente: *Ad eumdem Gregorium XI. Ludovicus Hungariæ, & Poloniæ*
„ *Rex, postquam Russiam domuisset armis, & in suam redegisset potesta-*
„ *tem, missa legatione effecit, ut duæ ibi cathedræ Episcopales Premysliæ,*
„ *& Wladimiriæ, Haliciæ vero Archiepiscopatus institueretur.* Unde recte
„ colligit Cromerus, ab initio temporibus Casimiri, Leopoli Episcopa-
„ tum fuisse constitutum; neque enim Archiepiscopus constituitur, qui
„ nullum in sua Provincia habeat Episcopatum. Haliciensis deinde Me-
„ tropolis, Leopolim translata est, Episcopatus Leopoliensis Camene-
„ cum. Ex his, quæ Casimirus adducit, nescio quam dubio solutionem
„ afferre velit; cum augeat, & non tollat ambages: etenim si sub Urba-
„ no V. facta est Episcopalis Lomberga, seu Leopolis, & Archiepiscopa-
„ lis Haliciensis, res bene se habet: dicitur enim tunc Archiepiscopus *Wadd. ad ann. 1391. n. 5.*
„ Haliciensis noster Christinus; sed obstat Bielscius, qui sub Ludovico
„ Rege Haliciam ea dignitate decoratam fuisse autumat. Verumtamen
„ parum, vel nihil refert id; quamobrem relicta quæstione discutienda
„ aliis, in exemplum aliorum Christinum in suo præsulatu sanctissimum,

ac

„ ac ideo merito laudatum, proponimus. Ceterum Halicia, Germanis „ *Halicz*, in Ruthenia nigra ad Niester fluvium, in confinibus Podoliæ a „ Leopolis xv. milliaribus germanis abest.

ARGUMENTUM.

In Bosnæ partibus Religionem Catholicam disseminant Minoritæ; Fratricellos insectantur. Creantur Episcopi. Inchoatur Ordinis divisio per Paulutium Fulginatem. Insidiantur aliqui honori Farignani Generalis Ministri. Accrescunt domicilia.

Propagatur fides Catholica in Bosna.

I. QUæ paulo antea diximus de conversione schismaticorum, & hæreticorum in Bulgariæ, Rassiæ, & Bosnæ regionibus, probantur amplius hoc anno litteris Pontificiis scriptis ad Ludovicum Hungariæ Regem, & Peregrinum Bosnæ Episcopum, in quibus fidei Catholicæ felicem progressum Pontifex commendat, & desiderium indicat Religiosorum obtinendi sacerdotes ex Clero seculari, quibus a se conversos committant, ut ad ampliorem colligendam messem ipsi ulterius proficiscantur. Ita nostri semper egerunt; in prima belli acie constituti; devicto hoste, morte contempta, superatis difficultatibus, opima spolia animarum, & fructus pingues bonorum temporalium Episcopis subsequentibus, & succedentibus Parochis reliquerunt, tantum abest, ut his incubare velint, quod miro livore de omnibus regularibus quidam hac tempestate obstrepunt, & summis Ecclesiæ judicibus suggerunt importune.

Carissimo in Christo filio Ludovico Regi Hungariæ Illustri.

Ex secr. ann. 6. fol. 130. ep. 1.

II. *REplevit ingenti gaudio mentem nostram acceptissima Deo, & nobis relatio nuper per dilectos filios Joannem de Reno, & Andream de Perusio Ordinis Fratrum Minorum, de Bulgariæ, Rassiæ, & Bosnæ venientes partibus nobis facta, inter cetera continens, quod, inspirante illo, qui ubi vult spirat, ad tuam inductionem & cooperationem piissimam, ac Fratrum dicti Ordinis in dictis partibus commorantium prædicationem, multa millia personarum utriusque sexus, relictis damnabili schismate, aliisque erroribus, quibus erant, & fuerant omni tempore involuti, ad lumen veræ fidei, ac unitatem, & obedientiam sacrosanctæ Romanæ Ecclesiæ, matris & magistræ cunctorum fidelium, redierunt, de quo non solum nobis, sed universæ congregationi fidelium talia sentientium, quam tanta multitudine augeri procurasti, devotissimis studiis, & cœlesti etiam Curiæ ingentem lætitiam attulisti. Nam si, testante veritate, quæ Christus est, super uno peccatore pœnitentiam agente, Angelis Dei fit gaudium, quanto majus illud existimandum existit, quod de tantæ multitudinis conversione noscitur exoriri? Proinde itaque Deo, a quo omne datum optimum progreditur, gratias referentes & tuam Christianissimam Serenitatem dignis laudum præconiis extollentes, plenis affectibus rogamus, & hortamur eamdem, quatenus hujusmodi tua studia laudanda continuans, venerabilibus fratribus nostris Archiepiscopo Collocen. & Episcopo Cenadien. quibus per Apostolicas litteras committimus, & mandamus, ut de sacerdotibus, qui curam gerant conversorum hujusmodi, solerter provideant, & eisdem Fratribus ad alios, cooperante Domino, con-*

convertendos assistant, velis pro reverentia Dei, & tuo & nostro, & ineffabili præmio, ac reverentia Apostolicæ Sedis dare consilium, auxilium, & favorem ad conversionem aliorum schismaticorum, & hæreticorum, ac infidelium, quibus regnum tuum vicinum existit; omnem quam poteris, prout de te sperat sancta Mater Ecclesia, operam præbiturus. Datum apud montem Flasconem II. *Idus Julii anno* VI.

Venerabili fratri Episcopo Bosnen.

III. *Cum sicut lætanter accepimus, dilecti filii Fratres Minores in tua diœcesi consistentes, circa conversionem, & extirpationem hæreticorum, quorum multitudo in ea manere asseritur, continuis studiis elaborent, decet Fraternitatem tuam, cui principaliter onus hujusmodi conversionis, & extirpationis incumbit, eosdem Fratres, qui in tanto ministerio tui cooperatores existunt, in caritatis visceribus, ac opportunis auxiliis confovere. Quapropter Fraternitatem eamdem hortamur attente mandantes, quatenus eisdem Fratribus, quos fama religiosæ vitæ, & prædicationis instantia multipliciter recommendant, sincera caritate pertractans, eis præsertim circa conversionem, & extirpationem hæreticorum efficaciter assistere non omittas in hac parte, & alias in executione tui Episcopalis officii te taliter habiturus, quod exinde a Deo præmium, & favorem Apostolicum plenius merearis. Datum apud Montem Flasconem* XII. *Kalendas Augusti anno* VI. *Ibid. f. 131. ep. 2.*

IV. Nullis artibus comprimi, nullis modis extingui potuit in Italia Fratricellorum contagio, dum ubique suos habebant fautores. Statuit itaque Urbanus præsens intentare, quod sui prædecessores in Gallia absentes non potuerunt, malum hoc semen eradicare, deputatis per Provincias Commissariis & Inquisitoribus, qui peculiari cura huic incumberent ministerio. In valle Spoletana, Provincia sancti Francisci, & urbe Perusina, huic operi præfecit fratrem Guillelmum Episcopum Narniensem Minoritam, qui prudenter & caute quosdam hujus sectæ de hæresi vehementer suspectos, auxiliantibus aliis, maxime Ministro Provinciæ sancti Francisci, cepit in districtu Perusii. Sed dum ægre id ferrent Perusini, & captionis auxiliatoribus sæva minarentur, Pontifex, ut minas deponerent, injunxit, & Minorum Ministrum ob præstitum auxilium plurimum commendavit. Quantum autem horum nebulonum turba Perusii excreverit, & quousque illorum proruperit audacia, alias referemus.

Statuuntur Inquisitores contra Fratricellos.

Fr. Guillelm. Ep. Narniens.

Ann. 1374.

Dilecto filio Ministro Provinciæ sancti Francisci, Ordinis Minorum.

V. *Lætanter audivimus, quod tu nuper in captione quorumdam suspectorum de heresi facta in diœcesi Perusina, fideli promptitudine tribuisti consilium & juvamen, de quo discretionem tuam plurimum commendamus, ac hortamur attente, quod nullius terrore desistas a talibus, si occurent in posterum, sed semper ea promptius, & ferventius prosequaris. Nos enim dilectis filiis Regimini, & Communi Perusii super hoc scribimus in forma præsentibus introclusa. Datum Romæ apud sanctum Petrum* XII. *Kalendas Martii anno* VI. *Ibid. fol. 70. ep. 1.*

Dilectis filiis Regimini, & Communi Civitatis Perusiensis.

Ibid. fol. 69.

VI. *Super cuncta, quæ ad nostræ servitutis spectant officium, illud censemus fore præcipuum, & nostris tenacius inhæret affectibus, ut murum catholicæ fidei, qua redempti Christi sanguine salvi sunt, ab hæreticorum defendamus impulsibus, & ne ipsius fidei impuritas illius fermento corrumpatur malitiæ, vigilanti sollicitudine procuremus. Ea propter cum ad nostrum auditum perductum fuisset relatibus fide dignis, quod in quibusdam Italiæ partibus erant quamplurimi a via veritatis prorsus aversi, euntes per devium falsitatis, ac sub Fratricellorum nomine reprobatas conventiculas facientes, qui præfatæ detrahere fidei, & simplicium animas decipere fallacibus argumentationibus, quas pater mendacii, antiquus hostis eos docuerat, clandestine conabantur. Nos ad quærendum & capiendum vulpeculas vineam demoliri Dominicam satagentes, ut eorum consternerentur periculosa molimina, eisque nocendi ulterius fidelibus vineæ præfatæ cultoribus possibilitas tolleretur, venerabilem fratrem nostrum Guillelmum Episcopum Narnien. cum pleno in hac parte mandato in vestris, & nonnullis aliis partibus specialiter duximus deputandum. Cum itaque, sicut nuper audivimus, idem Episcopus eum auxilio nonnullorum, tam Clericorum, & Religiosorum, quam laicorum in districtu vestro caute, sicut exposcebat qualitas talis negotii, quosdam ex hujusmodi Fratricellis de hæresi vehementer suspectos capi fecerit, & carceribus mancipari, & nonnulli vestrum proinde ex eo dicantur mirati, & etiam perturbati, minas capientibus, & eos juvantibus inferentes, quod absque vestra scientia in dicto districtu hujusmodi captio fuit facta; prudentiam vestram, quæ debet zelo fidei præfatæ fervere, & non solum non dolere, vel turbari de talium suspectorum hominum captione, sed lætari ab intimis, quod patria vestra cautiori modo, quo fieri potest, hujusmodi perniciosis contagiis expurgetur, & ad hoc cum vos requiri contigerit, potentium, & juvamen vestræ promptæ devotionis offerre, rogamus, & hortamur attente, districte mandantes, quatenus contra captores eosdem, vel alios, qui similia forsan facient, seu volent facere in futurum, ac dantes eis auxilium, consilium & favorem, nullam penitus inferatis molestiam vel terrorem; & si quam (quod non credimus) jam forte fecistis, illam in statum reducere pristinum penitus studeatis. Scituri, quod si aliqui secus forte tentaverint, non possemus, sicut non deberemus sub dissimulatione transire, quin curaremus contra eos de opportuno remedio providere. Datum Romæ, apud sanctum Petrum, XII. Kalendas Martii anno VI.*

Fr. Gerard. Episcop. Dragonarien. Fr. Paul. Isernien. Fr. Raymun. Fundan. Fr. Joan. Segnen. Fr. Bertran. Glandaten.

VII. Creati sunt hoc anno Episcopi, frater Geraldus de Monte-fuscolo Dragonarien. per obitum Marthisini. VI. Idus Novembris, frater Paulus Franciscus Romanus Isernien., per translationem Philippi ad Ecclesiam Tyburtinam. XI. Kal. Januarii: Frater Raymundus Fundanus, per translationem Jacobi etiam Minoritæ ad Ecclesiam Assisiatem. VIII. Kalendas Februarii: frater Joannes de Vegla Segnen. & Corsulen. ad mare Adriaticum, per translationem Dominici ad Ecclesiam Jaderen. V. Kalendas Octobris: frater Bertrandus Lagerius transfertur ab Ecclesia Assisiate ad Glandaten. in Gallia, sub Archiepiscopo Ebrodunen. per obitum Alziarii. VIII. Kalend. Februarii. Bertrandus hic postea factus est Cardinalis, uti infra dicemus.

Anno 1371. Fr. Jacob. Assisien. Fr. Nicol. Suanen.

Eodem die frater Jacobus transfertur ab Ecclesia Fundana ad Assisiatem, per translationem prædicti Bertrandi ad Glandaten. Frater Nicolaus de Nola Svanen. in Etruria, sub Archiepiscopo Senensi, per obitum Pauli. XVI. Kalen-

lendas Augusti. Ex monumentis provinciæ Marchiæ Anconitanæ, & Conventus Podii Canosæ constat hoc anno dominica prima Maii consecrasse Ecclesiam fratrem Ludovicum Firmanum Episcopum Castinensem. Fr. Ludov. Castinens.

VIII. Promoti sunt ad magisteria hoc anno ex præcepto Pontificio, frater Franciscus de Marello Messinensis, gradum conferente fratre Jacobo Reatino. Joannes Vallensis Anglus, qui diu Londini Theologiam docuit, laureante fratre Bernardo de Guasconibus Ministro Tusciæ, & frater Simon Bruni in Universitate Tolosana. Novum officii genus hoc anno in Ordinem induxit Urbanus constituto Altarario Basilicæ sancti Petri in Vaticano fratre Joanne Chambareti. Ex institutionis instrumento, quale hoc munus erat, conspicietur. Fr. Joann. Altararius S. Petri.

Dilecto filio Joanni Chambareti Ordinis Fratrum Minorum professori, Altarario Altaris Basilicæ Principis Apostolorum de Urbe.

IX. *De tuæ probitate fidelitatis, ac circumspectionis industria plenam in Domino fiduciam obtinentes, ac sperantes, quod ea quæ tuæ prudentiæ committemus, fidelibus studiis exequeris, te Altararium Altaris Basilicæ Principis Apostolorum de Urbe, usque ad nostrum beneplacitum, auctoritate Apostolica, tenore præsentium, facimus, constituimus, & etiam deputamus, ibi recipiendi omnes, & singulas oblationes, obventiones, ac fructus, redditus, et proventus ad dictum Altare pervenientes, seu perventuros, ac census debitos per quoscumque Altari prædicto, ac etiam debita, et legata ipsi Altari petendi, exigendi, et recipiendi, et de iis dumtaxat quæ receperis, solventes quietandi, et generaliter omnia et singula, quæ ad dicti Altariatus spectant officium, faciendi et exercendi, non obstante quod Ordinis Fratrum Minorum professor existis, facultatem plenariam concedentes. Volumus insuper, quod tu de præfatis oblationibus, obventionibus, ac fructibus, redditibus, seu proventibus, sive censibus, aut debitis, seu legatis dicti Altaris, ducentos florenos auri pro tuis et familiarium, et aliorum solitorum teneri ad servitia dicti Altaris stipendiis seu expensis recipias annuatim. Datum Viterbii* XV. *Kalendas Septembris anno* VII. Ibid. fol. 91. ep. 389.

X. Hoc anno Ordinis divisio toties ab aliis intentata, non tamen prudenter directa, humile sed stabile sumpsit initium in homine undique ex statu, & statura, corporis effigie, & nomine contemptibili, sed genere & pietate spectabili. Is fuit Paulutius Fulginas cujus ortum, parentes & vitæ primordia alias descripsimus, a Joanne de Vallibus, & Gentile Spoletano zelum paupertatis & strictioris suæ regulæ observantiæ in tuguriolo sancti Bartholomæi in solitudine Bruliani edoctus, ad quam assequendam semper aspiravit. Multa passus a laxioris vitæ sectatoribus, seorsim, & solitarius vixit ex superiorum licentia, in turri concessa sibi ab Hugolino de Trincis urbis Fulginei Principe, suo consanguineo, qua olim utebantur in malefactorum mancipium Fulginates, eo in loco, quo nunc est sanctæ Luciæ Monasterium. In libertatem spiritus hoc usus carcere, in vigiliis, in jejuniis, in oratione & contemplatione vitam ducebat Angelicam, & exemplo suo multos alliciebat ad potiorem disciplinam. Consocios, & pii desiderii conscios aliquando orationibus, aliquando missis nunciis & litteris in sancto confirmabat proposito, isque fuit semel orationis fervor, dum pro his precaretur, ut tota turris ignita videretur, superante verticem flamma copiosa. Accurrit populus ignem extincturus, sed nullum reperit præter Paulutium toto corpore æstuantem mirabili hoc igne circumseptum. Marian. lib. 5. cap. 1. Jacobill. in vita Paulut. cap. 6. Tom. 7. an. 1323. n. 122. Fr. Paulut. Fulginas regularem docet observantiam.

Ubi hujus institutionis jecerit fundamenta.

XI. Dum in his versaretur exercitiis, venit Minister Generalis Thomas Farignanus eam in urbem comitia provinciæ sancti Francisci celebraturus, quibus sumptus & quidquid opus erat abunde ministravit prædictus Hugolinus. Dissoluto cœtu, Generalis Minister, & Provinciæ Rectores pro receptis beneficiis gratias acturi, in ejus domum convenientes, dum se, suaque viri consecrant obsequio, præmonitus a Paulutio, petiit huic suo consanguineo, & pauculis sociis suguriolum concedi Bruliani. Annuit optimi Herois precibus Farignanus devinctus tum receptis beneficiis, tum arcta multorum annorum necessitudine. At non prius domum reversus, quam aliqui suggesserint, rem periculosam concessisse, & in domuncula hac parvam sparsisse sementem magnæ discordiæ futuræ. Dum hæc tacitus secum cogitat, & in memoriam revocat alias turbas in Ordine excitatas, ac difficulter sopitas, sequenti die ad Heroem accedens rogat, ut sibi liceat concessa revocare, dicens ea indubitanter cessura in magnum Religionis detrimentum. Indigne tulit Hugolinus sibi promissa irritari, nec se permissurum, iratus dixit, ut adeo pueriliter secum ageretur. Ne amicum & benefactorem amplius offenderet, pridie dicta rata habuit Farignanus; qua ratione elusæ sunt artes inimici, qui pacis & unitatis laudabili specie, amplissimum animarum lucrum voluit impedire.

Qualis incolatus primi Cœnobioli.

XII. Hoc itaque anno in domuncula ista, in loco horroris, & vastæ solitudinis, Fulgineum inter & Camerinum, radices fixit Paulutius, & fundamenta jecit eo solidiora, quo humiliora, regularis observantiæ. Socios advocavit viros bonos, non tamen æquæ constantiæ, cedentibus aliquot loci asperitati & incommodis, non facile perferendis. In vicino lacu perpetua querela quaxabant ranæ, cœnosæ paludes gravem exhalabant aerem, dumeta, humilesque myricæ plurimos generabant serpentes, quos ipsis in lectis, per officinas, & in utensilibus, magno horrore, & metu Fratres frequenter offendebant. Hominum ibi commercium nullum, vinum nullum, solatia humana nulla, omnia inculta & aspera, montis aliquot incolæ rustici, pauperes, horridi, quorum vestes caprarum oviumque pelles, calceamenta calopodia. Ab istis mutuatus Paulutius calones, iis usus est tum propter egestatem, tum propter commodiorem incessum, per loca petrosa, & sociis eorumdem usum persuasit, obtenta prius facultate a Generali Ministro. Hinc Calonum, seu Calopodiorum inter regularis observantiæ professores, maxime in Italia, a quibus in rudi vulgo nuncupantur, deducta consuetudo, eo firmius retenta, quo minori hæc constant pretio, quam soleæ sive sandalia, magis etiam conducunt sanitati, & a plerisque aliis religiosis sint assumpta.

Unde Calopodiorum exordiũ.

Præcipui Paulutii socii.

XIII. Hic in summa vitæ austeritate, & assidua contemplatione, dum per aliquot menses hæreret, recedentibus aliquibus ex sociis, alii fortiores & robustiores spiritu accesserunt (inter quos illi præcipui, frater Angelus de monte Leonis, & frater Joannes de Stronconio doctissimi Concionatores & laudabilis conversationis) quorum numerus ita crevit, ut augere oportuerit domicilium, & sacram ædiculam, libenter sumptus ministrante prædicto domino Hugolino, cujus insignia per annos plurimos præ Templi foribus conspiciebantur. Aucto amplius Sodalitio, & diffusa per omnem in circuitu regionem fama sanctæ societatis, plures accurrerunt undique Fratres, quam sub unius tugurioli angustiis potuerint contineri. Obtinuit proinde infra breve tempus a prædicto Generali Ordinis Præfecto, ejusque successoribus in provinciis sancti Francisci, Romana, & Tusciæ Cœnobiola multa, quorum nomina dabimus alias opportunius, quæ vix hujus strictioris vi-

vitæ æmulatoribus recipiendis sufficiebant. Porro Brulianum, tamquam omnium primum, majori prosecuti sunt reverentia tum domestici, tum externi; quod abunde probavit Julius II. anno MDXI. dum Bononia Romam regrederetur: ad hunc enim locum invisendum cum Cardinalibus septem declinavit, cum Fratribus manducavit, & perpetuis indulgentiis in die sancti Bartholomæi lucrandis Ecclesiam honestavit. Passim hujus Sodalitii incrementa se nobis offerent, & multa suberit materia, ut auctorem frequenter commendemus. *Primæ ædiculæ Bruliani reverétia.*

XIV. Hoc ipso anno, & fortassis non majori causa, quam quod prædicto fratre Paulutio, aliisque Fratribus spiritualibus faverit, & a Ministrorum exemerit potestate, frater Thomas Farignanus Minister Generalis accusatus est apud Pontificem, quod non recte in fide senserit, crimen urgentibus Guillelmo ex Minorita Narniensi Episcopo, & Ministro provinciæ sancti Francisci. Per sesquiannum ferme circa hæc distractus, & a regimine suspensus, tamdem publice in Ecclesia sancti Petri, coram tribus Cardinalibus, Prælatis multis, Religiosis plurimis, & ingenti populi multitudine, probata per testes centum & amplius ejus innocentia, exploratisque vitæ probitate, & malo adversantium consilio, cum honore pristinæ restitutus est dignitati, & a Gregorio XI. primo ad Patriarchatum Gradensem, mox ad Cardinalatus dignitatem evectus est. *Injuste traducitur Farignanus M'nister. Marian. lib. 5. cap. 1. Rodul. fol. 189.*

XV. Concessit hoc anno Urbanus facultatem Ministris urbis Terdonensis in Ducatu Mediolanensi, transferendi habitaculum ab eo loco, in quo prius conditum erat in suburbiis, ad tutiorem intra civitatem, maxime cum propter bellorum pericula suburbia erant destruenda: *Specialis benevolentiæ*, VII. Kalend. Martii. Similiter indulsit Fratribus Castri Bellicradi, Arelatensis diœcesis, ut intra mœnia, & parochiam Prioratus Ordinis sancti Benedicti suum domicilium reædificarent, observatis quibusdam pactis inter ipsos & prædictæ Ecclesiæ Priorem: *Regimini universalis*, II. Kalend. Augusti. Ut nobilis mulier Isabella de Appia Comitissa Solleti, Idruntinæ diœcesis in vico Campaneæ, Salernitanæ diœcesis Cœnobium Fratribus extrueret, facultatem impertiit, præcedente examine Archiepiscopi Neapolitani: *Exhibita nobis*, XVII. Kalend. Februarii. Occurrit hoc anno mentio Monasterii Clarissarum sancti Nicolai prope Recinetum, de quo alias præfati sumus, in diplomate quo Pontifex committit Plebano sancti Andreæ de Monticulo Camerinensis diœcesis decisionem controversiæ inter Clarissas & Frares Prædicatores illius urbis, exortæ circa Ecclesiam sancti Michaelis Recinetensis: *Exhibita nobis*, III. Kalend. Novembris. *Conv. Terdonĕ transfertur. Similiter Conv. Bellicradi. Conven. Campaneæ. Monast. Recineten. Tom. 5. an. 1290. n. 15.*

SUPPLEMENTUM P. ANTONII MELLISSANI DE MACRO.

„ I. Contra quemdam ex nostris, fratrem Dionysium Soulechat Doctorem Parisiensem, ex Vaticano Regesto binæ litteræ Pontificis apparent, quarum prima: *Ex supremæ &c.* X. Kalend. Januarii; altera vero: *Dionysius &c.* Kalend. ejusdem mensis expeditæ fuere. Cunctis vero Religiosis communem circa jocalia professionis constitutionem: *Ne in vinea Domini &c.* II. nonas Aprilis expedivit: creato insuper Episcopo Dunensi fratre Richardo: *Cum nos pridem &c.* VI. Idus Martii. Dunum autem, vulgo *Dovunæ* est civitas Episcopalis Hiberniæ ad Bunnam Fluvium, sub Armaca Metropoli, haud procul a litore ortivo, ab Armaca in septentriones distans ad L. M. P. Tuamæ propior. *Litteræ Apostolicæ contra fratrem Dionysium. Indic. ex Vatic.*

ARGUMENTUM.

Joannes Paleologus Græcorum Imperator, Minorum aliorumque suasionibus abjurato schismate, Romanam fidem profitetur in Urbe ad Basilicam Principis Apostolorum. Mittit Urbanus Minoritas in Orientem, Corsicæ insulam, & Principatum Bosnensem. Urbis reformationi invigilat. Sanctum Elzearium Ariani Comitem cælitibus adnumerat. Moriuntur Fratres Marcus Viterbiensis & Nicolaus Ressa Cardinales, ille olim Ordinis Primicerius, hic Protector, cui substituitur Cardinalis Philippus. In Oriente & Bulgaria pro fide Christi multi occumbunt Minoritæ. Moritur beatus Philippus Aquerius, cujus gesta referuntur. Propagatur Religio.

Paleologus Imperator schismati renunciat.

I. HOc tamdem anno Joannes Paleologus Græcorum Imperator, abjurato Schismate, unioni adhæsit Ecclesiæ Romanæ, quod multis itineribus & rationibus ei persuaserunt Minoritæ, aliique a Pontificibus missi virtute & doctrina illustres. Cum enim animadverteret, Amuratis Turcarum Principis imperium incredibili facilitate augeri, & sibi proxime periculum imminere, in Italiam navigavit, primoque Joannam Siciliæ Reginam adiit, oraturus auxilium, deinde Pontificem Urbanum interpellavit, seque per omnia ei obsecuturum dixit, si modo suppetias aliquas adversus Turcas concederet. Romam postea profecto, ut ibi tamquam in universi orbis theatro fidem orthodoxam ex formula Romanæ Ecclesiæ profiteretur, seque ac universos subditos Greganici ritus Occidentali Ecclesiæ conjungeret, misit Urbanus Viterbio Cardinales quatuor, Guillelmum Episcopum Ostiensem, Bernardum duodecim Apostolorum, Franciscum sanctæ Sabinæ presbyteros, & Raynaldum sancti Adriani Diaconum, qui professionem ejus exciperent. In horum præsentia ex scripto Imperator, audiente innumerabili populo, Græco idiomate recitavit fidei formulam, quam sæpius dedimus, ad alios aberrantes Principes a Romanis Præsulibus missam, & omnes fidei articulos in ea contentos spopondit juravitque, dato insuper diplomate se observaturum. Acta hæc in Basilica Principis Apostolorum hoc anno, Indictione VII. die XVIII. mensis Octobris, præsentibus Paulo Patriarcha Constantinopolitano, Nicolao Episcopo Aurenopolitano, & fratre Antonio Atheniensi, Ordinis Minorum, auctoritate Apostolica a Cardinalibus Commissariis auditioni & interpretationi eorum, quæ dicebantur ab Imperatore, deputatis. Callebant hi optime linguam Græcam, & Latinam, & jurejurando præmisso, fideliter referebant latino idiomate verba Imperatoris græce profitentis, & aliorum Græcorum, qui ad ejus exemplum abjurato schismate, in eadem verba jurare volebant. Hujus publicæ professionis instrumenta adhuc integra servantur in archivo molis Hadriani.

Mittuntur Minoritæ ad varias partes Orientis, & Aquilonis.

II. Urbanus animabus errantium lucrandis, & fidei Catholicæ propagandæ intensiori incumbens zelo, ad omnes ferme Orientis ac Aquilonis regiones Paganorum ac hæreticorum erroribus infectas, destinavit Minoritas divini verbi disseminandi eruditos ministros: iisque multa & magna indulsit privilegia, quæ huic videbantur functioni necessaria, eosque universis Principibus, per quorum dominia transire oportebat, impense commendavit. Do hujus missionis diploma unum, alterum insinuo.

Di-

Dilectis filiis Fratribus de Ordine Fratrum Minorum in terras Sarracenorum, Paganorum, Græcorum, Bulgarorum, Cumanorum, Therorum, Alanorum, Gazarorum, Gothorum, Schytarum, Ruthenorum, Jacobitarum, Nestorianorum, Nubianorum, Georgianorum, Armenorum, Indorum, Mochitorum, aliarumque non credentium nationum Orientis, & Aquilonis, seu quarumcumque aliarum partium proficiscentibus.

III. *CUm vos ad terras Sarracenorum, Paganorum, Græcorum, Bulgarorum, Cumanorum, Therorum, Alanorum, Gazarorum, Gothorum, Schytarum, Ruthenorum, Jacobitarum, Nubianorum, Nestorianorum, Georgianorum, Armenorum, Indorum, Mochitorum, aliarumque non credentium nationum Orientis & Aquilonis, seu quarumcumque aliarum partium pro magnis, arduisque negotiis respicientibus exaltationem & augmentum Catholicæ fidei destinemus, quia in desideriis nostris geritur, ut submotis impedimentis quibuslibet, eorumdem negotiorum prosecutioni libere & efficaciter, auctore Domino, intendere valeatis, omnes & singulos cujuscumque dignitatis, ordinis, conditionis, vel status extiterint, Ecclesiastici vel mundani, qui vobis vel familiaribus, & Nunciis vestris, quamdiu fueritis in prosecutione prædicta, impedimenta vel obstacula, per se vel alios præsumpserint ministrare, quominus prædicta negotia libere & efficaciter prosequi, Deo favente, possitis, citandi, quod infra certum terminum competentem, quem eis ad hoc duxeritis præfigendum, Apostolico se conspectui personaliter præsentent, facturi super his, & recepturi, quod juxta ipsorum demerita viderimus expedire, vobis & cuilibet vestrum, auctoritate præsentium, concedimus facultatem. Diem vero citationis & præfixionis hujusmodi, & quidquid super præmissis duxeritis faciendum, nobis per vestras litteras harum seriem continentes, studeatis fideliter intimare. Datum Romæ apud sanctum Petrum, nonis Decembris, anno* VIII. Ex lib. secret. ann. 8. fol. 57.

EISDEM.

CUm hora undecima sit diei hominibus ut exeant ad opus usque ad mundi vesperam &c. ut in simili bulla Alexandri IV. quam dedimus anno MCCLVIII. num. 1. Datum ut supra. Ibid.

IV. Juvit etiam, quibus potuit, modis, fratrem Mundinum Bononiensem, aliosque Consodales Minoritas in insula Corficæ adversus hæreticos, ut ipse ait, assidue laborantes, subministrando Fratres auxiliarios ejusdem Instituti viros. In Principatu Bosnæ pro fide laborantibus, vicinarum regionum subsidio voluit provisum, hoc dato diplomate. Mittuntur Minoritæ Corficam, & in Bosnę Principatum.

Dilectis filiis universis Fratribus Ordinis Fratrum Minorum professoribus, in partibus Bosnæ commorantibus præsentibus & futuris.

V. *EXcolentes vineam Domini Sabaoth, gratiis libenter Apostolicis communimus, & pie concedimus eisdem, per quæ contra versutas vulpium astutias ipsam demolientium vineam possint perseverare constantius, & fortius convalescant. Exhibita siquidem nobis pro parte vestra petitio continebat, quod vos in partibus Bosnæ ad prædicandum contra hæreticos, quorum consistit ibidem multitudo non modica, constituti adversus ipsos dimicantes gladio verbi Dei eradicationi ipsorum insistitis toto posse, quodque ipsi versa vice apud potentes & divites partium earumdem, quorum sibi simulatis sancti-* Ibid. fol. 16.

ſtitatis actibus favorem acquirunt, quantum poſſunt, impediunt, ne vobis in dictis partibus eleemoſynæ tribuantur, & cum obſtantibus ſtatutis veſtri Ordinis, non liceat vobis extra deputatam vobis provinciam eleemoſynas petere, ſæpe contingit intolerabilem defectum in victu & veſtitu neceſſariis vos habere. Quare nobis humiliter ſupplicaſtis, ut vobis in hac parte providere de opportuno remedio dignaremur. Nos igitur, ne contra pietatem impietas invaleſcat, & ex defectu temporalium, quæ illis profecto licet metere, qui ſpiritualia ſeminant, ab incepto, quod abſit, miniſterio perſecutionis hæreſeos deſiſtatis, veſtris ſupplicationibus benignum præbentes aſſenſum, vobis ut extra Vicariam Boſnæ tam in Hungariæ, quam Dalmatiæ, & Chariæ partibus quaſcumque eleemoſynas petere, & recipere licite valeatis, ſtatutis & ordinationibus Apoſtolicis, & Ordinis prædicti, etiam ſi de ipſis in præſentibus de verbo ad verbum eſſet ſpecialis facienda mentio, non obſtantibus quibuſcumque, tenore præſentium, indulgemus, diſtrictius inhibentes Fratribus Ordinis & partium earumdem, ne vos in quæſtu eleemoſynarum hujuſmodi impediant quoquo modo, ac eis mandantes, quod vos & veſtros ſocios benigne recipiant & protegant. Nulli ergo &c. Datum Romæ apud ſanctum Petrum Idibus Decembris, anno VIII.

Urbis reformationi cooperantur Prædicatores & Minores.

VI. Præter hæc cum Urbis reformationem ſummopere deſideraret, eamque Bernardo Baſilicæ duodecim Apoſtolorum, & Franciſco tituli ſanctæ Sabinæ presbyteris Cardinalibus demandaſſet, viſitationem omnium hoſpitalium, & Monaſteriorum Sanctimonialium, univerſarum religionum, commiſit Fratribus Laurentio Brixienſi Ordinis Prædicatorum, & Petro Tranſtyberino Ordinis Minorum, uti ſequens docebit diploma.

Dilectis filiis Laurentio de Brixia Prædicatorum, & Petro de Tranſtyberim Minorum Fratrum Ordinum profeſſoribus.

Ibid. fol. 17.

VII. S*ummi paſtoris, qui viſitat gregem ſuum, vices nobis, licet immeritis, commiſſas, tunc recte gerimus, cum viſitationis officium exercemus, quod tanto ſolertius erga pauperes, & fragilioris ſexus perſonas nos gerere convenit, quanto ipſi noſtræ ſollicitudinis miniſterio uoſcuntur amplius indigere. Sane cum, ſicut fide digna relatione didicimus, hoſpitalia & Monaſteria Monialium Urbis ſint, quod dolenter referimus, plurimum deformata; nos de his dolentes ab intimis, & ad ipſorum hoſpitalium & Monaſteriorum reformationem paternis & ſollicitis ſtudiis intendentes, ac de circumſpectione & zelo veſtris ad pauperes, & religionem, plenam in Domino fiduciam obtinentes, vobis & utrique veſtrum inſolidum, per Apoſtolica ſcripta committimus & mandamus, quatenus ad hoſpitale noſtrum Sancti Spiritus in Saxia, & cetera hoſpitalia ac etiam Monaſteria Monialium dictæ urbis Ciſtercien. Cluniacen. ſanctorum Benedicti & Auguſtini, & ſanctæ Claræ, & aliorum Ordinum quorumcumque perſonaliter accedentes, & habentes præ oculis ſolum Deum, auctoritate noſtra, viſitetis & inquiratis, corrigatis, & reformetis in eiſdem tam in capitibus, quam in membris, ſpecialiter de redditibus, & bonis dicti & aliorum hoſpitalium, & adminiſtratione, & cura, quæ pauperibus exhibetur, nec non honeſtate ipſorum Monialium, & obſervantia regulari, & aliis, quæ viſitationis & inquiſitionis correctionis, & reformationis officio videritis indigere. Si vero in hujuſmodi correctionibus, punitionibus & reformationibus ſcrupuli dubitationis emerſerint, ſuper illis ad dilectos filios noſtros Bernardum Baſilicæ duodecim Apo-*

ſto-

stolorum, & Franciscum tituli sanctæ Sabinæ presbyteros Cardinales, quibus dudum præfatum visitationis & reformationis officium in tota dicta Urbe per alias nostras litteras, quibus non intendimus derogare, commisimus, recurratis. Contradictores &c. Non obstantibus quibuscumque privilegiis & exemptionibus, ac litteris Apostolicis, nec non statutis, & consuetudinibus dicti sancti Spiritus & aliis hospitalibus, ac etiam Monasteriis, & Ordinibus quibuscumque concessis, etiamsi de ipsis, & eorum locis & nominibus, ac tenoribus de verbo ad verbum esset in præsentibus mentio facienda, seu si aliquibus communiter vel divisim ab Apostolica Sede sit indultum, quod interdici, suspendi vel excommunicari non possint per litteras Apostolicas non facientes plenam & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem. Datum Romæ apud sanctum Petrum, XIV. Kalen. Januarii, anno VIII.

VIII. Hoc anno XVII. Kalendas Maii, uti habet bulla Gregorii XI. a nobis relata, non octava die Aprilis & Dominica in Albis, ut asserit Marianus. Urbanus Pontifex, præmisso luculento in ejus laudem sermone, sanctorum catalogo adscripsit sanctum Elzearium de Sabrano, Comitem Ariani, sanctæ Delphinæ conjugem, cujus vitam & gesta nos alias exscripsimus diffusius, & monuimus canonizationis litteras non ab Urbano, sed a Gregorio emanasse. An item processum sit ad apotheosim conjugis Delphinæ, nescimus. Dedimus superius litteras ad aliquot provinciæ Prælatos directas, ut de virtutibus & miraculis ejus inquirerent.

Tom. 7. an. 1323. n. 40.

Canonizatur S. Elzearius.

Marian. lib. 5. cap. 1.

Tom. 6. an. 1316. n. 10. & 1319. & 1323.

Ann. 1363. n. 18 & seq.

IX. Obiit hoc anno mense Augusti, uti scribere monuimus nostros auctores, Marcus Viterbiensis ex Ministro Generali Ordinis Minorum, S. R. E. Cardinalis. Obiit etiam eodem anno Nonis Novembris, uti scribit Ciaconus, vel mense Octobris, uti habet Marianus, Cardinalis alter, Nicolaus de Ressia Lemovicensis, Ordinis protector, cui suffectus est Philippus Gallus ex Episcopo Cabellicensi. & Patriarcha Hierosolymitano Cardinalis, tituli sanctorum Marcellini & Petri, vir circumspectus, prudens, & justus, qui fuit, inquit Marianus, Ordinis brachium dextrum, & columna fortissima, ut jure merito habuerit nomen Protectoris, qui plurima utilia statuit anno sequenti circa regimen Sanctimonialium, quæ ad finem regesti hujus voluminis, affigemus.

An. 1366. n. 9.

Moritur frater Marcus Card. Item Card. Protector.

Ciacon. in Clem. VI. & Urban. V. Marian. citat.

Philippus Protector optimus.

X. Capta ante quatuor annos a Petro Rege Cyprio urbe magna, & opulentissima Alexandriæ in Ægypto, Fratres duodecim, qui tunc Hierosolymis commmorabantur, & alii Christiani in carcerem conjecti sunt, ubi sub hoc tempore carceris incommodis, & molestiis, multisque verberibus perierunt præter unum solum, qui reliquis supervixit aliquot annis, atque hunc tamdem secreto fidei hostes interemere. Frater Antonius de Rosato Comitatus Mediolanensis inter duos asseres medius dissectus est. Frater Franciscus a Christo Damiatæ in publica disputatione, dum multis argumentis impiam esse probaret legem Mahometis, in carcerem conjicitur, variisque modis tentatur, ut quæ dixerat, retractaret. Data tamdem constanter renitenti optione, vel mortis statim obeundæ, aut Sarracenæ professionis emittendæ, intrepide inquit: *volo potius vitam istam ærumnis plenam perdere, & æternam comparare, quam propter temporalis pœnæ fugam cum vestro Mahomete in infernum demergi, & perpetuis cruciatibus torqueri.*

Chron. antiqua Marian. citat.

Martyres Hierosolymorum.

Fr. Antonius de Rosato.

Fr. Franciscus a Christo.

XI. Hoc anno sive MCCCLXXIX. uti aliis placet, die XII. Februarii in Bulgaria, & civitate Bindim passi sunt in testimonium fidei Fratres quinque, viri optimi, & probatissimæ conversationis, ex quibus tres priores erant Sa-

Quinque martyres Bulgariæ.

Sacerdotes, laici posteriores; frater Antonius Saxo, vir in sacris concionibus igniti eloquii, in divina contemplatione assiduus; frater Gregorius Traguriensis sacræ Scripturæ profundissimus Interpres, fidei orthodoxæ ardens zelator, & religiosæ humilitatis verus professor; frater Nicolaus Hungarus vir miræ abstinentiæ, qui annis sexdecim panem tantum gustavit, & aquam, idque semel in die post vesperas, obductis corpori lorica ferrea, tibiis & brachiis circulis ferreis; frater Thomas Fulginas, qui miris artibus carnem macerabat; & frater Ladislaus Hungarus orationibus, & meditationibus divinis assuetus. Hi enim cum aliis quinque Consodalibus ab eo anno, *Ann. 1366. n. 15.* quo diximus Ludovicum Pannoniæ Regem Bulgaros subjugasse, fidem Catholicam instanter prædicabant, & contra Sacerdotes schismaticos ac Calogeros defendebant; sed proditorie capta urbe Bindim a Bassarath Rege schismatico, qui citra Danubium, ad cujus ripam civitas extructa, commorabatur, in ipsa irruptione hi quinque Fratres capti sunt in quodam oratorio divinis precibus insistentes, reliqui vero Consodales ad arces duas munitissimas a Ludovico Rege extructas confugerunt. In ipso primo impetu per iit unus in frusta concisus, reliqui ad Bassarath Tyrannum adducti, & ad disputationem provocati a Calogeris. Illi vincula, & mortis periculum contemnentes intrepide fidei Romanæ veritatem asserebant. Confusi prompta Fratrum responsione, solidisque argumentis schismatici, Tyrannum rogaverunt, ut morte plecterentur. Ille vero prædæ & stabiliendæ sub suo imperio urbi magis intentus, quam erga Fratres invidiæ excipiendæ, nihil decrevit. Æmuli Sacerdotes schismatici arreptos sub armorum tumultu Fratres extra urbem duxerunt, & ad Danubii ripam, cervicibus abscissis, occiderunt. Protinus super projecta corpora lux magna e cœlis descendit, & aer resonabat vocibus Angelorum. His auditis Bassarath turbatus est, & ad locum carnificinæ progressus, vidit lumina, & concentus audivit Angelicos, sed dum propius ad cadavera voluit accedere, non potuit, recalcitrante equo, quantumvis calcaribus stimulato. Ex equo dilapsus, dum pedes appropinquare conatur, viso horribili spectro terretur; territus evaginatum gladium per aerem vibrat solum aerem abscindens. Calogeri ut populi reverentiam præcaverent, rabidos canes, qui in aliorum corpora solebant sævire, in ista lacessunt, sed frustra; quoties enim mordere tentant, toties ululantes recedunt, quasi occulta manu percussi. Unus reliqnis ferocior tandem accessit, & momordit, sed suo malo, neque enim martyris corpus laceravit, sed magnis ululatibus terrorem circumspicientibus incussit, evomens flammas horribiles, easque frequentes. Post hæc signa extra alveum excrescens Danubius, quatuor corpora e terra in semet attraxit, divinitus præparatis quatuor loculis intra amnem, invexit. Aliis signis & prodigiis horum corpora Deus glorificavit, & schismaticos plurimos ad fidem perduxit. Illorum martyrium refert Pisanus in vicaria Bosnæ, sed aliquantulum nomina transmutat.

Tom. 7. an. 1335. n. 14.

XII. Obiit hoc anno Neapoli vir magnæ perfectionis, de quo alias incidit sermo, frater Philippus Aquerius, nobilibus ortus parentibus in Galliæ Castro Samoniæ. Puerulus associatus Minoribus in provincia Provinciæ, & Custodia Arelatensi, carnem laboribus, vigiliis, & verberibus affligens, brevi ad magna virtutum incrementa pervenit. Cum vero annis multis in religiosa disciplina proficeret, ad montem Alverniæ, mox ad subasii juga, & Cœnobiolum devotum sancti Francisci incolatu, ac miraculis celeberrimum, a carcere ejusdem sancti Patriarchæ cognominatum, accessit, ubi per sexennium in magna vitæ austeritate conversatus, Neapolim evocatur

Fr. Philippus Aquerius. *Marian. cit. c. 2. Rodul. fol. 129. Marc. l. 9. c. 26.* Vitæ primordia.

tur per Ministrum Generalem, ita rogantibus Roberto, & Sancia Regibus Siciliæ. Illic hæsit dum hi Principes vixerunt; at illis defunctis, Assisium rediit, ubi annis multis commoratus, divino monitu denuo Neapolim regressus, illic reliquam vitam in obsequio Sororum sanctæ Claræ transegit.

XIII. Porro mira morum gravitate, ferventi caritate, obedientia prompta, singulari pœnitentia, & profunda humilitate resplendens, reliquis Fratribus factus est norma virtutum, & perfectionis exemplar. Demum ad eam pervenit vitæ dignitatem; ut crebra patraret miracula, & manifesto fulgeret spiritu prophetiæ. Pia virgo Delphina sancti Elzearii conjux, vehementer timens, ne maritus nondum divinæ gratiæ stillicidiis in castitatis proposito confirmatus, vellet liberorum desiderio, jure uti conjugii, consuluit Philippum qua ratione fieri possit, ut virginitatis temerandæ caveret periculo. Cui ille ignito eloquio ita virginitatis persuasit excellentiam, ut quantumvis castissimum amplius in suo roborarit proposito, & divino spoponderit oraculo simul cum conjuge in perpetua victurum virginitatis pudicitia. Ejus opera, & efficaci sermone diximus alias collectas in æde sanctæ Mariæ Magdalenæ, opera Sanciæ Reginæ, prostitutæ vitæ mulieres, atque ad vomitum redire cupientes, in Monasterio perseverasse, vitæque turpiter transactæ laudabiliter pœnituisse. *Ejus virtutes.* *Castitatem persuadet SS. Elzeario & Delphinæ.* *Tom. 7. an. 1335. n. 14.*

XIV. Theobaldum militem gravi languentem infirmitate, loquela destitutum, morti proximum invisens, repente, oratione præmissa, sanavit; id ipsum beneficium uxori, animam ferme incurabili morbo agenti, postea largitus. Civem Neapolitanum sibi addictum & familiarem, ex equo dilapsum, crure & tibia confractis, in summo vitæ periculo constitutum, statuto die curandum prænunciavit. In choro divinis meditationibus noctu intentus, vidit Fratrem adolescentulum in feretro defunctorum more jacentem; mox cœlitus ei revelatum, vere in anima mortuum, gratia Dei propter admissum reatum fuisse destitutum. Protinus de fratris anima medicanda egit cum Tironum magistro, cui peccatum omnibus occultum detexit, utque discipulum ad confessionis sacramentum pelliceret, oravit. Ita factum, & adolescens ex cœlesti erga se cura confusus, vitam religiosissime deinceps composuit. Adituus adyti claves amisit, & diligenter perquisitas reperire non valens, ad Philippum lecto decumbentem accessit, valde timens superioris offensam. Ille vero dolentem consolatus, ubi essent admonuit, divinitus in contristati Fratris solamen edoctus. Joannæ Reginæ prædicti Roberti Regis nepti, Ludovici II. conjugis mortem prædixit; deinde tertii Jacobi Majoricarum Regis, in auxilium Petri Castellæ Regis ab Henrico fratre Regno pulsi, cum Eduardo Aquitaniæ Principe profecturi, pronunciavit infortunium. Vaticinium probavit eventus, etenim licet Henricus ad Tritium victus fuerit, postea tamen collectis copiis, acies instauravit, Jacobum Burgis sibi resistentem cepit, diuque in sua potestate retinuit, contra quem Aragonius Rex, sæpe cum Henrico per Legatos egit, timens cum paternos Principatus repetiturum. *Varia ejus miracula.* *Vide Marian. lib. 17. de rebus Hispan. c. 11. & 17.*

XV. Assidua contemplatione Christi recogitanti passionem, eidem compati, & dolores participare cupienti, Christus apparuit cruci affixus, ex vulneribus copiosum sanguinem tamquam sagittas emittens ad manus, pedes, & latus Philippi, quæ miro modo cruentavit. Ab hoc tempore Dominicæ passionis dolores tulit, & Christi crucifixi ita ei interne impressa effigies, ut ipsum interius mentis oculis assidue cerneret, & quasi clavis, lanceaque perfossus, dolores ipsos pateretur cicatricum, quos quibusdam cruciati- *Dolores Christi in se patitur.*

bus in ipsis illis locis solebat efficacius irritare: super hæc variis cœpit languoribus conteri, fœdis enim ac fœtentibus ulceribus per totum corpus annis triginta, aliisque dolorum aculeis laboravit: annis vero sex ante obitum aggravata super eum manu Domini, ulcera creverunt & putruerunt, corrosisque carnibus, omnem corporis compaginem deturparunt. Incredibili patientia præditus, etsi diutino hoc languore, atque vehementissimis doloribus conflictaretur, integra mente pro Christi amore omnia pertulit; neque stultum aliquid ex ejus ore prodiit, cujus illa sola vox audiebatur: *sit nomen Domini benedictum*. Non defuit tamen inter tantas angustias Dei misericordia, quæ carnis dolores in mentis mutavit delicias, apparebatque frequenter Christus, qui dire patientem solo tactu mirifice recreabat. Tandem vitæ terminum divinitus edoctus, paupertatis amore, segmentitiam vestem, & chordulam. quorum dumtaxat usu fruebatur, in superioris potestatem resignavit. Appropinquante mortis hora, apparuerunt ei dæmones duo, sed dum sui juris nihil in eo repetere possent, orationis virtute tentantes fugavit. Postremo Ecclesiasticis sacramentis devote receptis, hoc anno xv. Kalendas Junii, feria vi. ea hora, qua Christus in solemnis missæ sacrificio elevabatur, dulciter obdormivit, in prædicto Monasterio sanctæ Claræ, ætatis anno ferme centesimo.

Sancte moritur.

XVI. In Ecclesiam delato funere, multis cœpit Vir sanctus clarere miraculis, corpus ulceratum admirabilem spirabat fragrantiam, & caro quæ tot doloribus suffusca, & contracta occalluit, conversa est in teneritudinem pueriles ætatis. Tanta protinus concurrit populi multitudo, ut per dies aliquot sepeliri non potuerit; etsi enim id tentarint Fratres paulo postquam expiravit, non licuit, dum miro modo puerorum, hominumque vocibus per urbem universam mors fuerit denunciata ipsa hora, qua decessit. Omnes corpus tangere, aliqui vestes abscindere, alii capillos evellere pio impetu voluerunt, neque vi ulla poterant a feretro dimoveri, magna compressione sibi invicem succedentes; virtus enim de illo exibat & sanabat multos. Voluit quidam ungues præscindere, sed vi parumper illata, statim sanguis recens ex digitis profluebat, quem linteis & sudariolis avide circumstantes exceperunt. Toties eum habitu despoliaverunt, ut octena veste seminudum corpus oportuerit cooperiri. Ipsa transitus die Constantini Duratii civis Neapolitani filia a nativitate pedibus contracta, corpus contingens perfecte convaluit, & die sequenti altera adolescentula, Catarina nuncupata, simile beneficium est consecuta. Dulia fœmina Sulmonensis annis octodecim gravi capitis vexata dolore, imposita cervici Viri sancti dextera, desideratam salutem repente impetravit. Gentilis Gerardi dextro captus oculo, cum ad feretrum pertingere non posset, læsæ potentiæ panniculum admovit, quod pii Viri corpus attigerat, & integre visum recepit. Similiter sibi subvenit Laversa de Canda oculo etiam dextro privata, & mulieres binæ fluxu sanguinis laborantes, tactis floribus, qui super cadaver a devoto populo fuerunt projecti.

Mira post mortem colitur reverentia.

Multa patrat miracula.

XVII. Thomas de Concha Jurisconsultus, admoto auribus, quas dolebat, habitus segmento, sanguine ejusdem Dei famuli intincto, statim ab omni dolore liber evasit. Alius Paulus nuncupatus, mutus, manu & pede dextris contractus; Thomasa tertium sancti Francisci Institutum professa, aridum habens brachium sinistrum, corpus attingentes, membrorum perfectum usum obtinuerunt. Andreas Lele a pueritia herniam passus, vir alter Lazarus manuum, pedum, & renum doloribus aggravatus, domi jacentes, & se Philippi virtuti commendantes convaluerunt. Margarita uxor Philippi juris-

jurisperiti, capite dolens, tacto habitus segmento, & soror Ludovica ex Provincia oriunda, illius Monasterii alumna osculata pedes, per odæi cratem immissos, brachio contracto laborans, integram adeptæ sunr sanitatem. Demum Catarina Joannis Judicis ancilla, a dæmonio vexata, ad ejus sepulcrum orans continuo malo possessore fuit liberata. Omnia hæc miracula Dei famulus patravit ab obitu usque ad sepulturæ diem, & alia plurima deinceps operatus est prodigia. Corpus honorifice conditum est in sacello beatæ Claræ: sed paulo post timentes Sanctimoniales, ne tanti pignoris jacturam pati contingeret, intra sua claustra transferri curarunt, & pulchra arca concluserunt. Scripserunt ejus vitam Marianus, Rodulphus, Marcus Ulyssipponensis, & auctor Anonymus. Ejusdem meminerunt Bartholomæus Pisanus, Franciscus Gonzaga, & alii plerique.

Pisanus Confor. 8. Gonz. in Monast. S. Claræ Neapoli. Marian. l. 4. c. 2.

XVIII. Circa hoc tempus obiit Venetiis, in æde sanctæ Mariæ, frater Franciscus Laicus cognominatus pauperculus, annum agens octogesimum quartum. Nudis semper incedebat pedibus absque sandaliis, unica contentus tunica, & femoralibus. Venetiis & Avenione magna caritate & curialitate officium exercuit ostiarii. Sub Urbano V. Avenione Venetias profectus, accidit, ut universum Cœnobium igne flagraret. Reliquis Fratribus per fenestras evadentibus, solus hic sub tecto, & in medio flammarum remansit præ senectute, & catenis, quibus toto circumligabatur corpore ad pœnitentiam, impeditus. Genuflexus in tanto periculo se Domino commendavit, & factum est, ut quantumvis tota domus flagraret, & cella in qua orabat, ipse tamen illæsus in agone expiravit. Extincto igne, Fratres & Cives, dum famulum Dei ita intactum conspiciunt, cum honore sepeliunt, & ad hæc usque tempora miraculis coruscantem reverentur.

Moritur fr. Franciscus vir pius.

XIX. Obiit hoc anno Bruzardi in Anglia, & Comitatu Suffolciæ apud Sanctimoniales beatæ Claræ, frater Simon Tunstedus, natus & initiatus in Custodia Norvicensi. In Philosophia naturali addiscenda magnam operam posuit, præsertim in illa parte, quæ de Meteoris agit. In istis itaque percipiendis & doctis commentariis explicandis magnos labores, multosque annos impendit. A coævis Consodalibus plurimum laudatur, & scientiarum omnium peritissimus pronunciatur. Nonnulli ejus prudentiam, alii in negotiis magnis expediendis dexteritatem, alii gravitatem, quidam summam animi moderationem, & auctoritatem multis encomiis commendant. Doctrina & virtute spectabilem fuisse argumento est, quod ad Anglicanæ Provinciæ regimen ascitus sit inter tot insignes viros, qui tunc in illa floruerunt.

Pitseus de script. Angl. ad hunc annum.

Et fr. Simon Tunstedus vir doctus

XX. Hoc anno vixisse fratrem Joannem Lucianum Venetum, Episcopum Burguduensem, ut ille appellat, & fratrem Benignum Venetum Episcopum Cenadiensem, qui magna ex parte extruxit turrim Campanariam Cathedralis Ecclesiæ, scribit Rodulphus, quorum alibi non occurrit memoria; occurrit tamen in regesto Urbani horum, qui sequuntur; fratris Thomæ Rachami de Amelia, sive Amerini sacræ Theologiæ Magistri, Ministri Provinciæ sancti Francisci, Episcopi Asisiatis, per obitum Jacobi etiam Minoritæ, promoti IV. Kalendas Februarii. Connumeratis aliis Minoritis, qui hos præcesserunt, novem hic fuerunt consecutive Episcopi ejusdem Instituti, & in universum novemdecim fuerunt Episcopi Asisiates Minoritæ. Fratris Ravanaci Episcopi Telden. in partibus infidelium, per obitum Bartholomæi. VI. Nonas Julii. Fratris Francisci de Capite sileris Episcopi Bisacien. in Africa, per cessionem Stephani in manibus Guillelmi Episcopi Cardinalis Sabinen. VIII. Kalendas Martii. Frater Guillelmus Archiepiscopus

Fr. Joan. Episc. Burguduen.
Fr. Benign. Cenadien.
Rodul. fol. 213.
Fr. Thomas Assisien.

Fr. Ravanac. Talden.

Fr. Franc. Bisacien.
Ann. 1366. n.
Fr. Guillel. Archiep. Turritan.

pus, quem diximus Nazarenus, transfertur ad Archiepiscopatum Turritanum in Sardinia, per translationem Bernardi ad Ecclesiam Calaritanam. VI. Idus Augusti. Moritur hoc anno Viterbii frater Jacobus de Roncarolo Placentinus, vir eruditissimus, cujus meminit Umbertus Locatus.

Locat. fol. 185.

Monum. MSS. Prov. Aragon. Gonz. in eadem Prov. Monast. 3. Monast. Tudelanum.

XXI. Propter tumultus bellicos, quibus universa Hispania per hæc tempora turbabatur, contendentibus inter se de Castellæ, & Legionis Imperio Petro, & Henrico fratribus, convocatis in partem aliis Regibus, & Principibus, Navarræ regnum belli sensit incommoda. Transferri proinde curavit hoc anno Carolus II. Rex intra muros villæ Tudelanæ ad ædes proprias, dono Monialibus datas, Monasterium Clarissarum, quod extra in aperto campo fundaverant sub annum MCCLXI. soror Maria, & consociæ tres, quæ ex Pintiano Monasterio illuc advenerant, ut constat ex bullis tribus Alexandri IV. datis die VII. Martii, Pontificatus anno VII. ad Regem, Episcopum Tirasonen. & Magistratus Tudelanos, ut prædictis Clarissis faverent, & locum conferrent construendi Monasterii. Hæ primæ constructionis bullæ servantur in ipsius Monasterii archivo, & alia plurima Pontificum, & Regum diplomata, nec non instrumentum donationis a Carolo factæ, ex quo manifeste convincitur, hoc ipso anno, non MCCCLIX. uti habet Gonzaga, factam ædis translationem. Illic habitarunt usque ad annum MDCXVIII. quo dum Monasterium præ nimia vetustate minaretur ruinam, & angustius esset intra nobilium domicilia, quam aucto Sororum numero sufficeret, nobile sibi habitaculum construxerunt extra Civitatem, dum in tanta rerum Hispanicarum quiete & securitate, non sit unde timeant hostiles incursiones.

Idem in Provinc. Aragon. Monast. 5. Monumen. MSS. Provinc. Aragon. Monaster. Turolien.

XXII. Hujus anni partum facit Gonzaga Monasterium Turoliense in Aragonia, propter redactum in Clarissarum habitaculum Regium Palatium, quod in hunc finem biennio antea ad Reginæ Leonoræ preces donaverat Petrus Rex Aragonius. Attamen ex ipso donationis instrumento manifeste convincitur, extra urbem prius habitasse Sorores, eoque in loco putant aliqui, quo adhuc possident aliqua nemora & pascua ad III. M. P. a civitate. Regebantur hæ Sorores a Patribus Conventualibus usque ad ann. MDLXVII. quo translatæ sunt ad Observantes, ita rogante Pium V. Philippo II. Magna viguit hic semper disciplinæ regularis observantia, cujus insigne specimen dedere postremo hoc seculo Hieronyma de Pueyo, & Isabella Palomaria virtute conspicuæ. Gregorius XI. Monasterium hoc quibusdam affecit privilegiis, quæ sub ejus Pontificatu dabimus opportunius.

Monast. Cerreti.

XXIII. Confirmavit hoc anno Pontifex constructionem Monasterii Clarissarum in Castro Cerreti Tolosanæ diœcesis, per nobilem mulierem Franciscam de sancto Raymundo viduam, modo diœcesani accederet consensus: *Iis per quæ divini cultus*, II. nonas Januarii. Occurrit etiam hoc anno mentio Monasteriorum, Justinopolitani in Istria, & Arestensis in Sardinia in quibusdam litteris Pontificiis, quas exhibemus in regesto.

Monast. Justinopolitanum. Monast. Arestensis.

SUPPLEMENTUM P. ANTONII MELISSANI DE MACRO.

Carolus Imperator in Italiam proficiscitur. *Ping. in Amad. V.* Hospitatur Chamberii apud Amadeum V.

„ I. UT Avenione Romam appullisse Pontificem Carolus Imperator
„ audivit, in Italiam per Sabaudiam transiens, hospitio Chambe-
„ rii ab Amadeo V. suo quondam Genero splendidissime exceptus & ipse
„ descendit; ubi tamen non diu remansit, sed brevi in Germaniam facino-
„ ribus memoratu dignis vacuus reversus est; cum e contra Urbanus vigil
„ & sedulus universalis Ecclesiæ regimini incumbens, Joannem Paleolo-
„ gum Græcorum Imperatorem schismaticum diu, sed prolixo labore Mi-

no-

„ norum, ac efficacibus persuasionibus præfati Amadei per Dei gratiam conversum, plurimo cum jubilo totius Urbis, publice unioni sanctæ Matris Ecclesiæ restitueret; ac in diversas mundi plagas ad animarum messem nostrorum plures, speciali auctoritate, privilegiis & gratiis munitos amandaret, & jam existentes inter Infideles ad Apostolicum opus viriliter prosequendum novis indultis non tam alliceret, quam urgeret; ut ex pluribus a Waddingo congestis quisquis dignoscere potest, & ex his, quæ mox subjicimus apparebit. Ad Tartaros, quorum salutem anhelabat, fratrem Guillelmum Pratensem, virum doctum, sacræ Theologiæ Magistrum Parisiensem, ad Archiepiscopales infulas Ecclesiæ Cambaliensis evectum, & Catayæ Vicarium institutum, cum duodecim de suis Confratribus dimissum, pluribus quidem privilegiis donatum, ut Annalista refert, ab obligatione visitandi limina Apostolica liberum voluit: *Cum nuper &c.* III. Kalend. Aprilis. Insulæ vero Chios Maris Icarii Joniæ adjacentis Potestati, & Universitati, habitantibus etiam terram Peræ adversus Constantinopolim; necnon Populo Caphensi in finibus Ponti Euxini, quo ipsis transeundum erat, in eorumdem favorem, paulo jam ante, III. scilicet Idus Februarii, scripserat: *Regis Regum &c.* addito subinde privilegio pro eorumdem subsidio: *Cum vos ad regna &c.* & concessa indulgentia subvenientibus illis: *Quoniam ut ait &c.* Eorumdem pariter servis nonnulla indulsit: *Qui relictis &c:* X. Kalend. Aprilis.

Idem.

Wadd. ad ann. 1370.

„ II. Pro constructione Monasterii sanctæ Mariæ Magdalenæ Narniæ expeditum fuisse breve: *Ex commisso &c.* Nonis Julii, ex Indiculo Petri de Alva, & Astorga habemus, & de eo aliquando serius agit Waddingus. Narnia vero, Italis *Narni*, est civitas Episcopalis antiqua apud Sabinorum fines ad Narem amnem, a quo nomen est urbi, præterfluentem in montis descensu: media jacet inter urbem Romam, & Perusiam, utrinque ad XL. M. P. distans: inter Otriculum, & Interamnam pari VII. milliarium intervallo dissita, æquidistans quoque XVIII. a Tuderto, & Spoleto. Interea Julia a Cortona, Etruriæ antiquissima urbe, Virgo Tertii Ordinis S. P. Francisci alumna, meritis, virtutibus, & sanctis operibus cumulata, hoc anno, incerta die, ibidem migravit ad Sponsum.

Indic. ex Vatic. Wadd. ad ann. 1372.

Julia virgo tertii Ordinis floret. *Bajard. ex tab. SS. Tertiar.*

ARGUMENTUM.

Ad Tartaros amandatur frater Guillelmus Archiepiscopus Cambalien. cum aliis Minoritis, quibus etiam commissa cura Græcos ad fidei unitatem reducendi. Alii in Russiam, alii in Lithuaniam & Vallachiam, alii demum ad Georgianos ablegati. Frater Angelus de Bibiena ad confæderandos Principes contra Tyrannos Mediolanenses destinatur. Celebratur Capitulum Generale; instituuntur Episcopi; redit Avenionem suo peculiari, & universali Ecclesiæ malo Urbanus Pontifex, & paulo post moritur, cui succedit Gregorius XI. Ædificantur aliquot Cœnobia.

I. Vastissimæ gentis Tartarorum salutem anhelans Urbanus, audiens obiisse ferme omnes Minoritas, a suis prædecessoribus ad regiones illas amandatos, & multos ab eis ad fidem reductos, pastore carere, per translationem fratris Cosmæ Minoritæ ad Ecclesiam Saraen. destinavit ad eos fratrem Guillelmum Pratensem, virum doctum, sacræ Theologiæ magi-

S. Anton. tit. 24. §. 10. Platus de bono statu relig. lib. 2. cap. 20.

Mittuntur Minoritæ ad Tartaros.

gistrum Parisiensem, quem & Ecclesiæ Cambaliensi præfecit, & Vicarium instituit Catayæ, multis iisque magnis privilegiis donatum. Socios adhibuit Fratres duodecim, aliosque postea submisit ferme sexaginta. His adnumerat Bzovius aliquos ex Ordine Prædicatorum; sed solos Franciscanos missos probant diplomata missionis; neque ullus est ex historicis sacri Ordinis Prædicatorii, sive sanctus Antoninus, sive Antonius Senensis, sive Ferdinandus del Castillo, sive Michael Pius, sive alius quispiam, qui Bzovianæ additioni suffragetur. Do litteras Pontificales.

Bzovius an. 1370 n. 9.

Venerabili fratri Guillelmo Archiepiscopo Cambalien.

Ex lib. secr. an. 8. fol. 67.

II. *Zelus tuæ devotionis ingentis, quem habes ad propagationem Catholicæ fidei, ac circumspectionis industria, & scientiæ donum, aliaque merita probitatis, quibus personam tuam fide dignorum testimonio insignitam audivimus, merito nos inducunt, ut te in agendis dictæ fidei honoremus, & etiam fiducialiter oneremus. Cum itaque te ac nonnullos Fratres, Ordinis Fratrum Minorum professores, cujus professor existis, ad terras Sarracenorum, Alanorum, Gazarorum, Gothorum, Scbytarum, Ruthenorum, Jacobitarum, Nubianorum, Nestorianorum, Georgianorum, Armenorum, Indorum, Mochitarum, aliarumque non credentium nationum Orientis & Aquilonis intendamus de proximo destinare; te caput, Ducem, & gubernatorem eorumdem, & aliorum quorumcumque Fratrum dicti Ordinis existentium in dictis partibus, & profecturorum ad eas, usque ad beneplacitum Apostolicæ Sedis, tenore præsentium, auctoritate Apostolica, constituimus, ac etiam deputamus, tibi regendi, & gubernandi eosdem Fratres, ac cum consilio ex eis maturiorum, de quibus tibi videbitur ad Provincias, & partes infidelium ad dictam fidem prædicandum mittendi, eosque revocandi, & secundum regulam beati Francisci, & etiam per censuram Ecclesiasticam, & alia opportuna remedia puniendi & compescendi, ipsosque ab omnibus transgressionibus regulæ, ac constitutionum Ordinis, sicut potest Generalis Minister absolvere, absolvendi, & super irregularitatibus inde contractis etiam dispensandi; nec non Vicarium generalem ejusdem Ministri in Vicaria Cathai, si forsan in ea hujusmodi generalis Vicarius non esset, qui illam habeat potestatem, quam per prædictum Ministrum concedi hujusmodi generalibus Vicariis consuevit, constituendi, quotiens fuerit opportunum, tribuentes plenam facultatem. Per hoc autem privilegiis dicti Ordinis, aut auctoritati, & officiis, quorumcumque Vicariorum, & Prælatorum ejusdem Ordinis in eisdem partibus constitutorum in posterum in aliis, quam in præmissis, non intendimus derogare. Insuper omnibus privilegiis & gratiis per prædictam Sedem concessis Fratribus prælibatis, quamdiu Ecclesiæ Cambalien. prædictæ præfueris, volumus te gaudere, sicut iidem Fratres gaudere possunt, seu poterunt in futurum. Teque tam pro tua persona, quam tuis sociis, & opportunis familiaribus participare volumus eleemosynas, & dona Fratribus ipsis jam erogata, & in posterum eroganda, donec de proventibus Ecclesiæ tuæ Cambalien. vivere poteris condecenter, declarantes ex abundanti quod hujusmodi facultas per nos tibi concessa ad tuos successores Archiepiscopos Cambalien. nullatenus extendatur. Datum Romæ apud sanctum Petrum, VII. Kalendas Aprilis anno VIII.*

Ei-

Eidem.

III. *Cum te, & nonnullos Fratres Ordinis Fratrum Minorum, cujus professor existis, ad partes Tartariæ ad prædicandum fidem Catholicam destinemus. Nos cupientes, quod hujusmodi negotium felicius prosperetur, ac de tua fraternitate confisi, tibi per te vel alium, seu alios assumendi, & ad dictas partes ducendi duodecim Fratres dicti Ordinis, quos duxeris eligendos, cujuscumque eorum Prælati licentia non obtenta, non obstantibus Regula, & quibuscumque statutis dicti Ordinis contrariis, plenam licentiam, & facultatem, tenore præsentium, indulgemus. Datum ut supra* II. *Kalend. Aprilis, anno* VIII. Ibidem.

Magnifico viro Magno Camo Regi Tartarorum,
Deum diligere & timere.

IV. *Ad alti tui nominis titulum & splendorem & culmen, ac decus accedit, quod tu, & aliqui prædecessores tui Reges Tartarorum, sicut glorifica fama præambula, fide dignorum relatione didicimus, ob omnipotentis Dei Creatoris reverentiam & honorem, vos Christicolis sub vobis degentibus, vestrisque subditis, qui ad fidem Catholicam convolarunt, redditistis favorabiles & benignos, eosque benevola & mansueta benignitate tractastis, tua & ipsorum prædecessorum fama gloriosa longe, lateque per orbem commendationis titulo, redimitur, & tu, siquidem in eum fidem habueris, & renatus fueris sacri fonte baptismatis, legemque susceperis, & impleveris Christianam, requie sempiterna supernorum civium perfrueris. Ecce igitur quod nos, qui submissis humeris, operosa sollicitudine ex salutaris & vigilis providentiæ studio, tuam, tuique Regni sincera in Domino caritate perpetem salutem appetimus, ejusque fructum salutiferum & perenne tibi, regno, regnicolisque tuis prodesse jugiter cupientes, ut præmissa propensius & efficacius per divinam clementiam felici, successivaque prosperitate succedant, venerabilem fratrem nostrum Guillelmum Archiepiscopum Cambalien. Ordinis Fratrum Minorum professorem, virum quidem in devotione ac fide Christiana fervidum, excellentem in sacra Scriptura, peritum, expertum in opere & sermone, virtutum probitate probatum, fama præclarum, a nobis ex multis bonis & idoneis Religiosis electum, & ad Cambalien. Archiepiscopatum, de Fratrum nostrorum sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalium consilio promotum, præsentium exhibitorem, cum decenti & virtuosa comitiva Fratrum dicti Ordinis, ad Ecclesiam suam Cambalien. tuamque præsentiam ac partes & loca, tuorum terræ & dominii salubriter providimus destinandum, ut ipse & dicti Fratres collaterales eidem, more sanctorum Apostolorum, qui dispertiti ore Dominico, & Spiritus sancti gratia illustrati, doctrinam Evangelicam prædicando, terræ cardines, prout eis assignati fuerant, perlustrarunt, communiter & divisim, prout eisdem Archiepiscopo & Fratribus ex cœlicæ inspirationis oraculo visum fuerit, salubrius expedire, Regnum & terram prædicta, aliasque regiones adjacentes circumeant & frequentent, & juxta datam eis a Domino sapientiam & doctrinam, verbum Dei evangelizare perstudeant, & officiosa promptitudine prædicare, sermone prædicationis hujusmodi mentes illorum, qui in tenebris ambulant, & adhuc præ oculorum caligine gloriam luminis non viderunt, radicaliter illustrantes, eosque ad dictam fidem rectam, perfectam, & lucidam, Christi, Sanctorum, & Sanctarum miraculis verissimis comprobatam, dulcibus allectionibus convertentes, & tam ipsos, quam alios ad fidem ipsam fœliciter jam conversos,* Ibid. fol. 59.

& neo-

& neophytos in eadem alentes pabulo refectionis æternæ, eos in ipsa fide spiraculo spiritalis gratiæ roborando. Hæc est enim fides rectitudinis, salutis, & meriti, quam sacer ille supernus rerum Conditor & Creator seminans, terram irrigavit, & quam ad omnes limites machinæ mundialis profecto diffudit & etiam propagavit; & quam sacrosancta Romana Ecclesia, Mater cunctorum Christifidelium, & Magistra tenet & docet, extra quam nullus omnino salvatur. Per siquidem istam innocens anima Christiana perpetua, lugubri, & corruptibili corpore carior, cœlicorum agminum consortio æternaliter aggregatur. Cum igitur beatorum vita seu præmium cooperationem non recipiat in divitiis, nec in hujusmodi sæculi gazis, felix est ille qui sic terrestria deserens languidum orbem transit, quod ad æternæ beatitudinis gloriam provehatur. Hanc equidem gloriam bravialem assequitur, qui hujusmodi fidem suscipiens & agnoscens, eam per Beatorum operum & virtutum executionem observat; & licet per ipsius fidei semitas difficilis videatur incessus, oculis tamen mentis fide Catholica mediante, dum eam credit, divinæ omnipotentiæ majestatem, & gloriam Beatorum intellectualem intuctur. Magnitudinis itaque tuæ potentiam attente rogamus, & hortamur in Domino Jesu Christo, quatenus pro ejus reverentia & honore, a quo tamquam a summo culmine rerum, cuncta descendunt, & qui personam tuam creans & conservans in esse, te super tam excellens, caducum tamen & temporale dominium constituit imperantem, tibique innumeram & copiosam populorum multitudinem subjugavit, memoratos Archiepiscopum & Fratres, cum eos ad regnum & terram suam prædicta, taamque Provinciam pervenire contigerit, vultu benevolo & sereno recipias, & a tibi subditis recipi facias & jubeas gratulanter, sicut quidam tui prædecessores hactenus receperunt, eosque mansuetudinis, serenitatis, & piæ devotionis affectu pertractes, & facias pertractari, habeasque tam illos, quam eamdem Ecclesiam, cunctosque Christicolas in dictis regno & terra morantes, necnon conversos neophytos, & Deo propitio, convertendos ad fidem eamdem infra tui dominii districtos & limites constitutos, cum caritativæ sinceritatis dulcore benigno favorabiliter, & propensius commendatos, eis in his, quæ circa suscipiendam per te, Deo vivo & vero inspirante, sacri fontis baptismatis gratiam, legemque Christi, & alia tuæ salutis commoda duxerint explicanda, prædicanda, & etiam consulenda, studiosum auditum aperiens, & ferventem ac sollicitum, & attentum adhibens intellectum, illaque recipiens tamquam donum cœlitus derivatum & missum, tenaciter in tui memoriali cellula cordis figas, credas firmiter, operose, fideliter, & perpetim exequaris, sisque aliis tuis subditis salutis speculum & exemplar, ut ipsi una tecum, ad similitudinem tui ad Altissimum convertantur, dictamque legem Christi suscipiant & observent, tecumque glorientur nomine Christiano, & salvi fiant, ne pereant in æternum. Ita quod Rex Regum propitius retributor, omnium ad se convertentium miserator & misericordiarum Dominus, atque Pater .... nil latent, quem nihil latet, & quem cœlestia & terrestria fatentur, tui misereri dignetur in omnibus affluenter, gratam vicissitudinem rependens, conferatque tibi jugiter in hujusmodi vitæ tempore abundantiam pacis & gaudii, & post tui corporis dissolutionem humanam, ad perpetuæ felicitatis imperium te perducat, & te glorificet in supernis. Nos namque, ac eadem Romana Ecclesia tibi miserante, clementiam summi Patris exorare curabimus sollicitudine pastorali, ut numquam in te deficiat fides tua, qaam in tui cordis armario duxeris infigendam, sed pro bonis quæ feceris, centuplum, dono Dei in terris percipias & in cœlis. Datum Romæ apud S. Petrum VII. *Kal. Aprilis anno* VIII.

Ma-

Magnificis Principibus universis, Imperatoribus, & Regibus Tartarorum, aliarumque Nationum Orientis & Aquilonis. Deum diligere & timere.

V. *TUnc verum & unum Deum reveremini, & gratum ei, qui est Rex Regum & dominantium Dominus, præstatis obsequium, cum illos, qui Christiana professione censentur, sive in regionibus vestris commorantes, sive aliunde declinantes, benigne tractatis, & eis favorem impenditis opportunum. Quare singuli vestrum circa omnes & singulos Christianos, sive antiquos, sive novellos in fide Catholica in vestris Imperiis atque Regnis morantes, seu per ea transitum facientes, vos exhibere debetis favorabiles & benignos, ut exinde præfatus Deus, per quem Reges regnant & Principes dominantur, vos prosperitatis votivæ successibus efficiat gloriosos. Nos igitur, qui licet indigni, divina disponente clementia, beato Petro Apostolorum Principi, & Vicario Domini nostri Jesu Christi succedimus in Apostolatus officio, & debemus æternam salutem animarum omnium nationum nostris & aliorum studiis procurare, salutem vestram & subditorum vestrorum sincera zelantes in Domino caritate, venerabilem fratrem nostrum Guillelmum Archiepiscopum Cambalien. Professorem Ordinis Fratrum Minorum, virum utique religiosæ vitæ, & conversationis honestæ, litterarum scientia præditum, amatorem legis divinæ & Christianæ fidei zelatorem, quem nuper, suis meritis exigentibus, de fratrum nostrorum consilio sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalium, in Cambalien. Ecclesiæ promovimus Archiepiscopum & pastorem, & nonnullos Fratres Ordinis ejusdem ad partes vestras pro prædicando gentibus Imperiorum, & Regnorum vestrorum hujusmodi legem & fidem, ac gentes ipsas ad præfatam fidem, per quam solam salvantur animæ, divina cooperante gratia, convertendas duximus destinandos. Quocirca vestram magnificentiam rogamus & hortamur in Domino, quatenus pro reverentia ipsius Dei, qui creavit cœlum & terram, quique vos vivere facit & regnare permittit, præfatum Archiepiscopum ad dictam suam Cambalien. Ecclesiam accedentem, ac Fratres præfatos, cum ad vos & partes vestras pervenerint, jucundis recipiatis aspectibus, & humana benignitate tractetis, & a vestris subditis tractari mandetis, habentes ipsos Archiepiscopum & Fratres favorabiliter commendatos, plenamque libertatem concedentes eisdem, ut in Imperiis & Regnis vestris prædictis hominibus, habitatoribus & incolis eorumdem prædictam Christianam fidem libere valeant prædicare, ac ipsos habitatores, & incolas ad eumdem Dominum Jesum Christum, fidemque præfatam convertere, & etiam baptizare, ac de ipsius fidei regulis & articulis plenarie informare, ut vos ex hoc divinam gratiam uberius mereamini, & in præfatis Imperiis & Regnis vestris possitis gloriosius & felicius imperare. Datum ut supra.* Ibid. fol. 60.

Universo populo Tartarorum viam agnoscere veritatis.

VI. *ALtissimus rerum omnium providus ordinator Dominus noster Jesus Christus, cujus Imperio Reges regnant, & Principes dominantur in terris, beato Petro sanctorum Apostolorum Principi cœlestes claves tradens, ut ligaret & solveret dedit posse, ut quodcumque in orbe ligaret & solveret, ligatum & solutum remaneret in cœlis. Hujusmodi siquidem pastoralis potestatis officio per eumdem Dominum nostrum in sanctum Petrum, aliosque Romanos Pontifices eidem beato Petro, quamdiu mundus extiterit, canonice succeden-* Ibid. fol. 61.

cedentes, circumspecta dispositione transfuso, eos super omnem terram suos Vicesgerentes, & successores hujusmodi constituit, apostolatus officium, & potestatis privilegium successivis temporibus possessuros. Videlicet nos, qui, quamquam insufficientibus meritis, memorato beato Petro divina permissione succedimus, & locum & vicem supremi Pastoris & Domini quarumlibet animarum obtinentes in terris, promptis desideriis, & vigilis providentiæ studiis, prout debitum officii nostri pastoralis exposcit, intendimus & internis affectibus affectamus, oves, scilicet quamlibet creaturam humanam extra sacrosanctæ Romanæ Ecclesiæ gremium deviantes, Christianæque fidei nescias & ignaras, ac erroneas ab eadem, salubribus hortamentis inducere, & ne lacerentur & devorentur lupinis a morsibus, illas ad caulam reducere salvificæ mansionis, easque satagimus, & curamus paterno favore adducere ad unionem & reconciliationem Ecclesiæ supradictæ. Sane cum ista bona, Pneumatis almi gratia præeunte, valeant cum ejus irrigante clementia & copiosiore misericordia effectualiter pervenire, si hujusmodi creaturis dictam fidem ignorantibus & deviis ab eadem, sermo Catholicus prædicetur, ipsæque prætactæ fidei articulis & regulis, mellitis vocibus imbuantur, ut ex hoc Regum altissimo lucrifaciamus animas earumdem, ipsisque salutis æternæ præmium procuremus, nos operosa sollicitudine curavimus ad vos, & partes vestras personas religiosas, Spe, Fide, & Caritate præfulgidas, in sacra pagina sufficienter instructas & expertas, Deo gratas, & nobis acceptas pro vestræ salutis, quam ferventer optamus, impetrandis a Domino profectibus, destinare ad prædicandum & evangelizandum, itaque vobis sermones & verba salutifera Jesu Christi, vosque ad supremæ majestatis gratiam miserantem, suamque fidem rectissimam suaviter convertendos, & fovendos in illa, venerabilem fratrem nostrum Guillelmum Archiepiscopum Cambalien. Ordinis Fratrum Minorum professorem, Deum diligentem & timentem, in Divina & humana sapientia & scientia illustratum, facundum, morigeratum, probatum, aliisque probitatis meritis multipliciter insignitum, & a nobis ex multis viris religiosis devotis & virtuosis electum, & de fratrum nostrorum dictæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalium consilio, ad Archiepiscopatum Cambalien. promotum, cum honorabili comitiva Fratrum dicti Ordinis, jamdiu in divinis officiis expertorum, in sacra Scriptura litteratorum, fidei zelo, aliisque virtutum muneribus præditorum, ad vos, quos ipse Deus Pater benignitatis, veritatis & luminis immensa sua bonitate plasmavit, ac proprii sanguinis effusione redemit, & jugi suæ sapientiæ provisione gubernat, ad partes transmittentes easdem, ut vobis, & sibi ipsis proficiant ad salutem, universitatem vestram sinceris suasionibus & accensis intrinsecæ caritatis dulcedine plenis requirimus, monemus, rogamus, & propensius exhortamur in Domino Jesu Christo, quatenus vos, quorum hucusque mentales oculi tetra caligine per perfidos spiritus tenebrarum & mortis, in idolatriis ac inanibus superstitionibus fuerunt obducti, sollicite vestram memoriam excitantes, & reducentes ad illam, quod Deus omnipotens protoplastum, ex quo omnes homines traxerunt originem suam, inenarrabili majestate formavit, ac in terrestris paradisi deliciis collocavit, & quod inibi sibi boni & mali cognitio data fuit, & quod estis ad similitudinem Dei facti, quodque creatura non posset suo Creatori pro meritis respondere, excussis primitus a vestris cordibus vepribus, & urticis damnabilis cæcitatis explosis manibus, vestræ intelligentiæ oculos elevetis, & consideratione perspicua cogitetis, quod ipse vos de limo terræ creavit, & pascit assidue, ac vivitis per eumdem, & quod cum vult, cujuslibet carnis figmenta dissolvit, quodque sacræ paginæ testimonio comprobetur, quod omnis

spiri-

spiritus Deum laudat, omniaque animantia, & inanimata Dominum benedicunt, pro ipsius creatoris reverentia & honore, & ut sibi reddatis humanæ gratitudinis holocaustum ob nostræ contemplationis intuitum, qui vos de vivo & vero conjungere cupimus, & etiam laboramus vestro statui & saluti provide consulentes, eosdem Archiepiscopum & Fratres, quotiens eos ad vos declinare contigerit, recipere procuretis humiliter & benigne, cum honorificentia reverenti, eosque sinceræ caritatis officio pertractetis, & ad gremium universalis Ecclesiæ Christi sponsæ, quam suo pretiosissimo sanguine dedicavit, extra quam veri sacrificii non est locus, in humilis & veræ contritionis spiritu redeuntes, eorumdem Archiepiscopi, atque Fratrum sermonibus, prædicationibus, & verbis salubribus vigilem præbeatis auditum, & intellectum aperiatis acutum ad hauriendam ex ore ipsorum verba salutis, & quæ pro vestræ perfectione salutis docuerint, instruxerint, & prædicaverint, vestræ memoriali cellulæ firmiter imprimatis, mentes vestras & corda, studiosa promptitudine disponentes ad suscipiendam sacri fontis gratiam baptismalem, legemque Christi, doctrinam Evangelicam & fidem Catholicam Domini nostri Jesu Christi, quam uti omnium fidelium magistra, Ecclesia Romana tenet & prædicat, docet, profitetur, et credit. Etenim ipsa fides est, per quam innocens anima Christiana perpetuo, postquam a lugubri, et corruptibili humanitatis corpore fuerit dissoluta, cælorum agminibus æternaliter aggregatur, et cum fidem susceperitis, et vestris cordibus impresseritis, eam firmiter et perpetuo tenacibus observantiis custodite, ut in die missionis extremæ, id est, secundi adventus dicti Domini nostri Salvatoris, qui tunc judicaturus adveniet, prout ante venerat judicandus, ante cujus tribunal tunc omnis homo surrecturus in propria carne stabit, vel æternæ vitæ præmia, vel perpetuæ mortis, prout gessit, supplicia, secundum merita vel demerita recepturus, possitis una cum aliis Catholicis Christianis de cetero tamquam fortia membra Christi unius ovilis effecti, et viventes in fide prædicta virtuosa opera faciendo, æternæ beatitudinis, quam ipse Salvator obtinet ex natura, esse participes et consortes, ejus præsentiam gloriosam, lætissimam quidem bonis, et terribilem malis et impiis facie tenus inspecturi. Propulsis igitur superstitiosis erroribus universis, quibus vos Satan instructu fraudulento seducit, ut ab ejus sitis nexibus funditus liberi, et mereamini post vitæ præsentis excursum cælica palatia introire, digna laudum præconia repetitis vocibus Altissimo devotæ mentis affectu, cum gratiarum actionibus resonantes, qui ad vos Archiepiscopum et Fratres prædictos dignatus est per suam misericordiam destinare, cujus gloria cæli et terra sunt pleni, quique manum aperit, et implet omne animal benedictione, et cunctis in hac valle lacrymarum ambulantibus, et dictæ fidei Jesu Christi conjunctis, abundantiam in bonis temporalibus gratiosa copiositate largitur. Nos insuper omnipotentiam majestatis Altissimi essentialiter in cælis, et potentialiter in terris ubique permanentis, regnantis, et principantis cunctipotenter et æternaliter in utrisque, assiduis devotis affectibus exoramus, ut corda et intelligentias vestras illustret ad suscipiendam gratiam baptismatis supradicti, ipsumque Christi legem, et ad eam credendam firmiter ac perpetim adimplendam, quia sine illis nullus omnino salvatur, et per illas eritis salvi, et efficiemini gloriæ sempiternæ per gratiam, intercedentibus meritis, coheredes. Quod ut nobis concedat retributor Altissimus cum Patre, sanctoque Spiritu sine principio, et sine fine vivens, et regnans apud divinam Majestatem, hactenus instantiis devotæ flagitationis insistimus, et super hoc pio prædicto studio, ipso Deo auctore, insistere proponimus in futurum. Datum Romæ apud sanctum Petrum, VII. Kal. Aprilis anno VIII.

 VII. Per

Anno 1369. n. 1. Mittuntur Minoritæ ad Græcos.

VII. Per hos misit gravissimas litteras ad universos Prælatos Græcorum, ut ad exemplum Joannis sui Imperatoris, quem anno præcedenti narravimus obedientiam præstitisse Romano Pontifici, perniciosum schisma abjurarent, datisque litteris ad Bailos Constantinopolis, & Tanæ, ad Rectores Civitatis Caphen. & Peiræ, atque insulæ Chio, latores ipsos impense commendavit.

Universis Ecclesiarum et Monasteriorum Prælatis, quocumque nomine nuncupantur, ac Clero, et Calogeris Constantinopolitanæ Civitatis, ceterarumque partium Græciæ, gratiam in præsenti, per quam obtineant gloriam in futurum.

Ibid. fol. 55.

VIII. *Lætata est sacrosancta Romana Ecclesia, mater et magistra cunctorum fidelium, quod carissimus in Christo filius noster Joannes Imperator Græcorum illustris, ad maternum accessit gremium, a quo deviabat per damnabilis schismatis execrabilem scissionem, pieque sperat, quod sicut inclytus Constantinus Christianissimus Imperator, qui Constantinopolitanam Urbem gloriose construxit, per suæ conversionis exemplum, et stadium, fidem Catholicam in Occidentis primo, et Orientis demum partibus dilatavit, sic idem Joannes ejus, Deo favente, erit et operum laudabilium imitator; sed majoris gaudii esset dicta Ecclesia exultatione præfata, si vos, qui estis ad animarum curam, et aliás ad Dei obsequium deputati, pollentes scientia, et religioni vacantes, derelicto inveterato schismate, cui damnabiliter, et pertinaciter innitimini, ad unam sanctam Catholicam, et Apostolicam Ecclesiam, extra quam non est salus, et ad Vicarii Christi et successoris Apostolorum Principis verum et puram obedientiam rediretis, ut sicut ipse unus et principalis est pastor, sic unum esset ovile, cujus oves eum cognoscerent, et audirent amabilem, et salutiferam vocem ejus, in illoque tute recondita a lupinis morsibus indubitabili custodia servarentur. O si Deus tantam gratiam concessisset nostris diebus, ut Orientalis et Occidentalis Ecclesiarum unitatem longissimis (proh dolor) scissam temporibus videremus! tunc clauderemus consolabiliter dies nostros, et cum beato Simeone diceremus:* Nunc dimittis servum tuum Domine in pace, quia viderunt oculi mei salutare tuum, *cum desiderabiliter fuissemus intuiti innumeros Græcorum populos diabolica fraude deceptos et devios, in rectam semitam mandatorum Domini dirigere gressus suos, et eliminatas hæreses in nonnullis sic deviantibus, ut dolenter audivimus, ex hujusmodi schismate pullulantes, oppressosque Græcos ab impia et fœda natione Turcarum juvantibus, spe probabili, Fratribus Occidentalibus liberari, exterminari eosdem Turcas de universis partibus Romaniæ, et aut ad Christum converti, quod nobis esset acceptius, aut digna conculcatione subverti, et terreri omnes ethnicas nationes, sicque Græcas potentiam et gloriam jam pene deletas, ad Dei laudem et dilatationem ejusdem fidei reparari. Hæc siquidem ineffabilia bona spiritualia et temporalia probabiliter eventura speramus, si cordibus puris, conscientiis bonis, et fide non ficta, a quibus aberrantes, secundum Apostolum, qui in vaniloquium sunt conversi, volentes esse legis Doctores non intelligentes, neque quæ loquuntur, neque de quibus affirmant, ad dictum gremium redeatis, et salubris imitationis exemplum commissis vestræ sollicitudini populis præbeatis, quod ferventer et prompte debetis efficere, cum non solum eadem Ecclesia vos ad hoc non absque tædio dilationis expectet, verum etiam materna benignitate foras progrediens, ardore caritatis invitet. Cognoscatis igitur pietatem ipsius, & am-*

& amplectimini caritatem ad ejus magisterium, & debitam obedientiam filiali confidentia venientes, ut cum Catholicis Occidentalibus unanimes in domo Domini existatis, &, ut speramus in Deo, ejus & Apostolicæ Sedis, et Occidentalium super vos & greges vestros spiritualiter & temporaliter auxilium sentietis. Ceterum synodum Latinorum & Græcorum Ecclesiasticorum Præsulum, quem multi, ut audivimus, supervacue postulant, ex pluribus causis rationabilibus non concessimus ordinari, ne illa, in quibus ab Occidentalibus, & nonnullis Orientalibus fidelibus diffidetis, cum secundum quod tenet & docet sancta Romana Ecclesia certa fore noscantur, utpote sacræ Scripturæ testimoniis, & sanctorum Doctorum Latinorum & Græcorum eloquiis & sententiis, & per fidem Apostolicam comprobata, in dubietatis & curiosæ disputationis scrupulum deducantur, & veterem fidem, quasi novellam supervacuis discussionibus supponamus, benigne tamen parati erimus quoslibet dubios venientes ad dictam Sedem humiliter de hujusmodi testimoniis, eloquiis, & sententiis informare. Datum Romæ apud sanctum Petrum VIII. *Kal. Martii, anno* VIII.

Dilecto filio nobili viro Bailo Constantinopolitano pro dilectis filiis nobili viro Duce & Communi Venetiarum.

IX. R*Egis Regum, & dominantium Domini, regnantis in cœlis, qui corporaliter inter homines degens beato Petro, suo in terris Vicario, & in ejus personam suis successoribus dixit, ut pascerent oves suas, vices, licet immeriti, gerentes in terris eisdem, illas pascere pabulo verbi Dei, et alias, quæ non sunt de ovili dominico, in illud inferre, prout nobis ex gratia divina conceditur, procuramus, & tamen cum hoc per nos ipsos nequimus efficere, alios interdum assumimus, quot ad hoc idoneos reputamus. Cum itaque olim in partibus Tartariæ superioris, Spiritus sancti gratia illustrante, per ministerium nonnullorum Professorum Ordinis Fratrum Minorum conversa fuerit ad fidem Catholicam populorum gentilium multitudo, quos iidem Fratres & alii succedentes eisdem in fide ipsa, dum viverent, jugibus prædicationibus & exhortationibus spiritualibus nutrierunt, iidemque Fratres fere omnes naturæ debitum persolvisse dicantur; Nos ad conservandum & confirmandum in fide prædicta jam conversos, & dante Domino, convertendum alios, nonnullos Fratres ejusdem Ordinis latores præsentium ad dictas partes providimus destinandos. Quocirca Nobilitatem tuam exhortamur in Domino, & rogamus attente, quatenus ob reverentiam Dei, & Apostolicæ Sedis, ac nostram, nec non propagationem dictæ fidei, sine qua salus non proveniet animarum, eosdem Fratres, cum ad te declinaverint, benigne suscipiens & caritative pertractans, eis, qui amore nostri Salvatoris, & zelo salvandarum animarum, tam longinqui & periculosi itineris onus assumpsere ferventer, tuis fidelibus consiliis, et auxiliis opportunis assistas, sic acturus cordialiter et efficaciter in præmissis, quod exinde divinum præmium, et dictæ Sedis potiorem benevolentiam consequaris. Datum Romæ apud sanctum Petrum,* VIII. *Idus Februarii anno* VIII. *Ibid. fol. 56.*

In eumdem modum ad reliquos supranominatos &c.

X. Præter supra numeratos Fratres ad Tartaros missos, alios octo Italos, & Hispanos expressis nominibus, ad eos Pontifex amandavit. Deinde fratrem Nicolaum Melsat ad partes Russiæ, Lituaniæ, & Vallachiæ, data potestate 25. Fratres sui Sodalitii, ex quibuscumque Monasteriis secum du- *Mittuntur alii in Russiam, & ad Georgianos.*

ducendi, & fratrem Antonium ex Minorita Episcopum Milevitanum, cum aliis totidem ad schismaticos Georgianos designavit.

Dilectis filiis universis, & singulis Vicariis, Ministris, Custodibus, Guardianis, ac Fratribus Ordinis Minorum, ceterisque Christi fidelibus, ad quos præsentes pervenerint.

Ibid. fol. 68. XI. *Cum dilecti filii Franciscus de Interamne, Antonius, & Paulus de Burgo sancti Sepulcri, ac Gonsalvus, & Alphonsus de partibus Hispaniæ, nec non Petrus de Montepolitiano, & Bernardus de Romana, ac Antonius de sancti Angeli Provinciis, Ordinis Fratrum Minorum Professores, latores præsentium ad Tartarias, aliasque infidelium partes, ad prædicandum fidem Catholicam gentibus, de nostro beneplacito proficiscantur ad præsens, Universitatem vestram hortamur attente, vobisque filii Vicarii, Ministri, Custodes, Guardiani, & Fratres per Apostolica scripta mandamus, quatenus prænominatos Fratres, cum per loca vestra transibunt, ob reverentiam Dei, ac nostram, benigne suscipiatis, ac tractetis in Domino sincera caritate. Datum ut supra.* II. *Kalendas Aprilis.*

Dilecto filio Nicolao dicto Melsat, Ordinis Fratrum Minorum Professori.

Ibid. fol. 144. XII. *Ad excolendam Dominicam vineam in partibus Rusciæ, Lituaniæ, & Vallacchiæ, quas schismatici & gentiles habitant, multos mittendos operarios necessarium existimantes, illos ad hoc aptos & promptos, per personas discretione & fidelitate pollentes recipi cupimus, & Apostolica sollicitudine procuramus. De tuis igitur circumspectione & fidelitate nobis fide digne testimonio commendatis, gerentes in Domino fiduciam pleniorem, tibi* 25. *Fratres Ordinis Minorum, cujus Professor existis, quos vita, discretione, litteraturaque idoneos ad hoc fore putaveris, & de quibus cum personis ejusdem Ordinis, vel aliis quibuscumque, te valeas informare, de quibuscumque nationibus, & Conventibus assumendi & recipiendi, ac ducendi, seu mittendi ad easdem partes, in quibus moram longam traxisse asseris, eisdemque Fratribus, postquam per te assumpti fuerint & recepti, ad easdem partes proficiscendi, in eisque morandi pro propagatione, & conservatione Catholicæ fidei fideliter laborando, quorumcumque fuerum Prælatorum, seu superiorum licentia minime requisita. Non obstantibus regula, & constitutioninibus præfati Ordinis, & aliis contrariis quibuscumque, plenam concedimus, tenore præsentium, facultatem. Datum apud Montem-Flasconem.* II. *Nonas Augusti anno* VIII.

Venerabili fratri Antonio Episcopo Milevitan.

Ibidem fol. 154. XIII. *Ad excolendam Dominicam vineam in Georgianiæ, & aliis partibus, quas schismatici & infideles inhabitant, multos mittendos operarios necessarium existimantes &c. ut in epistola antecedenti. Datum ut supra* XVII. *Kalendas Septembris.*

Fr. Angelus convocat Principes adversus Tyrannos Mediolanen. XIV. Fœdus icturus hoc anno Urbanus adversus Barnabovem Mediolanensem, & reliquos Ecclesiæ hostes, fratrem Angelum de Bibiena Minoritam, sacræ Theologiæ Magistrum, & totius Ordinis in Romana Curia Pro-

Procuratorem, ad Januenses, Florentinos, Pisanos, & Lucanos destinavit, ut eos ad armorum societatem convocaret, scriptis ad universos Ecclesiarum & Religionum Prælatos litteris, ut ei auxilio essent, & subsidio, additis honorariis istis ad Civitatum præfectos.

Dilecto filio nobili viro Gabrieli Adorno, Duci, ac Consilio, & Communi Civitat.s Januensis.

XV. *Dilectum filium Angelum de Bibena Ordinis Fratrum Minorum Professorem, & in Romana Curia procuratorem, in sacra Theologia magistrum, latorem præsentium pro quibusdam arduis negotiis statum Romanæ Ecclesiæ, atque nostrum tangentibus, ad vestram Provinciam destinamus, cui super his, quæ vobis ex nostri parte narraverit, velitis fidem indubiam adhibere. Datum apud Montem-Flasconem* IV. *Nonas Maii anno* VIII. *Ibid. fol.* 77.

Dilectis filiis Prioribus Artium, & Vexillifero Justitiæ, ac Consilio, & Communi Civitatis Florentinæ.

XVI. *Dilectum filium Angelum de Bibena Ordinis Fratrum Minorum Professorem, in Romana Curia procuratorem, in sacra Theologia magistrum, latorem præsentium ad dilectos filios nobilem virum Gabrielem Adornum, Ducem, & Commune Civitatis Januen. pro certis arduis negotiis Romanam Ecclesiam, ac vos, & alios ejus colligatos tangentibus præsentialiter destinamus, cui mandavimus, quod aliqua ex ipsis vobis ex nostri parte referat, super quibus ipsi Duci, & communi per vos scribi credimus expedire. Ipsi igitur Angelo in iis, quæ vobis in hac parte narraverit, velitis fidem credulam adhibere. Datum ut supra.* *Ibid. fol.* 79.

In eumdem modum ad Antianos, Populum, & Commune Civitatis Pisanæ, & Lucanæ.

XVII. Fratri Joanni Chambareti, quem superius diximus institutum Altarium in Basilica Principis Apostolorum, commissa hoc anno custodia, & cura Palatii Apostolici Vaticani, vineæ, viridarii, & aliarum rerum prædicti palatii, nec non fabricæ ipsius Basilicæ, atque proventuum ejusdem. Hujus commissionis plurima instrumenta dabimus in regesto. *Ann. 1368. n. 8.* Fr. Joann. Altarius S. Petri, & custos sacri Palatii.

XVIII. Hoc anno non præcedenti, uti perperam scribit Rodulphus, celebratum est Neapoli capitulum generale per fratrem Thomam Ministrum Generalem, ita exorante, & sumptus liberalissime ministrante Joanna Siciliæ Regina. *Rodul. fol.* 242. Capitulum generale 58. Neapol.

XIX. Creati sunt hoc anno hi Episcopi; Concordiensis X. Kalendas Februarii, & paulo post Cerviensis, per translationem Joannis ad Ecclesiam Patavinam, frater Bernardus de Guasconibus IV. Kalendas Aprilis. Astoricen. in Hispania, sub Archiepiscopo Compostellano, frater Alphonsus de Tauro Episcopus Firmanus, uti superius diximus, per obitum Fernandi, Kalendas Junii. Cambalien. Archiepiscopus in Tartaria frater Guillelmus de Prato sacræ Theologiæ magister, per translationem Cosmæ ad Ecclesiam Saraen. V. Idus Martii. Archiepiscopus Athenien. frater Antonius Balistarius, sacræ Theologiæ Baccalaureus, per obitum Joannis, VI. Kalendas Aprilis. Fuisse etiam hoc anno electum Episcopum Rappollen. in regno Neapolitano, sub Archiep. Manfredoniensi, fratrem Benedictum de Cavalcantibus Minoritam, nobilem Florentinum, constat ex quodam instrumento archivi ejusdem urbis, Fr. Bern. Episc. Concordien. & Cervien. Fr. Alphon. Astoricen. *Ann. 1363. n. 21.* Fr. Guillelm. Archiep. Cambalien. Fr. Anton. Athenien. Fr. Benedict. Episc. Rapollen.

ducendi, & fratrem Antonium ex Minorita Episcopum Milevitanum, cum aliis totidem ad schismaticos Georgianos designavit.

Dilectis filiis universis, & singulis Vicariis, Ministris, Custodibus, Guardianis, ac Fratribus Ordinis Minorum, ceterisque Christi fidelibus, ad quos præsentes pervenerint.

Ibid. fol. 68.

XI. *CUm dilecti filii Franciscus de Interamne, Antonius, & Paulus de Burgo sancti Sepulcri, ac Gonsalvus, & Alphonsus de partibus Hispaniæ, nec non Petrus de Montepolitiano, & Bernardus de Romana, ac Antonius de sancti Angeli Provinciis, Ordinis Fratrum Minorum Professores, latores præsentium ad Tartarias, aliasque infidelium partes, ad prædicandum fidem Catholicam gentibus, de nostro beneplacito proficiscantur ad præsens, Universitatem vestram hortamur attente, vobisque filii Vicarii, Ministri, Custodes, Guardiani, & Fratres per Apostolica scripta mandamus, quatenus prænominatos Fratres, cum per loca vestra transibunt, ob reverentiam Dei, ac nostram, benigne suscipiatis, ac tractetis in Domino sincera caritate. Datum ut supra.* II. *Kalendas Aprilis.*

Dilecto filio Nicolao dicto Melsat, Ordinis Fratrum Minorum Professori.

Ibid. fol. 144.

XII. *AD excolendam Dominicam vineam in partibus Rustiæ, Lituaniæ, & Vallacchiæ, quas schismatici & gentiles habitant, multos mittendos operarios necessarium existimantes, illos ad hoc aptos & promptos, per personas discretione & fidelitate pollentes recipi cupimus, & Apostolica sollicitudine procuramus. De tuis igitur circumspectione & fidelitate nobis fide digne testimonio commendatis, gerentes in Domino fiduciam pleniorem, tibi* 25. *Fratres Ordinis Minorum, cujus Professor existis, quos vita, discretione, litteraturaque idoneos ad hoc fore putaveris, & de quibus cum personis ejusdem Ordinis, vel aliis quibuscumque, te valeas informare, de quibuscumque nationibus, & Conventibus assumendi & recipiendi, ac ducendi, seu mittendi ad easdem partes, in quibus moram longam traxisse asseris, eisdemque Fratribus, postquam per te assumpti fuerint & recepti, ad easdem partes proficiscendi, in eisque morandi pro propagatione, & conservatione Catholicæ fidei fideliter laborando, quorumcumque suorum Prælatorum, seu superiorum licentia minime requisita. Non obstantibus regula, & constitutionibus præfati Ordinis, & aliis contrariis quibuscumque, plenam concedimus, tenore præsentium, facultatem. Datum apud Montem-Flasconem.* II. *Nonas Augusti anno* VIII.

Venerabili fratri Antonio Episcopo Milevitan.

Ibidem fol. 154.

XIII. *AD excolendam Dominicam vineam in Georgianiæ, & aliis partibus, quas schismatici & infideles inhabitant, multos mittendos operarios necessarium existimantes &c. ut in epistola antecedenti. Datum ut supra* XVII. *Kalendas Septembris.*

Fr. Angelus convocat Principes adversus Tyrannos Mediolanen.

XIV. Fœdus icturus hoc anno Urbanus adversus Barnabovem Mediolanensem, & reliquos Ecclesiæ hostes, fratrem Angelum de Bibiena Minoritam, sacræ Theologiæ Magistrum, & totius Ordinis in Romana Curia Pro-

Procuratorem, ad Januenses, Florentinos, Pisanos, & Lucanos destinavit, ut eos ad armorum societatem convocaret, scriptis ad universos Ecclesiarum & Religionum Prælatos litteris, ut ei auxilio essent, & subsidio, additis honorariis istis ad Civitatum præfectos.

Dilecto filio nobili viro Gabrieli Adorno, Duci, ac Consilio, & Communi Civitat.s Januensis.

XV. *Dilectum filium Angelum de Bibena Ordinis Fratrum Minorum Professorem, & in Romana Curia procuratorem, in sacra Theologia magistrum, latorem præsentium pro quibusdam arduis negotiis statum Romanæ Ecclesiæ, atque nostrum tangentibus, ad vestram Provinciam destinamus, cui super his, quæ vobis ex nostri parte narraverit, velitis fidem indubiam adhibere. Datum apud Montem-Flasconem* IV. *Nonas Maii anno* VIII. *Ibid. fol. 77.*

Dilectis filiis Prioribus Artium, & Vexillifero Justitiæ, ac Consilio, & Communi Civitatis Florentinæ.

XVI. *Dilectum filium Angelum de Bibena Ordinis Fratrum Minorum Professorem, in Romana Curia procuratorem, in sacra Theologia magistrum, latorem præsentium ad dilectos filios nobilem virum Gabrielem Adornum, Ducem, & Commune Civitatis Januen. pro certis arduis negotiis Romanam Ecclesiam, ac vos, & alios ejus colligatos tangentibus præsentialiter destinamus, cui mandavimus, quod aliqua ex ipsis vobis ex nostri parte referat, super quibus ipsi Duci, & communi per vos scribi credimus expedire. Ipsi igitur Angelo in iis, quæ vobis in hac parte narraverit, velitis fidem credulam adhibere. Datum ut supra.* *Ibid. fol. 79.*

In eumdem modum ad Antianos, Populum, & Commune Civitatis Pisanæ, & Lucanæ.

XVII. Fratri Joanni Chambareti, quem superius diximus institutum Altarium in Basilica Principis Apostolorum, commissa hoc anno custodia, & cura Palatii Apostolici Vaticani, vineæ, viridarii, & aliarum rerum prædicti palatii, nec non fabricæ ipsius Basilicæ, atque proventuum ejusdem. Hujus commissionis plurima instrumenta dabimus in regesto. *Ann. 1368. n. 8.* Fr. Joann. Altararius S. Petri, & custos sacri Palatii.

XVIII. Hoc anno non præcedenti, uti perperam scribit Rodulphus, celebratum est Neapoli capitulum generale per fratrem Thomam Ministrum Generalem, ita exorante, & sumptus liberalissime ministrante Joanna Siciliæ Regina. *Rodul. fol. 242.* Capitulum generale 58. Neapol.

XIX. Creati sunt hoc anno hi Episcopi; Concordiensis x. Kalendas Februarii, & paulo post Cerviensis, per translationem Joannis ad Ecclesiam Patavinam, frater Bernardus de Guasconibus IV. Kalendas Aprilis. Astoricen. in Hispania, sub Archiepiscopo Compostellano, frater Alphonsus de Tauro Episcopus Firmanus, uti superius diximus, per obitum Fernandi, Kalendas Junii. Cambalien. Archiepiscopus in Tartaria frater Guillelmus de Prato sacræ Theologiæ magister, per translationem Cosmæ ad Ecclesiam Saraen. v. Idus Martii. Archiepiscopus Athenien. frater Antonius Balistarius, sacræ Theologiæ Baccalaureus, per obitum Joannis, VI. Kalendas Aprilis. Fuisse etiam hoc anno electum Episcopum Rappollen. in regno Neapolitano, sub Archiep. Manfredoniensi, fratrem Benedictum de Cavalcantibus Minoritam, nobilem Florentinum, constat ex quodam instrumento archivi ejusdem urbis, Fr. Bern. Episc. Concordien. & Cervien. Fr. Alphon. Astoricen. *Ann. 1363. n. 21.* Fr. Guillelm. Archiep. Camballen. Fr. Anton. Athenien. Fr. Benedict. Episc. Rapollen.

urbis, in quo pro contractu inito hoc anno MCCCLXX. nominatur *frater Benedictus quondam Jacobi de Cavalcantibus, Ordinis Minorum Episcopus Rapolan. electus*. Quare necesse, ut error irrepserit in notas numerorum anni insculpti lapidi sepulcrali in Ecclesia Minorum sanctæ Crucis Florentinæ, isque evenerit ex ignorantia istorum, qui vetustum epitaphium jam obsoletum potius conjecturis, quam rei evidentia renovare intentarunt in hunc modum: *Sepulcrum Reverendissimi Patris, & Domini D. fratris Benedicti de Cavalcantibus sacræ Theologiæ magistri Ordinis Minorum, Dei gratia Episcopi Rapolani, ac Rodulphi, & Guidonis fratrum ejus, & descendentium. Anno* M.C.C.C.L.I. *Restauratum a Francisco Matthæi de Cavalcantibus anno Domini* X.D.LXX. nisi fortassis ille annus MCCCLI. referendus sit ad mortem alicujus ex duobus Fratribus, ibidem consepultis. „ Hoc anno „ prius Episcopus Guardiensis, deinde Eugubinus, translatus est ad Re- „ giensem in Gallia Episcopatum Aquensi suffraganeum.

Additio Patris Lucæ Waddingi. Fr. Benedict. Episc. Guardien. Et Eugubinus, ac Regiensis.

XX. Urbanus Pontifex postquam multa sancte & utiliter Romæ, & in universa instituit Italia, in Galliam ad hujus anni finem redire decrevit. Id tamen Deo displicuisse tum primo, uti alias diximus, præmonuit frater Petrus Aragonius, tum secundo indicavit sancta Birgitta Sueca, hoc tempore in Urbe commorata, misso Montem-Faliscum ad Pontificem Alphonso suo confessario. Audivit enim in visione beatam Mariam Virginem sibi dicentem: *Papa vult Avenionem ire contra Dei voluntatem, & derelinquere Sedem Romanam: sed si fecerit, statim morietur, rationem sui abitus Deo redditurus*. Atque ita vere accidit; nam paulo postquam Avenionem pervenit, incidit in morbum, & XIV. Kalendas Januarii circa horam nonam, ætatis anno LXI. Pontificatus VIII. mense II. die XXIII. sanctissime, januis patentibus, signum crucis in manu tenens, vestibus Pontificiis indutus, ingenti multitudine finem ejus felicem aspiciente, Catholicam fidem professus, sacrisque ex more confirmatus, ex hac vita decessit, primo sepultus in Ecclesia Cathedrali Avenionensi sanctæ Mariæ de donis, deinde translatus post menses septemdecim ad Monasterium sancti Victoris Massiliensis, ut ipse testamento decrevit. Fuit vir singularis virtutis, & ingentis animi, vitæ innocentissimæ, & illibatæ castitatis. Post mortem miraculis claruit, deque inter Sanctos connumerando instanter egerunt Siciliæ, & Galliæ Reges, Duces Burgundiæ, & maxima pars Cleri Gallicani. Miraculorum & vitæ processus servantur in Bibliotheca Vaticana.

Urban. Pont. Avenionem revertitur.

Ann. 1367. n. 1. Gobelin. ex revelat. S. Brigittæ Krantz. in Metrop. lib. 9. c. 48.

Signatur num. 4016.

XXI. Postridie vero obitus Urbani in prædicta Ecclesia Avenionensi novemdiales exequiæ inceptæ, quibus expletis, ad IV. Kalendas Januarias sacris de more præmissis, Spiritus sancti invocato numine, Cardinales comitio includuntur in palatio Pontificio, & sequenti die omnium suffragiis renunciarunt Romanum Pontificem Petrum Monstrium, Clementis VI. ex fratre nepotem, sanctæ Mariæ novæ Diaconum Cardinalem, utriusque juris non vulgariter peritum, virum singularis modestiæ, & christianæ pietatis, qui summæ erga omnes humanitati, etiam morum adjunxit majestatem, & Gregorii XI. sibi nomen delegit.

Eligitur Gregorius XI.

XXII. Construxit circa hunc annum Sabinus Betaldus nobilis Ragusinus in clivo amœni collis Dassæ ad tertium milliare a Ragusii urbe, Cœnobium Minorum, cui perficiendo universa bona ex testamento legavit. In Ecclesia conspicitur miraculosa Christi crucifixi imago, Ragusinis, ob crebra quæ confert deprecantibus beneficia, omnino veneranda. Totius præfati collis orbem cingunt oratoria, sive sacella decem a civibus Ragusinis constructa, quæ locum venerabiliorem efficiunt. Hoc anno constructum Cœno-

Conv. Dassæ.

Gonza. in Prov. Ragusii Conv. 3.

nobium sancti Laurentii apud Ebolitanos in custodia Principatus, scribit Rodulphus, atque ibi floruisse aliquot sacræ Theologiæ magistros, præsertim Antonium Romanum, qui dum prædicaret in pervigilio Annunciationis beatæ Mariæ, auditores rogavit, ut pro se recitarent orationem Dominicam, *quia ante horam*, inquit, *vigesimam ex hoc mundo discedam*, uti revera evenit. Conv. Ebolitanus. Rodul. fol. 276.

XXIII. Occurrit hoc anno memoria Monasterii Clarissarum Aprutini ab Antonio de Podio de Toramo, paulo ante hoc tempus constructi. Cum enim Petrus Episcopus aboleri vellet sanctæ Claræ titulum, sub quo per fundatorem Deo consecrata est Ecclesia, atque illam insignire nomine sanctæ Mariæ novellæ, speciali jubet diplomate Pontifex, Templum perpetuo sub nuncupatione sanctæ Claræ remanere: *Justis petentium desideriis*, XVII. Kalend. Februarii. Monast. Aprutinum.

SUPPLEMENTUM P. ANTONII MELISSANI DE MACRO.

„ I. FRatris Laurentii professi Laici, Rapinæus agens de Conventu sanctæ Mariæ de Spe, Vallis de Scopesso, vigesimo provinciæ Conceptionis, meminit dicens, eum locum Laurentium incoluisse, dum sui præceptoris animam, postquam continuis duodecim annis, pro ejusdem salvatione Dominum obsecrasset, e Purgatorii pœnis in cœlum evolantem cerneret: ita Rapinæus. Obiit autem Laurentius in Territorio Palentino, haud longe a Methymna Ronseca, anno MCCCLXX. Andræas Bonfanti Thariatum Comitem Petræ Malæ, Tertii Ordinis Franciscani alumnum commendat, quem oratione, humilitate, abstinentia, & sanctitate clarum, ibidem supremum clausisse diem hoc anno refert. Lucia Pontia Virgo Tertii Ordinis virtutibus exornata, ad gloriam & ipsa etiam hoc anno transiit. Frat. Laurentius liberat animam sui Magistri e purgatorio. Thariatus Comes ex Tertio Ordine.

„ II. Martyrii laurea decori coronam gloriæ adepti sunt beatus Hieronymus Guardianus, cum ceteris suis Fratribus Blasio, Scislao, Vislao, & Vincentio Minoritis: qui in regione Livoniæ in terra, quæ vocatur Ulna, ubi primo erant homines Idolatræ, arbores cultu divino adorantes, pedibus ac manibus obtruncatis, tum parte capitis recisa, omnes positi fuere in naviculam jam mortui, præter Guardianum, adhuc ultimum spiritum agentem, sicque sine remige per fluvium ossa, navicula demissa, Dei nutu & fluminis ductu per ducenta milliaria Polonica, usque ad terram Militum Cruciferorum pervenerunt, ipsomet adhuc Guardiano in vivis superstite, sed paulo post brevi expirante. Omnes ibidem honorifice sunt sepulti anno MCCCLXX. die XIX. Februarii. Ita testantur Hieronymus Bucch. & Martinus Baronius. BB. Martyr. Casimir. Bitrn. art. 22.

ARGUMENTUM.

Mittitur Thomas Generalis Minister ad pacificandos Januenses. Fidei propagationem per Minoritas urget in Russia Pontifex. Frater Petrus Aragonius Cyprum abit, filiam reginam consolaturus, & regni rebus fluctuantibus consulturus. Franciscus Godiensis cum aliquot sociis in Tartariam amandatur. Creatur Cardinalis frater Bertrandus Lagerius. Rejiciuntur quædam injustæ criminationes, & propagatur Institutum.

I. MAGNI & perniciosi hoc anno exorti tumultus in civitate Januensi. Cum enim Gabrielis Adurnii Ducis (de quo sæpius jam sermo incidit) administratio propter insolitas exactiones ac vectigalia omnibus jam ferme supra modum invisa ac exosa redderetur, eo per popularem tumultum exauthorato, Dominicus Campofulgosius, alias Campofregosus, qui præ ceteris a plebe mirifice amabatur, substitutus est Reipublicæ Princeps. Stabilito Principatu, nihil huic antiquius, neque e re sua magis, uti putabat, necessarium, quam ut capita & præcipuos quosque Fliscæ gentis Lavaniæ Comites, ex quorum municipiis popularibus quamplurima inferebantur damna, acri bello persequeretur. Id dum facit, illi contracta valida manu hostium, advocatoque in auxilium Joanne Flisco consanguineo, Episcopo Vercellensi; mala & damna rependunt, sed & civitatem expugnare intentant, excitis ad fœdus per Episcopum Vercellensem Barnabove & Galeatio Vice-comitibus Mediolanensibus, potentissimis Italiæ Tyrannis. Dum in hoc periculo & summo discrimine res versantur, Gregorius Pontifex pacis curatorem & Nuncium mittit fratrem Thomam Farignanum Ordinis Minorum Generalem Ministrum, scriptis ad Ducem & Fliscos litteris sequentibus, aliisque multis ad Archiepiscopum Januen. ad Manectum de Elio civitatis Januen. potestatem, ad Pambellum de Casali, Leonardum de Montealto, & Thomam Ottonis potentes cives Januenses, ad Abbatem insignis Monasterii sancti Siri Januen. ad Joannem Montisferrati, & Thomam Malaspinæ Marchiones, ut sedulam adhiberent operam, belligerantes pacificandi.

Mittitur Thomas Generalis Minister pacificaturus Januen.

Dilectis filiis Nobilibus viris Nicolao Carolo, & Antonio de Flisco Lavaniæ Comitibus.

Ex secret. ann. 1. fol. 187.

II. *NUper moleste, & admodum displicenter audivimus, inter dilectos filios nobilem virum Dominicum de Campofregoso Ducem, Consilium, & Commune civitatis Januen. & quosdam alios cives dictæ civitatis, & vos ipsos, & alios de domo vestra fore dissensionem, ac discordiam suscitatam. Nos igitur ad bonum pacis & concordiæ inter cetera nostræ mentis desiderabilia, & ad bonum statum, & tranquillitatem dictæ civitatis, quam sincere diligimus, vestræque domus, quam intra nostræ dilectionis præcordia singulariter confovemus, præcipuum, & validum habentes affectum, & reformidantes caritate paterna, mala, quæ possent ex hujusmodi discordia provenire; nobilitatem vestram rogamus attente, ac in Domino exhortamur, vobis sinceris consiliis suadentes, quatenus ad summum pacis auctorem, & bonum patriæ, mentis vestræ oculos dirigentes, & provida meditatione pensantes quot, & quanta ex dissensione, & discordia hujusmodi vobis, vestræque patriæ, & aliis gravia mala, & pericula possunt contingere, vos ad re-*

reformandam concordiam, & unitatem cum prædictis, vestros animos effectualiter disponatis, pro cujus effectu votivo, auctore Domino, consequendo dilectum filium Thomam, sacræ Theologiæ magistrum, Ordinis Fratrum Minorum Generalem Ministrum, Apostolicæ Sedis Nuncium, virum utique excellentium virtutum, pacis & concordiæ ac honoris, & status vestræ domus, ut accepimus, zelatorem, ad partes illas præsentialiter destinamus, cujus pro parte nostra precibus & exhortationibus acquiescere, suisque relatibus credere, & annuere velit vestra devotio cum effectu. Datum Avenione VIII. *Idus Octobris.*

In eumdem modum, dilectis filiis nobili viro Dominico de Campofregoso, Duci, Consilio, & Communi civitatis Januen.

Dilecto filio Thomæ, sacræ Theologiæ Magistro, Ordinis Fratrum Minorum Generali Ministro, Apostolicæ Sedis Nuncio.

III. *Litteras tuas nuper benigne recepimus, & ipsas ac illas, quas dilecto filio Magistro Francisco Bruni Secretario nostro direxisti, perlegimus diligenter, & super contentis in illis tuam prudentiam, & diligentiam multipliciter in Domino commendantes, ipsam exhortamur attente, ut tuæ diligentiæ, ac sollicitudinis studiis, totisque viribus innitoris, ut concordiæ, cujus tractatus in manibus tuis pendet, desideratus effectus sine ulterioris moræ dispendio subsequatur. Ad litteras autem respondemus in forma, quam continet cedula, præsentibus introclusa, quas sibi facies præsentari. Datum ut supra.* *Ibid. fol.* 324.

Venerabili fratri Joanni Episcopo Vercellen.

IV. *Molestè audivimus, Venerabilis frater, quod licet ignorare non debeas, quod civitatis Januen. statum prosperum & liberum affectamus, tamen hostibus Romanæ Ecclesiæ, seu non diligentibus statum ejus adhærens, cum eorum gente armigera dictam civitatem impugnas, ex quo ipsa civitas in manus eorumdem hostium posset verisimiliter devenire, quod absit, quia in magnum periculum dictæ Ecclesiæ, suorumque devotorum præcipue & etiam non solum Italiæ, sed aliarum orbis partium redundaret, ac tu, & tui finaliter frustraremini spe concepta, quin imo status tuorum celerem ex hoc posset pati ruinam, de quibus per te gestis tanto turbamur acerbius, quanto personam tuam tenerius diligimus, quantoque accuratius deberes a nostris & dictæ Ecclesiæ displicentiis, præsertim tam gravibus præcavere. Ea propter fraternitatem tuam hortamur attente, districte mandantes, quatenus ab hujusmodi adhæsione, & impugnatione prorsus abstineas, & per tuos consanguineos realiter abstineri procures, ac inter eos, & dictam civitatem, sicut utrisque expedit, pacem & benevolentiam studeas reformare, seu facere reformari. Nos enim dilectum filium nobilem virum Ducem Januen. ut idem faciat, & ut te, tuos, ac vobis adhærentes taliter securos reddat, quod nulla tibi & eis noxia novitas inferetur, per nostras litteras & nuncios exhortamur. Datum Avenione* II. *Idus Novembris anno* I. *Ibidem.*

Venerabili fratri Guillelmo Episcopo Comaclen. & dilectis filiis Petro Retrocini Præposito Ecclesiæ Aquen. & Capellano nostro, vel eorum alteri.

Ibid. fol. 325.

V. *Negotia civitatis Januen. adeo deteriorari audivimus, quod de ipsius statu plus solito dubitamus. Unde volumus, quod cum critis in prædicta civitate, si verum sit quod asseritur, videlicet quod Venerabilis frater noster Joannes Episcopus Vercellen. dictam civitatem cum gentibus Nobilium virorum Barnabovis, vel Galeatii Fratrum de Vice-comitibus Militum Mediolanen. quos ad hoc idem reputamus, impugnet, & videatis ex hoc dictæ civitati periculum imminere, & dilectus filius Nobilis vir Dux Januen. velit dilectos filios Nobiles de Flisco, de quorum genere est Episcopus supradictus, eorumque amicos, & sequaces taliter assecurare, quod contra ipsos non faciet noxiam novitatem, nec permittet eorum amicos in civitate memorata male tractari, præhabito super hoc colloquio cum dilecto filio Thoma Ordinis Fratrum Minorum Generali Ministro, Apostolicæ Sedis Nuncio, si vobis & ei videbitur expedire, offeratis dicto Duci auxilium gentis nostræ, & colligatorum cum Romana Ecclesia nuper conductæ, & eo casu ipsam gentem vel partem ejus faciatis remanere pro aliquo tempore in dicta civitate, vel districtu ejusdem. Nos enim super hoc vobis & utrique vestrum in solidum tribuimus, tenore præsentium, potestatem. Præterea dicatis, & offeratis eidem Duci, quod si velit confidere de Venerabili fratre nostro Joanne Episcopo Albinganen. & credat quod ipse Episcopus possit pro ipsorum Ducis, & civitatis statu favorabiliter operari, parati erimus cum ad dictam civitatem confestim transmittere, & in aliis, quæ circa hoc poterimus, dare operam efficacem. Ipsi enim Episcopo Albinganen. taliter intentionem nostram expressimus, quod credimus eum fideliter operaturum, ut inchoatis novitatibus, & paratis periculis obvietur, si concedatur securitas prælibata. Et si dictus Episcopus Vercellen. cui scribimus, quod omnino ab hujusmodi impugnatione desistat, in sua duritie perseveret, cum tempus non patiatur hoc nobis rescribi, ei comminando significetis, quod si nostris mandatis obedire contemnat, contra ipsum taliter procedemus, quod sibi cedet ad pœnam, & aliis in similibus ad terrorem. Datum ut supra.*

Fidei propagationé urget Pontifex in Russia.

VI. Laborantibus Minoribus in partibus Russiæ pro conversione infidelium, & assidua fidelium instructione non solum imminutus est operariorum numerus, sed & se illis opposuit, ut communiter fit, in civitate Lamburgensi, quidam Joannes Presbyter Wratislaviensis in magnum fidei detrimentum, & Fratrum injuriam. His duobus malis ut mederetur Pontifex in hunc modum decrevit.

Dilecto filio Nicolao de Crosna Vicario Russiæ Ordinis Fratrum Minorum.

Ibid. fol. 334.

VII. *Exhibita nobis pro parte tua, & dilectorum filiorum Fratrum Ordinis Fratrum Minorum commorantium in partibus Schismaticorum Russiæ petitio continebat, quod numerus Fratrum ejusdem Ordinis, qui ad conversionem Schismaticorum, & conservationem ac instructionem fidelium ibidem inhabitabant, est multipliciter diminutus, in grande dispendium* Ca-

Catholicæ fidei, & turbationem ac periculum animarum fidelium prædictorum. Quare nobis fuit humiliter supplicatum, ut providere super hoc de Apostolicæ provisionis remedio dignaremur. Nos igitur, qui fidem ipsam ubique propagari cupimus, & prout possumus, procuramus, hujusmodi supplicationibus inclinati, discretioni tuæ triginta Fratres Ordinis supradicti, vita & moribus commendabiles, de quibuscumque nationibus, de quibus tibi videbitur, quique sponte ad easdem partes voluerint proficisci, absque licentia obtenta, vel petita suorum Prælatorum semel tantum recipiendi, eosque ad dictas partes Russiæ, moraturos in eis ad Dei & fidei servitium, conducendi, non obstantibus regula & constitutionibus Ordinis, & aliis contrariis quibuscumque, plenam concedimus, tenore præsentium, facultatem. Datum Avenione XVI. *Kalend. Decembris anno* I.

Venerabilibus fratribus Archiepiscopo Gnesnen., & Cracovien., ac Czeraten. Episcopis.

VIII. *Justis petentium desideriis, illis præsertim, quæ defensionem, & augmentum Catholicæ fidei respicere dignoscuntur, libenter annuimus, & ut consequantur effectum, favorem Apostolicum impartimur. Sane, dilecti filii Nicolaus de Crosna Vicarius partium Russiæ, & alii Fratres Ordinis Fratrum Minorum in eisdem partibus commorantes, nobis significare curarunt, quod licet ipsi, & quilibet ipsorum in dictis, & nonnullis aliis partibus schismaticorum & infidelium baptizandi, & alia Ecclesiastica Sacramenta conferendi, ac ligandi, & absolvendi, & nonnulla alia spiritualia faciendi, habeant a Sede Apostolica plenariam facultatem, cujus vigore nonnullas personas utriusque sexus partium prædictarum per eos ad Catholicam fidem, & ad obedientiam sacrosanctæ Romanæ Ecclesiæ matris, & Magistræ cunctorum fidelium reductas baptizarunt, eisque hujusmodi alia Sacramenta contulerunt, ac ipsas absolverunt a peccatis earum, & alia fecerunt, secundum prædictam eis traditam facultatem. Quidam tamen Joannes Presbyter Uratislavien. diœcesis in civitate Lambargensi dictarum partium Russiæ Sacerdotem Catholicum verbis se asserens, sed factis negans, invidiæ, ut creditur, stimulis concitatus, in agro Dominico, sicut inimicus homo, lethalem zizaniam seminans, ponendo schismata & errores inter fideles & filios Romanæ Ecclesiæ prælibatæ, & eos a dicta fide recedere, & ad infidelitatem, seu damnabilem ritum schismaticorum redire temere, & damnabiliter faciendo, & obviando, ne alii infideles, & schismatici ad prædictas fidem, & obedientiam convertantur, publice coram fidelibus, nec non schismaticis & infidelibus prædicavit, & prædicare præsumit, quod idem Vicarius & Fratres prædictam baptizandi, & alia Sacramenta Ecclesiastica conferendi, nec non ligandi & absolvendi facultatem non habebant, & quod baptizati per eos erant rebaptizandi, & eis alia Sacramenta Ecclesistica prædicta conferenda de novo, & absoluti iterum absolvendi, ad infidelitatis & schismatis vomitum sunt reversi, & alii a conversione salutifera retrahuntur. Alii vero de suo statu, quem credunt dubium, non sine multa perplexitate vacillant, in ipsius Joannis, & multorum aliorum, quos in æternæ mortis præcipitium secum trahit, animarum periculum, & manifestam damnationem, ac scandalum gravissimum fidelium partium prædictarum. Quare iidem Vicarius, & Fratres nobis humiliter supplicarunt, quatenus super iis providere de opportuno remedio, paterna diligentia dignaremur. Nos igitur de præmissis merito perturbati, ac intendentes circa ea Apostolicæ sollicitudinis studium adhibere, fraternitati*

Ibid. fol. 339.

ti vestræ per Apostolica scripta mandamus, quatenus vos, vel duo, aut unus vestrum per vos, vel alium, seu alios in dicta civitate Lamburgensi, & alibi, ubi videritis expedire, coram quibuscumque populis, tam fidelibus, quam infidelibus, & schismaticis, ex parte nostra publicari, & dici solemniter faciatis, quod iidem Vicarius, & Fratres baptizandi, & alia Ecclesiastica sacramenta conferendi, nec non ligandi, & absolvendi, & nonnulla alia spiritualia exercendi, quæ in concessis eis a memorata Sede continentur privilegiis, habent plenariam facultatem, dictumque Joannem Presbyterum & alios, si forte similia attentarent, cujuscumque præeminentiæ, dignitatis, ordinis, status, vel conditionis existant, etiamsi Pontificali, vel alia qualibet præfulgeant dignitate, ut desistant ab hujusmodi falsis assertionibus, & quorumcumque seductione, per censuram Ecclesiasticam, ac suspensionem, & interdictionem a prædicationis officio, & privationem quorumcumque aliorum suorum officiorum & beneficiorum, nec non carcerationem, & alia opportuna remedia, appellatione postposita, compescendo. Invocato ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii sæcularis. Non obstantibus tam felicis recordationis Bonifacii Papæ VIII. prædecessoris nostri, in quibus cavetur, ne aliquis extra suam Civitatem, nisi in certis exceptis casibus, & in illis ultra unam dietam a fine suæ diœcesis ad judicium evocetur, quam aliis quibuscumque Constitutionibus &c. Datum Avenione XVI. *Kalendas Decembris anno* 1.

Fr. Petrus Arag. mittitur Cypriū. Ann. 1358. n. 3. IX. Turbatis, & periclitantibus rebus Cypriis, eo destinavit Pontifex fratrem Petrum Aragonium, Petri Aragonum Regis patruum, Reginæ Cypriæ Leonoræ, uti superius diximus, genitorem, ut nutantis Regni statum consolidaret. Litteras dedit ad Joannem Lesignanum Antiochiæ Principem, Regni administratorem, & Jaquetum Lesignanum Regni Comestabulum, ut digne accedentem exciperent, & redeuntem prosequerentur. Omnia graviter peregit Petrus, & pacis fœdera feliciter stabilivit.

Dilecto filio nobili viro Joanni de Lesignano Principi Antiocheno.

Ibid. fol. 57. X. *CUm dilectum filium Petrum de Aragonia, Ordinis Fratrum Minorum Professorem, ad Regnum Cypri pro ipsius regni prospero statu & tranquillo, dante Domino, disponendo, de Fratrum nostrorum consilio, præsentialiter destinemus, magnificentiam tuam rogamus, & hortamur attente, tibi nihilominus per Apostolica scripta mandantes, quatenus per tres annos, a die, qua idem Petrus de civitate Barchinonen. pro accedendo ad partes Cypri recedet, usque ad ipsius reditum computandos, singulis diebus pro suis, & familiarium suorum expensis, prout circumspectioni tuæ videbitur, de redditibus regalibus dicti Regni provideas, in præmissis taliter te habendo, quod devotionis promptitudinem non immerito commendare possimus. Datum Avenione* II. *Nonas Junii anno* 1.

Fr. Franc. Podien. in Tartariam. XI. Missus est in Tartariam Aquilonarem, & institutus Fratrum Vicarius frater Franciscus de Podio dictus Catalanus, data ei potestate secum evocandi ex quibuscumque Provinciis Fratres duodecim.

Dilecto filio Francisco de Podio Vicario Tartariæ Aquilonaris, Ordinis Fratrum Minorum.

Ex libr. secret. an. 1. f. 17. XII. *PRobatæ tuæ devotionis zelus, quem habes ad fidem Catholicam, quam, ut testimonio fide digno percepimus, in Orientis, & Aquilonis pa-*

partibus, ad conversionem schismaticorum & infidelium, assistente tibi divina gratia, fructuose hactenus prædicasti, & prædicare proponis, non indigne meretur, ut votis tuis, iis præsertim, quæ augmentationem fidei præfatæ respiciunt, liberaliter annuamus. Cum itaque tu in nostra præsentia constitutus, nobis exposueris, quod in dictis partibus messis est multa, operarii vero pauci, & propterea supplicaveris, quod tibi ducendi, & mittendi ad partes easdem aliquos Fratres Ordinis Fratrum Minorum, cujus professor existis, ad prædicandum verbum Dei eisdem schismaticis & infidelibus, & conversos jam ad dictam fidem ejusdem verbi pabulo nutriendum, licentiam concedere dignaremur. Nos tuis supplicationibus inclinati, discretioni tuæ, de qua gerimus fiduciam pleniorem, duodecim Fratres Ordinis præfati, vita et moribus commendabiles, de quibuscumque nationibus, de quibus tibi videbitur, quique sponte ad easdem partes voluerint proficisci, absque licentia obtenta, vel petita suorum superiorum, vel Prælatorum, semel tantum recipiendi, eosque ad dictas, et alias infidelium partes, de quibus tibi videbitur, moraturos in eis ad Dei et fidei præfatæ servitium, ducendi et mittendi, non obstantibus Regula, et Constitutionibus ejusdem Ordinis, etiamsi sint auctoritate Apostolica confirmatæ, nec non privilegiis eidem Ordini concessis, et aliis quibuscumque contrariis, plenam concedimus, tenore præsentium facultatem. Datum Avenione III. *Kalendas Januarii anno* I.

XIII. Hoc anno VI. Idus Junii creavit Pontifex Cardinalem fratrem Bertrandum Lagerium de Figiaco Gallum, virum doctum, ex Assisiate Episcopum Glandatensem, titulumque designavit sanctæ Priscæ, quem postea legatum misit in Hispaniam, & successor Urbanus VI. in ipsis Pontificatus auspiciis Episcopum creavit Ostien. Hunc & Bertrandum de Turre videtur invicem confundere Rodulphus, nam & Turritanum cognominat Agerium, & hunc, cui vere Lagerii inditum cognomen, Salernitanum scribit Archiepiscopum, qua dignitate functus est Bertrandus Turritanus. Defecit hic cum universo Cardinalium Collegio ab Urbano VI. & creato Fundis Antipapa Clemente VII. fovit cum reliquis schisma contra Urbanum. Obiit Avenione anno MCCCXCII. VI. Idus Novembris, ibidem sepultus ad suos Consodales. Translatus est hoc anno ab Ecclesia Comaculen. ad Senensem frater Guillelmus Vasco. Obiit mense Januarii anno MCCCLXXVII.

Fr. Bertran. Lager. creatur Cardinalis.

Fr. Guillelmus Episcop. Senen. & Comaculen.

XIV. Promoti sunt ad sacræ Theologiæ magisterium frater Thomas Portugallen. qui Oxoniæ, & Parisiis studuit, Portugalliæ, & Salmanticæ legit, & in Comitiis generalibus Ordinis electus est, ut Cantabrigiæ libros Sententiarum interpretaretur; & Thomas de Roffibus Scotus, qui Parisiis septem liberales artes audivit, & in Scotia Theologiam perlegit, pro cujus promotione Carolus Francorum, & Robertus Scotorum Reges intercesserunt. Frater Joannes Cambareti ab Urbano institutus Altararius Basilicæ sancti Petri, Palatii Vaticani, horti, viridarii, aliarumque rerum custos, hoc anno a Gregorio in hoc munere confirmatur, quem etiam Collegio Pœnitentiariorum Apostolicorum aggregatum fuisse, ex hoc constat diplomate.

Fr. Thomas Portugallen.

Fr. Thomas de Roffibus.

Di-

Dilectis filiis Joanni Chambereti, Henrico de Buda, Petro de Bardis, Angelo de Campofloris, Nicolao de Ayrolo, Angelo Guerruccii, Jacobo de Uratislavia, Raynerio de Viterbio & Roberto de Timelby Fratribus Ordinum Minorum, Prædicatorum & Eremitarum sancti Augustini, nostris in alma Urbe Pœnitentiariis.

Ibid. fol. 34.

Pœnitentiarii Urbis confirmantur.

XV. *Grata vestræ devotionis obsequia, & cura sollicita, quibus erga Romipetas, & alios pœnitentes, qui ad almam Urbem causa peregrinationis, devotionis & pœnitentiæ undique confluunt, laborastis hactenus, & continuo laboratis, merito nos inducunt, ut vobis simus opportuno tempore gratiosi. Attendentes igitur, quod vos officium pœnitentiariæ, quod in Urbe præfata tempore felicis recordationis Urbani Papæ V. prædecessoris nostri commissum vobis fuit, auctoritate Apostolica exercendum, prudenter & laudabiliter, sicut relatione fide digna percepimus, exercuistis, & sperantes, quod illud exercebitis laudabilius in futurum, vestris in hac parte supplicationibus inclinati, vos & vestrum quemlibet in hujusmodi pœnitentiariæ officio ex certa scientia, auctoritate Apostolica, tenore præsentium, confirmamus. Nulli ergo &c. nostræ confirmationis infringere &c. Datum apud Villam novam Avenion. diœcesis x. Kalend. Octobris Pontificatus nostri, anno 1.*

Bzov. n. 13.

Fr. Petrus Bonageta gravium insimulatur errorum.

XVI. Hoc anno, ait Bzovius, fratrem Petrum Bonagetam Minoritam nonnullos errores in Aragonia disseminasse, & subsequentem sententiam ab auctoritate Apostolica promeruisse; deinde hoc ex directorio Inquisitorum subjicit diploma.

Miseratione divina Petrus sancti Eustachii, & Guillelmus sancti Angeli Diaconi Cardinales, Reverendis Patribus Tarracon. & Cæsaraugustan. Provinciarum Archiepiscopis, eorumque suffraganeis; nec non Inquisitoribus hæreticæ pravitatis a Sede Apostolica in ipsis Provinciis deputatis, salutem & sinceram in Domino caritatem.

Relatione religiosi fratris Nicolai Eymerici Magistri in Theologia, ac in dictis Provinciis hæreticæ pravitatis Inquisitoris, ad audientiam Domini nostri Papæ nuper pervenit, quod tam in vestris, quam in suffraganeorum vestrorum Ecclesiis palam & publice per certos religiosos prædicati fuerunt tres articuli subsequentes in effectu.

Primus, quod si hostia consecrata cadat, seu projiciatur in cloacam, lutum, seu aliquem turpem locum, quod speciebus remanentibus, sub eis esse desinit corpus Christi, & redit substantia panis.

Secundus, quod si hostia consecrata a mure corrodatur, seu a bruto sumatur, quod remanentibus dictis speciebus, sub eis desinit esse corpus Christi, & redit substantia panis.

Tertius, quod si hostia consecrata, a justo vel a peccatore sumatur, quod dum species dentibus teritur, Christus ad cœlum rapitur, & in ventrem hominis non trajicitur.

Supplicato igitur per ipsum Inquisitorem eidem Domino nostro Papæ super hujusmodi articulis, ex quorum prædicatione possent scandala suscitari, salubriter provideri, idem Dominus noster Papa, nobis ibidem præsentibus, vivæ vocis oraculo expresse commisit, quatenus auctoritate sua Apostolica vobis mandaremus, ut omnis moræ sublato dispendio, in dictis vestris Provinciis, sub pœna excommunicationis inhibeatis, ne quis deinceps dictos articulos

los publice præsumat prædicare. Nos igitur Petrus, & Guillelmus Cardinales prædicti, hujusmodi mandatum Apostolicum cupientes exequi, ut tenemur, vobis & vestrum cuilibet in virtute sanctæ obedientiæ præcipimus & mandamus, ne ab inde in antea dictos articulos, seu eorum alterum, sub eisdem, vel aliis verbis idem sonantibus in substantia, seu in effectu, in vestris Ecclesiis, vel alibi palam seu publice prædicari a quoquam permittatis: & hoc sub pœna excommunicationis, qua contrarium facientes innodetis ipso facto. Notificantes vobis nihilominus simili mandato per ipsum Dominum nostrum Papam nobis facto, quod idem Dominus noster Papa fratri Joanni de Latone Ordinis Fratrum Minorum, qui aliquos de dictis articulis in vestris Ecclesiis frequenter recitando prædicaverat, inhiberi fecit sub pœna excommunicationis, ne dictos articulos de cetero publice prædicare præsumat. In quorum omnium testimonium, sigilla nostra præsentibus duximus imponenda. Datum apud Villam novam Avenion. diœcesis, die VIII. *mensis Augusti an.* MCCCLXXI. *Indictione* IX. *Pontificatus sanctissimi in Christo Patris Domini, Domini nostri Gregorii divina providentia Papæ* XI. *anno* 1.

XVII. Nihil hic agitur de fratre Bonageta errores in Aragonia disseminante; refertur dumtaxat ex relatione Eymerici Inquisitoris, certos religiosos prædictos tres articulos in Ecclesiis Provinciarum Cæsaraugustanæ, & Tarraconensis prædicasse, & Pontificem vetuisse sub excommunicationis pœna ne amplius publice prædicarentur, idque speciali mandato notificatum fratri Joanni de Latone Minoritæ, qui aliquos, non omnes prædictos articulos recitando, non asserendo prædicaverat. Hæc est summa totius sententiæ, in qua nulla afficiuntur censura prædicti articuli, neque condemnantur, sed dumtaxat prohibetur ne publice prædicentur, quia, ut inquiunt ipsi, ex relatione Eymerici, ad illorum prædicationem possent scandala suscitari. Unde admiror, Gabrielem Vasquez non semel dixisse articulos hos a Gregorio Pontifice fuisse condemnatos; maxime cum ipse præmittat, eos docuisse sanctum Bonaventuram, & alios non contemnendæ auctoritatis Doctores. Severius loquitur Franciscus Penna erroneos hos articulos, & valde impios asseverans.

Vasq. in 3. par. tom. 3. disp. 195. c. 3. n. 46. & 50.

Penna Schol. 14. in 1. par. direct.

XVIII. Ego vero ita hos articulos, hoc præsertim tempore falsos, exoletos, & contra communem Theologorum sententiam existimo; ut tamen non acriori sententia ab Ecclesia expresse condemnatos judicaverim, quam ne publice prædicentur, si hoc ipsum omnino constat, quod statim examinabo; atque sub Bonaventuræ tempore tot ac tales habuisse patronos, ut tunc valde probabiles censerentur, neque sub Gregorio XI. omni probabilitatis aut Doctorum caruerint patrocinio. Sane Alensis, Albertus Magnus, & sanctus Thomas, dum de his quæstionibus agunt, in controversia positas referunt, oppositas recensent sententias, atque horum articulorum doctrinam ita suos habuisse indicant patronos, ut quamvis eam ipsi secuti non sint, nulla tamen nota affecerint, neque uti omnino improbabilem rejecerint; imo sanctus Bonaventura expresse ait, suo tempore fuisse communiorem, & Alensis problematice defendit articulum secundum.

Alen. 4. par. q. 11. memb. 2. art. 2. §. 1.

Albertus in 4. d. 9. a. 5.

Thom. in 4. d. 9. q. 1. a. 2. quæstiunc. 3.

XIX. Moverant hos Theologorum coriphæos, ne omnino improbabilem hanc reputarent doctrinam, tum rationes, quas statim adducam, tum auctoritas Magistri sententiarum, Hugonis de sancto Victore, & Innocentii III. qui expresse eam tradiderunt, uti ex ipsis eorumdem verbis huc transcriptis apparebit. Ita Magister: *Illud etiam sane dici potest, quod a brutis animalibus corpus Christi non sumitur, etsi videatur. Quid ergo sumit*

Magist. in 4. d. 13. in fine.

mus, vel quid manducat? Deus novit hoc; atque in hoc sensu eum citant, & intelligunt Alensis, Thomas, & Bonaventura. Hugo Victorinus: *Quando in manibus Sacramentum ejus tenes, corporaliter tecum est. Quamdiu sensus corporaliter afficitur, præsentia ejus corporalis non aufertur. Postquam autem sensus corporalis in percipiendo deficit: deinceps corporalis præsentia quærenda non est, sed spiritualis retinenda. Dispensatio completa est, perfectum Sacramentum, virtus manet: Christus de ore ad cor transit: melius est tibi ut eat in mentem tuam, quam in ventrem tuum. Cibus iste animæ non corporis est. Noli in ipso quærere consuetudinem cibi corporalis. Venit ad te ut comedatur, non ut consumatur. Venit ut gustetur, non ut incorporetur.*

Hugo lib. 2. de Sacram. par. 8. c.13.

XX. Innocentius, omnia hæc exscripsit verbatim ex Hugone, additque: *Ore comeditur, sed stomacho non digeritur. Reficit animum, sed non effluit in secessum. Illud ergo sane debet intelligi, quod Dominus ait: Omne quod in os intrat, in ventrem vadit, & in secessum emittitur, quum constet, illud fuisse dictum non de spirituali cibo, sed carnali.* Et de secundo articulo c.11. ita scribit: *Si vero quæratur, quid a mure comeditur, cum Sacramentum corroditur? vel quid incineratur, cum Sacramentum crematur? Respondetur, quod sicut miraculose substantia panis convertitur in corpus Dominicum, cum incipit esse sub Sacramento; sic quodammodo miraculose revertitur, cum ipsum ibi desinit esse, non quod illa panis substantia revertatur, quæ transivit in carnem, sed quod ejus loco alius miraculose creatus, quamvis hujus accidentia sine subjecto possint sic corrodi, sicut edi.*

Innoc. lib. 3. de myster. missæ c.15.

XXI. Bonaventura vero Magistrum, & Innocentium, quos citat, sequutus, postquam circa articuli primi & secundi doctrinam, præmisisset aliorum Doctorum sententiam & præcipua fundamenta, quibus etiam nunc recentiores utuntur Theologi, nimirum quod inseparabili unione adhæreat Christi corpus speciebus, quamdiu salva est forma panis & vini, & quantumvis projiciatur in loca turpia aut immunda, aut a creaturis irrationabilibus sodatur aut comedatur, nullam patiatur injuriam, cum sit glorificatum & impassibile, & nullo modo possit inquinari, postea subjungit: *Quantumcumque autem hæc opinio muniatur, numquam tamen adeo munitur, quando aures piæ hoc abhorreant audire, quod in ventre muris, vel in cloaca sit corpus Christi, quamdiu species ibi subsistunt. Propter hæc est alia opinio, quod Corpus Christi nullo modo descendit in ventrem muris. Ratio autem quæ hos movet, est, quia Christus non est sub illo Sacramento, nisi eatenus, quod ordinabile est ad usum humanum, scilicet ad manducationem, sed sicut mus rodit, ita & inhabile facit, & ita Sacramentum esse desinit, & Corpus Christi ibi esse desinit, & substantia panis redit: ut Innocentius dicit; & hæc opinio communior est, & certe honestior, & rationabilior.* Tertii vero articuli doctrinam licet probabiliter sustineri posse affirmet, ita resolvit: *Nihilominus tamen alia videtur securior, & auctoritatibus magis concordare, quia Corpus Christi cum illis speciebus descendit ad stomachum, & sub illis est, quamdiu illæ sunt sub propria forma; & habent rationem reficiendi, & secundum ordinationem ad refectionem humanam Sacramentum erat, unde concedunt, quod Corpus Domini est in stomacho, quia ibi sunt species, ut cibus, & ideo si evomuntur species, evomitur Eucharistia; & si species possit ab aliis discerni, sumenda esset.* His adde Glossam ordinariam in Epistolam 1. ad Corinth. c. 11. ad illa verba: *Accipite & manducate*, quæ id ipsum quod Magister docet circa secundum articulum, quando species roduntur aut devorantur a brutis animalibus, & Thomam Walden. tom. 2. de Sacramento c.60.

Bon. in 4. d. 13. ar. 2. q. 1. in cor.

In id. q. 2. ad 1.

c.60. necnon Glossam in c. *tribus gradibus*, de consecratione d.2. quæ certum esse ait, quod in 3. articulo asseritur, nimirum tam cito in cœlum rapi Corpus Christi, quam cito species dentibus teruntur.

XXII. Fundamenta vero præcipua hujus sententiæ ea sunt, quod piæ aures horreant audire Christum in cloaca aut sordido loco jacere, quod in ventrem aut stomachum trajiciatur aliis cibis aut excrementis miscendus, aut quod brutis animantibus deserviat in cibum, ne hinc occasionem sumant hæretici sacra nostra irridendi, & propterea judicant, quod majorem huic augustissimo Sacramento conciliet reverentiam ista denegare. Deinde illa potissima videtur ratio, quod Sacramentum istud, sicut & reliqua, institutum est in medicinam & usum humanum: eatenus ergo putant hi Auctores, Christi Corpus remanere sub speciebus, quatenus usui deserviunt humano: quod si usuales esse desinunt, vel per inquinationem sordium, vel corrosionem a mure, aut aliunde, ajunt desinere esse sub illis Corpus Christi, & redire vel creari sub eisdem ipsam, quæ prius extitit, aut alteram panis substantiam.

XXIII. Quidquid porro sit de robore aut infirmitate harum rationum, idcirco hæc retuli, non ut doctrinam hanc probabilem velim, aut defendendam aliis objiciam, quam hoc tempore prorsus improbabilem, & periculosam existimo, sed ut ostendam, sub sancti Bonaventuræ seculo probabilem fuisse, & gravissimos habuisse patronos, & propterea Ecclesiam a graviori abstinuisse sub Gregorio censura, quam ut non prædicaretur publice propter scandali periculum. Perperam ergo Vasquez dixit, ab Ecclesia fuisse hos articulos condemnatos, Penna valde impios asseruit; ac his gravius Eymericus offendit, dum eos sub titulo *hæresum ab Inquisitoribus Aragoniæ, Domini Papæ mandato damnatarum* recenset. Quid enim amplius factum, quam præceptum ut doctrina alias tantorum Doctorum auctoritate suffulta, non proponeretur promiscuo vulgo ex suggestis? Propterea statim amplianda est pœna, & dilatanda censura, ut impia, erronea, hæretica proclametur? Exemplum sane satis opportunum præ manibus est, quo liceat perspicere injustas esse hujusmodi censuras. Jussit Paulus V. ad evitandos populorum tumultus & scandala, ne opinio asserens, beatam Virginem in originali peccato fuisse conceptam, publice e suggesto aut cathedra doceretur, idque ipsum confirmavit Gregorius XV. ejus successor, atque amplius addidit, ne etiam in privatis colloquiis de illa ageretur: an propterea graves hi censores Bzovius, aut alii inde deducent, vel deduci permittent, sententiam hanc condemnatam fuisse ab Ecclesia, aut erroneam esse vel hæreticam? Minime nec immerito condemnabitur, peccabitque, qui ulla affecerit censura. Si ergo sancti Thomæ, aliorumque Doctorum auctoritas sufficit, ut illa opinio graviorem notam effugiat, ut quid & Bonaventuræ non inferior dignitas, & reliquorum, quos citavimus, Doctorum reverentia non obtineat, ut in hac etiam doctrina a gravibus his abstineatur censuris, maxime cum nihil producant adversi auctores ponderosum, præsertim Vasquez, qui reliquis in hac re diffusius scripsit, quod vel solvi, vel saltem apparenter infringi non possit ex Bonaventuræ fundamentis, quæ largius producit?

Eymer. 2.par.direct. q.10.

XXIV. Quod vero de Gregorii Pontificis sententia affertur, præterquamquod, uti dixi, nihil præter publicam prædicationem prohibeat, illud circa veritatem facti subesse potest scrupuli, quod in procemio Domini Cardinales consuetum loquendi modum prætereant, neque phrasi, aut stylo curiæ utantur. Etenim in omnibus Pontificiis instrumentis Archiepiscopi, & Episcopi a suis Ecclesiis vel residentiæ urbibus, non ab integris Provinciis

nuncupantur. Cæsaraugustanus dicitur Archiepiscopus ab urbe vel ab Ecclesia, non ab universa Provincia, in quam non exercet jurisdictionem eamdem, vel æqualem ei, quam exercet in sua Diœcesi, intra cujus limites ejus coarctatur ordinaria potestas. Secundo plures indicant tunc fuisse Inquisitores in his duabus Provinciis Cæsaraugustana, & Tarraconensi a Sede Apostolica deputatos, cum unus dumtaxat ibi semper fuerit Inquisitor, imo & ipsi statim ita exprimant, dicentes solum Nicolaum Eymericum in dictis Provinciis esse hæreticæ pravitatis Inquisitorem. Tertio ipse Eymericus in

Direct. 2. p. q. 10. 2. parte directorii ait, se informasse Gregorium Papam, quod supradicti articuli de Sacramento altaris, & alii duo de beata Virgine (nimirum quod in Conceptione filii sui sic fuit gratia plena, quod deinceps in gratia proficere non potuit, & quod Spiritus sanctus in die Pentecostes nullam gratiam contulit beatæ Virgini, sed Apostolis, quia ita erat gratia plena, quod in gratia proficere non valebat) in prædictis Provinciis publice prædicabantur; & quod idem Dominus Gregorius, præhabito multorum consilio Magistrorum, mandavit dicto Inquisitori, & Prælatis omnibus partium prædictarum per suas litteras, de quibus agitur in prima parte, inquit, hujus operis, scilicet directorii, quatenus illos articulos interdicerent per sententiam excommunicationis in Ecclesiis Cathedralibus partium prædictarum.

XXV. Videat, quæso, candidus & sincerus lector, quanta hic rerum discrepantia, & quantum discordet hæc narratio a relatione suprascripti Cardinalium diplomatis. Non alias, quam has litteras circa hos articulos ille producit in prima parte directorii, & ibi in margine notatur esse has ipsas: dicit tamen hic esse Pontificis litteras, & ibi referuntur missæ & scriptæ a Cardinalibus. Dicit æque in illis contineri articulos de Sacramento altaris, & de beata Virgine, & nulla in eis fit mentio beatæ Virginis. Dicit hic esse interdictos hos articulos per sententiam excommunicationis in Ecclesiis Cathedralibus, & illic tantum dicitur præceptum fuisse sub excommunicatione, ne publice prædicarentur. Et subjungit; vel præmittit articulis tribus supra relatis de Eucharistia, & duobus de beata Virgine: *articuli autem taliter condemnati sunt isti*, ita ut æque condemnatos hos de beata Virgine, atque illos de Sacramento altaris affirmet. At nullum video, qui ejus fidei aut auctoritati innixus asserat, aut admittat, hos posteriores articulos de beata Virgine esse condemnatos, neque ipsum Vasquez, qui ejus fisus testimonio articulos de Eucharistia condemnatos esse perperam asseruit, tale quid ausus est admittere, nec referre circa articulos de beata Virgine, quamvis diffuse

Vasq. to. 2. in 3. par. disp. 119. c. 5. de hac egerit quæstione.

XXVI. Profecto quisquis, quantumvis subtilis ingenii, possit hic hærere, & anxius dubitare quid hic sit stabile aut certum, aut cui debeat credere, an Eymerico in prima parte directorii producenti litteras Cardinalitias, an eidem Eymerico in secunda parte ejusdem operis aliter referenti, quam in eisdem litteris contineatur. Adde ulterius, in illis litteris referri hæc facta esse anno MCCCLXXI. anno primo Pontificatus Gregorii, dum Ave-

Diagus in histor. Provinciæ Arag. l. 1. c. 25. in fine. nione resideret; & Franciscum Diagum Provinciæ Aragoniæ Ordinis Prædicatorum historicum narrare, hæc contigisse post annum MCCCLXXVII. Postquam Gregorius Avenione Romam suam curiam transtulit, & Eymericus Pontificem sequutus, Roma in Aragoniam reversus est. Demum hunc Joannem de Latone, cui refertur in litteris Cardinalium indictum silentium circa has propositiones in publicis suggestis, invenio post annos quinque a

Vide an. 1376. Pontifice commendatum, & honoribus cumulatum, uti amplius referemus anno VI. Pontificatus hujus Gregorii.

XXVII. Hæc dicta sint, non tam ad Aragonensium prædicatorum defensionem, quorum in hoc genere studium non probo, dum imprudenter & periculosè hujusmodi Theologicæ, abstrusæque difficultates promiscuo vulgo proponuntur; sed in sancti Bonaventuræ optime de Ecclesia Catholica merentis, aliorumque gravissimorum Doctorum tutelam, quibus æquior debetur reverentia, quam ut ita traducantur, & indignis censuris eorum afficiatur doctrina. Illo seculo erat probabilis, temporis decursu Doctorum destituta patrocinio, cœpit infirmari & a veritate deficere; ita tamen reverita est Ecclesia Bonaventuræ, & coassertorum auctoritatem, ut ab omni prorsus expressa abstinuerit censura. Ita in multis evenit doctrinis, ut aliquando probabiles, aliquando minus fuerint probabiles, & demum prorsus redderentur inprobabiles: *Ex ratione quippe temporis agitur, ut una eademque res sive salubris, sive noxia judicetur. Imo ipsa Ecclesiastica Sacramenta suorum temporum vicissitudines quærunt, vigoremque suum ex deputati temporis congruitate concipiunt.* Quot sunt hodie circa administrationem Sacramentorum aliter & rectius constituta, quam olim fieri consuevit, idque licite ordinari & declarari definivit Synodus Tridentina. Ea est cura magni patris-familias circa domum istam Ecclesiæ, ea est dispensatio Spiritus sancti, ut nova luce amplius illuminet, & succedentibus sibi seculi manifestiores reddat veritates: *Quæ est*, inquit gravissimus Doctor, *Paracleti administratio nisi hæc, quod disciplina dirigitur, quod Scripturæ revelantur, quod intellectus reformatur, quod ad meliora proficitur?* Nihil ergo mirum tunc probabiliter hæc scripsisse Magistrum, Hugonem, Innocentium, Bonaventuram, & nunc haud expedire ista doceri.

Petrus Damian. lib. 5. ep. 11.

Trident. sess. 21. c. 2.

Tertul. de velan. Virgin. c. 1.

Vide quæ diximus lib. de Concept. B. Virg. sect. 2. tract. 9. in prin.

XXVIII. Huic ferme similis est condemnatio fratris Arnaldi Montanerii Villæ Podii Ceritani, vulgo *Puix Cerdan*, in Catalonia, & Diœcesi Urgellensi, quam Bzovius refert, & pene similes sunt hæreses, quas ei Eymericus adscribit; nimirum quod dixerit Christum & Apostolos nil habuisse nec in proprio, nec in communi. Secundo quod nullus possit damnari, qui deferat habitum sancti Francisci. Tertio, quod sanctus Franciscus semel in anno descendat ad purgatorium, & extrahat inde animas eorum, qui sub suis militarunt Institutis. Quarto, quod ejus Ordo durabit in perpetuum. Prima assertio reliquis graviorem continet materiam, quippe diu & aspere controversam inter Joannem XXII. & Minores, & in sacra Scriptura non uno in loco expresse contentam, circa quam jam præcesserat ejusdem Joannis Apostolica definitio. At congruam & Catholicam propositionem hanc pati interpretationem diffuse ex Pontificum decretis, & gravissimorum Doctorum commentariis alias ostendimus manifeste. Secunda assertio litteraliter & nude intellecta, non tam hæretica, quam stulta est, neque tam censuræ Theologicæ, quam meræ amentiæ notam meretur; sicuti etiam illa, quam se ex publico suggesto declamatam audivisse testatur Alphonsus a Castro, & non semel ipse ab aliis audivi, scilicet eum, qui habitum sancti Dominici semel induerit, non posse esse hæreticum. Sane hæ ineptiæ sunt, si stabilitatem, & securitatem fidei aut salutis in exteriori reponant vestimento; sicuti enim ad vitam æternam consequendam nihil conducit, potius nocet religiosum gestare habitum, & religiosis Institutis vitam non adæquare; ita prorsus inane erit ad fidem retinendam, regularem quamcumque induere vestem, nisi ad fidei præcepta credulitatem componat. At si ita intelligantur ut qui vere, & uti bonum monachum decet, Franciscanum gestarit habitum, & leges sui Instituti servaverit, externæque tesseræ mores assimilaverit internos, prorsus illa vera erit assertio; sicuti & qui sacrum Domi-

Bzov. an. 1372. n. 30.

Direct. 2. p. q. 12. in fine.

Refelluntur aliæ injustæ criminationes.

Tom. 7. an. 1323. n. 3.

Castro lib. 1. advers. hæres. c. 9.

Dominicanum portarit indumentum, ac folidam & Catholicam, quæ in eo fanctiffimo Inftituto viget, fectetur doctrinam, zelumque & fpiritum induerit fui præclariffimi Inftitutoris, hæreticos infectando, non poterit in hærefim declinare. Adde fanctorum Inftitutorum non parvum effe patrocinium, ut vel illi falutem confequantur æternam, vel ifti doctrinam retineant Catholicam, & communicationem cum univerfo Sodalitio, non inane effe ad ifta fuffragium. Pia & accommoda interpretatione fi explicantur hæ propofitiones, ita poffunt effe Catholicæ, & veræ, ut neque hæreticas, neque falfas effe a quopiam poffit judicari.

Pifan. p. 2. conf. 3.
Marc. 2. p. lib. 4. c. 29.
Greg. Turonen. ferm. de laud. S. Laur.
Leander in vita Alberti Magni.
Antonin. tit. 24. c. 9. §. 11.
Surius 6. Mart. in vita B. Coletæ c. 76.
Idem 14. April. in vita Lidevvig. p. 3. cap. 2.

XXIX. Tertiæ affertioni adftipulatur quædam cœleftis revelatio, quam referunt Bartholomæus Pifanus, & Marcus Ulyffipponen. neque illa adeo incredibilis, aut nova debet reputari, ut hæretica, aut erronea dicenda fit. Præfertim cum in aliorum Sanctorum legendis fimilia inveniantur privilegia, & legatur alios Sanctos poft mortem animas a purgatorii pœnis liberaffe. Sanctus Gregorius Turonenfis refert, fanctum Laurentium Martyrem fingulis fextis feriis liberare unam animam e purgatorio. Leander Albertus fcribit, meritis Alberti Magni, inter fanctos ab Ecclefia nondum relati, fex millia animarum a pœnis purgatorii liberata. Sanctus Antoninus ait, vifam animam cujufdam Fratris Minoritæ per purgatorium,acceptis duabus animabus quorumdam, qui fibi in hoc feculo fuos reatus erant confeffi, tranfiiffe, & cum eis in paradifum afcendiffe. Surius recenfet, Coletam Virginem magna gloria relucentem, ab Angelis in cœlum ductam multis eam fequentibus animabus, quas fuis meritis & precibus e purgatorii pœnis liberarat; & Liduvinam five Lidevvigem adhuc viventem ductam in fpiritu ad loca tormentorum, liberaffe a graviffimis pœnis animam cujufdam facerdotis. Sed hæc ficut ad fidem non fpectant, ita pie credi poffunt fine periculo hærefis, vel rejici cum debita reverentia. Quid vero obftare queat, quin Deus hac fpeciali prærogativa quofdam Sanctos fublimare poffit & velit, prorfus me nefcire confiteor.

Tom. 1. an. 1213. n. 34.
S. Bonav. in legen. S. Franc. c. 8.
Tom. 3. colloq. 13. Vide offic. B. Petri Thomæ apud Carmelitas.

XXX. Quod quarta continetur affertione, a Chrifto promiffum fuiffe fancto Francifco, referunt auctores non contemnendi. Pifanus, Rodulphus, Gonzaga, & alii; idque perpetuo traditur monumento in lapide quadrangulari Montis Alvernæ, in quo defcripta vel incifa diximus quatuor a Chrifto fancto Francifco promiffa, atque inter hæc primum & præcipuum illud eft, quod ejus Inftitutnm ufque ad mundi finem perfeveraret; idque ipfum indicare videntur illa verba, quæ divus Bonaventura fancto Francifco Chriftum dixiffe, ita recenfet: *Ego*, inquit, *vocavi, fervabo & pafcam filios tuos, & aliis excidentibus alios fubrogabo, ita ut fi nati non fuerint, faciam illos nafci, & quantifcumque fuerit impulfibus paupercula hæc concuffa religio, falva femper meo munere permanebit*. Alios hujus rei teftes produximus in opufculis fancti Francifci a nobis editis, & vetufta quædam carmina ex antiquis Ordinis monumentis eruta, atque hoc quidem privilegium Religioni Francifcanæ nequaquam effe fingulare multi contendunt, quin imo & alia religiofa Inftituta, id fibi a Deo conceffum effe affirmant.

XXXI. Hæ funt illæ hærefes; propter quas refert Eymericus, fe fimul cum Berengario de Aril Epifcopo in Cathedrali Ecclefia Urgellenfi publice denunciaffe Arnaldum hunc hæreticum pertinacem,& propofitiones has tamquam hærefes & errores publice condemnaffe, idque poft annum decimum nonum a prolatione ipfarum; fugerat enim in partes ultramarinas Arnaldus cum ad Palinodiam, & publicam abjurationem a Nicolao Roffelly, Eymerici prædeceffore conftringeretur, neque inde amplius reverfus eft. Quare minime

nime verum esse potest, quod Bzovius scribit, eum secundo a Nicolao Eymerico criminis convictum fuisse, cum ipse Eymericus id neget, & Gregorius Pontifex in suo diplomate, quod Bzovius citat, referat ex narratione Eymerici, eumdem Eymericum Arnaldum citasse, non tamen comparuisse. Præterea in aliis tribus circa hoc diploma erravit Bzovius, primum, quod anno MCCCLXXII. anno II. Gregorii referat datum, cum expresse in regesto scribatur Pontificatus annus III. qui in Christi MCCCLXXIII. recurrit: secundum, quod missum dicat diploma ad Armandum *Ordinis Prædicatorum* Vicarium Aquilonarem, ut comprehensum Arnaldum ad Sedem Apostolicam remitteret, cum expresse ita legatur diplomatis inscriptio: *Dilecto filio Armando de Francia, Ordinis Fratrum Minorum professori, in sacra Theologia Magistro, Vicario Aquilonari pro dicto Ordine salutem &c.* & inferius dicat Pontifex se id ipsum, instante Eymerico, alias præcepisse: *Dilecto*, inquit, *filio Francisco Cathalano Ordinis Fratrum Minorum professori, Vicario Aquilonari prædecessori tuo*: sed amotum fuisse a regimine antequam reciperet mandatum Apostolicum. Visum est fortassis Bzovio in Franciscanum erronem, nonnisi Dominicanum correctorem animadvertere potuisse. Tertium mira annorum confusione hanc eamdem cantilenam repetit Bzovius tomo III. anno MCCCLXXXIV. & ipso eodem anno ait ex Ferdinando Castillio, Eymericum hos errores condemnasse, & post annos novemdecim Judici seculari traditum, igne combustum. Neque de anno, neque de igne quidquam agit Castillius, sed sub compendio refert, quæ ipse habet Eymericus, & certum est, numquam comparuisse, neque ex Oriente reversum Arnaldum nisi post indictum Eymerico ex regno Aragonio exilium. Pudet me certe & tædet in his nugis versari, atque hæc, uti alia plura prætermitto, missa facerem, nisi infamem hanc hæreseos labem abstergere, & contumeliosam hæreticorum catervam, quam ex suo Eymerico Bzovius corrivat, a nobilissimo Instituto optime de fide Catholica merenti, procul facere oporteret, ne in gravem & perpetuam contumeliam hæc absque animadversione ad posteros traducantur.

Castillo p. 2. l. 1. c. 4.

XXXII. Concessa hoc anno Ministro Generali licentia recipiendi domicilium prope Castrum Maranulæ, Cajetanæ Diœcesis, ædificandum a nobili viro Honorato Caetano, Comite Fundorum, & ipsius Castri universitate, sub vocabulo beatæ Mariæ Annunciatæ propter Ecclesiam, quæ jam dudum ibi sub hac appellatione consistebat: *Inter Ecclesiasticos Ordines*, XIV. Kal. Aprilis. Spectat ad Patres Conventuales Provinciæ Terræ-laboris, & Custodiam sancti Benedicti. Fuisse hoc tempore Conventum Minorum apud Burgum de Brissia, Lugdunensis Diœcesis, constat ex diplomate, quo Pontifex concedit Indulgentias visitantibus sacellum beatæ Mariæ Virginis, quod in Ecclesia prædicti Cœnobii construxerat nobilis vir Gerardus Destres Dominus de Raquens: *Splendor paternæ gloriæ*, IV. Kal. Aprilis. Ecclesiam Conventus Lausanen. sub hoc tempore incendio devastatam, hoc anno reædificare cœpisse Fratres, apparet ex alio diplomate, quo Pontifex commendat fidelibus ut structuræ cooperentur: *Ecclesiarum fabricis*, VI. Kal. Decembris.

Conv. Maranulæ.

Conv. Brissien.

Conv. Lausanen.

XXXIII. In Cartophylacio Monasterii Clarissarum Giennen. invenitur diploma Henrici Castellæ Regis, hoc anno datum, quod ante hoc tempus fundatam ædem demonstrat. Sub istud tamen tempus fuisse refectum intra urbis mœnia probabile est, cum sedatis contra Mauros, intestinisque Fratrum Petri & Henrici regum bellis, alia multa hujus urbis & regionis Monasteria reædificata sunt, uti ex Pontificiis monumentis proxime sequentibus

Monaster. Giennen.

Gonza. in Prov. Granaten. Monast. 5.

Monumen. MSS. hujus Prov.

bus annis referemus. Quis primæ vel secundæ structuræ auctor fuerit, omnino nescitur. Floruit hoc sacrum domicilium perpetua regulari disciplina, & plurima Sororum pietate. Adhuc viget memoria Sororum Mariæ a Gratia, quæ anno MDXXX. Quiteriæ a Cruce quæ MDXLIII. Menciæ a Mendoza Giennensis, quæ MDLVIII. Catarinæ ab Angelis natæ humilibus parentibus in vico Turris Ximenii, quæ MDLXXVIII. Mariæ a sancto Francisco, & Franciscæ a sancto Antonio Sororum germanarum, quæ MDXCVIII. feliciter obierunt, pœnitentia, humilitate, assidua oratione, & universa regulari observantia illustres. Duo lignea beatæ Virginis Mariæ, & sancti Francisci simulacra habentur hic in veneratione. Illud, quod exustis omnibus vestimentis, & liquefacta corona, quibus ornabantur, crinium, qui ad scapulas pendebant, nullus perierit, & ipsa imago illæsa permanserit. Istud quod cum a quadam Sanctimoniale Granatam, expugnato a Mauris Gienno, abducta in captivitatem, occulte deferretur, atque per septennium coram eo preces virgo funderet, ut se a captivitate, tot periculis & calamitatibus sanctus Institutor, quem imago referebat, eriperet, translata sit simul cum ipso ergastulo, & effigie ad Monasterium pristinum Giennense, ceteris Sororibus ad tantum prodigium obstupescentibus.

Sorores pietate illustres.

XXXIV. Occurrit hoc anno memoria translationis alterius Monasterii, propter bellorum incursus destructi extra muros Villæ Calatajudii, diœcesis Tirasonen. in Aragonia, & a Regina Aleonora intra mœnia jam ante aliquot annos translati, uti alias diximus. Confirmavit factum hoc anno Pontifex peculiari diplomate: *Iis quæ pro divini cultus augmento*, VI. Nonas Maii. Turoliensis Monasterii, quod eadem, uti diximus, Regina reædificaverat, Abbatissæ Mariæ concessit usum baculi pastoralis: *Exposcit tuæ devotionis* eodem die. Scripsitque Cæsaraugustano Archiepiscopo ut Monasterio uniret aliquot beneficia Ecclesiastica, quorum redditibus Sororum relevaretur pauperies: *Pietas exigit*, XII. Kalendas Decembris. Clarissis & etiam egenis Montisfalconis indulsit ne collectas solverent: *Exhibita nobis*, X. Kalend. Maii. Jussit ne Fratres ulli hospitio exciperentur infra ambitum Monasterii Clarissarum Corporis Christi urbis Neapolitanæ, in contigua æde Minorum: *Licet hospitalitas*, Nonis Decembris.

Monast. Calatajudii.

Tom. 3. an. 1240. n. 31.

Ann. 1369. n. 22.

SUPPLEMENTUM P. ANTONII MELISSANI DE MACRO.

Litteræ Pontificiæ pro iisdem.

„ I. PRæter congestas, ac in Annalibus relatas epistolas ad Angelum „ de Bibiena, & Thomam Farignanum directas, quas refert Annalista, quamplures summum Pontificem expedivisse ad prædictos Thomam, & Angelum hoc anno reperio, sicut & alias ad eumdem finem ad diversos Ecclesiæ Antistites, Magnates, & Nobiles, a Petro de Alva & Astorga ex Vaticano Regesto indicatas, quas hic referre magni momenti haud esse reor. Dicam nihilominus XV. Kalend. Maii ad Prælatos Ecclesiæ pro fratris Thomæ subsidio scripsisse: *Cum dudum &c.* & XVI. Kalend. Junii. Pro Monialibus Corporis Christi Neapolis indultum concessisse: *Solet annuere &c.* ut jam Nicolaus V. anno sui Pontificatus V. concesserat. Inter hæc autem frater Ubertinus de Coriolano Minorita vir doctus & prudens, Friderici Siciliæ Regentis Magister, pro pace inducenda inter eum, & Joannam Reginam fideliter & strenue ibidem laborabat; quamobrem Gregorius eam pacem summopere affectans, pro Ubertino Philippo Imperatori Constantinopolitano, Joannæ faventi; Ludovico etiam Duci de Navarra, necnon ipsi Friderico; Comiti quoque

Indic.

Ex Vatic.

„ que Oiracii Francisco Vintimilliensi, Universitati Terræ Noti, & pluribus aliis, sub ipsis Kalendis Octobris scripsit. Fratricellorum etiam sordida gens cum apud Siculos esset in honore, contra eam Ecclesiæ nimium molestam Prælatis ibidem breve direxit: *Molesta significatio &c.* Idus Septembris. Duos quoque ad magisterium promoveri posse indulsit, fratrem scilicet Thomam Portugallensem, pro quo Cancellario Tolosano, IV. Kalend. Octobris; & alterum fratrem Thomam de Roffibus, pro quo Cancellario Parisiensi, V. Nonas Octobris, brevia: *Viri sacræ &c.* misit.

Contra Fratricellos.

Ex Oderic. n.36.

Ex Vatic.

„ II. Carcasum Plinio, & Carcaso Ptolomæo, Gallis *Carcassona*, civitas Episcopalis Galliæ Narbonensis antiqua, ad Atagem fluvium in duo illam dividentem, pars edito loco, altera humiliore, in linguam Occitanam inter Narbonem & Tolosam, a prima X. a secunda XIV. M. P. gallicis, lanificio clara, distans, vel recentes Sanctimonialium nostrarum ædes admisit, vel antiquas intra Burgi mœnia transtulit, quod secundum (ni fallor ego) Waddingo magis placere videtur: *Licet is &c.* VI. Kalend. Novembris. Per id vero temporis cum fortuito casu ignis incendio tota Lausanensis Conventus Ecclesia concremata fuisset, pro ejusdem reparatione seu reædificatione Gregorius per suum breve: *Ecclesiarum fabricis &c.* VI. Kalend. Decembris, pias eleemosynas & caritatis subsidia erogantibus quasdam indulgentias concessit, ut est videre apud Annalistam. Amadeus vero V. Sabaudiæ Comes, cujus supra mentionem habuimus, per suum testamentum eidem restaurandæ Ecclesiæ suæ ditionis temporalis, scripto amplo legato, providit: at supremæ voluntatis tanti Principis tabulæ anno MCCCLXXXV. referri expectant.

Wadd. ad ann. 1371.

In regest. fol. 106 supr. ad an. 1356

Amadeus V. Sabaudiæ legat pro eadem.

ARGUMENTUM.

Thomas Generalis Minister pacem stabilit inter Januenses & Fliscos, aliosque Principes. In conciliandis aliis utitur Pontifex opera Angeli de Bibiena, & Thomæ Fiecebii, Ordinis Procuratorum; & rursum Thomæ Generalis Ministri in convocandis Principibus contra tyrannos Mediolanenses & comprimenda hostilitate Januensium cum Cypriis. Assumitur tamdem ob res præclare gestas ad Patriarchatum Gradensem. Diuturnum multorum annorum dissidium inter Reges Siciliæ & Trinacriæ prudenter dirimitur alternis Nunciis Minoritis. Aliorum illustrium hujus Instituti virorum solertiæ res gravissimas committunt Fridericus Rex Trinacriæ, Maria Armenorum Regina, & Urbanus Pontifex. Moritur Ordinis Protector, & multiplicantur domicilia.

I. NON potuerunt anno præterito componi motus bellici, & turbulentiæ Genuenses inter Ducem Camposregosum, & Comites Lavaniæ gentis Fliscæ, quibus ille arcem Rupis-scissæ vulgo *Roccatagliata*, quo sese plerumque ceu in tutissimum asylum, atque refugium recipere solebant, ademit. Nullum non impendit in hac re laborem frater Thomas Farignanus Minister Generalis Ordinis Minorum, hujus pacis assequendæ gratia destinatus Nuncius Sedis Apostolicæ, uti superius diximus, donec tamdem obtinuit hoc ipso anno sub Mense Majo, uti sequentes litteræ docebunt, quibus Pontifex dignas ei refert gratias ob negotium feliciter & cum laude peractum.

Vide Bizar. de reb. Genuen. ad hunc annum.

Thomas Generalis Minister cōponit res Januen.

Ann. 1371. n. 1.

Dilecto filio Thomæ sacræ Theologiæ Magistro, Ordinis Fratrum Minorum Generali Ministro, Apostolicæ Sedis Nuncio.

Ex lib. secr. an. 2. fol. 257.

II. *Novit tua discretio quantum pacis negotium inter dilectos filios nobilem virum Ducem, Consilium & Commune civitatis Januen. & nobiles de domo de Flisco, insidet cordi nostro, nosque etiam novimus, quantum sollicitudo tua vigilaverit, & diligens studium tuæ industriæ laboraverit in prædictis. Ideoque breviter sine multis exhortationibus tuæ discretioni mandamus, quatenus in laboribus hujusmodi pii prosequendi negotii tua perseverantia non frangatur, sed illud semper promptioribus studiis prosequaris. Circa quæ dilectus filius Angelus de Bibena sacræ Theologiæ Magister, tui Ordinis Procurator Generalis, Apostolicæ Sedis Nuncius, ex nostra parte tibi aliqua referet, cujus relatibus credere velis, & annuere cum effectu. Datum* XII. *Kalend. Maii, anno* II.

EIDEM.

Ibid. fol. 263.

III. *Cum lætitia mentis gratias agentes Deo, litteras tuas significantes pacem & concordiam inter dilectos filios nobilem virum Ducem & Commune civitatis Januen. ac nobiles de domo de Flisco, divino adjutorio reformatas accepimus, & capitula ipsius concordiæ audivimus diligenter, & circa hæc cum exhibitione gratiarum scribimus Duci & Communi, aliisque Nobilibus supradictis, quorum omnium litteras, quas tibi cum præsentibus mittimus, eis facies assignari, tuque etiam eis pro parte nostra gratias exhibebis. Quanto autem in hoc pio & arduo negotio tua discretio laboraverit, quotque anxietates & tædia proinde receperis, & quibus industriæ ac ingenii tui acumine usus sis pro effectu votivo hujusmodi concordiæ consequendo, consideratione nostra, & grata mente complectimur, ac te multipliciter in Domino commendamus. Tu igitur, si quid ad hujusmodi negotii præstationem restare videris, animo indefesso prosequere, & prædictos Ducem & Commune, ad quos dilectionem singularem habemus, & intendimus ipsam per effectum operis demonstrare, ad ipsorum statum liberum conservandum, validis pro parte nostra persuasionibus exhorteris. Datum Avenione* VI. *Non. Maii, anno* II.

Dilecto filio nobili viro Dominico de Campofregoso Duci, Consilio, & Communi Januen.

Ibidem fol. 262.

IV. *Semper illi sit honor & gloria, qui pro singulari, & hæreditario bono pacem hominibus reliquit in terris, & ex cujus miseratione consensum est, ut inter vos, & dilectos filios nobiles viros de domo de Flisco, pax & concordia reformata sit, vobisque gratias uberes agimus, qui ob nostram, & Apostolicæ Sedis reverentiam, ejusdem Sedis Nuncio mediante, ad reformationem ipsius vestros animos benignius inclinastis, & in committendo vobis aliqua circa illa singularem confidentiam ostenditis, ex qua concordia speramus indubie, quod Civitas vestra a multis periculis præservabitur, eidemque multa prosperitatis, honoris, & commodorum provenient incrementa, ad quæ conservanda, & augenda parati sumus, quantum cum Deo poterimus, occurrentibus casibus, favores impendere speciales. Datum ut supra.*

In eumdem modum nobili viro Nicolao Comiti de Flisco, Comiti Lavaniæ,

niæ, Joanni Episcopo Vercellen. Carolo & Antonio de Flisco Comitibus Lavaniæ, & universis de domo de Flisco.

V. Neque solum Genuenses & Fliscos pacificaverat Thomas, verum & alios multos viros Principes, qui Genuensibus primo bellum inferre, a Joanne Episcopo Vercellensi concitati, deinde inter se digladiare tentaverant, ab hujusmodi conatibus revocaverat, Marchiones de Carreto, Montisferrati, Nobiles de Asinariis, aliosque quamplures, ut ex subjectis litteris constabit, usus in his opera fratris Angeli Nicolai Feducii de Bibiena. Hunc ad confœderandos Principes contra Vicecomites Mediolanenses destinaverat Pontifex Nuncium Sedis Apostolicæ in Tusciam, aliasque Italiæ partes, quem ob res bene gestas Episcopatu honestavit Pisauriensi; cui in officio Procuratoris Generalis Ordinis successisse fratrem Thomam de Ficechio invenio in alio diplomate, quo Pontifex Magistratum Pisanum rogat, ut ei velint fidem adhibere in iis, quæ suo nomine proponet. Bibienensem vero postea misit Urbanus VI. pro gravissimis negotiis ad Regem Poloniæ, & Cæsarem in Germania hærentem.

Fr. Angelus de Bibiena Nuncius Apostolicus in Tusciam.
Postea Episcop. Pisaurien.
Succedit ei in officio Procuratoris Ordinis frater Thomas de Ficechio.

Dilectis filiis nobilibus viris Manueli, & Aleramo Marchionibus de Carreto.

VI. *Cum displicentia multa percepimus, quod vos, qui manetis in pace, guerram voluntariam intenditis dilectis filiis Duci, & Communi Januen. suscitare, vos & vestros per hoc magnis damnis, & periculis exponentes, ac magnum generantes in mari & terra Reipublicæ detrimentum. Nos igitur statui vestro paternæ dilectionis affectu consulere, ac obviari malis hujusmodi cupientes, nobilitatem vestram affectuose rogamus, & hortamur in Domino, quatenus abstinere velitis a tam noxia novitate, nec credatis consiliis directe, vel indirecte vobis datis, aut dandis imposterum per aliquos, qui vos, & Januenses eosdem desiderant subjugare, & si guerram ipsam jam movere cœpistis, ab ea vos retrahere per consilium, & operationem venerabilis fratris nostri Angelici Episcopi Albanen. & dilecti filii Thomæ Ordinis Fratrum Minorum Generalis Ministri, Apostolicæ Sedis Nuncii nunc existentis in Janua, provide studeatis. Datum Avenione III. Idus Martii anno II.* Ibid. fol. 11.

Dilectis filiis nobili viro Dominico de Campofregoso Duci, ac Consilio, & Communi Civitatis Januen.

VII. *Tractatu pacis inter vos, & dilectos filios nobiles de Flisco, auctore Domino, reformandæ pendente, secundum prospera & adversa, quæ diversis temporibus sentimus, cor nostrum interdum recepit de spe bona lætitiam, & interdum tristitiam ex timore adversi successus assumpsit; sed novissime intellecto, quod non solum speratur optata concordia, sed ex eo, quod dilecti filii nobiles viri Marchiones de Carreto dicuntur disponi ad movendum vobis guerram in Riparia Occidentis, major in illis partibus commotio formidatur, & sic vestri Civitas, & districtus damnosis nimium, & periculosis incursibus premerentur. Nos igitur de his dolentes ab intimis, & quia cortina cortinam trahit, majora ex prædictis pericula pertimentes, pro tantorum evitatione malorum, non pudet nos nostra paterna precamina sæpius iterare. Vestram igitur filiationem obnixius deprecamur, & hortamur in Domino, quatenus præmissis consideratis, ad faciendam dictam concordiam vos* Ibid.

vos reddatis solito promptiores, & super hoc consiliis venerabilis fratris nostri Angelici Episcopi Albanen. zelatoris vestri status prosperi, si adhuc vobiscum sit, fiducialiter intendatis. Datum ut supra.

Dilecto filio Thomæ Ordinis Fratrum Minorum, Ministro Generali, Apostolicæ Sedis Nuncio.

Ibid. VIII. *NUper dolenter audivimus, quod dilectis filiis nobili viro Duci, ac Communi Civitatis Januen. nova guerra per dilectos filios nobiles viros Marchiones de Carreto disponitur suscitari, propter quod dictæ Civitati eo magis potest imminere periculum, quo adversarios suos lethalius lædunt duo insimul colligati, Respublica, atque partes ipsæ ex hoc magnum dispendium verisimiliter patientur. Quare discretionem tuam rogamus, & hortamur attentius, mandantes, quatenus ad obviandum hujusmodi periculis, juxta traditam tibi a Deo prudentiam, viis & modis, quibus melius poteris, studeas vigilantius laborare, antequam partes ipsæ, quibus scribimus secundum formas inclusas præsentibus, provocatæ, laboribus & expensis a bellorum congressibus difficilius retrahantur. Datum Avenione Idibus Martii anno II.*

In eumdem modum venerabili fratri nostro Angelico Episcopo Albanen.

Dilecto filio nobili viro Secundo Ottoni, Marchioni Montisferrati.

Ibid. fol. 148. IX. *CUm dilecto filio Ministro Generali Fratrum Ordinis Minorum nostris demus litteris in mandatis, ut ad partes Pedemontis pro earum pacifico, & tranquillo statu, & pro bona concordia inter te, & venerabilem fratrem nostrum Joannem Episcopum Vercellen. & dilectos filios nobiles viros Marchiones de Carreto, & de Ceva, ac nobiles de Cotonato, de Solerio, de Ricciis, de Malaballis, de Alferiis, de Peiletis, & de Scarampis, de Asinariis, de Guttuariis, & de Cartaranis, ac nonnullos alios nobiles reformanda, si commode possit, personaliter accedat, vel dilectum filium Procuratorem dicti Ordinis illuc mittat, nobilitatem tuam rogamus, & hortamur attente, quatenus pro nostra, & Apostolicæ Sedis reverentia, ad bonam concordiam tuum inclines animum, præpares & mentem, ac eidem Generali, seu Procuratori in iis, quæ super præmissis pro parte nostra tibi dicet, adhibeas plenam fidem. Datum apud Pontem-sorgiæ Avenionen. diœcesis II. Nonas Junii anno II.*

In eumdem modum nobilibus de Asinariis, nobilibus de Guttuariis, & de Cartaranis.

Dilecto filio Generali Ministro Fratrum Ordinis Minorum.

Ibid. fol. 150. X. *NUper displicenter accepimus, inter dilectum filium nobilem virum Secundum Ottonem Marchionem Montisferrati, ex parte una, & venerabilem fratrem nostrum Joannem Episcopum Vercellen. nec non dilectos filios nobiles viros Marchiones de Carreto de Ceva, & illos de Cotonato, ac nobiles de Ricciis, de Solerio, de Malaballis, de Alferiis, de Peiletis, de Scarampis, de Asinariis, de Guttuariis, & de Cartaranis, & nonnullos alios nobiles cives, & homines Civitatis Asten. ejusque Comitatus & districtus, procurante pacis æmulo, gravem esse discordiam, quæ non solum eis, sed circumposi-*

positæ patriæ gravia pericula comminantur, quæ nos anxie cogitantes ac cupientes illis, prout tenemur ex debito pastoralis officii, per tuum ministerium obviare, de cujus affectibus bonum pacis inesse experientia certa cognovimus, & de cujus industria probata in magnis plene confidimus, ad partes illas pro hujusmodi inter dictas partes supputanda discordia, & concordia reformanda, sub fiducia ejus, qui concordiam in suis parat, providimus destinandum. Ideo discretioni tuæ per Apostolica scripta mandamus, quatenus ad partes easdem, quod multipliciter affectamus, te personaliter conferens, studeas, sicut bonus operator, & diligens, hujusmodi omnino amputare discordiam, studeas pacem bonorum omnium matrem, inter præfatas partes reformari, ut, præstante ipso pacis auctore, ejusdem discordiæ tribulis, interveniente concordia, omnino succisis, nostris in hac parte desideriis satisfiat, vel eo casu, quod impeditus, de quo plurimum doleremus, illuc accedere non valeres pro præmissis adimplendis, dilectum filium Procuratorem dicti Ordinis illuc mittas. Ut autem in iis eo efficacius prosperreris, quo majori fueris per nos potestate munitus, tibi per te vel dictum Procuratorem tractandi, & firmandi pacem & concordiam inter dictas partes, ipsorumque auxiliatores, & eis adhærentes, nec non pacem, & concordiam hujusmodi faciendi, auctoritate nostra, inviolabiliter observari. Impeditores quoque, turbatores, fractores, & violatores pacis, & concordiæ hujusmodi, nec non contradictores quoslibet, & rebelles cujuscumque status, vel conditionis existant, etiamsi Pontificali, vel quavis alia præfulgeant dignitate, per censuram Ecclesiasticam, appellatione postposita, compescendi, plenam concedimus, tenore præsentium, facultatem. Non obstante si eis, vel eorum aliquibus, vel quibusvis aliis communiter, vel divisim a Sede Apostolica sit indultum, quod excommunicari, suspendi, aut eorum Terræ interdicto Ecclesiastico subjici nequeant, per litteras Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem. Datum apud Pontem Sergiæ Avenionen. diœcesis II. Nonas Junii anno II.

XI. Ultra hæc commissa fratri Thomæ simul cum altero Minorita, Guillelmo Episcopo Senensi provincia convocandi ad fœdus, & societatem armorum contra Barnabovem, & Galeatium Vicecomites Regulos Mediolanenses, Amadeum Comitem Sabaudiæ, Marchionem Montisferrati, Nicolaum Marchionem Estensem, in civitate Ferrariensi Ecclesiæ Romanæ Vicarium, & Dominicum Ducem Januensem, ampla concessa auctoritate omnia pacifcendi, & promittendi ad fœdus, & colligationem necessaria. Thomas Gener. Minister convocat Principes cōtra tyrannos Mediolanenses.

Dilecto filio Thomæ, Ordinis Fratrum Minorum Ministro Generali, Apostolicæ Sedis Nuncio.

XII. *CUm nuper inter Ecclesiam Romanam, & dilectum filium nobilem virum Amedeum, Comitem Sabaudiæ, pro se, ac dilecto filio nobili pupillo Marchione Montisferrati, cujus idem Comes consobrinus, & tutor existit, facta sit liga contra Barnabovem, & Galeatium de Vicecomitibus fratres, & optemus dilectos filios nobilem virum Ducem, & Commune Januen. in hujusmodi fore liga, & propterea venerabilem fratrem nostrum Guillelmum Episcopum Senen. ad Civitatem Januen. præsentialiter destinemus, ad alias partes postmodum pro aliis Ecclesiæ prædictæ negotiis profecturum, dictusque Comes propter hoc ad dictam Civitatem Ambaxiatores suos de-* Ibid. fol. 50.

debeat destinare, volumus, & tuæ discretioni, præsentium tenore, mandamus, quatenus prosecutionem hujusmodi ligæ sollicites juxta posse cum Episcopo, & Ambaxiatoribus memoratis. Quod si Episcopus ipse non poterit in dicta Civitate, quantum fuerit expediens, remanere, tu omissis seu dilatis aliis negotiis, quæ tibi injunximus, hujusmodi negotium prosequaris, donec finale responsum fuerit tibi datum. Ceterum ut iidem Dux, & Commune ad hujusmodi ligam promptiores se reddant, obligationem, per quam ipsi dant certum tributum Fratribus supradictis, parati sumus irritare, & viribus vacuare, ac ipsos Ducem, & Commune absolvere a juramento super hoc præstito per eosdem; et si præfati Dux, & Commune ad hoc intendere noluerint, formam obligationis eorum, qua sunt obligati dictis Fratribus, ut præfertur, habere, & nobis destinare procures. Datum Avenione VII. *Idus Julii anno* II.

Similiter est scriptum de Marchione Estensi.

Venerabili fratri Guillelmo Episcopo Senen. & dilecto filio Thomæ Ordinis Fratrum Minorum Ministro Generali, Apostolicæ Sedis Nuncio.

Ibid. fol. 45.

XIII. Q*Uoniam funiculus triplex difficillus rumpitur, & per strictiorem unionem fidelium, malignantium ausus reprimuntur, ac status Reipublicæ solidatur, nos intendentes ad statum Romanæ Ecclesiæ sponsæ nostræ, & alias publicum præsertim partium Italiæ conservandum, & favente Domino, prospere promovendum, de vestraque discretione in his, & aliis gerentes in Domino fiduciam pleniorem, vobis, & cuilibet vestrum insolidum nomine nostro, & dictæ Ecclesiæ, ac successorum nostrorum Romanorum Pontificum, cum dilectis filiis nobili viro Dominico de Campofregoso, Duce, ac Communi Civitatis Januen. tractandi, ineundi, faciendi, ordinandi, & firmandi confœderationem, colligationem seu ligam, usque ad tempus, de quo videritis expedire, cum illis conventionibus, modis, formis, & articulis, de quibus vobis, vel alteri vestrum videbitur, duraturas, ac offerendi & promittendi certas gentes armigeras, equestres & pedestres, de quibus vobis, vel alteri vestrum videbitur, pro defensione Provinciarum, Civitatum, Terrarum, Castrorum, Villarum, & locorum, ac jurium & jurisdictionum, & bonorum dictæ Ecclesiæ Romanæ, ejusque subditorum & fidelium, necnon dictæ Civitatis Januen. suique Comitatus & districtus, & contra nobiles viros Barnabovem, & Galeat. de Vicecomitibus fratres milites de Mediolano, hostes & persecutores dictæ Romanæ Ecclesiæ, suorumque subjectorum, ac fidelium devotorum & colligatorum, & contra eorumdem fratrum colligatos, fautores & defensores, sequaces & adhærentes, & alios quoscumque præsumentes, seu qui præsument imposterum dictam Ecclesiam Romanam, & Civitatem Januen. eorumque colligatos, valitores, fautores, adhærentes & sequaces, & colligandos cum eis, ipsorumque Ecclesiæ, Civitatis, & colligatorum, & colligandorum subditos, Civitates, Terras, Castra, & loca, Villas, necnon jura, jurisdictiones, & bona in Italia dumtaxat consistentes, & consistentia invadere, occupare, turbare, impedire, molestare, & gravare, & pro eorumdem invadentium, occupantium, turbantium, impedientium, molestantium, seu gravantium, seu invadere, occupare, turbare, impedire, molestare, seu gravare volentium, & cuilibet eorum repressione, impugnatione, molestatione, invasione, & subjugatione, secundum quod eisdem colligandis videbitur expedire, & quascumque promis-*

missiones, obligationes, stipulationes, firmitates, & renunciationes cum adjectione pœnæ, de quibus vobis, vel alteri vestrum videbitur faciendi, et recipiendi, ac pro his obligandi dictam Romanam Ecclesiam, ejusque Provincias, Civitates, Castra, Terras, Villas, et loca, ubicumque in dicta Italia consistant, et alia faciendi, quæ in præmissis, et eorum quolibet, ac circa ea circumspectioni vestræ et alterius vestrum videbuntur opportuna aut utilia, plenam, omnimodam, generalem et liberam, ac specialem, tenore præsentium, auctoritate Apostolica, concedimus potestatem, ratum et gratum habituri quidquid per vos, vel alterum vestrum in præmissis, et eorum quolibet, ac circa ea tractatum, ordinatum, firmatum, oblatum, et promissum, et alias factum fuerit, sive gestum. Datum apud Villam novam Avenionen. diœcesis v. *Idus Julii anno* II.

EISDEM.

XIV. *AD nostrum sæpius pervenit auditum, etiam fama publica referente, quod nobilis vir Barnabos & Galeat. de Vicecomitibus Fratres, milites Mediolanen. nonnullas civitates, & terras Lombardiæ, & aliarum partium tyrannice occupantes, & olim civitatem Januen. ejusque Comitatum, & districtum occupare similiter grandi potentia satagentes; tamdem post multas, & importabiles, & hostiles molestias, & oppressiones gravissimas, quas dictis civitati, Comitatui, & districtui, eorumque civibus & incolis intulerant, & continue inferebant, coegerunt per vim & metum, ac molestias, & oppressiones hujusmodi, & alias indebite, & injuste dilectos filios nobilem virum Ducem, & Commune dictæ civitatis Januen. ad promittendum, & ad dandum eis annuatim, usque ad quamplures annos certam magnam pecuniæ summam, quam ipsi Dux & Commune, timore, non debito, pluribus annis solverunt, & secundum violentam promissionem hujusmodi debent solvere in futurum. Cum autem dicti Fratres sint hostes, & persecutores manifesti sanctæ Romanæ Ecclesiæ, matris cunctorum fidelium, & reipublicæ destructores, nosque vobis & cuilibet vestrum insolidum tractandi, & faciendi nostro nomine, & dictæ Ecclesiæ cum præfatis Duce & Communi contra prædictos Fratres confœderationem & ligam, per alias nostras litteras dedimus facultatem, prout in ipsis litteris plenius continetur, ac propterea volentes commodo dictorum hostium, & detrimentis & damnis dictæ Romanæ Ecclesiæ, ac eorumdem Ducis & Communis opportunis remediis obviare, vobis & cuilibet vestrum insolidum, auctoritate nostra, omnes & singulas promissiones, conventiones, obligationes dudum per eosdem Ducem & Commune, seu singulares personas eorum, & quorumlibet aliorum pro eis, ac cautiones, et fide-jussiones super his quomodolibet factas, præstitas seu datas, & juramenta super his præstita, tamquam iniqua, injusta, et violenta, et per vim et contra publicum bonum extorta, cassandi, irritandi, et annullandi, ac cassa, irrita, et nulla pronunciandi, declarandi, et decernendi, et singulares personas, quæ præstarunt hujusmodi juramenta, ab eis absolvendi; et insuper eisdem Duci, et Communi, sub pœnis gravibus, de quibus vobis, vel alteri vestrum videbitur districtius inhibendi, ne hujusmodi pecuniam prænominatis Fratribus, vel alteri eorum persolvant de cetero, & alia faciendi, quæ circa hæc fuerint opportuna, plenam concedimus, tenore præsentium, facultatem. Datum apud Villam novam Avenion. diœcesis,* xv. *Kalend. Augusti, anno* II. *Ibid. fol. 46.*

XV. Tot perfunctum pro Ecclesia Catholica laboribus, ob res præclare ge-

Generalis Minister fit Patriarc. Gradensis. *Ann. 1371. n. 13.*

gestas, sub hujus anni finem honestavit Pontifex Thomam Generalem Ministrum non exiguo honore Patriarchatus Gradensis, Instituto Ordinis Vicario fratre Bertrando, tituli sanctæ Priscæ Cardinale, ex Minoribus, ut diximus, assumpto. Sed nec hic ab opere & labore feriari licuit. Ingravescente enim inter Cyprios & Januenses periculosa contentione, iterum assurgendum fuit ad opus, & nova ineunda sollicitudo, ne hi procederent ad arma, eo præsertim tempore, quo in Oriente Christianorum cervicibus grave imminebat jugum Turcarum.

Ibid. fol. 104.

Venerabili fratri Thomæ Patriarchæ Graden. Apostolicæ Sedis Nuncio.

Jubetur pacificare Genuenses & Cyprios.

XVI. *PRopter discordiam nuper inter dilectos filios Januen. et Cyprienses exortam, dilectis filiis nobili viro Duci, et Consilio Antianorum, ac Communi civitatis Januen. scribimus secundum tenorem præsentibus interclusum. Quare fraternitatem tuam hortamur, mandantes, quatenus apud dictos Ducem, Consilium, et Commune, ut nostris precibus, eisque salubribus, annuant, omnimodam tuam diligentiam studeas adhibere. Datum Avenione* VI. *Kalend. Januarii, anno* II.

Dilecto filio nobili Viro Dominico de Campofregoso Duci, ac Consilio Antianorum, & Communi civitatis Januen.

Ibid.

XVII. *FIde digna, sed amara nimis, quorumdam relatio ad nostrum perduxit auditum, quod hostis humani generis, suscitator indesinens scandalorum inter vos, et Cyprienses (quorum, et nonnullorum Ultramarinorum fidelium una nobiscum confœderationem adversus impios Turcas, sacræ fidei inimicos, persequentes, plus solito Christianos, tractari et fieri, per Apostolicas litteras nuper vobis, et eis suasimus) grande scandalum suscitavit, propter quod adeo provocati dicimini, quod disponitis certas armare galeas, et guerram facere Cypriensibus prælibatis. Nos igitur advertentes, quod guerra ipsa est nimium periculosa vobis, et eisdem Cypriensibus, aliisque Christicolis, maxime isto tempore quo iidem Turcæ contra Christianos eosdem suas vires extendunt, et proh dolor! dilatant potentiam, quodque Ambaxiatores eorumdem Cypriensium, ut fertur, jam fuerant Venetiis ad Sedem Apostolicam profecturi, et quod forsan talia portant, quod de eis poteritis contentari, ac intendentes inter vos et Cyprienses præfatos, concordiam procurare, prudentiam vestram rogamus, et hortamur attentius, vobis sano consilio suadentes, quatenus mature considerantes præmissa, et quod sicut cortina cortinam trahit, sic scandalum scandala generat, et bellum bella producit, ex quibus utræque partes nimium patiuntur, ab omni novitate Cypriensibus inferenda præfatis velletis penitus abstinere. Datum Avenione,* VI. *Kalend. Januarii, anno* II.

XVIII. Post diuturna bella, alternasque clades, postquam universa Trinacriæ insula Friderico Regi, expulsis externis, superatisque domesticis hostibus, subjecta est, jam tandem hoc anno stabilita est inter ipsum, & Joannam Neapolitanam, alias Siciliæ nuncupatam Reginam, firma pax & concordia. Pacis actores & Nuncii fuerunt ex parte Friderici frater Ubertinus de Coriolano, sacræ Theologiæ Magister, Minorita, vir doctus, & prudens, ipsius Friderici Magister, & præcipuus Sacellanus, ex parte Joannæ, frater Joannes Episcopus Gravinensis, ejusdem Instituti olim, uti diximus,

Sequestris Minoritis stabilitur pax inter Siculos Reges. *Ann. 1350. n. 7.*

mus, Professor, Reginæ confessarius, & nobilis vir Leo de Lambertis Miles Neapolitanus. Multæ citro retroque missæ litteræ, in quibus maxime commendatur fratris Ubertini in proponendis negotiis prudentia, & in peragendis dexteritas, ob quas Pontifex eum suum Sacellanum, & familiarem, & mox Episcopum Coricocen. instituit. Scriptæ pacis conditiones, quæ sequuntur. Ut Fridericus regnum Trinacriæ a Joanna acceptum ferat, eique per procuratorem authoramentum, ac homagium citra servitutis nexum præbeat. Ut Fridericus Reginæ quotannis vectigal in urbe Neapoli trium millium unciarum, idque die sanctorum Petri & Pauli festo pendat; liber tamen interim a censu Romani Pontificis; tum ut pro trimestri cujuslibet anni decem triremium, & centum equitum in notabili invasione Neapolitana Fridericus Reginæ esset obnoxius, utque neutri eorum fœdus inire contra alterum cum hostibus liceat, ut idem Rex, Joanna defuncta, ab hoc onere liberetur, & Liparam præterea Insulam recipiat. His addidit Gregorius Pontifex, ut eorum uterque Romano Pontifici, quicumque is fuerit, homagium ut subdititius præstet, & ab eo regna se habere cognoscat. Utque Maria Friderici filia, deficiente modo mascula sobole, in regnum, patre defuncto, succedat, non tamen nubat, Romano Pontifice inconsulto aut contradicente. Ut pro arctiori pacis nexu nobilis virgo Antonia de Baucio, Joannæ Reginæ consanguinea, & Francisci Ducis Andriæ filia, Friderico Regi uxor tradatur, id curante præ reliquis, uti Pontifex commemorat, Francisco Vintimiliensi Giracii, & Gulisani Comite.

Fazel. dec. 2. l. 9. cap 6. in fine. Zurita l. 10. cap. 15. Vide pacis instrumenta apud Bzov. ann. 1373. n. 18.

XIX. Pacis promotores præcipui apud Fridericum fuere nobiles Viri Joannes Claromontius, Artalus de Alagona, Jacobus Pisigna, Raynaldus de Crispo, Peronus de Teruna, Guillelmus Peralta, Matthæus Moncadius, & Minoritæ duo, Nicolaus Messanen. ac Petrus Agrigentinus; apud Joannam Philippus Constantinopolitanus Imperator nuncupatus, pronepos Balduini Imperatoris, & prædictæ Antoniæ avunculus, Franciscus Antoniæ genitor, Honoratus Caetanus Comes Fundorum, Ludovicus Navarrius Dux Duratii, Neapoleo Comes Manupelli de Ursinis, & alii. Missus deinde ex Ordine Minorum Frater Joannes Episcopus Sarlatensis (non Archiepiscopus Salernitanus, uti ex errore scribunt Fazelius, Zurita, & Bzovius) in Trinacriam Pontificius Legatus, qui nuptias consecraret, Reges coronaret, & Insulam a diris, quibus per annos multos involuta erat, absolveret. Ex plurimis hujus concordiæ instrumentis ista subjicio.

Fazel. citat. Zurita citat. Bzov. ann. 1373. n. 19.

Dilecto filio Magnifico Viro Friderico de Aragonia, Insulam Siciliæ Regenti.

XX. *Dilectum filium Ubertinum Ordinis Fratrum Minorum professorem, sacræ Theologiæ Magistrum, Nuncium, & Ambaxiatorem tuum benigne recepimus, & prudenter, & eleganter per eum pro parte tua exposita audivimus diligenter, & statim illa quibusdam ex Venerabilibus Fratribus nostris sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalibus, debitis modis & formis commisimus ordinanda, & speramus, quod, gratia divina favente, tuæ reconciliationis negotium, & alias circa illud opportuna ad debitum & votivum consummationis effectum de proximo deducentur, & credimus ad præsentiam tuam eumdem Ambaxiatorem, qui prudenter, ac modeste sollicitisque studiis tua negotia prosecutus est, continuoque prosequitur, in brevi taliter expeditum remittere, quod debebis merito contentari. Tuam igitur nobilitatem bona spes foveat, & in præfatæ Ecclesiæ devotione, bonaque di-*

Ex lib. secret. an. 2. fol. 178.

spositione roboret, & confirmet, sperantem cum magno nectare degustare jam diu a labiis tuis remota suavia ubera, jam dictæ Ecclesiæ Matris tuæ. Nos enim, qui eidem Ecclesiæ, licet immeriti, præsidemus, intendimus in tempore debito ad te sinum Apostolicæ benignitatis expandere, tuamque nobilitatem prosequi favoribus gratiæ specialis. Datum Avenione XII. *Idus Julii, anno* II.

Carissimæ in Christo filiæ Joannæ Reginæ Siciliæ Illustri.

Ibid. fol. 189. XXI. F*Ormam tractatus pacis inter serenitatem tuam ex parte una, & dilectum filium Ubertinum de Coriolano Ordinis Fratrum Minorum professorem, sacræ Theologiæ Magistrum, Ambaxiatorem, Procuratorem, & Nuncium, ut asseritur, dilecti filii magnifici viri Friderici de Aragonia, Insulam Siciliæ Regentis ex parte altera, habiti, nobis pro parte serenitatis ejusdem, per Venerabilem fratrem nostrum Episcopum Gravinen. tuum confessorem, & dilectum filium nobilem virum Leonem de Lamberto militem Neapolitanum legum Doctorem, Nuncios & Ambaxiatores tuos, nostro conspectui præsentatam, & ea quæ dicti Ambaxiatores tui pro parte tuæ celsitudinis prudenter & eleganter nobis exposuerunt, benigne audivimus, & una cum Fratribus nostris sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalibus examinavimus diligenter. Verum quia, sicut per ipsius tractatus tenorem manifeste percipitur, de juribus ejusdem Romanæ Ecclesiæ, ac tuis, tuorumque hæredum, & successorum in ipso tractatu sufficiens, & debita mentio non fiebat, multaque erant omissa, propter quorum omissionem poterat directo dominio, & juri quod nos, & eadem Romana Ecclesia habemus in regno præfato, ac tibi tuisque hæredibus, & successoribus grave præjudicium generari, multaque etiam erant superflue inserta, & nonnulla etiam minus ordinate posita, quæ suppletionem, emendationem, & alium ordinem requirebant. Ideo prædictum tractatum ista in forma nobis exhibita non duximus admittendum, sed pro nostra providentia, & circumspectione, ac sollicitudine, de Fratrum eorumdem consilio, post examinationes multiplices, quæ omissa erant, suppletis & melius resecatis, & quæ mutanda erant in meliorem ordinem reformatis, prout nobis rationabile visum fuit, circa pacem ipsam, ubi tuus & dicti Friderici consensus accedat, de eorumdem Fratrum consilio, juxta formam contentam in capitulis, quæ tibi mittimus in aliis nostris litteris interclusa, duximus procedendum. Et super matrimonio contrahendo inter ipsum Fridericum, & dilectam in Christo filiam nobilem mulierem Antoniam de Baucejo, dilecti filii nobilis viri Francisci Ducis Andriæ natam, mandavimus dispensari. Ideoque serenitatem tuam affectuose rogamus, & hortamur in Domino, tibi sanis & sinceris consiliis suadentes, quatenus tractatum ipsum per nos, ut præmittitur, correctum, & in melius reformatum, ad quem præsentialiter admittendum boni publici consideratione; & ut mala horrenda tam animarum, quam corporum, quæ diutius regnum tuum miserabiliter afflixerunt, vitarentur, sed specialiter contemplatione reginalis excellentiæ condescendimus, acceptes, approbes, & confirmes. Circa quæ iidem Ambaxiatores, & Nuncii tui, vel alter ipsorum, qui prudenter ac sollicite honorem excellentiæ tuæ, tuaque negotia prosecuti fuerunt, & sunt de omnibus plenarie informati, reginalem celsitudinem plenius informare poterunt oraculo vivæ vocis. Datum apud Villam novam Avenion. diœcesis. Kalend. Octobris, anno* II.

Di-

Dilecto filio Magnifico Viro Friderico de Aragonia, Insulam Siciliæ Regenti.

XXII. *Expectamus cum lætitia diem illum, quo tractatus pacis & concordiæ inter carissimam in Christo filiam nostram Reginam Joannam Siciliæ Illustrem, & magnificentiam tuam habiti, de quibus per alias nostras litteras eidem magnificentiæ latius scribimus, deducti sint ad debitum confirmationis effectum, & quod tu homagium, & fidelitatis debitæ juramentum præstiteris, & alia observaveris & feceris secundum formam Capitulorum pacis hujusmodi, quæ tibi mittimus in aliis nostris litteris interclusa. Tunc enim te poterimus, ut optamus, in specialem filium nostrum, & Ecclesiæ Romanæ suscipere, tibique gratiam nostram & Apostolicæ Sedis, erga te in corde nostro affectuose conceptam benignius elargiri, & unctionem, consecrationem, & coronationem regias tibi impendi facere in civitate Panormitana vel Messanen. seu alibi infra Insulam Siciliæ, ubi magis fuerit opportunum. Tua igitur magnificentia tractatu pacis hujusmodi feliciter consummato, & per te homagio, & fidelitatis juramento præstitis, & aliis observandis per te, rite & solemniter observatis, habebit suos Ambaxiatores & Nuncios cum sufficienti mandato ad nostram præsentiam destinare, pro parte tua hujusmodi unctionem, consecrationem, & coronationis insignia humiliter petituros, qui ad hæc concedendum invenient nos libenti animo dispositos & paratos; & interim Venerabilem fratrem nostrum Joannem Episcopum Sarlatensem, Apostolicæ Sedis Nuncium, quem ad partes illas propterea destinamus, in Insula præfata commorari, & expectare faciemus, donec tibi unctionem, consecrationem, & coronationem hujusmodi, nostro & præfatæ Ecclesiæ nomine, largietur. Datum ut supra.* *Ibid. fol. 295.*

XXIII. Amicitiæ fœdera iniit prædictus Fridericus Rex cum Duce Januensi, Ubertino eodem Minorita interlocutore & Nuncio, qui cum Pontifice egit, ut probarentur, dato isto diplomate, obtinuitque in Friderici Regis gratiam, ut amoveretur a regimine Provinciæ Siciliæ frater Nicolaus Agrigentinus, & substitueretur frater Franciscus Messanensis. *Frat. Ubertinus Nuncius Regius ad Januenses. Ibid. fol. 280.*

Nobili Viro Dominico de Campofregoso Duci civitatis Januen.

XXIV. *Ex relatione dilecti filii Ubertini de Coriolano Ordinis Fratrum Minorum professoris, sacræ Theologiæ magistri, Cappellani & familiaris nostri, Ambaxiatoris & Nuncii dilecti filii magnifici Viri Friderici de Aragonia Insulam Siciliæ regentis, intelleximus, quod idem Regens & tua Nobilitas quædam pacta, & conventiones pro utriusque partis commodo & honore, ac cautela volebatis inire, in quantum ad hoc noster consensus accederet. Nos itaque ejusdem Regentis, præsertim ut tractatus pacis et concordiæ inter carissimam in Christo filiam nostram Joannam Reginam Siciliæ illustrem, et ipsum per nos, de Fratrum nostrorum consilio, approbatus votivum consequatur effectum, ac tuæ nobilitatis et civitatis Januen. tuo Ducatui commissæ statum et honorem zelantes, de omnibus pactis, et conventionibus honestis inter ipsum Regentem, et tuam Nobilitatem iniendis, dummodo ipsa sint ad Dei, et nostrum, sanctæque Romanæ Ecclesiæ honorem, et nostris et ejusdem Ecclesiæ, ac præfatæ Joannæ Reginæ juribus non possint in aliquo præjudicium generare, plurimum contentamur, et optamus inter vos amici-* *Ibid. fol. 302.*

tiam, et benevolentiam augeri. Circa quae idem Ubertinus intentionem nostram nobilitati tuae declarabit. Datum ut supra.

In eumdem modum, magnifico viro Friderico de Aragonia Insulam Siciliæ Regenti.

Fr. Joannes Nuncius Reginæ Armeniæ. Ann. 1351. n. 41.

XXV. Maria Regina Armeniæ Minoris vidua Constantini Regis relicta, supradicti Philippi Imperatoris neptis, ad magnas angustias redacta, propter hostiles incursiones Turcarum, qui ultimum rei Catholicæ inter Armenos minabantur exitium, hoc anno Nuncium misit fratrem Joannem de Clavaxo Archiepiscopum Schitien. ex Minoribus, uti superius diximus, assumptum, ut suppetias reciperet a Pontifice & Principibus Christianis Occidentis. Scripsit Gregorius ad Philippum Imperatorem, ad Joannam Reginam Siciliæ, ad Andræam Contarenum Ducem Venetiarum, & Dominicum Campofregosum Ducem Januensem, ad Joannem Lisignanum Principem Antiochenum, gubernatorem regni Cypri, ad Raymundum Berengarii Magistrum Hospitalis sancti Joannis Hierosolymitani, ut opi essent florentissimo regno periclitanti, & se valde cupere monstravit, ut Regina nuberet Ottoni Duci Brunsvicensi; extant de his diplomata duo, quæ sequuntur.

Carissimo in Christo filio Philippo Imperatori Constantinopolitano Illustri.

Ibid. fol. 4.

XXVI. *Celsitudinis tuae litteras, in quibus nobis filialiter supplicasti, ut carissimae in Christo filiae nostrae Mariae, Reginae Armeniae minoris, Illustri nepti tuae, suoque Regno ex Turcarum saevis hostilitatibus in angustia, et grandi periculo constitutis, de opportuno succursu fidelium Christi providere, Apostolicae sollicitudinis studio, dignaremur, benigne recepimus, et venerabilem fratrem nostrum Joannem Archiepiscopum Schitien. praefatae Reginae Nuncium, latorem praesentium, dilecto filio Manuele Armeno, nato quondam Joannis de Leone Militis Januen. interprete suo mediante, audivimus, et audiri fecimus diligenter, dolemusque ab intimis, quod videntes totam fere Christianitatem, illas praesertim ipsius partes, quae ultramarinis fidelibus solebant in necessitate succurrere, bellorum turbinibus involutas, non occurrit nobis quomodo dictis Reginae, et Regno succurri valeat festinanter et magnifice, ut articulus necessitatis exposcit. Sed nihilominus super hoc dilectis filiis nobilibus viris Principi Antiocheno gubernatori Regni Cypri, ac Venetiarum et Januen. Ducibus, nec non Magistro, et Conventui hospitalis Hierosolymitani dirigimus preces nostras, et ubi tua magnificentia, et praedicti, vel alii vellent circa succursum praefati Regni aliquem notabilem facere apparatum, nos paratos offerimus dare Indulgentiam in talibus consuetam. Tuam autem sublimitatem ad tribuendum succursum hujusmodi per nos rogari non expedit, vel induci, cum te ad hoc prae ceteris, secundum tuam potentiam voluntarium existimemus. Expediret tamen quod ad tantum negotium apud tot, et sic distantes personas, et alias utiliter promovendum, essent aliqui ad id idonei, atque voluntarii, et sollicits promotores, de quibus satis deceret per tuam magnitudinem provideri, ac etiam sollicitari, rogari, et induci ad succursum hujusmodi carissimum in Christo filium nostrum Ludovicum Regem Hungariae illustrem, tuum & Reginae praefatae consanguineum, quem Deus in mari & terra grandi potentia roboravit. Verum, quia idem Archiepiscopus inter alia nobis exposuit, & verisimile creditur multum expedire honori, statui, & saluti praefatorum Reginae, & suo-*

suorum subditorum, quod ipsa haberet consortem de Occidentalibus partibus, genere illustrem, strenuum, ac magnanimum, & potentem, aliasque aptum ad recuperationem, defensionem, & regimen sui regni, & hoc merito credimus, si talis reperiri valeat, plurimum expedire; diversis Magnatibus, & partibus mentaliter perlustratis, occurrit nobis dilectus filius nobilis vir Otto, Dux de Brunsvich, de genere imperiali Ottonum de Saxonia, consanguineus dilecti filii nobilis viri Joannis Marchionis Montisferrati, cujus guerras strenue gessit, & gerit, & etiam consanguineus regalium Cypri, cujus Ottonis frater habet in consortem matrem claræ memoriæ Petri Regis Cypri, a quibus regalibus et fratre propter vicinitatem, utilia posset subsidia obtinere, qui quidem Otto multum providus, et magnificus, aliasque virtuosus fama celebri reputatur; et licet non sit potens de se ipso, tamen cum sua prudentia, et sollicitudine, si ad hoc vellet intendere, posset congregare subsidia diversorum, super quo sibi nuper fecimus scribi, et dictus Archiepiscopus vult transire per eum, et ejus exquirere voluntatem, quam et alias ejus conditiones poterit indagare, tibique referre, tuque super hoc poteris cogitare, & de ipso vel alio meliori præfatæ Reginæ tuum salubre consilium destinare. Datum Avenione XI. *Kalend. Februarii, anno* II.

Carissimæ in Christo filiæ Joannæ, Reginæ Siciliæ illustri.

XXVII. *Cum dilectus filius Manuel Armenus, natus quondam Joannis de Leone militis Januen. Interpres Venerabilis fratris nostri Joannis Archiepiscopi Schitien. Ambaxiatoris carissimæ in Christo filiæ nostræ Mariæ Reginæ Armeniæ illustris, neptis tuæ, ad nostram præsentiam destinati, in negotiis ejusdem Reginæ fideliter se gesserit apud Apostolicam Sedem, et alios labores pro ipsis negotiis eum subire oporteat in futurum, ad quos se offert fideli promptitudine præparatum, et propterea digne mereatur tuæ serenitatis benevolentiam et favorem, ipsum, qui in regno Siciliæ cum sua familia se asserit commorari, tuæ celsitudini commendamus. Datum ut supra.* Ibidem.

XXVIII. Fratris Petri Aragonii viri prudentissimi, summæ inter suos auctoritatis, & in regni rebus administrandis experientiæ, opera & consilio Petrus Rex Aragoniæ ejusdem nepos assidue sub hoc tempore utebatur, ad suprema & sanctiora advocabat consilia, nihilque religioso hoc suo patruo inconsulto actum volebat. Sed & eumdem in sollicitudinis suæ partem Romani Pontifices sæpe excitabant, ita ut aliorum ope in multis peragendis, quæ solus non poterat, indigeret. Dedit ei amplum hoc anno Pontifex privilegium, quod hic exhibeo. Zurita lib. 9. c. 51. & 55. Fr. Petrus Aragonius commendatur.

Dilecto filio Petro de Aragonia Ordinis Fratrum Minorum.

XXIX. *Sinceræ devotionis affectus, quem ad nos, & Romanam geris Ecclesiam, promeretur, ut te favoribus, & gratiis prosequamur opportunis. Hinc est quod nos tuis devotis supplicationibus inclinati, ut causa rationabili exigente, per totum Ordinem Fratrum Minorum, cujus professor existis, cum tuis sociis ire, morari in Conventibus dicti Ordinis, vel extra ipsos Conventus in locis honestis, si in hujusmodi Conventibus locus pro te non esset conveniens, vel alia causa rationabilis illud exigeret, & ibi stare, & remanere, quandiu tibi placuerit, nec non quatuor Fratres, vel plures, si indigeas, dicti Ordinis de quacumque sint Provincia, tibi assumere, & quoscum-* Ex lit. commun. fol. 123.

cumque Fratres dicti Ordinis, quos volueris ad loca cujusvis Provinciæ pro ejus necessitatibus mittere, & ipsos ad Villæ ingressum, quotiens volueris, licentiare, ac insuper Fratres Ordinis prælibati pro tuis negotiis ad nos, & Romanam Curiam, quotiens tibi videbitur, mittere, qui ibidem valeant permanere, donec negotia per te eis commissa fecerint, & etiam compleverint, quodque si aliqua de causa aliquem de tuis sociis habes dimittere, illum, vel illos in illo Conventu, & etiam in Provincia ejusdem Ordinis, de quibus volueris, collocare possis; & insuper, ut prædicationis, vel alia justa, & alias pia causa, Monasteria Sororum Ordinis sanctæ Claræ, & aliarum quarumcumque Monialium cum quatuor sociis tuis, vel aliquibus aliis maturis, & honestis Fratribus dicti Ordinis intrare, & ad hujusmodi Sorores, vel alias Moniales pro rebus tibi necessariis, vel causis piis & justis aliquos ex tuis sociis, vel aliis Fratribus prædicti Ordinis Fratrum Minorum, maturis tamen, & honestis, dummodo earum, quæ hujusmodi Monasteriis præfuerint, ad id accedat assensus; tu quoque, & dicti tui socii, vel Fratres, quos tecum duces, seu ad dicta Monasteria mittes, ibidem non comedatis, seu etiam pernoctetis, quibuscumque Monasteriorum, & Ordinis prædictorum statutis, & consuetudinibus, ac quibusvis aliis constitutionibus contrariis nequaquam obstantibus, tenore tibi præsentium, indulgemus. Et nihilominus, ut confessor tuus, quem duxeris eligendum, cum te in constitutionibus Papalibus, Generalibus, & Provincialibus committere, in omnibus & singulis, quæ de se non sunt de genere peccati mortalis, dispensare possit, Apostolica auctoritate tibi, tenore præsentium concedimus, de dono gratiæ amplioris. Nulli ergo &c. nostræ concessionis infringere &c. Datum Avenione 11. Kalendas Maii anno 11.

Fr. Berengarius Nuncius Regis Hungariæ. Pontifex succurrit rebus Minorum in Bosnæ Principatu.

XXX. Hujus Petri consanguineus frater Berengarius de Aragonia, fidei & animarum profectui laudabiliter intendens in partibus Bosnæ hoc anno missus a Ludovico Rege Hungariæ, & Vicario Bosnensi Fratrum Minorum, venit Avenionem significaturus Pontifici, messem multam esse, operarios vero paucos, & necessaria esse Fratribus ibidem laborantibus plura, quam habebant, domicilia, atque ex defectu Parochorum, Rectorumve Ecclesiarum, multa suboriri dubia salutem animarum concernentia. Datis litteris præcepit Pontifex, ne Bosnam volentes animabus Christo lucrifaciendis proficisci impedirent; indulsit, ut nova ædificarent habitacula, & dubia commisit examinanda viris in Curia doctissimis.

Vicario Bosnæ Ordinis Fratrum Minorum.

Ex secr. ann. 2. fol. 359

XXXI. D*Ecet providentiam Apostolicæ Sedis, quæ Catholicæ fidei defensionem & propagationem præcipuo studio satagit promovere, ut illis petitionibus benignius annuat, quæ hujusmodi defensionem, & propagationem respicere dignoscuntur. Sane exhibita nobis pro parte carissimi in Christo filii nostri, & Christianissimi Principis Ludovici Regis Hungariæ Illustris, ac tui, & dilectorum filiorum Fratrum Ordinis Minorum in Vicaria partium Bosnæ, in quibus pro Ordine ipsius Vicarius existis, degentium, petitio continebat, quod in eisdem, & etiam Rassiæ ac Basarat, & aliis partibus eis vicinis multi Schismatici, & Heretici commorantur, & quod ibidem convertendorum messis est multa, operarii vero pauci, propter quod expedit in partibus ipsis esse plura loca, in quibus prædicatores verbi Dei, ac defensores & propagatores ejusdem fidei moram trahant. Quare pro dicta parte fuit*

fuit nobis humiliter supplicatum, ut tibi recipiendi, fundandi, & construendi hujusmodi quamplura loca in eisdem partibus, licentiam concedere dignaremur. Nos igitur hujusmodi supplicationibus inclinati, ac benignum præbentes assensum, discretioni tuæ, de qua in his & aliis gerimus in Domino fiduciam specialem, per te, vel alium, seu alios, in territorio fori de Bonrich, spectante ad nobilem virum Nicolaum de Alta manich, sub dominio Regis Rassiæ, duo loca, & in contrata de Glas, sub dominio dicti Regis Hungariæ unum, & alia novem loca in prædictis Bosnæ, & Rassiæ, ac Basarat Civitatibus, & partibus quibuscumque, quarumcumque, & etiam si nullarum diœcesium existant, in quibus sint Heretici, vel Schismatici, cum consilio discretorum dicti Ordinis, recipiendi, fundandi, & construendi, cum singulis Ecclesiis, vel Capellis, seu Oratoriis, Campanilibus, Campanis, & Cœmeteriis, & aliis necessariis officinis in singulis eisdem locis, pro usu & habitatione Fratrum dicti Ordinis, & ipsis Fratribus in eis commorandi, jure Parochialium Ecclesiarum, si quæ in eisdem Civitatibus, & partibus sunt, vel erunt pro tempore, & alterius cujuscumque in omnibus semper salvo, ac constitutione felicis recordationis Bonifacii Papæ VIII. prædecessoris nostri prohibente, ut Religiosi Ordinum Mendicantium loca de novo minime recipiant, absque licentia dictæ Sedis speciali, faciente plenam, & expressam de prohibitione hujusmodi mentionem, & quibuslibet aliis constitutionibus Apostolicis contrariis nequaquam obstantibus, auctoritate Apostolica, plenam & liberam, tenore præsentium, licentiam elargimur. Et nihilominus tibi, & eisdem Fratribus, eadem auctoritate, concedimus, quod tu, & ipsi & alii Fratres dicti Ordinis, qui in eisdem locis, ut præmittitur, construendis pro tempore fuerint, gaudeatis omnibus & singulis gratiis, privilegiis, exemptionibus, & libertatibus, quibus in aliis antiquis locis ejusdem Ordinis gauderetis, & gaudere possetis. Nulli ergo &c. Datum Aven. XV. Kalendas Julii anno II.

Dilectis filiis universis & singulis Ministris Provincialibus, & Custodibus, ac Guardianis Ordinis Fratrum Minorum, eorumque Vicariis, ad quos præsentes litteræ pervenerint.

XXXII. *Salvatoris Domini nostri Jesu Christi, qui per universum mundum suos discipulos prædicare, & baptizare transmisit, vices, licet insufficientibus meritis, gerentes in terris, viris idoneis zelum animarum habentibus, fideique ardore ferventibus, ad convertendum infideles, ac hereticos, & Schismaticos, anhelantibus piis votis, cum fructum conversionis illorum spes probabilis repromittit, opportunis convenit nos adesse favoribus, cunctique Christi fideles, præsertim in Religionis observantia, divinis mancipati obsequiis, promptis nos debent studiis imitari. Sane carissimus in Christo filius noster, & Christianissimus Princeps Ludovicus Rex Hungariæ Illustris, accensus zelo Catholicæ fidei, & dilecti filii Vicarius, & Fratres Vicariæ Bosnæ, Ordinis Fratrum Minorum nuper nobis significare curarunt, quod in partibus Bosnæ, in quibus Schismaticorum, & Hæreticorum inhabitat multitudo, multi ex eisdem Hæreticis, & Schismaticis per gratiam Dei, & prædicationem eorumdem Fratrum multotiens ad fidem Catholicam conversi sunt hactenus, & jugiter convertuntur, propter quod, cum inibi messis sit multa, operarii vero pauci, plures in ipsis partibus verisimiliter converterentur, si in eis major copia Fratrum ejusdem Ordinis haberetur. Quare* Ibid. fol. 36.

idem

idem Rex, ac Vicarius, & Fratres nobis humiliter supplicarunt, ut in hac parte providere, Apostolicæ sollicitudinis studio, dignaremur. Nos igitur, qui conversionem hujusmodi Schismaticorum, & Hæreticorum, ac augmentum dictæ fidei ardentibus desideriis affectamus, considerantes, quod idem Ordo in dictis partibus, meriti & gloriæ per conversionem hujusmodi, dum de manibus Satanæ eruit animas pereuntes, & eas quasi multiplicatos manipulos reportat ad aream Domini, in ejus cœleste horreum inferendas, jugiter suscipit incrementum, nec alibi potest fructum producere potiorem, discretioni vestræ per Apostolica scripta mandamus, quatenus singuli vos, filii Ministri, & in absentia, vel in defectum alicujus vestrum, vos filii Custodes, vel vos filii Vicarii Fratribus dicti Ordinis vobis subjectis, cupientibus ad dictas partes Bosnæ, ad prædicandum præfatam fidem eisdem Hæreticis & Schismaticis, & jam conversos ad eamdem fidem, ad nutriendum eos pabulo verbi Dei, aliasque ad famulandum in eis Altissimo pergere, si eos ad hoc discretione, vita, moribus, & litteratura idoneos esse credideritis, super quibus vestras conscientias oneramus, eundi ad dictas partes, omni directo vel indirecto impedimento semoto, liberam licentiam, & opportunas super hoc vestras litteras tribuatis. Volumus etiam, quod aliquibus conversis dicti Ordinis Professoribus, qui in eo laici appellantur, volentibus ire ad dictas partes ad serviendum aliis Fratribus, si eos ad hoc idoneos esse repereritis, similem licentiam concedatis. Vos vero, filii Guardiani, Fratribus vestrorum Conventuum volentibus ire ad suos Ministros, vel Custodes ad petendum licentiam ab eis pergendi ad prædictas partes, vestram licentiam non negetis. Non obstantibus Regula & constitutionibus ejusdem Ordinis, etiamsi sint per Sedem Apostolicam confirmatæ, nec non constitutionibus Apostolicis contrariis quibuscumque. Alioquin præter inobedientiæ culpam, & gravem Dei offensam, quam in his delinquentes habent merito formidare, in illos vestrum, qui in hoc malitiose in detrimentum hujusmodi negotii pii deliquerint, excommunicationis sententiam promulgamus, a qua nullus possit nisi a Sede Apostolica absolutionis beneficium obtinere. Ceterum cum annuatim in Kalendis Augusti, ad Eccl siam sanctæ Mariæ de Portiuncula Assisinatæ diœcesis, pro indulgentia ibidem obtinenda, soleant multi Fratres dicti Ordinis, cum suorum licentia Ministrorum, de diversis partibus mundi confluere, propter quod de bona ipsorum vita, & intentione est verisimiliter præsumendum, dilectis filiis Ministro Provinciæ sancti Francisci, & Custodi Assisii Ordinis præfati, similiter, præsentium auctoritate, mandamus, quod Minister, & in ejus absentiam vel defectum, Custos præfati, vel alterius eorum Vicarius, illis Fratribus, qui ad dictam indulgentiam in Kalendis Augusti proxime secuturis accedent, & ad dictas partes Bosnæ ire voluerint, ut præfertur, quosque ad hoc noverit, vel testimonio fide digno saltem duorum Fratrum sæpe dicti Ordinis repererit esse idoneos, auctoritate nostra, hujusmodi licentiam, cum opportunis super hoc litteris largiatur. Alioquin, qui secus fecerit, culpam inobedientiæ, & hujusmodi excommunicationis incurrat sententiam ipso facto. Et ne plures, quam sint necessarii Fratres ad dictas partes accedant, volumus & præfato Vicario Bosnæ, ac dilecto filio Berengario de Aragona, ejusdem Ordinis professori, nuncio præfati Vicarii Bosnæ, super hoc ad Sedem Apostolicam destinato, in virtute dictæ obedientiæ, & sub simili pœna excommunicationis mandamus, quod ultra numerum 60. Fratrum ejusdem Ordinis inter litteratos & laicos, vigore præsentium recipere non præsumant. Datum Avenione x. Kalendas Julii anno II.

Ve-

Venerabilibus fratribus Gauffredo Corisopeten. & Francisco Cavallecen. & Galtero Glaustren. Episcopis, nec non dilectis filiis Guillelmo sacri Palatii Apostolici Magistro, & Joanni Cleutrot Pœnitentiario nostro, ac Isnardo de Castellan. Magistro, Regenti in Conventu Avenionen. Prædicatorum, & Eremitarum sancti Augustini Ordinum Professoribus sacræ Theologiæ Doctoribus.

XXXIII. *AD procurandum salutem animarum, non solum fidelium Christi, sed etiam deviantium, & alienorum a fide Catholica fideli studio, prout nobis ex alto conceditur, intendentes, de declarationibus dubiorum, quæ prædicantibus Verbum Dei, præsertim inter infideles & Hæreticos, ac Schismaticos in remotis partibus constitutis sæpe oriri contingunt, libenter Apostolica sollicitudine providemus, ut ipsi prædicatores de prædicandis, & exercendis per eos certiores effecti, prædicationis ministerium promptius, & libentius, ac fructuosius exequantur. Sane dilecti filii Bartholomæus de Alvernia Vicarius dilecti filii Ministri Generalis Ordinis Fratrum Minorum, ac Fratres ejusdem Ordinis in partibus Bosnæ constituti, & tamquam apes argumentosæ circa prædicationem verbi Dei, ac conversionem Hæreticorum, & Schismaticorum partium prædictarum, in quibus eorum habitat multitudo, suos Nuncios ad Sedem Apostolicam destinarunt, per quos nobis fecerunt exponi, quod, cum in eisdem partibus non sit nisi in quibusdam utique paucis personis, respectu reliquæ copiosæ multitudinis errantium, fides Catholica propagata, & non sint etiam ibidem Ecclesiæ parochiales, & per consequens, nec Rectores earum, quibus cura immineat animarum, nonnulla dubia eis occurrunt, quorum declaratio ad servationem suarum conscientiarum, & ad salutem proficeret animarum. Quare iidem Nuncii nobis humiliter supplicarunt, ut ipsa dubia, quæ nobis tradiderunt in scriptis, declarare seu declarari facere, auctoritate Apostolica, dignaremur. Nos igitur aliis innumerabilibus, & etiam arduis sanctæ Romanæ, & etiam universalis Ecclesiæ negotiis occupati, ad hæc per nos ipsos intendere non valentes, ac de prudentia & scientia vestrum, qui estis in lege Domini eruditi, utpote in sacra Theologia Magistri, & de zelo caritatis, quam habetis ad salvendas animas, gerentes in Domino fiduciam pleniorem: discretioni vestræ, tenore præsentium, auctoritate Apostolica, committimus & mandamus, quatenus vocatis & adjunctis aliquibus aliis in dicta Theologia Magistris, & Doctoribus decretorum existentibus in Romana Curia, de quibus vobis videbitur, ac diligenter visis & examinatis hujusmodi dubiis, quæ vobis tradi præcepimus, & quæ haberi volumus præsentibus pro expressis, habentes præ oculis solum Deum, & salutem animarum hujusmodi attendentes, dubia ipsa, auctoritate nostra, secundum sacram Scripturam, & canones declaretis, mandantes auctoritate prædicta per eosdem Vicarium & Fratres, ac alios declarationem vestram hujusmodi firmiter teneri, & etiam observari. Datum Avenione x. Kalendas Julii anno II.* Ibid. fol. 87.

XXXIV. Ad has Hungariæ partes destinatum tunc pro arduis fidei negotiis fratrem Nicolaum de Crisma Polonum, invenio in diplomate, quo universis utriusque status Ecclesiastici, & laici proceribus præcipitur, ut eidem & comitivæ, quam ducebat, providerent de salvo conductu. Ex tabulis Ecclesiæ Milevitanæ constat, fratrem Nicolaum de Papalla Panormitanum ad eamdem fuisse hoc anno promotum, per obitum fratris Antonii etiam

Fr. Nicolaus de Crisma Nuncius in Poloniam.

In litt. com. fol. 218.

etiam Minoritæ, de quo alias egimus. Fuit hic prius Capellanus, & Eleemosynarius Friderici III. Siciliæ Regis, mox Reginæ Mariæ Confessarius, & Rector Hospitalis sancti Francisci in insula Milevitana. Et ex aliis litteris Pontificiis comperio, institutos hoc anno Sacellanos Pontificios fratres Julianum Lelli, Joannem Velle, Ubertinum de Coriolano supra memoratum, & Franciscum Messanensem. Fuisse tunc Inquisitorem in Provincia Tusciæ Jacobum de Tholomeis Senensem, atque ab æmulis traductum, in officio Pontificem confirmasse; commissumque Inquisitoribus universis tum ex Minoribus, tum ex Prædicatoribus assumptis, ut severe animadvertant in quosdam a fide Christiana ad Agarenam damnabiliter declinantes, docebunt ista, quæ produco diplomata Pontificia.

Sacellani Pontificii.

Fr. Jacobus Inquisitor Tusciæ.

Venerabili fratri Philippo, Episcopo Sabinen. in nonnullis terris Italiæ Ecclesiæ Romanæ immediate subjectis pro nobis, & Ecclesia Romana in temporalibus Vicario Generali.

Ibid. fol. 246.

XXXV. *FIde digna relatione percepimus, quod nonnulli invidiæ stimulis concitati dilectum filium Jacobum de Tholomæis de Senis, Ordinis Fratrum Minorum, sacræ Theologiæ Magistrum, in Provincia Tusciæ Inquisitorem hæreticæ pravitatis, in dicto ejus officio indebite perturbare, ac ipsum a jam dicto officio falsis exquisitis coloribus facere amoveri conantur. Quorum, si prædicta sint vera, conatibus obviare volentes, ipsumque Jacobum apud nos de litterarum scientia, vitæ munditia, aliisque virtutibus, & moribus, ac administratione laudabili, & utili officii supradicti multipliciter commendatum, prosequi opportunis favoribus cupientes, ipsumque circumspectioni tuæ, quæ prout asseritur, de præfato Jacobo habens notitiam specialem, ipsum instituit in officio antedicto, affectuosius commendamus, mandantes quatenus eumdem non permittas in dicto officio indebite molestari, vel per quoscumque, quavis auctoritate, a præfato officio removeri. Datum Avenione* VII. *Kalendas Februarii anno* II.

Dilectis filiis Fratribus Prædicatorum, & Minorum Ordinum Inquisitoribus hæreticæ pravitatis.

Ibid. fol. 51.

XXXVI. *ADmodum dolenter audivimus & narramus, quod non solum quidam de Sarracena impietate ad Christianam fidem conversi, ad eamdem sunt impietatem reversi, verum etiam quamplurimi Christiani veritatem fidei abnegantes, se damnabiliter ad Agarenorum perfidiam transtulerunt, quod tanto magis reprobum fore cognoscitur, quanto ex hoc per Christi fideles nomen sanctissimum quadam damnabili familiari hostilitate securius blasphematur. Cum autem huic pesti damnabili congruis, & festinis deceat remediis obviari; universitati vestræ per Apostolica scripta mandamus, quatenus infra terminos vobis ad inquirendum contra Hæreticos auctoritate Apostolicæ Sedis designatos, super præmissis, tam per Christianos, quam etiam per Sarracenos inter Christianos morantes inquisita diligenter & sollicite veritate, contra omnes, quos talia inveneritis hactenus commisisse, aut committere in futurum, tamquam contra Hæreticos, contra fautores etiam & receptatores, ac defensores eorum, tamquam contra fautores, receptatores, & defensores hæreticorum procedere studeatis. Sarracenos quoque, qui Christianos utriusque sexus ad dictam eorum perfidiam induxerunt, aut inveneritis de cætero inducentes, pœna debita puniatis. Contradictores &c. invocato ad hoc, si opus*

si opus fuerit, auxilio brachii secularis. Datum apud Villam novam Aven. diœcesis III. *Nonas Augusti anno* II.

XXXVII. Obiit hoc anno VI. Kalendas Septembris in civitate Perusii supradictus Philippus de Cabassole, Episcopus Cardinalis Sabinus, nostri Ordinis, uti diximus, optimus Protector, dum Apostolica fungeretur legatione in Umbria, Etruria, Campania, & Sabina. Ejus corpus postea translatum est Avenionem, & sepultum in Ecclesia sanctæ Mariæ de bono passu Carthusianorum super flumen Durentiæ. Moritur Philippus Cardin. Protector. *Ann. 1369. n. 9.*

XXXVIII. In villa Dolæ, nunc celebri urbe, comitatus Burgundiæ, & diœcesis Bisuntinæ, regio Senatu, & numerosa Academia insigni, hoc anno nobiles viri Joannes, & Theobaldus de Boje (quos de Rjes cognominat, & Comites appellat Gonzaga) & Margarita Burgundiæ Comitissa, nec non ipsius Villæ universitas, Minoribus construxerunt habitaculum in fundo Beauregardi, quem Margarita concessit, deprecante fratre Petro Dolensi, viro Religioso, regularis observantiæ zelatore. Alias de hoc Conventu sermonem instituemus: *Inter Ecclesiasticos ordines*. III. Kalendas Februarii. In Provincia sancti Antonii, & Custodia Venetiarum ad Castrum Serravallis, Cenetensis diœcesis, sub Patriarcha Aquilejensi, ex Pontificis indulto receperunt, sive inchoarunt Minores domicilium: *Sacræ vestræ Religionis*. II. Idus Decembris. Præ Ecclesiæ foribus scribit Rodulphus hæc verba esse incisa. Conv. Dolensis *Gonz. in Prov. S. Bonav. Con. 30 Vide Foder. de hoc Con.* Conv. Serravallis.

M. CCCLXVII. (legendum omnino LXXVII.) *die* XI. *mensis Junii completum fuit hoc opus, quod fecit fieri fr. Bartholomæus Hospes*. In quodam lapide hæc alia conspiciuntur.

MCCCLXXXIII. V. *Nonas Octobris*.

Hæc in honore Dei sunt Virginis, atque Mariæ
Et præcursoris Christi fabricata Joannis.
Francisciique Patris, Antistitis & Nicolai,
Antonius Custos, & Christophorus.

Fundatori monumentum positum est anno MCCCXCIV. die III. Octobris.

XXXIX. Similiter indulsit Pontifex circa aliud domicilium recipiendum in portu Cæsenatensi, provinciæ Bononiæ, & custodiæ Forilivii: *sacræ Religionis vestræ*, II. Idus Decembris. Sæviente bello inter Pontificios, & Ecclesiæ rebelles, multa destructa sunt sub hoc tempore Regularium Monasteria, multa etiam in arces conversa, atque inter hæc Minorum urbis Ortanæ, de quo alias locuti sumus. Scripsit hoc anno Pontifex Philippo Episcopo Cardinali Sabinensi Legato Pontificio, & Minorum Protectori, de quo paulo antea egimus, ut pro alio fabricando de proventibus Romanæ Ecclesiæ consistentibus in suæ legationis Dominio, juxta damni illati mensuram satisfieret: *Cum dudum pro securitate*, X. Kalend. Maii. Hoc anno die XXVI. Februarii initium accepisse Cœnobium Minorum in oppido Montis-Bodii provinciæ Piceni, & custodiæ Æsinæ, indicat Petrus Rodulphus, sed antiquius faciunt monumenta illinc transmissa, in quibus refertur, Nicolaum IV. sub Pontificatus fine Indulgentias concessisse Ecclesiam illius Cœnobii visitantibus, quam tamen concessionem ego non reperi in ejus regesto inter innumeras illas, quas sub tertio & quarto anno ejusdem Pontificis conjunxi. Situm est in ipso oppidi foro, quo fit ut illuc frequenti popu- Conv. Portus Cæsenaten. Conv. Ortæ. *Ann. 1259. n. 17. & 1369. n. 9.* Conv. Montis-Bodii.

lorum concursu oppidani conveniant ad sacras functiones, & quinque numerosas in eadem Ecclesia instituerint confraternitates. Jacet in peculiari sacello suo nomini sacro, & eleganter exculto sanctus Gaudentius Episcopus Ariminensis, & martyr insignis, insculpto in tabula marmorea præ altaris fronte hoc cœnotaphio.

RELIQUIÆ S. GAUDENTII MARTYRIS.

S. Gaudentius Ariminen. Episcopus, tempore Constantii Imperatoris Ariani, conciliabuli Ariminen. acta rescindens, vario tormentorum genere a Proconsulis militibus trucidatus est. Cujus ossa obscuro loco condita, divinitus inventa, post septuaginta annos in hoc monumentum a fratre Petro Tossignan. ex Ordine Minorum Convent. Senogalliæ Episcopo & Comite, inspectante populo Bodiano, & ejus sumptibus, illata sunt anno MXCIV.

In basi tabulæ. *Lavit Stolam in sanguine agni.* In circuitu cratis ferreæ: *Vivet in æternum: coronam meruit decoris.* Die III. Augusti solemni cultu ejus recolitur memoria, & reliquiæ populis exponuntur. Floruerunt hic aliqui Viri spectabiles, inter quos celebriores connumerantur Joannes Vergarius, & Julius Santutius a Montephilotrano, Episcopus sanctæ Agathæ Gothorum; cujus vitæ compendium incisum est lapidi marmoreo prope altare præcipuum, quod nos dabimus alias oportunius. Ita capax & commodum est hoc Cœnobium, ut in eo celebrata sint hoc ultimo seculo quinque Comitia Provincialia.

XL. Hoc tempore, sub Gregorio XI. conditum Cœnobium Narniense, scribit Petrus Rodulphus. Ego tamen vetustius dixerim ex quibusdam illius ædis monumentis, quæ longe ante hoc tempus constructum insinuant: fortassis reconditum hoc tempore, sicuti & Clarissarum Monasterium, bellorum injurias passum, quod mox dicemus. Et certe satis credibile est, in frequenti & opulenta civitate, recto itinere inter Romanam Curiam & civitatem Assisii sita, per quam assidue Fratres transire oportebat, & quam ipsum sanctum Franciscum sua præsentia, & patratis miraculis decorasse diximus, celerius & facilius Minoribus concessum domicilium, quam ut post annos centum sexaginta & amplius ab instituto Sodalitio illud obtinuerint. Quid si fortassis typographiæ vitio immutatus sit ordo characterum, & pro Gregorio IX. Gregorius XI. sit suppositus? Ex hoc loco denominationem accepit custodia Narniensis, quam etiam sub sancti Bonaventuræ tempore, inter sancti Francisci provinciæ custodias sextam enumeravimus.

Rodul. fol. 254. Conv. Narnien. *Tom. 1. ann. 1213. n. 17.* *Tom. 4. ann. 1260 n. 24.*

XLI. Circa hoc tempus extructum humile tuguriolum a Patribus Clarenis sesquimilliari dumtaxat spatio a Tolentino, nobili Piceni oppido, sancti Nicolai Tolentinatis corpore insigni, a Cessolone præterlabente fluvio cognominatum, autumant aliqui; nihil tamen reperio stabile circa ætatem aut auctorem. Cessit ultimo hoc seculo Patribus Observantibus provinciæ Marchiæ, sub quibus aliquale accepit incrementum, suppeditantibus Tolentinatibus necessaria, quibus prima tribuitur ab aliquibus origo.

Conv. Cessolonis. *Gonz. in Prov. March. Con. 28.*

XLII. Hoc anno translatum est intra urbis mœnia Cœnobium Tudelanum in regno Navarræ a sancto Francisco constructum, quod ingravescente bello inter Castellæ & Navarræ Reges, diximus fuisse destructum. Carolus non Paulus II. uti tunc ex Gonzaga exscripsimus (neque enim in successione Regum Navarræorum ullus fuit Paulus, & vere Carolus II. tunc regnabat, qui transferendi Sedem licentiam Regio diplomate hoc anno XII. Maii Fratribus indulsit) opus inchoavit, & Carolus III. filius absolvit. In Ecclesia multa sunt Principum & Heroum mausolæa: ad latus epi-

Conv. Tudelanus. *Tom. 1. an. 1214. n. 29. & an. 1369 n. 21.* *Gonza. in Prov. Burgen Conv. 3.* *Monumen. MSS. hujus Prov.*

epistolæ in sacello majori conspicitur sepulcrum serenissimæ Joannæ Joannis Aragonii, & Candidæ sive Blanchæ regni ex Carolo III. hæredis filiæ, & Ferdinandi Catholici Regis sororis, insculpto Hispano idiomate hoc epitaphio. *Hic jacet Domina Joanna Infans Navarræ, filia Domini Regis Joannis, & Dominæ Blanchæ proprietariæ regni Navarræ. Anno* MCCCCXXII. *die* XXII.... E regione ad latus Evangelii aliud consurgit Regium Mausolæum, in quo dicitur conditum cor unius ex Regibus Navarræis. Omnibus tamen venerabilius beati Patris Gerardini viri piissimi & doctissimi, anno MCCCCXXIII. defuncti sepulcrum, cujus corpus cum post annos LXX. ad nobile depositum in sacello prædicto ex latere Evangelii transferretur, inventum est integrum & illæsum: hinc vero denuo translatæ sunt sacræ reliquiæ ad latus oppositum, & conditæ in pulchro tumulo deaurato, depicta exterius effigie. Translationem primam suis sumptibus fieri curavit anno MDXXIII. nobilissima & devotissima Varaizorum familia, retenta sibi pio devotionis affectu prima sepultura; secundam fecit anno MDCXII. frater Matthæus de Montoya, tunc cœnobiarcha. Sanctum corpus summa religione & pietate colunt Tudelani. Extat etiam in eadem Ecclesia sacellum sancti Bernardini, populi frequentia celebre, in quo plura assidue miracula ejus meritis fieri contingit. Spectabat jus patronatus ad Vascones Reges, quem post plurimos annos transtulerunt in nobilissimam ex eisdem Regibus deductam familiam Henriquiorum de la Carra, quæ speciosissimum in majoris sacelli medio posuit sibi sepulcrum.

Regia ibidē sepulcra.

B. Gerardinus ibidem requiescit.

XLIII. Huic Cœnobio multa contulit beneficia stirps prædicta Varaizia de platea sanctæ Mariæ nuncupata, cui sanctus Franciscus fertur suos discipulos commendasse, ab eaque petiisse ad primævam domicilii fabricam auxilium; quod contulisse indicavit lapis magnus marmoreus erutus ex imis ruderibus primi ædificii, cum ibi ante aliquot annos extrueretur pauperum Xenodochium. Habet hæc familia honorificum cemeterium in ædis capitularis, ad se etiam spectantis, medio: concessit vero jus sepulturæ Fratribus in eodem sacello ad latus Evangelii, & familiæ Varaizorum a sancto Joanne cognominatæ, ab hac prosapia exortæ, ad latus oppositum. Primum omnium hujus Conventus hoc dicitur sacellum, ad quod propterea, ex primæva illic lucrandi indulgentias consuetudine, accedunt cives in die sacro Portiunculæ. In hujus loci tabellario multa asservantur diplomata Pontificia & Regia, præsertim unum Fratribus satis honorificum datum Tudelæ, anno MCCLXXI. in dominica quinquagesimæ per Eustachium Beumarem regni Navarræ pro Regina Joanna gubernatorem, in quo præcipit Lupo Ortiz, urbis Præfecto, ut Fratribus per omnia faveat, maxime circa jus sepulturæ, quod sacerdotes seculares turbare nitebantur. Transiit hic locus, anno MDLXVII. Pio V. præcipiente, a Patribus Conventualibus, ad Observantes.

Familia Varaizia.

Vide Garibay. lib.26. c.2.

XLIV. Hoc etiam anno concessa licentia Fratribus transferendi suum domicilium intra mœnia Castri Coneclani, alias Coneliani, diœcesis Cenetensis in Provincia sancti Antonii & custodia Veneta, cum in primo loco ob frequentia bellorum discrimina eis tuto habitare non liceret: *Sacræ vestræ Religionis*, II. Idus Decemb. translationem hanc factam esse an. MCCCLXVII. perperam scribit Rodulphus, fortassis scribendum erat MCCCLXXVII. facile hujusmodi error solet irrepere. Hic jacet beatus Marcus Hungarus prope aram majorem, in sacello illustris Comitis Petri Montis-Albani, cujus ope oppidani a Barbarorum direptione liberati sunt. Cum enim in mœnibus hostilia signa inimici pene firmarent, videntes Fratrem quemdam vili veste ac-

Conv. Coneclani.

Rodul. fol. 271. & 132.

B. Marcus Hungarus.

accinctum, sed magna claritate in supremis mœnibus splendentem, territi recesserunt. Simili diplomate dato eodem die, facta est Fratribus provinciæ Bononien. & custodiæ Foroliviensis facultas transferendi Cœnobium intra (Conve. Britinorien.) muros civitatis Britinoriensis. Hoc in loco floruit frater Bernardinus Barilius, hæreticæ pravitatis Inquisitor. Invenio hoc anno mentionem alterius Conventus in Burgo sancti Severini Salernitanæ diœcesis, in diplomate, quo (Conv. S. Severini.) Pontifex multas largitur Indulgentias invisentibus Ecclesiam, a sancta Maria Annunciata nuncupatam, quibusdam diebus festivis: *Dum præcelsa meritorum*, III. Nonas Aprilis. Hujus loci non meminit Pisanus: Rodulphus vero in provincia Neapolitana, & custodia Salernitana recenset Cœnobium sanctæ Severinæ, constructum tamen ait anno MDXXXII. a Dominis de Infusinis. Unde vel hic locus alius est ab illo, vel hi Domini non tam construxerunt, quam restituerunt. Sub hoc anno destructum omnino fuisse (Conv. Setabien. *Tom. 7. an. 1341. n. 39.*) Conventum Setabiense in regno Valentiæ, propter bellum inter Aragonum & Castellæ Reges desæviens, uti alias memoravimus, constat ex diplomate, quo Pontifex indulsit nobili viro Vitali de Villa nova ossa suorum consanguineorum condita in sacello, a suo patruo constructo, sed tunc cum universo Conventu destructo, transferre ad aliud a se construendum in Ecclesia Minorum urbis Valentinæ: *Exhibita nobis*, II. Kalend. Maii.

XLV. Varia occurrunt hoc anno Clarissarum Monasteria, quorum ta- (Monast. Nolan. *Ann. 1354. n. 13.*) men fundatio erat antiquior: sanctæ Mariæ Jacobi urbis Nolanæ, de quo superius locuti sumus, cui Pontifex domum & hortum relicta per Rogerium de Sabina castri Summæ, diœcesis Nolanæ, ut in eis Clarissarum extrueretur Monasterium, adjudicavit, dum non suppetebat facultas novum ædificandi: (Monast. Montis-Albani.) *Ad audientiam*, XIII. Kalend. Aprilis. Clarissis Montis Albani conceditur facultas, ut suum Monasterium extra muros ædificatum, & propter bellorum injurias destructum, liceat in ipsam urbem transferre: *Sacræ vestræ religionis*, VI. Idus Junii. Deinde per varias litteras alia eis conferuntur privilegia. Translatum etiam propter easdem rationes intra mœnia Burgi Car- (Monast. Carcassonen.) cassonensis aliud Monasterium: *Splendor paternæ gloriæ*, XI. Kalend. Novembris, & *Licet is de cujus munere venit*, VI. Kalend. Novembris. Simili- (*Ann. 1353. n. 11.* Monaster. Tolosan. & Narnien.) ter Monasteria Tolosanum, de quo supra actum est, & Narniense: *Apostolicæ Sedis benignitas*, IX. Kalend. Decembris, & *Cum dudum pro securitate* (Monast. Vienna.) X. Kalend. Maii. Viennæ Austriæ, Pataviensis diœcesis, fuisse hoc tempore (*Ann. 1363. n. 25.*) Clarissarum Monasterium, cujus construendi concessam superius facultatem memoravimus, constat ex data facultate nobili mulieri Viridi Ducissæ Austriæ illud ingrediendi visum Catarinam Monialem dicti Monasterii, sororem Leopoldi Ducis Austriæ sui consortis: *Devotionis tuæ sinceritas*, II. Idus Aprilis. Elias Reusnerus in Genealogia Imperatorum, & Principum, constructum ait ab Anna filia Friderici Pulchri Exarchi Austriæ, & Isabellæ Jacobi Regis Aragonum filiæ, quæ Poloniæ Rege sponso ante nuptiarum solemnia amisso, nupsit Carinthiæ Comiti, quo etiam orbata, ex dote sua hoc, inquit, ædificavit Monasterium, in eoque monasticam vitam suscepit anno MCCCXLIV. XIX. Kale. Januarii: sed dum superius diximus illud ædificandi concessam facultatem Rodulpho Austriæ Duci, sub annum MCCCLXIII. fortassis de ampliori structura, vel Monasterii translatione id potest intelligi.

SUPPLEMENTUM P. ANTONII MELISSANI DE MACRO.

„ I. CUm fratrem Thomam Ministrum Generalem, ob præclare gesta in „ suis muneribus ad Patriarchatum Gradensem Pontifex evexisset, quan-

„ quamdam executorialem: *Accessuri sunt &c.* XIII. Kalend. Februarii, „ eidem commisit. Scripsit vero Archiepiscopo Strigoniensi ut bellum sa- „ crum Ultramarinum indiceret: *Dudum multorum &c.* X. Kalend. Apri- „ lis; sicut & Joanni Paleologo Græcorum Imperatori pro eodem negotio: „ *Cum prægrandi &c.* XI. Kalend. Julii. Sed pro fratre Angelo Nicolao „ Feducio de Bibiena præfato suo Nuntio, Nicolao, & Francisco Jordano „ ambo de Ursinis; necnon Lucæ Sabello Domicello Romano, Francisco „ de Vico urbis Præfecto, & Fortunato Senatori; sicut etiam Episcopo „ Camerini, & Angelo de Viterbio Thesaurario Tusciæ, & omnibus qui- „ dem sub II. Idus Septembris: at sui Sacellani officio cohonestato fratri „ Didaco de Placentia: *Virtutibus clarens &c.* Idibus Septembris; & di- „ misso ad magisterium fratri Nicolao Mutio: *Viro sacræ lectionis &c.* XI. „ Kalend. Decembris, eumdem instituit in Marchia Tarvisina Inquisito- „ rem: *Religionis zelus &c.* X. Kalend. Decembris.

Indic. ex Vatic.

Ex Odor. n.3.

„ II. Dola urbs, non in Britannia Minori finitima Dinanto; sed in se- „ quanis clarissima & egregie munita, ad Dubim fluvium, Burgundiæ Co- „ mitatus caput, inter Vesuntionem & Divionem, academia & Senatu cla- „ ra, licet Episcopali dignitate careat, hoc anno Fratres nostros admisit, „ fratris Petri Dolensis opera, ut ex Gonzaga commemorat Waddingus. „ Hic vero Petrus de Dola habitum Religionis Seraphicæ in Conventu Mi- „ rabellensi susceperat anno MCCCLX. in Observantia autem regulari profi- „ ciens in provincia Turoniæ, cui præfatus Conventus Mirabelli adscriptus „ est; adeo placuit Nobilibus Joanni ac Theobaldo de Boje (quos de Ries „ cognominat, & Comites appellat Gonzaga) necnon Margaritæ Burgun- „ diæ Comitissæ, & Villæ Universitati, ut ejus amore Minoribus nostris „ ædes construxerint in fundo Beauregardi, quem præfata Margarita eidem „ petenti concessit. Fuit autem Petrus vir probatæ vitæ, regularis Obser- „ vantiæ zelator, eximiæque sanctitatis; & ibidem in Territorio Vesunti- „ no supremum diem clausit.

Petrus de Dola fit Frat. Minor.

Obiit ibidem in Domino.

ARGUMENTUM.

Mittuntur frater Thomas Patriarcha Gradensis, & frater Guillelmus Episcopus Narnien. pacificaturi Cyprios & Januenses. Advocatur ad hoc ipsum in Curiam frater Petrus Aragonius, Leonoræ Cypriæ Reginæ genitor. Thomas Patriarcha destinatur ad componendas lites inter Regem Hungariæ, Austriacos & Venetos. Jubetur Januenses confœderare contra Vicecomites Mediolanenses. Angelo de Bibiena committitur cura tumultus urbis compescendi. Inquisitores Minoritæ in Marchia Tarvisina. Conferuntur privilegia Minoritis Bosnensibus, animarum salutem indefesse curantibus. Celebrantur Comitia generalia, & instituitur Ordinis Primicerius frater Leonardus a Gisonibus. Creatur Ordinis Protector Guillelmus Cardinalis. Reformatores Ordinis mittit Pontifex in Hispaniam. Creantur Episcopi. Extruuntur Cœnobia.

I. ANNO proxime elapso jacta sunt semina implacabilis discordiæ inter Cyprios & Januenses, quæ incomparabile paravit Cypriis exitium. Erant ea in insula Genuensibus & Venetis frequentia, ac magna commercia. Interfectus autem fuerat in urbe Nicosia a suis fratribus Joanne & Jaqueto, aliis Jacobo, Lusinianis, Petrus Rex, de quo sæpius locuti su-

Folieta. l. 8. hist Genuen.

Oritur implacabile dissidiũ inter Cyprios & Januenses.

funus, cui Petrus filius in regnum ſucceſſerat, ſacrumque ſollemne parabatur, diadematis de more accipiendi; quæ res magnam contentionum cauſam Genuenſibus & Venetis præbuit, utriſque ad primum honoris locum in eo ſacro tendentibus. Patruis pueri Regis, penes quos omnium rerum arbitrium & poteſtas erat, Venetæ nationi ſtudentibus, ſecundum Venetos judicatum eſt; primuſque illis tributus locus. Graviter & iniquo animo Genuenſes injuriam tulere; impotentesque iræ acerbitatem alto animo inſidentem in ipſo convivio exprompſerunt, omni verborum aſperitate in Venetos invecti. Ceterum non ſatis verbis tantam injuriam ultam rati: facta quoque addenda ſtatuentes, poſtero die gladios togis occultantes in regiam veniunt; conſilio primi loci, a quo non per æquitatem judicii ſeſe dejectos putabant, armis retinendi. Quam rem cum Veneti reſciviſſent, Genuenſes apud Regem, & patruos nefaria arma in Regis ipſius caput ſumpſiſſe, occultiſque gladiis ſe cinxiſſe criminantur.

II. Facile fuit imbecillem ætatem mendacio circumvenire; præſertim patruis animo in Genuenſes iniquo, occaſione illos evertendi lætis: ſimulque cum illis nonnullis ex Procerum primoribus Regem inſtigantibus. Igitur Rex Genuenſes cum gladiis comprehenſos, haud quæſito, qua de cauſa ſe ſe illis cinxiſſent, pro manifeſto parricidio non modo injuſto, ſed horribili quoque genere ſupplicii affecit, ex ſummo ædium faſtigio dejectos. Neque crudelitas ipſis parricidj inſimulatis terminata eſt, ſed totam nationem complexa: Genuenſibus toto regno diſſipatis, inſontibus, quoſque nulla non modo conſpirationis, ſed ne ſcientiæ quidem ſuſpicio attingeret, diligenter conquiſitis, ac per ſummum ſcelus necatis; uno tantum ex iis elapſo, eoque gravi vulnere in ore accepto, qui rem Genuam nunciaret. Placida quoque ac lenta ingenia tam atrox injuria accendiſſet. Genuenſium quidem animi natura præfervidi, ac perciti ita in Cyprios exarſerunt, ut ceteris omiſſis curis, in ea, quæ ad tantam injuriam ulciſcendam pertinerent, comparanda & expedienda omnem cogitationem intenderint: claſſe ingenti decreta, cujus præfectus deſignatus eſt Petrus Fulgoſius Ducis frater: quæ dum omni ope comparantur, & inſtruuntur, placuit interea Damianum Catanium Juriſconſultum cum ſeptem triremibus in Cyprum mitti ad res præmoliendas.

III. Interea hoc anno Genuæ magno animorum ardore claſſis ingens præparabatur triremium ſex & triginta, præter jam miſſas in Cyprum omni armamentorum ac bellicorum apparatuum genere cumulate inſtructas, additis onerariis, ac varii generis corbitis & numeratis præter nauticam turbam, quatuordecim millibus pugnatorum. Ex hac animorum commotione, & armorum præparatione timens Pontifex magnum belli oriturum incendium, eo periculoſius, quo majori Chriſtianorum malo Cyprienſium vires infirmarentur, qui contra Orientales & Aſiaticos hoſtes ingenti virtute paſſim dimicabant, modis univerſis agendum judicavit, ut ab hujuſmodi vindictæ libidine Genuenſes revocaret. Interpoſuit Regis Galliæ, aliorumque Principum auctoritatem, ſuoſque miſit Legatos, ut pacem peſuaderent, primo fratrem Thomam ex Minorita Patriarcham Gradenſem, deinde Minoritam alterum fratrem Guillelmum Epiſcopum Narnienſem, & Joannem de Abbatibus Palatii Apoſtolici auditorem, miſſis his litteris ad Patriarcham.

Mittuntur pacificatores Minoritæ.

Ve-

Venerabili fratri Thomæ Patriarchæ Graden. Apostolicæ Sedis Nuncio.

IV. *INtelleximus displicenter, quod dilecti filii nobilis vir Dux, & Commune civitatis Januen. asserentes nonnullis Civibus suis gravem in regno Cypri per dilectum filium nobilem virum Joannem de Lisiniaco Principem Antiochenum, & gentes suas fuisse factam injuriam, ad vindictam contra dictum Principem magnum faciunt apparatum. Nos itaque considerantes, quod hoc fieri non posset absque invasione dicti regni, & si fieret, Christi fidelibus illarum partium non modica detrimenta, & scandala, & diminutio fidei Christianæ, ac favor, & vigor ejusdem fidei, & Christiani nominis hostibus sequi possent, ipsumque regnum, quod in ipsorum hostium faucibus situm existit, & est tamquam murus & vallum ceteris illarum partium colentibus nomen Christi, magnis damnis & periculis posset exponi. Quodque non solum idem Princeps, qui fecisse injuriam dicitur, sed etiam carissimus in Christo filius noster Petrus Rex Cypri illustris, qui juvenis est, purus & innocens, majorem exinde reciperet læsionem, aliaque mala & pericula tam animarum, quam corporum debent verisimiliter formidari, malis & periculis hujusmodi desideramus remedium adhibere. Tua igitur fraternitas excitans ingenii tui vires, ex parte nostra prædicta, in considerationem prædictorum Ducis & Communis deducat, eosdemque affectuosius roget, & efficaciter in Domino exhortetur, ut pro divina & nostra & Apostolicæ Sedis reverentia, & pro evitatione tantorum malorum, ab hujusmodi apparatu & invasione prorsus abstineant, præsertim cum nobis relatione innotuerit fide digna, quod prædicti Rex & Princeps ad præsentiam nostram suos Ambasciatores, quos expectamus in brevi, hac de causa mittant. Nosque intendamus cum effectu interponere partes nostras, quod per dictos Regem, & Principem eisdem Duci, & Communi fiat debita satisfactio, si quam in regno præfato Cives eorum injuriam passi sunt. Age igitur in hoc valenter & provide, ita quod tanta mala, quæ ex hujusmodi invasione sequi possent, industriæ tuæ cooperante Ministerio evitentur, & pax & concordia subsequantur. Datum Avenion. XIII. Kalend. Februar. anno III.* Ex secr. ann. 3. fol. 155.

Eidem.

V. *AD procurandum Concordiam inter carissimum in Christo filium nostrum Petrum Regem Cypri Illustrem, suosque Regnicolas ex una parte, ac dilectos filios nobilem Virum Ducem, & Consilium, ac Commune Civitatis Januen. super exorta inter eos discordia ex altera, venerabilem fratrem nostrum Guillelmum Episcopum Narnien. & dilectum filium Magistrum Joannem de Abbatibus decretorum Doctorem, Cappellanum nostrum, ac Apostolici Palatii causarum Auditorem, Apostolicæ Sedis Nuncios, latores præsentium ad dictos Ducem, Consilium, & Commune transmittimus de præsenti. Quare cum multum habeamus cordi dictam concordiam, fraternitatem tuam hortamur attente, mandantes, quatenus eosdem Nuncios tuis consiliis dirigas in agendis, ac eis assistas favoribus opportunis. Datum Avenione X. Kalendas Maii, anno III.* Ibid. fol. 17.

VI. Venit sub hoc tempore ex partibus Cypri nobilis vir Joannes Lascari miles Constantinopolitanus, ex stirpe Imperatoria, qui dum de his turbis, imminentibusque periculis agere vellet cum fratre Petro de Arago- Fr. Petrus Aragonius in Curia evocatur.

nia, Reginæ Eleonoræ genitore, per has litteras Petrus ad Curiam a Pontifice convocatur.

Dilecto filio Petro de Aragonia, Ordinis Fratrum Minorum Professori.

Ibid. fol. 227. VII. *Nuper dilectus filius nobilis vir Joannes Lascari Miles Constantinopolitanus, qui de partibus Cypri venit, nobis exposuit, quod ipse aliqua statum prosperum & tranquillum, carissimi in Christo filii nostri Petri Regis Cypri illustris, & sui Regni concernentia habet tibi dicere, super quibus etiam antequam ad Romanam accederet Curiam, cum carissima in Christo filia nostra Eleonora Regina Cypri illustri filia tua, contulit, quæ scripto non vult commendare, & quod ipse multum affectat, te ad nos accedere, ut ea in nostri præsentia tibi dicere possit. Quocirca circumspectionem tuam hortamur attentius, quatenus, si commode possis, & tibi videatur, ad nos venias sine mora, vel si venire non possis, aliquam fidelem personam & sinceram, de qua plene confidas, huc transmittas, cui dictus Miles præmissa omnia dicere possit, & etiam declarare. Datum Avenion. x. Kalend. Martii anno III.*

Fr. Thomas Patriarcha pacificat Hungaros & Austriacos. VIII. Exortis aliis dissidiis inter Ludovicum Hungariæ Regem, & Albertum ac Leopoldum Austriacos, atque Andream Venetorum Ducem, & Franciscum de Carraria, in civitate Patavina Imperialem Vicarium, missus est etiam pacificator Thomas prædictus, qui feliciter dissidentes ad concordiam reduxit, ut ex subjectis apparebit instrumentis.

Venerabili fratri Thomæ Patriarchæ Graden. Apostolicæ Sedis Nuncio, salutem.

Ibid. fol. 295. *Inter cunctos Christi fideles, præsertim ubi Reges & Principes tanguntur, & magna possunt Christi fidelibus pericula ex eorum dissentionibus provenire, vigere pacem & concordiam cupientes, & de tuæ circumspectionis industria in multis, magnis, & arduis comprobata, gerentes in Domino fiduciam specialem, fraternitati tuæ mandamus, quatenus pro pace & concordia inter carissimum in Christo filium nostrum Ludovicum Regem Hungariæ illustrem, & dilectos filios nobiles viros Albertum, & Leopoldum Austriæ, & Andream Contareno Venetiarum Ducem, ac Commune Venetiarum, Castellan. Diœcesis, & Franciscum de Carraria militem Paduan. in civitate Paduan. Imperialem Vicarium, auctore Domino, reformandis, interponas efficaciter solitæ tuæ diligentiæ partes, ut tuo cooperante in præmissis ministerio studioso, juxta desiderii nostri votum, effectus pacis & concordiæ laudabiliter subsequatur: nec tamen putamus, quod in accedendo propterea ad eosdem Regem, & Duces Austriæ fraternitatem eamdem oporteat laborare, sed existimamus quod in Venetiis, & in civitate Paduan. prædictis, tractatus hujusmodi concordiæ sufficienter possit haberi, &, si divina gratia faverit, feliciter consummari. Nos enim eisdem Regi, Ducibus, & Communi, ac Francisco scribimus in forma, quam continent cedulæ præsentibus interclusæ, quibus litteras, quæ diriguntur eisdem, facias, prout tibi videbitur, præsentari. Datum Avenion. IV. Kalend. Julii anno III.*

E i-

EIDEM.

IX. *Multum gratanter audivimus, quod te prudenter, & sollicite operante, inter dilectos filios nobiles Viros Ducem, & Commune Venetiarum ex una parte, & Franciscum de Carraria militem in civitate Paduan. Imperialem Vicarium ex altera, est concordia reformata, de quo Deo gratias agimus, & tuae fraternitatis diligentiam multipliciter commendamus. Volumus autem, quod capitula seu copiam instrumenti dictae concordiae nobis destinare procures. Et ne quod factum est ad praedictorum salutem, vertatur in damnum & periculum Ecclesiae praelibatae, cum praedictis Duce, & Francisco, & aliis sollicitis studiis opereris, quod gentes partium praedictarum dispergantur, ne faciant Comitivas, praesertim dictae Ecclesiae, suisque colligatis, & fidelibus nocituras. Datum Avenion. III. Idus Octob. anno III.* Ibid. fol. 88.

X. Hoc etiam tempore Barnabos, & Galeatius Vicecomites, Mediolanenses Tyranni modis omnibus Ecclesiae jura devastabant, & Pontificios persequebantur, quare Gregorio visum est, contra eos praeter alios, de quibus diximus, convocare Genuenses, qui vel propter bellum, quod in Cyprios parabant, vel aliis de causis detrectabant aut cunctabantur pacisci foedus cum Pontificiis. Cura iciendi foederis injuncta est praedicto Patriarchae fratri Thomae, cui etiam cooperatus est ad alios missus frater Petrocinus Mantuanus sacrae Theologiae Magister, & Provinciae sancti Antonii Ordinis Minorum Minister. At Vicecomites ulturi horum & aliorum contra se Minoritarum studium, inter reliquas injurias, fratrem Franciscum Ferracanum, quod in detractores Pontificiae auctoritatis inveheretur, primum e suggesto deturbare comminatus est Galeatius, deinde civitate exegit, mox Barnabos, duos ejusdem Instituti viros, quod ejus tyrannidem & erga Pontificem inobedientiam palam increparint, viros exussit.

Minoritae colligant Principes adversus tyrannos Mediolanenses.

Venerabili fratri Thomae, Patriarchae Gradensi, Sedis Apostolicae Nuncio.

XI. *Litteras tuae Fraternitatis benigne recepimus, & eas, & illas, quas dilecto filio Magistro Francisco Bruni Secretario nostro direxisti, perlegimus, & eis tuam diligentiam commendantes, breviter respondemus; quod nos magis pro bono publico & defensione & augmento libertatis, honoris & status civitatis Januen. quam semper sincere dileximus & diligimus, cum dilectis filiis nobili viro Duce, ac Commune ejusdem Civitatis, ligam & confoederationem fieri affectavimus & optamus, quam pro aliquo nostro, & terrarum, nobis & Ecclesiae Romanae immediate subjectarum commodo speciali. Si ergo liga hujusmodi fieri posset, satis esset nobis placitum & acceptum: si autem id nequeat obtineri, divinae providentiae, quae omnia recte providet & disponit, relinquatur. Sed illud, quod magis insidet nobis cordi, est, quod praefati Dux, & Commune in vera devotione, & dilectione sanctae Romanae Ecclesiae, sicut fecerunt hactenus, & de praesenti faciunt, perseverent; nec Tyrannis illis immanibus adhaereant, aut faveant ullo modo. Ad hoc igitur eos, quos bene dispositos esse putamus, fortius animare procures. Inter cetera notificamus eis, quod sicut fide digna relatione percepimus, de ipsorum Territorio ad Terras Serezanae, & Lavenciae, ac alias, quae per Tyrannos eosdem detinentur, victualia in nostrum, nostrarumque gentium praejudicium defe-* Ibid. fol. 155.

runtur. Et ex hoc ex parte nostra exhorteris & roges, ut ab hujusmodi victualibus deferendis, aut aliis favoribus præfatis Tyrannis, aut eorum fautoribus & gentibus gentes suas prorsus faciant abstinere: eorum insuper considerationi proponens, quod per processus, & sententias per nos, de Fratrum nostrorum consilio, in Consistorio publico, & carissimum in Christo filium Carolum Romanorum Imperatorem semper Augustum factas & latas, ipsorum Tyrannorum fautores, complices & sequaces, aut eis dantes consilium, auxilium, vel favorem, gravibus pœnis, & sententiis spiritualibus & temporalibus innodantur. Tua itaque Fraternitas, ut ad propositum revertamur, si videat quod ad ligam hujusmodi statim venire velint, advertens, quod in hoc tempus per excusationes frivolas, & ficta subterfugia non trahatur, effectum ligæ hujusmodi solitæ diligentiæ studio prosequaris. Alioquin prædictos Ducem & Commune bene dispositos & firmatos, sicut de eis semper speravimus & speramus, & etiam per effectum advertimus, in nostra & ejusdem Ecclesiæ devotione, ac dilectione dimittens, perfice iter tuum, nobis quid exinde feceris, rescripturus. Datum Avenione XIII. *Kalendas Februarii anno* III.

Dilecto filio nobili viro Ludovico de Gonzaga militi Mantuan. in Civitate Mantuan. Imperiali Vicario.

Ibid. fol. 296.

XII. *Sicut pluries alias significare curavimus, ita nunc quædam contingentia iniquitatis filios Barnabovem, & Galeatium de Vicecomitibus de Mediolano, Ecclesiæ Romanæ, ac tuæ nobilitatis communes hostes, dilecto filio Petrocino de Mantua, sacræ Theologiæ Magistro, Provinciæ sancti Antonii Ordinis Fratrum Minorum Ministro, eidem nobilitati referenda duximus imponenda, cujus pro parte nostra relatibus adhibeas plenam fidem. Datum Avenione* II. *Nonas Julii anno* III.

Frater Angelus de Bibiena Urbis pacificator.

XIII. Neque suis turbis & tumultibus carebat urbs Romana variis exortis dissidiis; primo inter nobilem virum Jordanum de Ursinis, & Geraldum Abbatem Monasterii majoris prope Turonem, Gubernatorem aliquarum urbium ditionis Ecclesiasticæ: secundo inter populum Romanum, & nobilem virum Lucam de Sabello Domicellum: tertio inter eumdem populum, & Comites Anguillariæ: quarto inter eumdem, & aliquot Ecclesiæ Ministros. His pacificandis amandatus est frater Angelus de Bibiena, sacræ Theologiæ Magister, & Ordinis Minorum in Curia Romana Procurator Generalis, de quo supra sermonem instituimus, datis litteris ad prædictos populum, & Heroes, ad nobiles Viros Nicolaum de Ursinis Comitem Nolanum, patrimonii beati Petri in Tuscia Rectorem, Franciscum Jordani de Ursinis Militem Romanum, Fortunatum de Felicissimis militem Tudertinum, Urbis Senatorem, Franciscum de Vico Urbis præfectum, ac Baptistam fratrem, & Lucam Episcopum Camertem ejusdem Urbis in spiritualibus Vicarium. Do dumtaxat ad Populum Romanum transmissas.

Ann. 1372. n. 5.

Dilectis filiis Populo Romano salutem.

Ibid. fol. 78.

XIV. *His diebus dolenter auditis discordia ac guerra, inter vos, & dilectum filium nobilem virum Lucam de Sabello, Domicellum Romanum exortis, & quæ oriri videbantur inter vos, & dilectos filios nobiles viros Comites Anguillariæ, statim vobis, & eisdem nobilibus direximus* exhor-

exhortatoria scripta nostra, donec super iis aliquam personam idoneam mitteremus; nunc dilectum filium Angelum de Bibiena Ordinis Fratrum Minorum, in Romana Curia Procuratorem Generalem, in sacra Theologia Magistrum, harum latorem, de nostra intentione super iis informatum plenarie, ad vestram, & dictorum Nobilium præsentiam destinamus, cui super iis, quæ de præmissis discordiis, & aliis, si quæ vos tangentes orirentur, quod absit, vobis ex parte nostra narraverit, sicut reverentes, devoti, & obedientes filii, quos in pace & tranquillitate degere continue affectamus, curetis fidem plenariam adhibere. Datum apud Villam-novam Avenionen. diœcesis VII. *Idus Septembris anno* III.

EISDEM.

XV. *Tanta est dilectio, quam ad vos præcipuos nostros, & Ecclesiæ Romanæ filios gerimus, & gessimus etiam in Minoribus constituti, quod cum aliqua sinistra relatio, quantumcumque fide digna nobis de vestra filiatione refertur, cum non subsit causa, quæ pateat, non possumus ei fidem credulam adhibere; sed quia interdum latet morbus incognitus, qui non curatus a principio sumit augmentum, & difficulter seram recipit medicinam, cum audiverimus vos contra Officiales, & Terras dictæ Ecclesiæ adeo fore turbatos, quod concepisse videmini contra Civitatem nostram Sutrium, & alias Terras ejusdem Ecclesiæ vobis vicinas facere noxiam novitatem, quod absit, dilectum filium Angelum de Bibiena Ordinis Fratrum Minorum, in Romana Curia Procuratorem Generalem, in sacra Theologia Magistrum, harum latorem, virum utique circumspectum, & amatorem unitatis & pacis, de nostra intentione plenarie informatum, ad vos providimus destinandum, cui super iis, quæ de præmissis vobis ex parte nostra narrabit, velitis fidem plenariam adhibere. Datum apud Villam-novam Avenionen. diœcesis* V. *Idus Septembris anno* III. Ibid. fol. 80.

XVI. Fuit hoc tempore Inquisitor contra hæreticam pravitatem in Provincia Sancti Antonii Marchiæ Tarvisinæ, ac Civitate Veronensi frater Bonificius de Corneclario, qui dum ab hoc munere cuperet absolvi, ei suffectus est per fratrem Bertrandum Cardinalem Ordinis Vicarium, frater Nicolaus Mutius Venetus, qui in hoc genere adlaboraret fratri Ludovico de sancto Martino Inquisitori ibidem deputato per Urbanum V. Confirmata hæc voluit sua auctoritate Gregorius; deinde ei magisterii gradum conferri voluit per fratrem Franciscum Caronellum de Corneclario, ac mox eum impense commendavit Leonardo Generali Ministro hoc anno electo. Do litteras, quibus est institutus & confirmatus Inquisitor. Frater Bonifacius Inquisitor in Marchia Tarvisina. Item frater Nicolaus Mutius, & Ludovicus a S. Martino.

Dilecto filio Nicolao Mutio de Venetiis, Ordinis Fratrum Minorum Professori, in Provincia sancti Antonii Marchiæ Trivisanæ Inquisitori hæreticæ pravitatis.

XVII. *Religionis zelus, litterarum scientia, vitæ ac morum honestas, & alia merita probitatis, quibus personam tuam fide dignis testimoniis juvari percepimus, nos inducunt, ut petitiones tuas, illas præsertim, quæ Catholicæ fidei favorem respiciunt, ad exauditionis gratiam admittamus. Sane petitio pro parte tua nobis exhibita continebat, quod nuper vacante officio hæreticæ pravitatis in Provincia sancti Antonii Marchiæ Trivisanæ, dilectus filius noster Bertrandus, tituli sanctæ Priscæ Presbyter Cardina-* Ex lib. commun. fol. 11.

nalis, Vicarius Generalis Ordinis Fratrum Minorum, per Sedem Apostolicam deputatus, te in dicta Provincia, ac in civitate Veronen. & loco Venetiarum, Castellan. diœcesis, ac omnibus & singulis aliis locis ejusdem Provinciæ Inquisitorem hereticæ pravitatis, auctoritate hujusmodi Vicariatus, prout ad ipsum spectat, per suas patentes litteras sigillo Generalis Ministerii dicti Ordinis, quo idem Cardinalis ratione dicti Vicariatus tunc utebatur, prout utitur, munitas, quorum tenores de verbo ad verbum præsentibus inseri fecimus, instituit, prout in eisdem litteris plenius continetur. Quare pro parte tua fuit nobis humiliter supplicatum, ut hujusmodi institutionem, auctoritate Apostolica confirmare de benignitate Apostolica, dignaremur. Nos itaque hujusmodi supplicationibus inclinati, institutionem prædictam, auctoritate Apostolica, ex certa scientia confirmamus, & præsentis scripti patrocinio communimus. Et insuper tibi, ut in dicto loco de Venetiis, in quo prædictum officium per fel. record. Urbanum Papam V. prædecessorem nostrum, dilecto filio Ludovico de sancto Martino, Ordinis Fratrum Minorum Professori, in sacra Theologia Magistro, in dicta Provincia Inquisitori, per ipsius prædecessoris litteras concessum extitit, ut idem Ludovicus in dicto loco de Venetiis solus hujusmodi officium exercere posset, dictum Inquisitionis officium una cum prædicto Ludovico, libere ac licite exercere, ac omnibus & singulis privilegiis & libertatibus & immunitatibus, quibus Inquisitores dicti loci de Venetiis, uti & gaudere consueverint, uti & gaudere valeat, concessione hujusmodi eidem Ludovico, ut præfertur, facta, quibuscumque privilegiis, indulgentiis, vel litteris Apostolicis generalibus, vel specialibus, quorumcumque tenorum existant, etiamsi de illis, & totis eorum tenoribus esset in præsentibus specialis & expressa, ac de verbo ad verbum mentio facienda, nequaquam obstantibus, tenore præsentium, auctoritate Apostolica, indulgemus. Nulli ergo &c. nostræ confirmationis, & concessionis infringere &c. Tenor vero dictarum litterarum prædicti Cardinalis talis est. Frater Bertrandus miseratione divina S. R. E. tituli sanctæ Priscæ Presbyter Cardinalis sacri Ordinis Fratrum Minorum Professor, & ejusdem Ordinis, auctoritate Apostolica, Vicarius Generalis: dilecto nobis in Christo fratri Nicolao Mutio de Venetiis, Provinciæ sancti Antonii Ordinis supradicti salutem in Domino. Nuper vacante Inquisitionis officio in provincia sancti Antonii Marchiæ Tarvisin. in Verona, & aliis locis ejusdem provinciæ per Sedem Apostolicam deputato, per absolutionem a nobis factam dilecti nobis in Christo fratris Bonifacii de Cornectario Inquisitoris olim provinciæ supradictæ, cupientes dicto officio de persona idonea providere, de multorum Magistrorum, & aliorum plurium Fratrum consilio & assensu, de cujus testimonio informati in prædicta provincia sancti Antonii Marchiæ Tarvisin. in Venetiis & Verona, & aliis locis omnibus & singulis ejusdem provinciæ, ut prædicitur, a Sede Apostolica deputatis, auctoritate privilegiorum Generalibus Ministris a Sede præmemorata indultorum, quibus gaudemus ad præsens, ex commisso a Sede eadem nobis Ordinis antedicti Minorum Vicariatus officio, Inquisitorem hereticæ pravitatis instituimus, & institutum præsenti declaramus scriptura. Mandantes tibi ad meritum obedientiæ salutaris, quatenus prædictum Inquisitionis officium per nos tibi injunctum, fideliter & sollicite in prælibata Provincia, & locis dictis exequaris zelo fidei orthodoxæ, odio, gratia, & favore postpositis, ad extirpandam hæreticam pravitatem, imitando semper canonicas sanctiones. Fratres vero omnes, & singuli etiam dictæ Provinciæ in omnibus, quæ ad tuum spectant officium, tibi favorabiliter assistere & obedire firmiter per obedientiam teneantur. In quorum prædictorum testimonium atque

que robur, præsentes litteras fieri fecimus, & sigilli Generalis ministerii, quo utimur pro præsenti, mandavimus appensione muniri. Vale in Christo, & ora pro nobis. Datum Avenion. die XIII. *mensis Januarii anno Domini* MCCCLXXIII. *Pontificatus sanctissimi Patris, & Domini D. Gregorii divina providentia Papæ XI. anno* III. *sigilletur, registretur. Registrata. Datum Avenion. Idib. Februarii anno* III.

XVIII. In partibus Bosnæ, in confinibus Hungariæ, in dominio Russiæ, & Insula Corsicæ laudabiliter suam operam navarunt Minores circa hæreticos convertendos, & Schismaticos reducendos. Dedit itaque Pontifex in partibus Bosnæ, & Hungariæ terminis, in quibus non erant erectæ parochiæ, aut destinati peculiares animarum Rectores, baptizandi, & alia Sacramenta parochialia conferendi potestatem. Eamdem concessit auctoritatem in terra Lamburgæ in Russia, quantumvis obsisteret Episcopus Lubucensis, & in Corsica reconciliandi hæreticos ad fidem conversos, atque cum eisdem conversandi, absque ullo incurrendæ censuræ Ecclesiasticæ periculo, liberam fecit potestatem. Omnia hæc largius & amplius constabunt ex litteris Pontificiis, quas sub hoc anno producimus in regesto. *Egregie laborit Minoritæ in reducendis hæreticis.* *Ann. 1371. n. 6. & 10.*

XIX. Celebratum est hoc anno die V. Junii Capitulum Generale in civitate Tolosana, præsidente fratre Bertrando Cardinale sanctæ Priscæ, Ordinis Vicario. Electus est in Ministrum Generalem frater Leonardus de Rubeis, ex Gifonibus, Campaniæ felicis oppido oriundus, sacræ Theologiæ Magister, Provinciæ Terræ laboris, sive Neapolitanæ Minister. In his Comitiis quibusdam de causis statutum est, ut visitatores Provinciæ Tusciæ sumi deberent ex Provincia Bononiensi, & Provinciæ Mediolanensis ex Tuscana. Decretum etiam fuit ut liceret provinciæ Tusciæ mittere suos adolescentes ad studia, sive Academias Bononiensem, Patavinam, Januensem, & Montis-pessulani; ad Florentinam vero destinarent Provincia Romana, Calabriæ, Sclavoniæ, Romaniæ, & Franciæ. Recensito deinde numero Fratrum, qui ab ultimis Comitiis usque ad ista obierunt, ascendisse compertum est ad mille tercentum quadraginta quinque, pro quibus solemnes exequiæ celebratæ sunt, & statutum ut in omnibus Provinciis eisdem parentarent. Misit ad hæc Comitia Pontifex tria diplomata, in quibus manifeste certe in universum Sodalitium suum explicat affectum, rogans & præcipiens, ut in Generalem Ministrum electores assumant eum, quem bono Ordinis regimini noverint expedire, easque habeat qualitates, quas sanctus Franciscus dicitur, inquit, descripsisse (alludit ad collationem illam de conditionibus Ministri Generalis, quam nos inter alia ejusdem sancti Viri Opuscula edidimus.) Eum etiam petant protectorem, qui Ordinis profectui & patrocinio invigilet, inhibeantque electo Ministro, ne ullum sibi substituat Vicarium Ordinis, qui sibi subditus non sit. Prohibitionem hanc inde occasionem sumpsisse credibile est, quod Ministri Generales alio in terras longinquas discessuri, Vicariam potestatem committebant in aliquibus Provinciis sive regnis vel Cardinalibus, vel Ecclesiarum Prælatis, forte ut majorem inirent apud eos gratiam, aut ampliori horum auctoritate turbæ aliquæ sedarentur, aut firmius eorum regimen stabiliretur. Demum omnibus ad Capitulum accedentibus amplas concessit Pontifex Indulgentias. *Capitulum generale 59. Tolosæ. Frat. Leonardus a Gifonibus Minister Generalis. Statuta hujus capituli.* *Scribit ad capitulares Pontifex.* *Tom. 3. collat. 16. Ibid. fol. 50.*

Di-

Dilectis filiis universis, & singulis Definitoribus, Ministris, Provincialibus, Custodibus & ceteris aliis Fratribus Ordinis Fratrum Minorum, in Capitulo generali dicti Ordinis Tolosæ de proximo celebrando convenientibus, salutem.

Ex secret. ann. 3. fol. 50.

Hortatur ut idoneum eligant Ministrum Generalem.

XX. *Ordinem vestrum, grandibus meritis, dono scientiæ, & spirituali fructu in Dei Ecclesia radiantem, gerentes in sinceræ caritatis visceribus, desideramus ardenter illum sic sanctè, sicque provide secundum Deum & sanctam intentionem beati Francisci Patris vestri continue gubernari, quod semper de virtute in virtutem proficiat, numero augeatur, & meritis, fulgorque virtutum & doctrinæ ipsius jugiter illuminet Ecclesiam prælibatam. Ad gubernationem itaque hujusmodi post cœlestis Gubernatoris providentiam, quæ piis desideriis est semper optanda, & devotis precibus imploranda, Generalis Ministri præfati Ordinis, tamquam ipsius capitis, & directoris præcipui, probitatem & idoneitatem necessarias existimamus, ut ex ejus directione primaria ceteris ad ipsius Ordinis regimen deputatis, imitationis exemplum, & norma utilis regiminis tribuantur. Ideoque cum Generalis Ministeriatus officium vacare noscatur ad præsens, & electio futuri Ministri Generalis per vos immineat facienda, devotionem & discretionem vestram monemus, & hortamur in Domino, vobis nihilominus in virtute sanctæ obedientiæ, & sub interminatione maledictionis æternæ, per Apostolica scripta mandantes, quatenus considerantes mature, quod a certis citra temporibus multæ dissentiones & scandala, quod dolenter referimus, in ipso Ordine sunt exorta, ad quæ tollenda radicitus vir magnæ caritatis, & prudentiæ, justitiæ, ac animi virtuosi in dicto officio plus solito noscitur opportunus, timoremque Dei & zelum ad bonum statum ejusdem Ordinis, vestrarum conscientiarum oculis præferentes, quibuslibet affectione carnali, precibus, promissis, minis, timore, & passione semotis, & consideratis conditionibus, quibus idem Pater vester Generalem Ministrum dicti Ordinis dicitur descripsisse, illum pure & simpliciter eligatis, quem credatis esse debere pro pace, quiete, observantia regulari, ac bono statu, & reformatione dicti Ordinis, propagationeque Catholicæ fidei meliorem. Et omnes, & singuli in hujusmodi electione vocem habentes, eo purius & rectius dirigant, & habeant suos effectus & voces, quo in eis fuerint liberiores, & etiam tutiores, vobis omnibus sub dicta interminatione, & excommunicationis pœna præcipiendo mandamus, quatenus omnia condicta, colligationes, conventiones, pacta, promissiones, & obligationes per vos invicem super hujusmodi electione facienda, vel etiam impugnanda, forsitan facta, statim post lectionem præsentium, invicem remittatis, & vos mutuo absolvatis, & nos etiam ad cautelam, ea omnia, etiamsi sint juramento, virtute obedientiæ, vel alia quacumque firmitate vallata, tamquam attentata contra bonum dicti Ordinis, auctoritate Apostolica, præsentium tenore, dissolvimus, revocamus, & nullius penitus esse decernimus firmitatis, & omnes in præmissis quomodolibet obligatos absolvimus ab eisdem. Et nihilominus omnes & singulos, qui hujusmodi nostri mandati fuerint contemptores, excommunicationis sententia innodamus, a qua per alium, quam per Romanum Pontificem, nisi constituti in mortis articulo, non possint absolutionis beneficium obtinere. Per hoc autem pura, & sincera, ac caritativa, collationes, & condicta super iis facta, & facienda sine fermento malitiæ non intendimus prohibere. Ceterum super quibusdam tangentibus bonum statum & honestatem jam dicti Ordinis, mittimus*

timus quædam Capitula præsentibus interclusa, quæ diligenter audire & super eis, & aliis quæ observantiam regularem, ac pacem, quietem, & unitatem Ordinis præfati respiciunt, unanimiter & concorditer providere salubriter studeatis, pro nobis, & tota Dei Ecclesia Altissimum exorantes. Datum Avenione XII. *Kalendas Junii, anno* III.

Dilectis filiis Diffinitoribus Capituli generalis Ordinis Fratrum Minorum, Tolosæ de proximo celebrando.

XXI. *Cupientes Ordinis vestri, quem carum habemus, & sincera caritate prosequimur, procurare commoda, & dispendia evitare, ex certis rationabilibus causis ad hoc pro bono pacis dicti Ordinis animum nostrum moventibus, vobis per Apostolica scripta districte præcipiendo mandamus, quatenus cum in Capitulo generali prædicti Ordinis de proximo celebrando Tolosæ, Minister Generalis, cujus ministeriatus vacat officium, debeat eligi, statim cum fuerit electus, sibi ex parte nostra inhibere curetis, & nos etiam tenore præsentium inhibemus, ne constituat aliquem Vicarium suum, qui sibi subditus non existat. Et insuper ipsum Ministrum, & alios de Capitulo generali dicti Ordinis, ad quos spectat nominare præfati Ordinis Protectorem, & pro ipso eidem Ordini dando, nostro Apostolatui supplicare, ex parte nostra exhortari curetis: ces nihilominus in virtute sanctæ Obedientiæ, & sub excommunicationis pœna, quam in contrarium facientes ferimus, districte mandando, quod remotis quibuslibet precibus, timore, amore, & affectione, illum in Protectorem pure & simpliciter nominent, quem putaverint pro bono statu jam dicti Ordinis meliorem. Alioquin illo remoto, nos alium poneremus, eisque notum facimus, quod nos super potestate Protectoris ejusdem certas inhibitiones & ordinationes, pro bono & quiete jam dicti Ordinis duximus faciendas. Datum Avenione* XII. *Kalend. Julii, anno* III.

Ibid. fol. 51.

Prohibet ne instituatur Vicarius Generalis extra Ordinem.

Jubet ut petant idoneum Protectorem.

Dilectis filiis universis, & singulis Fratribus Ordinis Minorum in Capitulo generali ejusdem Ordinis, Tolosæ de proximo celebrando, convenientibus salutem.

XXII. *Vestrarum animarum saluti providere paterna diligentia cupientes, ut pro laboribus vestris veniendi ad vestrum Capitulum generale, vestrorum itinerum præter aliam divinam retributionem vobis exinde debitam, etiam aliquali nostra gratia gaudeatis, Nos de omnipotentis Dei misericordia, & beatorum Petri & Pauli Apostolorum ejus auctoritate confisi, omnibus & singulis in memorato vestro Capitulo præsentibus, & absentibus Fratribus Ordinis vestri, qui ad prædictum Capitulum venientes, impedimento legitimo præpediti nequibunt præsentialiter interesse, vere pœnitentibus & confessis, septem annos, & septem quadragenas de injunctis vobis, & illis pœnitentiis misericorditer relaxamus. Datum Avenione* XII. *Kalendas Junii, anno* III.

Ibid.

Indulgentias largitur iis qui intersunt Capitulo.

XXIII. Absolutis Comitiis, abiit Minister Generalis Avenionem, & communibus Patrum suffragiis petiit a Pontifice in Protectorem Guillelmum Judicis Lemovicensem, tituli sancti Clementis Cardinalem, Clementis VI. ex sorore Nepotem, virum doctum & prudentem, ab Innocentio VI. Legatum in Hispaniam destinatum. Sed paululum supervixit, obiit enim anno sequenti IV. Kalend. Maii Avenione. Quis ei in hoc Protectoris mu-

Guillelmus Cardinal. Protector.

nere successerit, non invenio: ante annum MCCCXC. alterius Protectoris mentionem non comperio. Præmiserat autem amplam declarationem Gregorius circa auctoritatem Protectoris, quam eo usque qui præcesserant Cardinales aliquot, extenderunt & ampliarunt, ut nihil non facerent in religione, eaque circa res familiares, sua dignitate impares, & amplitudine inferiores præciperent, quæ turbas maximas, & in Ministrorum ordinario regimine frequentem generabant confusionem. Constitutionem hanc Gregorii approbavit Sixtus IV. expressitque casus, in quibus Fratres ad Protectorem deberent recurrere; deinde utriusque litteras confirmavit Julius II. quorum diplomata suis dabimus temporibus, præmisso hic Gregoriano, quod aliqui ex transpositis numerorum notis perperam tribuunt Gregorio IX. uti videre est apud Emanuelem Rodericum, & Cordubam in notis ad compendium privilegiorum. Agunt plerique diffuse de hac Protectoris auctoritate, quos nos citavimus in notis ad regulam secundam a sancto Francisco conscriptam. Nihil tamen nunc in hac re firmum aut stabile, dum Reverendissimi D. D. Cardinales, juxta applaudentem sibi Pontificis gratiam, aut arridentem autam, hanc restringunt, vel dilatant potestatem.

Declarat Pontifex Protectoris auctoritatem.

Ad perpetuam rei memoriam.

XXIV. *Cunctos Christi fideles, super quibus curam, ex debito officii summi Pontificatus gerere obligamur, per præsidentes eisdem sic caritative, sicque provide, ac juste cupimus gubernari, quod illi in viam mandatorum Domini dirigantur, & ii ex merito præsidialis sollicitudinis uberius supernæ remunerationis præmium nanciscantur. Sed hoc nimirum in illis desideramus ardentius, & affectuosiori studio procuramus, quorum alii a mundanis abstracti, & gravibus pænitentiis dediti, cælestibus inhiant, & ad illas per contemplationis pennas suavius & altius elevantur ut aquilæ, & cum Maria parte optima perfruuntur. Alii vero sanctam sollicitudinem Marthæ sectantes, celebrationi divinorum vacant solertius. Alii discunt & docent Dei scientiam, & alii plebem instituunt in eadem, aliique ferventioris spiritus ardore succensi, non timentes, sed amantes barbaras nationes, ad illarum conversionem pergunt intrepidi, ut valeant ad dominicam aream multos afferre manipulos, & de talentis eis creditis Domino bonam reddere rationem. Hi profecto sunt Fratres Ordinis Minorum in Dei Ecclesia multiplicibus splendoribus radiantes; quorum sonus prædicationis, & sanctitatis opera præ ceteris religionum professoribus, usque ad extremum terræ noscitur exivisse. Hi sunt, quos Deus numero multiplicavit, & meritis quibusque, sicut & aliis bene currentibus in stadio militantis Ecclesiæ, æternum bravium, quod certaturi apprehendere satagunt, elargitur: & propterea nos de ipsis digne curam vigilem gerimus, ut eos in iis sanctis operibus nil impediat, nil perturbet, sed ipsi opportunæ quietis dulcedine potiantur. Sane cum in beati Francisci regula, cujus iidem Fratres Professores existunt, hæc verba continéantur expresse, videlicet:* Ad hæc per obedientiam injungo Ministris, ut petant a Domino Papa unum de sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalibus, qui sit Gubernator, Protector, & Corrector istius Fraternitatis, ut semper subditi & subjecti pedibus ejusdem S. R. E. stabiles in fide Catholica, paupertatem, & humilitatem, ac sanctum Evangelium Domini nostri Jesu Christi, quod firmiter promisimus, observemus, *iidem Fratres existentes pro tempore, hujusmodi protectores dictæ Romanæ Ecclesiæ Cardinales successivis temporibus petierunt a Sede Apostolica, & etiam habuerunt, sed aliqui eo-*

Ex secret. ann. 3. fol. 33.

Regul. Min. cap. ult. m

rum-

rumdem Protectorum putantes forte bene, & licite agere, a certis citra temporibus suam potestatem nimium extendisse dicuntur in pluribus, ex quibus in ipso Ordine gravamina, turbationes, & onera sunt exorta. Nos igitur, ut idem Ordo in sua primæva quiete remaneat, de virtute in virtutem eat assidue, quibuslibet amotis præpendiis, eradicatisque spinis & tribulis, fructum non solum consuetum, sed etiam uberiorem afferat, ad radicalem submotionem turbationum, & scandalorum hujusmodi jam exortorum, & ne exoriantur imposterum, providere, ac ejusdem Ordinis Protectoribus, qui erunt pro tempore, cum nullas sit ad præsens Ordinis præfati Protector, transgressionis suæ potestatis occasionem tollere efficaci remedio cupientes, auctoritate Apostolica, eisdem Protectoribus districtius inhibemus, ne præsumant, quæcumque ordinata, statuta, seu disposita, aut ordinanda, statuenda, & disponenda per Generalia, vel Provincialia Capitula infringere, reprobare, corrigere, suspendere, dispensare, seu contra ea, vel eorum aliquod quomodolibet immutare, nisi contra præmissos articulos in præfata regula, ut præfertur, positos, vel aliquem ipsorum existerent manifeste. Aut quemcumque Prælatum seu Officialem dicti Ordinis, seu alicujus loci ejusdem quocumque nomine nuncupetur, ponere, seu instituere, aut deponere, destituere, seu privare, aut a suo officio suspendere, vel impedire super ejus libero exercitio quovis modo, aut aliquem Fratrem Ordinis antedicti, ad lectoratum, aut quamcumque lecturam, seu studium vel gradum promovere, aut promotos ab eis removere, seu etiam revocare, aut de loco ad locum mittere, vel mutare, sive alicui eorumdem Fratrum eundi ad quodcumque Monasterium, vel locum alium, aut dictam vel aliam personam licentiam impertiri. Et ne insuper quemvis singularem Fratrem Ordinis memorati, de quocumque crimine, vel delicto punire, vel a pœna, seu pœnitentia liberare, aut eam imminuere, augere, vel immutare, aut etiam alicui Fratri locum, cameram, cellam, libros, vel alias res dicti Ordinis concedere, vel ejus usui deputare, aut quæcumque per Prælatos ejusdem Ordinis, aut alias deputata, quomodolibet amovere, ne etiam de rebus aut de correctione Fratrum dicti Ordinis, nisi in præmissis casibus contentis in præfata regula, seu eorum aliquo, se aliquatenus intromittere quovis modo, itaquod dictus Ordo, seu Fratres ejusdem in nullo subsint futuris Protectoribus, nisi dumtaxat in casu, in quo ipsorum Fratrum communitas, vel generale Capitulum, quod absit, a præfatis articulis, vel eorum aliquo deviarent. Alioquin si secus fecerint, id decernimus irritum, & inane. Et nihilominus Fratres, qui contra hujusmodi nostram inhibitionem quidquam impetrabunt, seu post inhibitionem hujusmodi utentur etiam per alios impetratis, puniantur illis pœnis, quibus essent pro gravibus culpis secundum statuta dicti Ordinis puniendi, & sint nihilominus actibus privati legitimis, & a suis, si quæ habeant, suspensi officiis ipso facto. Ceterum nos eosdem futuros Protectores hortamur attentius, quod per facti efficaciam sic commissi sibi officii procurent effectum, quod Ordo ipse per eos non lædatur in aliquo, sed potius ab adversis, si quando forsitan imminebunt, suo opportuno defensionis clypeo protegatur, & a noxiis præservetur, sic acturi provide, & æquitatis, ac modestiæ limites servaturi, ut non trahatur ad noxiam quod provisum extitit ad salutem, sed ex caritativis gestis eorum Ordo præfatus quietem & consolationem percipiat, & ipsi Protectores magnum apud Deum præmium sortiantur, & super contrario non oporteat dictæ Sedis providentiam aliud remedium adhibere. Nulli ergo &c. Datum apud Pontem Sergiæ Avenion. diœcesis, VI. Kalend. Junii, anno III.

Nullus hoc tempore Protector.

XXV. Deturpata valde erat facies Religionis in regno Castellæ, propter bellorum tumultus inter Petrum olim Regem, & Proceres Regni, deinde inter eumdem, & Henricum fratrem, expulsis ex multis Cœnobiis Fratribus, & per incertas sedes divagantibus. Hinc atque ex liberrima vita Petri, multorumque Optimatum & Præsulum, qui in suas partes vocabant Superiores Religionum, introductæ sunt in Regularium sodalitia irregulares consuetudines & deformitates. Judicavit ergo Pontifex sui muneris esse his malis obvenire: quare misso ex Gallia fratre Arnaldo Serrano sacræ Theologiæ Magistro, & Provinciæ Aquitaniæ Ministro, adjectisque sociis ex Hispanis fratre Didaco de Placentia, alias de Palentia, Toletani Cœnobii, & Joanne Gonsalvi de Opta Conchensis lectoribus, & mox tertio Joanne de Ubtea, alias de Ubeta, quos ab omni Superiorum Regularium, præterquam prædicti Arnaldi obedientia, exemit, datisque litteris ad Henricum Regem, & Reginam consortem, Ordinis nitorem, in iis partibus restituere aggressus est. Damus hic commissionis instrumenta, alia daturi de hac ipsa re, anno sequenti.

Mittuntur reformatores in Hispaniam.

Carissimo in Christo filio, Henrico Regi Castellæ Illustri.

Ex lib. secr. fol. 16.

XXVI. *Cum nos cupientes, quod Fratrum Minorum, & sanctæ Claræ Ordines, qui in Regno tuo Castellæ dicuntur in pluribus deformati, ad statum reformationis debitæ reducantur, & propterea præfati Minorum, dilecto filio Arnaldo de Serrano Ministro Provinciæ Aquitaniæ, in sacra pagina Magistro, & sanctæ Claræ Ordinum prædictorum, dicto Arnaldo, ac dilectis filiis Didaco de Placentia, & Joanni Consalvi de Opta Toletan. & Conchen. locorum Ordinis Fratrum Minorum Lectoribus, visitationem & reformationem duxerimus, auctoritate Apostolica, committendas, ac deceat & expediat, quod ipsi Visitatores propter correctiones, quas facient, securitate plenaria perfruantur, Serenitatem tuam, quæ lætari debet, quod in ipso Regno ad laudem Dei, & ejusdem Regni custodiam & prosperitatem, decor Religionum servetur, & quidquid illum obnubilat, extirpetur, rogamus attente, quatenus ob reverentiam Dei, & Apostolicæ Sedis & nostram, eisdem Visitatoribus favorem & securitatem regios, si illos petierint, digneris efficaciter impertiri. Datum apud Villam-novam Avenionen. diœcesis IV. Kalendas Septembris anno III.*

In eumdem modum carissimæ in Christo filiæ Reginæ Castellæ Illustri.

GREGORIUS EPISCOPUS.

SERVUS SERVORUM DEI.

Ad futuram rei memoriam.

Ibid. fol. 73.

XXVII. *Ex certis rationabilibus causis nostrum inducentibus animum, dilectos filios Didacum de Placentia, & Joannem de Opta Toletan. & Conchen., locorum Lectores, ac Joannem de Ubtea Ordinis Fratrum Minorum professores ab omni obedientia, superioritate, & jurisdictione quorumcumque suorum Superiorum dicti Ordinis, auctoritate Apostolica, præsentium tenore, eximimus, ac sub nostra & Apostolicæ Sedis protectione recipimus gratiose, in virtute sanctæ obedientiæ, & sub excommunicationis pœna eisdem Superioribus districtius inhibentes, ne contra eosdem exemptos, visi-*

visitando, corrigendo, mandando, vel alias quomodolibet procedant, nec eos impediant in officiis, & statibus eorumdem: alioquin quidquid contra nostram inhibitionem hujusmodi fuerit attentatum, decernimus irritum & inane. Et ne ipsi exempti præter nos videantur Superiore carere, eos curæ, & correctioni, ac superioritati dilecti filii Arnaldi de Serrano Ministri Aquitaniæ, ejusdem Ordinis in sacra pagina Magistri, usque ad nostrum beneplacitum submittimus per præsentes. Nulli ergo &c. Datum apud Villam-novam Avenionen. diœcesis, Idibus Septembris anno III.

XXVIII. Anno præterito diximus, fratrem Ubertinum de Coriolano, Friderici Trinacriæ Regis Legatum, sive Oratorem ad Pontificem, propter res bene gestas, assumptum fuisse ad Episcopatum Coricorensem; cum vero consecrationis munus apud Sedem Apostolicam recepisset, & ad perficienda negotia injuncta celeriter regredi oporteret, ante præstitum fidelitatis juramentum, commisit Pontifex Joanni Episcopo Sarlaten. Apostolicæ Sedis Nuncio, & Episcopo Catanien. ut illud ab eo reciperent; postea promotus est ad Episcopatum Pactensem. Episcopum instituit Monopolitanum fratrem Joannem, qui obiit anno MCCCLXXX. „ Fuit a sacris confessioni„ bus Reginæ Joannæ I. adhæsitque Clementis VII. factioni. „ Deinde Pontifex Sacellanum suum creavit Didacum Palentinum, unum ex supradictis reformatoribus regni Castellæ, quo honore cum alios plurimos tum ipse, tum prædecessores ex regularibus Institutis affecissent, idque in Religionum detrimentum cederet propter privilegia, & exemptiones ab obedientia Superiorum, quæ prædicti Sacellani prætendebant, declaravit Gregorius, omnes in universum subjacere, & subesse debere suorum Prælatorum correctioni, dato hoc diplomate.

Fr. Ubertin. Episc. Coricoren.

Fr. Joann. Monopolitan.

ADDITIO PATRIS LUCÆ WADDINGI. Fr. Ubertinus Confessarius Reginæ Joannæ.

Sacellanos Pontificios subjicit correctioni superiorum.

GREGORIUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI.

Ad perpetuam rei memoriam.

XXIX. *AD Romani Pontificis providentiam circumspectam sic Sedis Apostolicæ privilegia & indulta moderari pertinere dignoscitur, quod ex eis materia malignandi nulli detur; ac personæ, quæ sub Religionis habitu vacare debent, a studio piæ vitæ, a bono obedientiæ, & a perseverantia divini servitii nullatenus retrahantur. Sane nuper ad nostrum relatio fide digna perduxit auditum, quod nonnulli Religiosi etiam Mendicantes, qui in Capellanos Sedis Apostolicæ se recipi procurant, propterea bonum obedientiæ & correctionem recusantes, per mundum, & ut plurimum sine Superiorum suorum licentia, sæpius evagando discurrunt; & quandoque ad Romanam Curiam accedunt, asserentes sine hujusmodi Superiorum suorum licentia se hoc facere posse: Nos igitur in præmissis, prout ex debito tenemur pastoralis officii, salubriter providere cupientes, auctoritate Apostolica, tenore præsentium, statuimus, volumus, & etiam ordinamus, quod omnes & singuli Religiosi quorumcumque Ordinum, etiam Mendicantium, dictæ Sedis Cappellani, qui sunt, & in antea erunt, perinde eorum Superioribus, & correctioni ipsorum in omnibus, & per omnia sint subjecti, ac si prædicti Cappellani non essent: non obstantibus exemptionibus, & aliis quibuscumque privilegiis, indulgentiis, & gratiis, & litteris Apostolicis Cappellanis dictæ Sedis, vel alias communiter vel divisim sub quacumque forma, vel expressione verborum*

Ex specul. Min. tract. 1. fol. 18.

rum

rum a dicta Sede concessis, vel imposterum concedendis, etiamsi de illis plena & expressa mentio, ac de verbo ad verbum in præsentibus sit habenda, quæ quo ad hæc alicui in nullo volumus suffragari. Nulli ergo &c. nostræ constitutionis, voluntatis, & ordinationis infringere &c. Datum Avenione v. *Idus Novembris Pontificatus nostri anno* III.

Conv. Lúbreganus. *Gonz. in Provin. Hungar. S. Mariæ n. 24. & 25.* Conv. Nechsenius.

XXX. Hoc anno constructus est Conventus Lumbreganus in Hungaria, per Joannem Gaz, Minoritico Instituto valde addictum. Ejusdem temporis censetur Conventus Nechsenius in eodem Regno a fidelibus erectus, & post aliquot annos a venerabili Patre fratre Gregorio Dobsanio reformatus. Verum est, concessam hoc anno licentiam Minoritis sex loca recipiendi, vel construendi circa metas Hungariæ in partibus Bosnæ, & Walachiæ. An inter ista sex hæc duo computanda veniant, ignoramus: *Inter ceteros Ordines*. Kalendis Junii. Simili etiam diplomate, ac pari causa hæreticos convertendi, & fideles instruendi, facultatem impetrarunt quatuor domicilia in Corsica recipiendi. Hoc eodem anno, vel circiter, ait Gonzaga, Fratres humile sibi ædificasse domicilium in Hispania in deserto loco, cui sanctus Michael de Monte nomen est M. D. P. ab Alcozerio Conchensis diœcesis Oppido, ubi religiosissime vixerunt usque ad annum MDLXIX. quo tum propter Oppidanorum, tum propter suam commoditatem, sedem mutarunt, erecto ex communibus facultatibus, aliorumque eleemosynis prope oppidi vallum Cœnobio meliori, sub invocatione sanctorum Angelorum. Ego tamen alias dicam quid sentiam circa prioris domicilii originem, cujus antiquitati adstipulatur Henrici II. Regis diploma in hujus Monasterii cartophylacio asservatum, quo Fratribus ex vicino regio nemore ligna excidendi concedit facultatem.

Gonz. in Provin. Carthag. Con. 4. Conv. S. Michaelis de Monte. *Ann. 1384.*

Conv. Beatien. *Idem in Provin. Granaten. Con. 3.*

XXXI. Ante hoc tempus erat in suburbiis civitatis Beatien. vulgo *Baeza*, olim Episcopalis, nunc diœcesis Giennen. in Hispania, Minorum Cœnobium, sub titulo sancti Leonis; sed dum vigentibus in illa regione belli Saracenici turbinibus, inde periculum civitati immineret, ad ima fundamenta totum ædificium cives dejecerunt. Rebus vero compositis, obtinuerunt hoc anno Fratres facultatem ædificandi intra Urbis mœnia aliud Cœnobium: *Sacræ vestræ Religionis*. IV. Idus Julii. Obiit hic vir religiosissimus non sine sanctitatis opinione, frater Michael Aquilarius laicus, qui a teneris unguiculis Deo fideliter inservivit. Ejus corpus post septennium effossum, integrum & illæsum inventum est, quod majorem excitavit erga eumdem populi venerationem.

Fr. Michael Aquilarius.

XXXII. Similiter accidit Conventui Giennensi, etiam in suburbiis extructo, & per Sarracenos urbem occupantibus destructo. Recuperata vero a Chistianis civitate, impetrarunt Fratres facultatem illum reædificandi intra muros, accepto diplomate ejusdem tenoris & temporis cum antecedente. Hujus loci originem longe posteriorem facit Gonzaga, constructum asserens circa annum MCCCCXX. ex publicis Giennensium facultatibus; fortassis tunc completum ædificium. Anno MDXXVII. die II. Maii prandentibus Fratribus corruit repentina ruina refectorium, divina tamen providentia nullum ex triginta Fratribus mensæ assidentibus oppressit neque læsit. Huic loco benefecit, & frequentibus eleemosynis succurrit reverendissimus Dominus Balthassar de Sandoval Cardinalis sanctæ Crucis in Hierusalem, Excellentissimorum Comitum Altamiræ filius, Episcopus Giennen. vir pius, & profusæ liberalitatis erga pauperes, cujus beneficentiam & munificentiam passim hoc nostrum experitur Collegium, & ego multiplicem in me hu-

Conv. Giennen. *Gonz. in Provin. Granat. Con. 6.*

Balthassar Card. Sandovalius.

humanitatem. Affervantur hoc in loco aliqua posteriorum Pontificum diplomata, quæ suis dabimus temporibus, & alia quorumdam Hispaniæ Regum, quibus Procuratores, vel Syndicos Fratrum ab omni tributo, & contributione volunt immunes.

XXXIII. Concessa est hoc anno Fratribus Provinciæ Maguntinæ, seu potius illius Provinciæ, in qua Maguntina domus consistebat (nulla enim Ordinis Provincia ita cognominabatur) recipiendi in loco Brettenbrumien. prope Castrum de Monte-sancto Constantien. diœcesis, domum construendam a nobilibus viris Alberto Comite de Werdenberg, & Hugone, Alberto, ac Henrico, prædicti Alberti natis, ipsius castri ac loci Dominis: *Sacræ vestræ Religionis*. III. Nonas Maii. An vero hi Domini locum hunc construxerint, nescio; non invenio enim hujus loci mentionem inter monumenta Germanica ad me missa, neque apud eos, qui de Cœnobiis Ordinis scripserunt. Diximus alias, concessam facultatem Fratribus provinciæ Hiberniæ recipiendi Cœnobium in insula Manniæ, in villa seu parochia sanctæ Columbæ, construendum a Guillelmo de Monte-acuto. Hoc autem anno scribit Pontifex, ut Ecclesiam jam constructam per se, vel per alium consecret Episcopus Laudanensis, quia Episcopus Sodorensis, quem illius loci diximus Ordinarium, longe inde distabat: *Justis petentium desideriis*. IV. Nonas Julii. Quis vero fuerit hic Episcopus Laudanensis vicinior, difficile est scire; in antiquis enim Episcopatuum descriptionibus hujusmodi diœcesim non invenio. Quid si fortasse corruptum sit nomen, & scribendum sit Laudunensis, qui Episcopatus est in Gallia sub Archiepiscopo Remensi? An forte hic missus Nuntius, vel Legatus Apostolicus ad prædictas Insulas; quod indicare videtur illa potestas *per se, vel per alium Antistitem* Ecclesiam consecrandi. An demum tunc peculiaris aliquis Episcopus in tractu Laudanen. alias Lothien. in Scotia, quem Camdenus in sua Britannia accurate describit, ab illa Provincia ita cognominatus? Lectori curiosius hæc discutienda relinquo.

Conv. Brettenbrumien.

Ann. 1367. n. 15.

Conv. S. Columbæ.

XXXIV. Alias diximus, Biterris in Gallia Narbonensi extra urbem constructum Clarissis Monasterium, sed propter ingruentia bella Anglorum sub annum MCCCLXIV. in urbem translatum. Mutatam hoc tempore & inchoatam fabricam probat hujus anni diploma Pontificium, quo Episcopo Biterrensi injungitur, ut in fabricæ subsidium ex incertis legatis certam eis tradat summam pecuniæ: *Iis quæ personarum*. XV. Kalendas Martii. Ante triennium & ultra, destructo propter bellorum discrimina Monasterio sanctæ Claræ Villæ de Reynoso, Palentinæ diœcesis, & ipsa villa ad desolationem redacta, Moniales fugerunt ad urbem Palentiæ, ubi in alienis ædibus totis tribus annis commorantes, obtinuerunt facultatem aliud sibi Monasterium construendi: *Sacræ Religionis zelus*. Idibus Julii. Fundasse vero ædem Palentiæ sub anno MCCCLXXVII. nobilem virum Alphonsum Henriquez Castellæ Admiratum, scribit Gonzaga, quod uti probabile sit, ita illud improbabile quod adjungit; nimirum eumdem heroem ante quatuor annos, nimirum hoc ipso MCCCLXXIII. illud primum ædificasse in villa de Reynoso, cum aperte constet ex litteris Pontificis, ante annum MCCCLXX. Reynosinum Monasterium fuisse destructum. Dabimus sub annum MCCCCXL. litteras Eugenii IV. quæ multam huic translationi lucem dabunt. Insigne nunc est, & numerosum Virginum collegium, & piarum Monialium seminarium. Inter has superest memoria Candidæ, sive Blanchæ Henriquez, sororis prædicti fundatoris, & Ferdinandi Catholici Castellæ Regis consanguineæ, quæ viliora domus obsequia adeo in se suscepit, ut consocias omnes humilitate

Tom. 5. ann. 1280. n. 15.

Monast. Biterren.

Monast. de Reynoso.

Gonz. in Provin. Concep. Mon. 5.

Piæ hujus Monaster. Moniales.

tate ſuperaverit; Catarinæ Tortoles, quæ in oratione noctes ducebat inſomnes; Ludovicæ Villalobos, quæ quidquid in aliis conſpiciebat virtutis, in ſe ſtudebat colligere; Catarinæ de Bertavillo, quæ anno MDLXXXV. Mariæ Diez, & Mariæ de Rua, quæ circa ann: MDXC. & Mariæ de Reynoſo, quæ ann. MDXCVII. relicta magna ſuæ pietatis & virtutis opinione, feliciter obdormierunt. Hujus Monaſterii obſequiis, Sacramentis miniſtrandis, & Sororibus erudiendis quinque adſunt Minoritæ. Cuſtodiuntur in choro debita cum veneratione Sanctorum egregiæ reliquiæ, Belgio miſſæ a venerabili Patre fratre Andrea a Soto, Provinciæ Conceptionis graviſſimo & piiſſimo alumno, Sereniſſimæ Belgarum Principis Iſabellæ Claræ Eugeniæ Confeſſario, meo, dum viveret, amico ſpectatiſſimo. Habetur, ibidem in concavo altari, per modum tumuli elaborato, ſimulacrum Chriſti Salvatoris defuncti, adeo ad artem dolatum, ut ipſam carnem, & membra propria Chriſti in conſpectum objicere videatur. In urbis tribulationibus & neceſſitatibus ultimum hoc ſuppetit malorum refugium, effigiem hanc in publicis educere ſupplicationibus.

Monum. MSS. ejuſdem Provin.

XXXV. Diximus alias, Monaſterium Clariſſarum Ubetenſe in Regno Granatæ ante annum MCCXC. fuiſſe conſtructum, nunc ſub hoc tempore deſtructum comperimus a Sarracenis, ſimul cum aliis religioſis domibus, quas ſupra tetulimus, extra muros urbium & caſtrorum, hoſtium incurſionibus expoſitas. Obtinuerunt itaque Moniales hoc anno a Pontifice facultatem ſe transferendi intra mœnia villæ, præſertim cum Ubetenſes permittere nollent, ut in priori loco prope, ſed extra villam, domum reædificarent: *Sacræ Religionis*. IV. Idus Julii.

Tom. 5. an. 1290. n. 13. Monaſt. Ubetenſe. *Hoc ann. n. 30. & 31.*

Varia indulta.

XXXVI. Conferuntur hoc anno indulgentiæ viſitantibus ſacellum ſanctæ Crucis ſitum in Eccleſia Minorum oppidi Pinarolii Taurinen. diœceſis, ad quod devote magna confluebat populi multitudo; necnon inviſentibus ſtatutis diebus Eccleſiam ſanctæ Catarinæ Interamnen. Ordinis ſanctæ Claræ. Monaſterio ſancti Viti Piſan. domus aliquot donantur. Clariſſæ Bononienſes abſolvuntur a contributione cujuſdam ſubſidii intuitu paupertatis. Areſtanenſibus ſcribitur, ut velint vendere quaſdam poſſeſſiones. Xativenſibus ut diligenter agant de converſione ſervorum Sarracenorum, quorum plurimos habebant utriuſque ſexus, atque in hoc pietatis genere præirent aliis in exemplum. Tranſmittuntur quatuor Clariſſæ Monaſterii ſanctæ Mariæ Magdalenæ civitatis Veronen. ad reformationem & reſtaurationem Cœnobii ſanctæ Luciæ prope Veronam, Ordinis ſancti Benedicti. Harum rerum inſtrumenta videre licebit in Regeſto Pontificio.

Conv. Arſcot 3. ordinis.

XXXVII. Habuiſſe hoc anno Fratres tertii Ordinis domum in Arſcot in Germania inferiori, mihi conſtat ex diplomate Pontificis, quo ait ſe ad petitionem Reyneri de Aſchebroet Miniſtri domus Arſcoten. de tertio Ordine ſancti Franciſci, Leodien. diœceſis, tranſcribi curaſſe ex regiſtro Nicolai IV. regulam Fratrum Pœnitentum. Magno prædoni & Eccleſiæ rebelli in Ducatu Spoletano Vannillo Narduccio viam hanc pœnitentiæ ingreſſo, ſuſcepto habitu ſancti Franciſci tertii Ordinis, Pontifex ignovit hoc anno reatus omnes, ejuſque nomen, proceſſus contra eum habitos, & ſententias latas expungi juſſit ex libris Curiæ Ducatus Spoletani.

Vannillus Narduccius.

SUP-

SUPPLEMENTUM P. ANTONII MELISSANI DE MACRO.

„ I. PRæter ea, quæ de Valentino Morigiensi, & Antonio Raffagno
„ Waddingus ad annum sequentem refert, plures Pontificis episto-
„ las commendatitias pro fratre Valentino ad diversos expeditas, indicatas
„ habemus; ut Francisco Ambrosii de Canoba, Francinolo Nicolæ, Lam- *Indicul. ex Vat.*
„ frechino de Pagonda, Novariensibus, nec non Vicario Episcopi ejusdem
„ urbis; sicut etiam eidem fratri Antonio de Raffagnis præfato, pro eo-
„ dem Valentino, ut est videre apud Petrum de Alva, & Astorga.
„ II. Concessit etiam Pontifex Thomæ de Bozolasco, & Bartholomæo
„ Characio ultra ea, quæ Annalista ad annum sequentem recenset, posse
„ creare Tabeliones, dispensare circa defectum natalium, commutare vota *Ex Vatic.*
„ cum triginta personis, pro singulis his datis litteris: *Cum te &c.* Ka-
„ lend. Augusti: ac tamdem pro Visitatoribus Ordinis in provincia Castel-
„ læ, bellorum occasione a regulari disciplina excidentis opportune provi-
„ dit: *Ex relatione vestra &c.* IV. Kalend. Januarii.

ARGUMENTUM.

Mittuntur ad Græcos Viri docti Ordinis Prædicatorum & Minorum, acturi de unione utriusque Ecclesiæ. Minoritæ in partibus Hungariæ & Tartariæ diligenter incumbunt Schismaticorum conversioni. Alii continent Novarienses in fide Ecclesiæ. Frater Thomas Patriarcha Gradensis suæ Ecclesiæ reformationi invigilat. Restauratur disciplina regularis, & propagatur Religio.

I. DIximus superius, Joannem Palæologum Græcorum Imperatorem *Ann. 1369. n. 1.* in ipsa Urbe & Basilica sancti Petri publice abjurasse schisma Orientalis Ecclesiæ, & promisisse se adhæsurum fidei & doctrinæ Romanæ, & curaturum ut sibi subditi ad eamdem reducerentur unionem. Sed dum cunctatur, & Græci in suo persistunt errore, petunt tamen instanter auxilium & subsidium contra Turcas, Imperium undique invadentes, decrevit hoc anno Pontifex mittere Thomam de Bozolasco Priorem Provincialem Ordinis Prædicatorum in Lombardia, & fratrem Bartholomæum Cherracii, aliis Characii, Ordinis Minorum sacræ Theologiæ Magistrum, adjunctis sociis duobus Præceptoribus Ordinis sancti Joannis Hierosolymitani, quos tamen postea revocavit, acturos de unione per Græcos stabilienda, & subsidio per Latinos conferendo. *Mittuntur nuncii ad Græcos acturi de unione.* Per hos Sedis Apostolicæ Nuncios scripsit Simoni Archiepiscopo Thebano, qui cum illis Constantinopolim iret, & negotiis commissis incumberet. Demetrio autem Chidonii, Philippo domicello, universis & singulis Ecclesiarum & Monasteriorum Prælatis, ac personis Ecclesiasticis nobilibus viris, ac populis Constantinop. ac universæ Græciæ, Joanni Cantacuzeno olim Imperatori, Ordinis sancti Basilii professori, Potestati & Communi terræ Peyræ, Francisco Cathalucii Domino insulæ Metelini, Maximo Lascari Abbati Monasterii sancti Diomedis Constantinopolitano, & aliis Orientalibus Orthodoxis, ut reliquos ad unitatem Ecclesiasticam adducerent, commisit: quod Turcarum impetus, magis a concordia fidei, quam ab armatis militibus & copiis, quas submittere volebat, frangerentur. Ipsas missionis litteras exhibeo.

Cariſſimo in Chriſto filio Joanni Palæologo Imperatori Græcorum. Illuſtri, ſalutem &c.

Ex lib. ſecret. fol. 47. II. *Circa tuam, & populorum tuo Imperio ſubjectorum ſpiritualem & temporalem ſalutem, auctore Domino, proventuram, & ad obſiſtendum impietati ſæviſſimorum Turcarum, hoſtium ſacri nominis Chriſtiani, meditatione paterna ſæpius cogitantes, ſuper unione ipſorum populorum, cum ſancta Eccleſia Romana matre & Magiſtra cunctorum Chriſtifidelium, ſi forte ejuſdem unionis dies advenerit, dante Domino, facienda: & ſuper præſtando tuo culmini, & eiſdem populis potenti auxilio, contra dictos Turcas, per eamdem Eccleſiam & Latinos, & quibuſdam aliis, quæ hujuſmodi ſalutem proſpiciunt, tibi plenius exponendis vivæ vocis oraculo, dilectos filios Thomam de Bozolaſco Provincialem Lombardiæ ſuperioris, & Bartholomæum Cherracii Prædicatorum & Minorum Ordinis profeſſores, in ſacra Theologia Magiſtros, nec non Bertrandum Froce, & Heſſonem Slegillez Neapolitanæ, & Friburg præceptoriarum Præceptores Hoſpitalis ſancti Joannis Hieroſolymitan. Apoſtolicæ Sedis Nuncios, harum latores, de noſtra intentione plene informatos, ad tuæ Celſitudinis præſentiam deſtinamus, quibus ſuper his quæ Imperiali ſerenitati ex parte noſtra narraverint, velis fidem plenariam exhibere. Datum Novis Avenionen. diœceſis, VIII. Kalend. Auguſti, anno IV.*

Dilecto filio Thomæ de Bozolaſco Priori Provinciali Lombardiæ ſuperioris, & Bartholomæo Cherracii Ordin. Prædicatorum & Minorum ſacræ Theologiæ Magiſtris, Apoſtolicæ Sedis Nunciis &c.

Ibid. fol. 43. III. *Ad propagationem Catholicæ fidei, ſuper cujus cuſtodia ſumus, licet inſufficientibus meritis, a Domino deputati, & quorumlibet gloriantium nomine Chriſtiano, ſed deviantium a gremio ſacroſanctæ Romanæ ac Catholicæ & Apoſtolicæ Eccleſiæ, matris & magiſtræ cunctorum Chriſtifidelium, cui, auctore ipſo Domino, præſidemus, reductionem ac obedientiam & reverentiam ipſius Eccleſiæ paſtorali ſollicitudine intendentes, viam & formam hujuſmodi deviis tenemur oſtendere, per quas ſalubriter ad dictum gremium poſſint accedere, in eoque perpetuo permanere. Sane cum vos viros utique fideles & prudentes, habentes zelum Catholicæ fidei, & in lege Domini eruditos, pro certis arduis etiam dictæ fidei negotiis tractandis, &, auctore Domino, promovendis, ad civitatem Conſtantinopolitan. intendamus de proximo deſtinare: Nos attendentes, quod tam in ipſa civitate, quam in aliis partibus ultramarinis, per quas tranſire habebitis, nonnullæ ſunt perſonæ utriuſque ſexus, Eccleſiaſticæ, & regulares, ac ſeculares, quæ ab unitate ſanctæ, Catholicæ, & Apoſtolicæ Eccleſiæ ſunt præciſæ, ac ſperantes in Spiritu, qui ubi vult ſpirat, quod per ipſius gratiam & veſtram induſtriam, ac ſanctam prædicationem, nonnullæ ex perſonis eiſdem ad dictam venient unitatem ac obedientiam, & reverentiam debitam, & devotam dictæ Eccleſiæ, extra quam non eſt ſalus, vobis, & utrique veſtrum in ſolidum per vos, vel alium, ſeu alios, auctoritate noſtra, perſonas eaſdem cujuſcumque ſexus, ſtatus, ordinis, dignitatis, vel conditionis exiſtant, etiamſi Pontificali, Imperiali, regali, vel alia qualibet dignitate ſeu præeminentia fulgeant, ad dictam unitatem recipiendi, & corpori ipſius Eccleſiæ uniendi ſecundum ſubſcriptam formam in talibus per dictam Eccleſiam conſuetam ſervari: quæ ta-*

talis est. Ego talis &c. Profiteor & credo sanctam Trinitatem, Patrem, & Filium, & Spiritum sanctum &c. Ut in professione alias missa sub Clemente IV. Pontifice, usque ad finem. *Et insuper cum eisdem Personis Ecclesiasticis, quae dum erant in hujusmodi schismate, etiam scienter, quoscumque ordines, etiam sacerdotalem, ab Episcopis schismaticis, seu haereticis, etiam eis in contemptum fidei adhaerendo receperunt, auctoritate nostra, per manus impositionem absolvendi & reconciliandi, etiam ad cautelam si dubitaretur an alias fuerint absoluti, & reconciliati, ac dispensandi super ipsis ordinibus, seu eorum executione, ipsosque ad eosdem ordines habilitandi, & habiles reddendi, etiamsi ante dispensationem, post conversionem tamen eorum, in ipsis ordinibus ministrarunt. Et insuper quibuslibet Antistitibus gratiam, & communionem Apostolicae Sedis habentibus, personis eisdem hujusmodi Ordines etiam omnes, si de ipsorum collatione dubitetur, una & eadem die ad hoc per dictam Ecclesiam consueta, & etiam Dominica de novo, alias tamen juxta formam ejusdem Ecclesiae, conferendi, & ipsis personis hujusmodi Ordines recipiendi, licentiam tribuendi. Et tam vobis etiam insolidum, quam ipsis Antistitibus hujusmodi personis post susceptionem dictorum Ordinum, ad quaecumque dignitates, personatus, officia, & beneficia cum cura vel sine cura obtenta per eos, a Catholicis vel Schismaticis collata eisdem, etiamsi dignitates ipsae majores post pontificales in Cathedralibus, & principales in Collegiatis Ecclesiis existant, retinere licite valeant, perinde ac si ante collationes eis factas, de ipsis super praedictis omnibus plene dispensatum fuisset, dispensandi, fructusque per eos ex beneficiis ipsis perceptis remittendi eisdem, & ad alia similia in posterum obtinenda, si eis canonice conferantur, etiam habilitandi, & alia circa haec agendi, quae vestrae circumspectioni expedientia videbuntur, quibuscumque Apostolicis, & aliis constitutionibus, nec non statutis & consuetudinibus Ecclesiarum hujusmodi contrariis, juramento, confirmatione Apostolica, vel quacumque firmitate alia roboratis nequaquam obstantibus, plenam & liberam concedimus, tenore praesentium, facultatem. Datum Novis Avenion. dioecesis, Nonis Augusti, anno* IV. Tom. 4. an. 1267. num. 1.

Dilectis filiis Magistro & Conventui domus Hospitalis sancti Joannis Hierosolymitani, seu ejusdem Magistri Locumtenenti.

IV. *Cum dilectos filios Thomam de Bozolasco Priorem Provincialem Lombardiae superioris, & Bartholomaeum Cherasii Fratrum Praedicatorum, & Minorum Ordinum professores in sacra Theologia Magistros, nec non Bertrandum Frose, & Hessonem Slegrheltz Neapolitan. & Friburg. Praeceptoriarum Praeceptores Hospitalis sancti Joannis Hierosolymitan. Apostolicae Sedis Nuncios, latores praesentium, ad civitatem Constantinopolitan. pro certis arduis negotiis destinemus, discretioni tuae, in virtute sanctae obedientiae, & sub poena excommunicationis, quam singulares personas vestras, si hujusmodi nostro mandato contempseritis, seu neglexeritis obedire, incurrere volumus, eo ipso districte praecipiendo mandamus, quatenus praefatis Nunciis, seu illis ex eis, qui ad dictam civitatem proficiscentur, de galea bene armata, in qua tute & commode stare possint, a Romana Curia usque ad dictam civitatem, & ab inde usque saltem ad terras regni Siciliae circa Farum, vestris expensis providere curetis, in hoc vos taliter habituri, quod digne commendari de prompta obedientia valeatis. Datum apud Villam-novam Avenion. dioecesis* VIII. *Kalend. Octobris, anno* IV. Ibid. fol. 12.

Universis & singulis, ad quos præsentes pervenerint.

Ibidem.

V. *Nuper pro certis fidei Catholicæ & Apostolicæ Sedis negotiis dilectos filios Thomam de Bozolasco Priorem Provincialem Lombardiæ superioris, & Bartholomæum Cherracii Prædicatorum & Minorum Ordinum Professores, in sacra Theologia Magistros, nec non Bertrandum Froze, & Hessonem Slegherletz Neapolitan. & Friburg. Præceptoriarum Præceptores sancti Joannis Hierosolymitani, Apostolicæ Sedis Nuncios, per nostras litteras ad civitatem Constantinopolitan. disposuimus destinandos: & nonnullis Principibus, aliisque personis scripsimus per nostras litteras Apostolicas, quod ipsis quatuor Nunciis, super iis, quæ eis dicerent ex parte nostra, fidem plenariam adhiberent, prout in ipsis litteris plenius continetur. Cum autem postmodum ex certis causis Bertrandum & Hessonem præfatos revocaverimus pro præsenti a nunciatione præfata, & intendamus, quod dicti Thomas & Bartholomæus consummationem negotiationis hujusmodi prosequantur, omnes & singulos quibus, ut præfertur, scripsimus, rogamus attente, quatenus dictis Thomæ & Bartholomæo, vel eorum alteri, non obstante absentia præfatorum Bertrandi & Hessonis fidem velint indubiam adhibere. Datum ut supra* VI. *Kalend. Octobris, anno* IV.

Revocantur duo ex Nunciis.

Ann. 1373. n. 18. Inter Hungaros & Tartaros laudabiliter agunt Minoritæ.

VI. Magno studio in partibus Russiæ, Bosniæ, aliisque Hungariæ metis Shismaticorum conversioni, hoc tempore, uti diximus, invigilarunt Minoritæ; in ea etiam parte, quæ Tartaros respicit, & Walachonum patria dicebatur, non mediocrem posuerunt operam, juvante & favente Ludovico Hungariæ Rege, ut ejurato schismate Græcanico, ad unitatem fidei reverterentur, aliique fierent in exemplum, ut ad idem ovile Catholicum redire cogitarent. Unum oberat, quod Episcopum proprium nondum habebant, qui ex officio pastorali huic novello gregi invigilaret, & ex Hungaris propter aliquas causas eum recipere detrectabant. Scripsit Pontifex ad Strigonien. & Colocen. Archiepiscopos, ut ex sententia Regis, quid expediret saluti populorum admonerent, & an huic Pontificali muneri inter eos exercendo idoneus esset frater Antonius Spalaten. Ordinis Minorum, qui linguam dictæ gentis callebat, & longo tempore inter ipsos conversatus multos convertit & baptizavit.

Venerabilibus Fratribus Strigonien. & Colocen. Archiepiscopis.

Ibid. fol. 55.

VII. *Ad nostri Apostolatus auditum perduxit relatio fide digna, quod circa metas regni Hungariæ versus Tartaros, est multitudo quorumdam populorum, qui Walachones vocantur, & vivunt secundum ritum & schisma Græcorum, & sunt simplices homines, sed convertibiles ad conversionem & observationem veræ fidei Christianæ, si ad hoc sollicitis & caritativis studiis inducantur. Quodque licet carissimus in Christo filius noster Ludovicus Rex Hungariæ illustris, fervidus zelator fidei Christianæ certam partem dictorum populorum procuraverit, & fecerit ad fidem præfatam converti; tamen ipsi conversi non habent proprium Antistitem, nec proprios sacerdotes, & de sacerdotibus Hungaris, licet paucis, interdum accedentibus ad eos pro ministrandis Ecclesiasticis Sacramentis, aut diversitatem linguarum, aut morum, vel ex aliis causis non sunt bene contenti, propter quod nec conversi bene ad eorum salutem proficiunt, nec ad ipsam fidem alii convertuntur;*

tur; & quod propterea expediret eisdem populis Episcopum præfici Catholicum scientem eorum linguam, & in lege Domini eruditum, ejusdemque fidei zelatorem præcipuum, qui sciret ac vellet in dicta fide & virtutis operibus præfatos conservare conversos, & ad conversionem aliorum anhelaret caritatis ardore, nec non sacerdotes idoneos promoveret ad curam hujusmodi populorum, & alia faceret, quæ ad Pontificale officium pertinerent; & quod si hæc fecerit, speratur quod iidem populi ad præfatam fidem converterentur, & persisterent in eadem, super quibus nostræ fuit provisionis officium imploratum. Nos de hujusmodi conversione jam facta, & spe alterius, quæ speratur fieri, exhilarati quamplurimum, & proinde agentes altissimo gratiarum humiles actiones, & volentes de ipsis, ut debite provideamus, in eis plenius informari, fraternitati vestræ, de qua in his & aliis gerimus in Domino fiduciam pleniorem, per Apostolica scripta committimus & mandamus, quatenus super his, præfati Regis communicato consilio, per vos, vel alium seu alios, quid circa & magis fieri pro animarum salute & propagatione dictæ fidei expediat; & in quo loco erigenda sedes Episcopalis, quomodoque dotanda Ecclesia Episcopalis hujusmodi, & sub quibus finibus ejus diœcesis distinguenda & limitanda, & cui Metropolitano subjicienda existerent, & de ceteris circumstantiis, & aliis opportunis vos plene informare, & quidquid inde inveneritis nobis per vestras litteras vestris sigillis munitas, vel instrumenta publica referare curetis, ut eis visis, maturius deliberare possimus, quid in hac parte utilius secundum Deum agere habeamus. Datum Avenione III. Idus Octobris, anno IV.

EISDEM.

VIII. *Hodie ad audientiam nostram perducto ex relatione fideli, quod certa pars multitudinis nationis Walachonum, qui circa metas regni Hungariæ versus Tartaros commorantur, secundum ritus & schisma Græcorum vivebant, prout longe major pars eorum adhuc vivit, procurante carissimo in Christo filio nostro Ludovico Rege Hungariæ illustri, conversa fuerat ad sacræ fidei Catholicæ veritatem, & quod alii de multitudine ipsa faciliter converterentur cum assistentia dicti Regis, si in partibus eorumdem Walachonum erigeretur Ecclesia Cathedralis, & Episcopus præficeretur eidem, cum ipsi Walachones, ut dicitur, de solo ministerio sacerdotum Hungarorum non sint bene contenti. Nos fraternitati vestræ certa super his indaganda per vos, & nobis fideliter referenda, per alias nostras litteras duximus committenda, prout in ipsis litteris plenius continetur. Cum autem, sicut eadem relatio subjungebat, dilectus filius frater Antonius de Spalato, Ordinis Fratrum Minorum professor, qui linguam dictæ nationis scire asseritur, & qui tempore dictæ conversionis multos ex dictis Walachis convertisse, baptizasse, & magnum fructum ex sua prædicatione animabus eorum dicitur attulisse, satis habilis & utilis ad convertendum Walachos reliquos non conversos ad fidem præfatam, si præficeretur in Episcopum multitudini antedictæ: Nos de præmissis, ut agamus cautius, cupientes de his, ac scientia, vita, & moribus dicti Antonii habere notitiam certiorem, eidem fraternitati, de qua gerimus in Domino plenam fidem, per Apostolica scripta committimus & mandamus, quatenus de præfatis, scientia, vita, ac moribus dicti fratris Antonii, ac etiam aliorum qui utiliores esse possent hujusmodi Ecclesiæ, si erigeretur, & conversioni Walachonum præfatorum, super quo vestras conscientias oneramus, studeatis vos diligentius informare, & quæ per informationem ipsam re-* Ibidem.

repereritis, nos per vestras litteras authenticas harum seriem continentes, curetis reddere certiores. Datum Avenione ut supra.

Vide de his Carol. Episc. lib. 1. & 2. de Novaria. IX. Vicecomitum tyrannorum Mediolanensium crudele dominium, intolerabilesque exactiones pertæsi aliquot populi, ab eis hoc tempore defecerunt. Inter hos rebellarant incolæ Vallis Osolæ alias Ossulæ, Novarien. diœcesis, quæ sub titulo Comitatus, seu potius Comitatuli ad immediatum & plenum dominium Episcoporum Novariensium spectabat, ex dono Henrici I. Imperatoris, ab anno MXIV. usque ad annum circiter MCCCCLXX. quo Ecclesiæ Novariensi, sedente Hieronymo Palavicino, adempta est, & translatum dominium in Sfortias Mediolanenses. Erat vero illo defectionis tempore Episcopus Novariensis Oldradus Galeatio tyranno, vel beneficentiæ, vel consanguinitatis titulo devinctus, quem propterea ab administratione spiritualium & temporalium Pontifex duxerat suspendendum, deputatis aliis, qui regerent, Vicariis. Hos itaque populos, ut in fide & officio contineret Pontifex, atque ad resistendum Galeatio animaret, submisit occulte fratrem Valentinum de Morigiis virum in rebus agendis expertum, datis his litteris honorariis.

Fr. Valentinus de Morigiis destinatur ad Novarien.

Dilectis filiis universis, & singulis Fratribus Ordinis Minorum, ad quos præsentes pervenerint.

Ibidem fol. 5. X. *Cum dilectus filius Valentinus de Morigiis Ordinis vestri, lator præsentium, pro quibusdam nostris, & Romanæ Ecclesiæ negotiis ad certas partes de nostro mandato accedat, ad nostram præsentiam rediturus, vobis, & cuilibet vestrum districte præcipiendo mandamus, quatenus si ipse Valentinus ad evitanda pericula, quæ verisimiliter posset incurrere, suum dimitteret habitum, & iret sine socio, super quibus sibi ex certis causis licentiam dedimus, volentes quod propterea apostasiæ, vel aliam notam, seu reatum non incurrat, eum nullatenus molestetis, præsentibus per duos menses proximos secuturos tantummodo valituris. Datum Avenione* XI. *Kalendas Februarii anno* IV.

Dilectis filiis universis, & singulis hominibus tam nobilibus, quam plebeis Vallis Osolæ Novarien. diœcesis.

Ibid. fol. 53. XI. *Lætanter audivimus, quod vos antiquam & sinceram devotionem, quam ad Romanam Ecclesiam semper in vestris cordibus habuistis, licet ob jugum tyrannicum, quod vos premebat, eamdem devotionem nequiveritis ostendere, longo tempore retroacto, nuper vigore magnanimitatis assumpto, dictum jugum deposuistis, viriliter contra iniquitatis filium Galeaz de Vicecomitibus, tyrannum Mediolanensem pessimum, viriliter rebellando, & dictæ Ecclesiæ fideliter adhærendo, de quibus fidelitatem vestram dignis laudibus commendamus, hortantes eamdem, quod in devotione hujusmodi constantibus animis permanentes, ad fortificandum statum vestrum, & honorem ejusdem Ecclesiæ, ac debilitandum vires tyranni præfati, vicinos vestros sub dicto jugo adhuc detentos ad rebellandum similiter vestris persuasionibus inducatis, & ad id tutius & citius perficiendum eis vestra auxilia fraterne offeratis, & etiam tribuatis. Ut autem securiores sitis in casibus opportunis, diversis personis Ecclesiasticis, ac nobilibus, Communitatibus, & universitatibus vobis vicinis preces nostras dirigimus, ut ob reverentiam nostram vobis*

bis præbeant auxilia & favores. Ceterum multum doluimus & dolemus, quod, sicut audivimus, de rebellione prædicta, aliqui vicini vestri recusantes rebellare vobiscum, licet nitentes præfati favore tyranni, fuerint tempore rebellionis hujusmodi interempti, cum capi & fugari potius debuissent; quare vos rogamus attentius, quatenus a talibus crudelitatibus de cetero penitus abstinere curetis; & cum, sicut alias vobis scripsimus, venerabilis frater noster Oldradus Episcopus Novarien. ratione Ecclesiæ Novarien. immediatus Dominus vester, & subditus noster, per dictum tyrannum sit quodammodo captivatus, cum ab administratione spiritualium & temporalium dictæ Novarien. Ecclesiæ duximus suspendendum, in partibus vestris certis per nos Vicariis, & administratoribus, auctoritate Apostolica deputatis, sicut in nostris litteris inde confectis plenius continetur. Quibus Vicariis secundum earumdem litterarum tenorem curetis firmiter obedire, prout hoc dilectus filius Valentinus de Morigiis Ordinis Fratrum Minorum professor, lator præsentium, plenius vobis dicet oraculo vivæ vocis; cujus bonis exhortationibus super præmissis vobis ex parte nostra faciendis, per eum humiliter intendatis. Datum Avenione IV. Nonas Octobris anno IV.

XII. Eodem tempore submissus a Pontifice Minorita alter, Antonius de Raffagnis ad Vallem Sicidam, alias & rectius Sesitem, vulgo Sesiam, ejusdem diœcesis Novariensis (in quam, & reliquas terras Imperii per tyrannos Mediolanenses occupatas, auctoritatem exercebat Pontifex) ut ad excutiendum grave tyrannorum jugum hortaretur. *Fr. Antonius de Raffagnis ad eosdem. Vide cit. Carolum tract. de Montanis incii.*

Dilectis filiis universis, & singulis hominibus Vallis Sicidæ, Novarien. diœcesis.

XIII. *De fidelitate & discretione dilecti filii Antonii de Raffagnis Ordinis Fratrum Minorum, latoris præsentium, confidentes, sibi quædam, quæ pro honore & statu nostris, & Romanæ Ecclesiæ, ac pro bono statu vestro, & partium vicinarum ex parte nostra vobis exponere debeat, duximus committenda. Quare Universitatem vestram hortamur attente, & auctoritate Imperiali, quam habemus in omnibus terris Imperii, quæ per tyrannos de Mediolano detinentur, vobis districte præcipiendo mandamus, quatenus eidem Antonio super iis, quæ circa hæc vobis pro dicta parte nostra narraverit, curetis fidem plenariam adhibere, & cum tempus fuerit, obedire. Datum Salon. Arelaten. diœcesis v. Kalendas Junii anno IV.* *Ibid. fol. 10.*

Dilectis filiis universis, & singulis Fratribus Ordinis Minorum, ubicumque consistentibus, ad quos præsentes pervenerint.

XIV. *Cum per dilectum filium Antonium de Raffagnis, Ordinis vestri Fratrum Minorum, harum latorem, certas nostras litteras, pro quibusdam nostris, & Ecclesiæ Romanæ negotiis destinandas duxerimus, & prout ipse Antonius nobis retulit, quidam Fratres dicti Ordinis, spiritu temeritatis assumpto, videre conati sint hujusmodi litteras, de quo plurimum perturbamur; Universitati vestræ in virtute sanctæ obedientiæ, & sub excommunicationis pœna, quam secus attentantes incurrere volumus ipso facto, districte præcipiendo mandamus, quatenus dictum Antonium solum, vel sociatum, cum habitu, vel sine habitu dicti Ordinis, super quibus sibi licentiam concessimus, hinc ad sex menses proxime secuturos, ire, stare libere permittatis,* *Ibid. fol. 50.*

tatis, non præsumentes velle videre litteras, quas deferet, nec vos de ipso intromittere quoquomodo; alioquin contra facientes graviter puniemus. Datum apud Pontem Sorgiæ Avenionen. diœcesis IV. *Nonas Septembris anno* IV.

XV. Thomas Farignanus Patriarcha Gradensis, tot functus legationibus pro componendis aliarum Provinciarum tumultibus, & prudenter administratis rebus suæ fidei commissis, convertit se ad reformationem sui Patriarchatus, ne aliorum intentus profectui suas oves negligere videretur. Ut integre faceret, amplam dedit Pontifex his litteris facultatem.

Venerabili fratri Thomæ Patriarchæ Graden.

Ibid. fol. 7. XVI. *AD nostri Apostolatus auditum nuper grata perduxit expositio fide digna, quod tua Fraternitas noviter promota ad Graden. Ecclesiam, personas Ecclesiasticas utriusque sexus tuæ Provinciæ sic invenit multiplicis dissolutionis vitiis laborare, quod jam incepit in eis visitationis officium exercere, de quo tuos zelum & sollicitudinem plurimum in Domino commendamus, te Apostolicis persuasionibus exhortantes, quatenus inchoatam hujusmodi perseveranti studio prosequaris. Et ut ipsa eo efficacius exequi valeas, quo majori fueris potestate munitus, tibi, per te, vel alium, seu alias personas honestas & providas, Deum timentes, ac zelum reformationis Ecclesiastici status, ac salutis animarum habentes, hujusmodi visitationis, necnon reformationis, correctionis, & punitionis officium in Ecclesiis, Monasteriis, & locis, ac personis utriusque sexus, exemptis, & non exemptis dictæ Provinciæ, cujuscumque sint dignitatis, status, & ordinis, præter Religiosos Mendicantes; etiamsi Monasteria, & loca hujusmodi Cistercien. Cluniacen. Camaldulen. ac beatæ Claræ, & Monialium existentium sub cura Fratrum Prædicatorum existant, plenarie faciendi, ac contradictores, auctoritate nostra, per censuram Ecclesiasticam, appellatione postposita, compescendi, & convocandi ad hoc, si opus fuerit, auxilium brachii sæcularis: non obstantibus exemptionibus, & quibusvis aliis privilegiis, & litteris Apostolicis Ordinibus præfatis, seu personis eorumdem ab Apostolica Sede concessis; ac statutis & consuetudinibus Ecclesiarum & Monasteriorum hujusmodi contrariis, juramento, confirmatione Apostolica, vel quacumque firmitate alia roboratis; etiamsi de eis, ac ipsorum Ordinibus, & locis, ac nominibus & cognominibus propriis esset plena & expressa, ac de verbo ad verbum in præsentibus litteris mentio facienda: seu si eisdem Ordinibus & personis eorum, vel quibusvis aliis communiter vel divisim &c. quod loca & personæ Ordinum ipsorum per alium visitari, quam per personas suorum Ordinum; & tam ipsæ personæ, quam alii prædicti suspendi, vel excommunicari, seu ipsi, & dictorum Ordinum loca interdici non possint per litteras Apostolicas non facientes plenam &c. de indulto hujusmodi mentionem. Et qualibet alia dictæ Sedis indulgentia generali, vel speciali; cujuscumque tenoris existat, per quam præsentibus non expressam, vel totaliter non insertam, tuæ jurisdictionis explicatio in hac parte valeat quomodolibet impediri, quæ quo ad hoc ipsis nolumus aliquatenus suffragari, plenam concedimus, tenore præsentium, facultatem, præsentibus post biennium minime valituris. Datum Avenione* IV. *Kalendas Februarii anno* IV.

EIDEM.

XVII. *AD ea quæ statum salubrem Ecclesiarum & Monasteriorum respiciunt, libenter intendimus, illisque favorem Apostolicum impertimur. Dudum siquidem per nos accepto, quod tu personas Ecclesiasticas utriusque sexus in tua Provincia consistentes, auctoritate Metropolitica inceperas visitare. Nos cupientes, quod tu hujusmodi visitationis officium perseveranti studio prosequereris, ut illud eo efficacius exequi posses, quo majori fores potestate munitus, tibi auctoritate Apostolica per te, vel alium, seu alios hujusmodi visitationis officium in Ecclesiis & Monasteriis, ac locis aliis, & personis utriusque sexus exemptis, & non exemptis, dictæ tuæ Provinciæ, etiamsi Monasteria & loca hujusmodi Cistercien. &c. vel sub cura Fratrum Prædicatorum existerent, plenarie exercendi; & contradictores &c. compescendi, & invocandi ad hoc si opus &c. per nostras certi tenoris litteras, quas post biennium a data litterarum ipsarum computandum, minime valere volumus, plenam concessimus facultatem, prout in eisdem litteris plenius continetur. Cum autem, sicut nuper accepimus, tu postmodum infra dictum biennium, quod adhuc durat, tam tua auctoritate Metropolitica, quam etiam vigore dictarum litterarum hujusmodi visitationis officium in Monasterio Monialium sancti Zachariæ Ordinis sancti Benedicti, Castellan. diœcesis, quod de tua Provincia existit, exercens, & cupiens, quod dilectæ in Christo filiæ Abbatissa & Conventus ipsius Monasterii sub debita clausura, prout de jure debent, honeste viverent & morarentur, quædam, quæ in ipso Monasterio correctione, & reformatione indigebant, salubriter corrigere & reformare cœpisses, præfatæ Abbatissa & Conventus falso asserentes, se a quibusdam ordinationibus & mandatis, eis per te factis, licitis & honestis, fore gravatas, ab eis ad Sedem Apostolicam frivole appellarunt, ac appellationem suam hujusmodi dilecto filio Magistro Guillelmo Gualterii Cappellano nostro, & causarum Palatii Apostolici Auditori, per nos committi obtinuerunt. Idemque Auditor, ad instantiam dilecti filii Procuratoris Abbatissæ & Conventus præfatorum, tibi per suas litteras inhibuit, ne in hujusmodi visitationis officio, quoad Monasterium sancti Zachariæ præfatum, vel ejus personas ulterius procederes quoquo modo. Nos igitur, qui de malitia appellationis hujusmodi sumus plenarie informati, cupientes, quod præfatum Monasterium sancti Zachariæ per te salubriter reformetur, hujusmodi commissionem per nos dicto Auditori factam nuper duximus revocandam; ac inhibuimus eidem Auditori, ne de hujusmodi appellationis causa se ulterius intromitteret. Volentes itaque, quod tu hujusmodi visitationis & correctionis officium per te, ut præfertur, inceptum, salubriter ac utiliter prosequaris; Fraternitati tuæ per Apostolica scripta mandamus, quatenus appellatione, commissione, & inhibitione præmissis nequaquam obstantibus, hujusmodi visitationis, & correctionis officium, tam in dicto sancti Zachariæ, quam in aliis Monasteriis, ac locis Ecclesiasticis dictæ tuæ Provinciæ sollicite exerceas, juxta præfatarum nostrarum tibi directarum continentiam litterarum: non obstantibus etiam omnibus aliis, quæ in eisdem litteris nostris voluimus non obstare. Datum apud Villam-novam Avenionen. diœcesis, VII. Kalendas Octobris, anno IV.* Ibid. fol. 33.

XVIII. Reformationem Ordinis Minorum & sanctæ Claræ in regno Castellæ, aliisque Provinciis subjectis, prosecuturi Fratres, quos supra nominavimus, varia acceperunt hoc anno a Pontifice potestatis sibi commissæ in- Ann. 1373. n. 15

Varia indulta. * aliis de Tegula.

incrementa. Amandata etiam cura reformandi Conventus Avenionensis fratribus Stephano de Regula * Pœnitentiario Pontificio, & Bartholomæo Characii, sacræ Theologiæ Magistro, post hoc visitationis munus ad Græcorum Imperatorem destinato: *Ad nostrum non sine displicentia*. VII. Kalendas Aprilis. Generali Ministro fratri Leonardo injuncta etiam cura sedandi turbas exortas in Provincia sancti Francisci, & inde removendi seditionis auctores; necnon in aliis Provinciis, in quibus expedire judicabat, Ministros destituendi, aliosque substituendi: *Claret in terris*. V. Kalendas Octobris. Cum vero Fratres indefesse laborarent in conversione animarum & fidei propagatione in partibus Bosnæ, Bulgariæ, & Walachiæ, script, eidem Ministro Pontifex, ut Fratrum morientium libri illinc non extraherentur, non obstante constitutione, qua cavebatur, ut libri ubicumque decedentium remitterentur ad Conventus, in quibus Fratres erant initiati: *Cum sicut audivimus*. IV. Idus Julii. Eidem Ministro Generali indultum, ut fratri Matthæo de Hadesco provinciæ Anglicanæ, post viginti quatuor annorum continua exercitia in scholastica palæstra, a se paulo antea ad Magisterium Licentiato, lauream conferret. Fuit hic vir doctus, in rebus agendis peritus, & in suorum Consodalium regimine commendatissimus.

Ibid. fol. 63. 4. Kalendas Octobris.

Fr. Philippus Archiep. Casselen.

Vide Cathal. Archiep. Cassellen. & Roalsingam. sub ann. 1379.

XIX. Alteri ejusdem Provinciæ, sacræ Theologiæ Magistro Philippo de Torrington collata est Ecclesia Archiepiscopalis Cassellensis in Hibernia, per obitum Thomæ O Carroll. Missus est Legatus a Richardo II. Angliæ Rege ad Urbanum VI. qui in regressu sub annum MCCCLXXIX. conatus est persuadere tum privato colloquio, tum publica concione prædicto Regi, ut Galliam invaderet, asseverans facilem fore victoriam contra homines diris devotos ab Urbano vero Pontifice, quia Antipapæ Clementi VII. adhærebant. Excessit e vivis anno MCCCLXXX. die XXII. Novembris, cum sex annis Archiepiscopatum administrasset. Electus est hoc anno Episcopus Assisias frater Nicolaus Petri, per obitum Thomæ Rachami etiam Minoritæ, uti diximus superius. Incidimus in quædam monumenta provinciæ sancti Francisci, quæ hoc determinato anno obiisse referunt fratrem Matthæum Narniensem in sua urbis Conventu, miraculis illustrem, quorum aliqua retulimus sub nostræ Religionis primordiis, nostros auctores secuti, qui hominem incerto tempore defunctum ad illud reduxerunt.

Fr. Nicol. Episc. Assisii. *Ann. 1369. n. 10.*

Fr. Matth. Narnien. *Tom. 3. anno 1241. n. 27.*

XX. Collabente Religione, & dissoluta in multis Provinciis regulari disciplina, in ea, quæ sancti Francisci nuncupatur, mirifice restaurabatur, per fratrem Paulutium Trincium, quem supra diximus in solitario monte Brulliani reformationi Ordinis initium dedisse. Acquisiverat enim alia sex humilia tuguriola, in quibus initiabantur, qui ex seculo adveniebant, vel religiosius instruebantur, qui laxioris vitæ pertæsi ex aliis Provinciis, aut Cœnobiis advolabant. Vivebant tamen sub obedientia Ministri prædictæ Provinciæ sancti Francisci, qui ne crescerent, intra humilium domumcularum limites continebat. Venerat autem hoc anno in Umbriam Generalis Minister; exploravit, probavitque hominum virtutem, candidos mores, animum a fastu alienum, vitam tranquillam, a turbis semotam, propositæ reformationis tenacem, placuitque susceptum iter, per quod reliquos Consodales judicabat hos pauculos paulatim ducturos ad perfectam sui Instituti observantiam. Cupiens itaque, ut multiplicarentur, & ad alias Provincias extenderetur hæc reformatio, concessit fratri Paulutio, & cooperariis pauperculorum locorum Guardianis amplam facultatem, ut quo vellent, propria auctoritate Fratres mitterent, quoties expediret. Exemplar facultatis con-

Ann. 1368. n. 11.

Propagatur regularis observantia.

concessæ extractum ex ipso auhtographo asservato cum aliis litteris ad Paulutium datis in archivo Cœnobii sancti Damiani prope Assisium, hic exhibeo, ex quo loca quæ tunc possidebant hi futuræ magnæ gentis novi duces, lector percipiet.

XXI. *In Christo sibi carissimis Fratribus Paulutio Vagnotii de Fulgineo, ac Guardianis Eremitoriorum, seu locorum dicto fratri Paulutio commissorum, videlicet, Carceris beati Francisci, Pistiæ, Jani, Montis-Lucii, Montis-Jovis, Montis Jonis, & Stronconii, frater Leonardus Ordinis Fratrum Minorum Generalis Minister & servus, salutem & pacem in Domino sempiternam. Ut pro necessitatibus, seu utilitate præfatorum locorum, vos, & quilibet vestrum, vestrique Vicarii ire, ac etiam mittere possitis, & possit, Fratres sibi commissos ad quæcumque loca provinciæ sancti Francisci, & extra in Provinciis convicinis, quotiescumque discretioni vestræ, seu alicujus vestrum videbitur expedire, dilectioni vestræ, tenore præsentium, contedo. Valete in Christo Jesu, & orate pro me. Datum Perusii* VIII. *die Julii* MCCCLXXIV.

XXII. Hæc opportune concessit Paulutio Generalis Minister, cum ille haud contemnendo beneficio totum affecerit Sodalitium. Infamis illa Fratricellorum secta toties ab Ecclesia proscripta, suos habuit Perusii fautores uti superius narravimus; unde magno illuc coierunt numero, & domicilia sibi constituerunt intra & extra civitatem. Ficta religione, ementita paupertate, & fallaci hypocrisis larva, cum egregiam conciliassent in populo opinionem, insultare modis omnibus cœperunt Franciscanis, ea in urbe degentibus, obiicientes eis vel ampliores ædes, vel molliores vestes, vel cibos lautiores, quam arcta a sancto Francisco præscripta paupertas videretur permittere. Atque eo usque horum pervenit temeritas & insolentia, ut pertranseuntibus Fratribus, quorum indusia vel sudariola ad collum paterent, in ipsis plateis manus injicerent, extractoque linteo, coram populo interrogarent, an hæc illa vitæ Franciscanæ austeritas? aut an secundum Francisci Regulam hæc liceret gestare? His aliisque modis ita exprobrabant Minoribus, vere a prima Ordinis semita non parum declinantibus, ut solos se sancti Francisci sectatores apud rudem plebem ostentarint, & Minoritas in tantum deduxerint populi contemptum, ut in publicum prodire aliquando timerent.

Ann. 1368. n. 4. Insolentia Fratricellorum Perusii.

XXIII. Ad has angustias Fratres redacti cogitare cœperunt, quod superesset remedium. Multi multa proposuerunt, sed prudentius unus, nihil opportunius opponi posse fictis Franciscanis, quam veros & rigidos sancti Francisci sectatores, atque hos evocandos ex Eremo Brulliani, quorum austera vita, & integra regulæ observantia possit Fratricellorum infringi præsumptio, & hypocrisis revelari. Placuit consilium, evocatisque fratre Paulutio & socio, quem ille assumpsit laicum, suas exposuerunt tribulationes, quibus ut ferventi oratione, & publica ad populum exhortatione mederentur, præ reliquis Minister Provincialis, injunxit. Paulutius superioris obsecuturus præcepto, longa præmissa prece, ad publicum evocare congressum superbos Fratricellos, & populo quales essent statuit manifestare, qui coram populo Fratrum detraxerunt opinioni. Statuta disceptationi die, indignati Fratricelli non alios sibi obiici congressores, quam idiotas laicos, contemnere cœperunt Paulutii humilitatem. At ille respondens, non in persuasibilibus humanæ sapientiæ verbis, sed in Dei virtute fidentem semet certamen inire: quod illud argumentum, interrogavit, per quod illi se veros sancti Francisci discipulos, & reliquos probarent esse degeneres. Obie-

A fratre Paulutio Fulginate reprimitur.

cerunt illi Fratribus laxiorem vitam, multiplicem regulæ transgressionem, & alia, quæ adversari videbantur statui Franciscanorum; se vero in laboribus multis & ærumnis, undique a prælatis agitatos, ab Inquisitoribus ad necem perquisitos, adamussim sancti Francisci observare præcepta. Ad hæc Paulutius: *Nihil sanctus Franciscus strictiori & pluries repetito præcepto imperavit suis Fratribus, quam ut Pontifici obedirent Romano: vos præceptum hoc omnium potissimum flocci penditis, Papæ non obeditis, ab eo institutos Præsules contemnitis: ut quid ergo de vana sancti Francisci sequela gloriamini, & dum substantiam ipsam abiicitis, viridantium obiicitis speciem foliorum?* Manifesto convicti argumento obmutuerunt, orto ingenti murmure in populo, qui, dum plane constitit de veritate facti, exsibilare & despectui habere cœpit, quos prius habuit venerationi.

Lepida contentio Fratricellorum: XXIV. His accessit, quod Nobilis quidam Perusinus commodaverat aliquot ex his Fratricellis partem domus æstivæ, quam extra civitatem habebat. Dum vero sub hoc ipso disputationis tempore animi recreandi causa ipse in alteram secessisset partem, secreto observavit per rimulas, duos ex istis nebulonibus inter se acriter contendentes, quorum unus alteri obiiciebat nimiam præsumptionem, quod se tamquam Papam venerari, & pro vero Papa coli vellet; ille vero huic insolentiam, & sacrilegam temeritatem, quod sibi canonice electo nollet obtemperare. Audito deinde convictos a Paulutio inobedientiæ erga Romanum Pontificem, diligentius cœpit illorum scrutari vitam & mores, quos dum vere hæreticos proscriptos, & subdolos comperit tenebriones, qui in latibulis & angulis falsam sibi effingebant hierarchiam Pontificum, Cardinalium, & Antistitum, male affectos abegit, & pestifera illorum revelata hypocrisi cum dedecore, ignominia, & verbere multo, insequentibus & inclamantibus pueris, a toto territorio Perusino exularunt.

Conv. S. Francisci de Monte Perusii. XXV. Ob hanc insignem obtentam victoriam, & restitutum in populo honorem, adjudicarunt Fratres Paulutio & sociis Cœnobium sancti Francisci a Monte nuncupatum, extra urbem situm, & facile suggesserunt Ministro Generali, alias viris piis propitio, ut præfatam concederet facultatem, quo vellent Paulutius, suæque familiæ Guardiani aut Vicarii, Fratres amandandi; qua ratione factum est, ut brevi nova hæc cresceret plantula, & religiosum multiplicaretur Institutum. Qui de hoc congressu scribunt, eodem tempore, & ob relatam causam, domo ista Perusina donatos Fratres subjungunt.

Jacobill. in vita Paulut. cap. 8. Errant itaque, qui sub annum MCCCLXIX. hæc contigisse referunt, cum etiam hoc anno in recensu domorum, in supradictis Generalis Ministri litteris expresso, non contineatur Perusina, quippe aliquot post dies vel menses in potestatem recepta. Errant itidem, qui anno primo sui Pontificatus asserunt, Gregorium in quodam Indulgentiarum diplomate, hujus Instituti enumerasse domos undecim, atque inter has Perusinam, cum hoc Pontificatus quarto septem dumtaxat recenseantur, atque inter illas sileatur Perusina.

Gonza. in Prov. March. Conv. 15. XXVI. Obtinuisse Patres Clarenos loca multa in Piceno, ob venerationem Angeli Clareni, de quo sæpius alias, & discipulorum industriam, satis liquet ex multis, quæ nos sparsim retulimus, domiciliis. Inter hæc connumerandum venit humile Cœnobium sancti Liberati, ante, vel circa hoc tempus in quadam solitudine V. M. P. ab oppido sancti Genesii, & III. M. a Sarnano constructum. Locus est accommodus vitæ contemplativæ, & virtutibus exercendis. Prodierunt ex eo viri pietate insignes, inter quos emicuit frater Liberatus clarissimis ortus natalibus, quem in ejusdem loci Ecclesia jacere, miraculis multis fulsisse, & a quodam summo Pontifice sanctum ap-

Conv. S. Liberati.

Fr. Liberatus.

appellatum, atque hinc Cœnobiolo & adjacenti regioni *sancti Liberati* nomen adhæsisse scribit Gonzaga. Quis hic fuerit Liberatus non comperio, alium omnino a liberato Maceratensi, de quo sæpissime sermonem instituimus, reputo; uterque tamen fuit Angeli Clareni sectator. Aliud habebant angustius & humilius domicilium prope Matelicam, versus Montem sancti Vicini sancto Joanni sacrum, spirituali vitæ satis opportunum, ab ipsis Clarenis hinc inde conquisitis eleemosynis fabricatum. Quo vero tempore originem acceperit, penitus nescitur. Utraque domus cessit Patribus regularis Observantiæ, deficientibus Clarenis. *Indid. Conv. 33. Conv. S. Vicini al. Matelica S. Joannis.*

XXVII. Hoc anno ait Rodulphus, ortum habuisse Cœnobium Trainæ in provincia Siciliæ & custodia Messanensi; sed dum addit annum fuisse quartum Urbani VI. errat vel in anno, vel in Pontifice. Annus hic quartus erat Gregorii, non Urbani, cujus turbulenta electio incidit in annum MCCCLXXVIII. & Pontificatus quartus, in annum MCCCLXXXII. recurrit. Erat eo in loco, extra urbem sito Abbatia sancti Michaelis, in qua, sub ædibus haud omnino opportunis annis centum commorati sunt Fratres; donec Trainenses suis sumptibus commodiores adjecerunt, concesso etiam intra urbem hospitio. Data hoc anno facultas Fratribus Vicariæ Bosnæ construendi domos septem in partibus seu Territoriis Tucimii, Wilkuike, Verbas, & Sane, ut commodius insistere possent schismaticorum conversioni, & Catholicorum instructioni: *Inter ceteros Ordines*, VIII. Kalendas Augusti. Sub hoc tempore extabat Conventus Salloni Arelaten. diœcesis; in eo quippe testatur Pontifex *se hoc anno die Pentecostes solemniter celebrasse*, & indulgentias concedit in eadem festivitate deinceps Ecclesiam visitantibus: *Splendor paternæ gloriæ*, XII. Kalend. Junii. Concessa hoc anno facultas Guardiano & Fratribus sancti Emiliani Burdegalen. diœcesis, ut domum suam intra Villæ muros ædificarent, quia, quam diximus extra sitam, destructa est a Rectoribus Villæ propter bella, quæ inter Galliæ & Angliæ Reges vigebant: *Devotionis vestræ*, II. Kalend. Augusti. *Rodul. fol. 180. Conv. Trainæ. Conv. Salloni. Conv. S. Emiliani Burdeg.*

XXVIII. Occurrit hoc anno mentio Conventus Montisgranarii Firmanæ Diœcesis, in diplomate, quo Pontifex quasdam largitur indulgentias invisentibus statutis diebus sacellum sanctæ Barbaræ in Ecclesia Minorum constructum. Ex monumentis autem e Piceno missis probabiliter conjicio ante annum MCCL. constructum Conventum. Etenim præterquam quod campana fusa sit anno MCCLXXXI. circumductis istis verbis: *Memor esto filiorum tuorum. Alleluja. Ave Maria &c.* Extat diploma Gerardi Episcopi Firmani, quo anno MCCLX. duas Ecclesias rurales sanctæ Mariæ, & sanctæ Barbaræ unit Ecclesiæ Minorum in agro Montisgranarii jam constructæ. Cum vero Fratres a sicariis, & externis hostibus plurimum vexarentur, sub Eugenio IV. anno MCCCCXXXI. domum transtulerunt ad oppidi plateam, obtento fundo pactis quibusdam conditionibus a Patribus Eremitis Ordinis sancti Augustini. Prodierunt ex hoc loco, præter alios, Magister Franciscus Marius multis sui Ordinis functus officiis, ac demum hæreticæ pravitatis Inquisitor Pisis, ubi anno MDCVI. decessit; & Magister Franciscus Pacificus Inquisitor in civitate & Diœc. Adrien. *Conv. Montisgranarii. Franciscus Marius Inquisitor Pisan. Franciscus Pacificus Inquisitor Adrien.*

XXIX. Abbatissa, & Sorores Clarissæ de Cargnano Taurinen. Diœc. destructo, propter bella, quæ in illis partibus viguerunt, suo Monasterio, ædificare cœperunt ante hunc annum aliud infra oppidi muros; cujus Ecclesiam, quæ tunc extruebatur, invisentibus Pontifex indulgentias largitur: *Licet is, de cujus munere venit*, XIII. Kal. Februarii. Similiter invisentibus Ecclesiam Clarissarum de Deneye, Elien. Diœc. in Anglia: *Licet is, de cujus*, *Monast. Cargnani. Monast. de Deneye.*

jus, II. Idus Decembris, & Monasteria omnia Provinciæ sancti Francisci voluit a tributis, & collectis immunia: *Pastoralis officii*, eodem die.

SUPPLEMENTUM P. ANTONII MELISSANI DE MACRO.

Litteræ Apostolicæ. *Indic. ex Vatic.*

„ I. QUarto Idus Januarii datis litteris Apostolicis pro eleemosynis sancti Francisci Assisinatis: *Sedis Apostolicæ &c.* & ad fratrem Thomam Rachami de Amelia, olim Ministrum Provinciæ sancti Francisci, & nunc Episcopum Assisiensem: *Nuper admodum &c.* IV. Kal. Februarii, Summus Pontifex in Sarracenos Palestinam occupantes expeditionem sollicitaturus, diversis Principibus Christianis de tanto negotio scripsit, nempe Philippo Burgundiæ, Joanni Lancastriæ, & Joanni Bituricensi Ducibus, necnon Eduardo primogenito Angliæ, Edmundo Comiti Cantabrigiæ, Comiti etiam Herefontiæ, Bertrando Comestabulo Franciæ, & Philippo de Maceriis Cancellario Regni Cypri, singulis sub eodem tenore & data: *De mense &c.* XV. Kal. Junii. Destinato fratre Francisco Casalensi ad Fridericum Trinacriæ Regem, pro eodem ad Henricum Rubeum, & Manfredum de Claromonte: *Dilectum filium &c.* XIV. Kal. Junii: sicut etiam sub eodem tenore eidem Regi Trinacriæ XIV. Kal. Januarii. Francisco vero Borilli sacræ Theologiæ Magistro, & Inquisitori hæreticæ pravitatis in Arelaten. Aquen. Ebredunen. ac Tarantasien. Civitatibus, Diœcesibus, & Provinciis, ut contra concubinarios severe procederet, commisit: *Cum nos &c.* XV. Kal. Julii. Fratri autem Thomæ Patriarchæ Graden. pro Magisterio fratris Bartholomæi: *Viri sacræ &c.* V. Kal. Maii: & Cardinali Guillelmo Farinerio item pro Magisterio fratris Ludovici, XV. Kal. Julii, & Ministro Aquitaniæ pro magisterio fratris Bernardi: & Gualtero Episcopo pro magisterio fratris Thomæ Rosi X. Kal. Novembris litteras expedivit. Ad Ecclesiæ Dublinensis infulas fratrem Robertum elegit, & pro ejus consecratione breve dedit: *Cum nos pridem &c.* IX. Kal. Novembris. Est autem Dublinum C. Archiepiscopalis Hiberniæ, ad Modonum fluvium totius Insulæ clarissima, in ea siquidem edium structura elegantior, & populi suaviores, ore litorali propinqua, media jacet inter Armacam in Septentrionem, & Waterfodiam in Austrum ad LX. M. P. distans: Eblana antiquis dicta.

Top. Ferr.

„ II. Superiori anno septuagesimo tertio, post seculum decimum tertium a Christo nato, Genuenses ingenti Classe maritima parata, Petro Fregosio, cum Dominico Cattaneo præfectis, Cypriam injuriam, quam ob æmulos Venetos passi fuerant in Regis publica inauguratione, fortiter vindicarunt: etenim XV. die Augusti Famam Augustam, vel Famaugustam Græcis *Hamcoston* dictam, Civitatem Episcopalem Cypri maritimam in ora ad ortum versa, amplam, nobilem, & emporium frequens, arcta obsidione cinctam, Eleonoræ matris Petri Regis, Petrini nuncupati, opera, in suam potestatem redegere; & occisis injuriæ auctoribus, sive ministris, Jacobum Lusignanum Antiochiæ Principem, Regisque patruum, cum ejusdem filiis duobus captivum habuere. Anno autem fere integro cum suæ Reipublicæ nomine regnum tenuisset Fregosius, tamdem animi tanta magnitudine, quanta fortitudine arripuerat; Petro Regi Lusignano sub certis pactis & conditionibus in publico instrumento pacis & concordati, acto in regali Palatio Nicosiæ, & camera cubiculari magna ejusdem Illustrissimi Regis hoc anno MCCCLXXIV. Indictione XII. die Sabati XXI. mensis Octobris expressis restituit. Ex eo vero publico instrumento no-

scimus

» scimus Terræ Sanctæ Ministrum eo tempore Jacobum de Placentia, & » Conventus Fratrum Minorum Nicosiæ Guardianum alterum Jacobum de » Botrono extitisse; hi siquidem inter alios testes numerantur. Genuam » cum classe regressus Fregosius, pro merito suæ virtutis, fortitudinis, & in » Patriam fidelitatis, a cunctis Civibus festanter exceptus, a Magistratu plu» ribus privilegiis donatus fuit. Ceterum Genuenses, quorum fortitudo a » pietate & religiositate pendens per Orbem gloriose micabat, quas gratias » Deo referrent secum revolventes, & in patrocinium Seraphici P.S.Fran» cisci accepta beneficia referentes, in memoriam præfatæ victoriæ, quotan» nis die xi. Octobris publicam Processionem ad ejusdem Ecclesiam, & pal» lium aureum, cum quadam quantitate cereorum, Deo in sacrificium lau» dis offerendum, publico decreto statuerunt.

Memorab. obsequium Genuensium in S. P. F.

Justin. lib. 4. fol. 140.

ARGUMENTUM.

Urgetur unio Ecclesiæ Occidentalis, & Orientalis. Agitur de recuperatione Terræ Sanctæ, & demum de reprimenda invasione Turcarum. Multa occurrunt monumenta Inquisitorum Minoritarum in Gallia, Italia, Syria, & Ægypto. Petrus Aragonius vocatur in Curiam. Joannes Casalensis Nuncius Pontificis ad Fridericum Regem Siciliæ. Creantur Episcopi. Moriuntur Gondisalvus, Bernardus de Quiros, & Bonavita Lugensis pietate illustres. Propagatur reformatio Ordinis. Multiplicantur Cœnobia.

I. Venerat hoc anno Constantinopoli Avenionem Joannes Episcopus Taurien. & Pontifici præter cetera narravit, Joannem Cantacuzenum, qui ex Imperio Græcorum reduxit se ad claustra sancti Basilii, in publica disputatione habita inter Patres Ordinis Prædicatorum, qui in Armeniam majorem tendebant, & Prælatos quosdam Græcos, Ecclesiæ Romanæ Primatum confessum palam fuisse, multosque bene dispositos erga unionem utriusque Ecclesiæ, eamdem valde desiderasse: attamen quosdam ex Græcis ita pertinaciter suo adhærere schismati, ut qui Latinis nomen dabant, modis omnibus vexarint. Judicavit Pontifex sui muneris esse his subvenire, & litteris auxiliari, eo præsertim tempore, quo missis Apostolicis Nunciis ad Imperatorem Palæologum, uti diximus anno præcedenti, unionem urgebat, & Græci copias auxiliares contra Turcas petebant, & expectabant a Pontifice. De his scripsit ad prædictos Nuncios Ordinum Prædicatorum & Minorum, datis etiam his litteris ad Imperatores, patrem, & filium.

Multi ex Græcis unionem expetunt.

Alii detrectant

Num. 1.

Eam urget Pontifex.

Carissimo in Christo filio Joanni Palæologo, Imperatori Græcorum Illustri.

II. *Imperiales litteras de rubeo colore, & ut videbatur, tua manu in littera Græca scriptas, per manus venerabilis fratris nostri Joannis Episcopi Taurisien. latoris præsentium recepimus benignitate paterna, ipsarumque tenorem in litteram Latinam translatum pleno suscepimus intellectu, & benigne audivimus ea, quæ pro tuæ Celsitudinis parte nobis exposuit Episcopus prælibatus, ad illaque singula respondimus, prout idem Episcopus tibi dicet. Nuncii etiam nostri, quos ad præsentiam tuæ Majestatis, jam sunt tres menses, transmisimus, aliqua super hujusmodi expositis nobis per dictum Episcopum eidem Celsitudini enarrabunt. Ceterum, quia sensimus, quod nonnulli*

Ex secret. an. 5. fol. 5.

nulli Græci, tam Clerici, & Religiosi, quam Laici civitatis Constantinopolitanæ, qui relicto damnato schismate, sunt effecti Catholici, & magisterio S. R. E. volunt intendere; suis bonis, & dignitatibus, ac statibus privantur; multæque molestiæ per alios Græcos in dicto schismate remanentes inferuntur eisdem, de iis merito perturbamur, & per ea datur nobis materia præfatæ civitati contra impios Turcas insidiatores, & oppressores ipsius, & tuos, minime succurrendi. Ideoque Imperialem sublimitatem tamquam Catholicam requirimus, & rogamus attentius, quatenus, si cupis habere gratiam Dei ac nostram, & prædictæ Ecclesiæ auxilium & favorem, contra eosdem Catholicos talia fieri de cetero non permittas. Ceterum quia intelleximus, quod iidem Turcæ post factam per te treugam cum ipsis, præfatam civitatem in non parva multitudine intrare, in illaque nonnulla enormia patrare præsumunt, timemus ne tuam Serenitatem decipientes, eamdem occupent civitatem. Ideoque tibi paterne consulimus, quod super hoc caute studeas obviare. Datum Avenione v. Kal. Februarii anno v.

Magnifico viro Emanueli Palæologo, Imperatori Græcorum illustri, gratiam in præsenti, per quam obtineat gloriam in futuro.

Ibid. fol. 4. III. P*Er ea, quæ nuper per dilectos filios certos Nuncios nostros, quos ad illustrem genitorem tuum transmisimus, eidem genitori significavimus, poteris cognoscere evidenter, quod erga præfatum genitorem, ac te, aliosque natos ejus, & totum Græcorum Imperium, pietas & compassio sanctæ Romanæ Ecclesiæ diffunditur viscerose, unionemque ipsorum Græcorum cum ipsa Ecclesia, ceterisque Latinis materna sollicitat caritate, ac deviantibus filiis constitutis in magno discrimine offert suæ propitiationis auxilium, si ad ejus gremium voluerint remeare. Propterea cum dictam unionem eidem Imperio non solum spiritualiter, sed etiam temporaliter in unum opportunam idem genitor, ac tua Sublimitas, aliique nati ejus, & totum ipsum Imperium ardentibus desideriis debeant affectare; & affectum eorumdem operum exhibitione monstrare, ut dicta pietas semper maneat, manens crescat, crescens fructificet, tuque, ac idem genitor, & fratres tui, ceterique Græci fructum accipiatis hujusmodi animarum & corporum refectivum; indecens est, & Deo displicitum, si ex parte juvandorum præbeatur rependium ingratitudinis adjuvanti, si pro bono malum, pro beneficio supplicium, pro caritate crudelitas, & pro dilectione odium iniqua retributione reddatur. Audivimus siquidem cum multa displicentia cordis nostri, quod cum nonnullæ personæ Ecclesiasticæ, & seculares civitatis Constantinopolitanæ divino lumine illustratæ, relicto schismate, in quo damnabiliter hactenus perstiterunt, ad gremium ejusdem Ecclesiæ salubri sint conversione reductæ, propter hoc ab aliis in schismate remanentibus prælibato, sunt suis dignitatibus, beneficiis, locis, & bonis aliis spoliatæ, proscriptæ, & pœnis multiplicis persecutionis afflictæ, in gravem offensam Dei, ac injuriam nostram, & Ecclesiæ memoratæ. Quare Serenitatem tuam requirimus, quatenus si cupis Ecclesiæ præfatæ amorem, unionem, & favorem, eisdem personis restitui facias omnia, quibus sunt propter conversionem hujusmodi spoliatæ, ipsasque imposterum ob reverentiam Apostolicæ Sedis & nostram, defendas Imperialis brachio potestatis. Ceterum, quia intelleximus, quod Turcæ &c.* ut in præcedenti usque ad finem. *Datum ut supra.*

IV. Ut vero suppetias mitteret Imperatori, & militem qui occurere possit

possit Turcarum tyrannidi, Terramque sanctam sacris fidei mysteriis, & Catholicæ religionis origine venerandam, a Barbarorum liberare servitute, omnes Christianos Principes ad fœdus & bellum sacrum excitare decrevit, multis rationibus, & quorumdam ex ultramarinis partibus advenientium relatione persuadens, tempus fore maxime opportunum hujusmodi expeditioni. Præ reliquis credidit hæc explicanti fratri Martino Catalano, alias de Aragonia (nam & ille principatus Cataloniæ Aragonio includitur imperio) Guardiano Bethleemitano, viro sincero, quem ad Carolum Francorum Regem destinavit, ut ipsi, & aliis Principibus non aliter persuaderet afflictis Orientis Christianis, & rebus Syriæ deperditis mederi, quam olim Petrus Eremita Gallus, statura pusillus, & quantum ad exteriorem hominem persona contemptibilis, teste Archiep. Tyrensi, Urbanum II. & optimos quosque Europæ Principes ad hoc ipsum iter excitavit, & Christianos, Urbemque sanctam a Sarracenorum immani jugo liberavit. Sæpissime viri pii ad hæc Pontifices Romanos extimularunt, eoque acrius, quo gravius expendunt Christianorum injurias, & sacræ Urbis, fidei nostræ seminarii, contumelias. Quam non adhibuit diligentiam S. Bernardus, ut Eugenium III. Ludovicum Gallorum, & Conradum Romanorum Reges, cum aliis Principibus, ad Hierosolymitanam expeditionem suscitaret, licet *tristior postea sequeretur eventus; & exinde grave contra eum quorumdam hominum, vel simplicitas, vel malignitas, scandalum sumpserit?* Beato Joanne Capistrano Minorita hortatore, Calixtus III. ingentem collegit exercitum, & classem misit in Mahometem tyrannum. Atque hoc ipso anno ad istud sacrum bellum Pontificem excitabat sanctissima Virgo Catarina Senensis, quæ uti scribit sanctus Antoninus, *Zelo succensa fidei accessit usque ad Avenionem ad Gregorium, suadens ei transitum ad Terram sanctam.*

Cupit Pontifex recuperare Terram sanctam.

Tyren. de sacro bello lib. 1. n. 9.

Vita S. Bernard. l. 3. c. 4.

Antonin. tit. 23. c. 14. §. 9.

V. Nihil ergo mirum, si tot ex Oriente deprecantibus, opportunum tempus nunciantibus, aliis ex Africa, & Europa cohortantibus, Pius Pontifex serio hoc bellum indixerit. Hac de causa ad Carolum Gallorum, & Eduardum Anglorum Reges pacificandos Pileum Archiepiscopum Ravennatem, & Guillelmum Episcopum Carpentoraten. Nuncios miserit, ut coadunatis viribus in communem hostem procederent, & scriptis litteris ad Philippum Burgundiæ Ducem, pacis arbitrum, ad Joannem Ducem Lancastriæ, Joannem Ducem Bituricen. Eduardum Aquitaniæ & Walliæ Principem, Eduardi Angliæ Regis primogenitum, Edmundum Comitem Cantabrigiæ, Thomam Comitem Herefordiæ, Bertrandum de Cliquino, Comitem-stabuli Franciæ, Philippum de Mazeriis Cancellarium Regni Cypri, aliosque Principes omnes invitarit ad Christianum ineundum fœdus contra communem Christianorum inimicum. Prius eum deterrebat ab insigni hoc conatu, & glorioso facinore adoriundo bellum domesticum inter Reges Christianos, & populos Italiæ desæviens; sed sacrum hoc bellum, reliqua haud ita sacra, aut justa extincturum, a prædicta virgine sancta Catarina sibi persuaderi facile permisit. Cum enim ille regeret tempus tot Principum, & Italiæ dissidiis turbulentum, importunum videri: *imo vere* (inquit illa) *nunc maxime opportunum est, adeoque nullum efficacius remedium ad dissidia hæc tollenda suppetit, quam si fœdus sanctum sanciatur, quo omnes paribus animis in communes Christi & Christianorum hostes conspirent, ibi suos animos & impetus, suos pugnandi ardores irasque effundent, eaque ratione privatas ponent lites & odia.* O utinam hæc uti verissima, ita orbi Christiano summe proficua, considerarent nostri ævi Principes, qui suis se armis jugulant, domesticas vires infirmant, hostis potentiam corroborant, & propriis ruinis ini-

Raymund. in vita S. Catarina.

inimici magnificant imperium! Quanto æquius & Christianius Christianum nomen & fidem, collectis viribus illius inferant dominio, qui lites & bella inter eos serere molitur, ut ipsis Christianorum armis Christi cultum evertat. Sed proh dolor! canimus surdis, intestinis odiis eligunt nostri Principes magis semetipsos, quam Turcam opprimere, & proprias potius, quam Christi ulcisci volunt injurias. Sed ad Gregorium redeamus, & piam exhibeamus ejusdem epistolam, qua candidum & religiosum aperit pectus, & sanctum subveniendi afflictis in Oriente Christianis desiderium.

Carissimo in Christo filio Carolo Regi Franciæ illustri.

Ibid. fol. 33. VI. *Is diebus, cum homo missus a Deo, cui nomen erat Joannes de Castello, Ambianen. diœcesis, ut testimoninm perhiberet de lumine, quod in tenebris erat ortum, cum gratissimis novis de partibus Sarracenorum adveniens, nostram præsentiam adiisset, ipsum ad tuam devotam sublimitatem talia nova, ut firmiter credimus, gestientem audire, cum nostris litteris celeriter duximus destinandum; & inter alia scripsimus, quod dilectum* Fr. Martinus de Catalonia. *filium Martinum de Catalonia Ordinis Fratrum Minorum professorem, tunc de dictis partibus venientem, de iis plenius informatum expectabamus de proximo, quem per nos plene auditum, ad te celeriter mitteremus, ea quæ nobis exposuisset, tuæ celsitudini relaturum. Nunc autem illo prosequente, qui tantæ suæ rei dedit initium, dictum Martinum quem, ex bono testimonio nobis lato de ipso, reputamus veracem, non in doctis humanæ sapientiæ verbis, sed ex mera puritate locutum, per nos mirose, delectabiliterque auditum, exposita per dictum Joannem, licet eum, ut asserit & credimus, ultra mare non nosceret, comprobantem, & cum eo dilectum filium Nicolaum Malavenam civem Vigintimilliensem, qui ut retulit, captus olim a Sarracenis, & venundatus in servum, Christo Salvatore nostro, & ejus fide damnabilissime abnegatis, multis annis inter Sarracenos permansit, eorumque linguam, potentiam, statum, & terras plene se nosse asserit, & in narratis per dictum Joannem, & Martinum etiam concordantem, ad tuam præsentiam destinamus. Dilecti quoque filii Nobiles Viri Corsceletus de Hamcuria Miles, & Joannes Pelizon Domicellus Rothomagen. & Turonen. diœcesis de peregrinatione Terræ sanctæ, & aliarum Ultramarinarum partium novissime redeuntes, & afferentes, se partes peragrasse præfatas, & satis de præmissis sentire, ea omnia concordi assertione confirmant, a quibus hæc poterit indagare. Is siquidem, & etiam quidam alii in hoc uno concordant, quod Sarraceni quamplurimi Terræ sanctæ & Ægypti, nescimus qua revelatione, seu cujus timoris incussione attoniti, asserunt, legem execrabilem Mahometi de proximo defecturam, passagiumque fidelium, quos Francos appellant, nimia timiditate formidant; itaque timor ipsorum incubuit super eos, quorum alii ad* Josue 2. n. 9. *defensionem, alii ad fugam, alii vero ad professionem Catholicæ fidei se disponunt; & illud, quod in dicta Terra sancta Raab peccatrix dixit Josue, tunc Duci Israelitici populi prælibati, videlicet,* novi quod Dominus tradidit vobis terram, *nunc per ora multorum Sarracenorum erga Christicolas asseritur sæpius renovari. De partibus quoque Africæ, in quibus adoratur idem impius Mahometus, quidam Christianus discretus, videlicet dilectus filius Nobilis vir Aymarus Alphonsi, Miles Ispalen. advenit pro certis spiritualibus gratiis Apostolicæ Sedis pro se, & nonnullis Christianis commorantibus in eisdem partibus obtinendis, & refert similem timorem, & credulitatem proximæ defectionis dictæ execrabilis legis existere in dictis partibus Africanis,*

nis, & hoc ex antiquis prophetiis, seu Astrologorum judiciis asserunt se habere. Et licet talibus non innitatur Apostolica gravitas, tamen non sunt omnimode respuenda, sed notanda per fervidos Christianos. Legitur enim in scriptura divina, quod Madianitæ somnii revelatione perculsi, inferendum eis a Gedeone excidium præsenserunt. Judic. 7. 13. *Legimus etiam de passagio gloriosissimo & fœlicissimo fidelium, cui præfuit quondam Gotfridus de Bolione, quod quidam Petrus Eremita dictæ diœcesis Ambianen. qui in ejusdem Terræ sanctæ partibus fuerat ex devotione moratus, & Agarenorum conditiones, & status noverat, licet secundum seculum pusillus existeret, sua prædicatione, & prosecutione promovit & vidit feliciter consummari. Sentimus quoque nonnullas personas Deo devotas, ex divina, ut pie credendum est, revelatione ad hujusmodi passagium affici, & anhelare, & ad id nostri Pontificatus officium facere excitari. Non est igitur negligendum, quod tantis bonis indiciis præsignatur, cum non sit abbreviata manus Domini Dei Sabaoth, quin possit etiam insperata mirabilia operari. Et si quisquam dicat, quod propter talium relatus non sit passagium incohandum, tamen negare non debet, quin sit excitatione Apostolica suadendum. Sicut enim de virgula tenui arbor prodit excelsa, sic ex parvis principiis sæpe grandia subsequuntur. Devoti quoque Principes Christiani iis auditis, si Deus eis inspiraverit hactenus, vel inspiret ad præsens velle, & posse concesserit, ad passagium Ultramarinum in tempore opportuno, intendere possunt, & debent ab aliis ista scientibus inquirere veritatem. Et sicut Moyses Dux Israelitici populi spiritu Dei doctus, & ductus ex promissione divina ad eamdem terram possidendam, cum dicto populo proficiscens, Josue, & Caleph ad ipsam terram, & statum ejus inquirendos occulte, cauta provisione præmisit,* Num. 13. 8. *sic possunt suos fidos exquisitores præmittere, & veritatem præmissorum subtiliter indagare, ut si reperiant ita esse, possint consultius in hujusmodi negotio dirigere actus suos. Hæc igitur non ponenda sub vestræ taciturnitatis modio, sed super candelabrum ut saltem devotissimis Principibus, suisque secretis & prudentibus proceribus luceant, ingenti tuæ devotioni digne providimus referanda, ut tuus ex iis inardescat affectus, ad hujusmodi opus Domini per te, vel alium exequendum, ut bellorum tuorum, quæ habes cum Christianis præpedia, studio submoveas promptiori, & ut examine deliberatiori discutias ad quid sit potius intendendum, & quis sit honor celebrior; quæ utilitas potior, & quis labor gloriosior debeat regia deliberatione præferri, & an dimitti mundana modica propter Deum, ut ad ejus obsequium & animarum salutem, non ad cupiditatem terrenam, regna in terris amplissima, & demum cœlestia acquirantur: magnificentiam tuam per aspersionem sanguinis Domini nostri Salvatoris cordialius obsecrantes, quatenus propter hujusmodi sanctissimi negotii dispositionem tam bonam, per eumdem Joannem, ut credimus, jam relatam, & per præfatos Martinum & Nicolaum plenius referendam, ad pacem quæ inter te, & carissimum in Christo filium nostrum Eduardum Regem Angliæ illustrem tractatur, clementius & ferventius inducaris. Et si pax ipsa sequatur, de dicto negotio Terræ sanctæ, invocata Spiritus sancti gratia, incipias cogitare, prout idem Spiritus præcordiis tuæ devotionis infundet, nobisque reserare digneris tuum propositum, quod si ad hoc per te, vel alium exequen. Deo inspirante, firmetur, nos prosequemur consiliis fidelibus, & favoribus opportunis; maxime cum sentiamus multos statuum diversorum ad præfatum negotium aspirare; est siquidem admiratione non vacuum, & spei erectivum non modicæ, quod tot diversi viri fideles de climatibus profecti diversis, tempore tractatus dictæ pacis concurrant ad hujusmodi passagium suadendum; & tu, & idem Rex, & utriuſ-*

utriusque vestrum proceres intelligatis in dicta pace voluntatem Regis Regum advenire clementer, & ipsam faciatis libentius, liberalius, & celerius propter ipsum; & bellum ejus aggrediendo avidius, præmio quod debetur pacificis, & corona, quæ promissa est legitime certantibus, gaudeatis. Multi quoque qui multa patraverunt execrabilia, in hoc bello Domini, ut sperandum est, per ipsius misericordiam purgarentur. Datum apud Villam-novam Avenion. diœcesis XV. *Kalend. Junii anno* V.

In eumdem modum, Eduardo Regi Angliæ illustri.

Dilecto filio Leonardo Ordinis Fratrum Minorum Ministro Generali.

Ibid. fol. 71.

VII. *Cum dilecti filii Martinus de Aragonia, olim Guardianus loci Bethleem, & Gerardinus de Lilnerio ejus socius, Ordinis Fratrum Minorum professores, pro certis bonis negotiis dudum ad præsentiam nostram de partibus Ultramarinis accesserint, eosque ad dictas partes remittamus ad præsens, discretioni tuæ, præsentium tenore mandamus, quatenus dictos Martinum, & Gerardinum habens pro nostra reverentia commendatos, eos, quominus propositum iter perficere valeant, minime impedias, & ab aliis Ministris & Custodibus, aliisque Officialibus & Fratribus quibuscumque tui Ordinis non sinas aliquatenus impediri, quinimo præcipias sincera caritate foveri; super iis etiam concedendo litteras opportunas. Datum Avenione* XII. *Kalend. Decembris, anno* V.

VIII. Dum huic sacræ expeditioni totus incumbit Gregorius, ecce regrediuntur Constantinopoli missi ad Palæologum Imperatorem Nuncii, Thomas Bozolascus, & Bartholomæus Cherracii Ordinis Prædicatorum & Minorum professores, & quod Pontifex se timuisse in litteris ad Imperatorem datis, asserebat, referunt evenisse; nimirum ex dissensione & schismate Græcorum, crevisse Turcarum potentiam, & urbem ipsam Constantinopolitanam factam esse sub tributo. In hoc rerum statu cogitavit Pontifex non tam agendum de recuperatione Terræ sanctæ, quam de cohibendo impetu Sarracenorum, ne Principatum Achaiæ invaderent, aut in Romaniam vel Bulgariam transirent. Scripsit proinde ad Principes Christianos, ut sibi auxilio essent dum classem & militem mittere proponit; & Joannæ Siciliæ Reginæ, misso fratre Bartholomæo, uno ex prædictis Nunciis, per litteras omnia intimavit.

Frater Bartholomeus Nuncius ad Reginam Siciliæ.

Carissimæ in Christo filiæ Joannæ Reginæ Siciliæ Illustri.

Ibid. fol. 65.

IX. *Placido auditu percepimus, quod tua fervens devotio ad Christi servitia inardescens, multum desiderat ad Terram sanctam passagium fieri generale, in quo ob reverentiam nostri Salvatoris, qui in ea operatus est salutem humani generis, exponens vires suas, de quo devotionem eamdem dignis in Domino laudibus commendamus. Verum, carissima filia, cum status Christianitatis adeo in maligno sit positus, quod non videmus ad hoc præsenti tempore posse intendi, nisi operante illo, qui est Omnipotens, & qui dixit, & facta sunt, & sæpius insperata concedit, facitque mirabilia magna solus, appareret illa dispositio, quæ non videtur ad præsens, & impii Turcæ, sævi hostes nominis Christiani, non cessent Christianos diversarum partium assidue impetere, ac subjicere suæ crudelissimæ ditioni, Christiana fide, sine qua non est salus, sæpius abnegata; & civitas Constantinopolitana dictis Turcis jam tri-*

tributaria est, prout a pluribus fide dignis, etiam nostris Nunciis, quos dudum ad eam, & ejus Imperium direximus, & noviter reversi sunt in magno periculo constituti, qua perdita repatarentur omnes aliæ partes fidelium Orientis, & ipsi Turcæ appropinquarent nimium Principatui Achajæ, & etiam Regno tuo, cum de succurrendo illis partibus non sit ulterius habenda dilatio, ad impediendum transitum Turcarum de Turchia in Romaniam, & Bulgariam, nonnullas gentes armigeras de Fratribus Hospitalis sancti Joannis Hierosolymitani, & de aliis fidelibus in bono numero, & quamplures galeas, si tuum, & aliorum fidelium, ut speramus, tribuantur auxilia, intendimus destinare, iique omnes cum gratia Dei, ut eum aliquali potentia dicti Imperatoris, aliorumque fidelium Ultramarinorum, & Citramarinorum, & cum beneficio indulgentiæ Crucis secundum opiniones dicti Imperatoris, aliorumque peritorum in talibus sperantur successus prosperos adepturi; & quod ita prosperetur istud Dei negotium, quod parabitur via ad dictum passagium generale, & quod majus esset, per hunc succursum impendendum Græcis, speratur indubie ipsorum conversio ad sanctæ Catholicæ, & Apostolicæ Ecclesiæ unitatem, & aliter ipsa conversio obtineri non potest, quia plura Imperia, & Regna Schismaticorum, ut membra caput verisimiliter sequerentur. Quare pietatem tuam eximiam ex parte Dei, cujus res agitur, & nostra, requirimus & rogamus attentius, quatenus provide considerans, quod obviando dictis Turcis, non solum opus præfatæ fidei agitur, sed dictorum Principatus, & Regni tranquillitati consultius providetur, & quod facilius, & expedientius est, juvare periclitantes ne pereant, quam tentare nunc recuperationem Terræ sanctæ præfatæ, quæ longis temporibus est detenta; quodque si Turcæ in præfato Principatu, & terris ei vicinis, ac Insulis Ultramarinis prævalerent, quod absit, omnis spes recuperationis dictæ Terræ sanctæ proculdubio tolleretur, præfatam tuam devotionem ad hujusmodi succursum velis, prout debes, convertere, & de galeis & aliis gentibus, & navigiis, & victualibus reginalis liberalitatis dexteram, prout de tua devotione confidimus, ad nostram, & aliorum solationem, ut speramus, magnifice aperire; rescribendo cito nobis, quid intendis facere in hac parte, ut istud sanctum negotium certius & felicius, dante Domino, disponatur. Ceterum tuæ Serenitati volumus esse notum, quod claræ mem. Philippus Imperator Constantinopolitanus, cujus Principatus, & terras gubernas; dudum dum viveret, pro dicto negotio obtulit unam galeam, & unum lignum bene armata per eum tenenda, quandiu dicta unio perduraret. Super quibus & aliis dependentibus ab eis, Celsitudini regali latius exponendis, dilecto filio Bartholomæo Cherracii, Ordinis Fratrum Minorum professori, in sacra Theologia Magistro, Regenti in Conventu Avenionen. Apostolicæ Sedis Nuncio, latori præsentium, uni ex eisdem Nunciis, de iis plenius informato, velis fidem plenam adhibere, Datum Avenion. VI. Kalendas Novembris anno V.

Venerabili fratri Bernardo Archiepiscopo Neapolitano, ac dilecto filio Joanni Priori Domus Neapolitanæ, Ordinis Cartusien.

X. *IN favorem Catholicæ fidei, cujus professores de Ultramarinis partibus ab impiis Turcis nimium opprimuntur, & pro salute animæ, ac honore carissimæ in Christo filiæ nostræ Joannæ Reginæ Siciliæ Illustris, ac tutela sui Regni, tibi de scribendo per eam decenti præsidio ac subsidio contra eosdem Turcas sentimus secundum formam præsentibus interclusam. Vestram igitur discretionem, quam ad dictum negotium ardenter affici credimus, exhor-* Ibib. fol. 66.

exhortamur, mandantes, quatenus præfatam Reginam, & Magnates sui Regni super contentis in hujusmodi litteris nostris, & aliis exponendis eidem Reginæ & vobis per dilectum filium Bartholomæum Cherracii, Ordinis Fratrum Minorum professorem, in sacra Theologia Magistrum, Apostolicæ Sedis Nuncium, harum latorem, quantum poteritis, inducatis, dictoque Nuncio assistatis consiliis, & favoribus opportunis. Datum Avenione VI. *Kalendas Novembris anno* V.

In eumdem modum nobilibus viris Jacobo de Capro Comiti Camerario regni Siciliæ, Ligorio Zurulo Logothetæ, ac protonotario, Angelo de Carolis magno Senescallo, Hugoni de sancto Severino Domicello, Domino Sapencoriæ, Americo de Cavalcantibus, & Thomæ de sancto Severino militibus Neapolitanis.

XI. In provincia Delphinatus adeo succrevit hæreticorum numerus & audacia, ut hoc anno contempserint sanctæ Inquisitionis Ministros, & palam contra eos rebellarint in civitatibus, diœcesibus, ac provinciis etiam Arelaten. Aquen. Ebredunen. Viennen. ac Tarantasien. Ex Prælatorum negligentia libere & impune grassabatur magna hujus malæ sobolis multitudo; quam ut extirparet Pontifex, scripsit pungentes litteras ad Ecclesiarum Prælatos, ad Provinciarum Rectores, ad Carolum Franciæ Regem, ad Principes, quorum intererat. Misit deinde Antonium Massæ Episcopum, Sedis Apostolicæ Nuncium, qui in expurgandis his Provinciis adlaboraret, FratribusFrancisco Borilli,& Bertrando de sancto Guillelmo,Ordinis Minorum, hæreticæ pravitatis in illis partibus Inquisitoribus. Horum jurisdictioni adjecit urbem, diœcesim, & provinciam Tarantasiensem; utque commodius, & liberius suam exercere possent auctoritatem, injunxit Ecclesiarum Prælatis, ut copiosam pecuniæ summam ministrarent pro carceribus fabricandis, & alendis incarceratis. Multis hæc constant litteris Apostolicis iisque gravissimis, quas ad sanctæ Inquisitionis majestatem huc transcribimus, ne pereant. Tædium fortasse lectori pariet tot simul collectas conspicere; majoris tamen sunt momenti quam ut omitti debeant; cui displicuerit omnes legere, percurrat, quas velit, vel transcurrat universas.

Fr. Franciscus & frater Bernardus Inquisitores in Gallia.

Carissimo in Christo filio, Carolo Regi Franciæ Illustri.

Ibid. fol. 29.

XII. *Zelus Catholicæ fidei, & tui honoris & meriti nos inducit, ut pro defensione dictæ fidei, præsertim in tuis partibus, devotionem Excellentiæ Regiæ fiducialiter requiramus. Quare ex dilecti filii Inquisitoris hæreticæ pravitatis partium Delphinatus Viennen. expositione didicimus, quod in dictis partibus hæreticorum multitudo copiosa consistit, quos nonnulli Nobiles partium earumdem, postposito Dei timore, foventes, non permittunt eumdem Inquisitorem procedere contra illos; & quod dilectus filius nobilis vir Gubernator Delphinatus ejusdem contra tales de favore sui officii requisitus, illum impendere negligenter omittit, propter quæ multiplicantur execrabiles hæreses, & hæreticorum inficientium illas & vicinas Patrias, numerus, proh dolor! continue adaugetur. Unde, si super iis cum tuæ devotæ Celsitudinis auxilio, sine quo non potest justitia ministrari, celer & efficax remedium non apponatur, in omnibus dictis partibus, & etiam Regno vepres & spinæ hæreticalium errorum possent cito succrescere non de facili evellendæ, in periculum animarum gravissimum, & obnubilationem claritatis Catholicæ, sinceritatis fidei orthodoxæ, quam tui Christianissimi & incliti progenitores non solum defenderunt viriliter, sed magnifice extulerunt. Ea propter regiam Majestatem requirimus, instantiusque rogamus, quatenus super præmissis tam*

tam devote, tamque ferventer, & efficaciter, atque celeriter non solum litteralibus mandatis, sed nunciis & executoribus ferventibus, audacibus, & devotis, ad dictas partes per te mittendis, prout tanta materia exigit, providere festines, quod exinde tua multiplicentur merita apud Deum, & praeconium in hoc Dei negotio, quod cuncta praecellit, gloriosius extollatur. Ceterum ut Regnum ipsum, in quo nonnulli errores in fide dicta pullulare dicuntur, omni labe erronea expurgetur, devotionem tuam sollicitamus, & rogamus attentius, quatenus Inquisitorem Franciae velis ad tuam praesentiam evocare, & per eum de iis, quae reperit in suo officio, plenarie informari, & super illis offerre, ac praestare tuum auxilium, & favorem: super quibus Venerabilis frater noster Episcopus Parisiensis, cui nuper in nostra constituto praesentia aliqua de praemissis verbo commisimus tuae celsitudini referenda per eum, & sibi nunc etiam scribimus, sollicitabit celsitudinem praelibatam. Datum Avenione Nonis Maii anno v.

Venerabili fratri Episcopo Parisien.

XIII. *Is diebus cum in nostra fuisti praesentia, tuae fraternitati narravimus ea, quae nobis erant relata de multis hereticis in Delfinatu Viennen. morantibus, & de favore Nobilium dicti Delfinatus, qui praestabatur eisdem, ac etiam de negligentia dilecti filii nobilis Viri Gubernatoris Delfinatus ejusdem, non curantis contra eosdem hereticos favere dilecto filio Francisco Borilli, sacrae Theologiae Magistro, Inquisitori hereticae pravitatis in illis partibus constituto, & tibi commisimus, prout nosti, quod carissimo in Christo filio nostro Carolo Regi Franciae illustri haec ex parte nostra exponeres viva voce, ut super eis debite provideret. Nunc autem eidem Regi scribimus secundum tenorem praesentibus interclusum, & litteras nostras dicti tenoris eum iis mittimus alligatas, unde ipsas litteras eidem Regi praesentes, ac sollicites, quod pro tam pio ac urgenti fidei Orthodoxae negotio mittat celeriter Nuncios zelantes, & litteras opportunas: alioquin contra dictos Gubernatorem & nobiles procedere cogeremur. Datum ut supra.* Ibid. fol. 30.

Dilecto filio Nobili Viro Amadaeo Comiti Sabaudiae.

XIV. *Elus Catholicae fidei, ac tui honoris & meriti nos inducit, ut pro defensione dictae fidei, praesertim in tuis partibus nobilitatem tuam requiramus. Sane ex dilecti filii Inquisitoris hereticae pravitatis partium tui Comitatus Sabaudiae, & aliarum tuarum terrarum, expositione didicimus, quod in dictis & aliis eis vicinis partibus hereticorum multitudo copiosa consistit, & quod nonnulli heretici aliarum partium ad easdem tuas terras confugiunt, & ex eo tute morantur in ipsis, quod quidam Nobiles partium earumdem eos, postposito Dei timore, foventes, non permittunt eumdem Inquisitorem procedere contra illos, propter quod multiplicantur execrabiles hereses, & hereticorum inficientium illam, & vicinas partes numerus, proh dolor! continue adaugetur. Unde si super iis cum tuo auxilio, sine quo non potest justitia ministrari &c.* ut in num. 12. usque ad *extollatur; & nos contra nobiles & alios tuos subditos defendentes, & foventes eosdem hereticos, exigente justitia, quam nullo modo possemus omittere, procedere non cogamur. Ceterum, ut contra hujusmodi hereticos, & fautores eorum efficacius procedatur, venerabilem fratrem nostrum Antonium Episcopum Massan. Apostolicae Sedis Nuncium, harum latorem, ad dictas partes dirigimus, cui velis tuam assistentiam adhibere in consilio ac auxilio & favore, ac credere indubie ea, quae de praefatis ex parte nostra tibi duxerit referenda. Datum ut supra.* Ibidem.

Di-

Dilecto filio nobili viro Antonio de Vinayo Domino, Militi Viennen. diœcesis.

Ibidem. XV. *EX dilecti filii Francisci Borilli Inquisitoris hæreticæ pravitatis partium Delfinatus Viennen. expositione didicimus, quod in dictis partibus multitudo copiosa hæreticorum consistit, quos tu, & nonnulli subditi tui confoventes, non permittitis eumdem Inquisitorem procedere contra illos, propter quod multiplicantur execrabiles hæreses, & hæreticorum inficientium illam, & vicinas patrias, numerus, proh dolor! continue adaugetur. Unde si super iis celer & efficax non apponatur remedium, in omnibus dictis partibus vepres & spinæ hæreticalium errorum possent cito & multo magis succrescere, non de facili evellendæ, in periculum animarum gravissimum, & obnubilationem claritatis Catholicæ, & sinceritatis fidei orthodoxæ. Ideoque cum non intendamus, sicut nec debemus, talia sub conniventia pertransire, & de diversis remediis duxerimus providendum. Nobilitatem tuam requirimus, & hortamur, nihilominus tibi per Apostolica scripta, & sub pœnis juris præcipiendo mandantes, quatenus hujusmodi hæreticis & fautoribus eorum, nullum auxilium, consilium, vel favorem exhibere præsumas, quinimo dicto Inquisitori cum tuo brachio seculari fideliter & efficaciter assistas, ac obedias in præmissis, quotiescumque per eum fueris requisitus, sic in præmissis acturus, quod exinde nullum animæ, status, & honoris tuorum jacturam incurras, sed potius apud Deum meritum, & in seculo gloriam assequaris. Memoria enim destructionis status quondam Comitis Tholosani, qui licet alias reputaretur Catholicus, tamen quia hæreticos sustinebat in sua domo, quid sibi ex hoc acciderit, est ex dicta memoria omnibus de istis partibus manifestum. Ceterum ut contra hujusmodi hæreticos, & fautores eorum efficacius procedatur, venerabilem fratrem nostrum Antonium Episcopum Massan. Apostolicæ Sedis Nuncium, harum latorem ad dictas partes dirigimus, cui tuam assistentiam exhibeas in consilio fideli, ac auxilio & favore, credasque indubie ea, quæ de præfatis ex parte nostra tibi duxerit referendum. Datum ut supra.*

Eodem modo Nobilibus Viris Joanni de Viriaco, Bernardo de Montelorico Thesaurario Delfinatus, Eleonoræ Dominæ Castri Villani relictæ quondam Joannis Bastardi, Viduæ Viennen. diœcesis, Artando de Archiis Ballivo Ebredunen. & Brianfonesii, & Domino de Malebeco, Gaufrido Domino de Claromonte, Ademario de Rossilion. Domino de Amo, Militibus Viennen. diœcesis, & dilectis nobilibus viris Consilio Curiæ Delphinalis.

Dilecto filio Nobili Viro Carolo, Domino de Banuilla, Militi Gubernatori Delfinatus Viennen.

Ibid. fol. 31. XVI. *EX dilecti filii Inquisitoris hæreticæ pravitatis partium Delfinatus Viennen. expositione didicimus, quod in dictis partibus hæreticorum multitudo copiosa consistit, quos nonnulli Nobiles partium earumdem, postposito Dei timore, foventes, non permittunt eumdem Inquisitorem procedere contra illos, adeo quod nonnulli hæretici anno isto contra judicium, seu officium dicti Inquisitoris publice rebellarunt; & quod tu contra tales de favore tui officii requisitus, illum impendere negligenter omittis, propter quæ multiplicantur execrabiles hæreses, & hæreticorum inficientium illam, & vicinas patrias, numerus, proh dolor! continue, in periculum animarum gravissimum, & Regii, ac tui honoris non modicum detrimentum adaugetur.* Qua-

Quare nobilitatem tuam requirimus, rogamus, & hortamur attente; nihilominus tibi per Apostolica scripta mandantes, quatenus præteritam negligentiam sic emendare procures, eidem Inquisitori contra quoslibet hæreticos, & suspectos de hæresi, ac contra quoslibet Nobiles, & alios fautores & defensores eorum, tui auxilii & favoris brachium prompte ac efficaciter impendendo, ac in iis, quæ ad suum spectant officium, fideliter obediendo, juxta canonicas sanctiones, quod non oporteat nos, qui pati tantum discrimen dictæ fidei non debemus, contra tuam hujusmodi negligentiam nimium utique periculosam, aliud remedium, quod non possemus, nec deberemus omittere, prout ad nostri Apostolatus spectat officium, adhibere, & si hoc contemneres agere, magnum proculdubio incurreres periculum status tui. Ceterum ut contra hujusmodi hæreticos, & fautores eorum &c. ut in superioribus. Datum ut supra.

Venerabilibus Fratribus Viennen. Ebredunen. & Tarantasien. Archiepiscopis, nec non Valentin. Vivarien. Gratianopolitan. & Gebennen. Episcopis.

XVII. *Quamvis negligentia in spiritualibus rebus perniciosa censeatur, cum aut periculum, aut saltem detrimentum afferat animarum; sed illa perniciosissima fore dignoscitur, cum non corriguntur errores in Catholica fide suborti, in qua fundamentum religionis Christianæ consistit. Ideoque digna turbatione movemur, cum reperimus in Fratribus & Coepiscopis nostris negligentiam, ac culpam reprehensione dignissimam, & per Sedem Apostolicam nullatenus tolerandam. Audivimus siquidem ex relatione dilecti filii Francisci Borilli in sacra Pagina Magistri, Inquisitoris hæreticæ pravitatis, in vestris civitatibus & diœcesibus deputati, quod in eis hæreticorum multitudo moratur, etiam ab antiquo, contra quos vos, & prædecessores vestri negligenter omisistis vestrum officium exercere; unde fit quod multiplicantur execrabiles hæreses, & hæreticorum numerus, proh dolor! adaugetur. Nos igitur ad obviandum tantis fidei periculis merito excitati, Inquisitorem præfatum ad partes vestras remittimus, & Venerabilem fratrem nostrum Antonium Episcopum Massan. Apostolicæ Sedis Nuncium harum latorem, cum eo remittimus, diversis litteris Apostolicis communitos, prout ipsi vobis plenius oraculo vivæ vocis exponent, cui Nuncio super iis, quæ vobis de præmissis ex parte nostra narrabit, curetis fidem indubiam adhibere; & cum ad officium vestrum specialiter spectet, tantam labem de vestris finibus expurgare, fraternitati vestræ districtius injungimus, quatenus non solum eisdem Nuncio & Inquisitori vestris consiliis, favoribus, & auxiliis efficaciter assistatis, ac vos, Vicarios & subditos vestros reddatis favorabiles & benignos, sed etiam vosmet dictum servitium vestrum omni futuro tempore, cum omnimoda sollicitudine, & fidei zelo ferventi studeatis intrepide exercere, & in casibus, in quibus cum eodem Inquisitore convenire, procedereque debetis, caritative ac benigne conveniatis, omni difficultate, & tarditate semota, ipsosque Nuncium & Inquisitorem, & eorum gentes cum vestra, & vestrorum subditorum potentia, ab eorumdem hæreticorum incursibus fideliter defendatis, & præservetis inoffensos, nec non carcerandos per eosdem Nuncium & Inquisitorem in vestris recipiatis carceribus, & secundum eorumdem Nuncii & Inquisitoris, vel alterius eorum dispositionem carcerandis, eisdem alimenta necessaria ministretis. Sic in præmissis acturi, quod vestrum implentes officium, nobis non præstetis materiam* Ibid. fol. 21.

contra vestram negligentiam aliud remedium adhibendi. Datum Avenione nonis Maii, anno v.

EISDEM.

Ibidem. XVIII. *Licet ea, quæ in Romana Curia, quæ communis est omnium patria, publicantur, ad cunctorum pervenisse censeantur notitiam, tamen quia specialis publicatio expedire videtur, fraternitati vestræ, auctoritate Apostolica, præsentium tenore, mandamus, quatenus in vestris Cathedralibus, & singulis Ecclesiis Parochialibus vestrarum civitatum & diœcesum singulis diebus Dominicis & festivis, saltem per totum unum annum, & ex tunc quotiens reputabitis expedire, & alias dilectus Inquisitor hereticæ pravitatis in vestris partibus existens pro tempore, vos super hoc duxerit requirendos, intra missarum solemnia existen. populis ad divina, faciatis publicari, & exponi populis in vulgari, quod nos, & prædecessores nostri Romani Pontifices ab antiquo tempore citra, annuatim in Cœna Domini publice, in Palatio Apostolico, præsente populi multitudine copiosa, excommunicavimus, & anathematizavimus, & nos per præsentes anathematizamus & excommunicamus ex parte Dei omnipotentis Patris, & Filii, & Spiritus sancti, auctoritate quoque beatorum Petri & Pauli Apostolorum, ac nostra, omnes Gazaros, & Patarenos, Pauperes de Lugduno, Arnaldistas, Speronistas, Passaginas, & Fratricellos, ac quoscumque alios hæreticos, quocumque nomine censeantur, ac omnes fautores, receptatores, credentes, & defensores eorum; mandetisque de publicatione hujusmodi fieri instrumenta publica dilecto filio eidem Inquisitori, expensis Rectorum Ecclesiarum, in quibus facta fuerit hujusmodi publicatio, assignanda. Datum ut supra.*

Dilecto filio Inquisitori hereticæ pravitatis in Arelaten. Aquen. Ebredunen. & Viennen. ac Tarantasien. civitatibus & diœcesibus ac Provinciis, auctoritate Apostolica, deputato.

Ibidem fol. 22. XIX. *Cum, sicut relatibus fide dignis dolenter audivimus, in partibus Arelaten. Aquen. Ebredunen. & Viennen. civitat. & diœc. & Provinciarum, & certarum aliarum terrarum tuæ inquisitionis, sint nonnullæ personæ utriusque sexus infectæ diversis erroribus hereticæ pravitatis; & hoc ex defectu prædicatorum Catholicæ puritatis, qui in dictis partibus non fuerunt hactenus, nec sunt etiam de præsenti; nos partes ipsas hujusmodi expurgari erroribus cupientes, discretioni tuæ per Apostolica scripta mandamus, quatenus dilectos filios Priores & Ministros, ac Provinciales & Custodes Fratrum Ordinum Prædicatorum, Eremitarum sancti Augustini, & Carmelitarum, ac Minorum dictarum civitatum, diœcesum, & Provinciarum, ac partium vicinarum eisdem, ex parte nostra requiras, & in virtute sanctæ obedientiæ mandes eisdem, quod Fratres locorum & Custodiarum, prout eis subsunt, in lege Domini eruditos, ac honestæ vitæ, & morum gravitate conspicuos, & Orthodoxæ fidei zelatores, scientes idioma partium præfatarum, ad illa ipsarum partium loca, quæ eis insinuaveris, studeant fideliter destinare, in illis ad tuum beneplacitum permansuros ac prædicaturos, maxime contra errores præfatos, saluberrimum verbum Dei. Datum ut supra.*

Eidem.

XX. *Fide dignis relatibus dolenter audivimus, quod in provincia Tarantasien. limitibus tuæ inquisitionis contigua, sunt nonnullæ personæ utriusque sexus infectæ labe hereticæ pravitatis, & quod hoc ex eo maxime accidit, quia in ipsa provincia nullus est Inquisitor pravitatis ejusdem. Nos igitur volentes in hac parte, prout expedit providere, civitatem, diœcesim, & dictam provinciam Tarantasien. si nullus sit Inquisitor in eis, præfatæ Inquisitioni adjicimus per præsentes; volentes, ac statuentes, quod in eisdem civitate, diœcesi, & provincia tuum officium, sicut in ceteris partibus tibi decretis, debeas exercere. Nulli ergo &c. Datum Avenione* 11. *Nonas Maii, anno* v. Ibidem.

Venerabili fratri Antonio Episcopo Massan. Apostolicæ Sedis Nuncio, & dilecto filio Francisco Borilli, Ordinis Fratrum Minorum Professori, in sacra Theologia Magistro, in Ebredun. Vienn. & Tarantas. &c. Inquisitori hæreticæ pravitatis.

XXI. *Postolatui nostro significare curastis, vos magnam multitudinem hæreticorum capi fecisse, & tenere carceribus mancipatos, & quod tot sunt, quod eis alimenta ministrare nequitis; quare super hoc nos consulere curastis: nos igitur vestræ consultationi respondemus, quod cum hujusmodi pestis hæretica ex negligentia Ordinariorum increverit, & quod propterea dicti Ordinarii verbo, opere, ac sumptibus ad extirpationem dictæ pestis debent attentius laborare, discretioni vestræ per Apostolica scripta mandamus, quatenus vos, vel alter vestrum, Ordinarios provinciarum, in quibus tu fili Inquisitor officium inquisitionis exerces, ad præbendum de bonis suarum Ecclesiarum eisdem carceratis, qui sunt de suis civitatibus, vel diœcesibus, sufficientia alimenta, auctoritate nostra per censuram Ecclesiasticam, appellatione postposita, compellatis: invocato ad hoc &c. brachii secularis: non obstan. si eis, vel eorum aliquibus, communiter &c. quod interdici &c. per litteras Apostolicas non facientes &c. hujusmodi mentionem. Volumus autem quod si unus Ordinarius in hoc, consideratis suis facultatibus, nimium gravaretur, eum secundum discretionem vobis datam a Domino, faciatis per alios vicinos Ordinarios relevari. Et nihilominus expensæ alimentorum hujusmodi, facientibus eos, restituantur de male ablatis & incertis, quæ ad hoc per alias nostras litteras duximus deputanda. Datum Avenione nonis Octobris, anno* v. Ibid. fol. 37. Jubet præberi alimenta carceratis.

Venerabilibus Fratribus Arelaten. Aquen. Ebredunen. Viennen. & Tarantasien. Archiepiscopis, eorumque suffraganeis.

XXII. *D robur Catholicæ fidei, sine qua non est salus, dignoscitur pertinere, ut perniciosi hæretici, depravatores & impugnatores ejusdem fidei, eorumque fautores, tam ad pœnam, quam ad custodiam in carceribus & vinculis arceantur, ne labe suæ contagionis pestiferæ puritas fidelium maculetur. Sane quia in aliquibus vestris civitatibus & diœcesibus nonnulli hæretici, quod dolenter referimus, per dilectos filios Inquisitores pravitatis hæreticæ in dictis vestris civitatibus & diœcesibus deputatos, reperti dicuntur, opportunum fore dignoscitur, quod quamplures, & ma-* Ibid. fol. 49. Et fieri carceres in quibus hæretici detineantur.

magni, & fortes muri, seu carceres, pro talium perversorum detentione celeriter habeantur: & propterea nos provida deliberatione mandavimus, ut in civitatibus Ebreduuen. Viennen. & Avenionen. hujusmodi carceres construantur, & pro expensis fabricæ ipsorum carcerum, & pro alimentis carcerandorum in eis, & pro provisione eorumdem Inquisitorum, suorumque familiarium, & pro certis aliis expensis necessariis pro Inquisitionis dictæ pravitatis officio exercendo, quatuor millia videlicet florenorum auri de Florentia semel, & ultra hujusmodi summam florenorum, annuatim usque ad quinque annos proxime futuros, pro hujusmodi alimentis, provisione, & aliis expensis dicti officii, octingentos florenos auri de male ablatis, & legatis incertis earumdem vestrarum Civitatum & diœcesum duximus deputanda, & pro prædictis omnia & singula male ablata, & legata incerta hujusmodi dictarum vestrarum Civitatum & diœcesum, donec dicta summa quatuor millium florenorum semel, & integre, & annuatim prædicti 800. *floreni persoluti, auctoritate Apostolica applicavimus, & exigi decrevimus & levari. Quocirca fraternitati vestræ per Apostolica scripta mandamus, quatenus infra tres menses, a præsentatione præsentium vobis facta, computandos, singuli, videlicet, vestrum per vos, vel alios in vestris civitatibus, diœcesibus & provinciis, omnes & singulas pecunias male ablatorum, & legatorum incertorum prædictorum, usque ad præfatas summas quatuor millium & octingentorum florenorum auri pro primo anno, & ex tunc singulis annis, quatuor annorum ex tunc proxime futurorum, præfatam summam* 800. *florenorum petere & exigere; ipsasque pecunias ex tunc, quam cito commode poteritis, venerabili fratri nostro Episcopo Avenionen. & dilecto filio Francisco Borilli Ordinis Fratrum Minorum Professori, in sacra Theologia Magistro, in dictis vestris civitatibus, diœcesi. & provinciis Inquisitori pravitatis ejusdem, vel eorum Vicariis ad hoc mandatum habentibus ab eisdem, transmittere sollicite studeatis, ab eis opportunas recognitionis & quietationis litteras, vel instrumenta publica recepturi. Quod si jam dicta summa* 4000. *florenorum infra præfatos tres menses forsan nequiverit exigi, eam ex tunc bona fide, quam cito commode poteritis, exigatis; alioquin quemlibet vestrum contemnentem, seu malitiose negligentem hujusmodi nostris obedire mandatis, excommunicationis sententiam incurrere volumus eo ipso: & nihilominus donec hujusmodi suam culpam emendaverit, & absolutus a dicta sententia fuerit, a receptione male ablatorum, & legatorum incertorum hujusmodi, sit suspensus. Ceterum volumus & mandamus, quod venerab. Fratribus nostris suffraganeis vestris, auctoritate nostra prædicta districtius inhibeatis, ne interim donec dictæ summæ florenorum, ut præfertur, integre fuerint assignatæ, de quo a præfato Episcopo Avenionen. vos, & ipsi suffraganei informationem habebitis, hujusmodi male ablata, & legata incerta recipere, aut recepta in alios usus convertere quoquomodo præsumant: alioquin in eos dictas excommunicationis, & suspensionis sententias proferatis. Sic itaque mandata præfata exequi studeatis, quod de zelo fidei, & prompta obedientia commendari merito valeatis. Datum apud Villam novam Avenion. Diœces.* XV. *Kalend. Julii anno* V.

Ve-

Venerabili Fratri Episcopo Avenionen. & dilecto filio Francisco Borilli, Ordinis Fratrum Minorum Professori, in sacra Theologia Magistro, in Arelaten. Aquen. Ebredunen. & Tarantasien. Civitatibus, Diœcesibus & Provinciis hereticæ pravitatis Inquisitori.

XXIII. *CUm per alias nostras litteras mandaverimus, quod de male ablatis & legatis incertis, Civitatum, Diœcesum, & Provinciarum Arelaten. Aquen. Ebredunen. & Tarantasien. summa quatuor millium florenorum auri de Florentia expendenda semel, pro ædificandis carceribus, in quibus nonnulli infecti labe pravitatis hereticæ teneri debeant mancipati, & octingenti floreni auri annuatim, usque ad quinque annos proxime futuros pro alimentis includendorum in carceribus prælibatis, & pro certis aliis expensis faciendis in hujusmodi negotiis fidei, vobis debeant assignari, prout in eisdem litteris plenius continetur, discretioni vestræ per Apostolica scripta mandamus, quatenus hujusmodi pecunias, cum eas receperitis, in loco communi & tuto faciatis reponi; tuque fili Inquisitor, tres partes ipsarum pecuniarum pro præmissis, cum opportunum fuerit, per te vel alium, seu alios fideles & providos, recipias & expendas. Quartam vero partem dictarum pecuniarum dilecto filio Bertrando de sancto Guillelmo, ejusdem Ordinis professori, in dicta Theologia Magistro, ac in dictis Civitatibus, Diœces. & Provinciis Inquisitori pravitatis ejusdem, per vos, vel alterum vestrum pro prædictis carceribus et expensis volumus assignari, qui, et tu Francisce, de ipsis teneamini reddere rationem debitam illi, vel illis, quem, vel quos ad id duxerimus deputandos. Datum apud Villam novam Avenion. Diœc. XV. Kalend. Julii anno V.* Ibid. fol. 50.

Venerabili fratri Antonio Episcopo Massan. Apostolicæ Sedis Nuncio, ac dilecto filio Francisco Borilli, Ordinis Fratrum Minorum &c.

XXIV. *CUm vos, adversus nonnullos hereticos, seu de Catholica fide suspectos, ac receptatores & defensores eorum, qui in Ebredunen. Viennen. ac Tarantasien. Civitatibus, Diœcef. & Provinciis commorari dicuntur, præsentialiter destinemus, & verisimiliter contingere possit, quod ipsi heretici, suspecti, & receptatores, ac defensores, ad alias partes forsitan fugient & morabuntur, ut eorum malitiæ efficaciter obvietur, vobis, vel alteri vestrum per vos, vel alium seu alios, eosdem hereticos, suspectos, receptatores, & defensores, in quibuscumque partibus prosequendi, & ubique locorum capiendi, seu faciendi capi & detineri, ac contra ipsos, & fautores ipsorum, mediante justitia, procedendi, & ad vos remitti sub fida custodia faciendi, de ipsisque alias justitiam ministrandi, & locorum Ordinarios, & seculares potestates, & alios contradictores & rebelles, auctoritate nostra, per censuram Ecclesiasticam, appellatione postposita, compescendi, & ad hoc, si opus fuerit, invocandi brachium seculare: non obstan. si alicui, vel aliquibus in eisdem partibus inquisitionis dictæ pravitatis officium, etiam a Sede Apostolica sit commissum, & tam fel. rec. Bonifacii Papæ VIII. prædecessoris nostri, in quibus cavetur, ne aliqui, auctoritate litterarum Apostolicarum, ultra certa loca et numerum, ad judicium evocentur, quam aliis constitutionibus Apostolicis contrariis quibuscumque, seu si alicui, vel aliquibus prædictorum, vel aliis communiter, vel divisim a Sede Apostolica sit in-* Ibid. fol. 51.

indultum, quod interdici &c. vel ultra loca ad judicium evocari non possint, per litteras Apostolicas non facientes plenam et expressam, ac de verbo &c. mentionem, et quibuslibet privilegiis, ac litteris Apostolicis quibuscumque locis, personis, vel ordinibus, sub quacumque forma vel expressione verborum, ab eadem sede concessis, de quibus, quorumque totis tenoribus, etiam de verbo ad verbum in nostris litteris mentio sit babenda; et per quæ præsentis mandati nostri effectus valeat quomodolibet impediri, plenam concedimus, tenore præsentium, facultatem. Datum apud Villam novam Avenion. Diœces. 11. Kalendas Julii anno v.

Dilectis filiis Nobili Viro Gubernatori, ac Consiliariis Delphinatus Viennen.

Ibid. fol. 38. XXV. *Dolemus filii, multaque admiratione movemur, quod, ubi tam propter strictum mandatum carissimi in Christo filii nostri Caroli Regis Francorum illustris vobis directum, quam ob debitum vestri officii sperabamus in negotio fidei adversus hæreticos, quorum labe Delphinatus Viennen. quem regitis (proh dolor) multipliciter fœdatus continue reperitur, vestrum, ut jura præcipiunt, adbiberi auxilium, consilium, et favorem, et Delphinatum ipsum ad laudem Dei, exaltationem dictæ fidei, animarum salutem, consolationem nostram, ac regium, et vestrum honorem perpetuum, tam abominabili fœditate purgari, contrarium experimur. Nam nuper venerabilis frater noster Antonius Episcopus Massan. Apostolicæ Sedis Nuncius, et dilectus filius Franciscus Borilli, Ordinis Fratrum Minorum professor, in sacra Theologia Magister, in dicto Delphinatu, et certis aliis partibus Inquisitor hæreticæ pravitatis, quædam nobis scripserunt de vestris negligentiis, et impedimentis detestabilibus contenta in schedula præsentibus interclusa, quæ ad vestram revocamus memoriam, ut providentes vestris honori et saluti, ea curetis efficaciter et celeriter emendari; de qua emendatione vos paternis et Apostolicis monitis exbortamur, scituri quod super iis scribemus eidem Regi, cui tamquam Christianissimo Principi, talia vestra gesta, et defectus displicebunt ab intimis, ut super iis dignetur de efficaciori remedio celeriter providere. Inter alia vero uos bortamur, per Apostolica scripta vobis mandantes, quod de securitate personarum dictorum Nuncii, et Inquisitoris, suorumque Vicariorum et Commissariorum, familiarium, et auxiliatorum, curetis realiter provideri. Datum Aven.* v. *Kal. Jan. anno* v.

Inquisitor in Syria & Ægypto Minorita. XXVI. In Syriæ & Ægypti partibus audivit Pontifex multos ex peregrinis Catholicis illuc confluentibus, fide abnegata, contra eamdem moliri. Ne vero malignantium cresceret multitudo, obviandum judicavit Pontifex, instituto pravitatis hæreticæ Inquisitore in illis regionibus Ministro Provinciali Terræ Sanctæ Ordinis Minorum; eos vero qui abjurata hæresi aut Mahometismo, ad cor redibant, recipiendi auctoritatem indulsit eidem Ministro, Martino de Aragonia, & Gerardo de Lyneyo supra memoratis.

Dilecto filio Ministro Provinciali Terræ sanctæ Ordinis Fratrum Minorum, secundum morem ejusdem Ordinis.

Ibid. fol 44. XXVII. *Inter sollicitudines innumeras & immensas, quæ nostris humeris incumbunt, iis potissime perurgemur, ut nostræ operationis ministerio de vinea Domini Sabaoth, cujus nobis, licet immeritis, est cura com-*

commissa, heretici, qui velut vulpeculæ inter sarmenta latentes, conantur eamdem multipliciter demoliri, penitus extirpentur, fidesque Catholica, eradicatis prorsus cunctis erroribus, prosperetur fortius, & amplius dilatetur, talesque ad id peragendum cupimus deputare personas, quarum honesta conversatio exemplum præbeat puritatis, & erudita labia doctrinam tribuant salutarem. Sane cum, sicut ad nostrum, non sine gravi mentis perturbatione, pervenit auditum, in Terræ sanctæ, seu Syriæ, & Ægypti partibus, ad quas multi confluunt peregrini Christiani, quidam ex eis heretici contra eamdem fidem Catholicam, & sanctam Romanam Ecclesiam damnabiliter insurrexerint, & insurgere alii timeantur. Nos cupientes adversus hujusmodi perniciosam pestem salubriter providere, ac sperantes, quod tu scies & poteris per tuæ diligentiæ studium, in dictis partibus hujusmodi hereticis, & derogantibus dictæ fidei, opportunis remediis obviare, ac inibi hujusmodi fidei fructuosos palmites ampliare, te Inquisitorem hereticæ pravitatis in dictis Terræ sanctæ, Syriæ, & Ægypti partibus, usque ad ejusdem Sedis beneplacitum, auctoritate Apostolica, deputamus: discretioni tuæ per Apostolica scripta mandantes, tibique in remissionem peccaminum injungentes, quatenus in caritate Dei, hominum timore postposito, virtutem spiritus induens, prædictum Inquisitionis officium in eisdem partibus, prout tanti negotii utilitas suadebit, sub spe mercedis æternæ efficaciter prosequi, & exequi studeas, diligenter in hujusmodi negotio processurus, tam secundum indulgentias, & privilegia Inquisitoribus pravitatis ejusdem, auctoritate Apostolica deputatis, seu officio Inquisitionis ejusdem, ab eadem Sede concessa, quam secundum canonicas sanctiones: per hujusmodi autem deputationem de tua persona in hujusmodi Inquisitionis officio per nos factam, locorum Ordinariis, quominus ipsum Inquisitionis officium, super labe præfata, prout volunt canonicæ sanctiones, exercere valeant, nec non prædictis, vel quibuscumque aliis privilegiis, tuo ordini, seu officio dictæ Inquisitionis, si quæ sint eis a dicta Sede concessa, nullum volumus præjudicium generari. Datum Avenione IV. *Kalendas Januarii anno* V.

Dilectis filiis Ministro Terræ sanctæ, & Martino de Aragonia, ac Gerardo de Lyneyo, Ordinis Fratrum Minorum Professoribus.

XXVIII. *Sicut de damnabili devio filiorum errantium sancta mater Ecclesia pietate materna dolet ab intimis, sic de ipsorum reditu ad iter salutis exultat in Domino, eosque libenter admittit ad ejus clementiæ lenitatem. Sane dolenter accepimus, quod in nonnullis partibus, quas Soldanus Babyloniæ detinet, inter Sarracenos nonnulli dudum Christianam Religionem professi, & sacri Baptismatis fonte renati, conversantur & habitant, qui antiqui hostis fraude decepti, vel adulatione blanda seducti, aut tormentorum timore perterriti, aut animorum levitate, abnegantes salvificum nomen Christi, ab auctore salutis se alienos fecerint, & adhæserint & adhærent abominabili ritui Mahometi, & lapsi sunt in nonnulla alia, hæreses, schismata, perfidiam, & errores; quodque quidam ex eis saniori ducti consilio, ad cor reversi & pænitentes de præmissis, cupiunt errata corrigere, & in humilitatis spiritu agere pænitentiam de commissis, ac corpori dictæ Ecclesiæ, extra quam non est salus, cum devotione fervida reuniri. Nos igitur qui cunctorum salutem cupimus, neminem perire volentes, ac pænitentes hujusmodi, ut, dum habent emendandi spatium, futuræ iræ terrorem effugiant, opportunis favoribus prosequi affectantes, de vestraque discretione gerentes in* Ibid. fol. 45.

in Domino fiduciam specialem, vobis, & cuilibet vestrum, auctoritate Apostolica, ab eisdem pœnitentibus, cujuscumque gradus, dignitatis, ordinis, status, vel conditionis extiterint, in partibus illis dumtaxat existentibus, recipiendi in forma Ecclesiæ consueta, abjurationem ritus prædicti, & quorumcumque hæresis, schismatis, perfidiæ, & errorum, in quæ lapsi fuerint, illosque ex eis, de quibus per eorum confessiones, & verisimiles conjecturas apparuerit, quod vere pœnitentes existant, ab hujusmodi reatibus, & aliis eorum peccatis, qui alicui vestrum confessi fuerint, hac vice dumtaxat absolvendi, injunctis eis pro modo culpæ pœnitentia salutari, & aliis, quæ de jure fuerint injungenda, & inter alia, quod in hujusmodi abnegationis, & adhæsionis, ac alia, hæreses, schismata, perfidiam, & errores de cetero non incident, ac ipsius pœnitentiæ parte peracta, in obedientiæ signum, ad professionem fidei Catholicæ admittendi, ipsamque professionem ab ipsis recipiendi, ac eos corpori dictæ Ecclesiæ reintegrandi, & reuniendi, absolvendique etiam ipsos, & eorum quemlibet ab excommunicationis, & aliis sententiis, atque pœnis juris, et hominis, quas propter abnegationem, et adhæsionem, hæreses, schismata, perfidiam, et errores hujusmodi incurrerunt, nec non dispensandi cum ipsis super irregularitatibus, si quas forte ob præmissa, et eorum occasione incurrerint, eosque habilitandi ad famam, dignitates, ordines, officia, et honores, et restituendi ad eadem; necnon ad possessiones, bona, et jura alia quælibet, quibus propter abnegationem, adhæsionem &c. præfata, per processus Apostolicos, et jura alia canonica, vel civilia privati, vel suspensi existerent, dummodo in eis non sit alteri jus quæsitum, ac in, & super præmissis, et quolibet præmissorum cum eis, et eorum singulis, eadem auctoritate, etiam dispensandi; et alia faciendi, quæ circa hæc fuerint opportuna, quibuscumque privilegiis, processibus, et litteris Apostolicis generalibus vel specialibus, nec non statutis, et consuetudinibus tam vestri, quam quorumcumque aliorum ordinum, juramento, confirmatione Apostolica, vel quacumque firmitate alia vallatis, per quæ præsentibus non expressa, vel totaliter non inserta effectus earum impediri posset quomodolibet, vel differri, etiamsi de eis eorumque totis tenoribus habenda esset in nostris litteris mentio specialis, nequaquam obstantibus, plenam concedimus, tenore præsentium, facultatem. Datum Avenione VII. *Kalendas Decembris anno* V.

Frater Gabriel Inquisitor in Provincia Romana. Fr. Petrus Lyppi in Tuscia. *Bzov. hoc anno n. 8. Tom. 7. anno 1346. n. 4.*

XXIX. Erat tunc in Urbe & Provincia Romana Inquisitor frater Gabriel Viterbiensis, Pontifici ob laudabilia obsequia Sedi Apostolicæ exhibita summe carus, quem propterea summopere commendat Ministro Generali. In provincia Tuscana frater Petrus Lyppi, quem perperam Philippum vocat Bzovius: hic monuit Florentinos ante aliquot annos statuta quædam contra sacrum Inquisitionis tribunal condidisse, quod nos alias narravimus, eaque adhuc inconcusse apud eos servata impedimento esse, ne officium suum, secundum sanctiones canonicas libere possit exercere. Horum exemplum peccaverant Pistorienses similes ferentes leges, quas ut utrobique revocarent, scripsit Pontifex, commissa facultate prædicto Inquisitori, ut resipiscentes a censuris, quibus involvebantur, absolveret.

Dilecto filio Leonardo Ministro Generali Ordinis Fratrum Minorum.

Ibid. fol. 134. Commendatur Inquisitor Romanus.

XXX. C*Um dilectus filius Gabriel de Viterbio, Ordinis Fratrum Minorum Professor, qui in Urbe, & Provincia Romana secundum morem dicti Ordinis Inquisitor hereticæ pravitatis existit, nostris, & Romanæ*

næ Ecclesiæ obsequiis de mandato nostro laudabiliter institerit, & adhuc insistat de præsenti, & propterea eum prosequi velimus favoribus opportunis; circumspectionem tuam rogamus, & hortamur attente, quatenus præfatum Gabrielem, suis exigentibus meritis, nobis carum, in hujusmodi Inquisitionis officio manuteneas, & manuteneri facias, & in iis, quæ poteris pro nostra, & Apostolicæ Sedis reverentia, habeas favorabiliter commendatum. Datum apud Villam-novam Avenionen. Diœcesis. VI. *Kalendas Augusti, anno* V.

Dilectis filiis Prioribus artium, & Vexillifero justitiæ populi, & Communi Civitatis Florentinæ.

XXXI. *Zelus Catholicæ fidei & salutis animarum vestrarum nos comedit & inducit, ut iis, quæ ipsis fidei & saluti contrariari sentimus, opportunæ provisionis remediis obviemus. Sane fide digno relatu admodum displicenter audivimus, quod olim antecessores vestri civitatem Florentinam regentes, quædam statuta in derogationem officii Inquisitionis pravitatis hæreticæ, inconsultis motibus condiderunt, propter quæ inconcusse servata, officium præfatum in dicta civitate, ejusque districtu non potest, ut debet, secundum sanctiones canonicas libere exerceri, & multa sunt commissa impune, quæ fuissent merito punienda. Nos igitur ex iis, quæ vix credere possumus, Salvatori nostro, cujus vices, licet indigni, tenemus in terris, fideique suæ præfatæ gravem injuriam, & sacrorum canonum, quibus regitur universalis Ecclesia, provenire contemptum, vestras gravari animas, & gloriam civitatis ejusdem nimium maculari cernentes, discretionem vestram paterna caritate requirimus, & hortamur in Domino, vobis nihilominus per Apostolica scripta mandantes, quod tamquam viri Catholici & prudentes, non solum inchoare, quod malum est, sed & illud approbare ac prosequi, æquale fore vitium, discreto ac devoto judicio examinantes, hujusmodi statuta faciatis de libris vestris penitus aboleri, dictosque canones & leges super dicto officio editas, sicut servantur ab aliis terrarum Dominis & rectoribus Catholicis, firmiter servaturi, ac dicto officio tanto promptius ac devotius præbeatis vestra auxilia & favores, quanto ad ea, ex culpa servationis hujusmodi detestabilium statutorum, vos magis obnoxios filiali recognoscere humilitate debetis, ut in agro vestræ devotionis extirpatis spinis, & vepribus, fructus salutis earumdem animarum vestrarum copiosior, & Deo amabilior producatur, & per hæc vestro consulatis honori, ac nostram, & Apostolicæ Sedis benevolentiam mereamini ampliorem. Nos enim vestræ saluti paterno providentes affectu, dilecto filio Petro Lyppi, Ordinis Fratrum Minorum professori, in sacra Theologia Magistro, Inquisitori pravitatis ejusdem in partibus Tusciæ, omnes & singulos, qui condendo, scribendo, aut servando, seu servari faciendo statuta præfata, aut super eis dando consilium, vel favorem, Juris vel hominis sententias incurrerunt, ab ipsis absolvendi plenam concessimus per alias nostras litteras facultatem. Datum Avenione* VII. *Idus Martii anno* V.

Ibid. fol. 15.

Jubet revocari leges injuste latas contra officiũ Inquisitionis.

Dilectis filiis nobilibus viris Potestati, Capitaneo, Antianis, ac Consilio, & Communi Civitatis Pistorien.

XXXII. *Mirari cogimur & dolere, quod, sicut nuper fide digna narratione percepimus, nonnulla statuta quæ contra officium Inquisitionis hæreticæ pravitatis, olim a vestris prædecessoribus condita extiterunt,* Ibid. fol. 16.

servata sunt hactenus, & servantur de praesenti, in injuriam Dei, ac Catholicae fidei, & eorumdem praedecessorum, & vestrarum animarum praejudicium, & vestrae dedecus Civitatis. Nos igitur iis obviare, ne procedant de cetero, paterna diligentia cupientes, Nobilitatem & discretionem vestram requirimus, ac rogamus attentius, & monemus, vobis nihilominus per Apostolica scripta mandantes, quatenus, si est ita, quod vix credere possumus, hujusmodi statuta protinus abolentes, sicut devotionis, & obedientiae filii, velitis vos reddere favorabiles & promptos erga liberam executionem officii praelibati. Nos enim dictae vestrae saluti paterno providentes affectu, dilecto filio Petro Lyppi, Ordinis Fratrum Minorum &c. ut supra, facultatem. Datum ut supra.

XXXIII. Diuturnis saevientibus bellis inter Mauros, Granatenses, Benamarinos, & Christianos in Hispania, plurimi ex fidelibus ducti sunt in servitutem. Hos, ut a duro Sarracenorum jugo redimerent Christiani, missis litteris, constitutisque Commissariis, qui redemptionis pretium colligerent, commendavit Pontifex. Curam hanc in regnis Castellae injunxit Petro de Guadalfaiara Priori Monasterii de Luperiano Ordinis sancti Augustini Toletanae dioecesis; in regnis vero Aragonum, Valentiae, & Majoricarum fratri Petro de Aragonia. Paulo post injunctam hanc Provinciam, eumdem vocavit in Curiam, ut concordiae ineundae, & pacis post saeva bella firmandae, inter Petrum Cypri Regem, ejusdem fratris Petri ex filia nepotem, & Ianuenses interesset. Hoc fortassis tempore fecit transcribi illud exemplar revelationum sanctae Birgittae, quod Cardinalis Turrecremata refert in tractatu praefixo ad easdem revelationes, ubi eum consanguineum vocat Regis Galliarum.

Fr. Petrus de Aragonia vocatur in Curiam.

Turrec. c. 3. ante finem.

Dilecto filio Petro de Aragonia, Ordinis Fratrum Minorum Professori.

Ibid. fol. 40.

XXXIV. *Pietatis intentos operibus, quibus Catholica fides attollitur, & salus fidelium procuratur, Sedes Apostolica gratiis & remissionibus, per quas iidem fideles, favente divina gratia, animarum suarum salutem facilius consequi poterunt, inducere consuevit. Sane nuper ad nostrum pervenit auditum, in Granatae & Benamarinae regnis Sarracenorum, plura millia Christianorum per impios Agarenos detineri captivos, quorum nonnulli longa captivitatis inedia defatigati, in damnationem animarum suarum, fidem Christianam abnegantes, hactenus se subjecerunt, & saepissime subjiciunt legi impii Mahometi. Nos igitur de iis dolentes ab intimis, & liberationi eorumdem Christianorum providere salubriter cupientes, Discretioni tuae, de qua plenam in Domino fiduciam obtinemus, deputandi in regnis Aragonum, Valentiae, & Majoricarum, & aliis terris carissimi in Christo filii nostri Petri Regis Aragonum illustris, aliquas personas fideles, Ecclesiasticas, etiam religiosas, vel seculares, Deum timentes, & avaritiam execrantes, de quibus tibi videbitur, ad recipiendum eleemosynas, quas fideles dictorum regnorum pro redemptione, & liberatione dictorum captivorum voluerint elargiri, easdemque eleemosynas dispensan. pro redemptione & liberatione praefatis; ita quod de receptis & expensis, seu dispensatis teneantur tibi reddere rationem, super quibus omnibus tuam, & ipsarum personarum per te deputandarum conscientias oneramus, plenam concedimus, tenore praesentium facultatem. Datum Avenione* XII. *Kalendas Decembris anno* V.

Ei-

Eidem Petro Infanti de Aragonia, Ordinis Minorum.

XXXV. *Cum nuper ad nostram præsentiam accesserit dilectus filius Jacobus de sancto Michaele legum doctor, Ambaxiator carissimi in Christo filii nostri Petri Regis Cypri illustris, cum plena potestate pro ipso Rege, cum dilectis filiis Jannen. concordiam tractandi, &, dante Domino, perficiendi, ac in hoc tua præsentia, saltem quod sit in Romana Curia, multum utilis reputetur, devotionem tuam attente requirimus & rogamus, quatenus sine difficultate qualibet ad nos personaliter accedere non postponas. Datum Avenione* III. *Nonas Decembris anno* V. Ibid. fol. 78.

XXXVI. Dilexit Fridericum Trinacriæ Regem Gregorius, Regnumque illud a Siculo, sive Neapolitano sua auctoritate ante aliquot annos divisum, regiis liberis stabiliri cupiens, mortua Antonia Regina ex inopinato casu, Pontifex aliam ei conjugem procurabat. Ea erat Maria Lusitaniæ Infans Petro I. & Constantia, Jacobi Aragonum Regis filia, Regibus Lusitanis progenita; olim conjux Infantis Ferdinandi, fratris Petri IV. Regis Aragonii. Detinebatur hæc a Petro Aragonio in aula, timens ex ejus recessu in Lusitaniam, & domum paternam, suborituras aliquas turbas, contendente illa sibi deberi ditiones, & fortalitia mariti. Prævaluit tamen apud Regem Pontificis auctoritas, ut dimitteretur, & Avenionem veniret, eam comitante sorore Catarina Malona, Moniale Monasterii sanctæ Claræ Calaguritani, quam secum retinebat ex Pontificis dispensatione. Præsentem hortatus, ut matrimonium cum Friderico iniret, eam præcipuam subesse vidit difficultatem, quod illa Regni turbas, & scissionem exhorruerit. Hanc superavit Gregorius, suam opem promittens, ut Friderico omnia restituerentur, omnesque parerent. Misit itaque fratrem Joannem Casalensem Minoritam ad Fridericum, qui moneret, ut procuratores mitteret ad sacra matrimonialia contrahenda, de aliis sui Regni rebus cum eo ageret, & suaderet, ut sibi Romanum iter meditanti, aliquot mitteret triremes.

Vide Zuritam lib. 9. c. 56.

Ex lib. commun. fol. 119.

Fr. Joann. Nuncius Pontif. ad Frideric. Regem Siciliæ.

Carissimo in Christo filio Friderico Regi Trinacriæ Illustri.

XXXVII. *Sicut tuæ Serenitatis circumspectio advertere potuit, nos semper erga excellentiam tuam sincerum & singularem habuimus dilectionis affectum, & quantum potuimus, operam dedimus, & labores impendimus pro exaltando regio statu tuo, idemque propositum in nobis semper fortius augetur. Hinc est, quod pro te de honorabili & utili matrimonio cogitantes, oculos nostræ considerationis adduximus ad dilectam in Christo filiam nobilem mulierem Mariam Infantissam Portugalliæ, genere quidem præclaram, honestate, prudentia, ceterisque virtutibus ac moribus insignem, forma spectabilem & decoram, jamque cum ea, quæ ad Curiam Romanam a modico tempore citra advenit, de contrahendo matrimonium tecum, colloquium habuimus, & haberi fecimus tractatum, sperantes, si quod hujusmodi matrimonium, Deo volente, ad effectum deduceretur, tuæ Serenitati honor accresceret, & consolatio; quies, & jucunditas, tuique Regni exaltatio, & multa commoda provenirent. Sed cum ad retrahendum eamdem ab hujusmodi matrimonio, multa sibi dubia proponantur, illud est inter cetera gravius, quod sibi relatum est, quod tua Celsitudo non habet bene effectuale dominium, & regimen regni tui, sed scissum in partes, occupatur pro majori parte a Ba-* Ibid. fol. 103.

Baronibus & Nobilibus dicti Regni: sed nos quoque eidem Infantissæ spem dedimus, quod pro Apostolicis favoribus & auxiliis, quæ parati sumus impendere, excellentiæque tuæ virtutibus, regnum præfatum reintegrabitur, & tuæ Serenitati terrarum & jurium suorum integra restitutio fiet, & debita reverentia & obedientia impendetur. Quare Excellentiam tuam rogamus, & hortamur in Domino, quatenus certum Procuratorem & Nuncium, cum sufficienti mandato, ad hujusmodi matrimonium contrahendum, & dotalia alia in talibus consueta assignandum, & assicurandum quantocius ad Romanam Curiam mittere non postponas. Ceterum, fili carissime, nostris exhortationibus adjicimus, quod tua Serenitas in se augeat & roboret magnanimum, sicut excellentem decet Principem, animum & vigorem in amorem Dei, ne animam tuam ledas, continue persistendo, divinoque cultui inhærendo, & Ecclesias, Ecclesiasticasque personas præcipue venerando, quæ facilius consequeris, si omnes vitiosos, & impudentes deseras, & bonis & virtuosis hominibus latera tua cingos, ex quibus præter retributionem æternam, tibi honor & gloria sequetur, & augebitur, & roborabitur tui Regii solii celsitudo; & nos in hoc recipiemus complacentiam singularem, & animabimur ad exaltationem tuam vigorosius promovendam. Circa quæ venerabilem fratrem nostrum Episcopum N. vel aliquem, seu aliquos hic in Romana Curia existen. Procuratores ad hoc legitime constituas, ut hujusmodi matrimonii negotium celeriter & feliciter compleatur, nec a quoquam valeat impediri. Circa quæ dilecto filio Joanni de Casali, Ordinis Fratrum Minorum professori, latori præsentium, quædam tuæ Serenitati in secreto referenda duximus imponenda, cujus pro parte nostra relatibus plenam fidem adhibeas, & illa prudenter & effectualiter exequaris. Datum Avenione Nonis Decembris anno v.

EIDEM.

Ibid. fol. 107.

XXXVIII. *Dilectum filium Joannem de Casale, Ordinis Fratrum Minorum professorem, latorem præsentium, pro quibusdam tuum, Regnique tui bonum statum tangentibus, per nos sibi commissis negotiis, ad tuæ Serenitatis, ac nonnullorum ipsius Regni Baronum præsentiam destinamus. Ipsius itaque Joannis pro parte nostra circa hæc, ac circa subventionem aliquarum galearum pro nostro ad partes Italiæ transitu, per Celsitudinem tuam nobis faciendam, relatibus adhibeat eadem Serenitas plenam fidem. Datum Avenione* XIV. *Kalendas Januarii anno* V.

In eumdem modum mutatis mutandis, nobilibus viris Manfredo de Claromonte, regni Trinacriæ Admirato, Henrico Rubeo Comiti Adoni, Francisco de Ventimilio Comiti regni Trinacriæ, majori Camerario, Philippo de Ventimilio Comitatus Miscrete Domino, Regni Marescallo, Artali de Alagona Comiti Miscrete, Regni magno Justitiario.

Miechov. in Chronic. Reg. Polon. lib. 4. c. 23.

XXXIX. Hoc anno Ludovicus Hungariæ & Poloniæ Rex, missis Nunciis ad Gregorium Pontificem, Halicien. oppidum Archiepiscopali, Premislien. Chelmen. & Wladimirien. Episcopali honore insigniri obtinuit. Ad Metropoliticam Halicien. Ecclesiam Jacobus Polonus fuit consecratus, & Sedi suæ Ecclesia Græci ritus fuit assignata. Ad Præmislien. frater Henricus Ordinis Minorum, natione Alemannus, genere nobilis, primus Episcopus fuit assumptus. Erat hoc tempore Episcopus Urbinas frater Guillelmus, ut ex quibusdam monumentis illinc amandatis percipio „ Hic adhæsit partibus Clementis VII. a quo anno primo sui Antipapatus translatus est ad „ Patriarchatum Constantinopolitanum, administrationemque cœpit Ecclesiæ

Frater Henricus Episcop. Premislien. primus.

Frat. Guillelm. Urbinas.

ADDITIO PATRIS LUCÆ WADDINGI.

„ clesiæ Hydruntinæ xii. Kalend. Februarii. Similem cum Guillelmo fortitus est fortunam frater Angelus Feduccius a Bibiena, de quo supra non semel locuti sumus: hic etenim cum isto anno assumptus esset ad Episcopatum Pisauriensem, sub Archiep. Urbinate, & adhæsisset postea Clementi VII. Antipapæ, ab Urbano VI. sub annum mccclxxxi. suo gradu dejicitur. Consecravit altare sacrorum Stigmatum in Monte Alvernæ, ut infra dicemus „ Ecclesiæ Cavallicensis, sive Cabellicensis in Gallia frat....... destinatus Nuncius a Pontifice ad Joannam Siciliæ Reginam, qui pro Francisci Baucii regiæ stirpis, a Regina in vincula conjecti, quod Materam civitatem Tarentino principatui per vim adjicere vellet, libertate & justitia interpellaret. Ita testantur monumenta quædam Bibliothecæ Vaticanæ de rebus Siciliæ. Nomen Episcopi in monumentis non exprimitur: sed Claudius Roberti in serie Episcoporum Cabellicen. Philippo Pathe, anno mccclxxii. defuncto, subjicit Guillelmum de Cabanis. Fratri Thomæ Patriarchæ Gradensi hoc anno injunctum, ut multos Archiepiscopos & Episcopos, suis derelictis in Ultramarinis partibus Ecclesiis, per Patriarchatus Aquilejen. & Gradensem, & ditionem Venetam commorantes, ad suas cogeret residentias: *Quanto delinquentes*, iii. Kalend. Junii, anno v.

Inde Patriarcha Constantinopolit. Et Administrator Hydruntinus. Frater Angelus Episcop. Pisaurien. Frater.... Cabellicen.

XL. Hoc anno Jacobus Balearium Infans, & Reginæ prædictæ Joannæ conjux, dum consanguineo Aragonum Regi Petro IV. bellum infert, pro recuperando regno, & dominio paterno, sive venefica potione, sive naturali ægritudine, de quo est inter scriptores controversia, in Castellæ regni terminis moritur, & ad Minorum templum Sorianum sepelitur. Neapoli obiit v. August. i. Raymundus Baucius Comes Soleti, magnus regni Siciliæ Camerarius, qui prope Aversam pulchrum templum extruxit, duabus ex hydriis Cananæis insignitum. Sepulcrum erexerat sibi marmoreum in sacello a se constructo ad magnificum Clarissarum templum Neapolitanum, ubi hoc apposito pro illius temporis ratione, Epitaphio, magna pompa conditus est; cum ante aliquot annos, videlicet anno mccclxii. die xxii. Julii, ejus consanguineus Ludovicus Comes Gravinæ sepultus sit ad aliud ejusdem Urbis Clarissarum templum sanctæ Crucis, prope sepulcrum Sanciæ Reginæ.

Jacob. Rex Neapol. apud Minores sepultus. Zurita lib. 10. c. 18. Marian. de reb. Hispan. lib. 17. c. 18. Raymundus Baucius. Vide Summont. l. 3. ad hunc ann. & ann. 1362.

Magnanimus, sapiens, insignis, providus unus
Clauditur hoc saxo, non fama, carne sepultus.
Baucia quem genuit clara et generosa propago,
Magnificos qui eduxit avos; sibi Baucia tellus.
Mente Deum veritus Raymundus, et ipse verendus.
Non terrena fuit, potius cœlestis imago,
Soletique Comes, regni Camerarius hujus,
Militiæque decus, virtutis amator, et omnes
Jure bonos coluit, quantum res publica passa est
Morte sua docuit, ad cœlica regna vocatus.
Mille fluunt anni ter centum septuaginta
Quinque simul positis, Indictio denaque terque
Augustus tunc mensis erat, tunc quinta diesque.

XLI. Obiit item hoc anno frater Gondisalvus Bernardus de Quiros, nobilissimæ Quirosiæ familiæ apud Hispanos Princeps, qui partes secutus Henrici Comitis de Trastamara, Alphonsi XI. regis filii, dum contra Petrum Crudelem fratrem bellum gessit & vicit, regno potitus, post superata in

Moritur frater Gódisalvus Quiros.

innumera pericula, & constitutum in solio Henricum, quando tot laborum sperare posset mercedem, aula relicta, Franciscanis nomen dedit in cœnobio Ovetensi. Condiderat ipse prius majus Ecclesiæ sacellum, in quo post aliquot annos vitæ religiosè transactæ, honorificè sepultus est, ad latus Evangelii, apposito hoc Epitaphio idiomate Hispano.

Jacet hic nobilis Miles Gundisalvus Bernaldus de Quiros senior, filius Guttierry Gonçales de Quiros, & Donnæ Marquesiæ conjugis, qui Henrico II. Regi inservivit in Castellæ regnis & extra, toto illo tempore quo aberat, indignationem veritus Petri fratris. Venit in hoc sacrum Cœnobium vitæ finem positurus, ubi suscepto habitu sancti Francisci decessit, anno MCCCLXXV.

Item beatus Bonavita.

XLII. Obiit hoc anno Kalendis Martii in oppido Lugi Diœcesis Immolen. in Romandiola beatus Bonavita, ibidem humili genere satus, qui ab ineunte ætate virtutis & pœnitentiæ operibus addictus, tertii Ordinis sancti Francisci habitum assumpsit. Nullus eo continentior, nullus humilior, nullus in egenos pro sua conditione liberalior. Ad tantam demum pervenit vitæ perfectionem, ut per signum sanctæ Crucis quamplurimos curaverit infirmos, spiritus malignos ab obsessis fugaverit, fluvium Lugo adlabentem in duas partes signo Crucis a se divisum sicco pede, simul cum bobus quos minabat, transierit, pauperibus alimenta divinitus ministrata exhibuerit, & alias plura dederit, absque prioris substantiæ detrimento. Ignem oppidum Lugense, & vicum Laudælongæ depascentem signo Crucis extinxit, & multa alia patravit miracula, per quæ magnum pietatis & sanctitatis nomen obtinuit. Decessit anno ætatis trigesimo septimo, sepultus honorifice sub altari sacelli sancti Antonii, quod ab eo postea frequentius denominationem accepit, ubi multis effulget miraculis. Caput servatur in sacrario in pulchra theca deaurata, & publicæ venerationi exponitur diebus festivis & circumferri solebat in supplicationibus Rogationum, & Corporis Christi. Habetur ejus vita diffuse scripta apud Lugenses, ex qua compendium istud excerpsi.

Favent superiores Regular. Observantiæ.

XLIII. Leonardus Generalis Minister non parum promovit hoc tempore inchoatam Ordinis reformationem, multa concedens Regularis Observantiæ sectatoribus privilegia, quæ illorum propagationi, conservationi & quieti judicavit opportuna. Injunxit etiam Provinciæ sancti Francisci Ministro fratri Petro de Sora, ut peculiarem eorum curam susciperet, & tenellam plantulam beneficiorum foveret irriguo. Ita sibi commissum ipse hac fatetur Epistola.

In Christo sibi Carissimo fratri Paulutio de Fulginæo, frater Petrus Fratrum Minorum in Provincia sancti Francisci Minister, & servus, salutem & pacem in Domino sempiternam.

Cum Reverendus Pater Minister Generalis multas gratias tibi concessit, & inter alias pro pace & conservatione locorum tibi commissorum, concessit, ut videlicet, in dictis locis Fratres incognitos non recipias, nisi prius habito de eis laudabili testimonio, & etiam quod si quis Frater dictam familiam perturbaret, provideatur sibi de remedio opportuno translationis, vel alio; & cum me in refugium, sicut decet, tibi dederit; idcirco paternaliter tibi condescendens & caritative prædictas gratias, tenore præsentium, tibi confirmo. Addens insuper, quod quandocumque alicui Fratri de dicta familia per me aliqua littera obedientialis vel licentia mitteretur, nequa-

quaquam detur executioni sine speciali mandato tuo. Datum in sacro Conventu Assisii VI. *August. anno* MCCCLXXV.

Unde variæ appellationes Fratrum in eodem Ordine? Tom.3. an.1250. n.3. ann. 1252. n.25.

XLIV. Hic opportune quatuor peculiarium nuncupationum hoc tempore in Ordinem introductarum rationem & causam explicare placebit. Ea sunt, *fratres Conventuales, Fratres Eremitoriorum, Fratres Familiæ, &* *Fratres regularis Observantiæ*. Verum est ab Innocentii IV. tempore Conventuales dictos, qui collegialiter in Conventibus vivebant, uti suo loco expendimus: hoc tamen tempore cœpit strictius sumi hoc nomen, ad eosque dumtaxat referri, qui strictiorem vitam non sequebantur, aut ad eremitoria & habitacula paupercula non declinabant. Dum enim fratris Pauli sectatores in tuguriolis & eremitoriis vivebant, *Conventuales* vocabantur, qui in magnis conventibus habitabant, atque ita cœpit opponi hoc nomen & Eremicolis. Deinde multiplicata hac reformatione, peculiare factum est illis, qui reformationem non admittebant, atque in eo sensu nunc hoc nomen usurpatur. Dicti sunt etiam aliquando *claustrales* ex amplis & magnis claustris, sed suppresso hoc agnomine, & aliis, quæ ignarum, vel malevolum affigebat vulgus, hac dumtaxat Conventualium appellatione discriminantur a reliquis congregationibus. *Fratres Eremitoriorum* e regione dicebantur, qui loca illa deserta, & solitaria Eremitoria nuncupata, sub disciplina fratris Pauli incolebant; sed paulo post defecit hoc nomen, dum ab eremitoriis ad occupanda etiam & reformanda majora Cœnobia Conventualium transierunt. *Fratres Familiæ* dicti, quia a peculiari Instituto, peculiaris dicebatur familia, uti ex litteris Ministrorum Generalium & Provincialium ad fratrem Paulum scriptis constat, atque hoc nomen adhæsit in hunc usque diem, præsertim in Italia: *Fratres regularis Observantiæ* non statim sub his initiis dicti; sed longe post, & vocabulum auctoritatem sumpsit a Decreto Concilii Constantien. in quo sub hoc nomine istud vitæ genus majorem sumpsit firmitatem, & ad omnes diffusum est nationes; atque ita passim ubique hujus Instituti Fratres nuncupantur.

Tom.1. An.1213. n.45.

Ann.1730. n.14. Varia indulta.

XLV. Hoc anno in die Conversionis sancti Pauli, uti alias diximus, frater Angelus Feduccius a Bibiena, de quo supra cum honore actum est, Pisauriensium Episcopus, consecravit altare præcipuum Ecclesiæ Stigmatum sancti Francisci in monte Alvernæ, & Sanctorum sacravit reliquiis. Deinde sequenti die cœmeteria benedixit, & auctoritate sibi commissa a Joanne de Albergotis Aretino Episcopo, illius loci Diœcesano, octuaginta dierum indulgentias concessit sancti Francisci vestigia in illo monte visitantibus. Dedit hoc anno Gregorius Pontifex facultatem fratri Martino Aragonio, de quo supra egimus, ædificandi prope sacellum sancti Nicolai extra Bethlehem Minoritarum habitaculum: *Inter cunctos Ordines* VII. Kalend. Octobr. Adjecit etiam, ut idem Martinus Minister & Custos Terræ Sanctæ, ac Gerardus de Lyneyo, possent præscribere tempus peregrinorum incolatui in eadem regione: *De religiosa discretione* VII. Kalend. Decembr. Fratribus domus Mirandæ in Astariaco, Auxitanæ Diœcesis. extra muros a Joanne Comite Astariaci, ante aliquot annos constructæ, licentiam dedit eamdem intra villæ ambitum reædificandi: *Inter Ecclesiasticos Ordines* III. Kalend. Februar. Et Ministro, ac Fratribus provinciæ Austriæ, ut in oppido de Pulka, Patavien. Diœcesis. construerent Cœnobium in loco, quem olim constitnerat eis nobilis vir Purkardus Comes de Retheze, ex consensu Ducum Austriæ, qui oppidum contulerunt in feudum: *Sacræ religionis* II. Kalendas Martii. Habitasse hoc tempore Fratres ad Cristam Arnaldi, Dien. Diœcesis. constat ex con-

Hæc ann. n.4. Conv. Bethlehem.

Conv. Mirandæ.

Conv. Pulkæ.

Conv. Cristæ Arnaldi.

concessione Pontificia, qua visitantibus Capellam beatæ Catarinæ in Ecclesia Minorum sitam, indulgentias largitur: *Cum itaque perpetua* IV. Nonas Julii.

Monast. S. Agnetis Hispalen.

XLVI. Dedit etiam nobilissimæ fœminæ Mariæ Coronel, olim viri principis Joannis de la Cerda conjugi, regum Franciæ Caroli, & Castellæ Henrici consanguineæ, quæ jam Clarissis nomen dederat, facultatem ædificandi in civitate Hispalen. & propriis olim ædibus, Monasterium sanctæ Claræ, quadraginta Monialium capax, sub invocatione sanctæ Agnetis: *Decens reputamus & honestum*, V. Nonas Octobris. Sero nimis inchoatum judicat Gonzaga circa annum MCCCXCIII. huic vero Heroinæ alterius Monasterii in regno Castellæ fundationem tribuit. Fuisse ferunt fœminam speciosissimam, & propterea a Petro Rege cognomento *crudeli* ardenter concupitam. Ad angustias quasdam redacta, cum nullis precibus, lacrymis, aut arte importunum amatorem excutere posset; arrepto ex igne torre, faciem deturpavit, speciem perire malens, quam animam; sed cum neque hac ratione regis lascivientis insidias præcavere, aut furorem insequentis effugere potuisset, festina cucurrit ad Monasterium sanctæ Claræ, tamquam ad sacrum asylum; ubi dum Regem illius amore insanientem, claustra violaturum timet, rogat, ut viva sepeliatur, gloriosam potius eligens mortem, quam famam maculare, aut in Deum peccare. Initum consilium, ut in horto non tam fovea sepeliretur, quam levi injecta terra absconderetur, donec amentis Regis furor defervesceret. Mirabile dictu! vix hortulanus foveam levi terra contexit, quando universa superficies spississimo petroselino virentibus foliis cooperta fuit: ita ut furibundus Rex claustra ingressus, omnia domus penetralia, & hortum scrutatus, quam deperierat, minime potuerit invenire. Magnum sane hoc divinæ protectionis, & fœmineæ virtutis, qua postea mirifice fulsit, argumentum.

Gonza. in Prov. Bethica Monast. 2.

Monast. Therami.

XLVII. Reliquerat quondam Sabina uxor Jacobi Bartholomæi de Theramo, civis Aprutini facultates aliquas ut in civitate Therami condere-tur Monasterium Ordinis sanctæ Claræ beatæ Agneti dicatum, sed dum non sufficerent operi quæ legavit, Joanna Regina reliqua adjunxit, & Pontifex Monasterii ædificandi tribuit facultatem: *Piis devotorum Principum*, VI. Kalend. Decembris. Fuisse sub hoc tempore aliud Monasterium Clarissarum in urbe Neapolitana, sub invocatione sanctæ Agathæ invenio in diplomate, quo Pontifex indulgentiam concedit ad Ecclesiam venientibus in quibusdam festivitatibus. Sed vel titulus in alium transivit, vel hoc Monasterium unitum est alteri, ita ut jam non sit hujus appellationis memoria; neque enim qui de Ecclesiis scribunt Neapolitanis, hujus meminerunt: *Splendor paternæ gloriæ*, V. Kalend. Decembris. In alio diplomate occurrit memoria Monasterii sanctæ Catarinæ de Pruvino Senonen. diœces. cujus Abbatissa Isabella de Vernolio hoc anno renunciavit officio in manibus fratris Adæ de Domno Martino, Ministri provinciæ Franciæ, sacræ Theologiæ Magistri: *Juxta pastoralis officii*, IV. Nonas Julii.

Monast. S. Agathæ Neapol.

Monast. S. Catarinæ Pruvinen.

SUPPLEMENTUM P. ANTONII MELISSANI DE MACRO.

Litteræ Pontificiæ.

Indic. ex Vatic.

„ PAuca hoc anno occurrunt, quæ addamus, exceptis siquidem quibus-
„ dam Apostolicis litteris, uti sunt directæ ad Antoniam Monialem
„ pro recitatione officii: *Religionis zelus &c.* V. Kalend. Februarii; & ad
„ Ministrum Generalem quibus ei injungit, ut in Capitulo Generali cele-
„ brando Aquilæ duos Magistros eligat: *Sicut debetur &c.* VI. Idus Maii,

& ad

„ & ad eumdem pro magisterio fratris Castrobitonii III. Idus Junii, &
„ fratris Antonii Marcellini Idibus Junii, & Patriarchæ Gradensi. Item
„ pro magisterio fratris Joannis de Cremona, Ludovicoque de Venetiis,
„ pro magisterio fratris Petri Majoris, & Archiepiscopo Casalen. pro ma-
„ gisterio fratris Uperti; ac etiam fratri Francisco, pro magisterio etiam
„ fratris Nicolai Buldaba: *Viri religiosi* sub data a Petro de Alva & Astorga
„ indicata; nil aliud calamum remoratur: quamobrem transimus ad annum
„ sequentem: lacrymis tamen admonemus Turcam Adrianopoli potitum, in
„ ea sedem fixisse.

ARGUMENTUM.

In Delphinatu, & statu Veneto laudabiliter suo funguntur officio Inquisitores Minoritæ. Creantur Episcopi, Sacellani Pontificii, & sacræ Theologiæ Magistri. Florent viri doctrina, & pietate illustres. Magno miraculo ulciscitur sanctus Franciscus sui Ordinis injuriam. Celebrantur Comitia Generalia, & præscribitur modus regimini locorum Terræ sanctæ. Gregorius Pontifex Curiam in Italiam transfert. Multiplicatis domiciliis Institutum propagatur.

I. NON segniter laboravit in expurganda provincia Delphinatus ab hæretica labe frater Franciscus Borilli sacræ Theologiæ Magister, hæreticæ pravitatis Inquisitor, uti anno præcedenti diximus. Tot enim in carceres conjecit, ut oportuerit Pontificem has, quæ sequuntur, ad Gubernatorem Delphinatus, universosque fideles, litteras scribere, ut alimenta in vincula conjectis, dum spatium exhiberetur pœnitentiæ, misericorditer administrarent.

Frat. Franciscus Inquisitor Delphinatus impigre agit. Ann. 1375. n. 11.

Dilectis filiis Nobili Viro Gubernatori, ac Consilio Delphinatus.

II. *AD pictatis opera tanto vos confidentius exhortamur, quanto magis devotionem vestram decet in iis jugiter exerceri. Sane nuper non sine cordis amaritudine, accepimus, quod in Delphinatu, & ei circumvicinis partibus, in quibus dilectus filius Franciscus Borilli, ordinis Fratrum Minorum professor, Magister in Theologia, Inquisitor hæreticæ pravitatis, auctoritate Apostolica, deputatus existit, adeo potenter hæreticæ infidelitatis error invaluit, quod ibidem quamplurimi a via veritatis prorsus aversi, euntes post devium falsitatis, ac seipsos diversis, & variis hæresibus maculantes, pestiferas ad concutiendum Orthodoxæ murum fidei machinas construunt, ipsumque subvertere falsis, & vulpinis impulsibus fallacium argumentationum intendunt. Verum cum eidem Inquisitori ad talium iniqua prosternendum molimina, favor vester sit quamplurimum opportunus, eamdem devotionem vestram nobis caram, ut carius possumus, deprecamur, quatenus pro nostra, & Apostolicæ Sedis reverentia, ac etiam vestræ salutis intuitu, contra hujusmodi hæreticos, credentes, fautores, defensores, & receptatores eorum sic insurgere studeatis, sicque eidem Inquisitori circa tam pium sibi commissum officium salubriter exequendum, consiliis, auxiliis, & favoribus opportunis assistatis, quod vestro mediante suffragio, per ejus sacrum ministerium, ac studium vigil, & sollicitudinem indefessam, partes prædictæ ab hujusmodi pravis contagiis, assistente Dei gratia, expurgentur, ac fidei*

Ex lib. commun. Chartaceo fol. 11.

Catholicæ nitor multiplicetur, & solidetur ibidem, ac clarius & lucidius eluceſcat in Dei honorem, & ejuſdem fidei incrementum. Ac inſuper permittatis, ac etiam ordinetis, quod præfatus Inquiſitor, donec certa vadia ſive grangia ſibi fuerint aſſignata, de bonis hæreticorum damnatorum interim percipiat, ſicut eſt hactenus fieri conſuetum, & in præmiſſis, prout plene confidimus, taliter vos habeatis, quod omnipotentem Dominum, de cujus negotio agitur, vobis conſtituatis propitium, noſque providæ veſtræ devotionis promptitudinem non immerito commendare poſſimus. Datum Avenione xv. *Kalen. Junii, anno* vi.

Univerſis Chriſti Fidelibus.

Ex lib. 5. de curia fol. 75.

III. *Cum auxilia captivorum computentur inter opera pietatis, decet fidelium pietatem carceratis quibuslibet, qui egeſtate laborant, de bonis ſuis collatis a Deo, miſericorditer ſubvenire. Cum itaque, ſicut accepimus, dilectus filius Franciſcus Borilli Ordinis Fratrum Minorum Profeſſor, ſacræ Theologiæ Magiſter, Inquiſitor hæreticæ pravitatis, nonnullos pravitatis hæreticæ labe infectos, & etiam diffamatos carceribus ad pœnam, ſeu cuſtodiam mancipaverit, qui propter eorum paupertatem in eiſdem carceribus nequeunt ſuſtentari, niſi pia largitione fidelium ſubveniatur eiſdem intuitu pietatis. Nos cupientes quod carcerati hujuſmodi alimentorum defectu non deficiant, & ſpatium pœnitudinis habeant in eiſdem carceribus, ut Chriſti fideles cauſa devotionis carceratis præfatis manus porrigant adjutrices, univerſitatem veſtram monemus, rogamus, & hortamur attente, vobis in remiſſionem peccaminum nihilominus injungentes, quatenus de bonis vobis a Deo collatis, pro alimentis carceratorum hujuſmodi, pias eleemoſynas, & grata caritatis ſubſidia erogetis, ut per ſubventionem veſtram carcerati prædicti valeant ſuſtentari; & vos per hæc, & alia bona, quæ, Domino inſpirante, feceritis, poſſitis ad æternæ beatitudinis gaudia pervenire. Datum Avenione* xviii. *Kalend. Septembris, anno* vi.

Declaratur diſtrictus Inquiſitionis venetæ.

IV. Conſuluit, hoc anno Pontificem Inquiſitor Venetus frater Ludovicus a ſancto Martino, an in diſtrictu ſibi commiſſo comprehendebantur Patriarchatus Aquilejen. & Gradenſis, ac civitas Equilina; cui per has epiſtolas, in quibus dubitandi cauſa aperitur, reſponſum eſt.

Dilecto filio Inquiſitori hæreticæ pravitatis in loco Venetiarum, Caſtellanæ diœceſis; & in nonnullis civitatibus, & aliis diœceſibus eidem loco vicinis deputato.

Ibid. fol. 19.

V. *Ad noſtri Apoſtolatus officium pertinere dignoſcitur, ut ſuper iis, quæ Catholicæ fidei conſervationem reſpiciunt, curemus ſollicite providere. Sane pro parte tua fuit nobis expoſitum, quod in litteris Apoſtolicis, in quibus exprimuntur civitates, & diœceſes, in quibus habes Inquiſitionis pravitatis hæreticæ officium exercere, error hujuſmodi invenitur, videlicet, quod loco* Aquilejen. diœceſis, *diœc.* Forojulien. *eſt poſita, quæ in illis partibus non exiſtit, quamvis certa & principalis dictæ Aquilejen. diœceſis pars ſeu patria, in qua civitas Aquilejen. eſt ſita,* Forojulium *vulgariter appelletur: quodque hujuſmodi non obſtante errore, tu, tuique in dicto officio prædeceſſores exercuiſtis, prout tu exerces in dicta diœceſi Aquilejen. in eadem videlicet parte, quæ appellatur* Forojulium, *officium prælibatum;*

tum; licet in aliis partibus dictæ diœcesis consistentibus, extra hujusmodi partem, seu patriam Forojulii, dictum officium, tu, & iidem prædecessores non consueverint, propter errorem hujusmodi, exercere, nec etiam per Inquisitorem alium exerceatur in non modicum fidei detrimentum. Quare pro dicta parte fuit nobis humiliter supplicatum, ut providere super hoc de opportuno remedio dignaremur. Nos igitur hujusmodi supplicationibus merito inclinati, volumus, & tenore præsentium, auctoritate Apostolica, statuimus & concedimus, quod in dicta civitate Aquilejen. & tota ejus diœcesi, si alius Inquisitor dictæ pravitatis non sit in ea, vel ejus parte specialiter deputatus, valeas dictum officium libere exercere. Nulli ergo &c. nostræ voluntatis, & concessionis &c. Datum Avenione Nonis Februarii, anno VI.

EIDEM.

VI. *Exigit Apostolicæ sollicitudinis debitum, ut ea, quæ sunt in favorem Catholicæ fidei, & contra perversores ejusdem, liberaliter concedamus. Sane Apostolatui nostro fuit pro parte tua narratum, quod in litteris Apostolicis tui officii, inter civitates & diœceses tibi, & tuæ Inquisitionis hæreticæ pravitatis officio deputatas, & nominatim expressas, civitas & diœcesis Graden. quæ modicæ & in Insula constitutæ sunt, & etiam civitas Equilin. cum sit destructa, & formam civitatis non habeat, licet & in ea sit etiam Cathedralis Ecclesia quamvis discooperta, multipliciterque destructa; & ejus diœcesis utique modici spatii, & deserta plurimum existat, ac paucissimæ personæ in eis habitent, non sint scriptæ; & quod in eis alius Inquisitor dictæ pravitatis officium non exercet, propter quod aliqui hæretici interdum ad easdem civitates & diœceses confugiunt, tuque non audes in eis procedere contra ipsos. Quare pro dicta parte nobis extitit supplicatum, ut providere super hoc de opportuno remedio dignaremur. Nos igitur hujusmodi supplicationibus inclinati, & benignum præbentes assensum, dictas Graden. & Equilin. civitates & diœceses, dummodo alteri Inquisitori dictæ pravitatis deputatæ non sint, præfato officio, quod tibi per hujusmodi litteras Apostolicas competit, tenore præsentium, auctoritate Apostolica, adjungimus; volentes ac decernentes, quod in eis tu, tuique in ipso officio successores, sicut in aliis civitatibus & diœcesibus, tibi, & eis assignatis & deputatis, libere possitis dictum officium exercere. Nulli ergo &c. nostræ adjunctionis, voluntatis, & constitutionis &c. Datum Avenione Nonis Februarii, anno* VI. Ibidem.

VII. Prælatos Ecclesiarum hoc anno institutos invenio hos, qui sequuntur; (aliorum enim sub Innocentio VI. Gregorio XI. & Urbano VI. creatorum provisiones, & nomina exciderunt) fratrem Matthæum Neopatrensem Archiepiscopum in Achaia, per mortem Francisci: *Romani Pontificis*, VIII. Idus Februarii: Simonem Aretinum Cretensem Episcopum, sub Archiepiscopo Atheniensi, per obitum Pericivallis: *Apostolatus officium*, XVI. Kalend. Julii: Benedictum de Nigroponte Andrensem, sub eodem Archiepiscopo, per mortem Nicolai, eisdem litteris & die: Philippum Ardizoni Davalien. sub eodem Archiepiscopo, per mortem Antonii: *Divina disponente clementia*, V. Kalend. Februarii: Nicolaum Agrigentinum Emonen. sive Ænoniensem (erat olim hæc civitas Istriæ, ad Nauporti fluminis ostia, inter Justinopolim, & Parentium) sub Patriarcha Aquilejensi, per mortem Martini: *Apostolatus officium*, II. Idus Maii.

Fr. Matthæus Archiepisc. Neopatren. Fr. Simon Episc. Creten. Fr. Benedict. Andren. Fr. Philipp. Davalien. Fr. Nicol. Emonen.

VIII. Sacellani Pontificii creati sunt Walterus Tolunus, Petrus de Carbonaria, Richardus Santsojus, & Joannes de Castaigna Januensis. Sacellani Pontificii Magistri sacræ Theologiæ.

Gradum Magisterii acceperunt ex commissione Pontificia, frater Ludovicus Francisci Assisias, qui multis annis Perusii, & Assisii legit, per manus Guillelmi sancti Angeli Diaconi Cardinalis, in nonnullis terris Romanæ Ecclesiæ, in Italia Vicarii Generalis: Bartholomæus de Rinovecho Pisanus, qui Pisis, & in aliis studiis generalibus docuit, atque in ultimo Capitulo Generali destinatus erat, ut legeret libros Sententiarum Cantabrigiæ, per manus Thomæ Patriarchæ Gradensis: Frater Arnoldus Grillæ, qui Parisiis, per manus Cancellarii Parisien: Frater Thomas de Ryssi Vicarius Generalis in regno Scotiæ, Baccalaureus Parisiensis, qui in eadem Academia annis quatuor docuit, per manus Gualteri Episcopi Glasquen. Avenione commorantis: Frater Bernardus de Garisono, unus ex reformatoribus, quos diximus, Ann. 1371. n. 25. & an. 1374. n. 18. regni Castellæ, destinatus Lector Tolosanus, postquam in aliis locis id muneris exercuit, per manus fratris Arnaldi de Serrano, alias Sarnano Ministri Provinciæ Aquitaniæ: Frater Antonius Marcellini Anconitanus, vir doctus & pius, ad preces urbis Anconæ, per manus Leonardi Ministri Generalis: Frater Nicolaus de Castro Bittonii, Assisinatis diœcesis, per manus ejusdem: Frater Joannes Cremonen. lector Bononien. per manus Thomæ Patriarchæ Gradensis: Frater Upertus de Halvesnahen. Baccalaureus Parisien. Oxonien. & Cantabrigien. destinatus Lector Oxonien. per manus fratris Philippi Minoritæ Archiepiscopi Casselen. Avenione commorantis: Ann. 1371. n. 25. Frater Joannes de Latone Gerundensis, cui superius diximus indictum publicum silentium circa aliquas propositiones de Eucharistia; destinatur ei lectura Parisiensis, & magisterium conferendum per Cancellarium Parisien. de qua re editum diploma peculiariter damus in Regesto: Frater Petrus Majora Venetus deputatus a Capitulo Generali ad legendum in studio universali Perusino; atque inde per Pontificem translatus ad Patavinum, per manus fratris Ludovici Donati Veneti, postea S. R. E. Cardinalis: Frater Nicolaus Baldacre Eugubinus Baccalaureus in studio Parisiensi, Bononiensi, & Assisiate, per manus fratris Francisci de Corneclano. Demum Ministro Generali concessa est speciali diplomate facultas conferendi gradum Magisterii duobus idoneis in proximo Capitulo Generali Aquilæ celebrando: *Sicut debetur*, VI. Idus Maii.

Viri doctrina illustres. Ann. 1371. n. 13. IX. Floruerunt hoc tempore, præter istos, frater Bertrandus de Figiaco, provinciæ Aquitaniæ, custodiæ Ruthenensis, paulo ante, uti retulimus, a Gregorio ad Cardinalatum assumptus: Frater Bartholomæus de Caturno Januensis, sacræ Theologiæ Magister, & egregius concionator, paulo post ab Urbano VI. ad eamdem dignitatem evectus: Frater Thomas Farignanus provinciæ Bononiæ, & custodiæ Ferrariensis, ex Generali Ministro Patriarcha Gradensis, & S. R. E. Cardinalis: Ludovicus Venetus, de quo paulo antea, ab Urbano VI. creatus Cardinalis: Frater Leonardus Gifonensis Minister Generalis, ab eodem Urbano, rubeo donatus galero, quem secundo recepit a Clemente VII. Antipapa, ejus partes secutus. Scripsit egregie & copiose in Cantica frater Angelus de Bibiena provinciæ Etruriæ, de quo sæpius locuti sumus, legationibus præclare functus, sub Gregorio, & ab Urbano successore in Germaniam, & Poloniam ablegatur: Frater Petrus Cassanensis provinciæ Pennensis, custodiæ Aquitaniæ, insignis Theologus, & concionator, postea creatus Generalis Minister: Frater Martinus de sancto Georgio provinciæ Januensis, & custodiæ Pedemontanæ, sacræ Scripturæ professor & Ordinis Minister: Frater Arnaldus de Serrano provinciæ Ann. 1373. n. 25. Aquitaniæ, multis annis Minister, & Castellanæ, uti diximus, reformator, vir vitæ laudabilis, & consummatæ doctrinæ. Hic cuncta quæ potuit de-

ſancti Franciſci vita, & moribus collegit: & a quibuſdam judicatur auctor Chronicorum XXIV. Generalium.

X. Circa hoc tempus floruiſſe Joannem de Ripa Tranſonis ſcribit Marianus, quem tamen cum Rupeſciſſano confundit; ſed ſub Joanne XXII. vixiſſe aſſerunt alii, uti in Epitaphio, quod in tertio dedimus Tomo, conſpicere licet: fortaſſis etiam grandævus ad hæc tempora pervenit. Hujus temporis ſunt frater Jacobus de Spinello, qui commentarios ad libros Sententiarum & ſacræ Scripturæ adjecit: Frater Nicolaus Mutius Venetus provinciæ ſancti Antonii, qui univerſa opera ſancti Gregorii ad materias clara methodo diſpoſitas, reduxit; opuſque ipſum Gregorio XI. dedicavit: Frater Joannes Criſtih Baſilienſis, provinciæ Argentinenſis, celeberrimus concionator: Frater Philippus de Monte-Calerio provinciæ Januenſis, cuſtodiæ Pedemontanæ: Frater Gabriel Volaterranus provinciæ Tuſciæ, Cuſtodiæ Senenſis, vir venerabilis & doctus, qui prædictam provinciam annis novem gubernavit, & Inquiſitorem egit hæræticæ pravitatis: Frater Joannes de Caulibus de ſancto Geminiano ejuſdem provinciæ, & cuſtodiæ, qui pias meditationes ſuper quatuor Evangelia compoſuit: Frater Franciſcus de ſancto Simone Piſanus, ejuſdem provinciæ, Oxonienſis Magiſter. Frater Servatius etiam Tuſcus, qui luculentam edidit Summam de vitiis & virtutibus, ac de pœnitentia, ejuſque partibus: Frater Raymundus de Arcellis vir doctus, Ludovici Regis Hungariæ obſequiis addictus, cui Pontifex hoc anno intuitu negotiorum prædicti Regis, quædam privilegia conceſſit: Frater Bernardus Anconitanus Inquiſitor in provincia Piceni.

Marian. lib. 5. cap. 2.
Tom. 3. an. 1250. n. 16.

XI. In provincia Anglicana, & Conventu Eboracenſi obiit hoc anno frater Joannes Marchelejus, Miniſter Provincialis, vir morum probitate, & litterarum ſcientia conſpicuus, qui longo tempore decertavit cum Guillelmo Jordano, aliiſque Patribus Ordinis Prædicatorum, circa conceptionem beatæ Mariæ Virginis, de qua librum integrum, & quæſtionum variarum librum alterum conſcripſit. In eadem provincia, & Cœnobio Norwicenſi hoc anno deceſſit frater Joannes Hiltonus Doctor Oxonienſis, multiplicis doctrinæ, & religioſæ vitæ meritis præclarus. In cauſa ſui Ordinis acrem aliquando habuit controverſiam, cum Utredo Boltono Monacho Benedictino, contra quem ſcripſit varios tractatus de paupertate Fratrum, & ſtatu Ordinis Minorum.

Fr. Joannes Marchelejus.
Fr. Joannes Hiltonus.

XII. Hoc anno invenio in quodam vetuſto inſtrumento habuiſſe in pretio, & a ſecretis Gregorium Pontificem fratrem Nicolaum de Romanis Auximatem, nobili familia ortum, ſacræ Theologiæ, & utriuſque Juriſperitum, rebus magnis obeundis idoneum; quem præter conditionis ſuæ ſtatum creavit Archidiaconum Vercellenſem, & Præpoſitum Eccleſiæ Collegiatæ ſancti Felicis Aquilejen. ſacerdotiiſque pinguibus donavit in Eccleſiis Concordien. Ravennate, Taruiſina, & Nicoſien. addita facultate teſtamento legandi ex perceptis fructibus, quæ placeret. Sub Martino V. legatione functus eſt in Syriam, unde poſt triennium regreſſus obiit Romæ, & ſepultus eſt apud ſuos Conſodales in Templo Aracœlitano. Multa ſcripſit, quorum Catalogum, cum de Scriptoribus Ordinis Opuſculum ſeorſim ordiemur, intexemus. Cœnobio Auximano, præter alia legavit quindecim volumina ſacrorum Bibliorum, & illius ædis Præfectum ſui teſtamenti ſcripſit executorem.

Fr. Nicolaus de Romanis.
Rodul. lib. 3. hiſt. Monumen. MSS. Auxim.

XIII. Hoc anno mirum apparuit argumentum divinæ protectionis & providentiæ, circa Franciſcanum Inſtitutum. Prælati quidam, neſcio quo ſpiritu ducti, religioſum hoc Sodalitium abolere cogitarunt, & conſilium inter

Chronic. antiqua ord.
Platus de bono ſtatus religio. lib. 2. cap. 13.

Marc. par. 2. lib. 9 cap. 36.
S Francisc. animadvertis in sui Ordinis hostem.

ter se conferentes, conventiculum aliquot Episcoporum coegerunt. Erat autem ea in urbe Ecclesia præcipua, & in Ecclesiæ fenestris vitreis duæ imagines pictæ, una sancti Pauli, qui ensem, altera sancti Francisci, qui crucem manibus tenebat. Nocte Æditiuus visus est sibi Paulum audire hæc dicentem: *Quid agis Francisce? cur tuam non defendis familiam?* cui ille; *quid faciam? nihil habeo præter crucem, & hæc ipsa me admonet de patientia servanda*. Tum Apostolus hortari, ne tantam ferret injuriam, suumque illi offerre gladium. Territus Æditiuus simul ac illuxit, accurrit in Templum, certoque vidit utramque imaginem insignia inter se commutasse, atque in dextera Pauli adhuc crucem esse, Franciscum vero gladium habere cruore stillantem, quod dum secum tacitus miraretur, increbuit rumor, Episcopum illum, qui ejus consilii auctor fuerat, repertum mortuum, præcisis cervicibus. Ac ipse quoque visum narrare cœpit, & pro ejus fide ipsas imagines omnibus ostentare. Mirum profecto neque vetustos, neque recentes, tanti prodigii scriptores exhibuisse urbis, in qua res tanta contigit, neque Episcopi occisi clariorem notitiam.

Capitulum generale 60. Aquilæ.

XIV. Habita sunt hoc anno die XIII. Junii, Corporis Christi festivitate solemni, in civitate Aquilana Comitia Generalia, quibus interfuerunt duo millia Fratrum, & Doctores concionatoresque celeberrimi. Splendide & & abunde ministrarunt omnia urbis Rectores, magno honori ducentes, tantum apud se gravissimorum Virorum fieri confessum. Communi Patrum decreto amandatus est Hierosolymam frater Bartholomæus Alvernicola, provinciæ Etruriæ Vicarius, vir optimus, mitis, & placidus, fervidus tamen zelator honoris divini, & Franciscani. Commissa ei provincia loca sancta invisendi, & dissoluta reformandi, quam ille prudenter anno sequenti absolvit, inito prius consilio cum viris septem religiosissimis, quos præ reliquis delegit: fratre Richardo Anglo sacræ Theologiæ Magistro; fratre Joanne Bedereri Aquitano, fratre Joanne Columbo, fratre Joanne Pisano; fratre Thoma Antisiodorensi; fratre Gerardo Caneti, & fratre Nicolao Cretensi, Cœnobii montis Sion Guardiano. His subscribentibus ita decrevit.

Fr. Barthol. de Alverna reformator locorum Terræ sanctæ.

Statuta ab eo condita.

XV. *Guardianus montis Sion esto reliquorum Terræ sanctæ locorum Præfectis superior; ejus præcepto Fratres omnes obediunto. In locis istis ultra viginti Fratres non habitent. Si qui advenerint a Pontifice, vel Ministro Generali amandati, cedant alii, habeatur tamen ratio eorum, quorum infirmitas possit esse itineris impedimento, vel explorata virtus aliorum famulari profectui. A Sultano, quibus possit modis, obtineatur facultas Fratres aliquot ad sepulcrum Christi excubitores adhibendi, quibus unus ipsorum præficiatur. Si quis, aurum, argentum, aut res pretiosas, proprio usui acceperit, sive propter confessiones audiendas, sive propter missas legendas, sive alio quopiam modo, maledictionem æternam, & excommunicationis censuram incurrat, tamquam Judas proditor, & pauperum fraudator reputetur: si absque pœnitentia decesserit Ecclesiastica careat sepultura; a nullo alio præter Guardianum absolvatur, nisi in mortis articulo. Si publice delictum confliterit, a Fratrum consortio separetur, gravibus pœnis subjiciatur, & ad suam remittatur provinciam cum confusione. Quoniam inter Sarracenos absque pecuniariis eleemosynis a Principibus Christianis transmissis, neque habitare possint Fratres, neque sacra loca conservare; constituat Guardianus ex consilio discretorum, virum unum vel duos, devotos, discretos, fideles, qui pecunias recipiant, & juxta Fratrum indigentiam dispensent. Pro strictiore regulæ observantia, & manifestiore pecuniæ fuga, a prædictis Fratres eleemosynarum rationem, sive computum non exigant; quas recipiunt eleemo-*

mosynas non scribant; quas distrabunt, in tabulas non redigant; pecuniarum depositi claves non retineant, in Missis oblationes non petant, nec recipiant. Si procuratores prædicti fideles censeantur, omnia confiduntor, & plus timeant Fratres conscientiæ gravamen, quam pecuniæ detrimentum; quod si infideles comprobentur, auctoritate Guardiani, ex discretorum consilio deponantur. Femina nulla ad interiora Monasteriorum admittatur, nisi cum Principibus Heroina aliqua advenerit, cujus pio desiderio oporteat satisfieri; neque ad hospitalia mulierum Frater ullus absque socio accedat: quod si secus fiat, transgressores excommunicantor. In Hospitali feminarum montis Sion ultra decem mulieres non recipiantur; in Bethlemitano quatuor dumtaxat, neque ulla admittatur, quæ prius non spondeat Guardiano, se completo anno recessuram. Quæ Hierosolymis habitant, non audeant transire ad hospitium Bethlemiticum, nisi obtenta Guardiani licentia, vel urgente Fratrum obsequio. Instabiles, leves, suspicione laborantes, sub Censurarum interminatione, ab universa Terra sancta procul pellantur, neque admittantur, nisi quæ laudabilis vitæ bonum habent testimonium, & provectæ fuerint ætatis, annorum saltem quinquaginta. Ne religiosa quies turbetur, aut querimoniæ detur ulli occasio. Nullus cujuscumque fuerit conditionis, ordinis, aut status, peregrinus admittatur, ut dormiat in Conventu montis Sion, nisi fuerit vir Princeps, aut specialiter mittatur a Pontifice, Regina Siciliæ, aut Ministro Generali. Sive Frater, sive peregrinus, qui aliquid fregerit, evulserit, extraxerit de columnis sepulcri Dominici, aliisve sacris locis, quod scandalum, aut commotionem concitet Sarracenorum, diris devoveatur. Feriis secunda, quarta, sexta, & sabbato ab Epiphania usque ad dies quadraginta continuos; ab Ascensione Dominica usque ad festum Pentecostes; a Kalendis Augusti, usque ad diem Assumptionis Virgineæ; a carnibus omnes Fratres abstineant; propter piscis penuriam, lacticiniis vescantur. Nisi ingens impediat pluvia, absoluto Completorio, & Antiphona solemni Corporis Christi, procedant quotidie ad locum Spiritus sancti, sive sacri Cœnaculi legentes, quæ in illo loco contigerunt. Quolibet Sabbato celebretur una Missa de beata Virgine in Valle Josaphat; & die Dominico in sacello sancti Thomæ Apostoli. Die Lunæ fiat semper sacrificium pro benefactoribus, specialiter vero pro animabus Roberti, & Sanciæ Siciliæ Regum, quorum munificentiæ hæc loca debentur. Die Jovis recitetur Missa de Spiritu sancto, vel de sanctissimo Sacramento, pro felici itinere peregrinorum, & salute benefactorum. In Sabbato legatur altera de beata Virgine pro felicitate Domini Papæ, & prosperitate status Ecclesiastici. Festum divisionis Apostolorum solemniter celebretur in die SS. Quirici & Julitæ. Acta sunt hæc in sacro loco montis Sion, per prædictum fratrem Bartholomæum Kalend. Augusti, anno MCCCLXXVII.

XVI. Imminuto valde patrimonio Ecclesiastico, deficientibus ad Tyrannos, & absolutum sibi regimen vendicantibus optimis civitatibus status Ecclesiæ, Perusina, Spoletana, Tudertina, Viterbiensi, Asculana, Foroliviensi, Eugubina, & aliis, Romani missis litteris & Nunciis, maxime quodam Minorita & Catarina Senensi Virgine, ut sanctissima, ita & prudentissima, rogarunt Gregorium Pontificem, ut in Urbem rediret, splendorem Sedi Apostolicæ restituturus, & patrimonia sancti Petri recuperaturus. Accidit eodem tempore, ut ipse Pontifex interrogarit quemdam Episcopum in curia diu hærentem, cur non redierit ad suum Episcopatum? & ille responderit: *Pater sancte, eadem qua me oneras culpa, ipse laboras; Episcopus es universalis Ecclesiæ, & successor sancti Petri, cur residentiæ ab eo institutum locum, Ecclesiamque non repetis Romanam? si alios præjeris exemplo,* Rogatur Pontifex ut Romam transferat Curiã.

plo, te sequentur. Omnia hæc eum moverunt, ut profectionem in Urbem accelerarit, reluctantibus licet Gallis, mense Septembri Massilia solverit, & triginta una triremibus primo Genuam, deinde Cornetum, demum Romam, ineunte anno sequenti pervenerit, postquam Curia in Gallis hæserat annis septuaginta, dempto illo brevi tempore migrationis Urbani V.

Minister provin. S. Francisci favet regulari Observantiæ.

XVII. Pergit hoc anno frater Petrus de Sora, provinciæ sancti Francisci Minister, propitiari fratri Paulutio Fulginati, & familiam novellam regularis Observantiæ ab eo institutam, favoribus adjuvare, curamque omnem, & potestatem in prædictum Paulutium refundere. Ita hoc anno scribit:

In Christo sibi carissimo fratri Paulutio de Fulgineo, frater Petrus de Sora Fratrum Minorum provinciæ sancti Francisci Minister & servus, salutem & pacem in Domino sempiternam. Cupiens saluti animæ tuæ, quieti, & spirituali consolationi Fratrum tibi commissorum salubriter providere, dilectioni tuæ, præsentium tenore, concedo, quatenus Fratres omnes, & singulos, qui in locis tuæ curæ commissis, præsentialiter commorantur, seu in posterum morabuntur, possis in eisdem locis de Familia mutare, transferre, & penitus removere, toties quoties discretioni tuæ videbitur expedire. Ipsi vero Fratres per te, ut prædicitur, collocati, mutati, translati, seu remoti, intelligantur per nostram obedientiam taliter ordinati, ac si nostras obedientias particulariter recepissent; nec expediet ad nostram præsentiam recurrere, ad labores plurimos evitandos, paratus existens tranquillitati tuæ, & paci Fratrum tuorum libenti semper animo complacere. Vale in Christo Jesu, & pro me ora. Datum Fulginei, die prima mensis Julii anno Domini MCCCLXXVI.

Conventus Saliceti.

Gonz. in provin. Castel. Con.6.

Marc. 3. par. lib. 1. c. 10.

Salazar. l. 4 c. 5.

Regul. Observantia quãdo incepit apud Hispanos.

Gonz. 1. p. pag. 9.

Salaz. lib. 1. c. 13.

Rodulph. fol. 155.

Gonz. in prov. Castel. Con. 8.

Idem 1. p. pag. 9.

Idem in prov. Castel. Con. 8.

XVIII. Hoc anno fundasse religiosum, & pium Cœnobium Saliceti in Castella, Hispaniæ nobilissima regione, beatum Petrum Villacretium, primumque ibidem posuisse reformationis, & Observantiæ regularis fundamentum, scribit Gonzaga in descriptione prædicti Cœnobii. Sed paulo ante in exordio provinciæ Castellæ id factum ait, anno MCCCLXVI. quod & prius scripserat Marcus Ulyssiponensis; & utrumque secutus Petrus Salazarius in Chronicis ejusdem provinciæ. Attamen paulisper tardius in Hispania Reformationem hanc incepisse, plura videntur persuadere. Primum, quod sub Joanne Rege non nisi anno MCCCLXXIX. inaugurato, vetera monumenta provinciæ sancti Jacobi apud me MSS. inchoatam hanc referant Reformationem. Secundum, quod prædicti Auctores, Gonzaga, Salazarius, & Rodulphus eodem ferme tempore apud Hispanos, & Gallos incœpisse conspirent Observantiam; at apud Gallos exordium constituunt an. MCCCLXXXVIII. Marcus vero circa MCCCXCIII. Tertium, quod Gonzaga Villacretium Observantiæ restauratorem vixisse anno MCCCCXL. insinuet in descriptione conventus Ocaniæ. Difficile itaque credi poterit hoc anno, multo minus anno MCCCLXVI. Salicetanum struxisse, præsertim si præmittantur anni viginti, quibus in specu prope oppidum sancti Petri de Arlanza in summa paupertate, & vitæ sanctitate delitescens hanc meditabatur Reformationem, uti ipse refert Gonzaga; idque post multos annos expletos, adeptumque gradum Magisterii inter Patres Conventuales: quibus temporum partitionibus centum & plures anni non sufficient. Adde adeo incertum esse annum, quo domus Salicetana ædificata est, ut Gonzaga referat Gallos, Anglos, Germanosque historicos nostros velle Cœnobium sancti Antonii de Capraria provinciæ Castellæ, sub annum MCCCC. erectum; & alterum Ocaniense anno MCCCCXX. fabricatum, antiquiora esse Salicetano, quibus sane in hoc non assentior: ex vetustis enim monumentis ferme sub illud tempus

pus ſcriptis, mihi conſtat, Regularem Obſervantiam in Hiſpania ab hac æde emanaſſe: attamen hinc deducere, vel ſaltem probabiliter conjicere licet, adeo paucis annis præceſſiſſe Salicetanam has alias ædes, ut in hunc errorem, vel temporum confuſionem facile fuerit incidere.

XIX. Quapropter judicaverim, initium Reformationis Hiſpanicæ ad annum MCCCXC. vel circiter eſſe reducendum, & fortaſſis excitatos Reformationis auctores ad eamdem aggrediendam, ex miſſis a Pontifice ante biennium Commiſſariis, qui provinciæ Caſtellæ Miniſtrum fratrem Joannem Didaci de Haro, laxioris vitæ fautorem, ex Pontificio præcepto, & Miniſtri Generalis conſilio ab officio depoſitum, in aliam tranſtulerunt provinciam. Potuit ergo ſub illud tempus diſſidio partium, & zelo viſitatorum Apoſtolicorum commotus Villacretius in ſolitudinem ſecedere, & per aliquot annos ſecum meditari tempus & modum, arduum hoc opus aggrediendi, & deinde ab hoc Conventu illud auſpicari. Ut vero nihil hic habeo firmum, aut ſtabile, ita neque definio; propono dumtaxat dubitandi rationes, quæ ſinceris harum rerum indagatoribus aliquale faceſſent negotium. Ne vero prædictorum Auctorum ſententiam contemnere videamur, atque iterum ſub incerto etiam tempore de Salicetano conventu ſermonem inſtituere cogamur, hoc ipſo loco colligenda duximus, quæ alii diffuſius enarrant. *Reg. Vatic. in lib. ſecr. ann. 4. fol. 63.*

XX. Auctorem habuit prædictum Villacretium in loco ſolitario, montoſo & ſilveſtri, inter oppida Tendillæ & Pennalverii, ubi prius extiterat devotum ſacellum beatæ Mariæ, a Saliceto nuncupatum, a Militibus Hieroſolymitanis, ad quos nemora iſta, & montes ſpectabant, conſtructum. Cauſa fuit: Venatum abierant duo, ſed repentina oppreſſi imbrium, fulgurum, tonitruumque tempeſtate, ſupplices, & tremebundi divinam implorarunt opem, beatam Virginem Mariam mediatricem interpellantes. Apparuit ſtatim in ſalicis medio ſacratiſſima Virgo, magno amicta ſplendore, & bono animo eſſe præcepit. Illi e tanto periculo erepti, ne ingratitudinis erga divinum numen, & matrem arguerentur, ædiculam prædictam, in Beatiſſimæ tutelaris honorem, ipſo apparitionis loco, & ſuper ſalicis exciſæ truncum, unde ſanctæ Mariæ Saliceti ortum cognomen, altare conſtruxerunt. Villacretius e ſuo ſpecu progrediens, locum aliquem ſibi, & ſui propoſiti ſociis delecturus in hunc incidit, & arriſit, tum propter ſolitudinem, tum propter loci reverentiam, miraculo, & populi frequentia commendatam, adhibitis ſuis, & amicorum precibus, ædiculam a Hieroſolymitanis Militibus dono accepit, & piorum eleemoſynis, ſuaque induſtria, humile tuguriolum adjunxit.

XXI. Crevit poſtea Fratrum numero, & ædificii amplitudine, & per univerſam Hiſpaniam diffuſa fama virtutis, ac pietatis incolarum, quæ a primævi Inſtitutoris ſpiritu, & vitæ rigore nihil defeciſſe videtur. Inter denſiſſima dumeta, & Monaſterii ſepta devotiſſima conſpiciuntur Eremitoria, ex arbuſtorum ramuſculis contexta; in quibus alternis vicibus Fratres orationi, vigiliis, rigidis jejuniis, ſilentio, & corpori macerando perpetuo ſtudent, quorum plurimi ſancto fine quieverunt. Horum nomina licet ob ſupinam Fratrum incuriam, neglecta ſint, corpora tamen inventa fuerunt integra, & incorrupta, ſuaviſſime redolentia, dum caſu cœmeterium effoderetur, fuitque paulo poſt cuidam pio viro cœlitus revelatum, domum hanc plurimis Sanctorum corporibus conſecrari. His annumerandus venit religioſiſſimus pater frater Didacus a Barrahona, vir omni virtutum genere excultus, qui in Obſervantiæ Regularis exordiis Cœnobium iſtud prudentiſſime rexit, miraculis in vita, & poſt mortem clarus, ſepultus in communi *Fr. Didac. a Barrahona.*

Fr. Petrus a Gamarra. Fratrum sarcophago. Eidem consepultus est frater Petrus a Gamarra, ejusdem etiam loci Guardianus, morum candore, & piis operibus illustris, quem triduo ante mortem sacrificantem, Christi Crucifixi effigies in altari monuit post tres dies ex hac vita decessurum, & in ejus fœlicissimo transitu quidam devotus Frater orationibus vacans, pulchra corona e cœlo dimissa vidit coronari. Hic habitum sumpsit, & diem obiit frater Matthæus Sanctorcazius laicus, humilitate, & caritate in proximum insignis, qui noctes plurimas sub dio ducebat insomnes in oratione Dei, nive aliquando in muri modum undique circumdatus & tectus, intactus, & illæsus intra nivium ambitum, veluti si in sacello deprecaretur. Hic illustrissimum, & cœlestem spiritum hausit magnus ille vir, Hispaniæ ornamentum, & Rector frater Franciscus Ximenius, Cardinalis Toletanus, in præfatis Eremitoriis vitam traducens arctissimam. Cœnobio præerat quando a Regina Catholica Elisabetha adscitus est ad conscientiæ arcana excipienda.

Fr. Matth. Sanctorcazius.

Fr. Franciscus Ximenius.

XXII. Ad pium hunc locum, licet in deserto, inter consertissimas arbores, & asperrimos montes situm, confluunt undique populi multi, ob innumera miracula, quæ meritis gloriosissimæ Virginis frequenter ibidem, maxime circa energumenos, contingunt. Illuc profectus anno MDCIV. Philippus III. magnis Principibus, & Regni administris constipatus, magna lætitia & consolatione spirituali repletus est, vitam animadvertens incolarum religiosissimam & asperrimam. Duces Infantatus ex Hispaniæ primariis, locum hunc magno prosequuntur affectu, & donis afficiunt; sed præ omnibus illustravit frater Petrus Gonzales de Mendoza, Roderici Gomezii de Silva, & Annæ Mendoziæ Principum Ebulensium, & Pastranensium Ducum filius, ibidem initiatus. Ad infulas Pontificias evectus, circuitum, & ambitum longe ampliorem fecit, muris cincto magno adjacentis terræ spatio. Eremitoria multiplicavit, pulchrum Sacellum Reliquiarum, & Sanctorum corporum illustre depositum extruxit; ædes nobiles adventantibus hospitibus præparavit, aditum ad pietatis monumenta aperuit, ita tamen ut populorum consuleretur pietati, & Religiosorum non officeret quieti. Sacrarium multa, & varia supellectile locupletavit; Ecclesiam aris, aras picturis ornavit. Bibliothecam egregie instructam apposuit, & domum universam rebus necessariis instruxit. His devincta beneficiis universa Provincia, communi Patrum suffragio anno MDCIX. ei tunc Archiepiscopo Granatensi, mox Cæsaraugustano, & nunc Antistiti Seguntino, nec non Ducibus Pastranæ, ejus consanguineis, sacellum Templi maximum devovit, quibus ille relicta ingenti pecuniæ vi, illud oneris injunxit, ut sartam tectamque in perpetuum hanc domum curent conservare. Demum integram historiam conscripsit de hujus Cœnobii piis incolis, situ, amplitudine, templo, ædificiis, & populorum erga Virginis Deiparæ imaginem reverentia.

Destinantur Prædicatores, & Minores ad partes Ultramarinas.

XXIII. Scripsit hoc anno Pontifex Francisco sanctæ Sabinæ Presbytero Cardinali, in nonnullis terris Romanæ Ecclesiæ Vicario, ut devotis quibusdam Fratribus Ordinis Prædicatorum, & Minorum ad partes Ultramarinas ire cupientibus, fidem Christianam infidelibus prædicaturis, licentiam eundi, ibique Monasteria ædificandi, impertiret: *Relatione didicimus*. Kalendis Martii. Vicario, & Fratribus Vicariæ Bosnensis concessa facultas recipiendi Cœnobium in oppido de Chenienq. Colocen. diœcesis, a nobili viro Nicolo de Gara Comite Palatino Hungariæ construendum: *Sacræ vestræ Religionis*. XIV. Kalendas Martii; & alterum in diœcesi Quinqueecclesiensi, a nobili itidem viro Joanne de Hornaco Bano de Machob: eodem die simili dato diplomate. Et demum duo in insula Sardiniæ, a nobili viro Hu-

Conv. Chenienq.

Conv. Quinqueecclesien.

go-

gone Judice Arboreæ construenda: *Is quæ divini cultus*. IV. Kalendas Maii. Fratribus Conventus Villæ Aureliacensis diœcesis Floropolis, sive sancti Flori, de quo alias scripsimus, indultum est, domum ab Astorgio Bruno sibi relictam intra villæ fortalitium, bellorum tempore inhabitare: *Devotionis vestræ*. VI. Nonas Martii. Ministro, & Fratribus Provinciæ sancti Angeli concessit Pontifex, ut domum extra arcem sancti Joannis Rotundi Sipontinæ diœcesis, bellorum injuriis destructum, intra castrum transferrent: *Benignitas Apostolicæ*. V. Kalendas Maii. Similiter concessum Fratribus Vapincensis Cœnobii, propter eamdem rationem aliud intra urbem ædificandi: *Oblatæ nobis petitionis*. XVI. Kalendas Septembris. Hoc tempore Proconsules oppidi Erfordensis in Germania levibus causis inducti, expulerunt Fratres Minores, in eorumque domum subintroduxerunt quasdam Moniales. Indignatus Pontifex, præcepit, ut Fratres restituerentur, & damna illata resarcirentur, instituto loci Guardiano fratre Conrado Walbornio: *Cum ad nostram audientiam*. X. Kalendas Maii.

Duo Conv. in Sardinia. Domus Aureliacen. *Tom. 7. anno 1332. n. 12.* Conv. S. Joannis Rotundi. Conv. Vapincens. Conv. Erforden.

XXIV. Extitisse hoc tempore in diœcesi Barchinonensi Monasterium Clarissarum, sub invocatione sancti Danielis, constat ex diplomate Pontificio, quo Antoniæ de Serricchis ejusdem Monasterii Moniali conceditur facultas associandi Eleonoram, uxorem Joannis filii primogeniti Henrici Regis Castellæ, ejusque obsequiis insistendi. In oppido Wittrighen. Constantien. diœcesis cohabitabant centum circiter mulieres tertii Ordinis sancti Francisci, quæ demum ad majorem aspirantes perfectionem, Regulam, & normam vivendi Clarissarum sibi tradi postularunt; quibus Pontifex assensit, commisso negotio Episcopo Constantiensi: *Pastoralis officii*. IV. Kalendas Junii. Incepit hoc anno nobilis vir Guillelmus de la Pole miles construere in Eboracensi diœcesi pulchrum Clarissarum Monasterium, & hospitale pauperum virorum, ac mulierum debilium, dicto Monasterio contiguum; sed ante completum opus decessit. Filius & hæres Michael, volens a patre inchoatam fabricam absolvere, facultates multas assignare, sed patris intentionem circa incolas mutare decrevit, Carthusiensibus etenim valde addictus iis præparari, & dari sufficienter redditibus provisum se velle Pontifici explicavit. Commissa fuit cura rem omnem examinandi Archiepiscopo Eboracensi: quid vero responderit, aut fieri præceperit, aliunde explorare non potuimus.

Monast. sancti Danielis. *Ex lib. de Curia 5. Kalend. Febr.* Monast. Wittighen. Monast. Eboracen. diœces. *Ex lib. Chartaceo an. 6. f. 371.*

XXV. Conventus Thouartii Pictaven. diœcesis, de quo superius locuti sumus, Ecclesiam, quæ etiam hoc anno construebatur, statutis diebus visitantibus amplas concessit Indulgentias: *Licet is, de cujus munere* VI. Kalendas Februarii. Fratribus Conventus Limiricensis in Hibernia datus est privilegiorum conservator Philippus Archiepiscopus Cassellensis, qui contra injurias, & gravamina a Petro Episcopo, frequenter illata, defenderet, a quo etiam ipse Archiepiscopus Metropolitanus multa passus est opprobria: *Exhibita nobis* XIII. Kalendas Septembris. Fratribus Provinciæ Anglicanæ dati sunt Conservatores Archiepiscopus Eboracen. & Episcopi Londonien. & Wintoniensis, qui a gravaminibus defenderent circa prædicationes, confessiones excipiendas, & liberas sepulturas: *Etsi quibuslibet*. II. Kalendas Augusti. Monialibus sanctæ Claræ Setabiensis, sive de Xativa, Valentinæ diœcesis indulsit, ut presbyterorum numerum, quem secundum antiquas Monasterii constitutiones habere debebant, imminuerent, & Ciliam Abbatissam ex Monasterio sanctæ Elisabethæ urbis Valentinæ, cujus memoriam apud nostros auctores non invenio, eo deductam, & a Bernardo Bruno quondam Ministro in officio confirmatam, amplius probavit: & alia plurima

Ant 1358. n. 10. Ecclesia Conv. Thovartii. Conservator Fratrum Limiricensium. Conservatores Fratrum Provinciæ Angliæ. Mon. Setab. indulta.

tum circa mutationem sedis, & venditionem primi Monasterii, tum circa regimen Monialium, quæ in Regesto videri poterunt, concessit. Ut cum Monialibus Turiscellarum, Palentinæ diœcesis, vivere posset Joanna, soror Henrici Regis Castellæ, relicta quondam Philippi de Castrobaronis indulsit: *Sinceræ devotionis affectus*. II. Kalendas Octobris. Clarissarum Montis-albani Monasterio pauperie laboranti Prioratum Montueli adjunxit: *Merita vestræ Religionis*. XVI. Kalendas Julii. Clarissæ Narbonenses, vel antiquum Monasterium, de quo nos alias, hoc tempore mutarunt, vel aliud extruxerunt extra muros urbis, infra limites parochialis Ecclesiæ sancti Sebastiani, ex quo quædam sibi inferri detrimenta parochiæ Rector conquestus est: *Exbibita nobis*. Kalendis Septembris.

(Item Monaster. Turris-cellarum.) (Et Montis-Albani.) (Monast. Narbonen. Tom. 5. anno 1290. n. 35.)

SUPPLEMENTUM P. ANTONII MELISSANI DE MACRO.

(Litteræ Apostolicæ.) (Inaic. ex firm. fol. 24.)

„ I. HOc anno summus Pontifex circa Fratrum receptionem Urbani V. litteras *Tenorem quorumdam &c.* II. Nonas Aprilis renovavit, ut in Ordinis firmamento legitur: & pro sepulturis secularium in Hungariæ Provincia litteras expedivit: *Justis petentium*. XIV. Kalendas Julii. Sed mense antecedenti, idest die XIII. Junii, Corporis Christi festiva solemni, Aquilæ Vestinorum in Aprutio Civitatis Episcopalis, quæ ex ruinis Amiternii & Forronii Friderico II. Imperante, in Colle apud Aternum amnem excrevit, Comitia generalia celebrata fuere; quibus duo millia Fratrum, & doctores, Concionatoresque celeberrimi interfuerunt, Rectoribus urbis abunde & splendide vitæ necessaria ministrantibus.

(Bajard. ex Caval. in Catal. SS. & BB. Ordinis Min.) (Bernard. a Lento Mart.) (Martyrium Joannis Hispani.)

„ II. Cavallus in suo catalogo Bernardinum a Lento, eximium Catholicæ fidei assertorem, & divini verbi Satorem zelotem, per manus impiorum hæreticorum fortiter occubuisse hoc anno VI. Kalendas Junii commemorat. Firmiter credidit hic, quod si pro Christo in hoc mundo animam perderet, eam in vitam æternam inveniret. Sed non minori virtute micuit Joannes, natione Hispanus, professione Minorita, ac Theologus egregius, qui in laudem sanctissimæ Virginis Deiparæ multa præclare scripsit: quam frequenter obsecrans miro spiritus fervore, ita laudare solebat: *Tu Angelorum Domina: Tu Paradisi janua, qui gloria est; ad quam acquirendam inops est intellectus, absque elevatione luminis gloriæ, quod non est totalis causa visionis*: Hic tamdem sub impiissimo Maurorum Rege pro fidei Catholicæ libera prædicatione, martyrii laudem adeptus est, Valentiæ in Hispania, anno MCCCLXXVI. ejus sacrum corpus Turoli magna fidelium veneratione colitur; ut legitur in cœlesti & mundiali Hierarchia totius Regni Aragoniæ, Bartholomæo Ecyas Lectori jubilato dedicata.

RE-

REGESTUM
PONTIFICIUM.

REGESTUM PONTIFICIUM.

CLEMENTIS VI.

ANNO CHRISTI 1347. PONTIFICATUS ANNO 5. & 6.

BULLA I.

Præficitur Ecclesiæ sancti Angeli. Ex libro 3. epist. 59.

Venerabili fratri Episcopo sancti Angeli.

§. I. UAM sit onusta dispendiis &c. usque ad *proficiant incrementis*. Sane nuper Ecclesia sancti Angeli ex eo Pastore carente, quod nos venerabilem fratrem nostrum Laurentium Archiepiscopum Consan. tunc Episcopum sancti Angeli licet absentem, a vinculo quo ipsi Ecclesiæ sancti Angeli, cui tunc præerat, tenebatur, de Fratrum &c. & Apostolicæ &c. absolventes, ipsum ad Consan. Ecclesiam tunc vacantem duximus transferendum, præficiendo eum ipsi Consan. Ecclesiæ in Archiepiscopum & Pastorem. *Vide infra Const. 31. huj. Pont.*

§. II. Nos ad provisionem ejusdem Ecclesiæ sancti Angeli, de qua nullus præter &c. pro eo, quod nos diu ante &c. provisiones omnium &c. per translationes per nos tunc factas, & faciendas imposterum de Prælatis earum ubilibet constitutis, ad alias Cathedrales Ecclesias tunc vacantes, & in antea vacaturas, dispositioni nostræ specialiter reservantes, decrevimus ex tunc irritum &c. contingeret attentari, paternis & sollicitis studiis intendentes, post deliberationem, quam ad præficiendum ipsi Ecclesiæ sancti Angeli, ne prolixæ vacationis subjaceret incommodis, personam utilem ac etiam fructuosam, quæ eam sciret, vellet, & posset in suis manutenere juribus, & etiam adaugere, cum eisdem Fratribus nostris habuimus diligentem: demum ad te Ordinis Fratrum Minorum Professorem, in Sacerdotio constitutum, ac sacræ Theologiæ Magistrum, cui Religionis zelus, vitæ munditia, morum elegantia, ac aliarum grandium virtutum merita, prout ex testimoniis fide dignis accepimus, laudabiliter suffragantur, direximus oculos nostræ mentis. Quibus omnibus debita &c. de persona tua nobis & eisdem Fratribus nostris ob hujusmodi tuorum exigentiam meritorum accepta, præfatæ Ecclesiæ sancti Angeli &c. tibi tam in spiritualibus &c. plenarie committendo. Et subsequenter per venerabilem fratrem nostrum Petrum Episcopum Prænestin. munus tibi fecimus consecrationis impendi. In illo qui dat gratias &c. *consequi merearis*.

Datum Avenione II. Idus Februarii anno V.

II. *Præ-*

II.

Præficitur Eccleſiæ Balezen. Ex lib. 1. epiſt. 71.

Venerabili fratri Gervvico Epiſcopo Balezen.

§. I. LIcet continuata ſupervenientium negotiorum inſtantia, nos, qui diſponente Domino, univerſalis Eccleſiæ regimini præſidemus, inſultibus impetat ſucceſſivis, ſollicitudo tamen Eccleſiarum illarum, quæ propriis ſunt deſtitutæ Paſtoribus, noſtris incumbentibus humeris, tanto arctius nos quotidiana meditatione perurget, quanto eis ſumus ſpecialius obligati.

§. II. Eccleſia ſiquidem Balezen. per obitum bonæ memoriæ Guillelmi Epiſcopi Balezen. qui extra &c. diem &c. paſtoris &c. Nos vacatione hujuſmodi ipſius Eccleſiæ &c. intellecta, volentes imprimis eidem Eccleſiæ, ne diſpendia prolixæ vacationis incurreret, paterna ſollicitudine præcavere, & ad proviſionem ipſius Eccleſiæ celerem &c. ſollicitis ſtudiis intendentes, & cupientes talem eidem Eccleſiæ præeſſe Paſtorem, qui ſciret &c. ipſam in ſuis juribus conſervare, & etiam adaugere: poſt deliberationem quam &c. diligentem, demum ad te Ordinis Fratrum Minorum Profeſſorem, in ſacerdotio &c. de religionis zelo, litterarum ſcientia, vitæ munditia, honeſtate morum, aliiſque virtutum meritis, nobis & eidem Fratribus noſtris, ex fide dignis teſtimoniis multipliciter commendatum, direximus &c. Quibus omnibus attenta meditatione penſatis, de perſona tua nobis & eiſdem Fratribus noſtris, ob tuorum exigentiam meritorum accepta, eidem Balezen. Eccleſiæ providemus, teque illi præficimus in Epiſcopum & Paſtorem, curam &c. plenarie committendo, & ſubſequenter tibi per venerabilem fratrem noſtrum Bertrandum Epiſcopum Oſtien. apud Sedem Apoſtolicam fecimus munus conſecrationis impendi, firma ſpe, fiduciaque conceptis, quod gratia tibi &c. eadem Eccleſia ſub tuo fœlici regimine, proſpere dirigetur, grataque honoris & commodi ſuſcipiet incrementa. Quocirca fraternitati tuæ per Apoſtolica ſcripta mandamus, quatenus ad præfatam Balezen. Eccleſiam &c. *uberius conſequi merearis*.

Datum Avenione III. Nonas Martii anno V.

In eumdem modum Archiepiſcopo Antibaren. ac Capitulo & Clero Civitatis & Diœceſis Balezen.

III.

Ut poſſint recipere duo domicilia. Ex 2. par. lib. 2. epiſt. 440.

Dilectis filiis, Vicario dilecti filii Generalis Miniſtri, & Fratribus Ordinis Minorum, in partibus Boſnen. conſtitutis.

§. I. EX dono cœleſtis gratiæ illud Ordini veſtro vobis ineſſe conſpicimus, quod ubique locorum, in quibus degitis, fideles populos, doctrina verbi pariter & exempli, ad ſalutis gratiam evocatis. Eſt igitur & eſſe debet nobis, & Apoſtolicæ Sedi cura ſollicita, loca veſtra per orbem terrarum longe lateque diffundere, ut quanto loca ipſa diffuſius propagamus, tanto peramplius, prout in gratiarum omnium largitore confidimus, majorem fructum operum veſtrorum ad ædificationem Chriſtifidelium ſentiamus.

§. II. Nos igitur, qui cupimus animas lucrifacere, & divinum cultum, quantum cum Deo poſſumus, adaugeri, veſtris in hac parte ſupplicationibus incli-

inclinati, recipiendi duo loca, unum videlicet in Civitate seu Provincia Scagnen. & alium in Diaco Quinqueecclesien. Dioec. & in utroque ipsorum locorum, juxta morem dicti Ordinis, ædificandi & construendi domos, claustrum vel Capellam, & Ecclesiam seu Oratorium, cum aliis necessariis officinis, & in eis morandi, necnon habendi cœmeterium juxta morem dicti Ordinis, dummodo in quolibet dictorum locorum duodecim Fratres dicti Ordinis inibi pro tempore moraturi, decenter & congrue valeant sustentari, sine tamen præjudicio parochialium Ecclesiarum dictorum locorum, & cujuslibet alterius alieni, constitutione fœl. record. Bonifacii Papæ VIII. *Nequaquam obstante*, vobis, auctoritate Apostolica, plenam & liberam, tenore præsentium, licentiam elargimur. Nulli ergo &c. nostræ concessionis &c.

Datum Avenione XII. Kal. Aprilis anno V.

IV.

Eximitur a jurisdictione Metropolitani. Ibid. epist. 506.

Venerabili fratri Richardo Episcopo Osforien.

§. I. Romani Pontificis circumspecta prudentia circa statum Ecclesiarum & Prælatorum suorum, ac aliarum personarum Ecclesiasticarum prospere dirigendum, sollicitudine paterna, prospiciens & intendens, libenter eos ab oppressionibus & gravaminibus relevat, & quæ illorum tranquillitatem & quietem respiciunt, quantum cum Deo fieri posse cognoscit, eis de benignitate concedit. Pontificia sollicitudo ad quæ intenta.

§. II. Sane petitio tua nobis exhibita continebat, quod, cum tu dudum contra quosdam hæreticos per te in dicta tua Dioec. Offonien. repertos, consulta prius per te super hoc Sede Apostolica, juxta sacrorum instituta canonum processisses, dicti hæretici personaliter te cœperunt, & per decem & septem dies continuos ignominiose ipsorum detinuerunt carceribus mancipatum. Et quod postmodum, cum tu ab hujusmodi carceribus liberatus a venerabili fratre nostro Alexandro Archiepiscopo Dublinen. Metropolitano tuo, qui eisdem hæreticis publice notorieque faverat, ibique ac Ecclesiæ Offorien. necnon clero, & aliis subditis tuis in negotio fidei Catholicæ assistentibus, multa & injuriosa gravamina inferebat, in favorem ejusdem fidei appellasses, teque parasses ad arripiendum iter ad Sedem Apostolicam veniendi pro appellatione hujusmodi prosequenda, præfatus Archiepiscopus ad omnes portus maris, & alia loca Hyberniæ, per quæ te veniendo ad dictam Sedem transitum facere oportebat, suas & alias litteras destinavit, procurans & satagens, quantum in eo fuit, facere te personaliter capi, & carceri mancipari. Quodque te propterea, metu mortis & carceris, exulare coacto, ac in hujusmodi exilio per novem annos commorante, omnibus bonis tuis mobilibus & immobilibus spoliato, idem Archiepiscopus Ecclesiam ac subditos tuos clericos ac laicos, qui tibi in negotio ejusdem fidei contra præfatos hæreticos, sicut prædicitur, astiterunt, diversis vexationibus & extorsionibus oppressit, & opprimit variis fraudibus, ac coloribus ad occultandam suam in hac parte malitiam exquisitis. Ab hæreticis injurias passus. Et a suo Archiepisc. persequutus.

§. III. Cum autem, sicut eadem petitio subjungebat, tu timeas quod idem Archiepiscopus, pro eo quod prædictorum & nonnullorum aliorum criminum propositorum contra eum pro parte tua in consistorio coram nobis, per informationem apud Sedem Apostolicam de mandato nostro habitam, probata infamia, nos ipsum per nostras litteras citari mandavimus, ut in certo Recurrit ad Apostolicam Sedem.

certo termino, quem ei peremptorie duximus præfigendum, Apostolico conspectui se personaliter præsentaret, super præmissis, & aliis, si qua proponi vel objici contingeret contra eum, mandatis & beneplacitis Apostolicis pariturus, ac facturus, & recepturus, quod justitia suaderet, contra te ac subditos tuos clerum & populum supradictos gravius solito provocetur, ac tibi, & illis inferat gravamina duriora, & quod tu proinde circa curam & regimen ipsius Ecclesiæ intendere non potes, neque poteris, ut deceret: Nos volentes personam tuam, necnon dictos clerum & populum opportuno favore prosequi in hac parte, teque ac illos ab hujusmodi oppressionibus & gravaminibus, Apostolicæ gratiæ præsidio, relevare, tuis supplicationibus inclinati, te, ac ipsam Ecclesiam, necnon civitatem & Diœcesim Ossonien. ac personas earum, necnon familiares tuos clericos & laicos, quamdiu Ecclesiæ memoratæ præfueris, & persecutio duraverit negotii ante fati, ab omni jurisdictione, dominio, potestate, & superioritate dicti Archiepiscopi & ejus Curiæ, auctoritate Apostolica, prorsus eximimus de gratia speciali, teque, & illas volumus immediate jurisdictioni Sedis Apostolicæ subjacere; universas excommunicationis, suspensionis, & interdicti sententias, necnon quoscumque alios processus, quos contra hujusmodi exemptionis nostræ tenorem proferri vel haberi contigerit, decernentes irritas & inanes. Nulli ergo &c. nostræ exemptionis & constitutionis infringere &c.

Datum Avenione IV. Idus Aprilis anno V.

V.

Ut possit ædificare Monasterium Clarissarum in castro Ammoniaci. Ex lib. 4. epist. 1204.

Dilecto filio Petro tit. S. Clementis Presbytero Cardinali.

Exordium.

§. I. Attendentes quam meritorium, & quam Omnipotenti Domino sit acceptum fundare Cœnobia, in quibus æternus Pater majestatis immensæ devotis laudibus colitur, sibique prudentes virgines cupientes accensis lampadibus obviam ire sponso per innocentis vitæ merita, devotum exhibeant famulatum, digne vota fidelium, quæ circa id disponuntur, Apostolico favore prosequimur, & ut optatum consequantur effectum, opportunum auxilium impertimur.

Locus fundandi Monasterium designatus.

§. II. Sane petitio tua nobis exibita continebat, quod tu cupiens terrena &c. commercio commutare, in Castro Ammoniaci, Viennen. Diœc. originis tuæ loco, in fundo tuo proprio, sito infra parochiam Ecclesiæ beatæ Mariæ dicti loci de Ammoniaco, in quo aliqua Monasteria Religiosarum mulierum alicujus Ordinis non existunt, ad laudem & gloriam Dei, & beatæ Mariæ matris ejus, necnon ad honorem & sub vocabulo beatæ Claræ Virginis, & beati Francisci Confessoris, & divini cultus augmento, unum Monasterium cum Ecclesia, domibus, claustro, & ceteris necessariis officinis, ad opus Monialium Minorissarum, seu Sororum inclusarum Ordinis sanctæ Claræ, sub cura & regimine Fratrum Ordinis Minorum viventium, ædificari & construi facere, illudque pro Abbatissa & duodecim Monialibus, seu Sororibus dicti Ordinis ejusdem sanctæ Claræ instituendis & collocandis, ibidem virtutum Domino perpetuo servituris, sufficienter dotare de bonis tuis, Deo favente, proponas. Quare nobis humiliter supplicasti, ut tibi faciendi præmissa concedere licentiam dignaremur.

§. III. Nos igitur salubre ac laudabile, tuum in hac parte propositum commendantes, hujusmodi tuis supplicationibus inclinati, tibi prædictum Mo-

Monasterium, cum Ecclesia, claustro, cœmeterio, campanili & campana, necnon domibus & aliis necessariis officinis, ac in ipsa Ecclesia, altare seu altaria, unum, duo, tria, & etiam plura fundandi, construendi & ædificandi, seu fundari, construi, ac ædificari faciendi, ipsumque Monasterium de hujusmodi bonis tuis dotandi pro Abbatissa & Monialibus supradictis, ac in eodem Monasterio, postquam fundatum, constructum ac dotatum fuerit, ut præfertur, numerum & Conventum unius Abbatissæ & duodecim Monialium, sive Sororum dicti Ordinis ejusdem sanctæ Claræ, sub cura & regimine dictorum Fratrum instituendi & ordinandi, Diœcesani loci & dilectorum filiorum Prioris, & Canonicorum dictæ Ecclesiæ beatæ Mariæ, Ordinis sancti Augustini, Monasterio sancti Ruffi Valentin. ejusdem sancti Augustini Ordinis, immediate subjectæ, ac alterius cujuscumque licentia, vel assensu minime requisitis, plenam tibi, auctoritate Apostolica, tenore præsentium licentiam elargimur, ponendi & instituendi Abbatissam & Moniales sive Sorores hujusmodi, aliasque personas in eodem Monasterio, postquam fundatum, constructum, ac dotatum fuerit, sicut præmittitur, tam prima vice, quam successive, quotiescumque Abbatissæ, Monialium sive Sororum, & personarum hujusmodi loca, quandocumque vacabunt, & patronatus jura tibi, quamdiu vitam duxeris in humanis, & post decessum tuum dilecto filio nostro Petro tit. sanctæ Susannæ Presbytero Cardinali, si eum supervivere tibi contingeret, quamdiu vixerit, auctoritate reservantes eadem, eisdemque Abbatissæ & Monialibus sive Sororibus in dicto Monasterio, sicut prædicitur, instituendis & collocandis, & aliis existentibus pro tempore in eodem, quod liceat eis perpetuo habere in Ecclesia præfata altare, sive altaria, unum, duo, tria, & etiam plura, ac ad opus Abbatissæ, Monialium seu Sororum, & aliarum personarum prædictarum infra septa dicti Monasterii cœmeterium, consecrata, nihilominus concedentes, jure Ecclesiæ beatæ Mariæ prædictæ, ac alterius cujuslibet in omnibus semper salvo, constitutionibus Apostolicis, ac statutis, & consuetudinibus Ordinum prædictorum contrariis non obstantibus quibuscumque.

Licentia conceditur, cum debitis clausulis.

§. IV. Ceterum cupientes, ut Monasterium ipsum, postquam fundatum, constructum & dotatum, ac in eo Abbatissa & Moniales seu Sorores hujusmodi collocatæ fuerint, spiritualiter, & temporaliter, auctore Domino, suscipiat incrementum, ac personæ illius eo quietius ac liberius in tranquillitate mentis & corporis Altissimo famulentur, quo majoris libertatis gratia & favoris ab Apostolica Sede sint communitæ, auctoritate prædicta, tenore præsentium decernimus, & volumus, quod præfatum Monasterium, postquam fundatum, constructum, & dotatum, ac in eo Abbatissa, Moniales, sive Sorores hujusmodi collocatæ fuerint, ut præfertur, ac Abbatissa, Moniales, sive Sorores, ac ceteræ personæ prædictæ, earumque posteræ, privilegiis, libertatibus, immunitatibus, indulgentiis, exemptionibus, & gratiis omnibus & singulis, tam Monasteriis, Abbatissis, & Conventibus, Monialibus Minorissis, sive Sororibus, & personis ceteris dicti Ordinis ejusdem sanctæ Claræ, sub prædictæ sanctæ Claræ, aut sancti Damiani, seu Minorissarum denominatione, quam etiam eisdem Fratribus & Ordini Minorum, per nos, & quoscumque Prædecessores nostros Romanos Pontifices, sub quacumque verborum forma vel expressione concessis, eisdem Abbatissæ & Conventui competentibus, perpetuo gaudeant, ac eadem privilegia, exemptiones, libertates, immunitates, indulgentiæ & gratiæ ad ipsius fundandum Monasterium, post fundationem, constructionem, & dotationem ipsius, & collocationem Abbatissæ & Monialium, seu Sororum hujusmodi in eodem, & ad Conventum & personas ejusdem pro tempore existentes, ac res, & bona,

Et etiam privilegia.

jura eorum quomodolibet extendantur. Nulli ergo &c. noſtræ conceſſionis, reſervationis, conſtitutionis, & voluntatis &c.

Datum Avenione x. Kal. Maii anno v.

VI.

Ut poſſit transferre quaſdam Moniales. Ibidem epiſt. 1145.

Dilecto filio Fortanerio Miniſtro Generali Fratrum Minorum.

§. I. PRo parte dilectæ in Chriſto filiæ Margaritæ de Monte-Catherio Monialis, Monaſterii Corporis Chriſti Neapolitani, Ordinis ſanctæ Claræ nobis extitit humiliter ſupplicatum, ut cum ipſa Margarita, & Margarita de Urtario, & Franciſca de Cajeta Moniales Monaſterii, & Sociæ Margaritæ prædictarum, ex certis juſtis cauſis, de dicto Monaſterio, in quo profeſſæ & benedictæ, & per tempus viginti quinque annorum cum eiſdem habitu & regula, quibus per dictum tempus fuerunt in ipſo Monaſterio converſatæ, ad Monaſterium Reginale de Petralbis prope muros Barchinonen. dicti Ordinis cupiant ſe transferre, & ſuper hoc habeant aſſenſum cariſſimæ in Chriſto filiæ noſtræ Gliſſendis Reginæ Aragonum illuſtris, fundatricis dicti Monaſterii de Petralbis, & Amitæ Margaritæ prædictæ de Monte-Catherio, eidem Margaritæ & dictis ejus ſociis transeundi ad dictum Monaſterium de Petralbis, & geſtandi habitum, quem in dicto Monaſterio Corporis Chriſti gerebant, non obſtante habitu ſcapulari, qui in dicto Monaſterio de Petralbis geritur & habetur, & quod ad omnes actus legitimos, & promotiones Monaſterii de Petralbis, & Ordinis prædictorum cum ipſo habitu, quem prædicta ſupplicans portat, admitti & promoveri valeant, licentiam concedere, de benignitate Apoſtolica, dignaremur.

§. II. Nos igitur diſcretioni tuæ, de qua in his & aliis plenam in Domino fiduciam obtinemus, per Apoſtolica ſcripta committimus, & mandamus, quatenus Margaritæ de Monte-Catherio, & Margaritæ de Urtario, ac Franciſcæ de Cajeta prædictis licentiam poſtulatam, ſi tibi viſum fuerit expedire, non obſtantibus quibuſcumque conſuetudinibus, & privilegiis, necnon conſtitutionibus, & conſuetudinibus Monaſteriorum & Ordinis prædictorum contrariis, auctoritate noſtra, concedas.

Datum Avenione viii. Kal. Martii anno v.

VII.

Ut Confeſſarii Reginarum Galliæ ſint perpetui viſitatores Monaſterii de Moncello. Ex lib. 4. epiſt. 1212.

Cariſſimæ in Chriſto filiæ Joannæ Reginæ Franciæ Illuſtri.

EXimiæ devotionis tuæ affectus, quo nos, & Romanam revereris Eccleſiam, promeretur, ut petitionibus tuis, quæ proſperum perſonarum regularium ſtatum concernere dignoſcuntur, quantum cum Deo poſſumus, favorabiliter annuamus. Tuis itaque ſupplicationibus inclinati, ut tuus, qui nunc eſt, & erit pro tempore, quo ad vixeris, & poſt tuum obitum Reginarum Franciæ quæ tibi ſucceſſerint, Confeſſores idonei, dummodo Fratrum Ordinis Minorum profeſſores exiſtant, ad dignitates Eccleſiaſticas non aſſumpti, Monaſterium de Moncello Ordinis ſanctæ Claræ, Beluacen. Diœc. per cariſſimum in Chriſto filium noſtrum Philippum Regem Franciæ illuſtrem virum tuum, & a te de novo conſtructum, & dotatum, necnon Fratres & So-

& Sorores Ordinum prædictorum in Monaſterio ipſo degentes, ac Deo & ejus Sanctæ Genitrici Mariæ, ac beatæ Claræ inibi impoſterum ſervituras, viſitare, corrigere, & reformare, aliaque omnia agere & exercere circa Monaſterium, & perſonas prædictas, quæ ad conſervationem honeſtatis, & regularis obſervantiæ pertinebunt, prout Generali & Provinciali Franciæ dicti Ordinis Minorum Miniſtris ex regula, quam Sorores dicti Monaſterii profitentur, ordinario vel alio quocumque jure competit, auctoritate Apoſtolica, libere valeant, quibuſcumque conſtitutionibus Apoſtolicis, & ſtatutis, ſeu conſuetudinibus Monaſterii, & Ordinum prædictorum contrariis nequaquam obſtantibus, devotioni tuæ, de ſpeciali gratia, indulgemus. Nulli ergo &c. noſtræ conceſſionis &c.

Datum Avenion. Kalend. Maii anno v.

VIII.

Ut ædificet Monaſterium Clariſſarum prope Iſſeronum. Ex lib. 1. part. 1. anni 6. fol. 789.

Dilecto filio nobili viro Humberto Dalphino Viennen.

IN iis quæ animæ tuæ ſalutem reſpiciunt, libenter Apoſtolici ſubſidium tibi ſavoris & præſidium impertimur. Dudum ſiquidem ex ſerie tuæ petitionis pro parte tua nobis oblatæ percepto, quod tu piæ devotionis, & ſinceritatis ſervore ſuccenſus, ob præcipuæ dilectionis affectum, quem ad Ordinem ſanctæ Claræ, & ad perſonas ejuſdem Ordinis geſſeras & gerebas, unum Monaſterium apud Iſſeronum Caſtrum tuum, Gratianopolitan. Diœc. cum Eccleſia, cœmeterio, domibus, & allis neceſſariis officinis pro Monialibus, ſive Sororibus dicti Ordinis, ac Fratribus Minoribus pro earum regimine & gubernatione neceſſariis ſeorſum morantibus, ibidem fundare & ædificare, ac de bonis propriis ſufficienter proponebas dotare. Nos tuis ſupplicationibus favorabiliter annuentes, tibi fundandi, dotandi, & ædificandi dictum Monaſterium cum Eccleſia, cœmeterio, domibus & officinis prædictis in Caſtro prædicto de bonis tuis propriis, ut præfertur, plenam & liberam tibi per noſtras litteras licentiam duximus concedendam, jure parochialis Eccleſiæ, & cujuslibet alterius in omnibus ſemper ſalvo. Cum autem, ſicut petitio pro parte tua nobis exibita continebat, hujuſmodi Monaſterium, quod nondum fundatum extitit, deſideres ex certis cauſis in Civitate Gratianopolitan. fundare. Nos votis tuis annuentes favorabiliter in hac parte, devotioni tuæ fundandi, dotandi & ædificandi hujuſmodi Monaſterium cum Eccleſia, cœmeterio, domibus & aliis officinis prædictis in eadem Civitate Gratianopolitan. de bonis tuis propriis pro Sororibus & Monialibus, & Fratribus ſeorſum ab ipſis Sororibus, ſeu Monialibus, ut præmittitur, inibi moraturis, juxta formam & modum in litteris prædictis expreſſos, plenam & liberam tibi licentiam impertimur. Volumus autem, & de dono gratiæ ſpecialis concedimus, quod præfatum Monaſterium, poſtquam fundatum, dotatum & ædificatum fuerit, ut præfertur, ac Sorores, ſeu Moniales ejuſdem Ordinis ſanctæ Claræ condecenti numero inibi collocatæ fuerint, omnibus privilegiis Apoſtolicis, & libertatibus gaudeant & utantur, quæ hactenus prædicto Ordini ſanctæ Claræ per Sedem Apoſtolicam ſunt conceſſa. Nulli ergo &c. noſtræ conceſſionis &c.

Additio aliorum ex monitis patris Lucæ Waddingi ad ann. 1469. n. 33.

Datum Avenion. XVIII. Kalendas Januarii anno VI.

IX. *Ut*

IX.

Ut poſſit conſcribere milites contra Turcas. Ex 2.part.lib.4.epiſt.57.

Dilecto filio Petro Patricelli de Fano converſo Ordinis Fratrum Minorum.

§. I. ZElus amoris, quem de intimis ad Altiſſimum direxiſti, ſic in te magnum devotionis ſpiritum ſuſcitavit, quod tibi delectabile reputas, prout ex fide dignis teſtimoniis accepimus, ad ipſius obſequia operoſa ſollicitudine, perſonam propriam exponere, & pericula non timere, ac ſubire laborum multiplicium gravitatem.

§. II. Sane petitio pro parte tua nobis nuper exhibita continebat, quod tu olim zelo devotionis accenſus pro fide Chriſti tuenda cum certo armigerorum numero, ex quibus viginti unus fuerunt de genere tuo, te in ultramarinis partibus tranſtuliſti, & ibidem ultra biennium reſidendo, ferventibus ſtudiis bella contra Turcarum fœdam perfidiam Chriſtianæ religioni crudeliſſime inimicam, intrepidus frequentaſti, quodque duo Fratres, unus nepos, & quinque conſanguinei tui in bellis eiſdem interfecti fuerunt, quodque tu, vita comite, proponis tamquam athleta fidei dictæ, ad eaſdem redire partes, & ibidem, prout hactenus, famulando Altiſſimo ad exaltationem ipſius fidei contra Turcas eoſdem militare, donec, ſi voluntati divinæ placuerit, Chriſti fidelibus aſſiſtendo, dictorum Turcarum rabies proſternatur, pro illo martirizari appetens, qui pro noſtri redemptione immortalitatis obtinens poteſtatem, ſponte voluit crucifigi. Quare nobis humiliter ſupplicaſti, ut ſi ab aliquibus Chriſti fidelibus aliquid tibi pia largitione dari contingat in ſuffragium hujuſmodi tui devoti propoſiti, & defenſionem ejuſdem fidei, de hujuſmodi datis & obtentis ſuffragiis poſſis gentes armorum ſtipendiare, & ſtipendiatas tecum ducere ad præmiſſum fidei negotium proſequendum, tibi concedere de benignitate Apoſtolica dignaremur.

§. III. Nos igitur hujuſmodi tuum laudabile propoſitum multipliciter in Domino commendantes, ac volentes præmiſſorum intuitu, votis tuis in hac parte annuere favorabiliter & benigne, hujuſmodi ſupplicationibus inclinati, ut ſub diſpoſitione ſanctæ Romanæ Eccleſiæ, hujuſmodi negotii proſecutione durante, ex quibuſcumque ſuffragiis tibi pia largitione eorumdem fidelium conferendis, vel alias undecumque, ſeu quomodocumque concedendis, poſſis gentes prædictas ſtipendiare, ac tecum ducere ad proſecutionem negotii ſæpe dicti, obedientia tamen ſanctæ matris Eccleſiæ, ac Legatorum ejus in eiſdem partibus exiſtentium pro tempore, per te in integrum humiliter, & fideliter obſervata, devotioni tuæ, auctoritate Apoſtolica, tenore præſentium, de ſpeciali gratia indulgemus. Nulli ergo &c. noſtræ conceſſionis &c.

Datum Avenion. VII. Idus Junii anno VI.

X.

Ut recipere poſſint domicilium in villa Pravæ-Walſingham. Ex lib.2.ep.719.

Dilectis filiis Miniſtro Provinciali & Fratribus Ordinis Minorum Provinciæ Angliæ, ſic ſecundum ipſum Ordinem nuncupatæ.

§. I. EX dono cœleſtis gratiæ, illud Ordini veſtro, & vobis donum ineſſe conſpicimus, quod ubique locorum in quibus degitis, fideles doctrina verbi pariter & exempli, ad ſalutis gratiam evocatis. Quapropter

pter est & esse debet nobis & Apostolicæ Sedi cura sollicita, loca vestra per orbem terrarum longe lateque diffundere, ut quanto ipsa diffusius propagamus, tanto amplius, prout in omnium gratiarum largitore confidimus, majorem semper operum vestrorum odorem, ad ædificationem Christi fidelium sentiamus.

§. II. Hinc est, quod nos carissimorum in Christo filiorum nostrorum Eduardi Regis, & Philippæ Reginæ Angliæ illustrium, nobis super hoc humiliter supplicantium pro parte vestra, vestris supplicationibus inclinati, vobis & Ordini vestro prædicto unum locum in Villa vocata Prava-Walsingham, Norvicen. Diœc. per vos canonice acquirendum, dummodo Villa ipsa sit ad hoc idonea, & in ea duodecim Fratres dicti tui Ordinis inibi pro tempore commorantes honeste ac congrue valeant sustentari, ac in loco prædicto construendi Ecclesiam seu Oratorium cum campanili, & cœmeterio & aliis necessariis officinis, absque tamen præjudicio parochialis Ecclesiæ dicti loci, ac juris cujuslibet alterius alieni, fel. record. Bonifacii Papæ VIII. prædecessoris nostri prohibente, ne religiosi Ordinis mendicantium loca de novo recipiant, absque dictæ Sedis licentia speciali faciente plenam & expressam, ac de verbo ad verbum de prohibitione hujusmodi mentionem, & quacumque alia constitutione contrariis nequaquam obstantibus, plenam & liberam licentiam, de speciali gratia, auctoritate præsentium, elargimur. Nulli ergo &c. nostræ concessionis &c.

Datum Avenion. IV. Kalend. Octobr. anno VI.

XI.

Præficitur Ecclesiæ Ravennaten. Ex I. par. libr. 3. epist. 8.

Dilecto filio Fortanerio Electo Ravennat.

§. I. ROmani Pontificis quem Pastor ille &c. *Successibus gratulentur*. Nuper siquidem Ecclesia Ravennaten. ex eo Pastore carente, quod nos venerabilem fratrem nostrum Nicolaum Patracen. tunc Ravennaten. Archiepiscopum, apud Sedem Apostolicam constitutum, à vinculo, quo ipsi Ravennaten. Ecclesiæ, cui tunc præerat, tenebatur, de Fratrum nostrorum consilio, & Apostolicæ potestatis plenitudine, absolventes, ipsum ad Ecclesiam Patracen. tunc vacantem duximus transferendum, præficiendo eum ipsi Ecclesiæ Patracen. in Archiepiscopum & Pastorem. *Vide Constit. 19. Joannis XXII. tom. 6. fol. 493.*

§. II. Nos ad provisionem ipsius Ecclesiæ Ravennaten. de qua nullus &c. se intromittere potest, pro eo quod nos diu ante vacationem hujusmodi, provisiones omnium &c. tunc apud dictam Sedem, quovis modo vacantium & vacaturarum in posterum apud eam, dispositioni nostræ specialiter reservantes, decrevimus ex tunc irritum &c. contingeret attentari, ne prolixæ vacationis subjaceret incommodis, paternis & sollicitis studiis intendentes: post deliberationem, quam ad præficiendum ipsi Ecclesiæ Ravennaten. &c. personam utilem ac etiam fructuosam, quæ eam sciret, vellet, & posset in suis &c. & etiam adaugere, cum eisdem Fratribus nostris habuimus diligentem: demum ad te Ministrum Generalem Ordinis Fratrum Minorum, in Sacerdotio constitutum, sacræ Theologiæ Magistrum, cui religionis zelus, vitæ &c. & alia grandium virtutum merita, prout ex &c. accepimus, laudabiliter suffragantur, direximus oculos nostræ mentis. Quibus omnibus &c. pensatis, de persona tua nobis & eisdem Fratribus nostris, ob hujusmodi tuorum exigentiam meritorum accepta, præfatæ Ravennaten. Ecclesiæ, de dictorum &c. auctoritate &c. providemus, teque illi in Archiepisco-

piscopum præficimus & Pastorem, curam &c. plenarie committendo. In illo qui dat gratias & largitur &c. confidentes, qnod præfata Ravennaten. Ecclesia per tuæ industriæ &c. studium &c. dirigetur. Quocirca discretioni tuæ &c. *consequi uberius merearis*.

Datum Avenion. IX. Kalend. Novembris anno VI.

XII.

Confirmatur in officio Ministri Generalis. Ex 2. par. libr.4. epist.225.

Dilecto filio Fortanerio electo Ravennaten.

§. I. Attendentes, quod rerum & bonorum omnium providus dispensator tibi thesauros contulit scientiæ, per quam tibi ad vitæ meritum, & aliis scientiis potes proficere per doctrinam, quodque personam tuam claritate morum, maturitate probitatis, & aliis virtutibus insignivit, & propterea confidentes in Domino, quod ea, quæ tuæ committentur administrationi & curæ, fidelibus & providis sollicitudinibus exequi, assistente tibi divina gratia, procurabis, administrationem & curam Ministeriatus generalis Fratrum Ordinis Minorum, pro eo vacantis ad præsens, quod nos hodie te prædictorum Fratrum Generalem Ministrum Ecclesiæ Ravennaten. tunc vacanti, de Fratrum nostrorum consilio, in Archiepiscopum præfecimus & Pastorem, tibi, auctoritate Apostolica, tenore præsentium, committimus gerendas, & exercendas plenarie sicut prius, quousque in proximo Generali ejusdem Ordinis Capitulo, per providentiam circumspectam Fratrum ipsius Ordinis, qui ad illud convenient, fuerit de Ministro idoneo, secundum morem & observantiam ipsius Ordinis, utiliter & salubriter, gratia divina eis assistente, provisum.

§. II. Nos equidem tibi faciendi, gerendi, & exercendi, donec extiterit de Ministro provisum, sicut præmittitur, omnia & singula quæ ad officium Ministeriatus spectant hujusmodi, & quæ Generalis Minister ejusdem Ordinis potest, & consuevit facere, ordinare, ac quomodolibet exercere, plenam concedimus, tenore præsentium, facultatem.

Datum Avenione IX. Kalend. Novembris, anno VI.

XIII.

Ut Sorores Tertii Ordinis transeant ad Institutum sanctæ Claræ. Ibidem epist. 189.

Venerabili fratri Archiepiscopo Ravennaten.

§. I. Pia vota fidelium congruo favore prosequimur, per quæ præsertim augmento divini cultus intendimus, & saluti animarum fidelium procuratur.

§. II. Ex parte siquidem dilectarum in Christo filiarum Benevenutæ, Bernardinæ, Isabellæ, & Maximæ, & quarumdam aliarum Sororum Tertii Ordinis sancti Francisci, in Oratorio sancti Pauli Ravennaten. alias loco Dominæ Benevenutæ, vulgariter nuncupato, simul degentium, fuit nuper expositum coram nobis, quod ipsæ pie desiderant prædictum Oratorium, sive locum in ipsarum Monasterio erigendum construere, & in eodem regulam & habitum assumere Sororum Ordinis sanctæ Claræ, ac inibi sub eodem habitu, & juxta prædictam regulam ipsius Ordinis sanctæ Claræ in communi vivere & morari, ac Altissimo perpetuum impendere famulatum. Qua-

Petitio facta Pontifici.

Quare pro parte ipsarum nobis fuit humiliter supplicatum, ut eisdem, quod præmissa facere, & quod etiam ipsæ, postquam præfatum Monasterium constructum fuerit, & prædictos habitum & regulam assumpserint dicti Ordinis sanctæ Claræ, hac prima vice, & deinde tam ipsæ, quam aliæ ipsius Monasterii Sorores, quæ succedent eis in posterum, quotiens fuerit opportunum, Abbatissam, quæ dicto Monasterio præsit, eligere, & quod omnibus privilegiis concessis eisdem Ordini & Sororibus sanctæ Claræ plene gaudere valerent, concedere, de benignitate Apostolica, dignaremur.

§. III. Nos igitur earumdem Sororum pium in hac parte propositum commendantes, ac de circumspectione tua plenam in Domino fiduciam obtinentes, earumdem Sororum supplicationibus inclinati, fraternitati tuæ per Apostolica scripta committimus & mandamus, quatenus si, & prout eorumdem Loci & Sororum conditionibus diligenter attentis, videris expedire, eisdem Sororibus, quod hujusmodi Monasterium in loco præfato cum Ecclesia, cœmeterio, campanili, campana, domibus, & aliis competentibus & necessariis officinis, absque tamen præjudicio Parochialis Ecclesiæ dicti loci, & juris cujuslibet alieni, construere & ædificare, & ibidem a te prædictos regulam & habitum dicti Ordinis sanctæ Claræ recipere & assumere, ac inibi sub eodem habitu perpetuo Domino famulari, & vivere etiam continue in communi, juxta regulam supradictam, et quod ipsæ nihilominus postquam prædictos habitum & regulam assumpserint, ut præfertur, hac vice tam ipsæ, quam aliæ Sorores, quæ in dicto Monasterio succedent eisdem, quotiens postmodum casus occurrerit & fuerit opportunum, Abbatissam quæ in dicto Monasterio præsit eisdem, secundum Canonum & prædicti Ordinis instituta eligere possint, & quod insuper Monasterium ipsum, ac Abbatissa, & Sorores prædictæ omnibus & singulis privilegiis concessis Ordini & Sororibus suprascriptis ipsius Ordinis sanctæ Claræ, plene & libere perpetuo gaudeant & fruantur, Apostolica auctoritate, concedas. Contradictores per censuram Ecclesiasticam, appellatione postposita, compescendo. Non obstantibus si aliquibus communiter vel divisim a Sede Apostolica sit indultum, quod interdici &c. non possint per litteras Apostolicas non facientes &c. de indulto hujusmodi mentionem.

Facultas cōstruendi Monasterii conceditur.

Præscribitur electio Abbatissæ, & Privilegia cōceduntur.

Datum Avenione x. Kalend. Novembris, anno VI.

XIV.

Ut admittere possint domicilium in villa Carrygin-acgriffin. Ibidem ep. 197.

Dilectis filiis Ministro Provinciali & Fratribus Ordinis Minorum de Hibernia.

§. I. EX dono cœlestis gratiæ, illud Ordini vestro, & personis in eo degentibus donum inesse conspicimus, quod ubique locorum, in quibus degere noscimini, fideles populos doctrina verbi pariter & exempli ad salutis gratiam evocatis. Quapropter est & esse debet nobis & Apostolicæ Sedi cura sollicita, loca vestra per orbem terrarum longe lateque diffundere, ut quanto ipsa diffusius propagamus, tanto amplius, prout in omnium gratiarum largitore confidimus, majorem semper operum vestrorum odorem, ad ædificationem Christi fidelium sentiamus.

§. II. Petitio siquidem pro parte dilecti filii Nobilis Viri Jacobi Comitis Ormoniæ, & dilectæ in Christo filiæ nobilis mulieris Elionoræ ejusdem Comitis matris, Ossorien. diœces. nobis nuper exhibita continebat, quod dudum quondam Jacobus Pincerna, pater Jacobi Comitis & Elionoræ prædicto-

ctorum maritus, dum viveret de salute propria cogitans, & cupiens terrena &c. commercio commutare, quemdam locum tunc ad eum spectantem, situm in villa sua de Carrygin-acgriffin. Lismoren. dioecef. pro dilectis filiis Fratribus vestri Ordinis Minorum, & pro Oratorio & aliis eorum necessariis officinis ædificandis & construendis ibidem, pia & provida liberalitate donavit, & quod antequam pro his adimplendis a Sede Apostolica obtinuisset licentiam, idem Jacobus Pater viam universæ carnis ingressus est. Quare pro parte vestra fuit nobis humiliter supplicatum, ut cum Jacobus Comes & Elionora prædicti piam intentionem dicti Jacobi defuncti prosequi, ac hujusmodi Oratorium & officinas sufficienter in dicto loco ad opus dictorum Fratrum vestri Ordinis propriis sumptibus & expensis, construere & ædificare proponant, eis in dicto loco propterea Oratorium, & officinas prædictas ædificandi & construendi, ac vobis locum, Oratorium & officinas ipsas recipiendi, & in loco ipso morandi & habitandi licentiam concedere, de benignitate Apostolica, dignaremur.

§. III. Nos itaque, qui ipsum Ordinem vestrum velut hortum irriguum plantatum in domo Domini, affectione paterna diligimus, pium hujusmodi ipsorum Comitis & Elionoræ propositum in Domino commendantes, volentesque tam eorumdem supplicantium votis annuere, quam saluti animarum ipsorum, & dicti Jacobi Pincernæ, & aliorum fidelium illarum partium providere salubriter in hac parte, hujusmodi supplicationibus inclinati, Jacobo Comiti & Elionoræ matri ejus prædictis præfatum locum in dicta Villa de Carrygin-acgriffin. pro Fratribus dicti vestri Ordinis sufficienter ædificandi & construendi, ac vobis, postquam locus ipse ædificatus & constructus fuerit, ut præfertur, illum recipiendi, & eisdem Fratribus in ipso loco recepto habitandi & morandi, Domino servituris, absque tamen præjudicio Parochialis Ecclesiæ, & cujuslibet alterius alieni, dummodo duodecim Fratres dicti vestri Ordinis in dicta Villa congrue valeant sustentari, fel. record. Bonifacii Papæ VIII. prædecessoris nostri prohibente, ne Religiosi Ordinum &c. recipiant, absque Sedis &c. faciente plenam &c. de prohibitione hujusmodi mentionem, & quacumque alia constitutione contrariis non obstantibus, tenore præsentium, de speciali gratia, plenam & liberam, auctoritate Apostolica, licentiam elargimur. Nulli ergo &c. nostræ concessionis &c.

Datum Avenione IV. Kalend. Novembris, anno VI.

XV.

Ut quædam permittat Comitissæ Coriolani, quæ habitum assumpsit sanctæ Claræ. Ibid. epist. 185.

Dilectæ in Christo filiæ Abbatissæ Monasterii sancti Corporis Christi Neapolitan. Ordinis sanctæ Claræ.

Apostolicæ Sedis benignitas consueta personarum qualitates & merita provida deliberatione discernens, eas, quæ generis nobilitate ac statu, morumque honestate præcellunt, favoris efferre consuevit gratia plenioris. Cum itaque dilectam in Christo filiam nobilem mulierem Agnetem de Larat, Comitissam Coriolani cupientem in Monasterio tuo, una tecum ac dilectis in Christo filiabus Conventu ejusdem Monasterii, sub regulari habitu Deo famulari....nos ipsam volentes in hujusmodi suo laudabili proposito confovere, certis discretis dedimus litteris in mandatis, ut ipsam in dicto Monasterio recipi facerent in Sororem, ac nihilominus ut eidem Agneti, post-

postquam, ut præfertur, in dicto Monasterio in Sororem recepta fuerit, & inibi habitum assumpserit regularem, tres vel quatuor Sorores ejusdem Monasterii assumere & tenere, illisque ut secum, de suorum tamen superiorum licentia, scilicet in una, eademque camera infra clausuram ipsius Monasterii sancti Corporis Christi, comedere liceat & dormire, Agneti & Sororibus supradictis per nostras alias certi tenoris litteras duximus indulgendum, prout in eisdem litteris plenius continetur, devotionem tuam rogamus & hortamur attente, tibi nihilominus per Apostolica scripta mandantes, quatenus eidem Agneti, postquam in dicto Monasterio tuo in Monialem recepta fuerit, & habitum assumpserit, ut præfertur, unam cameram cum suis necessariis officinis, infra clausuram dicti Monasterii, pro sua & dictarum Sororum habitatione, in qua simul comedere valeant & dormire, secundum ipsius decentiam & ordinis honestatem, assignes.

Datum Avenione III. Kalend. Novembris, anno VI.

XVI.

Multa ei conceduntur pro Ordinis regimine. Ibid. epist. 538.

Dilecto filio Fortanerio electo Ravennaten.

§. I. AD statum Ordinis Fratrum Minorum prospere dirigendum paternæ considerationis aciem dirigentes, & considerantes attente virtutum merita, quibus te Dominus insignivit, libenter ea tibi concedimus, per quæ Ordo ipse, cujus Professor existis, prosperetur jugiter, & votiva continue suscipiat incrementa.

§. II. Hinc est, quod nos tuis supplicationibus inclinati, ut fel. record. Clementis V. & Benedicti XII. Romanorum Pontificum prædecessorum nostrorum, & quibuslibet aliis constitutionibus Apostolicis & statutis & consuetudinibus dicti Ordinis contrariis nequaquam obstan. etiam postquam munus consecrationis acceperis, studentes tam ad Parisien. quam ad alia studia, alias tamen juxta morem dicti Ordinis, deputare ac mittere, nec non Ministris Provincialibus præfati Ordinis destitutis & destituendis, quod absolutiones eorumdem canonicas ab officiis eorumdem absque electione Provincialium Capitulorum, donec eidem Ordini de Generali Ministro, quo idem Ordo ad præsens carere dignoscitur, canonice sit provisum, ac in Generali Capitulo dicti Ordinis proxime celebrando, hujusmodi Ministris Provincialibus deficientibus & Custodibus, ac discretis, seu diffinitoriis dicti Capituli, in casu, in quo eos contingeret in eodem capitulo minime interesse, alios Fratres dicti Ordinis sufficientes & idoneos subrogare valeas, auctoritate Apostolica, tibi, tenore præsentium, indulgemus, & volumus quod hora electionis de Generali Ministro hujusmodi faciendæ, Præsis Electoribus dicti Ministri, ut eos informes, & dirigas, ac exhortationibus opportunis inducas, ut Deum & commune bonum dicti Ordinis habendo præ oculis, talem in Ministrum Generalem hujusmodi eligere studeant, sub cujus Ministerio idem Ordo, præstante Domino, prosperis proficiat incrementis. Nulli ergo &c. nostræ concessionis & voluntatis &c.

Datum Avenione XIII. Kalend. Decembris anno VI.

XVII.

Ut domum intra limites Monasterii Minorum Avenionen. libere possideat. Ibidem epist. 840.

Humberto Dalphino Viennen.

§. I. OB devotionem sinceram, quam ad nos & Romanam geris Ecclesiam, in iis, quæ votis tuis placita fore perpendimus, petitiones tuas, quantum cum Deo possumus, liberaliter exaudimus.

§. II. Hinc est, quod nos tuis supplicationibus inclinati, tibi, ut domum juxta, seu apud locum dilectorum filiorum Fratrum Ordinis Minorum Avenion. & etiam infra limites eorum consistentem, quam dudum inhabitare solebas, & in qua dilectus filius noster Aymericus tituli sancti Martini in montibus Presbyter Cardinalis, de voluntate & nomine tuis moratur, cum ædificiis factis ibidem, ac juxta & circa eam per dictum Cardinalem, & in posterum faciendis, & aliis dictæ domus pertinentiis, per dictos Fratres, quantum in eis est, tibi concessis, tenere & possidere post cessum vel decessum ejusdem Cardinalis, pro te ac successoribus tuis, si quoad ipsos successores eorumdem Fratrum ad id accedat assensus, valeas, ita quod domus ipsa cum aliis ædificiis & pertinentiis supradictis, etiam per aliquem ex Fratribus nostris S. R. E. Cardinalibus, seu aliam personam quamcumque sine expressa voluntate tua, & successorum tuorum prædictorum, nequeat quomodolibet occupari, seu de illa quoquomodo disponi, auctoritate Apostolica, tenore præsentium, concedimus de gratia speciali, ac insuper irritum decernimus & inane, si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari. Nulli ergo &c. nostræ concessionis & constitutionis &c.

Datum Avenione XVIII. Kalendas Januarii anno VI.

ANNO CHRISTI 1348. CLEMENTIS VI. ANNO 6. & 7.

XVIII.

Præficitur Ecclesiæ Calven. Ex 1. par. lib. 3. epist. 43.

Dilecto filio Petro de Briva electo Calven.

MIlitanti Ecclesiæ, disponente Domino, licet immeriti, præsidentes, circa curam Ecclesiarum omnium solertia reddimur indefessa solliciti, ut juxta pastoralis officii debitum, nobis commissi Dominici gregis curam humilem gerere, divina cooperante clementia, studeamus; & quamquam assidue vigilemus commodis singularum, tamen erga illas, quæ deplorant viduitatis incommoda, propensiori sollicitudine, ac majori pulsamur instantia, ut eis præficiamus viros secundum cor nostrum idoneos in pastores, qui sciant & possint illis præesse pariter, & prodesse. Dudum siquidem bonæ memoriæ Joanne Episcopo Calven. regimini Calven. &c. Nos intendentes eidem Ecclesiæ, cum vacaret &c. attentari. Postmodum autem dicta Ecclesia, per obitum ejusdem Joannis Episcopi, qui in illis partibus diem &c. Pastoris &c. Nos vacatione hujusmodi &c. intellecta, ad provisionem ejusdem Calven. Ecclesiæ &c. de qua nullus præter nos &c. supradictis, ne ipsa Ecclesia longæ vacationis &c. etiam adaugere, post deliberationem

quam

quam &c. diligentem; demum ad te Ordinis Fratrum Minorum Professorem, in Sacerdotio constitutum, litterarum scientia præditum, morum & vitæ honestate decorum, in spiritualibus providum, & in temporalibus circumspectum, ac aliis multiplicium virtutum meritis, prout fide dignorum testimonio percepimus, insignitum, direximus oculos nostræ mentis. Quibus omnibus debita &c. de persona tua ipsi Calven. Ecclesiæ, de dictorum &c. auctoritate Apostolica, providemus, teque illi præficimus in Episcopum & Pastorem, curam &c. plenarie committendo. In illo qui dat gratias &c. confidentes, quod eadem Calven. Ecclesia sub tuo felici regimine, gratia tibi assistente divina, prospere dirigetur, & salubria suscipiet incrementa. Jugum igitur Domini tuis &c. *uberius valeas promereri*.

Datum Avenione VII. Idus Januarii anno VI.

In eumdem modum Archiepiscopo Capuano, & Capitulo, ac Clero Calven. & Joannæ Reginæ Siciliæ Illustri.

XIX.

Præficitur Ecclesiæ Accien. Ex 1. par. lib. 1. epist. 46.

Dilecto filio Francisco de Quesso electo Accien.

QUam sit onusta periculis, quam plena dispendiis, quantaque secum incommoda protrahat Ecclesiarum vacatio diuturna sollicita considerationis indagine perscrutantes, libenter operarias manus apponimus, & studium efficax impertimur, ut viduatis Ecclesiis Pastores præficiantur idonei, & Ministri providi deputentur, quorum fultæ præsidiis, & favoribus communitæ malignorum insultus non metuant, & pravorum non vereantur incursus, quinimo, auctore Domino, felicibus proficiant incrementis. Dudum siquidem Ecclesia Accien. per obitum bonæ memoriæ Nicolai Episcopi Accien. qui apud Sedem Apostolicam diem clausit extremum, Pastoris solatio destituta: Nos attendentes, quod nullus præter nos hac vice de ordinatione ipsius Ecclesiæ Accien. se intromittere poterat, pro eo quod nos diu ante &c. provisiones &c. Cathedralium, tunc apud dictam &c. vacantium, & vacaturarum in posterum apud eam, dispositioni nostræ reservantes, decrevimus ex tunc irritum &c. contingeret attentari, ac ad provisionem ejusdem Ecclesiæ celerem & felicem, ne prolixæ &c. paternis &c. intendentes, post deliberationem, quam de præficiendo eidem Ecclesiæ Accien. personam utilem, & etiam fructuosam, cum Fratribus &c. diligentem: demum ad te Ordinis Fratrum Minorum professorem, in Sacerdotio constitutum, litterarum scientia præditum, Religionis zelo conspicuum, vitæ ac morum honestate decorum, ac in spiritualibus & temporalibus circumspectum, aliisque multiplicium &c. prout etiam testimoniis &c. insignitum, convertimus oculos &c. Quibus omnibus diligenti &c. pensatis, de persona tua eidem Ecclesiæ Accien. de dictorum Fratrum &c. auctoritate &c. providemus, teque illi præficimus in Episcopum & Pastorem, curam &c. dictæ Accien. Ecclesiæ tibi tam &c. plenarie committendo: in illo qui dat gratias &c. confidentes, quod eadem Accien. Ecclesia sub tuo felici regimine, gratia tibi &c. dirigetur &c. suscipiet incrementa. Jugum igitur Domini tuis &c. *uberius consequi merearis*.

Datum Avenion. III. Idus Februarii anno VI.

XX.

Ut recipiant domum Puteolis. Ex lib. 2. epiſt. 833.

Dilectis filiis Miniſtro, & Fratribus Ordinis Minorum Provinciæ Terræ laboris.

§. I. SAcer Ordo veſter in agro Dominico, divina diſpoſitione, plantatus, in eo ſidereo more coruſcans, Dominicum gregem illuminat, & currentibus in ſtadio, quo pervenitur facilius ab ſalutis bravium, inſinuat rectum iter; quapropter affectamus in intimis cordis noſtri, ut Ordo ipſe conſpicuus per orbem terrarum eo amplius propagetur, quo ipſius ſacra Religio virtutum fœcunditate referta, ex ſuæ inſtitutionis exordio, per inſignium gratiam meritorum, & exemplaris vitæ doctrinam, uberes hactenus in univerſali Eccleſia honeſtatis fructus attulit & ſalutis.

§. II. Sane petitio pro parte veſtra nobis nuper exhibita continebat, quod in civitate Puteolana domus aliqua Religioſorum mendicantium non exiſtit, quodque dilectus filius Matthæus de Zoffo civis Putoleanus, zelo piæ devotionis accenſus, cupiens terrena pro cœleſtibus, & tranſitoria pro æternis, felici commercio commutare, ob reverentiam beatæ Mariæ Virginis glorioſæ, & beati Franciſci Confeſſoris dicti veſtri Ordinis fundatoris deſideravit & deſiderat in loco honeſto unam domum decentem, extra muros ejuſdem civitatis, pro Fratribus dicti veſtri Ordinis, in qua duodecim Fratres ejuſdem Ordinis poſſint perpetuo Domino famulari, facere ſuis propriis ſumptibus, de bonis ſibi a Deo collatis ædificari, cum Eccleſia, Campanili, cœmeterio, & aliis officinis neceſſariis, ſub vocabulo præfatæ Virginis glorioſæ.

§. III. Nos itaque præfati Matthæi pium hujuſmodi deſiderium in Domino commendantes, ac gerentes Ordinem veſtrum præfatum in viſceribus caritatis, cariſſimæ in Chriſto filiæ noſtræ Joannæ Reginæ Siciliæ Illuſtris nobis ſuper hoc humiliter ſupplicantis, ac veſtris, & dicti Matthæi ſupplicationibus inclinati, eidem Matthæo ædificandi, & faciendi ex muros prædictos, in ſuo proprio ſolo, loco tamen idoneo, pro dictis Fratribus unam domum ſufficientem, cum Eccleſia, campanili, cœmeterio, & aliis neceſſariis officinis, ſuis propriis ſumptibus, dummodo duodecim Fratres ejuſdem Ordinis, ut prædicitur, valeant inibi commode ſuſtentari, vobiſque reci piendi domum & locum hujuſmodi, felicis recordationis Bonifacii Papæ VIII. prædeceſſoris noſtri, & quibuslibet aliis conſtitutionibus contrariis nequaquam obſtantibus, plenam & liberam, tenore præſentium, licentiam elargimur: jure tamen Parochialis Eccleſiæ, & cujuslibet alterius in omnibus ſemper ſalvo. Nulli ergo &c. noſtræ conceſſionis &c.

Datum Avenion. x. Kalendas Martii anno VI.

XXI.

Ut poſſit conſtruere Monaſterium Clariſſarum. Ibid. epiſt. 876.

Dilectæ in Chriſto filiæ nobili mulieri Elionoræ Dominæ de Guſman. Oxomen. diœceſis.

§. I. AD ea libenter benignum præbemus auditum, & votivum etiam elargimur aſſenſum, quæ divini cultus augmentum & animarum ſalutem reſpicere dignoſcuntur.

§. II. Cum

§. II. Cum itaque, sicut nuper exhibita nobis tua petitio continebat, tu gerens ad Ordinem sanctæ Claræ intimæ devotionis affectum, & cupiens terrena &c. commercio commutare, quoddam Monasterium Ordinis prædicti, cum Ecclesia, campanis, cœmeterio, & aliis necessariis officinis ad honorem, & sub vocabulo ejusdem sanctæ Claræ, ad opus Abbatissæ, & Sororum dicti Ordinis, in eodem Monasterio instituendarum, de bonis tuis propriis fundare, ac sufficienter dotare proponas: Nos tuum hujusmodi propositum in Domino commendantes, tuis in hac parte &c. fundandi & dotandi, & Monasterium præfatum cum Ecclesia, cœmeterio, campana, & aliis necessariis officinis præfatis, doti sufficienti per te, pro Abbatissæ, & duodecim Sororum prædictarum ad minus instituendarum inibi, sustentatione congrua, & aliis oneribus dicti Monasterii supportandis, ad arbitrium diœcesani loci primitus assignata, jure tamen Parochialis Ecclesiæ, & cujuslibet alterius semper salvo, devotioni tuæ, auctoritate Apostolica, tenore præsentium, licentiam elargimur. Volentes, quod hujusmodi Monasterium, postquam per te fundatum & dotatum fuerit, ut præfertur, ac Abbatissa & Sorores prædictæ omnibus privilegiis,& exemptionibus aliisMonasteriis, & Abbatissis & Sororibus ejusdem Ordinis, & ipsi Ordini concessis, ac etiam imposterum concedendis, plene gaudeant & utantur. Nulli ergo &c. nostræ concessionis & voluntatis &c.

Datum Avenion. III. Nonas Martii anno VI.

XXII.

Confirmatur diploma Bonifacii VIII. quo subjiciuntur Clarissæ regimini Fratrum Minorum. Ibid. epist. 459.

Ad perpetuam rei memoriam.

§. I. Tenorem quarumdam litterarum felicis recordationis Bonifacii Papæ VIII. prædecessoris nostri in registro ipsius prædecessoris repertum, ad dilectarum in Christo filiarum Abbatissæ & Conventus Sororum Monasterii beatæ Mariæ Angelorum de Casseriis, Ordinis sanctæ Claræ S. Papuli diœcesis supplicationis instantiam, de registro ipso de verbo ad verbum transcribi, & præsentibus annotari fecimus, qui talis est.

§. II. *Bonifacius Episcopus Servus Servorum Dei, dilectis in Christo filiabus universis Abbatissis & Conventibus Sororibus inclusis Ordinis sanctæ Claræ præsentibus & futuris salutem & Apostolicam benedictionem. In sinu Sedis Apostolicæ vester Ordo consistens &c. vide in regesto tomi 5. bullam 36. Bonifacii VIII.* se noverit incursurum. *Datum Romæ apud sanctum Petrum Nonis Aprilis Pontificatus nostri anno* IV.

§. III. Ceterum ut earumdem litterarum tenor prædictus sit certus,& omnimodam rei seu facti certitudinem faciat, auctoritate Apostolica, decernimus, ut illud idem robur eamque vim, eumdemque vigorem dictus tenor omnino habeat, quem haberent originales litteræ suprascriptæ, & eadem prorsus eidem tenori fides adhibeatur, quandocumque, & ubicumque, sive in judicio vel alibi, ubi fuerit exhibitus vel ostensus,& eidem stetur firmiter in omnibus, sicut eisdem originalibus litteris staretur, si forent exhibitæ vel ostensæ. Per hoc autem nullum jus de novo alicui acquiri volumus, sed antiquum tantummodum conservetur. Nulli ergo &c. nostræ constitutionis & voluntatis &c.

Datum Avenion. XV. Kalendas Aprilis anno VI.

XXIII.

Eximuntur ab omnibus gravaminibus pecuniarum. Ibid. epist. 869.

Dilectis in Christo filiabus, Abbatissæ, & Conventui Monasterii sanctæ Mariæ Virginis de Dineyo Ordinis sanctæ Claræ Elien. diœcesis.

Vide Constit. 22. Joannis XXII. Tom. 6. fol. 406.

LAudabilis sacræ Religionis honestas quæ in Monasterio &c. *Exhibeatis Domino servitutem*. Hinc est, quod nos congruum & pium reputantes, ut illa vos prosequamur gratia, quam vestris necessitatibus fore conspicimus opportunam, vestris supplicationibus inclinati, vobis, auctoritate præsentium, indulgemus, ut ad præstationem decimarum de quibuscumque possessionibus, & aliis omnibus bonis vestris, quæ in præsentiarum habetis, & justis modis, præstante Domino, acquisiveritis in futurum, vel ad contribuendum in procurationibus quorumlibet Ordinariorum, & etiam Legatorum, & Nunciorum Sedis Apostolicæ, & quibuslibet talliis, & collectis, & ad exhibendum pedagia, telonia, & alias exactiones, quibusvis Regibus, Principibus, seu aliis personis secularibus minime teneamini, nec ad id compelli aliquatenus valeatis. Nulli ergo &c. nostræ concessionis &c.

Datum Avenion. xv. Kalendas Aprilis anno vi.

XXIV.

Ut ædificare possit domicilium Minoribus in Castro Festipodii. Ex 2. par. lib. 4. epist. 701.

Dilecto filio nobili viro Arnaldo de Dura-Forti, Vicecomiti Laburti Bajonen. diœcesis.

§. I. SAcræ Religionis, in qua dilecti filii Fratres Ordinis Minorum, mundanis calcatis illecebris, cum adjectione voluntariæ paupertatis, virtutum Domino, in humilitatis spiritu, devotum & sedulum impendunt famulatum, merita promerentur, ut Apostolica Sedes ipsos favoribus benignis confoveat, & spiritualibus gratiis prosequatur, in illis præsertim, per quæ cultus divini nominis augeatur, ipsique prædicationis verbo salubris, piæque vitæ studio, sibi ipsis & aliis fidelibus valeant proficere ad salutem.

§. II. Oblata siquidem nobis tua petitio continebat, quod tu in loco tuo de Festopodio Agennen. diœcesis cupis de bonis propriis a Deo tibi collatis, construi & ædificari facere unum locum ad opus & usum Fratrum Ordinis supradicti. Quare nobis humiliter supplicasti, ut tibi construi faciendi, & Fratribus antedictis recipiendi dictum locum, postquam sufficienter ædificatum fuerit, auctoritate Apostolica, licentiam concedere dignaremur.

§. III. Nos igitur in hac parte tuum laudabile propositum in Domino commendantes, tibi in eodem loco de Festopodio ædificandi locum cum domibus, Ecclesia, seu Oratorio, cœmeterio, campanili, campana, & aliis necessariis officinis, ac ipsis Fratribus recipiendi locum ipsum, & in eo morandi, dummodo in loco hujusmodi duodecim Fratres dicti Ordinis pro tempore moraturi, decenter & congrue valeant sustentari, sine præjudicio tamen parochialis Ecclesiæ, & cujuslibet alterius alieni: constitutione felicis

cis recordationis Bonifacii Papæ VIII. Prædecessoris nostri prohibente, ne Religiosi Ordinum Mendicantium loca de novo recipiant, absque Sedis Apostolicæ licentia speciali, faciente plenam & expressam de prohibitione hujusmodi mentionem, & quacumque alia contraria non obstante, auctoritate Apostolica, plenam & liberam, tenore præsentium, licentiam elargimur. Nulli ergo &c. nostræ concessionis &c.

Datum Avenion. v. Kalendas Aprilis anno vi.

XXV.

Amplum eis confertur privilegium. Ex lib. 2. epist. 901.

Dilectis in Christo filiabus Abbatissæ, & Conventui Monasterii Misericordiæ beatæ Mariæ Virginis de Deneyo, ejusque Sororibus, tam præsentibus, quam futuris regularem vitam professis in perpetuum.

§. I. Religiosam vitam eligentibus Apostolicum convenit adesse præsidium, ne forte cujuslibet temeritatis incursus, aut eas a proposito revocet, aut robur, quod absit, sacræ Religionis enervet. *Constitutionis motivum.*

§. II. Eapropter dilectæ in Christo filiæ, vestris justis postulationibus clementer annuimus, & Monasterium Misericordiæ beatæ Mariæ Virginis dictum de Deneyo, Elien. dioecesis, in quo divino estis obsequio mancipatæ, sub beati Petri, & nostra protectione suscipimus, & præsentis scripti patrocinio communimus. *Monast. sub protectione Apostolicæ Sedis recipitur.* Imprimis siquidem statuentes, quod Ordo Sororum sanctæ Claræ, sive Minorissarum inclusarum, qui in eodem Monasterio institutus esse dignoscitur, perpetuis ibidem temporibus inviolabiliter observetur. *Ordo in eo servandus.* Præterea quascumque possessiones, quæcumque bona idem Monasterium vestrum in præsentiarum juste & canonice possidet, aut in futurum, concessione Pontificum, oblatione Regum vel Principum, largitione fidelium, seu aliis justis modis, præstante Domino, poterit adipisci, firma vobis, & eis quæ vobis successerint, & illibata permaneant. *Loca, quæ Monasterium possidet, recensentur.* In quibus hæc propriis duximus exprimenda vocabulis. Locum vestrum in quo præfatum Monasterium situm est, cum omnibus pertinentiis suis, piscarias, & Turbarias, & quidquid juris in præfata dioecesi dictum Monasterium vestrum noscitur obtinere, cum terris, pratis, vineis, nemoribus, usuagiis, & pascuis, in bosco, & plano, in aquis, molendinis, in viis, & semitis, cum omnibus aliis libertatibus & immunitatibus suis. Liceat quoque vobis personas liberas & absolutas a seculo fugientes ad conversionem recipere, & eas absque contradictione aliqua retinere. Prohibemus insuper, ut nulli Sororum vestrarum post factam in Monasterio vestro professionem, fas sit de eodem loco discedere, discedentem vero nullus audeat retinere. Pro consecrationibus vero altarium, vel Ecclesiæ vestræ, sive pro oleo sancto, vel quolibet Ecclesiastico Sacramento, nullus a vobis sub obtentu consuetudinis, vel alio modo, quidquam audeat extorquere, sed hæc omnia gratis vobis Episcopus dioecesanus impendat. Alioquin liceat vobis hæc, nostra auctoritate, recipere a quocumque malueritis Catholico Antistite gratiam & communionem Apostolicæ Sedis habente. Quod si Sedes dioecesani Episcopi forte vacaverit, interim omnia Ecclesiastica Sacramenta a vicinis Episcopis accipere libere, & absque contradictione possitis, sic tamen ut ex hoc in posterum proprio Episcopo nullum præjudicium generetur. *Privilegia, & exemptiones.* Quia vero interdum dioecesani Episcopi copiam non habetis, si quem Episcopum Romanæ Sedis, ut diximus, gratiam & communionem habentem, & de quo ple-

nam notitiam habeatis, per vos transire contigerit, ab eo benedictiones Monialium & vasorum, & vestium, & consecrationes altarium recipere valeatis. Cum autem generale interdictum Terræ fuerit, liceat vobis, clausis januis, excommunicatis & interdictis exclusis, non pulsatis campanis, divina officia celebrare, dummodo vos causam non dederitis interdicto. Obeunte vero te nunc ejusdem loci Abbatissa, vel earum aliqua, quæ tibi successerit, nulla ibi qualibet subreptionis astutia vel violentia præponatur, nisi quam Sorores communi consensu, vel earum major pars consilii sanioris, secundum Deum & prædictam regulam providerit eligendam. Porro si Episcopi, vel alii Ecclesiarum Rectores in Monasterium vestrum, vel personas regulares inibi Domino famulantes suspensionis, excommunicationis, vel interdicti sententiam promulgaverint, ipsam tamquam contra Sedis Apostolicæ indulta prolatam decernimus non teneri. Paci quoque & tranquillitati vestræ paterna in posterum sollicitudine providere volentes, auctoritate Apostolica prohibemus, ut infra clausuras locorum vestrorum nullus rapinam seu furtum facere, ignem apponere, sanguinem fundere, hominem tenere, capere, vel interficere, seu molestiam audeat exercere. Propterea omnes libertates & immunitates a Prædecessoribus nostris Romanis Pontificibus Ordini vestro concessas, nec non libertates & exemptiones secularium exactionum a Regibus & Principibus, vel aliis Christi fidelibus rationabiliter vobis indultas confirmamus, & præsentis scripti privilegio communimus. Decernimus ergo, ut nulli omnino hominum liceat præfatum Monasterium temere perturbare, aut ejus possessiones auferre, vel ablatas retinere, minuere, seu quibuscumque vexationibus fatigare, sed omnia integra conserventur earum, pro quarum gubernatione & sustentatione concessa sunt, usibus omnimodis profutura, salva Sedis Apostolicæ auctoritate. Si qua igitur in futurum Ecclesiastica, secularisve persona hanc nostræ constitutionis paginam sciens contra eam temere venire tentaverit, secundo, tertiove commonita, nisi reatum suum congrua satisfactione correxerit, potestatis honorisque sui careat dignitate, reamque se divino judicio existere de perpetrata iniquitate cognoscat, & a sacratissimo Corpore & sanguine Dei & Domini nostri Redemptoris Jesu Christi aliena fiat, atque in extremo examine districtæ ultioni subjaceat. Cunctis autem eidem loco sua jura servantibus sit pax Domini nostri Jesu Christi, quatenus et hic fructum bonæ actionis percipiant, & apud districtum Judicem præmia æternæ pacis inveniant. Amen. Amen. Amen.

Ego Clemens Catholicæ Ecclesiæ Episcopus.
Ego Bernardus Ostien. Episcopus subscripsi.
Ego Gaucelinus Albanen. Episcopus subscripsi.
Ego Hannibaldus Tusculan. Episcopus subscripsi.
Ego Petrus Sabinen. Episcopus subscripsi.
Ego Imbertus Basilicæ XII. Apostolorum Presbyter Cardinalis.
Ego Petrus Bertrandi tituli sancti Clementis Presbyter Cardinalis.
Ego Guillelmus tituli sanctorum quatuor Coronatorum Presbyter Cardinalis.
Ego Petrus Bertrandi tituli sanctæ Susannæ Presbyter Cardinalis.
Ego Galhardus sanctæ Luciæ in Silice subscripsi.
Ego Joannes sancti Angeli Diaconus Cardinalis subscripsi.
Ego Bernardus sancti Eustachii subscripsi.

Datum Avenione, per manum Petri Episcopi Prænestini, gerentis officium sanctæ Romanæ Ecclesiæ Vicecancellarii II. Kalendas Maii. Indictione I. Incarnationis Dominicæ MCCCXLVIII. Pontificatus vero Domini Clementis Papæ VI. anno VI.

XXVI.

XXVI.

Ut possit construere Monasterium Clarissarum Buscoducis. Ex libro de Provision. Prælatorum epist. 1014.

Dilecto filio nobili viro Theodorico de Horne, Domino de Cranenbuch, Colonien. diœcesis.

§. I. IN iis, quæ animarum salutem respiciunt, libenter Apostolici favoris præsidium impertimur. Sane petitio pro parte tua nobis exhibita continebat, quod quondam Willhelmus de Busco, Dominus de Erpe, Leodien. diœcesis pro suæ, suorumque progenitorum animarum salute, in fundo proprio ipsius Willhelmi, videlicet infra libertatem Oppidi de Buscoducis, in quadam pulchra mansione, cum suis attinentiis, dictæ Leodien. diœcesis ad dictum Willhelmum spectantibus, dum vivebat, quoddam Monasterium Sororum Ordinis sanctæ Claræ, cum oratorio, domibus, officinis necessariis construi, & de bonis suis propriis, usque ad valorem annuum trecentorum & quinquaginta Florenorum auri, vel quasi, annui & perpetui redditus sive census eidem Monasterio in dotem assignari, in suo ultimo testamento mandavit, ac tibi, quem ejusdem testamenti executorem constituit, præmissa exequenda commisit.

§. II. Cum autem, sicut eadem petitio subjungebat, tu hujusmodi piam dispositionem testatoris ejusdem cupias adimplere, nos tuis &c. inclinati, ut præfatum Monasterium ad opus dictarum Sororum, cum oratorio, domibus, & aliis necessariis officinis in dicto loco construere, sibique dotem hujusmodi assignare libere & licite valeas, jure parochialis Ecclesiæ & cujuslibet alterius semper salvo, tibi, auctoritate Apostolica, plenam & liberam licentiam elargimur: tibi nihilominus, ut personæ idoneæ, quarum una in Abbatissam, & aliæ ipsarum in Sorores dicti Ordinis in eodem Monasterio juxta instituta dicti Ordinis includendæ, hac prima vice ad tuam nominationem recipi, & collocari valeant, auctoritate prædicta, de speciali gratia, concedentes. Nulli ergo &c. nostræ concessionis &c.

Datum Avenion. v. Kalendas Junii anno VII.

XXVII.

Transfertur ab Ecclesia sancti Angeli ad Treventinam. Ex 2. lib. epist. 1.

Venerabili fratri Petro Episcopo Treventin.

CReditæ nobis dispensationis urgemur officio, ut qui dispositione divina cunctis Ecclesiis potestatis plenitudine præsidemus, singularum utilitatibus, cum possumus, sic prospiciamus sollicite, ac vigilanter, & salubriter intendamus, ut per nostræ attentionis instantiam nunc per simplicis provisionis officium, nunc vero per ministerium translationis accommodæ, prout personarum, locorum, & temporum qualitas exigit, & ipsarum Ecclesiarum utilitas persuadet, Ecclesiis singulis Pastor accedat idoneus, & Rector providus deputetur, ut Ecclesiæ, superni favoris auxilio suffragante, votivæ prosperitatis successibus gratulentur. Nuper siquidem Ecclesia Treventin. ex eo vacante, quod nos venerabilem fratrem nostrum Jordanum Electum Messanen. olim Treventin. Episcopum apud Sedem Apostolicam constitutum, a vinculo, quo tenebatur eidem Ecclesiæ Treventin. cui tunc præerat, de Fratrum nostrorum consilio, & Apostolicæ potestatis plenitu-

dine abſolventes, ipſum ad Eccleſiam Meſſanen. tunc vacantem, auctoritate Apoſtolica, duximus transferendum, præficientes ipſum eidem Meſſanen. Eccleſiæ in Archiepiſcopum & Paſtorem. Nos volentes ejuſdem Eccleſiæ Treventin. regimini, ne diuturnæ vacationis exponeretur incommodis, utilem & fructuoſam præſidere perſonam, cum nullus præter nos hac vice de ipſius Eccleſiæ Treventin. ordinatione ſe intromittere poſſit, pro eo quod nos diu ante vacationem hujuſmodi ipſius Treventinæ Eccleſiæ, proviſiones omnium Eccleſiarum Cathedralium tunc vacantium, & impoſterum vacaturarum, per translationes per nos tunc factas, & in antea faciendas de Prælatis earum ubilibet conſtitutis ad alias Eccleſias tunc vacantes, & in antea vacaturas, diſpoſitioni noſtræ duximus reſervandas; decernendo ex tunc irritum &c. contingeret attentari. Poſt deliberationem, quam de præficiendo eidem Eccleſiæ Treventin. perſonam utilem & etiam fructuoſam cum eiſdem Fratribus habuimus diligentem, demum ad te tunc Epiſcopum ſancti Angeli, conſideratis grandium virtutum meritis, ac litterarum ſcientia, quibus perſonam tuam divina gratia multipliciter inſignivit; & quod tu, qui regimini Eccleſiæ ſancti Angeli hactenus utiliter præfuiſti, dictam Treventin. Eccleſiam ſcies & poteris, auctore Domino, utiliter regere, & feliciter gubernare, direximus oculos noſtræ mentis. Intendentes itaque tam eidem Treventin. Eccleſiæ, quam gregi Dominico ejuſdem ſalubriter & utiliter providere, te a vinculo, quo tenebaris Eccleſiæ ſancti Angeli, cui tunc præeras, de Fratrum noſtrorum conſilio, & Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine abſolventes, te ad præfatam Treventin. Eccleſiam transferimus, teque ipſi Treventin. Eccleſiæ in Epiſcopum præficimus & paſtorem, curam &c. ipſius Treventin. Eccleſiæ tibi tam &c. plenarie committendo, liberamque tibi dando licentiam ad præfatam Treventin. Eccleſiam tranſeundi, ſperantes indubie quod ipſa Treventin. Eccleſia per tuæ induſtriæ ac circumſpectionis fructuoſum ſtudium regetur utiliter, & proſpere dirigetur. Quocirca fraternitati tuæ per Apoſtolica ſcripta mandamus &c. *Uberius valeas promereri.*

Datum Avenione III. Kalend. Junii anno VII.

In eumdem modum, Archiepiſcopo Beneventano, & Capitulo ac Clero Treventino.

XXVIII.

Unitur earum Monaſterio Eccleſia de Moncandono. Ex lib. 3. epiſt. 69.

Dilectis in Chriſto filiabus, Abbatiſſæ & Conventui Monaſterii Sororum ſancti Marcelli de Pogeto, Ordinis ſanctæ Claræ, Caturcen. diœceſis.

§. I. Cupientes, ut Monaſterium veſtrum, in quo mundanis abdicatis illecebris, & vanitatibus ſeculi relegatis, divinis eſtis obſequiis mancipatæ, velut novella plantatio proſperis foveatur eventibus, & fœlicibus ac votivis ſemper ſucceſſibus gratuletur, ut quanto magis perſonæ in eo degentes fidelium fuerint adjutæ ſubſidiis, & in neceſſitatibus relevatæ, tanto quietius & commodius Altiſſimo impendere valeant liberis mentibus famulatum, opem & operam libenter impendimus, & ad id benignius favorem Apoſtolicum promptis & ſinceris affectibus impertimur.

§. II. Cum itaque, ſicut petitio pro parte venerabilis fratris noſtri Bertrandi Epiſcopi Oſtien. nobis nuper exhibita continebat, Prioratus ſine curæ ſecularis Eccleſiæ non Collegiatæ de Moncandono, Caturcen. diœceſis, quem di-

dilectus filius Aymericus de Gordomo olim Prior ipsius Ecclesiæ obtinebat, vacet ad præsens apud Sedem Apostolicam, per liberam resignationem apud Sedem eamdem de illo per ipsum Aymericum in manibus venerabilis fratris nostri Episcopi Prænestin. nuperrime sponte factam, & ab eodem Episcopo de mandato nostro, super hoc vivæ vocis oraculo sibi facto, apud Sedem ipsam admissam, & ad collationem, seu præsentationem Abbatis Monasterii de Conchis Ordinis sancti Benedicti, Ruthenen. diœcesis, qui est pro tempore, pertinens, ejusque Prioratus terræ, possessiones & redditus sunt contigui, seu vicini terris & possessionibus Monasterii vestri, per eumdem Bertrandum Episcopum in proprio solo fundati canonice & dotati. Idem Episcopus Ostien. pro parte vestra humiliter supplicavit, ut eidem Monasterio vestro in augmentum dotis hujusmodi, cum omnibus juribus & pertinentiis suis, ut vos in illo divinis dedicatæ obsequiis, eo devotius possitis Altissimo reddere famulatum, quo uberius necessaria vobis conspexeritis provenire, prædictum Prioratum præfato Monasterio vestro unire, annectere, aggregare, & incorporare in perpetuum, ex certa scientia, de benignitate Apostolica, dignaremur.

§. III. Nos itaque volentes vos & Monasterium vestrum præfatum prosequi favorabiliter in hac parte, ipsius Bertrandi Episcopi ac vestris supplicationibus inclinati, prædictum Prioratum, cum omnibus juribus & pertinentiis suis præfato Monasterio vestro, auctoritate Apostolica, unimus, annectimus, aggregamus, & incorporamus in perpetuum, de gratia speciali, ita quod liceat vobis, per vos, seu alium, vel alios, ex nunc corporalem possessionem ipsius Prioratus apprehendere, & in usus vestros perpetuo retinere, ac fructus, redditus & proventus ipsius libere recipere & habere, Diœcesani loci, vel alterius cujusvis licentia minime requisita. Proviso quod Prioratus præfatus debitis obsequiis non fraudetur. Non obstante, si aliqui super provisionibus sibi faciendis de hujusmodi Prioratibus, vel aliis beneficiis Ecclesiasticis in illis partibus, speciales vel generales dictæ Sedis, vel Legatorum ejus litteras impetrarint &c. *contigerit attentari*. Nullli ergo &c. nostræ unionis, aggregationis, incorporationis, voluntatis & constiuutionis &c.

Datum Avenione XI. Kalend. Junii anno VII.

XXIX.

Ut possit construere in insula Siciliæ Monasterium pro Minoritis. Ibidem epist. 76.

Dilectæ in Christo filiæ nobili mulieri Elisabethæ quondam Petri natæ, quondam Friderici Regis Trinacriæ relictæ viduæ.

§. I. Eximiæ tuæ devotionis &c. *favoribus annuamus*. Ex tenore siquidem tuæ petitionis nobis nuper oblatæ percepimus, quod tu de salute propria cogitans, cupiensque terrena in cœlestia &c. commutare, ob præcipuæ devotionis affectum, quem ad Ordinem Fratrum Minorum te gerere asseris, unum locum cum Ecclesia, cœmeterio, domibus & aliis necessariis officinis pro dictis Fratribus ejusdem Ordinis in insula Siciliæ in certo loco congruo & honesto, prout duxeris eligendum, fundare & ædificare proponis. Quare pro parte tua nobis extitit humiliter supplicatum, ut tibi faciendi præmissa licentiam concedere dignaremur.

Vid. Constit. 54. Joann. XXII. tom. 6. fol. 522.

§. II. Nos itaque tuis in hac parte supplicationibus favorabiliter annuentes, devotioni tuæ fundandi & ædificandi de bonis tuis dictum locum, cum

cum Ecclesia, cœmeterio, domibus, & officinis prædictis in dicta insula, in loco, ut præmittitur, congruo & honesto, quem duxeris eligendum, dummodo in eo duodecim Fratres dicti Ordinis pro tempore inibi commorantes congrue valeant sustentari, jure parochialis Ecclesiæ, & cujuslibet alterius semper salvo, constitutione felicis recordationis Bonifacii VIII. Prædecessoris nostri prohibente, ne religiosi Ordinum &c. nequaquam obstante, plenam & liberam, auctoritate Apostolica, tenore præsentium, licentiam elargimur. Nulli ergo &c. nostræ concessionis &c.

Datum Avenione VII. Idus Julii anno VII.

XXX.

Ut in eadem insula duo construere possit Monasteria Clarissarum. Ibidem epist. 77.

Eidem.

§. I. Eximiæ tuæ devotionis &c. *ut supra*. Ex tenore siquidem &c. ob præcipuæ devotionis affectum, quem ad Ordinem sanctæ Claræ te gerere asseris, duo Monasteria ejusdem Ordinis, cum Ecclesiis, cœmeteriis, domibus, & aliis necessariis officinis pro Sororibus dicti Ordinis in Insula Siciliæ, in certis locis & terris congruis & honestis, quæ duxeris eligenda, fundare & ædificare, ac illa de bonis propriis sufficienter dotare proponis. Quare pro parte tua nobis extitit humiliter supplicatum, ut tibi faciendi præmissa licentiam concedere dignaremur.

§. II. Nos itaque tuis in hac parte &c. annuentes, devotioni tuæ fundandi & ædificandi prædicta duo Monasteria, cum Ecclesiis, cœmeteriis, domibus, & officinis prædictis in eisdem locis & terris, dictis Monasteriis de bonis propriis, dote sufficienti prius assignata, & jure parochialis Ecclesiæ, & cujuslibet alterius in omnibus semper salvo, plenam & liberam, auctoritate Apostolica, tenore præsentium, licentiam elargimur. Nulli ergo &c. nostræ concessionis &c.

Datum Avenione VIII. Idus Julii anno VII.

XXXI.

Præficitur Ecclesiæ Gardien. Ex libro intitulato de provis. Prælatorum ep. 157.

Venerabili fratri Joanni Episcopo Gardien.

Vid. Constit. 152. hujus Pont.

Quam sit onusta periculis, quam plena dispendiis, quantaque secum incommoda pertrahat Ecclesiarum vacatio diuturna, sollicitæ considerationis indaginæ perscrutantes, libenter operarias manus apponimus, & studium efficax impertimur, ut viduatis Ecclesiis pastores præficiantur idonei, & ministri providi deputentur, quorum fultæ præsidiis, & favoribus communitæ, malignorum insultus non timeant, & pravorum non vereantur incursus, quinimo, auctore Domino felicibus proficiant incrementis. Dudum siquidem bonæ memoriæ Matthæo Episcopo Gardien. regimini Gardien. Ecclesiæ præsidente &c. Postmodum vero præfata Ecclesia, per obitum ejusdem Matthæi, qui dudum extra Romanam Curiam &c. & etiam adaugere. Post deliberationem quam &c. diligentem; demum ad te Ordinis Fratrum Minorum Professorem, in Sacerdotio &c. litterarum scientia præditum, vitæ ac morum honestate conspicuum, in spiritualibus &c. circumspectum, ac aliis multiplicium virtutum meritis, prout fide

fide dignorum testimonio percepimus, insignitum, direximus oculos nostræ mentis. Quibus omnibus debita &c. pensatis, de persona tua ipsi Gardien. Ecclesiæ, de dictorum &c. auctoritate Apostolica, providemus, teque illi in Episcopum præficimus et Pastorem, curam &c. plenarie committendo. Ac deinde per venerabilem fratrem nostrum Bertrandum Episcopum Ostien. tibi fecimus apud dictam Sedem munus consecrationis impendi; in illo qui dat gratias &c. incrementa. Quocirca fraternitati tuæ per Apostolica &c. *uberius valeas promereri*.

Datum Avenione III. Idus Julii anno VII.

XXXII.

Transfertur ab Ecclesia Adjacen. ad Assisinaten. Ibid. epist. 92.

Venerabili fratri Bertrando Episcopo Assisinat.

§. I. Prudentia Regis æterni, cujus inscrutabili altitudine in regno mundi ordinationem suscipiunt universa, supremæ dignitatis fastigio licet immeriti, præsidentes ad universas orbis Ecclesias aciem nostræ considerationis extendimus, & pro earum statu feliciter dirigendo, Apostolici favoris auxilium adhibemus; de illis vero propensius cogitare nos convenit, quæ viduitatis deplorant incommoda, ut eis juxta cor nostrum nunc per simplicis provisionis officium, nunc vero per ministerium translationis accommodæ, prout personarum, locorum & temporum qualitas exigit, divina suffragante clementia, singulis Ecclesiis Pastores præficiantur idonei, per quorum prudentiam & doctrinam Ecclesiæ ipsæ salubriter & utiliter gubernentur, & in statu prospero floreant & accrescant.

§. II. Dudum siquidem, videlicet, III. Nonas Maii, Pontificatus nostri anno I. ex certis rationabilibus causis, provisiones omnium &c. Cathedralium, & aliarum in terris ad Romanam Ecclesiam immediate pertinentibus consistentium, ad quarum regimina Prælati consueverunt, seu debent per electionem assumi, tunc ubique vacantium, & quæ usque ad biennium ex tunc in antea computandum, vacare contingeret, dispositioni nostræ reservantes, decrevimus ex tunc irritum &c. contingeret attentari.

§. III. Et deinde cum finis dicti biennii tunc instaret, Nos similibus causis inducti, reservationem & decretum hujusmodi usque ad duos annos a fine dicti biennii computandos, simili modo & forma duximus proroganda. Subsequenter vero cum prorogationis hujusmodi finis instaret, Nos eisdem causis moti pariter & inducti reservationem & decretum prædicta, modo & forma expressis superius, usque ad alios duos annos, a fine ejusdem prorogationis in antea computandos, auctoritate prædicta, duximus extendenda: interim vero Ecclesia Assisinati ad eamdem Romanam Ecclesiam nullo medio pertinente, quæ in terris prædictis existit, per obitum bon. mem. Nicolai Episcopi Assisinat. qui in partibus illis debitum naturæ persolvit, Pastoris regimine destituta; Nos vacatione hujusmodi &c. intellecta, ad provisionem ipsius Ecclesiæ Assisinat. celerem &c. de qua nullus præter &c. intromittere potest, reservatione &c. supradictis, ne longæ vacationis deploraret incommoda, paternis &c. intendentes, cupientes quoque ipsi Ecclesiæ Assisinat. talem præesse personam, quæ sciat, velit, & possit eam præservare a noxiis & adversis, ac in suis &c. ac etiam adaugere; post deliberationem, quam super hoc cum Fratribus &c. diligentem. Demum ad te tunc Adjacen. Episcopum, consideratis grandium virtutum meritis, quibus personam tuam insignivit Altissimus, & quod Adjacen. Ecclesiæ laudabiliter ha-

hactenus præfuisti, convertimus oculos nostræ mentis. Intendentes itaque tam dictæ Assisinat. Ecclesiæ, quam gregi Dominico &c. te a vinculo, cui ipsi Adjacen. Ecclesiæ, cui tunc præeras, tenebaris, de Fratrum &c. & Apostolicæ &c. absolventes, te ad præfatam Assisinat. Ecclesiam transferimus, teque illi præficimus in Episcopum & Pastorem, curam &c. ejusdem &c. committendo, liberamque tibi dando licentiam ad præfatam Ecclesiam Assisinat. transeundi, firmam spem fiduciamque tenentes quod dirigente Domino &c. suscipiet incrementa. Quocirca fraternitati tuæ per Apostolica scripta mandamus, quatenus impositum tibi onus &c. *mercaris continuum percipere incrementum*.

Datum Avenion. XVIII. Kalend. Septembris anno VII.

XXXIII.

Præficitur Ecclesiæ Anconitanæ. Ibid. epist. 160.

Dilecto filio Lanfranco de Salmertis Electo Anconitan.

Exordium.

§. I. Licet continuata supervenientium negotiorum instantia Nos, qui disponente Domino, universalis Ecclesiæ regimini præsidemus, insultibus impetat successivis, sollicitudo tamen Ecclesiarum, illarum præcipue, quæ propriis Pastoribus destitutæ, Romanæ dumtaxat Ecclesiæ sunt subjectæ, nostris incumbens humeris tanto arctius nos quotidiana meditatione perurget, quanto eis sumus specialius obligati.

Reservatio electionum, quam sibi Pontifex fecit.

§. II. Dudum siquidem omnes Cathedrales Ecclesias, per obitum quorumcumque Curialium, peregrinationis, infirmitatis, aut recreationis, seu alia quacumque causa, ad quævis loca secedentium, si eos antequam ad Romanam Curiam redirent, in locis ultra duas dietas ab eadem Curia non remotis, dummodo eorum proprium domicilium non esset ibidem, tunc forsan decessérant, vel imposterum contingeret eos de medio submoveri, tunc vacantes & imposterum vacaturas, dispositioni & provisioni nostræ duximus specialiter reservandas: decernentes ex tunc irritum &c. contingeret attentari.

Ecclesiæ Ancon. mortuus Antistes.

§. III. Postmodum vero Anconitan. Ecclesia eidem Romanæ Ecclesiæ immediate subjecta, per obitum bon. mem. Augustini Episcopi Anconitani, qui Curiam prædictam sequens in loco de Aramone, Uticen. Diœc. a Civitate Avenionen. ultra duas leucas, vel circa non distante, ad quem dictus Augustinus Episcopus, causa recreationis, accesserat, & ubi tunc domicilium proprium non habebat, diem clausit extremum, vacante: Nos considerantes, quod nullus de ordinatione ipsius Ecclesiæ Anconitanæ se ea vice intromittere poterat, reservatione &c. supradictis: de dilecto filio Hugone de Monasterio de Auriaco, tunc de Gudella Prioratuum Ordinis sancti Augustini Viennen. & Xantonen. Diœcesf. Priore, eidem Anconitanæ Ecclesiæ, de Fratrum &c. auctoritate &c. duximus providendum, eumque illi præfecimus in Episcopum & Pastorem, curam & administrationem ipsius Anconitan. Ecclesiæ sibi in spiritualibus &c. committendo: subsequenter vero antequam litteræ essent confectæ super hujusmodi provisione eidem Ecclesiæ Anconitanæ de dicto Hugone per nos, ut præmittitur, facta, idem Hugo, ex certis rationabilibus causis, apud Sedem Apostolicam eidem provisioni in manibus venerabilis fratris nostri Petri Episcopi Prænestini libere & sponte cessit, idemque Episcopus, de mandato nostro facto sibi super hoc vivæ vocis oraculo, hujusmodi cessionem apud eamdem Sedem admisit.

Eligitur F. Hugo Augustin.

Qui sponte renunciat.

§. IV. Nos autem volentes eidem Ecclesiæ Anconitan. ne dispendia proli-

lixæ vacationis incurreret, paterna sollicitudine præcavere, cum nullus præter nos &c. de dispositione ipsius Anconitan. Ecclesiæ se intromittere possit, pro eo quod nos diu ante vacationem hujusmodi, provisiones omnium Ecclesiarum tunc apud dictam Sedem vacantium, & vacaturarum in antea apud eam quovis modo, dispositioni & ordinationi nostræ duximus specialiter reservandas; decernendo ex tunc irritum &c. contingeret attentari; post deliberationem, quam de præficiend eidem Ecclesiæ personam utilem & etiam fructuosam, per quam dicta Ecclesia servari valeat a noxiis, & in prosperis feliciter adaugeri, cum nostris Fratribus habuimus diligentem; demum ad te Ordinis Fratrum Minorum professorem, in Sacerdotio constitutum, cui de Religionis zelo, litterarum scientia, vitæ munditia, honestate morum, & aliis multiplicium virtutum meritis, apud nos fide digna testimonia perhibentur, direximus oculos nostræ mentis. Quibus omnibus diligenter discussis, de persona tua eidem Ecclesiæ, de dictorum &c. auctoritate &c. providemus, teque illi præficimus in Episcopum & Pastorem, curam &c. ejusdem Anconitan. Ecclesiæ tibi in &c. plenarie committendo. In illo qui dat gratias &c. confidentes, quod præfata Ecclesia per tuæ industriæ & circumspectionis fructuosum studium regetur utiliter, & salubriter dirigetur, ac votivis augebitur, auctore Domino, prosperitatibus commodi & honoris. Impositum igitur a Domino in hac parte humeris tuis onus suscipiens reverenter &c. *favorem benevolum impertiri*. Denuo eligitur Lanfrancus.

Datum Avenion. v. Nonas Octobr. anno VII.

In eumdem modum Capitulo & Clero Anconitan.

XXXIV.

Præficitur Ecclesiæ sancti Marci. Ibid. epist. 117.

Dilecto filio Bertuccio de Citrano Electo sancti Marci.

§. I. IN eminenti Sedis Apostolicæ specula licet immeriti, disponente Domino, constituti quotidiana instantia, & sollicitudine assidua propulsamur, ut circa statum prosperum Ecclesiarum omnium, & præsertim ad Romanam Ecclesiam immediate spectantium conservandum & etiam adaugendum, quantum nobis omnipotentia Divina permittit, opem, & operam adeo impendamus, quod per Apostolicæ providentiæ studium Ecclesiis singulis Pastorum suorum gubernatione carentibus Pastores accedant idonei, & Rectores providi deputentur, quorum experta prudentia, & industria circumspecta Ecclesiæ eis commissæ spiritualiter, & temporaliter votivæ prosperitatis successibus floreant, cooptatis eventibus colletentur. Dudum siquidem bon. mem. Thomasio Episcopo sancti Marci regimini sancti Marci Ecclesiæ, quæ ad Romanam Ecclesiam nullo medio pertinet, præsidente: Nos intendentes eidem Ecclesiæ, cum vacaret, per Apostolicæ Sedis providentiam, utilem & idoneam præsidere personam, provisionem ipsius Ecclesiæ sancti Marci ea vice dispositioni nostræ duximus specialiter reservandam: decernentes ex tunc irritum &c. contingeret attentari.

§. II. Postmodum vero præfata Ecclesia per obitum ejusdem Thomasii, qui nuper in partibus illis diem &c. Pastoris &c. Nos vacatione &c. intellecta, ad provisionem ipsius Ecclesiæ celerem &c. de qua nullus &c. se intromittere potest, reservatione &c. obsistentibus; ne ipsa Ecclesia sancti Marci longæ &c. incommodis, paternis &c. intendentes, ac cupientes eidem Ecclesiæ talem præesse personam, quæ sciret &c. eam præservare a noxiis &c. ac in suis &c. ac etiam adaugere. Post deliberationem, quam super his

cum &c. diligentem, demum ad te Ordinis Fratrum Minorum profeſſorem, in Sacerdotio &c. litterarum &c. vitæ ac morum &c. in ſpiritualibus &c. ac aliis multiplicium virtutum &c. prout fide dignorum aſſertione percepimus, direximus &c. mentis. Quibus omnibus diligenti &c. de perſona tua eidem Eccleſiæ ſancti Marci, de dictorum Fratrum &c. providemus, teque illi præficimus in Epiſcopum & Paſtorem, curam & adminiſtrationem præfatas ipſius Eccleſiæ tibi tam &c. plenarie committendo &c. *uberius valeas promereri*.

Datum Aven. v. Nonas Octobr. anno VII.

In eumdem modum Capitulo & Clero ſancti Marci: ac Joannæ Reginæ Siciliæ illuſtri.

XXXV.

Præficitur Eccleſiæ Cæſenaten. Ibid. epiſt. 207.

Dilecto filio Guillelmo de Mirolis de Bononia Electo Cæſenat.

Vid. Conſtit. 34. Joannis XXII. tom. 6. fol. 507.

§. I. DUm ad univerſas orbis Eccleſias &c. *jugiter proſperentur*. Dudum ſiquidem, videlicet XVI. Kalend. Martii Pontificatus noſtri anno II. ex certis &c. proviſiones omnium Eccleſiarum Cathedralium in Provincia Ravennaten. conſiſtentium, tunc vacantium, & quæ uſque ad biennium ex tunc in antea computandum, vacare contingeret, ordinationi ac diſpoſitioni noſtræ, ac Sedis Apoſtolicæ duximus reſervandas: decernentes ex tunc irritum &c. contingeret attentari. Ac deinde fine dicti biennii tunc inſtante, nos ſimilibus cauſis inducti, reſervationem & decretum prædicta, uſque ad aliud biennium ex tunc futurum; & ſubſequenter, cum finis hujuſmodi 2. biennii tunc inſtaret, ad duos annos a fine dicti 2. biennii ex tunc in antea computandos, auctoritate Apoſtolica, modo & forma præmiſſis, duximus proroganda.

§. II. Poſtmodum vero Eccclefia Cæſenat. in eadem Provincia conſiſtente, per obitum bon. mem. Bernardi Epiſcopi Cæſenat. qui nuper in partibus illis infra tempus ultimæ prorogationis noſtræ prædictæ, deceſſit, Paſtoris ſolatio deſtituta; Nos vacatione hujuſmodi fide dignis relatibus intellecta, ad proviſionem ipſius Eccleſiæ, de qua nullus &c. diſponere potuit, neque poteſt, reſervatione, & decreto, ac prorogationibus obſiſtentibus ſupradictis, ne longæ vacationis &c. paternis &c. intendentes; poſt deliberationem, quam de præficiendo eidem Eccleſiæ perſonam utilem &c. habuimus cum noſtris &c. diligentem; demum ad te Ordinis Fratrum Minorum profeſſorem, in Sacerdotio &c. cui de Religionis zelo, litterarum &c. vitæ &c. aliiſque multiplicium virtutum meritis apud nos laudabilia perhibentur teſtimonia, direximus oculos noſtræ mentis. Quibus omnibus attenta meditatione penſatis, de perſona tua præfatæ Eccleſiæ, de dictorum &c. auctoritate &c. providemus, teque illi præficimus in Epiſcopum & Paſtorem, curam &c. ipſius tibi in ſpiritualibus &c. plenarie committendo &c. *uberius conſequi merearis*.

Datum Avenione v. Non. Octobr. anno VII.

In eumdem modum Archiep. Ravennat. & Capitulo ac Clero Cæſenat.

XXXVI.

XXXVI.

Præficitur Ecclesiæ Equen. Ex lib. 3. epist. 107.

Dilecto filio Jacobo de Sora Electo Equen.

APostolatus officium nobis quamquam &c. *valeant dante Domino gubernare*. Dudum siquidem bon. mem. Cæsario Episcopo Equen. regimini Equen. Ecclesiæ præsidente, nos cupientes eidem Ecclesiæ, cum eam &c. idoneam præesse personam &c. ordinationi &c. duximus specialiter reservandam: decernendo ex tunc irritum &c. contingeret attentari. Postmodum vero præfata Ecclesia per obitum dicti Cæsarii, qui extra &c. diem &c. Pastoris &c. Nos vacatione &c. ad provisionem ipsius &c. ne longæ &c. paternis &c. intendentes, cupientes quoque &c. quæ sciret &c. juribus, ac etiam adaugere, &c. et adversis, post deliberationem quam &c. diligentem: demum ad te Fratrum Ordinis Minorum professorem, in Sacerdotio &c. quem litterarum scientia præditum, vitæ ac morum &c. in spiritualibus &c. circumspectum, ac aliis multiplicium &c. insignitum, ex testimoniis fide dignis accepimus, convertimus aciem nostræ mentis. Quibus omnibus debita &c. præmissorum accepta, præfatæ Equen. Ecclesiæ, de ipsorum &c. providemus, teque illi &c. curam &c. plenarie committendo, firma ducti fiducia, quod tuos actus et opera, illius, a quo universorum charismatum dona proveniunt, clementia dirigente, præfata Equen. Ecclesia per tuam curiosam solertiam, tuumque Ministerium studiosum regetur utiliter et prospere dirigetur. Jugum igitur Domini tuis &c. *uberius consequi merearis*. *Vid. Constit. 17. Bonif. VIII. tom. 6. fol. 429.*

Datum Aven. v. Nonas Octobr. anno VII.

In eumdem modum Archiepiscopo Surrentino, et Capitulo ac Clero Equen.

XXXVII.

Præficitur Ecclesiæ Ajaccn. Ex lib. 3. epist. 152.

Dilecto filio Philippo de Ursone de Messan. Electo Ajacen.

INter ea quæ, superna dispositione, nobis &c. *valeant incrementis*. Dudum siquidem Ajacen. Ecclesia, pro eo Pastoris solatio destituta, quod nos venerabilem fratrem nostrum Bertrandum Assisinaten. tunc Ajacen. Episcopum apud Sedem Apostolicam constitutum, a vinculo quo ipsi Ajacen. Ecclesiæ, cui tunc præerat, tenebatur, de Fratrum &c. et Apostolicæ &c. absolventes, ipsum ad Ecclesiam Assisinaten. tunc vacantem duximus transferendum, præficiendo eum eidem Assisinaten. Ecclesiæ in Episcopum et Pastorem. Nos ad provisionem ejusdem Ajacen. Ecclesiæ, de qua nullus &c. disponere potest, pro eo quod nos diu ante vacationem hujusmodi ipsius Ajacen. Ecclesiæ provisiones omnium &c. reservantes; decrevimus ex tunc irritum &c. contingeret attentari; ne longæ vacationis &c. paternis &c. intendentes: post deliberationem, quam de præficiendo eidem Ecclesiæ personam &c. diligentem: demum ad te Ordinis Fratrum Minorum professorem, in Sacerdotio &c. cui de Religionis zelo, scientia litterarum, vitæ ac morum probitate, prudentia spiritualium, et providentia temporalium, aliisque multiplicium virtutum meritis, apud nos fide digna testimonia perhibentur, direximus oculos nostræ mentis. Quibus omnibus attenta &c. de persona tua, præfatæ Ajacen. Ecclesiæ, de dictorum &c. auctorita- *Vide in Reg. tom. 7. Constitut. 29. hujus Pont.*

te &c. providemus, teque illi præficimus in Episcopum et Pastorem, curam &c. plenarie committendo. In illo qui dat gratias &c. confidentes, quod eadem Ajacen. Ecclesia sub tuo felici regimine, gratia tibi &c. grata suscipiet incrementa. Quocirca discretioni tuæ per Apostolica scripta committimus et mandamus &c. *uberius consequi merearis*.

Datum Avenione IV. Idus Novemb. anno VII.

XXXVIII.

Præficitur Ecclesiæ Rapollanæ. Ibid. epist. 68.

Dilecto filio Nicolao de Griptamaynardi Electo Rapollan.

§. I. Superni dispositione consilii, per quod in regno mundi ordinationem universa suscipiunt in supremæ dignitatis specula, quamquam immeriti, constituti, ad universas orbis Ecclesias intuitum Apostolicæ considerationis extendimus, et de illarum statu prospere cogitamus, præsertim quæ Prælatorum regimine destitutæ Romanæ Ecclesiæ nullo medio sunt subjectæ, opem, et operam, quantum nobis ex alto conceditur, impendentes, ut Ecclesiarum ipsarum regimina, cum eas contingit suorum Pastorum gubernatione destitui, personis committantur providis, et virtutum titulis insignitis, sub quorum umbra et tutela felicibus ædem Ecclesiæ spiritualiter, et temporaliter, adjuvante Domino, refloreant gratis eventibus, et successibus prosperis collætentur. Olim siquidem bon. mem. Geraldo Episcopo Rapollan. regimini Rapollan. Ecclesiæ, eidem Romanæ Ecclesiæ immediate subjectæ præsidente: Nos intendentes eidem Ecclesiæ Rapollan. cum eam quovis modo vacare contingeret, idoneam et utilem per Apostolicæ Sedis providentiam præesse personam, provisionem ipsius Ecclesiæ ordinationi et dispositioni nostræ, ac dictæ Sedis, ea vice duximus specialiter reservandam: decernendo ex tunc irritum &c. contingeret attentari. Postmodum vero præfata Ecclesia Rapollan. per obitum dicti Geraldi Episcopi, qui in partibus illis decessit, Pastoris solatio destituta: Nos hujusmodi vacatione ipsius Rapollan. Ecclesiæ fide dignis &c. intellecta, de ipsius Ecclesiæ ordinatione, ne prolixæ &c. sollicite cogitantes, cum nullus præter nos &c. intromittere possit, reservatione &c. supradictis: post deliberationem, quam &c. eidem Ecclesiæ personam idoneam et etiam fructuosam cum nostris &c. diligentem; demum ad te Ordinis Fratrum Minorum Professorem, in Sacerdotio &c. Religione conspicuum, litterarum scientia præditum, vitæ ac morum honestate decorum, in spiritualibus &c. circumspectum, ac aliis virtutum donis, prout fide dignorum habet assertio, multipliciter insignitum, convertimus aciem nostræ mentis.

§. II. Intendentes igitur tam dictæ Ecclesiæ Rapollan. quam gregi Dominico ejusdem salubriter providere, de persona tua nobis, et dictis Fratribus nostris, ob præmissorum tuorum exigentiam meritorum, accepta, eidem Rapollan. Ecclesiæ, de Fratrum præfatorum nostrorum consilio, auctoritate Apostolica, providemus, teque illi præficimus in Episcopum et Pastorem, curam &c. committendo. In illo qui dat gratias &c. confidentes, quod, dextera Domini tecum faciente virtutem, eadem Rapollan. Ecclesia per tuum ministerium studiosum regetur utiliter, et prospere dirigetur, augmentaque suscipiet commodi et honoris. Impositum igitur a Domino in hac parte humeris tuis onus &c. *valeas uberius promereri*.

Datum Avenione IV. Idus Novembr. anno VII.

In eumdem modum Capitulo et Clero Rapollan. et Joannæ Reginæ Siciliæ illustri.

XXXIX.

XXXIX.

Praeficitur Ecclesiae Thelesinae. Ex lib. de provis. Praelat. epist. 290.

Venerabili fratri Dominico Episcopo Thelesin.

§. I. Apostolatus officium quamquam insufficientibus meritis, nobis ex alto commissum, quo Ecclesiarum omnium regimini praesidemus, utiliter exequi, coadjuvante Domino, cupientes, solliciti corde reddimur, et solertes, ut, cum de ipsarum regiminibus agitur committendis, tales eis in Pastores praeficere studeamus, qui commissum gregem dominicum sciant non solum doctrina verbi, sed exemplo boni operis informare, commissasque ipsis Ecclesias in statu pacifico, et tranquillo velint, et valeant, duce Domino, gubernare. Dudum siquidem Matthaeo Episcopo Thelesio. regimini Thelesin. Ecclesiae praesidente, nos cupientes eidem Ecclesiae, cum eam quovis modo vacare contingeret, nostrae operationis Ministerio, idoneam praeesse personam, provisionem ejusdem Ecclesiae ordinationi et dispositioni oostrae, et Sedis Apostolicae ea vice duximus specialiter reservandam, decerneotes ex tunc irritum et inane &c. contingeret attentari.

§. II. Postmodum vero praedicta Ecclesia, per obitum ejusdem Matthaei qui in partibus illis diem, &c. Pastoris &c. Nos vacatione hujusmodi &c. intellecta, ad provisionem ipsius &c. oe longae &c. incommodis, paternis &c. intendentes, cupientes quoque talem eidem Ecclesiae praeesse personam idoneam, quae sciret &c. eamdem io suis &c. et etiam adaugere, ipsamque praeservare a noxiis et adversis: post deliberationem, quam super his cum &c. diligentem; demum ad te Ordinis Fratrum Mioorum professorem, in Sacerdotio &c. quem litterarum scieotia praeditum, vitae ac morum &c. in spiritualibus &c. circumspectum, ac aliis multiplicium &c. iosignitum ex testimoniis fide dignis accepimus, convertimus aciem nostrae mentis. Quibus omnibus debita meditatione pensatis, de persona tua nobis et eisdem Fratribus nostris, consideratione praemissorum, accepta, praefatae Thelesinae Ecclesiae, de Fratrum ipsorum nostrorum consilio, auctoritate Apostolica, providemus, teque illi praeficimus in Episcopum et Pastorem, curam &c. ipsius Thelesinae Ecclesiae tibi tam &c. plenarie committendo: et subsequenter per venerabilem fratrem nostrum Talhayrandum Episcopum Albanensem tibi fecimus apud dictam Sedem munus consecrationis impendi, firma ducti fiducia quod tuos actus et opera, illius, a quo cuncta charismatum dona proveniuot, clementia dirigente, praefata Thelesin. Ecclesia per tuam curiosam solertiam, tuumque Ministerium studiosum regetur utiliter, et prospere dirigetur. Quocirca fraternitati tuae per Apostolica scripta mandamus &c. *plenius consequi merearis*.

Datum Avenione IV. Idus Novemb. anno VII.

XL.

Praeficitur Ecclesiae Comaclen. Ibid. epist. 247.

Venerabili fratri Paci Episcopo Comaclen.

Regimini universalis Ecclesiae quamquam &c. *utiliter & prodesse*. Dudum siquidem videlicet XVI. Kalend. Martii, Pontificatus nostri anno II. ex certis &c. dispositioni nostrae ac Sedis Apostolicae reservantes, decrevimus ex tunc irritum &c. contingeret attentari. Et deinde cum finis di- *Vid. Constit. 15. Clem. V. tom. 6. fol. 464.*

dicti biennii tunc inſtaret, nos ſimilibus &c. primo uſque ad alios duos annos a fine dicti biennii computandos, et deinde fine dictorum duorum annorum tunc inſtante, uſque ad alios duos annos ex tunc immediate ſequentes, reſervationem et decretum prædicta, modo et forma expreſſis ſuperius, auctoritate præfata, duximus proroganda. Poſtmodum vero Eccleſia Comaclen. in dicta Provincia conſiſtente, per obitum bon. mem. Bartholomæi Epiſcopi Comaclen. qui in illis partibus debitum naturæ perſolvit, Paſtoris ſolatio deſtituta; Nos vacatione hujuſmodi &c. intellecta, ad proviſionem ipſius Eccleſiæ Comaclen. de qua nullus &c. ſe hac vice intromittere poteſt, reſervatione et decreto, ac prorogationibus obſiſtentibus ſupradictis, ne longæ &c. incommodis, paternis &c. intendentes, cupientes quoque talem eidem Eccleſiæ præſidere perſonam, quæ ſciret &c. eam in ſuis &c. et etiam adaugere, ipſamque præſervare a noxiis et adverſis: poſt deliberationem quam &c. cum Fratribus &c. diligentem: demum ad te Ordinis Fratrum Minorum profeſſorem, in Sacerdotio &c. quem litterarum ſcientia præditum, vitæ ac morum &c. in ſpiritualibus &c. circumſpectum, aliiſque multiplicium, &c. inſignitum, ex teſtimoniis fide dignis accepimus, convertimus aciem noſtræ mentis. Quibus omnibus debita meditatione penſatis, de perſona tua, nobis et eiſdem Fratribus noſtris, conſideratione præmiſſorum accepta, præfatæ Comaclen. Eccleſiæ, de Fratrum prædictorum conſilio, auctoritate Apoſtolica, providemus, teque illi præficimus in Epiſcopum et Paſtorem, curam et adminiſtrationem ipſius Eccleſiæ Comaclen. tibi tam in ſpiritualibus quam &c. plenarie committendo, ac ſubſequenter per venerabilem fratrem noſtrum Bertrandum Epiſcopum Sabinen. tibi fecimus apud Sedem Apoſtolicam munus conſecrationis impendi, firma ducti fiducia, quod tuos actus et opera, *illius*, a quo univerſorum chariſmatum dona proveniunt, clementia dirigente, præfata Comaclen. Eccleſia per tuam curioſam ſolertiam, tuumque Miniſterium ſtudioſum regetur utiliter et proſpere dirigetur. Quocirca fraternitati tuæ per Apoſtolica ſcripta mandamus &c. *uberius conſequi merearis*.

Datum Avenione VI. Idus Decemb. anno VII.

XLI.

Præficitur Eccleſiæ Nazarenæ. Ibidem epiſt. 203.

Dilecto filio Richardo in Archiepiſcopum Nazaren. Electum.

Vide Conſtit. 34. hujus Pont.

IN eminenti Sedis Apoſtolicæ ſpecula &c. *& optatis bonorum eventibus collætetur*. Dudum ſiquidem Eccleſia Nazarena per obitum bonæ memoriæ Duranti Archiepiſcopi Nazareni, qui nuper recedens de civitate Avenionen. ubi tunc cum Romana Curia reſidebamus, prout etiam reſidemus, in civitate Vaſionen. ultra duas dietas a dicta Curia, ad quam ipſe pro certis negotiis acceſſerat, non remota, in qua proprium domicilium non habebat, diem clauſit extremum, Paſtoris ſolatio deſtituta: Nos attendentes, quod nullus præter &c. de ordinatione ipſius Eccleſiæ Nazaren. ſe intromittere poterat, pro eo, quod nos diu ante &c. proviſiones &c. Cathedralium, per obitum quorumcumque Prælatorum, pro quibuſcumque negotiis ad Romanam Curiam venientium, & etiam recedentium ab eadem, ſi in locis a dicta Curia ultra duas dietas legales non diſtantibus, jam forſan obierant, vel eos in antea tranſire contingeret de hac luce, tunc vacantium, & in antea vacaturarum, ordinationi &c. duximus ſpecialiter reſervandas, decernendo ex tunc irritum &c. contingeret attentari, & ad proviſionem ipſius Eccleſiæ cele-

lerem & fœlicem, ne prolixæ vacationis fubjaceret &c. paternis &c. intendentes, poft deliberationem, quam fuper his cum &c. diligentem, & de præficiendo eidem Ecclefiæ Nazaren. perfonam utilem, ac etiam fructuofam, demum ad te Ordinis Fratrum Minorum profefforem, in facerdotio &c. litterarum fcientia præditum, religionis zelo confpicuum, vitæ ac morum &c. decorum, ac in fpiritualibus providum, et in temporalibus &c. aliifque multiplicium &c. meritis, prout fide dignis teftimoniis accepimus, infignitum convertimus oculos &c. Quibus omnibus debita &c. de perfona tua, eidem Ecclefiæ Nazaren. de dictorum &c. auctoritate &c. providemus, teque illi &c. in Archiepifcopum & Paftorem, curam &c. tibi tam in fpiritualibus, quam &c. plenarie committendo. Et deinde per venerabilem fratrem noftrum Bertrandum Epifcopum Sabinen. tibi fecimus apud Sedem ipfam munus confecrationis impendi, in illo qui dat gratias &c. confidentes, quod eadem Ecclefia, gratia tibi &c. dirigetur, et falubria fufcipiet incrementa. Quocirca difcretioni tuæ per Apoftolica fcripta mandamus, quatenus onus &c. *confequi merearis*.

Datum Avenione VI. Idus Decembris anno VII.

XLII.

Præficitur Ecclefiæ Balneoregien. Ibidem epift. 200.

Dilecto filio Joanni de Civitate Caftellana Electo Balneoregien.

INter cetera quæ fuperna difpofitione &c. *valeant incrementis*. Dudum fiquidem videlicet III. Nonas Maii, Pontificatus noftri anno I. ex certis et rationabilibus caufis provifiones omnium &c. ad biennium a prima die Junii &c. duximus refervandas: decernentes &c. duximus proroganda. Poftmodum vero Ecclefia Balneoregien. dictæ Romanæ Ecclefiæ immediate fubjecta, & quæ in terris prædictis confiftit, per obitum bonæ memoriæ Joannis Epifcopi Balneoregien. qui extra Romanam Curiam &c. deceffit, paftoris folatio deftituta, nos vacatione hujufmodi fide dignis &c. intendentes, poft deliberationem quam &c. diligentem: demum ad te Ordinis Fratrum Minorum profefforem, in facerdotio &c. litterarum fcientia præditum, morum gravitate confpicuum, in fpiritualibus &c. circumfpectum, aliifque multiplicium &c. infignitum, direximus oculos noftræ mentis. Quibus omnibus attenta &c. præfatæ Ecclefiæ Balneoregien. de dictorum &c. auctoritate &c. providemus, teque illi præficimus in Epifcopum et Paftorem, curam &c. plenarie committendo. In illo qui dat &c. confidentes, quod eadem Balneoregien. Ecclefia per tuæ &c. proficiet incrementis. Jugum itaque Domini tuis &c. *confequi merearis*. *Ut in Regefto Tomi 6. fol. 479.*

Datum Avenione XVIII. Kal. Januarii anno VII.

XLIII.

Condonatur ei pœna nimis tardæ confecrationis. Ex lib. 4. epift. 230.

Dilecto filio Guillelmo Electo Cæfenaten.

§. I. EXigit finceræ devotionis affectus, quo nos, et Romanam Ecclefiam revereris, ut te favorabiliter profequamur. Nuper fiquidem Cæfenaten. Ecclefiæ tunc vacanti, de perfona tua, nobis, et Fratribus noftris,

ſtris, tuorum exigentia meritorum, accepta, de Fratrum ipſorum conſilio, duximus, auctoritate Apoſtolica, providendum; præficiendo te ipſi Eccleſiæ in Epiſcopum et Paſtorem, prout in noſtris inde confectis litteris plenius continetur.

§. II. Cum autem, ſicut exhibita nobis tua petitio continebat, tu, pro eo quod hujuſmodi proviſio de te facta, ad tuam notitiam tarde venit, et alias officii Inquiſitionis hæreticæ pravitatis, quod tunc temporis exercebas, negotiis impeditus, ac propter diſcrimina viarum ad Sedem Apoſtolicam pro recipiendo conſecrationis munere, infra tempus de conſecrandis Epiſcopis, a Canonibus definitum, quod jam elapſum eſt, non potueris perſonaliter te conferre: Nos volentes tecum agere gratioſe, tuis ſupplicationibus inclinati, omnem pœnam, quam ex nunc recepto munere conſecrationis hujuſmodi incurriſti, tibi remittimus de gratia ſpeciali. Nulli ergo &c. noſtræ remiſſionis &c.

Datum Avenione x. Kal. Februarii anno vii.

XLIV.

Præficitur Eccleſiæ Ruben. Ex lib. 3. epiſt. 218.

Dilecto filio Stephano Epiſcopo Ruben.

Vide Conſtit. 39. hujus Pont.

APoſtolatus officium quamquam &c. *dante Domino gubernare*. Dudum ſiquidem bonæ memoriæ Joanne Epiſcopo Ruben. regimini Ruben. Eccleſiæ præſidente; nos cupientes eidem Eccleſiæ &c. duximus ſpecialiter reſervandam; decernentes ex tunc irritum &c. contingeret attentari: poſtmodum vero prædicta Eccleſia, per obitum ejuſdem Joannis, qui extra Romanam Curiam diem clauſit extremum, Paſtoris ſolatio deſtituta, nos vacatione hujuſmodi fide dignis relatibus intellecta, ad proviſionem ipſius &c. intendentes &c. eam in ſuis manutenere juribus, ac etiam &c. ipſamque præſervare a noxiis et adverſis; poſt deliberationem, quam ſuper his cum noſtris Fratribus habuimus diligentem, demum ad te Ordinis Fratrum Minorum profeſſorem, in ſacerdotio conſtitutum, litterarum ſcientia præditum, morum ac vitæ honeſtate decorum, in ſpiritualibus providum, et in temporalibus circumſpectum, ac aliis multiplicium virtutum meritis laudabiliter inſignitum, convertimus oculos noſtræ mentis. Quibus omnibus debita meditatione penſatis, de perſona tua nobis &c. accepta præfatæ Ruben. Eccleſiæ &c. providemus, teque illi præficimus in Epiſcopum et Paſtorem, curam &c. ipſius Ruben. Eccleſiæ tibi tam &c. plenarie committendo. Et ſubſequenter per venerabilem fratrem noſtrum Bernardum Epiſcopum Portuen. apud Sedem Apoſtolicam tibi fecimus munus conſecrationis impendi, firma ducti fiducia, quod tuos actus &c. proſpere dirigetur. Quocirca fraternitati tuæ per &c. mandamus, quatenus ad eamdem Ruben. Eccleſiam cum gratia noſtræ benedictionis accedens, ipſius Ruben. Eccleſiæ ſollicitam curam geras, gregem &c. creditum &c. *uberius conſequi mereris*.

Datum Avenione vii. Kal. Februarii anno vii.

In eumdem modum Archiepiſcopo Baren. et Capitulo ac Clero Ruben.

XLV.

XLV.

Præficitur Ecclesiæ Bosnen. Ibidem epist. 146.

Dilecto filio Peregrino de Saxonia Electo Bosnen.

DUm ad universas orbis Ecclesias juxta &c. *feliciter gubernentur*. Nuper siquidem Ecclesia Bosnen. ex eo Pastoris solatio destituta, quod nos venerabilem fratrem nostrum Bon-Joannem Firmanum, tunc Bosnen. Episcopum apud Sedem Apostolicam constitutum, a vinculo, quo Bosnen. Ecclesiæ, cui tunc præerat, tenebatur, de Fratrum &c. absolventes, ipsum ad Ecclesiam Firman. tunc vacantem duximus transferendum, præficiendo eum eidem &c. Pastorem. Nos ad provisionem ejusdem Bosnen. Ecclesiæ sollicite cogitantes, ne diuturnæ vacationis &c. incommodis, utilem et fructuosam præsidere personam, cum nullus &c. Ecclesiæ Bosnen. ordinatione &c. pro eo, quod nos diu ante &c. provisiones reservantes; decrevimus ex tunc irritum &c. attentari; ne longæ &c. intendentes: post deliberationem &c. diligentem, demum ad te Ordinis Fratrum Minorum professorem, in sacerdotio &c. cui de religionis zelo, litterarum &c. spiritualium providentia, ac temporalium circumspectione, aliisque multiplicium &c. laudabilia perhibentur testimonia, direximus &c. Quibus omnibus attenta &c. de persona tua præfatæ Bosnen. Ecclesiæ, de dictorum &c. auctoritate &c. providemus, teque illi præficimus in Episcopum & Pastorem, curam &c. committendo. In illo qui dat gratias &c. confidentes, quod eadem Bosnen. Ecclesia per tuæ circumspectionis &c. sub tuo fœlici &c. gratia tibi &c. suscipiet incrementa. Jugum itaque Domini tuis &c. *uberius consequi merearis*. *Vide Constit. 14. Joannis XXII. Tom. 6. fol. 507.*

Datum Avenione v. Kal. Februarii anno VII.

In eumdem modum Archiepiscopo Colocen. et Capitulo ac Clero Bosnen. et Ludovico Regi Hungariæ.

XLVI.

Conceditur eis Monasterium de Waterbech a Clarissis relictum. Ex lib. 2. epist. 1157.

Dilectis filiis Ministro Provinciali Fratrum Ordinis Minorum, & ipsis Fratribus Provinciæ Angliæ, secundum morem dicti Ordinis.

§. I. AD fructus uberes, quos facer Ordo vester in agro militantis Ecclesiæ indesinenter producit, considerationis nostræ aciem convertentes, attente cupimus Ordinem ipsum ubique ad Dei laudem, & gloriam dilatari. Hodie siquidem pro parte dilectæ in Christo filiæ nobilis mulieris Mariæ de sancto Paulo Comitissæ Pembrochiæ, nobis exposito, quod dudum ipsa, ex certis causis rationabilibus, de consilio & de consensu dilectarum in Christo filiarum Abbatissæ & Conventus Monasterii de Waterbech, Ordinis sanctæ Claræ, Elien. Diœcesis quoddam aliud novum Monasterium ipsius Ordinis, cum Oratorio & necessariis officinis in manerio suo de Deneye, dictæ Diœcesis, dicto Monasterio de Waterbech vicino, ac unius & ejusdem Diœcesis, atque Dominii cum eodem, ad opus Abbatissæ & Conventus prædictarum, sub vocabulo beatæ Mariæ Virginis canonice fundaverat, ædificaverat, & etiam construxerat, ipsumque de bonis suis sufficienter dotaverat, & illud sic fundatum & dotatum præfatis Abbatissæ & Conventui, ut se ad illud transferrent, & inibi perpetuo morarentur, donaverat in perpetuum, & con-

ceſſerat. Quodque licet prædicta Abbatiſſa, & major pars Monialium Conventus ipſarum ad Monaſterium ſanctæ Mariæ ſe tranſtulerint antefatum, reliquis Monialibus dicti Monaſterii de Waterbech in prædicto Monaſterio de Waterbech remanentibus, de licentia & voluntate Abbatiſſæ, ac ſe transferentium Monialium prædictarum pro cuſtodia, ne ad manus deveniret laicorum, vel potentium partium earumdem, dilectorum filiorum Generalis & ſecundum morem dicti Ordinis Provinciæ Angliæ Provincialis Fratrum Ordinis Minorum Miniſtrorum, qui tunc erant, ad hæc accedente conſenſu. Tamen præfatæ Moniales, quæ in præfato Monaſterio de Waterbech remanſerant, ut præfertur, mutata poſtmodum in contrarium voluntate, ad dictum Monaſterium beatæ Mariæ transferre ſe recuſarunt indebite, ac etiam recuſabant, quinimo in prædicto Monaſterio de Waterbech, licet de facto, Abbatiſſam elegerant, & inibi Moniales de novo alias receperunt, in grave dicti Monaſterii beatæ Mariæ præjudicium, ac perſonarum in eo degentium detrimentum, & ſcandalum plurimorum, quodque pro eo, quod terræ & poſſeſſiones dictorum Monaſteriorum ſunt vicinæ invicem & conjunctæ, & proinde quia gentes utriuſque Monaſteriorum ipſorum fructus, redditus terrarum & poſſeſſionum præfatarum interdum præoccupare contendebant, brigæ & ſcandala inter gentes prædictas, & earum ſequaces & amicos gravia orta erant, & graviora oriri timebantur in poſterum, niſi ſuper hoc provideretur celeriter de remedio opportuno. Nos venerabili fratri noſtro Epiſcopo Elien. dedimus per noſtras litteras in mandatis, ut, ſi vocatis, qui forent evocandi, inveniret ita eſſe, eidem Abbatiſſæ, quam reliquæ Moniales in dicto Monaſterio de Waterbech, ut prædicitur, elegerant, executionem & adminiſtrationem Abbatialis regiminis interdiceret, & tam eam, quam præfatas Moniales, quæ in dicto Monaſterio de Waterbech reſidebant, ut de præfato Monaſterio de Waterbech ad prædictum Monaſterium beatæ Mariæ cum omnibus bonis mobilibus in dicto Monaſterio de Waterbech exiſtentibus, ſe transferrent, inibi ſub ipſius Abbatiſſæ obedientia devotum Deo famulatum perpetuo impenſuræ, & eidem Abbatiſſæ dicti Monaſterii beatæ Mariæ tamquam earum Abbatiſſæ parerent & intenderent, monitione præmiſſa, per cenſuram Eccleſiaſticam, appellatione remota, compelleret, ac bona ſtabilia dicti Monaſterii de Waterbech, quæcumque & qualiacumque forent, præfatis Abbatiſſæ & Conventui ejuſdem Monaſterii beatæ Mariæ, ac ipſi Monaſterio, auctoritate prædicta, tradere & aſſignare curaret, ipſaſque faceret eorum pacifica poſſeſſione gaudere, invocato ad hoc, ſi opus foret, auxilio brachii ſecularis: proviſo, quod Eccleſia dicti Monaſterii de Waterbech, & ejus cœmeterium ad clericos, ſeu laicos, ſicut hæreditas minime deveniret, ſed unus presbyter deputaretur inibi pro celebrandis divinis officiis in eodem.

§. II. Cum autem, ſicut exhibita nobis pro parte veſtra petitio continebat, Abbatiſſa & Conventus prædictæ ipſius Monaſterii beatæ Mariæ præfatum Monaſterium de Waterbech vobis, & Ordini veſtro intendant libere concedere ac donare, nobis humiliter ſupplicaſtis, ut eiſdem Abbatiſſæ & Conventui concedendi vobis, vobiſque recipiendi Monaſterium de Waterbech prædictum licentiam, auctoritate Apoſtolica, concedere dignaremur.

§. III. Nos igitur hujuſmodi veſtris ſupplicationibus inclinati præfatis Abbatiſſæ & Conventui vobis dictum Monaſterium de Waterbech, poſtquam de ipſo dicta Abbatiſſa & Moniales, quæ in eo, ut præfertur, ad præſens reſident, ad præfatum Monaſterium beatæ Mariæ translatæ fuerint, ſicut prædicitur, concedendi, vobiſque illud recipiendi, dummodo duodecim Fratres ipſius veſtri Ordinis in eodem Monaſterio pro tempore moraturi, honeſte &

con-

congrue valeant sustentari, fœl. rec. Bonifacii Papæ VIII. prædecessoris nostri, & quibuslibet aliis constitutionibus Apostolicis nequaquam obstantibus, sine juris alieni præjudicio, plenam & liberam concedimus, auctoritate Apostolica, tenore præsentium, facultatem. Nulli ergo &c. nostræ concessionis &c.

Datum Avenione III. Nonas Februarii anno VII.

XLVII.

Ejus avunculus Minorita Nuncii fungitur officio apud Pontificem. Ibidem epist. 737.

Dilecto filio nobili viro de Aqua-viva Comiti sancti Valentini.

VEnientem nuper ad Sedem Apostolicam dilectum filium Philippum de Massa Ordinis Fratrum Minorum, avunculum & Nuncium tuum, grate recepimus, & quæ ipse pro parte tua nobis exposuit, intellectis, devotionis tuæ studium commendamus, nobilitatem tuam hortantes & rogantes attente, quatenus antecessorum tuorum fidei & devotionis constantiam erga claræ memoriæ Robertum Regem Siciliæ, & progenitores suos habitam, & in te continuatione laudabili derivatam, sic erga successores & hæredes Regis ejusdem inviolabiliter observare, ac studiosis operibus prosequi nobilitas tua curet, quod inveniaris ab eisdem antecessoribus non degener, sed sicuti in hæreditate, sic in fide & devotione successor.

Datum Avenione VI. Idus Februarii anno VII.

XLVIII.

Præficitur Ecclesiæ Licteren. Ibid. epist. 259.

Dilecto filio Jacobo de Joa Electo Licteren.

§. I. APostolatus officium quamquam &c. *duce Domino gubernare*. Dudum siquidem bonæ memoriæ Petro Episcopo Licteren. regimini Licteren. Ecclesiæ præsidente &c. Nos cupientes &c. duximus specialiter reservandam, decernentes ex tunc &c. contingeret attentari. *Vide Constit. 17. Bonifacii VIII. tom. 6. fol. 419.*

§. II. Postmodum vero prædicta Ecclesia, per obitum ejusdem Petri, qui in partibus illis &c. Nos vacatione hujusmodi fide dignis relatibus intellecta, ad provisionem ipsius Ecclesiæ celerem &c. ne longæ vacationis &c. paternis, & sollicitis studiis intendentes &c. præesse personam, quæ sciret &c. præservare a noxiis & adversis. Post deliberationem, quam &c. habuimus diligentem; demum ad te Ordinis Fratrum Minorum Professorem, in Sacerdotio constitutum, quem litterarum scientia præditum, vitæ ac morum &c. fidedignis accepimus, convertimus oculos nostræ mentis. Quibus omnibus &c. præmissorum accepta, præfatæ Licteren. &c. providemus, teque illi præficimus in Episcopum & Pastorem, curam & administrationem illius tibi tam in spiritualibus, quam in temporalibus plenarie committendo; firma ducti fiducia, quod tuos actus & opera, illius, a quo universorum charismatum dona proveniunt, gratia dirigente, præfata Licteren. Ecclesia per tuam curiosam solertiam, tuumque ministerium studiosum regetur utiliter & prospere dirigetur. Jugum igitur Domini tuis &c. *uberius consequi merearis*.

Datum Avenione XVII. Kal. Aprilis anno VII.

In eumdem modum Archiepiscopo Amalphitano; & Capitulo ac Clero Licteren. ac Joannæ Reginæ Siciliæ.

XLIX.

Præficitur Ecclesiæ Leghlinen. Ex lib. 3. epist. 166.

Dilecto filio Thomæ de Brakemberg Electo Leghlinen.

Ut in Regesto Tomi 6. fol. 479.

INter cetera quæ superna &c. *proficere valeant incrementis*. Nuper siquidem Ecclesia Leghlinen. per obitum bonæ memoriæ Guillelmi Episcopi Leghlinen. qui apud Sedem Apostolicam diem clausit extremum, Pastoris solatio destituta: Nos attendentes, quod nullus præter nos &c. pro eo quod nos diu &c. dispositioni nostræ reservantes; decrevimus ex tunc irritum &c. contingeret attentari; & ad provisionem ipsius Ecclesiæ ne longæ &c. intendentes, post deliberationem, quam de præficiendo &c. habuimus diligentem, demum ad te Ordinis Fratrum Minorum Professorem, in sacerdotio constitum, cui de religionis zelo, litterarum scientia, spiritualium prudentia, & temporalium providentia, aliisque multiplicium virtutum meritis, perhibentur testimonia, direximus oculos nostræ mentis. Quibus omnibus debita meditatione pensatis, de dictorum Fratrum consilio, auctoritate Apostolica, providemus, teque illi præficimus in Episcopum & Pastorem; curam &c. plenarie committendo. In illo qui dat &c. confidentes, quod præfata Ecclesia per tuæ industriæ &c. dirigetur; grataque auctore &c. suscipiet incrementa. Jugum itaque Domini tuis &c. *gratiam uberius consequi merearis*.

Datum Avenione XIII. Kal. Aprilis anno VII.

In eumdem modum Archiepiscopo Dublinen. & Capitulo ac Clero Leghlinen. & Eduardo Regi Angliæ.

L.

Indulgentiæ pro visitantibus Ecclesiam Minorum de Lippna. Ex lib. 4. ep. 658.

Universis Christi fidelibus.

SPlendor paternæ gloriæ, qui sua mundum illuminat ineffabili claritate, pia vota fidelium, de ipsius clementissima pietate sperantium benigno favore prosequitur, cum devota ipsorum humilitas Sanctorum meritis, & precibus adjuvatur. Cupientes igitur ut Ecclesia Fratrum Ordinis Minorum, quam, sicut accepimus, carissima in Christo filia nostra Elisabetha Regina Hungariæ illustris in loco de Lippna, Cenadien. Diœcesis, in honorem & sub vocabulo sancti Ludovici Episcopi & Confessoris, construi fecit, a Christi fidelibus congruis honoribus frequentetur, & ut ipsi fideles eo libentius, causa devotionis, ad eamdem confluant Ecclesiam, quo per hoc inibi uberiori dono cœlestis gratiæ conspexerint se refectos, de Omnipotentis Dei misericordia, & beatorum Petri & Pauli Apostolorum ejus auctoritate confisi, omnibus vere pœnitentibus & confessis, qui in præfati sancti Ludovici Festivitatum diebus eamdem Ecclesiam devote visitaverint, annuatim unum annum & quadraginta dies de injunctis eis pœnitentiis misericorditer relaxamus, singulis videlicet ipsius Festivitatis diebus, quibus Ecclesiam ipsam visitaverint ut præfertur.

Datum Avenione XI. Kalend. Aprilis anno VII.

LI.

Præficitur Ecclesiæ Corinthien. Ex lib. 3. epist. 185.

Dilecto filio Francisco de Massa Electo Corinthien.

OFficii nostri debitum exigit, ut inter &c. *proficiant incrementis &c.* Nuper siquidem Ecclesia Corinthien. ex eo vacante, quod nos venerabilem fratrem nostrum Jacobum Tarentin. tunc Corinthien. Archiepiscopum apud Sedem Apostolicam constitutum, a vinculo, quo ipsi Corinthien. Ecclesiæ, cui tunc præerat, de Fratrum nostrorum consilio, et Apostolicæ potestatis plenitudine absolventes, ipsum ad Tarentinam Ecclesiam tunc vacantem duximus transferendum, præficiendo eum ipsi Tarentinæ Ecclesiæ in Archiepiscopum et Pastorem: Nos attendentes, quod nullus præter nos &c. ipsius Corinthien. Ecclesiæ se intromittere potest, pro eo quod nos diu ante &c. provisiones omnium &c. vacantium quocumque modo et vacaturarum in posterum apud eam, dispositioni nostræ reservantes; decrevimus ex tunc irritum &c. contingeret attentari, ac cupientes eidem Corinthien. Ecclesiæ, ne ex vacatione diuturna patiatur in spiritualibus et temporalibus detrimentum, paterna diligentia præcavere; post deliberationem, quam de præficiendo eidem Ecclesiæ personam utilem et etiam fructuosam, quæ sciret &c. eam præservare a noxiis, ac in suis manutenere juribus, ac etiam adaugere, cum Fratribus nostris habuimus diligentem; demum ad te Fratrum Ordinis Minorum professorem, in sacerdotio constitutum, litterarum scientia præditum, religionis zelo &c. vitæ ac morum probitate conspicuum, in spiritualibus providum, et in temporalibus circumspectum, aliisque multiplicium virtutum meritis, prout ex fide dignis testimoniis accepimus, insignitum, direximus oculos nostræ mentis. Quibus omnibus debita meditatione pensatis, de persona tua ipsi Corinthien. Ecclesiæ, de dictorum Fratrum consilio, auctoritate Apostolica, providemus, teque illi præficimus in Archiepiscopum et Pastorem, curam et administrationem ipsius Corinthien. Ecclesiæ tibi in spiritualibus et temporalibus plenarie committendo; *in illo* qui dat gratias, et largitur præmia confidentes, quod præfata Corinthien. Ecclesia sub tuo fœlici regimine, gratia tibi assistente divina, prospere dirigetur, et salubria suscipiet incrementa. Jugum igitur Domini tuis &c. *uberius consequi merearis*.

Ut in Regesto Tomi 7. fol. 482.

Datum Avenione IV. Kal. Aprilis anno VII.

LII.

Præficitur Ecclesiæ Aquinaten. Ibidem. epist. 178.

Dilecto filio Thomæ de Bojano Electo Aquinaten.

CReditæ nobis dispensationis urgemur officio, ut qui dispositione &c. *gratulentur*. Nuper siquidem Ecclesia Aquinaten. ad eamdem Romanam Ecclesiam nullo medio pertinente, pro eo vacante, quod nos venerabilem fratrem nostrum Jacobum Bitontin. tunc Aquinaten. Episcopum extra Romanam Curiam constitutum, a vinculo quo ipsi Aquinaten. Ecclesiæ, cui tunc præerat, tenebatur, de fratrum &c. Apostolicæ &c. absolventes, ipsum ad Bitontinam Ecclesiam tunc vacantem, duximus transferendum, præficiendo eum ipsi Bitontin. Ecclesiæ in Episcopum et Pastorem: Nos attendentes quod nullus &c. Ecclesiæ Aquinaten. provisione &c. pro eo quod nos diu

Vide Const. 17. hujus Pont.

diu &c. provisiones omnium &c. per provisiones de Prælatis earum ubilibet constitutis, ad alias Ecclesias Cathedrales, per nos factas, et in posterum faciendas, tunc vacantium et vacaturarum in antea, ordinationi &c. reservantes, decrevimus ex tunc irritum &c. contingeret attentari; et ad provisionem ipsius Ecclesiæ Aquinaten. prosperam &c. ne prolixæ vacationis detrimenta sentiret, paternis &c. intendentes; post deliberationem quam &c. fructuosam, quæ sciret &c. et adversis, ac in suis &c. et etiam adaugere &c. diligentem: demum ad te Ordinis Fratrum Minorum professorem, in sacerdotio &c. apud nos de religionis zelo, litterarum scientia, et aliarum multiplicium virtutum meritis fide dignorum testimonio multipliciter commendatum convertimus oculos &c. Quibus omnibus &c. pensatis, de persona tua nobis et eisdem &c. accepta, præfatæ Aquinaten. Ecclesiæ, de Fratrum &c. auctoritate &c. providemus, teque illi præficimus in Episcopum et Pastorem, curam &c. committendo; firma ducti fiducia, quod tuos actus &c. dona proveniunt &c. præfata Aquinaten. Ecclesia per tuam curiosam solertiam, tuumque ministerium studiosum regetur &c. dirigetur. Jugum igitur Domini tuis &c. colla flectens, ipsius Aquinaten. Ecclesiæ sollicitam curam geras, gregem &c. creditum doctrina &c. informando; ita quod eadem Aquinaten. Ecclesia gubernatori circumspecto &c. gaudeat se commissam, ac bonæ famæ tuæ odor &c. latius diffundatur, tuque proinde præter æternæ &c. nostræ benedictionis augmentum, ac Sedis præfatæ gratiam uberius consequi merearis.

Datum Avenione III. Kal. Aprilis anno VII.

In eumdem modum Capitulo et Clero: et Joannæ Reginæ Siciliæ.

LIII.

Præficitur Ecclesiæ Matrigen. Ex libro Provision. Prælator. ep. 240.

Venerabili fratri Joanni Archiepiscopo Matrigen.

§. I. CUm sit ars artium regimen animarum, ad illud Romanus Pontifex beati Petri successor et Vicarius Jesu Christi personas assumere consuevit, et debet sinceritate præclaras, innocentiæ vitæ probatas, litterarum scientia præditas, et aliis virtutum titulis insignitas, ut nedum suis subditis recte vivendi normam tribuant, ac veritatis et justitiæ lumen spargant, sed sibi ipsis per vitæ meritum, ac eisdem subditis proficiant per exemplum.

§. II. Cum autem, sicut accepimus, in Regno Zechiæ quædam Ecclesia Metropolitica, Matrigen. Ecclesia appellata, quæ diu caruit, prout caret, Pastore Catholico, existere dignoscatur, Nos attendentes fore necessarium, et salubre de persona idonea Catholica, et in sacra pagina erudita, et experta in prædicatione verbi Dei, eidem Ecclesiæ providere, ac sperantes, quod tu, qui de illis partibus traxisti originem, et per Fratres Ordinis Minorum a pueritia tua Catholica fide instructus, et Ordinem ipsum expresse professus, post litterarum studium, et notitiam acquisitam, per ejusdem verbi prædicationis ministerium, et aliorum bonorum exemplum, in eisdem partibus pro eadem fide fideliter et sollicite laborasti: per tuæ sollicitudinis studium et diligentiæ fructuosum, qui mores gentium earumdem partium expertus, eidem Ecclesiæ scies et poteris præesse utiliter et prodesse. Post deliberationem, quam super his cum &c. habuimus diligentem: demum ad te in sacerdotio &c. et in prædicta pagina eruditum, convertimus oculos nostræ mentis. Quibus omnibus debita &c. de persona tua, nobis et dictis Fratribus nostris, consideratione præmissorum, accepta, præfatæ Matrigen. Ecclesiæ, de

de dictorum &c. consilio, auctoritate &c. providemus, teque illi praeficimus in Archiepiscopum et Pastorem, curam &c. ipsius Ecclesiae tibi tam &c. plenarie committendo. Et subsequenter per venerabilem fratrem nostrum Anibaldum Episcopum Tusculanum tibi apud Sedem Apostolicam fecimus munus consecrationis impendi, necnon pallium de corpore beati Petri sumptum, in signum videlicet Pontificalis officii, a te cum qua decuit, instantia postulatum, per dilectos filios nostros Galhardum sanctae Luciae in Silice, et Bertrandum sancti Eustachii Diaconos Cardinales tibi fecimus exhiberi, sperantes in virtute Altissimi, et in tuorum studiorum fructibus confidentes, quod superna miserante clementia, et tibi favorabiliter assistente, tu velut bonus Pastor gregem tibi commissum reges et diriges efficaciter verbis, operibus, et exemplis. Quocirca fraternitati tuae per Apostolica scripta mandamus, quatenus ad eamdem Matrigen. Ecclesiam cum gratia nostrae benedictionis accedens, sollicitudinem pastoralis officii tibi a Deo creditam devote suscipias, et eam ferventibus studiis prosequaris, in exercendo curam et administrationem praefatas, et exhibendo te sine intermissione pugilem et fidelem, ut gregem tuae fidei creditum perducas ad pascua fontis vitae, ubi sol justitiae nescit occasum, et tu ibidem inter beatorum agmina colloceris, foelicitatis aeternae solatia potiturus, et nihilominus in hac lacrymarum valle quamdiu fueris, Apostolicae benedictionis et gratiae spiritualibus praesidiis jugiter perfruaris.

Datum Avenione IX. Kal. Maii anno VII.

LIV.

Liberantur a molestia circa suae domus structuram. Ibid. epist. 1091.

Dilectis filiis Guardiano, & Fratribus Ordinis Minorum de Crema, Placentinae diaecesis.

§. I. Laudabilis vestra Religio promeretur, ut vos illius favoris gratia prosequamur, per quam sub tranquillitatis commodis liberius divinis obsequiis insistere valeatis. Oblata siquidem nobis vestra petitio continebat, quod vos dudum, vigore cujusdam concessionis venerabili fratri nostro Fortanerio Archiepiscopo Ravennaten. tum Ordinis Fratrum Minorum Generali Ministro factae, quod Fratres ipsius Ordinis possent sex loca, ubicumque vellent, de novo recipere, quemdam locum in castro de Crema, Placentinae diocesis recepistis, ac in eo Ecclesiam, dormitorium, & officinas alias, dictae concessionis forma servata, aedificare coepistis, dictumque locum jam per plures annos pacifice possedistis, quodque a paucis temporibus citra, dilecti filii Prior, & Fratres Ordinis Praedicatorum de dicto Castro Cremae asserentes, eumdem locum vestrum, a loco ipsorum, nonnisi per centum triginta quinque cannas distare; cum tamen, ut asseritis, secundum mensurationem per vos factam, loca ipsa in debita distantia fore noscantur: vobis super hoc moverunt voluntarie quaestionem; & per venerabilem fratrem nostrum Joannem Archiepiscopum Mediolanensem conservatorem privilegiorum dicto Ordini Praedicatorum concessorum, mandari fecerunt, quod dictum locum vestrum destrui faceretis: a quo mandato pro parte vestra fuit ad Sedem Apostolicam appellatum, dictusque Archiepiscopus detulit appellationi reverenter. Nosque causam appellationis hujusmodi, & negotii principalis, ad instantiam dictorum Prioris, & Fratrum Praedicatorum, dilecto filio Magistro Martino Lachapollia Canonico Rothomagen. Cappellano nostro, & causarum Palatii Apostolici Auditori, au-

audiendam commiſimus, & fine debito terminandam. Quare pro parte veſtra fuit nobis humiliter ſupplicatum, ut, cum vos pro ampliatione divini cultus, & animarum ſalute, locum ipſum receperitis, providere vobis in hac parte, ne quod ibi ædificatum eſt, propterea deſtruatur, de benignitate Apoſtolica, dignaremur.

§. II. Nos igitur hujuſmodi veſtris ſupplicationibus inclinati, vobis, ut prædictum locum per vos receptum, cum Eccleſia, dormitorio, & officinis aliis, etiamſi ab eodem loco dictorum Prioris, & Fratrum Prædicatorum per quinque cannas minus, quam in privilegio eidem Ordini Prædicatorum conceſſo contineatur, diſtet, hujuſmodi oppoſitione dictorum Prioris, & Fratrum Prædicatorum, ac commiſſione cauſæ prædictæ, nec non conſtitutionibus Apoſtolicis quibuſcumque contrariis nequaquam obſtantibus, ædificare, & ædificatum retinere poſſitis, auctoritate Apoſtolica, tenore præſentium, concedimus de gratia ſpeciali. Nulli ergo &c. noſtræ conceſſionis &c.

Datum Avenion. II. Kalendas Maii anno VII.

LV.

Præficitur Eccleſiæ Syben. noviter erectæ. Ex lib. 4. epiſt. 91.

Venerabili fratri Thomæ de Birago Epiſcopo Syben.

§. I. Romani Pontificis, ex diſpoſitione ſuperna, ſupereminens univerſis auctoritas, in locis fidelium aptis & congruis erigit ſalubriter Cathedras Paſtorales, locat in eis prudenter Antiſtites fructuoſos, potentes quidem opere & ſermone, reſultat nempe proinde decor Eccleſiæ, ſplendor Catholicæ fidei eminus rutilat, concreſcit devotio populi, & ex divinæ dignatione gratiæ, ſalutis commoda producuntur, ac per Orbis climata in remotis partibus, ubi legis Chriſtianæ obſervantia non habetur, ſed erroris & infidelitatis cæcitas vendicat ſibi locum, hæc ſalubrius & efficacius conceduntur, ut videlicet inibi præciſis radicitus errorum ſentibus, ac detecto ipſius cæcitatis velamine per dominici verbi prædicationis miniſterium ſalutare, Catholicæ fidei veritas propagetur. Hæc quippe divinis beneplacitis conſonant, & honorant Eccleſiam militantem, & multiplicati ſalutiferi fructus bonorum copiam afferunt animabus.

§. II. Nuper ſiquidem ex certis rationabilibus cauſis, locum vocatum Syben. in Regno Ziquiæ conſiſtentem, populoſum, inſignem, aptum, & congruum, ad divini nominis laudem & gloriam, ac exaltationem Eccleſiæ ſanctæ ſuæ, animarumque profectum, de Fratrum noſtrorum conſilio, & Apoſtolicæ plenitudine poteſtatis, in Civitatem ereximus, & civitatis vocabulo inſignivimus, eamque civitatem Syben. voluimus in perpetuum futuris temporibus nuncupari, ac in ipſa Civitate fore conſtituendam Eccleſiam Cathedralem, ipſamque dignitatis Epiſcopalis titulo duximus decorandam, prout in noſtris litteris inde confectis plenius continetur.

§. III. Nos igitur cupientes dare operam efficacem, ut tanti boni commodum valeat feliciter provenire, conſiderantes quoque, ad profectionem ejuſdem boni fore utilem, quinimo neceſſarium perſonam eruditam in ſacra pagina & expertam, in te Ordinis Minorum profeſſorem, in Sacerdotio conſtitutum, ſufficienter inſtructum in dicta pagina, prout teſtimonio fide dignorum didicimus, & expertum, religione conſpicuum, vitæ ac morum &c. & aliarum multiplicium virtutum meritis laudabiliter inſignitum, aciem direximus noſtræ mentis. Quibus omnibus attenta &c. de perſona

tua

tua &c.accepta,dictæ Syben. Ecclesiæ, de Fratrum &c.auctoritate &c.providimus, teque illi præfecimus in Episcopum & Pastorem curam &c. ejusdem Syben. Ecclesiæ &c. committendo; & consequenter per venerabilem fratrem nostrum Talhairandum Episcopum Albanen. apud Sedem Apostolicam tibi fecimus munus consecrationis impendi, sperantes in virtute Altissimi, quod tu velut bonus Pastor in conversione Schismaticorum & aliorum infidelium prædictorum, prudenter ac solerter, et sollicite laborabis, oves recuperabis deperditas, & quas errorum caligo traxit in devium, miserante divina clementia, ad semitam reduces justitiæ, et per prædicationis ministerium eis lumen veritatis ostendes.

§. IV. Sollicitudinem itaque pastoralis officii a Deo crediti tibi devote suscipias, ac eam ferventibus studiis prosequaris, circa hæc exhibendo te sine intermissione pervigilem et fidelem, ut gregem tuæ fidei creditum perducas ad pascua vitæ, ubi sol justitiæ nescit occasum, tuque proinde inter Beatorum agmina colloceris, felicitatis æternæ gloria potiturus. Et nihilominus donec cursum præsentis vitæ peregeris; nostram et Apostolicæ Sedis benedictionis gratiam uberius merearis.

Datum Avenion. XI. Kalendas Junii anno VIII.

LVI.

Transfertur a Hierapolitana ad Duracenam Ecclesiam. Ex lib. 4. epist. 1.

Venerabili fratri Antonio olim Archiepiscopo Hierapolitano in Archiepiscopum Duracen. Electo.

§. I. Prudentia Regis æterni, cujus inscrutabili altitudine in Regno Mundi ordinationem suscipiunt universa, supremæ dignitatis fastigio, licet immeriti, præsidentes, ad universas orbis Ecclesias aciem nostræ considerationis extendimus &c. *floreant, & accrescant.* *Vide Const. 12. hujus Pontif.*

§. II. Nuper siquidem Ecclesia Duracen. per obitum bonæ memoriæ Angeli Archiepiscopi Duracen. qui apud Sedem Apostolicam diem &c. pastoris regimine destituta; Nos attendentes, quod nullus præter nos de ipsius Ecclesiæ ordinatione se hac vice &c. pro eo, quod nos diu ante &c. provisiones omnium &c. tunc apud dictam Sedem vacantium &c. ordinationi &c. reservantes, decrevimus ex tunc irritum &c. contingeret attentari, et ad provisionem ipsius Ecclesiæ celerem &c. ne longæ &c. incommoda, paternis &c. intendentes, cupientes quoque ipsi Ecclesiæ Duracen. talem præesse personam quæ sciret &c. a noxiis et adversis, ac in suis &c. ac etiam adaugere: post deliberationem quam &c. diligentem, demum ad te nunc Hierapolitanum Archiepiscopum, consideratis grandium &c. quibus personam tuam Altissimus insignivit; et quod Hierapolitanæ Ecclesiæ hactenus laudabiliter præfuisti, convertimus oculos &c. Quibus omnibus debita &c. discussis, ac intendentes tam dictæ Duracen. Ecclesiæ, quam gregi dominico ipsius salubriter et utiliter providere, te a vinculo, quo ipsi Hierapolitanæ Ecclesiæ, cui tunc præeras, tenebaris, de Fratrum &c. et Apostolicæ potestatis plenitudine absolventes, te ad præfatam Duracen. Ecclesiam transferimus, teque illi præficimus in Archiepiscopum et Pastorem, curam &c. ipsius Duracen. Ecclesiæ tibi tam &c. plenarie committendo, liberamque tibi dando licentiam ad præfatam Duracen. Ecclesiam transeundi, firma spe fiduciaque conceptis, quod dirigente Domino gressus tuos, præfata Duracen. Ecclesia per tuæ industriæ &c. fructuosum studium regetur &c. dirigetur, grata

quoque in eisdem spiritualibus et temporalibus suscipiet incrementa. Quocirca Fraternitati tuæ per &c. *merearis percipere incrementum*.

Datum Avenione VIII. Kalendas Junii anno VIII.

LVII.

Præficitur Ecclesia Lucucen. Ex par. 1. lib. 1. epist. 92.

Venerabili fratri Jacobo de Ponteturno Episcopo Lucucen.

Vide in Regesto Tomi 6. fol. 491.

ROmani Pontificis &c. Hæc quippe divinis &c. afferunt animabus. Nuper siquidem ex &c. locum vocatum Lucucen. in Regno Ziquiæ consistentem &c. eamque Civitatem Lucucen. voluimus in perpetuum &c. ac in ipsa Civitate fore constituendam Ecclesiam Cathedralem, ipsamque dignitatis Episcopalis titulo duximus decorandam &c. Nos igitur cupientes &c. et expertam, in te Ordinis Fratrum Minorum professorem, in Sacerdotio constitutum, sufficienter &c. intuitum direximus mentis nostræ. Quibus omnibus debita meditatione pensatis, de persona tua nobis &c. accepta, dictæ Lucucen. Ecclesiæ &c. providemus, teque illi in Episcopum præficimus et pastorem &c. Et subsequenter per venerabilem fratrem nostrum Talhayrandum Episcopum Albanen. &c. munus consecrationis impendi &c. Et nihilominus donec cursum &c. *gratiam* uberius merearis.

Datum Avenion. II. Kalendas Junii anno VIII.

LVIII.

Ut dispenset circa defectum ætatis assumendæ in Abbatissam. Ex libro 2. epist. 1004.

Dilecto filio Guillelmo Farinerii Ordinis Fratrum Minorum Generali Ministro.

§. I. APostolicæ Sedis benignitas personas bene meritas libenter favore prosequitur Apostolico, illasque præcipue prærogativa gratiæ specialiter attollit, nonnumquam etiam circa eas juris mitigando rigorem quæ Conditoris omnium desudant obsequiis sub observationis studio regularis.

§. II. Sane pro parte dilectæ in Christo filiæ Beatricis de Magnipolo Monialis professæ Monasterii in Ruthenis, Ordinis sanctæ Claræ, Zunermen. diœcesis nobis extitit supplicatum, ut cum et super defectu ætatis quem patitur, cum nondum trigesimum ætatis suæ annum complevisse noscatur, quod, eo non obstante, in Abbatissam dicti Monasterii, in quo, sicut asseritur, per dilectas in Christo filias Conventum ejusdem Monasterii in Abbatissam dicti Monasterii, licet de facto concorditer fuit electa, præfici valeat, dispensare misericorditer dignaremur.

§. III. Nos itaque volentes eamdem Beatricem, quæ præfato Monasterio utilis fore dicitur, et cui de Religionis zelo, nobilitate generis, morum et vitæ honestate, aliisque virtutum meritis fide digna testimonia perhibentur, prærogativa prosequi gratiæ specialis, discretioni tuæ per Apostolica scripta mandamus, quatenus cum eadem Beatrice si prædictæ ætatis suæ XXV. annum excessit, quod hujusmodi defectu, ac fœlicis recordationis Bonifacii Papæ VIII. prædecessoris nostri, et quibuscumque constitutionibus &c. *nequaquam obstantibus*. In Abbatissam ejusdem Monasterii libere et licite, alias canonice, eligi valeat et assumi, auctoritate nostra, dispenses.

Datum Avenione VI. Idus Junii anno VIII.

LIX.

LIX.

Ut ad gradum Magisterii admittat Giraldum Grimaldum. Ex lib. ultimo anno 8. epist. 30.

Cancellario Parisiensi.

§. I. SIcut debetur bene meritis præmium, et servitiis gratitudo, sic etiam dignum reputamus et congruum, ut illis, qui sacræ Theologiæ studio longis temporibus insudarunt, laborum suorum honor debitus impendatur. Sane petitio pro parte dilecti filii Giraldi Grimaldi, Ordinis Fratrum Minorum, Provinciæ Aquitaniæ nobis exhibita continebat, quod ipse, qui in studio Parisiensi, in ipsa Theologia Baccalarius extitit, et jam in illo litterarum et scientiarum cursus suos solitos perfecit, adeo in dicta Theologia, divina gratia largiente, profecit, quod digne meretur honorem Magistralem recipere in eadem. Quare pro parte ipsius Giraldi fuit nobis humiliter supplicatum, ut eum promoveri ad prædictum honorem, auctoritate Apostolica, mandaremus.

§. II. Nos igitur de ipsius Giraldi sufficientia et idoneitate ad hoc certam notitiam non habentes, ac gerentes de tuæ circumspectionis industria in his et aliis fiduciam in Domino specialem, discretioni tuæ per Apostolica scripta mandamus, quatenus, postquam tibi constiterit, quod præfatus Giraldus litterarum et scientiarum ibidem legendo cursus suos perfecerit, et ipsum ex fide digna relatione dilectorum filiorum Magistrorum in eadem sacra pagina in dicto studio præsentium, sufficientem inveneris, ad honorem hujusmodi Magistralem, quibuscumque constitutionibus, privilegiis Apostolicis &c. *nequaquam obstantibus*, dicto Giraldo, alias servatis debitis et consuetis solemnitatibus, legendi et regendi ubique in Theologica facultate prædicta, licentiam tribuas, eumque ad honorem ipsum promovere procures.

Datum Avenione VI. Idus Junii anno VIII.

LX.

Præficitur Ecclesiæ Kissauren. Ex lib. 4. epist. 16.

Dilecto filio Guillelmo Emergare. electo Kissauren.

ECclesiarum omnium regimini, disponente Domino, præsidentes continua pulsamur, et excitamur instantia circa statum earum prospere dirigendum, sed in eo mens nostra specialiter vigilare tenetur, ut Ecclesiis vacantibus tales studeamus præficere in Pastores, e quorum gubernatione provida Ecclesiæ ipsæ, operante illo, qui pastorum agnoscitur dux et pastor, votivæ prosperitatis gratulentur successibus, et incrementis multimodis efferantur. Dudum siquidem vacante Ecclesia Kissauren. pro eo quod nos venerabilem Fratrem nostrum Nicolaum Vestan. tunc Kissauren. Episcopum, absentem a vinculo, quo tenebatur eidem Ecclesiæ Kissauren. cui tunc præerat, de Fratrum &c. et Apostolicæ &c. absolventes, ipsum ad Vestan. Ecclesiam tunc vacantem duximus transferendum, præficiendo eum dictæ Vestan. Ecclesiæ in Episcopum et Pastorem. Nos volentes eidem Kissauren. Ecclesiæ, ne dispendia prolixæ &c. paterna sollicitudine præcavere, cum nullus præter nos hac vice &c. pro eo quod nos diu ante &c. omnes Ecclesias Cathedrales tunc vacantes et vacaturas in antea, per translationes per

nos in posterum faciendas de Prælatis earum ubilibet constitutis, ad alias Ecclesias tunc vacantes, et in antea vacaturas : ordinationi &c. duximus reservandas; decernentes ex tunc &c. contingeret attentari; ac ad provisionem ipsius Ecclesiæ Kissauren. celerem &c. sollicitis studiis intendentes, et cupientes talem eidem Kissauren. Ecclesiæ præesse personam, quæ sciret &c. juribus, & etiam adaugere, post deliberationem, quam &c. diligentem : demum ad te Ordinis Fratrum Minorum Professorem, sacræ Theologiæ Magistrum, in Sacerdotio constitutum, quem de Religionis zelo, vitæ munditia, honestate morum, prudentia spiritualium, & temporalium providentia, aliisque grandium virtutum meritis tuarum, ex testimoniis fide dignis accepimus insignitum, convertimus oculos nostræ mentis. Quibus omnibus diligenti &c. de persona tua præfatæ Kissauren. Ecclesiæ, de dictorum &c. auctoritate &c. providemus, teque illi præficimus in Episcopum, & Pastorem, curam &c. plenarie committendo. In illo qui dat gratias &c. confidentes, quod præfata Kissauren. Ecclesia, gratia tibi &c. regetur utiliter, & prospere dirigetur, augmentaque suscipiet, auctore Domino, commodi & honoris. Quocirca discretioni tuæ per Apostolica scripta mandamus &c. *Merearis recipere incrementum*.

Datum Avenione xv. Kalendas Julii anno viii.

In eumdem modum Archiepiscopo Creten. & Capitulo Kissauren.

LXI.

Præficitur Ecclesiæ Arien. Ex lib. 1. epist. 141.

Dilecto filio Raymundo de sancta Lucia electo Arien.

Vide in Regesto Tomi 7. fol. 468.

INter curas multiplices quibus &c. *Et dirigere debeant indirecta*. Dudum siquidem bonæ memoriæ Lazaro Episcopo Arien. regimini Arien. Ecclesiæ præsidente, Nos cupientes eidem Ecclesiæ, cum eam vacare contingeret, per Apostolicæ Sedis providentiam idoneam &c. provisionem ipsius Ecclesiæ ea vice &c. duximus reservandam, decernendo ex tunc irritum &c. contingeret attentari. Postmodum vero præfata Ecclesia, per obitum præfati Lazari, qui in partibus illis diem &c. pastoris &c. Nos vacatione hujusmodi &c. intellecta, ad provisionem ipsius Ecclesiæ celerem, de qua nullus &c. decreto obsistentibus supradictis, ne ipsa Ecclesia longæ vacationis incommoda pateretur, paternis &c. intendentes, ac cupientes eidem Ecclesiæ talem præesse personam, quæ sciret &c. juribus, & etiam adaugere, post deliberationem &c. diligentem : demum ad te Ordinis Fratrum Minorum professorem, in Sacerdotio &c. de Religionis zelo, litterarum &c. vitæ munditia, honestate morum, aliisque virtutum meritis, nobis, & ipsis Fratribus nostris ex fide dignorum testimonio multipliciter commendatum, direximus oculos nostræ mentis. Quibus omnibus diligenti &c. de persona tua eidem Arien. Ecclesiæ, de ipsorum &c. auctoritate &c. providemus, teque illi in Episcopum præficimus & Pastorem, curam &c. plenarie committendo, firma concepta fiducia, quod dirigente Domino actus tuos, præfata Ecclesia per tuæ circumspectionis &c. prospere dirigetur, sibique, divina favente clementia, salubria provenient incrementa. Jugum itaque Domini tuis &c. *Exinde uberius consequi merearis*.

Datum Avenione viii. Idus Julii anno viii.

In eumdem modum Archiepiscopo Creten. & Capitulo ac Clero Arien.

LXII.

LXII.

Præficitur Ecclesiæ Milopolitanæ. Ibid. epist. 149.

Dilecto filio Jacobo de Ponto electo Milopolitan.

§. I. PAstoralis officii debitum, cui disponente &c. exposcit ut de &c. generalis, sollicite &c. vacationis &c. incommodis, ut illis præficiantur Viri idonei in pastores, qui eas in spiritualibus & temporalibus possint & sciant salubriter gubernare. *Vide Const. 101. Joannis XXII. Tom. 6. fol. 576.*

§. II. Dudum siquidem bonæ memoriæ Nicolao Episcopo Milopolitan. regimini Milopolitan. Ecclesiæ præsidente: Nos cupientes eidem Milopolitan. Ecclesiæ, cum eam quovis modo vacare contingeret, operationis nostræ ministerio idoneam &c. provisionem ejusdem Ecclesiæ, cum vacaret &c. reservandam; decernendo ex tunc &c. contingeret attentari. Postmodum vero præfata Milopolitan. Ecclesia, per obitum ejusdem Nicolai, qui extra &c. diem &c. pastoris &c. Nos vacatione ipsius Ecclesiæ fide dignis relatibus intellecta, ad provisionem ipsius &c. de qua nullus præter nos se, hac vice &c. decreto obsistentibus &c. ne prolixæ &c. paternis, & sollicitis &c. Post deliberationem quam de præficiendo eidem Ecclesiæ, personam utilem & etiam fructuosam cum nostris &c. diligentem: demum ad te Ordinis Fratrum Minorum Professorem, in Sacerdotio &c. cui de Religionis zelo, litterarum &c. vitæ ac morum &c. spiritualium &c. & providentia, & aliis virtutum meritis laudabilia testimonia perhibentur, convertimus oculos &c. Quibus omnibus attenta &c. de persona tua ipsi Milopolitan. Ecclesiæ, de prædictorum &c. auctoritate &c. providemus, teque illi præficimus in Episcopum & Pastorem, curam &c. plenarie committendo, in illo qui dat gratias &c. confidentes, quod dicta Ecclesia sub tuo &c. gratia tibi &c. in eisdem spiritualibus &c. grata suscipiet incrementa. Quocirca discretioni tuæ per &c. mandamus, quatenus impositum tibi a Domino onus devote suscipiens, ipsius Ecclesiæ regimen sollicite studeas exercere; gregem Dominicum in ea tibi creditum doctrina &c. juxta datam tibi a Deo prudentiam informando, ita quod ipsa Ecclesia tuæ operationis ministerio, votivis jugiter proficiat commodis & successibus prosperis augeatur; tuque proinde divinam, & Apostolicæ Sedis, et nostram gratiam &c. merearis.

Datum Avenione VIII. Idus Julii anno VIII.

In eumdem modum Archiepiscopo Creten. & Capitulo Milopolitan. ac Andreæ Duci Venetiarum.

LXIII.

Præficitur Ecclesiæ Hierapolitanæ. Ibid. epist. 103.

Dilecto filio Stephano de Larolo Electo Jerapolitan.

PAstoralis officii debitum &c. *Præesse salubriter & prodesse*. Nuper siquidem Ecclesia Hierapolitan. ex eo Pastoris regimine destituta, quod nos venerabilem fratrem nostrum Antonium Duracen. tunc Hierapolitan. Archiepiscopum apud Sedem Apostolicam constitutum, a vinculo, quo tenebatur eidem Hierapolitan. Ecclesiæ, cui tunc præerat, de Fratrum &c. et Apostolicæ potestatis plenitudine, absolventes, ipsum ad Duracen. Ecclesiam tunc vacantem, duximus transferendum, præficiendo eum ipsi Duracen. Ecclesiæ in Archiepiscopum et Pastorem. Nos volentes eidem Hiera- *Vide ut supra.*

ra-

rapolitanæ Eccleſiæ, ne diſpendia longæ vacationis incurreret, paterna ſollicitudine præcavere,cum nullus præter nos &c. de ipſius Eccleſiæ Hierapolitanæ ordinatione ſe intromittere poſſit pro eo, quod nos diu ante vacationem hujuſmodi, ejuſdem Hierapolitan.Eccleſiæ,proviſiones &c. tunc apud prædictam Sedem vacantium et vacaturarum in antea diſpoſitioni noſtræ duximus ſpecialiter reſervandas, decernendo ex tunc irritum &c. contingeret attentari. Poſt deliberationem, quam de præficiendo eidem Hierapolitanæ Eccleſiæ perſonam utilem &c. cum Fratribus &c. diligentem: demum ad te Ordinis Fratrum Minorum Profeſſorem, in Sacerdotio &c. cujus de religionis zelo, litterarum ſcientia, honeſtate morum et vitæ, ſpiritualium et temporalium providentia, aliiſque virtutum meritis apud nos fide digna et laudabilia teſtimonia perhibentur, direximus oculos &c. Quibus omnibus debita &c. de perſona tua ipſi Hierapolitanæ Eccleſiæ, de prædictorum &c. auctoritate &c. providemus, teque illi præficimus in Archiepiſcopum et Paſtorem, curam &c. ipſius Hierapolitanæ Eccleſiæ tibi tam &c. plenarie committendo. In illo qui dat gratias &c. *Uberius conſequi mereoris*.

Datum Avenione VIII. Idus Julii anno VIII.

LXIV.

Præficitur Eccleſiæ Archadien. Ex libr.4. epiſt.31.

Dilecto filio Raphaeli Electo Archadien.

§. I. Eccleſiarum omnium curam, prout noſtræ ſervitutis debitum exigit, ſollicitam gerere cupientes circa ipſarum ſingulas continuæ attentionis oculis ad hoc potiſſime vigilamus, ut ipſarum regimina talibus committantur Paſtoribus, quorum ſollicitudine circumſpecta, & circumſpectione ſollicita Eccleſiæ ipſæ laudabilibus in ſpiritualibus et temporalibus, auctore Domino, proficiant incrementis. Olim ſiquidem bonæ memoriæ Raphaele Epiſcopo Archadien. Eccleſiæ Archadien. regimini præſidente; nos cupientes ipſi Eccleſiæ, cum eam quovis modo vacare conntingeret, utilem & fructuoſam per Apoſtolicæ Sedis providentiam, præeſſe perſonam, proviſionem ipſius Eccleſiæ, cum vacaret, diſpoſitioni &c. reſervandam: decernendo ex tunc irritum &c. contingeret attentari.

§. II. Poſtmodum vero dicta Eccleſia, per obitum ipſius Raphaelis, qui in illis partibus &c. paſtoris &c. Nos attendentes quod nullus &c. de ordinatione ipſius Eccleſiæ ſe hac vice &c. decreto obſiſtentibus ſupradictis, ac de ipſius proviſione celeri &c. paternis &c. cogitantes; poſt deliberationem quam de præficiendo Eccleſiæ præfatæ virum talem, per quem poſſet circumſpecte regi et dirigi, et etiam defenſari, cum Fratribus &c. diligentem; demum ad te Miniſtrum Fratrum Minorum provinciæ Græciæ, in Sacerdotio &c. litterarum ſcientia præditum, vitæ ac morum &c. in ſpiritualibus providum &c. circumſpectum, et aliis multiplicium &c. inſignitum, prout fide dignorum &c. percepimus, direximus oculos &c. Quibus omnibus diligenti &c. de perſona tua eidem Eccleſiæ Archadien. de dictorum Fratrum &c. providemus, teque illi præficimus in Epiſcopum et Paſtorem, curam &c. ipſius tibi tam &c. plenarie committendo, in illo qui dat &c. confidentes, quod præfata Eccleſia Archadien. ſub tuo &c. gratia tibi &c. dirigetur, et ſalubria, ſuſcipiet &c. Jugum igitur Domini tuis &c. *promereri*.

Datum Avenione VIII. Idus Julii anno VIII.

In eumdem modum, Archiepiſcopo Creten. & Capitulo ac Clero Archadien.

LXV.

LXV.

Præficitur Ecclesiæ Abien. Ex lib. 1. Epist. 225.

Dilecto Filio Joanni de Montesono Electo Abien.

INter cetera, quæ superna &c. *valeant incrementis*. Nuper siquidem Ecclesia Abien. ex eo pastoris &c. quod nos venerabilem fratrem nostrum Adam Cataren. tunc Abien. Episcopum apud Sedem Apostolicam constitutum, a vinculo quo Abien. Ecclesiæ, cui tunc præerat, tenebatur, de Fratrum &c. & Apostolicæ &c. absolventes, ipsum ad Ecclesiam Cataren. tunc vacantem duximus transferendum, præficiendo eum ipsi Cataren. Ecclesiæ in Episcopum & Pastorem: nos ad provisionem ipsius Abien. Ecclesiæ, de qua nullus &c. hac vice &c. pro eo quod nos ante &c. provisiones &c. Cathedralium tunc apud &c. vacantium, & in antea vacaturarum collationi & dispositioni nostræ reservantes, decrevimus ex tunc irritum &c. contingeret attentari, ne longæ vacationis &c. paternis &c. intendentes; post deliberationem quam &c. diligentem: demum ad te Ordinis Fratrum Minorum Professorem, in Sacerdotio &c. litterarum &c. vitæ ac morum &c. in spiritualibus &c. circumspectum, aliisque virtutum & prout ex &c. percepimus &c. insignitum, direximus oculos &c. Quibus omnibus debita &c. de persona tua præfatæ Ecclesiæ Abien. de dictorum &c. auctoritate &c. providemus, teque illi præficimus in Episcopum & Pastorem, curam &c. ipsius, in &c. tibi plenarie committendo. In illo qui dat &c. confidentes, quod dicta Abien. Ecclesia sub tuo &c. gratia tibi &c. grata suscipiet incrementa. Jugum itaque Domini tuis &c. *uberius consequi merearis*. *Vid. Constit. 42. hujus Pontif.*

Datum Avenione VIII. Idus Julii anno VIII.

In eumdem modum, Patriarchæ Antiocheno.

LXVI.

Præficitur Ecclesiæ sanctæ Justæ. Ex libro 4. epist. 137.

Dilecto filio Palaczino de sancto Petro Electo sanctæ Justæ.

§. I. REgimini universalis Ecclesiæ quamquam &c. *præesse utiliter & prodesse*. Dudum siquidem bonæ memoriæ Jacobo Episcopo sanctæ Justæ regimini &c. Nos intendentes eidem &c. provisionem ipsius Ecclesiæ sanctæ Justæ ea vice &c. specialiter reservandam: decernentes ex tunc &c. contingeret attentari. *Vide Constit. 18. Bonifacii VIII. tom. 6. fol. 430.*

§. II. Postmodum vero præfata Ecclesia sanctæ Justæ, per obitum ejusdem Jacobi, qui nuper extra &c. diem &c. pastoris &c. Nos vacatione hujusmodi &c. ad provisionem ipsius &c. de qua nullus præter nos &c. decreto, obsistentibus supradictis: ne ipsa Ecclesia sanctæ Justæ longæ vacationis &c. ac etiam adaugere: post deliberationem, quam &c. diligentem: demum ad te Ordinis Fratrum Minorum Professorem, in Sacerdotio constitutum, litterarum scientia præditum, vitæ ac morum honestate conspicuum, in spiritualibus providum & in temporalibus circumspectum, ac aliis multiplicium virtutum meritis insignitum, prout fide dignorum assertione percepimus, direximus oculos nostræ mentis. Quibus omnibus diligenti &c. de persona tua eidem Ecclesiæ sanctæ Justæ, de dictorum Fratrum consilio, providemus teque illi præficimus in Episcopum & Pastorem, curam & administrationem ipsius Ecclesiæ sanctæ Justæ tibi tam in spiritualibus, quam in temporalibus ple-

plenarie committendo, firmam spem fiduciamque tenentes, quod tuos actus &c. a quo &c. charismatum dona proveniunt, clementia dirigente, præfata Ecclesia per tuam curialem solertiam, tuumque ministerium studiosum regetur utiliter, & prospere dirigetur. Jugum igitur Domini tuis &c. & suavi ejus &c. ipsius Ecclesiæ sollicitam curam geras; gregem Dominicum in ea tibi commissum doctrina verbi & operis informando: ita quod eadem Ecclesia gubernatori &c. *gratiam uberius consequi merearis*.

Datum Avenione IV. nonas Septembris anno VIII.

In eumdem modum, Archiepiscopo Arboren. & Capitulo ac Clero S.Justæ

LXVII.

Transfertur ab Anconitana ad Bergamen. Ecclesiam. Ex 1. par. libr. 1. epist. 136.

Venerabili fratri Lanfranco Episcopo Bergamen.

Ut in Const. 31. hujus Pont.

§. I. QUam sit onusta dispendiis, quam plena periculis &c. *proficiant incrementis*. Nuper siquidem Ecclesia Bergamen. ex eo pastoris &c. quod nos venerabilem fratrem nostrum Bernardum Brixien. tunc Bergamen. Episcopum, licet absentem a vinculo, quo tenebatur eidem Bergamen. Ecclesiæ, cui tunc præerat, de Fratrum &c. & Apostolicæ &c. absolventes, ipsum ad Brixien. Ecclesiam tunc vacantem duximus transferendum, præficiendo eum ipsi Brixien. Ecclesiæ in Episcopum & Pastorem.

§. II. Nos volentes eidem Bergamen. Ecclesiæ, ne dispendia longæ &c. paterna &c. præcavere, cum nullus præter nos &c. pro eo quod nos diu ante vacationem hujusmodi Bergamen. Ecclesiæ, provisiones omnium Ecclesiarum tunc vacantium &c. per translationes per nos factas, & ex tunc in posterum faciendas de Prælatis earum ubilibet constitutis, ad alias Cathedrales Ecclesias tunc vacantes & in antea &c. ordinationi nostræ duximus reservandas: decernentes ex tunc irritum &c. contingeret attentari. Post deliberationem quam &c. eidem Ecclesiæ Bergamen. personam utilem &c. habuimus diligentem, ad te tunc Anconitan. Episcopum, consideratis grandium &c. quibus personam tuam divina gratia insignivit, & quod tu qui regimini Anconitan. Ecclesiæ hactenus utiliter præfuisti, dictam Bergamen. Ecclesiam scies & poteris, auctore Domino, utiliter regere, ac fœliciter gubernare, aciem nostræ mentis duximus dirigendam.

§. III. Intendentes itaque tam dictæ Bergamen. Ecclesiæ, quam ejus gregi Dominico salubriter providere, te a vinculo quo tenebaris eidem Anconitan. Ecclesiæ cui præeras, de dictorum &c. & Apostolicæ &c. absolventes, te ad dictam Bergamen. Ecclesiam transferimus, teque illi præficimus in Episcopum et Pastorem, curam &c. dictæ Bergamen. Ecclesiæ &c. plenarie committendo, liberamque tibi dando licentiam ad eamdem Bergamen. Ecclesiam transeundi, firma spe, fiduciaque conceptis, quod tuos actus &c. dona proveniunt, prælibata Bergamen. Ecclesia per tuam solertem diligentiam, tuumque ministerium studiosum, honoris et prosperitatis multiplicium votiva percipiet incrementa. Quocirca fraternitati tuæ per &c. mandamus, quatenus ad præfatam Bergamen. Ecclesiam cum gratia nostræ &c. *gratiam exinde uberius consequi merearis*.

Datum Avenione X. Kalend. Novembris anno VIII.

LXVIII.

LXVIII.

Ut pro terminandis suis litibus compromittant in Archiepiscopum Moguntinum. Ex libr. 5. epist. 1575.

Dilectis filiis Præposito & Conventui Monasteriorum de Lutra per Præpositum soliti gubernari: ac Guardiano & Fratribus ejusdem loci de Lutra Præmonstraten. & Minorum Ordinum, Wormatien. Diœcesis.

EXhibita nobis vestræ petitionis series continebat, quod ab olim inter vos dilecti filii Præposite et Conventus ex parte una, et Guardiane, et Fratres ex altera, super jure funerandi, oblationibus recipiendis ac spoliationibus, et nonnullis aliis variis ac diversis articulis, tam in partibus coram nonnullis et diversis Judicibus Ordinariis, et etiam Delegatis, quam etiam in Apostolico Palatio coram diversis Auditoribus, causarum ejusdem Palatii super his successive per nos specialiter deputatis, periculose et diutius litigatum extitit, et etiam litigatur. Nos igitur cupientes vos a dispendiis et jacturis, quæ provenire solent ex litigiorum anfractibus, quantum cum Deo possumus, relevare, vestris in hac parte supplicationibus inclinati, compromittendi super præmissis omnibus et singulis in venerabilem fratrem nostrum Gerlatum Archiepiscopum Moguntinum, præmissis, ac quibuscumque constitutionibus et privilegiis Apostolicis et statutis et consuetudinibus Monasterii et Ordinum prædictorum contrariis nequaquam obstantibus, plenam et liberam, auctoritate Apostolica, tenore præsentium, vobis concedimus facultatem.

Datum Avenione XII. Kalend. Januarii anno VIII.

ANNO CHRISTI 1350. CLEMENTIS VI. ANNO 8. & 9.

LXIX.

Præficitur Ecclesiæ Valven. Ex libr. 4. epist. 136.

Venerabili fratri Francisco Episcopo Valven.

QUam sit onusta periculis &c. *proficiant incrementis*. Dudum siquidem bonæ memoriæ Landulpho Episcopo Valven. regimini Valven. Ecclesiæ præsidente, ad eamdem Romanam Ecclesiam nullo medio pertinentis; nos cupientes eidem Ecclesiæ, cum vacaret, per Apostolicæ Sedis providentiam idoneam præesse personam, provisionem ipsius Ecclesiæ Valven. ea vice &c. specialiter reservandam: decernentes ex tunc irritum &c. contingeret attentari. Postmodum vero præfata Ecclesia Valven. per obitum ejusdem Landulphi, qui nuper in partibus illis diem clausit extremum, pastoris solatio destituta, nos vacatione hujusmodi fide dignis relatibus intellecta, ad provisionem ipsius Ecclesiæ &c. de qua nullus præter nos &c. decreto, obsistentibus supradictis; ne ipsa Ecclesia Valven. longæ vacationis subjaceret incommodis, paternis et sollicitis studiis intendentes, ac cupientes eidem Ecclesiæ talem præesse personam, quæ sciret &c. eam præservare a noxiis, ac in suis manutenere juribus, et etiam adaugere. Post deliberationem, quam &c. diligentem; demum ad te Ordinis Fratrum Minorum professorem, in Sacerdotio constitutum, litterarum scientia præditum, vitæ ac morum honestate decorum, in spiritualibus providum, et in temporalibus cir-

Ut in Const. 31. hujus Pontif.

circumſpectum, ac aliis multiplicium virtutum meritis inſignitum, prout fide dignorum aſſertione percepimus, direximus oculos noſtræ mentis. Quibus omnibus diligenti meditatione diſcuſſis, de perſona tua eidem Eccleſiæ Valven. de dictorum Fratrum conſilio, auctoritate Apoſtolica, providemus, teque illi præficimus in Epiſcopum & Paſtorem, curam & adminiſtrationem ipſius Valven. Eccleſiæ, tibi, tam in ſpiritualibus, quam in temporalibus plenarie committendo, in illo qui dat &c. confidentes quod præfata Eccleſia Valven. ſub tuo felici regimine, gratia tibi aſſiſtente divina, proſpere dirigetur, & ſalubria ſuſcipiet incrementa. Jugum igitur Domini tuis &c. *uberius valeas promereri*.

Datum Avenione XVI. Kalend. Februarii anno VIII.

LXX.

Præficitur Eccleſiæ Waterforden. Ibid. epiſt. 106.

Dilecto filio Rogerio de Gradok electo Waterforden.

Ut in ſuper. Conſtit. hujus Pont.

QUam ſit onuſta periculis &c. *proficiant incrementis*. Dudum ſiquidem bonæ memoriæ Richardo Epiſcopo Waterforden. regimini Waterforden. Eccleſiæ præſidente; nos volentes eidem Eccleſiæ, cum vacaret, per Apoſtolicæ Sedis providentiam idoneam præſidere perſonam, proviſionem ipſius Waterforden. Eccleſiæ &c. duximus ſpecialiter reſervandam: decernentes ex tunc &c. contingeret attentari. Poſtmodum vero præfata Eccleſia Waterforden. per obitum ejuſdem Richardi, qui nuper extra &c. debitum naturæ perſolvit, Paſtoris ſolatio deſtituta: nos vacatione hujuſmodi fide dignis relatibus intellecta, ad proviſionem ipſius Eccleſiæ &c. de qua nullus &c. decreto obſiſtentibus ſupradictis. Ne ipſa Waterforden. Eccleſia longæ vacationis ſubjaceret incommodis,paternis et ſollicitis ſtudiis intendentes, ac cupientes eidem Eccleſiæ talem præeſſe perſonam, quæ ſciret &c. eam in ſuis manutenere juribus, ac etiam adaugere. Poſt deliberationem quam &c. diligentem; demum ad te Ordinis Fratrum Minorum Profeſſorem, in Sacerdotio conſtitutum, litterarum ſcientia præditum, vitæ ac morum honeſtate conſpicuum, in ſpiritualibus providum, & in temporalibus circumſpectum, et aliis virtutum meritis laudabiliter inſignitum, direximus oculos noſtræ mentis. Quibus omnibus debita meditatione penſatis, de perſona tua &c. eidem Eccleſiæ Waterforden. de dictorum &c. providemus, teque illi præficimus in Epiſcopum et Paſtorem, curam &c. plenarie committendo. In illo qui dat gratias, et largitur præmia confidentes, quod eadem Waterforden. Eccleſia ſub tuo felici regimine, gratia tibi aſſiſtente divina, proſpere dirigetur, et ſalubria ſuſcipiet incrementa. Jugum igitur Domini tuis &c. *uberius conſequi merearis*.

Datum Avenione VI. Kalend. Martii anno VIII.

In eumdem modum, Archiepiſcopo Caſſelen. et Capitulo ac Clero Waterforden. & Regi Angliæ.

LXXI.

Conceduntur variæ Indulgentiæ viſitantibus Eccleſiam Monaſterii Clariſſarum Veteris-Budæ. Ex lib. 5. epiſt. 765.

Univerſis Chriſti fidelibus.

Ut in Regeſto Tomi 7. fol. 412.

SPlendor paternæ gloriæ qui ſua &c. *precibus & meritis adjuvatur*. Cupientes igitur, ut Eccleſia Monaſterii S. Claræ in Veteri-Buda Ordinis ejuſdem Sanctæ, Veſprimien. Dioec. per cariſſimam in Chriſto filiam noſtram Eli-

Elisabetham Reginam Hungariæ illustrem, in honorem & sub vocabulo præfatæ Sanctæ de novo fundati, congruis honoribus frequentetur, & ut Christi fideles eo libentius causa devotionis confluant ad eamdem, quo ibidem uberius dono cœlestis gratiæ conspexerint se refectos, de Omnipotentis Dei misericordia, & beatorum Petri & Pauli Apostolorum ejus auctoritate confisi, omnibus vere pœnitentibus & confessis, qui in singulis dictæ Sanctæ, ac sancti Francisci, & dedicationis præfatæ Ecclesiæ Festivitatibus, unum annum & quadraginta dies: illis vero qui in Nativitatis, Circumcisionis, Resurrectionis, Ascensionis, Corporis Domini nostri Jesu Christi, ac Epiphaniæ, Parasceves, Pentecostes, & quatuor principalibus sanctæ Mariæ Virginis, & Conceptionis ejusdem, ac sancti Michaelis Archangeli, sancti Joannis Baptistæ, singulorum duodecim Apostolorum, quatuor Evangelistarum, quatuor Doctorum, sancti Stephani Protomartyris, sancti Laurentii martyris, sancti Stephani, sancti Ladislai, sancti Emerici, sancti Stanislai, sancti Wenceslai, sancti Antonii, sancti Gerhardi, sancti Adalberti, Confessorum, sancti Martini, sancti Nicolai, & sancti Ludovici Pontificum & Confessorum, ac sanctæ Catarinæ Virginis & Martyris, & sanctæ Margaritæ, sanctæ Annæ, ac sanctæ Elisabethæ Festivitatibus, Ecclesiam præfatam devote visitaverint, centum dies de injunctis eis pœnitentiis, videlicet, singulis Festivitatibus ipsarum diebus, quibus Ecclesiam ipsam, ut præfertur, visitaverint annuatim, misericorditer relaxamus.

Datum Avenione VI. Idus Aprilis anno VIII.

LXXII.

Præficitur Ecclesiæ Suessanæ. Ex libro I. epist. 31.

Dilecto filio Jacobo Petrucii Electo Suessan.

SUscepti cura regiminis cor nostrum continua pulsat instantia &c. *valeant adaugeri*. Dudum siquidem bonæ memoriæ Alexandro Episcopo Suessan. regimini Suessanæ Ecclesiæ præsidente; Nos volentes eidem Ecclesiæ, cum vacaret, per Apostolicæ &c. utilem &c. præsidere personam, provisionem ipsius Ecclesiæ Suessan. ea vice dispositioni &c. reservandam; decernentes ex tunc irritum &c. contingeret attentari. Postmodum vero præfata Ecclesia, per obitum ejusdem Alexandri, qui nuper extra &c. diem &c. Pastoris &c. Nos vacatione hujusmodi &c. intellecta, ad provisionem ipsius Ecclesiæ celerem &c. de qua nullus &c. decreto obsistentibus supradictis, ne ipsa Ecclesia Suessan. longæ &c. paternis &c. intendentes, ac cupientes &c. talem præesse personam, quæ sciret &c. præservare &c. ac in suis &c. juribus, & etiam adaugere; post deliberationem, quam &c. diligentem; demum ad te Ordinis Fratrum Minorum Professorem, sacræ Theologiæ Magistrum, in Sacerdotio &c. litterarum &c. vitæ ac morum &c. circumspectum; ac aliis multiplicium virtutum &c. insignitum, prout fide dignorum assertione &c. direximus &c. Quibus omnibus &c. de persona tua eidem Ecclesiæ Suessan. de dictorum &c. providemus, teque illi præficimus in Episcopum & Pastorem, curam &c. tibi tam &c. plenarie committendo; in illo qui dat &c. confidentes, quod dicta Ecclesia Suessan. sub tuo &c. gratia tibi &c. dirigetur, & salubria &c. Jugum igitur Domini tuis &c. *merearis*.

Vide Constit. 10. Bonifacii VIII. Tom. 6. fol. 491.

Datum Avenione IX. Kal. Junii anno IX.

In eumdem modum Archiepiscopo Capuan. & Capitulo ac Clero Suessan. & Ludovico Regi Siciliæ.

LXXIII.

Præficitur Eccleſiæ Gravinen. Ex libro 5. epiſt. 19.

Dilecto filio Joanni de Gollinaro Electo Gravinen.

Vide Conſtit. 14. Joannis XXII. Tom. & fol. 507.

§. I. Dum ad univerſas orbis Eccleſias juxta Paſtoralis officii debitum &c. *fideliter gubernentur.* Dudum ſiquidem bonæ memoriæ Berardo Epiſcopo Gravinen. regimini Gravinen. Eccleſiæ præſidente: Nos intendentes eidem Eccleſiæ, cum vacaret, per Apoſtolicæ Sedis providentiam idoneam & utilem præſidere perſonam, proviſionem ipſius Eccleſiæ &c. ſpecialiter reſervavimus, ac decrevimus ex tunc irritum &c. contingeret attentari. Poſtmodum vero prædicta Eccleſia, per obitum ejuſdem Berardi Epiſcopi, qui extra &c. debitum naturæ perſolvit, vacante.

§. II. Nos vacatione hujuſmodi fide dignis relatibus intellecta, ad proviſionem ipſius Eccleſiæ celerem &c. de qua nullus &c. decreto obſiſtentibus ſupradictis, ne longæ &c. incommodis, paternis &c. intendentes; poſt deliberationem, quam &c. perſonam utilem &c. cum noſtris &c. diligentem; demum ad te Ordinis Fratrum Minorum profeſſorem, in ſacerdotio &c. cui de religionis zelo, litterarum &c. ſpiritualium providentia &c. circumſpectione, aliiſque virtutum meritis apud nos fide digna perhibentur teſtimonia, direximus &c. Quibus omnibus diligenti &c. de perſona tua præfatæ Eccleſiæ, de dictorum &c. auctoritate &c. providemus, teque illi præficimus in Epiſcopum & Paſtorem, curam &c. plenarie committendo; in illo qui dat gratias &c. confidentes, quod eadem Eccleſia per tuæ circumſpectionis induſtriam, & providentiam circumſpectam, ſub tuo fœlici &c. gratia tibi &c. ſalubriter & proſpere dirigetur, grataque in iiſdem ſpiritualibus & temporalibus ſuſcipiet incrementa. Jugum itaque Domini tuis &c. *uberius conſequi merearis.*

Datum Avenione IX. Kal. Junii anno IX.

In eumdem modum Archiepiſcopo Acheruntino, & Capitulo ac Clero Gravinen.

LXXIV.

Uniuntur Monaſterio Clariſſarum de Caſſeriis duæ Eccleſiæ Parochiales. Ex libro 4. epiſt. 78.

Ad perpetuam rei memoriam.

§. I. Etſi ex injuncto nobis Apoſtolatus officio ſollicitudo Eccleſiarum, & Monaſteriorum omnium, & perſonarum, præſertim religioſarum, in his degentium nobis immineat generalis, circa illa tamen nos diligentius vigilare convenit, ne egeant quæ ſui fragilitate ſexus nequeunt ſibi, ut deceret, neceſſaria procurare. Sane petitio pro parte dilectarum in Chriſto filiarum Abbatiſſæ & Conventus Monaſterii beatæ Mariæ Angelorum de Caſſeriis, Ordinis ſanctæ Claræ, ſancti Papuli Diœc. cujus Monaſterium dilectus filius nobilis vir Arnaldus Vicecomes Caramanni fundator & patronus exiſtit, nobis nuper exhibita continebat, quod ipſæ propter diverſitatem temporis, ſufficientes redditus non habebant, ex quibus poſſent, ut dicebatur, congrue ſuſtentari. Quare pro parte Abbatiſſæ & Conventus, ac patroni prædictorum nobis extitit humiliter ſupplicatum, ut parochiales Eccleſias de Caſſeriis, & de Belloſtau invicem canonice annexas, dictæ ſancti Papuli

Papuli & Tholosan. Dioec. ad onera dictarum Abbatissæ & Conventus, ac Monasterii supportanda facilius, eisdem Abbatissæ & Conventui, ac Monasterio unire & incorporare perpetuo, de benignitate Apostolica, dignaremur.

§. II. Nos itaque eisdem Abbatissæ & Conventui pio in hac parte compatientes affectu, hujusmodi earum supplicationibus inclinati, prædictas de Cafferiis & de Bellostau parochiales Ecclesias cum omnibus juribus & pertinentiis suis, eisdem Abbatissæ & Conventui dicti Monasterii beatæ Mariæ Angelorum perpetuo, auctoritate Apostolica, jncorporamus, annectimus, & unimus, reservata tamen prius de fructibus, redditibus & proventibus ipsarum parochialium Ecclesiarum, pro Vicario dictarum Ecclesiarum in ea perpetuo Domino servituro, ad Dioecesani loci arbitrium, congrua portione, ex qua possit commode sustentari, jura Episcopalia solvere, & alia sibi incumbentia onera supportare; ita tamen, quod ipsarum Rectore, qui nunc est, cedente, vel decedente, aut eas quomodolibet dimittente, ipsæ Abbatissa & Conventus possint per se, vel alium, seu alios, corporalem possessionem Ecclesiarum, jurium & pertinentiarum prædictorum apprehendere ac perpetuo retinere, cujuscumque licentia minime requisita seu obtenta, fructusque, redditus, & proventus ipsarum Ecclesiarum in usus proprios, ac utilitatem earumdem Monasterii & Ecclesiarum licite convertere supradictos. Non obstantibus &c. *contingeret attentari*. Nulli ergo &c. nostræ incorporationis, annexionis, unionis, & voluntatis &c.

Datum Avenione 11. Kal. Junii anno ix.

LXXV.

Præficitur Ecclesiæ Capuanæ. Ex lib. 5. epist. 5.

Venerabili fratri Vesiano Episcopo olim Eugubin. in Archiepiscopum Capuan. Electo.

§. I. Romani Pontificis, quem Pastor ille &c. *successibus gratulentur*. Dudum siquidem bonæ memoriæ Richardo Archiepiscopo Capuan. regimini Capuan. Ecclesiæ præsidente: Nos cupientes eidem Ecclesiæ, cum eam quovis modo vacare contingeret, operationis nostræ ministerio idoneam providere personam, provisionem ejusdem Ecclesiæ ordinationi, & dispositioni nostræ duximus specialiter reservandam. Decernendo ex tunc irritum & inane, si secus super his a quovis, quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter, contingeret attentari. *Vide Constit. 19. Joannis XXII. Tom. 6. fol. 491.*

§. II. Postmodum vero præfata Ecclesia, per obitum ejusdem Richardi, qui in partibus illis debitum naturæ persolvit, Pastoris &c. Nos vacatione hujusmodi &c. intellecta, ad provisionem ipsius Ecclesiæ celerem &c. de qua nullus præter nos &c. decreto obsistentibus supradictis, ne prolixæ vacationis &c. paternis &c. intendentes, post deliberationem, quam &c. fructuosam, cum Fratribus &c. diligentem; demum ad te Episcopum tunc Eugubin. consideratis grandium virtutum meritis, quibus personam tuam divina gratia insignivit: & quod tu qui regimini Eugubinæ Ecclesiæ hactenus utiliter præfuisti, dictam Capuan. Ecclesiam scies & poteris, auctore Domino, utiliter regere, & foeliciter gubernare, nostrum animum duximus dirigendum. Intendentes itaque tam dictæ Capuan. Ecclesiæ, quam ejus gregi Dominico salubriter providere, te a vinculo, quo tenebaris eidem Eugubinæ Ecclesiæ, cui præeras, de dictorum &c. & Apostolicæ &c. absolventes, te ad dictam Capuanam Ecclesiam transferimus, teque illi in Archiepiscopum præficimus & Pa-

& Pastorem; curam &c. ipsius Capuan. Ecclesiæ tibi tam &c. plenarie committendo, liberamque tibi dando licentiam ad eamdem Capuan. Ecclesiam transeundi, firma ducti fiducia quod tuos actus &c. charismatum dona emanant, prælibatæ Capuan. Ecclesiæ, per tuam curiosam solertiam, tuumque ministerium studiosum, honoris ac prosperitatis multiplicium votiva provenient incrementa. Quocirca fraternitati tuæ per Apostolica scripta mandamus, quatenus præfatæ Capuanæ Ecclesiæ impositum tibi onus devote suscipiens, curam &c. præfatas sic diligenter geras & sollicite prosequaris, quod ipsa Ecclesia gubernatori circumspecto &c. gaudeat se commissam, ac bonæ famæ tuæ odor ex &c. latius diffundatur, tuque præter retributionis &c. nostræ benedictionis augmentum, ac ipsius Sedis gratiam &c. *mercaris*.

Datum Avenione XVIII. Kal. Julii anno IX.

In eumdem modum Capitulo & Clero Capuan. & Suffraganeis ejusdem; ac Joannæ Reginæ Siciliæ.

LXXVI.

Transfertur a Gardien. ad Eugubinam Ecclesiam. Ibidem epist. 26.

Venerabili fratri Joanni Episcopo Eugubin.

§. I. Romani Pontificis, quem Pastor ille cœlestis, & Episcopus animarum, *ut supra*. Nuper siquidem Ecclesia Eugubin. Romanæ Ecclesiæ immediate subjecta, ex eo vacante, quod nos venerabilem fratrem nostrum Vesianum Archiepiscopum Capuanum, tunc Episcopum Eugubin. a vinculo, quo Ecclesiæ Eugubin. cui tunc præerat, tenebatur, de fratrum nostrorum consilio, & Apostolicæ potestatis plenitudine absolventes, ipsum ad Capuan. Ecclesiam tunc vacantem, duximus transferendum, præficiendo eum dictæ Capuan. Ecclesiæ in Archiepiscopum & Pastorem.

§. II. Nos attendentes, quod de dicta Ecclesia Eugubina nullus præter nos hac vice disponere potest, pro eo quod nos diu ante vacationem hujusmodi provisiones omnium Ecclesiarum Cathedralium vacaturarum in antea, per translationes per nos ex tunc in antea faciendas de Prælatis earum ubilibet constitutis, ad alias Cathedrales Ecclesias tunc vacantes, & in antea vacaturas, provisioni nostræ specialiter reservantes, decrevimus ex tunc irritum &c. contingeret attentari; & ad provisionem ipsius Ecclesiæ Eugubin. celerem & fœlicem ne longæ &c. paternis &c. intendentes, & cupientes eidem Ecclesiæ talem præesse personam, quæ sciret &c. & adversis, ac in suis &c. & etiam adaugere; post deliberationem, quam &c. diligentem; demum ad te Episcopum tunc Gardien. consideratis grandium virtutum meritis, quibus personam tuam Altissimus insignivit, & quod eidem Gardien. Ecclesiæ laudabiliter præfuisti, direximus &c. Intendentes itaque tam dictæ Eugubinæ Ecclesiæ, quam ejus gregi Dominico salubriter providere, te a vinculo, quo dictæ Gardien. Ecclesiæ, cui tunc præeras, tenebaris, de dictorum Fratrum consilio, & Apostolicæ potestatis plenitudine absolventes, te ad dictam Eugubin. Ecclesiam transferimus, teque illi præficimus in Episcopum & Pastorem, curam &c. ipsius Eugubinæ Ecclesiæ tibi in &c. plenarie committendo, liberamque tibi dando licentiam ad præfatam Eugubin. Ecclesiam transeundi, firma spe fiduciaque conceptis, quod dirigente Domino actus tuos, præfata Eugubin. Ecclesia per tuum ministerium studiosum, ac fructuosum multiplicia, dante Domino, honoris & commodi suscipiet incrementa. Quocirca fraternitati tuæ &c. *uberius consequi merearis*.

Datum Avenione XIII. Kal. Decembris anno IX.

LXXVII.

LXXVII.

Confirmatur in Officio Inquisitionis. Ex libro secretorum epist. 136.

Dilecto filio Michaeli Pisano Ordinis Fratrum Minorum Inquisitori hæreticæ pravitatis in Aquilegien. & Graden. Provinciis, auctoritate Apostolica deputato.

HOnestis petitionibus tuis libenter annuimus, in his maxime, quæ favorem fidei Catholicæ respicere dignoscuntur. Sane petitio pro parte tua nobis nuper exhibita continebat, quod dudum dilectus filius Raymundus Abbas Monasterii sancti Nicolai in littore de Venetiis Ordinis sancti Benedicti, Castellan. Diœc. Apostolicæ Sedis Nuncius, Petrino Ordinis Fratrum Minorum in Provinciis Aquilegien. & Graden. Inquisitore tunc pravitatis hæreticæ, per eumdem Abbatem, auctoritate Apostolica commissa sibi specialiter in hac parte, ab officio Inquisitionis hujusmodi pravitatis amoto, te dicto Petrino in eodem officio subrogavit, ipsumque officium tibi per te, usque ad beneplacitum Sedis Apostolicæ regendum, gubernandumque commisit, prout in quodam publico instrumento inde confecto, ejusdem Abbatis sigillo munito plenius continetur. Quare pro parte tua fuit nobis humiliter supplicatum, ut subrogationi & commissioni hujusmodi confirmationis Apostolicæ robur adjicere dignaremur. Nos igitur zelum, quem ad persequendum pravitatem hujusmodi habere, ac profunditatem scientiæ, honestatem vitæ, & alia merita, quibus juvari dignosceris, attendentes, & proinde volentes te in hac parte prosequi gratiose, hujusmodi supplicationibus inclinati, subrogationem & commissionem easdem ratas & gratas habemus, illasque auctoritate Apostolica, ex certa scientia confirmamus, & præsentis scripti patrocinio communimus; supplentes omnem defectum, si quis forsan intervenerit in eisdem, de Apostolicæ potestatis plenitudine.

Datum Avenione Kal. Octobris anno IX.

LXXVIII.

Ut admittant domum in castro de Montagnana. Ex 2. par. lib. 1. epist. 1010.

Dilectis filiis Ministro Generali & Fratribus Ordinis Minorum.

SAcræ religionis, in qua sub jugo voluntariæ paupertatis devotum Deo exhibetis obsequium promeretur honestas, ut petitionibus vestris, quantum cum Domino possumus, favorabiliter annuamus. Hinc est, quod nos volentes vos, et Ordinem vestrum prosequi favorabiliter in hac parte, vestris supplicationibus inclinati, vobis et dicto Ordini vestro recipiendi unum locum ad opus vestrum, et dicti vestri Ordinis, juxta Castrum appellatum de Montagnana, Paduan. Diœc. dummodo Castrum ipsum sit adeo sufficiens et insigne, quod in ipso loco duodecim Fratres præfati vestri Ordinis inibi pro tempore commorantes, honeste ac congrue valeant sustentari: et construendi Ecclesiam seu Oratorium cum campanili et campana, ac domum et cœmeterium, et alias necessarias officinas, absque præjudicio parochialis Ecclesiæ dicti loci, et juris cujuslibet alieni: fel. rec. Bonifacii Papæ VIII. prædecessoris nostri constitutione prohibente, ne Religiosi Ordinum mendicantium loca de novo recipiant absque Apostolicæ Sedis licentia speciali, faciente plenam et expressam de prohibitione hujusmodi mentionem, et quibuslibet aliis constitutionibus Apostolicis contrariis nequaquam obstan-

obstantibus, plenam et liberam licentiam, auctoritate Apostolica, tenore præsentium, elargimur. Nulli ergo &c. nostræ concessionis &c.

Datum Avenione II. Kalend. Novembr. anno IX.

LXXIX.

Præficitur Ecclesiæ Giraclen. Ex lib. I. epist. 36.

Dilecto filio Francisco Electo Giraclen.

Vid. Const. 17. Bonif. VIII. tom. 6. fol. 429.

§. I. APostolatus officium quamquam &c. *duce Domino gubernare*. Dudum siquidem bonæ memor. Joanne Episcopo Giraclen. regimini &c. Nos cupientes eidem Ecclesiæ, cum eam vacare &c. præesse personam, provisionem ejusdem &c. duximus reservandam: decernendo ex tunc &c. contingeret attentari.

§. II. Postmodum vero prædicta Ecclesia, per obitum ejusdem Joannis, qui nuper extra &c. diem &c. Pastoris solatio destituta; Nos vacatione hujusmodi &c. intellecta, ad provisionem ipsius &c. de qua nullus præter &c. decreto obsistentibus supradictis: ne longæ vacationis deploraret incommoda, paternis et sollicitis studiis intendentes, cupientes quoque ipsi Ecclesiæ Giraclen. talem præesse personam, quæ sciret eam in suis manutenere juribus, ac etiam adaugere. Post deliberationem, quam &c diligentem; demum ad te Guardianum Fratrum Ordinis Minorum in Castillione Imperiarum, Gerunden. Diœc. in Sacerdotio constitutum, quem litterarum scientia præditum, vitæ ac morum honestate decorum, in spiritualibus providum, et in temporalibus circumspectum, ac aliis multiplicium &c. insignitum prout &c. convertimus oculos nostræ mentis. Quibus omnibus debita meditatione pensatis, de persona tua nobis, et eisdem Fratribus, consideratione præmissorum accepta, præfatæ Giraclen. Ecclesiæ, de Fratrum &c. auctoritate Apostolica, providemus, teque illi præficimus in Episcopum et Pastorem, curam &c. plenarie committendo, firma ducti fiducia, quod tuos actus, a quo universorum charismatum dona proveniunt, clementia dirigente, præfata Giraclen. Ecclesia per tuam curiosam solertiam, et per tuum studium fructuosum, regetur utiliter, et prospere dirigetur. Jugum itaque Domini tuis &c. *uberius consequi merearis*.

Datum Avenione VI. Kalend. Decembris anno IX.

In eumdem modum Archiepiscopo Turritan. et Capitulo Giraclen.

LXXX.

Commendat fratrem Petrum Fanensem milites ducentem contra Sarracenos Reg. Vatic. fol. 271.

Dilectis filiis Magistro, & Conventui Hospitalis sancti Joannis Hierosolymitani.

DIlectus filius Petrus de Fano, Ordinis Fratrum Minorum, lator præsentium, prout laudanda multorum assertione comperimus, in negotiis fidei in partibus Orientis laudabiliter admodum, ac virtuose se gessit: quamobrem ipsum prosecutionis Apostolicæ dignum merito existimantes, discretionem vestram attente rogamus, quatenus eum pro nostra & Apostolicæ Sedis reverentia, & meritorum suorum intuitu, suscipiatis favorabiliter, & efficaciter habeatis commendatum.

Datum Avenione V. Nonas Martii anno IX.

In eumdem modum Raymundo Episcopo Morinen. Apostolicæ Sedis legato. Et dilecto filio nobili viro Andreæ Dandulo Duci Venetiarum.

LXXXI.

LXXXI.

Eximit a solvendis decimis, aliisque exactionibus. Reg. Vatic. fol. 516.

Dilectis in Christo filiabus Abbatissæ, & Sororibus Monasterii de Graneyraco Ordinis sanctæ Claræ, Ruthenen. Diœcesis.

§. I. Sacra Religio, quæ in vestro Monasterio a vobis, et aliis personis in eo degentibus sub onere voluntariæ paupertatis jugiter colitur, sic a vobis mundanæ dissolutionis relegavit illecebras, ut inter alia claustralis abstinentiæ nexibus religatæ, puritate fulgeatis Observantiæ regularis, et voluntatis libitum coarctantes, omnino sub obedientiæ debito dignam exhibeatis, et sedulam Domino servitutem.

§. II. Hinc est, quod nos pium et congruum reputantes, ut vos illa prosequamur gratia, quam vestris necessitatibus conspicimus opportunam, vobis, auctoritate præsentium, indulgemus, ut ad præstationem decimarum, de quibuscumque possessionibus, et aliis omnibus bonis vestris, quæ in præsentiarum habetis, & justis modis, præstante Domino, acquisiveritis in futurum, vel ad contribuendum in procurationibus quorumlibet Ordinariorum & etiam Legatorum, & Nunciorum Sedis Apostolicæ, & quibuslibet talliis, & collectis, & ad exhibenda pedagia, telonea, & alias exactiones, quibusvis Regibus, Principibus, seu aliis personis secularibus, minime teneamini, neque ad id compelli valeatis. Nulli ergo &c. nostræ concessionis &c.

Datum Avenione XVI. Kalend. April. anno IX.

LXXXII.

Concedit facultatem recipiendi Conventum de Ware. Regest. Vatican. fol. 374.

Dilecto filio Ministro Generali, & Fratribus Ordinis Minorum.

§. I. Sacræ vestræ Religionis, in qua virtutum Domino devotum, & sedulum obsequium exhibetis, promeretur honestas, ut petitionibus vestris, illis præsertim, quæ divini cultus augmentum, & salutem fidelium respiciunt animarum, quantum cum Deo possumus, favorabiliter annuamus.

§. II. Dudum siquidem vobis recipiendi sex loca ad opus Fratrum vestri Ordinis, tria videlicet in Italia, & alia tria citra Montes, tunc constructa, vel construenda, si concederentur alias vobis gratiose, sive a vobis justo titulo forent etiam acquisita, & in eisdem locis construendi oratoria, seu Ecclesias, domos, & alias necessarias officinas, plenam & liberam concessimus facultatem, prout in nostris inde confectis litteris plenius continetur.

§. III. Postmodum vero, sicut exhibita nobis pro parte vestra petitio continebat, dilecti filii Minister Provincialis, & Fratres ipsius Ordinis, Provinciæ Angliæ, secundum morem dicti Ordinis, unum locum, quem dilectus nobilis vir Thomas Wake Dominus de Lidell Miles, Londonien. Diœc. in Villa sua de Ware, dictæ Diœc. de bonis a Deo sibi collatis dicitur construxisse, quemque idem miles Ministro, & Fratribus eisdem pia liberalitate concessit, prout ex forma dictarum litterarum poterant, receperunt, ac in eo Ecclesiam & cœmeterium ac officinas necessarias alias construxerunt. Quare pro parte vestra fuit nobis humiliter supplicatum, ut concessioni, & re-

receptioni hujuſmodi confirmationis Apoſtolicæ robur adjicere de ſpeciali gratia dignaremur.

§. IV. Nos igitur hujuſmodi ſupplicationibus inclinati, conceſſionem per eumdem militem, & receptionem per eoſdem Miniſtrum & Fratres, de dicto loco factas, ſicut prædicitur, ratas & gratas habentes, illas, auctoritate Apoſtolica, ex certa ſcientia, confirmamus, & præſentis ſcripti patrocinio communimus; ſupplentes omnem defectum, ſi quis forſan intervenerit in eiſdem, de Apoſtolicæ plenitudine poteſtatis. Nulli ergo noſtræ confirmationis & ſuppletionis &c.

Darum Avenione XII. Kalend. April. anno IX.

LXXXIII.

Præficit Eccleſiæ Scithien. fratrem Joannem de Clavaxio. Reg. Vatic. lib. I. anno 9. fol. 60.

Dilecto filio Joanni de Clavaxio Electo Scithien.

Proœmium. §. I. Paſtoralis officii debitum, cui, diſponente Domino, præſidemus, expoſcit, ut de univerſis orbis Eccleſiis, quarum cura nobis imminet generalis, & de illis præſertim, quæ vacationis exponuntur incommodis, ſollicite cogitemus, ut illis præficiantur viri providi in Paſtores, qui eas in ſpiritualibus, & temporalibus poſſint, & ſciant, ſalubriter gubernare.

§. II. Dudum ſiquidem bon. mem. Andrea Epiſcopo Scithien. regimini Scithien. Eccleſiæ præſidente, Nos cupientes eidem Eccleſiæ, cum eam vacare contingeret, operationis noſtræ miniſterio, utilem præſidere perſonam, proviſionem ejuſdem Eccleſiæ, cum vacaret, ordinationi noſtræ ea vice duximus ſpecialiter reſervandam, decernendo ex tunc irritum & inane, ſi ſecus ſuper his a quoquam, quavis auctoritate, ſcienter, vel ignoranter contingeret attentari.

Pontifex ſibi electionem reſervat Epiſcopi. §. III. Poſtmodum vero præfata Eccleſia per obitum ejuſdem Andreæ, qui extra Romanam Curiam debitum naturæ perſolvit, Paſtoris ſolatio deſtituta: Nos vacatione hujuſmodi fide dignis relatibus intellecta, ad proviſionem ipſius Eccleſiæ celerem, & felicem, de qua nullus præter nos ſe hac vice intromittere poteſt, reſervatione & decreto obſiſtentibus ſupradictis, ne prolixæ vacationis exponeretur incommodis, paternis & ſollicitis ſtudiis intendentes: poſt deliberationem, quam de præficiendo eidem Eccleſiæ perſonam utilem, & etiam fructuoſam, cum noſtris Fratribus habuimus diligentem: demum ad te Ordinis Fratrum Minorum profeſſorem, in Sacerdotio conſtitutum, cui de litterarum ſcientia, religionis zelo, vitæ ac morum honeſtate, ſpiritualium providentia, & temporalium circumſpectione, aliiſque virtutum meritis apud nos laudabilia teſtimonia perhibentur, direximus oculos noſtræ mentis. (Præficitur frater Joannes.) Quibus omnibus debita meditatione penſatis, de perſona tua, ipſi Scithien. Eccleſiæ, de prædictorum Fratrum noſtrorum conſilio, auctoritate Apoſtolica, providemus, teque illi præficimus in Epiſcopum & Paſtorem; curam & adminiſtrationem ipſius Eccleſiæ tibi tam in ſpiritualibus, quam in temporalibus plenarie committendo: in illo, qui dat gratias, & largitur præmia, confidentes, quod eadem Eccleſia per tuæ circumſpectionis induſtriam, & providentiam circumſpectam, ſub tuo felici regimine ſalubriter, & proſpere dirigetur. Jugum igitur Domini tuis impoſitum humeris prompta devotione ſuſcipiens, curam & adminiſtrationem præfatas ſic exercere ſtudeas ſollicite, fideliter & prudenter, quod ipſa

ipsa Ecclesia gubernatori provido, & fructuoso administratori gaudeat se commissam, tuque præter retributionis æternæ præmium, benevolentiæ nostræ gratiam uberius consequi merearis.

Datum apud Villam Novam Avenion. Diœcef. x. Kal. Aprilis anno IX. In eumdem modum Archiepiscopo Creten. & Capitulo, ac populo Civitatis & diœcesis Scithien.

LXXXIV.

Creatur Episcopus Resinen. Reg. Vat. ibid. fol. 57.

Dilecto filio Duyino de Spalato, Electo Resinen.

§. I. SUmmi dispositione Rectoris, ad regimen universalis Ecclesiæ deputati, angimur curis assiduis, ut opem & operam, quantum nobis ex alto conceditur, impendamus, ut orbis Ecclesiæ universæ pastoris regimine destitutæ, per nostræ providentiæ studium, viris committantur idoneis, qui sciant, velint, & valeant Ecclesias ipsas eis commissas, studiose regere, prudenter dirigere, & salubriter gubernare. *Præfatio.*

§. II. Nuper siquidem bonæ memoriæ Nicolao Episcopo Resinen. regimini Resinen. Ecclesiæ præsidente, nos cupientes ipsi Ecclesiæ, cum eam quovis modo vacare contingeret, utilem & fructuosam per Apostolicæ Sedis providentiam præesse personam, provisionem ejusdem Ecclesiæ dispositioni nostræ, ac dictæ Sedis duximus specialiter reservandam, decernendo ex tunc irritum & inane si secus super his, per quoscumque, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter contingeret attentari. *Reservatio electionis Pontificis.*

§. III. Postmodum vero prædicta Ecclesia, per obitum ipsius Nicolai, qui nuper extra Romanam Curiam debitum naturæ persolvit, pastoris solatio destituta: Nos vacatione hujusmodi fide dignis relatibus intellecta, ad provisionem ipsius Ecclesiæ celerem & felicem, de qua nullus præter nos se hac vice intromittere potest, reservatione & decreto obsistentibus supradictis, ne longæ vacationis deploraret incommoda, paternis & sollicitis studiis intendentes, cupientes quoque ipsi Ecclesiæ Resinen. talem præesse personam, quæ sciret, vellet & posset eam præservare a noxiis & adversis, ac in suis manutenere juribus, & etiam adaugere: post deliberationem, quam super his cum Fratribus nostris habuimus diligentem, demum ad te Ordinis Fratrum Minorum, in Sacerdotio constitutum, quem litterarum scientia præditum, vitæ, ac morum honestate decorum, in spiritualibus providum, & in temporalibus circumspectum, ac aliis multiplicium virtutum meritis laudabiliter, prout ex testimoniis fide dignis accepimus, insignitum, convertimus oculos nostræ mentis. Quibus omnibus debita meditatione pensatis, de persona tua nobis, & eisdem Fratribus nostris, consideratione præmissorum, accepta, præfatæ Resinen. Ecclesiæ, de Fratrum ipsorum consilio, auctoritate Apostolica, providemus, teque illi præficimus in Episcopum, & Pastorem, curam & administrationem ipsius tibi in spiritualibus, & temporalibus plenarie committendo; firma ducti fiducia, quod tuos actus & opera, illius, a quo universorum charismatum dona proveniunt, clementia dirigente, præfata Resinen. Ecclesia, per tuam curiosam solertiam, tuumque ministerium studiosum, regetur utiliter, & prospere dirigetur. *Episcopus eligitur.*

§. IV. Jugum igitur a Domino humeris tuis impositum suscipiens reverenter, & suavi ejus oneri humiliter colla flectens, ipsius Resinen. Ecclesiæ sollicitam curam geras, gregem Dominicum tuæ vigilantiæ creditum, doctrina verbi & operis informando: ita quod eadem Resinen. Ecclesia guber-

natori circumspecto, & fructuoso administratori gaudeat se commissam, ac bonæ famæ tuæ odor ex laudabilibus tuis actibus latius diffundatur; ac tu, præter æternæ retributionis præmium, nostræ benedictionis gratiam uberius consequi merearis.

Datum apud Villam novam Avenion. dioec. v. Kal. Aprilis anno IX. In eumdem modum Archiepiscopo Ragusin. & Clero Resinen.

LXXXV.

Ut ingredi possit Monasterium de Lourtinis prope Parisius. Reg. Vatic. in 2. part. lib. 1. fol. 140S.

Dilectæ in Christo filiæ Joannæ, uxori dilecti filii Joannis Taillefer Civis Parisien.

DEvotionis tuæ sinceritas promeretur, ut quæ a nobis suppliciter postulas, affectu tibi benevolo concedamus. Hinc est quod nos tuis supplicationibus inclinati, ut cum duabus matronis honestis, quas ad hoc duxeris eligendas, Monasterium Monialium de Lourtinis juxta Parisius, Ordinis sanctæ Claræ, quibuscumque constitutionibus Apostolicis, ac statutis, & consuetudinibus ipsius Monasterii contrariis nequaquam obstantibus, quoties volueris, ingredi valeas libere; dummodo earum, quæ ipsi Monasterio præfuerint, ad id accedat assensus, tuque ac dictæ matronæ ibidem non comedatis, nec etiam pernoctetis, tenore tibi præsentium, indulgemus. Nulli ergo &c. nostræ concessionis &c.

Datum apud Villam novam Avenion. Dioecef. III. Kal. Aprilis anno IX.

LXXXVI.

Ut Abbatissæ uti possint baculo pastorali. Reg. Vatic. in alio libro anni 9. fol. 677.

Dilectis in Christo filiabus Jordanæ Abbatissæ, ac Sororibus Monasterii sanctæ Elisabethæ, Valentin. Dioecef. Ordinis sanctæ Claræ.

EXposcit vestræ devotionis sinceritas, & Religionis promeretur honestas, ut tam vos, quas speciali dilectione prosequimur, quam Monasterium vestrum congruis honoribus prosequamur. Hinc est, quod nos vestris in hac parte supplicationibus inclinati, ut tu filia Abbatissa, & aliæ Abbatissæ dicti Monasterii, quæ pro tempore præfuerint eidem, uti possitis baculo Pastorali infra dictum Monasterium, dum divina officia solemniter celebrabuntur ibidem, tibi & aliis Abbatissis dicti Manasterii, quæ pro tempore præfuerint ibidem, auctoritate Apostolica, de speciali gratia, tenore præsentium, indulgemus. Nulli ergo &c. nostræ concessionis &c.

Datum apud Villam novam Avenion. Dioec. Idibus Maii, anno IX.

LXXXVII.

Præficitur Ecclesiæ Laquedonen. Reg. Vat. in lib. 2. anni 10. fol. 89.

Dilecto filio Paulo de Interamne Electo Laquedonen.

§. I. INter sollicitudines varias, quibus assidue premimur, illa potissime pulsat & excitat mentem nostram, ut status Ecclesiarum omnium curæ nostræ, divina providentia, commissarum spiritualiter & temporaliter au-

augeatur, quodque illis, quæ suis destitutæ Pastoribus vacationis incommoda deplorare noscuntur, tales ministros præficere studeamus, per quorum regimen utiliter & salubriter valeant gubernari.

§.II. Dudum siquidem bonæ memoriæ Francisco Episcopo Laquedonen. regimini Laquedonen. Ecclesiæ præsidente; Nos cupientes eidem Ecclesiæ, cum eam vacare contingeret, operationis nostræ ministerio, utilem præsidere personam, provisionem ejusdem Ecclesiæ, cum vacaret, ordinationi &c. reservandam: decernentes ex tunc irritum &c. contingeret attentari. Postmodum vero præfata Ecclesia, per obitum ejusdem Francisci, qui in partibus illis debitum &c. Pastoris solatio destituta; dilecti filii Capitulum dictæ Ecclesiæ reservationis, & decreti prædictorum, ut asseritur, ignari, te Ordinis Fratrum Minorum Professorem, in Sacerdotio constitutum, in Laquedonen. Episcopum, licet de facto concorditer elegerunt; tuque hujusmodi reservationis & decreti ignarus eidem electioni, de tui Superioris licentia præstitisti assensum, & demum reservatione prædicta ad tuam deducta notitiam, ad Sedem Apostolicam accedens, ipsius electionis negotium proponi fecisti in Consistorio coram nobis. Nos igitur electionem ipsam, utpote post, & contra reservationem & decretum præfata attentatam, reputantes, prout erat, irritam & inanem; & ad provisionem ipsius Ecclesiæ Laquedonen. de qua nullus præter nos se hac vice intromittere potuit, neque potest, reservatione & decreto obsistentibus supradictis, paternis & sollicitis studiis intendentes: post deliberationem, quam de præficiendo &c. cum Fratribus nostris habuimus diligentem: demum ad te, cui de litterarum scientia, vitæ ac morum honestate, spiritualium providentia & temporalium circumspectione, aliisque virtutum meritis apud nos laudabilia testimonia perhibentur, direximus &c. Quibus omnibus, necnon prædictorum eligentium unanimi voluntate, debita meditatione pensatis, de persona tua ipsi Laquedonen. Ecclesiæ, de prædictorum Fratrum nostrorum consilio, auctoritate Apostolica, providemus, teque illi præficimus in Episcopum & pastorem, curam &c. committendo: In illo qui dat &c. confidentes, quod eadem Ecclesia per tuæ circumspectionis industriam, & providentiam circumspectam, sub tuo fœlici regimine, dextera Domini tibi assistente propitia, salubriter & prospere dirigetur.

§. III. Jugum igitur Domini tuis impositum humeris prompta &c. curam & administrationem præfatas sic exercere studeas sollicite, fideliter, & prudenter, quod ipsa Ecclesia gubernatori provido & fructuoso administratori gaudeat se commissam, tuque præter æternæ retributionis præmium, benevolentiæ nostræ gratiam uberius consequi merearis.

Datum apud Villam novam Avenion. diœc. xv. Kal. Junii anno x. In eumdem modum Archiepiscopo Consan. & Capitulo Laquedonen. ac Ludovico Regi, & Joannæ Reginæ Siciliæ.

LXXXVIII.

Præficitur Ecclesiæ Vodien. Reg. Vatic. ibid. fol. 84.

Dilecto filio Bonifacio Cepti Barcigrassi de Urbeveteri Electo Vodien.

§. I. INter cetera, quæ superna dispositione nobis imminent peragenda, ad id nimirum solliciti reddimur, ut viduatis Ecclesiis tales præficiamus in Pastores, per quorum industriam & sollicitudinem circumspectam, indemnitati earum provideatur salubriter, ipsæque Ecclesiæ in spiritualibus & temporalibus augeantur.

§. II. Du-

§. II. Dudum ſiquidem bonæ memoriæ Petro Epiſcopo Vodien. regimini Vodien. Eccleſiæ præſidente; nos cupientes eidem Eccleſiæ, cum vacaret, per Apoſtolicæ Sedis providentiam, utilem & idoneam præſidere perſonam, proviſionem ipſius Eccleſiæ ordinationi & diſpoſitioni noſtræ ea vice duximus ſpecialiter reſervandam: decernentes ex tunc irritum &c. contingeret attentari.

§. III. Poſtmodum autem dicta Eccleſia, per obitum ejuſdem Petri Epiſcopi, qui nuper extra Romanam Curiam diem clauſit extremum, Paſtoris ſolatio deſtituta; Nos ad proviſionem ejuſdem Eccleſiæ fœlicem &c. ſtudiis intendentes, poſt deliberationem, quam de præficiendo eidem Eccleſiæ perſonam utilem ac etiam fructuoſam, cum Fratribus noſtris habuimus diligentem; demum ad te Ordinis Fratrum Minorum profeſſorem, in ſacerdotio conſtitutum, cui de Religionis zelo, litterarum ſcientia, honeſtate morum & vitæ, ſpiritualium & temporalium providentia, aliiſque virtutum meritis, apud nos laudabilia teſtimonia perhibentur, direximus oculos noſtræ mentis: quibus omnibus attenta meditatione penſatis, de perſona tua ipſi Vodien. Eccleſiæ, de dictorum Fratrum noſtrorum conſilio, auctoritate Apoſtolica, duximus providendum, teque illi præfecimus in Epiſcopum & Paſtorem, curam & adminiſtrationem ipſius Vodien. Eccleſiæ tibi in ſpiritualibus & temporalibus plenarie committendo; in illo qui dat gratias & largitur præmia confidentes, quod eadem Vodien. Eccleſia, ſub tuo fœlici regimine, tuos actus & opera illius clementia dirigente, a quo univerſorum chariſmatum dona proveniunt, ac per tuam curioſam ſolertiam, miniſteriumque ſtudioſum, honoris & proſperitatis multiplicia ſuſcipiet incrementa.

§. IV. Quocirca diſcretioni tuæ mandamus per Apoſtolica ſcripta, quatenus præfatæ Vodien. Eccleſiæ impoſitum tibi onus a Domino devote ſuſcipiens, curam & adminiſtrationem præfatas ſic diligenter geras, & ſollicite proſequaris, quod ipſa Vodien. Eccleſia gubernatori circumſpecto, & fructuoſo adminiſtratori gaudeat ſe commiſſam, ac bonæ famæ tuæ odor ex laudabilibus tuis actibus latius diffundatur, tuque præter æternæ retributionis præmium, noſtræ benedictionis augmentum, ac ipſius Sedis gratiam uberius conſequi merearis.

Datum apud Villam novam Avenionen. diœc. xv. Kal. Junii, anno x.

LXXXIX.

Fit Epiſcopus Ajaeen. Ibid. lib. 1. fol. 11.

Dilecto filio Vincentio de Saſſaro Electo Ajacen.

Vide Conſt. 83. hujus Pontif.

§. I. PAſtoralis officii debitum &c. cogitemus, ut illis præficiantur &c. ſalubriter gubernare. Dudum ſiquidem bonæ memoriæ Philippo Epiſcopo Ajacen. regimini Ajacen. Eccleſiæ præſidente; Nos cupientes eidem &c. utilem præſidere perſonam, proviſionem ejuſdem Eccleſiæ ordinationi & diſpoſitioni noſtræ ea vice duximus ſpecialiter reſervandam: decernendo ex tunc &c. contingeret attentari. Poſtmodum vero præfata Eccleſia, per obitum ejuſdem Philippi, qui extra Romanam Curiam debitum naturæ perſolvit, Paſtoris ſolatio deſtituta; Nos vacatione hujuſmodi &c. intellecta, de perſona bonæ memoriæ Gerardi Ajacen. Epiſcopi eidem Ajacen. Eccleſiæ duximus providendum, ſed idem Gerardus, litteris noſtris ſuper hjuſmodi proviſione non confectis, extra Romanam Curiam debitum naturæ perſolvit.

§. II. Cum

§. II. Cum autem nostræ intentionis & voluntatis fuerit, quod si eumdem Gerardum, priusquam dicta provisio per nos facta de ipso, per assecutionem pacificæ possessionis administrationis bonorum & jurium Ecclesiæ & Episcopatus Ajacen. prædictorum, suum foret sortita effectum, rebus eximi contingeret ab humanis, provisionem ipsius Ecclesiæ sub nostra reservatione hujusmodi remanere libere sicut prius. Nos ad provisionem ipsius Ecclesiæ Ajacen. sic vacantis celerem &c. paternis & sollicitis studiis intendentes: post deliberationem quam de præficiendo eidem Ecclesiæ personam utilem, ac etiam fructuosam, cum Fratribus nostris habuimus diligentem: demum ad te Ordinis Fratrum Minorum professorem, in sacerdotio constitutum, cui de litterarum scientia, religionis zelo &c. aliisque virtutum meritis apud nos laudabilia testimonia perhibentur, direximus oculos nostræ mentis. Quibus omnibus debita meditatione pensatis, de persona tua ipsi Ajacen. Ecclesiæ, de prædictorum Fratrum nostrorum consilio, auctoritate Apostolica providemus, teque illi præficimus in Episcopum & Pastorem, curam & administrationem &c. committendo. In illo qui dat &c. per tuæ circumspectionis industriam, & providentiam circumspectam, sub tuo fœlici regimine, salubriter & prospere dirigetur. Jugum igitur Domini tuis &c. gaudeat se commissam, ac bonæ famæ tuæ odor ex laudabilibus tuis actibus latius diffundatur, tuque præter æternæ retributionis præmium, benevolentiæ nostræ gratiam uberius consequi merearis.

Datum apud Villam novam Avenion. diœc. XIII. Kal. Junii, anno X. In eumdem modum Archiepiscopo Pisano, & Clero ac populo Civitatis & Diœcesis Ajacen.

XC.

Præficitur Ecclesiæ Forolivien. Ibidem fol. 56.

Dilecto filio Bartholomæo de Sanzeto Electo Forolivien.

§. I. IN supremæ dignitatis specula, ex divini dispositione consilii, constituti, de universis orbis Ecclesiis, quarum cura nobis imminet generalis, juxta pastoralis officii debitum, quantum nobis ex alto permittitur, sollicite cogitamus, sed earum propensior sollicitudo nos angit, quas propriis Pastoribus destitutas vacationis conspicimus deputatas detrimentis, ut per nostræ providentiæ studium, Pastores eis præficiantur idonei, ac Rectores providi deputentur, sub quorum regimine hujusmodi Ecclesiæ spiritualibus proficiant incrementis, & temporalibus commodis gratulentur.

§. II. Dudum siquidem Ecclesia Forolivien. ex eo apud Sedem Apostolicam vacante, quod nos venerabilem fratrem nostrum Americum Bosan, olim Forolivien. Episcopum licet absentem, a vinculo quo tenebatur eidem Ecclesiæ Forolivien. cui tunc præerat, de Fratrum nostrorum consilio, & Apostolicæ potestatis plenitudine, absolventes, ipsum ad Ecclesiam Bosan. tunc vacantem, auctoritate Apostolica, duximus transferendum, præficientes ipsum eidem Ecclesiæ Bosan. in Episcopum & Pastorem. Nos volentes eidem Ecclesiæ Forolivien. ne diuturnæ vacationis exponeretur incommodis, utilem & fructuosam præsidere personam, cum nullus præter nos hac vice &c. intromittere possit, pro eo quod nos diu ante vacationem ipsius &c. provisiones omnium &c. vacaturarum, per translationes per nos ex tunc in antea faciendas, de Prælatis earum ubilibet constitutis ad alias Cathedrales Ecclesias tunc vacantes, & in antea vacaturas dispositioni nostræ duximus reservandas: decernendo ex tunc irritum &c. attentari. Ac ad provisionem ipsius

ipsius Ecclesiæ Forolivien. celerem & fœlicem ne longæ vacationis deplora-ret incommoda, paternæ sollicitudinis studio intendentes &c. adaugere: post deliberationem quam super his cum Fratribus nostris habuimus diligentem, demum ad te Ordinis Fratrum Minorum professorem, in sacerdotio constitutum, litterarum scientia præditum, Religionis zelo conspicuum, vitæ ac morum honestate decorum, ac in spiritualibus providum, & in temporalibus circumspectum, aliisque multiplicium &c. prout fide dignis testimoniis accepimus, oculos convertimus nostræ mentis.

§. III. Quibus omnibus debita meditatione pensatis, de persona tua eidem Ecclesiæ Forolivien. de dictorum Fratrum nostrorum consilio, auctoritate Apostolica, providemus, teque illi præficimus in Episcopum & Pastorem, curam & administrationem ipsius &c. committendo &c. uberius consequi merearis.

Datum apud Villam novam Avenion. diœc. XIII. Kal. Junii, anno X. In eumdem modum Archiepiscopo Ravennaten. & Capitulo, Clero ac populo, & universis vassallis civitatis & diœc. Forolivien.

XCI.

Fit Episcopus Coronen. Ibid. lib. 2. fol. 5.

Dilecto filio Joanni Raoleci Electo Coronen.

Vid. supr. Const. 83. §. I. Pastoralis officii &c. salubriter gubernare. Nuper siquidem Ecclesia Coronen. ex eo Pastoris solatio destituta, quod nos venerabilem fratrem nostrum Philippum Episcopum, olim Coronen. in Archiepiscopum Idruntin. electum, apud Sedem Apostolicam constitutum, a vinculo, quo tenebatur eidem Coronen. Ecclesiæ, cui tunc præerat, de Fratrum nostrorum consilio, et Apostolicæ potestaris plenitudine, absolventes, ipsum ad Idruntin. Ecclesiam tunc vacantem, auctoritate Apostolica, duximus transferendum, præficiendo eum ipsi Idruntin. Ecclesiæ in Archiepiscopum & Pastorem. Nos volentes eidem Coronen. Ecclesiæ, ne dispendia longæ vacationis incurreret, paterna sollicitndine præcavere, cum nullus præter nos hac vice de ipsius Ecclesiæ Coronen. ordinatione se intromittere possit, pro eo quod diu ante vacationem hujusmodi nos ejusdem Ecclesiæ Coronen. provisiones omnium Cathedralium Ecclesiarum tunc apud dictam Sedem vacantium & in antea &c. reservandas: decernentes ex tunc &c. attentari. Post deliberationem, qnam de præficiendo eidem Ecclesiæ personam utilem, ac etiam fructuosam cum Fratribus nostris habuimus diligentem: demum ad te Ordinis Fratrum Minorum professorem, sacræ Theologiæ Magistrum, in Sacerdotio constitutum, cui de Religionis zelo, de honestate morum & vitæ, spiritualium & temporalium providentia, aliisque virtutum meritis, apud nos laudabilia testimonia perhibentur, direximus oculos nostræ mentis. Quibus omnibus debita meditatione pensatis, de persona tua ipsi Coronen. Ecclesiæ, de dictorum Fratrum consilio, auctoritate Apostolica, providemus, teque illi præficimus in Episcopum & Pastorem, curam & administrationem ipsius &c. plenarie committendo. In illo, qui dat &c. confidentes, quod dicta Coronen. Ecclesia sub tuo fœlici regimine, gratia tibi assistente divina, in eisdem spiritualibus & temporalibus grata suscipiet incrementa.

§. II. Quocirca discretioni tuæ per Apostolica scripta mandamus, quatenus impositum tibi onus a Domino suscipiens, curam & administrationem præfatas sic diligenter geras, & sollicite prosequaris, quod ipsa Coronen. Ec-

Ecclesia, tuæ cooperationis ministerio, votivis proficiat jugiter commodis, & successibus prosperis gratuletur, tuque proinde divinam, & Apostolicæ Sedis gratiam uberius consequi merearis.

Datum apud Villam novam Avenionensis diœcesis XIII. Kalendas Junii anno X.

In eumdem modum Archiepiscopo Patracen. & Capitulo, Clero, & Populo, ac Vassallis Civitatis & diœcesis Coronen. & Andreæ Dandulo Duci Venetiarum.

XCII.

Fit Patriarcha Gradensis. Regest. Vatic. lib. 2. fol. 5.

Venerabili fratri Fortanerio olim Archiepiscopo Ravennaten. in Patriarcham Graden. Electo.

§. I. ROmani Pontificis, quem Pastor ille cœlestis & Episcopus animarum, potestatis sibi plenitudine tradita, Ecclesiis prætulit universis, plena vigiliis sollicitudo requirit, ut juxta cujuslibet statum Ecclesiæ sic vigilanter excogitet, sicque prospiciat diligenter, quod per ejus providentiam circumspectam, nunc per simplicis provisionis officium, nunc vero per ministerium translationis accommodæ, prout personarum, locorum, & temporum qualitas exigit, Ecclesiis singulis Pastor accedat idoneus, & Rector providus deputetur, qui populum sibi commissum per suam circumspectionem providam, & providentiam circumspectam, salubriter dirigat & informet, ac bona Ecclesiæ sibi commissæ non solum gubernet utiliter, sed etiam multimodis efferat incrementis.

§. II. Dudum siquidem, scilicet XVI. Kalend. Martii Pontificatus nostri anno II. ex certis causis, provisiones omnium Ecclesiarum Cathedralium civitatis & provinciæ Graden. ad quorum regimina Prælati, qui pro tempore præfuerunt eisdem, consueverunt per electionem assumi, tunc vacantium, & quæ ex tunc usque ad biennium vacare contingeret, dispositioni nostræ & Sedis Apostolicæ duximus reservandas, decernendo ex tunc irritum &c. contingeret attentari: & deinde cum finis dicti biennii tunc instaret, nos similibus causis inducti, reservationem, & decretum, præfata, de biennio in biennium usque ad XXV. Kalendas Martii Pontificatus nostri anno VIII. Et demum fine ultimi biennii tunc instante, usque ad duos annos ex tunc in antea computandos, reservationem & decretum præfata, auctoritate Apostolica, duximus proroganda.

§. III. Postmodum vero Ecclesia Graden. per obitum bonæ memoriæ Andreæ Patriarchæ Graden. qui hujusmodi ultima prorogatione durante, extra Romanam Curiam diem clausit extremum, Pastoris solatio destituta: nos ad provisionem ejusdem Ecclesiæ celerem & fœlicem &c. paternis & sollicitis studiis intendentes: post deliberationem, quam de præficiendo eidem Ecclesiæ, personam utilem & etiam fructuosam cum nostris Fratribus habuimus diligentem; demum ad te tunc Archiepiscopum Ravennaten. considerratis grandium virtutum meritis, quibus personam tuam divina gratia insignivit, & quod tu, qui regimini Ravennaten. Ecclesiæ hactenus utiliter præfuisti, dictam Graden. Ecclesiam scies & poteris, auctore Domino, utiliter regere, & fœliciter gubernare, nostrum animum duximus dirigendum. Intendentes itaque tam dictæ Graden. Ecclesiæ, quam ejus gregi Dominico salubriter providere, te a vinculo, quo tenebaris Ecclesiæ Ravennaten. præfatæ, cui tunc præeras, de dictorum Fratrum consilio, & Apostolicæ po-

testatis plenitudine, absolventes, te ad dictam Graden. Ecclesiam transferimus, teque illi in Patriarcham præficimus & pastorem, curam & administrationem ipsius &c. plenarie committendo; liberamque tibi dando licentiam, ad eamdem Graden. Ecclesiam transeundi; firma ducti fiducia, quod tuos actus & opera, illius clementia dirigente; a quo universorum charismatum dona emanant; prælibatæ Graden. Ecclesiæ per tuam curiosam solertiam, tuumque ministerium studiosum; honoris & prosperitatis multiplicium votiva provenient incrementa. Quocirca Fraternitati tuæ per Apostolica scripta mandamus, quatenus præfatæ Graden. Ecclesiæ impositum tibi onus a Domino devote suscipiens, curam & administrationem prædictas sic diligenter geras & sollicite prosequaris, quod ipsa Graden. Ecclesia gubernatori circumspecto, & fructuoso administratori gaudeat se commissam &c.

Datum apud Villam novam Avenionensis diœcesis XIII. Kalendas Junii anno X.

In eumdem modum universis Suffraganeis, Capitulo, ac Clero, & populo, ac Vassallis Civitatis & diœcesis Graden.

XCIII.

Accepto Patriarchatu Graden. constituitur administrator Ecclesiæ Ravennaten. Reg. Vatic. lib. 1. fol. 58.

Venerabili fratri Fortanerio olim Archiepiscopo Ravennaten. in Patriarcham Graden. Electo, Administratori Ecclesiæ Ravennaten.

Quale Pontificis studium in Ecclesiis providendis Pastore viduatis.

§. I. Regimini universalis Ecclesiæ, quamvis insufficientibus meritis, præsidentes, disponente Domino, de universis orbis Ecclesiis, pro earum statu salubriter dirigendo; quantum nobis ex alto conceditur, sollicite cogitamus; sed ea propensius sollicitudo nos urget, ut illis, quæ propriis sunt pastoribus destitutæ, ne prolixæ vacationis subjaceant detrimentis, de salubri remedio providere curemus, quodque illarum, quæ majori præfulgent titulo dignitatis, prout ipsorum locorum, & temporum qualitas exigit, necessitatibus consulamus.

Ecclesia Ravennat. vacant. Ad Patriarch. assumitur.

§. II. Sane Ecclesia Ravennaten. vacante pro eo, quod nos hodie te tunc Archiepiscopum Ravennaten. apud Sedem Apostolicam constitutum, a vinculo, quo ipsi Ecclesiæ Ravennaten. cui tunc præeras, tenebaris, de Fratrum nostrorum consilio, & Apostolicæ potestatis plenitudine absolventes, te ad Ecclesiam Graden. tunc vacantem duximus transferendum, præficiendo te illi in Patriarcham & Pastorem. Nos considerantes, quod tu de bonis ad mensam tuam Patriarchalem spectantibus, statum tuum juxta meritorum tuorum, & Patriarchalis dignitatis exigentiam, decenter tenere non possis, & propterea tibi, ut ipsum statum decentius tenere valeas; & Ravennaten. Ecclesiæ sic vacanti ne prolixæ vacationis subjaceat detrimentis, de oportuno remedio providere volentes, ac diligentius attendentes, quod tu eidem Ravennat. Ecclesiæ, cujus regimini hactenus laudabiliter præfuisti; per tuæ circumspectionis industriam, considerata maxime utriusque dictarum Ecclesiarum vicinitate, ac consideratione locorum, in spiritualibus & temporalibus esse poteris multipliciter fructuosus, Ecclesiam ipsam Ravennaten. sic vacantem, de qua nullus præter nos hac vice disponere potest, pro eo quod nos diu ante vacationem hujusmodi, provisiones omnium Ecclesiarum Cathedralium tunc apud dictam Sedem vacantium, & vacaturarum in posterum apud eam, collationi & dispositioni nostræ specialiter reservantes, decrevimus ex tunc irritum &c. contingeret attentari; tibi, de-

Eamdem Ecclesiam Raven. administrat.

di-

dictorum Fratrum nostrorum consilio, commendamus, per te, quoad vixeris, & dictæ Graden. Ecclesiæ præfueris, gubernandam, curam & administrationem ejusdem Ecclesiæ Ravennaten. ac bonorum & jurium ipsius tibi tam in spritualibus, quam in temporalibus plenarie committendo; ut Ecclesiam ipsam Ravennaten. tuæ gubernationi & administrationi commissam spiritualiter & temporaliter, juxta traditam tibi a Deo prudentiam, regas, dirigas, & augmentes, ac de fructibus, redditibus, proventibus, juribus, & obventionibus universis ad mensam Archiepiscopalem Ravennaten. spectantibus, ordines & disponas, eos convertendo prout Archiepiscopi Ravennaten. qui fuerunt pro tempore, fecerunt, ac etiam debuerunt, alienatione quorumlibet immobilium, ac pretiosorum mobilium bonorum ejusdem Ecclesiæ Ravennaten. tibi penitus interdicta. Jura Ecclesiæ ei committuntur, & bonorum administratio.

§. III. Tu igitur circa ejusdem Ravenaten. Ecclesiæ regimen & gubernationem sollicite & fideliter exercenda, te sic exhibeas studiosum, quod præfata Ravennaten. Ecclesia, divina tibi favente clementia, sub gubernanione tua provida ac salubri, votivis continue in spiritualibus, & temporalibus commodis amplietur, & salubribus proficiat incrementis: nosque tuæ circumspectionis & diligentiæ fructuosum studium in hac parte dignis possimus laudibus in Domino merito commendare.

Datum apud Villam novam Avenion. diœcesis XIII. Kalen. Junii anno X. In eumdem modum universis Suffraganeis, Capitulo, & Clero, ac universis Vassallis Ecclesiæ Ravennaten.

XCIV.

Fit Rector & Pacificator Campaniæ & Maritimæ. Regest. Vatic. in libro secretorum epist. 8.

Venerabili fratri Vesiano Archiepiscopo Capuano, Provinciarum Campaniæ, & Maritimæ, pro nobis, & Romana Ecclesia Rectori.

QUæ & quanta discrimina, pericula, & jacturas, Provinciis Campaniæ atque Maritimæ, quarum Rector existis, & habitatoribus earumdem pepererit, & pariat cura, & usque ad hæc tempora continuata, & aucta discordia inter nobiles & inferiores alios Provinciarum ipsarum, ad memoriam non sine amaritudine, revocantes, & super eis provinciis, & habitatoribus ipsis benigno compatientes affectu, Fraternitati tuæ, de qua in his & aliis plenam in Domino fiduciam obtinemus, inter quascumque personas Provinciarum ipsarum Ecclesiasticas, vel mundanas, etiamsi Pontificali, vel quavis alia præfulgeant dignitate, invicem diffidentes, tractandi, ordinandi, & faciendi pacem atque concordiam, & treuguas etiam ineundi; necnon pacem, concordiam, & treuguas hujusmodi juramentorum interpositionibus, pœnarum adjectionibus, & aliis firmitatibus vallandi, & roborandi, turbatores quoque & impeditores pacis, concordiæ, & treuguarum hujusmodi, nec non contradictores & rebelles, cujuscumque status, gradus, & conditionis extiterint, auctoritate nostra, per censuram Ecclesiasticam, per temporalem districtionem etiam, prout tibi expedire videbitur, appellatione postposita, compescendi, plenam concedimus, tenore præsentium, potestatem. Tu igitur, cujus affectibus inesse novimus bonum pacis, sic in hac parte te exhibeas studiosum, sicque diffidentium compescas, & reprimas noxium appetitum, quod nos studium tuum, & sollititudinem mentis commendare laudibus valeamus.

Datum apud Villam novam Avenionen. diœc. XII. Kal. Junii anno X.

XCV.

Commendatur eis prædictus Rector. Ibidem.

Dilectis filiis nobilibus Viris Jordano de filiis Ursi, & Sciarræ, quondam Jacobi de Columna, Senatoribus Urbis.

SPerantes, prout desideramus attentius, statum Provinciarum Campaniæ atque Maritimæ, quas hactenus, peccatis exigentibus, intestina commotio, & particularia odia miserabiliter lacerarunt & lacerant, per venerabilis fratris nostri Vesiani Archiepiscopi Capuani, Provinciarum ipsarum pro nobis & Ecclesia Romana Rectoris, providi regiminis curam in melius, auctore Domino, reformari & peramabilis & optatæ pacis dulcedinem, Provinciarum ipsarum provideri quieti, eumdem Archiepiscopum ad Provincias ipsas præsentialiter destinamus. Quocirca nobilitatem vestram attente rogamus, quatenus memorato Archiepiscopo sic pro nostra, & Apostolicæ Sedis reverentia favorabiliter, & efficaciter in executione sui officii assistatis, quo ipse vota nostra in hac parte, per auxilium vestrum laudabiliter impleat, sicque nos ex operibus ejus fructus colligamus optatos, dictisque Provinciis, & habitatoribus earumdem votivæ quietis serenitas elucescat.

Datum ut supra.

XCVI.

Fit Episcopus Agien: Reg. Vatic. in lib. ann. 11. fol. 2.

Venerabili fratri Raymundo Episcopo Agien.

§. I. ÆTerni Regis providentia, cui inscrutabili altitudine in regno mundi ordinationem suscipiunt universa, supremæ dignitatis fastigio, licet immeriti, præsidentes, ad universas orbis Ecclesias nostræ considerationis aciem extendimus, & pro earum statu fœliciter dirigendo, Apostolici favoris auxilium adhibemus; de illis vero propensius cogitare nos convenit, quæ viduitatis deplorant incommoda, ut in eis juxta cor nostrum, nunc per simplicis provisionis officium, nunc vero per ministerium translationis accommodæ, prout personarum, locorum, & temporum qualitas exigit, divina suffragante clementia, singulis Ecclesiis pastores præficiantur idonei, per quorum prudentiam & doctrinam Ecclesiæ ipsæ salubriter & utiliter gubernatæ, in statu prospero floreant & accrescant.

§. II. Dudum siquidem bonæ memoriæ Antonio Episcopo Agien. regimini Agien. Ecclesiæ præsidente; nos cupientes eidem Ecclesiæ, cum eam vacare contingeret, utilem & fructuosam per Apostolicæ Sedis providentiam præesse personam, provisionem ejusdem Ecclesiæ dispositioni nostræ ea vice duximus specialiter reservandam; decernentes ex tunc irritum &c. contingeret attentari. Postmodum vero dicta Ecclesia, per obitum ipsius Antonii Episcopi, qui extra Romanam Curiam debitum naturæ persolvit, Pastoris solatio destituta, nos, vacatione hujusmodi fide dignis relatibus intellecta, ad provisionem ipsius Ecclesiæ celerem &c. supradictis, ne longæ vacationis &c. intendentes, cupientes quoque ipsi Ecclesiæ Agien. talem præesse personam, quæ sciret &c. ac etiam adaugere. Post deliberationem, quam super his cum nostris &c. diligentem: demum ad te tunc Episcopum Arien. consideratis grandium virtutum tuarum meritis, quibus personam tuam

tuam Altissimus insignivit, & quod tu Arien. Ecclesiæ hactenus laudabiliter præfuisti, convertimus nostræ mentis intuitum. Intendentes itaque tam dictæ Agien. Ecclesiæ, quam gregi Dominico ejusdem salubriter & utiliter providere, a vinculo, quo ipsi Arien. Ecclesiæ, cui tunc præeras, tenebaris, de Fratrum ipsorum consilio, & Apostolicæ potestatis plenitudine, absolventes, te ad præfatam Agien. Ecclesiam transferimus, teque illi præficimus in Episcopum & Pastorem, curam &c. plenarie committendo, liberamque tibi dando licentiam ad præfatam Agien. Ecclesiam transeundi, firma spe, fiduciaque tenentes quod, dirigente Domino actus tuos, præfata Agien. Ecclesia per tuæ industriæ, & circumspectionis fructuosum studium regetur utiliter, & prospere dirigetur, grataque in eisdem spiritualibus, & temporalibus, auctore Domino, suscipiet incrementa.

§.III. Quocirca fraternitati tuæ, per &c. mandamus quatenus ad dictam Agien. Ecclesiam cum gratia &c. administrationem præfatas sic exercere studeas sollicite & fideliter, quod dicta Ecclesia per tuæ operationis ministerium, votivis jugiter proficiat commodis, & successibus prosperis augeatur, ac tu proinde divinam, præfatæ Sedis & nostram benedictionem & gratiam uberius consequi merearis.

Datum apud Villam novam Avenion. dioecesis VIII. Kalend. Junii, anno X.

In eumdem modum, Archiepiscopo Creten. & Capitulo, ac Clero Agien.

XCVII.

Dispensatur circa votum emissum de fundando Monasterio. Reg. Vatic. in 3. part. 1. libr. fol. 50.

Dilecto filio nobili viro Gerardo de Pomerio, Militi, Leodien. diœcesis.

§.I. Benigno sunt illa tibi concedenda favore, per quæ, sicut pie desiderare videris, conscientiæ pacem & salutem animæ, Deo propitio, consequaris.

§.II. Sane petitio pro parte tua nobis exhibita continebat, quod tu dudum de animæ tuæ salute cogitans, & terrena in cœlestia cupiens fœlici commercio commutare, pro animæ tuæ salute fundare de novo in oppido Aquen. Leodien. dioecesis quoddam Monasterium Monialium Ordinis sanctæ Claræ, illudque de bonis tuis sufficienter dotare pro duodecim Monialibus, in eo virtutum Domino perpetuo servituris, & opportunis familiaribus earumdem: nec non quod in ipso Monasterio, quamprimum ad hoc paratum existeret, tamdiu remaneres inclusus, donec fundationem & dotationem hujusmodi perfecisses, salubri, ac pia intentione vovisti: & quod licet tu postmodum Monasterium ipsum cum Dioecesani tui licentia fundare coeperis, & dotare, & in eo aliquamdiu inclusus maneres, prout manes, tu tamen pro eo, quod tui uxor & liberi dotationi hujusmodi non consentire contendunt, dotationem ipsam sic inclusus existens, non potes sicut credideras, adimplere, super quo Apostolicæ benignitatis remedium humiliter implorasti.

§.III. Tuis itaque in hac parte supplicationibus inclinati, devotioni tuæ quod usque ad biennium proxime futurum, ut interim fundationem & dotationem præmissas commodius perficere valeas & implere, in eodem Monasterio manere inclusus minime tenearis, hujusmodi voto per te super hoc, ut

ut præfertur, emiſſo, nequaquam obſtante, auctoritate Apoſtolica, tenore præſentium, indulgemus. Nulli ergo &c. noſtræ conceſſionis &c.

Datum apud Villam novam Avenion. diœceſis VI. Kalendas Junii, anno X.

XCVIII.

Fit Epiſcopus Balazen. Reg. Vat. lib. 1. fol. 22.

Dilecto filio Andreæ Citer Electo Balazen.

Vide Conſt. 14. hujus Pontificis. §. I. Summi diſpoſitione paſtoris, ad regimen univerſalis Eccleſiæ deputati, angimur curis aſſiduis, ut operam, quantum nobis ex alto conceditur, impendamus, quod orbis Eccleſiæ univerſæ Paſtorum regimine &c. gubernare.

§. II. Dudum ſiquidem bonæ memoriæ Gervico Epiſcopo Balazen. regimini Balazen. Eccleſiæ præſidente; nos cupientes eidem &c. perſonam, proviſionem &c. ſpecialiter reſervandam: decernentes ex tunc irritum & inane &c. contingeret attentari. Poſtmodum vero præfata Eccleſia, per obitum ejuſdem Gervici, qui nuper extra Romanam Curiam diem clauſit extremum paſtoris ſolatio deſtituta; nos vacatione hujuſmodi fide dignis relatibus intellecta, ad proviſionem &c. de qua nullus &c. ſupradictis, ne ipſa Balazen. Eccleſia longæ vacationis &c. intendentes, ac cupientes eidem &c. adaugere; poſt deliberationem, quam &c. diligentem, demum ad te Ordinis Fratrum Minorum Profeſſorem, in Sacerdotio conſtitutum, litterarum ſcientia præditum, Religionis zelo conſpicuum, vitæ ac morum honeſtate decorum, in ſpiritualibus providum, & in temporalibus circumſpectum, aliiſque multiplicium &c. inſignitum pro quo etiam dilecti filii Capitulum dictæ Eccleſiæ nobis ſuper hoc humiliter ſupplicarunt, direximus oculos noſtræ mentis. Quibus omnibus debita &c. de perſona tua eidem Eccleſiæ, de dictorum Fratrum noſtrorum conſilio, auctoritate Apoſtolica, providemus, teque illi præficimus in Epiſcopum & Paſtorem, curam & adminiſtrationem ipſius Eccleſiæ tibi tam &c. plenarie committendo. In illo qui &c. confidentes, quod eadem Eccleſia Balazen. ſub tuo &c. ſuſcipiet incrementa. Jugum igitur Domini tuis &c. ejuſdem Balazen. Eccleſiæ ſollicitam curam geras, gregem &c. adminiſtratori gaudeat ſe commiſſam, ac bonæ famæ tuæ &c. valeas promereri.

Datum apud Villam novam Avenion. diœceſis Kalend. Junii, anno X. In eumdem modum, Archiepiſcopo Antibaren. & Capitulo, ac populo civitatis & diœceſis Balazen.

XCIX.

Fit Epiſcopus Scopien. Ibid. fol. 44.

Dilecto filio Friderico de Retersbeke Electo Scopien.

Ut in Conſt. 95. hujus Pontificis. §. I. Regiminis univerſalis Eccleſiæ quamquam &c. nos urget, quas in remotis partibus propriis carentes Paſtoribus, vacationis incommodis proſpicimus ſubjacere, ut illis per operationis noſtræ ſtudium, viri præficiantur idonei in paſtores, qui ſciant, velint, & poſſint ipſis Eccleſiis præeſſe utiliter, & prodeſſe.

§. II. Nuper ſiquidem intellecto, quod Eccleſia Scopien. per obitum bonæ memoriæ Joannis Epiſcopi Scopien. qui extra Romanam Curiam diem clau-

clausit extremum, erat Pastoris solatio destituta: nos ad provisionem ipsius Ecclesiæ, ne ulterius dispendia &c. studio paternæ sollicitudinis intendentes, & cupientes, talem eidem Ecclesiæ præesse Pastorem, qui sciret, vellet, & posset ipsam in suis conservare juribus, & etiam adaugere. Post deliberationem, quam super his cum Fratribus nostris habuimus diligentem: demum ad te Ordinis Fratrum Minorum Professorem &c. dreximus oculos nostræ mentis.

§. III. Quibus omnibus debita meditatione pensatis, de persona tua eidem Ecclesiæ, de dictorum Fratrum nostrorum consilio, auctoritate Apostolica, providemus, teque illi præficimus in Episcopum & Pastorem, curam & administrationem ipsius &c. plenarie committendo. In illo qui dat &c. confidentes, quod præfata Ecclesia per tuæ industriæ & circumspectionis fructuosum studium regetur utiliter, & prospere dirigetur, ac votivis augebitur, auctore Domino, prosperitatis commodi& honoris. Impositum igitur humeris tuis a Domino hujusmodi onus suscipiens reverenter, illudque ferens humiliter & devote, curam & administrationem præfatas sic gerere studeas diligenter: quod prædicta Scopien. Ecclesia Pastori provido & fructuoso administratori gaudeat se commissam, & apud remotos & proximos, cum evidentia tuorum operum laudandorum, fama tua clareat per effectum & in delectationem nobis veniat, te opportuno tempore promovere, tuisque desideriis favorem benevolum impertiri.

Datum Avenione VI. Idus Junii, anno X.

C.

Præficitur Ecclesiæ Civitaten. Ibid. lib. 2. fol. 28.

Venerabili fratri Thomæ Episcopo Civitaten.

§. I. PAstoralis officii debitum &c. cogitemus, & præsertim ut illis, quæ ad Romanam Ecclesiam nullo mediante pertinent, & vacationis exponuntur incommodis, viri præficiantur providi in Pastores, qui eis sciant & possint præesse salubriter & prodesse. *Ut in Const. 85. hujus Pontificis.*

§. II. Nuper siquidem Ecclesia Civitaten. ad dictam Romanam Ecclesiam nullo medio pertinente, ex eo Pastoris solatio destituta, quod nos venerabilem fratrem nostrum Raymundum Maranen. tunc Civitaten. Episcopum, licet absentem a vinculo, quo tenebatur eidem Civitaten. Ecclesiæ, cui tunc præerat, de Fratrum nostrorum consilio, & Apostolicæ potestatis plenitudine, absolventes, ipsum ad Maranen. Ecclesiam, tunc vacantem, auctoritate Apostolica, duximus transferendum, præficiendo eum ipsi Maranen. Ecclesiæ in Episcopum & Pastorem.

§. III. Nos volentes eidem Civitaten. Ecclesiæ, ne dispendia longioris vacationis incurreret, paterna sollicitudine præcavere, cum nullus præter nos ea vice de ipsius Ecclesiæ Civitaten. ordinatione se intromittere posset, pro eo quod nos diu ante vacationem hujusmodi Ecclesiæ Civitaten. præfatæ, provisiones omnium Cathedralium Ecclesiarum vacaturarum per translationes, per nos de Prælatis earum ubilibet constitutis, faciendas ad alias Cathedrales Ecclesias tunc vacantes, dispositioni nostræ duximus specialiter reservandas. Decernendo ex tunc &c. contingeret attentari: post deliberationem, quam de præficiendo eidem Civitaten. Ecclesiæ, personam utilem & etiam fructuosam cum Fratribus nostris habuimus diligentem; demum ad te Ordinis Fratrum Minorum Professorem &c. direximus oculos nostræ mentis.

§. IV. Qui-

§. IV. Quibus omnibus attenta meditatione penſatis, de perſona tua ipſi Civitaten. Eccleſiæ, de dictorum Fratrum conſilio, auctoritate Apoſtolica, duximus providendum, teque illi præfecimus in Epiſcopum & Paſtorem, curam & adminiſtrationem ipſius Civitaten. Eccleſiæ tibi in ſpiritualibus & temporalibus plenarie committendo; tibique per venerabilem fratrem noſtrum Petrum Epiſcopum Præneſtin. apud Sedem Apoſtolicam fecimus conſecrationis munus impendi. In illo qui dat &c. confidentes, quod dicta Civitaten. Eccleſia ſub tuo fœlici regimine, gratia &c. ſuſcipiet incrementa.

§. V. Quocirca fraternitati tuæ per Apoſtolica ſcripta mandamus, quatenus ad Eccleſiam ipſam cum gratia noſtræ benedictionis accedens, curam & adminiſtrationem præfatas &c. proſequaris, quod ipſa Civitaten. Eccleſia, tuæ cooperationis miniſterio, votivis proficiat commodis, & ſucceſſibus proſperis augeatur, tuque proinde divinam, & Apoſtolicæ Sedis, ac noſtram gratiam uberius conſequi merearis.

Datum Avenione IV. Idus Junii, anno X.

In eumdem modum, Capitulo, & Clero, ac Vaſſallis Eccleſiæ Civitaten.

CI.

Ut uniant Monaſterium ſanctæ Mariæ Magdalenæ Veronen. alteri S. Mariæ de Campo-Martio Clariſſarum. Reg. Vatic. I. part. lib. 3. fol. 173.

Venerabili Fratri Epiſcopo Vicentin. & dilectis filiis ſancti Firmi Minoris & ſanctæ Mariæ in Organo Monaſteriorum Veronen. Abbatibus.

Præfatio. §. I. PAſtoralis officii, cui, volente Domino, præſidemus, debitum exigit, ut circa ſtatum Eccleſiarum & Monaſteriorum omnium, & præſertim quæ deſolationis ſuæ detrimenta deplorant, proſpere dirigendum ſollicite cogitantes, pro ipſorum opportuno relevamine, ac degentium in eis perſonarum ſalubri quiete, quantum cum Deo poſſumus, operoſum ſtudium, & favorem benevolum impendamus.

§. II. Sane petitio pro parte dilectarum in Christo filiarum Abbatiſſæ & Conventus Monaſterii ſanctæ Mariæ de Campo-martio prope Veronam, Ordinis ſanctæ Claræ, nobis nuper exhibita continebat; quod dudum venerabilis frater noſter Joannes Bononien. tunc Veronen. Epiſcopus, conſiderans quod Monaſterium ſanctæ Mariæ Magdalenæ Veronen. Ordinis ſancti Benedicti, quaſi ex toto collapſum & deſolatum, multiſque magnis debitis oneratum, ejuſque poſſeſſiones & bona in magna parte dilapidata & alienata, ac ſub uſurarum voragine obligata erant, & reliquæ ipſius poſſeſſiones incultæ jacebant, ac domus & ædificia ipſius reparatione maxima indigebant, & quod quinque Sorores dicti Monaſterii ſanctæ Mariæ Magdalenæ, quæ dumtaxat in eo abſque Abbatiſſa diutius remanſerant, inhoneſtam & laſcivam vitam ducebant, & extra Monaſterium ipſum indecenter, pro libito vagabantur, quodque tam ipſæ Moniales, quam aliæ perſonæ ipſius Monaſterii ex ejuſdem Monaſterii redditibus non poterant commode ſuſtentari, ex præmiſſis, & multis aliis rationabilibus cauſis motus, habito pluries ſuper hoc tractatu cum dilectis filiis Capitulo Veronen. & nonnullis aliis Prælatis, & perſonis Eccleſiaſticis, ſecularibus & regularibus civitatis Veronen. cum conſenſu dictorum Capituli, præfatum Monaſterium ſanctæ Mariæ Magdalenæ dicto Monaſterio de Campo-martio, non obſtante quod diverſorum eſſent Ordinum, auctoritate ordinaria, in perpetuum annexuit, & univit, ordinans inter cetera, quod in dicto Monaſterio ſanctæ Mariæ Magdalenæ certus eſſe deberet Monialium numerus per Abbatiſſam dicti Monaſterii de Cam-

Monaſterium in ſpiritualibus temporalibuſque delapſum.

Unitur cum alio de Campo-martio.

Numerus certus ſtatuendus Monialium.

Campo-martio eligendarum, seu præsentandarum eidem Episcopo, & per ipsum Episcopum instituendarum ibidem, & de ipso numero Monialium in dicto Monasterio sanctæ Mariæ Magdalenæ sic institutarum, una quæ reliquis & ipsi Monasterio præesse deberet, quæ Vicaria nuncuparetur, per dictam Abbatissam eligi, & per Episcopum Veronen. qui esset pro tempore, confirmari deberet; & quod ipsa Vicaria & Moniales quæ in dicto Monasterio forent, per eumdem Episcopum, qui foret pro tempore, approbatæ, deberent in eodem Monasterio perpetuo residere, nec clausuras dicti Monasterii exire, & vivere secundum regulam & Ordinem sanctæ Claræ prædictos; & quod nihilominus Monasterium ipsum sanctæ Mariæ Magdalenæ, ac Vicaria, & Moniales, seculares & aliæ personæ, quæ in eo pro tempore degerent, cum omnibus bonis & juribus ipsius Monasterii sub jurisdictione ipsius Episcopi, & successorum suorum perpetuo remanerent; sibique etiam & successoribus suis reservavit omnem jurisdictionem, auctoritatem, & potestatem, obedientiam, subjectionem, reverentiam, destitutionem, correctionem, visitationem, reformationem, censuram Ecclesiasticam, pœnitentias, & sacramentorum omnium spectantium & pertinentium ad ipsum Episcopum, exhibitiones, nec non synodum, seu synodocio nomine quod debetur, contributionem caritativi subsidii, & aliorum onerum, quartam decimationum funeralium, & mortuorum, quæ occurrerent in futurum, & censuum eidem Episcopo debitorum; ac omnia alia & singula jura, quæ ad ipsum Episcopum & ejus Episcopatum in dicto Monasterio sanctæ Mariæ Magdalenæ ante unionem hujusmodi quomodolibet pertinebant. Volens & protestans, quod ad unionem hujusmodi nullum præjudicium fieret Episcopatui Veronen. nec per eam de ipsius Episcopatus juribus intelligeretur aliquid abdicatum: quæ omnia Abbatissa & Conventus ipsius Monasterii de Campo-martio supradictæ ratificaverunt, & per eorum Syndicum juramento firmarunt, prout in publicis instrumentis, inde confectis dicitur plenius contineri.

Eis Regula Clarissarum præscripta.

Ea quæ fuere Episcopo reservata.

§. III. Quare pro parte ipsarum Abbatissæ & Conventus Monasterii de Campo-martio nobis fuit humiliter supplicatum, ut dictam unionem auctoritate Apostolica, confirmare, necnon cum ipsæ, & Monasterium earum præfatum de Campo-martio sub cura Fratrum Ordinis Minorum regantur, & ab omni dominio, jurisdictione, & potestate Episcopi Veronen. qui est pro tempore, & quorumlibet aliorum Ordinariorum Judicum, sit prorsus exemptum, & indecens, ac minus expediens videatur, quod dictum Monasterium sanctæ Mariæ Magdalenæ, tamquam membrum a suo capite discrepans, alteri sit subjectum, providere super hoc, de benignitate Apostolica, dignaremur.

Supplicatio facta Pontifici.

§. IV. Nos igitur, qui Monasteriorum præfatorum statum salubrem & personarum in eis degentium quietem paternis desideriis affectamus, quia de præmissis certam notitiam non habemus, dictarum Abbatissæ & Conventus Monasterii de Campo-martio in hac parte supplicationibus inclinati, discretioni vestræ de qua in his & aliis gerimus in Domino fiduciam specialem, per Apostolica scripta committimus & mandamus, quatenus vos, vel duo, aut unus vestrum, si est ita, unionem præfatam, auctoritate nostra, confirmare, omnemque defectum, si quis in ea intervenerit, de potestatis nostræ plenitudine, supplere curetis.

Delegatio data Episcopis.

§. V. Et insuper ut præfatum Monasterium sanctæ Mariæ Magdalenæ suo capiti sit conforme, & Moniales, quæ in eo pro tempore fuerint, cum Abbatissa & Sororibus dicti Monasterii de Campo-martio in semitas mandatorum Domini paribus gressibus ambulent, ac uno eodemque regimine guber-

A jurisdictione Ordinarii eximuntur.

natæ, quietum poſſint Altiſſimo reddere famulatum, Monaſterium ipſum ſanctæ Mariæ Magdalenæ, & perſonas quaslibet, quæ degunt, & degent perpetuis temporibus in eodem, ab omni juriſdictione, dominio, & poteſtate Epiſcopi Veronen. qui eſt pro tempore & quorumlibet aliorum Ordinariorum Judicum, totaliter eximatis, ipſaque, Monaſterium & perſonas debere perpetuo gaudere omnibus privilegiis, immunitatibus, libertatibus, & exemptionibus, quæ Monaſterium de Campo-martio, & Abbatiſſa ejus ac Sorores pro tempore gaudent, & quomodolibet potiuntur.

§. VI. Non obſtantibus quibuſcumque conſtitutionibus Apoſtolicis, vel aliis, aut ſtatutis, vel conſuetudinibus Monaſteriorum & Ordinum præfatorum, necnon ordinationibus, ac reſervationibus, & proteſtationibus ſupradictis per eumdem Epiſcopum in unione præfata appoſitis ut præfertur; necnon quibuſcumque approbationibus, promiſſionibus, pœnis, obligationibus, ſeu etiam juramentis, Abbatiſſæ & Conventus Monaſterii ſanctæ Mariæ de Campo-martio præfatarum, ſub quacumque forma, vel expreſſione verborum conceptis, auctoritate præmiſſa, decernatis, ipſaſque Abbatiſſam & Conventum, ſeu Moniales & perſonas, quæ in dicto Monaſterio ſanctæ Mariæ Magdalenæ pro tempore fuerint, ad obſervantiam ordinamentorum, ſtatutorum, approbatorum, & juramenti præfatorum in perpetuum non teneri, eadem auctoritate, etiam declaretis.

Datum Avenione xv. Kalend. Julii, anno x.

CII.

Fit Archiepiſcopus Colocen. Reg. Vatic. lib.... fol. *68*.

Dilecto filio Hugoni de Scuria Electo Colocen.

§. I. Summi diſpoſitione Rectoris ad regimen univerſalis Eccleſiæ deputati, cura reddimur indefeſſa ſolliciti, quod orbis Eccleſiæ univerſæ Paſtorum regimine deſtitutæ, per providentiæ noſtræ ſtudium viris committantur idoneis, qui ſciant, velint, & poſſint Eccleſias eis commiſſas ſtudioſe regere, ac fœliciter gubernare.

§. II. Dudum ſiquidem bon. mem. Gregorio Archiepiſcopo Colocen. regimini Colocen. Eccleſiæ præſidente: Nos cupientes eidem Eccleſiæ, cum eam vacare contingeret, operationis noſtræ miniſterio idoneam præſidere perſonam, proviſionem ejuſdem Eccleſiæ cum vacaret, ordinationi & diſpoſitioni noſtræ duximus ea vice ſpecialiter reſervandam, decernendo ex tunc irritum &c. contingeret attentari. Poſtmodum vero præfata Colocen. Eccleſia, per obitum ejuſdem Gregorii, qui extra Romanam Curiam diem clauſit extremum, Paſtoris ſolatio deſtituta; Nos vacatione hujuſmodi fide dignis relatibus intellecta, ad proviſionem ipſius Eccleſiæ celerem & fœlicem, de qua nullus præter nos hac vice ſe intromittere poteſt, reſervatione & decreto obſiſtentibus ſupradictis, ne prolixæ vacationis exponeretur incommodis, paternis & ſollicitis ſtudiis intendentes, poſt deliberationem, quam de præficiendo eidem Eccleſiæ perſonam utilem, ac etiam fructuoſam cum fratribus noſtris habuimus diligentem: demum ad te Ordinis Fratrum Minorum profeſſorem &c. convertimus oculos noſtræ mentis. Quibus omnibus attenta meditatione penſatis, de perſona tua eidem Colocen. Eccleſiæ, de dictorum Fratrum noſtrorum conſilio, auctoritate Apoſtolica, providemus, teque illi præficimus in Archiepiſcopum & Paſtorem, curam & adminiſtrationem ipſius tibi tam in ſpiritualibus, quam in temporalibus plenarie committendo, in illo qui dat gratias, & largitur præmia, confidentes, quod di-

cta Ecclesia sub tuo fœlici regimine, gratia tibi assistente divina, in eisdem spiritualibus & temporalibus grata suscipiet incrementa.

§. III. Quocirca discretioni tuæ per Apostolica scripta mandamus, quatenus impositum tibi onus a Domino devote suscipiens, ipsius Ecclesiæ regimen sollicite studeas exercere, gregem Dominicum in ea tibi creditum doctrina verbi & operis, juxta datam tibi a Deo prudentiam, informando, ita quod ipsa Ecclesia operationis tuæ ministerio votivis jugiter proficiat commodis, & successibus prosperis gratuletur, tuque proinde divinam clementiam & nostram benevolentiam, & gratiam uberius consequi merearis.

Datum Avenione XII. Kal. Julii, anno X.

In eumdem modum Capitulo, & populo Civitatis & diœc. Colocen.

CIII.

Episcopatus Ossorien. restituitur jurisdictioni Archiepiscopali Dublinen. Reg. Vat. lib. 2. part. 4. fol. 1410.

Ad futuram rei memoriam.

§. I. EA, quæ dubietatis, aut facta Ecclesiis & personis Ecclesiasticis materiam litigiorum pro tempore possent inferre, libenter, prout ex debito Pastoralis tenemur officii, nobisque possibile redditur, summovemus. *Pontificis munus evitare litigia.*

§. II. Dudum pro parte venerabilis fratris nostri Richardi Episcopi Ossorien. nobis exposito, quod ipse cum olim contra quosdam hæreticos per eum in diœcesi Ossorien. repertos, consulta prius per eum super hoc Sede Apostolica, juxta sacrorum instituta Canonum processisset, dicti hæretici personaliter ipsum cœperant, & per decem & septem dies continuos ignominiose ipsorum detinuerant carceribus mancipatum. *Episcopus Ossorien. ab Hæreticis in vinculis detentus.*

§. III. Et quia postmodum cum ipse ab hujusmodi carceribus liberatus, a bon. mem. Alexandro Archiepiscopo Dublinen. Metropolitano suo, qui eisdem hæreticis publice notorieque faverat, ipsique Richardo, & Ecclesiæ Ossorien. necnon Clero & aliis subditis suis, ipsi Episcopo in negotio fidei Catholicæ assistentibus, multa & injuriosa gravamina intulerat, & favore ejusdem fidei appellasset, seque parasset ad arripiendum iter ad Sedem Apostolicam veniendi, pro appellatione hujusmodi prosequenda, præfatus Archiepiscopus ad omnes portus maris, & alia loca Hiberniæ, per quæ ipsum Episcopum veniendo ad dictam Sedem transitum facere oportebat, suas & alias litteras destinarat, procurans & satagens, quantum in eo erat, facere dictum Episcopum personaliter capi, & carceri mancipari; quodque propterea dicto Episcopo metu mortis, & carceris exulare coacto, ac in hujusmodi exilio per novem annos commorante, omnibusque bonis suis mobilibus, & immobilibus spoliato, idem Archiepiscopus Ecclesiam, ac subditos ejusdem Episcopi Clericos & laicos, qui sibi in negotio ejusdem fidei contra præfatos hæreticos, ut præmittitur, astiterunt, diversis vexationibus & extorsionibus oppressit, & opprimebat variis fraudibus, & coloribus, ad ampliandam suam in hac parte malitiam exquisitis: idemque Episcopus timebat, quod Archiepiscopus, pro eo quod prædictorum & nonnullorum aliorum criminium propositorum contra eum pro parte ipsius Episcopi in consistorio coram nobis per informationem apud Sedem præfatam, de mandato nostro habitam, probata infamia, nos ipsum per litteras nostras citari mandaverimus, ut in certo termino, quem ei duxeramus peremptorie præfigendum, Apostolico se conspectui personaliter præsentaret, super præmissis & aliis, *Metropolitanus hæreticorum fautor.* *Eumdem Episc. persequitur.*

ſi qua proponi, & objici contingeret contra eum, mandatis & beneplacitis Apoſtolicis pariturus, ac facturus, & recepturus quod juſtitia ſuaderet; contra ipſum Epiſcopum ac ſubditos ſuos, Clerum & populum ſupra dictos, provocaretur gravius ſolito, ac ipſi, & illis inſerret gravamina duriora. Et quod idem Epiſcopus proinde circa curam & regimen ipſius Eccleſiæ intendere non potuerat, nec poterat, ut dicebat. Nos volentes Epiſcopum, Clerum, & populum ſupradictos ab hujuſmodi oppreſſionibus, & gravaminibus relevare, ipſius Epiſcopi ſupplicationibus inclinati, Epiſcopum & Eccleſiam, necnon Civitatem & diœceſim Oſſorien. ac perſonas earum, necnon familiares ipſius Epiſcopi Clericos & laicos, quamdiu Eccleſiæ memoratæ præeſſet & proſecutio duraret negotii antedicti, ab omni juriſdictione, dominio, poteſtate & ſuperioritate dicti Archiepiſcopi, & ejus Curiæ, Apoſtolica auctoritate, prorſus eximimus, ipſumque Epiſcopum, & illos voluimus immediate juriſdictioni Sedis Apoſtolicæ ſubjacere, univerſas excommunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti ſententias, necnon quoſcumque alios proceſſus qui contra hujuſmodi exemptionis noſtræ tenorem proferri, vel haberi contingeret, decernentes irritos & inanes, prout in diverſis noſtris litteris inde confectis, plenius continetur.

Suffraganeus eximitur a juriſdictione Archiep.

Metropolitano mortuo, juriſdictio reviviſcit.

§. IV. Cumque poſtmodum præfatus Alexander Archiepiſcopus viam fuerit univerſæ carnis ingreſſus, noſque Dublinen. Eccleſiæ per ipſius Archiepiſcopi obitum tunc vacantis, de perſona venerabilis fratris noſtri Joannis Archiepiſcopi Dublinen. duxerimus providendum, præficientes eum ipſi Dublinen. Eccleſiæ in Archiepiſcopum & Paſtorem; pro parte ipſius Joannis Archiepiſcopi nobis extitit humiliter ſupplicatum, ut ne occaſione hujuſmodi exemptionis, quæ per ipſius Alexandri obitum eſt ſublata, inter Joannem Archiepiſcopum & Richardum Epiſcopum, alioſque præfatos, quæſtionis materia oriatur, providere de opportuno declarationis beneficio dignaremur; cum cauſa ejuſdem exemptionis per ipſius Alexandri obitum jam ceſſavit.

§. V. Nos volentes hujuſmodi litigiorum anfractibus obviare, ipſius Joannis Archiepiſcopi ſupplicationibus inclinati, auctoritate Apoſtolica, tenore præſentium declaramus, exemptionem, immediatam ſubjectionem, & decretum hujuſmodi, & quæcumque in ipſa exemptione contenta per ipſius Alexandri obitum penitus expiraſſe, & nullius ex tunc fuiſſe roboris vel momenti. Nulli ergo &c. noſtræ declarationis &c.

Datum Avenione x. Kal. Julii, anno x.

CIV.

Præficitur Eccleſiæ Avellinen. Reg. Vatic. lib. 2. fol. 48.

Venerabili fratri Raymundo Epiſcopo Avellinen.

§. I. AD univerſalis Eccleſiæ regimen exercendum divina diſpoſitione vocati, circa cujuslibet ſtatum Eccleſiæ intuitum ſollicitæ conſiderationis extendimus, partes Paſtoralis officii vigilantius adhibentes, ut earum ſingulæ, præſertim Paſtorum regimine deſtitutæ, ſic Paſtoribus gubernentur idoneis, & Rectoribus providis committantur, quod Eccleſiæ ipſæ illorum circumſpectione provida, & providentia circumſpecta, ejus cooperante clementia, qui Paſtorum Paſtor & Rector agnoſcitur, ſpiritualibus & temporalibus proficiant incrementis.

§. II. Dudum ſiquidem Nicolao Epiſcopo Avellinen. Eccleſiæ Avellinen. regimini præſidente; Nos cupientes ipſi Eccleſiæ, cum eam vacare con-

tin-

tingeret, utilem & fructuosam per Apostolicæ Sedis providentiam præesse personam, provisionem ejusdem Ecclesiæ cum vacaret, dispositioni nostræ ea vice duximus specialiter reservandam: decernentes ex tunc &c. contingeret attentari. Postmodum dicta Ecclesia per obitum ipsius Nicolai, qui nuper extra Romanam Curiam diem clausit extremum, Pastoris solatio destituta; Nos vacatione hujusmodi fide dignis relatibus intellecta, attendentes quod nullus præter nos, se ea vice de provisione ipsius Ecclesiæ intromittere poterat, reservatione & decreto obsistentibus supradictis, ac de ipsius provisione celeri & fœlici, paternis & sollicitis studiis cogitantes: post deliberationem, quam de præficiendo eidem Ecclesiæ personam utilem ac etiam fructuosam cum nostris Fratribus habuimus diligentem, demum ad te Ordinis Fratrum Minorum professorem &c. direximus oculos nostræ mentis. Quibus omnibus attenta meditatione pensatis, de persona tua, ipsi Avellinen. Ecclesiæ, de dictorum Fratrum nostrorum consilio, auctoritate Apostolica, duximus providendum, teque illi præfecimus in Episcopum & Pastorem, curam & administrationem ipsius Avellinen. Ecclesiæ tibi tam &c. committendo: tibique per venerabilem fratrem nostrum Petrum Episcopum Prænestin. apud Sedem Apostolicam fecimus munus consecrationis impendi; in illo qui dat gratias & largitur præmia confidentes, quod dicta Avellinen. Ecclesia sub tuo &c. suscipiet incrementa.

§. III. Quocirca fraternitati tuæ per Apostolica scripta mandamus, quatenus ad Ecclesiam ipsam Avellin. cum gratia nostræ benedictionis accedens, curam & administrationem præfatas sic diligenter geras, & sollicite prosequaris, quod ipsa Avellin. Ecclesia, tuæ operationis ministerio, votivis proficiat incommodis & successibus prosperis augeatur; tuque proinde Divinam & Apostolicæ Sedis, ac nostram gratiam uberius consequi merearis.

Datum Avenione v. Kal. Julii, anno x.

In eumdem modum Archiepiscopo Beneventano, & Capitulo Avellinen.

CV.

Fit Episcopus Salpen. Reg. Vatic. lib. I. fol. 19.

Venerabili fratri Nicolao Episcopo Salpen.

§. I. Pastoralis officii debitum cui &c. salubriter gubernare. Dudum siquidem bonæ memoriæ Donato Episcopo Salpen. regimini Salpen. Ecclesiæ præsidente: Nos cupientes eidem &c. provisionem ejusdem Ecclesiæ duximus specialiter reservandam, decernendo ex tunc &c. contingeret attentari. *Ut in Const. 81. hujus Pontif.*

§. II. Postmodum vero præfata Ecclesia, per obitum ejusdem Donati, qui in partibus illis debitum &c. Pastoris &c. Nos vacatione hujusmodi &c. ad provisionem &c. obsistentibus supradictis, ne prolixæ &c. studiis intendentes: post deliberationem, quam &c. diligentem: demum ad te Ordinis Fratrum Minorum professorem, in sacerdotio constitutum, cui de religionis zelo, litterarum scientia, honestate morum ac vitæ, spiritualium & temporalium providentia, aliisque virtutum meritis, apud nos laudabilia testimonia perhibentur, direximus &c. Quibus omnibus &c. de persona tua ipsi Salpen. Ecclesiæ, de prædictorum Fratrum consilio, auctoritate Apostolica, duximus providendum, teque illi præfecimus in Episcopum & Pastorem, curam & administrationem ipsius Ecclesiæ, tibi tam in spiritualibus, quam in temporalibus plenarie committendo, tibique postmodum per venerabilem fratrem nostrum Petrum Episcopum Prænestin. fecimus apud dictam Sedem mu-

munus consecrationis impendi: in illo qui dat gratias &c. quod eadem Ecclesia per tuæ circumspectionis industriam, & providentiam circumspectam, sub tuo fœlici regimine salubriter & prospere dirigetur.

§. III. Quocirca fraternitati tuæ per Apostolica scripta mandamus, quatenus ad Ecclesiam ipsam, cum gratia nostræ benedictionis accedens, curam & administrationem &c. quod ipsa Ecclesia gubernatori provido, & fructuoso administratori gaudeat se commissam. Tuque præter æternæ retributionis &c. uberius consequi merearis.

Datum Avenione v. Kal. Julii anno x.

In eumdem modum Archiepiscopo Baren. & Capitulo, ac populo Civitatis & Diœc. Salpen. ac Ludovico Regi & Joannæ Reginæ Siciliæ.

CVI.

Conceduntur Indulgentiæ visitantibus Templum sanctæ Claræ Arboren. Reg. Vatic. lib. 2. fol. 698.

Universis Christi fidelibus.

§. I. Splendor paternæ gloriæ, qui sua mundum illuminat ineffabili claritate, pia vota fidelium de clementissima ipsius majestate sperantium, tunc præcipue benigno favore prosequitur, cum devota ipsorum humilitas Sanctorum precibus & meritis adjuvatur.

§. II. Cupientes igitur ut Ecclesia Monasterii Sororum sanctæ Claræ, Arboren. Diœc. Ordinis ejusdem Sanctæ, congruis honoribus frequentetur, & ut Christifideles eo libentius causa devotionis, ad ipsum confluant, quo ibidem uberioris dono cœlestis gratiæ conspexerint se refectos, de Omnipotentis Dei misericordia, & beatorum Petri & Pauli Apostolorum ejus auctoritate confisi, omnibus vere pœnitentibus & confessis, qui in Nativitatis Domini Jesu Christi, Epiphaniæ, Resurrectionis Domini, Pentecostes, in quatuor principalibus beatæ Mariæ Virginis, in duodecim Apostolorum, & in ejusdem sanctæ Claræ, ac in Sanctorum, sub quorum vocabulo altaria sita in Ecclesia præfata sunt fundata, festivitatibus, ac solemnitate omnium Sanctorum, Monasterium ipsum devote visitaverint annuatim, unum annum & unam quadragenam, singulis videlicet ipsarum festivitatum ac solemnitatis diebus, quibus Ecclesiam præfatam visitaverint, ut præfertur, de injunctis eis pœnitentiis misericorditer relaxamus.

Datum Avenione iv. Idus Julii, anno x.

CVII.

Ut procedat contra hæreticos ad suam Diœcesim transfugas. Reg. Vatic. lib. 4. part. 2. epist. 444.

Venerabili fratri Joanni Archiepiscopo Dublinen.

§. I. Constans tuæ fidei & devotionis integritas, quam ad nos & Romanam Ecclesiam habere dignosceris, promeretur, ut in iis, quæ tui officii debitum sapiunt, votis tuis favorabiliter annuamus.

§. II. Dudum siquidem pro parte venerabilis fratris nostri Richardi Episcopi Ossorien. nobis exposito, quod licet ipse ad extirpandos de sua Diœcesi Ossorien. nonnullos hæreticos, quos repererat in eadem, prout ex debito sui tenebatur officii, processisset, justitia suadente, & ad hoc dedisset operam pro viribus efficacem; quia tamen ipsi hæretici dictæ Ossorien. Diœcesis fines

Hæretici in Diœcesi Dublin. recepti.

fines egressi, ad tuam Dublinen. Diœcesim, ubi tam in vita, quam in morte, per quondam Alexandrum Archiepiscopum Dublinen. in ipsius fidei grave dispendium, divinæ majestatis offensam, animarum periculum, & scandalum plurimorum, fovebantur auxiliis, & favoribus juvabantur, ut dicebatur, confugerant; hujusmodi præfati Episcopi processus nullum vel modicum effectum habuerunt: Nos venerabilibus fratribus nostris Casselen. ejus proprio nomine non expresso, & Richardo, Archiepiscopis, tunc electo Armachan. per nostras litteras dedimus in mandatis, ut ipsi vel alter eorum de præmissis diligenter inquirerent veritatem: & hujusmodi, & alios, si quos in Civitate vel Dioec. Dublinen. reperirent hæresis labe respersos, seu suspectos, capi facere sollicite procurarent, ipsos omnes, juxta sacrorum instituta Canonum, animadversione debita percellendo; invocato ad hoc, si opus foret, auxilio brachii secularis; necnon contradictores auctoritate nostra, appellatione postposita, compescendo. Qui quidem Archiepiscopi auctoritate dictarum litterarum sibi, ut dicitur, directarum, ad nonnullos actus super eodem negotio processisse dicuntur. Pontif. jubet ut veritas inquiratur.

§. III. De tuæ igitur circumspectionis industria gerentes in his & aliis fiduciam in Domino specialem, ac sperantes, quod processus prædicti per præfatos Archiepiscopos habiti, si adhuc terminati non sunt, per te celerius, cum dicti hæretici in tua Diœcesi mansisse dicantur, valeant expediri; tuis in hac parte supplicationibus inclinati, fraternitati tuæ per Apostolica scripta mandamus & committimus; quatenus processum seu processus hujusmodi per dictos Archiepiscopos, vel eorum alterum, super his habitos, si, ut præfertur, finiti non sunt, recipias ab eis, & in statu, in quo illos inveneris, auctoritate nostra, resumas, eosque juxta instituta dictorum Canonum, & dictarum continentiam litterarum studeas fideliter terminare. In his te taliter habiturus, quod inde de negligentia reprehendi non valeas; sed nostram & Apostolicæ Sedis gratiam uberius consequi merearis. Contradictores, auctoritate nostra, appellatione postposita, compescendo: non obstan. si aliquibus communiter, vel divisim a Sede Apostolica sit indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint, per litteras Apostolicas non facientes plenam & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem. Testes autem qui fuerint nominati, si se gratia, odio, vel timore subtraxerint, per censuram ecclesiasticam, appellatione cessante, compellas veritati testimonium perhibere. Et perficiatur processus.

Datum Avenione II. Idus Julii anno X.

CVIII.

Confirmatur constitutio Joannis XXII. circa privilegia Mendicantium de confessionibus &c. Reg. Vatic. lib. 3. par. 1. fol. 73.

Venerabilibus fratribus Archiepiscopo Pragen. & Cracovien. ac Olomucen. Episcopis.

§. I. NUper pro parte dilectorum filiorum Ministri, & Fratrum Ordinis Minorum Provinciæ Boemiæ, secundum morem dicti Ordinis, nobis extitit intimatum, quod olim proposito pro parte ipsorum coram dilecto filio nostro Guidone Tusculan. Episcopo, tunc tituli sanctæ Cæciliæ Presbytero Cardinali, in illis partibus Apostolicæ Sedis Legato; quod nonnulli Plebani ac Rectores Ecclesiarum, eorumque locum tenentes dictæ Provinciæ, quandoque palam prædicabant, ac etiam ad partem in privatis colloquiis suggerebant, quod dicti Fratres, quantumcumque essent per Superio- Contra Fratrum privilegia quidã obloquuntur.

riores suos electi, & Ordinariis locorum præsentati, legitime non poterant, nec debebant Parochianorum dictarum Ecclesiarum confessiones audire, nec etiam eisdem injungere poenitentias salutares, præmissis adjiciendo, quod si dicti parochiani eisdem Fratribus confessi essent, tenebantur nihilominus eadem peccata dictis Rectoribus, seu eorum loca tenentibus iterum confiteri. Nonnulli etiam ex eisdem Plebanis, Rectoribus, ac loca tenentibus parochianos præfatos, nisi eis confiterentur infra annum, quantumcumque dictis Fratribus confessi, & per eos absoluti existerent, juxta formam Ecclesiæ consuetam, excommunicabant, ac eis etiam infirmis denegabant Eucharistiæ Sacramentum. Idem Guido tunc Legatus præfatus super his diligentius informatus, attendens præmissa fore contra constitutionem dudum per fœl. record. Joannem Papam XXII. prædecessorem nostrum super hoc editam, illa fieri prohibuit per suas litteras speciales.

Aliaque committunt facinora.

§. II. Nos igitur cupientes, cunctos Orthodoxæ fidei Professores, & viros, præsertim Ecclesiasticos, sic ad invicem & quoad alios etiam conversari, quod ex eorum verbis, seu gestis nullius offendatur justitia, nullumque animarum detrimentum proveniat, nec etiam cuiquam scandali materia præparetur; ac volentes, ut quod circa observationem constitutionis ejusdem per dictum Guidonem olim Legatum præfatum proinde factum est, diligentius observetur, ipsorumque Ministri, & Fratrum supplicationibus inclinati, fraternitati vestræ per Apostolica scripta mandamus, quatenus vos vel duo, aut unus vestrum per vos, vel alium, seu alios, eamdem constitutionem, cujus tenorem fecimus de verbo ad verbum præsentibus inseri, faciatis, auctoritate nostra, in dicta Provincia inviolabiliter observari; contradictores per censuram ecclesiasticam compescendo; non obstante si aliquibus communiter, vel divisim, a Sede Apostolica sit indultum, quod interdici, suspendi vel excommunicari non possint, per litteras Apostolicas non facientes plenam & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem.

Jubentur observare Constitutionem Joannis Pontificis.

§. III. Tenor autem dictæ constitutionis talis est: *Joannes Episcopus servus servorum Dei. Venerabilibus fratribus Patriarchis, Archiepiscopis, & Episcopis, ac dilectis filiis Electis, ad quos præsentes litteræ pervenerint, salutem atque Apostolicam benedictionem. Vas electionis eximius & egregius Prædicator, cujus prædicatio mundum docuit universum &c.* ut in corpore juris tit. de hæreticis, in extr. communibus. *Datum Avenione* VIII. *Kal. Augusti Pontificatus nostri anno* VI. Nulli ergo omnino &c.

Datum Avenione II. Kal. Augusti anno X.

CIX.

Præficitur Ecclesiæ Panormitanæ. Reg. Vatic. lib. 2. epist. 51.

Dilecto filio Rogerio de Palberiis Electo Panormitano.

Vide Const. 88. hujus Pontif.

§. I. INter cetera, quæ superna &c. proficere valeant incrementis. Dudum siquidem bonæ memoriæ Theobaldo Archiepiscopo Panormitano, regimini Panormitanæ Ecclesiæ præsidente; Nos intendentes eidem Ecclesiæ, cum eam vacare contingeret &c. Postmodum vero Ecclesia prædicta per ejusdem Theobaldi Archiepiscopi obitum, qui extra Romanam Curiam diem clausit extremum, vacante: Nos vacatione hujusmodi ipsius Ecclesiæ fide dignis relatibus intellecta, ad provisionem ipsius Ecclesiæ &c. paternis & sollicitis studiis intendentes, post deliberationem &c. demum ad te Ordinis Fratrum Minorum Professorem &c. direximus &c. teque illi præ-

præficimus in Archiepiscopum & Pastorem, curam & administrationem ipsius &c. plenarie committendo. In illo, qui dat &c. confidentes, quod præfata Ecclesia per tuæ circumspectionis industriam, & providentiam circumspectam, gratia tibi assistente divina, grata suscipiet incrementa.

§. II. Jugum igitur Domini tuis impositum humeris suscipiens prompta devotione &c. præfata Panormitana Ecclesia per tuæ circumspectionis industriam votivis proficiat commodis, & successibus prosperis augeatur, ac tu proinde divinam, & dictæ Sedis, ac nostram benedictionem & gratiam uberius consequi merearis.

Datum Avenione xv. Kal. Decembris anno x.

CX.

Ut promoveatur ad Magisterium frater Joannes de Buco. Ibid. fol. 349.

Dilecto filio Radulfo de Cornaco, Ordinis Fratrum Minorum, Ministro Provinciali Aquitaniæ, sacræ Theologiæ Magistro.

§. I. Sicut debetur benemeritis præmium, & servitiis gratitudo, sic etiam dignum reputamus & congruum, ut illis, qui sacræ Theologiæ studio longis temporibus insudarunt, laborum suorum honor debitus impendatur.

§. II. Cum itaque, sicut accepimus, dilectus filius Joannes de Buco Ordinis Fratrum Minorum, sic studendo & legendo, tam in Tholosan. ubi Lector existit, quam aliis studiis pluribus dicti Ordinis, in sacra Theologica facultate profecerit, & in ea sufficiens esse noscatur, quod dignum se reddat ad obtinendum honorem magisterii in eadem: Nos præmissorum intuitu, ejusdem Joannis supplicationibus inclinati, discretioni tuæ, de qua specialem in Domino fiduciam obtinemus, per Apostolica scripta mandamus, quatenus si præfatus Joannes per te sufficiens, & idoneus ad hujusmodi honorem magisterii repertus fuerit, ipsum, servatis alias debitis solemnitatibus Tholosæ servari in talibus consuetis; non obstan. quibuscumque constitutionibus Apostolicis, privilegiis, indulgentiis, necnon statutis & consuetudinibus, ac observantiis ejusdem studii, & Ordinis, ac aliis contrariis, juramento, confirmatione Apostolica, vel quacumque firmitate alia roboratis, ad hujusmodi honorem magisterii, auctoritate nostra, in facultate præfata studeas promovere.

Datum Avenione IV. Nonas Februarii anno x.

CXI.

Ut absolvatur Robertus de sancto Severino, propter dirutum Monasterium excommunicatus, & aliud ædificet. Reg. Vatic. lib. 3. par. 1. fol. 377.

Venerabilibus fratribus Bitontin. & Lobien. Episcopis, ac dilecto filio Abbati Monasterii sanctæ Mariæ de Baucia Acheruntin. Diœces.

§. I. Petitio pro parte nobilis viri Roberti de sancto Severino, Militis, Comitatus Coriliani Domini, nuper nobis exhibita continebat, quod dudum ipse, dum Regnum Siciliæ agitaretur guerrarum turbinibus, Monasterium sanctæ Mariæ Annuntiatæ Ordinis sanctæ Claræ, quod prædecessores ipsius Roberti, juxta Castrum Gentiani, Acheruntin. Diœc. ædifica-

verant, & Ecclesiam dicti Monasterii, ne hostes publici Regni Siciliæ, in quo idem Castrum situm est, & ipsius Roberti, contra eum se fortificarent ibidem, quod ad desolationem ipsius Castri & vicinarum partium redundasset, ac etiam ex certis aliis causis rationabilibus, dirui & destrui fecit, propter quod excommunicationis sententiam, in tales a Canone generaliter promulgatam, noscitur incurrisse.

§. II. Quare pro parte ipsius Roberti fuit nobis humiliter supplicatum, ut cum ipse paratus existat, prædictum Monasterium in eodem Castro in loco ad hoc decenti & honesto, suis expensis & sumptibus facere reædificari, providere super hoc de opportunæ absolutionis beneficio, sibique reædificandi hujusmodi Monasterium licentiam concedere dignaremur.

§. III. Nos igitur, cum eodem Roberto, publicæ utilitatis intuitu, volentes agere favorabiliter in hac parte, ipsius supplicationibus inclinati, discretioni vestræ per Apostolica scripta mandamus. quatenus ille vestrum, qui super hoc fuerit requisitus, eumdem Robertum, prius tamen de ipso reædificando Monasterio, idonea & sufficienti cautione recepta, a prædicta excommunicationis sententia absolvat hac vice in forma Ecclesiæ consueta, injungens ei pœnitentiam salutarem, quam secundum Deum, animæ suæ saluti viderit expedire; & nihilominus eidem Roberto, postquam absolutus fuerit, ut præfertur, prædictum Monasterium in eodem Castro reædificandi cum oratorio, campanili, campana, & aliis necessariis officinis; ac postquam reædificatum fuerit, Monialibus prioris Monasterii ad idem novum Monasterium transferendi, & habendi cœmeterium in eodem, licentiam, auctoritate Apostolica, tribuat, fel. rec. Bonifacii Papæ VIII. prædecessoris nostri, & aliis constitutionibus Apostolicis contrariis, etiamsi de illis, & totis earum tenoribus, de verbo ad verbum esset in præsentibus specialis & expressa mentio facienda non obstan. quibuscumque. Proviso quod solum ubi dicta Ecclesia ipsius prioris Monasterii fuit, & cœmeterium ejusdem prioris Monasterii tamquam hæreditas ad manus non perveniat laicorum.

Datum Avenione III. Idus Februarii anno x.

CXII.

Præficitur Ecclesiæ Lesinen. Reg. Vatic. lib. I. fol. 80.

Dilecto filio Andreæ de Calvanico Electo Lesinen.

§. I. Ecclesiarum omnium, licet immeriti, nobis cura commissa, continue nos angit & pulsat insultibus successivis, ut circa eas præsertim, quæ suis sunt Pastoribus destitutæ, sic nostræ diligentiæ studio intendamus, quod eædem Ecclesiæ ob defectum Pastorum non lædantur, sed in suis juribus & libertatibus spiritualiter & temporaliter prosperentur; & continue, auctore Domino, suscipiant incrementa.

§. II. Dudum siquidem bonæ memoriæ Alberto Episcopo Lesinen. regimini Lesinen. Ecclesiæ præsidente; Nos intendentes eidem Ecclesiæ, cum vacaret &c. Postmodum vero prædicta Ecclesia, per ipsius Alberti Episcopi obitum, qui extra Romanam Curiam diem clausit extremum, Pastoris solatio destituta; Nos vacatione hujusmodi fide dignis relatibus intellecta, ad provisionem ipsius Ecclesiæ &c. paternis & sollicitis studiis intendentes &c. demum ad te Ordinis Fratrum Minorum professorem &c. direximus oculos nostræ mentis. Quibus omnibus debita meditatione pensatis, de persona tua præfatæ Ecclesiæ, de dictorum Fratrum nostrorum consilio, auctoritate Apostolica providemus, teque illi præficimus in Episcopum & Pastorem, curam

curam & administrationem ipsius Ecclesiæ Lesinen. tibi tam &c. committendo. In illo, qui dat &c. Jugum itaque Domini tuis impositum humeris prompta &c.

Datum Avenione XV. Kal. Martii, anno X.

In eumdem modum Archiepiscopo Beneventano, & Ludovico Regi, ac Joannæ Reginæ Siciliæ.

CXIII.

Ut conferatur Magisterium fratri Austentio de sancta Columba. Reg. Vatic. ibid. fol. 462.

Dilecto filio Cancellario Parisien.

Sicut debetur benemeritis &c. honor debitus impendatur. Cum itaque, sicut exhibita nobis pro parte dilecti filii Austentii de sancta Columba Ordinis Fratrum Minorum, in sacra Theologia Baccalauri, petitio continebat, idem Austentius, qui in ejusdem Theologiæ studio longis temporibus insudavit, adeo in ipsius Theologiæ scientia jam profecerit, quod digne mereretur honorem Magisterii recipere in eadem, ipseque librum Sententiarum nunc Parisiis actu legat. Nos de præmissis ac sufficientia & idoneitate dicti Austentii notitiam non habentes, discretioni tuæ, de qua specialem in Domino fiduciam obtinemus, ejusdem Austentii supplicationibus inclinati, per Apostolica scripta mandamus, quatenus si eumdem Austentium finito cursu lectionis dicti libri, per tuam, & aliorum Magistrorum in dicta scientia existentium in studio supradicto, prout est in talibus consuetum, diligentem examinationem, ad hoc sufficientem & alias idoneum esse repereris: non obstan. quibuscumque statutis & consuetudinibus studii & Ordinis præfatorum contrariis, quibus per hoc, quoad alios, nullum volumus præjudicium generari, servatis nihilominus constitutionibus Viennen. Concilii, & aliis solemnitatibus in talibus consuetis, Magistralem honorem conferas, & docendi licentiam, auctoritate nostra, concedas. *Ut supra Constit. 110.*

Datum Avenione II. Kal. Aprilis anno X.

CXIV.

Ut redimere possint ex manibus laicorum quasdam decimas. Ibid. fol. 688.

Dilectis in Christo filiabus Abbatissæ, & Conventui Monasterii sancti Marcelli de Pogeto, prope Castrum novum de Vallibus, Ordinis sanctæ Claræ Caturcen.

§. I. Devotæ Religionis vestræ sinceritas, qua Domino continue per obsequii gratitudinem acceptas vos redditis & devotas, merito promeretur, ut vestris petitionibus favorabiliter annuentes, illa vobis liberaliter concedamus, quæ statui, necessitatibusque vestris fore conspicimus opportuna. *Proœmium.*

§. II. Sane pro parte vestra nobis nuper exhibita petitio continebat, quod nos dudum bonæ memoriæ Bertrando Episcopo Ostien. ut ipse ex decimis, quæ a laicis in diœcesi Caturcensi a tempore, cujus initii memoria hominum non existeret, possessæ fuissent, & etiam possiderentur, usque ad valorem annuum tercentarum librarum bonæ monetæ Turonen. parvarum redimere, ac redemptas vobis, & Monasterio vestro in perpetuum assignare valeret, ac vobis, quod hujusmodi decimas, postquam vobis, & eidem *Monialium petitionis tenor.*

Monaſterio aſſignatæ fuiſſent, perpetuo habere, & licite retinere liceret, auctoritate Apoſtolica, per noſtras certi tenoris litteras duximus indulgendum.

§. III. Verum, cum ſicut eadem petitio ſubjungebat, licet dictus Epiſcopus nonnullas decimas, dum viveret, redemerit a quibuſdam laicis dictæ diœceſis, quas vobis, & dicto Monaſterio veſtro aſſignavit; quia tamen morte præventus decimas uſque ad valorem præfatum a laicis ſupradictis redimere, vobiſque & dicto veſtro Monaſterio eaſdem non potuit aſſignare: fuit pro parte veſtra nobis humiliter ſupplicatum, ut providere vobis ſuper hoc, de benignitate Apoſtolica, dignaremur.

Non potuit Epiſcopus omnes redimere decimas.

§. IV. Volentes itaque veſtris, quantum cum Deo poſſumus, in hac parte neceſſitatibus providere, veſtris ſupplicationibus inclinati, quod juxta dictam conceſſionem redimere a laicis præfatis hujuſmodi decimas, uſque ad ſummam reſtantem de dictis trecentis libris monetæ præfatæ, illaſque habere perpetuo, & licite retinere poſſitis, quacumque conſtitutione contraria non obſtante, vobis auctoritate præfata, tenore præſentium, indulgemus. Nulli ergo &c. noſtræ conceſſionis &c.

Munus ipſis commiſſum Monialibus.

Datum Avenion. x. Kalendas Maii anno x.

CXV.

Uniuntur Monaſterio duæ Eccleſiæ Parochiales. Reg. Vat. lib. 1. an. 11. fol. 824.

Dilectis in Chriſto filiabus Abbatiſſæ, & Conventui Monaſterii beatæ Mariæ Angelorum de Caſſeriis, Ordinis ſanctæ Claræ, ſancti Papuli diœceſis.

§. I. EXpoſcit veſtræ devotionis ſinceritas, & religionis promeretur honeſtas, ut petitiones veſtras, illas præſertim, quæ veſtras & Monaſterii veſtri opportunitates & quietem reſpiciunt, ad exauditionis gratiam admittamus.

§. II. Dudum ſiquidem pro parte veſtra nobis expoſito, quod vos propter diverſitatem temporis, quod tunc viguerat & vigebat, ſufficientes redditus non habebatis, ex quibus poſſetis congrue ſuſtentari, parochiales Eccleſias de Caſſeriis, & de Belloſtari invicem canonice annexas, ſancti Papuli diœceſis, & Tholoſan. diœceſis ut onera veſtra, veſtrique Monaſterii facilius ſupportare valeretis, vobis, & per vos Monaſterio veſtro duximus, auctoritate Apoſtolica, incorporandas & perpetuo uniendas, prout in litteris noſtris ſuper hoc confectis plenius continetur.

§. III. Cum autem, ſicut pro parte veſtra nobis nuper exhibita petitio continebat, præfatæ Eccleſiæ ad præſentationem dilecti filii Præpoſiti Eccleſiæ Tholoſan. Ordinis ſancti Auguſtini pertinere noſcantur, de quo in præfatis litteris nulla mentio facta fuit, & propterea timeatis vos poſſe ſuper unione hujuſmodi in poſterum moleſtari. Nos veſtris in hac parte ſupplicationibus inclinati, volumus, & Apoſtolica vobis auctoritate, tenore præſentium concedimus, quod unio & incorporatio hujuſmodi, & quæcumque inde ſecuta proinde valeant, & plenam roboris firmitatem obtineant, ac ſi de Jurepatronatus hujuſmodi, quod ad eumdem Præpoſitum dicitur pertinere, in dictis litteris, plena & expreſſa mentio habita extitiſſet. Ita tamen quod jus præſentandi perpetuum Vicarium earumdem Eccleſiarum, in ipſis Inſtituendum pro tempnre, ad dictum Præpoſitum perpetuo debeat pertinere. Nulli ergo &c. noſtræ vnluntatis & conceſſionis &c.

Datum Avenione ix. Kalendas Auguſti anno xi.

CXVI.

Confertur Indulgentia Ecclesiam invisentibus. Regest. Vatic. ibid. fol. 80.

Universis Christi fidelibus.

§. I. DUm præcelsa meritorum insignia, quibus Regina cœlorum, Virgo Dei genitrix gloriosa, sedibus præclara sydereis, quasi stella matutina prærutilat, devotæ affectionis indagine perscrutamur, dum etiam infra pectoris arcana revolvimus, quod ipsa, utpote mater misericordiæ, gratiæ, pietatis amica, humani generis consolatrix, pro salute fidelium, qui delictorum onere prægravantur, sedula exoratrix, & pervigil ad Regem, quem genuit, intercedit; dignum quinimo debitum arbitramur, ut Ecclesia Monasterii beatæ Mariæ Angelorum de Casseriis, Ordinis sanctæ Claræ, sancti Papuli diœcesis, in honorem ejusdem Virginis dedicata, gratiosis remissionum prosequamur impendiis, & indulgentiarum muneribus honoremus.

§. II. Cupientes itaque, ut Ecclesia dicti Monasterii congruis honoribus frequentetur, & ut Christi fideles eo libentius causa devotionis confluant ad eamdem, quo ibidem uberius dono cœlestis gratiæ conspexerint se refertos, de Omnipotentis Dei misericordia, & beatorum Petri & Pauli Apostolorum ejus auctoritate confisi, omnibus vere pœnitentibus & confessis, qui Ecclesiam ipsam in festo Assumptionis ipsius beatæ Mariæ Virginis, & per octavas ejusdem devote visitaverint, annuatim unum annum & quadraginta dies de injunctis eis pœnitentiis, singulis videlicet festivitatis & octavarum ipsarum diebus, quibus dictam Ecclesiam visitaverint, ut præfertur, misericorditer relaxamus.

Datum Avenione VI. Kal. Augusti anno XI.

CXVII.

Ut recipiant domum construendam in urbe Augusten. Regest. Vatic. lib. 1. anni 11. fol. 882.

Dilectis filiis Ministro Generali, & Fratribus Ordinis Minorum.

§. I. INter ceteros Ordines in agro plantatos Ecclesiæ, Ordinem vestrum gerentes in visceribus caritatis, ad ea vigilanter intendimus, ac opem & operam benignius impertimur, per quæ dictus Ordo, sublatis impedimentis quibuslibet, ad divini nominis laudem, prosperis successibus affluat, & votivis proficiat incrementis.

§. II. Sane petitio pro parte vestra, ac dilecti filii, nobilis viri Amadei Comitis Sabaudiæ, nuper nobis exhibita continebat, quod idem Comes de salute propria cogitans, & pie desiderans transitoria in æterna fœlici commercio, commutare, ad divini cultus augmentum, pro sua, suorumque progenitorum animarum salute, in sua civitate Augusten., in qua nulla domus Ordinum mendicantium extitit hactenus, nec existit, unum locum cum oratorio, ac cœmeterio, ac aliis necessariis officinis, in quo Fratres Ordinis vestri devote commorari perpetuo valeant, de bonis suis propriis constrûi facere de novo proponit.

§. III. Nos itaque hujusmodi dicti Comitis propositum in Domino commendantes, vestris & ipsius Comitis devotis in hac parte supplicationibus inclinati, eidem Comiti construendi, seu construi & ædificari faciendi propterea de novo de dictis bonis in dicta Civitate, & loco tamen ad hoc con-

congruo & honesto, dictum locum cum eisdem oratorio & cœmeterio, campanili, campana, & aliis necessariis officinis; dummodo in eadem Civitate aliqua domus ejusdem Ordinis, ut præmittitur, non existat, & duodecim Fratres dicti Ordinis inibi commorantes congrue & honeste valeant sustentari; vobisque locum ipsum recipiendi, ac inibi in Domino laudabiliter commorandi, felicis recordationis Bonifacii Papæ VIII. prædecessoris nostri, qua inhibetur ne ejusmodi Fratres Ordinum mendicantium, in aliqua Civitate, Castro, Villa, vel loco quocumque ad inhabitandum domos vel loca quæcumque recipere de novo præsumant, absque Sedis Apostolicæ licentia, speciali, faciente plenam & expressam de inhibitione hujusmodi mentionem, & qualibet alia constitutione contraria nequaquam obstante, jure tamen parochialis Ecclesiæ, & cujuslibet alterius in omnibus semper salvo, plenam & liberam, auctoritate Apostolica, licentiam elargimur. Nulli ergo &c. nostræ concessionis &c.

Datum Avenione XI. Kalendas Novembris anno XI.

CXVIII.

Transfertur ad Ecclesiam Catharen. Reg. Vatic. ibid. fol. 13.

Venerabili fratri Duyno Episcopo Catharen.

§. I. Quam sit onusta dispendiis, quam plena periculis, quantaque discrimina secum trahat diutina Ecclesiarum vacatio, sollicitæ considerationis indagine perscrutantes, libenter operarias manus apponimus, & studium efficax impertimur, ut viduatis Ecclesiis, prout temporum qualitas exigit, & locorum utilitas persuadet, nunc per debitæ provisionis officium, quandoque vero per ministerium translationis accommodæ, pastores præficiantur idonei, & ministri providi deputentur, quorum Ecclesiæ ipsæ fultæ præsidiis, & favoribus communitæ, votivis & prosperis, auctore Domino, proficiant incrementis.

§. II. Dudum siquidem bonæ memoriæ Adam Episcopo Catharen. regimini Catharen. Ecclesiæ præsidente, nos cupientes eidem Ecclesiæ cum eam vacare contingeret, utilem &c. Postmodum vero dicta Ecclesia, per obitum ipsius Adæ Episcopi, qui extra Romanam Curiam debitum naturæ persolvit, pastoris solatio destituta, nos vacatione hujusmodi fide dignis relatibus intellecta, ad provisionem ipsius Ecclesiæ celerem &c. intendentes, cupientes quoque ipsi Ecclesiæ Catharen. talem præesse personam, quæ sciret, vellet, & posset eam præservare a noxiis & adversis, ac in suis manutenere juribus, ac etiam adaugere: post deliberationem, quam &c. diligentem: demum ad te tunc Episcopum Resinen. consideratis grandium virtutum tuarum meritis, quibus personam tuam Altissimus insignivit, & quod tu Resinen. Ecclesiæ hactenus laudabiliter præfuisti, convertimus oculos nostræ mentis.

§. III. Intendentes itaque tam dictæ Catharen. Ecclesiæ, quam gregi Dominico ejusdem salubriter & utiliter providere, a vinculo, quo ipsi Resinen. Ecclesiæ, cui tunc præeras, tenebaris, de Fratrum ipsorum consilio, & Apostolicæ potestatis plenitudine, absolventes, te ad præfatam Catharen. Ecclesiam transferimus, teque illi præficimus in Episcopum & Pastorem, curam & administrationem &c. plenarie committendo, liberamque tibi dando licentiam, ad præfatam Catharen. Ecclesiam transeundi, firma spe, fiduciaque tenentes, quod dirigente Domino actus tuos, præfata Catharen. Ecclesia per tuæ industriæ & circumspectionis fructuosum studium re-

regetur utiliter, & prospere dirigetur, grataque in eisdem spiritualibus & temporalibus, auctore Domino, suscipiet incrementa.

§. IV. Quocirca fraternitati tuæ per &c. mandamus, quatenus ad dictam Catharen. Ecclesiam cum gratia nostræ benedictionis accedens, curam & administrationem præfatas, sic exercere studeas sollicite, fideliter & prudenter, quod ipsa Catharen. Ecclesia per tuæ cooperationis ministerium, votivis jugiter proficiat commodis, & successibus prosperis augeatur; ac tu proinde divinam, præfatæ Sedis & nostram benedictionem & gratiam uberius consequi merearis.

Datum Avenione VIII. Kalend. Novembris anno XI.
In eumdem modum, Archiepiscopo Baren.

INNOCENTIUS VI.

Electus est XV. *Kalendas Januarii anno* MCCCLII.

I.

Præficitur Ecclesiæ Maranen. Reg. Vatic. libr. I. part. I. epist. 52.

Dilecto filio Joanni de Castello Electo Maranen.

§. I. SUmmi dispositione Rectoris, ad regimen universalis Ecclesiæ deputati, cura reddimur indefessa solliciti, quod orbis Ecclesiæ universæ Pastorum destitutæ regimine, per providentiæ nostræ studium viris committantur idoneis, qui sciant, velint, & valeant Ecclesias ipsas eis commissas studiose regere, & salubriter gubernare.

§. II. Dudum siquidem Ecclesia Maranen. ex eo Pastoris solatio destituta, quod dilectus filius Dominicus de Campotaxio Canonicus Januen. olim electus Maranen. ex certis rationabilibus causis, regimini Maranen. Ecclesiæ, cui tunc præerat, in manibus venerabilis fratris Stephani Tholosan. tunc Arelaten. Archiepiscopi, Camerarii nostri, apud Sedem Apostolicam sponte cessit, dictusque Stephanus cessionem hujusmodi de mandato fel. record. Clementis Papæ VI. prædecessoris nostri facto sibi super hoc vivæ vocis oraculo, apud Sedem admisit eamdem, dictus prædecessor ad provisionem ipsius Ecclesiæ, de qua nullus præter ipsum ea vice disponere poterat, pro eo quod prædecessor ipse diu ante vacationem hujusmodi, provisiones omnium Ecclesiarum Cathedralium, tunc apud dictam Sedem vacantium, & in antea vacaturarum, ordinationi & dispositioni suæ duxerat reservandas; decernendo ex tunc irritum &c. contingeret attentari; ne dicta Maranen. Ecclesia longæ vacationis subjaceret incommodis, paternis &c. intendens. Post deliberationem &c. cum Fratribus suis S. R. E. Cardinalibus, de quorum numero tunc eramus, habuit diligentem: demum bonæ memoriæ Raymundum Maranen. tunc Civitaten. Episcopum a vinculo, quo Civitaten. Ecclesiæ, cui tunc præerat, tenebatur, de dictorum Fratrum consilio, & Apostolicæ potestatis plenitudine, absolvens, ipsum ad præfatam Maranen. duxit Ecclesiam transferendum, præficiendo eum illi in Episcopum & Pastorem, sibique curam & administrationem ipsius Maranen. Ecclesiæ in &c. committendo; liberamque sibi tribuendo licentiam ad præfatam Maranen. Ecclesiam transeundi, prout in ejusdem litteris prædecessoris inde confectis plenius continetur.

§. III. Cum autem postmodum idem Raymundus, possessione administra-

ſtrationis ipſius Eccleſiæ non habita, extra Romanam Curiam, dicto prædeceſſore adhuc in humanis agente, de hac fuerit luce ſubtractus, & per ipſius obitum eadem Maranen. Eccleſia, de qua dictus prædeceſſor minime ordinavit, vacet ad præſens. Nos vacatione hujuſmodi &c. ad proviſionem ipſius Eccleſiæ &c. intendentes &c. Demum ad te Ordinis Fratrum Minorum Profeſſorem &c. teque illi præficimus in Epiſcopum & Paſtorem &c.

Datum Avenione VII. Idus Januarii, anno primo.

In eumdem modum, Archiepiſcopo Januen.

II.

Conceditur facultas conſtruendi Monaſterium. Reg. Vatic. lib. 4. part. 2. epiſt. 979.

Dilectis in Chriſto filiabus, Abbatiſſæ & Conventui Monaſterii ſanctæ Claræ Tholoſan. Ordinis dictæ Sanctæ.

Præfatio. §. I. PRudentum Virginum ſtudiis, quæ in occurſum æterni, & ſpecioſi præ filiis hominum, Sponſi ſui vigilias ſervant, ne inquietis valeant tumultibus impediri, tanto favoris & præſidii plus debemus, quanto magis ſui ſexus fragilitas id expoſcit.

§. II. Exhibita ſiquidem pro parte veſtra petitio continebat, quod cum olim in partibus Tholoſanis hoſtilis timeretur invaſio, Monaſterium veſtrum, & ipſius Eccleſiam, tunc extra & prope muros Tholoſan. civitatis exiſtentia, & per Officiales & cives civitatis ejuſdem pro ſecuritate ipſius civitatis in magna parte deſtructum extitit & dirutum, ac ſolitarium ſic effectum, quod vos honeſte & ſine ſtatus veſtri periculo, non poteſtis inibi commorari; quodque bonæ memoriæ Bernardus Epiſcopus Portuen. pie conſiderans, quod vos per prædicta, quaſi deſolatas oportebat miſerabiliter evagari, & condens de bonis ſibi a Deo collatis, de licentia Sedis Apoſtolicæ ſpeciali, in ſua voluntate ultima teſtamentum, nonnullas domos in dicta civitate, in Burgo videlicet ſancti Saturnini conſiſtentes, ac pecuniarum ſummas ad eum ratione perſonæ ſuæ ſpectantes, pro quodam Monaſterio ibi de novo, ad cultum divini nominis, uſumque veſtrum fundando & conſtruendo, in eadem vobis ultima voluntate legavit; & quod vos in domibus & Burgo prædictis, Monaſterium novum hujuſmodi, nonnullis ſe vobis ad id opponentibus, fundare & conſtrui facere nequeuntes, cum conſilio, & voluntate Officialium ac civium dictæ civitatis, & conſenſu executorum dictæ ultimæ voluntatis, de dicta pecunia vobis legata in alio loco ſatis honeſto, infra muros civitatis ejuſdem, infra limites, videlicet, Parochiæ Eccleſiæ Dealbatæ, videlicet inter Carreriam Tholoſanorum, & flumen Garonæ, domos alias ſpatioſas, & ad hoc aptas perquirere procuraſtis pro dicto novo Monaſterio conſtruendo. Quare pro parte veſtra fuit nobis humiliter ſupplicatum, ut vobis fundandi & conſtruendi præfatum Monaſterium, & ad illud vos etiam perpetuo transferendi, licentiam concedere dignaremur.

(Margin: Monaſterium extra muros dirutum. — Epiſcopi Tholoſani Legatum.)

Facultas conſtruendi novam domum conceditur. §. III. Nos itaque hujuſmodi veſtro ſtatui paterno compatientes affectu, veſtris in hac parte ſupplicationibus inclinati, fundandi, & conſtrui faciendi in civitate & loco infra dictos limites conſiſten. prædictis, ad cultum & uſum prædictos unum Monaſterium ac Eccleſiam, ſeu Oratorium, cum cœmeterio, Campanili, & campana, aliiſque neceſſariis officinis; voſque de dicto antiquo Monaſterio veſtro ad hujuſmodi novum Monaſterium, cum fundatum, ut præmittitur, & conſtructum fuerit, transferendi, & in eo ad red-

reddendum Altissimo devotum & debitum famulatum perpetuo commorandi, plenam & liberam, Apostolica vobis auctoritate, concedimus, tenore præsentium, facultatem. Volentes & eadem auctoritate nihilominus vobis indulgentes, quod vos & dictum novum Monasterium vestrum, cum fundatum fuerit, & constructum, omnibus privilegiis, exemptionibus & immunitatibus, quibus vos, & dictum vestrum antiquum Monasterium, ex indulto Sedis Apostolicæ, uti & gaudere consuevistis, perpetuo gaudeatis; constitutionibus Apostolicis, nec non statutis & consuetudinibus dicti Ordinis, vel aliis non obstantibus quibuscumque, jure tamen præfatæ Parochialis Ecclesiæ, & cujuslibet alterius circa præmissa, in omnibus semper salvo. Proviso quod Ecclesia ac cœmeterium dicti antiqui vestri Monasterii ad usus profanos nullatenus transferatur. Nulli ergo &c. nostræ concessionis & voluntatis infringere &c.

Datum Avenione xv. Kalend. Februarii anno I.

III.

Præficitur Ecclesiæ Adrien. Reg. Vatic. lib. I. part. I. epist. 5.

Venerabili fratri Joanni Episcopo Adrien.

§. I. Etsi cunctis, quæ de Sedis Apostolicæ providentia processerunt, congruus debeatur effectus, illis tamen, quæ circa provisiones Ecclesiarum, præsertim Cathedralium Pastore carentium, per Sedem ipsam facta sunt, tanto celeris executionis & efficaciæ plus debetur, quanto ex eorum retractione majora ipsis Ecclesiis imminent detrimenta.

§. II. Dudum siquidem fœlicis recordationis Clemens Papa VI. prædecessor noster, Ecclesia Adrien. tunc ex eo pastoris regimine destituta, quod idem prædecessor venerabilem fratrem nostrum Aldebrandinum Mutinen. tunc Adrien. Episcopum absentem, a vinculo, quo dictæ Adrien. Ecclesiæ, cui tunc præerat, tenebatur, de Fratrum suorum S. R. E. Cardinalium consilio, de quorum numero tunc eramus, de Apostolicæ potestatis plenitudine, absolvens, ipsum ad Ecclesiam Mutinen. tunc vacantem transtulerat, præficiendo eum ipsi Mutinen. Ecclesiæ in Episcopum & Pastorem; ad provisionem ejusdem Adrien. Ecclesiæ, de qua nullus præter ipsum prædecessorem ea vice disponere poterat, pro eo quod ipse prædecessor diu ante vacationem hujusmodi, provisiones omnium Ecclesiarum Cathedralium tunc in antea vacaturarum per translationes per eum in posterum faciendas de Prælatis earum ubilibet constitutis, ad alias Ecclesias Cathedrales tunc vacantes, & in antea vacaturas, ordinationi & dispositioni suæ duxerat reservandas: decernendo ex tunc &c. contingeret attentari: ne longæ vacationis subjaceret incommodis, paternis &c. intendens, & cupiens eidem Adrien. Ecclesiæ talem præesse Pastorem qui sciret &c. etiam adaugere. Post deliberationem quam &c. habuit cum dictis Fratribus diligentem: demum ad te Ordinis Fratrum Minorum Professorem, in Sacerdotio constitutum, cui de Religionis zelo, litterarum scientia, vitæ ac morum honestate, spiritualium providentia, ac temporalium circumspectione, aliisque virtutum meritis &c. quibus omnibus debita meditatione pensatis, de persona tua præfatæ Adrien. Ecclesiæ, de dictorum Fratrum suorum consilio, videlicet XI. Kal. Decembris Pontificatus sui anno XI. auctoritate Apostolica, providit, teque illi præfecit in Episcopum & Pastorem, curam & administrationem ipsius Ecclesiæ Adrien. tibi &c. committendo.

§. III. Cum autem postmodum prædecessor ipse, litteris suis super iis non

non confectis, fuerit (sicut Domino placuit) morte præventus. Nos quamvis insufficientibus meritis, eodem permittente Domino, ad apicem summi Apostolatus assumpti, volentes quod dicta provisio suum sortiretur & sortiatur effectum, tibi fecimus per venerabilem fratrem nostrum Joannem Episcopum Nemausen. apud Sedem Apostolicam munus consecrationis impendi.

§. IV. In illo igitur, qui dat gratias & largitur præmia, confidentes, quod præfata Ecclesia Adrien. gratia tibi suffragante divina, per tuæ circumspectionis studium fructuosum regetur utiliter & prospere dirigetur, augmentaque suscipiet, auctore Domino, commodi & honoris, fraternitati tuæ per Apostolica scripta mandamus, quatenus ad eamdem Ecclesiam Adrien. cum gratia nostræ benedictionis accedens, curam & administrationem prædictas sic gerere studeas sollicite, fideliter & prudenter, quod præfata Ecclesia Adrien. gubernatori provido & fructuoso administratori gaudeat se commissam, tuque proinde retributionis æternæ præmium ac nostræ & ipsius Sedis benedictionis, & gratiæ merearis percipere continuum incrementum.

Datum Avenion. xv. Kalend. Febr. anno 1.

In eumdem modum venerabili fratri Fortanerio Patriarchæ Graden. Administratori Ecclesiæ Ravennaten.

IV.

Fit Episcopus Cithonen. Ibid. epist. 37.

Dilecto filio Antonio de Favo Electo Cithonen. &c.

§. I. SUmmi dispositione Rectoris, ad regimen universalis Ecclesiæ, quamquam immeriti, deputati, curis assiduis angimur, & successivis impulsibus propulsamur, ut præbeamus operam, quantum nobis ex alto conceditur, efficacem, quod orbis Ecclesiæ universæ statu prospero floreant & accrescant, quod tunc recte perficitur, cum Ecclesiis ipsis Pastorum suorum gubernatione carentibus, personæ præficiuntur idoneæ, virisque talibus earumdem Ecclesiarum regimina committuntur, qui sciant, velint, & valeant easdem Ecclesias eis commissas circumspecte regere, prudenter dirigere, ac fideliter gubernare.

§. II. Dudum siquidem fel. rec. Clemens Papa VI. prædecessor noster provisiones omnium Ecclesiarum Cathedralium &c. Postmodum vero Ecclesia Cithonen. per obitum bon. mem. Philippi Episcopi Cithonen. qui, dicto prædecessore vivente, apud Sedem eamdem diem clausit extremum, Pastoris solatio destituta, ipsoque prædecessore, sicut Domino placuit, de hac luce subtracto, per eum dictæ Ecclesiæ non proviso: Nos &c. ad provisionem ipsius Ecclesiæ Cithonen. &c. paternis & sollicitis studiis intendentes: post deliberationem &c. diligentem: demum ad te Ordinis Fratrum Minorum professorem &c. direximus oculos nostræ mentis: quibus omnibus debita meditatione pensatis, de persona tua ipsi Cithonen. Ecclesiæ, de prædictorum Fratrum consilio, auctoritate Apostolica, providemus, teque illi præficimus in Episcopum & Pastorem &c.

Datum Avenione II. Non. April. anno 1.

V. *Pre-*

V.

Præficitur Ecclesiæ Nizerien. Reg. Vatic. lib. 2. fol. 95.

Dilecto filio Guillelmo Alboni Electo Nizerien.

§. I. PAstoralis officii debitum, cui licet &c. utiliter gubernare. Nuper siquidem bon. mem. Joanne Episcopo Nizerien. regimini Nizerien. Ecclesiæ præsidente, Nos cupientes eidem Ecclesiæ, cum vacaret, per Apostolicæ &c. Postmodum vero præfata Ecclesia per ipsius Joannis obitum, qui extra Romanam Curiam debitum naturæ persoluit, Pastoris regimine destituta. Nos vacatione hujusmodi fide dignis relatibus intellecta, cum nullus de ordinatione ejusdem Ecclesiæ, poterat hac vice præter nos se intromittere, reservatione & decreto obsistentibus antedictis, ad provisionem ipsius celerem & fœlicem, ne prolixæ vacationis detrimenta subiret, paternis & sollicitis studiis intendentes; ac cupientes eidem Ecclesiæ talem præsidere personam, quæ sciret &c. etiam adaugere. Post deliberationem, quam &c. diligentem: demum ad te Fratrem Ordinis Minorum professorem &c. direximus oculos nostræ mentis. Quibus omnibus debita &c. de persona tua nobis, & eisdem Fratribus nostris tuorum hujusmodi exigentia meritorum accepta, eidem Ecclesiæ, de prædictorum Fratrum nostrorum consilio, auctoritate Apostolica, providemus, teque illi præficimus in Episcopum & Pastorem, curam & administrationem ipsius &c. plenarie committendo, firma ducti fiducia, quod dirigente Domino actus tuos, ipsa Ecclesia per tuæ diligentiæ ac circumspectionis studium fructuosum, a noxiis præservabitur & adversis, ac spiritualiter & temporaliter salubribus proficiet incrementis. *Vide supra Const. 83. Clem. VI.*

§. II. Quocirca discretioni tuæ per Apostolica scripta mandamus, quatenus jugum Domini tuis impositum humeris reverenter suscipiens &c. benedictionem & gratiam valeas uberius promereri.

Datum apud Villam novam Avenion. Diœc. XIV. Kal. Aug. anno I.

VI.

Confirmatur eis Monasterium. Reg. Vat. lib. 4. part. 2. epist. 1295.

Dilectis in Christo filiabus Abbatissæ & Sororibus Monasterii sanctæ Claræ de Veteribuda, Ordinis ejusdem Sanctæ, Vesprumien. diœc.

SAncta vestra Religio referta virtutum fœcunditate meretur, ut vos illa gratia favorabiliter prosequamur, quam vobis fore conspicimus opportunam. Cum itaque, sicut ex parte carissimi in Christo filii nostri Ludovici Regis, & carissimarum in Christo filiarum nostrarum Elisabethæ matris & Elisabethæ consortis Regis ejusdem, Reginarum Hungariæ illustrium, nuper accepimus, ipsi dudum pia devotione, Monasterium vestrum canonice fundaverint, ac dotarint, & illud sufficientius dotare intendant, vobisque ac dicto vestro Monasterio possessiones, & nonnulla alia jura, res & bona a Christi fidelibus hactenus pie donata, & licite fuerint acquisita: Nos Regis & Reginarum ipsarum, vestrisque supplicationibus inclinati, fundationem, dotationem hujusmodi, & alia, ut præfertur, concessa & donata, ac quomodolibet etiam, ut præmittitur, acquisita, rata habentes, illa vobis & dicto Monasterio, de speciali gratia, confirmamus, & præsentis scripti patrocinio communimus. Nulli ergo &c. nostræ confirmationis infringere &c.

Datum apud Villam novam Avenion. Diœc. II. Kal. Septembris anno I.

VII.

Confirmat earum privilegia. Ibid. epiſt. 1296.

Eisdem &c.

§. I. Religionis veſtræ, in qua mundanis abdicatis illecebris, virtutum Domino in humiliatis ſpiritu, devotum & ſedulum famulatum impenditis, promeretur honeſtas, ut iis, quæ veſtri proſperi ſtatus incrementum reſpiciunt, favorabiliter annuamus.

§. II. Cum itaque, ſicut pro parte cariſſimi in Chriſto filii noſtri Ludovici Regis, & cariſſimarum in Chriſto filiarum noſtrarum Eliſabethæ matris, & Eliſabethæ conſortis Regis ejuſdem, Reginarum Hungariæ illuſtrium, nuper accepimus, ipſi dudum pia devotione Monaſterium veſtrum canonice fundarint, & de bonis ſuis propriis dotarint, & adhuc ſufficientius dotare intendant illud. Nos Regis, ac Reginarum ipſarum, ac veſtris piis ſupplicationibus inclinati, ut omnia privilegia, libertates, & alias gratias Ordini veſtro, & perſonis, & locis ipſius ab Apoſtolica Sede conceſſa, quæ ad vos veſtrumque Monaſterium ſe extendunt, illiſque prout alia Monaſteria, loca, & perſonæ dicti Ordinis gaudent, ac perfruuntur, gaudeatis, & uti perpetuo libere valeatis, quibuſcumque conſtitutionibus Apoſtolicis, ac Statutis, & conſuetudinibus contrariis nequaquam obſtan. vobis, & dicto veſtro Monaſterio, auctoritate Apoſtolica, de ſpeciali gratia indulgemus. Nulli ergo &c. noſtræ conceſſionis infringere &c.

Datum apud Villam novam Avenion. dioec. 11. Kal. Septembr. anno 1.

VIII.

Præficitur Eccleſiæ Civitaten. Reg. Vat. lib. 2. *fol.* 114.

Venerabili fratri Gerardo Epiſcopo Civitaten.

Ut in Conſtit. 4. hujus Pontif.

§. I. Ummi diſpoſitione Rectoris ad &c. Eccleſiæ univerſæ, & præſertim ad Eccleſiam Romanam nullo medio pertinentes, ſtatu proſpero floreant & accreſcant, quod tunc recte perficitur, cum Eccleſiis ipſis ſuorum Paſtorum gubernatione carentibus, perſonæ &c. fœliciter gubernare.

§. II. Dudum ſiquidem fœl. rec. Clemens Papa VI. prædeceſſor noſter cupiens Eccleſiæ Crapulen. cujus tunc regimini bon. mem. Andreas Epiſcopus Crapulen. præſidebat, cum eam quovis modo vacare contingeret, per Apoſtolicæ Sedis providentiam, idoneam præeſſe perſonam, proviſionem ejuſdem Eccleſiæ ordinationi, & diſpoſitioni ſuæ ea vice ſpecialiter reſervavit: decernendo ex tunc &c. contingeret attentari. Ac deinde præfata Eccleſia per obitum ejuſdem Andreæ Epiſcopi, qui extra Romanam Curiam diem clauſit extremum, Paſtoris ſolatio deſtituta, dilecti filii Capitulum ejuſdem Eccleſiæ reſervationis & decreti prædictorum ignari, te Ordinis Fratrum Minorum profeſſorem, in Sacerdotio conſtitutum, in Crapulen. Epiſcopum, licet de facto, alias tamen canonice concorditer elegerunt, tuque reſervationis & decreti præfatorum etiam inſcius electioni hujuſmodi, de Superioris tui licentia, conſentiens, obtinuiſti per venerabilem fratrem noſtrum Guidonen. Epiſcopum Portuen. tituli ſanctæ Cæciliæ Presbyterum Cardinalem, in partibus illis Apoſtolicæ Sedis Legatum, auctoritate Legationis ſuæ, electionem hujuſmodi confirmari, ac per bon. mem. Andream Patriarcham Graden. de mandato ejuſdem Legati munus conſecrationis, rite tamen alias tibi impendi.

§. III. Postmodum vero idem prædecessor de persona venerabilis fratris nostri Bertolini Episcopi Crapulen. ipsi Crapulen. Ecclesiæ, de consilio Fratrum suorum S. R. E. Cardinalium, de quorum numero tunc eramus, auctoritate Apostolica, providit, & eum præfecit eidem Ecclesiæ in Episcopum & Pastorem, & sic tu nullius Ecclesiæ Episcopus remansisti: ac deinde dicto prædecessore nostro, sicut Domino placuit, de hac luce subtracto, & nobis ad apicem summi Apostolatus assumptis, Ecclesiaque Civitaten. ad eamdem Romanam Ecclesiam nullo medio pertinente, ex eo Pastoris solatio destituta, quod nos venerabilem fratrem nostrum Thomam Callen. tunc Civitaten. Episcopum apud Sedem Apostolicam constitutum, a vinculo quo tenebatur eidem Civitaten. Ecclesiæ, cui tunc, præerat, de Fratrum nostrorum consilio, & Apostolicæ potestatis plenitudine, absolventes, ipsum ad Ecclesiam Callen. tunc vacantem duximus transferendum, præficiendo eum eidem Callen. Ecclesiæ in Episcopum & Pastorem. Nos ad celerem expeditionem ejusdem Civitaten. Ecclesiæ, de qua nullus præter nos hac vice disponere potest, pro eo quod nos ante vacationem hujusmodi, ipsius Civitaten. Ecclesiæ provisiones &c. Post deliberationem, quam de &c. diligentem: demum ad te, consideratis grandium virtutum tuarum meritis, quibus personam tuam Altissimus insignivit, convertimus oculos nostræ mentis. Quibus omnibus debita meditatione pensatis, de persona tua ipsi Civitaten. Ecclesiæ providimus, ut per tuæ cooperationis ministerium votivis jugiter proficiat commodis, & successibus prosperis augeatur, ac tu proinde divinam, præfatæ Sedis, & nostram benedictionem & gratiam uberius consequi merearis.

Datum Avenione VIII. Idus Novembris anno I.

In eumdem modum carissimo in Christo filio Petro Regi Aragonum illustri.

ANNO CHRISTI 1354. INNOCENTII VI. ANNO 2.

IX.

Confirmat constitutionem Monasterii Clarissarum Medinæ de Pomar. Reg. Vatic. lib. 2. epist. 108.

Ad perpetuam rei memoriam.

Benigne petitiones illas ad gratiam &c. profectibus providetur. Exhibita siquidem nobis nuper pro parte dilectarum in Christo filiarum Abbatissæ & Conventus Monasterii sanctæ Claræ in villa de Medina de Pomar, Ordinis ejusdem Sanctæ, Burgen. Diœces. ac nobilis mulieris Eluiræ Alvari, relictæ quondam Alphonsi Gaufridi de Jenoyro militis, viduæ, Hispalen. Diœces. petitio continebat, quod olim Santius Santii dictus de Velasco miles, & Santia ejus uxor, ipsius Eluiræ progenitores in dicta villa quoddam Monasterium ad honorem & laudem Dei, & ejusdem sanctæ Claræ, de licentia Ordinarii loci, de bonis a Deo sibi collatis construi & ædificari &c. Nos enim quidquid &c. irritum decernimus & inane. Nulli ergo &c. nostræ voluntatis, concessionis, & mandati infringere.

Vide infra Constitut. 13. hujus Pontif.

Datum Avenione V. Kal. Febr. anno II.

X.

Aliud privilegium eisdem concessum. Ibid. epist. 106.

Dilectis in Christo filiabus Abbatissæ & Conventui Monasterii sanctæ Claræ in villa de Medina de Pomar, Ordinis ejusdem Sanctæ, Burgen. Diœcesis.

EXigit vestræ Religionis sinceritas, ut petitiones vestras, quantum cum Deo possumus, ad exauditionis gratiam favorabiliter admittamus. Cum itaque, sicut ex parte vestra nuper accepimus, Monasterium vestrum per quondam Santium Santii dictum de Velasco Militem, & Santiam ejus uxorem, sit nuper de novo fundatum & sufficienter dotatum. Nos tranquillitati, quietique vestris in hac parte providere volentes, vestris, ac dilectæ in Christo filiæ nobilis mulieris Elviræ Alvari, præfatorum Santii & Santiæ filiæ supplicationibus inclinati, ne aliquis Minister Ordinis &c. districtius inhibemus. Decernentes si secus actum fuerit, irritum & inane. Nulli ergo &c. nostræ inhibitionis, constitutionis, & voluntatis infringere &c.

Datum Avenion. v. Kal. Februar. anno II.

XI.

Ut ibidem stabiliatur numerus 50. Monialium. Ibid. epist. 105.

Venerabili fratri Episcopo Burgen.

Ratio cur Sororum certus numerus præficiatur.

§. I. SAcris cavetur Canonibus, quod in Ecclesiis, & Monasteriis non plures recipiantur personæ, quam sustentari congrue valeant ex proventibus eorumdem; ideoque decens existit, ut hujusmodi personarum certus sit numerus, ne provisione congrua careat superflua multitudo, nec etiam ex paucitate debitum Deo servitium subtrahatur.

Monasterii Fundator.

§. II. Exhibita siquidem nobis pro parte dilectarum in Christo filiarum Abbatissæ, & Conventus Monasterii sanctæ Claræ de Medina de Pomar, Ordinis ejusdem Sanctæ, tuæ Burgen. diœcesis petitio continebat, quod olim quondam Santius Santii de Velasco miles, dictæ diœcesis, & Santia ejus uxor, pro suarum & progenitorum suorum animarum salute, dictum Monasterium in eadem villa ad honorem, & laudem Dei, sub vocabulo ejusdem sanctæ Claræ, de bonis suis a Deo sibi collatis, de licentia loci Ordinarii, construi & ædificari fecerunt, & illud decenter de bonis eorum dotarunt, & pro dote ipsius Monasterii possessiones, & certa bona mobilia & immobilia in villa, & diœcesi Burgen. prædictis consistentia, & ad ipsos militem & uxorem spectantia assignarunt, & etiam concesserunt; & in eodem Monasterio Abbatissa, & Moniales juxta ipsius Monasterii exigentiam facultatum, de licentia Prælatorum, & Visitatorum dicti Ordinis institutæ fuerunt, & inter se statuerunt, ac etiam ordinarunt, quantum in eis erat, quod in dicto Monasterio quinquaginta Monialium numerus perpetuo existeret, quarum quadraginta scirent legere & cantare; cum ipsius Monasterii facultates, ut honeste vivere, ac sustentari valerent, ultra dictum numerum non suppeterent; pro parte ipsarum Abbatissæ & Conventus, ac dilectæ in Christo filiæ nobilis mulieris Elviræ Alvari, relictæ quondam Alphonsi Caufridi militis Viduæ, Hispalensis diœcesis & natæ quondam Santii & Santiæ prædictorum, nobis extitit humiliter supplicatum, ut dictum quin-

A quo numerus Monialium determinatus.

Confirmatio postulata.

quinquaginta Monialium numerum confirmare, de benignitate Apostolica, dignaremur.

§. III. Nos igitur statui dicti Monasterii salubriter providere volentes, hujusmodi supplicationibus inclinati, Fraternitati tuæ per Apostolica scripta committimus & mandamus, quatenus per te, vel alium, seu alios, super præmissis inquiras diligentius veritatem, & si per inquisitionem hujusmodi, facultates ejusdem Monasterii pro sustentatione 50. Monialium Monasterii prædicti sufficere repereris, ipsum numerum, Apostolica auctoritate, confirmes; decernendo, auctoritate præfata, quod Monasterium ipsum præfato Monialium numero sit contentum, & hujusmodi numerus in eodem Monasterio perpetuo debeat observari, nisi adeo ipsius Monasterii facultates excreverint, quod præfatus numerus debeat merito augmentari, prædicta auctoritate semper salva. Conceditur.

Datum Avenione v. Kalendas Februarii anno II.

XII.

Ut gaudeant omnibus privilegiis Ordinis sanctæ Claræ. Ibid. epist. 104.

Dilectis in Christo filiabus Abbatissæ, & Conventui Monasterii sanctæ Claræ in villa de Medina de Pomar, Ordinis ejusdem Sanctæ, Burgensis diœcesis.

Sacræ vestræ Religionis, in qua &c. Apostolici favoris præsidium liberaliter præbeamus. Cum itaque, sicut ex parte vestra nuper accepimus, Monasterium vestrum per quondam Santium Santii de Velasco militem, et Santiam ejus uxorem nuper de novo fundatum, et sufficienter dotatum extiterit. Nos vestris et dilectæ in Christo filiæ nobilis mulieris Eluiræ Alvari prædictorum Santii, et Santiæ filiæ supplicationibus annuentes, ut vos & Monasterium vestrum omnibus & singulis privilegiis, Indulgentiis & gratiis, immunitatibus & libertatibus Ordini sanctæ Claræ ab Apostolica Sede concessis, gaudere, & uti perpetuo libere valeatis, vobis, & per vos eidem Monasterio, de speciali gratia, auctoritate præsentium indulgemus. Nulli ergo &c. nostræ concessionis infringere &c. *Vide Constit. 82. Clementis VI.*

Datum Avenione v. Kalendas Februarii anno II.

XIII.

Quædam statuuntur circa regimen Clarissarum de Moguer. Regest. Vatic. ibid. epist. 69.

Ad perpetuam rei memoriam.

§. I. Benigne petitiones illas ad gratiam exauditionis admittimus, per quas personarum, & locorum Religiosorum obviatur dispendiis, ac eorum commodis & profectibus providetur. Proœmium.

§. II. Exhibita siquidem nuper nobis pro parte dilectarum in Christo filiarum Abbatissæ, & Conventus Monasterii sanctæ Claræ, in Castro de Moguer, Ordinis ejusdem Sanctæ, Hispalensis diœcesis ac nobilis mulieris Eluiræ Alvari, relictæ quondam Alphonsi Gaufridi de Jenoyro militis viduæ, dictæ diœcesis petitio continebat, quod olim ipsi Alphonsus & Eluira in dicto Castro, in quo temporale dominium obtinebant, & ipsa Eluira obtinet, quoddam Monasterium ad honorem & laudem Dei, & ejusdem sanctæ Claræ, de licentia Ordinarii loci, de bonis a Deo sibi collatis, construi & ædificari Monialium petitio.

ficari fecerunt, & sufficienter etiam dotaverunt, in quo quidem Monasterio Abbatissa, & Moniales, quibus licet habere proprium in communi ex privilegio Sedis Apostolicæ speciali, juxta ipsius Monasterii facultates, de licentia Prælatorum & Visitatorum dicti Ordinis institutæ existunt, ac in ipso Monasterio per eas die nocteque, divina officia celebrantur.

Omnia in Monasterio agenda cũ Fundatricis assẽsu.

§. III. Nos igitur ad ea quæ prosperum statum, & conservationem Monasterii, & personarum prædictarum respicere dignoscuntur, sollicitis studiis intendentes; Abbatissæ, & Conventus, ac Eluiræ prædictæ supplicationibus inclinati, volumus, & Apostolica auctoritate concedimus, quod de cetero Fratrum Minorum ad visitandum dictum Monasterium, & ejus Monialium confessiones audiendas, atque aliorum servitorum dicti Monasterii assignatio, seu deputatio, ac redditũum, possessionum, & aliorum bonorum mobilium, & immobilium, ad ipsum Monasterium pertinentium ordinatio, permutatio, venditio, pignoratio, seu quæcumque alia distractio, in dicto Monasterio, & in ipsius bonis, ex causis rationabilibus faciendis pro tempore, si illa forsan fieri contigerit, fiant de consilio, conniventia, & expresso assensu ipsius Eluiræ, & dilectæ in Christo filiæ Mariæ Santii ipsius Eluiræ Sororis, Monialis expresse professæ Monasterii de Medina, alias de Pomar vulgariter nuncupati; dicti Ordinis, Burgensis diœcesis vel alterius ipsarum, Eluiræ, & Mariæ, & post earum obitum assignatio, seu Visitatorum Fratrum deputatio, & Confessorum Monialium dicti Monasterii de Moguer, fiat in Capitulo Provinciali per dilectum filium Ministrum Fratrem dicti Ordinis Minorum, Provinciæ Castellæ, secundum distinctionem Provinciæ ejusdem Ordinis Minorum, de consilio, & assensu omnium, vel majoris partis dilectorum filiorum Custodum, & Definitorum dicti Capituli, nisi Cardinali S. R. E. Protectori Ordinis sanctæ Claræ prædicti ex causa rationabili videretur secundum Deum aliquando aliter faciendum, vel nisi Minister Generalis Ordinis dictorum Fratrum Minorum ipsum Monasterium de Moguer per se vellet aliquotiens visitare; qui Minister Provincialis cum Consiliariis supradictis, talem, vel tales in Visitatores, & Confessores Fratres sui Ordinis eidem Monasterio deputare teneatur, qui sint prudentes & honesti viri, Dei & præfati Ordinis zelatores: & quod Visitator, ut præmittitur, assignatus, seu deputatus, cum consilio & assensu dictarum Abbatissæ & Conventus dicti Monasterii, vel majoris & sanioris partis ipsarum, ordinet de numero, & conditione Cappellanorum, & servitorum, & aliis supradictis ad ipsum Monasterium pertinen. ac ejus honestum statum, & utilitatem concernentibus.

Visitatorum, & Confessariorum deputatio in Capitulis facienda.

Visitatori confirmare Abbatissam conceditur.

§. IV. Verum cum, ut asseritur, de consuetudine dictæ Provinciæ, Regnique ac dominii carissimi in Christo filii nostri Regis Castellæ Illustris confirmatio hujusmodi electionum peti consueverit a Ministro dicti Ordinis Minorum Provinciæ supradictæ, & in mittendo pro confirmatione hujusmodi electionis Abbatissæ, ipsum Monasterium de Moguer propter locorum distantiam posset incurrere damna non modica & expensas; volumus, & mandamus, quod idem Visitator, ut præmittitur, deputatus, cum dictum Monasterium de Moguer vacare contigerit, electionem Abbatissæ de ipsa postmodum celebratam, eodem Ministro absente, valeat confirmare. Et quod idem Visitator propter Abbatissæ ipsius Monasterii de Moguer demerita, alias in casibus quibus de jure, vel secundum Regulam Ordinis ipsarum, ab ipso Monasterio deponenda, vel amovenda esset, possit eam destituere, deponere, & amovere a regimine Monasterii supradicti; non obstantibus præmissis, nec non constitutionibus, & privilegiis Apostolicis, ac etiam statutis, & consuetudinibus Monasterii & Ordinis prædictorum, & aliis

Eamque in casu deponere.

aliis contrariis quibuscumque. Nos enim quidquid contra voluntatem, & concessionem nostram prædictam attentari forsan contigerit, irritum decernimus & inane. Nulli ergo &c. nostrorum statuti, ordinationis, voluntatis, mandati, & constitutionis infringere &c.

Datum Avenione v. Kalendas Februarii anno II.

XIV.

Ut gaudeant privilegiis Ordinis sanctæ Claræ. Ibid. epist. 65.

Dilectis in Christo filiabus Abbatissæ, & Conventui Monasterii sanctæ Claræ in Castro de Moguer, Ordinis ejusdem Sanctæ, Hispalensis diœcesis.

SAcræ vestræ Religionis, in qua &c. promeretur honestas, ut super illis quæ vobis prosperitatis incrementum afferre valeant, gratiosum Apostolici favoris præsidium liberaliter præbeamus. Cum itaque, sicut ex parte vestra nuper accepimus, Monasterium vestrum per quondam Alphonsum Gaufridi de Jenoyro militem, & dilectam in Christo filiam Eluiram Alvari, ipsius Alphonsi relictam viduam, nuper de novo fundatum & sufficienter dotatum extiterit. Nos vestris, & ipsius supplicationibus annuentes, ut vos, & vestrum Monasterium, omnibus & singulis privilegiis, indulgentiis, & gratiis, immunitatibus, & libertatibus Ordini sanctæ Claræ ab Apostolica Sede concessis gaudere, ac uti perpetuo libere valeatis, vobis, & per vos eidem Monasterio, de speciali gratia, auctoritate præsentium, indulgemus. Nulli ergo &c. nostræ concessionis infringere &c. *Vide Constit. 32. Clem. VI.*

Datum Avenione v. Kalendas Februarii anno II.

XV.

Ne extrahantur Moniales. Ibid. epist. 66.

Eisdem.

EXigit vestræ Religionis sinceritas, ut petitiones vestras, quantum cum Deo possumus, ad exauditionis gratiam favorabiliter admittamus. Cum itaque, sicut ex parte vestra nuper accepimus, vestrum Monasterium per quondam Alphonsum Gaufridi de Jenoyro militem, & dilectam in Christo filiam Eluiram Alvari, ipsius Alphonsi relictam viduam, sit nuper de novo fundatum, & sufficienter dotatum. Nos tranquillitati quietique vestris in hac parte providere volentes, vestris, & ipsius Eluiræ supplicationibus inclinati, ne aliquis Minister Ordinis Fratrum Minorum, seu Visitator ad visitandum vestrum Monasterium pro tempore deputandus, aliquam Monialem dicti vestri Monasterii, ad alia Monasteria ejusdem, vel alterius Ordinis transferre seu mutare, aut ei ad hoc licentiam aliqua de causa, impertiri possit, etiamsi in Abbatissam eligatur sine licentia, & expresso consensu vestro, ac majoris & sanioris partis vestrarum, tenore præsentium, districtius inhibemus. Decernentes si secus actum fuerit irritum & inane. Nulli ergo &c. nostræ inhibitionis & constitutionis infringere &c.

Datum Avenione v. Kalendas Februarii anno II.

XVI.

Statuitur modus celebrandi Officium divinum per Capellanos & Confessores. Ibid. epist. 67.

EISDEM.

MEruit vestræ devotionis sinceritas, ut precibus vestris, quantum cum Deo possumus, favorabiliter annuamus. Vestris itaque & dilectæ in Christo filiæ Eluiræ Alvari, relictæ quondam Alphonsi Gaufridi de Jenoyro militis viduæ, Hispalensis diœcesis, qui vestrum Monasterium de bonis eorum canonice, ut asseritur, fundaverunt, & sufficienter dotaverunt, supplicationibus inclinati; ut cultus divinus in eodem Monasterio in melius augmentetur, quod Cappellanis ad celebranda divina officia pro tempore in vestro Monasterio deputandis, Officium divinum, secundum morem Ordinis vestri, dicere, & celebrare liceat, nec ad aliam consuetudinem dicendi præfatum officium teneantur, quodque quia ipsi Cappellani, & Fratres Ordinis Minorum, Confessores vestri, ad Campanam vestram, quæ infra vestrum Monasterium pulsatur, non possint in Ecclesia dicti vestri Monasterii ad dicendum divinum Officium temporibus debitis commode convenire, in eodem vestro Monasterio campanam & campanile a campana & campanili vestris distincta valeatis habere; ita quod ante vel post matutinas horas per vos celebratas, præfati Cappellani & Confessores dicta alia campana pro divinis Officiis celebrandis pulsata, matutinas, missas, & alia divina Officia, singulis horis debitis, die, nocteque, in dicta Ecclesia dicti vestri Monasterii licite dicere, cantare, & celebrare possint, vobis, & dictis Cappellanis & Confessoribus, quibuscumque constitutionibus, statutis, & consuetudinibus Monasterii & Ordinis prædictorum, & aliis contrariis nequaquam obstantibus, de speciali gratia, tenore præsentium indulgemus. Nulli ergo &c. nostræ concessionis infringere.

Datum Avenione v. Kalendas Februarii anno II.

XVII.

Ut ibidem stabiliatur numerus 50. Monialium. Ibid. epist. 42.

Venerabili fratri Archiepiscopo Ispalen.

Vide Constit. 11. hujus Pontificis.

§. I. SAcris cavetur Canonibus, quod &c. Domino servitium subtrahatur. Exhibita siquidem nobis pro parte dilectarum in Christo filiarum Abbatissæ, & Conventus Monasterii in castro de Moguer Ordinis sanctæ Claræ, tuæ Ispalen. diœcesis petitio continebat, quod olim quondam Alphonsus Gaufridi de Jenoyro miles, & dilecta in Christo filia Eluira ipsius Alphonsi relicta vidua, Ispalen. diœcesis pro suarum, & progenitorum suorum animarum salute, dictum Monasterium in eodem Castro, in quo quidem Castro ipsi dominium obtinebant temporale, prout ipsa Eluira adhuc dicitur obtinere, ad honorem, & laudem Dei, sub vocabulo sanctæ Claræ, de bonis suis a Deo sibi collatis, de licentia loci Ordinarii, construi & ædificari fecerunt, & illud decenter de bonis eorum dotaverunt, & pro dote ipsius Monasterii possessiones, & certa bona mobilia & immobilia in Civitate & dicta diœcesi Ispalen. consistentia, & ad ipsos militem & viduam spectantia assignaverunt, & etiam concesserunt, & in eodem Monasterio Abbatissa, & Moniales, juxta ipsius Monasterii exigentiam facultatum, de licentia Prælatorum & Visitatorum dicti Ordinis institutæ fuerunt, & inter se

ſe ſtatuerunt, ac etiam ordinaverunt, quantum in eis erat, quod in dicto Monaſterio quinquaginta Monialium numerus perpetuo exiſteret, quarum quadraginta ſcirent legere & cantare, cum ipſius Monaſterii facultates, ut honeſte vivere, ac ſuſtentari valerent, ultra dictum numerum non ſuppeterent.

§. II. Quare pro parte ipſarum Abbatiſſæ & Conventus, ac Eluiræ, nobis extitit humiliter ſupplicatum, ut dictum quinquaginta Monialium numerum confirmare, de benignitate Apoſtolica, dignaremur. Nos igitur ſtatui dicti Monaſterii providere volentes, hujuſmodi ſupplicationibus inclinati, Fraternitati tuæ per Apoſtolica ſcripta committimus & mandamus, quatenus per te, vel alium, ſeu alios ſuper præmiſſis inquiras diligentius veritatem, & ſi per inquiſitionem hujuſmodi, facultates ejuſdem Monaſterii pro ſuſtentatione quinquaginta Monialium Monaſterii præfati ſufficere repereris, præfatum numerum, Apoſtolica auctoritate confirmes; decernendo, auctoritate prædicta, quod Monaſterium ipſum præfato Monialium numero ſit contentum, & hujuſmodi numerus in eodem Monaſterio debeat obſervari, niſi adeo ipſius Monaſterii facultates excreverint, quod præfatus numerus debeat merito augmentari, prædicta auctoritate ſemper ſalva.

Datum Avenione v. Kalendas Februarii anno II.

XVIII.

Deputantur Judices conſervatores Clariſſis de Moguer. Ibid. epiſt. 3.

Venerabilibus Fratribus N. Archiepiſcopo Iſpalen. & N. Giennen. ac N. Gaditen. Epiſcopis.

§. I. Militanti Eccleſiæ licet immeriti, diſponente Domino, præſidentes, circa curam Eccleſiarum & Monaſteriorum omnium, ſolertia reddimur indefeſſa ſolliciti, ut juxta debitum Paſtoralis officii, eorum occurramus diſpendiis, & profectibus, divina cooperante clementia, ſalubriter intendamus. Proœmium.

§. II. Sane dilectarum in Chriſto filiarum Abbatiſſæ, & Sororum Monaſterii de Moguer Ordinis ſanctæ Claræ, Hiſpalen. diœceſis, quibus licet habere proprium in communi ex privilegio Sedis Apoſtolicæ ſpeciali, conqueſtione percepimus, quod nonnulli Archiepiſcopi, Epiſcopi, aliique Eccleſiarum Prælati, & Clerici, ac Eccleſiaſticæ perſonæ, tam Religioſæ, quam ſæculares; necnon Duces, Marchiones, Comites, Barones, nobiles, milites, & laici, Communia Civitatum, Univerſitates Oppidorum, Caſtrorum, Villarum, & aliorum locorum, & aliæ ſingulares perſonæ Civitatum & Diœceſum, & aliarum partium diverſarum, occuparunt, & occupari fecerunt Caſtra, Villas, & alia loca, terras, domos, poſſeſſiones, jura, & juriſdictiones; nec non fructus, cenſus, redditus, & proventus, & nonnulla alia bona mobilia, & immobilia, ſpiritualia, & temporalia, ad Abbatiſſam, & Sorores, ac Monaſterium prædicta ſpectantia, & ea detinent indebite occupata, ſeu ea detinentibus præſtant auxilium, conſilium & favorem. Bona Monaſterii a quibuſdam injuſte occupata.

§. III. Nonnulli etiam civitatum & diœceſum, & partium prædictarum qui nomen Domini in vacuum recipere non formidant, eiſdem Abbatiſſæ, & Sororibus ſuper prædictis Caſtris, Villis, & locis aliis, terris, domibus, poſſeſſionibus, juribus, juriſdictionibus, fructibus, cenſibus, reditibus, & proventibus eorumdem, & quibuſcumque aliis bonis mobilibus, & im- Ab aliis direpta.

mobilibus, fpiritualibus & temporalibus, ac aliis rebus ad Abbatiffam & Sorores Monafterii prædictas fpectantibus, multiplices moleftias & injurias inferunt & jacturas.

Sorores ad SedemApoftolicam habent recursú.

§.IV. Quare præfata Abbatiffa & Sorores nobis humiliter fupplicarunt, ut cum eifdem valde reddatur difficile pro fingulis querelis ad Apoftolicam Sedem habere recurfum; providere ipfis fuper hoc paterna diligentia curaremus.

Inftituuntur Judices, & Confervatores.

Qui Monafterii ejufque bona defendant.

§.V. Nos igitur adverfus occupatores, detentores, præfumptores, moleftatores & injuriatores hujufmodi, illo volentes eifdem Abbatiffæ & Sororibus remedio fubvenire, per quod ipforum compefcatur temeritas, & aliis aditus committendi fimilia præcludatur, fraternitati veftræ per Apoftolica fcripta mandamus, quatenus vos, vel duo, aut unus veftrum, per vos, vel alium, feu alios, etiamfi fint extra loca in quibus deputati eftis Confervatores & Judices, præfatis Abbatiffæ & Sororibus efficacis defenfionis præfidio affiftentes, non permittatis eafdem fuper iis, & quibuslibet aliis bonis, & juribus, ad Abbatiffam, & Sorores, ac Monafterium prædicta fpectantibus, ab eifdem vel quibufcumque aliis indebite moleftari, vel eis gravamina feu damna vel injurias irrogari, facturi dictis Abbatiffæ, & Sororibus, cum ab eis vel Procuratoribus fuis, aut eorum aliquo fueritis requifiti, de prædictis & aliis perfonis quibuslibet, fuper reftitutione hujufmodi Caftrorum, Villarum, terrarum, domorum, & aliorum locorum, jurifdictionum, jurium, & bonorum mobilium & immobilium, redituum quoque & proventuum, & aliorum quorumcumque bonorum, nec non de quibuslibet moleftiis, injuriis, atque damnis, præfentibus & futuris; in illis, videlicet, quæ judicialem requirunt indaginem, fummarie & de plano, fine ftrepitu, & figura judicii: in aliis vero prout qualitas eorum exegerit, juftitiæ complementum; occupatores, feu detentores, moleftatores, præfumptores, & injuriatores hujufmodi, necnon contradictores quoslibet & rebelles, cujufcumque dignitatis, ftatus, Ordinis, vel conditionis extiterint, quandocumque & quotiefcumque expedierit, auctoritate noftra, per cenfuram ecclefiafticam, appellatione poftpofita, compefcendo, invocato ad hoc fi opus fuerit auxilio brachii fecularis: non obftante tam fœlicis recordationis Bonifacii Papæ VIII. prædecefforis noftri in quibus cavetur, ne aliquis extra fuam civitatem & diœcefim, nifi in certis exceptis cafibus, & in illis ultra unam dietam a fine fuæ diœcefis ad judicium evocetur; feu ne Judices & Confervatores a Sede deputati præfata extra civitatem, & diœcefim, in quibus deputati fuerint, contra quofcumque procedere, five alii, vel aliis vices fuas committere; aut aliquos ultra unam dietam a fine diœcefis eorumdem trahere præfumant; dummodo ultra duas dietas aliquis, auctoritate præfentium, non trahatur, feu quod de aliis, quam de manifeftis injuriis & violentiis, ac aliis quæ judicialem indaginem exigunt, pœnis in eos fi fecus egerint, & in id procurantes adjectis, Confervatores fe nullatenus intromittant, aut aliis quibufcumque conftitutionibus a prædecefforibus noftris Romanis Pontificibus, tam de Judicibus delegatis & Confervatoribus, quam perfonis ultra certum numerum ad judicium non vocandis, aut aliis editis, quæ veftræ poffent in hac parte jurifdictioni, aut poteftati, ejufque libero exercitio quomodolibet obviare: feu fi aliquibus communiter vel divifim ab Apoftolica fit Sede indultum, quod excommunicari, fufpendi, vel interdici, feu extra, vel ultra dicta loca ad judicium evocari non poffint per litteras Apoftolicas non facientes plenam & expreffam, ac de verbo ad verbum, de indulto hujufmodi, & eorum perfonis, locis, Ordinibus, & nominibus propriis mentionem: & qualibet alia dictæ Sedis indulgentia

Aliis Conftitutis non obftant.

ge-

generali vel speciali, cujuscumque tenoris existat, per quam præsentibus non expressam, vel totaliter non insertam, vestræ jurisdictionis explicatio in hac parte valeat quomodolibet impediri, & de qua, cujusque toto tenore habenda sit in nostris litteris mentio specialis. Neque aliis Indulcis.

§. VI. Ceterum volumus, & Apostolica auctoritate decernimus, quod quilibet vestrum prosequi valeat articulum etiam per alium inchoatum, quamvis idem inchoans nullo fuerit impedimento canonico præpeditus; quodque a data præsentium sit vobis jurisdictio attributa, ut eo vigore, eaque firmitate possitis in præmissis omnibus & singulis per citationem vel modum alium .... perpetuata legitime extitisse, constitutione prædicta super Conservatoribus, & alia qualibet in contrarium edita non obstant. præsentibus post decennium minime valituris.

Datum Avenione v. Kalend. Februarii anno II.

XIX.

Similiter dantur Conservatores Clarissis de Pomar. Ibid. epist. 6.

Venerabilibus Fratribus N. Bargen. & N. Palentin. ac N. Calaguritan. Episcopis.

MIlitanti Ecclesiæ licet immeriti, disponente &c. salubriter intendamus. Sane dilectarum in Christo filiarum Abbatissæ & Sororum Monasterii de Medina de Pomar Ordinis, sanctæ Claræ, Burgen. Diœcesis, quibus ex privilegio Apostolico licet habere proprium in communi, conquestione percepimus &c. non obstante, præsentibus post decennium minime valituris. Ut in bulla præcedenti.

Datum Avenione v. Kalend. Februarii anno II.

XX.

Fit Archiepiscopus Calaritan. Reg. Vatic. libr. I. epist. 10.

Dilecto filio Joanni de Aragonia Electo Calaritan.

§. I. MIlitanti Ecclesiæ, licet immeriti, disponente Domino, præsidentes, circa curam Ecclesiarum omnium solertia reddimur indefessa solliciti, ut juxta Pastoralis officii debitum, commissi nobis gregis Dominici curam utiliter gerere, divina cooperante clementia, studeamus, & quamquam assidue vigilemus commodis singularum, tamen erga illas quæ viduitatis deplorant incommoda, propensiori sollicitudine, ac majori pulsamur instantia, ut eis præficiamus viros secundum cor nostrum idoneos in Pastores, qui sciant, velint, & valeant ipsis utiliter præesse, pariter & prodesse.

§. II. Dudum siquidem bonæ memoriæ Joanne Archiepiscopo Calaritan. regimini Calaritan. Ecclesiæ præsidente, nos cupientes eidem Ecclesiæ, cum eam vacare contingeret &c. Postmodum vero præfata Ecclesia, per obitum ejusdem Joannis Archiepiscopi, qui in partibus illis diem clausit extremum, Pastoris solatio destituta; nos &c. ad provisionem ipsius Ecclesiæ &c. paternis & sollicitis studiis intendentes. Post deliberationem &c. cum Fratribus nostris habuimus diligentem: demum ad te Ordinis Fratrum Minorum Professorem &c. direximus oculos nostræ mentis: quibus omnibus debita meditatione pensatis, de persona tua eidem Calaritan. Ecclesiæ, de dictorum Fratrum nostrorum consilio, auctoritate Apostolica, providemus, te-

teque illi præficimus in Archiepiscopum & Pastorem, curam & administrationem ipsius &c.

Datum Avenione II. Idus Februarii anno II.

In eumdem modum, cariſſimo in Christo filio Petro Regi Aragonum illustri.

XXI.

Licentia ædificandi Monasterium Clarissarum. Reg. Vatic. lib. 2. epist. 420.

Dilecto filio Custodi Fratrum Ordinis Minorum Burgen:

§. I. HOnestis supplicum votis, illis præsertim, quæ divini cultus ac sacræ Religionis augmenta respiciunt, libenter favorem Apostolicum impertimur.

Fundatrici construendi Monasterium data licentia.

§. II. Hodie siquidem dilectæ in Christo filiæ, nobili mulieri, Mariæ de Padilla, quondam Joannis Garsiæ militis natæ, Paletin. diœcesis fundandi de bonis sibi a Deo collatis infra diœces. Palentin. vel alibi infra regna Castellæ, & Legionis, in loco tamen ad hoc congruo & honesto, unum Monasterium Monialium Ordinis sanctæ Claræ, illudque cum Ecclesia, dormitorio, claustro, cœmeterio, & aliis necessariis officinis, ædificari & construi sine cujusquam præjudicio, faciendi, dote tamen sufficienti ad hoc primitus assignata, per nostras certi tenoris litteras concessimus facultatem.

§. III. Cupientes igitur quod in dicto Monasterio, in quo dicta Maria, ut asseritur, quinquaginta Sorores, computata Abbatissa, proponit esse perpetuo permansuras, postquam sic constructum & sufficienter dotatum fuerit, regularis observantia vigeat, & devotus Altissimo famulatus reddatur, cariſſimique in Christo filii nostri Petri Regis Castellæ ac Legionis illustris, nobis super hoc humiliter supplicantis, dictæque Mariæ in hac parte supplicationibus inclinati; discretioni tuæ, de qua in iis, & aliis gerimus in Domino fiduciam specialem, auctoritate nostra, decem Sorores, seu Moniales litteratas, ac Deo devotas, & in ipsa regulari observantia eruditas, quas dicta Maria ad hoc ex quibuscumque Monasteriis dicti Ordinis, in dictis Castellæ & Legionis regnis consistentibus, hac vice dumtaxat nominandas, seu eligendas duxerit, ad dictum Monasterium, postquam constructum, & dotatum fuerit, ut præfertur, transferendi, easque in eo in Moniales recipiendi, & unam de ipsis, quam magis idoneam & utilem ad regimen ipsius Monasterii fore videris, super quo tuam conscientiam oneramus, præficiendi eidem Monasterio in Abbatissam, sibique curam & administrationem ipsius Monasterii in spiritualibus & temporalibus committendi; ac sibi a suis subditis obedientiam & reverentiam debitam exhiberi, quibuscumque constitutionibus, seu privilegiis Apostolicis, necnon statutis, & consuetudinibus dicti Ordinis contrariis nequaquam obstantibus, faciendi, concedimus, tenore præsentium, facultatem. Volentes quod post hanc vicem primariam, quotiescumque Monasterium ipsum vacare contigerit, ad ipsius Abbatissæ regimen per Conventum Monasterii, aut alias juxta statuta & observantias dicti Ordinis assumantur.

Et commissio Custodi circa regimen.

Datum Avenione Nonis Aprilis anno II.

XXII.

XXII.

Licentia ingrediendi Monasteria Clarissarum. Ibid. epist. 214.

Dilectæ in Christo filiæ, nobili mulieri, Mariæ de Padilla, quondam Joannis Garsiæ militis natæ, Palentin. diœcesis.

DEvotionis tuæ sinceritas promeretur, ut quæ a nobis suppliciter postulas, affectu tibi benevolo concedamus. Cum itaque, sicut exhibita nobis pro parte tua petitio continebat, tu ad divini nominis laudem, gloriam, & honorem, & sub vocabulo sanctæ Claræ, intendis de bonis tibi a Deo collatis infra civitatem sive diœcesim Palentin. vel alibi infra Castellæ & Legionis regnum fundare, construere, & sufficienter dotare quoddam Monasterium Monialium Ordinis dictæ Sanctæ, super quo tibi hodie licentiam duximus largiendam, & propterea pie geras in votis de regula, cœremoniis, & observantiis dicti Ordinis plenius informari. Nos carissimi in Christo filii nostri Petri Castellæ & Legionis Regis illustris, nobis super hoc humiliter supplicantis, atque tuis in hac parte supplicationibus inclinati, ut cum tribus vel quatuor matronis honestis, Monasteria Religiosarum inclusarum dicti Ordinis infra regnum præfatum, & dominium dicti Regis consistentia, quibuscumque statutis & consuetudinibus Monasterierum & Ordinis eorumdem, ac quibuslibet constitutionibus contrariis nequaquam obstant. semel in anno dumtaxat ex dicta causa libere ingredi valeas, dummodo earum, quæ Monasteriis ipsis præfuerint, ad id accedat assensus, & tu dictæque matronæ ibi non commedatis, nec etiam pernoctetis, devotioni tuæ, tenore præsentium, indulgemus. Nulli ergo &c. nostræ concessionis infringere &c.

Datum Avenione Nonis Aprilis anno II.

XXIII.

Præficitur Ecclesiæ Bisignanen. Reg. Vatic. libr. I. epist. 47.

Venerabili fratri Joanni Episcopo Bisignanen.

MIlitanti Ecclesiæ licet &c. Ecclesiarum omnium præsertim ad Romanam Ecclesiam nullo medio pertinentium, solertia reddimur &c. *Ut in Constit. 10. hujus Pont.* præesse utiliter & prodesse. Dudum siquidem bonæ memoriæ Christophoro Episcopo Bisignanen. regimini Ecclesiæ Bisignanen. ad dictam Romanam Ecclesiam nullo medio pertinenti, præsidente. Nos cupientes eidem Ecclesiæ, cum eam &c. Postmodum vero præfata Ecclesia per obitum ejusdem Christophori Episcopi, qui in partibus illis diem clausit extremum, Pastoris solatio destituta; nos &c. post deliberationem quam de præficiendo &c. habuimus diligentem. Demum ad te Ordinis Fratrum Minorum Professorem &c. direximus oculos nostræ mentis. Quibus omnibus debita &c. de persona tua, ipsi Bisignanen. Ecclesiæ, de dictorum &c. providemus, teque illi præficimus in Episcopum & Pastorem &c. ac deinde per venerabilem fratrem nostrum Petrum Episcopum Ostien. apud Sedem eamdem munus tibi fecimus consecrationis impendi. In illo qui dat &c.

Datum apud Villam novam Avenionen. diœcesis IV. Idus Maii anno II.

In eumdem modum, carissimis in Christo filiis Ludovico Regi & Joannæ Reginæ Hierusalem, & Siciliæ illustribus.

XXIV.

XXIV.

Fit Episcopus Guardien. Ibid. epist. 49.

Venerabili fratri Petro Episcopo Guardien.

Vid. Constit. 35. Clementis VI. §. I. PAstoralis officii debitum, cui &c. salubriter gubernare. Dudum siquidem in Apostolatus nostri primordiis, provisiones omnium Ecclesiarum Cathedralium tunc apud Sedem Apostolicam vacantium & vacaturarum in posterum apud eam, ordinationi & dispositioni nostræ specialiter reservantes: decrevimus ex tunc irritum &c. & deinde bonæ memoriæ Benedicto Episcopo Guardien. regimini &c. Nos cupientes eidem cum eam &c. utilem præsidere personam, provisionem ejusdem &c. Postmodum vero præfata Ecclesia, per obitum ejusdem Benedicti, qui extra Romanam Curiam debitum naturæ persolvit, Pastoris solatio destituta; nos de persona bonæ memoriæ. Petri Guardien. Episcopi eidem Ecclesiæ Guardien. duximus providendum.

§. II. Cum autem idem Petrus administrationis ipsius Ecclesiæ possessione non habita, apud Sedem præfatam debitum naturæ persolverit: nos ad provisionem ipsius Ecclesiæ sic vacantis, de qua nullus præter nos ea vice disponere potuit, reservationibus & decretis obsistentibus supradictis; ne prolixæ vacationis exponeretur incommodis, paternis &c. intendentes; post deliberationem &c. diligentem: demum ad te Ordinis Fratrum Minorum Professorem, in Sacerdotio constitutum, cui de litterarum scientia, religionis zelo, vitæ ac morum honestate, aliisque virtutum meritis apud nos laudabilia testimonia perhibentur; direximus &c. Quibus omnibus &c. pensatis, de persona tua ipsi Guardien. Ecclesiæ, de prædictorum &c. auctoritate &c. duximus providendum, teque illi præfecimus in Episcopum & Pastorem, curam & administrationem ipsius &c. plenarie committendo. Postmodum per venerabilem fratrem nostrum Petrum Episcopum Ostien. fecimus tibi munus consecrationis impendi. In illo qui dat &c.

Datum apud Villam novam Avenionensis diœcesis IV. Idus Maii, anno II.

In eumdem modum, venerabili fratri Archiepiscopo Beneventan. & carissimis in Christo filiis Ludovico Regi & Joannæ Reginæ Hierusalem & Siciliæ illustribus.

XXV.

Circa eligendum Confessarium. Ibid. lib. 2. epist. 455.

Dilectis in Christo filiabus Abbatissæ & Conventui Monasterii S. Corporis Christi Neapolitan. Ordinis sanctæ Claræ.

SAcræ vestra Religionis promeretur honestas, ut petitionibus vestris in iis, quæ pie deposcitis, quantum cum Deo possumus, favorabiliter annuamus. Hinc est quod nos vestris supplicationibus grato concurrentes assensu, ad instar fœlicis recordationis Joannis Papæ XXII. prædecessoris nostri, id quod claræ memoriæ Sancia Regina Siciliæ, quæ Monasterii vestri fundatrix extitit, circa statum vestrum & ipsius Monasterii inter cetera ordinavit, videlicet quod Fratribus Ordinis Minorum ipsius Monasterii, in quo certum numerum ipsorum Fratrum locare intendebat, de Guardiano semper in Generali Capitulo Fratrum dicti Ordinis Minorum, cum consensu & con-

& consilio omnium de dicto Capitulo provideretur, qui Religiosus existeret, & zelator ordinationum regularium, circumspectus, providus, & etiam litteratus, ratum & gratum habentes, id auctoritate Apostolica, ex certa scientia confirmamus & præsentis scripti patrocinio communimus. Nulli ergo &c. nostræ confirmationis infringere &c.

Datum apud Villam novam Avenionensis diœcesis IV. Nonas Augusti, anno II.

XXVI.

Ut potiantur omnibus privilegiis Ordinis sanctæ Claræ Ibid. epist. 1000.

EISDEM.

§. I. Devotionis vestræ meritis exigentibus, votis vestris libenter annuimus, & quæ a nobis pie deposcitis, favorabiliter impertimur.

§. II. Dudum siquidem fœlicis recordationis Joanni Papæ XXII. prædecessori nostro pro parre claræ memoriæ Sanciæ Reginæ Siciliæ exposito, quod eadem Regina, de licentia Sedis Apostolicæ Monasterium vestrum pia intentione construi fecerat, ad amplificationem Ordinis sanctæ Claræ, ut inibi Sororum ejusdem Ordinis copiosus numerus ad obsequendum Altissimo collocatus, de acquisitis & assignatis sibi per dictam Reginam possessionibus & redditibus sustentari valerent, dictus prædecessor ipsius Reginæ supplicationibus inclinatus, ut idem Monasterium, ac prædictæ Sorores quæ tunc erant, & in posterum inibi existerent collocatæ; necnon omnes & singuli ad dictum Monasterium cum veneratione debita confluentes, omnibus Indulgentiis Sororum ejusdem sanctæ Claræ suis vicibus & diebus, quavis auctoritate concessis, potirentur, atque gauderent, auctoritate litterarum suarum, eidem Reginæ indulsit. Quare pie pro parte vestra nobis extitit humiliter supplicatum, ut concessionem hujusmodi confirmare, auctoritate Apostolica, ex certa scientia, de speciali gratia dignaremur.

§. III. Nos itaque vestris in hac parte supplicationibus inclinati, concessionem præfatam, ratam habentes & gratam, illam auctoritate Apostolica, ex certa scientia confirmamus, & præsentis scripti patrocinio communimus. Nulli ergo &c. nostræ confirmationis &c.

Datum apud Villam novam Avenionensis diœcesis III. Nonas Augusti, anno II.

XXVII.

Ut nullus ingrediatur earum septa. Ibid. epist. 456.

EISDEM.

§. I. Devotionis vestræ sinceritas promeretur, ut quæ a nobis pie deposcitis, vobis favorabiliter concedamus.

§. II. Dudum siquidem fœlicis recordationis Joannes Papa XXII. prædecessor noster, intendens vobis illam gratiam impertiri, per quam sublatis impedimentis quibuslibet, possetis eo devotius, quo quietius sub regularis obedientiæ debito, virtutum Domino famulari, ut nulli personæ cujuscumque status, sive præeminentia fulgeret, & cujuscumque etiam dignitatis & conditionis existeret, infra septa Monasterii vestri, seu ejusdem Monasterii, & dilectorum filiorum Fratrum Ordinis Minorum locum, qui pro vestra, & ipsius

ipsius Monasterii gubernatione morabantur ibidem, loca liceret in posterum habitare, neque domum, sive quamlibet aliam mansionem inibi facere, sive etiam construere causâ morandi, vobis suarum litterarum auctoritate indulsit. Quare pro parte vestra nobis extitit humiliter supplicatum, ut concessionem hujusmodi confirmare, ex certa scientia, de speciali gratia, dignaremur.

§. III. Nos igitur vestris in hac parte supplicationibus inclinati, concessionem ipsam ratam habentes & gratam, illam, auctoritate nostra, ex certa scientia, confirmamus, & præsentis scripti patrocinio communimus. Nulli ergo &c. nostræ concessionis infringere &c.

Datum apud Villam novam Avenionensis diœcesis III. Nonas Augusti, anno II.

XXVIII.

Ut nullus ingrediatur clausuram. Ibid. epist. 375.

EISDEM.

Religionis vestræ promeretur honestas, ut vobis illa præsertim favorabiliter concedamus, per quæ cœlesti sponso, cui vos voluntate spontanea, mundi abjectis illecebris, devovistis, possitis quietius atque liberius reddere famulatum. Vestris itaque devotis supplicationibus inclinati, universis & singulis personis præsentibus & futuris, ut nulla ex eisdem personis, nisi in casibus in regula sanctæ Claræ, quam professæ estis, expressis, clausuram ingrediatur ejusdem Monasterii, auctoritate Apostolica, tenore præsentium districtius inhibemus. Nulli ergo &c. nostræ voluntatis & concessionis infringere &c.

Datum apud Villam novam Avenionensis diœcesis III. Nonas Augusti, anno II.

XXIX.

Ut minuatur numerus Fratrum Monialibus inservientium. Ibid. epist. 374.

Venerabili Fratri Archiepiscopo Neapolitan.

Fratrum numerus a fundatrice præscriptus.

§. I. Exhibita nobis pro parte dilectarum in Christo filiarum Abbatissæ & Conventus Monasterii sancti Corporis Christi Neapolitan. Ordinis sanctæ Claræ petitio continebat; quod olim clar. mem. Sancia Regina Siciliæ, dicti Monasterii fundatrix, in fundatione hujusmodi de licentia Ministri Generalis Ordinis Fratrum Minorum, qui tunc erat, ordinavit, ut quinquaginta Fratres dicti Ordinis Minorum pro animarum cura Sororum dicti Monasterii exercenda, quorum unus dictorum quinquaginta Fratrum Guardianus existeret, in dicto Monasterio, in certis domibus seorsum & separatim a dictis Sororibus permanerent, sustentandi de eleemosynis ubique per eos petendis, juxta ipsorum Regulam; & si Fratres hujusmodi eleemosynas non invenirent, recursum haberent pro sustentatione ipsorum ad Abbatissam, & procuratores, seu administratores fructuum, reddituum, & proventuum Monasterii supradicti, petendo eleemosynam ab eisdem; dictique Abbatissa & procuratores, seu administratores dictorum quinquaginta Fratrum considerantes inopiam, eis providerent, prout existeret opportunum.

§. II. Cum autem (sicut eadem petitio subjungebat, iidem Fratres, facien-

ciente malitia temporis, mendicando juxta dictam ordinationem, eleemosynas habere non possint; & propterea præfatæ Abbatissa & Conventus, quibus licet habere proprium in communi, ex indulto Sedis Apostolicæ speciali; & quæ juxta ordinationem hujusmodi debent eos necessario sustentare, tantum Fratrum numerum propter paupertatem maximam, in qua Monasterium ipsum consistit, sustentare non possint: pro parte dictarum Abbatissæ & Conventus nobis extitit humiliter supplicatum, ut dictum quinquaginta, ad viginti Fratrum dicti Ordinis Minorum, per Guardianum ac Abbatissam & Conventum præfatos, pro exercenda cura hujusmodi eligendorum, numerum reducere, donec, Deo dante, status ipsius Monasterii in melius ad sustentandum onera hujusmodi prosperetur; ac nihilominus, cum dilecti filii Provincialis Fratrum dicti Ordinis Minorum in cujus Provincia secundum morem Ordinis, Monasterium ipsum consistit, ac Guardianus & Fratres in dicto Monasterio, ut præmittitur, commorantes, de redditibus, oblationibus, legatis, ac aliis bonis mundanis, etiam de rebus Sacristiæ dicti Monasterii, auctoritate propria, contra voluntatem & beneplacitum Abbatissæ & Conventus prædictorum, disponere & ordinare nitantur, quamvis id facere non debeant, neque possint; eidem Ministro Provinciali ac Guardiano, & Fratribus, qui sunt, & erunt pro tempore, quod de hujusmodi dicti Monasterii redditibus, oblationibus, bonis, datis & etiam dandis, & rebus ipsius Sacristiæ contra voluntatem dictarum Abbatissæ & Conventus, se nullatenus intromittant, mandare de benignitate Apostolica dignaremur.

Qui ut minuatur, Moniales postulant.

Et quod Fratres in bonorum non se ingerant administratione.

§. III. Quia vero de præmissis notitiam non habemus, fraternitati tuæ, de qua in Domino fiduciam gerimus, faciendi, & ordinandi, auctoritate nostra, præmissa, & eorum singula pro parte dictarum Abbatissæ & Conventus, ut præfertur, petita, si consideratis diligenter circumstantiis in iis attendendis, rationabiliter fuerint facienda, super quo tuam conscientiam oneramus; necnon contradictores per censuram Ecclesiasticam, appellatione postposita, compescendi: non obstan. præmissis & quibuscumque constitutionibus, Indulgentiis, & litteris Apostolicis, necnon statutis & consuetudinibus Monasterii & Ordinis prædictorum contrariis, juramento, confirmatione Apostolica, vel quacumque alia firmitate vallatis, seu si eisdem Abbatissæ, Guardiano & Fratribus, ac Conventui, vel quibusvis aliis, communiter vel divisim a Sede Apostolica sit indultum, quod interdici &c. per litteras Apostolicas non facientes &c. plenam & liberam concedimus, auctoritate præfata, præsentium tenore facultatem.

Archiepiscopo facultas commissa.

Datum apud Villam novam Avenion. Diœces. III. Non. Augusti an. II.

XXX.

Ut ædificare possit Monasterium. Ibid. epist. 213.

Dilectæ in Christo filiæ, nobili mulieri, Mariæ de Padilla, quondam Joannis Garsiæ militis natæ, Palentin. Diœc.

§. I. Pia vota fidelium, quæ salutis operibus obsequuntur, libenter Apostolico favore prosequimur, eisque gratiosum & benevolum impertimur assensum.

§. II. Sane petitio pro parte tua nobis exhibita continebat, quod tu de salute propria cogitans, cupiensque terrena in cœlestia fœlici commercio commutare, pro tuæ, & parentum tuorum & aliorum fidelium animarum salute, intendis ad Divini nominis laudem, gloriam & honorem, unum Mona-

nasterium sub vocabulo sanctæ Claræ Virginis, infra diœcesim Palentin. vel alibi infra Regnum Castellæ & Legionis, pro quinquaginta Sororibus ejusdem Ordinis, in quo numero Abbatissa computetur, quæ in eo suum perpetuo reddant Domino famulatum; cum Ecclesia, cœmeterio, campanili, & campana; & aliis necessariis officinis, de bonis tibi a Deo collatis, fundare & construere ac sufficienter dotare. Quare nobis pro parte tua fuit humiliter supplicatum, ut faciendi prædicta tibi licentiam concedere dignaremur.

§. III. Nos itaque laudabile tuum in hac parte propositum in Domino commendantes, & cultum divinum, sacræque Religionis augmentum ferventi desiderio cupientes, carissimi in Christo filii nostri Petri Castellæ & Legionis Regis illustris, nobis super hoc humiliter supplicantis, ac tuis in hac parte supplicationibus inclinati, fundandi, & construi faciendi hujusmodi Monasterium cum Ecclesia, cœmeterio, campanili, & campana, domibus & aliis necessariis officinis, in loco tamen ad hoc congruo & honesto, sufficienti tamen dote, ex qua Abbatissa & Sorores dicti Monasterii usque ad dictum numerum, cum aliis personis ad eorum servitia necessariis, commode valeant sustentari, ad dilecti filii Ministri Provincialis Fratrum Ordinis Minorum Provinciæ Castellæ & Legionis, secundum morem ipsorum Fratrum, arbitrium primitus assignata, Diœcesani loci & cujuscumque alterius licentia minime requisita, quacumque constitutione contraria non obstante: jure tamen parochialis Ecclesiæ & cujuslibet alterius in omnibus semper salvo, plenam & liberam tibi, auctoritate Apostolica, licentiam elargimur. Nulli ergo &c. nostræ concessionis infringere &c.

Datum Avenione Nonis Aprilis anno II.

XXXI.

Ut reparare possit Monasterium Nolanum, & ingredi. Reg. Vatic. lib. 3. epist. 821.

Dilecto filio nobili viro Nicolao de filiis Ursi, Nolan. & Palatin. Comiti.

Vide Const. 15. hujus Pontif.

DEvotionis tuæ sinceritas &c. concedamus. Hinc est quod nos tuis supplicationibus inclinati, tibi, qui sicut asseris, pro tuæ, ac genitorum tuorum animarum salute, Monasterium sanctæ Mariæ Jacobi Nolan. Ordinis sanctæ Claræ in ædificiis ruinosum, & quodammodo collapsum, de bonis tibi a Deo collatis, intendis, sicut necessario expedit, congrue facere reparari, ut hujusmodi reparatione durante, possis pro speciali consolatione tua, cum duabus honestis personis Monasterium ipsum, pro ordinandis & disponendis eis, quæ dictum Monasterium pro hujusmodi reparatione indiget, libere & licite ingredi; quibuscumque Monasterii & Ordinis prædictorum constitutionibus contrariis nequaquam obstantibus; dummodo illarum, quæ dicto Monasterio præfuerint, ad id accedat assensus, tuque & aliæ personæ præfatæ ibidem non comedatis, nec etiam pernoctetis, tenore præsentium, indulgemus. Nulli ergo &c. nostræ concessionis &c.

Datum apud Villam novam Avenion. Diœc. 11. Kal. Sept. anno II.

XXXII.

XXXII.

Ut habitare possit in Civitate Smyrnarum, eamque custodire. Ibid. lib. 2. epist. 300.

Dilecto filio Pontio Sautelli, Ordinis Fratrum Minorum professori.

§. I. Ingens devotionis zelus, quem ad Catholicam fidem, pro qua, sicut accepimus, multos labores supportasti hactenus, & adhuc supportare jugiter delectaris, habere dignosceris, promeretur, ut votis tuis, quantum cum Deo possumus, favorabiliter annuamus.

§. II. Hinc est quod tuis supplicationibus inclinati, commorandi in civitate Smyrnarum, ubi moram aliquandiu hactenus contraxisti, tecumque duos socios Fratrum Minorum Ordinis professores, & duos alios servitores servientes tibi in custodia Civitatis prædictæ, quos eligendos duxeris, cujusvis licentia minime requisita, quibuscumque constitutionibus, seu ordinationibus, necnon statutis & consuetudinibus dicti Ordinis contrariis nequaquam obstan. libere & licite retinendi, plenam & liberam tibi, tenore præsentium, licentiam elargimur. Nulli ergo &c. nostræ concessionis infringere &c.

Datum Avenione IV. Kal. Octobr. anno II.

XXXIII.

Ut officia subire possit Ordinis, non obstante, quod consecratus fuerit Episcopus. Ibid. epist. 298.

Dilecto filio Demetrio de Scutaro, Ordinis Fratrum Minorum professori.

§. I. Religionis zelus, vitæ ac morum honestas & alia virtutum merita, super quibus apud nos laudabile tibi perhibetur testimonium, nos inducunt, ut personam tuam Apostolicis favoribus prosequamur.

§. II. Sane petitio pro parte tua nobis exhibita continebat, quod dudum quidam Episcopus, qui se specialem providendi aliquot Ecclesiis in Ultramarinis partibus existen. Pastoribus carentibus, earum, videlicet, singulis de singulis Episcopis & Pastoribus, dicebat habere a Sede Apostolica facultatem; te Fratrem Ordinis Minorum professorem, in Sclavoniæ, secundum consuetudinem dicti Ordinis, Provincia existen. cuidam Ecclesiæ in dictis partibus consistenti, quam carere, prout carebat, & caret Clero & subditis Christianis, penitus ignorabas; per te prius Superioris tui id etiam ignorantis, super hoc obtenta licentia, de facto præfecit in Episcopum & Pastorem, tibique munus consecrationis impendit: quodque postmodum ante modici temporis lapsum, ad tuam deducto notitiam, quod dicta Ecclesia, ut præfertur, carebat Clero, & subditis Christianis, regimini ejusdem Ecclesiæ specialiter cessisti; & dimisso nomine & titulo Episcopatus hujusmodi, in ipso Ordine, in præfata Provincia, absque alicujus officii exercitio fuisti per longi temporis spatium humiliter conversatus. Quare pro parte tua fuit nobis humiliter supplicatum, ut providere super iis statui tuo, de benignitate Apostolica, dignaremur.

§. III. Nos itaque tuis, ac dilectorum filiorum. Ministri Provincialis & Fratrum Ordinis & Provinciæ prædictæ nobis super hoc humiliter supplicantium, supplicationibus inclinati, qui ante præmissa, sicut asseritur, ipsius Or-

Ordinis officia gefferas, ut præmiffis, ac Viennen. Concilii, & aliis Apoftolicis conftitutionibus, necnon ftatutis & confuetudinibus dicti Ordinis contrariis nequaquam obftantibus, ad quæcumque dicti Ordinis officia poni, & reduci, illaque gerere & etiam exercere licite valeas, ficut prius, auctoritate Apoftolica, tenore præfentium indulgemus. Nulli ergo &c. noftræ conceffionis infringere &c.

Datum Avenione IV. Kal. Octobr. anno II.

XXXIV.

Datur facultas conftruendi hofpitale Hierofolymis. Reg. Vat. lib. 3. ep.994.

Dilectæ in Chrifto filiæ Sophiæ Philippi de Archangelis, mulieri Florentin.

§. I. Cum ad ædificationem & conftructionem piorum locorum, tanquam benedictionis filia, geras piæ devotionis affectum, Nos illa tibi libenter concedimus, per quæ id in Deo facilius valeas adimplere.

§. II. Sane, cum ficut exhibita nobis pro parte tua petitio continebat, tu cupiens terrena &c. commutare; in civitate Hierofolymitana unum Hofpitale pauperum conftruere, & ædificare cœperis, & pro conftructione & ædificatione hujufmodi, lignamina & ferramenta, quibus partes illæ plurimum carent, neceffaria fore nofcantur. Nos tuum laudabile propofitum in Domino commendantes, tuis in hac parte fupplicationibus inclinati, portandi & portari faciendi ferramenta & lignamina pro ædificatione & conftructione dicti Hofpitalis, & domorum ejus neceffaria, conftitutionibus, prohibitionibus, & proceffibus Apoftolicæ Sedis, fpirituales & temporales pœnas, mulctas, & fententias prolatas in deferentes feu deferri facientes ferrum feu lignamina ad partes eafdem continentibus, nequaquam obftantibus, tibi de benignitate Apoftolica, licentiam elargimur.

§. III. Volumus autem quod in manibus Diœcefani loci, in quo navem, feu naves hujufmodi lignaminibus, & ferramentis onerabis, feu onerari facies, quod præmiffa, vel aliquod eorumdem in fraudem non facies, præftes corporale juramentum. Alioquin nifi juramentum hujufmodi præftiteris, ut præfertur, præfentem conceffionem haberi volumus pro non facta; fuper cujus quidem juramenti præftatione Diœcefanus prædictus duo confici faciat publica inftrumenta, quorum alterum cameræ noftræ ftudeat deftinare, penes fe reliquo refervato. Nulli ergo &c. noftræ elargitionis, & voluntatis &c.

Datum Avenione II. Idus Octobris anno II.

XXXV.

Ut cum aliis transfretare poffit ad partes Ultramarinas. Ibid. epift.995.

Eidem.

§. I. Exigit tuæ finceritatis affectus, & devotionis ftudium ... quæ pro Chriftianæ Religionis cultu jugiter exerces in operibus caritatis, quantum cum Deo poffumus, favorabiliter profequamur.

§. II. Cum itaque, ficut accepimus, tu zelo devotionis accenfa, ad laudem Dei, & pro animæ tuæ falute, de bonis tibi a Deo collatis, & tibi etiam per eleemofynam erogatis, emeris quafdam domos inhabitatas, fitas in monte Sion, juxta locum Fratrum Ordinis Minorum in dicto monte confiften-

sistentem, cum Claustro & Territorio ipsis domibus contiguis; & in eis unum hospitale in quo Christi fideles ad visitandum sepulcrum Dominicum peregre proficiscentes, valeant receptari, fundaveras, & ædificare cœperas, & ad ipsius perfectionem sollicitis studiis elabores, & propterea te oporteat de ipsis partibus ad Cismarinas partes, & e converso pro ipsius Hospitalis necessariis frequenter accedere, & alias hinc inde personas tecum ducere, & etiam destinare. Nos tuis in hac parte supplicationibus inclinati, tibi & decem personis, quas ad hoc pro necessariis ipsius Hospitalis duxeris eligendas, ut ad partes ipsas Terræ Sanctæ, pro ipsius Hospitalis necessariis, prohibitionibus, constitutionibus, & processibus quibuscumque Sedis Apostolicæ in contrarium factis, habitis, seu etiam promulgatis, pœnas, sententias, spirituales & temporales continentibus nequaquam obstantibus, quoties, & quando opus fuerit, simul, & divisim transfretare & accedere, illa, quæ etiam dicto Hospitali necessaria sint, & alia, sine quibus transfretationem hujusmodi adimplere commode non possetis, deferre & exhibere; dummodo ad partes illas nulla deferatis, vel deferri faciatis, quæ in profectum vel favorem hostium fidei Christianæ redundare valeant, auctoritate præsentium, indulgemus. Nulli ergo &c. nostræ concessionis &c.

Datum Avenione 11. Idus Octobris anno 11.

XXXVI.

Ut eligere sibi possint Confessarium. Ibid. epist. 996.

Eidem.

§. I. Benigno sunt illa tibi concedenda favore, per quæ, sicut pie desiderare videris, tibi & aliis conscientiæ pax & salus provenire valeant animarum.

§. II. Cum itaque, sicut accepimus, tu zelo devotionis accensa ad laudem Dei, & pro animæ tuæ salute de bonis tibi a Deo collatis, & tibi etiam in eleemosynam elargitis, emeris quasdam domos inhabitatas sitas in monte Sion, juxta locum Fratrum Ordinis Minorum, in dicto monte consisten. cum Claustro & Territorio ipsis domibus contiguis, & in eis unum Hospitale, in quo Christi fideles ad visitandum sepulcrum Dominicum peregre proficiscentes, valeant receptari, fundaveris & ædificare cœperis, & ad ipsius perfectionem sollicitis studiis elabores. Nos tuis in hac parte supplicationibus inclinati, tibi, ac omnibus, & singulis personis ad præfati Hospitalis servitium deputatis, & in posterum deputandis, auctoritate Apostolica, indulgemus, ut tu, & ipsæ personæ aliquem idoneum, & discretum Presbyterum Religiosum, seu etiam secularem in vestrum possitis eligere Confessorem, qui confessionibus vestris diligenter auditis, pro commissis debitam vobis absolutionem impendat, & injungat pœnitentiam salutarem, nisi forsan talia fuerint, propter quæ Sedes Apostolica sit merito consulenda, vobisque etiam Eucharistiæ, & alia Sacramenta exhibere veleat, quotiens fuerit opportunum, Viennen. Conclii, & aliis constitutionibus Apostolicis contrariis non obstan. quibuscumque. Nulli ergo &c. nostræ concessionis &c.

Datum Avenione 11. Idus Octobris anno 11.

XXXVII.

XXXVII.

Committuntur ei aliqua circa constructionem prædicti Hospitalis. Ibidem epist. 997.

Venerabili fratri Episcopo Famagustan.

§. I. Devota fidelium studia, & præsertim, quæ Christianæ Religionis cultum & opera respiciunt pietatis, benigno affectu prosequimur, & eis, quantum cum Deo possumus, favorem Apostolicum impertimur.

§. II. Cum itaque, sicut accepimus, dilecta in Christo Sophia Philippi de Archangelis, mulier Florentina zelo devotionis accensa, ad laudem Dei, & pro animæ suæ salute, de bonis sibi a Deo collatis, & etiam in eleemosynam erogatis, emerit quasdam domos inhabitatas, sitas in monte Sion, juxta locum Fratrum Ordinis Minorum ibidem consistentem, cum Claustro & Territorio ipsis domibus contiguis, & in eis unum Hospitale, in quo Christi fideles ad visitandum sepulcrum Dominicum peregre proficiscentes, valeant receptari, fundaverit, & ædificare cœperit opere plurimum sumptuoso, & ad illius perfectionem & murationem, ad quas sollicitis studiis elaborat, opportunas non habeat, nec habere possit, sine fidelium aliorum auxilio, facultates. Nos hujusmodi tam pium, quam salubre opus benigno favore prosequi cupientes, ipsius Sophiæ in hac parte supplicationibus inclinati, Fraternitati tuæ, de qua in his, & aliis gerimus in Domino fiduciam specialem, per Apostolica scripta mandamus, ac committimus, quatenus ducentis per sonis desiderantibus causa devotionis sepulcrum prædictum, & alia oratoria Terræ sanctæ personaliter visitare, quarum singulæ singulos lectos, necessariis ornamentis decenter munitos, ad usum peregrinorum prædictorum, Hospitali, seu Sophiæ prædictis, aut aliæ personæ deputandæ per eam, pro ipso Hospitali, & ejus usu dari & assignari fecerit, facta tibi de hoc legitime fide, aut quæ de ipsis lectis, ut præfertur, dandis, & etiam assignandis, idoneam tibi præstiterint cautionem, quod sepulcrum & alia Oratoria supradicta quibuscumque constitutionibus, prohibitionibus, & processibus Sedis Apostolicæ in contrarium factis, habitis, seu etiam promulgatis, pœnas & sententias spirituales & temporales continentibus, nequaquam obstantibus, ex causa prædicta valeant visitare, illaque nihilominus pro hujusmodi visitatione deferre, ac etiam exhibere, sine quibus peregrinationem hujusmodi commode adimplere non possint; dummodo ad partes illas nulla alia deferant, vel deferri faciant, quæ in profectum vel favorem hostium fidei Christianæ redundare valeant, auctoritate nostra, indulgeas, & concedas. In his omnibus diligentiam, quam pro pleniori cautela, & observantia omnium præmissorum expedire videris, super quo tuam conscientiam oneramus, taliter habiturus, quod inde devotionem tuam possimus in Domino merito commendare.

Datum Avenion. II. Idus Octobris anno II.

XXXVIII.

XXXVIII.

Deputatur Custodiæ Londonien. Regest. Vatic. lib. 1. par. 2. epist. 1216.

Dilecto filio Rogerio de Conewei Ordinis Fratrum Minorum, ac sacræ Paginæ Professori.

ILla tibi benigno favore concedimus, per quæ tibi & aliis spiritualis consolatio valeat provenire. Hinc est, quod nos tuis supplicationibus inclinati, ut tu, qui de Custodia Wygornien. juxta morem Ordinis Fratrum Minorum existis, in loco Fratrum dicti Ordinis Minorum Londonien. ad quem nobilium de regno Angliæ frequenter, ut asseritur, concursus habetur, pro tua & eorumdem nobilium spirituali recreatione, licite morari valeas, sub tuorum tamen obedientia Prælatorum, perpetuo de Custodia Londonien. censendus, sicut alii Fratres dicti Ordinis, de prædictorum Conventus & Custodiæ partibus oriundi censeri, juxta Fratrum dicti Ordinis consuetudinem dignoscuntur, quibuscumque Apostolicis, & ejusdem Ordinis constitutionibus ac statutis, & consuetudinibns contrariis nequaquam obstantibus tibi, auctoritate Apostolica, de speciali gratia, tenore præsentium, indulgemus. Nulli ergo &c. nostræ concessionis infringere &c.

Datum Avenione IV. Idus Februarii anno III.

XXXIX.

Confirmat litteras Joannis XXII. circa unionem Ecclesiarum Waterfordien. & Lismoren. Regest. Vatic. lib. 2. par. 2. epist. 56.

Venerabili fratri Rogerio Episcopo Waterfordien. & Lismoren.

§. I. PRovisionis nostræ debet provenire subsidio, ut jus suum cuilibet conservetur. Hinc est, quod nos tenorem quarumdam litterarum fœlicis recordationis Joannis Papæ XXII. prædecessoris nostri, in registro ipsius prædecessoris repertum, pro eo, quod sicut petitio tua nobis nuper exhibita continebat, prædictæ originales litteræ casu fortuito sint amissæ, de registro ipso de verbo ad verbum transcribi, & ad tuæ supplicationis instantiam, præsentibus annotari fecimus, qui talis est.

§. II. *Joannes Episcopus servus servorum Dei; ad perpetuam rei memoriam. Romana Ecclesia, quæ super universas orbis Ecclesias obtinet, divina institutione, primatum, circa singulas maternæ dilectionis cura sedulo invigilans, eorum profectibus, velut sollicita mater, ardenter intendit, studens Ecclesiarum ipsarum, præsertim Cathedralium commoda interdum per salubris unionis ministerium, prout locorum, & temporum, ac personarum qualitate pensata, earumdem Ecclesiarum, & Prælatorum eis præsidentium utilitati expedire prospicit, efficaciter procurare. Sane carissimus in Christo filius noster Eduardus Angliæ Rex illustris, ac Dominus Hiberniæ attente considerans, quod Ecclesiæ in ejusdem Hiberniæ provincia constitutæ, & præsertim Cathedrales, adeo sint in facultatibus & redditibus tenues, & exiles, quod propter tenuitatem Ecclesiasticorum proventuum vilescit in eis Pontificalis auctoritas, nec eis debita, quam oportet, reverentia exhibetur. Earum quoque Præsules ad tenendum statum debitum, & familiam opportunam sufficientes reditus non habentes, in suorum defensione jurium, redduntur plurimum impotentes, ipsorum etiam Præsulum impotentia, & paupertas ad diminutionem jurium, etiam regalium noscitur redundare, ad quo-*

quorum defensionem & regendam Provinciam, multum profecto facit, non solum circumspectionis industria, quinimo sufficientia facultatum, & potentia Prælatorum: ac propter hoc diligenter attendens sibi, ac Regno, & dominio suis, & etiam pacifico statui totius Insulæ ejusdem Hiberniæ plurimum expedire, ut per uniones dictarum pauperum Ecclesiarum, status earum, prædictis causis rationabilibus suadentibus, in melius reformetur, & duarum, vel plurium sub unius, & ejusdem Præsulis moderamine unita potentia Præsul vivat decentius, sufficientius resistat persecutorum insultibus, defendat Episcopalia jura commodius, commissum sibi gregem dominicum potentius tueatur, eumdemque in majori pace & tranquillitate gubernet: nobis humiliter supplicavit, ut Lismoren. & Waterfordien. cujus reditus & proventus annui vix quinquaginta marchas sterlingorum transcendere dignoscuntur, sibi in vicinitate conjunctas Ecclesias Cathedrales, quæ adeo sunt in facultatibus & reditibus suis tenues & exiles, quod eam Præsules singulariter singuli ex eis nequeunt, juxta Episcopalis status decentiam, con[illegible] sustentari; unire invicem dignaremur. Nos igitur laudabile ejusdem Reg[illegible]n hac parte propositum & commendabilem zelum, quem ad Deum, & ad Ecclesias habere dignoscitur, plurimum in Domino commendantes, ac considerantes quod Prælatis etiam earumdem Ecclesiarum videretur expediens hujusmodi fieri unionem, propter urgentem necessitatem & evidentem utilitatem ipsarum, & alias rationabiles causas prædictas: easdem Ecclesias, de Fratrum nostrorum consilio, & Apostolicæ potestatis plenitudine, unimus auctoritate præsentium, statuentes, ut statu Præsulum qui nunc præsunt eisdem, sine mutatione aliqua integro remanente, tamdem quovis ipsorum cedente seu etiam decedente, sic una sit earumdem Ecclesiarum Episcopalis dignitas, quod superstes sit Episcopus utriusque Lismoren. & Waterfordien. Episcopus nominandus, & in qualibet ipsarum Ecclesiarum Sedem Episcopalem habeat, & utatur, & exerceat Episcopalia in utraque, prout viderit expedire; ac deinceps Ecclesiæ ipsæ uno & eodem Antistite simili, quinimo potius eadem intitulatione usuro, perpetuis temporibus gubernentur; cujus electionem, cum ipsarum vacatio imminebit, in altera dictarum Ecclesiarum insigniori, videlicet ab utriusque Canonicis vocem in eadem electione, quasi forent unum corpus seu Collegium, pariter habituris, decernimus celebrandam, ac quoties novi pastoris electio fuerit facienda, ad Capitulum ejusdem insignioris Ecclesiæ eorumdem Canonicorum Ecclesiæ utriusque vocatio ad electionem celebrandam debeat pertinere. Per hoc autem venerabili fratri nostro Archiepiscopo-Cassellen. ipsarum Ecclesiarum Metropolitano, ejusque successoribus, seu etiam Cassellen. Ecclesiæ nullum præjudicium generetur; quominus in eisdem Lismoren. & Waterfordien. Ecclesiis habeant alias jura Metropolitica, omniaque illa percipiant sicut prius. Volumus autem, & Apostolica auctoritate decernimus, ut si forte alicujus dictarum Ecclesiarum Episcopus senio, aut valetudine corporali gravatus, vel alias adeo impeditus fuerit perpetuo, ut officium suum nequeat exercere, ac Ecclesiæ sibi commissæ curam & administrationem Ecclesiæ gerere opportunas, suique Metropolitani, & duorum Præsulum suffraganeorum suorum judicio impotens seu inutilis, aut inhabilis censeatur, cura & administratio ejusdem sic unitæ, cujus Præsul talis extiterit, ut præfertur, in spiritualibus & temporalibus ad Episcopum alterius Ecclesiæ sibi invicem conjunctæ, si ejusdem Episcopi taliter ut præmittitur impediti concurrat assensus, debeat pertinere. Proviso tamen, quod præfato Episcopo impedito de victu & vestitu sufficienti & honesto, pro se, & decenti familia, juxta Ecclesiæ suæ exigentiam facultatum, Metropolitani & Suffraganeorum prædictorum arbitrio, debeat provideri. Nulli ergo omnino hominum

num liceat hanc paginam nostræ unionis, statuti, voluntatum, & constitutionum infringere, vel ei ausu temerario contraire: si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem omnipotentis Dei, & beatorum Petri & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursurum. Datum Avenione 11. *Kalendas Augusti Pontificatus nostri anno* XI.

§. III. Ceterum ut earumdem litterarum tenor prædictus sic insertus omnimodam rei, seu facti certitudinem faciat, Apostolica auctoritate decernimus, ut illud idem robur, eamque vim, eumdemque vigorem dictus tenor per omnia habeat; quem haberent originales litteræ supradictæ; & eadem prorsus eidem tenori fides adhibeatur quandocumque, & ubicumque, sive in judicio, vel alibi, ubi fuerit exhibitus vel ostensus: & eidem stetur firmiter in omnibus, sicut eisdem originalibus litteris staretur, si forent exhibitæ vel ostensæ. Per hæc autem nullum jus de novo alicui acquiri volumus, sed antiquum, si quod habet, tantummodo conservari. Nulli ergo &c. nostræ annotationis, constitutionis & voluntatis infringere &c.

Datum Avenione v. Kalendas Aprilis anno III.

XL.

Fit Capellanus Pontificius. Regest. Vatic. lib. 1. part. 2. epist. 1256.

Dilecto filio Petro de Martigniaco Ordinis Fratrum Minorum Professori, Capellano nostro.

VIrtutibus clarens & meritis, sicut apud nos famæ laudabilis testimonio commendaris, illam in nostro, & Apostolicæ Sedis conspectu gratiam meruisti, quod personam tuam benevolentia paterna prosequimur, & eam libenter attollimus honoris gratia specialis. Ut igitur in effectu percipias, quod suggerit nostræ mentis affectus, te in nostrum, & dictæ Sedis Capellanum recipimus, ac nostrorum & Sedis ejusdem Capellanorum consortio favorabiliter aggregamus. Intendentes quod per hoc Apostolici favoris præsidia plenius fortiaris. Sic igitur de bono in melius studiis virtutum intendas, quod merito ad faciendum tibi pleniorem gratiam invitemur. Nulli ergo &c. nostræ receptionis & aggregationis infringere &c.

Datum Avenione IX. Kalendas Julii anno III.

XLI.

Fit familiaris Pontificis. Ibid. epist. 1226.

Dilecto filio Petro de Fano Ordinis Fratrum Minorum converso, familiari nostro.

VIrtutibus clarens & Religionis meritis &c. *ut in epistola antecedenti*, te in nostrum familiarem gratiose recipimus, ac nostrorum familiarium consortio favorabiliter aggregamus, & volumus quod ex nunc gaudeas, & gaudere debeas omnibus privilegiis, libertatibus, immunitatibus, & honoribus quibus gaudent, & gaudere debent alii familiares nostri. Intendentes &c. Nulli ergo &c. nostræ receptionis, aggregationis, & voluntatis infringere &c.

Datum Avenione x. Kalendas Julii anno III.

XLII.

Confirmat pacta compoſitionis initæ cum Clariſſis Tholoſanis. Ibid. fol. 1242.

Ad perpetuam rei memoriam.

Procemium.

§. I. Iis quæ pro Monaſteriorum & Eccleſiarum utilitatibus provide facta ſunt, ut illibata conſiſtant, libenter adjicimus Apoſtolici muniminis firmitatem. Sane pro parte dilectarum in Chriſto filiarum Abbatiſſæ, & Conventus Monialium ſanctæ Claræ Tholoſan. Ordinis ejuſdem Sanctæ nobis exhibita petitio continebat, quod orta dudum inter ipſas Abbatiſſam & Conventum ex parte una, & dilectos filios Guillelmum de Quinballo Rectorem, & Operarios Eccleſiæ beatæ Mariæ Dealbatæ Tholoſan. ſuper eo, quod Rector & Operarii prædicti, quoddam Monaſterium per dictas Abbatiſſam, & Conventum, vigore privilegii per nos eis conceſſi inchoatum, ſive erectum infra limites Parochiæ dictæ Eccleſiæ, deſtrui & totaliter demoliri, tamquam præjudiciale Rectori, Operariis, & Eccleſiæ prædictis petebant, ex altera, materia quæſtionis, & cauſa hujuſmodi inter partes prædictas in Curia venerabilis fratris noſtri Archiepiſcopi Tholoſan. auctoritate Ordinaria primo; & deinde coram dilecto filio Magiſtro Petro de Ilbano Canonico Agennen. Capellano noſtro, & Auditore cauſarum Palatii Apoſtolici, ex commiſſione noſtra, diutius ventilata, tamdem lite in cauſa ipſa, in qua coram dicto Auditore uſque ad remiſſionem ſuper articulis per partes ipſas in eadem cauſa datis, per noſtras certi tenoris litteras ad certos Judices factam, ut eſt moris, proceſſum extiterat coram præfato Auditore pendente, ſuper præmiſſis inter partes eaſdem, etiam de conſenſu dilecti filii Bonifacii de Duroforti Prioris Prioratus beatæ Mariæ Deauratæ Tholoſan. Ordinis S. Benedicti, Patroni dictæ Eccleſiæ amovibilis, compoſitio intervenit, dilecti filii Guillelmi Bragoſæ Vicarii in ſpiritualibus & temporalibus Archiepiſcopi ſupradicti in præmiſſis auctoritate, accedentibus & conſenſu, prout in inſtrumento publico inde confecto, cujus tenorem de verbo ad verbum præſentibus inferi fecimus, plenius continetur. Quare pro parte dictarum Abbatiſſæ, & Conventus nobis fuit humiliter ſupplicatum, ut compoſitioni hujuſmodi robur firmitatis adjicere, de benignitate Apoſtolica, dignaremur.

Controverſia inter Monaſterium & aliam Eccleſiam Tholoſanâ exorta.

Datur compoſitioni opus.

§. II. Nos itaque ipſarum Abbatiſſæ & Conventus ſupplicationibus inclinati, compoſitionem hujuſmodi ratam & gratam habentes, eam auctoritate Apoſtolica, ex certa ſcientia confirmamus, & præſentis ſcripti patrocinio communimus. Tenor autem dicti inſtrumenti talis eſt.

Quæ à Pontifice confirmatur.

Inſtrumentum.

§. III. *Noveritis univerſi, præſentes pariter & futuri, quod cum pro eo quod Religioſæ Dominæ, D. Abbatiſſa, & Conventus Sororum Minoriſſarum Tholoſæ de ſuo antiquo Monaſterio, quod habebant extra & prope muros villæ Tholoſæ ad domum, quæ fuit Joannis Enbrini, Burgen. Tholoſæ, & quaſdam domos vicinas ſituatas prope plateam, ſeu carreriam Tholoſanorum, infra Parochiam Eccleſiæ beatæ Mariæ Dealbatæ Tholoſæ ſe tranſtulerant, & Oratorium ibidem erexerant, jam diu eſt lis mota, fuiſſe inter dictum Guillelmum de Quinballo Rectorem dictæ Parochialis Eccleſiæ, & Operarios ejuſdem ex parte una, & dictas Dominas Religioſas ex altera parte, coram venerabili viro Domino Vicario D. Archiepiſcopi Tholoſani. In qua quidem cauſa pro dictis Rectore & Operariis, & contra dictas Religioſas pronuntiatum fuerat, & etiam ordinatum, & attentata ſeu erecta revocata fuerant & deſtructa, & ex nunc præfatæ Religioſæ Oratorium cum Campanili iterato erexiſſent, & alias officinas ædificaſſent, prætendentes hoc poſſe facere vigore Indulti Apoſtolici eiſdem ſuper hoc, ut dicebatur, conceſſi, ſubtra-*

tractaque lite propter hoc inter partes easdem coram D. Officiali Tholosan. idem D. Officialis post quasdam rationes & altercationes partium prædictarum contra dictas Religiosas, & pro Rectore & Operariis prædictis declaraverit similiter & processerit, propter quæ dictæ Religiosæ ad Sedem Apostolicam appellaverant, ubi tam per modum appellationis, quam principalitatis lis pendebat inter partes easdem, coram venerabili viro D. Petro de Ilbano utriusque Juris Professore, sacri Palatii causarum, & causæ, ac partibus prædictis a D. N. Papa Auditore specialiter deputato. Demum certi tractatores ambarum partium volentes partes ipsas ad concordiam deducere, & lites prædictas sopire, ad parcendum laboribus & expensis, quas ex huiusmodi litibus partes possent incurrere supradictæ, tractaverunt in hunc, qui sequitur, modum. Si D. N. Papæ ita placuerit concedendum, videlicet, quod pro eo, ut dicti Rector & Operarii ab incepto litigio, impedimento, & turba desistant, & liti super hoc pendenti, & cognitionibus & judicatis pro se obtentis renuntient, & dictæ Religiosæ in dicto loco, ubi nunc sunt, infra dictam Parochiam Ecclesiæ Dealbatæ perpetuo remaneant, & morentur; & ibi habeant Monasterium, campanile, cæmeterium, cum ceteris officinis, præfatæ Religiosæ pro emenda, damno, & interesse dictæ Ecclesiæ Dealbatæ, præsentis, præteriti & futuri, dent, & pleno jure transferant in dictam Ecclesiam Dealbatæ, & Guarentiset totam illam Bovariam amortizatam, quam habent, & se habere dicunt apud Pinsciguellum, & Villatam infra Vicariam Tholosan. ac domibus, terris, vineis, pratis, nemoribus, pascuis, viridariis, piscariis, abliis, censibus, dominationibus, utilibus, & directis, & aliis juribus, & pertinentiis universis & singulis, ad dictam Bovariam pertinentibus, & cum fructibus pendentibus, & cum privilegiis, & libertatibus de non solvendo exinde decimas, & aliis Franchesiis, sub quibus dictæ Dominæ ipsam tenebant de præsenti. Item quod dictæ Religiosæ efficaciter promittant, & eis interdicatur expresse, ne possint nunc, vel in futurum ædificare, aut officinas suas extendere vel ampliare versus carreriam rectam majorem, qua itur de Porta Castri Narbonen. ad carreriam Pontis veteris, quominus semper remaneant hospitia pro Parochianis, prout nunc sunt, habentia in longitudine seu profundo sex brachiatas ad minus, hoc salvo quod dictæ Religiosæ possint habere, construere, & tenere porticum & portellum pro introitu & exitu ad dictam rectam carreriam habentem sex brachiatas dumtaxat in latitudine cum clausuris. Item quod dictæ Religiosæ præsentes & futuræ non possint, & hoc eis interdicatur expresse, habere prædicationem vel sermonem de mane hora, qua dicetur sermo in dicta parochiali Ecclesia B. Mariæ Dealbatæ, in Ecclesia sua, vel Monasterio, seu domo, diebus Dominicis & festivis, quibus sermo vel prædicatio erit, & esse consuevit in dicta parochiali Ecclesia Dealbatæ, exceptis dumtaxat festivitatibus S. Joannis Baptistæ, sancti Joannis Evangelistæ, sancti Francisci, & sanctæ Claræ, quibus hoc eis libere permittatur. Item quod si aliquis Parochianus dictæ Ecclesiæ Dealbatæ sepeliatur in domo dictarum Religiosarum, Rector dictæ Ecclesiæ Dealbatæ, qui nunc est, & pro tempore fuerit, habeat medietatem pannorum & ceræ provenientium in tali sepultura, scilicet, de illis pannis, & cæra, quæ exirent de doma talis Parochiani defuncti dumtaxat; si vero contigerit, quod aliqui panni, cæra, aut aliud emolumentum superveniant, & dentur pro tali defuncto in Ecclesia dictarum Religiosarum nihil solvant. Item quod dictæ Religiosæ hæc omnia & singula fieri concedi procurent suis propriis expensis per D. N. Papam, seu auctoritate ipsius. Tamdem in mei Notarii, & testium infrascriptorum præsentia existentes, & personaliter constituti in Ecclesia beatæ Mariæ Dealbatæ Tholosæ prædicta, discretus vir Do-

Dominus Guillelmus Quinballo Rector dictæ Eccleſiæ, Raymundus Viſeti, Raymundus Pontii, Bartholomæus Gauberti, & Magiſter Raymundus Pelliparii Operarii ipſius Eccleſiæ facientes infractam de voluntate & conſenſu Guillelmi Stephani, Magiſtrorum Bernardi Donati, Guillelmi Boguerii, Joannis Martini de Carcaſſona, Bernardi Martini ejus filii, Uſarni Raynaudi, Raymundi Falvi de Carmelo, Raymundi Trancor, Germani de Viridario, Bernardi Mercerii alias Botonerii, Guillelmi de Pereno, Joannis de Cauſideriis, Pontii de Podio, Pontii de Bellopodio, Arnaldi de Albigeſio, Pontii de Nagoneſii, & Guillelmi de Podio Parochianorum dictæ Eccleſiæ Dealbatæ ibidem tunc præſentium, & ſic fieri volentium: præfati, inquam, Dominus Rector, & Operarii, & eorum quilibet principaliter & inſolidum, nominibus quibus ſupra, eiſdem præſentibus perlectis & expoſitis, ac declaratis, de puncto ad punctum contentis in prædicto accordo, tractatu, financia, compoſitione, & concordia prædictis, & illis per eoſdem ad plenum, ut aſſeruerunt, intellectis, eorum ſpontaneis & gratuitis voluntatibus per ſe & eorum ſucceſſores certificati, ut aſſeruerunt, ad plenum de eorum jure & facto, ac de jure dictæ Eccleſiæ & operis, ſeu fabricæ ejuſdem plenius & inſtructi, ac etiam certiorati, prædictum accordum, tractatum, financiam, compoſitionem, pacem, & concordiam prædicta, & omnia, & ſingula in ipſo tractatu, & quolibet articulo ejuſdem modo & forma quibus ſuperius dicta ſunt, & declarata, laudaverunt, approbaverunt, confirmaverunt, ratificaverunt, ac etiam emologaverunt, & ipſum gratum accordum, financiam, & compoſitionem, & omnia ſupradicta rata habuerunt, atque grata, & habere voluerunt perpetui roboris firmitatem; dum tamen ita placuerit per D. N. Papam conceden. prout in dicto accordo continetur. Et ad omnium & ſingulorum præmiſſorum majorem roboris firmitatem habendam, prænominati Dominus Rector, & Operarii, & eorum quilibet juraverunt ad ſancta quatuor Dei Evangelia eorum manibus ſingulis dextris gratis corporaliter tacta, prædicta omnia & ſingula ſuperius in præſenti tractatu, & accordo contenta tenere, complere firmiter, & obſervare, dum tamen ita fuerit conceſſum, ut eſt dictum, & non contrafacere, vel venire. De quibus omnibus & ſingulis Magiſter Jacobus Garziæ Syndicus & Procurator, & nomine procuratorio dictarum DD. Abbatiſſæ, & Sororum, qui ibidem tunc præſens perſonaliter erat, requiſivit me Notarium infraſcriptum ut de præmiſſis pro præfatis Religioſis retinerem publicum inſtrumentum. Acta fuerunt hæc Tholoſæ in Eccleſia prædicta Dealbatæ, die vigeſima quinta menſis Aprilis, regnante Domino Joanne Dei gratia Francorum Rege, & Domino Stephano Archiepiſcopo Tholoſan. exiſtente; anno ab Incarnatione Domini MCCCLV. *in præſentia & teſtimonio venerabilium & diſcretorum virorum DD. Ricardi de Quinballo, Decretorum Doctoris, Canonici in Eccleſia ſancti Saturnini Tholoſani, Durandi Aimerici Presbyteri, Guillelmi Arnaldi de Quinballo Burgen. Tholoſan. teſtium ad præmiſſa vocatorum ſpecialiter & rogatorum, & Magiſtri Jacobi Guarini publici Tholoſæ Notarii; qui de prædictis ſimile retinuit inſtrumentum pro parte dictorum Rectoris & Operariorum, & mei Ugonis Ronati publici Tholoſæ Notarii. Poſtquam dicta die exiſtentes, & perſonaliter conſtitutæ in præſentia mei Notarii & teſtium prædictorum, Religioſæ Dominæ, Arnalda Sitra Abbatiſſa Monaſterii dictarum Sororum Minoriſſarum, & Sorores Feliza de Morrina, Algaya de Albiaco, Raymunda de Griliaco, Ayglina de Villardel, Franceſia Robauda, Serena de Falguario, Joanna de Lonovilla, Bernarda de Malapelle, Bertrunda de Teulaco, Guillelma Groſſa, Clara de Linaſſio, Navana de Caſtronovo, Audugia de Ranſiolis, Joanna de Maurello, Sebellia Joanna, Bona-*

ſem.i-

femina de Rupibus, Alamanda Falva, Alagaya de Vesiriis, Braida Audrigua, Francesia de Ponte, Ricarda de Guariro, Alpalia Froteria, Saxia de Bonasenlia, Bernarda de Fœnoacuto, Francesia de Gratulo, Navana de Fabrica, Joanna Valentia, Aladaxia Spanhala, & Arnalda Engilberta Sorores dicti Monasterii & Conventus, congregatæ omnes & singulæ in domo, sive in Ecclesia dicti novi Monasterii, pulsata prius campana, ut moris est, pro faciendis, concedendis, & complendis omnibus & singulis infrascriptis, Capitulantes ibidem; & Capitulum facientes, & dicta D. Abbatissa de consensu & voluntate dictarum Sororum, & dicti Magistri Jacobi Garziæ Syndici dicti Monasterii & Procuratoris ibidem tunc præsentis, & præfatæ Sorores, & Syndicus, de auctoritate & licentia dictæ dominæ Abbatissæ, omnes & singuli insimul, & ipsorum quilibet pro se & pro se ipsis, & earum Monasterio & Conventu, & pro aliis Sororibus dicti Monasterii absen. sibi prius per me Notarium infrascriptum perlectis, declaratis, & specificatis, contentis in prædicto contractu, accordo, financia, & compositione prædictis, in dicto Cartello contentis, & in quolibet articulo supradicto, & per ipsas bene & perfecte, ut dixerunt, intellectis, certificatæque ad plenum, & certioratæ de jure suo, & de facto in omnibus, & instructæ cum earum parentibus & advocatis prædictum tractatum, financiam, compositionem & accordum, & omnia & singula in quolibet articulo accordi supradicti contenta, laudaverunt, approbaverunt, emologaverunt, ac etiam suis partibus confirmaverunt; & ipsum accordum, financiam, & tractatum bonum, firmum habuerunt, atque gratum, & habere voluerunt perpetuo roboris firmitatem: & ad omnium, & singulorum præmissorum majorem roboris firmitatem habendam, præfatæ Abbatissa & Sorores juraverunt, mandaverunt & promiserunt in earum animas, ponendo manus suas dextras supra earum pectus, ad modum Religiosarum, & dictus Magister Jacobus Garsiæ Syndicus & Syndicarionomine, quo supra, juravit ad sancta Dei quatuor Evangelia, prædicta omnia & singula in prædicto tractatu contenta attendere, complere firmiter, & observare; & non contra facere vel venire aliqua ratione, vel causa, per se, aut aliam interpositam personam aliquo tempore in futurum. Fuit tamen actum & conventum, & in pacto expresso deductum ante præsentis instrumenti concessionem, in ipsa, & post, inter prænominatos D. Rectorem, Operarios, D. Abbatissam, Sorores, & Syndicum, quod hujusmodi negotium, & omnia, & singula supradicta stent & permaneant in statu, in quo erant ante præsentis instrumenti concessionem, absque innovatione quacumque, & quod dictæ Sorores aliquid construere seu operari non possint seu valeant, nec alius pro ipsis, donec & quousque prædictum tractatum, & accordum, & omnia & singula in ipso accordo contenta, per D. N. Papam seu ejus auctoritate, concessa & confirmata fuerint: & quod interim per ipsas partes, seu ipsarum alteram nihil innovetur seu attentetur. De quibus omnibus & singulis supradictis præfatæ D. Abbatissa, Sorores, & Syndicus requisiverunt me Notarium infrascriptum, ut de præmissis eisdem pro porte sua retinerem, & inde conficerem unum, duo, seu plura instrumenta unius & ejusdem tenoris. Acta fuerunt hæc Tholosæ, in præfato loco, anno, die, & regnantibus quibus supra: præsentibus DD. Aycardo de Quinballo Decretorum Doctore, Durando Aymerici Presbytero, Guillelmo Arnaldi de Quinballo Burgensi, testibus ad præmissa vocatis specialiter, & rogatis, & Magistro Jacobo Guariui publico Tholosæ Notario, qui de præmissis omnibus & singulis pro parte dictorum D. Rectoris, & Operariorum simile retinuit instrumentum; & mei Ugonis Ronati Notarii infrascripti. Postquam anno, & regnantibus quibus supra die nona introitus mensis Maii existens & perso-

ſonaliter conſtitutus apud locum ſancti Michaelis de Caſtro prope Tholoſam nobilis & religioſus vir D. Bonifacius de Duroforti Prior Prioratus ſanctæ Mariæ Deauratæ Tholoſæ, qui eſt patronus dictæ Parochiais Eccleſiæ ſanctæ Mariæ Dealbatæ, perlectis primitus per me Notarium infraſcriptum, coram dicto D. Priore & patrono contentis in accordo prædicto, tractatu, financia, & compoſitione prædictis; & illis per eumdem, ut dixit, ad plenum intellectis; dixit, inquam, D. Prior & patronus, quod ſibi placebat tractatus, financia, & accordum hujuſmodi, & compoſitio inter partes prædictas, occaſione præmiſſorum facta, dum tamen ita teneatur & obſervetur per partes eaſdem: attendens, ut dixit, & conſiderans, quod per præmiſſa ſibi apparebat, quod præfatum accordum & financia erant ſatis expedientia & utilia dictæ parochiali Eccleſiæ beatæ Mariæ Dealbatæ: idcirco conſenſum ſuum & auctoritatem, uti patronus dictæ parochialis Eccleſiæ beatæ Mariæ Dealbatæ in ipſa compoſitione, financia, & accordo hujuſmodi adhibuit, in quantum ſua intereſt, ac etiam appoſuit. Acta fuerunt hæc in dicto loco, anno, die, & regnantibus quibus ſupra, in præſentia & teſtimonio DD. Aycordi de Quinballo Decretorum Doctoris, Ugonis de Morlanis Monachi, Adzemarii de Marenchis Cantoris Eccleſiæ Deauratæ, & Petri de Podio Rectoris Eccleſiæ de Villa Andrieu, & mei Notarii infraſcripti. Subſequenter dicta die exiſtens & perſonaliter conſtitutus in Capella Archiepiſcopi Tholoſæ venerabilis & diſcretus vir D. Guillelmus Bragoſæ Decretorum Doctor, Vicarius in ſpiritualibus & temporalibus Reverendi in Chriſto Patris & D. Archiepiſcopi Tholoſani, ubi tunc etiam D. Officialis Tholoſanus, & nonnulli alii Officiales, & de conſilio ipſius D. Archiepiſcopi Tholoſani perſonaliter intererant: viſis & diligenter conſideratis contentis in præfato accordo, financia, & compoſitione, attendens, ut dixit, quod præfatum accordum, financia, tractatus & compoſitio hujuſmodi erant conſona rationi, & ſatis expedientia & utilia dictæ Eccleſiæ Dealbatæ; & quod per modum præfatum erat emologatum & ratificatum per partes præfatas. Idcirco aſſenſum & conſenſum ſuum, ac auctoritatem, in ipſo accordo, financia, & compoſitione, & omnibus, & ſingulis ſupradictis appoſuit, præbuit, ac etiam adhibuit. Acta fuerunt prædicta Tholoſæ in dicto loco, anno, & regnantibus quibus ſupra, die nona introitus menſis Maii, in præſentia & teſtimonio DD. Joannis Guarandi Legum Doctoris, Guillelmi Caprarii Domini de Preſevilla, Magiſtri Petri Soncolini, Baccalarii in Decretis, & mei Ugonis Ronati publici Tholoſæ Notarii, qui in præmiſſis omnibus & ſingulis, dum ſic agebantur, præſens fui, præſenſque publicum inſtrumentum requiſitus recepi, ſcripſi, & in hanc publicam formam redegi, & ſigno meo ſolito ſignavi.

Nulli ergo noſtræ confirmationis infringere &c. Datum Avenione Idibus Julii, anno III.

XLIII.

Ut regatur Hoſpitale Hieroſolymitanum per Guardianum Minorum. Reg. Vatic. lib. 2. anno 2. epiſt. 998.

Ad perpetuam rei memoriam.

§. I. Piis fidelium ſtudiis, quæ devotionis affectum, & proximi caritatem reſpiciunt, libenter annuimus, & quantum cum Deo poſſumus, favorem Apoſtolicum impertimur.

§. II. Cum itaque, ſicut teſtimoniis fide dignis accepimus, dilecta in Chri-

Christo filia Sophia Philippi de Archangelis mulier Florentina, zelo devotionis accensa, ad laudem Dei & Salvatoris Domini nostri Jesu Christi, & pro animæ suæ salute, de bonis sibi a Deo collatis, ac etiam a Christi fidelibus in eleemosynam erogatis, quasdam domos inhabitatas, sitas in monte Sion, juxta locum Ordinis Fratrum Minorum in dicto loco montis Sion consistentem, in Claustro & Territorio eisdem domibus contiguis, emerit, & in eisdem unum Hospitale, in quo Christi fideles ad visitandum sepulcrum Dominicum peregre proficiscentes valeant refoveri, fundaverit ac ædificare & construere cœperit opere studioso; Nos hujusmodi ejus pium & devotum studium in Domino plurimum commendantes, dictam fundationem ratam habentes & gratam, ac de dicti Hospitalis salubri & perpetua gubernatione providere volentes; ipsius Sophiæ in hac parte supplicationibus inclinati, Apostolica auctotitate statuimus & etiam ordinamus, ut dicta Sophia cedente vel decedente, aut regimen dicti Hospitalis quomodolibet dimittente, Hospitale ipsum per Guardianum seu Fratres dicti loci de monte Sion, qui erunt pro tempore, quibuscumque Apostolicis constitutionibus, nec non statutis & consuetudinibus dicti Ordinis nequaquam obstantibus, perpetuis temporibus regi debeat, & possit etiam gubernari. Nulli ergo nostræ constitutionis & ordinationis infringere &c.

Datum apud Villam novam Avenion. Diœc. Nonis Septembris anno III.

XLIV.

Præficitur Ecclesiæ Dolien. Reg. Vat. lib. 2. an. 3. par. 1. epist. 34.

Dilecto filio Joanni de Bardaxino Electo Dolien.

INter cetera, quæ superna dispositione nobis &c. *temporalibus augeantur.* Dudum siquidem bonæ memoriæ Saladino Episcopo Dolien. regimini Dolien. Ecclesiæ præsidente, Nos cupientes eidem Ecclesiæ, cum eam vacare contingeret, per Apostolicæ Sedis providentiam &c. duximus specialiter reservandam: decernentes ex tunc &c. contingeret attentari. Postmodum dicta Ecclesia per obitum ejusdem Saladini Episcopi supradicti, qui extra &c. extremum, Pastoris solatio destituta: dilecti filii Capitulum ejusdem Ecclesiæ Dolien. hujusmodi reservationis & decreti, ut asseritur, ignari, te Ordinis Fratrum Minorum Professorem, in Sacerdotio constitutum, in eorum, & dictæ Dolien. Ecclesiæ Episcopum, licet de facto, concorditer elegerunt, tuque reservationis & decreti prædictorum, ut asseritur, etiam inscius, electioni prædictæ, tui Superioris obtenta licentia, consensisti, & postmodum ex relatione quorumdam de reservatione nostra prædicta informatus, ad Sedem Apostolicam personaliter accessisti, & fecisti hujusmodi electionis negotium in consistorio proponi coram nobis. Nos igitur attendentes electionem eamdem post & contra reservationem & decretum prædicta fuisse attentatam, eam, prout erat, reputavimus irritam & inanem; & ad provisionem ipsius Ecclesiæ de qua nullus, præter nos, hac vice disponere potuit, neque potest reservatione &c. supradictis; ne longæ vacationis &c. intendentes: Post deliberationem quam &c. diligentem: demum ad te, cui de religionis zelo, litterarum scientia &c. considerata etiam dictorum Capituli te eligentium unanimi voluntate, dereximus oculos nostræ mentis. Quibus omnibus debita &c. de persona tua dictæ Dolien. Ecclesiæ, de dictorum Fratrum nostrorum consilio, auctoritate Apostolica providemus, teque illi præficimus in Episcopum & Pastorem. *Vide Const. 83. Clem. VI.*

Datum Avenione VII. Kal. Novembris anno III.

XLV.

Ne viſitentur a Nunciis Apoſtolicis, aut procurationes ſolvant Cœnobia Minorum aut Clariſſarum. Reg. Vatic. ex lib. ſecret. fol. 68.

Dilectis filiis Nunciis Apoſtolicis ubilibet conſtitutis, & ſubſtitutis ab ipſis.

Licet vobis per alias noſtras ſub certa forma litteras dederimus in mandatis, ut Eccleſias & Monaſteria, aliaque loca eccleſiaſtica, necnon Capitula, Collegia, & Conventus, ac perſonas eorum, ſecularia, & regularia, ſancti Benedicti & ſancti Auguſtini, nec non Cluniacen. Ciſtercien. Præmonſtraten. & aliorum quorumcumque Ordinum, exempta dumtaxat, ac illa etiam, quæ ex privilegio, vel conſuetudine quoad viſitationem Ordinariis non ſubſunt eorum, viſitaretis, & ab Eccleſiis, Monaſteriis, & locis, necnon Capitulis, Conventibus, Collegiis, & perſonis taliter viſitatis, procurationes certo modo reciperetis in pecunia merita; quia tamen intentionis noſtræ non fuit, nec eſt, quod vos loca, & Monaſteria Fratrum, & Sororum Minorum, ac ſanctæ Claræ Ordinum ac Conventus & perſonas eorum, prætextu mandati prædicti viſitare hujuſmodi deberetis, univerſitati veſtræ per Apoſtolica ſcripta mandamus, quatenus a viſitatione locorum, & Monaſteriorum Minorum, & ſanctæ Claræ Ordinum necnon Conventuum eorum prædictorum de cetero deſiſtatis, & procurationes, ſi quas prætextu viſitationis per vos factæ in eis forſitan exegiſtis, reſtituere ipſis nullatenus differatis; obligationes & promiſſiones factas vobis pro hujuſmodi procurationum ſolutione facienda vobis annullantes, quas nos etiam annullamus.

Datum Avenione XIII. Kal. Junii anno IV.

XLVI.

Ut aliquibus diebus aſſiſtere poſſit ſuis parentibus ſenibus. Ibid. fol. 100.

Dilectæ in Chriſto filiæ Eſmaraudæ, Abbatiſſæ Monaſterii Novi S. Claræ de Cherio, Ordinis ejuſdem Sanctæ, Taurinen. Diœc.

Honeſtis ſupplicum votis, præſertim quæ pietatis favore juvantur, gratum nos decet præbere conſenſum. Sane pro parte tua fuit nobis nuper expoſitum, quod dilectus filius nobilis vir Iſodinus Lanfranchi de Barbis de Cherio, domicellus, pater, & dilecta in Chriſto filia nobilis mulier Margarita uxor ejus, mater tui, Taurinen. Diœc. ſenectutis & infirmitatis incommodis adeo graviter moleſtantur, quod imminere ipſis reſolutionis dies veriſimiliter formidantur; & quod eis, ex multis liberis, quos ipſi hactenus ſuſceperunt, tu ſola dignoſceris remanſiſſe. Quare nobis humiliter fuit ſupplicatum, ut cum tu eiſdem parentibus tuis in eorum extremæ neceſſitatis articulo, per obſequelæ miniſterium implere cupias filiationis affectum, & ipſorum oculos, ſi eos migrare contigerit, tegere vehementer affectas, tibi Monaſterium novum ſanctæ Claræ de Cherio Ordinis ejuſdem Sanctæ, Taurinen. Diœc. cui præeſſe dignoſceris, cum aliquibus honeſtis matronis Monialibus dicti Monaſterii egrediendi, & apud ipſos parentes tuos diebus ſaltem decem remanendi licentiam concedere dignaremur. Nos itaque hujuſmodi ſupplicationibus inclinati, devotioni tuæ hac vice poſtulatam licentiam elargimur. Non obſtan. privilegiis Apoſtolicis, & ſtatutis, & conſuetudinibus Monaſterii & Ordinis prædictorum contrariis quibuſcumque. Nulli ergo &c. noſtræ conceſſionis &c.

Datum Avenione XII. Kal. Junii, anno IV.

XLVII.

XLVII.

Ut suo favore adesse velit Clariss. Monasterii Corporis Christi. Ibid. fol. 183.

Carissimo in Christo filio Ludovico Regi Siciliæ illustri.

§. I. EXecutores dati per alias nostras litteras dilectis in Christo filiabus Abbatissæ, & Conventui Monasterii sancti Corporis Christi Neapolitan. super executione sententiarum latarum pro dictis Abbatissa & Conventu contra Philippum Siginulphi militem Neapolitan. in causa, quæ inter Abbatissam & Conventum ex parte una, & Philippum prædictos ex altera vertebatur, contra dictum Philippum certum processum noviter habuerunt, ad cujus executionem tuum auxilium invocant, prout poscunt ex forma hujusmodi litterarum.

§. II. Cum autem religiosis quibusque personis, & specialiter quas fragilitas fœminei sexus auxilio potiori postulat adjuvandas, favoris Apostolici præsidium specialiter debeamus; ac ad Abbatissam & Conventum prædictas, quæ petentes se restitui ad bona, quibus spoliatæ sunt, extra Monasterium earum in remotioribus partibus justitiam suam prosecutæ sunt, magnæ compassionis debeamus affectum, Serenitatem tuam attente requirimus, & hortamur in Domino, illam attente rogantes, tibique tuæ salutis intuitu suadentes, & injungentes expresse, quatenus in executione hujusmodi favorabiliter facienda, dictis Abbatissæ & Conventui sic tuum impertiaris auxilium & favorem, quod cognoscamus aperte præfati militis tibi contumaciam displicere: ac Abbatissa & Conventus prædictæ, favente te, jurium suorum integra & pacifica consecutione lætentur.

Datum Avenione XIV. Kal. Octobris anno IV.

In eumdem modum carissimis in Christo filiis Roberto Imperatori Constantinopolitano, & Joannæ Reginæ Siciliæ, ac mutatis mutandis, venerabili fratri Joanni Archiepiscopo Neapolitan. & dilectis filiis Universitati civitatis Neapolitan.

XLVIII.

Ut concedat licentiam fundandi Conventum Notzhemi. Reg. Vatic. ex lib. commun. fol. 349.

Venerabili fratri Episcopo Herbipolen.

§. I. PIis fidelium votis, per quæ divinus cultus, & sacra religio valeat adaugeri, libenter annuimus, & quantum cum Deo possumus, favorem benevolum impertimur. Præfatio.

§. II. Exhibita siquidem nobis pro parte dilectorum filiorum Ministri Generalis Fratrum Ordinis Minorum, ac nobilis viri Eckuigeri de Sawerishem militis, tuæ Diœc. petitio continebat, quod idem miles de propria salute cogitans, ac cupiens terrena in cœlestia, & transitoria in æterna, fœlici commercio commutare; ad prædictorum cultus, sacræque Religionis augmentum, pro suæ, & aliorum fidelium animarum salute, proponit & intendit de bonis sibi a Deo collatis fundare & construere in propria terra sua, in loco dicto de Notzhemi in dicta Diœc. consisten. in qua nullus Religiosorum Mendicantium locus existit, unum locum cum Ecclesia seu ora- Supplicationis tenor.

torio, campanili & campana, aliisque necessariis officinis, in quo Fratres dicti Ordinis Minorum vacando divinis servitiis commorentur, & quod ad hoc etiam tuus accedat assensus. Quare pro parte Ministri, ac Militis prædictorum fuit nobis humiliter supplicatum, ut eidem Militi fundandi, & construendi, dictisque Fratribus recipiendi, & ad usum eorum in eisdem servitiis perpetuo retinendi locum hujusmodi in terra præfata, in loco tamen ad hoc congruo & honesto, licentiam concedere dignaremur.

Episcopo Inquisitio committitur.

§. III. Nos itaque hujusmodi præfati Militis pium in hac parte propositum commendantes, quia de præmissis certam notitiam non habemus, fraternitati tuæ, de qua in iis, & aliis gerimus in Domino fiduciam specialem, per Apostolica scripta committimus & mandamus, quatenus de præmissis omnibus & singulis, & eorum circumstantiis universis, auctoritate nostra, diligentius te informans, si per informationem hujusmodi repereris, quod dictus locus de Notzhemi, & locus, in quo ibidem hujusmodi locum fundare & construere intendit, ad hoc sint congrui & honesti; quodque duodecim saltem Fratres dicti Ordinis decenter & congrue ibidem valeant sustentari: & quod idem Miles valeat hujusmodi suum propositum effectualiter adimplere; super quibus tuam conscientiam oneramus: hujusmodi sic petitam licentiam eisdem Ministro & Fratribus, ac Militi, fel. rec. Bonifacii Papæ VIII. prædecessoris nostri, in qua inhibetur, ne Fratres Ordinum Mendicantium in aliqua Civitate, Castro, Villa, vel loco, ad habitandum, domos vel loca quæcumque recipere de novo præsumant, absque Apostolicæ Sedis licentia speciali, faciente plenam & expressam de inhibitione hujusmodi mentionem; & quibuscumque aliis constitutionibus contrariis nequaquam obstan. Jure parochialis Ecclesiæ & cujuslibet alterius in omnibus semper salvo, auctoritate nostra, libere largiaris. Et nihilominus eisdem Ministro & Fratribus, eadem auctoritate, concedas, quod Fratres ipsius Ordinis in ipso loco, si eum fundari & construi contigerit, ut præfertur, pro tempore moraturi, gaudeant omnibus privilegiis, exemptionibus, libertatibus & gratiis, quibus alii Fratres dicti Ordinis, concessione Apostolica, quomodolibet potiuntur.

Et facultas concedenda.

Datum Avenione XIV. Kal. Februarii anno V.

XLIX.

Ut Monasterium suum reædificent. Ibidem epist. 69.

Dilectis in Christo filiabus Abbatissæ & Conventui Monasterii de Altaripa, Ordinis sanctæ Claræ, Tholosan. Diœcesis.

§. I. Sacræ Religionis, in qua devotum Deo redditis famulatum, promeretur honestas, ut quæ statui vestro ad perseverantiam divini servitii opportuna cognoscimus, vobis, quantum cum Deo possumus, favorabiliter concedamus.

§. II. Exhibita siquidem nobis pro parte vestra petitio continebat, quod Monasterium vestrum propter guerrarum discrimina, quæ in illis partibus, modernis temporibus viguerunt, dirutum totaliter extitit & destructum: propter quod dilectus filius nobilis vir Guacelmius Masconis, Dominus pro certa parte Castri de Altaripa, Tholosan. Diœc. sincero vobis affectu compatiens, quamdam suam domum sitam infra muros dicti Castri, ad Dei laudem, vestrique Ordinis reverentiam, vobis, pro vestris Monasterio, & Ecclesia construendis, pia liberalitate donavit. Quare pro parte vestra fuit nobis humiliter supplicatum, ut vobis fundandi & construendi in domo præfata & terri-

territorio ei contiguo, quod pia vobis largitione fidelium concedi, vel alias per vos justo titulo acquiri contigerit, unum Monasterium cum Ecclesia, seu oratorio, campanili, campana, cœmeterio, domibus & aliis necessariis officinis, in quo possitis in locum dicti Monasterii sic destructi perpetuum Domino reddere famulatum, licentiam concedere dignaremur.

§. III. Nos itaque vestris in hac parte supplicationibus inclinati, vobis sic petitam, jure parochialis Ecclesiæ, & cujuslibet alterius in omnibus semper salvo, licentiam elargimur; proviso quod locus, ubi Ecclesia & Conventus antiqui Monasterii vestri prædicti fuerunt, ad profanos usus, vel alios, ut hæreditas minime transferatur. Nulli ergo &c.

Datum Avenione VI. Kal. Maii, anno V.

L.

Ut conducere possint domum a Pontifice concessam. Reg. Vat. lib. secretorum fol. 60.

Dilecto filio Guardiano & Conventui Ordinis Fratrum Minorum Avenionen.

PEtitionibus vestris libenter annuimus, quibus maxime favet consideratio æquitatis. Sane pro parte vestra fuit nobis expositum, quod vos, de quadam domo, quam nos dudum vobis pro infirmaria donavimus, quæ est juxta cœmeterium loci vestri Avenionen. cum platea, quæ est ante dictam domum, dilecto filio Magistro Paulo de sancto Gemino, Canonico Paduan. Magistro in Medicina Physico, & familiari nostro, ad vitam dicti Magistri Pauli pro censu annuo competenti conducenda, seu concedenda, cum ipso Magistro Paulo tractatum noviter habuistis. Quare pro parte vestra fuit nobis humiliter supplicatum, ut concedendi, seu conducendi domum eamdem præfato Magistro Paulo præmisso modo, licentiam vobis concedere dignaremur; maxime cum ad præsens domo ipsa pro infirmaria non egeatis. Nos itaque hujusmodi supplicationibus inclinati, vobis petitam licentiam elargimur. Volumus autem quod obeunte præfato Magistro Paulo, ipsa domus ad vos libere revertatur, quodque per aliquem Cortesanum, nisi de licentia nostra, inhabitari non possit. Nulli ergo &c.

Datum Avenione Kal. Maii, anno V.

LI.

Ut suscepto habitu sanctæ Claræ habere secum possit duas Moniales, a quibus instruatur. Ibidem fol. 220.

Carissimæ in Christo filiæ Beatrici, Reginæ Portugalliæ illustri.

§. I. VOtis tuis, quæ sicut fervens zelo puræ devotionis ad Deum, ejus vis beneplacitis esse conformia, libenter annuimus, sed ea libentius ad gratiam exauditionis admittimus, quæ animæ tuæ salutem respicere dignoscuntur.

§. II. Sane pro parte tua fuit nobis nuper expositum, quod tu terreni sponsi consortio destituta, ut Sponso cœlesti, orationum studiis, & piis operibus conjungaris, suscepisti habitum Sororum, & vivere secundum regulam beatæ Claræ Virginis, & ut in hujusmodi regula celerius & perfectius instruaris, duas Sorores dicti Ordinis tenere tecum quamdiu in humanis ageres, decrevisti. Nos itaque tuis supplicationibus inclinati, ut duas Sorores

rores dicti Ordinis, moribus & ætate maturas, & in ejusmodi regula plenius eruditas, quas duxeris eligendas: non obstantibus quibuscumque privilegiis & constitutis Apostolicis, ac statutis, & consuetudinibus Ordinis prædicti, & Monasterii, cujus Sorores ipsæ Moniales sunt, vel erunt, contrariis, assumere & quamdiu vixeris, tenere tecum libere ac licite valeas, Serenitati tuæ, tenore præsentium, indulgemus. Nulli ergo &c.

Datum Avenione VII. Kal. Octobris anno V.

LII.

Præficitur Ecclesiæ Senogallien. Ibid. ex lib. commun. epist. 60.

Dilecto filio Joanni de Pananies Electo Senogallien.

Dum juxta Pastoralis officii debitum, attenta meditatione pensamus, quam sit onusta dispendiis, quot, & etiam quanta pericula secum trahat Ecclesiarum vacatio diutina, opem & operam, quantum nobis ex alto permittitur, adhibemus, ut hujusmodi Ecclesiis, præsertim ad Romanam Ecclesiam nullo medio pertinentibus, quæ vacationis incommodis exponuntur, de celeris & salubris provisionis remedio succurratur; ne illarum provisione protracta, sustineant in spiritualibus & temporalibus detrimenta. Dudum siquidem bonæ memoriæ Ugolino Episcopo Senogallien. regimini Senogallien. Ecclesiæ, ad dictam Romanam Ecclesiam nullo medio pertinentis, præsidente: Nos cupientes eidem Ecclesiæ cum vacaret &c. Postmodum vero eadem Ecclesia per ipsius Ugolini obitum, qui extra Curiam Romanam decessit, Pastoris regimine destituta; Nos &c. ad provisionem dictæ Ecclesiæ Senogallien. &c. paternis & sollicitis studiis intendentes, post deliberationem &c. diligentem. Demum ad te Ordinis Fratrum Minorum Professorem &c. direximus oculos nostræ mentis. Quibus omnibus attenta meditatione pensatis, de persona tua, prædictæ Ecclesiæ, de dictorum Fratrum nostrorum consilio, auctoritate Apostolica, providemus, teque illi præficimus in Episcopum & Pastorem &c.

Datum Avenione Kal. Decembris, anno V.

ANNO CHRISTI 1358. INNOCENTII VI. ANNO 6.

LIII.

Præficitur Ecclesiæ Cassen. Reg. Vatic. lib. commun. epist. 10.

Dilecto filio Conrado de Prægoantia Electo Cassen.

Ut in superiori Constitut.

Dum juxta Pastoralis &c. sustineant in spiritualibus & temporalibus detrimenta. Dudum siquidem bonæ memoriæ Thadæo Episcopo Cassen. regimini Cassen. Ecclesiæ ad dictam Romanam Ecclesiam nullo medio pertinentis præsidente, nos cupientes eidem Ecclesiæ, cum vacaret, per &c. specialiter reservandam: postmodum vero eadem Ecclesia per ipsius Thadæi obitum, qui extra Romanam Curiam decessit, Pastoris destituta regimine: Nos &c. ad provisionem &c. intendentes: post deliberationem, quam &c. diligentem, demum ad te Ordinis Fratrum Minorum professorem &c. direximus &c. Quibus omnibus &c. de persona tua præfatæ Ecclesiæ, de dictorum &c. providemus, teque illi præficimus in Episcopum & Pastorem &c.

Datum Avenione IV. Kal. Februarii, anno VI.

LIV.

LIV.

Præficitur Ecclesiæ Smirnen. Ibidem fol. 16.

Dilecto filio Petro de Placentia Electo Smyrnen.

§. I. DUm juxta Pastoralis officii debitum attenta &c. ut hujusmodi Ecclesiis, præsertim ad Romanam Curiam nullo medio pertinentibus, quæ vacationis incommodis &c. temporalibus detrimenta. *Ut in superiori Constitut.*

§. II. Dudum siquidem provisiones omnium Ecclesiarum Cathedralium tunc apud Sedem Apostolicam vacantium, & in posterum vacaturarum, dispositioni, & ordinationi nostræ duximus reservandas &c. Postmodum vero Ecclesia Smyrnen. dictæ Romanæ Ecclesiæ immediate subjecta, ex eo Pastoris regimine destituta, quod nos venerabilem fratrem nostrum Paulum Theban. tunc Smyrnen. Archiepiscopum, apud Sedem Apostolicam constitutum, a vinculo, quo dictæ Smyrnen. Ecclesiæ, cui tunc præerat, tenebatur, de Fratrum nostrorum consilio, & Apostolicæ potestatis plenitudine absolven. ipsum ad Ecclesiam Theban. tunc vacantem duximus transferendum, præficiendo eum ipsi Theban. Ecclesiæ in Archiepiscopum & Pastorem. Nos ad provisionem Ecclesiæ Smyrnen. paternis & sollicitis studiis intendentes: post deliberationem &c. diligentem: demum ad te Ordinis Fratrum Minorum professorem &c. direximus oculos nostræ mentis. Quibus omnibus attenta &c. de persona tua &c. providemus, teque illi præficimus in Archiepiscopum & Pastorem, curam &c.

Datum Avenione II. Kal. Februarii, anno VI.

LV.

Ut recipiant domum Thovartii. Ibidem epist. 33.

Dilectis filiis Ministro Provinciali, & Fratribus Ordinis Minorum Provinciæ Turonen. secundum eorum morem.

SAcræ vestræ Religionis, in qua &c. favorabiliter annuamus. Sane petitio pro parte vestra, ac dilecti filii nobilis viri Ludovici Vicecomitis de Thovartio, Pictaven. Dioec. nobis exhibita continebat; quod ipse ad divini nominis laudem, sacræque Religionis augmentum, cupiens terrena in cœlestia, & transitoria in æterna, fœlici commercio commutare; pro suæ, & parentum suorum animarum salute, proponit, & intendit de bonis sibi a Deo collatis fundare & construere in dicto loco de Thovartio, in quo ipse dominium obtinet temporale, ad hoc, ut asserit, congruo & honesto, unum locum cum Ecclesia, campanili, campana, cœmeterio, domibus, & aliis necessariis officinis, pro usu & habitatione Fratrum vestri Ordinis, qui ibidem perpetuum reddant Domino famulatum. Quare pro parte vestra, & dicti Vicecomitis, fuit nobis humiliter supplicatum, ut eidem Vicecomiti, quod præfata facere, vobisque, ut locum ipsum recipere licite valeatis, concedere dignaremur. Nos itaque, qui cultus & Religionis prædictorum augmentum, vestrisque Ordinis propagationem appetimus, vestris & ipsius Vicecomitis in hac parte supplicationibus inclinati, præfato Vicecomiti fundandi, atque construendi de bonis prædictis, vobisque recipiendi, & inhabitandi locum hujusmodi, dummodo in ipso loco, postquam constructus fuerit, saltem duodecim Fratres dicti vestri Ordinis decenter valeant sustentari, fœl. rec. Bonifacii Papæ VIII. prædecessoris nostri prohiben. ne Fratres *Ut in Const. 78. Clem. VI.*

tres Ordinis Mendicantium in aliqua Civitate &c. Nulli ergo &c. nostræ concessionis & voluntatis infringere &c.

Datum Avenione II. Kal. Martii, anno VI.

LVI.

Hortatur fideles ut juvent reparationem Conventus Basilien. Ibid. epist. 60.

Universis Christi fidelibus.

§. I. ECclesiarum, & aliorum piorum locorum fabricis manus poni adjutrices, pium apud Deum, & meritorium reputantes, frequenter Christi fideles ad impendendum Ecclesiis, & locis aliis ipsis auxilium, nostris litteris exhortamur.

§. II. Cum itaque, sicut pro parte dilectorum filiorum Rodulphi Ministri, & Fratrum Ordinis Minorum Provinciæ Alemanniæ superioris, secundum morem eorum, nuper accepimus, locus Fratrum dicti Ordinis Basilien. in quo olim sexaginta Fratres commorari commode poterant, anno nuper præterito, ex terræmotu vehementi sic fuerit dissipatus, quod nunc inibi eorum habitatione derelicta, vix locus prædictus quatuor Fratribus valeat sufficere; & ad reædificationem & reparationem dicti loci eleemosynæ fidelium sint plurimum opportunæ; Universitatem vestram monemus & hortamur attente in Domino, quatenus de bonis vobis a Deo collatis, pias ad hæc vestras eleemosynas, & grata caritatis subsidia erogetis, ut per subventionem vestram, locus prædictus valeat reparari, vosque per hæc & alia bona, quæ Domino inspirante, feceritis, ad æterna possitis gaudia pervenire &c. Nos enim &c. præsentibus post decennium minime valituris, quas mitti per quæstuarios districtius inhibemus, eas, si secus attentatum fuerit, carere viribus decernentes.

Datum Avenione VI. Non. Martii, anno VI.

LVII.

Ut visitet Monasterium Ledonen. Ibidem epist. 32.

Venerabili fratri Archiepiscopo Bisuntin.

§. I. PEtitio pro parte dilecti filii Petri de Arbosio, Professoris Ordinis Fratrum Minorum, & Visitatoris Monasterii de Ledone Salverii, Ordinis sanctæ Claræ, Bisuntin. Diœc. per Provinciale Capitulum Fratrum dicti Ordinis Minorum, Provinciæ Bisuntin. secundum eorum morem, prout ad eos canonice pertinet, deputati; & dilectarum in Christo filiarum Abbatissæ & Conventus dicti Monasterii, nobis exhibita continebat, quod olim nobilis vir Guillelmus de Cabilone miles dictæ Diœc. instantibus, & procurantibus Isabella dicta de Cabilone.... ejusdem militis germanis sororibus dicti Monasterii, quæ prædictam Abbatissam & nonnullas alias Sorores dicti Monasterii ausu sacrilego percutere, vestibus inhonestis uti, earum comas nutrire, homines, & etiam inhonestas mulieres die, noctuque infra septa dicti Monasterii, portas ipsius eis alio modo quam cum clavibus aperiendo, contra voluntatem dictæ Abbatissæ introducere, & multa alia inibi inhonesta contra præcepta ejusdem Ordinis sanctæ Claræ,& votum professionis, quo astrictæ existebant, prout existunt, facere præsumpserant, & præsumebant, in divinæ majestatis offensam, animarum suarum periculum, & scandalum plurimorum; quodque ex eo contra dictum Petrum odii rancore con-

concitatæ erant; quod ipse Petrus visitationis & correctionis officium in eodem Monasterio exercuerat, & exercebat, eumdem Petrum per Willelmum Barbuliæ & Axietum de Bello forti Armigeros dictæ Dioec. & nonnullos alios suos in ea parte complices, tam inhumaniter & atrociter percuti, & vulnerari facere ausu simili procurari fecit, quod multis temporibus de ejusdem Petri morte magis timebatur, quam de vita speraretur ipsius; idemque Petrus adhuc propterea gravi infirmitate laborat; quodque dictum Monasterium propter præmissa, & etiam alia, magna reformatione dignoscitur indigere. Super quibus omnibus iidem Petrus, Abbatissa, & Conventus Apostolicæ Sedis remedium humiliter implorarunt.

§. II. Nos itaque ipsorum Petri, ac Abbatissæ & Conventus in hac parte supplicationibus inclinati, fraternitati tuæ per Apostolica scripta mandamus, quatenus, auctoritate nostra, super præmissis omnibus, vocatis qui fuerint evocandi, & auditis hinc inde propositis, facias justitiæ complementum: & nihilominus in eodem Monasterio, tam in capite, quam in membris, corrigas, & reformes, quæ officio correctionis & reformationis repereris indigere; contradictores per censuram ecclesiasticam, appellatione postposita, compescendo: non obstante fœl. rec. Bonifacii Papæ VIII. prædecessoris nostri, qua cavetur, ne Judices a Sede Apostolica deputati extra civitatem & diœcesim, in quibus deputati fuerint, contra quoscumque procedere præsumant, & quibuscumque aliis constitutionibus Apostolicis, per quæ tuæ posset in hac parte jurisdictioni, aut potestati, ejusque libero exercitio quomodolibet obviari, seu si aliquibus communiter, vel divisim &c. de indulto hujusmodi mentionem.

Datum Avenione v. Nonas Martii, anno VI.

LVIII.

Ut condere possit testamentum. Ibid. fol.497.

Venerabili fratri Juliano Episcopo Nebien.

Quia præsentis vitæ conditio statum habet instabilem, & ea, quæ visibilem habent essentiam, tendunt visibiliter ad non esse; tu hoc salubri meditatione præmeditans, diem tuæ peregrinationis etxremum, dispositione suprema desideras prævenire. Nos itaque tuis supplicationibus inclinati, ut de bonis mobilibus a te, per Ecclesiam tuam Nebien. cui præesse dignosceris, licite acquisitis, quæ Altaris, vel Altarium ipsius Ecclesiæ ministerio, seu alicui speciali eorumdem, cultui divino vel usui non fuerint deputata, pro decentibus & honestis expensis funeris tui, & remuneratione illorum, qui tibi viventi servierint, sive sint consanguinei, sive alii, juxta servitii meritum, moderate tamen, disponere & erogare possis, vel alias, prius tamen de dictis omnibus bonis, ære alieno deducto, & iis, quæ pro reparandis domibus, seu ædificiis consistentibus in locis ipsius Ecclesiæ culpa vel negligentia tua, seu procuratorum tuorum, distractis vel deterioratis; necnon restaurandis aliis juribus ipsius Ecclesiæ deperditis ex culpa seu negligentia prædictis, fuerint opportuna, deductis, in pios usus & licitos convertere valeas: non obstante, quod Ordinis Fratrum Minorum Professor existis, fraternitati tuæ plenam & liberam, tenore præsentium, concedimus facultatem. Volumus autem quod in dispositione eorumdem Ecclesiasticorum bonorum, juxta quantitatem residui, erga dictam Ecclesiam te liberalem exhibeas, prout conscientia tibi dictaverit, & saluti animæ tuæ videris expedire.

Datum apud Villam novam Avenionen. diœces. III. Kal. Julii, anno VI.

LIX.

Præficitur Eccleſiæ Cæſenaten. Ibid. epiſt. 17.

Dilecto filio Vitali de Cæſena Electo Cæſenaten.

Vid. Conſtit. 55. Clementis VI.

INter cetera, quæ ſuperna &c. augeantur. Dudum ſiquidem bonæ memoriæ Guillelmo Epiſcopo Cæſenaten. regimini Cæſenaten. Eccleſiæ præſidente; nos cupientes eidem Eccleſiæ, cum eam vacare contingeret, per Apoſtolicæ Sedis providentiam, utilem &c. proviſionem ipſius &c. ſpecialiter reſervandam. Decernentes ex tunc irritum &c. Poſtmodum vero præfata Eccleſia per ejuſdem Guillelmi obitum, qui extra Romanam Curiam deceſſit, Paſtoris ſolatio deſtituta, dilecti filii Capitulum ejuſdem Eccleſiæ hujus reſervationis & decreti ignari, te Ordinis Fratrum Minorum Profeſſorem, in Sacerdotio conſtitutum, in eorum, & dictæ Eccleſiæ Epiſcopum, licet de facto, concorditer elegerunt; tuque reſervationis & decreti prædictorum ſimiliter inſcius, electioni hujuſmodi, illius tibi præſentato decreto, ſuper hoc tui ſuperioris obtenta licentia, conſenſiſti, licet de facto; & deinde hujuſmodi reſervatione & decreto ad tuam deductis notitiam, ejuſdem electionis negotium proponi feciſti in Conſiſtorio coram nobis. Nos igitur attendentes electionem prædictam, & alia inde ſecuta, utpote poſt, & contra reſervationem & decretum prædictum attentata fuiſſe, eaque prout erant irrita & inania reputantes; & ad proviſionem ipſius Eccleſiæ &c. intendentes: poſt deliberationem &c. diligentem: demum ad te litterarum ſcientia præditum, vitæ, ac morum honeſtate decorum, prudentia ſpiritualium, & providentia temporalium, aliiſque &c. laudabiliter inſignitum, direximus oculos noſtræ mentis. Quibus omnibus &c.

Datum Avenione Idibus Aprilis anno VI.

In eumdem modum, venerabili fratri Fortanerio Patriarchæ Graden.

LX.

Ut reædificent Conventum Pontiſaræ. Ibid. epiſt. 136.

Dilectis filiis Miniſtro Provinciali, ac Fratribus Ordinis Minorum Provinciæ Franciæ, ſecundum morem dicti Ordinis.

Vide Conſtit. 95. Clementis VI.

§. I. SAcræ veſtræ Religionis, in qua &c. favorabiliter concedamus. Exhibita ſiquidem nobis pro parte dilectorum filiorum Cleri & populi habitantium in villa Pontiſaræ, Rothomagen. diœceſis petitio continebat, quod præſidentes regimini dictæ villæ propter guerras in illis partibus vigentes, locum & Eccleſiam Fratrum veſtri Ordinis prope muros & ſupra foſſatum ejuſdem Villæ ab antiquo conſtructum, ne inimici eorum, non ſolum in dicta Villa, ſed & cum ad vicinarum partium periculum & vaſtationem ſe inibi receptarent, de quo poterat & debebat non immerito formidari, non ſine dolore cordis funditus deſtruxerunt: & quod ipſi conſiderantes zelum, & alia pia ſtudia, quibus Fratres ipſi eoſdem Clerum & populum hactenus verbo pariter & exemplo laudabiliter informabant, alium certum aptum & honeſtum locum infra clauſuram dictæ villæ & limites parochialis Eccleſiæ ſancti Petri de dicta villa ad Monaſterium de Beccohelimii Ordinis ſancti Benedicti, dictæ diœceſis procurent ex caritativa recompenſatione, de Dominorum temporalium ipſius loci, infra dictam clauſuram exiſten. conſenſu & voluntate, dederunt, & etiam aſſignarunt. Quare pro

pro parte vestra, & dictorum Cleri & populi fuit nobis humiliter supplicatum, ut vobis, quod locum hujusmodi recipere, & habere pro usu & habitatione Fratrum dicti Ordinis, dictumque locum antiquum pro constructione novi loci hujusmodi vendere, & alienare possitis, licentiam concedere dignaremur.

§. II. Nos itaque hujusmodi supplicationibus inclinati, recipiendi, construendi, & ad divinum servitium, vice dicti prioris loci, pro usu & habitatione vestris habendi locum hujusmodi, in loco tamen ad hoc congruo & honesto cum Ecclesia, seu oratorio, campanili, campana, & coemeterio, domibus, & aliis necessariis officinis; & insuper vendendi, & alienandi dictum locum antiquum, & quidquid inde perceperitis in constructionem novi loci hujusmodi convertendi, foelicis recordationis Bonifacii Papæ VIII. prædecessoris nostri prohibente, ne Fratres Ordinis mendicantium in aliqua civitate &c. concedentes, quod vos, & alii Fratres dicti Ordinis, qui in dicto loco per vos taliter construendo, pro tempore fuerint, gaudeatis, & gaudeant omnibus & singulis indulgentiis, exemptionibus, & libertatibus, quibus Fratres, qui in dicto priori loco fuerunt pro tempore, ex concessione Apostolica soliti sunt gaudere. Nulli ergo &c. nostræ concessionis infringere &c.

Datum apud Villam novam Avenionensis dioecesis VIII. Idus Junii, anno VI.

LXI.

Ut ædificare liceat Monasterium Clarissarum. Ibid. epist. 197.

Dilectis filiis universis nobilibus, ac aliis Incolis Castri de Accella Rapollan. dioecesis.

Piis fidelium votis, illisque præsertim, quæ &c. favorem benevolum impertimur. Exhibita siquidem nobis pro parte vestra petitio continebat, quod vos, & nonnullæ aliæ personæ illarum partium cupientes terrena in coelestia &c. commutare, pro vestrarum, & aliorum animarum salute proposuistis, & intenditis ad divini nominis laudem, sacræque Religionis augmentum, de bonis vobis a Deo collatis fundare, construere, & dotare, in Castro de Acella, Rappollan. dioecesis Monasterium Monialium, seu Sororum Ordinis sanctæ Claræ, pro una videlicet Abbatissa & duodecim Sororibus, ibidem Domino perpetuo servituris, & aliis personis ad earum servitium opportunis, cum Cappella seu oratorio, campana, campanili, coemeterio, domibus, & aliis necessariis officinis. Quare pro parte vestra fuit nobis humiliter supplicatum, ut vobis faciendi præmissa licentiam concedere dignaremur. Nos itaque pium hujusmodi vestrum propositum plurimum in Domino commendantes, vestris supplicationibus inclinati, fundandi, construendi, & ædificandi in dicto Castro de Acella, in loco tamen ad hoc congruo & honesto, hujusmodi Monasterium, ut præfertur, dioecesani loci, & cujuslibet alterius licentia minime requisita, prius tamen sufficienti dote per vos, ut præmittitur, assignata, jureque parochialis Ecclesiæ & cujuslibet alterius in omnibus semper salvo, universitati vestræ plenam & liberam, auctoritate Apostolica, tenore præsentium licentiam elargimur. Nulli ergo &c. nostræ concessionis infringere &c.

Vide Constit. 48. hujus Pontif.

Datum apud Villam novam Avenionensis dioecesis VIII. Idus Augusti, anno VI.

LXII.

Ut admittant domum in Caſtra ſancti Severini. Ibid. epiſt. 196.

Dilectis filiis Miniſtro Provinciali, & Fratribus Ordinis Minorum Provinciæ Terræ laboris, ſecundum morem dicti Ordinis.

Vide Conſtit. 78. Clement. VI.

§. I. SAcræ veſtræ Religionis, in qua &c. favorabiliter annuamus. Exhibita ſiquidem nobis pro parte venerabilis fratris noſtri Andreæ Epiſcopi Aleſanen. ac dilectorum filiorum univerſorum nobilium, & aliorum incolarum Caſtri ſancti Severini, Salernitan. diœceſis de quo præfatus Epiſcopus, ſicut præfertur, traxit originem, petitio continebat, quod præfati Epiſcopus, nobiles, & incolæ, ex ſpeciali devotionis affectu, quem ad Ordinem veſtrum habent, proponunt & intendunt in Caſtro ſancti Severini prædicti, de bonis ſibi a Deo collatis fundare, & conſtruere pro uſu & habitatione Fratrum dicti veſtri Ordinis, unum locum, cum Eccleſia ſeu oratorio, campana, campanili, cœmeterio, domibus, & aliis neceſſariis officinis. Quare pro veſtra & ipſorum Epiſcopi, & incolarum parte fuit nobis humiliter ſupplicatum, ut ipſis Epiſcopo, nobilibus, & incolis, quod hujuſmodi ibidem fundare, conſtruere, ac ædificare, & vobis, ut locum ipſum recipere, & ad uſum prædictum habere poſſitis concedere dignaremur.

§. II. Nos igitur qui eorumdem cultus, & Religionis augmentum deſideranter appetimus, hujuſmodi ſupplicationibus inclinati, eiſdem Epiſcopo, nobilibus, & incolis fundandi de novo ac conſtruendi, & ædificandi, ſeu conſtrui, & ædificari faciendi locum hujuſmodi in Caſtro ſancti Severini prædicto, in loco tamen ad hoc congruo & honeſto, vobiſque locum ipſum pro uſu & habitatione prædictis recipiendi, & perpetuo retinendi; dummodo duodecim Fratres dicti Ordinis inibi pro tempore moraturi decenter & congrue valeant ſuſtentari: non obſtante fœl. rec. Bonifacii Papæ VIII. prædeceſſoris noſtri conſtitutione in qua cavetur ne Fratres &c. licentiam elargimur. Nulli ergo &c. noſtræ conceſſionis infringere &c.

Datum apud Villam novam Avenionenſis diœceſis VIII. Idus Auguſti anno VI.

LXIII.

Ut conferat gradum Magiſterii Franciſco de Cardalliaco. Ibid. epiſt. 182.

Dilecto filio Cancellario Eccleſiæ Pariſien.

§. I. VIri ſacræ lectionis ſtudio dediti, & in lege Domini eruditi, ſub Religionis habitu Domino militantes, favoris Apoſtolici gratiam promerentur, eoque benignius decet honeſtis eorum deſideriis annui, quo ex eorum profectibus, major poteſt in Eccleſia Domini utilitas provenire.

§. II. Cum itaque, ſicut accepimus, dilectus filius Franciſcus de Cardalliaco Ordinis Fratrum Minorum Profeſſor, in eodem Ordine honeſte ac laudabiliter converſando, & aſſidue vacando ſtudio litterarum, ſic in Theologica facultate profecerit, quod in Pariſienſi ſtudio, anno proxime præterito Sententias legit, ſeque dignum & idoneum reddidit ad obtinendum honorem Magiſterii in eadem. Nos ipſius Franciſci in hac parte ſupplicationibus inclinati, diſcretioni tuæ, de qua in Domino gerimus fiduciam ſpecialem, per Apoſtolica ſcripta mandamus, quatenus ſi per tuam, & alio-

rum

rum Magistrorum dicti studii in eadem facultate diligentem examinationem, dictus Franciscus in eadem sacra Pagina ad hoc idoneus, & sufficiens repertus extiterit, Magisterii honorem & docendi licentiam in eadem Pagina, servatis Constitutionibus Viennen. Concilii, ac solemnitatibus opportunis, etiam auctoritate nostra, sine mora expectationis solitæ largiaris. Non obstan. &c.

Datum Avenione VIII. Kalend. Septembris anno VI.

LXIV.

Præficitur Ecclesiæ Castren. Ibid. epist. 39.

Dilecto filio Francisco Joannis Electo Castren.

§. I. DUm ad universas orbis Ecclesias, juxta Pastoralis officii debitum, Apostolicæ diffundimus considerationis intuitum, illarum nimirum, propensior cura nos angit, quas suis Pastoribus destitutas, subjacere dispendiosæ vacationis conspicimus detrimentis, ut per nostræ providentiæ ministerium præficiantur illis viri secundum cor nostrum idonei in pastores, sub quorum regiminibus Ecclesiæ in spiritualibus & temporalibus fœliciter gubernentur.

§. II. Dudum siquidem bonæ memoriæ Bernardo Episcopo Castren. regimini &c. Nos cupientes eidem Ecclesiæ, cum eam vacare &c. Postmodum vero dicta Ecclesia, per obitum ipsius Bernardi Episcopi qui extra Romanam Curiam debitum naturæ persolvit, Pastoris solatio destituta; nos vacatione hujusmodi &c. ad provisionem ipsius &c. paternis &c. intendentes; post deliberationem quam &c. cum Fratribus nostris diligentem: demum ad te Ordinis Fratrum Minorum Professorem, & in Presbyteratus ordine constitutum, cui de Religionis zelo, litterarum scientia, vitæ ac morum honestate, aliisque multiplicium virtutum donis apud nos &c. perhibentur, direximus oculos nostræ mentis. Quibus omnibus &c. de persona tua, præfatæ Ecclesiæ, de dictorum &c. providemus, teque illi præficimus in Episcopum & Pastorem &c.

Datum Avenione III. Nonas Octobris anno VI.

In eumdem modum, venerabili fratri Archiepiscopo Turritan.

LXV.

Ut construere possit Monasterium in Castro Moyraci. Ibid. epist. 243.

Dilectæ in Christo filiæ nobili mulieri Mathæ de Armaniaco, Dominæ loci de Lebreto, Aduren. diœcesis.

PIis fidelium votis &c. favorem benevolum impertimur. Exhibita siquidem nobis pro parte tua petitio continebat, quod tu cupiens terrena &c. pro tua, & tuorum &c. proponis & intendis ad divini &c. fundare, construere, & dotare in loco de Moyraco, Condonien. diœcesis unum Monasterium Monialium, seu Sororum sanctæ Claræ, in qua triginta Sorores, quarum una sit Abbatissa, ibidem Domino perpetuo servituræ, & aliæ personæ ad earum servitium opportunæ valeant commorari, cum capella, seu oratorio, campana, campanili, cœmeterio, domibus, & aliis necessariis officinis; Quare pro parte tua nobis fuit humiliter supplicatum, ut tibi faciendi præmissa licentiam concedere dignaremur. Nos itaque pium hujusmodi tuum propositum plurimum in Domino commendantes, tuis in hac parte sup-

Ut in Constit. 48. hujus Pontif.

supplicationibus inclinati, fundandi, construendi, & ædificandi in dicto loco de Moyraco, in loco tamen ad hoc congruo & honesto, hujusmodi Monasterium, ut præfertur, diœcesani loci, & cujusvis &c. requisita, prius tamen sufficienti dote, ut præmittitur, assignata, jureque Parochialis Ecclesiæ & cujuslibet &c. salvo, tibique ex nunc si dictum Monasterium per te construi & dotari contingat, ut præfertur, Abbatissæ, & Sororibus, quæ in ipso Monasterio pro tempore fuerint, eadem auctoritate, concedimus, quod eadem Abbatissa & Sorores omnibus privilegiis præfato Ordini in Provincia Aquitaniæ, vel alibi generaliter vel specialiter ab Apostolica Sede concessis, potiri valeant & gaudere. Nulli ergo &c. nostræ concessionis infringere &c.

Datum Avenione xv. Kalendas Novembris anno vi.

LXVI.

Ut reædificetur Conventus Minorum urbis Imolen. Ibid. epist. 242.

Venerabili fratri Ægidio Episcopo Sabinen. Apostolicæ Sedis Legato.

§. I. Is quæ animarum salutem, & divini cultus respiciunt incrementum, libenter Apostolicum impertimur assensum. Sane petitio pro parte dilectorum filiorum Ministri Provincialis, & Fratrum Ordinis Minorum Provinciæ Bononiensis, secundum ipsorum Fratrum morem, nobis exhibita continebat; quod locus eorumdem Fratrum extra muros civitatis Imolen. consistens, propter guerras illarum partium, & pro tuitione, & defensione dictæ Civitatis, ac bonorum & jurium Romanæ Ecclesiæ, ad quam ipsa Civitas spectat, funditus destructus existat; & propterea ipsi Minister, & Fratres unum locum infra eamdem Civitatem, cum Ecclesia seu oratorio, ac campanili, campana, cœmeterio, ac aliis necessariis officinis ad habitandum pro Fratribus dicti Ordinis recipere desiderant, quodque propter modicum ambitum ipsius Civitatis ipsi locum hujusmodi inibi, salva constitutione fœlicis recordationis Clementis Papæ IV. prædecessoris nostri, prohibente loca Mendicantium de prope certum cannarum spatium in eadem constitutione expressum, ædificari, seu construi, commode habere, & recipere non valerent. Quare pro parte ipsorum Ministri, & Fratrum nobis fuit humiliter supplicatum, ut eis super præmissis licentiam concedere, de benignitate Apostolica, dignaremur.

§. II. Nos igitur hujusmodi ipsorum Ministri, & Fratrum devotis supplicationibus inclinati, Fraternitati tuæ, de qua in iis, & aliis gerimus in Domino fiduciam specialem, per Apostolica scripta committimus & mandamus, quatenus si ita est, eisdem Ministro & Fratribus, ut infra eamdem Civitatem, & quantum tibi expedire, & utile esse videbitur, infra dictum cannarum spatium a locis aliorum Fratrum Mendicantium, in dicta Civitate consisten. computandum, si alibi infra dictam Civitatem id facere commode nequiverint, hujusmodi locum cum Ecclesia, seu oratorio, campanili, campana, cœmeterio, & aliis necessariis officinis, si eis pia concedatur largitione fidelium, vel alias ipsos canonice acquirere contigerit, ad habitandum, ut præfertur, recipere & retinere prædicta; nec non piæ memoriæ Bonifacii Papæ VIII. prædecessoris nostri, in qua inhibetur &c. licentiam, auctoritate nostra, concedas.

Datum Avenione x. Kalendas Novembris anno vi.

LXVII.

LXVII.

Ut gaudeant privilegiis Ordini sanctæ Claræ concessis. Ibid. epist. 35.

Dilectis in Christo filiabus Abbatissæ, & Conventui Monasterii sanctæ Claræ in Veteri-Buda Ordinis ejusdem Sanctæ Vesprimien. diœcesis.

SAcræ Religionis, in qua mundanis &c. Apostolici favoris præsidium liberaliter præbeamus. Hinc est, quod porrectis nobis pro parte carissimæ in Christo filiæ nostræ Elisabethæ Reginæ Hungariæ illustris, quæ canonice vestrum Monasterium fundasse dicitur, & dotasse, vestrisque devotis supplicationibus annuentes, ut vos & Monasterium vestrum præfatum, omnibus libertatibus, immunitatibus, privilegiis, vestro Ordini sanctæ Claræ ab Apostolica Sede concessis, gaudere ac uti perpetuo valeatis, & per vos eidem Monasterio, de benignitate Apostolica, & gratia speciali, tenore præsentium indulgemus. Nulli ergo &c. nostræ concessionis &c. *Ut in Const. 78. Clementis VI.*

Datum Avenione II. Kalendas Januarii anno VII.

LXVIII.

Ut recipiant domum in Castro Brolio. Regest. Vatic. epist. 137.

Dilectis filiis Ministro Provinciali, & Fratribus Ordinis Minorum provinciæ Aquitaniæ, secundum morem dicti Ordinis.

§. I. PIis fidelium votis, per quæ divinus cultus, sanctaque Religio valeat adaugeri, libenter annuimus, & quantum cum Deo possumus, favorem benevolum impertimur.

§. II. Exhibita siquidem nobis pro parte venerabilis fratris nostri Joannis Episcopi Aurien. petitio continebat, quod ipse Episcopus cupiens terrena &c. commutare, pro suæ, & parentum suorum &c. proponit & intendit ad divini &c. fundare, & construere in Castro de Brolio, Caturcensis diœcesis, quod fuit quondam patris sui, unum locum vestri Ordinis, cum Ecclesia, oratorio, campana &c. & aliis necessariis officinis. Quare pro ipsius Episcopi parte fuit nobis humiliter supplicatum, ut sibi præfata facere, & vobis locum ipsum recipere licite valeatis, concedere dignaremur.

§. III. Nos itaque qui prædictorum cultus, & religionis augmentum, vestrique Ordinis propagationem desideranter appetimus, hujusmodi supplicationibus inclinati, præfato Episcopo fundandi & construendi de dictis bonis in Castro prædicto, in loco tamen ad hoc congruo & honesto, vobisque ad perpetuum Dei servitium recipiendi & inhabitandi locum hujusmodi, ut præfertur, dum tamen ibidem duodecim Fratres dicti Ordinis decenter valeant sustentari: fœlicis recordationis Bonifacii Papæ VIII. prædecessoris nostri prohibente, ne Fratres &c. domos, vel loca quæcumque recipere &c. de inhibitione hujusmodi mentionem; & qualibet alia constitutione contraria nequaquam obstan. jure Parochialis Ecclesiæ &c. salvo, plenam & liberam, auctoritate Apostolica, de speciali gratia, licentiam elargimur; vobisque nihilominus concedentes, quod Fratres dicti Ordinis in dicto loco, si eum, ut præmittitur, fieri contingat, pro tempore moraturi gaudeant, & gaudere debeant omnibus privilegiis, gratiis, libertatibus, & exemptio-

ptionibus, quibus alii Fratres dicti Ordinis, ex concesſione Apoſtolica, gaudent, & etiam potiuntur. Nulli ergo &c. noſtræ concesſionis.

Datum Avenione II. Kalendas Februari anno VII.

LXIX.

Præficitur Eccleſiæ ſancti Angeli Ibid. epiſt. 11.

Dilecto filio Petro Fabri do Armoniaco Electo ſancti Angeli.

SOllicitæ conſiderationis indagine perſcrutantes, quam ſit onuſta periculis, quam plena diſpendiis, quantaque ſecum incommoda pertrahat Eccleſiarum vacatio diuturna, libenter operarias manus apponimus, & ſtudium efficax impertimur, ut viduatis Eccleſiis Paſtores præficiantur idonei, & Miniſtri providi deputentur, quorum fultæ præſidiis, & favoribus communitæ, malignorum inſultus non metuant, & pravorum non vereantur incurſus, quinimo, auctore Domino, fœlicibus proficiant incrementis. Dudum ſiquidem bonæ memoriæ Roberto Epiſcopo ſancti Angeli regimini Eccleſiæ ſancti Angeli præſidente: Nos cupientes eidem Eccleſiæ cum vacaret &c. Poſtmodum vero dicta Eccleſia, per obitum dicti Roberti, qui nuper extra Romanam Curiam diem clauſit extremum, Paſtoris ſolatio deſtituta; Nos vacatione hujuſmodi fide dignis &c. intendentes &c. & etiam adaugere. Demum ad te Ordinis Fratrum Minorum Profeſſorem, in Sacerdotio conſtitutum, litterarum ſcientia præditum, Religionis zelo conſpicuum, vitæ ac morum honeſtate decorum, in ſpiritualibus &c. direximus &c. Quibus omnibus debita &c. de perſona tua eidem Eccleſiæ ſancti Angeli de Fratrum &c. providemus, teque illi præficimus in Epiſcopum & Paſtorem &c.

Datum Avenione II. Nonas Februarii anno VII.

In eumdem modum Archiepiſcopo Conſan. & Ludovico Regi & Joannæ Reginæ Siciliæ Illuſtri.

LXX.

Confirmat litteras Innocentii IV. Ibid. epiſt. 19.

Ad perpetuam rei memoriam.

§. I. TEnorem quarumdam litterarum fœlicis recordationis Innocentii Papæ IV. prædeceſſoris noſtri in regiſtro ipſius prædeceſſoris repertum, de regiſtro ipſo de verbo ad verbum tranſcribi, & ad dilectarum in Chriſto filiarum Abbatiſſæ & Conventus Monaſterii ſanctæ Mariæ de Veteri-Buda, Ordinis ſanctæ Claræ Veſprimien. diœceſis ſupplicationis inſtantiam, præſentibus annotari fecimus, qui talis eſt.

§. II. *Innocentius Epiſcopus ſervus ſervorum Dei, dilectis filiis Generali & Provinciali Miniſtris Ordinis Fratrum Minorum, ſalutem & Apoſtolicam benedictionem. Licet olim quibuſdam veſtrum &c. ut in Bulla 38. Innocentii IV. in regiſtro Tomi ſecundi. Datum Lugduni* IV. *Idus Julii Pontificatus noſtri anno* IV.

§. III. Ceterum ut earumdem litterarum tenor prædictus ſic inſertus omnimodam rei, ſeu facti certitudinem faciat, Apoſtolica auctoritate, decernimus, ut illud idem robur, eamque vim, eumdemque vigorem dictus tenor per omnia habeat, quam haberent originales litteræ ſupradictæ, & eadem prorſus eidem tenori fides adhibeatur quandocumque, & ubicumque,

que, sive in judicio vel alibi, ubi fuerit exhibitus vel ostensus, & eidem stetur firmiter in omnibus, sicut eisdem originalibus litteris staretur, si forent exhibitæ vel ostensæ. Nulli ergo &c. nostræ constitutionis &c.

Datum Avenione IX. Kalendas Martii anno VII.

LXXI.

Confirmat litteras Benedicti XI. Ibid. epist. 30.

Ad perpetuam rei memoriam.

§. I. TEnorem quarumdam litterarum fœlicis recordationis Benedicti Papæ XI. prædecessoris nostri in registro ipsius prædecessoris repertum, de Registro ipso de verbo ad verbum transcribi, & ad dilectarum in Christo filiarum Abbatissæ, & Conventus Monasterii sanctæ Mariæ de veteri-Buda Ordinis sanctæ Claræ Vesprimien. diœcesis asserentium, prout pro parte ipsarum accepimus, se dictis litteris indigere, supplicationis instantiam, præsentibus annotari fecimus, qui talis est.

§. II. *Benedictus Episcopus servus servorum Dei. Dilectis in Christo filiabus universis Abbatissis, & Sororibus Monasteriorum Ordinis sanctæ Claræ, secundum regulam ipsius Ordinis ab Urbano Papa IV. prædecessore nostro institutam viventibus, tam præsentibus, quam futuris regularem vitam professis in perpetuum. Sacra vestra Religio sub qua devotum &c. ut in Bulla 15. Benedicti XI. in registro Tomi 3. Datum Perusii* VI. *Idus Junii Pontificatus nostri anno* I.

§. III. Ceterum ut earumdem litterarum tenor &c. *ut in bulla præcedenti*. Nulli ergo &c. nostræ annotationis & constitutionis &c.

Datum Avenione IV. Kalendas Martii anno VII.

LXXII.

Confirmat litteras Bonifacii VIII. Ibid. epist. 46.

Ad perpetuam rei memoriam.

§. I. TEnorem quarumdam litterarum fœlicis recordationis Bonifacii Papæ VIII. prædecessoris nostri in registro ipsius repertum, de registro ipso de verbo ad verbum transcribi, & ad dilectarum in Christo filiarum Abbatissæ, & Conventus Monasterii sanctæ Mariæ ad Veteri-Buda Ordinis sanctæ Claræ Vesprimien. diœcesis se illo asserentium indigere, supplicationis instantiam præsentibus transcribi fecimus, qui talis est.

§. II. *Bonifacius Episcopus servus servorum Dei, dilectis in Christo filiabus universis Abbatissis, & Conventibus Monialium inclusarum Ordinis sanctæ Claræ, sive sancti Damiani, sive Minorissæ dicantur, salutem & Apostolicam benedictionem. Laudabilis sacra Religio, quæ in Monasteriis vestris a vobis, & aliis personis in eis degentibus sub onere voluntariæ paupertatis jugiter colitur, sic a vobis mundanæ dissolutionis relegavit illecebras, ut inter alia, claustralis abstinentiæ nexibus relegatæ, puritate fulgeatis observantiæ regularis, & voluntatis libitum coarctantes, omnino sub obedientiæ debito, dignam & sedulam exhibeatis Domino servitutem. Hinc est, quod nos pium & congruum reputantes, ut vos illa prosequamur gratia, quam vestris necessitatibus fore conspicimus opportunam, vobis universis & singulis, auctoritate præsentium, indulgemus, ut ad præstationem decimarum, de quibuscumque possessionibus, & aliis omnibus bonis vestris, quæ in* præ-

præfentiarum habetis, & juftis modis, præftante Domino, acquifiveritis in futurum, vel ad contribuendum in procurationibus quorumlibet Ordinariorum, etiam Legatorum & Nunciorum Sedis Apoftolicæ, & quibuslibet talliis, & collectis, ac ad exhibendum pedagia, telonia, & alias exactiones quibusvis Regibus, Principibus, feu aliis perfonis fecularibus minime teneamini, nec ac id compelli aliquatenus valeatis. Nulli ergo omnino &c. noftræ conceffionis &c. Datum Anagniæ IV. *Nonas Julii, Pontificatus noftri anno* II.

§. III. Ceterum ut earumdem litterarum tenor prædictus fic infertus omnimodam rei, feu facti certitudinem &c. *ut in præcedentibus epiftolis*. Nulli ergo &c. noftræ conftitutionis & voluntatis &c.

Datum Avenione II. Idus Martii anno VII.

LXXIII.

Conceduntur Indulgentiæ invifentibus facellum fancti fepulcri Carcaffonen. Ibid. epift. 98.

Univerfis Chrifti fidelibus.

SPlendor paternæ gloriæ, qui fua mundum illuminat ineffabili claritate, pia vota fidelium, de clementiffima ipfius majeftate fperantium tunc præcipue benigno favore profequitur, cum devota ipforum humilitas grata operum exhibitione juvatur. Cupientes igitur ut Capella fancti Sepulcri Dominici in Ecclefia Fratrum Ordinis Minorum Burgi Carcaffonen. ob Dei & ipfius Sepulcri reverentiam noviter ædificata, congruis honoribus frequentetur, & ut Chrifti fideles eo libentius, caufa devotionis confluant ad eamdem, quo crebrius dono cœleftis gratiæ confpexerint fe refertos; de Omnipotentis Dei mifericordia, & beatorum Petri & Pauli Apoftolorum ejus auctoritate confifi, omnibus vere pœnitentibus & confeffis, qui in feftivitate Refurrectionis Dominicæ præfatam Capellam devote vifitaverint annuatim, unum annum & quadraginta dies, de injunctis eis pœnitentiis, fingulis videlicet ipfius feftivitatis diebus, quibus Capellam ipfam vifitaverint, feu inibi eleemofynas erogaverint, ut præfertur, mifericorditer relaxamus; præfentes autem litteras mitti per quæftuarios diftrictius inhibemus, eas, fi fecus actum fuerit, carere viribus decernentes.

Datum Avenione III. Nonas Aprilis anno VII.

LXXIV.

Ut transferre poffint Clariffæ de Deneyo aliquot corpora ex priori quod inhabitabant Monafterio. Ibid. epift. 90.

Venerabili fratri Archiepifcopo Cantuarien.

§. I. PIis & honeftis devotorum defideriis libenter Apoftolicum impertimur affenfum. Sane petitio pro parte dilectæ in Chrifto filiæ Abbatiffæ Monafterii de Deneyo, Ordinis fanctæ Claræ Elien. diœcefis, nobis exhibita continebat, quod olim Abbatiffa, quæ tunc erat, & dilectæ in Chrifto filiæ Conventus dicti Monafterii de Deneyo, de earum Monafterio de Waterbeche Ordinis & diœcefis prædictorum, in quo tunc refidebant, ad dictum Monafterium de Deneyo tunc pro eis de novo canonice conftructum & fufficienter dotatum, & a dicto Monafterio de Waterbeche per unam leucam diftans, eifque magis idoneum, de fuorum Superiorum licentia

tia transierunt; hujusmodique translatio fuit deinde per fœlicis recordationis Clementem Papam VI. prædecessorem nostrum ex certa scientia confirmata, quodque ipsa Abbatissa desiderat corpora fidelium defunctorum, quæ dudum in dicto Monasterio de Waterbeche, seu ejus cœmeterio sepulta fuerunt, seu duodecim ex illis, quæ duxerit eligenda, de dicto Monasterio de Waterbeche ad dictum Monasterium de Deneyo transferre, & transferri facere, & in eodem Monasterio de Deneyo, seu ejus cœmeterio tradere, seu tradi facere Ecclesiasticæ sepulturæ, ut inibi pro eis preces frequentius Domino porrigantur, & alia fiant opera pietatis. Quare pro parte dictæ Abbatissæ nobis fuit humiliter supplicatum, ut ei præmissa faciendi licentiam concedere dignaremur.

§. II. Nos igitur ejusdem Abbatissæ in hac parte supplicationibus inclinati, Fraternitati tuæ, de qua specialem in Domino fiduciam obtinemus, per Apostolica scripta committimus & mandamus, quatenus si id tibi videatur expediens, & sine alierius præjudicio fieri possit, super quo tuam conscientiam oneramus, hujusmodi petitam licentiam, eidem Abbatissæ, auctoritate nostra, concedas.

Datum Avenione IV. Idus Maii anno VII.

LXXV.

Ut reædificetur Conventus Novarien. Ibid. epist. 63.

Dilectis filiis Guardiano & Fratribus Ordinis Minorum Novarien.

Sacræ vestræ Religionis, in qua &c. favorabiliter concedamus. Exhibita siquidem nobis pro parte tua petitio continebat, quod nuper locus, quem dudum habere consuevistis, extra & prope muros Civitatis Novarien. propter guerras in illis partibus ingruentes, & defensionem dictæ Civitatis totaliter & funditus est destructus. Quare pro parte vestra fuit nobis humiliter supplicatum, ut vobis, quod infra Civitatem præfatam, alium, si vobis concedatur pia largitione fidelium, vel alias per vos justo titulo acquiratur, recipere & habere possitis, licentiam concedere dignaremur. Nos itaque vestris in hac parte supplicationibus inclinati, recipiendi infra Civitatem præfatam, ac construendi, & perpetuo habendi, & retinendi pro usu & habitatione vestris, & aliorum Fratrum dicti Ordinis, in loco tamen ad hoc congruo & honesto, hujusmodi alium locum cum Ecclesia sive oratorio, campanili, campana, cœmeterio, domibus, & aliis necessariis officinis: non obstan. fœlicis recordationis Bonifacii Papæ VIII. prædecessoris nostri, qua cavetur ne Fratres Ordinum Mendicantium &c. Nulli ergo nostræ concessionis &c.

Ut in Const. 81. Clementis VI.

Datum Avenione III. Idus Maii anno VII.

LXXVI.

Præficitur Ecclesiæ Chelmen. Ibid. epist. 34.

Dilecto filio Thomæ Himperguey de Seyno Electo Chelmen.

Dum juxta Pastoralis officii debitum, attenta meditatione pensamus, quam sit onusta &c. sustinerent in spiritualibus & temporalibus detrimenta. Cum itaque Ecclesia Chelmen. vacet ad præsens, & tanto tempore vacaverit, per obitum ultimi Episcopi Chelmen. qui extra Romanam Curiam diem clausit extremum, quod Episcopi nomen proprium ignoratur, ut

Vide Const. 52. hujus Pontif.

Eccleſiæ prædictæ proviſio ſit ad SedemApoſtolicam legitime devoluta. Nos vacatione hujuſmodi &c. intellecta &c. intendentes : poſt deliberationem &c. Demum ad te Ordinis Fratrum Minorum Profeſſorem &c. direximus oculos noſtræ mentis. Quibus omnibus attenta &c. de perſona tua, præfatæ Eccleſiæ Chelmen. de prædictorum &c. providemus, teque illi præficimus in Epiſcopum & Paſtorem &c.

Datum Avenione xiii. Kalendas Junii anno vii.

LXXVII.

Confirmat litteras Joannis XXII. in favorem Mendicantium. Ibidem epiſt. 100.

Ad perpetuam rei memoriam.

Tenorem cujuſdam conſtitutionis a fœlicis recordationis Joanne Papa XXII. prædeceſſore noſtro editæ, in regiſtro ipſius prædeceſſoris repertum, de regiſtro ipſo de verbo ad verbum tranſcribi, & ad dilecti filii Hugonis Bernardi Ordinis Fratrum Minorum Profeſſoris, & in Provincia Hiberniæ ſecundum morem eorumdem Fratrum Provincialis Miniſtri, conſtitutione ipſa aſſerentis, ſe & Fratres ipſos indigere, præſentibus inſcribi fecimus, qui talis eſt. *Joannes Epiſcopus ſervus ſervorum Dei. Venerabilibus Fratribus Archiepiſcopis, & Epiſcopis, ac dilectis filiis electis, ad quos præſentes litteræ pervenerint, ſalutem. Vas electionis &c.* ut in Reg. Clementis VI. Bulla 241. & in corp. juris tit. de hæred.

Datum apud Villam novam Avenionenſis diœceſis ii. Idus Julii anno vii.

LXXVIII.

Largitur Indulgentias viſitant. Eccleſ. Clariſſarum de Albenatio. Ibidem epiſt. 238.

Univerſis præſentes litteras &c.

§. I. Licet is de cujus munere venit, ut ſibi a fidelibus ſuis digne ac laudabiliter ſerviatur, de abundantia pietatis ſuæ, quæ & merita ſupplicum excedit & vota, bene ſervientibus multo majora retribuat, quam valeant promereri : nihilominus tamen deſiderantes Domino reddere populum acceptabilem, ac bonorum operum ſectatorem, fideles Chriſti ad complacendum ei, quaſi quibuſdam allectivis muneribus, indulgentiis ſcilicet, & remiſſionibus invitamus, ut exinde reddantur divinæ gratiæ aptiores.

§. II. Cum itaque, ſicut accepimus, Monaſterium de Albenatio Ordinis ſanctæ Claræ Vivarien. adeo ſit in redditibus tenue & exile, quod dilectæ in Chriſto filiæ Moniales in eo degentes non poſſunt ex ipſis congruam ſuſtentationem habere, imo multas ex hoc indigentias ſuſtinere noſcantur. Nos cupientes ut & ipſius Monaſterii Eccleſia congruis frequentetur honoribus, & ipſarum Monialium indigentiæ ſuccurratur, Chriſtique fideles eo libentius cauſa devotionis ad eamdem Eccleſiam confluant, ipſiſque Monialibus pias eleemoſynas largiantur, quo ex his uberius dono cœleſtis gratiæ conſpexerint ſe refectos : de omnipotentis Dei miſericordia & beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum ejus auctoritate confiſi, omnibus vere pœnitentibus & confeſſis, qui in Nativitatis, Circumciſionis, Epiphaniæ, Reſur-

surrectionis, Ascensionis, & Corporis Christi, Pentecostes, quatuor principalibus beatæ Mariæ Virginis, & dictorum Apostolorum Petri & Pauli, & beatæ Claræ festivitatibus, dictam Ecclesiam devote visitaverint annuatim, & eisdem Monialibus pro sustentatione earum, pias eleemosynas erogarint, unum annum & quadraginta dies de injunctis eis pœnitentiis, singulis videlicet festivitatum ipsarum diebus, quibus Ecclesiam ipsam visitaverint, & hujusmodi eleemosynas erogaverint, ut præfertur, misericorditer relaxamus.

Datum Avenione v. Idus Septembris anno VII.

LXXIX.

Ut ad Castrum Malliani domum suam transferre possint. Ibid. epist. 209.

Dilectis filiis Marco Ministro Generali Fratrum Ordinis Minorum, & Guardiano & Fratribus ejusdem Ordinis loci siti extra Castrum Malliani, Sabinen. diœcesis.

§. I. Vestræ devotionis sinceritas promerctur, ut petitionibus vestris, illis præsertim, per quas vestris occurratur dispendiis, & utilitatibus consulatur, favorabiliter annuamus. Sane petitio vestra nobis exhibita continebat, quod vos fili Guardiane & Fratres loci siti extra Castrum Malliani, Sabinen. diœcesis, propter guerrarum discrimina in illis partibus ingruentium & bellorum incursus, multa in eodem loco incommoda passi fuistis, & quod ad evitandum in antea similia incommoda, unum locum pro habitatione vestra, infra dictum Castrum recipere, & in eo Ecclesiam, seu oratorium cum cœmeterio, campanili, campana, & aliis necessariis officinis construere & ædificare, & ad illud vos transferre, & in eo commorari desideratis.

§. II. Nos igitur vestris in hac parte supplicationibus inclinati, vobis, ut infra dictum Castrum, in loco tamen ad hoc congruo & honesto, hujusmodi locum, si vobis pia tradatur largitione fidelium, vel alias ipsum justo titulo acquiratis; dummodo id sine juris præjudicio alieni fieri possit, recipere pro hujusmodi habitatione, & alia præmissa facere possitis, jure tamen Parochialis Ecclesiæ, & cujuslibet alterius in omnibus semper salvo; fœlicis recordationis Bonifacii Papæ VIII. prædecessoris nostri, qua inhibetur expresse, ne Fratres Ordinum Mendicantium domos, vel alia &c. Nulli ergo &c.

Datum Avenione Nonis Novembris, anno VII.

LXXX.

Ut in Castro Somnini Conventum liceat admittere. Ibidem epist. 210.

Dilectis filiis Marco Ministro Generali, & Fratribus Ordinis Minorum.

§. I. Devotionis vestræ exigentibus meritis inducimur, ut petitionibus vestris, illis præsertim, quæ divini cultus, & vestri Ordinis incrementa respiciunt, favorabiliter annuamus.

§. II. Sane petitio pro parte vestra nobis exhibita continebat, quod vos pro eorumdem cultus & Ordinis augmento, unum locum de novo ad habitationem Fratrum ipsius Ordinis in Castro Somnini, Terracinen. diœcesis, recipere, & in eo Ecclesiam seu oratorium cum cœmeterio, campanili, cam-

campana, & aliis necessariis officinis ædificare & construere desideratis, in quo duodecim Fratres decenter & commode poterunt sustentari.

§. III. Nos igitur hujusmodi desiderium in Domino commendantes, vestris in hac parte supplicationibus inclinati, vobis, ut infra dictum Castrum, in loco tamen ad hoc congruo & honesto, locum hujusmodi, si vobis tradatur pia largitione fidelium, vel alias ipsum justo titulo acquiratis, dummodo id sine juris præjudicio alieni fieri possit, & in eo, ut præfertur, duodecim Fratres sustentari valeant, recipere pro hujusmodi habitatione eorumdem Fratrum, & alia præmissa facere possitis; jure tamen Parochialis Ecclesiæ, & cujuslibet alterius in omnibus semper salvo, felicis recordationis Bonifacii Papæ VIII. prædecessoris nostri, qua inhibetur expresse ne Fratres Ordinum Mendicantium domos, vel loca &c. Nulli ergo &c. nostræ concessionis &c.

Datum Avenione Nonis Novembris anno VII.

Reliqua pars registri Innocentii VI. deperdita est.

URBANUS V.

Electus est XV. *Kalendas Octobris anno* MCCCLXII.

Anno Christi 1362. Urbani V. anno I.

I.

Ut ædificent Conventum in Valle Josaphat, & alia loca sancta restaurent. Reg. Vat. lib. commun. ann. I. epist. 232.

Dilectis filiis Andreæ Chesan. & Joanni Poulier, Ordinis Fratrum Minorum Professoribus.

Cögruentia quæ a Pöntificibus debet servari.

§. I. Rationi congruit, & convenit honestati, ut ea, quæ de Romani Pontificis gratia processerunt, licet ejus superveniente obitu, litteræ Apostolicæ super illis confectæ non fuerint, suum consequantur effectum.

Innocentius VI. construendi locū in Terra sancta Minoribus concedit.

§. II. Dudum siquidem felicis recordationis Innocentius Papa VI. prædecessor noster, Ministro Provinciali, & Fratribus Ordinis Minorum Terræ sanctæ, secundum morem dicti Ordinis, pro veneratione sepulcri beatæ Mariæ Virginis gloriosæ in valle Josaphat consistentis, & loci ibi vicini, Cana vulgariter nuncupati, in quo, ut asseritur, Salvatore nostro Domino Jesu Christo nocte suæ passionis orante ad Patrem, factus est sudor ejus tanquam guttæ sanguinis decurrentis in terram, quemdam locum Fratrum dicti Ordinis, in quo Fratres ipsi pro veneratione præmissa, & aliis divinis servitiis valeant commorari, cum necessariis officinis, fundandi, & construendi per suas certi tenoris litteras, plenam & liberam duxit licentiam concedendam, prout in eisdem litteris plenius continetur.

Aliorum auxilium exposcitur.

§. III. Et deinde pro parte ipsorum Ministri, & Fratrum, eidem prædecessori humiliter supplicato, ut in auxilium constructionis hujusmodi, necnon reparationis loci ipsorum de monte Sion dicti Ordinis, ubi (sicut asseritur) Spiritus Sanctus descendit super Apostolos; quique pro majori parte ruinam minatur, quæ sine Christianorum subsidio fieri non possunt, ducendi vobiscum trecentas personas, quas duxeritis eligendas; volentes constructioni, & reparationi hujusmodi manus porrigere adjutrices, ac delibe-

liberantes causa devotionis sepulcrum Dominicum, & alia Oratoria Terræ sanctæ personaliter visitare, ipsisque personis & earum singulis sepulcrum & alia Oratoria supradicta visitandi, licentiam concedere dignaretur. Idem prædecessor hujusmodi supplicationibus inclinatus, vobis, videlicet II. Kalen. Junii Pontificatus sui anno x. ut ea vice dumtaxat trecentas personas hujusmodi vobiscum ducere, ipsisque personis, ut sepulcrum & alia oratoria supradicta, ex causa prædicta visitare, quibuscumque prohibitionibus, constitutionibus & processibus Sedis Apostolicæ in contrarium factis, habitis, seu etiam promulgatis, pœnas & sententias spirituales ac temporales continentibus, nequaquam obstantibus: illaque nihilominus pro hujusmodi visitatione deferre & exhibere, sine quibus peregrinationem hujusmodi commode adimplere non possent, dummodo vos & personæ ipsæ ad partes ipsas nulla alia deferretis, vel deferrent, nec deferre faceretis, vel facerent; quæ in profectum vel favorem hostium fidei Christianæ redundare possent, duxit, auctoritate Apostolica, indulgendum. Quod ab eodem Innocentio conceditur.

§. IV. Verum quia ipsius prædecessoris superveniente obitu, Apostolicæ litteræ super concessione hujusmodi confectæ non fuerunt: nos ne propterea dictæ concessionis effectu frustremini, volumus & Apostolica auctoritate decernimus, quod dicta concessio per eumdem prædecessorem, ut præmittitur, vobis facta, a prædicta die, videlicet, IV. Kalend. Junii, perinde sortiatur effectum, ac si ipsius prædecessoris litteræ super ea, sub ipsius diei data confectæ fuissent, prout superius enarratur. Quodque præsentes ad probandam plene concessionem antedictam, ubique sufficiant; nec ad id probationis alterius adminiculum requiratur. Nulli ergo &c. nostræ voluntatis & constitutionis infringere &c. Litteræ ejusdem in suo robore manent.

Datum Avenione VI. Idus Novembris, anno I.

II.

Ut pro prædicta fabrica asportare possint necessaria. Ibid. epist. 233.

Eisdem.

Rationi congruit &c. consequantur effectum. Olim siquidem fœlicis recordationis Innocentius Papa VI. prædecessor noster, dilectis filiis Ministro Provinciali & Fratribus Ordinis Minorum Provinciæ Terræ sanctæ, *ut supra, usque, & deinde* dicto prædecessori pro parte ipsorum Ministri & Fratrum humiliter supplicato, ut eis & vobis eorum nomine, tam pro constitutione hujusmodi, quam etiam pro reparatione loci eorum de Monte Sion, dicti Ordinis qui, sicut asseritur, pro majori parte ruinam minatur, portandi, & portari faciendi ad partes illas ferraturas, claves, vectes, clavos, & alia ferramenta, quæ in partibus ipsis commode haberi non possunt, licentiam concedere dignaretur. Idem prædecessor hujusmodi supplicationibus inclinatus, portandi & portari faciendi prædicta, & alia ferramenta pro fundatione, constructione, & reparatione prædictis, ut præmittitur, opportuna; constitutionibus, prohibitionibus, & processibus Apostolicæ Sedis, spirituales & temporales pœnas, mulctas, & sententias prolatas in deferentes, seu deferri facientes ferrum, seu lignamina ad partes easdem continentibus, nequaquam obstantibus, vobis, videlicet, XI. Kalen. Junii, Pontificatus sui anno x. de benignitate Apostolica, licentiam concessit, atque dedit. Voluit tamen, quod in manibus Diœcesani loci, in quo navigium, seu navigia, in quo, vel quibus dicta deferenda ponentur, existent, quod præmissa, vel aliquod eorumdem in fraudem non faceretis, præstaretis *Ut in super. Constitut.*

tis corporaliter juramentum; alioquin nisi juramentum hujusmodi præstaretis, ut præfertur, concessionem ipsam haberi voluit pro non facta. Ac etiam voluit quod super hujusmodi juramenti præstatione Diœcesanus prædictus duo confici faceret publica instrumenta, quorum alterum Cameræ Apostolicæ destinare studeret, reliquo penes se reservato. Verum quia ipsius prædecessoris superveniente obitu, litteræ Apostolicæ super dicta concessione confectæ non fuerunt; nos ne propterea dictæ concessionis effectu frustremini, volumus & Apostolica auctoritate decernimus, quod dicta concessio per eumdem prædecessorem, ut præmittitur, vobis facta, a prædicta die, videlicet, IV. Kalend. Junii proinde sortiatur effectum, ac si ipsius prædecessoris litteræ, super ea, sub ipsius diei data confectæ fuissent, prout superius enarratur: quodque præsentes litteræ ad probandum plene concessionem antedictam ubique sufficiant, nec ad id probationis alterius adminiculum requiratur. Nulli ergo &c.

Datum Avenione VI. Idus Novembris anno I.

III.

Quod Abbatissæ sint triennales. Ibid. fol. 38.

Ad futuram rei memoriam.

Præfatio.

§. I. Regularem observantiam, sub qua dudum, dum eramus in Minoribus constituti, devotum reddidimus Altissimo famulatum, sinceris affectibus prosequen. intento studio tenemur, & cupimus in personis & locis Regularibus, quantum cum Deo possumus, reformare deformia Simoniæ scandala, pacem ponere, & salutaria promovere.

Provincial. apud Pontificem conqueritur.

§. II. Nuper siquidem gravis dilecti filii Montolinii Ministri Provincialis Fratrum Ordinis Minorum de Provincia Provinciæ, juxta dicti Ordinis morem, & dilectarum in Christo filiarum Conventus Monasterii de Albonastio Ordinis sanctæ Claræ, Vivarien. diœcesis querela ad Apostolatus nostri perduxit auditum, quod licet Abbatissæ Monasteriorum Ordinis sanctæ Claræ, cujus Ordinis Abbatissæ atque Sorores, sub regimine & secundum Instituta Ordinis Fratrum Minorum vivere dignoscuntur absque minimo insignio Prælaturæ, & in dicta provincia singulæ Abbatissæ ejusdem Ordinis sanctæ Claræ temporales extiterint, ut videlicet ultra triennium in suarum Abbatissarum regiminibus non perdurent; necnon correctioni, & obedientiæ, & regimini Ministri Provincialis Provinciæ & Ministri Generalis Ordinis prædictorum, qui est, & erit pro tempore, subjectæ fore noscantur; tamen dilecta in Christo filia Lombarda de Chavalellis Soror dicti Monasterii de Albonastio, quod in dicta Provincia consistit, olim in Abbatissam dicti Monasterii tunc vacan. in discordia electa, electionem hujusmodi contra consuetudinem dictorum Ordinum apud Apostolicam Sedem multo tempore prosequens, electionem ipsam obtinuit ex commissione Apostolica confirmari, sibique, quod est in dicto Ordine sanctæ Claræ inauditum, munus benedictionis impendi, ac Abbatialis baculi, & annuli insignia exhiberi, ex iis se jactando, quod Abbatiam dicti Monasterii posset, & deberet perpetuo retinere, & quod detestabilius est, ipsa Lombarda contra honestatem, & Instituta dictorum suorum Ordinis & Monasterii, in quo consuevit & debet clausura servari, sub præmissorum colore, sibi assumpsit audaciam, & materiam tam in Romana Curia, quam in locis aliis evagandi, quamquam de redeundo ad clausuram sæpius monita legitime fuerit, & etiam requisita. Quare pro parte Ministri & Sororum aliarum & Conventus præ-

Abbatissa nequit ultra triennium munus prosequi.

Cujusdam Monialis temeritas.

prædicti fuit nobis humiliter supplicatum, ut, cum prædicta in gravem offensam Dei, sacræque Religionis opprobrium, & maximum Conventus & Monasterii prædicti præjudicium, & scandalum plurimorum cessisse, & cedere dignoscatur, providere super iis de opportuno remedio dignaremur.

§. III. Nos igitur super præmissis eidem Conventui paterno compatientes affectu, earumque tranquillitati & paci consulere, dictisque obviare malis & scandalis cupientes, prædictam electionem de dicta Lombarda factam, & confirmationem, & quæcumque alia inde secuta, auctoritate Apostolica, ex certa scientia, revocamus, cassamus, & irritamus, & omnino viribus vacuamus, volentes, & decernentes, quod prædictus Conventus ipsius Monasterii, præmissis nequaquam obstantibus, ad electionem Abbatissæ dicti Monasterii procedere valeant, juxta Instituta, ritum, morem & observantiam supradictarum, & quod dicta Lombarda ad redeundum ad dictum Monasterium, & ejus clausuram inibi cum Abbatissa, quæ pro tempore fuerit, & Conventu prædictis Domino servitura, & sincera in Domino caritate tractanda per Ministrum Provincialem prædictum compelli valeat, & etiam compellatur, constitutionibus Apostolicis, & aliis contrariis non obstantibus quibuscumque. Nulli ergo &c. nostræ revocationis, cassationis, irritationis, vacuationis, voluntatis, & constitutionis infringere &c. Ejus electio irrita declaratur.

Datum Avenione III. Kalend. Decembris, anno I.

IV.

Conceditur Indulgentia visitantibus Ecclesiam Clarissarum de la Gerra. Ibid. epist. 255.

Universis Christifidelibus præsentes litteras inspecturis.

§. I. DUm præcelsa meritorum insignia, quibus Regina cœlorum Virgo Dei genitrix gloriosa, sedibus prælata sydereis, quasi stella matutina prærutilat, devotæ considerationis indagine perscrutamur, dum etiam infra pectoris arcana revolvimus, quod ipsa, utpote mater misericordiæ, gratiæ, pietatis amica, humani generis consolatrix pro salute fidelium, qui delictorum onere prægravantur, sedula oratrix, & pervigil ad Regem quem genuit, intercedit, dignum quin potius debitum arbitramur, ut Ecclesias in honorem sui nominis gratiosis remissionum prosequamur impendiis, & indulgentiarum muneribus honoremus.

§. II. Cupientes igitur ut Ecclesia Monasterii beatæ Mariæ de la Gerra Montis Albi, sanctæ Claræ, Terracon. diœcesis ad quam, ut asseritur, propter multa miracula, quæ ibidem divina clementia operatur, magna confluit populi multitudo, congruis honoribus frequentetur, & ut Christifideles eo libentius causa devotionis confluant ad eamdem, quo ibidem uberius dono cœlestis gratiæ conspexerint se refectos, de omnipotentis Dei misericordia, & beatorum Petri & Pauli Apostolorum ejus auctoritate confisi, omnibus vere pœnitentibus, & confessis, qui in Assumptionis ejusdem beatæ Mariæ Virginis, & beati Matthiæ Apostoli festivitatibus unum annum, & unam quadragenam, illis vero, qui per octavas earum festivitatum prædictam Ecclesiam devote visitaverint annuatim, quadraginta dies de injunctis eis pœnitentiis, singulis videlicet diebus festivitatum & octavarum ipsarum, quibus prædictam Ecclesiam devote visitaverint, ut præfertur, misericorditer relaxamus.

Datum Avenione VII. Idus Novembris anno I.

V.

Ut reædificent fuum Monafterium intra Civitatem Aquen. Ibid. epift. 234.

Dilectis in Chrifto filiabus Abbatiffæ & Conventui Monafterii Monialium fanctæ Claræ, prope Civit. Aquen. Ordinis dictæ Sanctæ.

§. I. SAcræ veftræ Religionis, in qua devotum Deo redditis famulatum, promeretur honeftas, ut votis veftris, & præfertim illis, quæ divini cultus perfeverantiam & ipfius Religionis ftatum confpiciunt, quantum cum Deo poffumus, favorabiliter annuamus.

§. II. Exhibita fiquidem nobis nuper pro parte veftra petitio continebat, quod Monafterium veftrum, quod prope muros civitatis Aquen. in Provincia fituatum erat, propter guerras, quæ in illis partibus retroactis temporibus ingruerunt, adeo deftructum erat, quod in illo refidere non poteratis, prout etiam non poteftis. Quare pro parte veftra fuit nobis humiliter fupplicatum, ut vobis infra dictam civitatem Aquen. in loco tamen ad hoc congruo, loco dicti antiqui Monafterii, unum Monafterium pro habitatione veftra de novo fundare, & conftruere cum Ecclefia, five oratorio, campanili, campana, cœmeterio, domibus, aliifque neceffariis officinis licite valeatis, de benignitate Apoftolica licentiam concedere dignaremur.

§. III. Nos itaque veftris in hac parte fupplicationibus inclinati, devotioni veftræ fundandi & conftruendi de novo Monafterium hujufmodi infra dictam civitatem, in loco tamen ad hoc congruo & honefto, per vos legitime acquifito, feu acquirendo loco dicti antiqui Monafterii, ut præfertur, jure parochialis Ecclefiæ, & cujuslibet alterius in omnibus femper falvo, plenam & liberam, tenore præfentium, licentiam elargimur. Provifo quod locus, in quo dicta Ecclefia quæ deftructa eft, confiftebat, & cœmeterium ipfius antiqui Monafterii nequaquam ad profanos ufus ut hæreditas transferatur. Vobis nihilominus concedentes, quod vos & aliæ Sorores dicti Ordinis, quæ in dicto Monafterio per vos conftruendo pro tempore fuerint, gaudeatis omnibus & fingulis gratiis, privilegiis, immunitatibus & libertatibus, quibus in ipfo antiquo Monafterio gaudebatis. Nulli ergo &c. noftræ conceffionis infringere &c.

Datum Avenione VIII. Idus Decembris anno 1.

VI.

Confirmat quafdam donationes factas Monafterio Scorlinien. Reg. Vatic. ex libro an. 2. & 3. epift. 98.

Ad perpetuam rei memoriam.

Romanus Pontifex Prædecefforum acta confirmare debet.

§. I. RAtioni congruit, & convenit honeftati, ut ea, quæ de benignitate Romani Pontificis proceflerunt, licet ejus fuperveniente obitu, litteræ Apoftolicæ confectæ non fuerint fuper illis, fuum confequantur effectum.

§. II. Olim fiquidem pro parte dilectarum in Chrifto filiarum Abbatiffæ, & Conventus Monafterii Scorlinien. Ordinis fanctæ Claræ, Uratislavien. Diœc. fel. rec. Innocentio Papæ VI. prædecefſori noftro expofito, quod nobiles viri Boulko, & Henricus Duces Sletiæ pro falute animarum fuarum, videlicet Bolko de Provincialis Advocariæ in Strelin. viginti, & Henricus prædictus totidem marcas argenti de emolumentis, & juribus Curiæ Vill.
fi.

seu Castri sui Jaoron ad ipsum pertinentes, singulis annis eisdem Abbatissæ, & eis, quæ ei succederent in eodem Monasterio persolvendas, perpetuo successive donavit, prout in patentibus litteris inde confectis, Ducum prædictorum sigillis munitis, quarum tenores dictus prædecessor de verbo ad ad verbum suis, si super iis confectæ fuissent, litteris inseri voluit, & etiam annotari, ac earumdem litterarum patrocinio communiri, plenius continetur, ac humiliter supplicato, ut donationibus hujusmodi robur Apostolicæ confirmationis adjicere, de benignitate Apostolica dignaretur, dictus prædecessor volens, ut ea quæ pro divini cultus augumento, & animarum salute concessa extiterunt, consisterent perpetuo illibata, earumdem Abbatissæ ac Conventus supplicationibus inclinatus, donationes hujusmodi Conventui, & Monasterio prædictis factas, clausula ipsa in dictis litteris ejusdem Boulkonis contenta, videlicet: *eidem nostræ germanæ Annæ contulimus, atque devovimus viginti marcarum redditus de Provinciali nostra Advocaria in Strelin. annis singulis persolvendas certis temporibus, videlicet ad quælibet quatuor tempora anni quinque marcas, juxta quod solutiones censùs hujusmodi fieri communiter est consuetum, quas profectò marcas eadem nostra germana tollet, & accipiet, & in suos usus convertet ad vitæ suæ tempora, quæ omnium Conditor, & Redemptor faciat diuturna*, & etiam alia clausula in eisdem litteris dicti Henrici contenta, videlicet: *eidem nostræ germanæ Annæ contulimus, atque donavimus viginti marcarum redditus in civitate nostra Jaoron de exactione nostra singulis annis in festo beati Michaelis persolven. quas profectò marcas eadem nostra germana Anna tollet, & accipiet, & in suos usus convertet ad vitæ suæ tempora, quæ omnium Conditor, & Redemptor faciat diuturna*, ab hujusmodi confirmatione aliis prorsus exclusis, ratas habens & gratas, illas videlicet v. Idus Octobris, Pontificatus sui anno VIII. auctoritate Apostolica, ex certa scientia confirmavit, & suarum litterarum voluit patrocinio communiri. Tenores vero dictarum litterarum collationis & donationis Ducum prædictorum, quas, ut præfertur, dictus prædecessor inseri voluit, talis est, videlicet:

Donatio Monasterio facta.

Quædam Instrumenti clausula.

§. III. *In nomine Domini Amen. Quoniam naturalis dilectionis pietas fraternum movet animum, ut eam sororem, quæ delectamentis hujus mundi renuncians Sponsa Christi dedicata est, amplioribus amoris, & fidelitatis exhibitionibus diligere oporteat merito, ac favere. Hinc est, quod nos Balbo Dei gratia Dux Sletiæ, & Dominus de Furstauberth, tenore præsentium, omnibus in perpetuum cupimus fore notum, quod præhabita cum nostris fidelibus deliberatione matura, bona atque devota voluntate, eidem nostræ germanæ detulimus, atque donavimus viginti marcarum reditus de nostra Provinciali Advocaria in Strelin. singulis annis persolvendarum in certis temporibus, videlicet ad quælibet quatuor tempora anni quinque marcas, juxta quod solutionem censùs hujusmodi fieri communiter est consuetum, quas profectò marcas eadem nostra germana tollet & accipiet, & in suos usus convertet ad vitæ suæ tempora, quæ omnium Conditor, & Redemptor faciat diuturna. Ne autem nostra donatio, utpote naturali prodiens ex affectu, nostrum meritum attenuet, seu minuat apud Deum, cupientes aliquid perpetuum seminare, quod in diem messionis, sive retributionis extremæ reconditum, cum gaudio portatis manipulis, metere valeamus, supradictam donationem præmissorum redituum viginti marcarum, cœlestium præmiorum intuitu, donatione sincera, transferimus in Monasterium, ac Collegium Strelinien. donantes atque appropriantes de fratris nostri Ducis Bernbardi expresso consensu, supradictos viginti marcarum reditus, prælibato Strelinien. Monasterio, post mortem præfatæ nostræ germanæ, jure proprietario, non obstantibus quibuscumque im-*

Instrumenti ejusdem transcriptio.

impedimentis perpetuo poſſidendos. In cujus rei teſtimonium præſentem paginam dedimus ſigilli noſtri munimine fideliter roboratam. Actum, & datum in Strelin. anno Domini MCCCXXIV. *in vigilia Annunciationis Virginis glorioſæ, præſentibus iis teſtibus D. Kyliano de Huglbitz, D. Hermanno de Ribiubach, D. Speculo de Bezolbe, Bunado de Ulet, Joanne & Petro germano ſuo de Adchugnbach, Petro Roſeboldi cive Strelinſen. & aliis fide dignis. In nomine Domini Amen. Quoniam naturalis dilectionis pietas fraternum movet animum, ut eam Sororem, quæ delectamentis hujus mundi &c.* ut paulo ſuperius: *eidem noſtræ germanæ Annæ contulimus atque donavimus viginti marcarum reditus in civitate noſtra Jaoron, de exactione noſtra ſingulis annis in feſto beati Michaelis perſolven. quas profecto marcas eadem noſtra germana tollet, & recipiet, ac in ſuos uſus convertet ad ſuæ vitæ tempora, quæ omnium Conditor & Redemptor &c.* ut ſupra in præcedenti inſtrumento uſque ad *munimine fideliter roboratam. Actum Bolen. anno Domini* MCCCXXIX. *prima Dominica poſt diem Nativitatis Mariæ Virginis glorioſæ, præſentibus teſtibus ad hæc vocatis, videlicet D. Rythſeboldo de Bobgert, D. Henric. de Waldolu Bunado, & Bumbardo fratribus de Zedlitz, Siſido Reuler. Judice Curiæ noſtræ, D. Petroldo de Zeſlata Confeſſore noſtro, Petſhone de Laudiſtrone, & aliis multis fide dignis. Datum per manus Joannis de Slilvitz noſtri Prothonotarii,* IV. *Idus Septembris.*

§. IV. Verum quia ipſius prædeceſſoris ſuperveniente obitu, Apoſtolicæ litteræ ſuper confirmatione hujuſmodi confectæ non fuerunt; Nos ne dicta Abbatiſſa & Conventus dictæ confirmationis fruſtrentur effectu. Volumus & Apoſtolica auctoritate decernimus, quod præſentes litteræ ad probandum plene confirmationem ſupradictam ubique ſufficiant, nec ad id probationis alterius adminiculum requiratur. Nulli ergo &c.

Datum Avenione VI. Idus Novembris anno I. &c.

VII.

Ut promoveatur ad Lecturam & Magiſterium frater Dionyſius Foullechat. Ibidem epiſt. 270.

Dilecto filio Cancellario Eccleſiæ Pariſien. ſalutem.

§. I. VIri ſacræ lectionis ſtudio dediti, & in lege Dei eruditi, ſub Religionis habitu Domino famulantes, favoris Apoſtolici gratiam promerentur; eoque benignius decet honeſtis eorum deſideriis annui, quo ex eorum profectibus major poteſt in Dei Eccleſia utilitas provenire.

§. II. Exhibita ſiquidem nobis pro parte dilecti filii Joannis de Sparnaco, Cuſtodis Fratrum Minorum Ordinis Remhen. petitio continebat, quod licet ipſe, qui in Remhen. ſtudio, quod in ſacra Theologia ſolemne poſt Pariſien. ſtudium reputatur, principalis Sententiarum & Bibliæ Lector, per ſex continuos annos fuit ad legendum ſententias in dicto Pariſien. ſtudio, pro primo curſu debito Provinciæ Franciæ, de qua fore dignoſcitur, per dilectos filios Capitulum Provinciale Fratrum dicti Ordinis ejuſdem Provinciæ Franciæ, juxta ipſius Ordinis morem, nuper electus, & per dilectum filium Miniſtrum Generalem dicti Ordinis approbatus & confirmatus extiterit. Tamen, quia dilectus filius Dionyſius Foullechat dicti Ordinis Profeſſor, qui ſententias ipſas, quæ ordinarie leguntur in hyeme, primo loco, & curſu, & ante omnes eorumdem Ordinis & Provinciæ Fratres legere poſſit, a Sede Apoſtolica, ut dicitur, litteras impetravit, præfatus Joannes in lectura hujuſmodi, ad quam electus, ut præmittitur, extitit, & aliis quæ inde-

juxta

juxta dictorum studii & Ordinis constitutiones sequi consueverunt, impeditur. Quare pro ipsius Joannis parte, fuit nobis humiliter supplicatum, ut providere sibi super iis, de benignitate Apostolica, dignaremur.

§. III. Nos itaque præmissis, necnon laudabili testimonio, quod de ipsius Joannis magna scientia, & honestate morum & vitæ, aliisque virtutum meritis, apud nos a fide digno multipliciter perhibetur, benigne pensatis; volentes eum propterea favoribus prosequi gratiosis, ipsius Joannis in hac parte supplicationibus inclinati, discretioni tuæ per Apostolica scripta mandamus, quatenus si ita est, eumdem Joannem ad legendum dictas sententias in ipso Parisien. studio, in proximo æstatis seu vacationis tempore, recipias & admittas; ipsumque omnibus libertatibus & gratiis in dicto Parisien. studio dictas sententias in hyeme legentibus, concessis, facias, sine difficultate gaudere. Et demum post lecturam hujusmodi, eum ad magisterium in facultate prædicta, si ad hoc per examinationem tuam, & aliorum Magistrorum dicti studii reperiatur idoneus, servatis solemnitatibus consuetis, provide promoveas, ac si hyemali tempore, & debitis, cursu, & ordine sententias legisset easdem; statutis & consuetudinibus studii & Ordinis prædictorum contrariis non obstantibus quibuscumque.

Datum Avenione XVII. Kal. Januarii, anno 1.

VIII.

Fit familiaris Pontificis. Ex lib. secret. fol. 92.

Dilecto filio Petro de Fano Ordinis Fratrum Minorum Converso familiari nostro, salutem.

VIrtutibus clarens, & Religionis meritis, sicut famæ laudabilis testimonio commendaris, illam in nostro & Apostolicæ Sedis conspectu gratiam meruisti &c. pleniorem gratiam invitemur. Nulli ergo &c. *Ut in Const. 40. Innoc. VI.*

Datum Avenione V. Idus Februarii, anno 1.

IX.

Conceditur licentia ædificandi Monasterium Clarissarum Patavien. Ibidem epist. 307.

Dilecto filio nobili viro Rodulpho Duci Austriæ.

§. I. IIs, quæ animarum salutem, & divini cultus augmentum respiciunt, libenter Apostolici favoris præsidium impertimur. Sane porrectæ nobis pro parte tua petitionis series continebat, quod tu de salute propria cogitans, cupiensque terrena in cœlestia, & transitoria in æterna fœlici commercio commutare, ad laudem Omnipotentis Dei, & divini cultus augmentum, tuæque, & progenitorum tuorum animarum salutem, unum Monasterium Monialium Ordinis sanctæ Claræ extra muros tui Oppidi Viennen. prope sanctum Theobaldum, Patavien. Diœc. in loco ad hoc congruo & honesto, cum Ecclesia, cœmeterio, domibus, campanili, campana, & aliis necessariis officinis fundare, construere, & ædificare, ac de bonis propriis a Deo tibi collatis pro sustentatione Abbatissæ, & viginti Monialium, seu Sororum inibi ponendarum, sufficienter dotare proponis. Quare nobis pro parte tua extitit humiliter supplicatum, ut præmissa faciendi tibi licentiam concedere dignaremur.

§. II. Nos

§. II. Nos itaque volentes te in hujuſmodi propoſito, quod gratum Altiſſimo reputamus confovere, tuis in hac parte ſupplicationibus inclinati, devotioni tuæ fundandi, conſtruendi,& ædificandi dictum Monaſterium cum Eccleſia, cœmeterio, domibus, campanili, campana, & aliis officinis prædictis extra dictos muros, prope dictum Oppidum, in loco prædicto, dote hujuſmodi eidem Monaſterio primitus aſſignata, Diœceſani loci & cujuslibet alterius licentia minime requiſita: jure tamen parochialis Eccleſiæ &c. plenam & liberam, tenore præſentium, auctoritate Apoſtolica licentiam elargimur. Et nihilominus quod Abbatiſſa & Moniales prædictæ, ac perſonæ dicti Monaſterii, & ipſum Monaſterium, poſtquam fundatum, conſtructum, & dotatum fuerit, ut præfertur, gaudeant omnibus privilegiis, libertatibus, exemptionibus, indulgentiis & gratiis, quibus gaudent alia Monaſteria, & perſonæ Ordinis memorati, de gratia concedimus ampliori. Nulli ergo &c. noſtræ largitionis & conceſſionis infringere &c.

Datum Avenione XVI. Kal. Martii, anno I.

X.

Ut intra civitatem Nivernen. ædificetur Conventus Minorum. Ibid. epiſt. 26.

Venerabili fratri Epiſcopo Nivernen.

§. I. IN iis, quæ ad perſeverantiam divini ſervitii opportuna fore cognoſcimus, quantum cum Deo poſſumus, nos favorabiles reddimus & benignos. Sane petitio pro parte dilectorum filiorum Guardiani, & Fratrum Ordinis Minorum nobis nuper exhibita continebat, quod olim locus eorumdem Ordinis, qui extra civitatem Nivernen. exiſtebat, propter guerrarum motiones in illis partibus notorie ingruentes, totaliter deſtructus fuit: quodque dilectus filius nobilis vir Ludovicus Comes Flandriæ, Dominus temporalis dictæ Civitatis Nivernen. ipſis Guardiano & Fratribus intra dictam Civitatem quemdam locum, in quo pro uſu & habitatione dicti Guardianus & Fratres alium locum de novo conſtrui fecerunt, donavit. Quare pro parte Guardiani & Fratrum prædictorum nobis extitit humiliter ſupplicatum, ut eis, quod hujuſmodi locum, ipſis, ut præfertur, donatum recipere, & in eo Eccleſiam, ſeu oratorium cum cœmeterio, campanili, campana, domibus, & aliis neceſſariis officinis conſtruere & ædificare, dictumque locum antiquum alienare, ac pretium, & quidquid inde reciperent, in conſtructionem ipſius novi loci convertere valeant, concedere, de benignitate Apoſtolica, dignaremur.

§. II. Nos igitur ipſorum Guardiani, & Fratrum in hac parte ſupplicationibus inclinati, fraternitati tuæ, de qua in iis, & aliis, in Domino fiduciam obtinemus, per Apoſtolica ſcripta mandamus, quatenus ſi tibi videatur, quod præmiſſa ſine præjudicio Eccleſiarum ejuſdem Civitatis Nivernen. fieri poſſint; & ad id dilectorum filiorum Communitatis dictæ Civitatis accedat aſſenſus, eiſdem Guardiano & Fratribus recipiendi dictum locum ſic donatum, dummodo ad hoc ſit congruus, & honeſtus, & in eodem loco, ut præfertur, donato, ædifican. & conſtruen. Eccleſiam, ſeu oratorium cum cœmeterio, campanili, campana, domibus, & aliis neceſſariis officinis prædictis, fœl. rec. Bonifacii Papæ VIII. prædeceſſoris noſtri prohibente &c. Contradictores per cenſuram eccleſiaſticam, appellatione poſtpoſita, compeſcendo.

Datum Avenione XIV. Kal. Martii, anno I.

XI. *Ut*

XI.

Ut Monasterium Podutentanum Clarissarum gaudeat privilegiis Ordini sanctae Clarae concessis. Ibidem epist. 352.

Dilectis in Christo filiabus Abbatissae & Conventui Monasterii loci Podutentani, Ordinis sanctae Clarae, Urgellen. Dioecesi.

PIa desideria devotorum, & praesertim sub regulari habitu virtutum Domino famulantium, favore benigno prosequi cupientes, eis affectione paterna in iis libenter annuimus, per quae ipsius pacis & quietis commodum valeant promereri. Sane petitio pro parte vestra nobis nuper porrecta continebat, quod vos, jam sunt tres anni elapsi...... & consensu, & beneplacito bonae memoriae Hugonis Episcopi Urgellen. unum Monasterium in loco Podutentani Ordinis sanctae Clarae Urgellen. Dioecesi. fundare & construere incoepistis. Nos igitur vestris supplicationibus inclinati, ut vos, & dictum vestrum Monasterium omnibus privilegiis Apostolicis, immunitatibus, & libertatibus gaudere, & uti possitis, quibus Ordo praefatus, & alia Monasteria dicti Ordinis sanctae Clarae gaudent, & utuntur, Apostolica auctoritate, vobis, tenore praesentium concedimus de gratia speciali. Nulli ergo &c. nostrae concessionis infringere &c.

Datum Avenione III. Idus Martii, anno I.

XII.

Ut conferat gradum Magisterii fratri Montelino de Croca Ministro Provinciae. Ibid. epist. 185.

Dilecto filio Francisco de Cardiliaco Ordinis Fratrum Minorum in sacra Pagina Magistro, in loco Fratrum dicti Ordinis Avenionen. in eadem Pagina Regenti.

VIri sacrae lectionis studio dediti & in lege Domini eruditi, sub Religionis habitu Domino militantes, favoris Apostolici gratiam promerentur, eoque benignius decet honestis eorum desideriis annui, quo ex eorum profectibus major potest in Ecclesia Domini utilitas provenire. Cum itaque, sicut accepimus, dilectus filius Montolinus de Croca de Aquis, Minister Provincialis Fratrum Ordinis Minorum in Provincia Provinciae, secundum dicti Ordinis morem, apud nos de Religionis zelo, litterarum scientia, ac aliis multiplicium virtutum meritis fide dignorum testimonio commendatus, multis annis in quampluribus Civitatibus legerit Theologicam facultatem, & sex annis in Massilia, Avenionen. & in Montepessulano, Magalonen. Dioec. per sex annos & alibi, in ipsa Theologica facultate adeo, divina gratia favente, profecerit, quod digne meretur in dicta Pagina honorem recipere Magistralem, fuit pro ipsius Montelini parte humiliter supplicatum, ut ipsum ad honorem dicti Magisterii promoveri, de benignitate Apostolica mandaremus. Nos igitur de sufficientia & idoneitate ipsius Montelini ad hoc notitiam non habentes, discretioni tuae, de qua in Domino fiduciam gerimus specialem, eidem Montelino, si per tuam, & aliorum Magistrorum facultatis praedictae, in civitate Avenionen. existentium, diligentem examinationem, ipsum ad hoc sufficientem & idoneum esse repereris, Magistralem honorem, & docendi licentiam, servatis consuetudinibus Viennen. Concilii, & aliis solemnitatibus in talibus consuetis, & ut ipse intra ipsum Ordi-

Ordinem, & extra, quibuſcumque gratiis, privilegiis, libertatibus, indulgentiis tam a Sede Apoſtolica, quam a prædicto Ordine, Fratribus ejuſdem Ordinis in eadem Theologia Pariſiis Magiſtratis, conceſſis, uti, & gaudere valeat; ac ſi in Pariſien. ſtudio hujuſmodi Magiſterium recepiſſet, auctoritate Apoſtolica concedendi. Non obſtan. quibuſcumque &c. plenam & liberam concedimus, tenore præſentium, facultatem.

Datum Avenione III. Kal. Aprilis, anno 1.

XIII.

Ut duos Fratres in ſuo poſſit habere conſortio. Ibid. epiſt. 324.

Venerabili fratri Manfredo Epiſcopo Chien.

EXimiæ devotionis ſinceritas, quam ad nos & Romanam geris Eccleſiam, promeretur, ut in iis quæ tibi, & Eccleſiæ tuæ poſſunt eſſe commoda, quantum cum Deo poſſumus, favorabiliter annuamus. Tuis itaque ſupplicationibus inclinati, ut tu duos Fratres Ordinis Minorum Profeſſores, cujus Profeſſor exiſtis, quos ad hoc duxeris eligendos, in ſocietatem tuam aſſumere, tecumque habere, & pro tuis, & Eccleſiæ tuæ utilitatibus, ſeu negotiis, quoties id expedire tibi videbitur, ad loca non prohibita deſtinare, cujuſcumque licentia per te, vel Fratres ipſos minime requiſita. Non obſtan. quibuſcumque &c. Nulli ergo &c.

Datum Avenioni Kal. Aprilis, anno 1.

XIV.

Ut poſſint ſuum Monaſterium transferre intra Civitatem. Ibid. epiſt. 372.

Dilectis in Chriſto filiabus Abbatiſſæ & Conventui Monaſterii ſanctæ Claræ Maſſilien.

§. I. INter ceteras ſollicitudinis noſtræ curas, illud cordi noſtro potiſſime inſidet, ut perſonæ eccleſiaſticæ, & præſertim regulares, quæ, mundanis illecebris relegatis, ſe divinis obſequiis voluntarie dedicarunt, cultum divinum, ad quem ſunt ſpecialiter deputatæ, liberis & quietis mentibus exequantur.

§. II. Exhibita ſiquidem nobis veſtra petitio continebat, quod dudum vos propter metum armigerarum gentium, ſocietatis iniquæ, molientium civitatem Maſſilien. ſibi tyrannica rabie ſubjugare, de veſtro Monaſterio ſanctæ Claræ, quod extra mœnia Civitatis ejuſdem ſatis ſolemne, cum Eccleſia habebatis, recedentes pro veſtra tuitione, veſtrique pudoris contaminatione vitanda, infra dictam Civitatem vos reduxiſtis, præfatumque veſtrum Monaſterium datum fuit in ruinam. Quare nobis humiliter ſupplicaſtis, ut aliud Monaſterium infra Civitatem eamdem conſtruendi, & conſtrui faciendi, cum Eccleſia, cœmiterio, & aliis neceſſaris officinis, licentiam vobis concedere dignaremur.

§. III. Nos igitur veſtris in hac parte ſupplicationibus inclinati, locum aliquem honeſtum & idoneum ad hoc, ſi vobis pia largitione fidelium concedatur, aut alias per vos juſto titulo acquiratur, infra mœnia Civitatis prædictæ recipiendi & habendi, ac in illo Monaſterium cum Eccleſia, & cœmeterio, & aliis neceſſariis officinis conſtruendi, & conſtrui faciendi, illudque inhabitandi, & perpetuo retinendi; jure tamen Parochialis &c. cujuſlibet &c. ſalvo, plenam & liberam vobis, auctoritate Apoſtolica, tenore præſen-

ſentium, licentiam elargimur. Proviſo quod locus, in quo dictum Monaſterium exiſtebat, ad profanos uſus ut hæreditas minime transferatur. Vobis nihilominus concedentes, quod vos, & aliæ Moniales Ordinis ſanctæ Claræ, quæ in dicto Monaſterio de novo conſtruendo pro tempore fuerint, gaudeatis omnibus & ſingulis privilegiis, gratiis, & libertatibus, quibus vos aliæque Moniales quæ in dicto veſtro Monaſterio diruto fuerunt pro tempore, hactenus gaudebatis. Nulli ergo &c.

Datum Avenione IV. Idus Maii, anno 1.

XV.

Conceditur Indulgentia viſitantibus Eccleſiam Minorum Fanen. Ibid. ep. 216.

Univerſis Chriſti fidelibus præſentes litteras inſpecturis.

SPlendor paternæ gloriæ, qui ſua mundum illuminat ineffabili claritate, pia vota fidelium de clementia ipſius ſperantium, tunc præcipue benigno favore proſequitur, cum devota ipſorum humilitas Sanctorum precibus & meritis adjuvatur. Cupientes igitur, ut Eccleſia Fratrum Ordinis Minorum Fanen. congruis honoribus frequentetur, & ut Chriſti fideles eo libentius cauſa devotionis confluant ad eamdem, quo ibidem uberius dono cœleſtis gratiæ conſpexerint ſe refectos; de Omnipotentis Dei miſericordia, & beatorum Apoſtolorum ejus Petri & Pauli auctoritate confiſi, omnibus vere pœnitentibus & confeſſis, qui in Nativitatis, Reſurrectionis, Aſcenſionis, Corporis Domini noſtri Jeſu Chriſti, Pentecoſtes, necnon in quatuor principalibus beatæ Mariæ Virginis, Paraſceves, ſanctæ Crucis, ſancti Franciſci, ſancti Antonii, ſancti Ludovici Epiſcopi & Confeſſoris, ac ſanctæ Claræ feſtivitatibus, præfatam Eccleſiam devote viſitaverint, annuatim unum annum & quadraginta dies de injunctis eis pœnitentiis, ſingulis videlicet feſtivitatum ipſarum diebus, quibus Eccleſiam ipſam viſitarint, ut præfertur, miſericorditer relaxamus; præſentibus poſt decennium minime valituris.

Datum Avenione XVIII. Kalendas Julii, anno 1.

XVI.

Ut reſtituantur fratri Petro Fanen. Pontificio Vicario in urbe Smyrnarum, bona ablata. Ibid. epiſt. 656.

Venerabilibus fratribus, Colloцen. & Smyrnen. Archiepiſcopis, ac Epiſcopo Chien.

§. I. QUerelam dilecti filii Petri de Fano Ordinis Fratrum Minorum Profeſſoris accepimus, continentem, quod dum ipſe olim Vicariatus officio pro ſancta Romana Eccleſia, per fœl. rec. Clementem VI. & Innocentium VI. Romanos Pontifices, prædeceſſores noſtros, quorum familiaris erat, dum agerent in humanis, ſucceſſive ſibi commiſſo in civitate Smyrnen. ubi præcipue receptatio fidelium in partibus illis viget, eidem uſque ad Apoſtolicæ Sedis beneplacitum, exercendo ad profectum & tuitionem fidei Orthodoxæ, repreſſionemque infidelium, utiliter fungeretur, illudque attenta ſolertia exerceret: quidam iniquitatis filii, concitata ſeditione intra dictæ mœnia Civitatis, domos habitationum dicti Petri, & ſtipendiariorum ad commiſſi ſibi executionem officii deputatorum, ibidem ſituatas, impetuoſe ac hoſtiliter invadentes, effractis clauſuris, bladum, vinum, & alia victualia; necnon lectos, veſtes, utenſilia, armaque, & non-

Petrus Fanenſis cōqueritur apud Pontificem.

Hoſtilia perpetrata recenſentur.

nonnulla alia bona, tam ad Petrum, quam ad ſtipendiarios prædictos pertinentia, nequiter inde rapuerunt, aſportarunt, dictoſque Petrum & ſtipendiarios rebus & bonis hujuſmodi ad ſe pertinentibus ſpoliatos, injuriis affecerunt, & Civitatem præfatam multis minis & terroribus, quæ in conſtantem cadere poterant, egredi compulerunt, in gravem Dei & Apoſtolicæ Sedis contemptum & offenſam, ac in enorme periculum perditionis Civitatis prædictæ, ipſorumque ſpoliatorum non modicum præjudicium & gravamen.

Vult Pontifex de remedio providere. §. II. Volentes igitur Petro, & ſtipendiariis prædictis, ne ex ſervitiis Eccleſiæ præfatæ fideliter per eos impenſis, ex quibus præmia promererentur, detrimenta ſuſtineant, de opportuno remedio providere, Fraternitati veſtræ per Apoſtolica ſcripta mandamus, quatenus vos, vel duo, aut unus veſtrum, per vos, ſeu alium, vel alios, omnes occultos detentores hujuſmodi rerum & bonorum, ex parte noſtra publice in Eccleſiis coram populo moneatis, ut infra certum terminum competentem præfigendum eiſdem, hujuſmodi res & bona ..... præfatis Petro & ſtipendiariis reſtituant & revelent, ac de iis plenam ſatisfactionem impendant; & ſi hoc non impleverint, infra alium terminum competentem, eis ad hoc peremptorie præfigendum, ex tunc in eos proferatis excommunicationis ſententiam generalem. Et nihilominus ſine ſtrepitu & figura judicii, vos de iis diligentius informantes, *Delegantur ad cautam Epiſcopi.* omnes & ſingulos, quos vobis conſtiterit hujuſmodi ſpoliationem commiſiſſe, etiam pro quacumque parte dictorum bonorum, vel eam committi mandaſſe, vel res & bona ipſius, vel de ipſis aliqua occupaſſe, vel occupare, ſeu detinuiſſe, vel detinere, ſuo, aut aliorum nomine, nominatim, auctoritate noſtra, monere curetis, ut infra certum competentem terminum dictis Petro & ſtipendiariis, res & bona præfata reſtituant: alioquin ex tunc in omnes & ſingulos monitioni hujuſmodi non parentes, nominatim, auctoritate prædicta, excommunicationis ſententiam proferatis, & tam dictos in quos generaliter, quam alios prædictos, in quos nominatim hujuſmodi excommunicationis ſententiam duxeritis promulgandam, ubi, & quando vobis expedire videbitur, excommunicatos publice nuntiari, & ab omnibus arctius evitari faciatis, donec ſuper præmiſſis ſatisfecerint competenter, & abſolutionis beneficium meruerint obtinere. Non obſtan. tam fœlicis recordationis Bonifacii VIII. prædeceſſoris noſtri, in quibus cavetur ne quis extra ſuam civitatem & diœceſim &c. Contradictores per cenſuram &c. appellatione poſtpoſita, compeſcendo.

Datum Avenione XVI. Kalendas Julii anno I.

XVII.

Ut reædificent Monaſterium ſuum intra muros Civitatis Biterren. Ibidem epiſt. 427.

Dilectis in Chriſto filiabus Abbatiſſæ & Conventui Monaſterii ſanctæ Claræ in ſuburbiis Biterren. Ordinis ejuſdem Sanctæ.

Ut in Conſtit. 5. hujus Pontif. §. I. Sacræ veſtræ Religionis in qua &c. favorabiliter annuamus. Exhibita ſiquidem nobis pro parte veſtra petitio continebat, quod Monaſterium veſtrum, quod in loco forti, multum bene ædificatum & conſtructum exiſtit, frequenter ſubjacuerit; & ad præſens evidenter ſubjacet periculo incurſuum patriam invadentium hoſtilium perſonarum: propter quod jam per ſeptennium, vel circiter pro magna parte temporis vos oportuit extra ipſum Monaſterium commorari; dilectique filii Cives Civitatis Biterren. ex præmiſſis, etiam ſibi, & Civitati prædictæ periculum metuentes,

tes, vobis sæpius suaserunt, ut præfatum destruere, & aliud de novo infra Civitatem ipsam Monasterium construere curaretis. Quare pro parte vestra fuit nobis humiliter supplicatum, ut vobis pro loco dicti antiqui vestri Monasterii, aliud Monasterium infra muros prædictos fundare, & construere, & constructum recipere, & perpetuo retinere possitis, licentiam concedere, de benignitate Apostolica, dignaremur.

§. II. Nos itaque hujusmodi vestris supplicationis inclinati, vobis fundandi & construendi loco dicti antiqui vestri Monasterii, infra muros prædictos alium Monasterium, in loco tamen ad hoc congruo & honesto, qui vobis pia largitione fidelium tradatur, aut per vos alio justo titulo acquiratur, cum Ecclesia &c. & aliis necessariis officinis, illudque perpetuo retinendi, quibuscumque constitutionibus Apostolicis contrariis nequaquam obstan. dummodo venerabilis fratris nostri Episcopi, & dilectorum filiorum Capituli Biterren. ac Consulum Civitatis prædictæ ad id accedat assensus: jure Parochialis &c. semper salvo, plenam & liberam, auctoritate Apostolica, licentiam elargimur. Proviso quod Ecclesia seu Oratorium, & cœmeterium dicti vestri antiqui Monasterii ad profanos usus, velut hæreditas minime transferatur, & quod in ipsa Ecclesia per aliquem Presbyterum idoneum deserviatur perpetuo laudabiliter in divinis. Et nihilominus vobis, tenore præsentium, concedimus, quod vos in prædicto novo Monasterio, cum constructum fuerit, & in eo habitaveritis, gaudeatis omnibus indulgentiis, privilegiis, gratiis, libertatibus, & exemptionibus, quibus antea in dicto Monasterio gaudebatis. Nulli ergo &c.

Datum Avenione XVIII. Kalendas Septembris anno I.

XVIII.

Ut possint admittere tres Conventus. Ibid. epist. 109.

Dilectis filiis Ministro Provinciali & Fratribus Ordinis Provinciæ Calabriæ, secundum morem dicti Ordinis, salutem.

§. I. INter Ecclesiasticos Ordines in domo Domini militantes, illud ex benedictione cœlesti Ordini vestro, & vobis ad laudes speciales adscribitur, & rerum efficax magistra experientia testatur, quod ubique locorum, in quibus degitis, fideles populos ad salutis gratiam evocatis, proficientes vobis per vitæ meritum, & aliis per exemplum. Cum itaque, sicut exhibita nobis pro parte vestra petitio continebat, in terra Ipsigro, ac Burelli, & sancti Lucidi, castris, Biraticen. Militen. & Cusentin. diœcesis, ac etiam in aliis locis, eisdem terræ, & castris per decem leucas & ultra propinquis, nullus locus, seu Conventus Fratrum Mendicantium existat, licet ibi tres valde necessarii pro prædicatione verbi Dei, & doctrinæ Catholicæ, ac Christianæ fidei forent, cum inibi per Fratricellos, & Græcos aliquos contra fidem Catholicam sint errores varii seminati, pro parte vestra fuit nobis humiliter supplicatum, ut vobis recipiendi & ædificandi tria loca in prædictis terra, & castris, quemlibet videlicet dictorum locorum cum Ecclesia, seu oratorio, cœmeterio, campanili, campana, & aliis necessariis officinis, pro usu & habitatione Fratrum vestri Ordinis, auctoritate Apostolica licentiam concedere, de benignitate Apostolica dignaremur.

§ II. Nos itaque carissimæ in Christo filiæ nostræ Joannæ Reginæ Hierusalem, & Siciliæ illustris, nobis super hoc humiliter supplicantis, & vestris in hac parte supplicationibus inclinati, recipiendi & ædificandi hujusmodi tria loca in dictis terra & castris, unum videlicet in quolibet eorum, in locis ta-

men ad hoc congruis & honeſtis, ſi vobis pia largitione fidelium concedantur, aut alias juſto titulo acquirantur, pro uſu & habitatione prædictis, cum Eccleſia, ſeu oratorio, cœmeterio, campanili, campana, & aliis neceſſariis officinis, dummodo in quolibet loco prædictorum duodecim Fratres veſtri Ordinis præfati pro tempore moraturi honeſte & congrue valeant ſuſtentari: jure tamen Parochialium Eccleſiarum &c. conſtitutione fel. recor. Bonifacii Papæ VIII. prædeceſſoris noſtri prohibente, ne Religioſi Ordinis Mendicantium loca de novo &c. Nulli ergo &c.

Datum Avenione v. Kalendas Septembris anno 1.

XIX.

Ut fideles adjuvent ſtructuram Conventus de Aleto. Ibid. epiſt. 497.

Univerſis Chriſti fidelibus præſentes litteras inſpecturis.

Vid. Conſtit. 56 Innocen. VI.

Eccleſiarum & aliorum piorum locorum fabricis manum porrigere adjutricem, pium apud Deum & meritorium reputantes, frequenter Chriſti fideles ad impendendum Eccleſiis & locis ipſis auxilium, noſtris litteris exhortamur. Cum itaque, ſicut accepimus, locus Fratrum Ordinis Minorum de Aleto, Nemauſen. diœceſis, dudum propter guerrarum turbines, quæ in illis partibus viguerunt, diſſipatus fuerit & deſtructus; & ad reparationem ejuſdem loci eleemoſynæ fidelium ſint plurimum opportunæ: Univerſitatem veſtram rogamus, monemus, & hortamur attente, vobis in remiſſionem peccaminum injungentes, quatenus de bonis vobis a Deo collatis, ad reparationem hujuſmodi, pias eleemoſynas, & grata caritatis ſubſidia erogetis, ut per ſubventionem veſtram hujuſmodi locus prædictis Fratribus reparari valeat, voſque per hoc, & alia bona quæ, Domino inſpirante, feceritis, ad æternæ poſſitis fœlicitatis gaudia pervenire. Nos enim &c.

Datum Avenione Nonis Septembris anno 1.

XX.

Ut admittatur ad actus Magiſtrales in Univerſitate Pariſienſi Guillelmus de Prato. Ibid. epiſt. 89.

Cancellario Eccleſiæ Pariſien.

Vid. Conſtit. 31. Innocent. VI.

Religionis zelus, litterarum ſcientia, vitæ ac morum honeſtas &c. ſuper quibus apud nos dilectus filius Guillelmus de Prato Ordinis Fratrum Minorum Profeſſor, & in ſacra Theologia Magiſter fide dignorum commendatur teſtimonio, nos inducunt, ut ipſum Apoſtolicis gratiis & favoribus proſequamur. Cum itaque, ſicut accepimus, dictus Guillelmus, qui, ut aſſerit, de civitate Pariſien. traxit originem, & in univerſitate ſtudii Oxonien. Cantuarien. diœceſis multis annis ſtuduit, & legit in Theologica facultate; & demum ibidem in ipſa facultate docendi licentiam, & Magiſterii ſuſcepit honorem; cupiat in Univerſitate Pariſien. ſtudii eamdem legere facultatem, & patriæ ſuæ impendere, quod alibi ſtudioſis laboribus acquiſivit. Nos hujuſmodi ejus deſiderium æquum, & laudabile reputantes, ſuiſque in hac parte ſupplicationibus inclinati, diſcretioni tuæ per Apoſtolica ſcripta mandamus, quatenus eumdem Guillelmum ad legendum, determinandum, diſputandum, & ceteros actus Magiſtrales exercendum in facultate & univerſitate ipſius Pariſien. ſtudii ſupraſcriptis, pro-

inde

inde etiam auctoritate nostra libere admittas, & ab aliis admitti facias, ac si in ipsa Universitate Parisien. studii Magistratus fuisset, eumque Universitati & consortio Magistrorum facultatis, & universitatis earumdem aggreges, & facias aggregari &c.

Datum Avenione XV. Kalendas Decembris anno II.

XXI.

Ut Minores ministrent Sacramenta peregrinis Hospitalis Hierosolymitani. Ibid. epist. 112.

Ad perpetuam rei memoriam.

PIis devotorum desideriis, illis præsertim, quæ salutem respiciunt fidelium animarum, gratum nos decet præbere assensum. Cum itaque, sicut accepimus, dilecta in Christo filia Sophia Philippi mulier Florentina zelo devotionis accensa, ad laudem Dei, & pro animæ suæ salute, de licentia Sedis Apostolicæ speciali, in monte Sion prope Hierusalem, unum Hospitale pauperum, in quo Christiani peregrini recipiantur, construi fecerit, opere non modicum sumptuoso. Nos volentes Hospitale ipsum munere prosequi gratiæ specialis, & fidelibus in eodem Hospitali, qui in dicto Hospitali morabuntur pro tempore, nos exhibere in spiritualium largitione munerum liberales; ut Fratres Ordinis Minorum in Presbyteratus Ordine constituti, qui in loco seu Conventu dicti montis Sion erunt pro tempore, omnibus Christi fidelibus, qui in dicto Hospitali pro tempore morabuntur, quoties expedierit, pœnitentiæ & Eucharistiæ, & alia Ecclesiastica Sacramenta ministrare valeant, absque cujuscumque præjudicio, constitutionibus quibuscumque contrariis nequaquam obstan. eisdem Fratribus, auctoritate Apostolica, tenore præsentium indulgemus. Nulli ergo &c.

Datum Avenion. Idibus Decembris anno II.

ANNO CHRISTI 1364. URBANI V. ANNO 2. & 3.

XXII.

Ut construere possit Monasterium Clarissarum. Reg. Vatic. epist. 194.

Dilecto filio nobili viro Leonello secundogenito carissimi in Christo filii nostri Eduardi Regis Angliæ Illustris, Duci Clarentiæ.

§. I. TUæ nobilitatis & devotionis merita, quibus in sinceritate mentis & fidei æterno Regi placere desideras, non immerito promerentur, ut tuis desideriis, illis præsertim, quæ divini cultus augmentum, & tuæ salutem animæ respicere dignoscuntur, opportunis favoribus annuamus.

§ II. Ex tenore siquidem petitionis tuæ nobis nuper oblatæ percepimus, quod tu piæ devotionis & sinceritatis fervore succensus, ac de salute propria cogitans, cupiensque terrena &c. commutare; ob præcipuæ devotionis fervorem, & sinceræ dilectionis affectum, quem ad Ordinem sanctæ Claræ, quem continuum suscipere desideras incrementum; & ad personas ejusdem Ordinis gessisti hactenus, & etiam adhuc geris, unum Monasterium in Manerio tuo de Brusud, Norwicen. diœcesis, in loco ad hoc congruo & honesto, cum Ecclesia, cœmeterio, campanili, campana, domibus, & aliis necessariis officinis, fundare, & facere construi, ac de bonis tuis propriis pro sustentatione tredecim, aut plurium Monialium ejusdem Ordinis sanctæ Claræ

ræ inibi collocandarum, quarum una erit Abbatiſſa, ſufficienter dotare proponis. Quare pro parte tua nobis fuit humiliter ſupplicatum, ut faciendi præmiſſa tibi licentiam concedere, de benignitate Apoſtolica, dignaremur.

§. III. Nos itaque cariſſimi in Chriſto filii noſtri Joannis Regis Francorum illuſtris, nobis ſuper hoc humiliter ſupplicantis, ac tuis in hac parte ſupplicationibus inclinati, fundandi ac conſtrui faciendi prædictum Monaſterium, cum Eccleſia &c. & aliis neceſſariis officinis in Manerio prædicto, in eodem loco, ut præmittitur, dote ſufficienti pro præmiſſis omnibus per te primitus aſſignata, ac jure Parochialis &c. ſemper ſalvo, plenam & liberam devotioni tuæ, tenore præſentium, licentiam elargimur. Et nihilominus quod præfatum Monaſterium poſtquam fundatum, dotatum, & conſtructum fuerit, ut præfertur, ac Abbatiſſa & Moniales dum inibi collocatæ fuerint, gaudeant omnibus privilegiis, exemptionibus, & immunitatibus, quibus gaudent alia Monaſteria & perſonæ Ordinis memorati, de gratia concedimus ampliori. Nulli ergo &c.

Datum Avenione III. Idus Aprilis anno II.

XXIII.

Ut ad Monaſterium Bruſuden. transferat aliquas primæ diſciplinæ Magiſtras. Ibid. epiſt. 193.

Dilecto filio Miniſtro Provinciali Ordinis Fratrum Minorum Provinciæ Angliæ, ſecundum morem dicti Ordinis.

IIs, quæ divini cultus reſpiciunt augmentum, libenter Apoſtolici favoris præſidium impertimur. Cum itaque hodie dilecto filio nobili viro Leonello ſecundogenito cariſſimi in Chriſto filii noſtri Eduardi Regis Angliæ Illuſtris, Duci Clarentiæ, fundandi, & conſtrui faciendi in Manerio ſuo de Bruſud, Norwicen. Diœc. in loco ad hoc congruo & honeſto, unum Monaſterium Ordinis ſanctæ Claræ, dote ſufficienti pro tredecim aut pluribus Monialibus, quarum una erit Abbatiſſa, inibi collocandis, primitus aſſignata, per noſtras litteras licentiam duxerimus concedendam. Nos ad ea, per quæ Monaſterium ipſum, dum conſtructum & dotatum fuerit, ut præfertur, in divinis ſervitiis valeat decorari, libenter intendentes, cariſſimi in *Chriſto* filii noſtri Joannis Regis Francorum illuſtris, nobis ſuper hoc humiliter ſupplicantis, ac ipſius Leonelli in hac parte ſupplicationibus inclinati, diſcretioni tuæ per Apoſtolica ſcripta mandamus, quatenus de Deneyo ejuſdem Ordinis, Elien. Diœc. aut de alio, ſeu aliis Monaſteriis dicti Ordinis, de quibus tibi videbitur, tredecim Moniales idoneas, dictum Ordinem ſanctæ Claræ profeſſas, ad præfatum Monaſterium de novo conſtruendum, poſtquam fundatum, dotatum, & extructum fuerit, ut præfertur, per te, vel alium, ſeu alios, auctoritate Apoſtolica, transferas, eaſque ibi colloces, & facias ſincera in Domino caritate tractari: contradictores, auctoritate noſtra, appellatione poſtpoſita, compeſcendo; non obſtan. quibuſcumque conſtitutionibus Apoſtolicis, necnon privilegiis, & ſtatutis, ac conſuetudinibus Monaſteriorum, de quibus dictas Moniales duxeris transferendas, ac Ordinis ſanctæ Claræ prædictorum contrariis &c.

Datum Avenione III. Idus Aprilis anno II.

XXIV.

Ut ad Ordinem sanctæ Claræ possit transire. Ibid. epist. 192.

Dilectæ in Christo filiæ Matildi de Lancastria Canonicæ Monasterii de Campesse, Norwicen. Diœcesis Ordinis sancti Augustini.

§. I. Religionis zelus, vitæ ac morum honestas, aliaque merita probitatis, super quibus apud nos fide digno commendaris testimonio, nos inducunt, ut te favore Apostolico prosequamur.

§. II. Sane petitio pro parte tua nobis nuper exhibita continebat, quod olim tu, quæ dum in annis puerilibus eras constituta, Ordinem sanctæ Claræ ingredi proposueras, post obitum quondam Rodulfi Dufforde militis, tu quæ post hujusmodi propositum matrimonio fueras copulata, Monasterium de Campesse Norwicen. Ordinis sancti Augustini intrasti, & inibi professionem emisisti regularem, ac deinde nonnullorum nobilium, & aliorum ad dictum Monasterium venientium volens declinare frequentiam, in quodam loco dicti Monasterii te includi fecisti.

§. III. Cum autem, sicut eadem petitio subjungebat, tu ad frugem melioris vitæ aspirans, ad dictum Ordinem sanctæ Claræ desideres te transferre, nobis humiliter supplicasti, ut pro conscientiæ tuæ pace, providere tibi super hoc, de benignitate Apostolica, dignaremur. Nos itaque carissimi in Christo filii nostri Joannis Regis Francorum illustris, nobis super hoc humiliter supplicantis, ac tuis in hac parte supplicationibus inclinati, ut tu de dicto Ordine sancti Augustini, ad præfatum Ordinem sanctæ Claræ libere & licite transire valeas: & nihilominus, si Ministro Ordinis Fratrum Minorum Provinciæ Angliæ, secundum morem dicti Ordinis videatur, infra probationis annum, dictum Ordinem sanctæ Claræ profiteri possis, quibuscumque constitutionibus Apostolicis, ac privilegiis, necnon statutis, & consuetudinibus dictorum Ordinum contrariis, juramento, confirmatione Apostolica, vel quacumque firmitate alia roboratis, nequaquam obstan. tibi degratia concedimus speciali. Nulli ergo &c.

Datum Avenione III. Idus Aprilis anno II.

XXV.

Ut liberam habeant sepulturam. Reg. Vat. ex lib. ann. I. & 2. epist. 100.

Dilectis in Christo filiabus Abbatissæ & Conventui Monasterii sanctæ Claræ Massilien.

§. I. Devotionis vestræ sinceritas &c. favorabiliter annuamus. Dudum siquidem pro parte vestra nobis exposito, quod vestrum antiquum Monasterium, quod extra mœnia Civitatis Massilien. fuerat situm, certis ex causis datum extiterit in ruinam. Nos vobis ut locum alium ad hoc idoneum infra mœnia civitatis ejusdem recipere, & habere, & in illo Monasterium cum Ecclesia, & aliis necessariis officinis construere, illudque inhabitare & perpetuo retinere possetis, duximus indulgendum. Vobis nihilominus conceden. quod vos, & aliæ Moniales Ordinis sanctæ Claræ, quæ in dicto Monasterio de novo construendo pro tempore forent, gauderetis omnibus & singulis gratiis, privilegiis, & libertatibus, quibus vos aliæque Moniales quæ in dicto vestro antiquo Monasterio fuerant hactenus, gaudebatis, prout in nostris inde confectis litteris plenius continetur. *Vide Constit. 17. Innoc. VI.*

§. II.

§. II. Cum autem, ſicut exhibita nobis pro parte veſtra petitio continebat, vos locum hujuſmodi infra mœnia civitatis ejuſdem receperitis, & inibi Monaſterium cum Eccleſia, & cœmeterio conſtrui incœperitis, multique etiam ſeculares ad dictum Monaſterium gerant ſpecialis devotionis affectum, & inibi ſuam deſiderent eligere ſepulturam; nos veſtris in hac parte ſupplicationibus inclinati, ſepulturam dicti veſtri Monaſterii novi liberam eſſe decernimus, vobis auctoritate Apoſtolica concedentes, ut omnium etiam ſecularium, qui in eodem Monaſterio deſideraverint ſepeliri, niſi excommunicati, vel nominatim interdicti, aut etiam publice uſurarii fuerint, corpora inibi tradi valeant Eccleſiaſticæ ſepulturæ: jure parochialis &c. ſemper ſalvo. Nulli ergo &c.

Datum Avenione IV. Idus Auguſti anno II.

XXVI.

Ut Monaſterium Benedictinum fiat Clariſſarum. Ibid. epiſt. 9.

Venerabili Fratri noſtro Epiſcopo Catharen.

§. I. Piis votis fidelium gratum nos decet præſtare aſſenſum, & ut ea, quæ religionis propagationem, divini quoque cultus augmentum reſpiciunt, optatum ſortiantur effectum: necnon ea, per quæ Chriſtifidelium ſub hujuſmodi Religionis obſervantia Domino famulari geſtientium, ſtatui, indemnitatibuſque conſulitur, libenter auxiliis proſequimur opportunis. Petitio ſiquidem pro parte dilectorum filiorum Communis civitatis Catharen. nobis nuper exhibita continebat, quod cum olim in Civitate prædicta quoddam Monaſterium Monialium Ordinis ſancti Benedicti fuerit, quod per ſui vetuſtatem a multis jam elapſis temporibus pro majori parte eſt dirutum, nec ex tunc ibidem Abbatiſſa, ſeu aliquæ Moniales habitarunt, iidem commune habentes ad Ordinem ſanctæ Claræ ſpecialis devotionis affectum, ac cupientes terrena &c. commutare, ad laudem Dei, & divini cultus ac Religionis augmentum, in loco, ubi antiquum Monaſterium exiſtebat, unum aliud Monaſterium Monialium, ſeu Sororum Ordinis ejuſdem Sanctæ, cum Eccleſia, ſeu oratorio, campanili, campana, & aliis neceſſariis officinis, pro Abbatiſſa & triginta Monialibus, ſeu Sororibus inibi perpetuo moraturis, fundare & ædificare, ac de bonis propriis ſufficienter dotare proponunt. Quare pro parte dictorum Communis nobis humiliter extitit ſupplicatum, ut eis faciendi præmiſſa licentiam concedere dignaremur.

§. II. Nos igitur hujuſmodi ſupplicationibus inclinati, fraternitati tuæ, de qua fiduciam gerimus in Domino ſpecialem, per Apoſtolica ſcripta committimus & mandamus, quatenus ſi eſt ita, eidem Communi, ut Monaſterium hujuſmodi, in quo Abbatiſſa & XXX. Moniales, ſeu Sorores dicti Ordinis ejuſdem ſub Religionis obſervantia Domino famulentur, cum hujuſmodi Eccleſia, ſeu oratorio, cœmeterio, campanili, campana, domibus, & aliis neceſſariis officinis, dote ſufficienti pro præmiſſis omnibus, ad tui arbitrium, primitus aſſignata; ac jure Parochialis Eccleſiæ, & cujuslibet alterius in omnibus ſemper ſalvo, in loco prædicto, ubi prædictum Monaſterium, ut præmittitur exiſtebat, fundare & conſtruere valeant, auctoritate Apoſtolica, licentiam largiaris.

§. III. Et nihilominus in hac vice primaria Moniales, ſeu Sorores hujuſmodi in eodem Monaſterio, poſtquam conſtructum & dotatum fuerit, ut præfertur, auctoritate præfata, recipias, & recipi facias, & unam ex eis, ſeu

ſeu aliam Monialem, ſeu Sororem dicti Ordinis ſanctæ Claræ, Ordinem ipſum profeſſam, & ad regimen præfati Monaſterii utilem & idoneam, ipſi Monaſterio in Abbatiſſam præficias; curam & adminiſtrationem ipſius Monaſterii ſibi in ſpiritualibus & temporalibus committendo, ſibique facias a ſuis ſubditis obedientiam & reverentiam debitas exhiberi: contradictores per cenſuram Eccleſiaſticam, appellatione poſtpoſita, compeſcendo. Et inſuper poſtquam idem Monaſterium conſtructum & dotatum fuerit, ut præfertur, ut Abbatiſſa & Moniales prædictæ omnibus & ſingulis privilegiis & indulgentiis eidem Ordini ſanctæ Claræ per Sedem Apoſtolicam conceſſis, perpetuo uti & gaudere valeant, eiſdem Abbatiſſæ & Monialibus, auctoritate præfata, concedas.

Datum Avenione III. Idus Decembris anno III.

Anno Christi 1365. Urbani V. anno 3. & 4.

XXVII.

Ut informet circa Conventus Minorum & Clariſſarum in ſua Diœceſi ædificandos. Reg. Vat. fol. 107.

Venerabili Fratri Epiſcopo Maurianen.

NUper pro parte dilecti filii nobilis viri Joannis Vicecomitis Maurianen. nobis fuit expoſitum, quod ipſe ad honorem Dei, & pro animæ ſuæ ſalute, deſiderat fundare ac conſtruere, & dotare duo loca cum Eccleſiis, & debitis officinis, ſecundum ſtylum Fratrum Ordinis Minorum, & aliud Monialium Ordinis ſanctæ Claræ, in certis locis tuæ Diœceſis, ad hoc congruis & honeſtis; & cum nulli Fratres dicti, vel alterius Ordinis Mendicantium locum habeant in Diœceſi ſupradicta, hujuſmodi loca eſſent ad magnam conſolationem & ſalutem Chriſti fidelium Diœceſis memoratæ. Quare pro eadem parte fuit nobis humiliter ſupplicatum, ut eidem fundandi & conſtruendi hujuſmodi dictorum Fratrum & Monialium, ut præfertur, locum, licentiam concedere dignaremur. Nos igitur de prædictis informari volentes, ac de tua fraternitate, in his, & aliis in Domino confidentes, eidem fraternitati per Apoſtolica ſcripta mandamus, quatenus de prædictis, quantocitius poteris, breviter & ſummarie te informans, ea quæ de prædictis repereris, nobis notificare procures.

Datum Avenione Kalend. Januarii anno III.

XXVIII.

Ut permittat ædificari Monaſterium Clariſſarum in Brugeſcon. Ex libr. an. 1. & 2. epiſt. 18.

Venerabili Fratri Archiepiſcopo Eboracen.

§. I. PIis votis fidelium, *ut ſupra in bulla* XXVI. Sane petitio pro parte dilecti filii nobilis viri Willelmi de Lapole militis, tuæ Diœceſis, nobis exhibita continebat, quod idem miles ad laudem & honorem Dei, & pro ſua, & progenitorum ſuorum, & cunctorum etiam fidelium animarum ſalute, & pro divini cultus augmento, in territorio ſuo dicto Brugeſcon. ſuper hull. dictæ tuæ Diœceſis, unum Monaſterium, in quo tredecim Moniales, ſeu Sorores Ordinis ſanctæ Claræ exiſtant, quarum una ſit Abbatiſſa, fundare & conſtrui facere, ac de bonis ſibi a Deo collatis ſufficienter dotare proponit. Quare pro parte dicti militis nobis fuit humiliter ſupplica-

tum, ut ei fundandi, & conſtrui faciendi hujuſmodi Monaſterium, cum Eccleſia, cœmeterio, campanili, campana, domibus, & aliis neceſſariis officinis, licentiam, de benignitate Apoſtolica, concedere dignaremur.

§. II. Nos itaque ipſius militis in hac parte pium propoſitum in Domino commendantes, ſuis ſupplicationibus inclinati, fraternitati tuæ de qua &c. per Apoſtolica ſcripta committimus & mandamus, quatenus eidem militi fundandi & conſtrui faciendi in præfato Territorio de Brugeſcon. ſuper hull. in loco tamen ad hoc congruo & honeſto, hujuſmodi Monaſterium in quo tredecim Moniales ſeu Sorores dicti Ordinis ſanctæ Claræ, quarum una ſit Abbatiſſa, exiſtant, cum Eccleſia &c. & aliis neceſſariis officinis, dote ſufficienti pro præmiſſis omnibus primitus aſſignata; & jure Parochialis &c. ſemper ſalvo, Apoſtolica auctoritate licentiam largiaris. Et nihilominus cum præfatum Monaſterium fundatum, constructum & dotatum fuerit, ut præfertur, Abbatiſſæ & Conventui ipſius Monaſterii, eadem auctoritate, concedas, ut ipſæ, & earum Monaſterium præfatum, & perſonæ in eo degentes, omnibus privilegiis, exemptionibus, libertatibus, immunitatibus, & indulgentiis gaudeant, quibus gaudent alia Monaſteria & perſonæ Ordinis memorati.

Datum Avenione XVI. Kalend. Febr. anno III.

XXIX.

Ut admittant Conventum Cameræ. Reg. Vat. in lib. com. an. 3. epiſt. 243.

Dilectis filiis Miniſtro Provinciali & Fratribus Ordinis Minorum Provinciæ Burgundiæ, ſecundum morem dicti Ordinis.

Vide Conſtit. 5. hujus Pontificis.

§. I. Sacræ veſtræ Religionis in qua &c. favorabiliter annuamus. Cum itaque ſicut exhibita nobis pro parte veſtra & dilecti filii Joannis Vicecomitis Maurianen. petitio continebat, idem Vicecomes de propria ſalute cogitans, & cupiens terrena &c. commutare, ad ipſorum divini cultus, ſacræque Religionis augmentum, pro ſua, & ſuorum progenitorum animarum ſalute proponat, de bonis a Deo ſibi collatis de novo fundare & conſtruere in loco ſuo dicto Cameræ, Maurianen. Diœceſ. in qua quidem Diœceſi unus dumtaxat locus Fratrum Mendicantium, videlicet Fratrum Ordinis ſanctæ Mariæ de monte Carmeli, in ipſius Diœceſis finibus exiſtit, in fundo ſeu ſolo ad ipſum Vicecomitem pertinente, unum veſtri Ordinis locum cum Eccleſia, ſeu oratorio, campanili, campana, domibus, & aliis neceſſariis officinis.

§. II. Nos hujuſmodi dicti Vicecomitis pium propoſitum, ſuper quo a venerabili fratre noſtro Amadeo Maurianen. Epiſcopo informationem recepimus, quod hujuſmodi fundatio cedet in magnam conſolationem fidelium Diœceſis antedictæ, in Domino commendantes, veſtris, & ipſius Vicecomitis in hac parte ſupplicationibus inclinati, præfato Vicecomiti fundandi, conſtruendi, & ædificandi locum ipſum in loco prædicto, dummodo ad hoc ſit congruus & honeſtus, & in eodem duodecim Fratres dicti Ordinis decentius valeant ſuſtentari, vobiſque locum ipſum recipiendi, & in divinis ſervitiis perpetuo retinendi & inhabitandi, fel. rec. Bonifacii Papæ VIII. prædeceſſoris noſtri inhibente &c. Nulli ergo &c.

Datum Avenione XVI. Kal. Martii anno III.

XXX.

Ne Moniales Monasterii de Jugo-cellarum aut Astudilli alio transferant Superiores. Ibid. fol. 255.

Carissimo in Christo filio Petro Castellæ & Legionis Regi illustri.

§. I. SIncerae devotionis affectus, quem ad nos &c. reddere valeant Domino famulatum. Exhibita siquidem nobis pro parte tua petitio continebat, quod tu olim zelo piæ devotionis accensus Monasterium de Jugo-Cellarum, Ordinis sanctæ Claræ, Palentin. diœcesis, de licentia & auctoritate venerabilis fratris nostri Gutterii Episcopi Palentin ædificari fecisti, illudque de bonis propriis pro Abbatissa, & certis Monialibus, seu Sororibus fundasti, & dotasti sufficienter, & desideras, ut Moniales, seu Sorores ejusdem Monasterii quæ erunt pro tempore, morum honestate pollentes, puritate fulgeant observantiæ regularis. *Ut in Reg. Tom. 4 fol. 478.*

§. II. Nos igitur tuis in hac parte supplicationibus inclinati, volumus, & Apostolica auctoritate tibi concedimus, quod nullus Prælatus vel alius superior Abbatissæ & Monialium prædictarum, quamdiu vitam duxeris in humanis, absque tua, & postquam fueris rebus humanis exemptus, absque Abbatissæ, & Visitatorum ipsius Monasterii, qui erunt pro tempore, licentia, aliquam ex Monialibus ipsis de dicto Monasterio amovere, seu aliam Monialem de alio Monasterio transferre valeat ad Monasterium Jugo-Cellarum antedictum, districtius inhibentes eidem Prælato, seu Superiori, vel quibusvis aliis, communiter, vel divisim, ne contra hujusmodi concessionis nostræ tenorem aliquid facere seu attentare præsumant; decernentes ex nunc irritum & inane quidquid in contrarium a quovis, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter contigerit attentari. Nulli ergo &c.

Datum Avenione III. Kalend. Martii, anno III.

In eumdem modum, pro Monasterio sanctæ Claræ de Astudillo.

XXXI.

Confirmat erectionem Monasterii de Jugo-Cellarum. Ibid.

Dilectis in Christo filiabus Abbatissæ & Conventui Monasterii de Jugo-Cellarum Ordinis sanctæ Claræ, Palentin. diœcesis.

JUstis petentium desideriis dignum est nos facilem præbere consensum, & vota quæ a rationis tramite non discordant, effectu prosequente complere. Sane petitio pro parte carissimi in Christo filii nostri Petri Castellæ & Legionis Regis illustris, ac vestra nobis nuper exhibita continebat, quod olim idem Rex zelo piæ devotionis accensus, de licentia, & auctoritate venerabilis fratris nostri Gutterii Episcopi Palentin. Monasterium vestrum ædificavit, illudque de bonis propriis pro Abbatissa & quinquaginta Monialibus, & aliis certis personis inibi perpetuo Domino servituris, canonice fundavit, & sufficienter dotavit. Quare pro parte ipsius Regis & vestra nobis extitit humiliter supplicatum, ut præmissis confirmationis robur adjicere dignaremur. Nos itaque hujusmodi supplicationibus inclinati, ædificationem, fundationem, & dotationem præfatas, prout rite & rationabiliter factæ sunt, auctoritate Apostolica confirmamus, & præsentis scripti patrocinio communimus. Nulli ergo &c.

Datum Avenione III. Kalend. Martii, anno III.

XXXII.

Confirmat omnia privilegia a Rege concessa. Ibidem.

EIDEM.

Cum a nobis petitur, quod justum est & honestum, tam rigor æquitatis, quam rationis exigit, ut id per sollicitudinem officii nostri, ad debitum perducatur effectum. Hinc est quod nos carissimi filii nostri Petri Castellæ & Legionis Regis illustris, ac vestris in hac parte supplicationibus inclinati, omnia privilegia quæ per ipsumRegem vobis & eidemMonasterio, quod idem Rex canonice fundasse dicitur & dotasse, rationabiliter indulta sunt, & juste & pacifice obtinetis, vobis, & per vos, eidem Monasterio vestro, auctoritate Apostolica, confirmamus, & præsentis scripti patrocinio communimus. Nulli ergo &c.

Datum Avenione ut supra.

Simili modo, pro Monastario de Astudillo.

XXXIII.

Suscipit Monasterium sub protectione sancti Petri. Ibidem.

EISDEM.

Exigit vestræ devotionis affectus, & debitum honestatis exposcit, ut vos, & Monasterium vestrum, in quo sub Religionis observantia, relictis mundanis illecebris, virtutum Domino deservitis, favoribus Apostolicis prosequamur. Hinc est, quod nos carissimi in Christo filii nostri Petri Castellæ & Legionis Regis illustris, ac vestris in hac parte supplicationibus inclinati, vos, & Monasterium vestrum præfatum, quod idem Rex de bonis propriis fundasse dicitur, pariter & dotasse, cum omnibus possessionibus, & aliis bonis & juribus, quæ in præsentiarum rationabiliter possidetis, aut in futurum justis modis, præstante Domino, poteritis adipisci, sub beati Petri, & nostra protectione suscipimus, & præsentis scripti patrocio communimus. Nulli ergo &c.

Datum ut supra.

Simili modo, pro Monasterio de Astudillo.

XXXIV.

Ut gaudeant privilegiis Ordini sanctæ Claræ concessis. Ibidem.

EISDEM.

Religionis vestræ, in qua relictis seculi vanitatibus Domino deservitis, fervor exposcit, ut vos & Monasterium vestrum paterna benevolentia prosequentes, illam vobis gratiam concedamus, quæ reddatur vobis, & eidem Monasterio fructuosa. Hinc est quod nos carissimi in Christo filii nostri Petri Castellæ, & Legionis Regis illustris, & vestris in hac parte supplicationibus inclinati, ut vos, & Monasterium vestrum, quod idem Rex, ut asseritur, fundavit & dotavit sufficienter, omnibus & singulis privilegiis & libertatibus, præterquam sub præstatione, seu perceptione decimarum, Ordini sanctæ Claræ, ab Apostolica Sede concessis, gaudeatis, vobis, auctoritate

ctoritate Apostolica, tenore præsentium indulgemus. Nulli ergo &c.
Datum ut supra.
Simili modo, pro Monasterio sanctæ Claræ de Astudillo.

XXXV.

Ut suis eleemosynis juvent structuram Conventus Limosien. Ex lib. ann. 3. epist. 282.

Universis Christi fidelibus.

§. I. ECclesiarum fabricis manum porrigere adjutricem, pium apud Deum & meritorium reputantes, frequenter Christifideles ad impendendum Ecclesiis ipsis auxilium litteris nostris exhortamur.

§. II. Cum itaque, sicut accepimus, dilecti filii Guardianus & Fratres Ordinis Minorum villæ de Limoso, Narbonen. diœcesis loco ipsarum quem olim habebant extra muros dictæ villæ ex certis causis per eos dimisso, alium locum infra muros dictæ villæ, pro usu & habitatione ipsorum, de licentia Sedis Apostolicæ, receperint; & illum cum Ecclesia, domibus, & aliis necessariis officinis construere inceperint opere non modicum sumptuoso, ad cujus consummationem fidelium eleemosynæ sunt plurimum opportunæ; universitatem vestram monemus, rogamus, & hortamur in Domino, vobisque in remissionem peccaminum injungentes, quatenus de bonis vobis a Deo collatis, ad constructionem & consummationem operis hujusmodi, pias eleemosynas, & grata caritatis subsidia erogetis, ut per subventionem vestram hujusmodi locus sic inceptus, cum Ecclesia, domibus, & aliis officinis prædictis construi, & consummari valeat; vosque per hæc, & alia bona, quæ Domino inspirante, feceritis, ad æternæ possitis fœlicitatis gaudia pervenire &c.

Datum Avenione II. Idus Martii, anno III.

XXXVI.

Conceditur licentia ut condat testamentum, etsi fuerit Minorita. Ex lib. com. ann. 4. fol. 94.

Venerabili fratri Ludovico Episcopo Ebronen.

QUia præsentis vitæ conditio &c. convertere valeas; non obstan. quod Ordinis Fratrum Minorum Professor existis, fraternitati tuæ &c. *Ut in sequenti Consilio, 38.*
Datum Avenione IV. Kal. Novembris anno IV.

ANNO CHRISTI 1366. URBANI V. ANNO 4 & 5.

XXXVII.

Ut concedat licentiam Fratribus Ortanis transferendi domum suam. Ibidem fol. 255.

Venerabili fratri Ægydio Episcopo Sabinen. Apostolicæ Sedis Legato.

§. I. PEr officiales Romanæ Ecclesiæ consistentes in Provincia Patrimonii beati Petri in Tuscia ad nos, & Ecclesiam præfatam spectante, nuper nobis extitit intimatum, quod pro securitate status civitatis Ortan.
in

in dicta Provincia conftitutæ, & per confequens Provinciæ & Ecclefiæ præfatarum, plurimum reputatur expediens, quod locus Fratrum Minorum dictæ civitatis ex certis utilibus, & neceffariis caufis ad fitum alium transferatur, fuper quo fuit noftra licentia poftulata.

§. II. Nos igitur de his notitiam non habentes, ac de tua circumfpectione in his & aliis gerentes in Domino fiduciam pleniorem, fraternitati tuæ, fi tibi videatur expediens, concedendi licentiam dilectis filiis Guardiano & Conventui dicti loci, quod ipfum locum cum Ecclefia, campanili, domibus, & ceteris neceffariis officinis, fine tamen juris præjudicio alieni, ad fitum feu locum alium in dicta civitate ad hoc accommodum & decentem transferre licite valeant, conftitutione fœlicis recordationis Bonifacii Papæ VIII. prædecefforis noftri, per quam inhibetur ne Fratres dicti Ordinis in aliqua civitate &c.

Datum Avenione, xix. Kalend. Septembris anno iv.

Anno Christi 1367. Urbani V. anno 5. & 6.

XXXVIII.

Ut condere poffit teftamentum, etfi Profeffor fit Ordinis Minorum. Regeft. Vatic. lib. com. fol. 13. epift. 3.

Venerabili fratri Aufterio Epifcopo Sarlaten.

§. I. Quia præfentis vitæ conditio ftatum habet inftabilem, & ea quæ vifibilem habent effentiam, tendunt vifibiliter ad non effe; tu hoc, falubri meditatione, præmeditans, diem tuæ peregrinationis extremum difpofitione fuperna defideras prævenire.

§. II. Nos itaque tuis in hac parte fupplicationibus inclinati, ut de bonis mobilibus a te per Ecclefiam Sarlaten. cui præeffe dignofceris, licite acquifitis, quæ altaris, feu altarium ipfius Ecclefiæ minifterio, feu alicui fpeciali eorumdem divino cultui, vel ufui non fuerint deputata, pro decentibus & honeftis expenfis funeris tui, & pro remuneratione illorum, qui tibi viventi ferviverunt, five fint confanguinei, vel alii juxta fervitii meritum, moderate tamen, difponere & erogare poffis & valeas; prius tamen de omnibus prædictis bonis ære alieno, & aliis quæ pro reparandis domibus & ædificiis confiftentibus in locis ipfius Ecclefiæ, culpa vel negligentia tua, vel tuorum procuratorum diftractis, feu deterioratis, necnon reftaurandis aliis juribus ejufdem Ecclefiæ deperditis, ex culpa, vel negligentia fupradictis, fuerint opportuna, deductis, in pios ufus, & licitos convertere valeas, non obftantibus quod Ordinis Fratrum Minorum Profeffor exiftas, fraternitati tuæ plenam & liberam, tenore præfentium, concedimus facultatem. Volumus autem, quod in eorumdem difpofitione bonorum, juxta quantitatem refidui erga dictam Ecclefiam te liberalem exhibeas, prout confcientia tibi dictaverit, & animæ tuæ faluti videris expedire.

Datum Avenione vi. Kalend. Aprilis, anno v.

XXXIX.

XXXIX.

Suscipit eas sub protectione sancti Petri. Ibid. fol. 45. epist. 1.

Dilectis in Christo filiabus Abbatissæ & Conventui Monasterii Monialium sanctæ Claræ Arelaten. Ordinis ejusdem Sanctæ.

§. I. SAcrosancta Romana Ecclesia personas Ecclesiasticas, præsertim sub religionis habitu vacantes studio piæ vitæ, ex assuetæ pietatis officio propensius diligere consuevit, & ne pravorum hominum malitiis, seu molestiis agitentur, eas tamquam pia mater suæ protectionis munimine confovere.

§. II. Sane petitio pro parte vestra nuper nobis exhibita continebat, quod dilecti filii Sindici, & Commune civitatis Arelaten. vobis minantur, quod postquam nos erimus in remotis, ad quod nos paramus, de præfata civitate Arelaten. & vestro Monasterio vos expellent.

§. III. Nos igitur super præmissis, prout ex debito tenemur pastoralis officii, providere volentes, vestris in hac parte supplicationibus inclinati, personas vestras & Monasterium vestrum prædictum, cum omnibus bonis, quæ in præsentiarum rationabiliter possidetis, & in futurum, justis modis, præstante Domino, poteritis adipisci, sub beati Petri, & nostra protectione suscipimus, & præsentis scripti patrocinio communimus, districtius inhibentes eisdem Sindicis, & Communi dictæ civitatis, & quibusvis aliis, ne vobis in personis, vel bonis vestris inferant gravamina, injuriam, molestiam, vel offensam, nec ab aliis inferri faciant aut procurent. Alioquin nostram indignationem, & condignam punitionem poterunt merito formidare. Nulli ergo &c. nostræ protectionis & inhibitionis infringere &c.

Datum Avenione XI. Kal. Maii, anno V.

XL.

Confirmat litteras Alexandri IV. ne ullas solvant exactiones. Ibid. fol. 58. epist. 5.

Dilectis in Christo filiabus Abbatissæ, & Conventui Monasterii sanctæ Mariæ Vallisgloriæ de Spello, Ordinis sanctæ Claræ. Spoletanæ diœcesis.

§. I. VEstræ devotionis sinceritas promeretur, ut vos & Monasterium vestrum paterno prosequentes affectu, petitiones vestras, quantum cum Deo possumus, ad exauditionis gratiam admittamus.

§. II. Tenorem igitur cujusdam privilegii fœlicis recordationis Alexandri Papæ IV. prædecessoris nostri, vobis, quæ tunc Ordinis sancti Damiani nominabamini concessi, quod incipit vetustate consumi, & quod inspici & examinari fecimus diligenter, de verbo ad verbum, ad vestræ supplicationis instantiam præsentibus annotari fecimus, qui talis est. *Alexander Episcopus servus servorum Dei, dilectis in Christo filiabus Abbatissæ & Conventui Monasterii sanctæ Mariæ Vallisgloriæ de Spello, Ordinis sancti Damiani, Spoletan. diœcesis. Paupertati, quam propter Deum &c.* ut in Bulla 10. Alexandri IV. in regesto tomi 2. Nos itaque vestris supplicationibus inclinati, hujusmodi privilegium, auctoritate Apostolica, innovamus, & præsentis scripti patrocinio communimus. Per hoc autem nullum jus alicui de

de novo acquiri volumus, sed antiquum tantummodo conservari. Nulli ergo &c.

Datum Viterbii vii. Idus Julii anno v.

XLI.

Confirmat litteras Joannis XXII. super decimas. Ibid. fol. 59. epist. 1.

Eisdem.

§. I. Vestræ devotionis sinceritas promeretur, ut vos, & Monasterium vestrum paterno prosequentes affectu, petitiones vestras, quantum cum Deo possumus, ad exauditionis gratiam admittamus. Tenorem igitur quarumdam litterarum fœlicis recordationis Joannis Papæ XXII. prædecessoris nostri in favorem vestrum concessarum, quæ incipiunt vetustate consumi, & quas inspici & examinari fecimus de verbo ad verbum, ad vestræ supplicationis instantiam præsentibus annotari fecimus, qui talis est.

§. II. *Joannes Episc. servus servorum Dei, dilectis filiis Thesaurario, & aliis officialibus nostris Ducatus Spoletan. Salutem & Apostol. benedictionem. Dudum pium & congruum reputantes, ut dilectas in Christo filias universas Abbatissas, & Conventus Monialium Inclusarum, sive Ordinis sanctæ Claræ, sive sancti Damiani, seu Minorissæ dicerentur, illa prosequeremur gratia, quam conspiciebamus earum necessitatibus opportunam, eis universis & singulis ad instar fælicis recordationis Bonifacii Papæ VIII. prædecessoris nostri, auctoritate litterarum nostrarum, duximus indulgendum, ut ad præstationem decimarum de quibuscumque possessionibus, & omnibus aliis bonis, quæ tunc habebant, & justis modis, præstante Domino, acquirerent in futurum, vel ad contribuendum in procurationibus quorumlibet Ordinariorum, & etiam legatorum, & Nunciorum Sedis Apostolicæ, & quibuslibet talliis, & collectis, & ad exhibendum pedagia, telonia, & alias exactiones, quibusvis Regibus, Principibus, seu aliis personis secularibus minime tenerentur, nec ad id aliquatenus compelli valerent. Nuper vero ex parte dilectarum in Christo filiarum, Abbatissarum, & Conventuum, Monialium Monasteriorum dicti Ordinis sanctæ Claræ, in Provincia Ducatus Spoletan. consistentium, nobis intimatum extitit cum querela, quod tu fili Thesaurari non attendens, quod dictus Ordo est in paupertate fundatus, ab eisdem Abbatissis, & Conventibus decimas petis, & exigis omnium fructuum, redituum, proventuum, & omnium bonorum earumdem, prætextu commissionis per nos tibi factæ super decimis in illis partibus, per te nostro nomine recipiendis, et etiam exigendis. Quo circa vobis, et vestrum singulis, tenore præsentium mandamus, et districtius inhibemus, ne Abbatissas et Conventus prædictas, vel earum aliquas in præfato Ducatu, ut præmittitur, consistentes, contra ejusdem indulti tenorem, de cetero molestare aliquatenus præsumatis. Datum Avenione x. Kalendas Septembris Pontificatus nostri anno xvi.*

§. III. Nos itaque vestris supplicationibus inclinati hujusmodi litteras, auctoritate Apostolica, innovamus, & præsentis scripti patrocinio communimus. Per hoc autem nullum jus alicui de novo acquiri volumus, sed antiquum tantummodo conservari. Nulli ergo omnino &c.

Datum Viterbii vii. Idus Julii, anno v.

XLII.

XLII.

Ut admittere possit Conventum in urbe Caprican. Ibid. fol. 66. epist. 3.

Dilecto filio Ministro Generali Ordinis Fratrum Minorum.

§. I. IN Ecclesiæ firmamento tuus Ordo sydereo nitore coruscans, universam Dominici gregis aulam illuminat, & currentibus in stadio verum iter insinuat, quo ad salutis bravium facilius pervenitur, hinc in valle paupertatis terrenæ militans, in cœlestium triumphat eminentia facultatum.

§. II. Exhibita siquidem nobis pro parte dilecti filii Jacobi Cici Civis Caprican. petitio continebat, quod ipse de bonis sibi a Deo collatis, pro sua, & parentum suorum animarum salute, & ut homines Civitatis Caprican. in qua nullus est Ordo Religiosus Mendicantium, diligentius instruantur prædicationibus & doctrinis, in Civitate prædicta unum Conventum Ordinis Fratrum Minorum, cum oratorio, campanili, campana, domibus, & aliis necessariis officinis ædificare proponit pro octo, vel duodecim Fratribus dicti Ordinis competentibus. Quare pro parte ipsius Jacobi fuit nobis humiliter supplicatum, ut sibi ædificandi in Civitate prædicta hujusmodi locum, tibique, tuisque Fratribus recipiendi eumdem locum, licentiam concedere, de benignitate Apostolica, dignaremur.

§. III. Nos igitur ipsius Jacobi propositum laudabile in hac parte plurimum in Domino commendantes, ac volentes promptius ad ea intendere, per quæ cultus divinus augeatur, quæve tui, Fratrumque tuorum, & aliorum fidelium animarum spirituale afferant incrementum, ipsius Jacobi in hac parte supplicationibus inclinati, sibi ædificandi, tibique, tuisque Fratribus prædictis recipiendi eumdem locum, cum dictis oratorio, domibus, & aliis necessariis officinis, ac in eo morandi, dummodo in ipso duodecim Fratres dicti Ordinis inibi pro tempore moraturi decenter & congrue valeant sustentari, absque tamen præjudicio Parochialis Ecclesiæ dicti loci, & cujusvis alterius, constitutionibus fœlicis record. Bonifacii Papæ VIII. prædecessoris nostri prohibente, ne Religiosi Ordinum Mendicantium loca de novo recipiant, absque Sedis Apostolicæ licentia speciali, faciente plenam & expressam de prohibitione hujusmodi mentionem, & alia qualibet nequaquam obstantibus, auctoritate Apostolica, plenam & liberam concedimus, tenore præsentium, facultatem.

Datum Viterbii xvi. Kalendas Octobris anno v.

XLIII.

Ut uniatur Monasterio Racanaten. Clarissarum Ecclesia sancti Michaelis. Ibid. fol. 167. epist. 135.

Dilecto filio Plebano Plebis sancti Andreæ de Monticulo, Camerinen. diœcesis.

§. I. EXhibita nobis pro parte dilectarum in Christo filiarum Abbatissæ, & Conventus Monasterii sancti Nicolai prope Racanatum, Ordinis sanctæ Claræ petitio continebat, quod licet Ecclesia sancti Michaelis Racanaten. ipsis Abbatissæ & Conventui, quarum Monasterium propter malas societates, quæ in Marchia Anconitana per plures annos destruxerant, totaliter erat desolatum, ex certis rationabilibus causis canonice unita fuisset,

set, ipsæque Abbatissa & Conventus prædictam Ecclesiam, tamquam eis unitam, aliquandiu tenuissent & possedissent, tamen dilecti filii Prior & Fratres Prædicatorum Racanaten. falsò asserentes dictam Ecclesiam eorum domui canonice fore unitam, impediverunt, prout impediunt, quominus præfatæ Abbatissa & Conventus dictam Ecclesiam possint pacifice possidere, ac ipsas Abbatissam & Conventum ob supradictam Ecclesiam multipliciter molestant. Quare pro parte dictarum Abbatissæ & Conventus nobis fuit humiliter supplicatum, ut providere eis super hoc de benignitate Apostolica dignaremur.

§. II. Nos itaque hujusmodi supplicationibus inclinati, discretioni tuæ, cum dictæ Abbatissa & Conventus, sicut asserunt, potentiam dictorum Prioris & Fratrum merito perhorrescentes, eos infra Civitatem, seu dioecesim Racanaten. nequeunt convenire secure, per Apostolica scripta mandamus, quatenus vocatis, qui fuerint evocandi, auditis hinc inde propositis, quod canonicum fuerit, appellatione remota, decernas, faciens quod decreveris per censuram Ecclesiasticam firmiter observari.

§. III. Testes autem qui fuerint nominati, si se odio, gratia, vel timore subtraxerint, censura simili, appellatione cessante, compellas veritati testimonium perhibere. Non obstantibus si eidem Ordini Prædicatorum a dicta sit Sede indultum, quod personæ ipsius Ordinis ad judicium trahi nec suspendi, vel excommunicari, seu ipsius antedicti Ordinis loca interdici non possint per litteras Apostolicas non facientes plenam & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem, & qualibet alia dictæ Sedis indulgentia generali vel speciali cujuscumque tenoris existat, per quam præsentibus non expressam, vel totaliter non insertam tuæ jurisdictionis explicatio in hac parte valeat quomodolibet impediri, quæ quoad hoc ipsis nolumus aliquatenus suffragari.

Datum Romæ apud sanctum Petrum III. Kalendas Novembris anno VI.

XLIV.

Ut permittat Minoribus admittere locum in Insula Manniæ. Ibid. epist. 89.

Venerabili fratri Episcopo Sodoren.

§. I. Intenta salutis operibus Apostolicæ Sedis benignitas circumspecta, illorum qui divina præventi gratia augmentum cultus divini nominis intentis desideriis affectant, & ad id eorum opem & operam intendere cupiunt, libenter Apostolicum impertitur assensum, eaque favoribus prosequitur gratiosis.

§. II. Sane petitio pro parte dilectorum filiorum Ministri Provincialis, & Fratrum Ordinis Minorum Provinciæ Hiberniæ secundum morem dicti Ordinis, ac dilecti filii nobilis viri Guillelmi de Monteacuto Comitis Saresburen. petitio continebat, quod in dioecesi Sodoren. nullus locus dicti Ordinis Minorum fore dignoscitur. Quodque idem Comes de salute propria cogitans, ac cupiens terrena in coelestia, & transitoria in æterna foelici commercio commutare, ad Omnipotentis Dei laudem & gloriam, & pro sua, ac aliorum Christi fidelium animarum salute, unum locum ad opus & usum dictorum Fratrum in villa sanctæ Columbæ, in Insula Manniæ dioecesis, cujus idem Comes Dominus existit, consistente, assignare proponit. Quare pro parte dictorum Ministri & Fratrum, ac Comitis, nobis fuit humiliter supplicatum, ut ipsis Ministro & Fratribus recipiendi locum hujusmodi, & in

& in eo construendi seu ædificandi Ecclesiam, seu oratorium cum campanili, campana, cœmeterio, domibus, & aliis necessariis officinis licentiam concedere, de benignitate Apostolica, dignaremur.

§. III. Nos itaque supplicationibus hujusmodi inclinati, Fraternitati tuæ per Apostolica scripta mandamus, quod si ita est, eisdem Ministro & Fratribus recipiendi locum hujusmodi, si sit congruus & honestus, & ibidem ædificandi, seu construendi Ecclesiam, seu oratorium cum campanili, campana, cœmeterio, domibus, & aliis necessariis officinis prædictis, dummodo duodecim Fratres dicti Ordinis in loco ipso degentes pro tempore ibidem congrue & honeste sustentari valeant, jure tamen Parochialis Ecclesiæ, & cujuslibet alterius in omnibus semper salvo. Constitutione fœlicis recordationis Bonifacii Papæ VIII. prædecessoris nostri prohibente &c. nequaquam obstantibus, auctoritate Apostolica, licentiam elargiaris.

Datum Romæ apud sanctum Petrum VII. Idus Decembris anno VI.

Anno Christi 1468. Urbani V. anno 6. & 7.

XLV.

Ut informet pro concedendo Conventu Minoritis in Campanea. Ibid. fol. 99. epist. 3.

Venerabili fratri Archiepiscopo Neapolitano.

§. I. Exhibita nobis pro parte dilectæ in Christo filiæ nobilis mulieris Isabellæ de Appia Comitissæ Solleti, Idruntin. Diœces. petitio continebat, quod ipsa cupiens temporalia cum spiritualibus, & transitoria cum æternis fœlici commercio commutare, de bonis sibi a Deo collatis, pro sua, & parentum suorum salute, in loco de Campanea, Salernitan. Diœces. in quo, ut asseritur, est quoddam oratorium non consuetum in ecclesiasticum beneficium assignari, & cui nulla est dos congruenter assignata, & in quo etiam corpus quondam Joannis de Appia patris ejus requiescit, desiderat unum Monasterium Fratrum Minorum Ordinis, in quo unus Conventus dicti Ordinis habeat continuo commorari, construi, & ædificari facere, nobis pro parte ipsius extitit humiliter supplicatum, ut sibi ædificandi hujusmodi Monasterium cum campana, campanili, & aliis necessariis officinis, & dilectis filiis Fratribus dicti Ordinis hujusmodi Monasterium acquirendi licentiam, de benignitate Apostolica, concedere dignaremur.

§. II. Nos igitur de præmissis notitiam non habentes, ac gerentes de fraternitate tua in Domino in iis & aliis fiduciam singularem, per Apostolica scripta committimus & mandamus, quatenus si in dicto loco de Campanea alia Monasteria aliorum Fratrum Mendicantium existant, & quam remote a dicto loco alius dicti Ordinis Fratrum Minorum locus existat, & nihilominus si dictus locus ad hoc sit sufficiens & honestus, ac aliis omnibus & singulis ad hoc opportunis te debite informes, & quidquid pro informatione hujusmodi inveneris, nobis per tuas litteras tuo sigillo communitas, harum seriem continentes, quanto citius intimare procures, ut tuæ super iis informatione instructi, super iis consultius agere valeamus.

Datum Romæ apud sanctum Petrum XVII. Kal. Februarii, anno VI.

XLVI.

Ut permittat Minoribus Conventum ædificare in urbe Terdonen. Ibidem fol. 146. epist. 53.

Venerabili fratri Episcopo Vercellen.

Suum erga Ordinem Pontifex affectum exprimit.

§. I. SPecialis benevolentiæ plenitudo, quam ad Ordinem Fratrum Minorum gerimus, merito nos inducit, ut Ordinem ipsum, & ejus personas, præsertim ad perseverantiam divini servitii, opportunis favoribus, quantum cum Deo possumus, foveamus.

Cōventus translatio exposcitur.

§. II. Olim siquidem pro parte dilectorum filiorum Guardiani & Fratrum dicti Ordinis Minorum, & e suburbiis Terdonen. nobis exposito, quod in civitate Terdonen. propter guerras in illis partibus ingruentes, de mandato Dominantium eidem Civitati extiterit ordinatum, quod pro majori tuitione dictæ Civitatis, ejus suburbia, in quibus locus ipsorum Fratrum consistebat, deberent totaliter destrui, ac humiliter supplicato, ut eis quod infra dictam Civitatem alium locum cum Ecclesia, cœmeterio, campanili, campana, domibus, & aliis necessariis officinis, recipere & construere, dictumque antiquum locum eorum pro constructione hujusmodi novi loci vendere, & alienare possent; & nihilominus quod ipsa Civitas non erat adeo ampla, quod constitutiones & privilegia Apostolica super spatiis, seu distantia, quæ in receptione locorum Mendicantium requiruntur, observari valerent, concedere dignaremur.

Delegatur Episcopus, qui postulata concedat.

§. III. Nos venerabili fratri Episcopo Terdonen. nostris dedimus litteris in mandatis, ut de præmissis omnibus, & aliis, quæ essent in talibus requirenda, plenarie se informans, & citra præjudicium Ecclesiarum Civitatis ejusdem diligenter attendens, si suburbia hujusmodi destrui contingeret, & eidem Episcopo videretur, quod petita hujusmodi concedenda forent, eisdem Guardiano & Fratribus recipiendi novum locum infra Civitatem prædictam, auctoritate Apostolica, licentiam largiretur, prout in eisdem litteris plenius continetur.

FF. Augustiniani se opponunt.

§. IV. Et deinde, sicut exhibita nobis pro parte dictorum Guardiani & Fratrum petitio continebat, præfatus Episcopus, de præmissis inquisito, eis licentiam hujusmodi concessit, propter quæ dilecti filii Prior & Fratres Ordinis Eremitarum sancti Augustini Terdonen. prætendentes propter insufficientem distantiam loci a domo ipsorum, constitutionem Apostolicam de mensura cannarum non plene observari, ad Sedem Apostolicam appellarunt. Nosque causam appellationis hujusmodi & negotii principalis dilecto filio nostro Joanni tituli sancti Marci Presbytero Cardinali, ad instantiam ipsorum Prioris & Fratrum, audiendam commisimus, & fine debito terminandam, qui in causa ipsa procedens, per suam sententiam pronunciavit, Fratres Minores antedictos ibidem non posse residere, nec morari debere sine Sedis Apostolicæ licentia speciali.

Tandem annuunt.

§. V. Cum vero, sicut eadem petitio subjungebat, iidem Guardianus & Fratres infra dictam Civitatem quemdam locum pro usu & habitatione suorum repererint, a prædicta domo dictorum Prioris & Fratrum Ordinis Eremitarum sancti Augustini per spatium nonaginta cannarum distantem, ac dilectus filius Prior Generalis dicti Ordinis Eremitarum, si locus ipse a prædicta domo prædictas nonaginta cannas distet, in præmissis consentiat, pro parte dictorum Guardiani & Fratrum nobis fuit humiliter supplicatum, ut eis quod locum hujusmodi cum Ecclesia, cœmeterio, campanili, campana, do-

domibus, & aliis necessariis officinis recipere & construere, dictumque antiquum locum eorum pro constructione hujusmodi novi loci vendere, & alienare possint, concedere misericorditer dignaremur.

§. VI. Nos itaque prædictum Ordinem Minorum gerentes in visceribus caritatis, hujusmodi supplicationibus inclinati, fraternitati tuæ, de qua in iis, & aliis fiduciam in Domino gerimus specialem, per Apostolica scripta committimus & mandamus, quatenus si est ita, & prædictorum Episcopi & Prioris Generalis dicti Ordinis Fratrum Eremitarum sancti Augustini, & dilecti filii Rectoris Ecclesiæ, infra cujus Parochiam hujusmodi locus consistit, ad id accedat assensus, eisdem Guardiano, & Fratribus dicti Ordinis Minorum recipiendi hujusmodi novum locum, si ad hoc sit congruus & honestus, ipsumque novum locum, ut præmittitur, construendi, ædificandi, necnon vendendi & alienandi dictum antiquum locum, ac pretium, & quidquid inde perceperint, in constructionem prædictam convertendi, fœl. rec. Bonifacii Papæ VIII. prædecessoris nostri prohibente &c. in dicto antiquo loco gaudebant, libere potiantur. Apostolica confirmatio.

Datum Romæ apud sanctum Petrum VII. Kal. Martii, anno VI.

XLVII.

Ut observent conventiones stabilitas in translatione sui Conventus. Ibidem fol. 155. epist. 88.

Dilectis filiis Guardiano, & Fratribus Ordinis Minorum Castri Bellicardi, Arelaten. Diœcesis.

§. I. Regimini universalis Ecclesiæ, disponente Domino, præsidentes, juxta pastoralis officii debitum, libenter intendimus utilitatibus subditorum, & ideo ad removenda scandala, & nutriendam quietem inter viros ecclesiasticos, eo propensius Apostolicæ sollicitudinis studium adhibemus, quo dissentio talium dispendiosior comprobatur.

§. II. Olim siquidem, cum inter dilectum filium Hugonem Signium Priorem Prioratus de Castro Bellicardi, Ordinis sancti Benedicti Arelaten. Diœcesis, ex parte una, & vos ex parte altera, super eo, quod vos locum vestrum, quem extra muros dicti Castri habere solebatis, infra muros ejusdem Castri in parochia Ecclesiæ dicti Prioratus, & post denunciationem novi operis mutaveratis, & nonnullis aliis articulis exorta fuisset materia quæstionis, ac inter ipsum Priorem, & vos super præmissis certa transactio, & compositio intervenisset, confecto super hoc publico instrumento, nos hujusmodi transactionem, & compositionem, & alia omnia & singula in dicto instrumento contenta, rata habentes & grata, illa, auctoritate Apostolica, ex certa scientia, cum insertione tenoris dicti instrumenti duximus confirmanda, prout in nostris inde confectis litteris plenius continetur.

§. III. Cum autem, sicut ad nostrum de novo pervenit auditum, vos transactionem & compositionem hujusmodi, ac alia in dicto instrumento contenta, temeritate propria, observare indebite recusetis: Nos attendentes, quod ea, quæ concordia, vel judicio terminantur, & per Sedem Apostolicam prædictam, ex certa scientia, confirmantur, firma debent persistere, & illibata perpetuis temporibus observari, ac super præmissis eidem Priori providere volentes, vobis, tenore præsentium, districtius inhibemus, ut in dicto loco novo, aliquid ædificare, nec etiam in Ecclesia, seu cœmeterio ejusdem loci per vos, ut præfertur, recepti, aliquam personam ecclesiasticam, vel sæcularem de dicto Castro, vel etiam aliunde tumulare, seu ad se-

sepulturam ecclesiasticam admittere, absque Apostolicæ Sedis licentia speciali, faciente plenam & expressam de hujusmodi nostra inhibitione mentionem, de cetero præsumatis. Non obstantibus quibuscumque privilegiis, gratiis, seu libertatibus super mutatione, seu translatione dicti antiqui loci a personis per vos ad sepulturam admittendis, per prædecessores nostros Romanos Pontifices forsitan vobis concessis. Nos enim, si secus feceritis, singulares personas vestras excommunicationis, & dictum locum vestrum novum interdicti sententiis, ipso facto volumus, ex certa scientia, & decernimus subjacere. Absolutionem a dicta sententia præterquam in mortis articulo, ac relaxationem, & suspensionem interdicti præfati, nobis & nostris successoribus Romanis Pontificibus tantummodo reservando.

Datum apud Montem Flasconem xi. Kal. Augusti anno vi.

XLVIII.

Ut informet de quodam contractu inito in favorem Monasterii Clarissarum Arestan. Ibid. fol. 125. epist. 2.

Venerabili fratri Episcopo Barchinonen.

§. I. Ecclesiarum Monasteriorumque omnium universali regimini, auctore Domino, præsidentes, singula eorumdem præservari a noxiis, atque incommodis, eorumque profectus, & commoda, quantum nobis ex alto conceditur, paterna prosequi diligentia procuramus.

§. II. Sane oblata nobis pro parte dilectarum in Christo filiarum Abbatissæ & Conventus Monasterii sanctæ Claræ Arestanen. Ordinis ejusdem Sanctæ, in Insula Sardiniæ consisten. petitionis series continebat, quod ipsæ olim, attento quod villa Molendinorum regalium Luppricati Barchinonen. ad præfatas Abbatissam, Conventum, & Monasterium justo titulo pertinens, ob localem distantiam ab eodem, & magna expensarum onera, quæ ipsas oportebat propter villam eamdem subire, necnon sæpe ratione ipsius villæ, seu jurium & pertinentiarum ipsius frequenter ad remotorum Judicum tribunalia trahebantur, & quod tam præfatis, quam aliis incumbentibus ipsis Religiosis, occasione ipsius villæ, deductis oneribus, ejus possessio Religiosis prædictis utilitatis, seu emolumenti modicum afferebat, illudque ad eas absque magna difficultate non poterat pervenire, & quod pro earum pretio bona infra dictam Insulam consistentia eis magis proficua possent acquirere, tractatu inter se super hoc præhabito diligenti, Villam ipsam cum omnibus juribus, & pertinentiis suis carissimæ in Christo filiæ nostræ Alionoræ Aragonum Reginæ illustri, interveniente super hoc consensu carissimi in Christo filii nostri Petri Aragonum Regis illustris, ejusdem Reginæ consortis, pro certo justo pretio vendiderunt, & in francum & liberum allodium concesserunt, & etiam transtulerunt, auctoritate Apostolicæ Sedis semper salva, & nonnullis aliis conditionibus interjectis. Quare pro parte dictarum Abbatissæ & Conventus fuit nobis humiliter supplicatum, ut hujusmodi venditionis, & emptionis contractui confirmationis Apostolicæ robur adjicere dignaremur.

§. III. Nos igitur de hujusmodi nobis expositis plenam notitiam non habentes, fraternitati tuæ, de qua plurimum in Domino fiduciam obtinemus, præsentium tenore committimus & mandamus, super hoc nihilominus tuam conscientiam onerantes, quatenus de dictæ villæ, ac jurium & pertinentiarum ejus valore, ac etiam de pretio in dicto contractu apposito, si sit justum, & si dicta Regina se non intromittente de emptione præfata, majus pretium posset

poſſet ab alio inveniri, necnon de circumſtantiis univerſis, ex quarum indagine apparere valeat, utrum dicto Monaſterio expediat, vel inutilis e contra forſan exiſtat efficacia memorati contractus, ac etiam de modo, quo dictum pretium in eventum Apoſtolicæ confirmationis dicti contractus, poſſet in majorem utilitatem ipſius Monaſterii deputari, ſeu converti, per ſolertem Inquiſitionem te diligenter informans, quidquid per inquiſitionem, & informationem hujuſmodi repereris, nobis per litteras tuas de verbo ad verbum harum ſeriem continentes, quantocius referre procures, ut hujuſmodi tuo relatu directi, circa præmiſſa conſultius & ſecurius procedere valeamus.

Datum Romæ apud ſanctum Petrum xv. Kal. Februarii anno vtt.

XLIX.

Ut permittat ædificari Monaſterium Clariſſarum in Caſtro Cerreti. Reg. Vatic. ex lib. com. an. 7. fol. 40. epiſt. 232.

Venerabili fratri Archiepiſcopo Tholoſan.

§. I. Is, per quæ divini cultus, ſacræque Religionis procuratur augmentum, libenter annuimus, & eis Apoſtolici muniminis adjicimus firmitatem.

§. II. Sane petitio pro parte dilectæ in Chriſto filiæ nobilis mulieris Franciſcæ de ſancto Raymundo, viduæ, Tholoſan. Diœceſis, nobis exhibita continebat, quod olim ipſa cupiens aliqua terrena in cœleſtia, & tranſitoria in æterna fœlici commercio commutare, de bonis ſibi a Deo collatis, pro ſuæ & parentum, ac progenitorum ſuorum animarum ſalute, unum Monaſterium Ordinis ſanctæ Claræ, in quo morari debeant decem Moniales Ordinis ejuſdem Sanctæ, ibidem virtutum Domino ſub Religionis habitu, perpetuo ſervituræ, in honorem & ſub vocabulo beatæ Mariæ Virginis Matris Chriſti in Caſtro Cerreti, Diœceſis præfatæ, in loco ad hoc congruo & honeſto, de licentia Diœceſani dicti loci, cum Eccleſia, campanili, campana, & aliis neceſſariis officinis conſtruxit, ædificavit, ac dotavit in tantum, quod ex fructibus dictæ dotis præfatus Monialium numerus ſemper poſſit commode ſuſtentari. Quare pro parte dictæ Franciſcæ fuit nobis humiliter ſupplicatum, ut hujuſmodi conſtructioni, & ædificationi Apoſtolicæ confirmationis robur adjicere, de benignitate Apoſtolica, dignaremur.

§. III. Nos igitur de præmiſſis certam notitiam non habentes, ac prædictum pium opus mulieris ejuſdem, ſi eſt ita, plurimum in Domino commendantes, hujuſmodi ſupplicationibus inclinati, fraternitati tuæ, de qua in iis & aliis gerimus in Domino fiduciam ſpecialem, per Apoſtolica ſcripta committimus, & mandamus, quatenus ſi præmiſſa inveneris vera eſſe, hujuſmodi conſtructionem ædificationem & dotationem, & alia inde ſecuta, auctoritate noſtra, approbare, & confirmare procures, jure tamen Parochialis Eccleſiæ, & cujuslibet alterius in omnibus ſemper ſalvo.

Datum Romæ apud ſanctum Petrum xi. Nonas Januarii, anno vtt.

L.

Ut poſſint hæreditare. Ibidem fol. 60. epiſt. 283.

Dilectis in Chriſto filiabus Abbatiſſæ & Conventui Monaſterii ſanctæ Claræ, Ordinis ejuſdem Sanctæ, Juſtinopolitan. Diœceſis.

§. I. Religionis veſtræ, in qua relictis mundanis illecebris, virtutum Domino famulatum impenditis, promeretur honeſtas, ut vos & Mo-

Monaſterium veſtrum in iis, quæ veſtram & ipſius Monaſterii honeſtatem & commoda reſpicere dignoſcuntur, favore Apoſtolico proſequamur.

§. II. Hinc eſt, quod nos veſtris ſupplicationibus inclinati, vobis, quibus, ut aſſeritis, licet habere proprium in communi ex privilegio Apoſtolicæ Sedis ſpeciali, poſſeſſiones, & alia bona immobilia, & etiam mobilia, quæ Sorores ejuſdem Monaſterii pro tempore exiſtentes, ſi in ſeculo remanſiſſent, ex ſucceſſionibus vel alio juſto titulo contigiſſent, petendi, recipiendi, & retinendi, jure tamen cujuslibet ſemper ſalvo, quibuſcumque Apoſtolicis conſtitut. & aliis, necnon ſtatutis, & conſuetudinibus ipſius Ordinis ſanctæ Claræ, & dicti Monaſterii contrariis, juramento, confirmatione, vel quacumque firmitate alia roboratis nequaquam obſtantibus, plenam & liberam, auctoritate Apoſtolica, tenore præſentium, licentiam elargimur. Nulli ergo &c.

Datum Romæ apud ſanctum Petrum VII. Idus Martii, anno VII.

Anno Christi 1370. Urbani V. anno 8. & 9.

L I.

Ut confirmet conſtructionem Monaſterii Clariſſarum Aprutin. Reg. Vatic. ex lib. commun. fol. 23. epiſt. 78.

Venerabili fratri Epiſcopo Pennen.

§. I. JUſtis petentium deſideriis libenter annuimus, eaque favore proſequimur opportuno. Sane petitio pro parte dilecti filii Antonii de Podio de Teramo, civis Aprutin. nobis nuper exhibita continebat, quod olim ipſe cupiens illi aliqua dare de ſuo, qui ſibi contulit univerſa, ac habens ad hoc a bonæ memoriæ Stephano Epiſcopo, & Capitulo Aprutin. de quorum numero venerabilis frater noſter Petrus Epiſcopus Aprutin. modernus tunc exiſtebat, licentiam ſpecialem, pro ſuæ, ac parentum ſuorum animarum ſalute, in certis domibus ſuis in civitate Aprutin. conſiſtentibus, quoddam Monaſterium ſub vocabulo ſanctæ Claræ, cum Eccleſia, campanili, campana, & aliis neceſſariis officinis fundavit, ac conſtrui fecit, & de bonis ſibi a Deo collatis, pro Presbyteris, Religioſis, & Clericis, ac Monialibus in eodem Monaſterio in divinis Domino ſervituris, & ſervitoribus eorumdem dotem ſufficientem aſſignavit, jurepatronatus eidem Antonio, & ſuis ſucceſſoribus in præfatis Eccleſia & Monaſterio reſervato, ita quod Rector, ſeu Capellanus ejuſdem Eccleſiæ pro tempore exiſtens, in ſignum ſubjectionis, & cenſus Monaſterii, & Eccleſiæ prædictorum, eidem Stephano, & ſuis ſucceſſoribus unum, & prædictis Capitulo aliam libram ceræ, annis ſingulis, in feſto Aſſumptionis beatæ Mariæ Virginis, ſolvere teneretur, prout in inſtrumento publico ſuper hoc confecto dicitur contineri. Quodque Petrus Epiſcopus & Capitulum prædicti hujuſmodi libras ceræ in feſto prædicto Aſſumptionis aliquandiu receperunt.

§. II. Cum autem, ſicut eadem petitio ſubjungebat, præfatus Epiſcopus Petrus contra voluntatem & ordinationem, ac laudabile propoſitum dicti Antonii fundatoris veniens, nomen ejuſdem ſanctæ Claræ de Eccleſia & Monaſterio prædictis aboleri, & Eccleſiam ipſam ſanctæ Mariæ Novellæ appellari nitatur, pro parte dicti Antonii nobis fuit humiliter ſupplicatum, ut conſtitutioni & fundationi hujuſmodi robur confirmationis adjicere, & alias eidem Antonio in præmiſſis providere, de benignitate Apoſtolica, dignaremur.

§.III. Nos

§. III. Nos itaque hujusmodi supplicationibus inclinati, fraternitati tuæ per Apostolica scripta mandamus, quatenus si vocatis qui fuerint evocandi, tibi constiterit, quod dos sufficiens pro præmissis assignata fuerit, constructionem & fundationem prædictas, auctoritate Apostolica, confirmes, ac eadem auctoritate statuas & decernas, quod Ecclesia ipsa sub nomine ejusdem sanctæ Claræ perpetuo remaneat; contradictores, auctoritate nostra, appellatione postposita, compescendo. Non obstan. si eidem Petro Episcopo, vel quibusvis aliis communiter, vel divisim a Sede Apostolica sit indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per litteras Apostolicas non facientes plenam & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem.

Datum Romæ apud sanctum Petrum XVII. Kal. Februarii anno VIII.

LII.

Ut quos velit Fratres in socios assumat. Ibid. epist. 547.

Dilecto filio Joanni Chambareti, Ordinis Fratrum Minorum professori, Altarario Basilicæ Principis Apostolorum de Urbe.

CUm sit bonum pariter, & jucundum habitare Fratres in unum, & omne animal sibi simile diligat: Nos tuis supplicationibus inclinati, tibi, qui Altararius Basilicæ Principis Apostolorum de Urbe, auctoritate Apostolica, deputatus existis, ut unum Fratrem tui Ordinis Fratrum Minorum cujuscumque Provinciæ extiterit, quem duxeris eligendum in socium, auctoritate nostra, recipere, & ipsum sic receptum tecum tenere, ac ipso cadente, vel decedente, alium Fratrem dicti Ordinis loco sui recipere, eumdemque Fratrem pro tuis necessitatibus ubicumque, prout tibi videbitur expedire, mittere; & insuper duos vel plures Fratres Ordinis supradicti pro opere dictæ Basilicæ, tam lignaminibus, quam in plumbo expertos etiam recipere, Generalis Ministri, necnon Guardianorum, & aliorum Superiorum dicti Ordinis, seu cujuscumque alterius licentia minime requisita, Constitutionibus Apostolicis necnon statutis, & consuetudinibus dicti Ordinis, juramento vel quacumque firmitate alia roboratis, & aliis contrariis non obstantibus quibuscumque, quamdiu tamen Altararius dictæ Basilicæ fueris, plenam & liberam, tenore præsentium, licentiam elargimur. Nulli ergo &c.

Datum apud Montem Flasconum VI. Kal. Julii anno VIII.

LIII.

Ut oblationes ad altare sancti Petri factas convertat in beneficium fabricæ Basilicæ. Ibid. epist. 548.

EIDEM.

ILla solidæ dilectionis sinceritas, quam ad Basilicam Principis Apostolorum de Urbe habuimus & habemus, digne nos incitat & inducit, ut ad ipsius Basilicæ honorem & commodum, quantum cum Deo possumus, intendamus. Cum itaque tu ad recipiendum oblationes dictæ Basilicæ, auctoritate Apostolica, fueris deputatus, Nos fabricæ ejusdem Basilicæ de alicujus subventionis auxilio gratiose providere volentes, discretioni tuæ, tenore præsentium, mandamus, quatenus id quod de hujusmodi oblationibus ad nos pertinentibus, deductis expensis ordinariis, superesse contigerit, in fabricam dictæ Basilicæ convertas, & in præmissis taliter te habeas,

quod de bona diligentia merito valeas commendari. Præſentibus poſt quinquennium minime valituris.

Datum apud Montem Flaſconum vi. Kalendas Julii anno viii.

LIV.

Ut curam agat horti aliarumque rerum Palatii Apoſtolici. Ibid. epiſt. 549.

Eidem.

Ex fideli & ſollicita, ac diligenti prudentia, & probitate, providentia quoque circumſpecta, aliiſque virtutibus pluribus, quibus, prout ex fide dignorum relatione nobis innotuit, te Dominus inſignivit, præſumimus evidenter, quod ea, quæ tibi commiſerimus, ſolerti & ſalubri ſtudio gubernabis, & fideliter exequeris. Hinc eſt, quod nos de hujuſmodi probitate & virtutibus plurimum in Domino confidentes, cuſtodiam vineæ & horti noſtri de Urbe, necnon etiam aliarum rerum noſtrarum, quæ in Palatio noſtro Apoſtolico prope ſanctum Petrum exiſtunt, tibi, donec ſuper præmiſſis aliud duxerimus ordinandum, committimus per præſentes, diſtrictius inhibentes quibuſcumque perſonis, tam Eccleſiaſticis, quam aliis etiam Religioſis, ne abſque tua licentia, hortum & vineam ipſam intrare, ſeu res hujuſmodi retinere vel occupare præſumant. Sic igitur in præmiſſis ſollicite, diligenter, ac fideliter te habeas, quod apud nos merito commendari valeas, noſtramque ac dictæ Sedis benedictionem, & gratiam uberius conſequi merearis.

Datum apud Montem Flaſconum v. Kal. Julii anno viii.

LV.

Quod reditus fabricæ Templi ſancti Petri exigat. Ibid. epiſt. 551.

Eidem.

Ad ea, ex Apoſtolicæ Sedis officio nobis immerito commiſſo, libenter intendimus, per quæ Eccleſiarum utilitas procuratur. Sane nuper ad noſtrum pervenit auditum quod nonnulli, qui gloriantur cum male fecerint, & quorum oculis Dei timor abſceſſit, decimas, reditus, cenſus, legata & nonnulla alia bona, quæ fabricæ Principis Apoſtolorum de Urbe præſtare tenentur, tibi reddere ſeu præſtare recuſant, in animarum ſuarum periculum, dictæ fabricæ præjudicium non modicum & gravamen. Nos igitur volentes dictæ fabricæ in præmiſſis de opportuno remedio providere, tibi quamdiu Altararius dictæ Baſilicæ fueris, petendi, & exigendi nomine dictæ fabricæ, decimas, cenſus, reditus, legata & alia bona prædicta... receperis, de iis dumtaxat, quæ ex eis recipere te continget, quietandi, liberandi, & abſolvendi, ac omnia alia & ſingula, quæ in præmiſſis neceſſaria fuerint, ſeu etiam opportuna, etiamſi talia eſſent, quæ mandatum exigerent ſpeciale, faciendi: non obſtantibus, quod Ordinis Fratrum Minorum profeſſor exiſtis, necnon conſtitutionibus Apoſtolicis, ac ſtatutis & conſuetudinibus dicti Ordinis contrariis, juramento, confirmatione Apoſtolica, vel quacumque firmitate alia roboratis, & aliis contrariis quibuſcumque, plenam & liberam, tenore præſentium, concedimus facultatem.

Datum apud Montem Flaſconum vi. Kalendas Julii anno viii.

LVI.

LVI.

Ut oblationes quæ obveniebant Episcopo Portuen. in Basilica sancti Petri, convertantur ab Altarario in beneficium fabricæ. Ibid. epist. 552.

Ad futuram rei memoriam.

§. I. IN caritatis visceribus gerentes Basilicam Principis Apostolorum de Urbe, sicut filiam prædilectam, ad ea paternis studiis libenter intendimus, ex quibus ipsius Basilicæ, & ejus statui, honoris & utilitatis proveniat incrementum, & super hoc, prout expedire conspicimus, providemus auxiliis opportunis.

§. II. Dudum siquidem per Nos accepto, quod Episcopus Portuen. pro tempore existens, in festo Nativitatis Domini, necnon in die Ramispalmarum, & quinta, & sexta feria, & sabbato majoris hebdomadæ, ac in festo Resurrectionis Domini, oblationes in eadem Basilica recipere consueverat; Nos, ex certis causis ad hoc animum nostrum moventibus, dilecto filio Joanni Chambareti, Ordinis Fratrum Minorum professori, Altarario dictæ Basilicæ mandavimus, ut oblationes ipsas alicui Officiali venerabilis fratris nostri Guidonis Episcopi Portuen. recipere non sineret, sed eas reciperet, & deductis oneribus, pro fabrica dictæ Basilicæ convertere deberet.

§. III. Volentes igitur eidem Basilicæ subsidium aliquod impertiri, auctoritate Apostolica, tenore præsentium, statuimus, constituimus, & etiam ordinamus, quod idem Guido Episcopus, ac successores sui Episcopi Portuen. qui erunt pro tempore, nullas unquam oblationes in præfata Basilica recipere, petere, seu exigere possint, ac volumus quod oblationes prædictæ, quæ per dictum Episcopum Portuen. ibidem recipi consueverant, per Altararium dictæ Basilicæ existentem pro tempore, leventur, recipiantur, & etiam exigantur. Consuetudinibus, privilegiis Apostolicis, quorumcumque tenorum existant, & si de illis & totis eorum tenoribus esset præsentibus specialis & expressa mentio facienda &c. quæ omnia & singula, in quantum præsentibus obviarent, revocamus, cassamus, irritamus, ac nullius esse volumus roboris vel momenti. Nulli ergo &c. nostræ constitutionis, ordinationis, revocationis, cassationis, irritationis & voluntatis infringere &c.

Datum apud Montem Flasconum VI. Idus Julii anno VIII.

LVII.

Ut accipiat expensas ex Castro Corneti, & rationem reddat. Ibid. epist. 553.

Eidem Joanni Chambareti Altarario Basilicæ Principis Apostolorum de Urbe.

CUm nos tibi Palatii, vineæ, & viridarii nostrorum prope Basilicam Principis Apostolorum de Urbe, in custodiam, conservationem, & culturam, ad nostrum beneplacitum, duxerimus committendas, & dilecto filio nobili viro Bertrando Raynardi militi, Miniaten. Diœcesis in Castro nostro Corneti pro nobis Vicario, ut de pecuniis per eum receptis, & recipiendis de proventibus dicti Castri ad nos spectantibus, pro omnibus expensarum in prædictis custodia, conservatione & cultura necessariarum tibi providere procuret, per alias nostras litteras dederimus in mandatis, discretioni tuæ prædictum Bertrandum, seu alios quoscumque nomine suo sol-

ventes, de receptis pro prædictis abſolvendi, & quietandi concedimus, tenore præſentium, facultatem, ſic tamen, quod tu de receptis & expenſis hujuſmodi tenearis gentibus Cameræ noſtræ reddere rationem.

Datum ut ſupra IV. Idus Julii anno VIII.

GREGORIUS XI.

Electus eſt III. *Kalendas Januarii anno* MCCCLXX.

ANNO CHRISTI 1371. GREGORII XI. ANNO I.

I.

Indulgentia pro viſitantibus ſacellum Eccleſiæ Minorum apud Burgum in Briſſia. Reg. Vat. lib. com. fol. 129.

Univerſis chriſtifidelibus, præſentes litteras inſpecturis.

§. I. SPlendor paternæ gloriæ, qui ſua mundum illuminat ineffabili claritate, pia vota fidelium de clementiſſima ipſius Majeſtate ſperantium, tunc præcipue benigno favore proſequitur, cum devota ipſorum humilitas Sanctorum precibus & meritis adjuvatur.

§. II. Cupientes igitur, ut Altare beatæ Mariæ Virginis, quod dilectus filius nobilis vir Geraldus Deſtres, Miles, Dominus de Raguens, Lugdunen. Diœceſis, ſitum in Eccleſia Fratrum Minorum apud Burgum in Briſſia, ejuſdem Diœceſis conſtrui fecit, congruis honoribus frequentetur, & Chriſtifideles eo libentius cauſa devotionis ad illud confluant, quo ibidem uberius dono cœleſtis gratiæ conſpexerint ſe refectos, de omnipotentis Dei miſericordia, & beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum ejus auctoritate confiſi, omnibus vere pœnitentibus, & confeſſis, qui dictum Altare in Nativitatis, Circumciſionis, Epiphaniæ, Reſurrectionis, Aſcenſionis, & Corporis Domini noſtri Jeſu Chriſti, ac Pentecoſtes, & in Nativitatis, Annunciationis, Purificationis, & Aſſumptionis beatæ Mariæ Virginis glorioſæ, ac in nativitatis beati Joannis Baptiſtæ, & dictorum Apoſtolorum feſtivitatibus, & in omnium Sanctorum celebritate, & in conſecratione dicti Altaris, & per dictarum Nativitatis, Epiphaniæ, Reſurrectionis, & Aſcenſionis, & Corporis Domini noſtri, ac Nativitatis, & Aſſumptionis ejuſdem beatæ Mariæ Virginis, & nativitatis ſancti Joannis Baptiſtæ, & Apoſtolorum prædictorum feſtivitatum octavas devote viſitaverint, annuatim unum annum, & unam quadragenam, de injunctis eis pœnitentiis, ſingulis diebus ipſarum feſtivitatum, & celebritatis conſecrationis, & octavarum diebus, quibus ipſum Altare viſitaverint, miſericorditer relaxamus.

Datum Avenione IV. Kalendas Aprilis anno I.

II.

Ut accipiant domum in Caſtro Maranulæ. Ibid. fol. 127.

Dilectis filiis Miniſtro Generali, & Fratribus Ordinis Minorum.

Ordinis Minorū præconia.

§. I. INter Eccleſiaſticos Ordines in domo Domini militantes, illud benedictione cœleſti Ordini veſtro, & vobis ad laudes ſpeciales adſcribitur, ac rerum efficax experientia Magiſtra teſtatur, quod ubique locorum, in quibus degitis, fideles populos ad ſalutis gratiam evocatis, proficien-

cientes vobis per vitæ meritum, & aliis nihilominus per exemplum.

§. II. Sane petitio pro parte dilectorum filiorum nobilis viri Honorati Cajetani Comitis Fundorum, ac Universitatis Castri Maranulæ, Cajetan. Diœcesis, nobis nuper exhibita continebat, quod ipsi ob devotionis fervorem, quem ad vestrum habent Ordinem, in quodam loco prope ipsum Castrum consistente, in quo dudum sub vocabulo beatæ Mariæ Annunciatæ, incepta fuit Ecclesia, quæ dotem & Rectorem non habet, unum locum dicti Ordinis vestri Minorum, cum Ecclesia seu capella vel oratorio, sub vocabulo ejusdem beatæ Mariæ Annuntiatæ, & etiam cum cœmeterio, campanili, campana, domibus, & aliis necessariis officinis construi, & ædificari desiderant quamplurimum, & affectant. Quare pro parte dictorum Comitis, & Universitatis nobis fuit humiliter supplicatum, ut vobis recipiendi locum hujusmodi, ac in illo Ecclesiam, seu Capellam, vel oratorium sub vocabulo ejusdem beatæ Mariæ Annuntiatæ, cum campanili, campana, domibus, & aliis necessariis officinis construendi, seu construi faciendi licentiam concedere de benignitate Apostolica dignaremur. Cœnobii fundatorum supplicatio.

§. III. Nos igitur hujusmodi pium desiderium quamplurimum in Domino commendantes, ac volentes cultum divinum, quantum cum Deo possumus adaugere, vosque & Ordinem vestrum præfatum prosequi favorabiliter in hac parte, vestris, ac hujusmodi Comitis, & Universitatis supplicationibus inclinati, recipiendi locum hujusmodi, si sit idoneus, & Ecclesia ipsa, ut præfertur, dotem & Rectorem non habeat, & in ipso loco Ecclesiam, seu Capellam, vel oratorium sub vocabulo prædicto, cum campanili, campana, domibus, & aliis necessariis officinis prædictis construendi, seu construi faciendi, dummodo ibidem duodecim Fratres prædicti vestri Ordinis pro tempore moraturi honeste & congrue valeant sustentari, jure tamen Parochialis Ecclesiæ & cujuscumque alterius in omnibus semper salvo, ac constitutione fel. rec. Bonifacii Papæ VIII. prædecessoris nostri prohibente, ne Religiosi Ordinis Mendicantium loca de novo recipiant, absque Sedis Apostolicæ licentia speciali facien. plenam & expressam de prohibitione hujusmodi mentionem, nequaquam obstantibus, devotioni vestræ, auctoritate Apostolica, tenore præsentium, plenam & liberam licentiam elargimur. Nulli ergo &c. Pontifex annuit.

Datum Avenione XIV. Kal. Aprilis anno I.

III.

Ut Clarissas Montisfalci liberet a molestiis. Ibid. fol. 47.

Dilecto filio Petro &c. sanctæ Mariæ in Transtyberim Presbytero Cardinali, in nonnullis terris Italiæ S. R. Ecclesiæ immediate subjectis, nostro, & pro eadem Ecclesia in temporalibus Vicario.

§. I. EXhibita nobis pro parte Abbatissæ, & Conventus Monasterii sanctæ Claræ de Monte Falcone Ordinis ejusdem Sanctæ, Spoletan. diœcesis petitio continebat, quod fructus, reditus, proventus, & facultates dicti Monasterii adeo tenues & exiles, & etiam diminuti existunt, quod præfata Abbatissa, & Conventus nequeunt ex eis commode sustentari, & quod licet de ipsarum Abbatissæ, & Conventus paupertate cunctis pateat evidenter, tamen venerabilis frater noster Episcopus Spoletan. eisdem Abbatissæ, & Conventui de die in diem taleas & collectas, & alia quamplurima gravamina imponit, ipsamque Abbatissam, & singulares Moniales dicti Mo-

Monaſterii propter quamdam collectam eis per dictum Epiſcopum impoſitam, & infra terminum eiſdem Abbatiſſæ & Conventui aſſignatum, non ſolutam, excommunicationis ſententiam promulgavit, & eas per ſex menſes excommunicatas tenuit, & adhuc tenet de præſenti. Quare pro parte dilectarum Abbatiſſæ, & Conventus nobis fuit humiliter ſupplicatum, ut præfatas Abbatiſſam, & Moniales ab hujuſmodi excommunicationis ſententia abſolvere, & alias eis in præmiſſis providere, de benignitate Apoſtolica, dignaremur.

§. II. Nos itaque hujuſmodi ſupplicationibus inclinati, circumſpectioni tuæ per Apoſtolica ſcripta mandamus, quatenus vocatis, qui fuerint evocandi, præfatas Abbatiſſam & Moniales ab hujuſmodi excommunicationis ſententia in forma Eccleſiæ conſueta, prout juſtum fuerit, auctoritate Apoſtnlica, abſolvas, ac eis abſolutis, ipſis Abbatiſſæ & Conventui, eadem auctoritate, concedas, ut uſque ad quatuor annos a data præſentium computandos, nulla talea, impoſitio, ſeu collecta eis imponatur, & ſi ſecus actum fuerit, & etiamſi propterea fierent, irritæ ſint & inanes, & inſuper ſi taleæ, impoſitiones, ſeu collectæ præfatis Abbatiſſæ & Conventui jam impoſitæ ſint, quas nondum perſolverint, eas ipſas Abbatiſſæ & Conventui remittas ſupradictis; contradictores, auctoritate noſtra, appellatione poſtpoſita, compeſcendo, non obſtantibus &c.

Datum Avenione, x. Kalend. Maii, anno 1.

IV.

Ut admittere poſſint novum Monaſterium in Calatajudo. Ibid. fol. 158.

Dilectis in Chriſto filiabus Abbatiſſæ, & Conventui Monaſterii ſancti Nicolai prope muros villæ Calatajudi, Ordinis ſanctæ Claræ, Tiraſonen. diœceſis.

§. I. Is, quæ pro divini cultus augmento, & conſervatione ſtatus perſonarum eccleſiaſticarum, maxime ſub religionis obſervantia, virtutum ſtudio & piæ vitæ perinde facta & ordinata exiſtunt, ut perpetua ſtabilitate ſubſiſtant, libenter adjicimus Apoſtolici muniminis firmitatem.

§. II. Exhibita ſiquidem nobis nuper pro parte veſtra petitio continebat, quod nuper ex eo, quia Eccleſia veſtri Monaſterii, & ipſum etiam Monaſterium, cum ſuis domibus, & aliis officinis propter guerras, quæ in illis partibus viguerunt, adeo diruta & deſtructa exiſtebant, prout exiſtunt, quod in eo, ſicut conſueviſtis hactenus, Altiſſimo famulari, & commorari commode nequibatis: cariſſima in Chriſto filia noſtra Aleonora Regina Aragonum illuſtris, vobis pie compatiens, ac cupiens terrena in cœleſtia, & tranſitoria in æterna fœlici commercio commutare, pro ſuæ & progenitorum ſuorum animarum remedio & ſalute, quemdam locum cum dictis domibus, & ædificiis infra muros villæ Calatajudi, Tiraſonen. diœceſis conſiſtentem, quem dicta Regina de propriis bonis ſuis legitime acquiſivit, pro Monaſterio ad uſum veſtrum inibi de novo conſtruendo, & pro habitatione veſtra, ut ſecurius ibidem poſſitis Domino famulari, vobis in perpetuum, pia ſtabilitate donavit. Voſque poſtmodum legitime locum ipſum recipientes, vos de dicto Monaſterio ad eumdem locum tranſtuliſtis, & in eo præſentialiter reſidetis. Quare pro parte veſtra fuit nobis humiliter ſupplicatum, ut donationi, receptioni & tranſlationi hujuſmodi Apoſtolicæ firmitatis robur adjicere dignaremur.

§. III. Nos igitur hujuſmodi pium opus, & meritorium apud Deum dignis

gnis in Domino laudibus commendantes, ipsius Reginæ nobis super hoc humiliter supplicantis, ac vestris in hac parte supplicationibus inclinati, donationem, receptionem, & translationem hujusmodi, & alia inde rite secuta, rata, & grata habentes, illa auctoritate Apostolica, tenore præsentium, confirmamus, & præsentis scripti patrocinio communimus. Jure tamen Parochialis Ecclesiæ, & cujuscumque alterius in omnibus sempe salvo, provisoque quod Ecclesia, & cœmeterium dicti primi vestri Monasterii ad Clericos, vel laicos, tamquam hæreditas minime transferatur, & in ipsa Ecclesia per aliquem Sacerdotem idoneum deserviatur laudabiliter in divinis. Nulli ergo &c.

Datum ut supra VI. Nonas Maii, anno I.

V.

Ut Abbatissæ uti possint baculo pastorali. Ibid. fol. 92.

Dilectæ in Christo filiæ Mariæ, Abbatissæ Monasterii sanctæ Catarinæ de Turolio, Ordinis sanctæ Claræ, Cæsaraugustan. diœcesis.

Exposcit tuæ devotionis sinceritas, quam ad nos, & Romanam geris Ecclesiam, & Religionis promeretur honestas, ut tam te, quam Monasterium tuum dignis attollamus honoribus, & condignis favoribus prosequamur. Hinc est quod nos Carissimæ in Christo filiæ nostræ Alionoræ, Reginæ Aragonum illustris, quæ ut asseritur, dictum tuum Monasterium canonice de novo fundavit, ac tuis in hac parte supplicationibus inclinati, ut tu & aliæ Abbatissæ dicti Monasterii, quæ tibi in regimine Monasterii antedicti succedent, baculo pastorali uti libere valeas, tibi & eisdem Abbatissis, auctoritate Apostolica, de speciali gratia, indulgemus. Nulli ergo &c.

Datum ut supra VI. Nonas Maii, anno I.

VI.

Ut uniat aliqua beneficia Monasterio Clarissarum Turolii. Ibid. fol. 159.

Venerabili fratri Archiepiscopo Cæsaraugustan.

§. I. Pietas exigit, & caritas persuadet, pia vota personarum humilium divinis laudibus, ac sacræ Religionis observantiæ dedicatarum, favorabiliter exaudiri & quod ipsarum necessitatibus provisionibus occurratur congruentibus.

§. II. Sane petitio pro parte dilectarum in Christo filiarum Abbatissæ & Conventus Monasterii sanctæ Catarinæ de Turolio, Ordinis sanctæ Claræ, tuæ diœcesis, nobis nuper exhibita continebat, quod ejusdem Monasterii facultates adeo tenues sunt & exiles, quod ipsa Abbatissa, & Conventus cum personis in dicto Monasterio degentibus, non possunt ex eis congrue sustentari, & incumbentia eis onera supportare.

§. III. Nos igitur ipsarum Abbatissæ, & Conventus necessitatibus hujusmodi desiderantes, quantum cum Deo possumus, favorabiliter subvenire, ut exinde quietius & liberius valeant virtutum Domino famulari; carissimæ in Christo filiæ nostræ Alionoræ Reginæ Aragonum illustris nobis super hoc humiliter supplicantis, dictarumque Abbatissæ, & Conventus supplicationibus inclinati, fraternitatem tuam rogamus, monemus, & hortamur attente, illam attentius in Domino obsecrantes, quatenus pro divina, nostra, & Apostolicæ Sedis reverentia, si est ita, unum, duo, tria, vel plu-

plura beneficia ecclesiastica, etiamsi unum eorum Parochialis Ecclesia, aut alias curatum existat, dum tamen alia beneficia hujusmodi simplicia sint & non curata, ad tuam collationem, provisionem, præsentationem, seu quamvis aliam dispositionem spectantia, cujus tamen, seu quorum fructus, reditus, & proventus centum librarum Turon. parvorum, secundum communem æstimationem, valorem annuum non excedant, una cum dilectis filiis Capitulo Ecclesiæ Cæsaraugustan. Ordinis sancti Augustini, si & in quantum tibi & illis expedire videbitur, eisdem Abbatissæ, & Conventui, & earum Monasterio unias & annectas, fœlicis recordationis Urbani Papæ V. prædecessoris nostri, & aliis Constitutionibus Apostolicis contrariis non obstantibus quibuscumque, proviso quod, si Parochialem Ecclesiam, aut aliud curatum beneficium unieris, de ejus fructibus congruam portionem pro perpetuo Vicario inibi servituro, reserves, ex qua portione congrue sustentari, jura Episcopalia solvere, & alia ei incumbentia onera possit supportare.

Datum Avenione XII. Kal. Decembris, anno 1.

VII.

Ut juvent fabricam Conventus Lausanen. Ibid. fol. 165.

Universis Christi fidelibus, præsentes litteras inspecturis.

Ecclesiarum fabricis manum porrigere adjutricem pium apud Deum, & meritorium reputantes, frequenter Christifideles ad impendendum Ecclesiis ipsis auxilium nostris litteris exhortamur, & ut ad id eo fortius animentur, quo magis ex hoc animarum commodum se speraverint adipisci, nonnumqnam pro iis temporalibus suffragiis, spiritualia eis munera, videlicet remissiones & indulgentias elargimur. Cum itaque, sicut accepimus, Ecclesia Ordinis Fratrum Minorum Lausanen. casu fortuito sit ignis incendio totaliter concremata, & ad ejusdem Ecclesiæ reædificationem fidelium eleemosynæ sint plurimum opportunæ, universitatem vestram rogamus, monemus, & hortamur attente, in remissionem vobis peccaminum injungentes, quatenus de bonis vobis a Deo collatis, ad ipsius Ecclesiæ reædificationem pias eleemosynas, & grata caritatis subsidia erogetis, ut per subventionem vestram hujusmodi dicta Ecclesia valeat reædificari, & vos per hæc, & alia bona, quæ Deo inspirante, feceritis, possitis ad æternæ fœlicitatis gaudia pervenire. Nos enim &c.

Datum Avenione VI. Kal. Decembris, anno 1.

VIII.

Ut non recipiantur hospites in Conventu Minorum prope Clarissas Neapolitan. Ibid. fol. 80.

Ad perpetuam rei memoriam.

Licet hospitalitas inter pietatis opera computetur, cum tamen scandalum generat, proximumque perturbat, & gravat, illam servari, pium & utile non censetur. Ea propter cum, sicut fide digno percepimus testimonio, ad Monasterium sancti Corporis Christi Neapolitan. Ordinis sanctæ Claræ, infra cujus Monasterii septa Conventus Ordinis Fratrum Minorum ad celebrationem divinorum officiorum, & curam Monialium Monasterii prædicti, consistit; nonnulli Fratres ejusdem Ordinis Fratrum Minorum, sæpe etiam per plures dies consueverint hospitari, ex quo ipsi Conventus, & Moniales gra-

gravatæ fuerint sumptibus, & quies eorum sæpius extitit perturbata. Nos super hoc intendentes de opportuno remedio providere, auctoritate Apostolica, tenore præsentium districtius inhibemus, ne aliquis ex Fratribus ejusdem Ordinis Fratrum Minorum, qui non sit Conventualis præfati Conventus, infra septa dicti Monasterii pernoctare præsumat. Alioquin secus facere præsumens, si officia habuerit, ab ipsis per annum continuum sit ipso facto suspensus, si vero officiis nun fungetur, per biennium sit inhabilis ad quæcumque in dicto Ordine officia obtinenda. Nulli ergo &c.

Datum Avenione nonis Decembris, anno 1.

ANNO CHRISTI 1372. GREGORII XI. ANNO 2.

IX.

Ut admittant domum in Villa Dolæ. Ex lib. com. ann. 2. fol. 12.

Dilectis filiis Ministro, & Fratribus Minorum.

§. I. Inter ecclesiasticos Ordines in domo Domini famulantes, illud de benedictione cœlesti Ordini vestro, & vobis ad laudes speciales adscribitur, ut rerum efficax experientia Magistra testatur, quod ubique locorum in quibus degitis, fideles populos ad salutis gratiam evocatis, proficientes vobis per vitæ meritum, & aliis nihilominus per exemplum.

§. II. Cum itaque, sicut exhibita nobis pro parte vestra, & dilectorum filiorum nobilium virorum Joannis, & Theobaldi de Bire militum, Bisuntin. diœcesis & dilectæ in Christo filiæ nobilis mulieris Margaritæ Comitissæ Burgundiæ, ac dilectorum filiorum Universitatis villæ de Dola, ejusdem diœcesis, in Comitatu Burgundiæ consistentium petitio continebat, milites, Comitissa, & universitas præfati, ex devotione, quam habent ad Ordinem vestrum, unum locum cum Ecclesia, vel Capella, seu oratorio, ac campanili, campana, cœmeterio, domibus, & aliis necessariis officinis ad opus vestrum, & Ordinis vestri de bonis sibi a Deo collatis in villa prædicta, quæ, ut asseritur, multorum Christifidelium est populata, & in victualibus opulenta, & in qua nullus locus Religiosorum Mendicantium existit, & in qua ipsa Comitissa, quæ dictum locum de bonis sibi a Deo collatis in dicta Villa pro ipso loco construendo & fundando concessit, ac ipsum locum absque juris alicujus præjudicio amortizavit, construere & fundare proponant, pro parte vestra, militum, Comitissæ, ac universitatis prædictorum nobis fuit humiliter supplicatum, ut eisdem militibus, Comitissæ, ac universitati construendi & fundandi dictum locum in villa prædicta ad opus vestrum, ac vobis recipiendi eumdem locum, cum Capella, vel Ecclesia, seu oratorio, ac campanili, campana, cœmeterio, & aliis supradictis, & ibidem commorandi licentiam concedere, de benignitate Apostolica, dignaremur.

§. III. Nos igitur hujusmodi supplicationibus inclinati, eisdem militibus, Comitissæ, Universitati, fundandi & construendi dictum locum cum Ecclesia, vel Capella, seu oratorio, ac campanili, campana, cœmeterio, domibus, & aliis necessariis officinis supradictis, dummodo in eadem villa duodecim Fratres dicti Ordinis inibi pro tempore moraturi congrue sustentari possint, ac vobis recipiendi locum ipsum cum Ecclesia, vel Capella, seu oratorio &c. & ibidem commorandi, jure Parochialis Ecclesiæ, & alterius cujuscumque in omnibus semper salvo. Constitutionibus fœl. record. Bonifacii Papæ VIII. prædecessoris nostri prohibente &c.

Datum Avenione III. Kal. Februarii anno II.

X.

Ut uniat Monasterio Nolano quædam bona. Ibid. fol. 49.

Venerabili fratri Episcopo Nolano.

§. I. AD audientiam nostri Apostolatus pervenit, quod licet olim quidam Rogerius de Sabina de Castro Summæ, laicus tuæ Diœcesis, condens de bonis suis in sua voluntate ultima testamentum, in eodem testamento voluerit & ordinaverit, quod de quadam domo sua sita in dicto Castro, & ad ipsum Rogerium justo titulo pertinente, fieret unum Monasterium Monialium, idem tamen Rogerius, pro constitutione, seu dotatione hujusmodi Monasterii construenda nihil reliquit, seu legavit præter dictam domum, & quemdam hortum sibi contiguum, propter quod voluntas, seu ordinatio hujusmodi non est sortita, nec sortiri speratur effectus, maxime cum ex fructibus dictarum domus & horti vix una persona posset congrue sustentari.

§. II. Nos igitur volentes super hoc de opportuno remedio providere, fraternitati tuæ, de qua in his & aliis specialem in Domino fiduciam obtinemus, per Apostolica scripta committimus & mandamus, quatenus si est ita, non obstantibus hujusmodi ordinationibus, & voluntate prædicti testatoris, dictos domum & hortum, auctoritate nostra, unias & incorpores Monasterio sanctæ Mariæ Jacobi Nolan. Ordinis sanctæ Claræ, ita quod post unionem hujusmodi, si per te eam fieri contingat, liceat dilectis in Christo filiabus Abbatissæ & Conventui Monasterii prædicti possessionem dictorum domus & horti, auctoritate propria, libere apprehendere, ac licite retinere, alicujus licentia super hoc minime requisita: & insuper, auctoritate prædicta, statuas & ordines, quod perpetuis futuris temporibus Abbatissæ dicti Monasterii, quæ erunt pro tempore, & Conventus prædictus unam puellam oriundam de dicto Castro in Monialem dicti Monasterii, si ibidem ad hoc reperiatur idonea, recipere teneantur, non obstantibus quibuscumque statutis, & consuetudinibus Monasterii & Ordinis prædictorum contrariis, juramento, confirmatione Apostolica, vel quacumque firmitate alia roboratis. Contradictores, auctoritate prædicta, appellatione postposita, compescendo.

Datum Avenione XIII. Kal. Aprilis, anno II.

XI.

Conceditur Indulgentia visitantibus Ecclesiam Conventus de Burgo sancti Severini. Ibidem fol. 225.

Universis Christi fidelibus præsentes litteras inspecturis.

§. I. DUm præcelsa meritorum insignia, quibus Regina cœlorum, Virgo Dei Genitrix gloriosa, sedibus præclara syderei, quasi stella matutina prærutilat, devotæ considerationis indagine perscrutamur: dum etiam in pectoris arcano revolvimus, quod ipsa, utpote mater misericordiæ & gratiæ, pietatis amica, humani generis conciliatrix pro salute fidelium, qui delictorum onere prægravantur, sedula exoratrix, & pervigil, ad Regem, quem genuit intercedit, dignum, quin potius debitum arbitramur, ut Ecclesias ad honorem sui nominis dedicatas gratiosis remissionum prosequamur impendiis, & indulgentiarum muneribus honoremus.

§. II. Cupientes igitur ut Ecclesia beatæ Mariæ Annuntiatæ Conventus Fra-

Fratrum Ordinis Minorum de Burgo sancti Severini, Salernitan. Diœcesis, in qua, sicut accepimus, per eosdem Fratres deservitur laudabiliter, congruis honoribus frequentetur, & Christifideles eo libentius confluant ad eamdem, quo ibidem uberius dono cœlestis gratiæ conspexerint se refectos, de Omnipotentis Dei misericordia, & beatorum Petri & Pauli Apostolorum ejus auctoritate confisi, omnibus vere pœnitentibus & confessis, qui dictam Ecclesiam in Nativitatis, Circumcisionis, Epiphaniæ, Resurrectionis, Ascensionis, & Corporis Domini nostri Jesu Christi, Pentecostes, necnon Nativitatis, Annunciationis, Purificationis, & Assumptionis beatæ Mariæ, ac beati Joannis Baptistæ, & Apostolorum Petri & Pauli prædictorum festivitatum octavas, & per sex dies, dictam festivitatem Pentecostes immediate sequentes, ipsam Ecclesiam devote visitaverint annuatim, singulis videlicet ipsarum festivitatum, & celebritatis ac octavarum, & sex dierum prædictorum diebus, quibus ipsam Ecclesiam visitaverint, ut præfertur, unum annum, & XL. dies de injunctis eis pœnitentiis misericorditer relaxamus; præsentibus post viginti annos a data earum minime valituris.

Datum Avenione III. Nonas Aprilis, anno II.

XII.

Ut ingredi possit Monasterium Clarissarum Viennæ. Ibidem fol. 193.

Dilectæ in Christo nobili mulieri Viridi, Ducissæ Austriæ &c.

Devotionis tuæ sinceritas promeretur, ut quæ a nobis suppliciter postulas, affectu tibi benevolo concedamus. Hinc est quod nos tuis supplicationibus inclinati, ut cum quinque Matronis honestis, Monasterium Religiosarum inclusarum sanctæ Claræ in Vienna, Ordinis ejusdem Sanctæ, Patavien. Diœcesis, causa visitandi dilectam in Christo filiam Catarinam Monialem dicti Monasterii, sororem dilecti filii nobilis viri Leopoldi, Ducis Austriæ, viri tui, quibuscumque ipsorum Monasteriorum & Ordinis statutis & consuetudinibus contrariis nequaquam obstantibus, bis singulis mensibus dumtaxat ingredi libere valeas, dummodo ejus, quæ ipsi Monasterio præfuerit, ad id accedat assensus, & tu, dictæque Matronæ ibidem non comedatis, vel etiam pernoctetis, tenore tibi præsentium, indulgemus. Nulli ergo &c.

Datum Avenione II. Idus Aprilis, anno II.

XIII.

Ut juvent fabricam Ecclesiæ Clarissarum Montis-Albani. Ibidem fol. 98.

Universis Christifidelibus, præsentes litteras inspecturis.

Ecclesiarum fabricis manum porrigere adjutricem, pium apud Deum, & meritorium reputantes, frequenter Christifideles ad impendendum Ecclesiis ipsis auxilium, nostris litteris exhortamur, & ut ad id eo fortius animentur, quo magis ex hoc animarum commodum se speraverint adipisci, nonnunquam &c. Cum itaque, sicut accepimus, Monasterium sanctæ Claræ Montis-Albani, Ordinis ejusdem Sanctæ, reparatione indigeat quamplurimum sumptuosa, ad quam Christifidelium subsidia sunt plurimum opportuna, universitatem vestram rogamus, monemus, & hortamur attente, vobis nihilominus in remissionem peccaminum injungentes, quatenus de bonis vobis a Deo collatis, ob reparationem dicti Monasterii, vestras pias eleemo- *Ut in Constit. 7. hujus Pontif.*

synas, & grata obsequia caritatis erogetis, ut per subventionem vestram hujusmodi Monasterium ipsum reparari valeat; vosque per hæc, & alia bona, quæ, Domino inspirante, feceritis ad æternæ fœlicitatis gaudia pervenire &c.

Datum Avenione XII. Kalendas Maii, anno II.

XIV.

Indulgentia pro visitantibus earumdem Ecclesiam. Ibidem.

Universis Christifidelibus præsentes litteras inspecturis.

SPlendor paternæ gloriæ, qui sua mundum illuminat ineffabili claritate, pia vota fidelium de clementissima ipsius Majestate sperantium, tunc præcipue benigno favore prosequitur, cum devota ipsorum humilitas Sanctorum precibus, & meritis adjuvatur. Cupientes igitur, ut Ecclesia Monasterii sanctæ Claræ virginis Montis-Albani, Ordinis ejusdem Sanctæ, congruis honoribus frequentetur, & ut Christifideles eo libentius causa devotionis confluant ad eamdem, quo ibidem uberius dono cœlestis gratiæ conspexerint se refectos, de omnipotentis Dei misericordia, & beatorum Petri & Pauli Apostolorum ejus auctoritate confisi, omnibus vere pœnitentibus, & confessis, qui in Nativitatis, Resurrectionis Domini nostri Jesu Christi, necnon in Assumptionis beatæ Mariæ Virginis, & sanctæ Claræ prædictæ festivitatibus, prædictam Ecclesiam visitaverint devote annuatim, singulis festivitatum prædictarum diebus, quibus Ecclesiam ipsam visitaverint, ut præfertur, tres annos & tres quadragenas de injunctis eis pœnitentiis misericorditer relaxamus.

Datum Avenione, die & anno ut supra.

XV.

Ut permittat Monialibus Montis-Albani permutare aliqua feuda. Ibid.

Dilecto filio Decano Decanatus de Cayraco, Montis-Albani Diœcesis.

§. I. SInceræ devotionis affectus, quem dilectæ in Christo filiæ Abbatissa & Conventus Monasterii sanctæ Claræ Montis-Albani, Ordinis ejusdem Sanctæ, ad nos & Romanam gerunt Ecclesiam, promeretur, ut in iis, quæ digne fieri possunt, eis finius opportuno tempore gratiosi.

§. II. Hinc est, quod Nos ipsarum Abbatissæ, & Conventus supplicationibus inclinati, discretioni tuæ, de qua in iis & aliis specialem in Domino fiduciam obtinemus, per Apostolica scripta mandamus, quatenus eisdem Abbatissæ, & Conventui permutandi aliqua bona, & feuda dicti Monasterii jam acquisita, vel per eas acquirenda, usque ad valorem viginti quinque solidorum Turonen. parvorum annuorum, pro aliis bonis, seu feudis, cum quibuscumque personis etiam ecclesiasticis, sæcularibus, vel regularibus civitatis & diœcesis Montis-Albani, dum ex hoc sequatur utilitas dicti Monasterii, super quo tuam conscientiam oneramus, & tam ipsis Abbatissæ, & Conventui, quam illis, cum quibus permutabunt omnia, in præmissis necessaria gerendi, & exercendi, ac venerabili fratri nostro Episcopo Montis-Albani, si hujusmodi bona, & feuda ab eo teneantur, facta sibi prius restitutione congrua, in hoc consentiendi, auctoritate Apostolica, licentiam largiaris.

Datum Avenione XII. Kalendas Maii, anno II.

XVI.

XVI.

Ut satisfaciat Regularibus pro Monasteriis destructis. Ex lib. 2. secretorum an. 2. fol. 29.

Venerabili fratri Philippo Episcopo Sabinen. in nonnullis Provinciis, & terris Romanæ Ecclesiæ in partibus Italiæ consistentibus, nostro, & pro Ecclesia ipsa in temporalibus Vicario Generali.

CUm dudum pro securitate status Romanæ Ecclesiæ in Prædicatorum Tudertin. & Minorum Ortan. Fratrum, & in Monialium sanctæ Mariæ Magdalenæ Narnien. sanctæ Claræ Ordinum locis fuerint per Officiales dictæ Ecclesiæ factæ arces, & propterea Fratres & Moniales præfati perdiderint loca & Monasteria sua, & alia Monasterium, & loca, non absque Fratrum & Monialium gravibus damnis, & expensis ædificare cogantur, volumus, prout rationis exigit, quod prædictis Fratribus, & Monialibus pro hujusmodi suorum satisfactione damnorum, & expensarum, ac fabrica novorum locorum, & Monasterii, de proventibus Romanæ Ecclesiæ consistentibus in partibus tui Vicariatus satisfieri facias, prout justum fuerit, & tuæ circumspectioni videbitur expedire.

Datum Avenione x. Kalendas Maii, anno II.

XVII.

Fit Capellanus Pontificius. Ex lib. commun. fol. 66.

Dilecto filio Joanni Welle Ordinis Fratrum Minorum Professori, sacræ Theologiæ Magistro, Capellano nostro.

VIrtutibus clarens & meritis, sicut famæ laudabili testimonio commendaris, illam in nostro, & Apostolicæ Sedis conspectu gratiam meruisti, quod personam tuam paterna benevolentia prosequentes, eam libenter attollamus favoris gratia specialis. Ut igitur in effectu percipias, quod suggerit nostræ mentis affectus, te in nostrum & Apostolicæ Sedis Capellanum gratiose recipimus, ac nostrorum, & ipsius Sedis Capellanorum consortio favorabiliter aggregamus; ut per hoc Apostolici favoris præsidia plenius sortiaris, tibique quod omnibus honoribus, privilegiis, exemptionibus, & gratiis per fœl. rec. Joannem XXII. & Clementem Papam VI. Romanos Pontifices prædecessores nostros concessis.... prædictorum prædecessorum per piæ memoriæ Innocentium Papam VI. Urbanum Papam V. prædecessores nostros, & aliis editis quibuscumque non obstantibus, de uberioris dono gratiæ indulgemus. Sic igitur, de bono in melius studiis virtutum intendas, quod merito ad faciendum tibi pleniorem gratiam invitemur. Nulli ergo &c.

Datum Avenione III. Kalendas Maii, anno II.

XVIII.

Ut det licentiam fundandi Capellam in Conventu Minorum Valentin. & ad eam ossa suorum transferendi. Ibidem fol. 142.

Venerabili fratri Episcopo Valentin.

§. I. EXhibita nobis nuper pro parte dilecti filii nobilis viri Vitalis de Villa nova militis, tuæ diœcesis, petitio continebat, quod olim quondam Vitalis de Villa-nova, prædicti Vitalis quondam Patruus, de bonis

bonis fibi a Deo collatis, quamdam Capellam in Ecclefia Fratrum Minorum fita, tunc extra mœnia loci de Zatinæ, Diœcefis Valentin. canonice fundavit, quodque dicta Capella, tam per ipfum Vitalem, quam per nonnullos alios de genere fuo, quorum corpora in dicta domo fepulta extiterant, dotata fuerit, & etiam condecenter ornata, & quod fubfequenter cum propter guerras, quæ inter Caftellæ, & Aragonum regna viguerunt, præfata domus cum Ecclefia penitus deftructa fuiffet, nonnulli amici dictorum defunctorum ipforum offa recipientes, illa in quodam Monafterio inhumata temere pofuerunt.

§. II. Cum autem, ficut eadem petitio fubjungebat, idem Vitalis loco ejufdem Capellæ, cujus ipfe Patronus exiftebat, prout exiftit, aliam Capellam in domo dilectorum filiorum Fratrum Minorum Valentin. reædificare cupiat; pro parte ipfius Vitalis fuit nobis humiliter fupplicatum, ut fibi licentiam fundandi, & ædificandi unam Capellam in dicta domo Fratrum Minorum Valentin. loco præfatæ primæ Capellæ, ac offa prædicta ad hujufmodi Capellam de novo fundandam deferendi, feu deferri faciendi, ac ipfa ibidem fepeliendi, de fpeciali gratia, concedere dignaremur.

§. III. Nos itaque de præmiffis notitiam non habentes, ac gerentes de tuæ circumfpectionis induftria fiduciam in Domino fpecialem, fraternitati tuæ per Apoftolica fcripta committimus, & mandamus, quateuus fi eft ita, & tibi expediens videatur, quod hujufmodi fit licentia concedenda, eidem Vitali militi præmiffa faciendi, auctoritate noftra, licentiam largiaris, & nihilominus, fi hujufmodi licentiam eidem Vitali duxeris concedendam, auctoritate prædicta decernas, quod dos ad prædictam primam Capellam pertinens, ad hujufmodi Capellam de novo fundandam, & conftruendam, ut præfertur, perpetuo pertinere nofcatur. Non obftantibus conftitutionibus Apoftolicis, & aliis contrariis, quibufcumque.

Datum Avenione 11. Kal. Maii, anno 11.

XIX.

Conceditur libera fepultura. Ibidem fol. 66.

Dilectis in Chrifto filiabus Abbatiffæ, & Conventui Monafterii fanctæ Claræ, Montis-Albani, Ordinis ejufdem Sanctæ.

§. I. Sacræ veftræ Religionis, in qua devotum, ac fedulum Domino, in humilitatis fpiritu, geritis famulatum, promeretur honeftas, ut petitionibus veftris, quantum cum Deo poffumus, favorabiliter annuamus.

§. II. Nuper fiquidem pro parte veftra fuit nobis expofitum, quod Monafterium veftrum, quod in fuburbio civitatis Montis-Albani fituatum eft, occafione guerrarum, quæ in partibus illis viguerunt, prout adhuc vigent, per Cives dictæ Civitatis, pro tuitione & defenfione civitatis ejufdem, erat adeo dirutum, atque deftructum, quod vos ibidem habitare minime poteratis. Quodque vos infra mœnia prædictæ Civitatis habebatis quafdam poffeffiones & domos, & nonnullas alias fperabatis ibidem acquirere, in quibus novum Monafterium, in quo commode, & quiete poffetis Altiffimo famulari, fundare & conftruere proponebatis, nos vobis licentiam fundandi & conftruendi hujufmodi Monafterium novum infra dictam Civitatem, in loco ad hoc congruo & honefto, cum Ecclefia, cœmeterio, campanili, campana, domibus, ac aliis neceffariis officinis; auctoritate Apoftolica, gratiofe duximus largiendam, prout in noftris inde confectis litteris, plenius continetur.

§. III. Vo-

§. III. Volentes itaque vos profequi ampliori gratia & favore, veftris in hac parte fupplicationibus inclinati, ut liceat vobis, quafcumque perfonas, quæ ad prædictum veftrum Monafterium de novo fundandum, & conftruendum elegerunt fepulturam, licite recipere, & in cœmeterio hujufmodi veftri Monafterii de novo fundandi & conftruendi libere fepelire, vobis auctoritate prædicta, tenore præfentium concedimus, de gratia fpeciali. Nulli ergo &c.

Datum apud Pontem Scrigiæ, Avenion. Diœc. VI. Idus Junii, anno II.

XX.

Datur falvus conductus fratri Nicolao de Crifma, Sedis Apoftolicæ Nuncio. Ex lib. com. fol. 238.

Venerabilibus fratribus Patriarchis, Archiepifcopis, Epifcopis, ac dilectis filiis Electis, Abbatibus, Prioribus, Præpofitis, & aliis perfonis ecclefiafticis, fecularibus, & Regularibus, exemptis, & non exemptis, quocumque nomine nuncupentur. Necnon nobilibus viris Ducibus, Principibus, Marchionibus, Comitibus, Baronibus, Senefcallis, Juftitiariis, Poteftatibus, Officialibus, ceterifque Dominis temporalibus, Univerfitatibus quoque, ac Communitatibus civitatum, caftrorum, & aliorum quorumcumque locorum, & aliis univerfis & fingulis, ad quos præfentes litteræ pervenerint.

CUm dilectus filius Nicolaus dictus de Crifma de Polonia, Ordinis Fratrum Minorum Profeffor ad Hungariæ, & nonnullas alias partes, pro certis arduis negotiis fidem Catholicam tangentibus, accedere proponat in brevi. Nos cupientes eumdem Nicolaum cum ejus comitiva, eundo, morando, & ad nos redeundo plena fecuritate gaudere, univerfitatem veftram rogamus, & hortamur attente, quatenus eumdem Nicolaum benigne recommendatum habentes, nullam ei, & ejus comitivæ prædictæ, in perfonis, equitaturis, bonis & rebus fuis inferatis injuriam, moleftiam, vel offenfam, nec ab aliis, quantum in vobis fuerit, permittatis inferri, fed ei potius de fecuro conductu, fi a vobis illum petierit, fic libere providere pro noftra & Apoftolicæ Sedis reverentia ftudeatis, quod veftra poffit exinde apud nos devotio merito commendari.

Datum apud Villam novam Avenion. diœcefis II. Idus Julii, anno II.

XXI.

Fit Capellanus Pontificius. Ex lib. com. fol. 123.

Dilecto filio Ubertino de Coriliano, Ordinis Fratrum Minorum Profeffori, facræ Theologiæ Magiftro, Capellano, & familiari noftro.

§. I. CUm Religionis zelo virtutibus clarens & meritis, ficut famæ laudabili teftimonio commendaris, illam in noftro, & Sedis Apoftolicæ confpectu gratiam meruifti, quod perfonam tuam paterna benevolentia profequamur, & eam libenter attollamus honoris gratia fpecialis.

§. II. Ut igitur in effectu percipias, quod fuggerit noftræ mentis affectus, te in noftrum, & dictæ Sedis Capellanum, atque familiarem gratiofe recipimus, & noftrorum, & ipfius Sedis Capellanorum, & familiarium confortio favorabiliter aggregamus, ac tibi, quod non obftante Capellaniatu hujufmodi, in Ordine tuo victum, & veftitum recipias, & omnibus hono-

noribus, gratiis, & privilegiis tibi infra dictum Ordinem concessis, & concedendis uti, & gaudere valeas sicut prius, tenore præsentium, indulgemus, intendentes quod per hoc favoris Apostolici præsidia uberius consequaris. Sic igitur de bono in melius studiis virtutum intendas, quod merito ad faciendum tibi pleniorem gratiam invitemur. Nulli ergo &c.

Datum apud Villam novam Avenionensis diœcesis VIII. Kalendas Octobris anno II.

In eumdem modum fratri Francisco Messanen. sacræ Theologiæ Magistro, VI. Kalendas Septembris.

XXII.

Conceditur Indulgentia visitantibus Ecclesiam Clarissarum Burgi, diœcesis Carcassonen. Ibid. fol. 142.

Universis Christi fidelibus præsentes litteras inspecturis.

Vide Constit. 14. hujus Pontif.

§. I. Splendor paternæ gloriæ &c. Hodie siquidem pro parte dilectarum in Christo filiarum Helis Abbatissæ, & Conventus Monasterii sanctæ Claræ Burgi Carcassonen. Ordinis ejusdem Sanctæ, nobis exposito, quod olim dictum Monasterium, quod extra clausuram dicti Burgi antea consistebat, & in quo quadraginta Moniales benedictæ, ultra alias non benedictas esse consueverunt, propter guerras, quæ in illis partibus viguerunt, dirutum & destructum fuerat, eisdem Abbatissæ & Conventui recipiendi locum alium infra dictam clausuram, si ipsis Abbatissæ, & Conventui pia largitione daretur, aut per eas alias justo titulo acquireretur, ac inibi fundandi, & construendi novum Monasterium cum Ecclesia, campanili, campana, ac cœmeterio, & aliis necessariis officinis, in honorem, & sub vocabulo ejusdem sanctæ Claræ, per nostras certi tenoris litteras licentiam duximus concedendam.

§. II. Cupientes igitur, ut Ecclesia ipsa, cum constructa, & fundata fuerit, ut præfertur, congruis honoribus frequentetur, & ut Christifideles eo libentius causa devotionis confluant ad eamdem, quo ex hoc ibidem uberius dono cœlestis gratiæ conspexerint se refectos; de omnipotentis Dei misericordia, ac beatorum Petri & Pauli Apostolorum ejus auctoritate confisi, omnibus veræ pœnitentibus, & confessis, qui in Nativitatis, Circumcisionis, Epiphaniæ, Resurrectionis, Ascensionis, Corporis Christi, Pentecostes, necnon Nativitatis, Annunciationis, Purificationis, Assumptionis beatæ Mariæ Virginis, & Nativitatis beati Joannis Baptistæ, dictorum Apostolorum Petri & Pauli, & sanctæ Claræ, ac ipsius Ecclesiæ Dedicationis festivitatibus, ac in celebritate omnium Sanctorum, & per ipsarum Nativitatis, Epiphaniæ, Resurrectionis, Ascensionis, Corporis Christi, & Pentecostes, nec non Nativitatis, Annunciationis, Purificationis, & Assumptionis beatæ Mariæ Virginis, & Nativitatis sancti Joannis Baptistæ, prædictorum Apostolorum, & sanctæ Claræ festivitatum octavas, Ecclesiam ipsam cum fundata, & constructa fuerit, ut præfertur, devote visitaverint annuatim, singulis videlicet festivitatum, & celebritatis unum annum, & quadraginta dies de injunctis; octavarum vero ipsarum, & sex dierum prædictorum, diebus, quibus Ecclesiam ipsam visitaverint, ut præfertur, centum dies de injunctis eis pœnitentiis misericorditer relaxamus: præsentibus post viginti annos a data præsentium computand. minime valituris.

Datum Avenione XI. Kalendas Novembris anno II.

XXIII.

XXIII.

Ut ministret omnia sacramenta in Capella Friderici Regis Siciliæ. Ibidem fol. 166.

Dilecto filio Ubertino de Coriolano Ordinis Fratrum Minorum Professori, sacræ Theologiæ Magistro, Capellano nostro.

DEvotionis tuæ sinceritas promeretur, ut votis tuis, illis præsertim, quæ ad tuæ, aliorumque Christifidelium animarum salutem cedere valeant, quantum cum Deo possumus, favorabiliter annuamus. Tuis itaque supplicationibus inclinati, ut dilecto filio magnifico viro Friderico de Aragonia Insulam Siciliæ regenti, cujus tu, ut asseris, Magister Capellanus es, omnibus de genere suo, & familiaribus, continuis commensalibus, & Clericis dictæ Capellæ dicti Friderici in ea continue servientibus, quælibet Ecclesiæ sacramenta libere ministrare valeas, Rectoris parochialis Ecclesiæ infra cujus parochiam dicta Capella existit, vel cujuscumque alterius licentia ad hoc minime requisita, devotioni tuæ, tenore præsentium, auctoritate Apostolica, de speciali gratia, indulgemus. Nulli ergo &c.

Datum Avenione IV. Kalendas Novembris anno II.

XXIV.

Ut percipiant eleemosynas de male ablatis & incertis. Ibid. fol. 175.

Dilectis in Christo filiabus Abbatissæ, & Conventui sanctæ Claræ Tholosan. Ordinis ejusdem Sanctæ.

§. I. APostolicæ Sedis benignitas, personas sub Religionis observantia vacantes assidue studio piæ vitæ, congruo favore prosequitur, & votis earum, per quæ earum necessitatibus occurratur, ac personæ ipsæ, illi quietius debitum impendere valeant famulatum, cui mundanis abjectis illecebris, se sponte devoverunt, libenter favorem benevolum impertitur.

§. II. Cum itaque, sicut exhibita nobis nuper pro parte vestra petitio continebat, antiquum Monasterium, quod extra muros civitatis Tholosan. consistebat, propter guerras, quæ in illis partibus viguerunt, fuerit totaliter destructum, vosque infra muros Civitatis ejusdem aliud Monasterium canonice ædificare inceperitis, opere non modicum sumptuoso, ad cujus operis consummationem vestræ non suppetunt facultates, pro parte vestra nobis extitit humiliter supplicatum, ut de bonis male ablatis & incertis, si ea per illos, qui ad ipsorum restitutionem tenentur, ad opus hujusmodi vobis contingerent elargiri, vobis recipiendi bona hujusmodi, & in opus ipsum convertendi licentiam concedere, de benignitate Apostolica, dignaremur.

§. III. Nos igitur hujusmodi supplicationibus inclinati, ut de bonis hujusmodi, dummodo illi, quibus, si invenirentur, bonorum ipsorum restitutio fidei deberet, reperiri non valeant, si bona ipsa per illas detinentes vobis concedantur, ad summam quingentarum librarum Turonen. parvorum ad opus hujusmodi, recipere & in opus ipsum convertere, libere & licite valeatis, devotioni vestræ, Apostolica auctoritate, tenore præsentium, concedimus de gratia speciali, præsentibus post triennium minime valituris. Nulli ergo &c.

Datum Avenione IX. Kalendas Decembris anno II.

XXV.

Ut domum Coneclani transferre liceat. Ibid. fol. 229.

Dilectis filiis Miniſtro Provinciali, & Fratribus Ordinis Minorum, Provinciæ ſancti Antonii, ſecundum morem dicti Ordinis.

§. I. SAcræ veſtræ Religionis, in qua devotum Domino redditis famulatum, promeretur honeſtas, ut ea quæ ſtatui veſtro ad perſeverantiam diviui ſervitii opportuna conſpicimus, quantum cum Deo poſſumus, ſavorabiliter concedamus.

§. II. Sane nuper pro parte veſtra fuit propoſitum coram nobis, quod locus Fratrum veſtri Ordinis ſitus extra muros, ſeu mœnia Caſtri de Coneclano, Ceneten. diœceſis, tempore guerrarum, quæ frequenter patriam illam affligunt, inabitari non poteſt, & calices, paramenta, & alia ornamenta diripiuntur multoties, domus & ædificia dicti loci damnificantur, comburuntur, & etiam diruuntur, ac in dicto loco multa enormia, & turpia committuntur; & Fratres inibi morari conſueti, per loca varia, & domos alienas vagari coguntur, in grave damnum, & opprobrium Ordinis memorati: propterea quemdam alium locum intra mœnia dicti caſtri, loco præfati veſtri loci recipere, & ibidem Eccleſiam, ſeu Capellam cum oratorio, campanili, campana, cœmeterio, domibus, & aliis neceſſariis officinis deſideratis, & proponitis, cum Dei adjutorio, & pia largitione fidelium conſtruere, & fundare. Quare pro parte veſtra fuit nobis humiliter ſupplicatum, ut vobis faciendi præmiſſa licentiam, auctoritate Apoſtolica, concedere dignaremur.

§. III. Nos itaque hujuſmodi veſtris ſupplicationibus inclinati, vobis dictum locum infra mœnia caſtri præfati, in loco tamen ad hoc congruo & honeſto, ſi vobis pia largitione fidelium tradatur, vel alias per vos juſto titulo acquiratur, loco dicti veſtri loci antiqui recipiendi, & ibidem Eccleſiam, Capellam, cum oratorio &c. domibus, & aliis neceſſariis officinis ſupradictis, pro uſu & habitatione veſtra fundandi, & conſtruendi, & perpetuo retinendi, Diœceſani loci licentia minime requiſita, fœlicis recordationis Bonifacii Papæ VIII. prædeceſſoris noſtri, qua inhibetur &c. proviſo, quod Eccleſia, ſeu otatorium ac cœmeterium dicti veſtri primi loci ad prophanos uſus velut hæreditas minime transferatur, ſed in ipſa Eccleſia, ſeu oratorio per aliquem Presbyterum idoneum deſerviatur perpetuo laudabiliter in divinis. Nulli ergo &c.

Datum Avenione II. Idus Decembris anno II.

XXVI.

Ut admittant domum in Caſtro Seravallis. Ibid. fol. 230.

Eisdem.

§. I. SAcræ veſtræ Religionis, in qua ſub jugo voluntariæ paupertatis devotum Deo exhibitis famulatum, promeretur honeſtas, ut petitionibus veſtris, illis præſertim, per quæ divini nominis cultus augeatur, veſterque Ordo proſperis ſucceſſibus gratuletur, quantum cum Deo poſſumus, favorabiliter annuamus.

§. II. Exhibita ſiquidem nobis pro parte veſtra petitio continebat, quod vos ad honorem & laudem Dei in caſtro, ſeu loco de Seravalle, Ceneten.

ten. diœcesis quemdam locum, de licentia Domini temporalis, sub cujus dominio castrum ipsum existit, recipere, & ibidem Ecclesiam, seu Capellam cum oratorio, campanili, campana, cœmeterio, domibus, & aliis necessariis officinis, desideratis, & proponitis cum Dei adjutorio, & pia largitione fidelium, construere & ædificare. Quare pro parte vestra fuit nobis humiliter supplicatum, ut vobis faciendi præmissa licentiam, auctoritate Apostolica, concedere dignaremur.

§. III. Nos igitur, qui dictorum divini cultus, & vestræ Religionis augmentum ferventer appetimus, hujusmodi vestris supplicationibus inclinati, vobis dictum locum infra prædictum castrum, seu locum, in loco tamen ad hoc congruo, & honesto, si vobis pia tradatur largitione fidelium, vel alias per vos justo titulo acquiratur, cum Ecclesia, Capella, seu oratorio, campanili, campana, cœmeterio, domibus, & aliis necessariis officinis supradictis, pro usu & habitatione vestra, recipiendi, fundandi, construendi, ac perpetuo retinendi, diœcesani loci licentia minime requisita, Parochialis Ecclesiæ, & cujuslibet alterius jure in omnibus semper salvo, fœlicis recordationis Bonifacii Papæ VIII. prædecessoris nostri, qua inhibetur &c.. Nulli ergo &c.

Datum Avenione II. Idus Decembris annno II.

XXVII.

Ut transferant Cœnobium ad Civitatem Britonorien. fol. 230.

Dilectis filiis Ministro Provinciali, & Fratribus Ordinis Minorum, Provinciæ Romanulæ, secundum morem dicti Ordinis.

§. I. Sacræ vestræ Religionis, in qua devotum Deo redditis famulatum promeretur honestas, ut ea, quæ statui vestro ad perseverantiam divini servitii opportuna conspicimus, quantum cum Deo possumus, favorabiliter concedamus.

§. II. Sane nuper pro parte vestra fuit expositum coram nobis, quod locus Fratrum vestri Ordinis situs extra muros, seu mœnia civitatis Britonorien. tempore guerrarum occurrentium, inhabitari non potest, & multoties calices, paramenta, & alia ornamenta diripiuntur, domus & ædificia comburuntur, & etiam diruuntur, ac in ipso loco multa turpia & enormia committuntur, & Fratres inibi morari consueti, per loca varia, & domos alienas vagari coguntur, in grave damnum & opprobrium Ordinis memorati; propterea quemdam alium locum intra mœnia dictæ Civitatis loco prædicti vestri loci recipere; & ibidem Ecclesiam, seu Capellam, cum oratorio, campanili, campana, cœmeterio, domibus, & aliis necessariis officinis, desideratis & proponitis, cum Dei adjutorio, & pia largitione fidelium, construere, & fundare. Quare pro parte vestra fuit nobis humiliter supplicatum, ut vobis faciendi præmissa, licentiam, auctoritate Apostolica, concedere dignaremur.

§. III. Nos itaque hujusmodi vestris supplicationibus inclinati, vobis dictum locum infra mœnia præfatæ Civitatis, in loco tamen congruo & honesto, si vobis pia largitione fidelium tradatur, seu per vos alias justo titulo acquiratur, loco dicti vestri loci antiqui, recipiendi, & ibidem Ecclesiam, seu Capellam, cum oratorio, campanili, campana, cœmeterio, domibus, & aliis necessariis officinis supradictis pro usu & habitatione vestra fundandi, construendi, & perpetuo retinendi. Diœcesani loci licentia minime requisita, fœlicis recordationis Bonifacii Papæ VIII. prædecessoris no-

noſtri, qua inhibetur &c. proviſo quod Eccleſia, ſeu oratorium, & cœmeterium dicti veſtri loci antiqui ad profanos uſus, velut hæreditas, minime transferatur, ſed in ipſa Eccleſia, ſeu oratorio per aliquem Presbyterum idoneum deſerviatur perpetuo laudabiliter in divinis. Nulli ergo &c.

Datum Avenione II. Idus Decembris anno II.

XXVIII.

Ut admittant locum in Portu Ceſenaten. Ibidem.

Eisdem.

§. I. SAcræ Religionis veſtræ, in qua ſub jugo voluntariæ paupertatis devotum Deo exhibetis ſervitium, promeretur honeſtas, ut petitionibus veſtris, illis præſertim, per quæ cultus divini nominis augeatur, quantum cum Deo poſſumus, favorabiliter annuamus.

§. II. Exhibita ſiquidem nobis pro parte veſtra petitio continebat, quod vos ad honorem, & laudem Dei in loco Portus, Ceſenaten. diœceſis Ceſenaten quemdam locum recipere, & ibidem Eccleſiam ſeu Capellam, cum oratorio, campanili, campana, cœmeterio, domibus, & aliis neceſſariis officinis, deſideratis, & proponitis cum Dei adjutorio, & pia largitione fidelium conſtruere & fundare. Quare pro parte veſtra fuit nobis humiliter ſupplicatum, ut vobis faciendi præmiſſa licentiam concedere dignaremur.

§. III. Nos igitur, qui dictorum divini cultus, & veſtræ Religionis augmentum ferventer appetimus, hujuſmodi veſtris ſupplicationibus inclinati, vobis dictum locum infra locum prædictum, in loco tamen ad hoc congruo & honeſto, ſi vobis pia tradatur largitione fidelium, vel alias per vos juſto titulo acquiratur, cum Eccleſia, Capella, ſeu oratorio, campanili, campana, cœmeterio, domibus, & aliis neceſſariis officinis ſupradictis pro uſu, & habitatione veſtra recipiendi, fundandi, conſtruendi, ac perpetuo retinendi, Diœceſani loci licentia minime requiſita, Parochialis Eccleſiæ, & cujuſcumque alterius jure in omnibus ſemper ſalvo, fœlicis recordationis Bonifacii Papæ VIII. prædeceſſoris noſtri, qua inhibetur &c. Nulli ergo &c. noſtræ elargitionis & conceſſionis infringere &c.

Datum Avenione II. Idus Decembris anno II.

Anno Christi 1373. Gregorii XI. anno 3.

XXIX.

Ut curent converti ſuos ſervos Sarracenos. Ex libro ſecretorum anno 3. fol. 18.

Dilectis in Chriſto filiabus Abbatiſſæ, & Conventui Monaſterii ſanctæ Claræ de Zativa, Ordinis ejuſdem Sanctæ, Valentin. diœceſis.

§. I. AD grandis noſtræ lætitiæ cedit augmentum, totaque debet Chriſtianitas jucundari, quod, ſicut relatu fide digno percepimus, quondam Alphonſus de Cherica, Miles, Segobricen. diœceſis dum in humanis ageret, cœleſtibus inhians, multoſque manipulos ad dominicam aream portare deſiderans, & in reddenda ratione ſuorum geſtorum multiplicatas mnas earum reddere largitori, multitudinem Sarracenorum utriuſque ſexus,

xus, quos in regno Valentiæ in suos servos habebat, ferventi studio procuravit, & fecit fieri Christianam: percepimus etiam quod vos, seu vestra Monasteria, quæ in ipso Regno habetis, multos Sarracenos utriusque sexus, servos vestros habetis, qui, ut verisimiliter creditur, converterentur ad fidem Catholicam, si efficaciter curaretis ad hoc vestrum sollicitum studium adhibere.

§. II. Quare cum magnam gratiam vobis datam a Domino humiliter & grate recognoscere debeatis, quod pro salute animarum vestrarum, tantum bonum operari possitis, & in hoc teneamini imitationis exemplum laicis exhibere, devotionem vestram rogamus & hortamur in Domino, vobis nihilominus per Apostolica scripta mandantes, quod circa conversionem eorumdem Sarracenorum servorum vestrorum, & etiam aliorum benignis persuasionibus, & opportunis gratiis, humanaque tractatione studeatis pro viribus laborare, ac per Ecclesiasticas & religiosas personas laborari etiam faciatis; per hoc animarum vestrarum saluti, vestræque famæ augmento prudentes sapienter, & etiam aliis nobilibus compatriotis vestris, quibus super hoc scribimus, tribuentes exemplum similiter faciendi: & si forsan ex hoc aliquid temporalis commodi amittere videamini, illud profecto non perdetis, sed potius thesaurizabitis & collocabitis tutius in excelsis, ubi eo cum multiplicato fructu, cum Dei gratia perfruemini in æternum, & præter retributionem divinam, nostram, & Apostolicæ Sedis gratiam promerebimini ampliorem. Nos enim dilecto filio Nicolao Americi, Ordinis Fratrum Prædicatorum, in sacra Theologia Magistro, in regnis Aragoniæ & Valentiæ Inquisitori hæreticæ pravitatis, latori præsentium præcepimus, ut vobis, & aliis dominis Sarracenorum hujusmodi, una cum aliis Fratribus dicti Ordinis assistat consiliis, & favoribus opportunis.

Datum Avenione Kalendis Februarii anno III.

XXX.

Ut in partibus Bosnæ amplis gaudeant facultatibus. Ibid. fol. 19.

Dilectis filiis Vicario, & Fratribus Ordinis Minorum, in partibus Bosnæ constitutis.

§. I. Animarum salutem paternæ caritatis optantes affectibus, libenter illa concedimus, ex quibus salus ipsa debeat provenire.

§. II. Sane ad nostrum pervenit auditum, quod licet in partibus Bosnæ, in quibus habitantes fere omnes, præter illos, quos per Dei gratiam ad fidem Catholicam convertistis, sunt schismatici, hæretici, & in quibus non sunt Ecclesiæ parochiales, nec Rectores curam animarum habentes, baptizandi, & ministrandi baptizatis & conversis alia Ecclesiastica Sacramenta, potestatem a Sede Apostolica habeatis, tamen in metis Bosnæ, versus Hungariam, sicut in loco vocato Blaes, & aliis locis quampluribus, in quibus est Christianorum dominium, sunt gentes permixtæ, videlicet, tam Christianæ, quam hæreticæ, & schismaticæ, nec ibidem sunt distinctæ parochiæ, nec Sacerdotes parochiales usque ad duas, vel tres dietas existunt: propter quæ habitationes ipsorum locorum sine doctrina, & ritu Christianis viventes, vestra prædicatione & usu hujusmodi potestatis, vobis in terris schismaticorum, hæreticorum, aliorumque infidelium, ab Apostolica Sede, ut præfertur, concessæ, indigere admodum dignoscuntur. Nos enim talium animarum saluti providere opportunis remediis cupientes, vobis, & singulis vestrum in prædicto Blaes, & aliis locis hujusmodi, usque ad partes fidelium,

lium, in quibus distinctæ parochiæ, & Catholici Rectores Ecclesiarum curam animarum habentes, consistunt, donec in eisdem locis fuerint canonice distinctæ parochiæ, & Rectores Ecclesiarum parochialium instituti, utendi omnibus potestatibus, seu facultatibus & privilegiis, vobis in terris schismaticorum, hæreticorum, & aliorum infidelium, a memorata Sede concessis, plenam concedimus, tenore præsentium, facultatem.

Datum Avenione III. Nonas Februarii anno III.

XXXI.

Confirmat litteras Nicolai IV. quibus approbat Regulam Tertii Ordinis sancti Francisci. Ex lib. com. fol. 28.

Ad perpetuam rei memoriam.

§. I. TEnor quarumdam litterarum fœl. record. Nicolai Papæ prædecessoris nostri, in regesto ipsius prædecessoris repertarum, ad dilecti filii Reynerii de Aschebroeck Ministri domus Arscoten. de Tertio Ordine sancti Francisci, Leodien. diœces. supplicantis, instantiam de regesto ipso de verbo ad verbum transcribi, & præsentibus annotari fecimus, qui talis est:

§. II. *Nicolaus Episcopus servus servorum Dei. Dilectis in Christo filiis Fratribus, & dilectis in Christo filiabus Sororibus Ordinis Fratrum de Pœnitentia, tam præsentibus, quam futuris, salutem, & Apostolicam benedictionem. Supra montem Catholicæ fidei, quam populis gentium, qui ambulabant in tenebris, discipulorum Christi, sincera admonitio igne caritatis exestuans, verbo sollicitæ prædicationis edocuit, quamque Romana tenet, & servat Ecclesia, solidum Christianæ religionis positum noscitur fundamentum, nullis unquam concutiendum turbinibus, nullis quassandum fluctibus tempestatum. Hæc est etenim vera rectaque fides, absque cujus consortio nemo in conspectu Altissimi acceptus redditur, nemo gratiosus occurrit. Hæc est, quæ salutis semitam præparat & fœlicitatis æternæ præmia, gaudiaq. pollicetur. Ideoque gloriosus Christi Confessor beatus Franciscus, hujus Ordinis institutor viam ascendendi ad Dominum verbo pariter & exemplo demonstrans, in ipsius sinceritate fidei suos filios erudivit, eosque illam profiteri, constanter tenere, similiter & opere voluit adimplere, ut per ejus semitam salubriter incedentes, mererentur post vitæ præsentis ergastulum, æternæ beatitudinis effici possessores. Nos igitur Ordinem ipsum opportunis favoribus prosequi volentes, & ad ejus augmentum benignius intendentes, statuimus, ut omnes quos ad observandam hujusmodi vitæ formam assumi contigerit, ante assumptionem, seu receptionem ipsorum, de fide Catholica, & obedientia erga præfatam Ecclesiam diligenti examinationi subdantur; & si eas professi firmiter fuerint, vereque crediderint, admitti, seu tute recipi poterunt ad eamdem. Præcavendum tamen sollicite, ne quis hæreticus, vel suspectus de hæresi, aut etiam infamatus, ad vitæ observationem ipsius quomodolibet admittatur. Et si talem inveniri contigerit extitisse receptum, assignetur ille quantocius Inquisitoribus hæreticæ pravitatis puniendus. Cum autem fraternitatem hujusmodi quis intrare voluerit, Ministri ad receptionem talium deputati, ejus officium, statum, & conditionem solerter explorent, sibi fraternitatis ejusdem onera, & præcipue alienorum restitutionem apertius exponentes. Quibus præmissis, si eidem placuerit, juxta modum hujusmodi induatur. Et de alienis, si quæ fuerint apud eum, satisfacere studeat in pecunia numerata, vel secundum exhibitam pignoris cautionem, seque nihilominus proximis recon-*

conciliare procuret; quibus omnibus ad effectum perductis, post unius anni spatium, cum aliquorum discretorum Fratrum consilio, si is videbitur ipsis idoneus, recipiotur hoc modo, videlicet ut promittat se divina præcepta omnia servaturum, ac etiam satisfacturum, ut convenit de transgressionibus, quas contra hunc vivendi modum commiserit, cum interpellatus ad visitatoris extiterit voluntatem, & hujusmodi ab eo facta promissio per manum publicam in scriptis inibi redigatur. Alio autem modo nullus a Ministris recipiatur eisdem, nisi visum eis aliter fuerit, conditione personæ, ac ipsius instantia sollicita consideratione discussis. Ordinamus præterea statuentes, ut nullus post ipsius fraternitatis ingressum, eamdem egredi valeat ad seculum reversurus, possit tamen habere transitum liberum ad Religionem aliam approbatam. Mulieribus vero viros habentibus, nisi de ipsorum licentia & consensu, non pateat ad consortium dictæ fraternitatis ingressus. Fratres insuper ipsius fraternitatis de humili panno in pretio, & colore non prorsus albo, vel nigro communiter vestiantur, nisi fuerit ad tempus in præfatis colore & pretio per visitatores, de consilio Ministrorum, ob causam legitimam & apertam, cum aliquo dispensatum. Clamides quoque & pelles absque scollaturis scissas, vel integras, affibulatas tamen, non patulas, ut congruit honestati, clausasque manichas Fratres habeant supradicti. Sorores etiam clamide induantur, & tunica de hujusmodi humili panno facta, vel saltem cum clamide habeant guarnellum, seu placentorium coloris albi, vel nigri, aut paludellum amplum de canape, sive lino, absque ulla crispatura consutum. Circa humilitatem vero panni, & pellicione Sororum ipsarum, juxta conditionem cujuslibet earumdem, ac loci consuetudinem poterit dispensari. Bindis, & ligaturis sericis non utantur, pelles habeant agninas; bursas de corio, & corrigias simpliciter absque serico ullo factas, & non alias, tam Fratres habeant, quam Sorores; depositis ceteris, juxta beati Petri Apostolorum Principis salubre consilium, vanis hujus seculi ornamentis. Sit eis ad inhonesta convivia, vel spectacula, sive curias, sive coreas accessus penitus interdictus. Histrionibus, seu vanitatis intuitu nihil donent, & ne quidquam illis a propria donetur familia, procurent prohibere. Ab esu autem carnium secunda, quarta, & sexta feria, dieque sabbati abstineant universi, nisi aliud infirmitatis, vel debilitatis instantia suaserit. Minutis vero per triduum carnes dentur, ne subtrahantur in itinere constitutis; sitque ipsarum comestio licita singulis, cum solemnitas præcipua intervenire contigerit, in qua ceteri Christiani ab antiquo epulis carneis vesci solent. Aliis autem diebus, in quibus jejunium non servatur, ova & caseus non negentur, sed cum religiosis ceteris in eorum Conventualibus domibus licite sumere valeant de appositis ab eisdem, sintque prandii cenæque refectione contenti, exceptis languidis, & viatoribus, ac infirmis. Sit sanis cibus moderatus, & potus, cum testus evangelicus habeat: attendite ne corda vestra crapula, & ebrietate graventur. Prandium autem vel cœna non nisi præmissa dominica oratione sumatur, post sumptionem cujuslibet cum Deo gratias iteranda; quod si omitti contigerit, dicatur tribus vicibus pater noster. Qualibet vero sexta feria totius anni, jejunium celebrent nisi forte infirmitatis, aut alia causa legitima excusentur, vel nisi festum Natalis Domini feria ipsa occurrerit, observandum. Sed a festo Sanctorum omnium usque ad Pascha, quarta & sexta feria jejunabunt, alia quæ ab Ecclesia sunt statuta, vel Ordinariis ex causa, comuniter indicta jejunia nihilominus servaturi. In quadragesima vero beati Martini, usque ad diem Nativitatis Domini, & a Dominica quinquagesimæ usque ad Pascha, diebus singulis, exceptis Dominicis, jejunare procurent, nisi aliud fortasse infirmitas, vel necessitas alia suaserit. Sorores gravidæ

usque

uſque ad ſuæ purificationis diem, ab exercitatione qualibet corporali, orationibus dumtaxat exceptis, poterunt, ſi voluerint, abſtinere. Laborantes vero propter fatigationis afficientis inſtantiam, a Dominicæ reſurrectionis feſto, uſque ad feſtivitatem beati Franciſci prædicti, ter in die qua exercitationi laboris incumbent, licite ſumere cibum poſſunt. Cum vero illos contigerit aliorum imminere laboribus, de cunctis appoſitis die qualibet ſumere licebit eiſdem, niſi ſexta feria, vel dies ſit alia, in qua generaliter ab Eccleſia jejunium noſcitur inſtitutum. Singuli autem Fratrum & Sororum ipſarum ter in anno, videlicet in Natalis Domini, Reſurrectionis ipſius, & Pentecoſtis feſtivitatibus peccata propria confiteri, & Euchariſtiam devote ſuſcipere non poſtponant, reconciliando ſe proximis, & reſtituendo etiam aliena. Impugnationis arma ſecum fratres non deferant, niſi pro defenſione Romanæ Eccleſiæ, Chriſtianæ fidei, vel etiam Terræ ipſorum, aut de ſuorum licentia Miniſtrorum. Dicant univerſi quotidie ſeptem horas canonicas, videlicet Matutinum, Primam, Tertiam, Sextam, Nonam, Veſperas & Completorium, Clerici videlicet ſcientes pſalterium pro prima, Deus in nomine tuo, & Beati immaculati, uſque ad legem pone, & alios horarum pſalmos, juxta Clericorum ordinem, cum Gloria Patri dicant. Cum vero ad Eccleſiam non accedent, pro Matutino pſalmos dicere ſtudeant, quos dicunt Clerici, vel Eccleſia Cathedralis, vel ſaltem Beati immaculati. Alii pro matutino duodecim, & pro qualibet alia hora ſeptem vicibus pater noſter, cum Gloria Patri dicere non omittant, quibus videlicet Primæ & Completorii horarum minorem ſymbolum & Miſerere adjiciant, qui noverunt; ſed ſi horis non dixerint conſtitutis, dicant tribus vicibus pater noſter. Infirmi autem horas hujuſmodi non teneantur dicere, niſi velint. In quadrageſima autem ſancti Martini, & etiam in majori, Eccleſiis in quarum Parochiis habitant, matutinalibus horis perſonaliter adire procurent, niſi cauſa rationabili excuſentur. Omnes præterea, quibus de jure facultas affuerit, condant ſeu faciant teſtamentum, & de bonis ſuis infra tres menſes poſt eorum ingreſſum immediate ſequentes, ordinent, & diſponant, ne quemquam illorum contingat decedere inteſtatum. De pace vero inter Fratres & Sorores, aut etiam exteros in diſcordia poſitos facienda, ſicut Miniſtris videbitur, ita fiat, adhibito, ſi facultas affuerit, Epiſcopi diœceſani conſilio in hac parte. Si vero Fratres vel Sorores contra jus, vel eorum privilegia per poteſtates, ſeu Rectores locorum, ubi domicilium obtinent, vexationibus impetantur, Miniſtri loci ad Epiſcopos, & alios locorum Ordinarios ſtudeant habere recurſum, juxta conſilium, & ordinationem ipſorum in talibus proceſſuri. A juramentis autem ſolemnibus omnes abſtineant, niſi neceſſitate cogente in caſibus per indulgentiam Apoſtolicæ Sedis exceptis, videlicet pro pace, fide, calumnia, & teſtimonio perhibendo, ac etiam in contractu emptionis, venditionis, & donationis, ubi videbitur expedire. In communi quoque loquela vitent, ut poterunt juramenta; & ſi aliquis minus caute juraverit lapſu linguæ, prout in multiloquio contingere conſuevit, die ipſo, in ſero, cum debet recogitare quid fecerit, dicat tribus vicibus orationem Dominicam, propter incaute facta hujuſmodi juramenta. Memor autem ſit quilibet, ut ad divina obſequia familiam propriam exhortetur. Univerſi Fratres & Sorores cujuſcumque Civitatis, aut loci diebus ſingulis, ſi commode poterint, Miſſæ officium audiant, & menſe quolibet ad Eccleſiam, ſive locum, ad quem, vel quam Miniſtri curaverint intimare, conveniant Miſſarum ſolemnia inibi audituri, Unuſquiſque autem uſualis monetæ denarium Miſſario tribuat, qui pecuniam hujuſmodi colligat, & eam de conſilio Miniſtrorum inter Fratres & Sorores paupertate gravatos, & præcipue infirmantes, ac eos qui funerum exequiis carere dignoſcuntur, & dein-

deinde inter pauperes alios dividant congruenter; offerant insuper de dicta pecunia Ecclesiæ memoratæ, & tunc, si commode poterunt, Virum Religiosum, & in verbo Dei competenter instructum habere procurent, qui eos ad pœnitentiam, & misericordiæ opera exercenda hortetur, sollicite moneat & etiam inducat. Studeat quilibet dum Missæ celebratur officium, & prædicationis verbum proponitur, servare silentium, orationi & officio sit intentus, nisi eum communis utilitas fraternitatis impediat. Cum autem quemquam ex Fratribus infirmari contingat, Ministri per se, vel per alium, vel alios, si hoc eis infirmus fecerit intimare, semel in hebdomada visitare teneantur ægrotum, ipsum sollicite ad recipiendum pœnitentiam, prout melius & efficacius expedire putaverint, inducentes, necessaria illi de bonis communibus ministrando; & si prædictus infirmus de præsenti vita migraverit, Fratribus & Sororibus tunc in civitate vel loco, ubi eum contigerit mori, præsentibus nuncietur, ut defuncti exequiis procurent personaliter interesse, a quibus donec Missarum fuerint celebrata solemnia, & corpus humo conditum non recedant: hoc quoque circa uxores infirmas, & decedentes volumus observari. Præterea infra octo dies post ipsius sepulti obitum immediate sequentes, quilibet Fratrum & Sororum ipsarum dicat pro anima ejus, Sacerdos videlicet missam unam, sciens psalterium quinquaginta psalmos, & Illitterati totidem Pater noster & in fine cujuslibet requiem æternam adjiciat, & præter hæc, infra annum pro Fratrum & Sororum tam vivorum, quam defunctorum salute tres missas faciat celebrari. Qui vero psalterium sciverit, illud dicat, & ceteri orationem dominicam toties dicere non omittant, requiem æternam in fine cujuslibet addituri. Ministeria quoque, & alia officia, quæ præsentis formulæ series exprimit, imposita sibi quisque devote suscipiat, curetque fideliter exercere, officium autem certi temporis spatio limitetur. Nullus Minister instituatur ad vitam, sed ejus Ministerium certus terminus comprehendet. Ad hæc Ministri & Fratres & Sorores civitatis, & loci cujuslibet ad visitationem convenire in aliquo loco religioso, vel Ecclesia, ubi locus hujusmodi contigerit deesse, conveniant, & visitatorem habeant Sacerdotem, qui alicujus approbatæ religionis existat; quique illis de commissis excessibus injungat pœnitentiam salutarem, nec quis alius possit eis hujusmodi visitationis officium exhibere. Quia vero præsens vivendi forma institutionem a beato Francisco præelibato suscepit, consulimus ut visitatores, & informatores de Fratrum vestrorum Ordine assumantur, quos Custodes, vel Guardiani ejusdem Ordinis, cum super hoc requisiti fuerint, duxerint assignandos. Nolumus tamen congregationem hujusmodi a laico visitari, hujusmodi autem visitationis officium semel exerceatur in anno, nisi necessitate aliqua suadente, fuerit pluries faciendum. Incorrigibiles vero, & inobedientes monitio trina præveniat, qui si se corrigere non curaverint, de ipsius congregationis consortio expellantur omnino, de consilio discretorum. Vitent insuper Fratres & Sorores juxta posse litigia inter se, illa si suscitari contigerit, sollicite dirimendo, alioquin de jure coram illo respondeant, apud quem potestas residet judicandi. Ordinarii autem locorum, vel visitator cum Fratribus & Sororibus universis in abstinentiis, jejuniis, & austeritatibus aliis, ex causa legitima, cum expedire viderint, poterunt dispensare. Ministri vero manifestas Fratrum & Sororum culpas visitatori denuncient puniendas, & si quisque incorrigibilis fuerit, post trinæ monitionis instantiam a Ministris, de discretorum Fratrum aliquorum consilio, visitatori nuncietur eidem, de fraternitatis consortio abjiciendus ab ipso, & in congregatione postmodum publicandus. Ceterum in præmissis omnibus, ad quæ Fratres & Sorores vestri Ordinis, non ex divinis præceptis, vel statutis tenentur Ecclesiæ, nullum ipsorum ad mortalem culpam volumus obligari; sed impositam sibi pœnitentiam pro transgres-

gressionis excessu, prompta humilitate recipiant, & efficaciter studeant adimplere. Nulli ergo &c. nostri statuti, & ordinationis infringere &c. Datum Reate XV. Kal. Septembris anno II.

§. III. Ceterum ut earumdem litterarum tenor prædictus sic insertus omnimodam rei, vel facti certitudinem faciat, Apostolica auctoritate decernimus, ut illud idem robur, eamque vim, eumdemque vigorem dictus tenor per omnia habeat, quæ haberent originales litteræ supradictæ, & eadem prorsus eidem tenori fides adhibeatur quandocumque & ubicumque sive in judicio vel alibi fuerit exhibitus, vel ostensus, & eidem stetur firmiter in omnibus, sicut eisdem originalibus staretur, si forent exhibitæ, vel ostensæ. Per hoc autem nullum jus de novo acquiri volumus, sed antiquum tantummodo conservari. Nulli ergo &c. nostræ constitutionis, & voluntatis infringere &c.

Datum Avenione VIII. Idus Februarii anno III.

XXXII.

Indulgentia pro visitantibus Capellam sanctæ Crucis in Conventu Pynayrolii. Ibid. fol. 172.

Universis Christifidelibus præsentes litteras inspecturis, salutem.

§. I. ETsi quælibet loca Sanctorum sint pia, & prompta devotione a Christifidelibus veneranda, illa tamen, quæ sunt in honorem, & sub vocabulo pretiosi ligni sanctæ Crucis dedicata, tanto sunt venerabilius honoranda, quanto per illud humanum genus redemptionis gratiam acquisivit.

§. II. Cupientes igitur, ut Capella ejusdem sanctæ Crucis, sita in Ecclesia loci Fratrum Minorum de Pynayrolio, Taurinen. diœcesis, ad quam, ut asseritur, causa devotionis quotidie magna confluit populi multitudo, congruis &c. conspexerint se refectos: de omnipotentis Dei &c. omnibus vere &c. qui in Nativitatis, Circumcisionis, Epiphaniæ, Resurrectionis, Ascensionis, Corporis Domini nostri Jesu Christi, Pentecostes, necnon Nativitatis, Annuntiationis, Purificationis, & Assumptionis beatæ Mariæ Virginis, ac Nativitatis beati Joannis Baptistæ, dictorum Apostolorum, & ejusdem sanctæ Crucis festivitatibus, & in celebritate omnium Sanctorum, & per octavas ipsarum Nativitatis &c. & Apostolorum prædictorum, festivitatum, & per sex dies dictam festivitatem immediate sequentes, Capellam ipsam devote visitaverint annuatim, singulis videlicet festivitatum, & celebritatis omnium Sanctorum unum annum & quadraginta dies, ac octavarum ipsarum & prædictorum sex dierum, diebus quibus Capellam ipsam devote visitave rint, ut præfertur, centum dies de injunctis &c. relaxamus, præsentibus post viginti annos minime valituris. Volumus autem quod si alias visitantibus præfatam Capellam, seu ad fabricam &c. aliqua alia indulgentia &c. hujusmodi præsentes litteræ, & contenta in eis sint cassa & irrita, nulliusque existant roboris, vel momenti.

Datum Avenione IV. Idus Februarii anno III.

XXXIII.

XXXIII.

Ut subveniat fabricæ novi Monasterii Clarissarum Biterren. Ibid. fol. 18.

Venerabili fratri Episcopo Biterren.

§. I. IIs, quæ personarum ecclesiasticarum, & præsertim sub regulari habitu vacantium studio piæ vitæ, utilitatem respiciunt, libenter Apostolici favoris gratiam impertimur.

§. II. Sane petitio pro parte dilectarum in Christo filiarum Abbatissæ, & Conventus Monasterii sanctæ Claræ Biterren. Ordinis ejusdem Sanctæ, nobis nuper exhibita continebat, quod antiquum earum Monasterium, quod extra muros civitatis Biterren. existebat, olim propter metum guerrarum penitus direptum fuit; ipsæque de licentia Sedis Apostolicæ speciali, quoddam novum Monasterium pro earum usu & habitatione, infra civitatem Biterren. de novo construi facere inceperunt: quodque pro complemento constructionis hujus novi Monasterii, & clausura ipsius, & etiam reparatione dicti Monasterii, propriæ non suppetunt facultates. Quare pro parte dictarum Abbatissæ & Conventus nobis fuit humiliter supplicatum, ut eis de alicujus subventionis auxilio providere, de benignitate &c. dignaremur.

§. III. Nos itaque hujusmodi &c. inclinati, fraternitati tuæ, de qua in iis & aliis specialem in Domino fiduciam obtinemus, per Apostolica scripta committimus & mandamus, quatenus si est ita, præfatis Abbatissæ & Conventui de legatis ad pias causas & non expressas, jam factis, vel in antea faciendis, in tuis civitate, & diœcesi Biterren. usque ad summam 600. francorum auri; ita tamen quod pro complemento constructionis hujusmodi, ac clausura & reparatione supradictis, & non in alios usus expendatur, eisdem Abbatissæ & Conventui, auctoritate Apostolica, realiter tradi facias, & etiam assignari. Contradictores &c. non obstan. si aliquibus communiter vel divisim &c. de indulto hujusmodi mentionem. Volumus autem quod ii qui ejusmodi legata usque ad dictam summam 600. francorum eisdem Abbatissæ & Conventui tradiderint, ad ea alibi persolvenda minime teneantur, neque ad id a quoquam valeant coarctari.

Datum Avenione xv. Kal. Martii anno III.

XXXIV.

Ut possint admittere domum in Castro Brettembrumien. Ibid. fol. 61.

Dilectis filiis Ministro Provinciali, & Fratribus Ordinis Minorum, provinciæ Moguntin. secundum morem dicti Ordinis.

SAcræ vestræ Religionis &c. Cum itaque, sicut exhibita nobis nuper pro parte vestra, & dilectorum filinrum nobilium virorum Alberti Comitis de Werdenberg, & Hugonis, Alberti, ac Henrici Alberti, prædicti Comitis natorum, Comitum, Mogutin. diœcesis petitio continebat, quod præfati Comites de salute propria cogitantes, & cupientes terrena &c. commutare, ex specialis devotionis affectu, quem ad Ordinem vestrum gerunt, proposuerunt, & intendunt, pro suarum, & progenitorum suorum animarum salute, & pro divini cultus, & religionis augmento, de bonis sibi a Deo collatis fundare & construere, in loco de Brettembrumien. prope Castrum de Monte-Sancto, Constatien. diœc. (Quæ quidem Castrum & locus sub domi- *Vide Const. 25. hujus Pont.*

minio temporali eorum consistunt) unum locum vestri Ordinis, cum Ecclesia, domibus, & aliis necessariis officinis. Nos itaque hujusmodi pium propositum dictorum Comitum plurimum commendantes, vestris, & ipsorum Comitum in hac parte supplicationibus inclinati, eis fundandi & construendi hujusmodi locum in dicto loco de Brettembrumien. cum Ecclesia, seu oratorio &c. & aliis necessariis officinis, in loco tamen ad hoc congruo & honesto, ac vobis locum ipsum recipiendi & inhabitandi non obstante Constitutione fœlicis recordationis Bonifacii Papæ VIII. prædecessoris nostri prohibente &c. seu etiam debuerunt. Nulli ergo &c.

Datum Avenione III. Nonas Maii anno III.

XXXV.

Ut aliquot loca recipere possint in Hungaria. In lib. secret. fol. 60.

Dilectis filiis Vicario, ceterisque Fratribus Ordinis Minorum. Vicariæ Bosnæ.

Pontificis erga Ordinem affectus.

§. I. Inter ceteros Ordines in agro militantis Ecclesiæ complantatos, ad vestrum Ordinem gerentes sinceræ caritatis affectum, illa vobis libenter concedimus, per quæ dictus Ordo, pro divini laude nominis, & lucris animarum, quibus insistitis, prosperis successibus affluat, & continuis proficiat incrementis.

Fratres magis quam alii ad curam animarum intendunt.

§. II. Sane petitio pro parte vestra, nobis nuper exhibita, continebat, quod licet in partibus Bosnæ, & Walachiæ, & circa metas Hungariæ, in quibus moramini, prædicantes infidelibus verbum Dei, schismaticos etiam ad viam reducendo Catholicæ veritatis, in civitatibus atque villis, in quibus fideles morantur, singuli sint Plebani & Rectores Ecclesiarum per Ordinarios deputati, qui eisdem fidelibus præsunt, eosque doctrina imbuunt salutari; tamen Walachos schismaticos, quorum nonnulli in pascuis, & tentoriis habitant, animalia, quibus abundant, pascendo, curam prædicationis, seu conversionis non adhibent, quam vos, ut asseritis, adhibetis eisdem, & magis adhibere cum Dei gratia intenditis in futurum, fructum animarum non modicum faciendo: quodque, sicut eadem petitio subjungebat, propter præmissa novorum locorum pro vobis receptio, & constructio in illis partibus, etiam in terris & locis, in quibus fideles habitant, quamplurimum expediret. Quare nobis humiliter supplicastis, ut considerata salute animarum, quæ ex hoc provenire speratur, vobis in terris, castris, seu villis in metis Hungariæ circa Sebete & majorem Walachiam, ac circa metas Bosnæ in Absan. & in Carbania, quarumcumque diœcesum, Catholicorum vel Schismaticorum existant, loca nova recipiendi, ac in eis oratoria cum cœmeteriis, & aliis pro vestro Ordine necessariis officinis, construendi licentiam tribuere dignaremur.

Alia loca petunt posse construere.

Sex conceduntur.

§. III. Nos igitur, qui salutem desideramus animarum, & ut labor prædicationis vestræ melius fructificet, vestris supplicationibus inclinati, vobis in partibus, seu metis prædictis, sex loca recipiendi, ac in eis construendi, seu construi faciendi, in locis tamen congruis, & honestis, in singulis videlicet eorum singula oratoria, cum campanili, campana, cœmeterio, & aliis necessariis officinis, fœlicis recordationis Bonifacii Papæ VIII. prædecessoris nostri, in qua prohibetur &c. Ac insuper Fratribus vestris, qui in hujusmodi locis, ut præmittitur, construendis, pro tempore morabuntur, concedimus, quod gaudere valeant omnibus & singulis gratiis, pri-

privilegiis, exemptionibus, libertatibus & immunitatibus: quibus in aliis locis ejusdem Ordinis Fratres soliti sunt gaudere. Nulli ergo &c.

Datum Avenione Kal. Junii, anno III.

XXXVI.

Ut consecret Ecclesiam Conventus Minorum in Insula Manniæ. In lib. commun. fol. 67.

Venerabili fratri Episcopo Laudanen.

§. I. Justis petentium desideriis, & præsertim quæ divini cultus augmentum respicere dignoscuntur, libenter annuimus, eaque favore prosequimur opportuno.

§. II. Dudum siquidem pro parte dilectorum filiorum Ministri Provincialis, & Fratrum Ordinis Minorum, provinciæ Hiberniæ, secundum morem dicti Ordinis, ac dilecti filii nobilis viri Guillelmi de Monteacuto, Comitis Saresbirien. exposito fœl. record. Urbano Papæ V. prædecessori nostro, quod in diœc. Sodoren. nullus locus dicti Ordinis Minorum existebat; quodque idem Comes de salute propria cogitans &c. ad omnipotentis Dei laudem & gloriam, ac pro suæ, & aliorum Christifidelium animarum salute, unum locum ad opus & usum dictorum Fratrum in parochia Ecclesiæ sanctæ Columbæ, in Insula Manniæ, dictæ diœcesis cujus idem Comes Dominus existebat, consistente, assignare proponebat; præfatus prædecessor venerabili fratri nostro Episcopo Sodoren. suis dedit litteris in mandatis, ut si esset ita, eidem Ministro & Fratribus recipiendi locum hujusmodi, si esset congruus & honestus, & ibidem ædificandi, seu construendi Ecclesiam, seu oratorium cum campanili &c. & aliis necessariis officinis, dummodo duodecim Fratres dicti Ordinis in loco ipso degentes pro tempore, ibidem congrue & honeste sustentari valerent, auctoritate Apostolica, licentiam largiretur, prout in eisdem litteris plenius continetur.

In diœcesi Sodorien. nullus Fratrum Minor. locus existebat.

In Insula Manniæ unus ipsis concessus.

§. III. Et deinde, sicut exhibita nobis pro parte eorumdem Fratrum petitio continebat, Fratres ipsi de licentia dicti Episcopi, qui præfato prædecessore vivente, de præmissis, juxta tenorem dictarum litterarum se informaverat, eaque fore vera repererat, hujusmodi locum per dictum Comitem eis datum receperunt; & in eo hujusmodi Ecclesiam cum campanili &c. & aliis officinis necessariis construxerunt.

§. IV. Cum autem, sicut eadem petitio subjungebat, præfatus Episcopus Sodoren. a prædicto loco dictorum Fratrum quamplurimum distet, & propterea ad consecrandam Ecclesiam commode accedere non possit; pro parte dictorum Fratrum nobis fuit humiliter supplicatum, ut providere eis super hoc, de benignitate Apostolica, dignaremur.

§. V. Nos itaque hujusmodi supplicationibus inclinati, fraternitati tuæ per Apostolica scripta mandamus, quatenus, si tibi constiterit, quod præfatus Episcopus Sodoren. eisdem Fratribus recipiendi dictum locum, & in eo ædificandi, seu construendi Ecclesiam, seu oratorium cum campanili &c. & aliis necessariis officinis, juxta tenorem dictarum litterarum licentiam concesserit: tu hujusmodi Ecclesiam per dictos Fratres, ut præfertur, constructam, ut moris est, per te, vel aliquem Catholicum Pontificem, gratiam & communionem Apostolicæ Sedis habentem, præfata auctoritate Apostolica, procures consecrari.

Facultas Ecclesiam consecrandi.

Datum Avenione IV. Nonas Julii, anno III.

XXXVII.

XXXVII.

Ut inquirant, & informent circa quædam bona quæ cupiebant vendi. Ex lib. ſecretor. fol. 191.

Dilectis in Chriſto filiabus Abbatiſſæ, & Conventui Monaſterii ſanctæ Claræ Areſtanen. Ordinis ejuſdem Sanctæ.

Initium vide in Conſt. 48. Urbani V.

DIſcretionem veſtram hortamur attentius, vobis nihilominus per Apoſtolica ſcripta mandantes, quatenus perquiratis, ac perquiri & videri faciatis, de reditibus, poſſeſſionibus, villis, atque locis, quæ ad utilitatem veſtram, & veſtri Monaſterii de Petina, venditionis molendinorum regalium, hic in Romana Curia per procuratorem veſtrum depoſita emi poſſint: ſuper quibus venerabilis frater noſter Raynerius Epiſcopus Roſan. vobis loquetur, & vos latius informabit.

Datum Avenione VII. Idus Julii, anno III.

XXXVIII.

Ut Clariſſæ Wbeten. Monaſterium deſtructum reædificare poſſint intra Villam. Ex lib. commun. fol. 72.

Dilecto filio Miniſtro Provinciali, & Fratribus Ordinis Minorum, Provinciæ Caſtellæ, ſecundum morem dicti Ordinis.

Vid. Conſtit. 25. hujus Pontif.

§. I. SAcræ Religionis, in qua dilectæ in Chriſto filiæ Abbatiſſa, & Sorores Monaſterii ſanctæ Claræ de villa Wbeten. Ordinis ejuſdem Sanctæ, Giennen. Diœc. ſub Fratrum Minorum &c. Sane nuper pro parte ipſarum Abbatiſſæ, & Sororum fuit propoſitum &c. quod dudum Sarraceni, Chriſti nominis inimici, cum dictam villam Wbeten. & partes circumſtantes invaſerunt, damnaque &c. Monaſterium prædictum, quod prope ipſam villam ſitum erat, deſtruxerunt, & quod dilecti filii univerſitas ipſius villæ eaſdem Abbatiſſam, & Sorores dictum earum Monaſterium deſtructum reædificare, ſeu reparare in fundamentis prioribus non permittunt; proinde, ut aſſeritur, attendentes, quod Monaſterium ipſum tempore &c. deſtructionis exiſtere, ex quo dicta Abbatiſſa & Sorores quemdam locum intra mœnia ipſius villæ, loco dicti earum Monaſterii deſtructi, recipere, & ibidem Monaſterium cum Eccleſia &c. & aliis neceſſariis officinis deſiderant &c. fundare. Quare pro parte ipſarum Abbatiſſæ, & Sororum fuit nobis humiliter ſupplicatum, ut eis faciendi præmiſſa &c. concedere dignaremur.

§. II. Nos itaque hujuſmodi &c. inclinati, diſcretioni tuæ per Apoſtolica ſcripta committimus & mandamus, quatenus ſi eſt ita, dictis Abbatiſſæ & Sororibus, quod ipſæ, loco dicti earum Monaſterii deſtructi, unum locum intra mœnia villæ prædictæ, in loco tamen congruo &c. tradatur, vel alias per eas juſto titulo acquiratur, recipere; ibique Monaſterium, Eccleſiam &c. retinere poſſint: Diœceſani loci licentia minime requiſita, ac parochialis &c. ſemper ſalvo; ac quibuſcumque conſtitutionibus &c. nequaquam obſtan. plenam & liberam &c. largiaris. Proviſo quod locus ubi fuit Eccleſia &c. dicti earum Monaſterii antiqui deſtructi ad prophanos &c. minime transferatur.

Datum Avenione IV. Idus Julii, anno III.

XXXIX.

XXXIX.

Ut Fratres Giennen. suum Conventum transferre possint. Ibid. fol. 71.

Dilectis filiis Ministro Provinciali, & Fratribus Ordinis Minorum, Provinciæ Castellæ, secundum morem dicti Ordinis.

§. I. SAcræ vestræ Religionis, in qua devotum redditis Deo famulatum, promeretur honestas, ut ea quæ statui vestro ad perseverantiam divini servitii opportuna perspicimus, quantum cum Deo possumus, favorabiliter concedamus.

§. II. Sane nuper pro parte vestra fuit propositum coram nobis, quod dudum Sarraceni, Christi nominis inimici, cum civitatem Giennen. & partes circumstantes invaserunt, & peccatis exigentibus, occupaverunt, locum Fratrum vestri Ordinis, qui in suburbiis Civitatis ipsius situs erat, destruxerunt: & quod licet Civitas ipsa sit recuperata, & per Christianos teneatur ad præsens, tamen dilecti filii Cives ejusdem Civitatis, vos dictum locum vestrum destructum reædificare, seu reparare in fundamentis prioribus non permittunt; proinde, ut asseritur, attendentes, quod locus ipse tempore guerrarum, civitati præfatæ verisimiliter in multis propter propinquitatem, & eminentiam posset esse damnosus; & etiam causa destructionis Civitatis ejusdem, ex quo cum ipsorum Civium voluntate quemdam locum intra mœnia dictæ Civitatis, loco dicti vestri loci antiqui destructi, recipere, & ibidem Ecclesiam, seu capellam, vel oratorium, campanile, campanam, cœmeterium, domos, & alias necessarias officinas desideratis, & proponitis, cum Dei adjutorio, & pia largitione fidelium, construere & fundare. Quare pro parte vestra fuit nobis humiliter supplicatum, ut vobis faciendi præmissa licentiam, auctoritate Apostolica, concedere dignaremur.

§. III. Nos itaque hujusmodi vestris supplicationibus inclinati, vobis dictum locum recipiendi, & ibidem Ecclesiam &c. & alias necessarias officinas supradictas intra mœnia Civitatis prædictæ, in loco tamen congruo & honesto, qui vobis pia tradatur largitione fidelium, vel alias per vos justo titulo acquiratur, loco dicti vestri antiqui destructi recipiendi, pro usu & habitatione vestra fundandi, construendi, & perpetuo retinendi, si ad id Diœcesani loci consensus accedat; fœl. rec. Bonifacii Papæ VIII. prædecessoris nostri, qua inhibetur ne Fratres Ordinum Mendicantium de novo loca &c. & aliis constitutionibus Apostolicis nequaquam obstan. parochialis Ecclesiæ, & cujuslibet alterius jure in omnibus semper salvo plenam & liberam, auctoritate &c. elargimur. Proviso quod locus ubi fuit Ecclesia, seu oratorium, ac cœmeterium dicti vestri loci antiqui, ad prophanos usus velut hæreditas minime transferatur. Nulli ergo &c.

Datum Avenione IV. Idus Julii, anno III.

XL.

Ut Fratres Beacien. suam domum possint transferre intra Civitatem. Ibidem fol. 72.

EISDEM.

SAcræ vestræ Religionis &c. (*ut supra*) favorabiliter concedamus. Sane nuper pro parte vestra fuit propositum coram nobis, quod dilecti filii Communitas civitatis Beacien. tempore guerrarum, quæ Civitatem ipsam, & par-

& partes &c. locum Fratrum veſtri Ordinis, qui in ſuburbiis dictæ Civitatis exiſtebat, quique propter &c. poterat eſſe damnoſus &c. diruerunt &c. vos reædificare &c. & ibidem Eccleſiam &c. & aliis neceſſariis officinis &c. Quare pro parte veſtra fuit nobis &c. concedere dignaremur. Nos itaque hujuſmodi veſtris &c. vobis dictum locum intra mœnia Civitatis præfatæ, in loco tamen congruo &c. ibidem Eccleſiam &c. ſi ad id diœceſani loci conſenſus &c. fel. rec. Bonifacii Papæ VIII. &c. de prohibitione hujuſmodi mentionem. Et aliis conſtitutionibus &c. nequaquam obſtan. parochialis Eccleſiæ &c. ſemper ſalvo; plenam &c. elargimur. Proviſo, quod locus ubi fuit Eccleſia &c. minime transferatur. Nulli ergo &c.

Datum Avenione IV. Idus Julii, anno III.

XLI.

Ut Fratres Wbeten. ſuam domum poſſint transferre. Ibid. fol. 93.

Dilectis filiis Miniſtro Provinciali, & Fratribus Ordinis Minorum Provinciæ Caſtellæ, ſecundum morem dicti Ordinis.

SAcræ veſtræ Religionis &c. (*ut ſupra*) favorabiliter concedamus. Sane nuper pro parte veſtra fuit &c. quod dudum Sarraceni &c. cum villam Wbeten. Giennen. Dioec. & partes &c. damna quamplurima partibus ipſis, & earum incolis intulerunt, locum Fratrum veſtri Ordinis, qui prope ipſam villam ſitus erat, deſtruxerunt: & quod dilecti filii Univerſitas dictæ villæ, vos præfatum veſtrum locum &c. non permittunt: proinde, ut aſſeritur, attendentes, quod locus ipſe &c. eſſe damnoſus, & etiam ipſius villæ cauſa deſtructionis &c. deſtructi recipere, & ibidem Eccleſiam &c. fundare. Quare pro parte veſtra &c. dignaremur. Nos itaque hujuſmodi veſtris ſupplicationibus &c. dictum locum recipiendi, & ibidem Eccleſiam &c. perpetuo retinendi: ſi ad id Diœceſani loci &c. fel. rec. Bonifacii Papæ VIII. &c. ne Fratres Ordinum Mendicantium loca de novo &c. de prohibitione hujuſmodi mentionem. Et aliis conſtitutionibus &c. nequaquam obſtan. parochialis Eccleſiæ &c. ſemper ſalvo, plenam & liberam &c. elargimur. Proviſo quod locus ubi fuit Eccleſia &c. minime transferatur. Nulli ergo &c.

Datum Avenione IV. Idus Julii, anno III.

XLII.

Ut Clariſſæ de Reynoſo ſuam domum transferant ad Civitatem Palentinam. Ibidem fol. 94.

Dilecto filio Miniſtro Provinciali Ordinis Fratrum Minorum Provinciæ Caſtellæ, ſecundum morem dicti Ordinis.

§. I. SAcræ Religionis zelus, in qua dilectæ in Chriſto filiæ Abbatiſſa, & Sorores Monaſterii ſanctæ Claræ de Reynoſo, Ordinis ejuſdem Sanctæ Palentin. dioec. ſub Fratrum Minorum correctione viventes, devotum Domino reddunt famulatum, promeretur honeſtas, ut ea, quæ ſtatui earum ad perſeverantiam divini ſervitii opportuna proſpicimus, quantum cum Deo poſſumus, favorabiliter concedamus.

§. II. Sane nuper pro parte ipſarum Abbatiſſæ, & Sororum fuit expoſitum coram nobis, quod dictum earum Monaſterium propter guerrarum turbines, quæ partes illas multipliciter afflixerunt, fuit deſtructum, & villa de Reynoſo prædicta, in qua dictum Monaſterium ſitum erat, extitit, prout extat,

extat, desolata; adeo quod Abbatissa, & Sorores prædictæ dictum earum Monasterium jam destructum deserentes, ad civitatem Palentin. confugerunt; & in ea per triennium, & ultra, in alienis tamen domibus permanserunt, & quod propter desolationem villæ jam dictæ, & quia non possent ibi tutæ manere, dictum earum Monasterium destructum reædificare non audentes: ipsæ Abbatissa & Sorores desiderant & proponunt pro earum tutiori statu intra mœnia dictæ Civitatis, quemdam locum, loco præfati earum Monasterii destructi, recipere; & ibidem Monasterium cum Ecclesia, seu Capella, vel oratorio, cum campanili &c. & aliis necessariis officinis, cum Dei adjutorio, & pia &c. fidelium, construere & fundare. Quare pro parte Abbatissæ & Sororum prædictarum, fuit nobis humiliter supplicatum, ut eis faciendi præmissa licentiam, auctoritate Apostolica, concedere dignaremur.

§. III. Nos itaque hujusmodi &c. inclinati, discretioni tuæ per Apostolica scripta committimus & mandamus, quatenus, si est ita, dictis Abbatissæ & Sororibus, quod ipsæ loco dicti earum Monasterii destructi, unum locum intra mœnia Civitatis prædictæ, in loco tamen congruo & honesto, qui eis pia tradatur largitione fidelium, vel alias per eas justo titulo acquiratur, recipiendi, ibique Monasterium, Ecclesiam &c. & alias necessarias officinas supradictas, pro usu & habitatione ipsarum fundare, construere & perpetuo retinere possint, Diœcesani loci licentia minime requisita, ac parochialis Ecclesiæ, & cujuscumque alterius jure in omnibus semper salvo: quibuscumque constitutionibus Apostolicis contrariis nequaquam obstan. plenam & liberam &c. largiaris. Proviso quod Ecclesia, seu oratorium ac cœmeterium dicti earum Monasterii antiqui destructi ad profanos usus, velut hæreditas minime transferatur; sed in ipsa Ecclesia, seu oratorio, per aliquem Presbyterum idoneum deserviatur perpetuo laudabiliter in divinis.

Datum Avenione Idibus Julii, anno III.

XLIII.

Ut ministrent Sacramenta in partibus Russiæ. Ex lib. secret. fol. 62.

Dilecto filio Vicario, dilecti filii Ministri Generalis Ordinis Fratrum Minorum, in partibus Russiæ deputato.

Animarum periculis, & quorumlibet fidelium, præsertim neophytorum scandalis, ac litigiosis concertationibus, opportunis obviare remediis cupientes, tibi, & aliis Fratribus Ordinis Minorum, cujus professor existis, quos ad hoc duxeris deputandos in terra Lamburgæ, & aliis partibus Russiæ, ministrandi eisdem fidelibus, seu neophytis ecclesiastica Sacramenta, ac omnibus aliis privilegiis vobis ab Apostolica Sede concessis, usque ad beneplacitum dictæ Sedis, utendi: non obstan. contradictionibus venerabilis fratris nostri Episcopi Lubuzan. seu Lubucen. qui in eisdem partibus ordinariam jurisdictionem habere se asserit, & alterius cujuscumque, auctoritate Apostolica, tenore præsentium, concedimus facultatem.

Datum apud Villam-novam Avenionen. Diœcesis XII. Kal. Augusti, anno III.

XLIV.

Ut in fide perseverent, & aliis sint in exemplum. Ibid. fol. 63.

Dilectis filiis universis & singulis Neophytis, quarumcumque nationum in terra Lamburgæ, & aliis Russiæ partibus constitutis.

§. I. Lætamur in Domino filii, & nostrorum cordis holocaustum, & labiorum vitulum immolamus, quod de infidelitatis tenebris, & hæresi, ac Schismaticis erroribus vos misericorditer eduxit, ac produxit ad lumen Catholicæ veritatis.

§. II. Eapropter vestrarum animarum obviare periculis, ac vestris consolationi & saluti providere salubriter cupientes, vestris precibus inclinati, dilecto filio Vicario dilecti filii Ministri Generalis, Ordinis Fratrum Minorum, in partibus Russiæ deputato, vobis ministrandi ecclesiastica Sacramenta, ac omnibus aliis privilegiis, eis ab Apostolica Sede concessis, usque ad beneplacitum dictæ Sedis utendi: non obstan. contradictione venerabilis fratris nostri Episcopi Lubuzan. seu Lubucen. qui in eisdem partibus ordinariam jurisdictionem habere se asserit, & alterius cujuscumque, auctoritate Apostolica, hodie concessimus facultatem. Quare fidelitatem vestram hortamur in Domino, quatenus conversionis vestræ ad fidem Catholicam, eximiam gratiam vobis datam a Deo, in humilitatis spiritu, & virtute constantiæ recognoscentes, perseverantes sitis in fide præfata, nec ab ea propter ullas tentationes, & scandala recedatis, sed cum invocatione divinæ gratiæ, per vestræ perseverantiæ, & aliorum vestrorum bonorum operum exempla, alios de nationibus vestris, in hujusmodi tenebris & erroribus persistentes, ad dictam fidem adducere satagatis, ut post hujusmodi vitæ exitum, non solum vestras, sed eorum animas mereamini Altissimo præsentare.

Datum apud Villam-novam Avenion. diœc. XII. Kal. Augusti, anno III.

XLV.

Ut possint reconciliare hæreticos. Ibid. fol. 69.

Venerabili fratri Simoni Episcopo Adjacen. & dilecto filio Gabrieli de Monte Alcino, dilecti filii Ministri Generalis Ordinis Fratrum Minorum, in insula Corsicæ Vicario.

§. I. Ad nostrum pervenit auditum, quod in insula Corsicæ sunt nonnullæ personæ ecclesiasticæ & seculares, hæretica labe respersæ, quæ alias hujusmodi crimen confessæ, vel de ipso convictæ, crimen ipsum abjurarunt, & ad unitatem Romanæ Ecclesiæ, & Catholicæ fidei redierunt: sed postmodum veluti canes ad vomitum revertentes, in idem crimen damnabiliter sunt relapsæ, quodque quædam ex personis eisdem cupiunt ad gremium sanctæ Matris Ecclesiæ cum humilitate redire, super quorum receptione ad misericordiam fuit nobis humiliter supplicatum.

§. II. Nos igitur intentis desideriis, prout ex pastoralis officii debito obligamur, errantes oves ad Dominicum ovile reducere affectantes, vobis, & utrique vestrum in solidum, de quorum discretione, & zelo fidei, in iis, & aliis specialem in Domino fiduciam obtinemus, auctoritate nostra, recipiendi, de speciali gratia ad misericordiam, & Ecclesiæ unitatem, hac vice dumtaxat, hujusmodi personas, quæ semel dumtaxat relapsæ fuerint, & cum eis, abjurata tamen per eas primitus omni hæresi, ut quibuscumque Apostolicis

licis constitutionibus contrariis nequaquam obstan. possint pœnas, quæ a jure hujusmodi relapsis inflictæ sunt, hac vice evadere, dispensandi, ac personas ipsas ab excommunicationis sententia, quam propter præmissa incurrerunt, absolvendi in forma Ecclesiæ consueta, si hoc humiliter petierint, injuncta eis pœnitentia salutari, & aliis quæ de jure fuerint injungenda, plenam & liberam concedimus, tenore præsentium, facultatem.

Datum apud Villam-novam Avenion. Diœc. VII. Kal. Septembris, anno III.

XLVI.

Ut recipiant quatuor domos in insula Corsicæ. Ibidem fol. 71.

Dilectis filiis Vicario dilecti filii Ministri Generalis Ordinis Fratrum Minorum, ceterisque Fratribus ejusdem Ordinis in insula Corsicæ constitutis.

§. I. Inter ceteros Ordines &c. proficiat incrementis. Exhibita siquidem nobis pro parte vestra petitio continebat, quod in insula Corsicæ, in qua degitis, sunt nonnulli hæretici ad quorum conversionem satagitis toto posse, sed quia ipsi habitant in silvis & montibus a vestris locis, & communi habitatione remotis, ad colloquendum cum eis, & ipsos ab erroribus ad veram Catholicam fidem convertendos vacare nequitis. Quare nobis humiliter supplicastis, ut considerata salute animarum prædictarum eorumdem hæreticorum, quos cum Dei gratia, & vestræ prædicationis ministerio speratis convertere, vobis in quibuscumque Diœcesibus insulæ Corsicæ, quatuor loca de novo recipiendi, ac in eis Ecclesias, seu oratoria, cum cœmeteriis, & aliis pro vestro Ordine necessariis officinis construendi, licentiam tribuere dignaremur. *Vide Const. 15. hujus Pont.*

§. II. Nos igitur salutem desiderantes animarum, ut labor prædicationis vestræ melius fructificet, vestris &c. inclinati, vobis in dicta insula quatuor loca recipiendi, ac in eis construendi, seu construi faciendi in locis tamen &c. in singulis eorum videlicet singula oratoria cum campanili &c. licentia speciali faciente plenam & expressam, ac de verbo &c. juribus tamen parochialium Ecclesiarum &c. plenam & liberam elargimur. Ac insuper Fratribus vestris, qui in hujusmodi locis &c. quod gaudere valeant omnibus & singulis &c. quibus in aliis locis ejusdem Ordinis soliti sunt gaudere. Nulli ergo &c.

Datum apud Villam-novam Avenion. Diœc. Nonis Septembris, anno III.

XLVII.

Ut cum hæreticis & excommunicatis possint indemne conversari. Ibid. fol. 72.

a Dilectis filiis universis & singulis Fratribus Ordinis Minorum in insula Corsicæ commorantibus præsentibus & futuris.

Cum vos in insula Corsicæ divinis obsequiis mancipati, inter alia vestra laudabilia opera conversioni hæreticorum, & excommunicatorum, qui sunt in dicta insula, fideli studio, prout audivimus, insistatis; & propterea oporteat vos cum eisdem hæreticis, & aliis etiam majoris excommunicationis vinculo innodatis, pro ipsorum conversione sæpius conversari. Nos de vestra bona intentione in iis & aliis, plenam in Domino fiduciam obtinentes, ut ipsos hæreticos & excommunicatos, ab eorum erroribus, contuma-

cia, & delictis facilius revocare, eis verbum Domini prædicando, & cum eis participando valeatis, vobis, & cuilibet vestrum, quod cum hæreticis, & excommunicatis eisdem loqui & participare possitis pro conversione præfata, nec per participationem hujusmodi, dummodo ex illa facilior conversio prædictorum hæreticorum & excommunicatorum provenire speretur, pœnam aliquam incurratis, tenore præsentium, licentiam impertimur.

Datum apud Villam-novam &c. v. Idus Septembris, anno III.

XLVIII.

Ut non cogat Clarissas Bononien. ad solutionem subsidii. Ibidem fol. 85.

Dilecto filio Petro tit. sanctæ Mariæ in Transtyberim Presbyt. Cardinali, in nonnullis terris in Rom. Eccles. nostro, & pro ipsa Eccles. in temporalibus Vicario Generali.

RElatum est nobis subsidium quadraginta Florenorum auri Monasterio Minorissarum, seu sanctæ Claræ Bononien. pro necessitatibus imminentibus Romanæ Ecclesiæ impositum extitisse. Cum autem, prout audivimus, dilectæ in Christo filiæ Abbatissa & Conventus dicti Monasterii paupertate graventur: volumus, tuæque circumspectioni mandamus, quod si ita est, Abbatissam, & Conventum supradictas a solutione dicti subsidii habeas supportatas, & alias favorabiliter commendatas.

Datum apud Villam-novam Avenionen. diœcesis III. Kal. Octobris, anno III.

XLIX.

Ut cedat quasdam domunculas Clarissis Pisanis. Ibidem fol. 87.

Dilecto filio Priori Monasterii, seu domus Gorgonæ, Ordinis Carthusien. Pisan. diœcesis.

CUm, sicut nosti, Monasterium sancti Viti Pisan. cum omnibus ejus officinis dumtaxat, dilectis in Christo filiabus Abbatissæ & Conventui Monasterii sanctæ Claræ prope Pisas, Ordinis ejusdem Sanctæ, & Ordini Carthusien. cujus Professor, & Monasterio, seu domui Gorgonæ, cujus prior existis, possessiones, domos, & bona non parva, quæ spectabant ad dictum Monasterium sancti Viti, inter quæ dicuntur esse quatuor parvæ domus adjacentes ipsi sancti Viti, quibus dictæ Abbatissa & Conventus pro honestate & commoditate ipsarum indigere noscuntur, duximus concedendas; discretioni tuæ præcipiendo mandamus, quatenus, si est ita, ipsas domos dimittas, & concedas Abbatissæ & Monasterio prælibatis.

Datum Avenione IV. Nonas Octobris, anno III.

L.

Conceditur Indulgentia visitantibus Ecclesiam Clarissarum Interamnen. Ex lib. commun. fol. 142.

Universis Christifidelibus præsentes litteras inspecturis.

§. I. LIcet is, de cujus munere venit, ut sibi a suis fidelibus digne & laudabiliter deserviatur, de abundantia pietatis suæ, quæ merita supplicum excedit & vota, sibi servientibus multo majora retribuat, quam va-

valeant promereri. Nihilominus tamen desiderantes Domino reddere populum acceptabilem, & bonorum operum sectatorem, fideles ipsos ad complacendum ei, quasi quibusdam allectamus muneribus, indulgentiis videlicet & remissionibus invitamus, ut ipsi exinde reddantur divinæ gratiæ aptiores.

§. II. Cupientes igitur ut Ecclesia Monasterii sanctæ Catarinæ Interamnen. Ordinis sanctæ Claræ congruis &c. confluant ad eamdem &c. de omnipotentis Dei &c. omnibus vere pœnitentibus & confessis, qui in Nativitatis, Circumcisionis, Epiphaniæ, Resurrectionis, Ascensionis, Corporis Domini nostri Jesu Christi, & Pentecostes; necnon in Nativitatis, Annunciationis, Purificationis, & Assumptionis beatæ Mariæ Virginis, & Nativitatis beati Joannis Baptistæ, Apostolorum Petri & Pauli, ac beatæ Catarinæ, prædictorum, & ipsius Ecclesiæ dedicationis festivitatibus, ac celebritate omnium Sanctorum, & per ipsarum Nativitatis, Epiphaniæ, Resurrectionis, Ascensionis, & Corporis Domini, necnon Pentecostes, & ipsius beatæ Mariæ Virginis Nativitatis, & Assumptionis ipsius, ac Nativitatis beati Joannis Baptistæ, & Apostolorum Petri & Pauli prædictorum, festivitatum Octavas, & per sex dies, dictam Pentecosten immediate sequentes, dictam Ecclesiam devote visitaverint annuatim, singulis videlicet festivitatum, ac celebritatis & octavarum, ac sex dierum prædictorum, diebus quibus dictam Ecclesiam visitaverint &c. centum dies de injunctis eis pœnitentiis misericorditer relaxamus: præsentibus post x. annos minime valituris. Volumus autem quod si alias visitantibus &c. aliqua indulgentia in perpetuum, vel ad certum &c. hujusmodi præsentes litteræ nullius existant roboris vel momenti.

Datum Avenione III. Nonas Octobris, anno III.

LI.

Quod absolvatur Vannillus Narduccius a variis excessibus, de quibus pœnitere dicebatur, suscepta vita eremitica Tertii Ordinis sancti Francisci. Ex lib. 2. secret. fol. 89.

Dilecto filio Geraldo, Abbati Monasterii Majoris Monasterii prope Turonis, civitatem Perusin. & nonnullas alias terras Romanæ Ecclesiæ, pro nobis & ipsa Ecclesia regenti.

PRo parte dilecti filii Vannilli Narducci de Monte-Falconis, Professoris Tertii Ordinis beati Francisci, Spoletan. diœc. fuit nobis exhibita supplicatio præsentibus interclusa, nosque fide digno testimonio informati, quod idem Vannillus ad statum contritionis, & pœnitentiæ est reductus, & quod in paupertate & abstinentia eremiticam vitam ducit, & intendit ducere quam diu vita fuerit sibi comes. Volumus, & tuæ discretioni mandamus, quatenus postquam ipse omnia bona sua, quæ modica esse dicuntur, assignaverit dilectis filiis Alphonso de Guadalfajara Presbytero, Tholetan. diœc. & Andreæ de Luca Eremitæ in monte Spoleti degenti, vel alteri eorum per ipsos, vel eorum alterum in pios usus, de quibus expedire viderint, dispensanda, ipsum Vannillum absolvas ab omnibus bannis, pœnis, & sententiis, de quibus in supplicatione hujusmodi continetur; ipsaque banna, & sententias, ac processus habitos contra eum de libris Curiæ Ducatus Spoletan. facias cancellari. Ita tamen quod per septem annos proxime futuros, eidem Vannillo non liceat in dicto Ducatu trahere moram suam.

Datum Avenione Idibus Octobris, anno III.

LII.

Ut quatuor Clarissas præficiat reformationi Monasterii sanctæ Luciæ Benedictinarum Veronen. Ex lib. 1. secret. fol. 81.

Venerabili fratri Episcopo Vicentin.

§. I. AD ea, per quæ Ecclesiarum, & Monasteriorum collapsorum, ac deformatorum status reparari valeat, libenter intendimus, & quantum cum Deo possumus, favorem Apostolicum impertimur.

§. II. Nuper siquidem ad nostrum pervenit auditum, quod Monasterium sanctæ Luciæ prope Veronam, Ordinis sancti Benedicti propter mortalitatum pestes, adeo Monialibus destitutum extitit, quod in eo paucæ dumtaxat Moniales, & valde juvenes remanserunt; quodque Cives & incolæ Civitatis Veronen. attendentes quod in ipso Monasterio aliquæ graves vel provectæ Moniales non existunt, filias, vel consanguineas suas, dictum Monasterium, ut ibidem Regularem Ordinem profiteantur, ingredi non permittunt, quodque nisi salubre adhibeatur remedium, Monasterium ipsum erit in brevi penitus derelictum. Accepimus insuper quod in Monasterio sanctæ Mariæ Magdalenæ Veronen. Ordinis sanctæ Claræ, est Monialium tam juvenum, quam antiquarum numerus nimis copiosus.

§. III. Nos igitur cupientes, quod præfatum Monasterium sanctæ Luciæ salubriter reformetur, fraternitati tuæ, de qua in iis, & aliis gerimus in Domino fiduciam specialem, per Apostolica scripta committimus & mandamus, quatenus si est ita, quatuor ex antiquioribus Monialibus dicti Monasterii sanctæ Mariæ Magdalenæ, quas pro reformatione dicti Monasterii sanctæ Luciæ utiliores & idoneores esse credideris, super quo tuam conscientiam oneramus, de dicto Monasterio sanctæ Mariæ Magdalenæ ad præfatum Monasterium sanctæ Luciæ, auctoritate Apostolica, transferas, ipsasque in eodem Monasterio sanctæ Luciæ, auctoritate præfata, recipi facias in Monachas & Sorores, ipsisque regularem habitum, juxta ipsius Monasterii sanctæ Luciæ consuetudinem exhiberi, ac sincera ibidem in Domino caritate tractari; contradictores per censuram &c. non obstan. quibuscumque statutis & consuetudinibus Monasterii & Ordinis prædictorum contrariis, juramento, confirmatione Apostolica &c. roboratis: seu si pro aliis in dicto Monasterio sanctæ Luciæ scripta forsan Apostolica sint directa: aut si dilectis in Christo filiabus Abbatissis & Conventibus dictorum Monasteriorum, vel quibusvis aliis communiter, vel divisim a Sede Apostolica sit indultum quod ad receptionem &c. minime teneantur, & ad id compelli, aut quod interdici &c. hujusmodi mentionem: & quibuslibet aliis dictæ Sedis &c. generalibus, vel specialibus &c. per quæ præsentibus non expressa &c. effectus earum &c. vel differri, & de quibus quorumque &c. mentio in nostris litteris specialis.

Datum Avenione Nonis Novembris, anno III.

LIII.

Ut commendatum habeat Nicolaum Mutium Venetum Minoritam. Ex lib. secret. fol. 338.

Dilecto filio Leonardo Ordinis Fratrum Minorum Generali Ministro.

CUm nuper dilecto filio Nicolao Mutio de Venetiis ejusdem Ordinis professori, quem ob virtutum suarum merita prosequimur affectu benevolentiæ specialis, nonnullas prærogativas & gratias, quas olim sibi conces-

cessimus, per Apostolicas litteras duxerimus confirmandas; discretioni tuæ, harum serie, per Apostolica scripta mandamus, quatenus ipsarum litterarum nostrarum tenore diligenter attento, nullam contra easdem confirmationis litteras inferas novitatem; nec ab aliis, quantum in te fuerit, patiaris inferri: quin etiam eamdem discretionem hortamur attente, quatenus dictum Nicolaum, & amicos suos,in quantum digne meruerint, amore nostri, & pro Apostolicæ Sedis reverentia, in iis quæ ad te pertinent, sic efficaciter suscipere studeas commendatos, quod scripta nostra sibi sentiant astitisse; tuque proinde coram nobis merearis præmium dignæ laudis.

Datum Avenione XII. Kal. Januarii, anno III.

ANNO CHRISTI 1374. GREGORII XI. ANNO 4.

LIV.

Ut reforment Ordinem sanctæ Claræ in regno Castellæ. Reg. Vatic. ex lib. 2. secretorum fol. 4.

Dilectis filiis Arnaldo de Campania in sacra Theologia Magistro, & Bernardo de Garrisono, ac Didaco de Palentia, ac Joanni Gonsalvo de Opta, Ordinis Fratrum Minorum professoribus.

§. I. AD audientiam nostram, non absque multo dolore nostræ mentis, fide digna relatione pervenit, quod Ordo beatæ Claræ in regno Castellæ est adeo deformatus, quod exinde non solum nonnullis personis ecclesiasticis, sed etiam & secularibus diligentibus ipsum Ordinem, multæ turbationes & scandala pervenerunt, super quibus, per eos, ad quos spectat, debita correctio non est apposita hactenus, nec procuratur apponi.

§. II. Nos igitur de his, si vera sunt, merito condolentes, & nolentes ea sub dissimulatione transire, ac de vestris prudentia, & zelo Religionis, de quibus sumus fide dignorum testimoniis informati, in Domino plenarie confidentes, discretioni vestræ per Apostolica scripta committimus & mandamus, quatenus duo vestrum ad dictum regnum, & alia regna, & terras ab eo dependentia, & ad hujusmodi Monasteria vos personaliter conferentes, & ad solum Deum, animarumque salutem, ac decorem & honestatem, bonumque statum prædicti Ordinis habentes respectum, omnia & singula Monasteria, Conventus, & loca ipsius Ordinis consistentia in regnis & terris prædictis, & ipsorum Monasteriorum personas, auctoritate nostra, visitetis, ac inquiratis in ipsis Monasteriis super excessibus,negligentiis, & defectibus, de quibus videritis expedire, & ea quæ per visitationem, & inquisitionem hujusmodi reformanda, corrigenda, & emendanda inveneritis, auctoritate præfata, reformetis, corrigatis, & emendetis, tam in capitibus, quam in membris, & puniatis personas, quas puniendas videritis; contradictores &c. non obstan. exemptionis, & quibuscumque aliis privilegiis, & litteris Apostolicis contrariis, juramento, confirmatione Apostolica, vel alia firmitate vallatis, etiamsi de ipsis, eorumque tenoribus, ac locorum hujusmodi nominibus esset in præsentibus plena &c. ac de verbo &c. mentio facienda. Seu si aliquibus communiter &c. ab Apostolica &c. quod interdici &c. per litteras &c. de indulto hujusmodi mentionem.

Datum Avenione XII. Kal. Februarii, anno IV.

LV.

LV.

Ut ſuis Viſitatoribus expenſas tribuant neceſſarias. Ibidem.

Dilectis in Christo filiabus univerſis & ſingulis Abbatiſſis, & Conventibus Monaſteriorum Ordinis ſanctæ Claræ, in regno Caſtellæ, & aliis regnis, ac terris dependentibus ab eodem, conſiſtentibus, ad quas præſentes pervenerint.

Cum dilectos filios Arnaldum de Campania in ſacra Theologia Magiſtrum, & Bernardum de Garriſono, & Didacum de Palentia Tholetan. & Joannem Gonſalvi de Opta, Ordinis Fratrum Minorum latores præſentium ad viſitandum & reformandum, auctoritate noſtra, Monaſteria, Conventus, & loca Ordinis ſanctæ Claræ in regno Caſtellæ, & aliis regnis, ac terris dependentibus ab eodem conſiſtentia, præſentialiter deſtinemus, univerſitatem veſtram hortamur attente, mandantes quatenus duobus ex eiſdem Viſitatoribus, cum ad vos cauſa viſitationis hujuſmodi declinabunt, de decentibus expenſis & evectionibus de loco ad locum dicti Ordinis veſtri eis opportunis, liberaliter provideri curetis. Alioquin eiſdem Viſitatoribus hujuſmodi expenſas condividendi, prout &c. ſuper quo &c. præſentium facultatem. Non obſtan. exemptionis &c. etiam ſi de ipſis, eorumque &c. mentio facienda. Seu ſi vobis communiter &c. quod interdici &c. de indulto hujuſmodi mentionem.

Datum Avenione XII. Kal. Februarii, anno IV.

LVI.

Ut reforment Ordinem Minorum in regno Caſtellæ. Ibidem fol. 5.

Dilectis filiis Arnaldo de Campania ſacræ Theologiæ Magiſtro, & Bernardo de Garriſono, Ordinis Fratrum Minorum.

Vide ſupra Bullam 54.

§. I. Ad audientiam noſtram, non abſque &c. quod Ordo Fratrum Minorum in regno Caſtellæ eſt multipliciter deformatus, in tantum quod exinde non ſolum nonnullis Fratribus Ordinis prædicti, ſed etiam laicis diligentibus ipſum Ordinem &c. pervenerunt, ſuper quibus, per eos ad quos &c. nec procuratur apponi.

§. II. Nos igitur de his, ſi vera ſint, merito &c. tranſire, ac de veſtris prudentia, ſcientiæ dono, & zelo Religionis plenarie in Domino &c. diſcretioni veſtræ &c. quatenus ad dictum regnum vos &c. habentes reſpectum, omnia loca & Conventus &c. in dicto regno, ac aliis regnis, & terris dependentibus ab eodem, auctoritate &c. inquiratis in eis, ſuper nonnullis &c. quos ſub Bulla noſtra vobis mittimus interclusos, & ſuper aliis, de quibus videritis &c. & ea quæ per viſitationem &c. emendanda &c. auctoritate &c. tam in capitibus &c. puniatis, ſecundum dicti Ordinis inſtituta, quos videritis. Contradictores &c. non obſtan. exemptionis &c. juramento &c. vel alia firmitate roboratis, etiamſi de ipſis, eorumque &c. mentio facienda. Seu ſi aliquibus communiter &c. quod interdici &c. hujuſmodi mentionem.

§. III. Ceterum vobis ſi pro reformatione & correctione hujuſmodi & dependentibus ab eadem, videritis expedire, convocandi & tenendi provincialia Capitula Fratrum dicti Ordinis in provinciis regnorum prædictorum, & in eis præſidendi in omnibus agendis cum plenaria poteſtate, quam habet dilectus filius Miniſter Generalis Ordinis prælibati, & inſuper convo-

candi

candi & tenendi concilium Ministri, & discretorum Fratrum dicti Ordinis provinciæ Aragoniæ, eosque ad hoc, auctoritate præfata, compescendi, plenam concedimus, tenore præsentium, facultatem.

Datum Avenione XI. Kal. Februarii, anno IV.

LVII.

Ut suis Visitatoribus necessarias tribuant expensas. Ibidem.

Dilectis filiis universis & singulis Guardianis, ac Conventibus Ordinis Fratrum Minorum, ad quos præsentes pervenerint.

CUm dilectos filios Arnaldum de Campania in sacra Theologia Magistrum, & Bernardum de Garrisono, Ordinis Fratrum Minorum, ad visitandum & reformandum, auctoritate nostra, loca, & Conventus dicti Ordinis in regno Castellæ consistentia, præsentialiter destinemus, universitatem vestram hortamur attente, mandantes quatenus eisdem Visitatoribus, eundo, stando, & redeundo, sive vos visitent, sive per loca vestra transeant, de decentibus expensis, & evectionibus, eis de loco ad locum dicti Ordinis opportunis liberaliter providere curetis. Alioquin ipsis Visitatoribus hujusmodi expensas condividendi, prout eis videbitur, super quæ eorum conscientias oneramus, & vos ad hoc per censuram ecclesiasticam, appellatione postposita, compescendi, plenam concedimus, tenore præsentium, facultatem. Non obstan. exemptionibus, & aliis privilegiis contrariis quibuscumque, vobis, & prædicto Ordini ab Apostolica Sede concessis; etiam si de ipsis, eorumque &c. in præsentibus mentio facienda. Seu si aliquibus communiter &c. quod interdici &c. per litteras Apostolicas &c. de indulto hujusmodi mentionem.

Datum Avenione XII. Kalendas Februarii, anno IV.

LVIII.

Ut alios sibi assumere possint coadjutores. Ibidem fol. 41.

Dilectis filiis Arnaldo de Campania in sacra Theologia Magistro, & Bernardo de Garrisono, Ordinis Fratrum Minorum Professoribus.

DUdum vobis per Apostolica scripta commisimus & mandavimus, quod omnia, & singula loca, & Conventus Ordinis Fratrum Minorum in Regno Castellæ, & aliis Regnis, & terris ab eo &c. auctoritate nostra, visitaretis & reformaretis, prout in nostris litteris inde confectis plenius continetur. Quia vero Regna & terræ prædicta sunt spatiosa, & multa Monasteria dicti Ordinis in eisdem existere asseruntur, & nimis grave verisimiliter vobis esset, & nonnisi in diuturnitate temporis hujusmodi mandatum nostrum poteritis, prout audivimus, executioni debitæ demandare. Nos volentes hujusmodi vestrum alleviare laborem, ac optantes visitationem, & reformationem hujusmodi celeriter expediri, vobis assumendi aliquos Fratres Ordinis vestri, prudentia præditos, ac maturos, & nitidos honestate, ad exercendum una cum aliquo, vel aliquibus vestrum, & etiam in solidum præfatarum visitationis, & reformationis officium, qui in omnibus, & per omnia, potestate per nos vobis attributa fungantur, eosque removendi, & alios assumendi, quoties vibebitis expedire: super quibus omnibus vestras oneramus conscientias, plenam concedimus, tenore præsentium, facultatem.

Datum Novis Avenionensis diœcesis VIII. Kalendas Augusti anno IV.

LIX.

Ut prædictis faveant Viſitatoribus. Ibid.

Univerſis & ſingulis venerabilibus Fratribus Archiepiſcopis, & Epiſcopis, ac dilectis filiis eorum Vicariis, aliiſque perſonis Eccleſiaſticis, necnon nobilibus viris Dominis terrarum, ac Officialibus quibuſcumque Caſtellæ, & aliorum Regnorum ab eo dependentium, ad quos præſentes pervenerint.

CUm dudum dilectis filiis Arnaldo de Campania in ſacra Theologia Magiſtro, & Bernardo de Garriſono, ac Didaco de Palentia, ac Joanni Gonſalvi, Ordinis Fratrum Minorum Profeſſoribus per Apoſtolica ſcripta commiſerimus, ac mandaverimus, quod omnia, & ſingula Monaſteria, Conventus, & loca Ordinis ſanctæ Claræ, in Caſtellæ, & aliis Regnis, & terris ab eo &c. auctoritate noſtra, viſitent & reforment, prout in noſtris &c. continetur, univerſitatem veſtram requirimus, & rogamus, ac hortamur attente, quatenus ob reverentiam Dei, ac Apoſtolicæ Sedis, & noſtram, eiſdem Viſitatoribus, & Reformatoribus, & eorum cuilibet; nec non aliis Fratribus dicti Ordinis Minorum, quos ipſi ad hoc aſſument, ſuper quo a nobis ſpecialem obtinent poteſtatem, qui, auctore Deo, extirpabunt vitia, & virtutes plantabunt, veſtris conſiliis, auxiliis, & favoribus efficaciter aſſiſtatis; non ſinentes quod ipſi ab aliquibus, ſuper executione officii hujuſmodi viſitationis & reformationis, directe vel indirecte aliqualiter moleſtentur.

Datum Novis Avenionenſis diœceſis VIII. Kalendas Auguſti, anno IV.

LX.

Ut viſitent Conventum Avenionenſem. Ibid. fol. 15.

Dilectis filiis Stephano de Regula, Pœnitentiario noſtro, & Bartholomæo Characii, in ſacra Pagina Magiſtro, Ordinis Fratrum Minorum profeſſoribus.

§. I. AD noſtrum, non ſine diſplicentia, nuper pervenit auditum, quod in Conventu Fratrum Ordinis Minorum Avenionen. quædam reformatione digna ſuborta noſcuntur, ſuper quibus per eos, ad quos immediate ſpectat hujuſmodi reformatio, non eſt proviſum hactenus, nec etiam providetur; propter quod circa viſitationem & reformationem eaſdem oportet extendere ſollicitudinem Apoſtolicæ poteſtatis.

§. II. Quocirca diſcretioni veſtræ, de qua in Domino confidimus, per Apoſtolica ſcripta, præſentium tenore committimus & mandamus, quatenus ad ſolum Deum, animarumque ſalutem ac decorem & honeſtatem, bonumque ſtatum ipſius Conventus, & perſonarum ejuſdem habentes reſpectum, auctoritate noſtra viſitetis, & inquiratis de præmiſſis, & aliis de quibus videritis expedire: & ea quæ per viſitationem, & inquiſitionem hujuſmodi reformanda, corrigenda, & emendanda inveneritis, auctoritate præfata, reformetis, corrigatis, & emendetis, tam in capitibus, quam in membris, & puniatis perſonas quas videritis corrigendas, ſecundum conſtitutiones & ſtatuta Ordinis prælibati. Contradictores &c. Nos enim vobis relaxandi juramenta & pœnas, ſi quæ de veritate celanda interpoſita fuerint, damus tenore præſentium, facultatem.

§. III. Non

§. III. Non obstantibus quibuscumque privilegiis, & litteris Apostolicis Ordini præfato, vel personis ipsius concessis; ac constitutionibus juramento, confirmatione Apostolica, vel alia firmitate vallatis, etiamsi de ipsis, eorumque tenoribus ac nominibus propriis, esset in præsentibus plena & expressa, ac de verbo ad &c. facienda, seu si aliquibus communiter, vel divisim &c. quod interdici &c. de indulto hnjusmodi mentionem.

Datum apud Villam novam Aveuionensis diœcesis VII. Kalendas Aprilis anno IV.

LXI.

Ut possit duos Provinciales destituere, & totidem instituere. Ex lib. comun. fol. 63.

Dilecto filio Leonardo Ordinis Fratrum Minorum Generali Ministro.

§. I. Claret in terris tamquam luminare præfulgidum tuus Ordo Fratrum Minorum, divinitus institutus; claret etiam in conspectu Domini per beatam sobolem, quam produxit ad æternæ beatitudinis gloriam assumptam, & propterea nos Ordinem ipsum, quem devotionis fervore prælucere conspicimus, infra nostri pectoris ubera complectentes, circa eum paterna sollicitudine invigilamus, ut Deo propitio, protegatur a noxiis, & salubria semper incrementa suscipiat, ac continuæ pacis affluat ubertate.

§. II. Sane nuper ad nostrum pervenit auditum, quod in prædicto Ordine, pro majori tranquillitate Fratrum, interdum expedit aliquos ex commissis eis administrationibus absolvere; ut etiam liberius absque præeminentia libertatis alicujus, in humilitatis spiritu, gratum & devotum impendere valeant Domino famulatum. Hinc est, quod nos in iis, & aliis, de circumspectione tua plurimum confidentes, tuis in hac parte supplicationibus inclinati, absolvendi quando, & ut tibi videbitur opportunum, de discretorum tamen, & proborum Fratrum dicti Ordinis maturo consilio & assensu, duos Ministros ejusdem Ordinis dumtaxat ab eorum officiis extra Capitulum generale, absque Capitulo generali dicti Ordinis, si pro reformatione & majori pace Provinciarum, in quibus hujusmodi Ministri jam præsident, vel eos in futurum contigerit præsidere, tibi videbitur expedire, super quo tuam conscientiam oneramus; & loco ipsorum duorum de duobus aliis Ministris in dictis Provinciis providendi, eidem circumspectioni tuæ plenam, & liberam, auctoritate Apostolica, tenore præsentium, concedimus potestatem. Nulli ergo &c. nostræ concessionis infringere &c.

Datum apud Villam novam Avenionen. diœcesis IV. Kalendas Octobris anno IV.

LXII.

Ut possint ædificare septem Conventus. Ibid. fol. 50.

Dilectis filiis Vicario, ceterisque Fratribus Ordinis Minorum Vicariæ Bosnæ.

§. I. Inter ceteros Ordines &c. proficiat incrementis. Sane petitio pro parte vestra nobis nuper exhibita, continebat, quod pro conversione nonnullorum hæreticorum & schismaticorum, & pro conversorum ab erroribus & schismaticis conservatione in fide Catholica, in contratis, seu partibus Ducimii, & Wilkrike, ac Verbas, aliquas Ecclesias & loca fundare *Vid. Constit. 117. Clement. VI.*

& construere affectatis. Quare nobis humiliter supplicastis, ut super hoc vobis licentiam concedere dignaremur.

§. II. Nos igitur, qui salutem desideramus animarum, & ut labor prædicationis vestræ melius fructificet, vestris supplicationibus inclinati, vobis in partibus, seu contratis prædictis, quarumcumque diœcesum, Catholicorum, vel Shismaticorum Antistitum existant, septem loca recipiendi, ac in eis construendi, seu construi faciendi, in locis tamen ad hoc congruis & honestis; in singulis eorum videlicet singulas Ecclesias cum campanili &c. & aliis necessariis officinis, fœlicis recordationis Bonifacii Papæ VIII. prædecessoris nostri, per quam inhibetur ne Fratres OrdinumMendicantium &c. Ac insuper Fratribus vestris qui in hujusmodi locis, ut præmittitur, construendis pro tempore morabuntur, concedimus, quod gaudere valeant omnibus & singulis &c. quibus in aliis locis ejusdem Ordinis Fratres &c. Nulli ergo &c. nostræ concessionis infringere &c.

Datum Novis Avenionensis diœcesis VIII. Kalendas Augusti anno IV.

LXIII.

Conceditur indulgentia visitantibus Ecclesiam de Sallon. Ibid. fol. 60.

Universis Christifidelibus.

SPlendor paternæ gloriæ, qui sua mundum illuminat ineffabili claritate, pia vota fidelium de clementissima ipsius majestate sperantium, tunc pio favore prosequitur, cum devota ipsorum humilitas Sanctorum precibus & meritis adjuvatur. Cupientes igitur, ut Ecclesia domus Fratrum Ordinis Minorum de Sallon, Arelaten. diœcesis, *in qua hodie solemniter celebravimus*, congruis &c. refectos: de Omnipotentis Dei &c. omnibus vere &c. qui in festivitate Pentecostes dictam Ecclesiam in antea visitaverint, unum annum & quadraginta dies, de injunctis eis pœnitentiis misericorditer relaxamus.

Datum Salloni Arelaten. diœc. XII. Kalendas Junii anno IV.

LXIV.

Ut possint transferre domum suam. Ibid. fol. 161.

Dilectis filiis Guardiano & Fratribus Ordinis Minorum de sancto Emiliano, Burdegallen. diœcesis.

§. I. DEvotionis vestræ sinceritas promeretur, ut votis vestris, iis præsertim, quæ ad animarum vestrarum salutem, & divini cultus augmentum cedere valeant, quantum cum Domino possumus, favorabiliter annuamus.

§. II. Exhibita siquidem nobis nuper pro parte vestra petitio continebat, quod dudum propter guerras, quæ inter carissimos in Christo filios nostros Franciæ, & Angliæ Reges Illustres, in partibus illis viguerunt, fuit locus & Ecclesia vestra, qui erant extra muros Villæ de sancto Emiliano, Burdegallen. diœcesis siti, claustro vestro ejusdem loci dumtaxat excepto, ne ab illa parte dicta Villa per hostes expugnari & capi valeret, per Rectores ejusdem Villæ dirutum penitus extitit & destructum, in vestrum damnum non modicum & jacturam. Quare fuit nobis pro parte vestra humiliter supplicatum, ut providere vobis super hoc paterna diligentia curaremus.

§.III. Nos

§. III. Nos igitur indemnitati vestræ pio compatientes affectu, ut divina per vos inibi organa resumantur, & Deo fideliter serviatur, vestris in hac parte supplicationibus inclinati, ut infra muros præfatos, in loco congruo & decenti, cum tota materia loci, & Ecclesiæ prædictorum, vos transferre, ac de novo Ecclesiam, & officinas necessarias fundare & construere, absque tamen parochialis &c., & cujuslibet alieni juris præjudicio, libere valeatis. Fœlicis recordationis Bonifacii Papæ VIII. &c.& quacumque &c. non obstan. plenam & liberam &c. elargimur. Nulli ergo &c.

Datum Novis Avenionensis diœcesis II. Kalendas Augusti anno IV.

LXV.

Indulgentia pro visitantibus Ecclesiam Clarissarum Monasterii Cargnani. Ibid. fol. 101.

Universis Christifidelibus.

Licet is de cujus munere &c. valeant promereri; nihilominus tamen desiderantes Domino reddere populum &c. reddantur divinæ gratiæ aptiores. Cum itaque, sicut accepimus, Monasterium sanctæ Claræ extra muros de Cargnano, Ordinis ejusdem Sanctæ, Taurinen. dioec. propter guerras, quæ in illis partibus viguerunt, totaliter destructum existat, ac dilectæ in Christo filiæ Abbatissa, & Conventus ejusdem Monasterii, quoddam aliud Monasterium intra muros dicti loci de Cargnano, & in eo Ecclesiam de novo, canonica licentia super hoc obtenta, ædificare cœperunt, ac Monasterium, & Ecclesia præfata sic incepta &c. Nos cupientes, ut Ecclesia ipsa congruis &c. conspexerint se refectos; de Omnipotentis Dei &c. omnibus vere &c., qui in Nativitatis, Circumcisionis, Epiphaniæ, Resurrectionis, Ascensionis, Corporis Domini Jesu Christi, & Pentecostes; nec non Nativitatis, Annunciationis, Purificationis, & Assumptionis beatæ Mariæ Virginis, & Nativitatis sancti Joannis Baptistæ, & dictorum Apostolorum Petri & Pauli festivitatibus, ac celebritate omnium Sanctorum: nec non per ipsarum Nativitatis &c. prædictorum, festivitatum Octavas; & per sex dies dictam festivitatem Pentecostes immediate sequentes, præfatam Ecclesiam devote &c. annuatim, singulis videlicet festivitatum &c. ut præfertur, centum dies de injunctis eis &c. præsentibus post viginti annos minime valituris. Volumus autem quod si alias visitantibus &c. aliqua indulgentia in perpetuum, vel ad certum &c. concessa fuerit, hujusmodi præsentes litteræ nullius sint roboris, vel momenti.

Vide Constit. 7. Innocentii VI.

Datum Avenione XIII. Kalendas Februarii anno IV.

LXVI.

Alia pro Ecclesia Clarissarum Montis-granarii. Ibid. fol. 126.

Universis Christifidelibus.

Splendor paternæ gloriæ &c. precibus adjuvatur. Cum itaque, sicut accepimus, in Ecclesia Fratrum Minorum de Monte-granario, Firmanæ diœcesis quædam Capella in honorem sanctæ Barbaræ fundata existat. Nos cupientes, ut Capella ipsa congruis &c. conspexerint se refectos: de Omnipotentis Dei &c. omnibus vere &c. qui in Nativitatis, Circumcisionis, Epiphaniæ, Resurrectionis, Ascensionis, Corporis Domini nostri Jesu Christi, & Pentecostes; ac in Nativitatis, Annunciationis, Purificationis, & As-

Vide Constitut. 1. hujus Pontificis.

& Assumptionis beatæ Mariæ Virginis; & in Nativitatis beati Joannis Baptistæ, & sanctæ Barbaræ Virginis, ac ipsius Capellæ dedicationis festivitatibus, & celebritate omnium Sanctorum; & per ipsarum Nativitatis &c. & Apostolorum Petri & Pauli festivitatum Octavas, & per sex dies dictum festum Pentecostes immediate sequentes Capellam ipsam devote &c. quinquaginta dies de injunctis eis &c. relaxamus, præsentibus post decennium a data earum computan. minime valituris. Volumus autem quod si alias visitantibus &c. præsentes litteræ nullius existant roboris, vel momenti.

Datum Avenione xv. Kalendas Decembris anno iv.

LXVII.

Alia pro Ecclesia sanctæ Claræ de Deneyo. Ibidem.

Universis Christifidelibus.

Vide Constit. 78. Innocentii VI. Licet is de cujus munere &c. reddantur divinæ gratiæ aptiores. Cum itaque in Ecclesia Monasterii sanctæ Claræ de Deneyo, Ordinis ejusdem Sanctæ, Elien. dioec. quod dilecta in Christo filia nobilis mulier Maria de sancto Paulo Comitissa de Pembroc, canonice fundasse & construxisse dicitur pariter & dotasse .... congruis honoribus frequentetur, & ut Christi fideles eo libentius &c. de Omnipotentis Dei &c. omnibus vere &c. qui in Nativitatis, Circumcisionis, Epiphaniæ, Resurrectionis, Ascensionis, & Corporis Domini nostri Jesu Christi, ac Pentecostes; necnon in Nativitatis, Annuntiationis, Purificationis, & Assumptionis beatæ Mariæ Virginis, ac Nativitatis beati Joannis Baptistæ, dictorum Apostolorum Petri & Pauli, ac sanctæ Claræ, & ipsius Ecclesiæ dedicationis festivitatibus, ac in celebritate omnium Sanctorum; nec non per ipsarum Nativitatis &c. prædictorum festivitatum Octavas, & sex dies dictam Pentecostes festivitatem immediate sequen. Ecclesiam ipsam &c. annuatim &c. & manus porrexerint adjutrices, ut præfertur, centum dies de injunctis eis poenitentiis &c. præsentibus post decennium minime valituris. Volumus autem, quod si alias visitantibus &c. aliqua alia indulgentia &c. præsentes &c. nullius &c. roboris vel momenti.

Datum Avenione ii. Idus Decembris anno iv.

LXVIII.

Ut non cogant Clarissas ad solvendas exactiones. Ibid. fol. 140.

Universis Collectoribus, & Subcollectoribus fructuum & proventuum Cameræ Apostolicæ debitorum, ac omnibus aliis Officialibus Romanæ Ecclesiæ, tam præsentibus, quam futuris, quocumque nomine censeantur, ad quos præsentes litteræ pervenerint.

Præfatio. §. I. Pastoralis officii debitum, cui, disponente Domino, præsidemus, exposcit, ut personas nobis subjectas, præsertim sub religionis habitu Domino famulantes, ab indebitis gravaminibus, quæ inferuntur eisdem, solita diligentia, relevemus.

Moniales ad decir as solvendas exemptæ. §. II. Exhibita siquidem nobis nuper pro parte dilectarum in Christo filiarum universarum Abbatissarum, & Conventuum Monasteriorum Ordinis sanctæ Claræ, in provincia sancti Francisci, secundum morem Ordinis Fratrum Minorum consisten. petitio continebat, quod licet eædem Abbatissæ & Con-

& Conventus, ac ipsarum Ordo a solutione quarumcumque talearum, & exactionum, quæ personis ecclesiasticis pro tempore, quacumque auctoritate, imponuntur, per specialia Apostolicæ Sedis privilegia, quibus non est in aliquo derogatum, exemptæ ac prorsus immunes existant, tamen vos, seu aliqui vestrum præfatas Abbatissas & Conventus, quibus licet habere proprium in communi, ex speciali prædictæ Sedis indulto, seu earum aliquas ad solvendas decimas, quæ per Sedem præfatam, vel ejus Officiales, seu Nuncios in illis partibus quandoque personis ecclesiasticis, pro bonis, & possessionibus Ecclesiarum, & ecclesiasticorum locorum imponuntur; necnon ad contribuendum in exactionibus & collectis, quæ ab ipsis personis ecclesiasticis illarum partium exiguntur, pro tempore contribuere compellitis, in earumdem Abbatissarum & Conventuum non modicum præjudicium, & gravamen. Tamen gravatæ.

§. III. Nos igitur cupientes, quod præfatæ Abbatissæ, & Conventus, vel ipsarum aliqua, seu aliquæ in suis privilegiis & juribus conserventur, vobis, & vestrum singulis, auctoritate Apostolica, tenore præsentium, districtius inhibemus, ne ipsas Abbatissas & Conventus, vel ipsarum aliquam, seu aliquas, contra tenores privilegiorum eis a dicta Sede concessorum, vel concedendorum in posterum, ad solvendum aliquas decimas, vel contribuendum in quibuscumque subsidiis, taliis, seu collectis, personis ecclesiasticis in partibus illis jam forsan impositis, vel in antea imponendis, compellere aliquatenus præsumatis; nisi in litteris a Sede Apostolica super hujusmodi decimarum & collectarum exactionibus vobis directis, vel imposterum dirigendis, de ipsarum Abbatissarum & Conventuum nominibus, & earum ordine, specialis & expressa mentio haberetur. Papale præceptũ de auferendo gravamine.

§. IV. Et insuper vobis, & vestrum singulis, præsentium auctoritate mandamus, quatenus quidquid contra easdem Abbatissas & Conventus, seu earum aliquas, per vos, in præmissis, vel circa ea attentatum est hactenus contra tenorem privilegiorum ipsarum, in statum debitum quantocius revocare curetis. Nos enim ex nunc irritos decernimus & inanes quoscumque processus, & sententias, quos, seu quas, contra inhibitionem, seu mandatum vestrum hujusmodi, per vos vel aliquem vestrum haberi contigerit, seu etiam promulgari. Acta in contrarium irrita declarantur.

Datum Avenione 11. Idus Decembris, anno IV.

Anno Christi 1375. Gregorii XI. anno 5.

LXIX.

Ut permittat Fratribus Mirandæ domum mutare. Reg. Vat. ex lib. commun. fol. 6.

Venerabili fratri Episcopo Tarnien.

§. I. Inter ecclesiasticos Ordines in domo Domini militantes, illud de benedictione cœlesti Ordini Fratrum Minorum, & ejus Professoribus ad laudes speciales adscribitur, ac rerum efficax experientia magistra testatur, quod ubique locorum, in quibus degunt, fideles populos ad salutis gratiam evocant, proficientes sibi per vitæ meritum, & aliis nihilominus per exemplum.

§. II. Sane petitio pro parte dilectorum filiorum Fratrum dicti Ordinis Minorum domus de Miranda in Astariaco, Auxitan. diœcesis: & nobilis viri Joannis Comitis Astariaci, nobis nuper exhibita continebat; quod licet tem-

tempore fundationis dictæ domus, ipsa domus, & ejus Ecclesia in loco honesto & securo, quamvis extra muros, & arca fossata hujusmodi villæ de Miranda sitæ fuerint, tamen propter guerrarum pericula, & hostium incursus, prædicti Fratres ibidem secure vivere nequeunt; estque periculum, quoniam quamplures iniquitatum filii Deum præ oculis non habentes, domum ipsam, clam, vel palam, prout possunt, intrent, & eam deprædentur, in ipsorum Fratrum præjudicium non modicum & gravamen; & exinde dicta villa de Miranda, & etiam plura alia loca circumvicina destrui, & capi possent, atque perdi. Quare pro parte dictorum Fratrum, ac Comitis, nobis fuit humiliter supplicatum, ut cum idem Comes prædictis Fratribus infra dictam villam de Miranda locum congruum & honestum, ut inibi pro usu & habitatione suis, domos, cum Ecclesia, sive oratorio, campanili &c. & aliis necessariis &c. loco prædicti antiqui loci ipsorum ædificent, & ibi perpetuo morentur, dare & concedere velit, eisdem Fratribus recipiendi hujusmodi locum, si eis ab eodem Comite, vel aliis Christifidelibus concedatur, vel per ipsos alias justo titulo acquiratur: & loco dicti antiqui loci ipsorum ibidem domos cum Ecclesia, seu &c. aliisque necessariis &c. ædificandi, & inibi perpetuo commorandi licentiam concedere, de benignitate Apostolica, dignaremur. Nos itaque hujusmodi supplicationibus inclinati, fraternitati tuæ per Apostolica scripta committimus & mandamus, quatenus si est ita, & ad id loci Diœcesani, & dilecti filii Rectoris parochialis Ecclesiæ, infra cujus Parochiam hujusmodi locus recipitur, accedat assensus, prædictis Fratribus recipiendi hujusmodi locum infra dictam villam, dummodo ad hoc sit congruus & honestus, ac inibi duodecim Fratres dicti Ordinis congrue sustentari possint, & ibidem loco dicti antiqui loci, pro usu & habitatione suis, domos cum Ecclesia, sive oratorio, campanili, campana, cœmeterio, & aliis necessariis officinis construendi & ædificandi, & inibi perpetuo commorandi: jure tamen dictæ parochialis &c. semper &c. constitutione fœlicis recordationis Bonifacii Papæ VIII. &c. prohibente &c. loca de novo &c. faciente plenam &c. hujusmodi mentionem, nequaquam obstante, auctoritate Apostolica, licentiam largiaris. Proviso tamen quod Ecclesia, seu oratorium &c. prædicti antiqui loci ad prophanos usus &c. minime transferatur; & quod in hujusmodi Ecclesia &c. deserviatur &c.

Datum Avenione III. Kal. Februarii, anno V.

LXX.

Ut permittat Conventum Minorum ædificari in oppido Pulkæ. Ibid. fol. 43.

Venerabili fratri Episcopo Patavien.

Vide Constit. 49. Innoc. VI. §. I. SAcræ religionis &c. cum Deo possumus, annuamus. Exhibita siquidem nobis nuper pro parte dictorum Ministri & Fratrum petitio continebat, quod olim dilectus filius nobilis vir Purkardus Comes de Retheze, cupiens terrena &c. quemdam locum in oppido de Pulka, tuæ Patavien. diœcesis consistentem, & ad ipsum Comitem justo titulo pertinentem, etiam cum expresso consensu dilectorum filiorum nobilium virorum Ducum Austriæ, a quibus præfatus Comes dictum oppidum tenet in feudum, præfatis Ministro & Fratribus, ut ipsi Minister, & Fratres ibidem Ecclesiam &c. & aliis necessariis officinis, ad usum ipsorum Ministri & Fratrum fundari, & construi facerent, liberaliter concessit atque donavit. Quare pro parte ipsorum Ministri, & Fratrum fuit nobis humiliter supplicatum, ut eis recipiendi &c. construendi &c. de benignitate Apostolica, dignaremur.

§. II. Nos

§. II. Nos itaque de præmissis certam notitiam non &c. & cupientes &c. fœliciter augeri cultum, fraternitati tuæ de qua in iis &c. per Apostolica &c. mandamus, quatenus si ad id tuus, ac dilecti filii Rectoris parochialis &c. infra cujus limites &c. ac præfatorum Ducum, & Comitis accedat assensus, præfatis Ministro & Fratribus recipiendi &c. & ibidem &c. Ecclesiam &c. ac aliis necessariis &c. dummodo locus ipse ad hoc sit congruus & honestus, & in eo saltem duodecim Fratres &c. fœl. record. Bonifacii Papæ VIII. &c. aliqua loca ad habitan. de novo &c. de inhibitione hujusmodi mentionem: & quibuscumque aliis &c. nequaquam obstan. jure tamen parochialis &c. auctoritate Apostolica, licentiam largiaris. Et nihilominus eisdem Ministro & Fratribus &c. postquam ædificatus &c. gaudeant omnibus privilegiis &c. quibus alia loca &c. seu etiam debuerunt.

Datum Avenione 11. Kal. Martii, anno v.

LXXI.

Indulgentia visitantibus sacellum sanctæ Catarinæ Conventus de Crista-Arnaldi. Ibid. fol. 221.

Universis Christifidelibus.

Splendor paternæ gloriæ, qui sua mundum illuminat ineffabili claritate, pia vota fidelium de clementissima ipsius majestate sperantium, tunc præcipue pio favore prosequitur, cum devota ipsorum humilitas Sanctorum meritis, & præcibus adjuvatur. Cum itaque perpetua Capellania beatæ Catarinæ in Ecclesia Fratrum Minorum de Crista-Arnaldi, Dien. diœcesis canonice instituta, reparatione indigeat; nos cupientes ut Capellania ipsa congruis honoribus frequentetur, & etiam reparetur, ac ut ipsi fideles eo libentius &c. quo ex hoc &c. se refectos: de omnipotentis &c. omnibus vere &c. qui in Nativitatis, Circumcisionis &c. necnon in Nativitatis, Annunciationis &c. beatæ Mariæ Virginis, ac Nativitatis sancti Joannis Baptistæ, dictorum Apostolorum Petri & Pauli, ac sanctæ Catarinæ, & ipsius Capellaniæ dedicationis festivitatibus, ac celebritate omnium Sanctorum, ac per octavas ipsorum Nativitatis &c. præfatorum, & per sex dies dictam festivitatem Pentecostes immediate sequen. præfatam Capellaniam devote visitaverint annuatim &c. singulis videlicet festivitatum &c. centum dies, octavarum vero &c. quinquaginta dies de injunctis eis &c. præsentibus post decennium minime valituris. Volumus autem quod si alias visitantibus dictam Capellaniam, seu ad reparationem ipsius manus &c. aliqua indulgentia in perpetuum, vel ad certum tempus &c. hujusmodi præsentes litteræ nullius existant roboris, vel momenti. *Vide Constit. 1. hujus Pont.*

Datum apud Villam novam Avenionensis diœcesis IV. Nonas Julii, anno v.

LXXII.

Alia pro Ecclesia Nivernien. Ibid. fol. 269.

Universis Christifidelibus.

Licet is de cujus munere &c. Cum itaque, sicut accepimus, Ecclesia & locus Fratrum Minorum, qui in temporibus retroactis extra muros Nivernien. instituti erant, propter guerras &c. quæ in illis partibus &c. destructa totaliter existant: itaque dilectus filius Guardianus & Fratres ipsius lo- *Vide Constit. 78. Innoc. VI.*

loci, quemdam alium locum infra murum ejusdem Nivernien. civitatis, & in eo Ecclesiam de novo, canonica licentia super hoc obtenta, ædificare cœperunt, ac locus & Ecclesia præfati sic incepti, sine piis Christifidelium subsidiis perfici non possint, sintque propterea ad ædificationem &c. eleemosynæ &c. Nos cupientes ut Ecclesia ipsa congruis &c. manus porrigant &c. conspexerint se refectos: de omnipotentis Dei &c. omnibus vere &c. qui in Nativitatis, Circumcisionis, Epiphaniæ &c. necnon in Nativitatis, Annunciationis &c. beatæ Mariæ Virginis, & Nativitatis sancti Joannis Baptistæ, dictorum Apostolorum Petri & Pauli festivitatibus, & in celebritate omnium Sanctorum, ac per ipsorum Nativitatis &c. festivitatum octavas &c. devote visitaverint annuatim, & ad eamdem &c. singulis videlicet festivitatum & celebritatis, unum annum & quadraginta dies &c. misericorditer relaxamus, præsentibus post decennium minime valituris. Volumus autem &c.

Datum apud Pontem Sorgiæ Avenionensis diœcesis VIII. Idus Septembris, anno V.

LXXIII.

Ut Maria Coronel possit ædificare in urbe Hispalen. Monasterium Clarissarum. Ibid. fol. 161.

Ad perpetuam rei memoriam.

§. I. Decens reputamus & honestum, ut personas, quæ relegatis mundi illecebris, voto regularis Observantiæ se astringunt, & sub voluntariæ paupertatis onere, Domino famulantur, specialibus favoribus & gratiis a Sede Apostolica muniantur.

§. II. Hodie siquidem pro parte dilectæ in Christo filiæ Mariæ Coronel, Monialis Monasterii sanctæ Claræ Hispalen. Ordinis ejusdem Sanctæ, nobis exposito, quod olim ipsa, quæ tunc relicta quondam Joannis de Cerda Militis, vidua existebat, & quæ de genere carissimorum in Christo filiorum nostrorum, Caroli Francorum, & Henrici Castellæ & Legionis Regum illustrium, traxit originem, cupiens terrena &c. commutare, pro suæ, ac suorum, & dicti Joannis, & ejus progenitorum animarum salute, in civitate Hispalen. in domibus, quæ olim fuerant dictorum progenitorum ipsius Mariæ, tunc ad eam pertinen. tam de bonis eidem Mariæ a Deo collatis, quam etiam per nonnullos consanguineos suos sibi ad hoc exhibitis & concessis, quoddam Monasterium dicti Ordinis, sub vocabulo sanctæ Agnetis fundare & construere, & pro quadraginta Monialibus dicti Ordinis inibi instituendis, Abbatissa in hujusmodi numero computata, sufficienter dotare proposuerat, & tunc etiam proponebat; quodque ad id consensus venerabilis fratris nostri Archiepiscopi, ac dilectorum filiorum Capituli Hispalen. accesserat. Nos præfati Henrici Regis nobis super hoc humiliter supplicantis, ac ipsius Mariæ supplicationibus inclinati, eidem Mariæ fundandi, construendi &c. in præfatis domibus, dummodo essent in loco ad hoc congruo &c. præfatum Monasterium cum Ecclesia &c. & aliis necessariis officinis, illudque de bonis præfatis sufficienter dotandi, quibuscumque &c. contrariis nequaquam obstan. auctoritate &c. licentiam duximus concedendam, prout in nostris &c. continetur.

§. III. Nos igitur volentes dictum Monasterium construendum, & personas inibi &c. specialibus favoribus communire, Abbatissæ & Conventui ejusdem &c. tenore &c. auctoritate &c. indulgemus, ut ipsæ ad præstationem

nem

nem decimarum, de quibuscumque possessionibus, agris, vineis, pecoribus, animalibus, & aliis bonis omnibus, quæ justis modis, præstante Domino, poterunt adipisci, vel ad exhibendum telonia, & pedagia, vel alias quascumque exactiones, Regibus & Principibus, sive aliis personis minime teneantur; & ad id nullatenus compelli possint. Nos enim ex nunc omnes processus & sententias, quos & quas contra hujusmodi indulti nostri tenorem haberi, seu promulgari contigerit, decernimus irritos & inanes. Nulli ergo &c. nostræ concessionis & statuti infringere &c.

Datum Avenione v. Nonas Octobris, anno v.

LXXIV.

Ut possit construere Conventum extra urbem Bethlehemiticam. Ex ipso diplomate originario Bethlehem transmisso.

Dilecto filio Martino de Aragonia, Ordinis Fratrum Minorum professori.

§. I. Inter cunctos Ordines &c. & aliis per exemplum. Sane exhibita nobis pro parte tua petitio continebat, quod ex devotione, quam habes ad augmentum fidei, & dictum Ordinem, ac propter fervorem seminis verbi Dei fidelibus & infidelibus prædicandi, unum locum pro usu & habitatione Fratrum tui Ordinis, prope Capellam sancti Nicolai extra Bethlehem, cum Apostolicæ Sedis licentia, fundare, construere, & ædificare proponis. Quare fuit nobis humiliter supplicatum, ut tibi in hac parte opportunam dare licentiam de benignitate &c. *Vide Constit. 69. hujus Pontif.*

§. II. Nos itaque &c. inclinati, tibi recipiendi Capellam prædictam pro Ecclesia dicti loci ac construendi, fundandi, & ædificandi locum prædictum cum cœmeterio &c. & necessariis officinis: ac tibi, & eisdem Fratribus commorandi ibidem; jure tamen parochialis &c. semper salvo. Constitutione fœl. record. Bonifacii Papæ VIII. prædecessoris nostri prohibente &c. loca de novo &c. hujusmodi mentionem: & quibuscumque &c. non obstantibus, devotioni tuæ, tenore præsentium, plenam &c. auctoritate &c. elargimur. Et insuper Guardiano, & Fratribus dicti Ordinis, qui in prædicto loco, ut præmittitur, construendo pro tempore morabuntur, quod omnibus & singulis gratiis &c. quibus in aliis locis ejusdem Ordinis Fratres &c. soliti sunt gaudere, libere utantur, & gaudeant, devotioni tuæ, de ampliori dono gratiæ, concedimus potestatem.

Datum Avenione VII. Kal. Decembris, anno v.

LXXV.

Ut possint licentiam conferre eundi in terram sanctam. Ex originario diplomate Hierusalem transmisso.

Dilectis filiis Ministro & Custodi Terræ sanctæ, ac Guardiano loci de Monte Sion, necnon Martino de Aragonia, & Gerardo de Linejo Ordinis Fratrum Minorum professoribus.

De religiosa discretione vestra gerentes in Domino fiduciam specialem, vobis, & cuilibet vestrum, præsentium auctoritate concedimus, quod devotis personis utriusque sexus, cujuscumque status &c. existant ad Terram sanctam cum licentia Apostolicæ Sedis jam profectis, & pro tempore declinantibus, ac affectantibus, causa devotionis, in ea remanere in pe-

petuum, vel ad tempus, eis ibidem licite remanendi ex causa prædicta perpetuo, vel ad tempus, de quo discretioni vestræ videbitur; habita tamen prius idonea informatione de constantia fidei, honestate vitæ, & conversatione ipsorum laudabili, liberam licentiam concedendi. Non obstantibus Apostolicæ Sedis, vel aliis prohibitionibus quibuscumque, plenam concedimus, tenore præsentium, facultatem. Volumus tamen, quod si hujusmodi personæ religiosæ fuerint, suorum prælatorum ad hoc accedat licentia & assensus.

Datum Avenione vii. Kal. Decembris, anno v.

LXXVI.

Ut construatur Monasterium Clarissarum Aprutin. Regest. Vatic. in lib. commun. fol. 183.

Dilecto filio Præposito Monasterii sanctæ Mariæ de Propezano, Ordinis sancti Benedicti, per Præpositum soliti gubernari, Aprutin. diœc.

Vide Constit. XI. Urb. V. §. I. Piis devotorum Principum &c. Exhibita siquidem nobis nuper pro parte dilectæ in Christo filiæ nostræ Joannæ Reginæ Siciliæ Illustris, petitio continebat, quod olim quondam Sabina uxor dilecti filii Jacobi Bartholomæi de Theramo civis Aprutin. condens de bonis suis, in sua voluntate ultima testamentum, de consensu dicti Jacobi, in eodem testamento voluit, & etiam ordinavit, quod de nonnullis bonis dictæ Sabinæ in certis locis & domibus in civitate Therami consistentibus fundaretur, & construeretur unum Monasterium Ordinis sanctæ Claræ ad honorem Dei, & sub vocabulo beatæ Agnetis Virginis, cum Ecclesia &c. & aliis necessariis officinis, in quo perpetuo una Abbatissa, & certus Monialium dicti Ordinis numerus institueretur; quodque postmodum cum dicta Sabina de hac luce migrasset, venerabilis frater noster Petrus Episcopus Aprutin. loci diœcesanus, & dilecti filii Capitulum Ecclesiæ Aprutin. super fundatione, & constructione hujusmodi Monasterii humiliter requisiti, hujusmodi fundationi & constructioni suum præbuerint assensum; prout in quibusdam authenticis litteris inde confectis, dictorum Episcopi & Capituli sigillis munitis dicitur plenius contineri.

§. II. Cum autem, sicut eadem petitio subjungebat, hujusmodi bona pro fundatione, & constructione, ac dotatione hujusmodi Monasterii nequaquam sufficiant, dictaque Regina pro suæ ac suorum progenitorum animarum salute proponat de bonis suis ea quæ deficiunt pro fundatione, constructione, ac sufficienti dotatione præfati Monasterii supplere, ac intendat Monasterium hujusmodi cum Ecclesia &c. & aliis necessariis &c. fundari & construi facere, illudque sufficienter dotare, pro parte ipsius Reginæ fuit nobis humiliter supplicatum, ut sibi licentiam faciendi præmissa de benignitate &c. dignaremur.

§. III. Nos itaque hujusmodi &c. discretioni tuæ de qua &c. obtinemus, per Apostolica scripta committimus &c. quatenus eidem Reginæ fundandi, & construendi hujusmodi Monasterium, cum Ecclesia &c. & aliis &c. in præfatis domibus, dummodo ipsæ sint sitæ in loco congruo & honesto, & inibi hujusmodi Abbatissa, & saltem xii. Moniales possint congrue sustentari, super quo tuam conscientiam oneramus; dote tamen sufficienti pro congrua sustentatione hujusmodi Abbatissæ & Monialium prædicti Ordinis perpetuo ibidem ponendarum, & instituendarum per eamdem Reginam primitus assignata, auctoritate &c. largiaris: absque tamen præjudicio parochialis &c. infra

fra cujus parochiam dictum Monasterium consistet, & alterius cujuscumque: non obstan. constitutionibus &c. Et insuper auctoritate prædicta concedas, quod præfatum Monasterium, postquam fundatum & constructum fuerit, ut præfertur, ac personæ in eo pro tempore degentes, perpetuo gaudeant, & gaudere, & potiri possint omnibus privilegiis &c. quibus alia Monasteria &c. & personæ in eis degentes &c. potiuntur.

Datum Avenione VI. Kalendas Decembris, anno V.

LXXVII.

Indulgentia pro visitantibus Monasterium Clarissarum sanctæ Agathæ Neapolitan. Ibidem fol. 177.

Universis Christifidelibus.

SPlendor paternæ gloriæ &c. meritis adjuvatur. Nos igitur cupientes, ut Ecclesia Monasterii Monialium sanctæ Agathæ Neapolitan. Ordinis sanctæ Claræ congruis honoribus &c. quo ibidem dono &c. de Omnipotentis &c. omnibus vere &c. qui in Nativitatis &c. ac sanctæ Agathæ Virginis, & ipsius Monasterii dedicationis festivitatibus &c. festivitatum octavas, dictam Ecclesiam devote visitaverint annuatim, videlicet singulis festivitatum celebritatis, & dedicationis, octavarum quoque & dictorum sex dierum diebus, quibus ipsam Ecclesiam visitaverint, ut præfertur, quinquaginta dies de injunctis &c. præsentibus post decennium minime valituris. Volumus autem quod si visitantibus &c. aliqua indulgentia &c. præsentes litteræ nullius &c. vel momenti. *Vide Const. 50. Clem. VI.*

Datum Avenione V. Kal. Decembris, anno V.

LXXVIII.

Terminatur controversia circa electionem Abbatissæ. Ibidem fol. 220.

Dilectæ in Christo filiæ Evæ, Abbatissæ Monasterii sanctæ Catarinæ de Privino, Ordinis sanctæ Claræ, Senonen. diœces.

§. I. JUxta pastoralis officii debitum Ecclesiarum, & Monasteriorum omnium, quorum nobis, licet immeritis, est cura commissa, cupimus utilitatibus salubriter providere. *Isabella Abbatissa suo muneri renunciat.*

§. II. Sane dudum Monasterio sanctæ Catarinæ de Privino, Ordinis sanctæ Claræ, Senonen. diœc. ex eo vacante, quod dilecta in Christo filia Isabella de Vernolio Monialis, tunc Abbatissa dicti Monasterii, regimini ejusdem Monasterii, cui tunc præerat, in manibus dilecti filii Adæ de Domno Martino, Ministri Provincialis Ordinis Fratrum Minorum Provinciæ Franciæ, secundum morem præfati Ordinis Fratrum Minorum, Magistri in Theologia, extra Romanam Curiam sponte cessit, idemque Minister cessionem hujusmodi extra Romanam Curiam admisit; tres, una videlicet de dilecta in Christo filia Gileta Laranellæ, & alia de dilecta in Christo filia Juliana de Florentia, & reliqua de dilecta in Christo filia Joanna Lamertiere, Monialibus dicti Monasterii, per dilectas in Christo filias Conventum ejusdem Monasterii, sub cura dictorum Fratrum, & secundum Instituta præfati Ordinis Fratrum Minorum nuncupatorum, fuerunt electiones in discordia celebratæ; & tamdem Minister, hujusmodi electionibus per eum rite cassatis, & etiam annullatis, de persona ejusdem Joannæ eidem Monasterio, cujus provisio, secundum Instituta præfata, erat ad dictum Ministrum legitime de- *Tres electiones in discordia celebratæ.* *Provincialis Abbatissam eligit.*

devoluta, auctoritate præfata, providit; a qua quidem provisione, pro parte dictarum Giletæ, & Julianæ, fuit ad Sedem Apostolicam appellatum. Nosque causam hujusmodi appellationis dilecto filio nostro Guillelmo tit. sancti Vitalis Presbytero Cardinali audiendam commisimus, & fine debito terminandam.

Ad Sedem Apostolicam habetur appellatio.

§. III. Et demum postquam in causa hujusmodi coram eodem Cardinale inter partes ipsas, ad nonnullos actus processum extitit: Nos dilecto filio Ministro Generali dicti Ordinis Fratrum Minorum vivæ vocis oraculo, commisimus, dedimusque in mandatis, ut non obstante appellatione & commissione hujusmodi præfato Cardinali facta, de provisione dicti Monasterii, & super præmissis ordinaret, prout sibi expediens videretur: ac cupientes ut idem Monasterium, ne interim in spiritualibus, & temporalibus detrimentum pateretur, gubernatoris utilis præsidio fulciretur, dilecto filio Abbati Monasterii Cluniacen. Matisconen. dioec. nostris dedimus litteris in mandatis, ut uni ex præfatis electis, aut alicui alii Moniali dicti Monasterii, de qua eidem Abbati, secundum Deum videretur expedire, curam & administrationem ipsius Monasterii sanctæ Catarinæ plene in spiritualibus & temporalibus, usquequo idem Minister eidem Monasterio de persona idonea providisset, & alias super præmissis ordinasset, auctoritate Apostolica, committeret, alienationem bonorum mobilium, & immobilium dicti Monasterii sanctæ Catarinæ, iis exceptis, quæ servando servari non possent, illi, cui administrationem committeret, penitus interdicta; sibique faceret ab eisdem Conventu, & aliis dicti Monasterii subditis obedientiam, & reverentiam debitam, & devotam adhiberi: contradictores &c.

Ministro Generali causa committitur.

Et Abbati Cluniacensi.

§. IV. Postmodum vero, sicut exhibita pro parte tua petitio continebat, cum præfatus Adam Minister dictam Joannam Lamertiere ab officii regimine dicti Monasterii sanctæ Catarinæ, prout secundum statuta dicti Ordinis sanctæ Claræ per Sedem Apostolicam approbata, poterat, absolvisset, tuque a duabus partibus hujusmodi Monialium ejusdem Monasterii in ejusdem Monasterii Abbatissam de licentia dicti Ministri Generalis electa fuisses, præfatusque Adam Minister electionem ipsam, prout ex statutis dicti Ordinis poterat, confirmavit canonice, nisi lis tunc, ut præmittitur, penderet, & super præmissis præfato Ministro Generali per nos hujusmodi commissio facta fuisset: ac subsequenter præfatus Abbas hujusmodi, tuis electione & confirmatione non obstantibus, quamvis sibi de ipsis constaret, administrationem bonorum præfati Monasterii sanctæ Catarinæ, dilectæ in Christo filiæ Joannæ la Florie Moniali dicti Monasterii sanctæ Catarinæ, & ut asseritur, insufficienti, & indignæ commisit; & ad sequestrationem bonorum temporalium dicti Monasterii sanctæ Catarinæ, ut ab aliquibus asseritur, processit; ac contra te & Moniales dicti Monasterii sanctæ Catarinæ, quæ præfatæ tuæ electioni interfuerant, & etiam contra participantes, ac dantes vobis cibum, potum, consilium, auxilium, vel favorem nonnullos processus fecit, etiam excommunicationis sententiam continentes, ipsasque sententias aggravavit, ac hujusmodi participantes & dantes auxilium, consilium, & favorem nominatim mandavit, & fecit excommunicatos publice nunciari: propter quæ tu sentiens, te exinde indebite aggravari ad Sedem Appostolicam appellasti, & deinde nobis humiliter supplicasti, ut cum propter præmissa magnæ dissensiones & discordiæ in præfato Monasterio sanctæ Catarinæ inter ejus Moniales sint exortæ, & brachium seculare, ad requesta dicti Abbatis, in hujusmodi bonis dicti Monasterii sanctæ Catarinæ sit positum, providere in præmissis, de benignitate Apostolica, dignaremur.

Eva in Abbatissam electa confirmatur.

Recensitus Abbas electioni obstat.

Et perperam excõmunicationis sententiam pronunciat.

§. V. Nos igitur hujusmodi supplicationibus inclinati, præmissas, electio-

Pontificia provisio.

ctionem de te, ut præfertur, factam, & confirmationem inde subsecutam perinde valere volumus & concedimus, ac si lis hujusmodi, ut præmittitur, non penderet, & super præmissis præfato Ministro Generali per vos nulla quæstio facta fuisset: & nihilominus commissionem per dictum Abbatem eidem Joannæ la Floriæ, ut præfertur, factam, revocamus, ipsi Joannæ super hoc silentium imponendo; & brachium seculare in præfatis bonis, ut præfertur, appositum, tenore præsentium, amovemus. Nulli ergo &c. nostræ voluntatis, concessionis, revocationis, & amotionis infringere &c.

Datum Avenione XIX. Kal. Januarii, anno V.

ANNO CHRISTI 1376. GREGORII XI. ANNO 6.

LXXIX.

Confirmatur in officio Abbatissæ. Reg. Vatic. lib. 3. an. 6. fol. 75.

Dilectæ in Christo filiæ Ciliæ Abbatissæ sanctæ Claræ de Xativa, Ordinis ejusdem Sanctæ, Valentin. diœcef.

§. I. AD ea, ex Apostolicæ servitutis officio, libenter intendimus, quæ Ecclesiarum, ac Monasteriorum, & personarum eis præsidentium favores, & commoda respicere dignoscuntur.

§. II. Sane petitio pro parte tua nobis nuper exhibita continebat, quod olim Monasterium sanctæ Claræ de Xativa, Ordinis ejusdem Sanctæ, Valentin. diœc. ex eo vacante, quod dilecta in Christo filia Clara Plautella, Monialis, tunc Abbatissa dicti Monasterii, regimini, & administrationi ipsius Monasterii in manibus quondam Bernardi Bruni, Ministri Provincialis Ordinis Fratrum Minorum Provinciæ Aragoniæ, juxta morem ipsius Ordinis, extra Romanam Curiam sponte cessit; idemque Minister, cum ad Ministrum Provincialem dictæ Provinciæ, qui est pro tempore, receptio & admissio cessionis Abbatiæ ejusdem Monasterii, tam ex Institutis dicti Ordinis per Sedem Apostolicam ex certa scientia, approbatis, quam etiam de antiqua & approbata, & hactenus pacifice observata consuetudine pertineat, cessionem hujusmodi extra dictam Curiam admisit, atque ita vacante officio, dilectæ in Christo filiæ Conventus ejusdem Monasterii, vocatis omnibus, quæ electioni hujusmodi debuerunt, voluerunt, & potuerunt commode interesse, die ad eligendum præfixa, ut moris est, convenientes in unum, te Monialem tunc Monasterii sanctæ Elisabethæ Valentin. dicti Ordinis, Ordinem ipsum expresse professam, & in ætate legitima constitutam, ac de legitimo matrimonio procreatam, in earum, & dicti Monasterii Abbatissam concorditer elegerunt; tuque electioni hujusmodi, illius tibi præsentato decreto, de tui Superioris licentia, consentiens, electionem ipsam obtinuisti a dicto Bernardo Ministro, cum ad Ministrum Provincialem ipsius Provinciæ, tam ex ipsis Institutis, quam etiam de simili consuetudine, confirmatio electionis Abbabatissæ dicti Monasterii pertineat, auctoritate ordinaria, confirmari canonice, nisi Apostolicæ reservationes obstarent, in his omnibus statutis a jure temporibus observatis; tuque vigore electionis & confirmationis hujusmodi, possessionem administrationis bonorum ejusdem Monasterii assecuta fuisti, ac illam per sex annos & ultra tenuisti, prout adhuc tenes pacifice & quiete.

§. III. Cum autem, sicut eadem petitio subjungebat, tu dubites dictum Monasterium tempore electionis, seu confirmationis hujusmodi, fore dispositioni Apostolicæ reservatum; Nos intendentes personam tuam, Religionis zelo conspicuam, litterarum scientia præditam, vitæ, ac morum &c. in spiritua-

ritualibus &c. & aliis virtutum &c. prout fide dignis &c. insignitam, favore prosequi gratioso, ac tuo, & ejusdem Monasterii statui providere, tuis in hac parte supplicationibus inclinati, volumus, & Apostolica tibi auctoritate concedimus, quod electio, & confirmatio prædictæ, & quæcumque inde secuta perinde valeant, plenamque roboris firmitatem obtineant, ac si de provisione dicti Monasterii nulla per Sedem Apostolicam reservatio facta foret. Nulli ergo &c. nostræ concessionis & voluntatis &c.

Datum Avenione VIII. Kal. Februarii, anno VI.

LXXX.

Indulgentia pro visitantibus Ecclesiam Minorum Thovartii. Ibid.

Universis Christifidelibus.

Vide Const. 78. Innoc. VI. Licet is de cujus &c. Cupientes igitur, ut Ecclesia domus Fratrum Ordinis Minorum de Thovartio, Pictavien. dioec. congruis &c. conspexerint se refectos; de omnipotentis &c. omnibus vere poenitentibus & confessis, qui in Nativitatis, Circumcisionis &c. necnon in Nativitatis &c. beatæ Mariæ Virginis, & Nativitatis beati Joannis Baptistæ, sanctorum Apostolorum Petri & Pauli, ac dictæ Ecclesiæ Dedicationis festivitatibus, ac in celebritate omnium Sanctorum, & per octavas ipsarum Nativitatis &c. singulis videlicet festivitatum & celebritatum, ac octavarum ipsarum, & præfatorum &c. diebus quibus præfatam Ecclesiam visitaverint &c. quinquaginta dies de injunctis eis &c. misericorditer relaxamus: præsentibus post decennium minime valituris. Volumus autem quod si alias visitantibus &c. aliqua indulgentia &c. hujusmodi præsentes nullius sint roboris vel momenti.

Datum Avenione VI. Kal. Februarii, anno VI.

LXXXI.

Præficitur Ecclesiæ Davalien. Ibidem fol. 53.

Dilecto filio Philippo Ardizoni Electo Davalien.

§. I. Divina disponente clementia, cujus inscrutabili altitudine ordinationem accipiunt universa, in Apostolicæ Sedis specula, licet immeriti, constituti, ad universas orbis Ecclesias aciem nostræ considerationis extendimus, & pro earum statu salubriter dirigendo, Apostolici favoris auxilium adhibemus; sed de illis propensius cogitare nos convenit, quas propriis carere pastoribus intuemur, ut eis juxta cor nostrum pastores præficiantur idonei, qui populos sibi commissos per suam circumspectionem providam salubriter dirigant & informent, ac bona Ecclesiarum ipsarum non solum gubernent utiliter, sed etiam multimodis efferant incrementis.

§. II. Dudum siquidem bonæ memoriæ Antonio Episcopo Davalien. regimini Davalien. &c. præsidente; Nos cupientes ipsi Ecclesiæ, cum vacaret, per Apostolicæ &c. utilem & fructuosam &c. provisionem ejusdem &c. specialiter reservandam: decernentes ex tunc &c. contingeret attentari.

§. III. Postmodum vero dicta Ecclesia per obitum ipsius Antonii Episcopi, qui extra &c. clausit extremum, pastoris solatin destituta: Nos vacatione hujusmodi &c. ad provisionem ipsius Ecclesiæ &c. de qua nullus &c. decreto obsistentibus supradictis: ne Ecclesia ipsa longæ vacationis &c. paternis, & sollicitis studiis &c. post deliberationem, quam &c. habuimus diligentem &c. Demum ad te Ordinis Fratrum Minorum professorem, in sacerdotio

dotio constitutum, Religionis zelo conspicuum, litterarum scientia praeditum, morum ac vitae honestate decorum, in spiritualibus providum, & in temporalibus circumspectum, & aliis multiplicium virtutum meritis, prout fide dignorum testimoniis percepimus, insignitum, direximus oculos nostrae mentis: quibus omnibus attenta &c. de persona tua nobis, & eisdem Fratribus nostris, ob dictorum tuorum &c. accepta, eidem Davalien. Ecclesiae, de ipsorum Fratrum consilio, auctoritate &c. providemus, teque illi praeficimus in Episcopum & Pastorem, curam & administrationem &c. committendo. In illo, qui dat &c. confidentes &c. per tuae industriae &c. prospere dirigetur, ac grata in spiritualibus & temporalibus &c. Jugum igitur Domini tuis impositum &c. curam & administrationem praedictas &c. quod ipsa Ecclesia gubernatori provido &c. commissam; tuque praeter aeternae &c. nostram & Sedis praefatae benedictionem & gratiam exinde uberius consequi merearis.

Datum Avenione v. Kal. Februarii, anno vi.

LXXXII.

Ut diminuat in Monasterio Clarissarum Xativae numerum Presbyterorum. Ibidem fol. 85.

Venerabili fratri Episcopo Valentin.

§. I. Justis petentium desideriis libenter annuimus, eaque prosequimur favore opportuno. Sane pro parte dilectarum in Christo filiarum Ciliae Abbatissae, & Conventus Monasterii Xativae, Ordinis sanctae Clarae, Valentin. dioec. petitio continebat, quod secundum antiquas institutiones dicti Monasterii, ejus Abbatissa pro tempore existens tenere deberet sex Presbyteros, qui in Ecclesia dicti Monasterii Missas celebrarent; quodque cum propter dicti Monasterii destructionem, & ejus redituum diminutionem ipsa Abbatissa id facere non valeret, tu auctoritate ordinaria concessisti, ut dicta Abbatissa usque ad viginti annos, duos Presbyteros ibidem tenere dumtaxat teneatur. Quare pro parte dictarum Abbatissae & Conventus nobis fuit humiliter supplicatum, ut hujusmodi concessionem per te factam, auctoritate Apostolica, de benignitate Apostolica confirmare dignaremur.

§. II. Quia igitur de praemissis certam notitiam non habemus, fraternitati tuae, de qua in his & aliis specialem in Domino fiduciam obtinemus, per Apostolica scripta &c. quatenus si tibi videatur, super quo tuam &c. oneramus, praemissam concessionem per te, ut praemittitur, factam, auctoritate Apostolica, confirmes: contradictores, auctoritate nostra, appellatione &c. compescendo: non obstante si aliquibus communiter vel &c. quod interdici &c. de indulto hujusmodi mentionem.

Datum Avenione II. Nonas Februarii, anno vi.

In eumdem modum Archiepiscopo Athenien.

LXXXIII.

Ut liberet Clarissas Xativae a solvendis decimis. Ibidem.

Eidem.

§. I. Exhibita nobis pro parte dilectarum &c. Ciliae Abbatissae, & Conventus Monasterii Xativae, Ordinis sanctae Clarae, Valentin. dioec. petitio continebat, quod licet ipsis, & earum Ordini per Apostolicae Sedis privilegium, cui non est in aliquo derogatum, sit concessum, quod ipsae de-

decimis, quæ per Sedem ipsam personis ecclesiasticis pro tempore imponuntur, seu alias aliquibus conceduntur, nihil solvere teneantur; tamen a tribus annis citra ab ipsis Abbatissa & Conventu, ratione decimarum per dictam Sedem carissimo in Christo filio nostro Petro Regi Aragonum illustri concessarum, certæ pecuniæ exactæ fuerunt, in ipsarum Abbatissæ & Conventus, quæ multum pauperes sunt, præjudicium, & dictorum privilegiorum derogationem & scandalum plurimorum. Quare pro parte dictarum Abbatissæ, & Conventus nobis fuit humiliter supplicatum, ut providere eis de benignitate &c.

§. II. Nos itaque hujusmodi &c. inclinati, fraternitati tuæ per &c. quatenus vocatis &c. hinc inde propositis, quod canonicum fuerit, appellatione remota, decernas, faciens quod decreveris per &c. observari. Testes autem &c. non obstante si aliquibus &c.

Datum Avenione II. Nonas Februarii, anno VI.

LXXXIV.

Ut faciat restitui quæ Clarissæ Xativæ male vendiderunt. Ibidem.

EIDEM.

Ut in superiori. §. I. Exhibita nobis pro parte dilectarum &c. Ciliæ Abbatissæ & Conventus Monasterii Xativæ, Ordinis sanctæ Claræ, Valentin. dioec. petitio continebat; quod olim earum Monasterio propter guerras, tunc in partibus illis ingruentes, totaliter destructo, carissimus in Christo filius noster Petrus Rex Aragonum illustris, eisdem Abbatissæ & Conventui pie compatiens, certum spatium terræ infra muros hujusmodi loci Xativæ eisdem Abbatissæ & Conventui, pro loco ibidem pro ipsis construendo, assignavit, ipsæque Abbatissa & Conventus, quæ infra dictum locum nunc commorantur, contra sanctiones canonicas, nulla etiam licentia super hoc a Sede Apostolica obtenta, spatium ubi earum Monasterium antiquum præsens ædificatum erat, quibusdam secularibus personis, pro certo pretio, non tamen justo, vendiderunt. Quare pro parte dictarum Abbatissæ & Conventus nobis fuit humiliter supplicatum, ut cum præmissa venditio secundum jura non teneat, ipsæque paratæ sint restituere pretium, quod exinde receperunt, eis pro solito pretio per eas recepto, præfatum spatium, in quo præfatum antiquum Monasterium, ut præmittitur, erat, non obstan. juramento, sive pœna in præmissa venditione forsan impositis, sive adjectis, recuperare, & cum earum Monasterio novo retinere possint, concedere, & alias eis in præmissis providere, de benignitate Apostolica dignaremur.

§. II. Nos itaque hujusmodi supplicationibus inclinati, fraternitati tuæ per &c. mandamus; quatenus vocatis, qui fuerint evocandi, & auditis hinc inde propositis, quod justum fuerit, appellatione remota, decernas; faciens quod decreveris per censuram &c. observari: testes autem qui fuerint nominati, si se gratia, odio, vel timore subtraxerint, censura simili, appellatione cessante, compellas veritati testimonium perhibere: non obstante si aliquibus communiter &c. quod interdici &c. de indulto hujusmodi mentionem.

Datum Avenione II. Nonas Februarii, anno VI.

LXXXV.

LXXXV.

Ut liberet Clarissas prædictas a variis gravaminibus. Ibidem.

EIDEM.

EXhibita nobis pro parte dilectarum in Christo filiarum Ciliæ Abbatissæ & Conventus Monasterii Xativæ, Ordinis sanctæ Claræ, Valentin. diœc. petitio continebat, quod Judices seculares partium earumdem non attendentes, quod laicis in personas ecclesiasticas nulla est attributa potestas, ab eadem Abbatissa, quæ etiam secundum Instituta prædicti sui Ordinis, Prælatis Fratrum Ordinis Minorum, de gestis & administratis per eam in præfato suo Monasterio dumtaxat rationem reddere tenetur, tallias, pedagia, & alia subsidia exigere & extorquere nituntur; ipsamque Abbatissam ad reddendum sibi rationem & computum de gestis, & administratis per eam, quamvis de facto &c. compellunt in derogationem ecclesiasticæ libertatis, præfatæ Abbatissæ præjudicium, & scandalum plurimorum. Quare pro parte dictarum Abbatissæ & Conventus, nobis fuit humiliter supplicatum, ut providere de benignitate &c. Nos itaque &c. inclinati, fraternitati tuæ per Apostolica &c. quatenus vocatis &c. & auditis hinc inde propositis, quod justum fuerit, appellatione remota, decernas, faciens quod decreveris per censuram &c. observari. Testes autem qui fuerint &c. non obstante si aliquibus communiter &c.

Datum Avenione VII. Idus Februarii, anno VI.

LXXXVI.

Fit Archiepiscopus Neopatren. Ibidem fol. 109.

Dilecto filio Matthæo Electo Neopatren.

§. I. ROmani Pontificis &c. successibus gratulentur. Dudum siquidem bonæ memoriæ Francisco Archiepiscopo Neopatren. regimini Neopatren. Ecclesiæ præsidente; Nos cupientes eidem Ecclesiæ, cum eam vacare contingeret, per Apostolicæ &c. utilem & idoneam præesse personam, provisionem ipsius Ecclesiæ &c. specialiter reservandam: decernen. ex tunc irritum &c. contingeret attentari. Postmodum vero dicta Ecclesia per ejusdem Francisci Archiepiscopi obitum, qui extra Romanam &c. clausit extremum, Pastoris solatio destituta, dilecti filii Capitulum dictæ Ecclesiæ hujusmodi reservationis &c. te Ordinis Fratrum Minorum professorem, in sacerdotio constitutum, in Archiepiscopum Neopatren. licet de facto, concorditer elegerunt; tuque reservationis, & decreti prædictorum similiter inscius, electioni hujusmodi, illius tibi præsentato decreto, de tui Superioris licentia, consensisti etiam de facto, & deinde reservatione & decreto præfatis ad tuam deductis notitiam, hujusmodi electionis negotium proponi fecisti in consistorio coram nobis. *Ut in Regesto Tomi 6. Const. 74. Jo: XXII.*

§. II. Nos igitur electionem ipsam, & quæcumque inde secuta, utpote post & contra reservationem & decretum prædictum attentata, irrita, prout erant, & inania reputantes; & ad provisionem &c. de qua nullus &c. ne Ecclesia ipsa prolixæ vacationis &c. paternis &c. intendentes, post deliberationem quam &c. eidem Ecclesiæ personam utilem &c. cum Fratribus &c. diligentem. Demum ad te cui de Religionis zelo, litterarum scientia, vitæ munditia, honestate morum, spiritualium providentia, & temporalium cum-

cumspectione, & aliis multiplicium &c. apud nos fide digna &c. perhibentur, direximus aciem nostræ mentis. Quibus omnibus, necnon dictorum Capituli, te eligendi concordi voluntate, attenta meditatione pensatis, de persona tua nobis, & eisdem Fratribus nostris, ob dictorum tuorum exigentiam meritorum accepta, præfatæ Ecclesiæ, de ipsorum Fratrum &c. auctoritate &c. providemus, teque illi &c. in Archiepiscopum & Pastorem, curam &c. ipsius Ecclesiæ &c. plenarie &c. firma spe &c. quod dicta Ecclesia, gratia &c. per tuæ circumspectionis &c. salubria suscipiet incrementa. Quocirca discretioni tuæ per Apostolica &c. quatenus impositum tibi a Domino onus regiminis dictæ Ecclesiæ devote suscipiens, curam &c. studeas sollicicite &c. quod ipsa Ecclesia gubernatori provido &c. gaudeat se commissam, tuque præter æternæ &c. nostram & dictæ Sedis gratiam uberius consequi merearis.

Datum Avenione VIII. Idus Februarii, anno VI.

LXXXVII.

Ut præfigat terminum quibusdam Monialibus Monasterii Xativæ, alio transituris. Ex lib. 2. fol. 93.

Venerabili fratri Episcopo Valentin.

Moniales quædam inobedientes.

§. I. Romani Pontificis providentia &c. conspicit opportuna. Sane petitio pro parte dilectarum in Christo filiarum Ciliæ Abbatissæ, & Conventus Monasterii Xativæ, Ordinis sanctæ Claræ, Valentin. dioec. nobis nuper exhibita continebat, quod nonnullæ dicti Monasterii Moniales, quandoque ex voluntatis impulsu, & absque legitima causa, sub colore boni, transeundi de dicto Monasterio ad alia Monasteria, tam a nobis, quam a nonnullis aliis ad hoc potestatem habentibus, varias litteras impetrarunt; & dum per dictam Abbatissam de suis excessibus corrigi debent, vel alias aliquid eis mandatur, sive imponitur, ut remaneant impunitæ, & absque obedientia, se ad alia Monasteria velle transire confingunt, in animarum suarum periculum, dictæ Religionis opprobrium, & scandalum plurimorum. Quare pro parte dictarum Abbatissæ & Conventus, nobis fuit humiliter supplicatum, ut providere in præmissis de benignitate &c. dignaremur.

Fit Delegatio Episcopo.

§. II. Nos igitur de his certam notitiam non habentes, hujusmodi &c. inclinati, fraternitati tuæ, de qua in his & aliis specialem in Domino fiduciam obtinemus, per Apostolica &c. committimus &c. quatenus omnibus & singulis Monialibus dicti Monasterii, sive a nobis sive a quibuscumque ex venerabilibus Fratribus nostris S. R. E. Cardinalibus, seu a quibuscumque aliis de transeundo ab ipso Monasterio ad alia Monasteria litteras habentibus, auctoritate Apostolica certum peremptorium terminum competentem, de quo tibi videbitur, præfigas, infra quem juxta suarum litterarum tenorem, ad alia Monasteria transeant: alioquin lapso hujusmodi termino, prædictæ litteræ ipsarum Monialium sint cassæ, irritæ, nulliusque roboris vel momenti; tuque etiam ex tunc litteras ipsas denunties irritas & inanes. Contradictores per censuram ecclesiasticam &c. non obstante si eidem Ordini a dicta sit Sede indultum, quod personæ ipsius Ordinis ad judicium trahi non possint per litteras Apostolicas non facientes plenam &c. indulto hujusmodi mentionem: & qualibet alia dictæ Sedis &c. cujuscumque tenoris existat, per quam præsentibus non expressam, vel totaliter non insertam, tuæ jurisdictionis explicatio in hac parte valeat quomodolibet impediri, quæ quo ad hoc ipsis nolumus aliquatenus suffragari.

Datum Avenione VII. Idus Februarii, anno VI.

LXXXVIII.

LXXXVIII.

Ut possint admittere Cenobium in diœcesi Quinqueecclesien. Ibidem fol. 84.

Dilectis filiis Vicario & Fratribus Ordinis Minorum, Vicariæ Bosnen. secundum morem dicti Ordinis.

§. I. SAcræ vestræ Religionis sub qua &c. favorabiliter annuamus. Exhibita siquidem nobis nuper pro parte vestra, & dilecti filii nobilis viri Joannis de Hornacii, Bani de Machob, Quinqueecclesien. diœcesis petitio continebat, quod ipse ex zelo fidei, & singulari devotione, quam ad Ordinem vestrum gerit, cupit in dicta diœcesi, in loco ad hoc magis apto & condecenti, & in fundo proprio, ad honorem & laudem Dei, ac beati Francisci, vestri Ordinis fundatoris, de bonis sibi a Deo &c. in suorum, & ejus &c. de licentia &c. sub cujus dominio &c. Ecclesiam, seu Capellam &c. & aliis necessariis &c. pro usu & habitatione &c. qui inibi divino cultui vacare, & schismaticis, ac Patarenis in illis partibus existentibus, prædicare verbum Dei, eosque ad unitatem orthodoxæ fidei, & sanctæ Catholicæ Ecclesiæ reducere valeant, construere, & fundare. Quare pro vestra, & dicti Nobilis parte, nobis fuit humiliter supplicatum, ut eidem &c. faciendi &c. & vobis hujusmodi locum &c. de denignitate &c. dignaremur. *Vide constit. 81. Clementis VI.*

§. II. Nos igitur qui divini &c. vestræque Religionis &c. appetimus; hujusmodi &c. inclinati, eidem Nobili Ecclesiam, seu Capellam &c. & aliis necessariis &c. construendi & fundandi, vobisque hujusmodi locum, cum prædictis Ecclesia &c. & officinis recipiendi, & perpetuo retinendi, pro usu &c. dummodo Diœcesani loci ad id accedat assensus: fœlicis recordationis Bonifacii Papæ VIII. &c. prohibente ne Fratres Ordinum &c. domos, vel alia loca &c. præsumant absque Sedis &c. hujusmodi mentionem: & quibuslibet aliis &c. nequaquam obstantibus; jure tamen parochialis &c. semper salvo, auctoritate &c. tenore &c. de speciali gratia, licentiam elargimur. Vobis nihilominus concedentes, quod vos, & alii Fratres vestri Ordinis, qui in hujusmodi &c. omnibus & singulis gratiis &c. quibus in aliis locis &c. gaudere consuevistis, seu etiam debuistis. Nulli ergo &c. nostræ concessionis &c.

Datum Avenione xiv. Kalendas Martii anno vi.

LXXXIX.

Ut recipiant domum in oppido Chenieng. Ibidem fol. 85.

EISDEM.

§. I. SAcræ vestræ Religionis, sub qua &c. favorabiliier annuamus. Exhita siquidem nobis nuper pro parte vestra, & dilecti filii nobilis viri Nicolai de Gara Comitis Palatini Hungariæ, petitio continebat, quod ipse ex zelo fidei, & singularis devotionis, quam ad Ordinem vestrum gerit, cupit in oppido de Chenieng. Colocen. diœcesis, in loco ad hoc decenti & honesto, & in fundo proprio ad honorem & laudem Dei, ac beati Francisci vestri Ordinis fundatoris, de bonis sibi a Deo collatis, in suorum, & ejus parentum remissionem peccatorum, de licentia domini temporalis, sub cujus dominio dictum oppidum extitit, Ecclesiam, seu Capellam, vel &c. cum campanili &c. & aliis officinis necessariis, pro usu & habitatione vestris construere & fundare. Quare pro vestra, & dicti Nobilis parte, nobis fuit *Vide ut supra.*

fuit humiliter supplicatum, ut eidem Nobili faciendi præfata, & vobis hujusmodi locum recipiendi, & retinendi licentiam, de benignitate Apostolica &c. concedere dignaremur.

§. II. Nos igitur, qui dictorum divini cultus, vestræque Religionis augmentum ferventer appetimus, hujusmodi supplicationibus inclinati, eidem Nobili Ecclesiam, seu Capellam &c. & aliis necessariis officinis supradictis construendi, & fundandi, vobisque hujusmodi locum cum præfatis Ecclesia &c. & officinis recipiendi, & perpetuo retinendi pro usu & habitatione prædictis; dummodo Diœcesani loci ad id accedat assensus: fœlicis recordationis Bonifacii Papæ VIII. &c. prohibente ne Fratres &c. domos, vel alia loca &c. absque Sedis Apostolicæ &c. faciente plenam &c. & quibuslibet aliis &c. contrariis &c. jure tamen parochialis &c. auctoritate &c. tenore &c. elargimur, vobis nihilominus concedentes, quod vos & alii Fratres vestri Ordinis, qui in hujusmodi loco, postquam per vos receptus fuerit, pro tempore morabuntur, gaudeatis & gaudeant omnibus & singulis gratiis, privilegiis, ac exemptionibus, & libertatibus, quibus in aliis locis vestri Ordinis gaudere consuevistis, seu etiam debuistis. Nulli ergo &c. nostræ concessionis &c.

Datum Avenione XIV. Kalendas Martii anno VI.

XC.

Ut concedat licentiam XXV. *Fratribus ad partes Ultramarinas pro verbo Dei seminando proficiscendi*. Ibid. fol. 2.

Dilecto filio Francisco tituli sanctæ Sabinæ Presbytero Cardinali, in nonnullis terris Romanæ Ecclesiæ, nostro, & pro ipsa Ecclesia in temporalibus Vicario Generali.

§. I. RElatione didicimus fide digna, quod in Urbe, & partibus eidem vicinis, sunt nonnulli devoti Fratres Prædicatorum & Minorum Ordinum, qui zelo fidei accensi ad partes Ultramarinas ire desiderant, ad prædicandum infidelibus verbum Dei.

§. II. Nos igitur, qui te ad Urbem, & alias partes prædictas, pro magnis & arduis Ecclesiæ Romanæ negotiis, ac regimine populorum terrarumque ejusdem Ecclesiæ, nostrum & Romanæ Ecclesiæ Vicarium, cum pleno Vicariatus officio destinamus; de tuæ circumspectionis industria plenarie confidentes, tibi viginti quinque Fratribus Ordinum prædictorum, se ad partes Ultramarinas ituros spontanee offerentes, qui tamen vita & moribus commendabiles sint, absque licentia petita, vel obtenta suorum Prælatorum, simul & divisim, ad easdem partes Ultramarinas accedendi, in eisque manendi; nec non quatuor loca, in quatuor diversis terris pro Conventibus suorum Ordinum fundandis, recipiendi, & in eis singulis singula oratoria, cum campanili, cœmeterio, & aliis officinis necessariis erigendi & construendi; ac concedendi quod omnibus privilegiis, gratiis, immunitatibus, & indulgentiis suis Ordinibus. quorum professores existunt, ab Apostolica Sede, vel aliis quibuscumque concessis, libere uti possint, fœlicis recordationis Bonifacii Papæ VIII. prædecessoris nostri, & aliis Apostolicis & eorumdem Ordinum constitutionibus, etiamsi auctoritate Apostolica confirmatis, necnon privilegiis iisdem Ordinibus concessis, & aliis contrariis non obstantibus quibuscumque: etiamsi de ipsis specialis, & expressa mentio, ac de verbo ad verbum in præsentibus sit habenda, plenam concedimus, tenore præsentium facultatem.

Datum Avenione Kalendis Martii anno VI.

XCI.

XCI.

Ut possint aliquando commorari intra fortalitium Aureliaci. Ex libro 2. fol. 46.

Dilectis filiis Guardiano, & Conventui loci Fratrum Ordinis Minorum de prope Villam Aureliaci, sancti Flori diœcesis.

§. I. Devotionis vestræ sinceritas promeretur, ut vestræ consolationi, præsertim in adversitatis tempore, favorabiliter consulamus.

§. II. Exhibita siquidem nobis nuper pro parte vestra petitio continebat, quod guerrarum tempore, in loco vestro de prope villam Aureliaci, sancti Flori diœcesis propter impetum societatum prædonum, & aliorum hominum perversorum, non potestis sine magnis rerum & corporum discriminibus residere, vosque eo tempore tam propter securitatem vestram, quam etiam ne sacra Ecclesiæ vestræ contagione immundorum hominum rapiantur, aut polluantur, oportet ad fortalitium dictæ villæ confugere, & quod dudum infra fortalitium præfatæ villæ, legata fuit vobis per quondam Astorgium Bruni militem, incolam dictæ villæ, quædam domus, necessitatis tempore pro hujusmodi confugio, & rerum vestrarum custodia satis apta. Quare pro parte vestra fuit nobis humiliter supplicatum, ut providere vobis in præmissis de benignitate Apostolica dignaremur.

§. III. Nos itaque hujusmodi supplicationibus inclinati, ut hinc ad decem annos proxime futuros dictam domum tenere, & tempore guerrarum, quando non potestis in dicto loco tute morari, ad dictam domum, si sit apta, & in loco honesto sita, vos transferre, & in ea durantibus guerris hujusmodi conventualiter, commorari; et super altare portalili cum debitis reverentia et honore, missas, et in ipsa domo alia officia divina, etiam cum nota solemniter celebrare; et verbum Dei proponere populo, sine tamen juris præjudicio alieni: constitutionibus Apostolicis quibuscumque contrariis, etiamsi de illis eorumque totis tenoribus, ac de verbo ad verbum esset in nostris litteris mentio facienda: necnon statutis & consuetudinibus, per quæ effectus præsentium valeat quomodolibet impediri, nequaquam obstantibus, licite valeatis, vobis, tenore præsentium indulgemus. Nulli ergo &c.

Datum Avenione VI. Nonas Martii anno VI.

XCII.

Ut Erfordiæ Fratres restituantur. Ex lib. 3. fol. 44.

Dilecto filio Conrado Walborn., Ordinis Fratrum Minorum professori.

§. I. Cum ad nostram audientiam pervenerit, quod olim Proconsules, & Universitas oppidi Erfordien. Moguntinen. diœcesis ex certis frivolis causis, omnes Fratres Ordinis Minorum, qui tunc in dicto oppido in loco ipsorum Fratrum residebant, de ipso oppido de facto expulerunt, & in eodem loco quemdam Præpositum, & nonnullas Moniales cujusdam Monasterii posuerunt, ac libros, calices, & paramenta, ac res, & bona alia dictorum Fratrum ejusdem loci recipientes, illa apud quosdam oppidanos ejusdem oppidi custodienda deposuerunt, & tenenda. Nos cupientes statui dictorum Fratrum in hac parte salubriter providere, prædictis Proconsulibus, & Universitati nostris litteris suademus, atque mandamus, ut prædictum locum, cum libris, calicibus, paramentis, & bonis ac rebus aliis,

prædictis Fratribus dicti Ordinis reddere, ac restituere studeant, cum effectu, ac prædictis Præposito, & Monialibus, per alias nostras litteras præcipimus & mandamus, ut de prædicto loco recedant, & ad earum Monasterium revertantur.

§. II. Attendentes itaque quod tu qui alias, ut accepimus, Procurator & Syndicus dicti loci, per Fratres ejusdem loci electus extitisti, ad recuperationem dicti loci, & librorum, & paramentorum, & aliorum bonorum, & rerum prædictorum idoneus, & ad regimen ejusdem loci utilis, ac plurimum fructuosus esse poteris, te in Guardianum ejusdem loci, auctoritate Apostolica, tenore præsentium, assumimus, tibique in virtute sanctæ Obedientiæ, auctoritate prædicta, districte præcipiendo mandamus, ut ad prædictum oppidum te personaliter conferens, præfatas litteras nostras, quas tibi exhiberi mandamus, Proconsulibus, & Universitati, ac Præposito, & Monialibus prædictis ex parte nostra præsentes, ac locum ipsum cum paramentis, calicibus, libris, & aliis rebus, & bonis quibuslibet ad eum & Fratres prædictos pertinentibus, in judicio, si expediens fuerit, repetas, exigas, & recipias. Et nihilominus locum præfatum, postquam tibi & dicto Ordini fuerit restitutus, juxta morem dicti Ordinis, tamquam ejusdem loci Guardianus regas, dirigas, & gubernas, donec super his aliter per Apostolicam Sedem, aut dilectos filios Generalem, aut Provincialem illius Provinciæ, secundum morem dicti Ordinis Ministros, ordinatum fuerit; ac inibi tot ex Fratribus dicti Ordinis tecum teneas, quot ibidem ex fidelium eleemosynis poterunt congrue sustentari. Non obstan. quibuscumque constitutionibus Apostolicis, ac privilegiis, statutis & consuetudinibus dicti Ordinis contrariis, juramento, confirmatione Apostolica, vel quacumque firmitate alia roboratis, etiamsi de illis & totis eorum tenoribus esset in præsentibus mentio facienda.

Datum Avenione x. Kalendas Maii anno vi.

XCIII.

Ut domum prope castrum sancti Joannis Rotundi reædificare possint intra Fortalitium. Ex lib. 2. fol. 64.

Dilectis filiis Ministro, & Fratribus Ordinis Minorum, provinciæ sancti Angeli, secundum morem dicti Ordinis.

§. I. Benignitas Apostolicæ Sedis conservationi Religionum Deo militantium intenta sollicite, cum illarum loca senserit fore destructa, pro eis instaurandis, aut in terris tutioribus construendis libenter favorem Apostolicum impertitur.

§. II. Sane oblatæ nobis petitionis vestræ series continebat, quod, cum locus vester, quem pro Conventu Fratrum Ordinis vestri, cum Ecclesia &c. ac aliis necessariis officinis extra fortalitium, seu castrum S. Joannis Rotundi, Sipontin. diœcesis tenuistis; ac habitare consuevistis, propter guerras quæ olim vigebant ibidem, destructus sit, & desertus, præter partem Ecclesiæ cum altari majori, quæ postmodum reparatæ fuerunt, locum alium pro simili Conventu intra dictum castrum, de Apostolicæ Sedis licentia, recipere & ædificare optatis. Quare pro parte vestra fuit nobis humiliter supplicatum, ut hujusmodi licentiam vobis concedere dignaremur.

§. III. Nos igitur hujusmodi supplicationi vestræ favorabiliter annuentes, vobis aliquem fundum intra dictum castrum, dono, vel alio justo titulo acquisitum, seu acquirendum recipiendi, & in eo locum hujusmodi, cum ora-

oratorio, campanili &c. ac officinis necessariis pro Conventu Fratrum dicti Ordinis ædificandi, fœlicis recordationis Bonifacii Papæ VIII. &c. & aliis quibuscumque &c. contrariis non obstantibus, auctoritate &c. tenore &c. licentiam impertimur. Volumusque ac concedimus quod idem locus de novo construendus, postquam constructus fuerit, & Fratres in eo degentes, omnibus libertatibus, immunitatibus, privilegiis, indulgentiis dicto Ordini vestro, & Fratribus ejus a dicta Sede concessis gaudeant, & utantur, sicut idem locus destructus gaudebat; & alia loca ejusdem Ordinis gaudere consueverunt & uti; jure tamen parochialis &c. & cujuscumque &c. in præmissis omnibus semper salvo. Proviso quod oratorium, seu pars Ecclesiæ supradictæ ad profanos usus, velut hæreditas, nullatenus redigatur, quodque in eadem per Fratres vestros aliquoties serviatur in divinis Officiis atque Missis. Nulli ergo &c.

Datum Avenione v. Kalendas Maii anno VI.

XCIV.

Ut domos duas admittere possit in Insula Sardiniæ. Ibidem fol. 63.

Ministro Generali Ordinis Fratrum Minorum.

§. I. IIs, quæ divini cultus augmentum, & animarum salutem respiciunt, libenter annuimus, & favorem Apostolicum impertimur. Exhibita siquidem nobis pro parte dilecti filii nobilis viri Hugonis Judicis Arboreæ petitio continebat, quod ipse in insula Sardiniæ duo loca ad usum Fratrum tui Ordinis, ad laudem & gloriam omnipotentis Dei, ac pro suæ, & progenitorum suorum animarum salute, de bonis suis facere fundari & ædificari proponit. Quare nobis fuit humiliter supplicatum, ut super hoc oportunam licentiam tribuere dignaremur.

§. II. Nos igitur hujusmodi supplicationibus inclinati, tibi fundandi & construendi, seu fundari & construi faciendi hujusmodi duo loca ad usum Fratrum dicti Ordinis, in locis ad hoc congruentibus & honestis, utrumque videlicet eorum cum Ecclesia, campanili &c. & aliis necessariis officinis, dummodo in utroque dictorum locorum duodecim Fratres dicti Ordinis congrue valeant sustentari, Diœcesanorum locorum, & cujuslibet &c. minime requisita; & parochialium Ecclesiarum, & cujuslibet alterius juribus in omnibus semper salvis, plenam & liberam, auctoritate Apostolica, tenore præsentium, licentiam elargimur. Concedimus insuper quod Fratres qui in locis ipsis morabuntur pro tempore, omnibus libertatibus, exemptionibus, privilegiis, & gratiis Ordini prædicto, & ejus Fratribus a præfata Sede concessis, & quibus idem Fratres potiuntur, gaudeant & utantur. Nulli ergo &c.

Datum Avenione IV. Kalendas Maii anno VI.

XCV.

Ut aliquibus idoneis conferre possit gradum Magisterii. Ex lib. 3. fol. 126.

EIDEM.

§. I. SIcut debetur benemeritis præmium, & servitiis gratitudo, sic etiam dignum reputamus & congruum, ut illis, qui sacræ Theologiæ studio longævis temporibus insudarunt, laborum suorum debitus honor impendatur.

§. II. Cum itaque, ſicut accepimus, in tuo Ordine ſint nonnulli Fratres, qui ſacrarum litterarum ſtudiis dudum laborando, adeo profecerunt, quod in hujuſmodi Theologiæ facultate Magiſterii gradum obtinere meruerant; tuque in civitate Aquilen. generale Capitulum tui Ordinis, cum dilectis filiis Miniſtris Provincialibus ac Cuſtodibus, & Fratribus ejuſdem Ordinis, celebrare debeas infra breve; Nos volentes tuam honorare perſonam, & per honorem tibi exhibitum aliis providere, circumſpectioni tuæ, de qua in his & aliis ſpecialem in Domino fiduciam obtinemus, concedendi, auctoritate Apoſtolica, in ipſo generali Capitulo duobus ex hujuſmodi Fratribus prædicti tui Ordinis, quos ad hoc duxeris eligendos, & qui per tuam & ſaltem quatuor aliorum Magiſtrorum in dicta facultate diligentem examinationem, ad hoc idonei & ſufficientes reperti fuerint, ſuper quo tuam conſcientiam oneramus, Magiſterii honorem, & docendi licentiam in eadem facultate, ſervatis conſtitutionibus Viennen. Concilii, & aliis ſolemnitatibus conſuetis: ita tamen quod ex hoc præfatus Ordo ad præſtandum aliquid ſic magiſtratis pro ſuis expenſis, vel aliis neceſſariis ratione dicti Magiſterii, ultra quam antea minime teneatur: non obſtantibus quibuſcumque privilegiis, ac ſtatutis, & conſuetudinibus dicti Ordinis, ac etiam ſtudiorum quorumcumque, in quibus ſic magiſtrandi ſtuduerunt, contrariis, juramento, confirmatione Apoſtolica, vel quacumque firmitate alia roboratis, etiamſi de illis, & totis eorum tenoribus ſpecialis expreſſio, ac de verbo ad verbum eſſet in præſentibus mentio facienda, quæ alias in ſuo robore volumus permanere, eidem circumſpectioni tuæ plenam & liberam, tenore præſentium, concedimus facultatem.

Datum Avenione VI. Idus Maii anno VI.

XCVI.

Præficitur Eccleſiæ Emonen. Ibid. fol. 75.

Dilecto filio Nicolao de Agrigento, Electo Emonen.

Vid. infr. Bullam 99. hujus Pontif.

Apoſtolatus officium &c. duce Domino gubernare. Dudum ſiquidem bonæ memoriæ Martino Epiſcopo Emonen. regimini &c. Nos cupientes eidem Eccleſiæ, cum illam vacare contingeret &c. præeſſe perſonam, proviſionem ipſius &c. ſpecialiter reſervandam, decernentes ex tunc &c. contingeret attentari. Poſtmodum vero dicta Eccleſia, per obitum dicti Martini, qui extra &c. clauſit extremum. Nos vacatione hujuſmodi &c. ad proviſionem ipſius &c. de qua nullus præter nos &c. obſiſtentibus ſupradictis; ne Eccleſia ipſa longæ vacationis &c. poſt deliberationem quam de præficiendo &c. habuimus diligentem. Demum ad te Ordinis Fratrum Minorum profeſſorem, in ſacra pagina Magiſtrum, in Sacerdotio conſtitutum, Religionis zelo conſpicuum, vitæ ac morum honeſtate decorum, in ſpiritualibus &c. aliiſque multiplicium &c. inſignitum, direximus &c. Quibus omnibus debita &c. ob dictorum tuorum &c. eidem Emonen. Eccleſiæ, de ipſorum Fratrum &c. auctoritate &c. providemus, teque illi præficimus in Epiſcopum & Paſtorem, curam & adminiſtrationem &c. plenarie &c. In illo qui dat &c. confidentes, quod præfata Eccleſia ſub tuo &c. incrementa. Jugum igitur Domini &c. curam &c. quod ipſa Eccleſia gubernatori provido &c. gaudeat ſe commiſſam, tuque proinde æternæ &c. & benevolentiæ noſtræ, ac Sedis prædictæ benedictionem & gratiam uberius conſequi merearis.

Datum Avenione II. Idus Maii anno VI.

XCVII.

XCVII.

Ut Monasterium Monialium Tertii Ordinis faciat Clarissarum. Ibid. fol 36.

Venerabili fratri Episcopo Constantien.

§. I. PAstoralis officii debitum &c. Cum itaque, sicut accepimus, in oppido Wittinghen. tuæ diœcesis, sit quædam domus Tertii Ordinis sancti Francisci, cum Ecclesia, campanili &c. & aliis necessariis officinis, in qua domo de præsenti, ut asseritur, habitant centum mulieres, vel circiter, dictum Ordinem professæ, quarum una, quæ aliis præesse dignoscitur, Magistra nuncupatur, ac domus ipsa tantum in perpetuis annuis redditibus habeat, quod exinde possint quinquaginta Moniales, vel ultra congrue sustentari; prædictaque Magistra, & mulieres, ad frugem melioris vitæ aspirantes, cupiant pro tutiori statu earum profiteri Ordinem sanctæ Claræ, & sub cura Fratrum Ordinis Minorum, ac sub perpetua clausura degere, prout alia Monasteria ejusdem Ordinis sanctæ Claræ degunt. *Vide Constit. 101 Clement. VI.* Tertiariæ cupiūt Ordinem sanctæ Claræ profiteri.

§. II. Nos hujusmodi ipsarum pium propositum plurimum in Domino commendantes, & eas, ut illud ad laudem divini nominis facilius valeant adimplere, opportunis favoribus prosequi volentes, Fraternitati tuæ, de qua in his, & aliis specialem in Domino fiduciam obtinemus, per Apostolica scripta committimus & mandamus, quatenus si est ita, & ad id dictarum Magistræ & mulierum, vel majoris partis illarum accedat assensus eis, auctoritate Apostolica, concedas, quod deinceps præfata domus Monasterium dicti Ordinis sanctæ Claræ perpetuo existat, & etiam nuncupetur, & quod Magistra, & aliæ mulieres prædictæ, quæ ad id consenserint, ut præfertur, eumdem Ordinem sanctæ Claræ profiteantur, & servent, & dicto Ordini Fratrum Minorum, prout alia Monasteria ipsius Ordinis sanctæ Claræ subjecta fore noscuntur, perpetuo sit subjectum. Pontifex annuit.

§. III. Quod si forsan aliquæ ex iisdem mulieribus statum, in quo de præsenti existunt, mutare, & hujusmodi Ordinem sanctæ Claræ profiteri noluerint, facias ipsis quandiu vixerint, de communibus bonis ejusdem Monasterii, sive domus pro earum victu, & vestitu, sicut est hactenus consuetum, necessaria congrue ministrari; contradictores &c. appellatione &c. compescendo. Et nihilominus, si ad præmissa, ut præfertur, earumdem Magistræ, & mulierum, vel majoris partis ipsarum consensus accesserit, tu, auctoritate præfata, statuas & ordines, quod illa, quæ eidem Monasterio pro tempore præfuerit, Abbatissa dicti Monasterii existat, & nuncupetur; et quod de cetero de eodem Monasterio numerus quinquaginta Monialium dumtaxat præter Abbatissam existat; et quod nulla deinceps in eodem Monasterio recipi possit, donec numerus prædictarum mulierum, quæ nunc ibidem existunt, ad quinquagenarium numerum sit redactus, nec etiam ex tunc nisi in tantum excrescerent ipsius Monasterii facultates, quod exinde plures possent congrue sustentari. Provisio pro aliis. Præfecta debet nuncupari Abbatissa. Monialiū numerus præscriptus.

§. IV. Ceterum si præmissa per te fieri contingat, tu auctoritate præfata, Abbatissæ, quæ pro tempore fuerit, et Conventui ejusdem Monasterii concedas, quod tam ipsæ, quam præfatum Monasterium, et personæ ibidem pro tempore degentes, omnibus privilegiis, indulgentiis, ac libertatibus, et immunitatibus uti et gaudere possint et debeant, quibus alia Monasteria ejusdem Ordinis sanctæ Claræ, et personæ in eis degentes gaudent, seu etiam potiuntur: non obstan. constitutionibus Apostolicis, ac statutis, et consuetudinibus Ordinum prædictorum, et aliis contrariis quibuscumque. Seu si aliquibus communiter, vel divisim ab Apostolica sit Sede indultum, quod inter- Quod privilegiis Clarissarum fruantur, conceditur.

interdici &c. per litteras Apoſtolicas non facientes plenam et ex preſſam, ac de verbo ad verbum, de indulto hujuſmodi mentionem.

Datum Avenione IV. Kalendas Junii anno VI.

XCVIII.

Adnectitur illarum Monaſterio Prioratus Montueli. Ex lib. 2. fol. 177.

Dilectis in Chriſto filiabus Abbatiſſæ, & Conventui Monaſterii S. Claræ Montis-Alban. Ordinis ejuſdem Sanctæ.

§. I. Merita veſtræ Religionis expoſcunt, quod vos, & Monaſterium veſtrum paterna benevolentia proſequentes, illam libenter gratiam faciamus, quam veſtris commoditatibus fore conſpicimus opportunam.

§. II. Sane petitio pro parte veſtra nobis exhibita continebat, quod fructus, reditus, & proventus dicti Monaſterii veſtri propter guerras, & mortalitates, quæ in illis partibus viguerunt, adeo ſint diminuti, quod ex eis congrue ſuſtentari non poteſtis; quinimo dubitatis, niſi per Sedem Apoſtolicam vobis de alicujus ſubventionis provideatur auxilio, ad tantam devenire penuriam, quod commode non poſſitis relevari; quodque per conſequens divinus cultus minuetur ibidem, ac vobis dabitur materia evagandi. Quare pro parte veſtra nobis fuit humiliter ſupplicatum, ut veſtræ indigentiæ paterno compatientes affectu, Prioratum ſecularis, & non Collegiatæ Eccleſiæ ſine cura de Montueli Montis-alban. vobis, & veſtro Monaſterio pro veſtris oneribus facilius ſupportandis, cum omnibus juribus & pertinentiis ſuis in perpetuum incorporare, annectere, & unire, de benignitate &c. dignaremur.

§. III. Nos igitur vobis, ut facilius valeatis onera eidem Monaſterio incumbentia ſupportare, de alicujus ſubventionis auxilio, quantum cum Deo poſſumus, providere volentes, hujuſmodi ſupplicationibus inclinati, prædictum Prioratum, cum omnibus juribus, & pertinentiis ſuis, etiamſi diſpoſitioni Apoſtolicæ generaliter, vel ſpecialiter aſſervatus exiſtat, vobis, & per vos dicto veſtro Monaſterio, auctoritate præfata, incorporamus, annectimus perpetuo, & unimus; ita quod cedente vel decedente ipſius Prioratus Priore, qui nunc eſt, vel dictum Prioratum alias dimittente, liceat vobis corporalem poſſeſſionem Prioratus ac jurium & pertinentiarum prædictorum, per vos, vel alium, ſeu alios, propria auctoritate, apprehendere & tenere, ipſumque Prioratum in perpetuum licite retinere; ac fructus ipſius Prioratus in ſupportationem dictorum onerum, & utilitatem dicti Monaſterii convertere valeatis; Diœceſani loci, vel alterius cujuſcumque licentia minime requiſita; reſervata tamen prius & aſſignata per eumdem Diœceſanum de ipſius Prioratus proventibus pro perpetuo Vicario, per ipſum Diœceſanum inſtituendo canonice in eodem, perpetuo in eo virtutum Domino ſerviturо, portione congrua, ex qua idem Vicarius habeat commode ſuſtentari, Epiſcopalia jura ſolvere, & alia ſibi incumbentia onera ſupportare: non obſtan. fœl. record. Urbani Papæ V. prædeceſſoris noſtri, & aliis conſtitutionibus Apoſtolicis contrariis quibuſcumque. Seu ſi aliqui ſuper proviſionibus ſibi faciendis de hujuſmodi Prioratibus, & aliis beneficiis eccleſiaſticis, in illis partibus ſpeciales, vel generales Apoſtolicæ Sedis, vel Legatorum ejus, litteras impetrarint, etiamſi per eas ad inhibitionem, reſervationem, & decretum, vel alias quomodolibet ſit proceſſum; quas lit-

litteras & processus habitos per easdem, & quæcumque inde secuta ad præfatum Prioratum volumus non extendi; sed nullum per hoc eis, quoad assecutionem hujusmodi Prioratus, vel beneficiorum aliorum præjudicium generari. Seu quibuscumque privilegiis, indulgentiis, & litteris Apostolicis, generalibus, vel specialibus, quorumcumque tenorum existant, per quæ præsentibus non expressa &c. impediri valeat, quomodolibet vel differri; & de qua, cujusque toto tenore, de verbo &c. mentio specialis. Nos insuper ex nunc decernimus irritum &c. contigerit attentari. Nulli ergo &c. nostræ incorporationis, annexionis & constitutionis &c.

Datum Avenione XVI. Kal. Julii, anno VI.

XCIX.

Præficitur Ecclesiæ Cien. * Ibid. fol. 139.

* alias Ceen.

Dilecto filio Simoni de Aretio, Electo Cien.

§. I. Apostolatus officium, quamquam insufficientibus meritis, nobis ex alto commissum, quo Ecclesiarum omnium regimini præsidemus, utiliter exequi, coadjuvante Domino, cupientes, solliciti corde reddimur, ut cum de ipsarum regiminibus agitur committendis, tales eis in pastores præficere studeamus, qui commissum sibi gregem Dominicum, sciant non solum doctrina verbi, sed exemplo boni operis informare, commissasque sibi animas in statu pacifico & tranquillo velint, & valeant, duce Domino, gubernare.

§. II. Dudum siquidem bonæ memoriæ Puricivalli Episcopo Cien. regimini Cien. Ecclesiæ præsidente, nos cupientes eidem Ecclesiæ, cum ipsam vacare contingeret, utilem & fructuosam per Apostolicæ Sedis providentiam, præesse personam, provisionem ejusdem &c. ordinationi &c. reservandam: decernendo ex tunc &c. contingeret attentari.

§. III. Postmodum vero dicta Ecclesia, per obitum ipsius Puricivallis Episcopi, qui extra &c. clausit extremum, vacante. Nos vacatione hujusmodi fide dignis &c. intellecta, ad provisionem ipsius &c. paternis & sollicitis studiis intendentes, post deliberationem, quam de præficiendo eidem &c. cum Fratribus nostris habuimus diligentem. Demum ad te Ordinis Fratrum Minorum professorem, in Sacerdotio constitutum, Religionis zelo conspicuum, litterarum scientia præditum, vitæ ac morum honestate decorum, in spiritualibus providum & in temporalibus circumspectum, aliisque multiplicium virtutum donis, prout &c. testimonio, insignitum, pro quo etiam dilecti filii Capitulum ipsius Ecclesiæ per suas patentes litteras nobis super hoc humiliter supplicarunt, direximus oculos nostræ mentis. Quibus omnibus debita &c. de persona tua nobis, & eisdem Fratribus nostris, ob dictorum exigentiam meritorum accepta, eidem Cien. Ecclesiæ de eorumdem &c. providemus, teque illi præficimus in Episcopum, & pastorem, curam ipsius Ecclesiæ tibi in &c. plenarie committendo; in illo, qui dat gratias, & largitur præmia, confidentes, quod præfata Cien. Ecclesia sub tuo &c. gratia tibi assistente divina, prospere dirigetur, & grata in spiritualibus, & temporalibus suscipiet incrementa.

§. IV. Jugum igitur Domini tuis impositum humeris prompta devotione suscipiens, curam & administrationem præfatas sic exercere studeas sollicite, fœliciter & prudenter, quod ipsa Cien. Ecclesia gubernatori provido & fructuoso administratori gaudeat se commissam: tuque præter æternæ retri-

tributionis praemium, nostram, & dictae Sedis benedictionem uberius consequi merearis.

Datum Avenione XVI. Kal. Julii, anno VI.

In eumdem modum, venerabili fratri Archiepiscopo Athenien.

C.

Fit Episcopus Andren. Ibid. fol.147.

Dilecto filio Benedicto de Nigroponte, Electo Andren.

Ut in superiori.

§. I. Apostolatus officium, quamquam &c. duce Domino gubernare. Dudum siquidem bonae memoriae Nicolao Episcopo Andren. regimini Andren. Ecclesiae praesidente, nos cupientes eidem Ecclesiae, cum ipsam vacare contingeret, utilem &c. provisionem ejusdem &c. specialiter reservandam; decernendo ex tunc irritum &c. contingeret attentari.

§. II. Postmodum vero dicta Ecclesia, per obitum dicti Nicolai Episcopi, qui extra &c. clausit extremum, vacante; nos vacatione hujusmodi &c. ad provisionem ipsius Ecclesiae celerem &c. nullus praeter &c. reservatione &c. ne Ecclesia ipsa longae vacationis &c. paternis & sollicitis studiis &c. post deliberationem &c. diligentem. Demum ad te Ordinis Fratrum Minorum Professorem, in Sacerdotio constitutum, religionis zelo conspicuum, litterarum scientia praeditum, vitae, ac morum honestate decorum, in spiritualibus providum, & in temporalibus circumspectum, & aliis multiplicium virtutum meritis, prout ex fide dignis testimoniis percepimus, insignitum: pro quo etiam dilecti filii Capitulum ipsius Ecclesiae nobis super hoc per suas patentes litteras humiliter supplicarunt, direximus oculos nostrae mentis. Quibus omnibus debita meditatione pensatis, de persona tua nobis & eisdem Fratribus nostris, ob dictorum tuorum exigentiam meritorum, accepta, eidem Andren. Ecclesiae, de Fratrum nostrorum &c. auctoritate &c. providemus, teque illi praeficimus in Episcopum & pastorem, curam & administrationem ipsius Ecclesiae in spiritualibus & temporalibus, plenarie committendo. In illo qui dat gratias & largitur praemia, confidentes, quod dextera Domini tibi assistente propitia, praefata Andren. Ecclesia, sub tuo foelici regimine, prospere & salubriter dirigetur, & grata in eisdem &c. suscipiet incrementa.

§. III. Jugum igitur Domini tuis impositum humeris prompta devotione suscipiens, curam & administrationem praefatas sic exercere studeas sollicite, fideliter & prudenter &c. tuque proinde aeternae retributionis praemium, & nostram ac Sedis praedictae benedictionem uberius consequi merearis.

Datum apud Villam-novam Avenionensis dioecesis XVI. Kal. Julii, anno VI.

In eumdem modum, venerabili fratri Archiepiscopo Athenien.

CI.

Ut Joanni de Latone lecturam, & magisterium conferat. Ex lib.2. fol.221.

Cancellario Ecclesiae Parisien.

Vid. Constit. 63. Innoc. VI.

Viri sacrae lectionis &c. Cum itaque, sicut accepimus, dilectus filius Joannes de Latone de Gerunda, Ordinis Fratrum Minorum professor, in sacra Theologica facultate, in pluribus studiis, juxta morem dicti Or-

Ordinis, postquam de studio Parisien. in quo in facultate ipsa laudabiliter studuerat, per plures annos utiliter legerit, & adeo doctrina &c. quod se dignum reddidit ad obtinendum honorem Magisterii in eadem. Nos volentes eumdem Joannem &c. discretioni tuæ &c. mandamus, quatenus ipsum Joannem ad legendum librum Sententiarum in studio Parisien. prædicto in vacationibus in proxima futura æstate, si eum ad hoc idoneum esse repereris, super quo ei, tenore præsentium, licentiam elargimur, auctoritate Apostolica, admittas, & admitti facias, ut est moris: contradictores &c. & deinde hujusmodi lectura completa, si dictus Joannes per tuam & aliorum &c. servatis &c.

Datum apud Villam-novam Avenionensis diœcesis VIII. Idus Julii, anno VI.

CII.

Deputantur Judices Conservatores. Ibid. fol.292.

Venerabilibus Fratribus Archiepiscopo Eboracen. & Londonien ac Wintonien. Episcopis.

§. I. Etsi quibuslibet Religiosis personis, & locis, ex injuncto nobis servitutis officio, assistere defensionis præsidio teneamur, illis tamen specialius & efficacius adesse nos convenit, qui Sedi Apostolicæ immediate subjecti, non habent præter Romanum Pontificem alium defensorem.

§. II. Cum itaque ex parte dilectorum filiorum Ministri Generalis, & Fratrum Ordinis Minorum, fuerit propositum coram nobis, quod ipsi a nonnullis super prædicationibus libere ab eisdem Fratribus faciendis, & audiendis Confessionibus, eis peccata sua confiteri volentium, & aliis juribus, & libertatibus ipsis ab Apostolica Sede concessis, a Prælatis, Rectoribus & Clero, aliisque personis, contra indulta privilegiorum dictæ Sedis, eis ab eadem Sede concessorum, multipliciter molestentur, & gravamina ipsis multiplicia inferantur. Nos volentes eis super hoc de opportuno remedio providere, fraternitati vestræ per Apostolica scripta mandamus, quatenus vos, vel duo, aut unus vestrum, per vos, vel alium, seu alios, Fratribus dicti Ordinis provinciæ Angliæ, secundum morem dicti Ordinis, efficaci præsidio defensionis assistentes, non permittatis eos contra tenorem privilegiorum ipsorum, a prædictis, vel aliis quibuscumque molestari, nec eis aliqua gravamina, vel injurias irrogari, facientes ipsis Fratribus de illatis eis injuriis, molestationibus, & gravaminibus contra tenorem eumdem, videlicet quæ judicialem requirunt indaginem, per viam judicii, in aliis vero prout qualitas illorum exegerit, justitiæ complementum. Ita quod officium, potestas, & jurisdictio vestra, ex nunc perpetuata censeatur; molestatores, & injuriatores hujusmodi, necnon contradictores, & rebelles quandocumque & quotiescumque expedierit, per censuram &c. compescendo; non obstan. tam fœl. rec. Bonifacii Papæ VIII. prædecessoris nostri, in quibus cavetur, ne aliquis extra suam civitatem &c.

Datum apud Villam-novam Avenionensis diœcesis II. Kalen. Augusti, anno VI.

CIII.

Ut mutetur Conventus Vapinceen. Ibid. fol. 239.

Dilectis filiis Ministro, & Fratribus Ordinis Minorum, provinciæ Provinciæ.

§. I. Oblatæ nobis vestræ petitionis series continebat, quod cum locus vester, quem pro Conventu Fratrum Ordinis vestri, cum Ecclesia, campanili, claustro, cœmeterio, ac necessariis officinis, extra civitatem Vapincen. tenuistis, & inhabitare consuevistis, prout adhuc tenetis, & inhabitatis, sæpe hactenus propter guerras, & malarum societatum insultus, admodum damnificatus fuerit, & damnificari plus posse in posterum verisimiliter timeatur, quod Fratres dicti Ordinis nequeant ibidem secure consistere, & quiete Domino famulari. Quare nobis humiliter supplicastis, ut locum prædictum mutandi, aliumque infra civitatem eamdem recipiendi pro Conventu præfato, vobis licentiam concedere dignaremur.

§. II. Nos igitur hujusmodi supplicationibus favorabiliter annuentes, vobis locum unum de consilio venerabilis fratris nostri Episcopi Vapincen. infra civitatem præfatam recipiendi, & in eo oratorium, cum campanili &c. & officinis necessariis pro Conventu præfato, de bonis, seu eleemosynis vobis a Christifidelibus tribuendis ædificandi: jure tamen parochialis &c. & cujuslibet &c. semper salvo: ac fœl. record. Bonifacii Papæ VIII. contrariis non obstan. tenore præsentium, concedimus facultatem. Volumusque & concedimus, quod idem locus, postquam constructus fuerit, & Fratres in eo degentes, omnibus libertatibus &c. dicto Ordini vestro, & Fratribus ejus a Sede Apostolica concessis gaudere & uti debeant, & valeant, sicut alia loca ejusdem Ordinis gaudent & utuntur. Et insuper volumus, quod oratorium, seu Ecclesia loci antiqui extra dictam civitatem ad prophanos usus nullatenus redigatur; sed in eo per Fratres vestros aliquoties laudabiliter serviatur in divinis officiis, atque Missis.

Datum Avenione XVIII. Kal. Septembris, anno VI.

CIV.

Ut examinet objecta Episcopo Limiricensi. Ibidem fol. 208.

Venerabili fratri Archiepiscopo Cantuarien.

Archiep. Cassell. Privilegiorum Conservator.

§. I. Exhibita nobis pro parte venerabilis fratris nostri Philippi Archiepiscopi Cassellen. petitio continebat, quod ab antiquo tempore citra, Archiepiscopus Cassellen. qui est pro tempore, etiam per litteras Apostolicas fuit, & hodie est dictus Philippus Conservator privilegiorum, Fratribus Ordinis Minorum in Hibernia, a Sede Apostolica concessorum, specialiter deputatus; quodque dudum, cum dilecti filii Guardianus & Fratres dicti Ordinis Limiricen. per venerabilem Fratrem nostrum Petrum Episcopum Limiricen. etiam contra privilegia eisdem a Sede prædicta concessa, multipliciter gravarentur, & persequerentur, ac damnificarentur; dicti Guardianus & Fratres ad præfatum Cassellen. Archiepiscopum, tamquam eorum Conservatorem accesserunt, lamentabiliter conquerentes de maximis gravaminibus & damnis per ipsum Episcopum illatis, & quæ inferebantur tota die, ipsumque Archiepiscopum humiliter requisiverunt, ut supra præmissis, de opportuno eis remedio provideret; dictusque Archiepiscopus volens offi-

Ab Episcopo Limiricen. FF. gravati.

Apud præfatum Conservat. conqueruntur.

officium hujusmodi conservationis adimplere, & nolens dictis conquerentibus in justitia deficere, ad præfatum Episcopum Limiricen. personaliter accessit, ipsumque ut compareret, querelis dictorum conquerentium responsurus, certis loco & tempore citavit; qui quidem Episcopus animo rebellionis assumpto, illico in dictum Archiepiscopum Cassellen. Conservatorem, etiam suum Metropolitanum, manus injecit temere violentas, ac citationem, quam idem Archiepiscopus in suis tenebat manibus, violenter rapuit in tantum quod sanguis a manibus ipsius Archiepiscopi emanavit, verbaque injuriosa, tamquam homo extra mentem, in ipsum Archiepiscopum protulit, dicendo inter alia, quod recederet de loco, alioquin sibi, & suis omnibus male esse deberet, dictusque Archiepiscopus timens multitudinem malorum, cum armis eidem Episcopo assistentium, & considerans ipsius Episcopi furorem, statim de dicto loco recessit, ne ipse, & familiares sui ibidem male tractarentur; quodque postmodum cum dictus Archiepiscopus sedens pro tribunali, ipsum Episcopum certis loco & tempore, coram eo tamquam Conservatore hujusmodi Fratrum dicti Ordinis citari fecisset, dictus Episcopus comparere per se, vel per procuratorem recusavit; & quod deterius est, eisdem Religiosis post hujusmodi citationem, quam plura gravamina intulit; ac omnes de Diœcesi sua Limiricen. in Ecclesia dictorum Fratrum, ad divina accedentes, aut se ibidem sepeliri facientes, ut dicebat, excommunicavit.

Grandis Episcopi recensita temeritas.

Citatus comparere recusat.

Aliaque in FF. hostilia patrant.

§. II. Præterea idem Episcopus cum per plura tempora, propter debita Cameræ Apostolicæ excommunicatus fuisset, hujusmodi excommunicationem scienter sustinuit, & ut prius divinis, in sepulturis nobilium publice celebrando, se immiscuit, irregularitatem incurrendo: ipseque Episcopus de præmissis reprehensus, non curavit aliquem habere superiorem, sed sibi sufficiebat, quod inter suos nativos viveret in delitiis.

Excommunicationem respuit.

§. III. Et insuper cum idem Episcopus contra fidem Catholicam, & determinationem Ecclesiæ in hæresim notorie incidisset; dictusque Archiepiscopus, ex eo quod est Metropolitanus, & idem Episcopus sibi de jure est subjectus, nolens etiam quod plures per hujusmodi hæresim inficerentur, ad dictum Episcopum zelo fidei personaliter accessit; ipsumque, ut certa die, coram eo in præfata Limiricen. diœc. compareret, ad certum locum citavit, super præmissis responsurus. Qui quidem Episcopus, quasi homo extra mentem indignatus, cum suis in hac parte complicibus, & præsertim cum clericis, & laicis diversorum armorum genera deferentibus, dictum Archiepiscopum, nisi cum clericis suis, & cruce, quam ante se deferri faciebat, aufugisset, procul dubio verberasset.

Et in hæresim labitur.

§. IV. Insuperquoque idem Episcopus post ipsius Archiepiscopi recessum, Pontificalibus indutus, una cum suis complicibus civitatem Limiricen. intrans, omnes & singulos, dicto Archiepiscopo & suis, victualia, aut hospitium ministrantes, publice in medio civitatis, candelis extinctis, excommunicavit. Cumque idem Archiepiscopus quadam die solemni, in præfata civitate Limiricen. prout alibi consueverat, ad prædicandum verbum Dei ex devotione Sedem posuisset; præfatus Episcopus hæc præsciens, per dictam civitatem Limiricen. præconizari fecit, ne aliquis sub pœna excommunicationis ad sermonem dicti Archiepiscopi accederet; & si qui ibidem accederent, illos nominatim excommunicaret; ipsoque Archiepiscopo recedente, dictus Episcopus rebellis & tyrannus, suos ad publicam verecundiam eidem Archiepiscopo inferendam, misit satellites; qui quidem satellites, ad mandatum dicti Episcopi, in ipsum Archiepiscopum per medium dictæ civitatis equitantem, manus injecerunt temere violentas, & frænum de capite equi rapuerunt. Ad hæc præfatus Episcopus Limiricen. cum prædictis suis compli-

Archiepiscopum proscribit.

Alia perpetrata facinora.

plicibus dictum Archiepiscopum Cassellen. in exercitio suæ jurisdictionis Metropoliticæ, ac in officio visitationis exercendo impedire multipliciter non expavit. Quare pro parte dicti Archiepiscopi nobis fuit humiliter supplicatum, ut omnes & singulas causas, tam civiles, quam criminales, quas præfatus Archiepiscopus contra præfatum Episcopum Limiricen. ac eius complices prædictos, de & super sacrilegiis, contemptibus, invasionibus, injuriis & aliis omnibus supradictis movere intendit, alicui committere, de benignitate Apostolica, dignaremur.

Archiepiscopus recurrit ad Apostolicam Sedem.

§. V. Nos itaque &c. inclinati, fraternitati tuæ per &c. mandamus, quatenus si de hujusmodi manuum injectione in dictum Archiepiscopum tibi constiterit, prædictum Episcopum, & alios sacrilegos, tamdiu, appellatione remota, excommunicatos publice nunties, & facias ab aliis nuntiari, & ab omnibus arctius evitari; donec præfato Archiepiscopo congrue satisfecerint, & cum tuarum testimonio litterarum ad Sedem præfatam venerint absolvendi: super aliis vero, vocatis, qui fuerint evocandi, & auditis hinc inde propositis, quod justum fuerit, appellatione remota, decernas, faciens, quod decreveris, auctoritate nostra, firmiter observari.

Causa Episcopo Cantuariensi committitur.

§. VI. Ceterum si forsan Episcopi, & ejus complicium prædictorum præsentia pro citationibus de ipsis faciendis secure vel commode haberi nequiret, tibi citationes quaslibet per edicta publica in locis circumvicinis affigenda publicis, de quibus verisimilis sit conjectura, quod ad notitiam citatorum hujusmodi pervenire valeant faciendi, plenam concedimus, tenore præsentium, potestatem; & volumus quod perinde ipsos citatos arctent, ac si eis factæ & insinuatæ præsentialiter & personaliter extitissent, non obstantam fœl. rec. Bonifacii Papæ VIII. prædecessoris nostri, in quibus cavetur ne quis extra suam Civitatem & Diœcesim, nisi in certis exceptis casibus, & in illis ultra unam diætam a fine suæ Diœcesis ad judicium evocetur: seu Judices a Sede deputati prædicta, aliquos ultra unam diætam a fine Diœcesis eorum trahere præsumant; ac de duabus diætis in Concilio generali, quam aliis quibuscumque constitutionibus, a prædecessoribus nostris Romanis Pontificibus, tam de Judicibus delegatis, quam personis ultra certum numerum ad judicium non trahendis; aut aliis editis, quæ tuæ possent in hac parte jurisdictioni aut potestati, ejusque libero exercitio quomodolibet obviare: seu si aliquibus &c. quod interdici &c. de indulto hujusmodi mentionem.

Datum Avenione XIII. Kal. Septembris, anno VI.

CV.

Ut examinet controversiam in causa Clarissarum Narbonensium. Ibidem fol. 331.

Dilecto filio Officiali Narbonen.

§. I. Exhibita nobis pro parte dilecti filii Deodati Rossias, Rectoris parochialis Ecclesiæ sancti Sebastiani Narbonen. petitio continebat; quod nuper dilectæ in Christo filiæ Alodayssis Abbatissa, & Conventus Monasterii Monialium sanctæ Claræ extra muros Narbonen. ejusdem Sanctæ, quoddam Monasterium cum Ecclesia, campanili &c. & aliis officinis, auctoritate propria, infra limites dictæ parochialis Ecclesiæ, de novo fundare, & construere fecerunt, & faciunt, ac in ipso cœmeterio, quod de facto benedici fecerunt, cadavera mortuorum sepeliunt; & exinde funeralia, oblationes, emolumenta, & alia jura ecclesiastica ad Rectorem & parochialem Eccle-

Ecclesiam præfatos spectantia, contra voluntatem dicti Rectoris de facto receperunt, & recipiunt, in ipsorum Rectoris & parochialis Ecclesiæ maximum præjudicium & detrimentum. Quare pro parte dicti Rectoris nobis fuit humiliter supplicatum, ut ipse, qui sine juribus parochialibus & oblationibus præfatis, onera dictæ parochiali Ecclesiæ incumbentia sustinere non valeret, providere in præmissis de benignitate &c. dignaremur.

§. II. Nos itaque hujusmodi supplicationibus inclinati, discretioni tuæ per &c. mandamus, quatenus partibus convocatis, audias causam, & appellatione remota, debito fine decidas, faciens quod decreveris per censuram &c. observari. Testes autem &c. non obstante si eidem Ordini a dicta sit Sede indultum, quod personæ ipsius Ordinis ad judicium trahi &c. seu ipsæ, aut dicti Ordinis loca interdici non possint per litteras Apostolicas non facientes plenam &c. & qualibet alia dictæ Sedis &c. tenoris existat; per quam præsentibus non expressam &c. quomodolibet impediri, quæ quoad hoc eis nolumus in aliquo suffragari.

Datum Avenione Kal. Septembris, anno VI.

CVI.

Ut possit cohabitare Clarissis Turris-cellarum. Ibidem fol. 119.

Dilectæ in Christo filiæ nobili mulieri Joannæ, relictæ quondam Philippi de Castro-baronis viduæ, Palentin. diœc.

SIinceræ devotionis affectus &c. favorabiliter annuamus. Hinc est, quod nos, consideratione etiam carissimi in Christo filii nostri Henrici Regis Castellæ, & Legionis illustris, cujus soror existis, nobis super hoc humiliter supplicantis, hujusmodi ipsius Regis, ac tuis in hac parte supplicationibus inclinati, volumus & Apostolica tibi auctoritate concedimus, ut quamdiu in viduitate permanseris, cum decenti habitu, & honestarum mulierum comitiva, infra septa Monasterii sanctæ Claræ de Turrecellarum, Ordinis ejusdem Sanctæ, Palentin. diœc. aut aliis domibus eidem Monasterio contiguis extra dicta septa consistentibus, stare & morari valeas, & quod in pariete, seu muro dicti Monasterii una cum rota, ut in Monasterio ejusdem Ordinis est fieri consuetum, per quam tibi necessaria ministrentur, & aliæ fenestræ competentes, cum crate ferrea, per quam cum dilectis in Christo filiabus Abbatissa & Monialibus dicti Monasterii colloqui, ac consolationem, & recreationem recipere valeas, quoties tibi & eidem Abbatissæ videbitur expedire, fiant & existant, statutis & consuetudinibus Monasterii, & Ordinis prædictorum, ac constitutionibus Apostolicis contrariis non obstantibus quibuscumque. Nulli ergo &c.

Vide in Regesto Tomi 7. fol. 489.

Datum Massiliæ II. Kal. Octobris, anno VI.

MONUMENTA REGIA

Extracta ex Archivo Urbis Neapolitanæ.

JOANNÆ I. REGINÆ SICILIÆ ET HIERUSALEM.

Quædam bona concedit fratri Matthæo Episcopo Thelesino, & consanguineis. Ex Registro anno 1346. litt. B. fol. 231.

JOanna &c. Magistro Justitiario Regni Siciliæ, & Judicibus Magnæ Curiæ, Consiliariis, familiaribus, & fidelibus suis &c. Scire vos facimus quod nuper V. P. fratri Matthæo Thelesino Episcopo, Confessori, & Consiliario nostro, pro se, & Philippo Guiliant fratre, & Tuerulo nepote ejus, Cambellanis, & familiaribus nostris, privilegium nostrum concessimus continentiæ subsequentis. Joanna Dei gratia Regina Hierusalem, & Siciliæ, Ducatus Apuliæ, & Principatus Capuæ, Provinciæ, & Forcalquerii, ac Pedemontis Comitissa. Universis præsentes litteras inspecturis, tam præsentibus, quam futuris. Quod frequenter creditoribus Fisci nostri solvere manualiter bono modo non possumus, per alterius speciei satisfactionem condignam gratis functionibus adæquamus. Sane jampridem Guillelmus de Campolacterio miles, olim Justitiarius Aprutii &c. prout tota forma scripta est in uno alio quaternorum privilegiorum præsentis anni, usque Dat. Neapol. per V. P. Rogerium Barensem Archiepiscopum Logothetam, & Prothonotarium Regni Siciliæ, anno Domini MCCCXLVII. die IX. Februarii XV. Indictione, Regnorum nostrorum anno V. Deinde sic sequitur. Volumus igitur, & fidelitati vestræ, præsentium tenore committimus, & mandamus, quatenus statim receptis præsentibus, præfatum Episcopum, seu alium vice sua, tam proprio nomine, quam nomine, & pro parte prædictorum aliorum inducatis in corporalem, & vacuam possessionem prædictarum domorum, jurium, & pertinentiarum ejus, usquequo ad prædictam quantitatem prædictarum unciarum triginta duarum, & tarenorum viginti septem, eis, ut præmittitur per nostram Curiam debitarum, ac manuteneatis & defendatis inductum, & pariter conservetis, officii vestri potestate, facturi fieri de præsentium executione cum forma eorum duo publica consimilia instrumenta, quorum uno dicto Episcopo tradito, reliquum mittatis ad Archivium nostrum pro cautela inibi conservandum. Datum Neapoli per eumdem V. P. Rogerium Barensem Archiepiscopum &c. Anno Domini MCCCXLVII. die V. Martii, Indictione XV. Regnorum nostrorum anno V.

CONSTITUTIONES
PHILIPPI CARDINALIS PROTECTORIS
Pro bono regimine Monialium.

PHILIPPUS miseratione divina, tituli sanctorum Marcellini & Petri Presbyter Cardinalis, Fratrum Minorum, & Sororum sanctæ Claræ Ordinum Protector, a Sede Apostolica specialiter deputatus. Venerabilibus & religiosis viris dilectis in Christo Fratribus, Generali, universis Provincialibus Ministris Fratrum Minorum Ordinis antedicti salutem, & sinceram in Domino caritatem.

§. I. INter sollicitudines ceteras, ad quas Sedes Apostolica nos convocare dignatur, illam præcipue, & rectius per omnia nos libet affixam cordi gerere, qua ad gubernandum, regendumque sanctæ Claræ Ordinem, & personas, eidem adstringimur, utpote quem dicti Ordinis immediatum ipsa Sedes instituit Protectorem. Consideramus etenim quanta personas ipsas sexus fragilitas reddat imbecilles, quantisque pateant hostium malignorum incursibus, nisi ea, qua decet, prudentia gubernentur, eaque qua egent providentia protegantur. Nec mirum quidem, si tota cordis affectione perstringimur iis, quantum nobis ex alto conceditur, prudentia providere, neque velle tantillum apponere, ut ad condignum, quatenus potest esse possibile, regi valeant, & defendi. Sed considerantes propter personarum ipsarum multitudinem copiosam, quam Ordo ipse velut hortus irriguus, Deo incrementum largiente produxit, & non minimum ampliavit, nos non posse interesse singulis, ut deceret, volentes non immerito Prædecessorum nostrorum inhærere vestigiis, in iis, quæ ab ipsis provido, & maturo consilio sunt digesta, de nostri maturitate consilii, vestræque prudentiæ circumspectione sollicita, plenam & firmam fiduciam in Domino obtinentes, & cupientes, ut dictus Ordo per vestræ ministerium providentiæ præservetur a noxiis, & ad salubria dirigatur, & tam spiritualiter, quam temporaliter ad laudem, & gloriam divini nominis valeat ampliari, visitationis, inquisitionis, correctionis, & reformationis officium Monasteriorum dicti Ordinis vobis Generali Ministro quoad singula dicta Monasteria ubilibet constituta, quæ Regulam a fœl. rec. Domino Urbano Papa IV. editam susceperunt, vel suscipient in futurum, necnon Monasterium sanctæ Claræ de Assisio, quam omnium aliorum, quæ sunt, vel pro tempore erunt nostræ gubernationi commissa, ac unicuique vestrum Provincialium Ministrorum, quoad ea de prædictis Monasteriis tantum, quæ fuerint infra limites Provinciarum commissarum vestro regimini, vel committendarum in posterum, constituta, tenore præsentium concedimus exercitium.

Exordium. Motivum Diplomatis. Generalibus, & Provincialibus Ministris reformatio, & correctio Monasteriorum commissa.

§. II. Ut autem levius ferre possitis onera commissionis præfatæ, & ut sperati fructus de comitatis laboribus colligantur, volumus, atque concedimus, ut non solum vos, Generalis Minister ubilibet, sed & quilibet vestrum Provincialium Ministrorum unum, vel plures Fratres idoneos in suis Provinciis, ad hujusmodi officium exercendum instituere, & destituere, prout expedire cognoveritis, valeatis. De consilio dumtaxat aliquorum Fratrum vestræ Provinciæ discretorum, per, quando, & ubi necesse fuerit dictis Monasteriis beneficium visitationis, inquisitionis, correctionis, & reformationis impendant: ipsosque Visitatores multiplicare, & diminuere possitis, prout secundum multitudinem, & distantiam Monasteriorum longitudinem, & la-

Possint ad hoc munus Coadjutores instituere.

& latitudinem Provinciarum videritis expedire: institutis, vel instituendis per vos Visitatoribus hujusmodi infra certos limites sic visitandi, inquirendi, & reformandi dicta Monasteria officium committatis, quod in eorum Monasterio Visitatorum plurium visitatio non concurrat, sed unusquisque eorum in dictis sibi Monasteriis visitationis, inquisitionis, correctionis, & reformationis officium exequatur.

Monialibus præcipitur, ut Visitatoribus adamussim obediãt.

§. III. Excitamus quoque prudentiam vestram, ut provide indagetur qualiter dicti Visitatores commissura, & committenda, scilicet officia hujusmodi exercebunt, & informetur, & corrigatur, & moneatur eo sollicite, prout fuerit opportunum. Omnibus insuper tam Abbatissis, quam Sororibus, & Servitialibus, necnon Capellanis, Conversis, & ceteris de familia prædictorum Monasteriorum, præsentium tenore mandamus, quatenus vobis, ac Visitatoribus ipsis tam præsentibus, quam futuris, in omnibus, quæ ad visitationis, inquisitionis, correctionis, & reformationis officium pertinent, firmiter, atque humiliter obediant, & intendant. Faciatis quoque eis de ecclesiasticis Sacramentis, & divinis officiis per Fratres vestri Ordinis, vel alios, prout magis expedire videbitur, provideri. Provisuri insuper Monasteriis supradictis de Fratribus moraturis in eis, quoties expedire videbitis, pro ipsorum commodo, & salute, ac consolatione Abbatissarum, & Sororum, necnon & servitialium, & personarum quarumlibet morantium in eisdem, & curaturi non minus eis in importunitatibus illis, quæ ipsis pro temporalibus imminent, vel in antea imminebunt, opportunis, assistere fideliter, & adesse, prout vestra, & præfati vestri Ordinis patietur religiositas, & honestas.

Fratres in Monialium obsequium destinãdi.

Possunt Ministri ad Monasteria accedere, non obstan. &c.

§. IV. Ut autem prædicta omnia liberius exequamini, & piam possitis dare operam his, quæ ad dictorum Monasteriorum, Abbatissarum, & Sororum profectum, & consolationem pertinere noscuntur, decreto Regulæ vestræ, aut declarationis ipsius cujuslibet subsecutæ, quo ab ingressu Monasteriorum Monacharum Fratres arctantur sub certis limitibus, non obstante, de auctoritate Apostolica qua fungimur in hac parte, licentiam, tenore præsentium concedimus specialem: ut pro præmissis, & pro exhibendis Ecclesiasticis Sacramentis, celebrandis divinis officiis, prædicationibus faciendis, impendendis consiliis, & propriis, & rationabilibus causis congruis, & honestis, necnon & aliis, quæ Abbatissis, & Sororibus, & Capellanis, servitialibus, conversis, & familiaribus dictorum Monasteriorum extiterint opportuna: vos Generalis Minister, cum illa quam decreveritis Fratrum vestri Ordinis comitiva, ad singula Monasteria dicti Ordinis, necnon ad alia vobis commissa, vel committenda, & quilibet vestrum Provincialium Ministrorum, ad illa Monasteria vobis commissa, vel committenda, tantum quæ statuta fuerunt in Provinciis supradictis vestræ curæ, personaliter possitis accedere, cum uno, vel pluribus Fratribus, quos ducetis vobiscum. Et quando expedire videritis, vos Generalis Minister, cum quot vobis placuerit Fratribus sociis, & quilibet vestrum Provincialium Ministrorum cum duobus, vel tribus Fratribus sociis, eorumdem Monasteriorum clausuram intrinsecam introire: & ut Fratres vestri Ordinis, accedere possint ad ea loca, ad quæ aliis accedere licet, & infra clausuras Monasteriorum eorumdem ingredi, in casibus, in quibus alterius status personis per ipsam Regulam est concessum: quando a vobis Generali ad omnia Monasteria supradicta, vel eorum aliqua, seu aliquod, vel quando a singulis vobis Provincialibus Ministris, ad ea tantum de dictis Monasteriis, quæ sita sunt infra Provincias uniuscujusque vestrum administrationi commissas, vel eorum aliqua, seu aliquod, fuerint destinati, vel quando per illum, seu illos fuerint illuc missi, quibus vos mittendi, vel destinandi specialiter concesseritis potestatem.

Et clausuram introire.

§. V. Si-

Facultas Episcopis concessa.

§. V. Simili modo Episcopis ad ingressum infra easdem clausuras cum decenti societate pro Ecclesiis, vel altaribus consecrandis, vel Sororibus, cœmeteriis benedicendis, vos Generalis Minister quoad omnia Monasteria, & vos Provinciales quoad ea quæ infra vestros sunt limites provinciarum, possitis licentiam elargiri, necnon visitatoribus Monasteriorum ipsorum institutis per vos, vel instituendis in posterum similem accedendi ad Monasteria suæ visitationi commissa, cum uno socio Fratre, pro præmissis, & alias, ubi necessitas & utilitas hoc exposcet, licentiam specialiter elargimur; concedentes eis licentiam accedendi ad Monasteria ipsa, & intrandi ipsorum clausuram, cum duobus, vel tribus sociis tantum, visitationis, inquisitionis, correctionis, reformationis causa, vel alia evidenti necessitate, vel communi utilitate urgente.

Visitationis methodus præscribitur.

Debent Ministri Monasteria visitare saltem semel in anno.

§. VI. Forma vero visitationis, quam tam a vobis, quam visitatoribus ipsis, volumus observari, hæc est. Cum quilibet vestrum visitare volens, & quilibet etiam visitator institutus, vel instituendus per vos, in Monasteriis suæ visitationi commissis, circa Abbatissas, Sorores, servitiales, Capellanos, & conversos ceteramque familiam Monasteriorum ipsorum saltem semel in anno officium visitationis observet, exerceat, excessus corrigat publicos & privatos. De correctis vero se nullatenus intromittat, nisi forte fuerint illegitime, & insufficienter correcti. Alias autem nostræ intentionis existit, quod eodem anno visitationes, inquisitiones, correctiones, & reformationes, quæ per Ministros fient, cum visitationibus, inquisitionibus, & reformationibus visitatorum, super eisdem articulis non concurrant.

Abbatissa ab officio absolvatur de Monialiū consensu.

§. VII. Nullam Abbatissam a regimine sui Monasterii absolvatis, nisi de consensu, & voluntate totius sui Conventus, vel majoris partis ipsius saltem. Abbatissam absolvere poterunt tam Ministri, quam visitatores prædicti, cum secundum Deum viderint expedire. Concedimus tamen soli Generali Ministro, causa rationabili exigente, quod ipse possit, etiam præter consensum totius, vel majoris partis Conventus, Abbatissam absolvere: si quando sibi hoc ex necessaria causa & utili, suo judicio expediens videatur.

Modus eligendi Abbatissam.

§. VIII. Electiones autem Abbatissarum, quas celebrare contigerit in Monasteriis infradictis, quousque duxerimus super hoc aliud ordinandum, inquisita de electionis forma, eligentium votis, & electarum meritis diligentius veritate, de visitatorum, & aliquorum discretorum Fratrum convocato consilio, Minister confirmet, si eas invenerit canonicas, & de personis idoneis canonice celebratas, faciens ipsis electis a sibi subditis obedientiam, & reverentiam debitam exhiberi: alioquin eis rite cassatis, faciat ipsis Monasteriis de personis idoneis in Abbatissas assumendis, per electiones canonicas provideri, ad confirmationes, seu informationes ipsarum, prout dictum est superius, processurus.

Non possunt, nisi in certis casibus Moniales de Monasterio ad Monasterium transferri.

§. IX. Sorores autem, vel servitiales de Monasterio ad Monasterium non transferantur, nisi causa regiminis, vel societatis Abbatissarum, vel causa informationis, vel infirmitatis, seu in pœnam transferendæ Sororis, absque nostra licentia speciali, vel nisi quando electæ, vel electa de uno Monasterio ad aliud Monasterium transferuntur, causa regiminis cum socia, vel sine socia, & postea absoluta fuerit, vel fuerint absolutæ, vel expeditis causis translatæ. Quia tunc tam absolutis, quam socialibus quæ secum fuerint, quam translatis ex prædictis causis, potest quilibet vestrum Provincialium Ministrorum dare licentiam ad primum Monasterium, unde assumptæ fuerant, redeundi, utriusque Monasterii, Abbatissarum, & Conventuum, vel majoris partis eorum ad hoc accedente beneplacito & consensu, pro-

vi-

viso semper, ut convenit, quod hujusmodi regressus, & reditus fiant cum societate decenti, quæ congruat Ordinis honestati.

Potest Soror ægrota egredi clausuram.

§. X. Possitis etiam vos Generalis Minister, licentiare Sororem periculose infirmantem, ut clausuram egredi possit, pro quærendo remedio sanitatis, si urgens necessitas hoc requirat.

Ministri de redditibus Monasteriorum inquirāt.

§. XI. Insuper unusquisque Minister visitans, seu visitator institutus, seu instituendus in posterum, diligenter inquirat de Monasteriorum possessionibus, proventibus, & reditibus, sive bonis, quibus, & qualiter dispensentur, vel etiam gubernentur. Ita quod nulla professa inveniatur proprietaria in Monasteriis antedictis, & super has debita ratio exigatur, atque reddatur saltem semel in anno.

§. XII. Et puniantur Abbatissæ, & Sorores aliæ, quæ inventæ fuerint proprietariæ, vel excedentes in prædictis, seu etiam negligentes, & diligenter attendant quod tam Ministri, quam provisores præfati, quod bene provideant Abbatissis, Sororibus, servitialibus, & conversis, ac familiæ Monasteriorum in divinis officiis, Ecclesiasticis Sacramentis, & aliis quæ ad salutem & profectum pertinent animarum.

Super Monasteriorum statum, & Regularē Observantiam invigilare debent.

§. XIII. De statu, & conditionibus cujuslibet Monasterii perquirant attentius, ut circa statum utriusque, prout magis utilitati & honestati expedire cognoverint, juxta qualitatem personarum, locorum & temporum, valeant quæ disponenda erunt, disponere, ac etiam ordinare.

§. XIV. Inquirant specialiter in singulis Monasteriis, an singula quæ observanda fuerint, observentur: & qualiter observantia Regularis, tam in clausura, quam in aliis honestati consonis, vigeat in eisdem, & corrigantur generaliter, & specialiter, & reforment, tam in capite, quam in membris, qua correctione & reformatione noverint indigere.

§. XV. Opponentes, aut non obtemperantes in præmissa auctoritate nostra, quam vobis Generali, & singulis Provincialibus Ministris, necnon visitatoribus præsentibus & futuris committimus, per censuram Ecclesiasticam compellere.

§. XVI. Volumus etiam, ut præter visitationem convenientem, quam saltem semel in anno facere debeatis, ut præmittitur, quilibet Minister visitans, vel ab eo positus Visitator, si ipsis proque quovis emergente articulo in aliquo Monasterio visitationis, inquisitionis, correctionis, & reformationis officium particulariter, seu generaliter fore viderint opportunum, illud juxta præmissarum formam adeo solerter impendant, ut quietem diligentes & pacem, eisdem perfrui valeant, & insolentes, prout convenit, compescantur.

Sorores in Monasteriis egestate laborātibus non augeantur.

§. XVII. Ad hoc, & prudentiam vestram monemus, & excitamus attente, ut vos Minister, & Visitatores, & qui erunt pro tempore, diligentius attendatis, quod in Monasteriis Mendicantibus, in quibus Sorores, seu Conventus cum familiis in eisdem Monasteriis degentibus, non possunt de ipsorum Monasteriorum facultatibus sustentari, non fiat Monialium, seu Sororum multiplicatio onerosa. Posset enim periculum esse, multas personas Mendicantes sub clausura redigere, non habentes unde possint de facultatibus Monasteriorum sine mendicatione saltem, aliqualiter sustentari. Ex hoc enim nonnumquam datur occasio recipiendi Sorores per simoniacam pravitatem, & propter paupertatem personæ idoneæ, interdum gratis recipi in ipsis Monasteriis recusantur, quæ videlicet non habent pecuniam, vel temporalia bona quæ ad Monasteria secum portant.

Simoniaca labes in Puellarum receptione vitanda.

§. XVIII. Et id certo cum quanta possumus attentione rogamus, ut tam Abbatissas, quam Sorores alias sæpius moneatis, quod in receptionibus faciendis stricte se habeant, & caveant, ne in receptionibus hujusmodi

simo-

ſimoniacum aliquod interveniat, vel aliud quod receptiones ipſas inficiat quomodolibet, vel infermentet. Obſervent etiam, & caveant diligenter a receptione inutilium perſonarum, & multiplicatione conſanguinearum in eiſdem Monaſteriis, cum hoc magnam quietem, & pacem ipſorum Monaſteriorum præpedire noſcatur. Ubi vero aliqua, ſeu aliquæ ad Ordinem recipiendæ occurrant, quæ penſatis conditionibus, & circumſtantiis attendendis idoneæ, & receptione dignæ merito videantur, ad vitandum moræ periculum, & parcendum Monaſteriorum laboribus & expenſis, duximus tenore præſentium concedendum, quatenus per Abbatiſſas ad conſervationem, vel ſaltem duarum partium eorum Monaſteriorum & Conventuum, quibus præerunt, juxta quod ex decreto ſuæ Regulæ illis conceditur, receptio talium ſugientium e ſeculo fieri poſſit, dummodo ſuper hoc auctoritate Miniſtri, & Viſitatoris illius Provinciæ, in qua Monaſteria ſic volentia recipere, ſita erunt, requirant ab ipſis, & habeatur beneplacitum & aſſenſus, vel ſaltem Miniſtri ſolius, in illis dumtaxat Provinciis, in quibus non eſſent ſuper hujuſmodi Monaſteria Viſitatores aliqui deputati: decernentes, ſi ſecus aliquæ aliquando receptæ fuerint, receptiones hujuſmodi irritas, & inanes.

Modus receptionis ad ingentes evitandas expenſas.

§. XIX. Monemus autem, & hortamur in Domino, tam Miniſtros, quam Viſitatores præfatos, qui modo ſunt, vel qui erunt in poſterum, ut concedendo Abbatiſſis, & Conventibus prædictarum Sororum, licentias de novo recipiendi perſonas ad Ordinem, ita ſtricte, & diſtricte ſe habeant, quod ex receptione nimia, aut etiam utilium perſonarum, Monaſteria non graventur; ac interdicimus eiſdem Miniſtris, & Viſitatoribus ad cautelam, ne pro aliqua eorum conſanguinea, vel affine, vel habente in ipſis Monaſteriis conſanguineam, vel affinem, recipiendis in Monaſteriis antedictis, poſſint, vel debeant licentiam elargiri, quantumcumque ad hoc Abbatiſſarum, & Conventuum eorumdem Monaſteriorum interveniat beneplacitum & aſſenſus; ſed ad noſtram, vel Generalis Miniſtri præſentiam volumus & mandamus, quod pro receptione talium, ſi Monaſteria ipſa & Conventus id ſibi expediens, & utile ſore viderint, recurratur. Verum quia, ut ſupra præmiſimus, ex fragilitate, vel ignorantia ſexus fœminei, in Monaſteriis receptiones perſonarum quandoque fiunt minus canonice, propter interveniemtem labem ſimoniacæ pravitatis; Nos morbo tam peſtifero, & infectivo medicinam cupientes apponere, & animarum providere ſaluti, diſtrictione noſtra, tenore præſentium, efficaciter quantum poſſumus duximus ſuadendum, ut quilibet veſtrum Abbatiſſas, & Sorores Monaſteriorum ſibi commiſſorum, ex parte noſtra moneat & inducat, ſub amotionis Abbatiſſarum a regimine, & aliarum Sororum translationis ad alia Monaſteria, pœnis, quod ab hujuſmodi receptionibus ſimoniacis de cetero prorſus abſtineant, oſtendantque eis quantum ſit grave peccatum ſimoniacis receptionibus præbere conſilium vel aſſenſum.

In hujuſmodi receptionibus non debent Monaſteria gravari.

Miniſtri, & Viſitatores propria auctoritate conſanguineas, aut affines recipere.

Iterum contra ſimoniacos invehitur, & pœnas præſcribit.

§. XX. Quantum autem ad receptiones Sororum, ſervitialium, & converſarum Monaſteriorum ipſorum, tam cum Abbatiſſis, quam & Sororibus recipientibus, quam cum Sororibus ſervitialibus, & converſis receptis per hujuſmodi vitium, poteſtatem unicuique veſtrum concedimus diſpenſandi cum illis, videlicet quæ curæ tantum ſuæ fuerint deputatæ; ita quod Sorores, & perſonæ taliter receptæ poſſint in ipſis Monaſteriis remanere. Prius tamen abſolvat tam perſonas receptas, quam recipientes, quæ indigebunt, ab excommunicationis ſententia, quam forſitan incurrerunt, pro eo quod in caſibus non conceſſis, vel per modum non licitum, perſonæ extrinſecæ infra clauſuram Monaſteriorum hujuſmodi ſunt admiſſæ, quam ordinationem, vel inhibitionem, ſeu præceptum fœl. rec. Gregorii Papæ IX. &c.

Poteſtas ſr. Miniſtris abſolvendi a cenſuris.

§. XXI. Concedimus etiam poteſtatem abſolvendi unicuique veſtrum modo præmiſſo, Abbatiſſas, Sorores, Servitiales, & Converſas Monaſterii Ordinis præfati, quæ alias admiſerant perſonas extrinſecas per modum non licitum, vel in caſibus non conceſſis infra ſuorum Monaſteriorum clauſuras intrinſecas, & quia hæc auctoritas ſit vobis conceſſa ſuper duobus caſibus proxime præmiſſis, & horum præmiſſorum tantum ad prædicta ſe extendit, dubiis conſcientiarum, quæ poſſent oriri præcavere volentes, declaramus & volumus, quod nullus veſtrum reſpiciat ad datam inferius annotatam, ſed ad diem qua ſibi præſentes fuerint aſſignatæ.

§. XXII. Similiter etiam duximus concedendum, quod Abbatiſſas, Sorores, Servitiales, & familiares Monaſteriorum Ordinis memorati, unuſquiſque veſtrum poſſit abſolvere, pro violenta injectione manuum in ſeipſis & hoc intelligimus tam de præteritis, quam de futuris, niſi ſuper hoc, per mutilationem alicujus membri, vel nimis magnam, & ſuperabundantem effuſionem ſanguinis adeo enormis interveniſſet exceſſus, quod merito noſtrum videretur fore, aut ſuperioris beneplacitum& conſilium requirendum.

Etiam Confeſſarii his potiuntur facultatib. in Miniſtrorum abſentia.

§. XXIII. Hoc idem Confeſſores prædictarum Sororum poſſint in Miniſtri & Viſitatorum abſentia, præſertim quando ipſius Miniſtri, & Viſitatoris præſentia infra duos, vel tres dies naturales, commode haberi non poſſit. Conſiderent tamen & diligenter attendant, quod ſingulas prænominatas perſonas, quæ offenderunt in prædictis, & quolibet prædictorum, taliter puniant culparum quantitate, & perſonarum qualitate penſatis, quod patrantes talia, de cetero ſe non credant impunes tantum, ac tale facinus commiſiſſe. Præterea cum ſint multa Monaſteria, quæ familiares non habent extrinſecos qui aſſocient medicos, minutores, operarios, & perſonas alias, quando in caſibus conceſsis ex regula dictæ ſanctæ Claræ, habeant clauſuras Monaſteriorum intrinſecas introire, providemus, propter excommunicationis periculum evitandum, & concedimus, quod unuſquiſque veſtrum Viſitatorum ac Confeſſorum cum ſocio ſibi deputato, vel eo impedito, cum alio idoneo ejuſdem veſtri Ordinis Fratre poſsit familiarium vices gerere in hac parte.

Caſus, in quibus licitum eſt Miniſtris, & Confeſſariis clauſuras ingredi.

§. XXIV. Item concedimus, quod pro eiſdem caſibus, pro quibus Confeſſores Monaſteriorum ipſorum ſolent, ſeu poſſunt intrinſecas eorum introire clauſuras pro eiſdem, ingredi quilibet veſtrum poſſit, quando, & quoties fuerit opportunum. Liceat inſuper unicuique veſtrum ingredi clauſuras eaſdem pro illis caſibus, ſeu exceſſibus corrigendis, qui præter communem viſitationem emergerent, nec poſſent convenienter expediri ad cratem. Porro cum Sorores ſibi minui faciant, & mederi in locis ſecretis, interdum concedimus, quod hujuſmodi minutrices, & medicæ, ſi claræ fuerint famæ, & honeſtæ converſationis & vitæ, poſſint ſolæ intrare clauſuras prædictas, & Abbatiſſis, & Conventibus admittendi eas concedimus facultatem: & mandamus ſingulis Abbatiſſis, quod duas, vel tres Sorores maturas aſſignent, quæ minutrices ipſas obſervent, & medicas ne infra clauſuram alicui de Sororibus loquantur ad partem.

Poſſunt Moniales alterius Monaſterii inter eaſdem clauſuras admitti.

§. XXV. Licitum etiam ſit Abbatiſſis, & Conventibus Monaſteriorum Ordinis prædicti, Sorores, ſocias quoque, ac alias quæ transferuntur, necnon ſervitiales, quæ mittuntur a ſuis Abbatiſſis pro ſuis negotiis quibuſcumque, intra clauſuram intrinſecam admittere, ipſiſque etiam ſic translatis, & miſſis ingredi liceat, & commedere ibidem, bibere, ac etiam pernoctare, pro majori perſonarum ſuarum honeſtate: proviſo tamen quod hujuſmodi Sorores, vel Servitiales tranſeuntes in Monaſteriis ipſis, ſub prætextu itineris notabilem moram non contrahant fraudolenter, Monaſteriis ipſis gravem nimium, & damnoſam. Verum quia ad audientiam noſtram, fide digna relatione pervenit, nonnullas Abbatiſſarum, & Sororum prædicti Ordinis, ſub

præ-

prætextu paupertatis urgentis, & defectus victualium, aliquando exiisse clausuras: nos abusum hujusmodi a Sororibus prædictis extirpare penitus volentes, & famæ ipsarum, ac securitati conscientiarum cupientes salubri remedio præcavere, suademus, sive mandamus efficaciter vobis Ministris omnibus, & Visitatoribus suprafatis, quatenus ex parte nostra Abbatissis omnibus, & Sororibus aliis vestro regimini commissis inhibendo districtius injungatis, sub pœna videlicet amotionis Abbatissarum ab officio, seu regimine, & translationis aliarum Sororum de uno Monasterio ad aliud, absque spe aliqua deinceps redeundi, ne pro prædicta, vel quavis aliqua mendicata occasione, vel causa, præterquam in casibus expressis superius, vel concessis ex regula, clausuram extrinsecam suorum Monasteriorum exire de cetero nullatenus audeant, vel præsumant, scituræ indubitanter, quod si quæ deinceps post factam sibi per vos, ex parte nostra monitionem hujusmodi, inventæ fuerint in hoc articulo culpabiliter excessisse, taliter per nos punientur, juxta gravitatem, & modum culpæ perpetratæ per illas, quod ipsæ de sua temeritate reportasse se dolebunt stipendia quæ merentur; & aliis cedere poterit in futurum earum punitio exemplum.

Sororibus inhibetur clausuras suorum Monasteriorum extrinsecam exire.

§. XXVI. Ut autem ea quæ ad bonum regimen Ordinis dictæ Sanctæ, per nos existunt superius ordinata, executionem habeant promptiorem, ea quæ vobis Generali Ministro commisimus in præmissis, volumus, quod possitis commissione speciali, vel etiam Generali aliis Fratribus vestri Ordinis committere exequenda. Ceterum vos, Generalis Minister, vestri fore beneplaciti cognoscatur, quod transcriptum præsentis commissionis, seu concessionis ad singulos Ordinis Ministros, sub sigilli vestri munimine, quam celeriter fieri poterit, deducatur commode: & Ministri ipsi postquam ad illorum manus pervenerit, solliciti sint ordinare, atque mandare, quod in singulis Monasteriis curæ vestræ commissis, infra terminos provinciarum suarum positis habeatur, ut Abbatissis, & Sororibus aliis liqueat aliquando, & quibus motivis, & causis, unusquisque Minister & Visitator ab eis fuerit requirendus, & ut de his quæ facimus, & concedimus per præsentes, non debeant imposterum dubitare.

Facultas Ministro Generali conceditur Commissarios delegandi.

§. XXVII. Nec volumus vos latere quod nos quærimus illorum Monasteriorum gubernationem & curam, quæ præfati D. Urbani Regulam susceperunt, necnon Monasterii sanctæ Claræ de Assisio, & aliorum, quæ ex sua regula, vel ex privilegio subsunt, vel subesse debent Cardinali, qui est, vel qui erit pro tempore, vestri Ordinis gubernator.

His litteris tam Clarissæ Assisiates, quam Urbanistæ cōprehenduntur.

§. XXVIII. Demum caritatem, & prudentiam vestram excitamus, & hortamur in Domino, nihilominus obsecrantes per aspersionem sanguinis Jesu Christi & gloriosa ejus Passionis Stigmata, quæ in corpore sancti Patris vestri Francisci mirabiliter refulserunt, quatenus præmissa omnia sic prudenter & sollicite secundum datam vobis a Domino gratiam exercere curetis, quod fructus Deo acceptus, mundo ædificatorius, & Monasteriis, & Sororibus ipsis consolatorius & utilis proveniat, & tam nostra vestra, quam vestrorum nostrorum, & visitatorum custodia in tuto permaneat, ac nos, & vos pariter pro tam piis laboribus, æternæ retributionis meritum subsequi valeamus.

Præmissorū enixe commendatur observantia.

§. XXIX. In quorum omnium testimonium, atque fidem, præsentes litteras sub nostro nomine scribi mandavimus, & sigillum nostræ protectionis officii appendi jussimus in eisdem.

Conclusio.

Datum apud Montem Flasconem, die XIX. mensis Maii, anno a Nativitate Domini MCCCLXX. Indictione VIII. Pontificatus sanctissimi in Christo Patris, D. D. Urbani divina providentia Papæ V. anno VIII.

§. XXX. Monasteria hujus religionis per visitatores, qui auctoritatem, sor-

formam & modum a Cardinali, cui fuerit a Sede Apostolica vester Ordo commissus, recipiant, semel ad minus annis singulis visitentur. Sane circa visitationem hujusmodi illud est sollicite providendum, ut cum ubique Generalis, vel alicubi aliquando specialis constituendus fuerit visitator, talis debet constitui, de cujus religiosa vita & moribus, notitia plena, & securitas habeatur; qui cum ad Monasterium aliquod veniens fuerit ingressus, sic se per omnia exhibeat, & ostendat, ut omnes de bono ad melius provocet, & ad Dei amorem, & caritatem mutuam semper inflammet pariter & accendat. Et quando Monasterii claustra ad visitandum intraverit, duos Religiosos, & idoneos socios secum ducat, qui videlicet socii simul maneant; & dum fuerint intra claustrum, ab invicem nullatenus separentur. Visitator autem regula prius lecta & exposita, ab Abbatissa sigillum prius recipiat, quod ipsa sibi assignare, & absolutionem, ac cessionem ab Abbatissæ ministerio petere absolute ac libere teneatur. Quæ si communem vitam ducere non potuerit, vel voluerit, per eumdem visitatorem a suo regimine absolvatur, nisi sua mora in officio, Monasterio dispendiosa non esset, sed necessaria, vel evidenter utilis appareret. Absolvatur etiam per eumdem, si alias non idonea, insufficiens ad Monasterii regimen videretur. Et hæc fiant secundum formam, & modum, quos a Cardinali supradicto receperit visitator. Et tam de ipsius Abbatissæ, quam Sororum statu, & observantia suæ Religionis ab omnibus generaliter, vel specialiter a singulis inquirat studiosius veritatem. Et ubi aliquod reformandum, vel corrigendum invenerit, zelo caritatis, & amore justitiæ, cum discretione corrigat, & reformet, tam in capite, quam in membris, sicut viderit expedire. Excessus autem qui fuerit sufficienter correctus a Visitatore, iterum nullatenus corrigatur. Quod si aliquod tale sibi occurrerit, quod per se nequeat emendare, ad superiorem referat, ut corrigatur, sicut expedit ejus consilio, ac præcepto. Caveat autem Abbatissa, ne vel a se, vel ab aliis Sororibus status sui Monasterii Visitatori aliquatenus abscondatur, quia malum est judicium, & offensa graviter punienda. Imo volumus & mandamus, ut ea quæ secundum vitæ suæ formam, & regularem observantiam statuenda, vel commendanda fuerint publice ac privatim, sicut melius fuerit faciendum, Visitatori diligenter suggerant & proponant. Cui teneantur in omnibus, quæ ad visitationis officium pertinent, firmiter obedire. Quæ autem aliter fecerit, tam Abbatissa, quam aliæ, debite, prout convenit, puniantur. Omnes autem, tam Abbatissa, quam Sorores considerent & caveant diligenter, quod nihil aliud quam amor divinus, & suarum Sororum correctio, ac Monasterii reformatio eas moveat ad loquendum. Modum autem loquendi Visitator custodiat supradictum, ut videlicet aut cum omnibus, aut cum pluribus simul loquatur, vel secrete cum una, aliis tamen ad minus duabus, in conspectu ejus non longe sedentibus, ut per omnia bonæ famæ integritas conservetur, nisi loquuturus cum una, vel pluribus, loqui voluerit de iis, quæ ad officicium suum pertinere noscuntur. Idem etiam Visitator, tam Capellanum, quam Conversos, & ceteros de familia extrinseca Monasterii visitet, & in eis corrigat & reformet, quæ correctionis & reformationis officio noverit indigere; pœnas autem amotionis perpetuo, a Monasterio licentiando Professas ad alia Monasteria, vel Ordines, sicut expedire viderit, atque alias, prout culpæ gravitas, vel qualitas exegerit, imponendo. Ut autem non graventur Monasteria in expensis, & Visitator omnem notam, cujuspiam suspicionis evitet, volumus omnino quod Visitator de visitationis officio, quamcitius commode poterit, se studeat expedire, quanto rarius absque sui officii dispendio poterit Monasterii clausuram intrinsecam ingressurum &c.

IN-

INDEX
RERUM NOTABILIUM

Notæ Arabicæ paginam, Romanæ marginalem paragraphum denotant.

A

Alta-

B

C

D

E

Eliæ

Innocentii VI.

Urbani V.

F

Fran-

G

Gau-

Ha-

H

I

Joan-

L

M

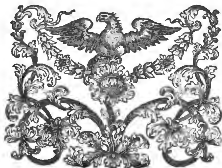
N

Pa-

P

T

INDEX BULLARUM

Quæ in hujus Octavi Tomi Regesto continentur.

Numerus Arabicus indicat paginam, Romanus per ordinem positas Bullas.

Ex

Per

Ro-

Splen-

FINIS TOMI OCTAVI.

Menda, quæ in hujus Octavi Tomi editione irrepserunt, benevole Lector, ita corriges.

Pag. 52.	§. III.	*lin.* 7.	miuus	minus
86.	§. IV.	*lin.* 1.	ad huc	ad hunc
272.	§. III.	*lin.* 11.	pefuaderent	perfuaderent
310.	§. X.	*lin.* 15.	incercaratis	incarceratis
338.	§. XXIII.	*lin.* 8.	Nicolo	Nicolao